

510

OPERA FACULTATIS PHILOSOPHICAE
UNIVERSITATIS MASARYKIANAE

SPISY FILOZOFICKÉ FAKULTY
MASARYKOVY UNIVERZITY

Břeclav – Pohansko X.

Sídelní areál na Severovýchodním předhradí

Archeologické výzkumy v letech 2008–2016

Jiří Macháček / Adéla Balcárková / Petr Dresler /

Renáta Přichystalová / Michaela Prišťáková

MASARYKOVA
UNIVERZITA

BRNO 2021

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Macháček, Jiří, 1971-

Břeclav - Pohansko. X., Sídlní areál na Severovýchodním předhradí : archeologické výzkumy v letech 2008-2016 / Jiří Macháček, Adéla Balcárková, Petr Dresler, Renáta Přichystalová, Michaela Prišťáková. – Vydání první. – Brno : Masarykova univerzita, 2021. – 849 stran + 1 plán. – (Opera Facultatis philosophicae Universitatis Masarykianae = Spisy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, ISSN 1211-3034 ; 510)

Anglické resumé

Obsahuje bibliografii a rejstřík

ISBN 978-80-210-9892-3 (vázáno)

* 902.2 * 902:904 * 711.459.6"634/653" * 911.37 * 718 * (437.32-13) * (048.8:082) * (083.82)

- archeologické výzkumy – Česko
- archeologické nálezy – Česko
- hradiště – Česko
- sídliště (archeologie) – Česko
- pohřebiště – Česko
- Pohansko (Česko : archeologická lokalita)
- kolektivní monografie
- katalogy

902 - Archeologie [8]

Publikace vznikla v rámci řešení projektu Grantové agentury ČR „Vznik raně středověké šlechty ve středovýchodní Evropě. Archeologicko-historický pohled“ (reg. č. GA18-08646S). Její vydání bylo podpořeno Filozofickou fakultou Masarykovy univerzity a Ústavem archeologie a muzeologie FF MU.

Recenzovali:

prof. PhDr. Jan Klápště, CSc. (Ústav pro archeologii, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, Praha)

Mgr. Jan Mařík, Ph.D. (Archeologický ústav AV ČR, v. v. i., Praha)

© 2021 Masarykova univerzita, Michaela Prišťáková

ISBN 978-80-210-9892-3

ISBN 978-80-210-9893-0 (online ; pdf)

ISSN 1211-3034 (print)

ISSN 2787-9291 (online)

<https://doi.org/10.5817/CZ.MUNI.M210-9893-2021>

Obsah

1 ÚVOD	7
2 SÍDELNÍ AREÁL NA SEVEROVÝCHODNÍM PŘEDHRADÍ V KONTEXTU SYSTEMATICKÝCH ARCHEOLOGICKÝCH VÝZKUMŮ POHANSKA U BŘECLAVI	10
3 CHARAKTERISTIKA LOKALITY Z HLEDISKA PŘÍRODNÍHO PROSTŘEDÍ	16
4 METODA TERÉNNÍHO VÝZKUMU	18
5 NEMOVITÉ ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZY – ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA	22
5.1 Zahloubené sídlištní objekty	23
5.1.1 Zemnice	23
5.1.2 Velké zahloubené objekty	26
5.1.3 Studna	27
5.1.4 Pece, otopná a pyrotechnologická zařízení	28
5.1.5 Těžební jáma	31
5.1.6 Depozit kamenů a žernovů	31
5.1.7 Ostatní sídlištní jámy	31
5.2 Nadzemní sídlištní objekty	35
5.2.1 Nadzemní domy s otopným zařízením	35
5.2.2 Nadzemní dům se zděným nárožím ND224	39
5.3 Žlábký a ohrazení	41
5.4 Recentní stavby	46
5.5 Rozptýlené hroby ze sídliště	46
5.5.1 Tvar hrobové jámy	48
5.5.2 Rozměry a kubatura hrobových jam	48
5.5.3 Úprava hrobových jam	49
5.5.4 Vícenásobné pohřby	49
5.5.5 Orientace hrobů	51
5.5.6 Poloha těla	51
5.5.7 Věk a pohlaví pohřbených jedinců	54
5.5.8 Hrobový inventář	54
5.5.9 Superpozice hrobů s jinými archeologickými kontexty	56
5.5.10 Datování funerálních kontextů	57
6 MOVITÉ ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZY – ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA	59
6.1 Sídlištní keramika	59
6.2 Zooarcheologické a paleobotanické nálezy	59
6.3 Drobné a nekeramické nálezy	60
7 PROSTOROVÁ DISTRIBUCE ARCHEOLOGICKÝCH NÁLEZŮ V NADLOŽNÍCH (KULTURNÍCH) VRSTVÁCH	65
7.1 Prostorová distribuce keramiky	69
7.2 Prostorová distribuce mazanice	78
7.3 Prostorová distribuce zvířecích kostí	79
7.4 Prostorová distribuce drobných a nekeramických nálezů	80
7.4.1 Broušená kamenná industrie	81
7.4.2 Výbava domácnosti a hry	83
7.4.3 Mužská elita	85
7.4.4 Fragmenty železa	86
7.4.5 Garnitury z řemení a opasek	87
7.4.6 Železné hřivny	89

7.4.7 Hygiena	91
7.4.8 Výstroj jezdce	91
7.4.9 Každodennost	93
7.4.10 Stavební konstrukce	94
7.4.11 Kovovýroba	95
7.4.12 Kostěná a parohová industrie	99
7.4.13 Nespecifikovaný nástroj	99
7.4.14 Nůž	99
7.4.15 Pravěké artefakty	100
7.4.16 Sklo	102
7.4.17 Šperk	104
7.4.18 Tesařské a truhlářské nástroje	105
7.4.19 Textilní výroba	107
7.4.20 Součásti vědra	108
7.4.21 Šipky	109
7.4.22 Zemědělství	110
7.4.23 Žernovy	112
7.5 Předběžná interpretace prostorové distribuce archeologických nálezů	112
7.5.1 Potenciální nadzemní domy	112
7.5.2 Funkce sledovaných areálů	113
8 DATOVÁNÍ SÍDLIŠTĚ NA SEVEROVÝCHODNÍM PŘEDHRADÍ POHANSKA	117
8.1 Chronologie podle sídlištní keramiky	117
8.2 Relativní datování na základě vertikální stratigrafie	129
8.2.1 Superpozice objekt/objekt	129
8.2.2 Superpozice objekt/žlábek	130
8.2.3 Superpozice hrob/objekt (žlábek)	131
8.2.4 Superpozice nadzemních domů a zahloubených objektů, žlábků a hrobů	131
8.3 Dendrochronologické datování	134
8.4 Radiokarbonové datování	135
8.4.1 Radiokarbonové datování keramických skupin	136
8.4.2 Radiokarbonové datování komponent sídliště	137
8.5 Synchronizace obytné a funerální komponenty sídelního areálu, srovnání s ostatními areály Pohanska u Břeclavi	138
9 DÍLČÍ ZÁVĚRY A INTERPRETACE VÝSLEDKŮ TERÉNNÍCH VÝZKUMŮ SÍDELNÍHO AREÁLU NA SEVEROVÝCHODNÍM PŘEDHRADÍ POHANSKA U BŘECLAVI Z LET 2008–2016	141
10 BŘECLAV – POHANSKO. SEVEROVÝCHODNÍ PŘEDHRADÍ. KATALOG ARCHEOLOGICKÝCH PRAMENŮ Z TERÉNNÍHO VÝZKUMU SÍDELNÍHO AREÁLU V LETECH 2008–2016	150
10.1 Struktura katalogu	150
10.2 Popis čtverců	151
10.3 Popis sídlištních objektů	220
10.4 Sídlištní hroby	296
10.5 Samostatné kúlové / sloupové jámy	302
10.6 Liniové objekty, tzv. základové žlaby	308
10.7 Textové tabulky	311
10.8 Kresebné a fotografické tabulky	484
11 SUMMARY	809
12 FIGURE AND PLATE CAPTIONS	818
12.1 Figures captions – main text part (fig. 1–99)	818
12.2 Figure captions – catalogue text part (fig. 100–214)	825
12.3 Plate captions – catalogue plate part (tab. 1–325)	825
13 BIBLIOGRAFIE	840

Archeologové z Ústavu archeologie a muzeologie Masarykovy univerzity v Brně (ÚAM FF MU) působí na Pohansku u Břeclavi již od roku 1958. V posledních patnácti letech se zaměřili především na prostor tzv. Severovýchodního předhradí, kde v roce 2006 došlo k překvapivému objevu dosud neznámého velkomoravského kostela. Stavba, která byla podle svého půdorysu klasifikována jako rotunda, je druhou známou křesťanskou svatyní na Pohansku. Okolo rotundy i v jejím interiéru bylo postupně během pěti sezon odkryto 152 hrobů se 154 antropologicky identifikovanými jedinci. Výsledky výzkumu kostela a přilehlého pohřebiště již byly dostatečně prezentovány ve specializovaných studiích a souhrnných syntézách (Čáp – Dresler – Macháček *et al.* 2010; Macháček 2011; 2015; Macháček – Balcárková – Čáp *et al.* 2014; Macháček – Dresler – Přichystalová 2018; Macháček – Dresler – Přichystalová *et al.* 2016; Macháček – Pavlovič 2018; Macháček – Wihoda 2016; 2019; Makajevová – Sládek – Berner 2017; Sládek – Macháček 2017; Sládek – Macháček – Makajevová *et al.* 2018). K nejdůležitějšímu objevu došlo v interiéru rotundy, kde se nacházelo pět pohřbů včetně dominantního hrobu na hlavní ose stavby, o němž soudíme, že patřil zakladateli, příp. vlastníkovi kostela.

Tento muž stál v čele komunity, která na Severovýchodním předhradí Pohanska žila a pohřbívala koncem 9. století a v první polovině století následujícího. Podle naší hypotézy mohlo jít o správce knížecího hradu, obklopeného členy své domácnosti – raně středověké *familie*. *Pater familias* zjevně disponoval určitým vlastnictvím a nemovitostmi, jako byl i kostel na předhradí, v němž byl sám pohřben. Zároveň měl takové příjmy, které mu umožňovaly kostel nejen postavit, ale i provozovat, což muselo být v raném středověku značně nákladné. Pokud je naše hypotéza správná, pak by onen muž z rotundy a jeho příbuzní mohli reprezentovat jeden z nejstarších šlechtických rodů ve středověké Evropě, tedy nikoli jen urozence z významné rodiny či ozbrojence z knížecí družiny, kteří si vydobyli své postavení odvahou na bitevním poli, ale již i vlastním kostelů a dvorců (Laval 2016, 80–82).

Vznik středověké šlechty a odraz tohoto společenského procesu v archeologických pramenech patří ke klíčovým tématům evropské medievalistiky (Böhme 1993; Burzler 2000; Jørgensen 2010b; Schmid 1998; Steuer 1982; 2004; Wickham 2005, 153–382; 2009; Zehetmayer 2008). Ani česká věda nezůstává při řešení této problematiky stranou a s úspěchem se zapojuje do aktuálně probíhající debaty, a to jak výsledky historického (Antonín 2014; 2017; Jan 2007; Vaníček 2007; Wihoda 2005; Žemlička 1997, 197–201), tak i archeologického výzkumu (Klápště 2009; 2011; Kouřil 2005; Štefan 2011). Archeologie dokáže k všeobecné debatě o počátcích šlechty přispět zásadním způsobem – zabývá se zkoumáním procesů, při nichž se nově vznikající středověká elita odděluje fyzicky i symbolicky od zbytku společnosti. Kromě separátního pohřbívání např. v kostelech (Burzler 2000, 171; Scholkmann 2003, 210–211), což je zjevně i případ pětice hrobů z interiéru rotundy na Pohansku, dokáží archeologové identifikovat také rezidence nových středověkých elit. Pro období raného středověku je označujeme jako velmožské dvorce – „Herrenhöfe“ (Bücker – Hoepfer – Höneisen *et al.* 1998; Hamerow 2010; Jørgensen 2010b; Stork 1998). Právě Pohansko u Břeclavi patří k evropsky významným archeologickým lokalitám, kde se již jeden velmožský dvorec podařilo v úplnosti prozkoumat v 50. a 60. letech 20. stol. (Dostál 1975; Dostál – Vignatiová – Šik 1977), čehož si cení i mezinárodní vědecká komunita (Brather 2008, 112; Graham-Campbell – Valor 2008, 336–337; Herold 2012; Herrmann 1986b, 48; Klápště 2011, 21; Steuer 1982). Tento dvorec se na Pohansku nachází uvnitř opevnění, v pomyslném středu celé rozlehlé aglomerace. Nejde však o sídlo běžného příslušníka raně středověké elity, ale zřejmě rovnou o jednu z rezidencí velkomoravského panovníka či jiného člena vládnoucího rodu, která byla postavena jako napodobenina císařské či královské falce – tzv. *palatium* (Macháček 2008). Výzkumy prezentované v této knize rozšiřují naše poznání sídel raně středověké elity z Pohanska o nálezy učiněné na Severovýchodním předhradí.

Zatím poslední etapa archeologických výzkumů na severním okraji velkomoravského Pohanska začala roku 2013, a přímo tak navázala na odkryv kostela s pohřebištěm. Jejím cílem bylo testování výše představené hypotézy o sociálním postavení muže z rotundy. Pokud byl jejím zakladatelem a vlastníkem, musel disponovat takovými majetky či takovými příjmy, které by umožnily provoz kostela. Zároveň obýval i důstojné sídlo – *curtis*, které by odpovídalo jeho společenskému postavení. Hledali jsme místo podobné tomu, jaké zmiňuje Kosmas ve své Kronice české z 12. stol., když popisuje, jak hradský správce Mstiš hodoval na předhradí Bíliny s biskupem „ve svém dvoře před kostelem“. Latinská předloha českého překladu zní „*in sua curte, que fuit ante ecclesiam*“ (Cosmae Pragensis Chronica Bohemorum, ed. B. Bretholz, MGH SS II, Berlini 1923; český překlad citován podle: Hrdina – Bláhová – Fiala 1972). Termínem „*curtis*“ a jeho rozbořem z hlediska archeologického se u nás již před lety zabývali A. Hejna a B. Dostál (Dostál 1975, 253–259; Hejna 1965, 513–583). Svorně konstatovali, že tato rezidenční sídlištní forma k nám byla přenesena ze západu, kde franské dvorce navazují na antickou stavební tradici. Jednalo se podle nich o samostatné sídlištní jednotky – hospodářské komplexy, jejichž součástí bylo i obydlí vlastníka. *Curtis* nebyvala opevněná, ale jen ohrazená palisádou nebo pleteným plotem. Uvnitř se nacházely četné budovy – kromě panského domu (*casa dominicata*) mnoho hospodářských objektů, jakými jsou různé sýpky, sklepy, kuchyně, skladiště, pekárny apod. Na rozdíl od mnohem honosnějších a komplexnějších královských falcí se u nich natolik nezdůrazňovala stránka rezidenční, která byla nutná pro dvorskou reprezentaci panovníka. Tato charakteristika se stává východiskem pro testování naší hypotézy o existenci *curtis* na Severovýchodním předhradí Pohanska. Abychom ji nemuseli odmítnout, musí být splněny podmínky, které z naší hypotézy a z dosavadních znalostí o raně středověkých dvorcích vyplývají. Takový sídelně-hospodářský komplex by měl 1) být lokalizován poblíž kostela, 2) být ohrazen, 3) obsahovat pozůstatky materiální kultury spojené s vyšší společenskou vrstvou, 4) být tvořen specifickým typem staveb odlišným od běžné venkovské zástavby (povrchovými či zděnými objekty, řemeslníckými dílnami apod.).

Na základě porovnání hypotetického modelu s výsledky našich terénních výzkumů se domníváme, že hledané sídlo dominantního muže z rotundy bylo v prostoru Severovýchodního předhradí skutečně objeveno, a to jižně od pohřebiště. Naši hypotézu jsme sice již předběžně publikovali (Macháček 2016; Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016, 203–205), až v této monografii však předkládáme archeologické prameny, o něž se naše závěry opírají. Široká odborná veřejnost si tak může sama udělat obrázek o tom, do jaké míry jsou plausibilní.

Kniha však ještě není finálním zhodnocením všech objevů, které byly na Severovýchodním předhradí učiněny. Má za úkol předložit jen archeologické prameny získané v letech 2008–2016 a zároveň definovat základní časoprostorový rámec zdejšího osídlení.

Kniha je plánovaným výstupem projektu Grantové agentury ČR (reg. č. GA18–08646S: Vznik raně středověké šlechty ve středovýchodní Evropě. Archeologicko-historický pohled). V rámci plnění tohoto projektu došlo v letech 2018–2020 k dalším terénním odkryvům, které měly zlepšit dosavadní testování našich hypotéz a rozšířit prozkoumanou plochu o místa, kam směřovalo ohrazení zkoumaného sídelního komplexu, resp. kde by mohly být lokalizovány další rezidenční a hospodářské součásti dvorce. Výsledky nejnovějších výzkumů z let 2018–2020 jsou v této knize zmíněny jen okrajově, neboť jejich kompletní vyhodnocení tak krátce po skončení terénních výzkumů nebylo ani možné, ani plánované. K finálnímu publikování všech našich dosavadních zjištění dojde v blízké budoucnosti.

Tato kniha ani výsledky v ní prezentované by nemohly vzniknout bez součinnosti a spolupráce velkého počtu zainteresovaných kolegů. Na prvním místě je nutno jmenovat objevitele rotundy Pavla Čápa, který se zásadním způsobem podílel i na vlastním terénním odkryvu sídliště a koordinoval laboratorní zpracování nálezů. Velkou zásluhu na úspěšném dokončení celého díla mají také studenti archeologie Masarykovy univerzity všech stupňů – bakaláři počínaje a doktorandy konče. Z těch nejaktivnějších jmenujme Michaelu Přišťákovou, spoluautorku této knihy, Margitu Filipovou, Emila Holka, Annu Koudelkovou, Barboru Machovou, Annu Nováčkovou, Vojtěcha Noska, Marii Salvetovou, Alenu Slámovou, Jakuba Šimíka, Michala Vágnera, Jana Zemana ad. Poděkování patří i Petru Milovi a jeho týmu za provedení geofyzikální prospekce. Gabriele Dreslerové a manželům Kočárovým jsme vděční za provedení zooarcheologických a paleobotanických analýz.

Na výzkumu se kromě českých studentů a badatelů podílely i badatelské týmy a jednotlivci ze zahraničí. Zmínit je nutné především členy Česko-americké školy terénní archeologie (Czech American Archaeological Field School) vedené Dr. Michaellem Dietzem a Dr. Johnem Staeckem z College of DuPage, Glen Ellyn (USA) a studenty archeologie z univerzit v Bambergu, ve Vídni a v Exeteru, kteří zde vykonávali svoji terénní praxi.

Značnou zásluhu na vzniku knihy mají grafici i autoři fotografických a kresebných příloh Soňa Plchová (podílela se rovněž na korekturách textu), Pavel Richter, Josef Špaček, Šárka Trávníčková a firma Metoda. Neméně důležitý je i přínos Dana Šlosara, autora počítačové sazby, a Ziny Komárkové, jazykové korektorky. Poděkování patří Ediční radě Filozofické fakulty vedené proděkanou pro ediční činnost

a vztahy s veřejností Janou Horákovou, která zařadila naši knihu do Spisů Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, a Vendule Hromádkové, která vydání knihy organizačně zajišťovala.

Termín dokončení a vydání knihy byl neblaze ovlivněn celosvětovou pandemií způsobenou šířením koronaviru SARS-CoV-2. Jsme vděční všem kolegům a kole-

gyním, které tato hluboká společenská krize neparalyzovala a kteří nám pomohli dotáhnout práce na knize do zdárného konce.

V Brně dne 1. 2. 2021

Autoři

2 SÍDELNÍ AREÁL NA SEVEROVÝCHODNÍM PŘEDHRADÍ V KONTEXTU SYSTEMATICKÝCH ARCHEOLOGICKÝCH VÝZKUMŮ POHANSKA U BŘECLAVI

Archeologický terénní výzkum v poloze nazývané Severovýchodní předhradí, jehož dílčí výsledky prezentujeme v tomto svazku, je součástí systematických odkryvů velkomoravské aglomerace na Pohansku u Břeclavi (obr. 1). To, že je tato lokalita bez přerušování zkoumána již od roku 1958 jedinou univerzitní institucí, činí Pohansko v českém i evropském prostoru unikátním. Nejen dlouhodobá institucionální, ale i personální kontinuita zásadním způsobem napomohla vybudování rozsáhlé znalostní báze, na jejímž základě jsme schopni popsat časové, prostorové i kauzální vztahy uvnitř komplexního sociálního systému, kterým Pohansko v raném středověku bezesporu bylo. Archeologickým výzkumům na Pohansku se proto dostává pozitivních hodnocení od badatelů různých generací (Hrubý 1971; Klápště 2009, 531; König 2020).

Prostor tzv. Severovýchodního předhradí byl v rámci systematického výzkumu Pohanska dosud spíše opomíjen (obr. 2). Naše nejnovější výzkumy však prokázaly velký potenciál této polohy pro řešení řady otázek spojených s vývojem středoevropské společnosti raného středověku. Pro pochopení významu zdejšího osídlení je nutné připomenout širší kontext velkomoravského Pohanska.

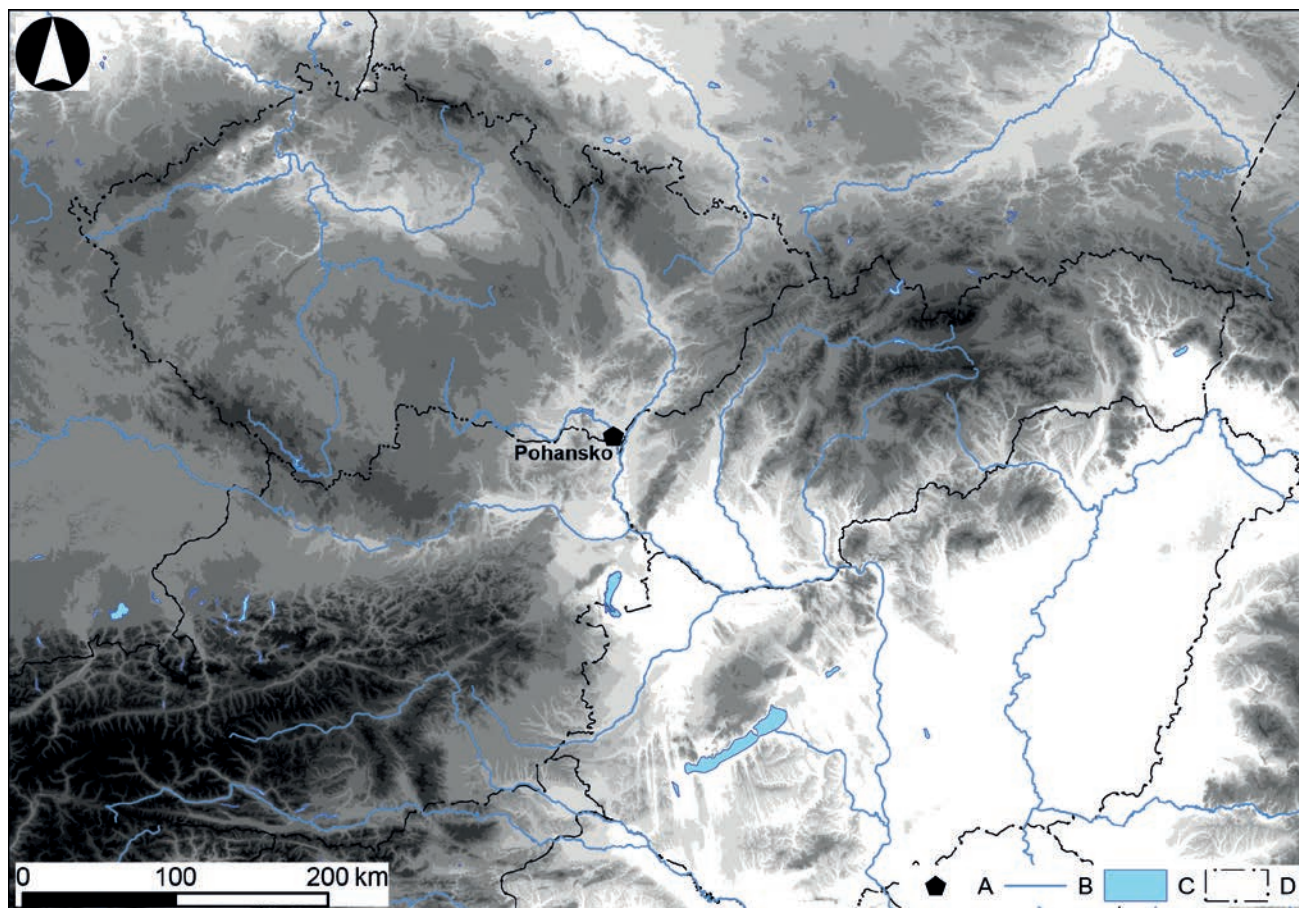
Velkomoravská aglomerace na Pohansku je velmi rozsáhlá. Předpokládá se, že zde na ploše 51 ha žilo v 9. stol. 1000 až 2.500 obyvatel (Dresler 2016, 49–50). Další stovky či tisíce lidí sídlily v zázemí tohoto centra (Dresler – Macháček 2008b, 313). Dlouhou dobu byl nejznámější částí zdejší aglomerace tzv. Velmožský dvorec (Brather 2008, 110–112; Herrmann 1986a, 47–48), který tvořil její pomyslný středobod (Dostál 1975). Při jeho interpretaci se poukazyvalo především na paralely mezi zde prozkoumanou sídlištní strukturou a špičkovými karolínsko-otonskými objekty sídelně-reprezentačního charakteru (Dostál 1975; 1988; Macháček 2008; Třeštík 2001, 36), k nimž patří především tzv. *palatia* – centra falcí karolínského a otonského období. Velmožský dvorec na Pohansku je s nimi svými rozměry, vnitřní dispozicí i funkcí jednotlivých objektů úzce příbuzný. Považujeme ho za jedno z možných sídel velkomoravského

panovníka (Macháček 2008; 2010, 478–486). Tento rezidenční komplex byl na Pohansku doplněn usedlostmi řemeslníků (Macháček 2005), kteří uvnitř masivního opevnění (Dresler 2011) vykonávali svoji činnost, pravděpodobně v panovnických službách (Macháček 2010, 284–306). Vně opevnění, v prostoru tzv. Jižního předhradí, je lokalizováno sídliště specifické skupiny obyvatelstva. Zde pobývali jedinci se statusem bojovníka-jezdce. Jejich přítomnost dokládají nejen hroby se zbraněmi a ostruhami, ale i sídlištní nálezy, mezi nimiž se objevují součásti jezdecké výstroje. Kromě bojovníků zde však žily i jejich ženy a děti, příp. jiní členové místní komunity. Zdá se, že Jižní předhradí hradiska na Pohansku sloužilo, alespoň zčásti, jako sídelní prostor a hospodářské zázemí příslušníků velkomoravské vojenské hotovosti s jejich rodinami (Dresler – Macháček – Přichystalová 2008; Přichystalová – Kalová – Boberová 2019; Vignatiová 1992).

Na opačném konci velkomoravské aglomerace, v poloze označované jako Severovýchodní předhradí, probíhaly archeologické výzkumy již v 60. a 70. letech 20. stol. Jejich cíle byly různé. Zčásti byly záchranného charakteru, jako např. výzkum před výstavbou vědecko-výzkumné stanice brněnské univerzity, zčásti šlo o součást systematického badatelského záměru. Největší odkryv realizoval F. Kalousek v letech 1970–1972, který na Severovýchodním předhradí kromě jiného pátral po zbytcích velkomoravské církevní architektury (Dostál 1970a; 1978; Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016, 11–14). V letech 1960–1977 tak bylo na ploše 6 029 m² prozkoumáno 129 sídlištních objektů a 50 hrobů převážně velkomoravského stáří. Kromě nich se zde nacházelo i sporadické osídlení z eneolitu, pozdní doby laténské a doby římské (dva eneolitické a dva laténské objekty, nálezy ze sídlištní vrstvy) a sedm časně slovanských objektů, které patří k tzv. časně slovanské osadě II, jak ji na Pohansku definoval B. Dostál (Dostál 1982b, 6, 10–18).

Výzkumy z 60. a 70. let 20. stol. byly na Severovýchodním předhradí identifikovány obytné zemnice, nadzemní obydlí s otopným zařízením, hospodářské

Obr. 1. Břeclav – Pohansko. Mapa s lokalizací hradiska na podkladu digitálního výškopisu střední Evropy. Legenda: A – Pohansko u Břeclavi, B – vodní toky, C – vodní plochy, D – státní hranice.

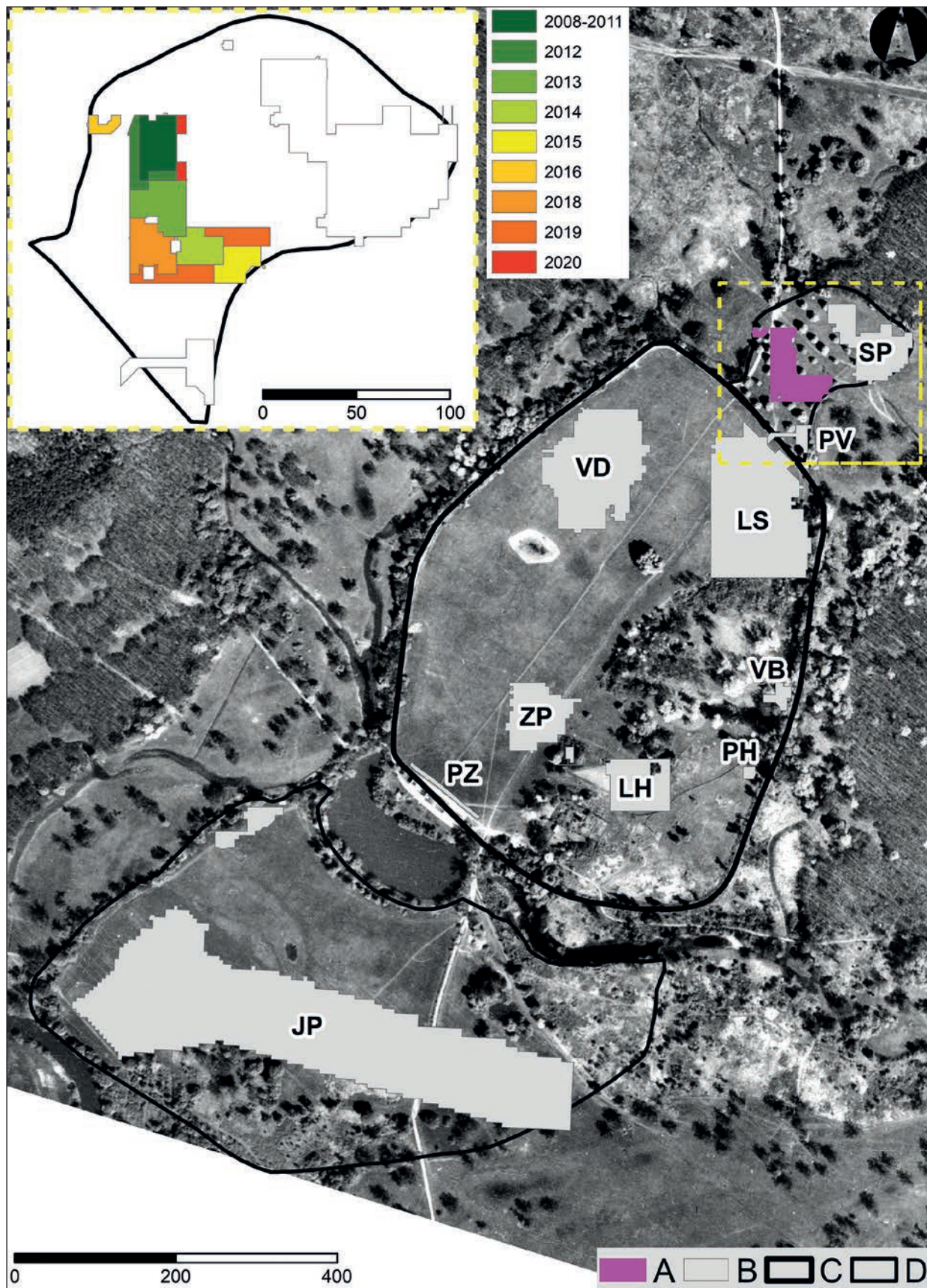
stavby, samostatná ohniště i nadzemní stavby vymezené kameny. Nejčastěji však šlo o indiferentní jámy různého tvaru i funkcí. Objevily se zde i hromadné nálezy železných předmětů. Příkladem může být svazek sekerovitých hřiven objevený společně s několika ostruhami, srpem a pilou v zemnici č. 17 (Dostál 1983, 180–187). Z prostoru Severovýchodního předhradí známe i několik výrazných žlábků, z nichž část je velkomoravského původu. Mohlo jít např. o pozůstatky po oplocení raně středověké usedlosti lichoběžníkovitého tvaru. Palisádový žlábek, který probíhal po okraji terénní vlny, kde byl překryt souvislým 2–4 m širokým pásem kamenů, byl snad součástí lehkého opevnění či ohrazení předhradí. Podle B. Dostála zde k dřevěné palisádě patrně z vnitřní strany přiléhala hlinitý stupeň zpevněný kůly, vzdálenými 1–2 m od palisády. Takto vzniklý ochoz byl vydlážděn kameny, které se po zborcení palisády postupně svázely po sklonu terénní vlny (Dostál 1970a, 119, 143). K palisádě z vnější strany přiléhala několik hrobů. Další hroby byly ve skupinách či jednotlivě rozptýleny po celé osídlené ploše. V hrobech se nacházel většinou jednodušší inventář, který se nevymyká běžnému úzu (nože, kování vědra, kostěný hřeben, páskový prsten, náušnice s trubičkovitým a hrozníčkovitým závěskem apod.). Výjimečně působí

pouze nálezy olovených litých knoflíků, které souvisejí s belobrdskou kulturou a staromaďarským prostředím (Dostál 1982a, 163–177). Starší výzkumy v této části Pohanska nenaznačovaly mimořádné postavení této polohy v rámci Pohanska a nebyly nikdy v celistvosti publikovány. Archeologové dlouho nepovažovali tuto část Pohanska za hodnou větší pozornosti.

Situace se zásadně změnila až v roce 2006, kdy laborant a terénní technik Ústavu archeologie a muzeologie Masarykovy univerzity Pavel Čáp poprvé upozornil na nenápadnou vyvýšeninu v prostoru Severovýchodního předhradí. Jak se později ukázalo, šlo o terénní relikv stavební destrukce dosud neznámého velkomoravského kostela (Macháček – Balcárková – Čáp et al. 2014), okolo něhož se rozkládalo pohřebiště. Kostel byl na základě svého centrálního půdorysu klasifikován jako rotunda.

Celý sakrálně-funerální komplex byl systematicky zkoumán v letech 2007 až 2012 (obr. 3). Díky moderně vedenému výzkumu jsme zde získali řadu detailních informací o technologiích a postupech užitých při výstavbě rotundy. Především se ukázalo, že základní konstrukci kostela tvořila kombinace dřevěných konstrukčních prvků a kamene. Stavba se však jevila jako

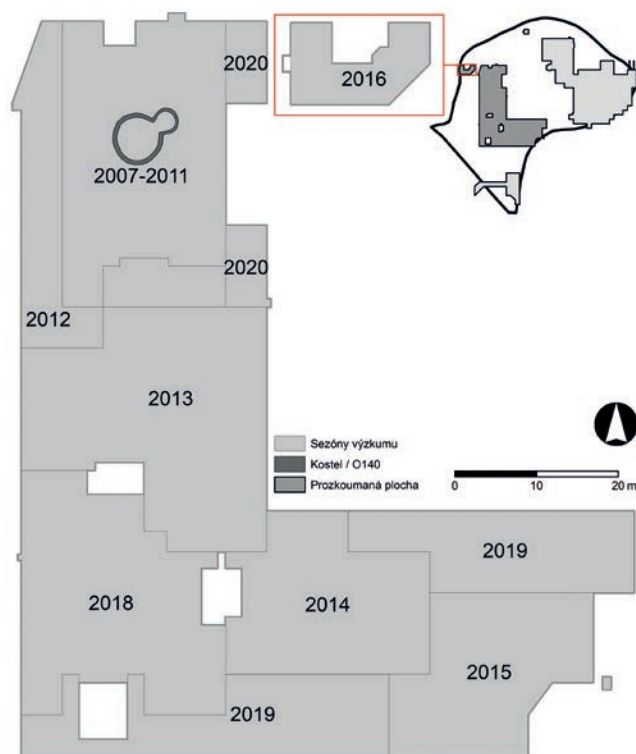

Obr. 2. Břeclav – Pohansko. Prozkoumané plochy se zvýrazněním výzkumu pohřebiště a sídliště u druhého kostela na Severovýchodním předhradí. A – plocha výzkumu 2008–2020, B – ostatní prozkoumané plochy, C – areál opevněný hradbou, D – areály předhradí. Ve výřezu detail Severovýchodního předhradí s vyznačením výzkumných sezon. Použité zkratky: SP – Severovýchodní předhradí, PV – Průkop valem, VD – Velmožský dvorec, LS – Lesní školka, VB – Východní brána, ZP – Žárové pohřebiště, LH – Lesní hrúd, PH – Pod hrúdem, PZ – Před zámekem, JP – Jižní předhradí.

celokamenná, neboť stavitelé její zdi z vnější strany omítli a nalíčili. Rotunda byla nevelká. Vnější průměr její lodi se pohyboval okolo 6 m, vnitřní mezi 4,5 a 5 m. Hlavní (delší) osa kostela procházela lodí i apsidou od JZ k SV a měřila 8,5 m. Svoji velikostí však kostel nevybočoval ze standardů té doby. Shodných rozměrů byla např. první fáze rotundy sv. Václava, kterou vybudovali na Malé Straně v Praze v polovině 10. stol. pravděpodobně v místě, kde se odehrál zázrak při translaci těla patrona české země do Prahy (Čiháková – Müller 2020, 282–283). V porovnání s prvním kostelem na Pohansku, který byl součástí předpokládaného knížecího *palatia*, však byla rotunda z předhradí jednoznačně stavbou nižší kvality. První kostel z Pohanska byl větší a nepoměrně honosnější. Byl vybudován jako celokamenný a jeho interiér zdobila barevná výmalba (Dostál – Kalousek – Macháček 2008).

Na Severovýchodním předhradí jsme u rotundy prozkoumali 152 hrobů (se 154 pohřbenými jedinci). Celkem bylo identifikováno 97 nedospělých a 58 dospělých jedinců (Sládek – Macháček 2017). Hřbitov byl odkryt skoro v úplnosti. Rozkládal se na ploše přibližně 710 m², přičemž od severu na jih měřil cca 35 m a od východu na západ asi 25 m. Je orientován podle hlavní osy kostela, která probíhá od JZ k SV. Tento směr dodržuje i většina hrobů. Plocha pohřebiště byla zřejmě na samém počátku pohřbívání vymezena ohrazením, ze kterého se dochoval pouze žlábek. Jako intencionální milodary či součást kroje zemřelého však můžeme označit předměty z 61 hrobů (39,6 %). K nejcennějším nálezům patří šperk – především náušnice. Na kostelním hřbitově Severovýchodního předhradí Pohanska bylo nalezeno 38 náušnic, resp. záušnic. 18 z nich je vyrobeno ze stříbra a 20 z bronzu (v pěti případech bronzu pozlaceného). Typický velkomoravský šperk dále reprezentují gombíky. Na kostelním pohřebišti Severovýchodního předhradí Pohanska se jich našlo v šesti hrobech deset, resp. jedenáct, budeme-li ke gombíkům počítat i drobný olovený knoflík. K vyložené mužské výbavě patří zbraně a součásti z výstroje jezdce. V žádném z hrobů zde nebyl nalezen meč, a militaria tak reprezentují pouze dvě sekery. Ve třech hrobech se ostruhy původně nacházely ve funkční poloze na nohou zemřelých. V dalším hrobu ležely ostruhy mimo svou funkční polohu. Pět hrobů obsahovalo po jedné nádobě. K ojedinělým nálezům patří kaptorga, tři rolničky, prsten či olovený závěsek v podobě křížku, který souvisel s křesťanskou vírou zde pohřbených. Datování funerálních aktivit je postaveno na analogiích k nalezeným artefaktům a na radiokarbonové metodě. V zásadě platí, že se nálezy seskupují do dvou základních chronologických horizontů – velkomoravského a povelkomoravského. Pohřbívalo se zde v rozmezí od poslední čtvrtiny 9. stol. do poloviny 10. stol. Nelze však zcela vyloučit, že některé z pohřbů zde byly uloženy i později – až ve druhé pol. 10. stol.

Obr. 3. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Výzkumné sezony.

Hřbitov sloužil členům tří generací jedné komunity (Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016).

Nejdůležitější objev byl učiněn v interiéru rotundy. Jedná se o pět hrobů. Dva muži a tři děti ve věku od 18 měsíců do 12 let zde byli uloženi pod podlahu již stojící stavby (Macháček – Wihoda 2019). Rozmístění hrobů definovala hlavní podélná osa kostela, procházející apsidou a středem lodi. Hroby ležely buď přímo na podélné ose (H153), nebo paralelně vedle ní. Přítomnost hrobů v interiéru kostela je velice důležitým fenoménem. V prostředí Velké Moravy to indikuje buď příslušnost zemřelých k nejvyšší elitě země, nebo postupnou proměnu sociální struktury zdejší společnosti.

Nejvýznamnějším pohřbem z celé skupiny byly zjevně pozůstatky staršího muže z hrobu č. 153, který se nacházel v prestižní poloze na hlavní ose kostela (Macháček 2016). Hrob je výjimečný svým trapézovitým tvarem a je navíc doplněn pečlivou kamennou úpravou stěn v podobě nízko nasucho kladené zídky, tvořené dvěma řadami kamenů nad sebou. Význam hrobu č. 153, vyplývající z jeho dominantní polohy v rámci celého pohřebiště, nesnižuje ani fakt, že osoba v něm pochovaná u sebe neměla žádné milodary. To není u velkomoravských hrobů z interiérů kostelů nic neobvyklého.

Přítomnost hrobů v interiéru malé dřevěné rotundy v periferní poloze na předhradí lze vysvětlit různým způsobem. Martin Wihoda připouští možnost, že se

na předhradí již zčásti zpustlého Pohanska usadili po zániku své državy zchudlí a mocensky oslabení potomci velkomoravského panovnického rodu, což by neodporovalo závěrům M. Schulze-Dörrlamm o exkluzivním právu vládnoucí dynastie na pohřbívání *intra muros* (Schulze-Dörrlamm 1993). My se však přikláníme k jiné interpretaci, podle níž mohli být ke konci 9. stol. v kostelech pohřbívání i příslušníci elit z nižších stupňů společenské pyramidy, nejenom členové knížecí rodiny. Rotunda z předhradí je v takovém případě dokladem emancipace některého z raně aristokratických velkomoravských rodů, který si svatostánek vybudoval jako svůj vlastnický kostel. Tímto termínem, v němčině „Eigenkirche“, se označuje chrám, který držela nějaká osoba či skupina osob. Ve vlastnictví, resp. držbě se nenacházela pouze budova kostela se svojí výbavou, ale také pozemek s dalším příslušenstvím, právo výběru desátků a dalších církevních poplatků. Patron kostela mohl rovněž ustanovit svého vlastního kněze.

Důležitou roli v této interpretaci hraje dominantní hrob č. 153 s pohřbem staršího muže, který se vyznačoval mimořádnou fyzickou konstitucí (Sládek 2016). Byl zdaleka nejmohutnější (podle odhadnuté výšky i hmotnosti) nejen na pohřebišti u rotundy na Pohansku, ale zároveň i jeden z nevyšších v celé mužské populaci Velké Moravy, která byla prozatím antropologicky hodnocena. Tento muž měl i nadstandardní přístup ke kvalitní stravě bohaté na živočišné bílkoviny. Konzumoval často také ryby jako typicky postní jídlo. Podle změn na kostře lze soudit, že za svého života nemusel těžce fyzicky pracovat. S nezbytnou mírou nejistoty ho identifikujeme jako zakladatele, příp. vlastníka kostela. Svědčí o tom především poloha hrobu na středové ose stavby. Ta je považována i v raně středověkém prostředí za velice prestižní. Pozice zakladatele kostela, který musel být ve všech ohledech výjimečný člověk, uvnitř velkomoravské společnosti však není dosud vyjasněná. V raně středověkém Bavorsku se stavitele kostelů rekrutovali, pokud pomineme panovníka, jak ze svobodných a dědičných majitelů alodiálních pozemků, tak i z významných beneficiářů (k pojmu beneficiář viz např. Jan 2006, 192; Jan 2009, 461–472) – úředníků, družiníků a jiných vysoce postavených osob, které ve službách knížat či králů držely různé úřady či důchody (Wood 2006, 34). Obě možnosti připadají teoreticky v úvahu i v našem případě.

Pokud by měl být muž z hrobu č. 153 beneficiářem velkomoravského knížete, pak v kontextu Pohanska nejspíše zastával funkci správce hradu, pro kterou se ve střední Evropě 12. století ujalo pojmenování *castellanus* (Jan 2009, 471; Wihoda 2010, 260–265). V 7. až 9. stol. se již tito úředníci objevili v západní a severní Evropě v prostředí velkých emporií či wiků, kupeckých a řemeslnických center, kde zastupovali zájmy krále a jeho fisku. Angažovali se především při výběru cla a udržování pořádku a míru uvnitř sídlišť. Ve váleč-

ných dobách se starali i o vnější bezpečnost emporia (Jankuhn 1986, 140, 204–205, 212–215). Své správce měly i královské falce, kde je označovali titulem *iudex*, *exactor* nebo *actor dominicus* (Wamers 2017, 154–155). Jejich rodinní příslušníci byli pohřbíváni na čestných místech v interiéru kostelů, jak ukazuje příklad z Frankfurtu nad Mohanem (Wamers 2015).

Pracujeme s hypotézou, že na Severovýchodním předhradí Pohanska byl ve vlastnickém kostele pohřben jeho zakladatel, patrně správce hradu, a na okolním hřbitově jeho *familia* (Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016, 170–202). Raně středověká *familia* tvoří strukturu mnohem komplexnější, než je (jádrová/nukleární) rodina, jak ji většinou chápeme dnes. Pojmem, který lépe vystihuje podstatu základní sociální jednotky středověku, je domácnost. V jejím centru sice stál manželský pár a jejich děti, kromě nich však *familii* tvořili i služebníci, čeledí a další na nich závislé osoby, či širší příbuzenstvo jako sourozenci, strýcové či tety. Nejvyšší autoritou byla vždy mužská hlava rodiny („*pater familias*“), která rozhodovala o všech lidech žijících pod jednou střechou či kdekoli jinde na rodových majetcích. Podle počtu hrobů a datace pohřebišť usuzujeme, že komunita, která u rotundy na Severovýchodním předhradí Pohanska pochovávala své mrtvé, čítala asi 60–90 jedinců, což odpovídá velké raně středověké *familii*, která mohla být navíc rozšířena o další přidružené, avšak do jisté míry autonomní skupiny.

Podle naší hypotézy sloužil kostelní hřbitov na Severovýchodním předhradí Pohanska rozvětvené *familii* velmože, v němž můžeme spatřovat beneficiáře či úředníka velkomoravského panovníka. Zatímco kníže při svém pobytu na Pohansku mohl sídlit ve svém *palatii* situovaném v centrální části Pohanska (tzv. Velmožský dvorec), správce hradu si vybudoval své sídlo na předhradí. Taková prostorová konstelace je popisována písemnými prameny i na jiných raně středověkých centrech (Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016, 213–215; Macháček – Wihoda 2019, 187–197).

Dalším krokem v poznávání Severovýchodního předhradí Pohanska byl výzkum prováděný již mimo pohřebišť, který započal v roce 2013. Byl zaměřen na výzkum obytné, příp. výrobní komponenty celého sídelního areálu. Jak jsme již dříve zjistili, sídlištní aktivity zde předcházely vzniku kostelního hřbitova. Jsou datovány jak do předvelkomoravského období (časně slovanského až starohradištního), tak i do období velkomoravského (Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016, 144–165). Menší část sídlištních objektů se tak nachází pod kostelním pohřebišťem či v jeho bezprostřední blízkosti a byla prozkoumána již v rámci výzkumu pohřebišť v letech 2008–2012. Hlavní masa sídlištních relikvů se však nachází mimo plochu pohřebišť, kde intenzivní výzkum začal v roce 2013.

Obytná a výrobní část byla od kostelního pohřebiště oddělena na jihu prázdným koridorem širokým cca 4 m. Předpokládáme, že právě tudy probíhala komunikace směřující k hypotetickému vstupu do vnitřní opevněné části aglomerace. Za cestou se kumulovalo velmi husté osídlení.

Náplní této publikace je komplexní prezentace archeologických sídlištních nálezů a terénních situací z let 2008–2016 s důrazem na obytnou a výrobní komponentu, která byla odborné veřejnosti představena prozatím jen ve formě předběžných závěrů (*Dresler – Přichystalová – Macháček 2014; Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016*, 203–205). V rámci řešení projektu Grantové agentury ČR byla v letech 2018–2020 prozkoumána další část celého sídlištního komplexu. Výsledky z nejnovějších výzkumů zde však nemohou být prezentovány v úplnosti, neboť dosud nejsou plnohodnotně zpracovány.

Základní informace o těchto odkryvech nicméně zmiňujeme, neboť významně doplňují aktuální stav našeho poznání a přinášejí důležité informace o časoprostorovém vývoji zkoumaného areálu.

Celkově bylo v letech 2008–2020 odkryto na Severovýchodním předhradí Pohanska 203 sídlištních objektů různé kategorie, včetně rotundy (objekty obytné, zásobní, s neidentifikovanou funkcí, studna, objekty zahloubené i nadzemní) a 175 pohřbů (včetně pohřbů v sídlištních objektech a aditivních pohřbů v jedné hrobové jámě), z nichž 154 patří ke kostelnímu pohřebišti a 21 je rozptýleno na sídlišti v podobě osamocených hrobů či malých skupinek. Kromě toho jsme prozkoumali 65 kúlových či sloupových jam a různé žlábky. Pozůstatky z raného středověku zde doplňovaly nepočtené nálezy z pravěku a recentní stavby převážně z 20. stol. (tab. I).

Sezony	Počet sídlištních objektů	Počet hrobů	Prozkoumaná plocha v m ²
1960–1977	129	50	6 029
2008–2011	22	137	617
2012	18	17	294
2013	33	4	687
2014	35	2	413
2015	21	7	384
2016	8	1	126
2018	36	-	569
2019	28	3	627
2020	2	4	125

Tabulka I. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prozkoumaná plocha a počty sídlištních objektů a hrobů v jednotlivých výzkumných sezonách.

3 CHARAKTERISTIKA LOKALITY Z HLEDISKA PŘÍRODNÍHO PROSTŘEDÍ

Severovýchodní předhradí o celkové výměře cca 2,7 ha se nachází na oválném, mírně zvýšeném areálu, který je obklopen zazemněnými rameny Dyje a její říční nivou. Jedná se o severní cíp písčito-šterkovité vyvýšeniny, silně poznamenané erozní činností Dyje, která prochází skoro celým Pohanskem od jihu na sever. Od centrální části je předhradí odděleno destrukcí hradby (obr. 4).

Výzkum sídliště navazuje na severněji položenou plochu s druhým kostelem a přilehlým pohřebišťem. Po Velmožském dvorci a již dříve prozkoumané východní části Severovýchodního předhradí se jedná o třetí nejvyšší místo Pohanska. Konfiguraci terénu v místech pohřebiště a v jeho nejbližším okolí poznamenaly nejen raně středověké, ale i mladší stavební aktivity. Destrukce rotundy zde vytvořila vyvýšeninu, která byla později využita k výstavbě betonových základů recentní stavby zřejmě z období výstavby pevnostní hranice Československé republiky v roce 1938 (Macháček – Balcárková – Čáp et al. 2014, 97). Stejnou konstrukci, včetně stavebních fází, jsme prozkoumali v roce 2018 o 45 m jižněji. Třetí pozůstatky se nacházejí v prostoru mezi výzkumy 2008–2019 a 1960–1975.

Prostor Severovýchodního předhradí nebyl na rozdíl od centrální části Pohanska nikdy obděláván jako orná půda. Na mapách stabilního katastru je veden jako louka. Na počátku 19. století zde byla vysázena okrasná alej. Na nejvyšším místě předhradí, zkoumaném v roce 1972 Františkem Kalouskem, byly zachyceny pozůstatky minimálně dvou seníků. K jednomu existuje i projektová dokumentace v Moravském zemském archivu. V roce 1914 byl prostor předhradí osázen kaštany, jejichž kořenové systémy dodnes mírně ovlivňují konfiguraci terénu a rozpoznávání archeologických situací. Poslední stavební aktivity souvisejí s výstavbou archeologické základny v 60. letech 20. století, jejich realizace byla již spojena s předstihovým archeologickým výzkumem (Dostál 1970b, 20–23).

Po západním okraji Severovýchodního předhradí nyní prochází asfaltová komunikace vedoucí k lichtenštejnskému zámečku. Uprostřed předhradí stojí vědecko-výzkumná základna Masarykovy univerzity.

Kromě archeologických výzkumů a stahování dřeva k asfaltové komunikaci nebyla plocha zřejmě nikdy výrazněji narušena. Nadložní vrstvy se proto nacházejí ve velice dobrém stavu. Kromě prostoru kostela zde registrujeme poměrně fádňi stratigrafické poměry. Pod drnem se nachází cca 10 cm humusové hlinitopísčité zeminy s minimem nálezů. V hloubce 15–20 cm pod dnešním povrchem pak začíná velkomoravský komunikační horizont, na kterém se nacházejí artefakty či kameny a mazanice. Z této nivelety byly zahlubovány sídlištní jámy, hroby apod. Komunikační horizont není možné běžně na profilu rozlišit pouhým okem. Identifikujeme jej pouze pomocí sledování báze kamenů a artefaktů. Vrstva mezi komunikačním horizontem a povrchem geologického podloží je silná okolo 15 cm a mimo výplně objektů a hrobů se v ní množství nálezů směrem dolů zmenšuje.

Geologické podloží není jednotné, ale mění se velmi rychle. Původní expertní zprávy uvádějí, že je tvořeno převážně čistými váťými písky (Havlíček 2001; Macháček – Doláková – Dresler et al. 2007; Poláček – Škojec – Havlíček 2005). V průběhu archeologického výzkumu byl však tento poznatek revidován. Pod svrchní vrstvou písčitého podloží se v hloubce od 30 do 40 cm nacházejí až 20 cm mocné, šikmo položené vrstvy šterku i mikrovrstvičky plaveného písku a jemnějšího šterku, které severně od kostela vystupují až na povrch podloží. Podle posledních pozorování je původ vyvýšeniny interpretován jako relikt nejmladší terasy z konce pleistocénu, nikoliv jako duna váťého písku nebo pozůstatek jesepu (Nehyba – Dvořáková – Doláková et al. 2018; Petr – Petřík – Macháček et al. 2015). Tyto vrstvy šterku komplikovaly prosévání a proplachování výplně hrobových jam a zahloubených objektů. Jižním směrem nicméně tyto šterkovité vrstvy postupně mizely. Posledním reliktem zvrstvení byla tuhá až tvrdá vrstva rezavého písku, která byla zachycena při výzkumu zemnice O194 v roce 2013.

Hranice předhradí byla v minulosti modelována erozní aktivitou Dyje. Geologické sondy umístěné na západní, severovýchodní a východní hranu před-

Obr. 4. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Letecký pohled z dronu na lokalitu s archeologickým terénním výzkumem.

hradí nezachytily žádné výrazné říční aktivity, které by bylo možné spojit přímo s dobou existence sídliště. Sedimentace a povodňové aktivity byly datovány až do vrcholně středověkého a raně novověkého období (Petřík – Petr – Adameková *et al.* 2019). Je možné, že působením řeky byla část Severovýchodního předhradí v této době oderodována, a to včetně raně středověkých terénů.

Přírodovědné analýzy opakovaně ukázaly na intenzivní odlesnění spojené s výstavbou velkomoravského centra. Po opuštění opevněného sídliště dochází k sukcesi lesa a v osteologických souborech sledujeme výrazný nárůst podílu lovné fauny, zejména divokého prasete a bobra (Doláková – Kočár – Dresler *et al.* 2020).

4 METODA TERÉNNÍHO VÝZKUMU

Archeologický terénní výzkum sídliště na Severovýchodním předhradí Pohanska u Břeclavi plynule navazuje na metodiku výzkumu, kterou nastínil již v roce 1959 František Kalousek a následně upravili a rozvíjeli jeho pokračovatelé (*Dostál 1970b; Dresler 2011, 9–23; Dresler – Macháček 2008a, 1–2*). Mění se pouze použitá technika dokumentace a postprocessing. S rozvojem výpočetní techniky a digitálních prostředků v posledních dvaceti letech doznal také archeologický výzkum na Pohansku u Břeclavi pokroku s jasným cílem získat největší množství informací co nejefektivněji a s maximální možnou přesností.

Pokud to bylo možné, byla plocha plánovaného výzkumu zbavena recentních kovových předmětů pomocí detektoru kovu a změřena nedestruktivními geofyzikálními metodami. Přes veškerou snahu však nebyly výsledky geofyzikální prospekce příliš přesvědčivé, neboť různých rušivých anomálií, které souvisely s lesnickou a loveckou činností, resp. recentními stavbami z meziválečného období, zde bylo příliš mnoho.

Plocha výzkumu byla před zahájením prací vytyčena geodetickými prostředky a drnový povrch byl stržen strojovou mechanizací. Tento způsob byl zvolen poté, co bylo zjištěno, že na povrchu se nachází především recentní odpad a jen naprosté minimum archeologicky relevantních nálezů. Následně byla plocha opakovaně každou sezonu rozměřena do pravidelné sítě orientované ve směru S–J a tvořené čtverci o stranách 5 × 5 m, jejíž základy byly definovány na samotném počátku systematických výzkumů Pohanska (*Kalousek 1971, 7*). V této základní síti byly lokalizovány všechny zachycené archeologické struktury (obr. 5). Čtvercová síť je základem pro podrobnou metrovou síť, která je vodící mřížkou při následné skrývce nadložní vrstvy. Jednotlivé buňky metrové sítě jsou kódovány pozicí 1 až 5 na sloupci a řádku od levého dolního rohu základního pětimetrového čtverce.

Abychom mohli základní pětimetrovou síť využívat v celé sídelní aglomeraci na Pohansku, je rozparcelována na sektory o velikosti 100 × 100 m, označené písmenem abecedy. Čtverce v sektorech jsou číslovány

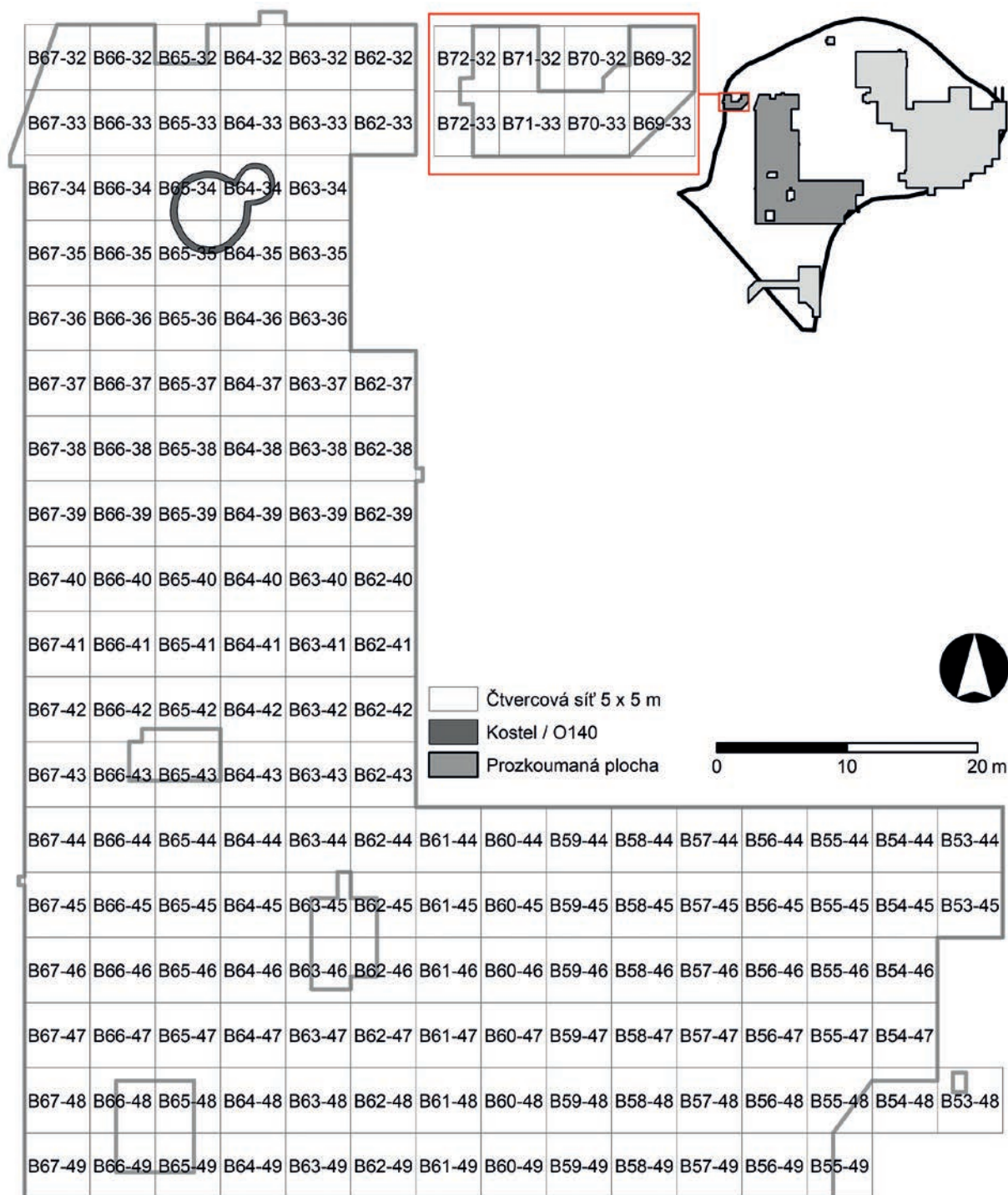
od 1 po 100, a to v poledníkovém směru od severu na jih a v rovnoběžkovém směru od východu na západ. Na Severovýchodním předhradí se pohybujeme v sektoru B.

Skrývání nadložní vrstvy je prováděno výhradně ručně, v umělých vrstvách, přibližně „na výšku rýče“ a v systému metrové sítě. Počet vrstev kolísá od jedné až do tří, podle tloušťky nadložní vrstvy. Po mechanickém odstranění povrchové vrstvy, včetně drnu, je každá dosažená úroveň vždy geodeticky zaměřena a podle potřeby dokumentována i fotograficky. Dokumentační úroveň má své specifické označení, např. UR01 (UR = úroveň). Pod ní ležící umělá či přirozená vrstva je následně označena jako PUR01 (PUR = pod úrovní). Vzhledem k tomu, že každou úroveň geodeticky zaměřujeme, lze dle potřeb, ve spojení s metrovou sítí, rekonstruovat objem odstraněné vrstvy.

Nadložní vrstva byla postupně odstraňována a prosévána na mechanických motorových sítích, která byla pořízena pro potřeby výzkumu (obr. 6). Velikost oka síta je standardně 6 mm. Takto zvolená velikost umožňuje zachytit i malé keramické, osteologické, a hlavně ostatní nekeramické nálezy a jejich zlomky. Kvůli efektivitě výzkumných prací nejsou sbírány keramické fragmenty menší než 2 × 2 cm a velikostně obdobné fragmenty zvířecích kostí s výjimkou kostí rybích a šupin. Důraz je kladen především na sběr drobných předmětů a jejich fragmentů, zejména železných, kostěných, parohových, artefaktů z barevných kovů, skla apod. Keramika, zvířecí kosti a mazanice jsou uchovávány odděleně v igelitových sáčcích s označením příslušného čtverce metrové sítě a podúrovně. Drobné a speciální nálezy jsou separátně uloženy, každý v samostatném papírovém sáčku s uvedením čtverce metrové sítě, čísla podúrovně (PUR) a případně čísla geodeticky zaměřeného bodu nálezů. Po odstranění nadložní vrstvy jedné podúrovně v celém pětimetrovém čtverci jsou dílčí sáčky s keramikou, kostmi a mazanicí společně uloženy a označeny kódem základního čtverce.

V průběhu postupného odrývání nadložní vrstvy je plocha procházena detektorem kovu a pozitivně

Obr. 5. Břeclav - Pohansko. Severovýchodní předhradí. Číslování čtvercové sítě 5 × 5 m.

signály jsou při průzkumu příslušného čtverečního metru speciálně vyhledávány a následně geodeticky zaměřeny. Takto vyzvednuté nálezy jsou poté okamžitě uloženy do sáčků s uvedením čísla měřického bodu. Stejný způsob zaměření je prováděn i v případě, že je výzkumem zachycen *in situ* jakýkoliv zajímavý nález, vyjma fragmentů keramiky a zvířecích kostí, pokud se nejedná o celé nádoby nebo větší části kompletních skeletů. V případě, že se podaří objevit větší předmět nebo koncentrace nálezů *in situ*, je celá situace

dokumentována fotograficky a geodeticky. Totéž platí v případě, kdy se podaří vypreparovat na místě větší kameny nebo koncentrace kamenů, mazanice, keramiky a kostí. Tyto koncentrace nebo i solitérní kameny jsou po odstranění jedné podúrovně dokumentovány fotograficky a geodeticky způsobem, který umožňuje následnou digitalizaci a vektorizaci v prostředí geografického informačního systému. Od sezony 2012 provádíme také fotodokumentaci za účelem vytváření 3D modelů terénních situací a od roku 2015 je do procesu

zapojen i dron k pořizování leteckých svislých i šikmých snímků.

Po odstranění nadložní vrstvy byl začištěn povrch podloží, na němž jsou identifikovány zahloubené objekty. Situace je dokumentována standardním způsobem fotograficky a geodeticky. Zahloubené objekty jsou označeny tzv. faktovým číslem (F). Fakt byl definován jako terénní pozorování struktur převážně v úrovni geologického podloží, příp. i v nadložní vrstvě, o nichž nebylo dosud rozhodnuto, zda jsou antropogenního nebo přírodního původu. Všechny evidované struktury tak na počátku dokumentace dostaly svoje číslo faktu. Pokud je zjištěná struktura klasifikována jako pozůstatek antropogenní činnosti, je k číslu faktu přiřazeno i konkrétní číslo hrobu, sídlištního objektu, sloupové jámy, žlabu apod. Protože se jedná o jednotlivé identifikační číselnou řadu pro všechny zkoumané objekty, čísla faktů se nadále využívají při geodetických měřeních a v geografickém informačním systému. Struktury, které nebylo možné během výzkumu jednoznačně specifikovat, jsou dále evidovány pouze pod číslem faktu.

Sídlištní objekty jsou podle velikosti rozděleny na polovinu nebo čtvrtinu a poté exploatovány (obr. 7). Sediment, který obsahují, se prosévá. Snižování výplně zahloubených objektů probíhá nejprve po umělých,

mechanických vrstvách mocných cca 0,2 m. Pokud není identifikována žádná změna výplně, kamenná nebo jiná koncentrace, pokračuje odstraňování výplně až na dno nebo do takové hloubky, do které je možný bezpečný a smysluplný pohyb v zahloubeném objektu. Poté jsou dokumentovány profily a pokračuje se v postupném odstraňování dalších částí objektu. V případě, že jsou na profilu identifikovány vrstvy, označíme je kontextovým číslem. Další část výplně je poté exploatována po přirozených vrstvách. Výplň, většinou hlinitopísčité sediment, je prosévána na sítích. Z každé mechanické vrstvy nebo přirozené vrstvy je odebrán vzorek pro makrozbytkovou analýzu, ovšem až po prosetí na sítu. Tím se zbavujeme následného dohledávání a doplňování drobných nálezů po proplavení vzorku. Drobné nálezy, pokud jsou identifikovány při vybírání výplně objektů *in situ*, zaměřujeme geodeticky a identifikujeme číslem bodu měření.

Výrazné kumulace artefaktů, pozůstatky konstrukcí nebo jiné zajímavé situace uvnitř sídlištních objektů fotograficky a geodeticky dokumentujeme. Každá taková situace je označena číslem dokumentační úrovně (DU).

Dokumentace profilů je fotografická a kresebná na milimetrový papír. Pouze v ojedinělých případech je prováděna fotogrammetrická dokumentace profilu, a to

Obr. 6. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Využití mechanizace při prosívání antropogenních sedimentů s archeologickými nálezy.

Obr. 7. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Exploatace výplně zahloubeného sídlištního objektu.

stejným způsobem jako v případě výzkumu destrukce opevnění (Dresler 2011; Dresler – Macháček 2008a).

Po vybrání veškeré výplně objektu je geodeticky a fotogrammetricky dokumentován výkop objektu. Každý objekt je dokumentován tak, aby bylo možné data využít jak v geografickém informačním systému a tvorbě vektorového plánu, tak i při 3D modelování objektu.

Metodika odkryvu a dokumentace hrobu je stejná jako v případě výzkumu pohřebiště okolo rotundy (Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016, 18–20).

Písenná dokumentace probíhá na základě formalizovaného zápisu do terénního formuláře. Obsahuje informace o uloženinách, stykových plochách, stavebních konstrukcích, kostrách a výkopech dle běžných standardů (Procházka – Vařeka – Merta 2005).

5 NEMOVITÉ ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZY – ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA

Základní charakteristika archeologických objektů zjištěných terénním výzkumem na Severovýchodním předhradí vychází z klasifikace, kterou pro Pohansko vypracoval B. Dostál (*Dostál 1975*, 43–92; *1993a*; *1993b*) a později aplikoval J. Macháček (*Macháček 2007b*; *2010*). Jejich práce se opírá především o data zjištěná výzkumem Velmožského dvorce a řemeslnického areálu v tzv. Lesní školce, kde bylo odkryto 294 staveb velkomoravského i předvelkomoravského stáří (*Macháček 2002a*). Jedná se většinou o zahloubené objekty. Již B. Dostál upozornil na to, že stavby na Pohansku jsou značně rozmanité. Rozlišuje čtvercové obytné zemnice, povrchové kúlové stavby, velké zahloubené stavby, žlabovité objekty, studně a pece, ohniště či výhně. Velký počet kúlových jamek dovoluje soudit, že zde existovalo i značné množství povrchových staveb, jejichž různorodé pozůstatky byly zachyceny především v poloze Velmožský dvorec (*Dostál 1975*, 59–80).

Z hlediska interpretace jsou podle B. Dostála (*Dostál 1987*; *1993a*; *1993b*) nesporné obytné zemnice přibližně čtvercového půdorysu. Otopné zařízení lze předpokládat u všech obytných zemnic, v některých případech však bylo do té míry poškozeno, že na něj usuzujeme pouze z některých indicií. Otopná zařízení se objevují v různých rozích zemnic. Výjimečným jevem je centrálně umístěná pec.

Druhou významnou skupinou staveb z Lesní školky, kterou rozpoznal B. Dostál (*Dostál 1986*; *1993a*; *1993b*), jsou tzv. velké zahloubené objekty. Většinou bývají dlouhé 6–15 m, výjimečně až 19,5 m, široké 1,3–3 m a hluboké 0,5–1,6 m. Měly často stupňovitě upravené dno a vícedílnou půdorysnou dispozici. Otopná zařízení v nich většinou nebývají. V některých případech mohly tyto stavby vzniknout splynutím několika objektů. U některých staveb tohoto typu není možno identifikovat žádné stopy po konstrukci, u jiných se objevují jamky na podélné ose či podél stěn, příp. i mimo zahloubenou část. Jejich nadzemní část mohla v některých případech přesáhnout půdorysné rozměry zahloubení. B. Dostál předpokládá, že většina velkých

zahloubených staveb byla využívána pro výrobně-řemeslnou činnost. V této souvislosti upozorňuje např. na žlaby ve dně obj. 38, které by mohly být pozůstatkem po vertikálním stavu, či na velké množství železné strusky a nástroje, pocházející z dalších objektů tohoto typu. Dostál srovnává velké zahloubené stavby s merovejsko-karolínskými dílnami, např. s *gynaecii* – ženskými textilními dílnami. Některé z nich mohly podle něj sloužit i jako kovářské či bednářské dílny.

Jednoznačně interpretovatelným druhem objektů jsou studny (*Dostál 1990*). V úrovni podloží byly většinou kruhového půdorysu o průměru 1,8–2,6 m. Měly nálevkovitou horní část, která většinou přecházela stupňovitě v pravoúhlu šachtu, výjimečně i plynule ve válcovitou jámu. V pravoúhlých šachtách bylo původně dřevěné bednění, které se ojediněle dochovalo *in situ*. V horních částech zásypu se nacházely větší kameny, v některých případech i žernovy. Dna většiny studní se nacházela v hloubce 1,65–2,2 m od podloží na úrovni šterko-písčité vrstvy, kde již nastupovala voda.

Poměrně často se v Lesní školce vyskytují různá topeniště (*Dostál 1993a*; *1993b*), která bývají nejenom součástí větších objektů, ale jsou i samostatně zahloubena ve volném terénu. Zvláštní skupinu tvoří hliněné kopulovité pece, které se vyskytují ve dvou základních rozměrech a úpravách: menší o průměru 0,6–0,7 m a větší o průměru kolem 1,2–1,4 m s mazanicovým dnem vyloženým kameny a střepy. U menších pecí se často objevují předpeční jámy. Dalším druhem topenišť jsou otevřená ohniště s vypáleným dnem a výhně, v jejichž výplni se nacházejí kousky železné strusky.

Dalším výrazným typem jsou žlabovité objekty (*Dostál 1993a*; *1993b*), dlouhé 3–15 m a široké 0,4 až 1,5 m. Některé jsou mělké (do 0,3 m), většina však dosahuje hloubky 0,9–1 m. Převážně jsou jednoduchého protáhlého oválného půdorysu, výjimku tvoří objekt 256 a 177 s hákovitým půdorysem. Ojediněle se v nich objeví pozůstatky ohniště či kúlové jamky ve dně.

Jiné objekty, které se v Lesní školce vyskytují, lze z formálního hlediska jen těžko dále členit. Jde o jámy

různých rozměrů i tvarů. B. Dostál (*Dostál 1993b*, 44–46) pomocně rozlišuje větší obdélné jámy mělké a hluboké, menší obdélné jámy mělké a hluboké, oválné jámy velké a menší. Objevují se i lichoběžníkové jámy, malé pravouhlé jámy i jámy téměř kruhové, z nichž však pouze jedna má hruškovitý profil a mohla plnit funkci obilnice. Několik jam je zcela nepravidelných. Tyto jámy měly různé hospodářské funkce.

Vedle zahloubených sídlištních objektů bývají výzkumem na Pohansku rozpoznány i povrchové stavby. Interpretace pravěkých a raně středověkých staveb s podlahou na úrovni či nad úrovní tehdejšího povrchu je metodologicky značně komplikovaná (*Vencl 1968*). V důsledku zánikových transformací a poničení povrchových vrstev bývá úroveň jejich podlah ztracena, podobně jako vnitřní výbava včetně otopných zařízení. V našem prostředí je tento typ staveb většinou zachován jen spodními částmi kůlových či sloupových jamek. Na Pohansku, podobně jako v blízkých Mikulčicích, však zůstaly díky intaktnímu terénu v některých případech zachovány *in situ* i součásti povrchových staveb – např. podlahy, topeniště, případně vyzděná nároží a podezdívky u staveb zvláštního určení, jakými byly např. obytné domy (tzv. caminta) velmožského sídla na Pohansku (*Dostál 1975*, 59–70; *Kavánová 1985*; *Mazuch 2012*, 138–140; *Poláček – Bartošková – Mazuch et al. 2019*, 164–172).

5.1 Zahloubené sídlištní objekty

5.1.1 Zemnice

Výzkumy v letech 2008 až 2016 se podařilo identifikovat a prozkoumat celkem šest zemnic (obr. 8). Jedná se o čtvercovité objekty různě zahloubené do podloží, s kamennou pecí nebo jejími zbytky umístěnými zpravidla v rohu na podlaze. Pět zemnic bylo datováno na základě keramického inventáře a radiokarbonového datování do velkomoravského období, jedna zemnice (O186) byla zařazena do starohradištního období.

Starohradištní zemnice byla prozkoumána pouze zčásti. Obdélníkový objekt zasahoval pod západní a jižní hranici výzkumu. Byl mělký, zahluboval se pouze 0,16 m pod úroveň začištěného podloží. Jeho půdorys nebyl v sezoně 2018 zachycen a jeho pokračování jižním směrem je diskutabilní. V severním rohu byly zachyceny střední a drobné kameny, které pravděpodobně pocházejí z otopného zařízení. Topeniště nebylo identifikováno. Zda se skutečně jedná o zemnici, může být definitivně vyřešeno jen v budoucnosti dalším výzkumem západní části. Není vyloučena ani jiná interpretace objektu.

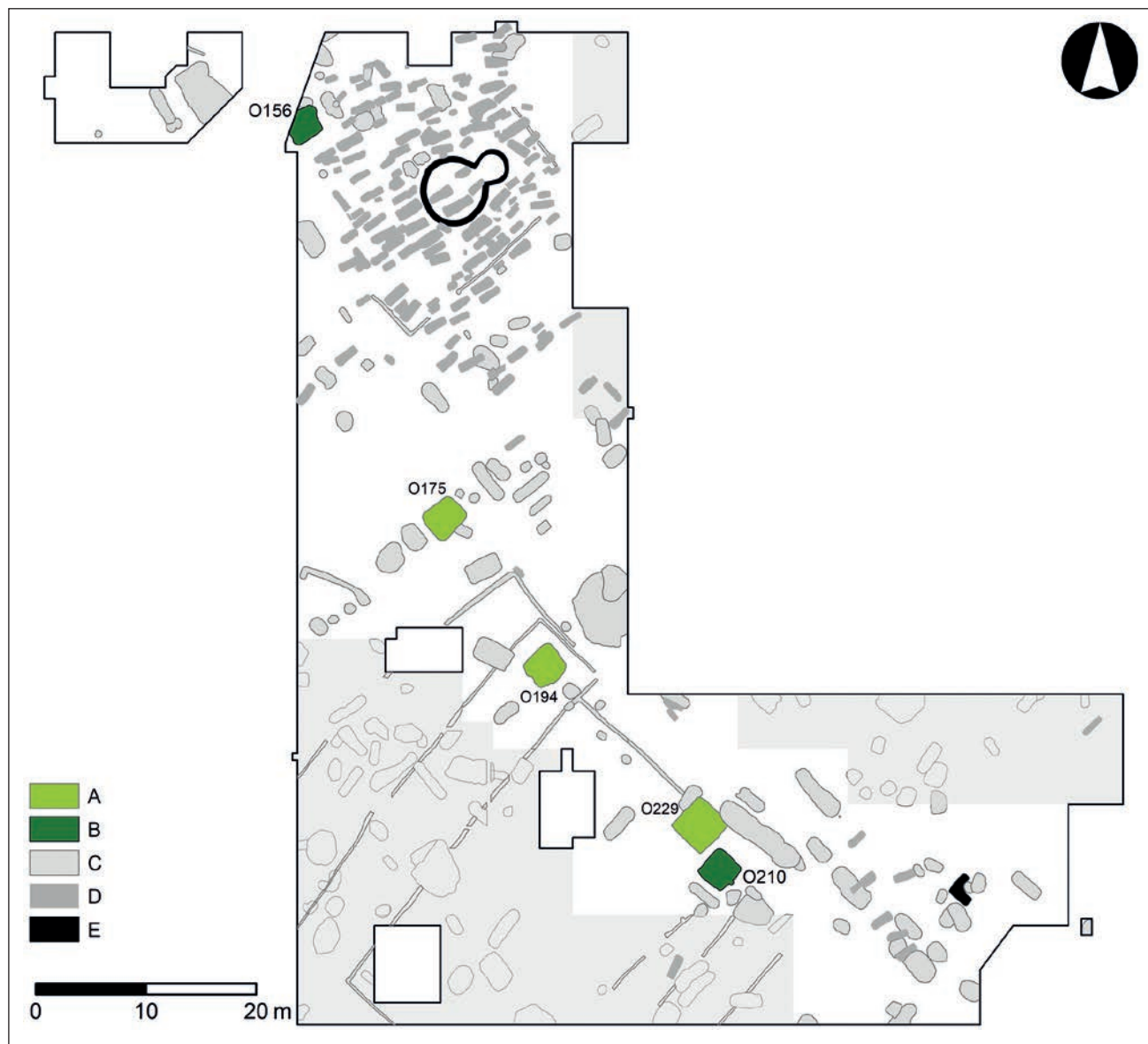
Velkomoravské zemnice se nacházejí rovnoměrně na celé prozkoumané ploše. Jsou čtvercového (O210

a O229) až mírně obdélníkového půdorysu (O175). Jejich rozměry kolísají v rozmezí 2,85–3,91 m × 2,75–3,90 m. Stěny jsou výrazně šikmé až svislé, zemnice O194 má jednu stěnu se stupněm a jejich hloubka se pohybuje v rozmezí od 0,10 do 0,87 m, plocha od 7,6 do 14,25 m². Rozměrově zemnice Severovýchodního předhradí výrazně nevybočují ze souboru velkomoravských zemnic prozkoumaných na Pohansku a v jeho širším okolí. Podle členění P. Donata patří spíše k větším obydlím, čímž se více podobají zemnicím z venkovských sídlišť než z Jižního předhradí Pohanska (*Donat 1995*, 80–81), odkud známe mimořádně rozsáhlý soubor 103 zemnic čtvercového i obdélníkového tvaru (*Vignatiiová 1992*, 14–27). Zahloubená obydlí z většiny venkovských sídlišť, datovaných do velkomoravského období, která byla nalezena na lokalitách Břeclav-Líbivá (*Macháček 2001b*), Břeclav-Poštorná – Konopliska (*Kavánová – Vitula 1990*), Kostice – Zadní hrád (*Dresler – Macháček 2014*; *Macháček – Balcárková – Dresler et al. 2013*), Prušánky – Podsedky (*Škojec 2000*), Bojkovice, Dolní Věstonice či Pohořelice, se totiž zdají být obecně větší než zemnice z Jižního předhradí (*Donat 1995*). Obydlí z venkovských osad v oblasti však nemáme doložena v takovém počtu, abychom mohli tuto hypotézu testovat statisticky.

Zemnice jsou orientovány rohy k hlavním světovým stranám. V západním rohu byly prozkoumány kamenné pece nebo jejich zbytky. Pece o velikosti 0,9–1,1 m × 0,8–1,2 m byly z neopracovaných kamenů. Recyklaci žernovů jako stavebního kamene v otopném zařízení jsme zaregistrovali pouze u dvou zemnic, O156 a O210. V obou případech šlo bez výjimky o srovné, výrazně opotřebované žernovy, a to o běhouny i ležáky. Přesněji v rámci velkomoravského období je podle keramického inventáře datována pouze zemnice O156, ale vzhledem ke stratigrafickým pozorováním nelze vyloučit, že by se i v případě zemnice O210 mohlo jednat o stavbu náležející až k pozdní fázi sídliště, kdy bylo k dispozici dostatečné množství opotřebovaných žernovů. Recyklované žernovy byly jako stavební materiál otopných zařízení použity i na jiných zkoumaných areálech, viz zemnice O091/LŠ, O166/LŠ (*Dostál 1987*, 84, 87), a také v zemnicích na Jižním předhradí (*Vignatiiová 1994*, 21). Tam autorka sleduje jejich výskyt zejména při konstrukci topeniště a předpokládá jejich použití zejména při zaklenuí pece, byť žádná pec nebyla prozkoumána nepoškozená (*Vignatiiová 1992*, 22). Topeništní plocha nebyla bezpečně zachycena pouze v případě zemnice O210. U ostatních zemnic šlo o vypálené dno bez výmazu a speciálních úprav.

Vnitřní konstrukce zemnice byla zachycena třikrát. Jedná se jak o sloupové a kůlové jámy konstrukcí nesoucích střechu, tak i o jamky související s vnitřní konstrukcí, pravděpodobně dýmníků nebo jiného vybavení. Nebyly zjištěny úpravy podlah. Pouze

Obr. 8. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Zemnice na ploše výzkumu 2008–2016. A – zemnice s kamennou pecí z běžných kamenů, B – zemnice s kamennou pecí ze žernovů, C – ostatní sídlištní objekty, D – hroby, E – základy kostela a vyzděné nároží. Šedě – plochy prozkoumané v letech 2018–2020.

v případě zemnice O194 by bylo možné uvažovat o dusané části u jihozápadní stěny, ale nelze vyloučit, že se jedná o stejnou geologickou vrstvu, která byla zachycena na dně objektu O188.

Zajímavým jevem, sledovaným v pozdějších výzkumných sezonách na Severovýchodním předhradí i na dříve zkoumaných polohách Pohanska, je způsob likvidace, opuštění a zasypání zemnice. V případech zemnic O175 a O229 je zřejmé, že kamenné pece byly buď rozvaleny, nebo až na malé kameny rozebrány a prostor byl zasypán téměř sterilním materiálem. V zemnici O175 se v zásypu objektu nacházela kostra dítěte. Nad zasypanými obydlími byly později postaveny nadzemní domy nebo se tam odehrávaly běžné sídlištní aktivity. Analogickou situaci k zasypaným zemnicím na Severovýchodním předhradí

Obr. 9. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Fotografická dokumentace zemnice O194 s pozůstatkem topeniště v rohu.

Obr. 10. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Fotografická dokumentace kamenné pece a hromadného nálezu železných nástrojů na podlaze zemnice O194.

známe v případě objektu O054/LŠ z prostoru areálu Lesní školka. Zde je terénní situace o to zajímavější, že k objektu patřilo maltou vyzděné nároží. Podle popisu nálezové situace, který publikoval B. Dostál, byla zemnice zasypána až na pár drobných střepů a zvířecích kostí, víceméně sterilním materiálem a teprve až na tomto zásypu bylo postaveno zděné nároží. Na stejné úrovni byly zachyceny i jednostranně vyhlazené mazanice, indikující zřejmě úroveň podlahy povrchové stavby nadzemního domu (Dostál 1987, 69–70). Při podrobnějším pohledu lze jednorázové zasypání zemnic identifikovat i u dalších zemnic, bohužel dokumentace výzkumu neumožňuje přesnější lokalizaci nálezů. I tak se zdá, že ve většině případů se artefakty nacházely buď těsně nad úrovní podloží, nebo v prvních dvaceti centimetrech výplně zemnic. Spodní partie zemnic byly zaplněny nálezy minimálně, viz O056/LŠ (Dostál 1987, obr. 1a, 76), nebo vůbec, např. spodní vrstva zemnice O091/LŠ (Dostál 1987, 82). V posledním případě bylo otopné zařízení rekonstruováno na jakýsi podstavec. Z publikovaného profilu je však zřejmé, že se jedná minimálně o jednu, či dokonce dvě superpozice následujících domů, a otopné zařízení tak patří spíše k pozdější fázi. Opuštění zemnic a rozebrání kamenné pece bylo sledováno i na Jižním předhradí, kde se v řadě případů

dochovala pouze propálená plocha topeniště a několik drobných kamenů (Vignatiiová 1992, 20).

Jednoznačně nejzajímavější velkomoravskou zemnicí je objekt O194 s hromadným nálezem železných předmětů (obr. 9). Zemnice byla umístěna v nároží ohrazení (Z05). Předměty se nacházely v situaci, která naznačovala, že byly uschovány v truhle, jež byla součástí vybavení obydlí (Dresler – Beran 2019, 243). Na podlaze či při stěně zde bylo rozloženo 95 artefaktů – mezi nimi ataše, rukojeti a obroučky ze tří věder, dvě sekerovité hřivny, klíč, různá železná kování, čtyři nákončí, tři průvlečky a dvě přezky, dvě ostruhy, krojidlo, dvě radlice, objímky z kopy, tři srpy, nůžky, pila, sekáč, sekera zvláštního tvaru, vrták, kladivo a unikátní protahovačka na výrobu drátu (obr. 10). Vysvětlení takového nálezů je poměrně obtížné. Jednak netušíme, proč zůstal velice cenný soubor železných nástrojů v zemnici a nebyl odnesen či uloupen, jednak tápeme i v odpovědi na otázku, proč se v domě vůbec nacházel. O nálezů již byla zformulována hypotéza, podle níž zde náradí a ostatní artefakty nebyly ukryty před nepřízní osudu či obětovány, jak se předpokládá u běžných depotů či pokladů, ale víceméně neplánovaně opuštěny (Macháček 2016, 36–37; Macháček – Wihoda 2019, 193–194). Velice podobné spektrum nálezů i jejich kvantitativní zastoupení zmiňují *Brevium Exempla* jako výstavu

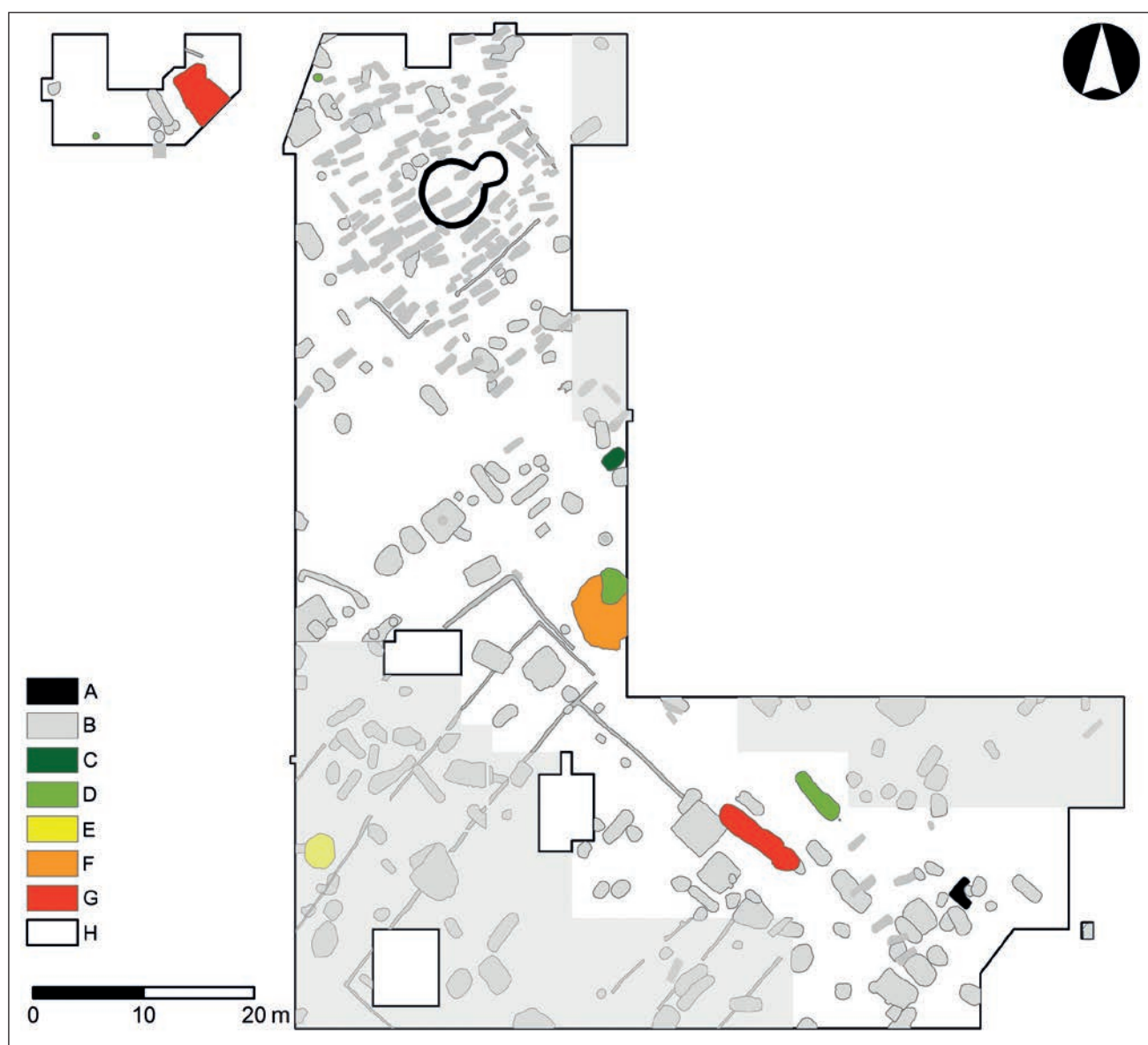

(*utensilia*) královských či biskupských hospodářských dvorů ve Franské říši 9. stol. Zmiňovány jsou různé druhy seker, vrtáky, různé řezbářské nástroje (*scrotisan*, *bursa*), malý a velký hoblík (*noil* a *scabo*), kosy, srpy, lopaty a různá dřevěná *utensilia*. Kromě toho se uvádí i *ferramenta*, čili vojenská výstroj, kam bychom mohli zařadit jistě i ostruhy či vojenské opasky s nákončím a přezkami (Elmshäuser 1993; Metz 1966).

5.1.2 Velké zahloubené objekty

Mezi objekty zvláštní funkce řadíme dlouhé zahloubené objekty O207 a O255 (obr. 11). První jsme prozkoumali v roce 2014 a druhý v roce 2016. Objekt O207 byl zčásti narušen výkopem pro elektrický kabel. Klimatic-

ké podmínky na podzim 2014, kdy byl objekt dokopán, způsobily, že nebylo možné výkop objektu dokumentovat vcelku (obr. 12). Objekt O207 narušil starší objekt 325 (původně označený jako 207a), který téměř celý zničil, a objekt 229, čtvercovou obytnou zemnicí. Objekt O255, zjištěný na ploše za asfaltovou komunikací, pokračoval do hrany výzkumu a nebyl prozkoumán celý. Tvarově i rozměrově náleží objekty do souboru velkých zahloubených objektů, které byly již na Pohansku prozkoumány zejména v areálu tzv. řemeslnického areálu v Lesní školce (Dostál 1986). Zvrstvení zásypu objektu O207 ukazuje na to, že byl zanášen v několika etapách. Odpovídá tomu především chronologie na základě keramiky, kdy různé kontexty mají odlišnou keramickou skupinu. Kromě početného souboru keramiky, v němž bylo možné rozpoznat až 510 kera-

Obr. 11. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Specifické typy sídlištních objektů. A – základy kostela a vyzděné nároží, B – ostatní sídlištní objekty a hroby, C – depozit kamenů, žernovů a rotačních brusů, D – samostatné zahloubené pece, E – studna, F – těžební jáma, G – velké zahloubené objekty, H – prozkoumaná plocha. Šedě – plochy prozkoumané v letech 2018–2020.

mických jedinců, mezi nimi i dvě celé nádoby, pochází z objektu 89 identifikovaných nekeramických nálezů. Jedná se o hliněná závaží ke stavům, jehlu, přesleny, tzv. proplétáčky, kostěná šídla, trn z vohle, zlomky věder (ataše, rukojeti, obroučky), nože, břitvu, brousek, šipky, vytepávací hrot, obroučku kosa, bednářskou pilku, sekáč, poříz, skoby, pásky, plechy, tyčinky, zlomky žernovů a další. Nálezy se nekoncentrovaly v žádné z registrovaných vrstev nebo ve specifické hloubce, ale jsou rovnoměrně vertikálně rozloženy. Objekt O255 je širší, než udává v definici B. Dostál, a také neznáme jeho přesnou délku. Výplň objektu obsahovala kromě početné keramiky také brousky, přesleny, kostěná šídla, tzv. proplétáčky a strusku. Ve výplni byl nalezen volně pohozený fragment lidské lebky.

Fenoménu velkých zahloubených objektů na Pohansku se věnoval zejména Bořivoj Dostál, který je ovšem označil jako stavby, aniž by se pokusil o rekonstrukci nenalezených partií. Bořivoj Dostál definoval velké zahloubené stavby jako jámy 6–15 m dlouhé, 2–3 m široké, někdy poměrně mělké (0,5–0,6 m), jindy značně hluboké (1–1,6 m). Dno má být stupňovitě upravené. Některé nevykazují žádné stopy po konstrukci stěn a střechy, u jiných byly identifikovány kúlové jamky na podélné ose nebo na linii s ní paralelní, podél stěn. Jsou bez otopných zařízení (Dostál 1986, 97). Známe je i z jiných zkoumaných poloh, např. z Velmožského dvorce to jsou objekty 29/VD, O68/VD, 88/VD, 106a/VD a část objektu 87/VD (Dostál 1986, 98), z Žárového pohřebiště objekty 35/ZP, 39/ZP, 53/ZP a 54/ZP (Dostál 1978, 133), z Lesního hrúdu potom objekty 39/LH a 40/LH (Macháček 2005, 122). Největší počet velkých zahloubených objektů, celkem šest, známe z areálu v Lesní školce. Jejich nálezový inventář byl bohatý druhově, nikoliv početně. Při hledání významu těchto objektů použil B. Dostál analogii z Tilledy a interpretoval velké zahloubené stavby, zejména objekty 18–38–49, 103–107–108 a 106, jako textilní dílny, tzv. *gymnaecia*. Svoji rekonstrukci postavil na přítomnosti tkalcovských závaží, přeslenů a tzv. proplétáčků ve výplni objektů. Sám však uvádí, že jejich počet v objektech není vysoký, ale podstatná část se nemusela dochovat (Dostál 1986, 132–134). Kritickou revizi těchto velkých zahloubených objektů provedly H. Březinová a R. Přichystalová. Na základě podrobného rozboru tvaru i obsahu velkých zahloubených staveb a ve vztahu k celkovému obrazu distribuce přeslenů a závaží, nalezených na ostatních zkoumaných polohách na Pohansku, nesouhlasí s tvrzením, že lze v těchto objektech potvrdit existenci specializované dílny zaměřené pouze na textilní výrobu (Březinová – Přichystalová 2014, 205), přestože již J. Macháček statistickými analýzami prokázal jednoznačnou souvislost mezi tímto typem objektů a nástroji, které s textilní výrobou souvisí, jako jsou závaží ke stavu, přesleny, kostěné brusle, tzv.

Obr. 12. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Fotografická dokumentace velkého zahloubeného objekt O207.

proplétáčky a brousky k jejich ostření (Macháček 2007b, 156–197; 2010, 208–270). Vztah mezi těmito artefakty a velkými zahloubenými objekty se projevil i na Severovýchodním předhradí. Je však nutné zdůraznit, že výplň objektů ukazuje nejenom to, co odehrávalo uvnitř původních staveb, ale i na to, co se dělo v jejich nejbližším okolí. V případě objektu O207 nelze vyloučit ani jinou funkci, např. skladovací, v podobě velkokapacitní obilní krechtovací jámy (Kunz 2004, 63–64). Nic podobného nebylo dosud v raně středověkém kontextu s jistotou doloženo. Ani v případě Severovýchodního předhradí však pro takovou interpretaci neexistují žádné relevantní důkazy.

5.1.3 Studna

V sezoně 2018 jsme na Severovýchodním předhradí prozkoumali objekt O266, interpretovaný jako studna (obr. 11). I když popis terénních situací prozkoumaných po roce 2016 není náplní této studie, v případě objektu O266 jsme učinili výjimku. Studna totiž poskytl klíčová data pro ukotvení celého sídliště v čase.

Obr. 13. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Fotografická dokumentace studny O266. Dochovaná výdřeva studny v nejspodnější partii.

Objekt O266 byl zachycen na rozhraní čtverců B67–46 a B67–47. Na úrovni začištěného podloží se objekt jevil jako výrazně tmavá nepravidelná kruhová zahloubenina s velkými kameny u severovýchodního okraje. Pod touto vrstvou jsme ve šterko-písčitém zásypu postupně v několika úrovních zachytili zbytky konstrukce výdřevy *in situ* i její další části přesunuté při destrukci studny. Z výplně byl získán keramický materiál, zvířecí kosti, zlomek srpů, pekáč a velký zlomek běhounu žernovu. Na samém dně byly dokumentovány a vyzvednuty dřevěné konstrukční prvky, které byly následně podrobeny dendrochronologické analýze – viz kapitola Dendrochronologické datování (obr. 12).

Objevená studna není první prozkoumanou studnou na Pohansku. Jejich rozpoznávání nebylo ovšem běžnou záležitostí. Bořivoj Dostál při analýze areálu Velmožského dvorce uvažoval o studnách v několika případech (Dostál 1975, 91). Celkem devět studní bylo prozkoumáno od roku 1976 v tzv. řemeslnickém areálu Lesní školka (Dostál 1990). Byly prozkoumány jak studny s dochovanou výdřevou, tak zcela bez ní. Ze studny O203/LŠ, která nebyla při výzkumu kvůli vysoké hladině spodní vody zcela prozkoumána, jsme v roce 2001 při revizním výzkumu vyzvedli dřevěné konstrukční prvky, které poskytly první dendrochronologická data z Pohanska (Dresler – Humlová – Macháček

et al. 2010; Macháček – Dresler – Rybníček 2013). Dvě studny bez dendrochronologicky datovatelných dřevěných součástí byly prozkoumány v poloze Lesní hrůd (Macháček 2005). Při záchranném archeologickém výzkumu Jižního předhradí byly prozkoumány tři studny, jedna z nich s ojedinělou kamennou konstrukcí (Vignatiiová 1992). Čtvrtá studna na Jižním předhradí se objevila v roce 1992 při systematickém výzkumu (Vignatiiová 1994). Na Pohansku byly zachyceny různé konstrukce studní, od vyplétaných až po vyložené kameny. Všechny studny dosahovaly v době svého užívání hladiny spodní vody, která podle všeho měla v 9. stol. stabilní výšku (Košutová 2011).

5.1.4 Pece, otopná a pyrotechnologická zařízení

Při výzkumu byla prozkoumána řada otopných zařízení. Dělíme je na čtyři skupiny: 1) otopná zařízení v zemnicích (obr. 14), 2) otopná zařízení nadzemních domů, 3) pyrotechnologická zařízení pro kovovýrobu, 4) chlebové pece/pekárny.

První skupina, u které není pochyb, že souvisí s vytápěním obydlí, byla důkladněji zpracována v příslušné kapitole o zemnicích, podobně jako druhá skupina,

Obr. 14. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Fotografická dokumentace kamenné pece z rohu zemnice O156 konstruované s využitím žernovů. Uprostřed pece slezská miska, vlevo před pecí zbytky hliněné pražnice.

kteří se věnujeme v kapitole o nadzemních domech. Zde se tak budeme věnovat skupině pyrotechnologických zařízení a chlebových pecí (obr. 11).

První dva objekty, které identifikujeme jako pyrotechnologická zařízení, se tvarově podobají. Byly prozkoumány v severní části plochy za asfaltovou komunikací, která navazuje na kostelní pohřebiště. Jde o kruhové objekty O157 a O252. V prvním případě se jedná o silně propálenou kruhovou krustu na povrchu podloží. Nedaleko se nacházela kúlová jáma K05, vyplněná kusy mazanice. Nelze vyloučit, že spolu souvisejí. Druhým objektem byla kruhová zahloubená jáma se silně vypáleným dnem. V okolí prvního objektu ani v nadloží, hrobech nebo dalších objektech nebyly nalezeny doklady kovářské nebo kovolitecké výroby. V případě druhého objektu byly v okolí nalezeny tři zlomky hliněných tyglíků a odpad z kovovýroby, a to jak v nadloží, tak v zahloubených objektech. Datování objektů do velkomoravského období je v obou případech nejasné a nelze vyloučit, že minimálně objekt O252 může být starohradištní či dokonce časně slovanský. Další zlomky tyglíků se totiž našly ve výplni časně slovanské obilní jámy O256. V tomto případě však mohlo jít i o intruze mladšího materiálu do výplně staršího objektu. Severozápadně od objektu O252 byly na podloží zachyceny zbytky

otopného zařízení ve formě propálené plochy (O251). Na základě keramického inventáře se datuje do časně slovanského období. Je vysoce pravděpodobné, že v uvedené době se do těchto míst koncentrovala kovolitecká činnost.

Zřejmě velkokapacitní pekárnu, z hlediska srovnání v rámci Pohanska, byl podle naší interpretace zahloubený objekt O203 (obr. 15). Při vybírání výplně objektu, který byl nešťastně narušen výkopem pro elektrický kabel, byly v jihovýchodní části identifikovány výrazně propálené vrstvy s hladkou horní plochou a po jejich odstranění jsme v jihovýchodní stěně prozkoumali do stěny objektu zatesaný kupolovitý výklenek s rovným, propáleným dnem a s komínkem ve vrcholu klenby, který vycházel na povrch. Celková délka objektu včetně zatesané části byla 6,3 m, maximální šířka 1,68 m a hloubka 1,05 m.

Průměr výklenku byl cca 1,1 m. Primární tvar s tesanou pecí byl zjevně po nějaké době shledán buď nevyhovujícím, nebo nedostačujícím a pec byla přestavěna. Původní předpecní prostor byl přeměněn v nové topeniště. Jestli bylo také zaklenuto, nemůžeme potvrdit ani vyvrátit. Paleobotanická analýza sedimentů z objektu nezjistila žádné nálezy, které by pomohly blíže určit, jaký druh potravin byl v peci zpracováván. To je ovšem pochopitelné. Pokud bylo obilí a těsto

Obr. 15. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Fotografická dokumentace zatesané kupolovité pece O203.

Obr. 16. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Fotografická dokumentace těžební jámy O178 a relikv zatesané pece O327.

připravováno jinde, nemusely se obilky do blízkosti pece vůbec dostat.

Poslední objekt, který můžeme dle uvažované funkce přiřadit k předcházejícímu, je pec O327, v superpozici s velkou exploatační jámou O178. Objekt O327 byl vytesán do stěny velké jámy. Výklenek o rozměrech 2,2 × 1,3 m nese stopy propálení. Podobná terénní situace se objevila na ploše Velmožského dvorce, kde je objekt O105/VD s pecí zapuštěnou do stěny interpretován jako pekárna (*Dostál 1975*, 315–316, Tab. 318). Podobně interpretované objekty byly ve velkém počtu prozkoumány také na mladohradištní lokalitě Kostice – Zadní hrúd (*Macháček – Balcárková – Dresler et al. 2013*).

5.1.5 Těžební jáma

Soustava dvou objektů (O178 a O327) byla zřetelná již na současném povrchu jako výrazná terénní deprese (obr. 11). Po odstranění nadložní vrstvy byl ve čtvercích B62–41 a B62–42 zachycen rozsáhlý nepravidelný půdorys o rozměrech 7,7 × 5 m, tj. 27,85 m² (obr. 16). Vzhledem ke své velikosti byl rozdělen na několik sektorů a postupně ve dvou sezonách prozkoumán. Na profilech bylo viditelné rozdělení do několika úrovní. Hned ve svrchní vrstvě, v části objektu na úrovni podloží, byla zachycena výrazná, plošně ohraničená vrstva kamenů. Jde o stratigraficky mladší objekt, který byl dodatečně označen jako O327 a interpretován jako pozůstatek pece, která se částečně zahlubovala i do stěny velké jámy. Z její zhroutené konstrukce neznámého tvaru snad pocházely i zmíněné kameny.

Pec O327 svědčí o dalším využívání částečně zanešené velké jámy, kterou označujeme jako objekt O178 a řadíme k ní vrstvy ležící stratigraficky pod pecí. Z výplně pochází různorodý soubor nálezů ve zlomcích. Jde o součásti vědra, brousky, břitvu, klíč, nože, přesleny, skoby, tyčinky, šídlo, žernovy a zlomek rotačního brusy. Nálezy se většinou nacházely ve svrchní vrstvě, která souvisí s finální zánikovou fází celého komplexu. Funkce jámy O178 je pravděpodobně stejná jako u rozsáhlého objektu 6 z Lesní školky (o rozměrech 15 × 10 m), kde se podle B. Dostála těžila hlína na výrobu keramiky, omazávání stěn domů apod. Vzhledem k nálezům žernovů a pražnic se uvažuje alternativně i o mlýnu (*Dostál 1993b*, 43).

5.1.6 Depozit kamenů a žernovů

Výplň objektu O164 byla identifikována již v nadložní kulturní vrstvě čtverce B62–39, v úrovni raně středověkého povrchu (obr. 11). Jedná se o jámu oválného půdorysu (2,3 × 1,5 m, hloubka 1,06 m) vyplněnou vrstvou hustě sypaných kamenů, žernovů a fragmentů dalších artefaktů. V úrovni raně středověkého po-

vrchu se nacházel příkrov z drobných kamenů, které musely projít záměrnou selekcí. Níže již převažovaly větší či velké kameny a žernovy, které se zde objevují jak v celých kusech, tak i ve zlomcích. Při postupném snižování JZ a později SV poloviny objektu jsme zjistili, že v jámě takřka chybí půdní sediment. Spolu s neopracovanými i opracovanými kameny a žernovy se zde nacházely zlomky rotačních brusů, brousek, přeslen, nůž, zvířecí kost, rybí kosti a šupiny či fragmenty keramiky (obr. 17). Žernovy, brusy ani opracované kameny nevytvářejí mezi kameny žádné shluky. Jeden brus bylo možné složit celý. Žernovy byly zastoupeny jak ležáky, tak i běhouny v poměru 4 : 5 v případě celých či skoro celých kusů (celkem 9 ks), ve zlomcích byl podíl ležáků a běhounů 10 : 10 (u dalších čtyř zlomků nebylo možné typ žernovu určit). Na některých žernovech byly identifikovány výřezy pro papřici (obr. 18). Z hlediska petrologického jsou žernovy vyrobeny většinou z importovaných surovin typických pro Pohansko i Valy u Mikulčic, tedy svoru a ryolitu (*Přichystal 2013*). Jeden exemplář však byl vyroben z atypického amfibolitu a čtyři z terciárního vápence. Rotační brusy různých průměrů a různé tloušťky byly z pískovce. Zajímavé jsou čtyři kameny, které považujeme za stavební články. Nesou stopy po opracování a úpravách. Že byl kámen v prostoru Severovýchodního předhradí opracováván, je doloženo jednoduchými sekáči či dláty nalezenými v objektech i nadložní vrstvě (O194, O207, B58–46) i kamenickým dlátem nalezeným v sezoně 2018 ve čtverci B64–46. Z hlediska interpretace chápeme objekt O164 jako sklad kamenné suroviny (*Přišláková 2016*). Vyloučit však nelze ani jiný, např. symbolický smysl tohoto extrémního depozitu, pro který by svědčila i zvláštní struktura výplně jámy – především selekce drobných kamenů v povrchové vrstvě, která evokuje kamenné překryvy hrobů, jak jsme je zaregistrovali na blízkém pohřebišti (*Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016*, 35–38). Jednoznačnou interpretaci mysteriózního objektu však nejsme schopni poskytnout.

5.1.7 Ostatní sídlištní jámy

Většinu prozkoumaných objektů na Severovýchodním předhradí tvořily jámy různého charakteru a patrně i různé funkce. Podle jejich rozměrů a tvarů v půdorysu jsme je rozdělili na obdélníkové, kruhové, oválné, vanovité a žlabovité (obr. 19).

Nejmenší skupinu tvoří jámy obdélníkového tvaru (3 objekty), dlouhé 2,7–3,46 m, široké 1,4–2,11 a 0,25–0,48 m hluboké. Dvě jámy se zahlubovaly do podloží, v případě objektu O165 však nedosáhl výkop objektu ani podloží. Z výplně objektů byla získána keramika, zvířecí kosti, rybí kosti a mazanice. Do keramické skupiny VM4 bylo možné zařadit pouze objekt O137.

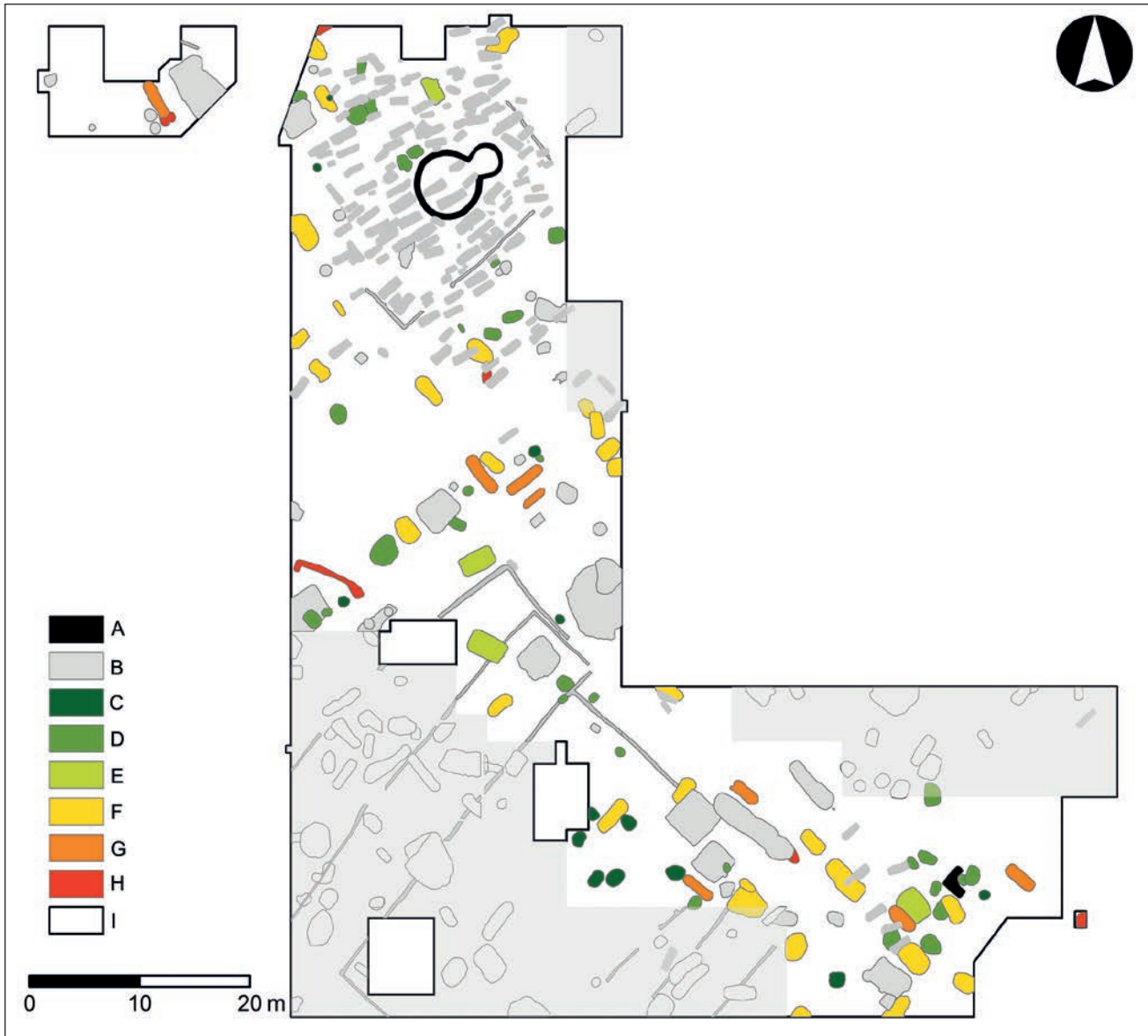

Obr. 17. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Fotografická dokumentace depozitu kamenů, žernovů, rotačních brusů a opracovaných článků O164. Charakter výplně objektu v řezu.

Obr. 18. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Žernovy a opracované kamenické články z depozitu O164.

Obr. 19. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce nespécifických objektů podle tvaru. A – základy kostela a vyzděné nároží, B – ostatní sídlištní objekty a hroby, C – kruhové objekty, D – oválné objekty, E – obdélníkové objekty, F – vanovitě objekty, G – žlabovité objekty, H – jiné objekty, I – prozkoumaná plocha. Šedě – plochy prozkoumané v letech 2018–2020.

Ostatní objekty pouze obecně do velkomoravského období.

Druhá, co do počtu, je skupina kruhových jam (5 objektů). Jejich průměr kolísá od 0,6 do 1 metru, hloubka od 0,10 do 0,4 m. Z jejich výplně pochází hlavně keramika, v objektu O149 byl brousek a v objektu O179 železná přezka. Žádný z objektů nebyl datován přesněji než do velkomoravského období.

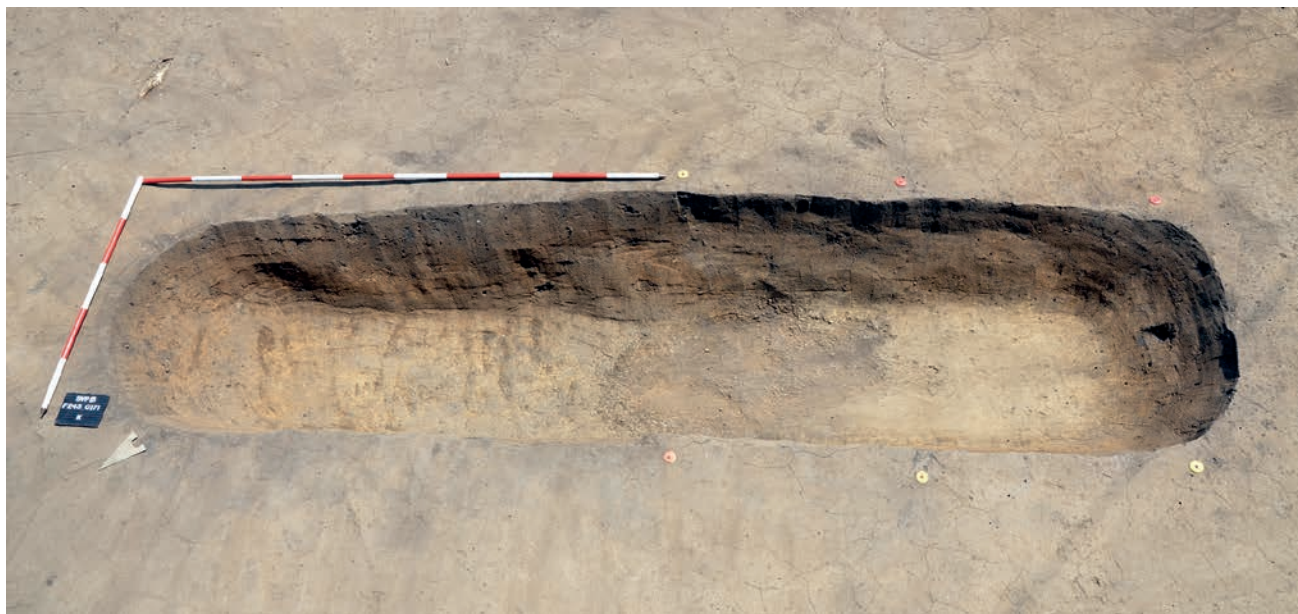
Nejpočetnější skupinou jam podle tvaru půdorysu jsou různě veliké oválné jámy (33 objektů). Jejich délka kolísá v rozpětí od 0,7 do 2,5 m, šířka od 0,38 do 2,2 m a hloubka od 0,1 do 0,7 m. Kromě keramiky, zvířecích a rybích kostí a mazanice bylo pouze dvanáct objektů nálezově bohatších. Jde o jednotlivé zlomky železných kování věder, brousky, tyglík, blíže neurčený nástroj, kování a železné zlomky. Do keramických skupin byly

zařazeny pouze dvě oválné jámy, a to shodně do skupiny VM4, ostatní opět byly zařazeny obecně do velkomoravského období.

Vanovité jámy, hluboké i mělké, jsou jedním z nejčastějších typů objektů (27 objektů). Objekty mají příčný i podélný profil neckovitý. Jejich délka je proměnlivá od 1,7 do 4,25 m, šířka od 0,8 do 1,8 m. Podle hloubky je dělíme na mělké (hloubka do 0,4 m) a hluboké (až 1,3 m). Řada vanovitých objektů nebyla dokopána a zachází do profilu. Z objektů byly získány kromě běžného inventáře také železné kroužky košil, brousky, přezky, hřivny, blíže neurčený nástroj, korálky, zlomky skleněných nádob, náušnice, přesleny a zlomky závaží. Z těchto objektů si největší pozornost zaslouží objekty O150, O164 a O205. V prvním z nich byl ve výplni objeven kroužek brnění, nůž, skleněný korálek a olo-

Obr. 20. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Fotografická dokumentace jižní poloviny výplně žlabovitého objektu O147.

Obr. 21. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Fotografická dokumentace výkopu žlabovitého objektu O171, který se nacházel v těsné blízkosti nadzemního domu ND166.

věný křížek (Přichystalová 2013), druhý byl plný neopracovaných kamenů, žernovů, brusů, a dokonce několika opracovaných kamenných článků. Poslední z nich

byl objekt, z jehož výplně pochází několik zlomků skla a skleněných nádob, kování pochvy meče, náušnice, měděné plíšky, přesleny, zlomky závaží i další běžné

nálezy. Datování objektů na základě keramického inventáře neumožňuje nějaký obecný závěr. Byly zařazeny do skupiny VM3 až VM5 nebo obecně do velkomoravského období.

Žlabovité objekty jsou početně malou, ale zajímavou skupinou zahloubených jam (8 objektů). Nacházejí se v těsné blízkosti povrchových otopných zařízení, a tedy rekonstruovaných nadzemních domů (obr. 20–21). Jejich délka je v rozpětí od 2,5 do 4 m, šířka od 0,7 do 1,25 m. Hloubka kolísá od mělkých jam s hloubkou 0,2 m až po hluboké jámy do 0,7 m. Jejich výplň byla většinou sytě černá, humusovitá. Jámy jsou bohaté na keramický materiál a zvířecí kosti. Z dalších nálezů dominují zlomky kovových součástek věder, brousky, kroužky brnění, zlomky ostruh, fragment skla, přesleny apod. Lze se domnívat, že žlabovité jámy byly vyhloubeny při stavbě nadzemních domů za účelem získání stavebního materiálu, příp. jako součást jeho konstrukce (drenáže apod.). Poté byly zaplněny odpadem.

Poslední skupinou jsou objekty neurčitého tvaru bez blíže určité funkce. Jsou to většinou zčásti prozkoumané nebo mladšími objekty téměř zcela zničené starší jámy.

5.2 Nadzemní sídlištní objekty

5.2.1 Nadzemní domy s otopným zařízením

Identifikace domů postavených na původním povrchu, dále nazývaných jako nadzemní domy, je i v prostředí Pohanska velmi složitá a často bývají přímo v terénu objeveny jen díky náhodě a poučené intuici. Nejbezpečnějším indikátorem přítomnosti povrchové stavby je otopné zařízení či jeho zbytky. Jde o pec, ohniště, topeniště nebo i kumulace kamenů a mazanice, zachycené terénním výzkumem na úrovni původního, tj. velkomoravského povrchu. Jejich identifikace je možná jen díky metodice výzkumu a intaktnímu nadložnímu horizontu. Ovšem ani zamýšlená metodika není samospásná a některé méně nápadné pozůstatky nadzemních domů mohou během terénního výzkumu uniknout pozornosti.

Povrchová otopná zařízení byla identifikována při snižování nadložní vrstvy. Jde o pozůstatky (spodní části) kamenných pecí, jejichž původní tvar byl s největší pravděpodobností stejný nebo velice podobný otopným zařízením v zemnicích. Jedná se o čtyři otopná zařízení, u kterých je možné rekonstruovat základní tvar: O135, O166, O167 a O225 (obr. 22). Rozměry pecí byly poměrně jednotné (0,9–1 × 0,9–1,1 m). V dalších čtyřech případech šlo pouze o rozvalené pozůstatky bez konstrukce dochované *in situ*, příp. o vypálené otopné plochy. Jde o objekty O168, O169, O202 a O226. Rozměry není možné s jistotou rekonstruovat. Poslední otopné zařízení na původním povrchu jsme rozpoznali uvnitř zděného kamenného nároží v objektu O224.

Nadzemní dům ND135

Od roku 2008 do roku 2016 jsme takto identifikovali osm nadzemních domů. Byly rozpoznány nejen díky zmíněným otopným zařízením, ale někdy také díky prostorové analýze keramiky, mazanice a zvířecích kostí v nadložní vrstvě. Prvním takovým domem byl nadzemní dům ND135, jehož pec (viz popis objektu O135 v Katalogu archeologických pramenů) a koncentraci keramických nádob v okolí jsme zachytili již při výzkumu v roce 2009 a jeho výzkum dokončili v sezoně 2012. Nachází se ve čtvercích B66–37, B66–38, B67–37 a B67–38. Velikost zastavěné plochy, přibližně 7,5 × 5 m, byla odhadnuta na základě prostorové analýzy mazanice v nadložní vrstvě. Keramika z objektu O135 byla přiřazena ke skupině VM5. Rekonstruované stratigrafické vztahy ukazují na to, že se skutečně jedná o jeden z nejmladších objektů. Pod předpokládanou podlahou se nacházejí stratigraficky starší zahloubené objekty, např. O152, a dokonce i hroby H97 a H195.

Nadzemní dům ND166

Další nadzemní dům byl identifikován při skrývce nadloží v roce 2013 ve čtvercích B63–39, B63–40, B64–39 a B64–40. Nadzemní dům ND166 se jevil jako plošně omezená čtvercová vrstva o rozměrech 5,2 × 4,7 m z černého hlinitopísčitého zasypu s příměsí jílovitohlinitých fragmentů trojúhelníkovitého nebo lichoběžníkovitého průřezu. Uprostřed tohoto plošného útvaru se nacházely zbytky otopného zařízení (viz popis objektu O166 v Katalogu archeologických pramenů). Pod čtvercovou vrstvou byl objeven dlouhý žlabovitý objekt O171, orientovaný JZ–SV, do kterého se vrstva mírně propadla. Další žlabovitý objekt, O170, lemoval čtvercovitou vrstvou na jihozápadní straně. Nebylo zjištěno, že by se vrstva do něj propadala. Do výplně objektů O179, O180 a O183 a do hrobu H203, které se nacházely pod vymezeným čtvercem, se vrstva nepropadala. Vrstva s jílovitohlinitými fragmenty je s největší pravděpodobností pozůstatkem nevypáleného výmazu stěn dřevěné stavby, která popadala na podlahu.

Nadzemní dům ND167

Jihozápadně od ND166 bylo v nadloží čtverců B64–40, B65–40 a B65–41 identifikováno další rozhraní vrstev a otopné zařízení postavené na původním povrchu (viz popis objektu O167 v Katalogu archeologických pramenů). Rozhraní může být pozůstatkem podlahy nadzemního domu ND167 nebo spadlé stěny nadzemního domu ND166. Rekonstruovaný tvar ND167 vychází ze širší nálezové situace, přičemž předpokládáme, že domy respektovaly komunikaci, která v jejich bezprostředním sousedství na severozápadní straně probíhala. Tvar a rozměry ND167 jsou čistě hypotetické. Vzhledem k tomu, že v těsné blízkosti otopného zařízení O167 byla prozkoumána intencionálně zasypaná zemnice O175, domníváme se, že zasypávaný prostor

Obr. 22. Břeclav – Pohansko. Nadzemní domy identifikované podle přítomnosti nadzemních otopných zařízení. A – hypotetický půdorys nadzemního domu, B – zahloubené objekty, C – pece v nadloží, D – hroby, E – základy kostela a vyzděné nároží. Šedě – plochy prozkoumané v letech 2018–2020.

mohl být využit ke stavbě nadzemního domu, který byl nad opuštěnou zemnicí vybudován. Nadzemní dům ND167 dále překrývá pravěký objekt O200 a objekt O199, který byl narušen zemnicí O175. Maximální rozměry domu odhadujeme na 5 × 7 m.

Nadzemní dům ND168

Další nadzemní dům ND168 byl identifikován a rekonstruován v roce 2014 na základě přítomnosti povrchového otopného zařízení (viz popis objektu O168 v Katalogu archeologických pramenů), prostorové analýzy mazanice a plošně omezené koncentrace kamenů. Nejvýraznější pozůstatky se nacházejí ve čtvrcích B61–44, B61–45, B62–43 až B62–45 a B63–44. Otopné zařízení bylo zřejmě bez kamenné konstrukce. Mazanice a kameny nás zaujaly již při odstraňování první nadložní

vrstvy. Přítomnost otopného zařízení potom hypotézu nadzemního domu potvrdila. Distribuce kamenů naznačuje, že konstrukce domu jimi mohla být podložena. Prostorová analýza mazanice v nadložní vrstvě vykazuje výraznou koncentraci v severním rohu rekonstruovaného půdorysu, nicméně je zřetelná i na severozápadní straně, kde lze počítat s možným rozšířením stavby – jakýmsi přístavkem. Tuto hypotézu podporuje i distribuce kamenů v nadloží. Ostatně na základě sledování rozložení kamenů nelze vyloučit ani mnohem větší půdorys stavby, který mohl dosahovat rozměru 5,5 × 8,5 m. Existenci nadzemního domu také podporují nekeramické nálezy v nadloží, zejména klíč nalezený u jihozápadní strany. Rekonstruovaný nadzemní objekt ND168 překrývá několik kruhových indiferentních objektů O182, O184, O211 a O220 a žlábek Z06.

Obr. 23. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Fotografická dokumentace nadzemního domu ND166 na úrovni velkomoravského komunikačního horizontu s pozůstatky otopného zařízení.

Obr. 24. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Fotografická dokumentace pozůstatků otopného zařízení nadzemního domu ND166 po preparaci.

Některé z kruhových objektů narušily žlábek, proto je lze bez problému zařadit mezi velkomoravské objekty. Pochopitelně se může také jednat o jámy související s fungováním nadzemního objektu nebo sousední zemnice O194.

Nadzemní dům ND169

Další nadzemní dům ND169 jsme na základě přítomnosti povrchového otopného zařízení (popis viz objekt O169 v Katalogu archeologických pramenů) rekonstruovali jihozápadně od nadzemního domu ND166. Jedná se především o čtverce B62–40, B63–40, B63–41, B64–40 a B64–41. Rekonstrukce nadzemního domu je čistě hypotetická a přisuzujeme mu stejné rozměry jako stavbě ND135. Pokud odpovídají skutečnosti, pak by nadzemní dům ND169 překrýval zahloubený žlabovitý objekt O177 a nepravidelný objekt O190.

Nadzemní dům ND202

Další nadzemní dům, zachycený v roce 2014, byl identifikován až dodatečně po vyhodnocení nálezové situace na ploše výzkumu z roku 2019. Jedná se o objekt ND202 rekonstruovaný do prostoru okolo pozůstatků otopného zařízení v nadložní vrstvě (viz popis objektu O202 v Katalogu archeologických pramenů) a na základě kumulace kamenů, keramiky a mazanice ve čtvercích B59–47, B59–48, B60–46 až B60–48 a B61–47. V nadložní vrstvě, ve vymezeném rekonstruovaném tvaru, se nacházely výrazné kumulace kamenů, keramiky a mazanice. Rekonstruovaný tvar je opět přibližný a vzhledem k distribuci kamenů v nadloží nelze vyloučit buď další nadzemní domy či stavby v těsné blízkosti, nebo i mnohem větší rozměry samotného nadzemního domu ND202. Rozptyl kamenů může být i důsledkem dalších sídlištních aktivit obyvatel na tehdejší povrchu. Bohužel nejsme schopni rekonstruovat jasně stratigrafické vztahy nadzemního domu a šesti zahloubených objektů v okolí, např. zemnice O210 a žlabu Z08.

Nadzemní dům ND225

Nadzemní dům ND225 byl rekonstruován na základě povrchového otopného zařízení. Byl prozkoumán v roce 2015 a nacházel se na jižním okraji zkoumané plochy ve čtvercích B56–49, B57–48, B67–49 a B58–49. Zbytky kamenné pece (viz popis objekt O225 v Katalogu archeologických pramenů) se nacházely v nadložní vrstvě nad starohradištním zahloubeným objektem O234 a velkomoravským objektem O249. Plošná rekonstrukce vychází z analogie nadzemního domu ND166. Západní roh rekonstruovaného půdorysu překrývá objekt O233, datovaný taktéž do starohradištního období.

Nadzemní dům ND225 mohl být součástí usedlosti náležející k nadzemnímu domu ND202, nebo mohl patřit k usedlosti nadzemního domu s kamenným nárožím ND224, který je popsán v samostatné kapitole.

Nadzemní dům ND226

Dodatečně byl vytvořen hypotetický nadzemní dům ND226, a to na základě otopného zařízení v nadloží, které přímo souvisí se zahloubeným objektem O226. Prostorová analýza mazanice v nadloží v těchto místech ukazuje zvýšenou frekvenci. Nadzemní dům ND226 by vyplňoval prostor mezi ND2020, ND225 a zahloubeným objektem O205, ve čtvercích B57–48, B56–47 a B58–48, čímž domy vytvářejí zajímavé uskupení. Pochopitelně není jisté, že všechny tři nadzemní domy stály ve stejné době. Upřesnění přinese až analýza keramického materiálu z nadložní vrstvy.

Rekonstruované domy výrazně mění vnímání prostorového dělení prozkoumané části sídliště. Informace, které zde publikujeme, však nejsou úplné, protože minimálně další tři nadzemní domy jsme identifikovali ve výzkumných sezonách 2018 a 2019, jejichž vyhodnocení není náplní této studie. Studium prostorové distribuce nejfrekventovanějších nálezů – keramiky, mazanice a zvířecích kostí – ukazuje na možnou existenci dalších nadzemních domů nebo staveb: např. v severovýchodním rohu zkoumané plochy – v prostoru, který sousedí s kostelním pohřebištěm a kde bylo na začistěném povrchu podloží identifikováno nároží žlábků, či v ploše za asfaltovou komunikací, kde jsme v roce 2016 zachytili mezi objekty O252 a O253 zajímavou vrstvu, která by snad mohla být útržkem podlahy nadzemního domu. Kromě tří kamenů se však v nadloží neobjevily žádné nálezy, které by tuto domněnku potvrdily. Blízký žlabovitý objekt O253 je nicméně podobný ostatním objektům stejného typu, které byly prozkoumány v těsné blízkosti některých nadzemních domů na Severovýchodním předhradí.

I v jiných částech Pohanska byly při terénních výzkumech zachyceny stopy nadzemních domů. Rozsáhlý soubor pozůstatků takových staveb pochází z areálu Velmožského dvorce (*Dostál 1975*, 52–56). Další příklady známe i z Lesní školky, byť zde byla pravděpodobně většina povrchových otopných zařízení zničena při novodobé lesnické činnosti (*Dostál 1987*, 69–70). Pozůstatky nadzemního domu O28/R15 s hliněnou pecí zůstaly zachovány díky překrytí vnitřní destrukcí opevnění Pohanska (*Dostál 1979*, 85–89). Starší výzkumy odkryly doklady o nadzemních domech i přímo na Severovýchodním předhradí, odkud známe další osamocená otopná zařízení v kombinaci se žlabovitými objekty (*Dostál 1978*). Bohužel metodika starších výzkumů zde vylučuje detailnější prostorovou analýzu a následnou rekonstrukci velikosti nadzemních domů.

Naše představy o stavebních konstrukcích nadzemních domů jsou vyloženy hypotetické, nicméně předpokládáme, že šlo o srubové stavby, jak napovídají nálezy mazanic s trojúhelníkovým průřezem, známé i z jiných poloh Pohanska (*Zavadilová 2011*). Zřejmě se nebudou příliš lišit od staveb z jiných velkomoravských center (*Kavánová 1985; Mazuch 2012*, 138–140; *Poláček*

– Bartošková – Mazuch et al. 2019, 164–172). Speciální úpravy podlah v podobě písčitých či jílových navážek, jak je známe např. ze sousedních Valů u Mikulčic, jsme však na Pohansku zatím s jistotou nezachytili (Mazuch 2012; 2013)

5.2.2 Nadzemní dům se zděným nárožím ND224

Nejzajímavější z nadzemních domů byl prozkoumán v roce 2015 ve čtvercích B55–47, B55–48 a B56–47 na jihovýchodním okraji zkoumané plochy. Jedná se o nadzemní dům se zděnou podezdívkou. První příznaky stavby vyzděné na maltu jsme zaregistrovali v kritních na ploše situované téměř na hraně jihozápadního okraje vyvýšeniny Severovýchodního předhradí. Po odstranění drnu a následném snižování nadložní vrstvy v těchto místech se nám nejprve podařilo vy-preparovat plošně omezenou destrukci kamenů a malty o rozměrech 7,2 × 4,5 m orientovanou delší osou ve směru SZ–JV (obr. 25). Destrukce nemá pravidelný tvar, ale na jižní polovině prozkoumané plochy se přibližně od poloviny délky rozšiřuje o jeden metr jihozápadním směrem (viz detailní popis objektu O224 v Katalogu archeologických pramenů). Destrukce byla narušena novověkým žlábkem probíhající jižně od okrasné lichtenštejnské aleje, výkopem pro strom aleje a dalšími novověkými žlábkami neznámé, snad lovecko-chovatelské funkce (viz kapitola Recentní stavby). Skrz destrukci prorůstaly kořeny nedaleko stojícího stromu. Destrukce není kompaktní, ale objevují se v ní menší i větší prázdná místa. Na severovýchodním okraji destrukce jsme již po odstranění a preparaci první nadložní vrstvy identifikovali pravouhlé nároží z kamenů spojených maltou o maximálních rozměrech 1,93 × 1,93 m a šířce zdiva 0,6 m. Po dalším snižení a odstranění destrukce kamenů a kousků malty bylo nároží ponecháno na soklu a takto bylo i po ukončení výzkumu zakonzervováno. V prostoru vnitřního rohu byla prozkoumána popraskaná mazanice o nepravidelného tvaru o rozměrech 0,45 × 0,35 m. Kra, kamenné maltou spojené nároží i destrukce kamenů a malty ležely na úrovni velkomoravského povrchu (obr. 26). Po odstranění destrukce, na začistěné úrovni původního povrchu, bylo možné rozpoznat výplň zahloubených objektů O240 a O241, které jsme později po odstranění zbytků nadložní vrstvy zachytili i na úrovni podloží. V jejich výplni byly nalezeny zlomky malty i kusy hlazených maltových omítek. Je tedy nanejvýš pravděpodobné, že oba objekty byly vyhloubeny v době výstavby či existence nadzemního domu se zděným nárožím, a jsou tedy jeho součástí.

Na profilu viditelné drobné malty v nižších partiích jsou důsledkem bioturbací. Malta je s největší pravděpodobností pozůstatkem konstrukce stěn nadzemního

domu. Vzhledem ke tvaru a velikosti se domníváme, že šlo o výmaz srubové stěny a omítku.

V okolí stavby se vyskytovaly zahloubené objekty, které však nelze podle nálezů přesněji datovat. Na základě přítomnosti či absence malty v jejich výplni je dělíme takto: 1) objekty, které byly vyhloubeny a zasypány dřívě, než byla postavena nebo destruovala maltová konstrukce, 2) objekty současné se stavbou, 3) objekty zahloubené až po zániku stavby a 4) objekty, ve kterých sice fragmenty malty byly nalezeny, ale vzájemná poloha nadzemního domu a zahloubených objektů neumožňuje jejich vztah definovat. Do první skupiny náleží kruhový objekt O245 a oválný objekt O242. Tyto objekty byly přímo pod destrukcí, ovšem bez jediného kousku malty. Druhá skupina je reprezentována objekty O227, O240 a O241. Kousky malt jsou rovnoměrně rozptýleny v jejich výplni. Výjimkou je žlabovitý objekt O227, kde malta byla nalezena úplně ve spodní vrstvě, v hloubce 0,4 až 0,6 m. V případě objektů O240 a O241 předpokládáme, že byly vyhloubeny v době fungování domu a malta se dostala do výplně až bioturbacemi. Do třetí skupiny patří objekt O244, který zřejmě narušil destrukci. Poslední skupina objektů je typická nálezem drobných fragmentů malt ve výplni objektů bez definovaného stratigrafického vztahu k destrukci nadzemního domu ND224. Jde o jámy O205, O230, O232, O235, O236 a O238, které buď mohou souviset se stavbou nadzemního domu a manipulací s maltou, která se dostávala i do širšího okolí, nebo se malta do zásypu dostala až po zániku nadzemního domu. V takovém případě by však dům musel zaniknout už někdy během existence sídliště.

Rekonstrukce nadzemního domu ND224, jehož nedílnou součástí je kamenné nároží O224, vychází z pozorování malto-kamenné destrukce, sledování prostorových vztahů mezi destrukcí domu a okolními zahloubenými objekty i z analogií z Velmožského dvorce a Lesní školky. Kamenná nároží nebo pásové podezdívky, spojené maltou nebo jen hlínou, jsou ve většině případů založeny na původním povrchu, jako např. objekt O25/VD (Dostál 1975, 420), O54/LŠ (Dostál 1987, obr. 4). Pouze některé stavby v areálu tzv. Velmožského dvorce využily základový žlab zahloubený z raně středověkého povrchu až na úroveň podloží, jako např. O37/VD a O82/VD (Dostál 1975, 423). Rekonstruovat velikost domů s kamennými podezdívkami a nárožními lze nejjistěji podle situace na Velmožském dvorci. Ty se zde nacházely především v rezidenční části dvorce na severozápadní straně.

Nejlepší analogií je nadzemní objekt O37/VD se zděným kamenným nárožím. Délka ramen nároží objektu O37/VD byla 1,85 a 1,9 m a založeno bylo až na úrovni podloží. K vnitřní straně přiléhalo ohniště, které se na rozdíl od našeho případu dochovalo mnohem lépe, protože k jeho konstrukci byla použita

Obr. 25. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Fotografická dokumentace destrukční kry nadzemního domu ND224 tvořené maltou a kameny.

malta. B. Dostál odhadl šířku objektu na 5 m, délku nebylo možné stanovit, nejdále však objekt mohl zasahovat k sousednímu objektu 35/VD, se kterým mohl podle B. Dostála vytvářet jednu stavbu (Dostál 1975, 281–282).

Na maltu zděné nároží objektu O82/VD mělo ramena dlouhá 1,3 a 1,58 m. V prostoru nároží nebyly zachyceny žádné stopy po ohništi, ale B. Dostál je analogicky předpokládal. Rozměry stavby odhadl na základě pozice nároží a pruhu malty na protější straně na 4,5 × 4,5 m (Dostál 1975, 300).

Asi nejpřesnější rozměry nadzemního domu postaveného na maltové podezdívce pocházející z objektu O25/VD. Objekt náležející do soustavy rezidenčních staveb severozápadní části dvorce měl rozměry 5,8 × 7,8 m (Dostál 1975, 274).

Kamenné, na maltu zděné nároží objektu O54/LŠ, který byl do objevů na Severovýchodním předhradí jediným známým příkladem na maltu zděné konstrukce mimo Velmožský dvorec, je v článku B. Dostála uváděno jako součást zemnice, ale i podle publikované dokumentace se jedná o superpozici sanované zemnice a jílovité podlahy nadzemního domu se zděným nárožím. Na maltu zděné nároží je orientováno rohem k jihu. JV rameno bylo dlouhé 1,50 m a široké 0,35 m, JZ rameno mělo délku 1,40 m a šířku 0,4 m; zachovaná

výška obou ramen se pohybovala kolem 0,1–0,15 m. Celkové rozměry stavby však není možné v tomto případě odhadnout (Dostál 1987, 69–70).

Podle uvedených analogií i dle našich terénních pozorování soudíme, že zděná konstrukce objevená na Severovýchodním předhradí vymezovala okraj domu, jehož vnitřní prostor se rozkládal směrem na severovýchod (šířka domu) a jihovýchod (délka domu) od nároží. Předpokládáme, že objekt končil před žlabovitou jámou O227. Jeho šířku tak odhadujeme na 4,7 m, což dobře odpovídá rozměrům staveb z Velmožského dvorce. Stanovení délky nadzemního domu je složitějším problémem. Destrukce stavby nebyla prozkoumána celá a její část zasahovala mimo plochu výzkumu pod vzrostlý strom. Dům mohl mít i složitější půdorys než jen předpokládaný obdélníkový, čemuž by nasvědčovalo rozšíření destrukční kry v její jihovýchodní části. Výsledný tvar destrukční kry však byl ovlivněn postdepozičními procesy, pozdějšími zásahy (např. výkop objektu O244) a průběhem terénního výzkumu. Délku domu tak lze odhadnout jen zcela hypoteticky na 6–8 m. Podle analogií to byl obytný dům srubové konstrukce, v němž zděné nároží mohlo plnit funkci tepelného akumulátoru, případně chránilo dřevěné stěny před vznícením, pokud je rozlámaná mazanice

Obr. 26. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Fotografická dokumentace zděného nároží nadzemního domu ND224 s mazanícovou krou v rohu.

kra v rohu zbytkem ohniště. Podobné architektonické řešení nacházíme např. v královské falci v Paderbornu či na předhradí falce v Tilledě (Dostál 1975, 64).

5.3 Žlábký a ohrazení

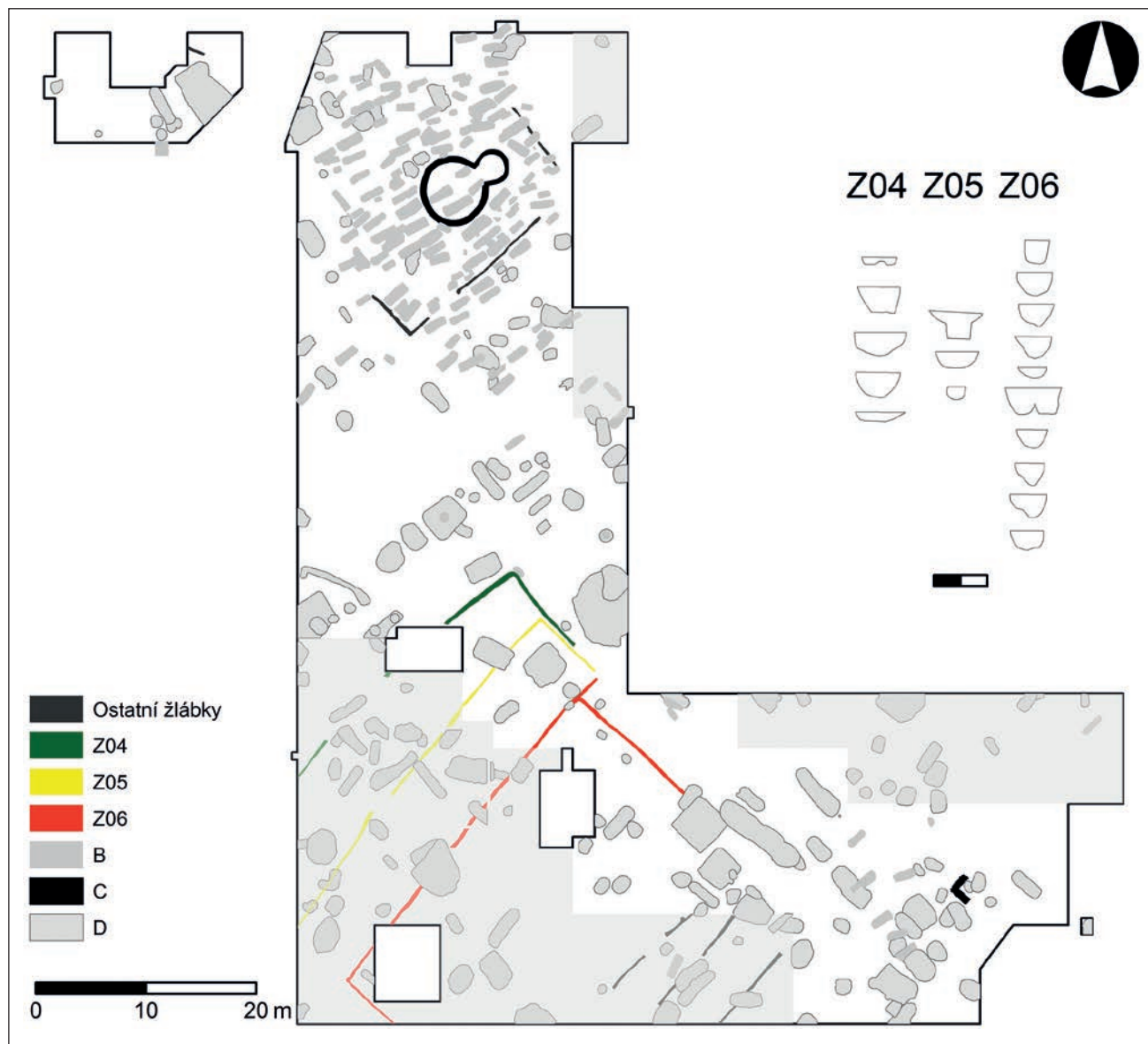
Na zkoumané ploše sídliště byla identifikována soustava žlábků orientovaných různými směry (obr. 27). Kromě několika recentních žlábků se sytě černou až mastnou výplní, které souvisejí s lichtenštejnským hospodářstvím nebo s výstavbou a provozem vojenských staveb zachycených výzkumem, je nejdůležitější komplex žlábků s nárožími, které spojujeme s rezidenční funkcí nově prozkoumané části Severovýchodního předhradí Pohanska. Obdobné soustavy žlábků byly zachyceny výzkumem na předhradí již při starších výzkumech (Dostál 1970a; 1978; Dostál – Vignatiová – Šik 1980).

Jedná se o 0,3 až 0,5 m široké žlábký, jejichž hloubka kolísá od 0,1 do 0,3 m od úrovně začištěného podloží. Výplň žlábků byla šedá hlinitopísčítá s ojedinělými nálezy malých fragmentů keramiky, blíže nedatovatelné, a několika drobných, neurčitelných zvířecích kostí. Orientace žlábků, které na základě stratigrafických pozorování datujeme do raného středověku, sleduje hlavní směry celého osídlení Pohanska, tj.

JZ–SV nebo SZ–JV. Jsou tedy buď paralelní, nebo kolmé ke komunikaci směřující do centra lokality, která odděluje kostelní pohřebiště od jižního sídlištního areálu.

Žlábký se prostorově koncentrují na jižní části zkoumané plochy za raně středověkou cestou, ale v roce 2016 byly zachyceny i na severním okraji – na ploše za současnou asfaltovou komunikací. Svými parametry se podobají žlábký, který vymezoval prostor kostelního pohřebiště (Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016). Při výzkumu byly na úrovni začištěného podloží registrovány nezřetelné liniové útvary stejné orientace, které nebylo možné při dalším zkoumání ověřit na profilech. Není vyloučeno, že se vzhledem k silnější nadložní vrstvě v těchto místech jednalo o spodní partie žlábků, zahlubovaných z vyšších úrovní a nerozpoznaných v nadložní kulturní vrstvě. K takové situaci došlo v roce 2009 v severovýchodním rohu zkoumané plochy, kde jsme zachytili pravouhlé nároží s rameny dlouhými 4 a 2,5 m. Na příčných sondách však nebylo možné sledovat žádné další zahloubení do podloží. Obdobný případ nastal v roce 2013, kdy jsme zachytili dvojici paralelních liniových útvarů, dlouhých max. 1,5 m, ve vzájemné vzdálenosti 0,9 m. Ty také nešlo na profilech příčných sond dále identifikovat, ačkoliv na úrovni začištěného podloží jejich přítomnost byla

Obr. 27. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Žlábký s ohrazení. A – žlábký z ohrazení kostelního pohřebíště, Z04 – žlábek Z04, Z05 – žlábek Z05, Z06 – žlábek Z06, B – ostatní sídlištní objekty a hroby, C – základy kostela a vyzděné nároží, D – prozkoumaná plocha. Šedě – plochy prozkoumané v letech 2018–2020. Profily žlábků Z04, Z05 a Z06 v příčném řezu.

opakovane registrována. I v těch případech, které na příčných řezech bylo možné identifikovat, se stálo, že žlábek bez zjevných příčin dále nepokračoval.

Nejvýraznější uskupení žlábků na jižní části zkoumané plochy sestává ze šesti liniových struktur označených jako Z04 až Z09, které ohraničovaly několik obdélníkových na sebe navazujících ploch. První tři žlábký byly zachyceny již v roce 2013 a jejich výzkum pokračoval v roce 2014, 2015, 2018 a 2019. Ačkoliv nejsou kampaně 2018 až 2020 plně zařazeny do publikace, je pro pochopení prostorové dispozice žlábků nezbytné pracovat i s výsledky nejnovějších výzkumů. V případě žlábků Z04, Z05 a Z06 se podařilo zachytit jedno, a to severní nároží ohrazené plochy (obr. 28–29), u žlábků Z06 známe kromě severního i druhé nároží, a to západní. Ostatní nároží se buď nacházejí mimo zkoumanou plochu, nebo je nebylo

možné identifikovat. Všechny tři žlábký vytvářely sousedící nároží a svými delšími stranami probíhaly paralelně od jihozápadu k severovýchodu ve vzdálenosti 6 až 8 m. Největší délka strany ohrazené plochy, kterou jsme jednoznačně potvrdili výzkumem, musela přesahovat 35 m (Z05). Bohužel žlábek vybíhal mimo prozkoumanou plochu, a neznáme tak jeho konec. Konečnou délku strany jedné z ohrazených ploch jsme zjistili pouze v případě kratšího žlábků Z06. Mezi dvěma nárožími měřila 33 m. Žlábký Z07 až Z09, které hypoteticky tvoří protilehlou stranu ohrazené plochy, byly prozkoumány v roce 2019. Jde o tři paralelní žlábký ve směru JZ – SV ve vzájemné vzdálenosti 2,8 až 5,4 m, ovšem bez zřejmé vzájemné vazby a stejně tak bez jasné vazby na žlábký Z04 až Z06. Pokud však všechny zmíněné žlábký (Z04 až Z09) patří ke stejnému komplexu, což předpokládáme, neboť jsou

Obr. 28. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Fotografická dokumentace dvojitého nároží žlábků Z04 a Z05. Vnější rozšíření nároží žlábků Z04 je způsobeno výkopem hrobu H206 se skrčenou kostrou.

Obr. 29. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Fotografická dokumentace nároží žlábků Z06.

navzájem rovnoběžné, resp. kolmé, pak šířka ohrazené plochy varírovala mezi 19 a 44 m. Jde pouze o hypotetický předpoklad, neboť další, vzdálenější a dosud neobjevené žlábků mohou probíhat mimo prozkoumanou plochu.

Ze stratigrafického hlediska sledujeme, že žlábků narušují starší objekty, datované do časně slovanského nebo starohradištního období. Jde o objekt O293, který byl narušen žlábkem Z05. Výplň žlábků Z05 byla identifikována na příčném řezu objektu O293 a o rok později po začátek výkopu objektu i v jeho dně a stejně tak v případě objektu O265, o kterém tak lze hypoteticky uvažovat, že je také časně slovanský nebo starohradištní. Žlábků Z04 v místech, kde zasahoval do profilu ve čtverci B67–45, narušil zbytky otopného zařízení umístěného v nadloží, ze kterého se dochovalo několik kamenů a nejasná mazanice plocha; byly odtud vyzvednuty časně slovanské či starohradištní střepy. Tyto superpozice ukazují na mladší dataci žlábků. Stratigraficky nejasná je nicméně situace v případě žlábků Z09 a objektu O304, který je na základě vyzvednuté keramiky ze záspy datován do časně slovanského období. Po odstranění nadložní vrstvy a začátek povrchu podloží nebylo možné sledovat porušení objektu žlábkem. Na podélném profilu objektu O304 jsme také nezachytili jasné stopy po vkopu žlábků do výplně objektu. Stejná barva výplně objektu i žlábků znemožnila učinit jednoznačný závěr o vzájemných stratigrafických vztazích mezi žlábkem a tímto objektem.

Pokud jde o vztah žlábků a velkomoravských objektů, pak lze konstatovat, že jsme na prozkoumané ploše nezaznamenali žádný případ, kdy by žlábků narušovaly objekty, které jsou na základě keramického inventáře nebo radiokarbonového datování zařazeny do tohoto období. Naopak ve všech dalších zjištěných superpozicích byl žlábků vždy porušen výkopem mladšího zahloubeného objektu nebo nebyl narušen vůbec, jako v případě vnějšího žlábků s nárožím Z04, který tak může (ale nemusí) být nejmladší. Některé žlábků byly překryty i novověkými betonovými stavbami a jejich výkopy. Také žádný hrob prozkoumaný na sídlišti narušil ani jimi nebyl narušen. Pouze v případě hrobu H206, v němž byl ve skrčené poloze hlavou k JV uložen jedinec, kterého radiokarbonovou metodou datujeme na 95,4% úrovni pravděpodobnosti do rozmezí let 876 až 995 calAD (92,3 %),¹ je možné, že hrob byl do země zahlouben v době výkopu žlábků Z04 (kombinované datum: Poz-67982: 1120 ± 30 a Poz-67983: 1145 ± 30).

Raně středověké žlábků, které byly prozkoumány v letech 2008–2019, se svojí hloubkou a šířkou neliší od žlábků (obr. 30–31), které známe z dříve prozkouma-

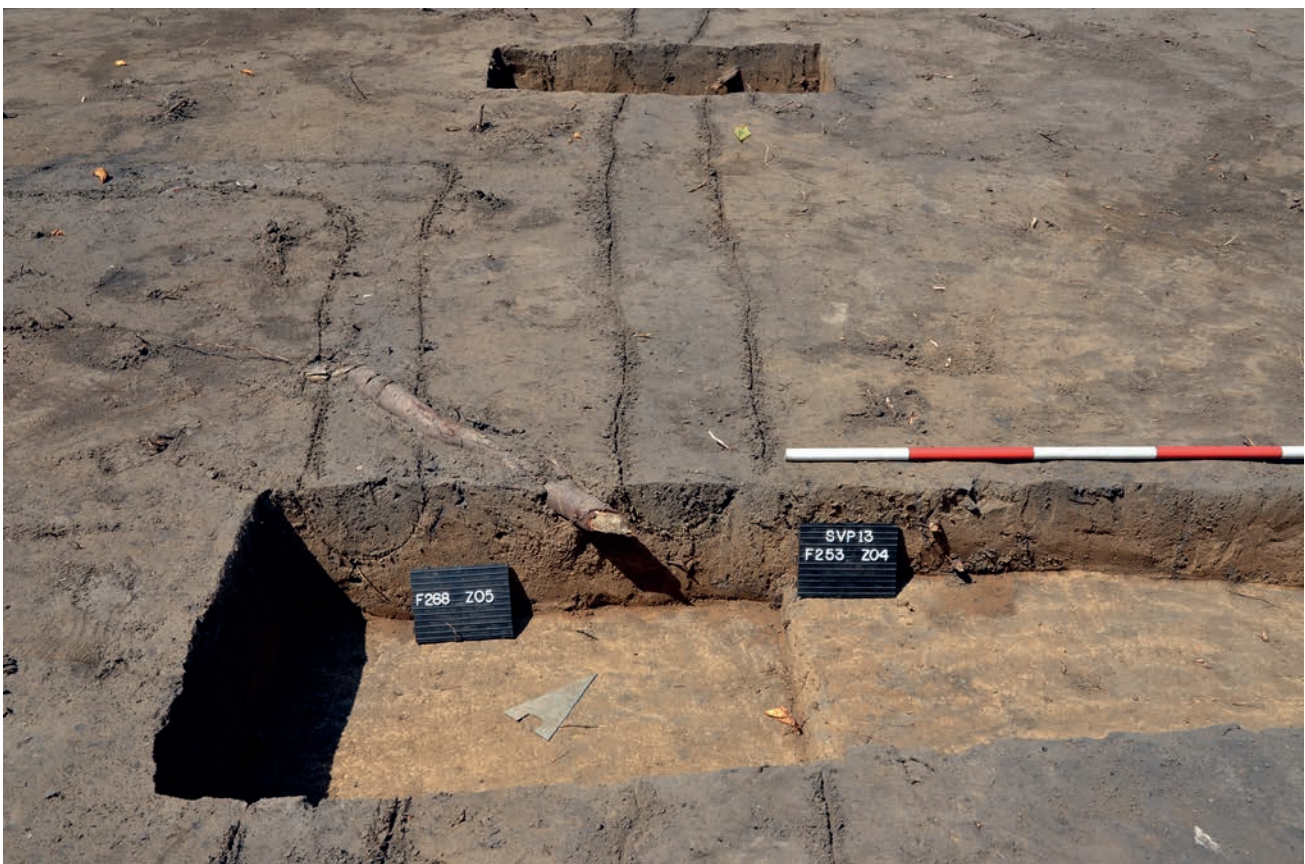
ných částí Severovýchodního předhradí, areálu tzv. Lesní školky, Žárového pohřebiště i plochy tzv. Velmožského dvorce. V posledně jmenovaném případě se však nejedná o žlábků mohutného palisádového opevnění, které mělo zcela jiné parametry, ale o žlábků u jihovýchodní stěny palisády starší fáze (Dostál 1975, 29) nebo ty, které se napojovaly u jižního nároží palisádového opevnění mladší fáze a které B. Dostál považuje za ohrazení menší usedlosti (Dostál 1975, 32). V obou případech je B. Dostál na základě hloubky rekonstruuje pouze jako pozůstatek po oplocení o maximální výšce 1,5 m. Na Žárovém pohřebišti byly také prozkoumány žlábků vymezující s největší pravděpodobností areál usedlosti a v jednom případě nelze vyloučit ani ohrazení nějakého domu postaveného na původním povrchu (Dostál 1978, obr. 3). V prostoru tzv. Lesní školky a navazujícího výzkumu destrukce opevnění byly prozkoumány obdobné žlábků, které lze také spojit s dělením plochy mezi usedlostmi (Macháček 2005; 2010, 364–381). Zajímavé je nároží na severovýchodním okraji zkoumané plochy Lesní školky v blízkosti destrukce opevnění, které by snad mohlo vymezovat usedlost přiléhající k opevnění. Nejbližší paralela ke žlábkům pochází ze Severovýchodního předhradí z plochy zkoumané v 60. a 70. letech 20. století. Byly tam zachyceny jak recentní, tak raně středověké žlábků. Z nich jeden byl B. Dostálem interpretován jako součást opevnění předhradí a druhý, který vymezuje prostor okolo dvou zemnic, jako ohrazení usedlosti (Dostál 1978, 141). Existenci usedlosti či parcel, které byly na Pohansku v některých případech ohrazeny žlábků po oplocení, popsal J. Macháček (Macháček 2005) a nejnověji na základě kombinace archeologických a geofyzikálních výzkumů potvrdili M. Prištáková a P. Milo (Prištáková – Milo 2021). Průměrná plocha těchto čtvercových, resp. obdélníkových usedlostí byla okolo 1 400 m², což rámcově odpovídá odhadované ploše nově prozkoumaného ohrazení na Severovýchodním předhradí. Co však odlišuje dosud známá ohrazení usedlostí z Pohanska od situace na Severovýchodním předhradí, je půdorys s několika paralelními nárožními, která svědčí buď o složitější vnitřní struktuře nově objeveného komplexu, nebo o jeho postupném přestavování (např. zvětšování ohrazeného prostoru, a to v případě, že vnější žlábků Z04 je nejmladší, což stratigrafická situace nevyklučuje). Některé stavby, jako např. zemnice O194 s hromadným nálezem železných předmětů umístěná v nároží středního žlábků (Z05), ohrazení respektovaly, jiné, zřejmě mladší, jako např. nadzemní dům ND168 nebo zemnice O229, žlábků asi překrývaly. Bohužel půdní podmínky a celková terénní situace nedovolovaly formulovat vždy jednoznačné stratigrafické závěry. Nově prozkoumané ohrazení s trojitým nárožím se každopádně odlišuje od běžných usedlostí z Pohanska. Svým půdorysem se více podobá složitějšímu systému palisádového opevnění z Velmožského dvorce, které však vymezuje výrazně větší plochu a podle hloubky žlábků bylo i nepoměrně mohutnější než lehké oplocení na Severovýchodním předhradí (Dostál 1975, 23–36).

1 Při použití 95,4% intervalu pravděpodobnosti připadají v úvahu ještě další dva intervaly, 774–785 calAD (1,8 %) a 833–846 calAD (1,4 %), které jsme ale nevzali na vědomí vzhledem k dendrochronologickému datování studny O266 a předpokládané době existence sídliště.

Obr. 30. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Fotografická dokumentace příčného profilu žlábků Z06.

Obr. 31. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Fotografická dokumentace příčného profilu žlábků Z04 a Z05.

5.4 Recentní stavby

Terénním výzkumem na Severovýchodním předhradí byly zachyceny i aktivity, které lze spojit s využíváním prostoru v období, kdy areál náležel k lichtenštejnskému dominiu, a pak v době, kdy Československá republika reagovala na německou rozpínavost výstavbou pohraničních opevnění; nejmladší aktivity souvisejí s technickým zabezpečením vědecko-výzkumné základny brněnské univerzity (obr. 32).

Lichtenštejnské aktivity jsme na ploše výzkumu zachytili v podobě kruhových jam a žlábků, které spojujeme s krajinářskými úpravami areálu v první polovině 19. století a zřejmě i s loveckými aktivitami souvisejícími s výstavbou zámečku Pohansko. Nejvýraznějším pozůstatkem krajinářských aktivit jsou kruhové jámy po stromech aleje, která vedla směrem k původnímu vstupu zámečku. Kruhové jámy byly na jižní vnější straně lemovány žlábkem. Jámy po stromech a žlábků byly již zachyceny v 70. letech 20. století na předhradí, další jámy pro výsadbu i v areálu tzv. Lesní školky a Žárového pohřebiště. Vzdálenost středů sousedních jam jedné strany aleje kolísá od 6,9 do 8 m, šířka aleje od 7,4 do 8 m. Při výstavbě aleje byla proražena i díra do severovýchodního úseku destrukce raně středověké hradby. Archeologický výzkum v roce 1977 jasně ukázal, že pozůstatky konstrukčních prvků hradby pokračují plynule dále a proluka nemůže být více považována za původní bránu (*Dostál – Vignatiová – Šik 1980; Dresler 2011*). Další žlábků, probíhající víceméně paralelně s alejí nebo v přímém směru podél západní hrany předhradí, jsou asi pozůstatkem po vymezení lesních nebo honebních prostor.

Zřejmě zatím poslední aktivitou, kterou lze spojit s lichtenštejnským panstvím, jsou mělké kruhové jámy po stromech, které na jaře 1914 vysázel panský kočí na ploše předhradí. Výsadba stromů měla být kompenzací za to, že senem z předhradí krmil vlastní koně. Seno bylo původně určeno pro lesní zvěř, která takto mohla spásat kaštany.

Nejvýraznější stopy ovšem po sobě zanechala Československá armáda na konci 30. let, respektive Ředitelství opevňovacích prací, které na louce nechalo vybudovat betonové podezdívky tří staveb týlního zabezpečení pevnostní linie hranice. Dokumenty o této stavební aktivitě se sice nepodařilo dohledat v archivech, situace na Pohansku, kde se nachází několik betonových bunkrů (vzor 37, typ A-120N), a celkový historický kontext však jinou interpretaci těchto pozůstatků neumožňuje. Stavby byly postaveny vedle původní lesní cesty. Jedná se o obdélníkové základy o rozměrech 11,3 × 9,3 m, hluboké až 1 m pod současnou úroveň, s dvěma čtvercovými patkami o rozměrech 0,6 × 0,45 m uvnitř, každá v jedné třetině podélné osy stavby. Na ploše výzkumů 2007–2019 byly prozkoumány dvě ze tří těchto staveb, přičemž jedna z nich porušila základy velkomoravské rotundy (*Macháček*

2016, 97) a druhá některé sídlištní objekty. Obě byly orientovány delší osou ve směru S–J. Výzkumem bylo zjištěno, že v obou případech byl původní základ staveb orientován V–Z, ale stavební záměr byl před dokončením pozměněn a realizované betonové podezdívky byly otočeny o 90°. V případě stavby, která narušila základy kostela a přilehlé hroby, jsme betonové základy odstranili s pomocí pneumatického kladiva, v případě druhé stavby jsme je ponechali na místě.

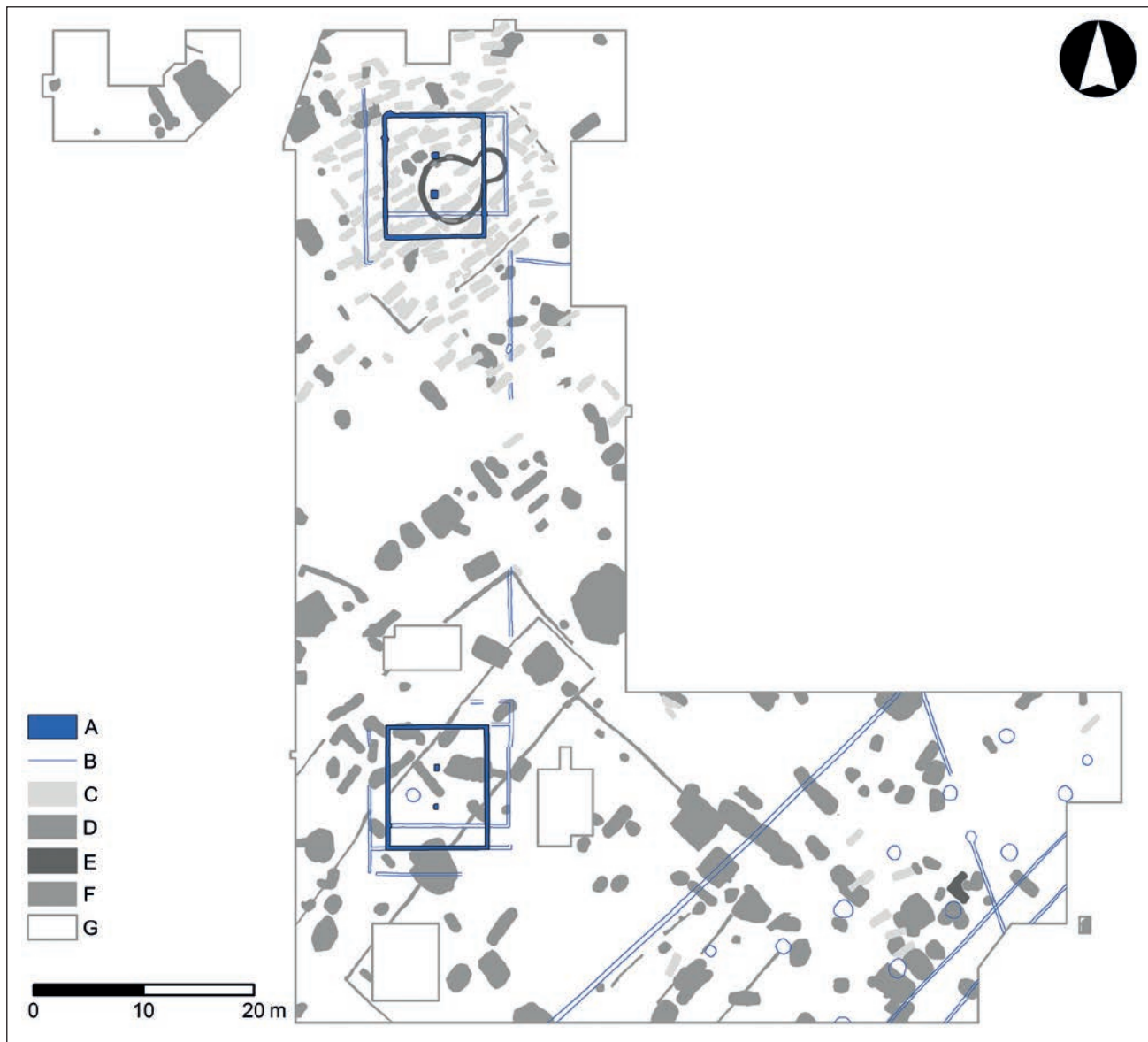
Po odstranění nadložní vrstvy jsme zjistili, že se okolo betonových základů, ve vzdálenosti 1,3 až 2 m, nacházejí paralelní žlábků a že stavby byly spojeny dalším žlábkem. Pravděpodobně se jednalo o výkop pro uložení spojovacího kabelu. Ve vrstvě drnu a těsně pod ním našel detektor kovu fragmenty pletiva, novodobých hřebíků a neurčitelných předmětů, které snad souvisejí s přítomností Československé armády, německého Wehrmachtu, Rudé armády, Československé lidové armády nebo Pohraniční stráže, které se v tomto prostoru postupně během 20. stol. vystřídaly.

Posledním výrazným zásahem do archeologických vrstev a objektů byl bagrovaný výkop uložení elektrického přírodního kabelu vědecko-výzkumné základny brněnské univerzity z počátku 70. let 20. století. Je škoda, že tehdejší vedení výzkumu rýhu, která prochází středem hradiska a částí předhradí, nedokumentovalo a de facto zde ani nerealizovalo záchranný výzkum.

5.5 Rozptýlené hroby ze sídliště

Během intenzivního archeologického výzkumu Severovýchodního předhradí Pohanska v letech 2008 až 2020 bylo objeveno celkem 173 hrobů, z toho 152 bylo přiřazeno ke kostelnímu pohřebišti kolem druhého kostela (*Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016*). Dalších 21 hrobů (H203 až H223) patří do kategorie tzv. disperzních sídlištních pohřebních areálů, které vytvářejí v rámci struktury sídliště malé funerální areály, skupinky hrobů nebo se nacházejí soliterně. Prozkoumány byly v sezonách 2013–2020. V této publikaci se budeme věnovat pouze hrobovým nálezům do roku 2016, tedy čtrnácti hrobům H203–H216 (*Dresler – Přichystalová – Macháček 2014, 46–47*).

V roce 2013 byly objeveny čtyři číslované hroby, i když mezi regulérní funerální kontexty patří jenom jeden kontext, a to hrob H203 (tab. 198). U hrobu H204 se jedná o deponaci koster kojenců (tab. 198). Na fakt, že se jedná o kosti pravděpodobně ze dvou jedinců, poukázal až antropologický rozbor. Jedno dítě lze zařadit do kategorie New born nebo možná Fetus. Kostí malých dětí se nacházely v zásypu záměrně sanované velkomoravské zemnice – objektu O175. Podobný nálezový celek, ale z jiného časového horizontu, pochází ze zásypu zásobní jámy (objekt O174), která je keramikou datována do časně slovanského, potažmo

Obr. 32. Břeclav - Pohansko. Severovýchodní předhradí. Recentní zásahy a recentní stavby zachycené výzkumy na předhradí v letech 2008–2020. A - betonové základy, B - recentní výkopy, C - hroby, D - raně středověké žlábků, E - základy kostela a vyzděné nároží, F - sídlištní objekty, G - prozkoumaná plocha.

starohradištního období. Při vybírání objektu byla objevena kostra dítěte (New born/Infans I). Nález byl označen jako hrob H205 (tab. 199). Posledním funerálním kontextem ze sezony 2013 je hrob extrémně skrčeného jedince ženského pohlaví H206, který se nacházel v nároží žlabu Z04 (tab. 199).

V roce 2014 byly odkryty dva hroby, které se nacházely blízko u sebe a vytvářely dvojici hrobů umístěnou severovýchodně od žlabku Z06 (tab. 200, 201). Jedná se o nálezové celky H207 a H208, ve kterých byli pohřbeni dospělí jedinci. H208 je jediným hrobem ze všech patnácti pertraktovaných celků, který obsahoval hrobový inventář (železný nůž, dva korálky, závěsek z fosilní ulity).

Na nález funerálních objektů byla nejplodnější sezona 2015. Odkryto bylo sedm hrobů - H209 až H215, které vytvářely malé pohřebiště na ploše cca

17 × 7 m, s delší osou ve směru SZ-JV (tab. 200, 202–204). Skupina hrobů, vytvářející jednu řadu pěti hrobů se dvěma hroby vysunutými mimo tuto řadu na severovýchod, byla situována v blízkosti sídlištního objektu 224, což byl relikv kamenného nároží zděného na maltu (Košta - Hošek - Dresler et al. 2019, 183). Hroby sice neobsahovaly žádný inventář, zato se však u nich objevila úprava hrobové jámy, která se majoritně vyskytuje na kostelních pohřebištích a kterou chronologicky řadíme do pozdně velkomoravského horizontu. Jedná se o symbolické kamenné obložení hrobové jámy a výskyt plochého kamene, kterým byla podložena hlava zemřelého. Symbolická kamenná konstrukce se nacházela v hrobě H210, podložení lebkou plochým kamenem bylo evidováno u čtyř hrobů - H210, H212, H213 a H215.

V roce 2016 byl objeven pouze jediný hrob (H216), který byl ale zachycen pouze v jižním profilu okraje odkryté plochy. Hrob byl zaznamenán, zaměřen a dále nebyl zkoumán (tab. 204).

5.5.1 Tvar hrobové jámy

Tvar hrobové jámy ani rozměry nebyly identifikovány v případě dětských hrobů H204, H205, deponovaných v zásypech sídlištních objektů. Zásyp hrobů nebylo možné odlišit od výplně sídlištních jam. Další dětský hrob H209 nebyl zahlouben do podloží, navíc byl porušen bioturbací, takže obrysy hrobové jámy nebylo možné přesně identifikovat. Hrob H216 byl dokumentován pouze v profilu bez dalších podrobnějších zjištění.

Hrobová jáma byla spolehlivě zachycena u 10 hrobů (tab. II). Nejčastěji byl evidován obdélníkový tvar se zaoblenými rohy (u pěti hrobů: H203, H207, H210, H211, H214). Obdélníkový půdorys byl dokumentován jen u jednoho hrobu – H215. U dalšího hrobu byl rozlišen výkop nepravidelného obdélníkového tvaru (H212), tento hrob však narušoval dva sídlištní objekty. Stěny hrobové jámy se zahlubovaly do zásypů objektů. V těchto místech nebylo možné kontury výkopu hrobu rozlišit přesněji. Oválný nebo nepravidelný oválný tvar hrobové jámy byl zachycen vždy u jednoho hrobu. Do oválné jámy byl uložen skrčenec z H206. Hrob H208 byl zčásti zahlouben do zásypu sídlištního objektu 218, což mohlo při vybírání výplně jámy během výzkumu způsobit nepravidelnosti dokumentovaného půdorysu. Lichoběžníkový tvar se zaoblenými rohy, sbíhající se k hlavě, byl evidován v jednom případě (H213). Na pohřebišti u druhého kostela byli do tohoto tvaru hrobové jámy pohřbeni dospělí muži, kteří podle umístění hrobu vůči rotundě i podle hrobového inventáře patřili k významným členům komunity, která zde pohřbívala – patří sem např. H153 z interiéru rotundy (Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016, 28–29; Macháček – Wihoda 2016). Hrob H213 se nacházel uprostřed zmiňované řady pěti hrobů ze sezony 2015. Byl v něm pohřben dospělý muž starší třiceti let. Hlavu měl podloženou lichoběžníkovým plochým kamenem. Na dně hrobové jámy, po levém boku pohřbeného, byly nalezeny tři zvířecí kosti, které snad mohly být pozůstatkem potravinového milodaru. Hrob se ale nacházel mezi sídlištními objekty a sousední hroby byly zčásti zahloubeny do již zaniklých objektů,

je tedy možné, že se jedná o intruzi z kulturní vrstvy. Na základě paralel od druhého kostela můžeme předpokládat, že pohřbený jedinec z H213 mohl zastávat v tehdejší společnosti důležité místo.

5.5.2 Rozměry a kubatura hrobových jam

Rozměry hrobové jámy jsou téměř vždy uzpůsobeny velikosti pohřbeného jedince, výjimkou jsou hroby nestandardně uložených jedinců (např. pokrčení na boku, extrémní skrčení těla, sekundární uložení – tzv. sklady kostí). Z toho logicky vyplývá, že nejmenší hrobové jámy patří dětem a jámy s největší kubaturou zase dospělým mužům, i když se mohou vyskytnout extrémně velké hrobové jámy i u nedospělců či u žen (Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016, 29–30; Přichystalová – Kalová – Boberová 2019, 56). Pro disperzní hroby ze Severovýchodního předhradí Pohanska platí bezesbýtku, že rozměrnost hrobových jam stoupá směrem od dětských hrobů přes ženské až k mužským. Pokud zařadíme do jednoduché statistiky pouze standardní hroby, kde byly naměřeny všechny tři potřebné rozměry (délka, šířka, hloubka), a za předpokladu, že byl zachycen původní tvar výkopu, pak nejmenší kubatura hrobové jámy je 0,20 m³. Patří ženskému jedinci z H208. Do součtu nebyl zařazen hrob H206, jelikož se jedná pohřeb ve skrčené poloze (kubatura 0,16 m³), dále ani ženský hrob H207 s kubaturou 0,11 m³, kde byla část hrobové jámy v místě nohou zničena a není tedy k dispozici původní délka jámy. Nejrozměrnější hrob s objemem 0,76 m³ patřil mužskému jedinci z hrobu H214. Až na tento jeden hrob, všechny ostatní hroby nepřekročily objemovou hranici 0,5 m³ (tab. III). I na pohřebišti u druhého kostela byla nejpočetnější skupinou kategorie hrobů s kubaturou v intervalu 0,1–0,5 m³. Na Jižním předhradí spadala většina hrobů do objemové kategorie 0,51–1 m³. Na pohřebišti kolem prvního kostela byla většina nebožtíků pohřbena do hrobové jámy s kubaturou 1,5–2 m³. Na základě údajů z radiokarbonových dat v kombinaci s výskytem chronologicky citlivých artefaktů v hrobovém inventáři víme, že pohřební aktivity kolem druhého kostela patří k těm nejmladším na celé aglomeraci Břeclav – Pohansko (Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016, 29–31). Malá kubatura hrobů v obecné rovině (spolu s absencí výbavy a s přítomností kamenných elementů při úpravě hrobové jámy) tedy může napovídat, že hro-

Tvar HJ	Obdélník	Obdélník se zaoblenými rohy	Ovál	Lichoběžník sbíhající se k hlavě	Nerozlišený
pravidelný	1	5	1	1	4
nepravidelný	1	-	1	-	

Tabulka II. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Rozptýlené hroby ze sídliště (sezony 2013–2016). Tvary hrobových jam u sídlištních disperzních hrobů.

by ze sídlištních struktur na Severovýchodním předhradí lze zařadit do závěru aktivního využívání této polohy, tedy někam do poslední fáze středohradištního období. Snižování kubatury hrobů v souvislosti s chronologickým vývojem lokality bylo potvrzeno například na funerálních areálech centrální lokality Libice nad Cidlinou nebo na pohřebištích jihozápadního Slovenska (*Hanuliak 1990, 153; Mařík 2009, 116–117*).

Objem HJ m ³	Dospělý	Muž	Žena
Objem min.	0,162	0,196	0,162
Objem max.	0,76228	0,76228	0,19845

Tabulka III. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Rozptýlené hroby ze sídliště (sezony 2013–2016). Kubatury hrobových jam u jednotlivých antropologických kategorií.

5.5.3 Úprava hrobových jam

Symbolické kamenné obložení hrobové jámy

U čtrnácti hrobů ze sezon 2013–2016 bylo symbolické kamenné obložení obvodu dna hrobové jámy evidováno pouze jedenkrát, a to u hrobu dospělého muže H210 (obr. 33). Na kostelním hřbitově u druhého kostela z Pohanska se nejčastěji objevila varianta 1 (*Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016, 34*), u které bývají použity kameny nestejně velikosti a tvaru, uložené nejčastěji v místech za hlavou a u nohou a podél pánve, nebo pouze po jedné či po obou stranách trupu či dolních končetin. Tato varianta byla zjištěna i v případě H210, kde se kameny nacházely u levého loketního kloubu (malý kámen 20 cm nalevo od kloubu), u pravého kolenního kloubu (malý kámen 12 cm napravo od kloubu) a v nohách (středně velký plochý kámen stojící podél stěny v šikmé poloze, asi 23 cm od levé nohy, rozměry: 15 × 13 × 4 cm).

Nejistá je intencionalita použití kamene při úpravě hrobové jámy u hrobu H207. Kameny byly registrovány v úrovni podloží. Ploché středně velké kameny byly roztroušeny nepravidelně v úrovni nad kostrou. Dva kameny ležely vedle sebe podél levého humeru a loketního kloubu, jeden kámen překrýval horní část pravého femuru a druhý kámen zase horní část levého femuru. Je možné, že původně ležely podél „boků“ a jejich dislokaci způsobil růst kořenů blízkého vzrostlého stromu. Je však také možné, že tyto kameny souvisejí se zásepem sídlištního objektu 218, který byl dvojicí hrobů H207 a H208 porušen. Výplň sídlištního objektu totiž obsahovala výraznou příměs malých a středně velkých kamenů. Druhá možnost se zdá být pravděpodobnější, tedy že se jedná o náhodný výskyt kamenů v blízkosti skeletu.

Jiné archeologicky doložené úpravy hrobů nebyly evidovány. Obložení hrobů věncem kamenů nebo jeho symbolickou variantou bylo zaznamenáno rovněž v sídlištních hrobech ze starších výzkumů předhradí. Jedná

se o výzkumy ze 60. a 70. let 20. století (*Dostál 1982a, 166*). Z padesáti hrobů ze starších výzkumů se využití kamene k úpravě hrobové jámy vyskytlo u pěti, možná šesti hrobů (H23, H24, H27, H36, H39, H41). Tato úprava hrobů se na Pohansku váže na kostelní pohřebiště, výjimku tvoří právě sídlištní hroby ze Severovýchodního předhradí. Tento fenomén se u nás objevuje někdy v průběhu druhé poloviny 9. století, vrchol intenzity použití kamene k úpravě hrobových jam je zaznamenán ve druhé polovině 10. století a během první poloviny 11. století se pak tato praktika vytrácí (*Hanuliak 2004, 100; Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016, 38–39*). Obecně bývá dáván do souvislosti s antickým kulturním dědictvím, s křesťanskou symbolikou a s šířením křesťanství na našem území právě z prostoru bývalých římských provincií v západní, jihozápadní a jižní části Evropy. Druhou interpretační alternativu představuje využití kamene jako eliminačního prostředku negativního vlivu pohřbené osoby, která byla z nějakého důvodu považována za revenanta (*Frolíková-Kaliszová 2000, 219; Hanuliak 2004, 100; Krumphanzlová 1971, 420; Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016, 38; Nowotny 2011, 24; Petřinec 2009, 121–127; Sokol 2006, 104; Štefan – Krutina 2009, 188*). Vždy je nutné při interpretaci fenoménů spjatých s náboženskými přechodovými rituály zevrubně analyzovat konkrétní nálezovou situaci v kombinaci se známými a ověřenými standardními pohřebními zvyklostmi typickými pro danou lokalitu a daný kulturní rámeček.

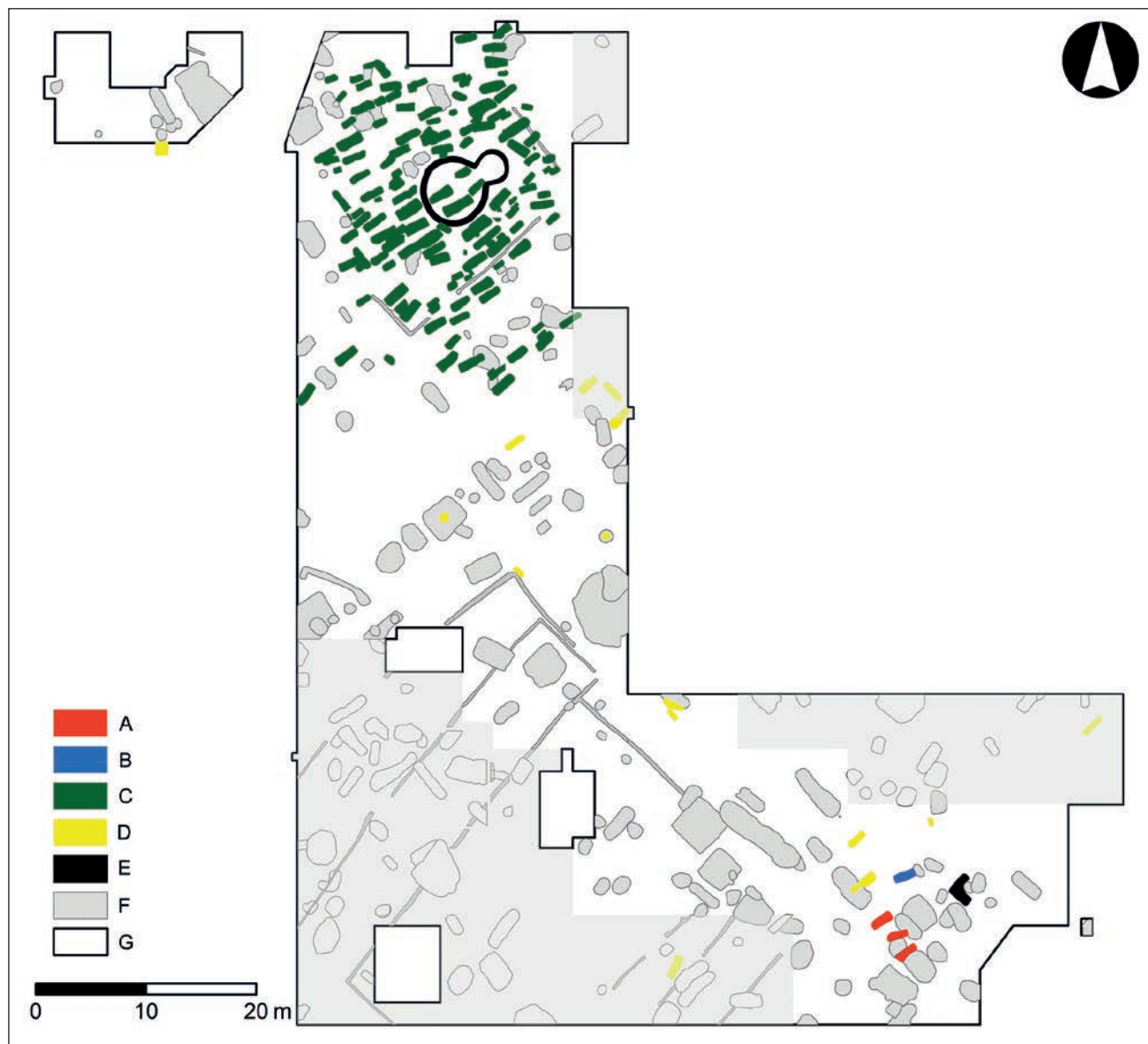
Dřevěné schránky

Archeologické důkazy pro použití dřevěné schránky pro uložení mrtvého těla do hrobu byly evidovány pouze u jednoho hrobu, a to H203. Tmavý obdélníkový obrys po zetlelé schránce se objevil v hloubce 34 cm od úrovně podloží. Obdélník měl rozměry 180 × 43 cm. Zachycená síla vrstvy byla 26 cm.

I když archeologicky máme potvrzeno použití dřevěné schránky jen u jednoho hrobu, neznamená to, že ukládání mrtvých do hrobu v rakvi bylo minoritním jevem. Jak dokázal výzkum na Jižním předhradí (Břeclav – Pohansko) nebo podrobná analýza a vyhodnocení hrobů z pohřebišt v Nechvalíně, v Mikulčicích – poloha Panské, v Čejčích atd., pohřbívání do stacionárních nebo mobilních dřevěných schránek nebylo ničím výjimečným. Při stanovování pravděpodobné přítomnosti primárního dutého prostoru je nutné přihlídnout k tafonomickému rozboru skeletu, bioturbacím, hloubce hrobové jámy, pedologii atd. (*Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016, 40–41; Mazuch – Hladík – Skopal 2017, 284–285; Přichystalová – Kalová – Boberová 2019, 60–66*).

5.5.4 Vícenásobné pohřby

V průběhu archeologického výzkumu nebyly žádné vícenásobné hroby dokumentovány. Během antro-

Obr. 33. Břeclav – Pohansko, Severovýchodní předhradí. Rozptýlené hroby na sídlišti. Užití kamenů v hrobě. A – kámen pod lebkou, B – symbolické kamenné obložení hrobové jámy a kámen pod lebkou, C – hroby na kostelním pohřebišti, D – ostatní rozptýlené sídlištní hroby prozkoumané v letech 2013–2020, E – základy kostela a vyzděné nároží, F – sídlištní objekty, G – prozkoumaná plocha. Šedě – plochy prozkoumané v letech 2018–2020.

pologického zpracování kosterních pozůstatků ze sezon 2013 až 2016 však došlo k objevu dvou jedinců v jednom hrobě. Jedná se o nestandardní uložení dětských ostatků do zásypu intencionálně sanované zemnice (objekt O175). Deponace byla označena jako hrob H204. Kostí pravděpodobně ze dvou jedinců (jedinec 204a – NB/Infans I; jedinec 204b – Infans I) se nacházely uprostřed zemnice v hloubce asi 6 cm od úrovně podloží. Zčásti je překrývala destrukční vrstva rozbořeně kamenné pece, která se nacházela ve východním rohu objektu. Tvar hrobové jámy byl vytvořen uměle v hranicích tmavší skvrny kolem lidských kostí. Část hrobu H204 byla poničena při vybírání zásypu zemnice. Drobné dětské kosti byly včas identifikovány díky tomu, že přes ně vedl kontrolní

profil ve směru SZ–JV. Podle údajů z antropologického posudku, za který děkujeme studentce doktorského studijního programu archeologie na ÚAM FF MU Mgr. Anně Koudelkové, je paradoxně lépe zachován jedinec 204a, který je zařazen do věkové kategorie NB/Infans I. Druhý jedinec 204b (Infans I) byl identifikován na základě pyramidy spánkové kosti (*os petrosum*), která velikostně nekoresponduje se šupinami spánkové kosti (jedinec 204a). Jelikož nálezová situace byla porušena archeologickým výzkumem a *in situ* bylo dokumentováno pouze pár kostí, není možné říct nic podrobnějšího o vzájemné poloze obou jedinců a jejich orientaci.

Analogická situace, kdy k jednomu hrobu byli přiřazeni dva jedinci na základě antropologického výzkumu,

se stala také na poloze Jižní předhradí, tam šlo dokonce o tři hroby: JP/2, JP/12 a JP/67 (*Drozová 2005*, 97, 98, 101; *Přichystalová – Kalová – Boberová 2019*).

Ukládání více jedinců do jedné hrobové jámy není jev pro raný středověk neobvyklý, i když se nejedná o aktivitu, která by byla běžnou součástí pohřebního ritu. Pro konkrétní komunitu je ve vícenásobných hrobech zaznamenána mimořádná událost v rámci dodržení řádného postupu funerálních obřadů. Toto dokládají i poměry výskytu dvoj- a vícenásobných hrobů vůči počtu regulérních pohřbů v natažené poloze na zádech (*Hamuliak 2004*, 115; *Přichystalová – Kalová – Boberová 2019*, 86–88). Na Pohansku bylo evidováno, i po započtení hrobů z poslední sezony 2020, 1 043 kostrových hrobů a pouze 3,3 % z nich řadíme mezi hroby vícenásobné.

5.5.5 Orientace hrobů

Na Pohansku převažuje orientace JZ–SV, kdy na jihozápadní stranu je orientována hlava pohřbeného. Tato orientace je signifikantní i pro orientaci sídlištních struktur nebo sakrálně-funerálních areálů. V této orientaci je pohřbena téměř polovina odkrytých jedinců (49 %). Pokud do této skupiny zahrneme hroby s velmi blízkými azimuty (JZZ–SVV, SZZ–JVV, Z–V), tak se poměr převládající orientace vůči ostatním orientacím ještě více zvýrazní – je to pak téměř 67 %. Druhou nejfrekventovanější orientací je kolmý směr SZ–JV (více než 15 %). Ostatní orientace jsou marginální (*Přichystalová 2018*, 53–57; *Přichystalová – Kalová – Boberová 2019*, 67–68).

U zpracovávaných hrobů z polohy Severovýchodní předhradí je toto pravidlo zcela uplatněno. Nejvíce bylo hrobů s jedinci orientovanými hlavou k jihozápadu, celkem sedm hrobů. Tímto směrem byl orientován soliterně umístěný hrob dospělého muže H203, který se nacházel na severním okraji zkoumané sídlištní struktury a lemoval hypotetickou komunikaci vedoucí z předhradí do hradiska ke dvorci. Další šest hrobů orientovaných směrem JZ–SV patří do malého pohřebiště na sídlišti, odkrytého v roce 2015 v jihovýchodní části zkoumané plochy (H209–H215). Jedná se o pět mužů a jednu ženu (H211), všichni jedinci byli starší 30 let (většina patří do kategorie Maturus). Sedmý hrob, nacházející se na severním okraji malého pohřebiště, patřil rozrušenému hrobu malého dítěte (H209).

Orientace SZ–JV byla zaznamenána u dvojice hrobů H207 a H208, které byly odkryty těsně u severního okraje sondy a nacházely se vně žlábků Z06 (*Přichystalová – Kalová – Boberová 2019*, obr. 9b). V blízkém okolí se nenacházely žádné další hroby. Jednalo se o pohřby dospělých žen mezi 30 a 55 lety. Starší žena z hrobu H208 byla vybavena železným nožem a náhrdelníkem,

ze kterého se dochovaly dva skleněné korálky a přívěsek z provrtané fosilní ulity.

Hrob skrčence H206 byl orientován směrem JV–SZ. Jednalo se o dospělou ženu ve věkové kategorii Adultus/Maturus. Hrob byl situován do nároží žlábků Z04. V jeho okolí se nenacházely žádné standardní hroby. Asi 7 m severozápadně od skrčence se nacházela deponace dítěte (nebo dvou dětí) – H204. Hlavou na severovýchod byl orientován také další hrob skrčence ze Severovýchodního předhradí – H97, který se nacházel 16 m jihojihozápadně od rotundy a byl překrytý destrukcí povrchového sídlištního objektu O135 (*Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016*, 44–46, 255, obr. 191). V obou případech se jednalo o silně skrčené dospělé ženy ve věku 35–50 let. Jedinec z hrobu SVP/H97 ležel na pravém a jedinec z hrobu SVP/H206 na levém boku. Podobnost nálezových situací je nápadná, snad zde můžeme pozorovat pozůstatky obřadu profylaktického charakteru.

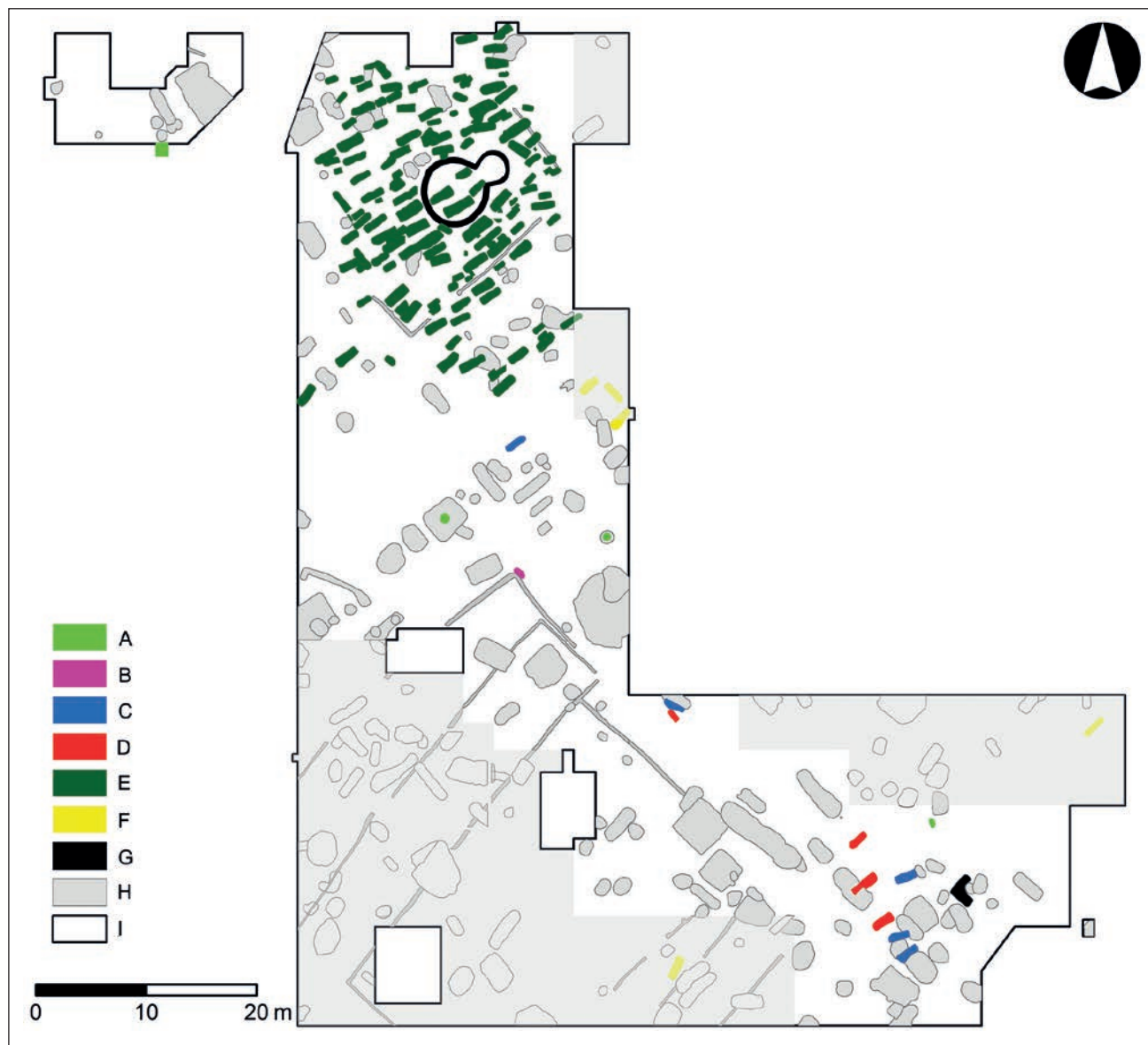
U čtyř, potažmo pěti jedinců nejsme schopni podat bližší informace o jejich orientaci vůči světovým stranám či o poloze těla. Jedná se o rozrušený dětský hrob H209, deponace dětských skeletů v zásypech sídlištních objektů (H204, H205) a o hrob zachycený v profilu sondy z roku 2016 (H216).

5.5.6 Poloha těla

Natažená poloha na zádech

Standardní polohou těla v hrobě pro raný středověk je uložení v natažené poloze na zádech s horními končetinami podél těla anebo v různé míře pokrčenými v tupém úhlu směrem k abdominální oblasti anebo v ostrém úhlu k hrudníku. V této regulérní poloze byla pohřbena většina sledovaných hrobů, celkem devět jedinců (obr. 34). Co se týká polohy horních končetin, tak pokrčení směrem k abdominálnímu prostoru nebo do něj bylo zaznamenáno u tří hrobů: jedinec ženského pohlaví H207 měl pravou horní končetinu pokrčenou v ostrém úhlu a kosti předloktí ležely šikmo přes střední část hrudního koše, levá horní končetina byla pokrčena do pravého úhlu a kosti předloktí ležely přes lumbální obratle; jedinec ženského pohlaví H211 měl obě horní končetiny pokrčené v tupém úhlu a distální konce dlouhých kostí předloktí ležely na pánvi; u jedinice mužského pohlaví H213 byla pravá horní končetina v natažené poloze, ale u dislokované levé horní končetiny se zdá, že byla původně mírně pokrčena směrem k tělu. Zda to bylo záměrné, nebo se jedná o tafonomické jevy probíhající během rozkladu měkkých tkání, nelze zatím říct.

Variace pozic více či méně pokrčených horních končetin uložených přes pánev či přes hrudník jsou chápány jako odraz křesťanského vlivu na pohřební obřady raného středověku. Uplatňování křesťanských pravidel

Obr. 34. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Rozptýlené hroby na sídlišti. Poloha těla pohřbených jedinců.

A – neurčená, B – skrčená, C – natažená, D – natažená / flexe horních končetin, E – hroby na kostelním pohřebišti, F – rozptýlené sídlištní hroby prozkoumané v letech 2018–2020, G – základy kostela a vyzděné nároží, H – sídlištní objekty, I – prozkoumaná plocha. Šedě – plochy prozkoumané v letech 2018–2020.

při ukládání mrtvých do hrobu, aby dodržáním správného postupu funerální ceremonie dosáhli království nebeského, sem proudilo jednak ze západu (jihozápadu) z prostředí Franské říše a jednak z východu, ze sféry vlivu Byzance. V obou částech světa křesťanský pohřební ritus navazoval na antické tradice (Hanuliak 2004, 103; Krumphanzlová 1966, 284–285; 1971, 420; Pleterski – Belak 2002, 291; Zoll-Adamikowa 1971, 55–57; 1991, 130). Pozorovaná pestrost variací pozic horních končetin u standardně pohřbených jak na kostelních hřbitovech, tak i na vesnických řadových nebo sídlištních disperzních pohřebištech může vycházet z neexistence jednotných oficiálních regulí upravujících přesnou polohu mrtvého v hrobě, která byla vyžadována pro křesťanský pohřební rituál. Je však

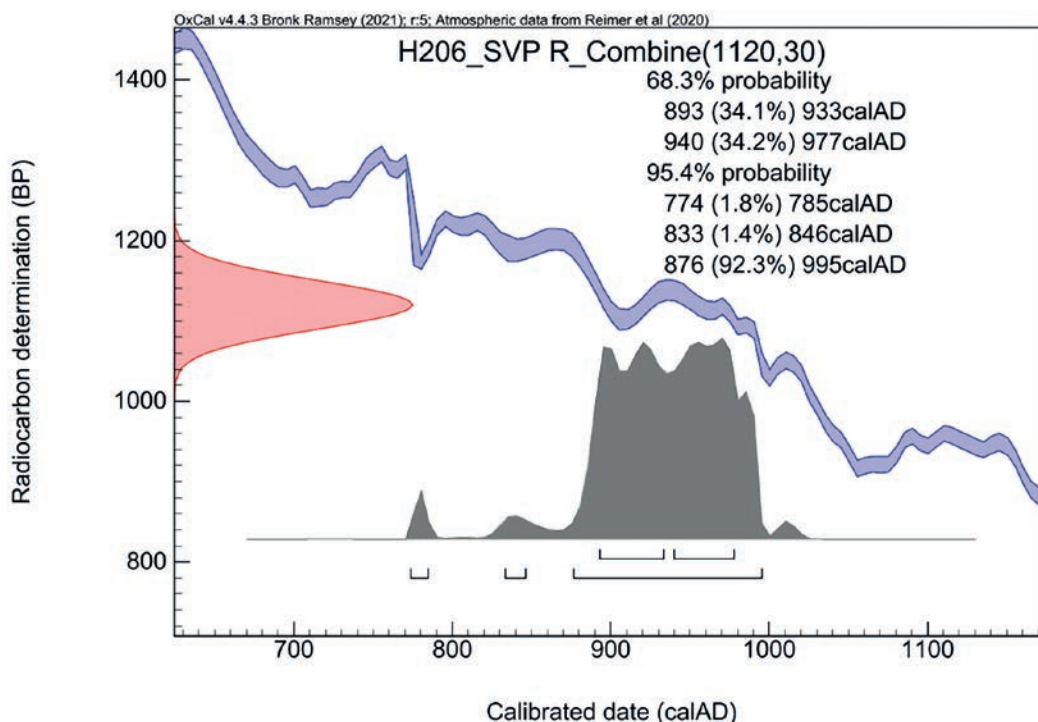
docela dobře možné, že se napodobovala pouze vnější forma rituálu bez porozumění myšlenkové náplně křesťanského ritu. V čase, kdy slovanská společnost ještě praktikovala tradiční domácí náboženské rituály, byla silně ovlivňována křesťanstvím, a navíc byla vystavena i kulturnímu vlivu nomádských etnik osídlujících Karpatskou kotlinu, je jednoznačné vysvětlení variability pozic horních končetin nemožné. Fenomén pokrčených horních končetin a jejich uložení v klíně nebo na hrudi je zřejmě odrazem různorodých činitelů, které utvářely pohřební *modus operandi* raného středověku a jsou v něm odzrcadleny náboženské, společensko-kulturní a možná i sociální prvky (Přichystalová – Kalová – Boberová 2019, 72).

Skrčená poloha

Mezi pertraktovanými hroby se objevil i jeden v nestandardní poloze, a to v silně skrčené pozici na levém boku. Je to již několikrát zmiňovaný hrob H206 (obr. 35). Horní končetiny byly pokrčeny v ostrém úhlu, kosti předloktí ležely ve stejné ose s páteří a kosti rukou se nacházely před obličejovou částí lebky. Dolní končetiny byly extrémně skrčeny, pravý femur ležel přes pánev a kolenní klouby se dotýkaly loketních. Kostí nohou se nacházely v úrovni pánve. Kostra byla uložena v místě nároží žlábků Z04. Výkop žlabu Z04 kostru neporušil. Nároží Z04 protínalo hrob v místě nohou. Stratigrafický vztah hrobové jámy a výkopu nároží není jasný. Zásypy obou kontextů nebylo možné rozlišit. Ve hře jsou tři možné alternativy: starší hrob a mladší ohrazení; současnost obou kontextů; starší ohrazení a mladší hrob. Všechny alternativy jsou

Obr. 35. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Fotografická dokumentace hrobu H206 s pohřbem ve skrčené poloze při nároží žlábků Z04.

Obr. 36. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Radiokarbonové datování hrobu H206. Kombinované datum ze dvou vzorků kostry.

ve stavu dalšího zkoumání. Podle radiokarbonové metody hrob H206 každopádně patří až na samotný konec velkomoravského či do povelkomoravského období (obr. 36). Datujeme ho na 95,4% úrovni pravděpodobnosti do rozmezí let 876 až 995 calAD (92,3 %).²

Jak již bylo zmíněno výše, v podkapitole o orientaci pohřbených jedinců, u hrobu H206 se jeví jisté podobnosti s hrobem H97 (stejná orientace, věk, pohlaví,

poloha těla, spojení se sídlištní strukturou), proto jednou z interpretačních možností je i tzv. stavební oběť s apotropajní funkcí. *T. Capelle (1985)* na základě německých archeologických nálezů vypracoval systém čtyř kategorií, podle kterých lze s vysokou mírou pravděpodobnosti určit archeologický pramen jako stavební oběť: 1) exponovaná poloha nálezů – nároží budovy, stěna/zed', sloupová/kulová jáma, blízkost otopného zařízení; 2) existence dalších lokalit s analogickými nálezů; 3) důkazy současnosti nebo chronologické souslednosti obětiny a stavby; 4) stopy po zvláštním zacházení, signifikantní výběr doprovodných artefaktů nebo zvířat. U hrobu H206 je bez vsí pochybnosti naplněn bod 1. Podobné nálezy

² Při použití 95,4% intervalu pravděpodobnosti připadají v úvahu ještě další dva intervaly, 774–785 calAD (1,8 %), a 833–846 calAD (1,4 %), které jsme ale nevzali na vědomí vzhledem k dendrochronologickému datování studny O266 a předpokládané době existence sídliště.

(bod 2) lze v odborné literatuře najít pro období raného i vrcholného středověku, i když ne vždy je archeologický nález podrobně dokumentován pro potřeby identifikace přítomnosti Capelleho kategorií, což následně problematizuje interpretaci objevené situace jako důkaz stavební či domové oběti. Takto interpretované kontexty s nestejnou mírou pravděpodobnosti byly objeveny například na Budči (dětský skelet uložený na východním okraji sídlištní jámy související s obytnou zemnicí A/76 – viz Tomková 2003, 577; Váňa 1978, 376–377; 1995, 30, 45, 67), na Drahúši (skelet malého dítěte v destrukci vnitřní strany fortifikace na předhradí – viz Bubník 1988, 192; Profant – Profantová 2004, 146; Tomková 2003, 582, 593), v Kouřimi, na ostrožně sv. Jiří (nález lidské lebky a kostí zapuštěných do čelní kamenné zdi severní hradby – viz Šolle 2000, 106; Tomková 2003), na Rokštejně (skelet dítěte ve skalní rozsedlině u jihozápadního nároží věže – viz Měřínský 2011), v Ronově nad Sázavou (kostra muže umístěná v malém výklenku u paty obvodové hradby – viz Dančová 2016, 134), ve Strachotíně – Petrově louce (pozůstatky tří jedinců nalezených na úrovni paty valu – viz Měřínský 2011, 229; Novotný 1963–1964, 168). Pro anglosaský svět publikovala analogické situace H. Hamerow (2010, 61–63). U bodu 3 je situace problematická, protože terénní poměry nedovolovaly jasně stanovit stratigrafický vztah mezi výkopem jámy pro tělo a výkopem nárožního kůlu a samotného žlábků. Naplnění čtvrtého bodu je také diskutabilní. Pokud je extrémně skrčená pozice těla brána jako důkaz zvláštního zacházení, pak je tento bod splněn, další stopy či přítomnost zvláštního inventáře chybí. Nálezovou situaci hrobu H206 umístěného do nároží žlabu Z04, pokud H206 budeme brát jako stavební oběť, lze interpretovat jako pozůstatek profylaktické magie, která měla zabezpečit bezpečnost, odolnost ohrazení, potažmo toho, co se v ohradě nacházelo, což by zase souviselo s tzv. prosperitní ochranou (Měřínský 2011, 226). Samozřejmě, pokud je hrob H206 starší nebo mladší než žlab Z04, pak je nálezová situace dílem náhody a interpretace kontextu se bude ubírat jiným směrem.

5.5.7 Věk a pohlaví pohřbených jedinců

Jedinci z disperzních funerálních areálů z polohy Severovýchodní předhradí mají velmi netypické demografické složení (antropometrické určení provedla Mgr. Anna Koudelková). Nejedná se sice o jedno ucelené pohřebiště, ale i tak je velmi zajímavá výrazná převaha dospělých jedinců spolu s absolutní absencí starších dětí ve věku Infans II–III a juvenilních jedinců. Věková struktura pohřbených naznačuje, že se zde nejedná o klasická pohřebiště ohraničená prostorem, časem a komunitou, která na nich pohřbívala, ale o funerální místa vzniklá z určité potřeby, z určitých důvodů, které lze archeologicky jen těžko objasnit (obr. 37).

V objevených hrobech bylo pohřbeno 10 dospělých jedinců a čtyři malé děti do věkové kategorie Infans I (v hrobě H204 byly rozlišeny kosti ze dvou jedinců). U hrobu H216, který byl identifikován v profilu sondy, nelze pohlaví ani věk určit, protože hrob nebyl zkoumán a kostra zůstala na původním místě pohřbu (tab. IV–V) Mezi dospělými jedinci byly rozeznány čtyři ženské a šest mužských skeletů. Všichni dospělci byli starší 30 let. Do kategorie Adultus/Maturus jsou zařazeni dva muži a dvě ženy, věkovou kategorií Maturus tvoří dva muži a jedna žena. Věku Maturus/Senilis, tedy 40 a více let, se dožili dva muži a jedna žena. V populaci úplně chybějí juvenilní jedinci a mladí dospělí.

Malé pohřebiště zkoumané v roce 2015 sestávalo ze sedmi hrobů, ve kterých bylo pohřbeno jedno malé dítě – novorozenec a šest dospělých lidí, z toho pouze jedna žena v kategorii Maturus. Navíc, z prostorového uspořádání není zcela jasné, zda dětský hrob H209 k minipohřebišti vůbec patřil; pokud ne, tak by se jednalo o funerální areál jen s dospělými jedinci ve věku od 30 do 55 (a více) let s naprostou převahou mužů. Je zajímavé, že se tato zvláštní skupinka hrobů nachází v těsné blízkosti nadzemního domu se zděným nárožím ND224, který interpretujeme jako rezidenční stavbu, možná obydlí elitní rodiny pohřbené v rotundě a její těsné blízkosti.

Pohlaví/věk	Žena	Muž	Dítě	Neurčeno
	4	6	4	1

Tabulka IV. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Rozptýlené hroby ze sídliště (sezony 2013–2016). Pohlaví a věk kosterních pozůstatků.

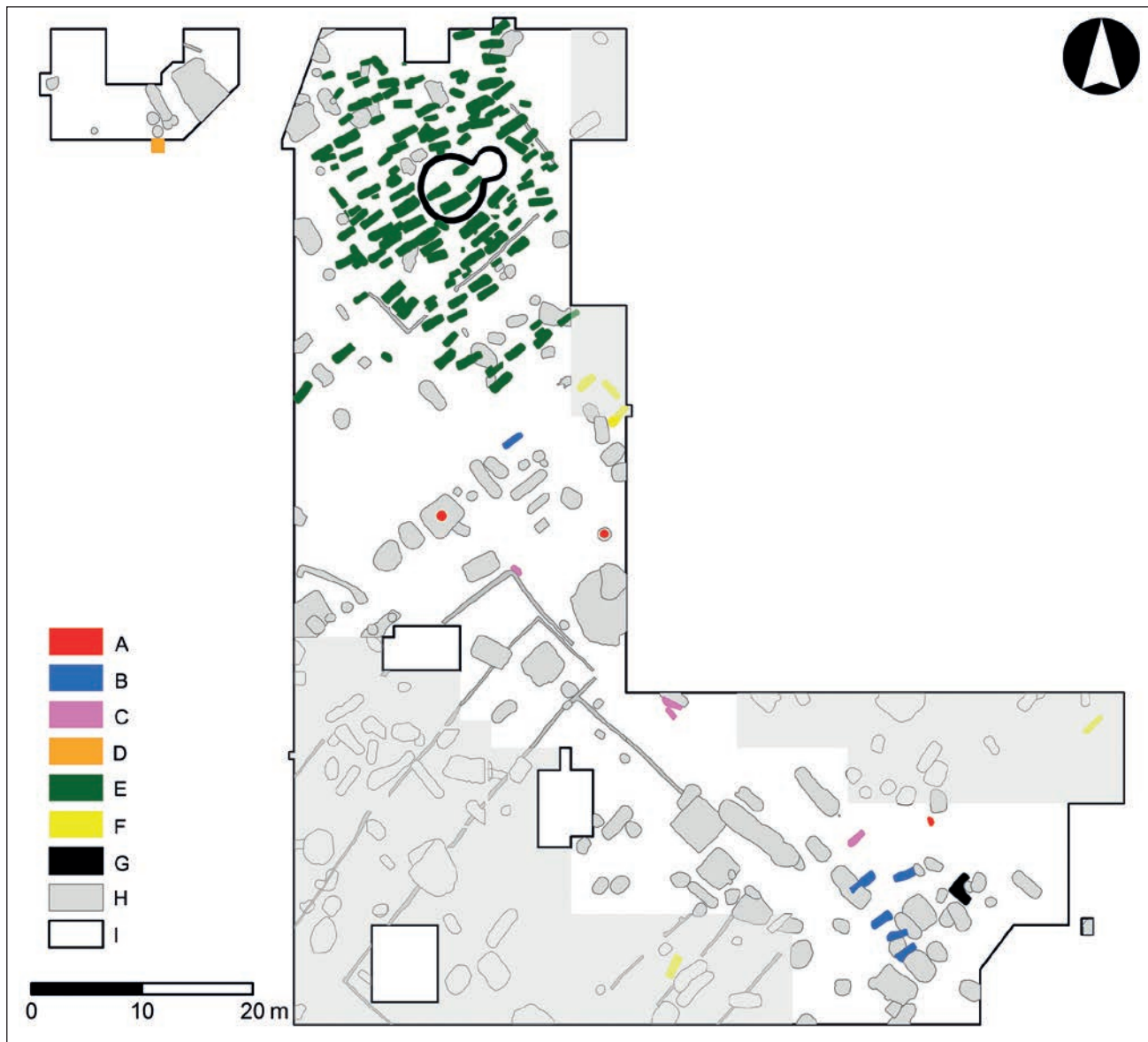
Věková kategorie						
NB	NB/Infans I	Infans I	Adultus/Maturus	Maturus	Maturus/Senilis	Neurčeno
1	2	1	4	3	3	1

Tabulka V. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Rozptýlené hroby ze sídliště (sezony 2013–2016). Věkové kategorie kosterních pozůstatků (NB – New born).

5.5.8 Hrobový inventář

Nálezy z hrobových zásypů

Kromě keramických střepů zásypy hrobů obsahovaly i zlomky železných, keramických a kostěných artefaktů. Mezi těmito předměty nejsou žádné specificky signifikantní nálezy, ať už chronologicky citlivé, anebo náležející do příznačné obchodní provenience. Zlomky artefaktů se vyskytují v zásypech hrobů, které se nacházely v blízkosti sídlištních objektů, nebo výkopy jejich hrobových jam porušovaly výkopy již zaniklých a zanesených sídlištních objektů. Kulturní vrstva i vý-

Obr. 37. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Rozptýlené hroby na sídlišti. Pohlaví pohřbených jedinců. A – dítě, B – muž, C – žena, D – neurčeno, E – hroby na kostelním pohřebišti, F – rozptýlené sídlištní hroby prozkoumané v letech 2018–2020, G – základy kostela a vyzděné nároží, H – sídlištní objekty, I – prozkoumaná plocha. Šedě – plochy prozkoumané v letech 2018–2020.

plně sídlištních objektů jsou na podobné zlomky bohaté a jejich výskyt v zásypech hrobů není ničím překvapivým.

Fragmenty železných předmětů se vyskytly v zásypech hrobů H203, H210, H212, H214 (tab. 198: 1, 202: 1, 203: 1, 204: 1, 2). Výplň hrobu dospělého muže H203 obsahovala neurčitý tyčinkovitý předmět válcovitého průřezu s jedním koncem zahroceným (tab. 198: 1). V zásypu mužského hrobu H210 se vyskytl zlomek čepele železného nože s rovným hřbetem a s ostrým obloukovitě zvednutým směrem k hřbetu (tab. 202: 1). Zlomek železné plechové ataše z vědra se zachovaným koncem s očkem byl součástí zásypu mužského hrobu H212 (tab. 203: 1). Posledním železným artefaktem nalezeným ve výplni hrobové jámy je dvouramenná

železná skoba vyrobená z tyčinky hraněného průřezu (tab. 204: 1). Výplň mužského hrobu H213 obsahovala zlomek lastury, která se nacházela mezi femury (blíže k levému). V zásypu hrobu starého muže H215 byly nalezeny dva artefakty, a to zlomek kostěného hrotu a neidentifikovatelný hliněný kruhový předmět, který je formován do tvaru malého vrchlíku a připomíná přeslen. Na vrcholu vrchlíku jsou patrné známky poškození, lom není recentní. Spodní kruhová část je mírně vklenutá dovnitř. Ve středové části předmětu je patrný nedovrtný otvor (tab. 204: 2).

Nálezy hrobového inventáře

Jediným hrobem, který byl vybaven hrobovým inventářem, byl hrob staré ženy H208. Mrtvá byla ozdobena

náhrdelníkem, ze kterého se dochovaly dva skleněné korálky (jeden pouze v malých fragmentech) a závěsek v podobě provrtané fosilní ulity. Pod pravou lopatkou a horní částí humeru se nacházel malý železný nůž.

Železný nůž

Zlomek čepele nože dlouhý 8,8 cm se nacházel zčásti pod proximální částí pravého humeru, z jeho vnitřní strany (mezi humerem a žebry) a zčásti pod lopatkou (inv. č. P279072, tab. 201: 3). Podle dochované části patří tento exemplář k nejběžnějšímu typu nožů s rovným hřbetem a ostrím, které je k hrotu obloukovitě zvednuté (Balcárková 2006, 66–70). Místo nálezů není příliš frekventované, ale poloha nože v hrobech v oblasti horní části hrudníku, krční páteře a podél humeru je jev vyskytující se jak na Pohansku, tak na jiných soudobých lokalitách (Přichystalová – Kalová – Boberová 2019, 137). Nůž spolu s keramikou patří k nejčastějším součástem hrobové výbavy a není vázán na konkrétní pohlaví anebo věkovou kategorii, snad s výjimkou věkové skupiny Infans I, u které nebyl nález nože jak na kostelních, tak na disperzních sídlištních pohřebištích Pohanska evidován.

Skleněné korálky

Oba skleněné korálky byly nalezeny v oblasti kolem lebky. Bílý průsvitný korálek se nacházel pod mandibulou na krčních obratlích a zaznamenan byl až po vyzdvižení lebky. Druhý exemplář – zcela rozpadlý korálek s měděnou trubičkou v místě navlékacího otvoru – byl objeven při odebrání vzorků na fosfáty v místech, kde ležela již vyzdvižená lebka.

Skleněný korálek zaobleného kónického až bochánkovitého tvaru má v současnosti bílou čirou barvu připomínající křišťál. Povrch skla mírně opalizuje. Ve skle jsou viditelné vzduchové bublinky. Na korálku je patrná jemná úprava tvaru fasetováním. Artefakt je recentně poškozený. Jedná se o korálek větších rozměrů s max. průměrem 2,2 cm a výškou 1,4 cm (inv. č. P279068, tab. 201: 1a–1c).

O druhém, fragmentárně dochovaném korálku nelze podat žádné podrobnější informace (inv. č. P279069, tab. 201: 2). Na dně hrobové jámy zůstala pouze dřív skleněných zlomků se zbytky měděné trubičky.

Nálezy korálků v hrobových kontextech nepatří na Pohansku k příliš četným. Z pohřebiště u prvního kostela je to pouze 13 hrobů, u druhého kostela se skleněný korálek ve výbavě vyskytl jen ve dvou hrobech. Ani disperzní sídlištní hroby nejsou bohaté na tento typ artefaktu. V poloze Lesní školka se vyskytl ve dvou hrobech, v poloze Žárové pohřebiště to byl pouze jeden hrob, ale zato s 39 kusy. Na Lesním hrůdu byl korálek evidován v jednom hrobě a na Jižním předhradí byly skleněné korálky nalezeny ve čtyřech hrobech (Přichystalová – Kalová – Boberová 2019, 118–119).

Závěsek z ulity měkkýše

Zlomek závěsku z provrtané ulity třetihorního měkkýše byl nalezen v prostoru hrudníku, bohužel přesná poloha artefaktu nebyla zaznamenána (inv. č. P279070, tab. 201: 4). Jedná se o schránky kenozoických měkkýšů druhu gastropod (břichonožci). Je zajímavé, že analogické závěsky byly objeveny i v hrobech na blízkém pohřebišti u druhého kostela H95 a H108 (Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016, 110–112).

Výskyt tohoto druhu ozdob v kontextu hrobového inventáře je jevem raritním. Na území Moravy byly evidovány závěsky vyrobené z fosilních schránek lilijic, kelnatek a gastropodů. V hrobových nálezích se vyskytují i ulity subrecentních plžů, jako je ostranka jaderská nebo tzv. mušle kauri (zavinutec). Analogický nález k těm ze Severovýchodního předhradí, tedy závěsek tvořený jehlancovitě tvarovanou schránkou gastropoda, byl dokumentován v dětském hrobě 504 v Rajhradě (Staňa 2006, 87, 129), v Prušánkách – hrob 31 (Klanica 2006a, 174; 2006b, 67) anebo v Dolních Věstonicích, kde byly zároveň v kombinaci s olověným závěskem typu Velké Bílovice (Ungerma 2007, 225–226, 228).

Časový interval výskytu závěsků vyrobených z jehlancovitě tvarovaných fosilních ulit lze stanovit na základě dvou předpokladů. Jejich využití ve funkci ozdoby nebylo časté, proto se lze domnívat, že mohlo jít o časově omezenou módní záležitost. Na základě nálezů těchto artefaktů v kombinaci s chronologicky citlivými předměty, jako jsou olověné křížky nebo olivovité skleněné korálky, je možné dobu jejich výskytu stanovit do vyznívání středohradištního období, tedy na konec 9. století a do prvních dekád 10. století (Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016, 112).

5.5.9 Superpozice hrobů s jinými archeologickými kontexty

Ze 14 sledovaných hrobů jich 10 bylo v nějakém vztahu s dalším archeologickým kontextem (tab. VI). Nejčastěji je zaznamenána situace, kdy funerální kontext jasně porušoval sídlištní, a to celkem osmkrát. Je však nutné zmínit fakt, že v případě deponace dítěte do zásypu zásobní jámy O174, označené jako hrob H205, se jedná o situaci z časně slovanského, potažmo starohradištního období. A nálezovou situací označenou jako hrob H204, což je deponace jednoho, možná dvou dětí do zásypu záměrně sanované středohradištní zemnice O175, také nelze charakterizovat jako standardní pohřeb. V každém případě zde platí, že mladší funerální aktivita porušila starší sídlištní.

Zajímavá je situace v prostoru malého disperzního pohřebiště v jihovýchodní části zkoumané plochy. Ze sedmi hrobů (H209–H215) tři výrazně porušují starší sídlištní situace. Hroby H212 a H215 byly vyhloubeny

Superpozice archeologických objektů					
Hrob porušuje sídlištní objekt		Sídlištní objekt porušuje hrob		Nejednoznačná stratigrafická situace	
H204	O175	O230	H210	H206	Z04
H205	O174				
H207	O218				
H208	O218				
H212	O238, O250				
H214	O205				
H215	O232, O250				
H216	O256				

Tabulka VI. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Rozptýlené hroby ze sídliště (sezony 2013–2016). Kategorie superpozice hrobu s jiným archeologickým objektem.

v místech, kdy výkop jedné hrobové jámy porušil zásypy dvou sídlištních objektů. Situace jasně ukazuje, že v čase pohřbívání tato část sídliště nebyla již aktivně využívána.

Stratigrafický stav, kdy byl hrob porušen mladším sídlištním objektem, byl zaznamenán pouze v jednom případě. Jedná se opět o prostor malého pohřebiště v blízkosti zděného nároží O224 v jihovýchodní části zkoumané plochy. Hrob H210, který byl poněkud vysunutý z řady hrobů (H211 až H215) směrem na severovýchod, byl u kratší severovýchodní stěny porušen sídlištním objektem 230. Pokud je tedy hrob H210 současný s dalšími hroby v jeho bezprostředním okolí, pak je zde zaznamenána opětovná změna aktivity z funerální zpět k sídlištní. Poměrně rychlé střídání aktivit na jednom prostoru bylo zaznamenáno také v poloze Jižní předhradí (Přichystalová – Kalová – Boberová 2019, 92). Jak dlouho mohla trvat fáze jedné aktivity, než ji vystřídala druhá, nelze v současné době jasně deklarovat. Ani relativní chronologie vystavěná na základě vývoje keramiky v čase a výskytu chronologicky citlivých artefaktů, ani absolutní chronologie podložená daty z radiokarbonových analýz nedosahují takovou preciznost pro zachycení úžejí vymezených časových intervalů, abychom byli schopni tyto změny využívání prostoru charakterizovat přesněji.

Posledním, ale zato velmi důležitým případem superpozice archeologických kontextů, je vzájemný stratigrafický vztah mezi hrobem skrčence H206 a nárožím základového žlabu Z04, kde byl hrob situován. Jak již bylo zmíněno výše, zásypy obou kontextů nebylo možné rozlišit a ve hře jsou tři možné alternativy: starší hrob a mladší ohrazení; současnost obou kontextů; starší ohrazení a mladší hrob. V případě současnosti či krátké časové souslednosti lze nález interpretovat jako případnou stavební oběť (viz výše). Pokud se jedná o vzdálenější události, opět zde máme příklad střídání aktivit, zřejmě ve velmi krátkém čase na malém prostoru.

5.5.10 Datování funerálních kontextů

Pokud bychom chtěli hrobové celky zařadit do konkrétního časového intervalu bez znalosti komplexní situace na Severovýchodním předhradí, potažmo v celém sídlištním komplexu Pohanska, pravděpodobně by se nám to vůbec nepodařilo. Standardní hroby a také deponace dětských jedinců v zásypech sídlištních objektů neobsahují téměř žádný hrobový inventář, a pokud ano, jeho součástí až na výjimky nejsou chronologicky citlivé.

Při zařazení hrobů z předhradí do časového kontextu nám pomáhají znalosti vývoje osídlení prostoru, které máme k dispozici z předcházejících výzkumů (Macháček – Balcárková – Čáp et al. 2014; Macháček – Dresler – Přichystalová 2018; Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016). Dále využíváme možnosti kombinace relativní a absolutní chronologie (viz kapitola 8. Datování sídliště na Severovýchodním předhradí Pohanska). A také znalosti o pohřebním ritu, o attributech úpravy hrobových jam, které se objevují v jistých časových obdobích, i o organizaci pohřebních areálů v rámci celého sídelního komplexu.

Pro „nekostelní“ hroby ze Severovýchodního předhradí je signifikantní výskyt úprav hrobové jámy za použití kamene (symbolické obložení hrobové jámy), nebo výskyt podložení hlavy zemřelého plochým kamenem. Tyto vlastnosti evidujeme u hrobů z kostelních pohřebišť. V rámci těchto nekropolí hroby s kamennou úpravou hrobové jámy nebo s podložním hlavy (nebo nohou) plochým kamenem větších rozměrů řadíme do nejmladších fází jejich fungování (Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016, 38).

Výrazně nám pomáhají stratigrafické situace, kde máme k dispozici narušení starších sídlištních objektů mladšími hroby. Zásyp těchto objektů obsahuje keramický materiál z vrcholné fáze rozkvětu produkce velkomoravské keramiky (např. objekty 205 nebo 232). Hroby byly do těchto zásypů sídlištních objektů zahloubeny v čase, kdy tyto objekty byly z živé kultury odstraněny již delší čas.

Hrob H208 nám poskytl jistou chronologickou indicii díky výskytu závěsku z ulity třetihorního plže. Analogie k této ozdobě máme přímo na pohřebišti u druhého kostela (H95, H108) anebo na jiných soudobých nekropolích, kde je tento typ závěsku doložen v kombinaci s chronologicky citlivými předměty,

jejichž datace spadá na konec 9. až počátek 10. století (viz výše).

Z uvedeného vyplývá, že disperzní sídlištní hroby ze Severovýchodní předhradí ze sezon 2013 až 2016 je možné zařadit do vrcholné až pozdní fáze velkomoravského, případně povelkomoravského vývoje.

6 MOVITÉ ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZY – ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA

6.1 Sídlištní keramika

Keramika obvykle tvoří nejpočetnější kategorii archeologických nálezů ze sídliště. Je tomu tak i v případě Severovýchodního předhradí Pohanska. Z výplně 154 sídlištních objektů a z jiných stratigrafických jednotek (kromě jednotlivých zahloubených objektů, příp. jednotlivých vrstev uvnitř výplně objektů, jde např. o koncentrace nálezů v sídlištních vrstvách) bylo v sezonách 2008 až 2016 získáno 25 804 keramických fragmentů o celkové hmotnosti 324 701 g. Mnohem více nálezů pochází z nadložní kulturní vrstvy (v letech 2008–2016: 89 089 fragmentů o celkové hmotnosti 801 461 g; v sezoně 2018 bylo z nadloží získáno dalších 29 060 fragmentů o hmotnosti 240 567 g). Velký počet nálezů souvisí s metodikou terénního výzkumu, při kterém byl exploatovaný kulturní sediment z významné části prosíván či proplavován.

Keramické celky ze sídlištních objektů a stratigrafických jednotek byly i na Severovýchodním předhradí Pohanska zpracovávány osvědčenou metodou, která byla již vícekrát popsána v publikacích o jiných keramických souborech z areálu Pohanska a jeho nejbližšího okolí (*Balcárková – Dresler – Macháček 2017*, 33–36; *Macháček 2001a*; *2007b*, 91–151). Účelem vyhodnocení keramických nálezových celků je datování sídliště ze Severovýchodního předhradí a jeho synchronizace s ostatními polohami, které byly na Pohansku osídleny v raném středověku. Jako metodologické nástroje jsme využívali převážně databáze a vícerozměrnou statistiku – hlavně analýzu hlavních komponent (PCA). Výsledky jsou prezentovány v kapitolách věnovaných chronologii (viz kapitola Chronologie podle sídlištní keramiky).

Keramika z nadložních vrstev je zhodnocena v části knihy věnované prostorové distribuci archeologických nálezů na Severovýchodním předhradí. S pomocí geografických informačních systémů lze rozpoznat v rozložení keramiky prostorové struktury, na jejichž základě můžeme lépe pochopit život na raně středověkém sídlišti (*Macháček 2007b*, 290–295), viz kapitola Prostorová distribuce archeologických nálezů v nadložních (kulturních) vrstvách.

6.2 Zooarcheologické a paleobotanické nálezy

Dlouhotrvající archeologické výzkumy na Severovýchodním předhradí zajistily i početný osteologický a paleobotanický soubor nálezů. Tyto ekofakty již byly vyhodnoceny a publikovány ve speciální studii (*Doláková – Kočár – Dresler et al. 2020*). Zde proto sumarizujeme pouze nejdůležitější zjištění.

Do současné doby jsou evidovány pozůstatky zvířat (bez ryb) ze 173 objektů v celkovém počtu 8 900 druhově určených nálezů vážících 196 kilogramů (tab. VII). Druhové spektrum nalezených zvířat je poměrně pestré. Kromě osmi druhů domácí fauny se objevuje hojně i lovná zvěř. Tato skutečnost je o to zajímavější, že právě lovná zvířata představují výrazný podíl z dochovaných kostí (18 %), a to jak v počtu, tak i v hmotnosti nálezů.

Z domácích zvířat převažují nálezy prasete domácího. V nižším počtu je zastoupen tur a na třetí pozici co do četnosti ovce–koza. Největší objem živočišné stravy ovšem získávali obyvatelé předhradí spíše z tura, což souvisí s jeho velikostí, která se odráží na hmotnosti těla, potažmo dochovaných kostech. Právě soubor kostí tohoto druhu výrazně převažuje nad ostatními. Kostí koně, psa i kočky jsou zastoupeny menším počtem, což koresponduje s odlišným způsobem jejich využití člověkem. Naopak kosti kura, které svou strukturou podobně jako kosti dalších ptáků hůře odolávají depozičním procesům i šelmám, jsou z tohoto hlediska poměrně čtené a jejich zastoupení je tedy vyšší, než bychom očekávali.

V kategorii lovné fauny je situace značně odlišná od srovnatelných lokalit tohoto období. Vysoká intenzita lovu je dána přítomností zejména nálezů divokého prasete a překvapivě i bobra evropského. Typická volně žijící zvířata jako jelen, srnec a zajíc se objevují rovněž, ale nebyla lovena s takovou intenzitou jako výše zmíněné druhy. Podobné druhové spektrum i kvantitativní zastoupení je registrováno jen na blízké poloze Pohansko – Na včelách, datované do 10. stol.

(Dresler 2016, 172–174), kde počty kostí bobrů dokonce přesáhly pozůstatky divokých prasat. Výrazný nárůst kostí lovné fauny a bobra ve svrchních vrstvách objektů může být odrazem změn v ekonomice a subsistenci mladšího osídlení, které ve spojení s poznatky z osady Na včelách i na Severovýchodním předhradí můžeme s nezbytnou mírou nejistoty spojit až s desátým stoletím. Obyvatelé Severovýchodního předhradí se kromě zajišťování obživy mohli věnovat i trofejnímu lovu, což naznačuje např. sedm kostí z medvěda. Se sokolnictvím možná souvisejí kosti z jestřába. Početné kosti a šupiny z ryb, zjištěné terénním výzkumem, nejsou součástí tohoto přehledu.

Zvířecí druhy	NISP	Hmotnost (g)
<i>Sus scrofa f. domestica</i>	3 298	42 282
<i>Bos primigenius f. taurus</i>	2 738	100 840
<i>Capra hircus f. hircus</i>	25	586
<i>Ovis ammon f. aries</i>	96	1 758
<i>Ovis-Capra</i>	758	7 533
<i>Equus ferus f. caballus</i>	98	6 386
<i>Canis lupus f. familiaris</i>	20	115
<i>Felis silvestris f. domestica</i>	4	8
<i>Gallus gallus f. domestica</i>	140	222
<i>Anser anser f.?</i>	11	38
Domácí zvířata	7 188	159 768
<i>Bos taurus</i>	1	38
<i>Cervus elaphus</i>	63	2 430
<i>Capreolus capreolus</i>	43	435
<i>Sus scrofa</i>	977	28 164
<i>Ursus arctos</i>	7	446
<i>Castor fiber</i>	418	4 269
<i>Lepus europaeus</i>	44	143
<i>Accipiter gentilis</i>	2	2
<i>Anas platyrhynchos</i>	5	9
<i>Aquila sp.</i>	33	53
<i>Columba livia/oenas</i>	2	2
<i>Esox lucius</i>	2	3
Volně žijící zvířata	1597	35994
<i>Bos primigenius f. t. - Bos primigenius</i>	1	47
<i>Sus scrofa f. d. - Sus scrofa</i>	31	502
<i>Aves</i>	70	97
Domácí/volně žijící zvířata	102	646
<i>Cricetus cricetus</i>	7	7
<i>Microtus sp.</i>	3	3
Recentní	10	10
<i>Homo sapiens sapiens</i>	88	880
Určené fragmenty celkem	8 897	196 418

Tabulka VII. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí (2008–2016). Zastoupení zvířecích druhů podle minimálního počtu jedinců (NISP) a hmotnosti fragmentů kostí.

Za účelem paleobotanické analýzy bylo na Pohansku proplaveno 3 455 vzorků z archeologických sedimentů, každý vzorek měl objem minimálně 5 l (Doláková – Kočár – Dresler et al. 2020, 529). Díky flotaci jsme získali 31 444 rostlinných makrozbytků a 4 233 zlomků uhlíků, přičemž ze Severovýchodního předhradí pochází 3 839 uhlíků a 217 makrozbytků. Celý soubor z Pohanska představuje jednu z největších analyzovaných antrakologických kolekcí z raného středověku na území České republiky.

V souboru rostlinných makrozbytků polních plodin ze Severovýchodního předhradí je nápadně velký rozdíl mezi spektrem plodin z běžných zahloubených objektů a ze sídlištního souvrství. V zahloubených objektech pozorujeme výrazně vyšší diverzitu polních plodin s vyrovnaným podílem pšenice (*Triticum aestivum*), žita (*Secale cereale*) a prosa (*Panicum miliaceum*), resp. příměsí dalších druhů polních plodin (ovsa, ječmene, lnu setého a čočky). Ve spektrech získaných ze sídlištní vrstvy pozorujeme druhově chudé spektrum s převahou prosa a s menší příměsí dalších dvou druhů obilovin (ječmen, pšenice obecná). Potvrzuje se tak význam prosa v subsistenci raně středověkých populací. Proso, z něhož se vařily především kaše a polévky, však bylo zřejmě skladováno a zpracováno jiným způsobem než chlebové obilniny. Celkově však ze získaných rostlinných makrozbytků vyplývá, že v okolí Pohanska u Břeclavi byly v době velkomoravské pěstovány jako hlavní chlebové obilniny žito a pšenice obecná. Proso, oves a ječmen tvořily menší podíl.

Také sortiment pěstovaných ovocných druhů je poměrně bohatý. Zahrnuje třešeň ptačí (*Cerasus avium*), broskvoň (*Persica vulgare*), slívu (*Prunus spinosa/insititia*), a révu vinnou (*Vitis vinifera*). Nálezy luxusních plodin, jako broskvoň či réva, mají paralely v dalších centrálních lokalitách raného středověku, zejména v Mikulčicích (Doláková – Kočár – Dresler et al. 2020, 548–550). Na Pohansku je réva vinná u nás vůbec poprvé doložena jak pylovou a makrozbytkovou, tak i antrakologickou analýzou, což můžeme interpretovat jako doklad lokálního pěstování. Zuhelnatělý výhonek révy vinné byl objeven na Severovýchodním předhradí jen asi 1,5 m od stěny rotundy a radiokarbonově je datován do širokého intervalu mezi roky 685 až 886 AD (95,4 %, 1225 ± 30 BP). Jak jeho poloha, tak i datování a nálezový kontext evokují souvislost s křesťanským svatostánkem a s obřady, v nichž víno hrálo důležitou roli.

6.3 Drobné a nekeramické nálezy

Mezi drobné a nekeramické nálezy řadíme artefakty, které se na sídlišti vyskytují v podstatně menších počtech než běžné fragmenty z keramických nádob či zvířecí kosti a mazanice. Tyto předměty bývají vyrobeny

z kovu, kamene, kosti, ale i hlíny. Přestože nejsou tak časté, jejich výpovědní hodnota je vysoká. Na základě jejich spektra lze rozpoznat specifický účel zkoumaného sídliště. Na Pohansku jsme si tento předpoklad již ověřili na příkladech řemeslnického areálu v Lesní školce (*Dostál 1993a; Macháček 2007b*, 156–229; 2010, 208–306), Jižního předhradí (*Dresler – Macháček – Přichystalová 2008; Vignatiová 1992*, 47–99) a částečně i Velmožského dvorce (*Dostál 1975*, 247–253).

Severovýchodní předhradí Pohanska se liší od ostatních částí sídlištní aglomerace výrazně vyšším počtem drobných a nekeramických nálezů. Tato skutečnost zvláště dobře vynikne srovnáním s výzkumem v poloze Velmožský dvorec, kam lokalizujeme „palatium“ vládců Pohanska – patrně sídlo některého z moravských knížat či jiného příslušníka vládnoucího rodu (*Macháček 2007a; 2008*). Na ploše 1,465 ha zde bylo v kulturní vrstvě a výplni zahloubených objektů nalezeno okolo 550 artefaktů z kosti, kamene či kovu a okolo 260 ostatních keramických výrobků, mezi nimiž jednoznačně dominovaly fragmenty pekáčů, jichž bylo cca 250 (*Dostál 1975*, 175–183). Oproti tomu jsme na Severovýchodním předhradí (plocha 0,309 ha) v sezonách 2008–2016 a 2018³ vyzdvihli z výplně sídlištních objektů 1 050 artefaktů, resp. jejich fragmentů z kategorie drobných a nekeramických nálezů a dalších 1 689 kusů ze sídlištní vrstvy. Tento nepřehlédnutelný rozdíl může mít dle našeho názoru dvě příčiny. První z nich je odlišná metodika výzkumu. V případě Severovýchodního předhradí byl exploatovaný kulturní sediment prosíván či proplavován – v případě výplně sídlištních objektů kompletně a u kulturní vrstvy z větší části. Druhým možným důvodem je skutečnost, že kulturní sediment zde byl opravdu nasycen artefakty v mimořádné míře, a to ať již nálezy, které byly buď součástí sídlištního odpadu, nebo intencionálně uloženými či ztracenými a opuštěnými předměty (odpad de facto), jako v případě hromadného nálezu v zemnici č. 194 či skládky kamenů a žernovů v objektu č. 164. Tento jev zřejmě souvisí se specifickým účelem zkoumaného prostoru, který považujeme za sídlo místní elity, a možná i s faktem, že osídlení zde přežívalo o něco déle než v jiných částech Pohanska a mohlo být ukončeno mimořádnou událostí, která vedla k náhlému opuštění sídliště, díky čemuž zůstaly artefakty na místě a nikdo s nimi dále nemanipuloval.

Detailní typologicko-chronologická analýza nalezených artefaktů není součástí této studie. Nálezy však můžeme již nyní rozdělit do několika kategorií, které souvisejí s různými druhy aktivit identifikovatelných na Severovýchodním předhradí. Jedná se o 1) dokla-

dy každodenního života a předměty spojené s výbavou běžné domácností či s osobní hygienou, 2) artefakty dokládající subsistenční aktivity, 3) pozůstatky konstrukcí domů a jejich vnitřní výbavy, 4) předměty související s řemeslnou výrobou, 5) doklady přítomnosti elity a vojenství, resp. jezdeckví, a nakonec i nepočtené pozůstatky 6) obchodních a 7) kulturních aktivit. Jejich níže prezentovaná kvantifikace vyjadřuje počet celých předmětů či zlomků nalezených v sídlištních objektech a kulturní vrstvě. Některé zlomky mohou pocházet z jednoho a téhož předmětu, a proto jsou uváděné počty do jisté míry ovlivněny i stupněm fragmentarizace artefaktů.

Nejpočetnějšími nálezy sezon 2008–2016 a 2018 jsou doklady každodenního života a předměty spojené s výbavou běžné domácností či s osobní hygienou. Patří sem hojně zastoupené kovové součásti věder (tab. 238–241), jako ataše (42 ks; 20 ze sídlištních objektů + 22 z kulturní vrstvy)⁴, rukojeti (12 ks; 6 + 6) a především rozlámané obroučky (288 ks, 129 + 159). V kontextu Pohanska se vědra běžně objevují ve studních a sloužila bezpochyby k transportu a uchování vody (*Dostál 1990; Macháček 2007b*, 227; 2010, 301–305; *Vignatiová 1982; 1992*, 41–43, 143, 145–147). Do světa každodennosti jistě patřila i většina nožů (tab. 225–228), zvláště menších rozměrů. Při našich výzkumech jsme jich objevili pozoruhodné množství (204 ks, 60 + 144). S noži a dalšími nástroji s ostrím souvisí i početné kamenné brousky (114 ks, 43 + 71; tab. 212–213), z nichž některé, především ty s otvorem (tab. 213:3), mohly sloužit i na Pohansku jako prubířské kameny, na což poukázali M. Ježek a J. Zavřel (*Ježek – Zavřel 2013*). Speciální a nepříliš početnou skupinu tvoří zavírání nože či britvy (4 ks, 2 + 2; tab. 215: 5–6). K rozdělování ohně sloužily ocílky (12 ks; 4 + 8; tab. 228: 4–6) a část kamenných úštěpů (129 ks, 19 + 110; tab. 211), z nichž však většina náleží staršímu pravěkému osídlení (neolit). S hygienou souvisely i zlomky hřebene (6 ks; 6 + 0; tab. 215: 1–4) s bronzovou pinzetou (tab. 216: 5), které však mohou být i starší (časně slovanské a starohradištní období), a tři nože s plnou celokovovou rukojetí, označované jako skalpely (inv. č. P249021, P252463, P253922; tab. 227: 3). Jeden z nich měl volutovitě zakončení (tab. 227: 10). Tyto zvláštní nástroje byly nalezeny i v hrobech u rotundy (*Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016*, 125–126), kde je podle analogií interpretujeme jako chirurgické pomůcky (*Hošek – Profantová – Šilhová et al. 2007; Profantová – Šilhová 2010*, 289–292).

Další výrazná a bohatě zastoupená kategorie souvisí se zajištěním výživy. Překvapivě vysokých počtů dosahují nálezy žernovů (tab. 98–100), sloužících k ruč-

3 V rámci této studie jsou navíc kvantifikovány i nálezy z roku 2018. Jejich detailní deskripce však nebyla z časových důvodů provedena, stejně jako celkové vyhodnocení nálezů z let 2019–2020.

4 V následujícím textu jsou počty předmětů a jejich zlomků uváděny vždy ve stejném formátu: celkový počet kusů; počet z výplně zahloubených objektů + počet z kulturní vrstvy.

nímu mletí obilí. Na Severovýchodním předhradí se vyskytují jak v celých kusech, tak i v četných zlomcích (218 ks, 136 + 82). Výroba potravin zde musela být intenzivní a snad do jisté míry i centralizovaná, o čemž svědčí velká, samostatně stojící a několikrát přestavovaná chlebová pec (obj. O203). Množství zlomků pekáčů/praznic, sloužících k sušení obilí (20 ks, 17 + 3; tab. 255: 11–12), je naopak spíše nižší. S určitou výhradou lze se zajištěním výživy spojovat i železné misky slezského typu (8 ks, 2 + 6; tab. 238: 1–4), které byly v moravském prostředí používány nejspíše k přípravě pokrmů (Kieseler 2017). Relativně početné jsou nálezy zemědělského nářadí (Dresler – Beran 2019), jakými jsou krojidla (2 ks; 1 + 1; tab. 237: 3), radlice (5 ks, 4 + 1; tab. 237: 1–2), objímky a klínky z kos (tab. 234: 11–12) či kosy samotné (2 ks, 0 + 2) a především srpy (18 ks, 10 + 8; tab. 235–236). Otázka, zda jejich výskyt na Severovýchodním předhradí souvisí s přímým zapojením zdejšího obyvatelstva do zemědělské prvovýroby (Dresler 2016, 212–222) či spíše s organizováním této výroby potravin a materiální podporou závislých či kooperujících zemědělců z okolí, zůstává předmětem dalších diskuzí. Rybářství, které v prostředí říční nivy hrálo jistě velkou roli, dokládají nálezy rybářských háčků (tab. 235: 1–2).

Velkou skupinu nálezů spojujeme s konstrukcí domů. K těm nejčastějším patří železné hřeby (97 ks; 8 + 89; tab. 247–248), skoby (91 ks; 24 + 67; tab. 249–250) a různá železná kování (72 ks; 26 + 45; tab. 244–245, 252). Méně obvyklé jsou klíče (7 ks; 4 + 3; tab. 242: 3–9, 243: 1) či vzácné loučnický (2 ks; 0 + 2; tab. 243: 6–7), které souvisí s vnitřní výbavou domů.

Početné a různorodé předměty souvisí s řemeslnou výrobou, jak ji máme doloženou i v jiných částech Pohanska – především v řemeslnickém areálu v tzv. Lesní školce (Dostál 1993a; 1993b). Zvláště výrazné jsou na Severovýchodním předhradí doklady kovozpracujícího řemesla, reprezentované jedenácti tyglíky a jejich zlomky⁵ (17 ks, 8 + 9; tab. 231: 4–7, 232: 1–7), různými vytepávacími hroty (12 ks, 3 + 9; tab. 230, 231: 1–3), průbojníky (6 ks, 1 + 5) či sekáči (3; 2 + 1). Objevili jsme i kladivo (tab. 229: 4) a dláta (4 ks, 0 + 4; tab. 229: 1–3), které však mohly sloužit i k jinému účelu – např. k opracování dřeva či kamene. Zcela mimořádným nálezem je protahovačka na drát (průvlak) z objektu č. 194 (tab. 230: 3), která má v Evropě jen několik málo raně středověkých analogií (Pleiner 2006, 101–105). Ke specifickým účelům, např. k broušení dlouhých čepelí mečů, sloužily rotační kamenné brusy (Dostál 1975, 219), kterých je na Severovýchodním předhradí poměrně hodně (8 ks; 5 + 3; tab. 231: 5). Práci s barevnými kovy zde dokládají nálezy olověných hřiven a pásků (4 ks; 0 + 4; tab. 214: 11), resp.

slitků, plechů či jiných polotovarů (7 ks, 2 + 5; tab. 214: 3–10; viz také Macháček – Gregerová – Hložek et al. 2007) a snad i prubířské kameny (tab. 213: 3). Další skupina nástrojů souvisí s opracováním dřeva (Poláček 2000). Patří sem bednářské pilky (5 ks; 1 + 4; tab. 233: 4–6), pily (3 ks; 2+1; tab. 233: 1–3), poříz (1 ks, 1 + 0; tab. 233: 7), řezbářské nože (4 ks; 2 + 2; tab. 232: 8–10); vrták (1 ks; 1 + 0; tab. 234: 5) a tesly (3 ks, 0 + 3; tab. 234: 1–2, 4). K opracování dřeva bylo možno použít i sekery (tab. 233: 8, 234: 3), z nichž některé se užívaly jako zbraně (11 ks, 3 + 8). Běžnou výrobní činností bylo textilnictví, s nímž spojujeme početné přesleny, jak keramické (58 ks; 19 + 39), tak kamenné (106 ks; 38 + 68; tab. 205–206), a hliněná závaží ke stavům (18 ks; 10 + 8; tab. 207: 1). Řadíme sem i kostěné či kovové jehly (5 ks; 4 + 1), jehelníček (1 ks, 1 + 0; tab. 207: 13) a pérové nůžky, které se daly využít i ke stříhu ovčího rouna (10 ks; 9 + 1; tab. 215: 7–8, 216: 1–2). Česání textilních vláken dokládají vohle, z nichž se zachovaly trny (15 ks; 3 + 12; tab. 248: 13–14). Nejenom při zpracování textilu, ale i kůží a kožešin našly své uplatnění kostěné artefakty označované jako proplétáčky (27 ks; 15 + 12; tab. 207: 3–5), šídla (15 ks; 12 + 3) a hroty (2 ks; 1 + 1), resp. tzv. kostěné „brusle“ (8 ks; 8 + 0; viz také Březinová – Přichystalová 2014; Kavánová 1995). Různé polotovary a pracovní odpad z parohu (2 ks; 2 + 0) a kosti (1 ks; 0 + 1), případně z nich vyrobené ploténky (1 ks; 1 + 0; tab. 207: 7), střenky (1 ks, 1 + 0) a zděře (4 ks; 3 + 1; tab. 207: 14) svědčí o zpracování této suroviny.

Zvláště cenné jsou předměty, které spojujeme s přítomností elity a s vojenstvím, resp. jezdecktím. Jedná se o různorodou a poměrně početnou kategorii artefaktů. Ženskou elitu identifikujeme podle šperků a ozdob, které však na Severovýchodním předhradí nereprezentují ty nejhonosnější exempláře, ale spíš jednodušší ozdoby, jakými jsou skleněné gombíky (3 ks; 0 + 3; tab. 209: 21–23), skleněné a kamenné korálky (20 ks; 7 + 13; tab. 209: 1–14), bronzové náušnice (10 ks; 7 + 3; tab. 209: 15–20) a bronzové prsteny (2 ks, 1 + 1; tab. 209: 24). Pozůstatkem cennějšího předmětu, možná šperku, je stříbrný plíšek s vytepávanou výzdobou (1 ks; 0 + 1; tab. 214: 12). Unikátním nálezem v moravském prostředí je velký polyedrický korál z horského křišťálu (tab. 209: 14), který má své analogie na Blízkém východě a v elitním prostředí skandinávských Vikingů či pobaltských Slovanů (obr. 38). Může pocházet ze Středomoří, Indie, Íránu, příp. z Kavkazu či Černomoří, odkud byly tyto cenné ozdoby exportovány již od 4. stol. do celé Evropy (Eger – Khalil 2013; Мастыкова 2020; Paddenber 2012, 77; Williams – Pentz – Wemhoff 2015, 46–47). Korály z horského křišťálu se spolu s karneolovými ozdobami vyskytují v severských emporiích v desítkách až stovkách kusů, což vedlo některé badatele k závěru, že mohly být vyráběny či dokončovány i tam. Celkově jsou však relativně vzácné i v regionu severní Evropy. V Haithabu

⁵ Některé tyglíky mohou pocházet i z časně slovanského období, jako např. exempláře z objektu O256.

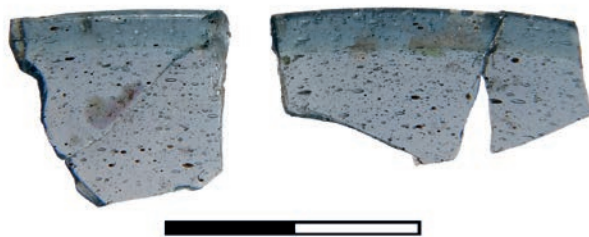
Obr. 38. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí.
Korálek z horského křišťálu (inv. č. P294914).

tvořily jen 3 % ze 7 700 nalezených perel (Delvaux 2018, 43). Polyedrickou formu má navíc jen menší část z nich – např. v norském Kaupangu se jedná o šest korálů z 54 známých kusů vyrobených z horského křišťálu. Nálezy z vikingského prostředí ukazují, že se tyto varianty korálů šířily díky dálkovému obchodu Evropou od druhé pol. 9. do první pol. 10. stol., kdy byly jako luxusní artikl oblíbené především u vyšších sociálních vrstev, jak dokládají jejich nálezy např. v bohatých hrobech v Birce či Haithabu (Delvaux 2017, 21–22; Resi 2011, 144–157).

Jestliže šperk a ozdoby spojujeme s ženskou elitou víceméně automaticky, u dalších kategorií nálezů to již není tak jisté. Diskutovat lze především o relativně početných fragmentech skleněných hladítek (10 ks; 8 + 2; tab. 208: 6–11), která měla být používána k žehlení vzácných textilií, příp. k drčení soli a koření. Nejčastěji se objevují ve Skandinávii a severovýchodní Evropě (Galuška – Macháček – Pieta et al. 2012, 89), kde je najdeme i v nejbohatších ženských hrobech, např. v Birce. Tyto předměty jsou zde spojovány s vysokým společenským statutem jejich majitelek (Bartels 2009; Hedenstierna-Jonson – Kjellström 2014, 192).

I další výrobky ze skla (18 ks; 6 + 12), zvláště fragmenty ze skleněných nádob (tab. 208: 1–4), mají vysokou sociální relevanci (obr. 39). Jsou genderově neutrální, ukazují však na elitní až dvorské prostředí. Tyto nádoby byly importovány na Moravu ze vzdálených regionů, především z Porýní či z Itálie (Galuška – Macháček – Pieta et al. 2012). Podobný význam mohla mít i luxusní stolní keramika, kterou reprezentuje zlomek úzkého a vysokého hrdla z amfory či lahve, který byl objeven v sídlištním objektu O227, v těsné blízkosti nadzemního domu s vyzděným nárožím (inv. č. P298686; tab. 174: 4). Podobné nálezy pochází i z prostoru Velmožského dvorce, kde byly klasifikovány jako tzv. keramika antických tvarů (Dostál 1975, 164–165, tab. XXIII/1).

S prostředím společenských elit může souviset i nález hracího kamene (inv. č. P246819) ze sklovitého materiálu – možná vyvřeliny či skla (tab. 210: 10). Podobné

Obr. 39. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí.
Fragменты skleněné nádoby (inv. č. P301157 a P301159).

se vyskytovaly i mezi Vikingy, kde se považují za reutilizované starožitnosti z doby římské (Gaut 2011, 229). V severském prostředí se sady hracích kamenů jiného typu i materiálu objevují v bohatých hrobech velmožů a někdy i jejich žen (Hall 2016; Whittaker 2006; Williams – Pentz – Wemhoff 2015, 146).

Mužská elita se projevuje především zbraněmi, bojovníckou a jezdeckou výstrojí a kovovými součástmi oděvů (obr. 40). Při našich výzkumech jsme našli v sídlištních objektech či vrstvách 14 ostruh či jejich částí (14 ks; 5 + 9; tab. 220–221), osm udidel (8 ks; 2 + 6; tab. 222: 1–6) a mnoho železných kroužků, z nichž většina pochází z drátěného brnění (40 ks; 16 + 24; tab. 222: 7–19). Přítomnost příslušníků nejvyšší společenské vrstvy dokládají části mečů – unikátní hlavice z meče Petersenova typu W (inv. č. P292728; tab. 224: 4) a příčka (inv. č. P259179; tab. 224: 5). K těmto mimořádným nálezům lze připočítat i střechovité kování pochvy meče (inv. č. P274925; tab. 224: 1; viz také Košta – Hošek – Dresler et al. 2019). Jedinečný je i pozlacený vrchlík z faléry postroje koně (inv. č. P290728; tab. 209: 26), který byl opatřen bohatou plastickou výzdobou. Takové luxusní předměty se obecně spojují v českých zemích s raně středověkou elitou (Profantová 2014, 73; Profantová – Vich 2012). Jako zbraně sloužily bezpochyby i některé sekery (11 ks, 3 + 8) – zvláště bradatice, které se na Velké Moravě těšily velké oblibě. Početné hroty šípů (38 ks; 7 + 31; tab. 223) indikují nejen přítomnost bojovníků, ale i válečné události, k nimž zde mohlo dojít (Kouřil 2006; 2016). K výstroji jezdců a bojovníků patří kovové součásti jejich řemení, jak z opasků, tak i z garnitur ostruh či podkolenních řemínků. Ze sídlištních kontextů na Severovýchodním předhradí známe železná nákončí (16 ks; 5 + 11; tab. 216: 7–12, 217), přezky (36 ks; 12+24; tab. 218, 219: 1–4) či průvlečky (11 ks; 7 + 4; tab. 219: 5–13), z nichž některé mají bohatou plastickou výzdobu a doplňky z barevných kovů (tab. 220: 1). Analogie k nim nacházíme jak na kostelních pohřebištích Pohanska (Kalousek 1971; Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016), tak i na jiných velkomoravských centrech (Kind 2002; Pieta – Robak 2014; Robak 2013).

Obr. 40. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. 1 – kroužky z drátěného brnění (inv. č. P300428), 2 – část hlavice meče (inv. č. P292728).

Obchodní aktivity můžeme s jistou mírou opatrnosti spojit se třemi olovenými závažími bochánkovitého či čtvercového tvaru s otvorem (3 ks; 1 + 2; tab. 214: 1–2). Zcela zvláštní kategorii tvoří železné sekerovité hřivny (54 ks, 11 + 43; tab. 241: 2–7, 242: 1–2), o jejichž účelu se stále vedou spory. Mohly sloužit jako polotovar pro výrobu zelených předmětů (Dostál 1993b, 46) či jako předmincovní (Kučerovská 1980, 211–229; 1989, 19–54), resp. komoditní platidlo (Michal – Procházka 2020). Nejspíše však jejich forma souvisí s kontrolou distribuce železa na Velké Moravě, jejímž prostřednictvím ovládaly elity zbytek společnosti.

Sféru náboženství reprezentují dva artefakty. Žádné interpretační pochybnosti nemáme u oloveného

křížku typu Velké Bílovice (Kouřil 2014; Měřínský 1988; zde tab. 209: 25) ze sídlištního objektu č. 150 (inv. č. P247675), který byl vzdálen 10 m od kostela. U druhého předmětu, železného plechového zvonku se závěsným ouškem (inv. č. P238060; tab. 243: 3), který se našel v sídlištní vrstvě (čtverec B64–36) ve stejné vzdálenosti od kostela jako křížek, si však nejsme tak jisti. Mohl být jak součástí liturgické výbavy kostela, jako např. podstatně větší železné exempláře z raně středověkého Irsku (Bourke 1980), tak i zvonkem pro domácí zvířata.

Přestože k detailnímu typologicko-chronologickému vyhodnocení prezentovaných archeologických pramenů dojde až v dalších fázích výzkumu Severovýchodního předhradí Pohanska, můžeme již dnes konstatovat, že spektrum nálezů, které jsme zde získali, dobře koresponduje s materiální kulturou raně středověké elity, jak ji známe např. z velmožských dvorců v prostředí dánských Vikingů. Na archeologických lokalitách, jakými jsou např. Toftegaard, Lejre či Tissø, nacházíme stejně jako na Pohansku šperky, součásti jezdecké výstroje, karolínské skleněné nádoby a zbraně, jako např. části mečů či četné hroty šípů. Objevují se zde i doklady specializovaných řemesel, především kovolitectví, a materiální doklady kultu (Jørgensen 2003; 2009). To, že jejich počty mnohonásobně převyšují nálezy z Pohanska, může souviset s podstatně delší dobou osídlení těchto míst i se specifickou situací velmi mobilních a řemeslně, obchodně i vojensky zdatných Vikingů. Ani u Anglosasů, kde byla prozkoumána řada velmožských dvorců, nejsou typově srovnatelné nálezy tak bohatě zastoupené jako ve Skandinávii (Hamerow 2010, 62), což však nic nemění na interpretaci těchto lokalit. V západní i severní Evropě, v oblastech na okraji Franské říše, jde o rezidenční komplexy, které obývala nejvyšší vrstva místní elity (Jørgensen 2010b, 284). K tomuto závěru se podle drobných a nekeramických nálezů přikláníme i v případě Severovýchodního předhradí Pohanska.

7 PROSTOROVÁ DISTRIBUCE ARCHEOLOGICKÝCH NÁLEZŮ V NADLOŽNÍCH (KULTURNÍCH) VRSTVÁCH

Na Pohansku u Břeclavi se podobně jako i na jiných archeologických lokalitách dochovávají některé pozůstatky lidské činnosti jen v nadložní (kulturní) vrstvě, kterou definujeme jako homogenní či heterogenní půdní horizont mezi současným povrchem a geologickým podložím, obsahující artefakty a jiné pozůstatky lidské činnosti. Sledováním prostorové distribuce různých archeologických nálezů v nadloží můžeme získat komplexnější obraz o studované lokalitě, její vnitřní struktuře i aktivitách, které na ní probíhaly. Rovněž nám umožňuje dodatečně identifikovat archeologické objekty, které se v nadložní vrstvě nepodařilo rozpoznat během terénního výzkumu.

Archeologické lokality s dochovanou kulturní vrstvou se nacházejí téměř ve všech regionech České republiky (Ernée 2008, 146). Na archeologických lokalitách se kulturní vrstva tvoří již od neolitu a běžně se vyskytuje i v prostoru raně středověkých sídlišť. Často však zůstává stranou pozornosti archeologů. Často chybí i propojení mezi nálezy z nadloží s ostatními zkoumanými archeologickými prameny (Ernée 2008, 146–147). Ignorováním kulturních vrstev můžeme v závislosti na charakteru lokality přijít až o 90 % nálezů, nemluvě o pozůstatcích staveb, které se nezahluhují do podloží a jejichž pozůstatky tak nelze vždy jednoznačně rozpoznat přímo v terénu (Ernée 2008, 149–150).

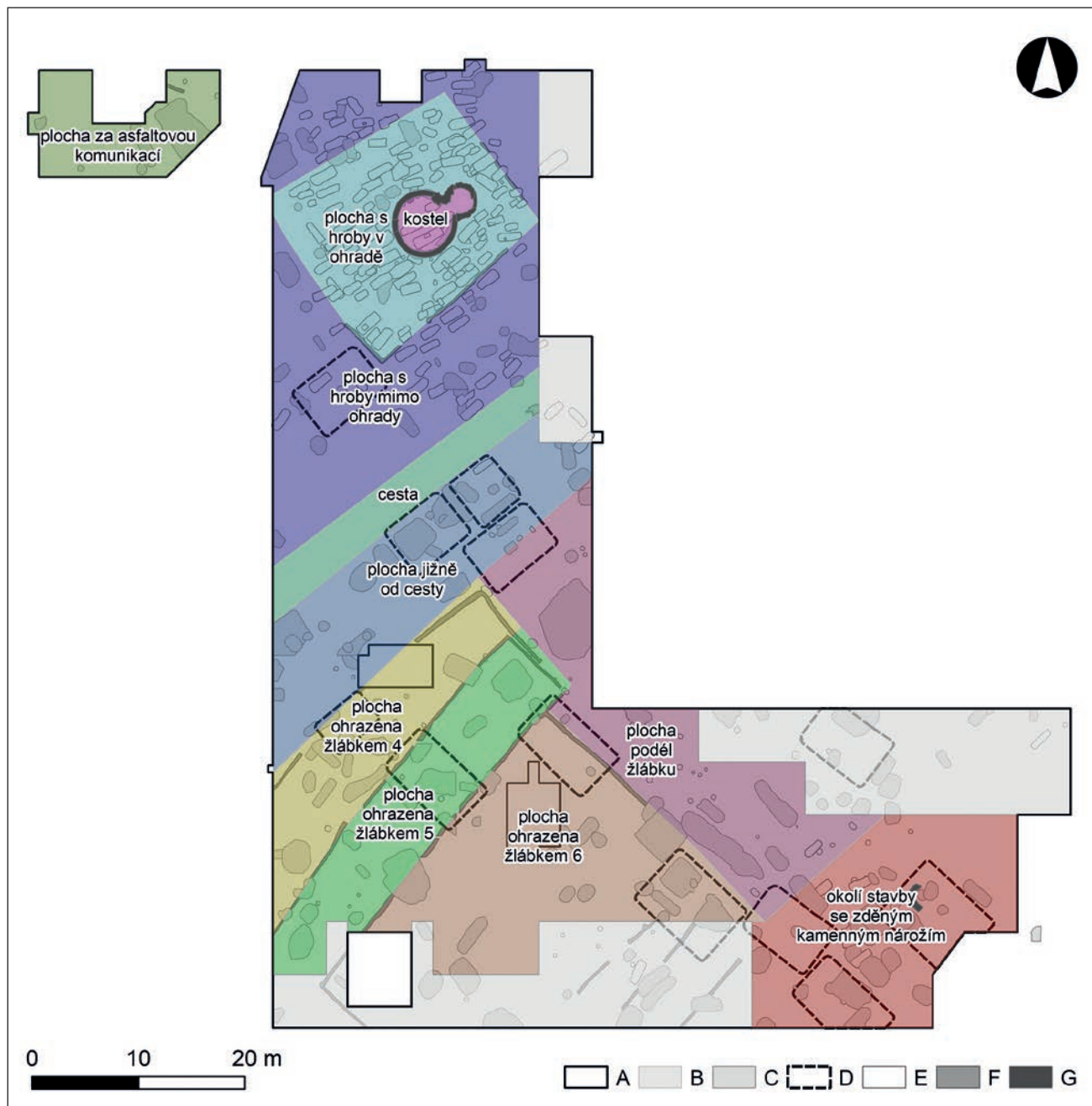
Problematika výzkumu kulturních vrstev na Severovýchodním předhradí na Pohansku u Břeclavi je v podstatě podobná situacím, které zmiňuje M. Erneé. V nadložních vrstvách nejsme často schopni rozlišit hranice archeologických struktur a k jejich zachycení dochází až na úrovni podložního, potažmo přechodového půdního horizontu. Přicházíme tak o horní části výplně objektů a o stavby nezahlobené do podloží. Při jejich identifikaci musíme proto používat jiné přístupy, jako například sledování přítomnosti pecí či prostorovou distribuci a fragmentarizaci nálezů na prozkoumané ploše.

Prostorová distribuce a fragmentarizace nálezů v kulturní vrstvě nám ukazují na způsob nakládání s prostorem. Přítomnost, resp. nepřítomnost jednotlivých typů

nálezů a míra jejich fragmentarizace může pomoci při definování komunikačního prostoru v rámci lokality, odhalení potenciálních nezahlobených struktur, jako např. na neolitických sídlišťích (Wolfram 2017), nebo místa odpadních areálů (Neustupný 1996, 494–509). V posledních letech bylo publikováno několik prací, převážně zahraničních, ve kterých došlo k diskusi o teoretických východiscích v otázce distribuce nálezů v kulturních vrstvách a jejich fragmentarizace, jejich výpovědní hodnotě, vztahu k okolním objektům či jejich vlastní prostorové analýze (např. Allard – Hamon – Bonnardin et al. 2013; Loveluck 2007; A. Pleterski 2010; Wolfram 2017). Bylo popsáno hned několik vzorců chování a nakládání s prostorem a odpadem na různých lokalitách:

- Na některých lokalitách, převážně neolitických, můžeme konstatovat ukládání odpadu z obytných domů do opuštěných staveb případně neobytných objektů, jako jsou různé jámy, přičemž k výplni jam mohlo dojít brzy po výstavbě blízkého domu (Květina – Řídký 2017).
- Koncentrace se objevují kolem míst rezidenční, stavební a výrobní aktivity. Odpad byl ukládán v bezprostřední blízkosti staveb (Neustupný 1996, 497), přičemž část z něho se při formačních procesech dostala zpátky do objektů. Vyplývá to z prostorové analýzy odpadu z Lesního hrúdu, kde se usuzuje, že akumulace souvisí se zahlobenými a nadzemními stavbami (Macháček 2010, 375).
- „Skládky“ či povrchové odpadní areály představují zcela specifická místa, kde se ukládají heterogenní a neslučitelné hmotné objekty z různých prostorů a různého času. Nejedná se o jednorázovou událost (Sosna 2017). Skládky se během funkce osídlení mohly prostorově měnit, přičemž není vyloučeno, že postupně pokrývaly velkou část plochy. Podobné nakládání s odpadem se předpokládá u franských venkovských sídlišť, kde úplně postrádáme jámy se sekundárním či terciálním odpadem (Geisler 1996, 772; Macháček 2010, 375–376).

Obr. 41. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Rozdělení plochy výzkumu pro standardizovaný popis prostorové distribuce nálezů z nadložní vrstvy. A – plocha výzkumu, B – sezony 2019–2020, C – objekt, D – nadzemní dům, E – hrob, F – žlábek, G – zděné konstrukce.

V rámci jedné lokality se můžou vyskytnout různé způsoby nakládání s odpadem (Ní Lionáin 2017).

- V kontextu středověkých usedlostí se uvažuje o vyhazování odpadu do nejvzdálenější části pozemku. Kvůli jejich povrchové depozici jsou fragmenty malé s hladkými lomovými hranami (Frey 2013, 45–46; A. Pleterski 2010, 228).
- Místa s největšími kusy keramiky jsou totožná s místy, kde je nejvyšší celková hmotnost nalezené keramiky. Malé keramické střepy se nacházejí všude tam, kde je i keramika, bez ohledu na jejich koncentraci. To naznačuje keramickou fragmentaci

i po její depozici. Částečně to můžeme vysvětlit tím, že keramika nějakou dobu ležela na povrchu a lidé či zvířata po ní šlapali. Nejvíce to naznačují keramické střepy menší než 2 cm². Ukazují místa, kde mohlo docházet k fragmentarizaci keramiky. Úzké a protáhlé oblasti s takovými keramickými střepy můžeme interpretovat jako komunikační prostory, např. cesta z usedlosti na ulici (Andrews 1997; Brisbane 1988; Macháček 2010, 377; A. Pleterski 2010).

- Podlahy domů byly udržovány čisté a z dvorů či nádvoří bylo získáno jen velmi málo nálezů (Love-luck 2007).

Obr. 42. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce fragmentů keramiky dle počtu v sezonách 2008–2019. Nenormalizováno. A – plocha výzkumu, B – sezony 2019–2020, C – objekt, D – nadzemní dům, E – hrob, F – žlábek, G – zděné konstrukce.

- Na pohřebištích a místech kultu se s odpadem nakládá odlišným způsobem než na sídlišti (Wolfram 2017). Základním předpokladem je, že pohřebiště a odpadní místa jsou prostorově oddělena. Chybí však ucelené srovnání mezi jednotlivými obdobími a místy (Theune 2017, 181).
- Jednotlivé části sídliště mohly během osídlení měnit svoji funkci, což má zásadní vliv na prostorové rozložení nálezů (Wolfram 2017).

Dosavadní informace ukazují na komplexnost problematiky distribuce nálezů. Na jedné straně se „odpad“ tvoří v okolí míst lidské aktivity. Může být

vyhazován do opuštěných staveb nebo na nejvzdálenější část pozemku. Naopak čistější by měly být podlahy domů a prostor dvorů či nádvoří, odlišnosti by také měly být zřetelné na pohřebištích, na místech kultu či v komunikačním prostoru. Složitější pro interpretaci jsou ale skutečnosti, že i na jedné lokalitě se způsob nakládání s odpadem může lišit a funkce jednotlivých částí plochy se během osídlení může měnit. Při analýze je proto nutné brát na zřetel všechny dostupné informace a kontext v jednotlivých částech plochy.

V analytické části zpracování nadložních vrstev jsme vyhodnocovali dva typy dat. Prvním byly vlastní nálezy z nadloží (keramika, zvířecí kosti, mazanice a drobné či nekeramické nálezy), a to zejména údaje o jejich počtu a hmotnosti v kvadrantu 1 × 1 m. V této souvislosti je nutné upozornit na důležitý metodický problém, který souvisí s fragmentarizací artefaktů způsobenou archeologickou transformací. V naší prostorové analýze pracujeme s kvantitativními údaji, které vyjadřují počet celých předmětů, pokud se někdy dochovaly, nebo počet zlomků nalezených v sídlištních objektech a kulturní vrstvě. V případě, že více zlomků pochází z jednoho a téhož předmětu, bude jeho výskyt v prostoru nadhodnocen. Otázku fragmentarizace řešíme pouze u keramiky, nikoli však již u ostatních druhů artefaktů, přičemž vizualizace prostorové distribuce drobných a nekeramických nálezů může být díky tomu poněkud zkreslena.

Kvůli problémům způsobeným fragmentarizací jsme v naší práci využili i druhý typ dat, kterým jsou velikostní kategorie fragmentů keramiky. Fragmentarizace byla vyhodnocena jen na vybrané ploše výzkumu ze sezon 2012–2014 a 2018 a představuje výsledek pilotní studie o distribuci a fragmentarizaci nálezů na Pohansku u Břeclavi, která bude později rozšířena.

Na dosud prozkoumaných plochách v sezonách 2008–2018 bylo v nadloží nalezeno více než 185 tisíc nálezů o celkové hmotnosti 1 589 kg (tab. VIII). Naproti tomu v objektech bylo dohromady nalezeno přes 69 tisíc nálezů o celkové hmotnosti 636 kg (do sumarizace hmotnosti nejsou zahrnuty drobné a nekeramické artefakty). Je nutno podotknout, že nálezy z hrobových celků zde nebyly hodnoceny, protože jsou již publikovány v monografii Břeclav – Pohansko VII. (*Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016*). V nadloží je nejpočetnější keramika následovaná kostmi a mazanicí. V objektech jsou početnější kosti, až za nimi je dle počtu fragmentů keramika a mazanice. Kvantitativní údaje jsou uváděny bez pravěké keramiky. Sezona 2019 byla sice použita pro výpočet plošné distribuce keramiky v nadloží, avšak vzhledem k tomu, že jiné typy nálezů nemáme zpracovány, nezahrnujeme ji z důvodu konzistentnosti dat do celkové sumarizace.

Charakteristika artefaktu	Kulturní vrstva		Objekty	
	Počet	Hmotnost (kg)	Počet	Hmotnost (kg)
Keramika	118 149	1 042	31 921	320*
Kosti	42 468	239	32 715	239
Mazanice	22 771	308	3 348	77
Drobné nálezy	1 689	–	1 050	–
Σ	185 077	1 589	69 034	636*

Tabulka VIII. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí (2008–2018). Počty a celková hmotnost nálezů z kulturní nadložní vrstvy a výplně sídlištních objektů. *Hmotnost za sezonu 2018 je neúplná.

Jelikož nebylo možné v nadložní kulturní vrstvě rozpoznat přirozené zvrstvení, rozdělovali jsme nálezy podle umělých úrovní (označeny PUR01 až PUR03), jejichž počet kolísá v závislosti na výšce nadloží od jedné do tří (viz kapitola Metoda terénního výzkumu). Vzájemné srovnání počtu a hmotnosti v jednotlivých úrovních (umělých vrstvách) je proto značně problematické. Proto jsme se přiklonili ke vzájemnému srovnání jen mezi PUR01, která je na celé ploše výzkumu, a zbytkem úrovní⁶ (tab. IX). Obecně můžeme konstatovat, že nálezy převažují v PUR01, avšak toto tvrzení není platné pro celou plochu výzkumu. V jednotlivých částech se poměr nálezů v jednotlivých úrovních liší (tab. X), což může být způsobeno více faktory. Významně to je ovlivněno měnící se mocností kulturní vrstvy. Mohou do toho částečně vstupovat i recentní zásahy, které jsou obzvlášť výrazné na ploše prozkoumané v sezoně 2018 (viz kapitola Recentní stavby). Je proto nutné přistupovat ke srovnání mezi jednotlivými úrovněmi se značnou dávkou obezřetnosti. Z téhož důvodu budeme v prostorové distribuci analyzovat nálezy z nadloží společně a nebudeme je dále dělit na úrovně.

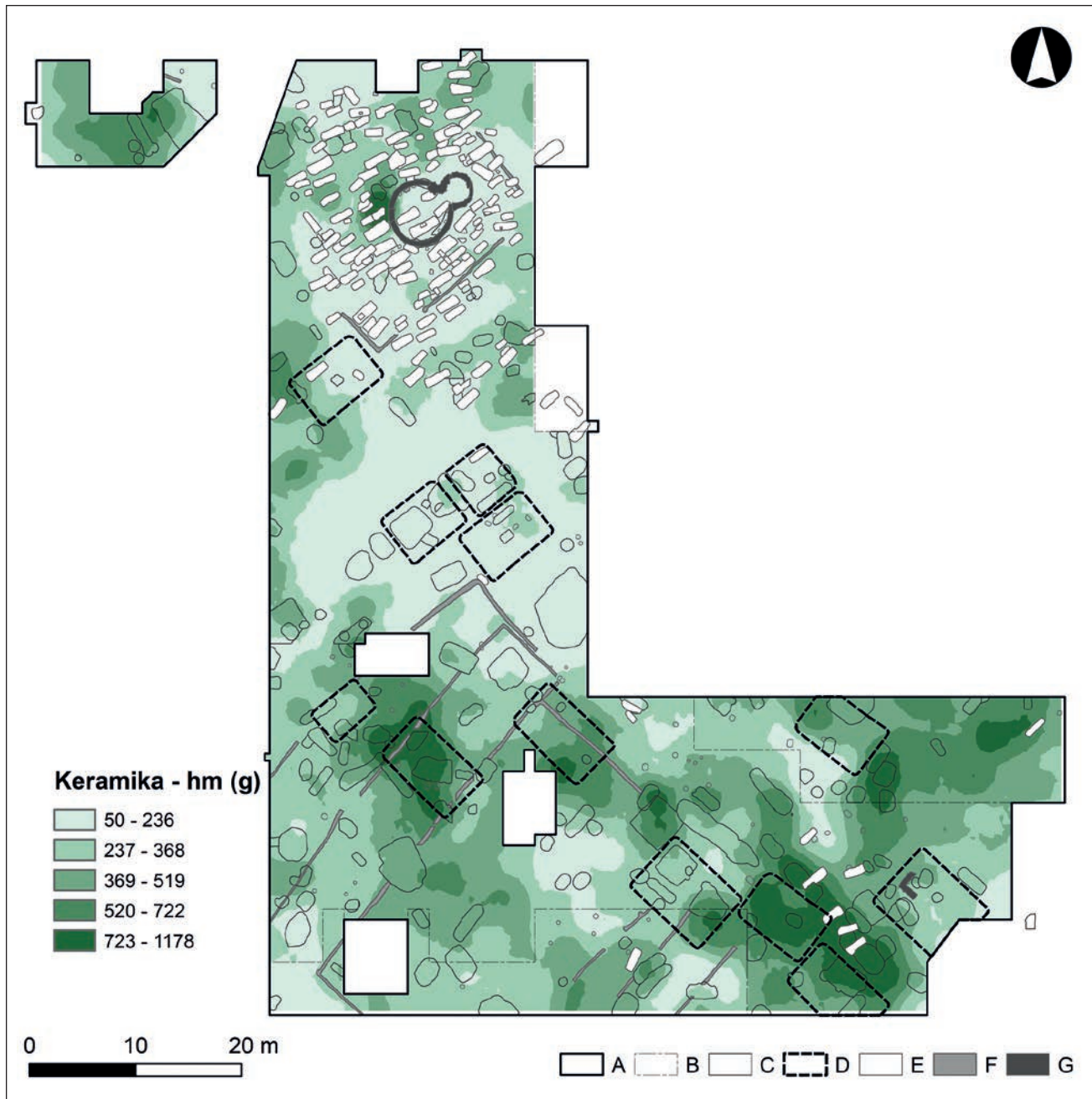
Charakteristika artefaktu	PUR_01		PUR_02-03	
	Počet	Hmotnost (kg)	Počet	Hmotnost (kg)
Keramika	70 224	582	40 468	400
Kosti	23 460	132	19 008	107
Mazanice	12 807	160	9 964	148
Drobné nálezy	989	–	663	–
Σ	107 480	874	77 362	719

Tabulka IX. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí (2008–2018). Počty a celková hmotnost nálezů z kulturní nadložní vrstvy podle výškových úrovní.

Sezona	PUR_01	PUR_02	PUR_ostatní
2008–2011	8 740	4 625	6 596
2012	4 698	8 138	1 328
2013	5 836	7 680	0
2014	7 648	6 387	226
2015	15 781	5 265	313
2016	2 695	3 133	0
2018	24 648	4 412	0

Tabulka X. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí (2008–2018). Počty keramických fragmentů z kulturní nadložní vrstvy podle výškových úrovní a roku výzkumu.

⁶ Část nálezů měla nejednoznačné označení výškové úrovně. Tyto případy nebyly použity ve statistickém vyhodnocení nálezů z jednotlivých úrovní.

Obr. 43. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce fragmentů keramiky dle hmotnosti v sezonách 2008–2019. A – plocha výzkumu, B – sezony 2019–2020, C – objekt, D – nadzemní dům, E – hrob, F – žlábek, G – zděné konstrukce.

Pro účely standardizace popisu plošné distribuce nálezů jsme rozdělili plochu na 11 částí, které svým názvem korespondují s charakterem plochy. Postupně od severu k jihu jde o plochy: za asfaltovou komunikací, kostel, plocha s hroby v ohradě, plocha s hroby mimo ohrady, cesta, plocha jižně od cesty, plocha ohrazená žlábkem Z04, plocha ohrazená žlábkem Z05 a plocha ohrazená žlábkem Z06, plocha podél žlábků a plocha v okolí stavby se zděným kamenným nárožím (obr. 41). Cílem je rozpoznat a definovat odlišnosti a podobnosti projevů prostorové distribuce jednotlivých typů nálezů na prozkoumané ploše.

7.1 Prostorová distribuce keramiky

Prostorová distribuce keramiky z nadložních vrstev je nerovnoměrná. Nejvýraznější kumulace nacházíme na západním a východním okraji plochy s hroby mimo ohrady, uvnitř plochy ohrazené žlábkem Z05 a v okolí stavby se zděným kamenným nárožím. Poslední kumulace se táhne až na plochu prozkoumanou v sezoně 2019. Naopak nejméně nálezů keramiky máme v kostele, na ploše s hroby v ohradě, na ploše cesty, jižně od cesty a podél žlábků (obr. 42).

Obr. 44. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce fragmentů keramiky dle počtu v sezonách 2008–2019. Normalizováno. A – plocha výzkumu, B – sezony 2019–2020, C – objekt, D – nadzemní dům, E – hrob, F – žlábek, G – zděné konstrukce.

V případě analyzování distribuce hmotnosti keramiky korelují koncentrace nejtěžších celků s místy, kde jsou nejpočetnější celky. Menší rozdíl mezi hmotností a počtem keramiky sledujeme na ploše s hroby mimo ohrady. Nacházíme zde sice početné celky, ale hmotnostně méně výrazné (obr. 43). V místech, kde se nachází početné, ale hmotnostně nevýrazné celky, můžeme uvažovat o přítomnosti velkého počtu malých fragmentů.

Pro lepší čitelnost výsledků je potřeba údaje normalizovat (ESRI 2005). Na nenormalizovaných datech jsou již na první pohled zřetelné hranice jednotlivých sezon výzkumu (obr. 42). Do výsledků se nám totiž pro-

mítá dosah metody výzkumu a sběru materiálu. Proto byl počet fragmentů v kvadrantu normalizován celkovým počtem fragmentů za kopanou sezonu. Obzvlášť úspěšně se to projevilo na ploše sezony 2013, která byla obecně velmi potlačena pozdějšími, značně početnými sezonami. Kumulace keramiky se tak projevila i v další části plochy ohrazené žlábkem Z05 a na okraji plochy ohrazené žlábkem Z06. Koncentrace se vytvářejí na místech, na kterých předpokládáme přítomnost nadzemních staveb. Naproti tomu se v místech předpokládaných komunikací výsledky ještě více pročistily (obr. 44).

Kromě vlastního sledování hmotnosti a počtu nálezů keramiky jsme na části plochy provedli analýzu fragmentarizace (obr. 45). Na jejím základě jsme se pokusili sledovat další trendy v prostorové distribuci nálezů a jejich návaznost na další známé struktury.

Vstupními daty pro vyhodnocení fragmentarizace keramiky byly fotografie střepů. Základním problémem pro přesné metrické vyhodnocení předmětů na fotografiích je zachycení reálné velikosti fotografovaného objektu. Musíme se tak vypořádat jednak s určením reálných rozměrů předmětu na fotografii, jednak se zkreslením způsobeným použitým objektivem (Koad – Chumkiew – Tina et al. 2015, 414).

V archeologii (a antropologii) sledujeme 2 přístupy, které jsou přímo závislé na problematice, kterou se snažíme řešit, a na dostupném hardwarovém a softwarovém vybavení. V prvním případě jde o získávání metrických údajů z 2D dat, tedy z jedné fotografie anebo scanu (M. Herrmann – Zambanini – Kampel 2010; Polcerová – Králík – Stabrava 2016). Tento problém je možné řešit použitím scanneru nebo sestavením fotostolku, pomocí kterého bude možné nastavit vzdálenost fotoaparátu od fotografovaného objektu tak, aby měl na fotografii reálný rozměr. Vzdálenost se liší od parametrů použitého fotoaparátu a objektivu a odvozuje se pomocí následujícího vzorce⁷:

$$\text{Distance to object [mm]} = \frac{\text{focal length [mm]} * \text{real height [mm]} * \text{image height [pixels]}}{\text{object height [pixels]} * \text{sensor height [mm]}}$$

Uvedený postup je cenově dostupný a technicky nenáročný, používá se na 2D morfometrii (Vindrola-Padrós – Moulding – Astalos et al. 2019).

Druhým přístupem je zpracování dat do 3D modelů, a to buď pomocí fotoaparátu nebo 3D scanneru (Lammers – Remondino 2008). Získáme tak nejen 3D rozměry předmětu, ale i přístup k běžně nedestruktivně neměřitelným hodnotám, například prostřednictvím řezů a výpočtů z nich (Porter – Roussel – Soressi 2016).

Pro zpracování nálezů z Pohanska jsme zvolili metodu 3D modelace. Sběr dat probíhal pomocí fotoaparátu Nikon D3200 s objektivem Nikon NIKKOR 35 mm f/1.8G. K rychlejšímu zpracování byla vytvořena podložka s markery vyexportovanými z programu Agisoft Metashape. Všechny keramické fragmenty z 1 × 1 m kvadrantu byly společně nafotografovány ze 6–12 pozic (v závislosti na množství a tvarové rozmanitosti fragmentů) a následně zpracovány na orthomozaiku v programu Agisoft Metashape. Pomocí markerů a jejich známých vzdáleností byla tímto způsobem vytvořena kolmá fotografie fragmentů s reálným rozměrem.

7 How to calculate the distance of an object in a photo. [online]. [viewed 27/11/2020] Available from: <https://photo.stackexchange.com/questions/12434/how-do-i-calculate-the-distance-of-an-object-in-a-photo>

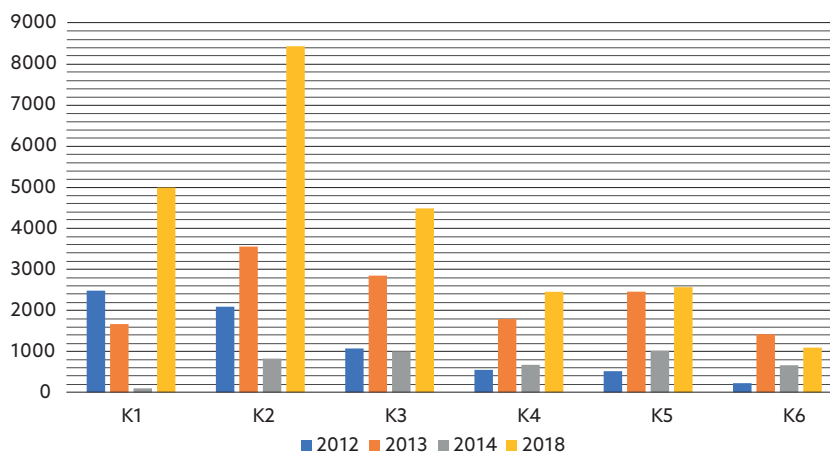
Obr. 45. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Vymezení plochy s provedenou analýzou fragmentace keramiky. A – plocha výzkumu, B – sezony 2019–2020, C – objekt, D – nadzemní dům, E – hrob, F – žlábek, G – zděná konstrukce, H – plocha analýzy fragmentace keramiky.

Následně byly orthofotografie vyhodnoceny pomocí upraveného algoritmu, původně vytvořeného L. Polcerovou pro zpracování fragmentarizace kostí z kremačních pohřbů (Polcerová – Králík – Stabrava 2016). V programu Matlab je algoritmus schopen oddělit pozadí od snímaného, fotografovaného nebo kresleného objektu. Každý fragment dostává přiděleno číslo, algoritmus vypočítá jeho plochu, nejdelší rozměr a kolmou šířku přes těžiště předmětu. Výsledek je exportován do .csv souboru, ze kterého je ještě nutno vykonat přepočít hodnot z pixelů na centimetry⁸:

$$\text{Length [mm]} = \frac{\text{pixels} * 25.4}{\text{dpi}}$$

Každému fragmentu je před zpracováním přiřazeno jedinečné číslo sestávající z čísla čtverce, kvadrantu a ID fragmentu. Po sehrání všech dat a přepočtu na cm² jsou nálezy rozříděny do velikostních kategorií (tab. XI). Statistické vyhodnocení proběhlo v programu IBM SPSS Statistics 25, prostorové vyhodnocení a analýza v programu ArcMap 10.7. Na prostorové

8 Photo/Image/Picture Calculation Pixel DPI for printing and editing. [online]. [viewed 27/11/2018]. Available from: <https://www.pixelcalculator.com/index.php?lang=en>.

Graf 1. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Počet keramických fragmentů v jednotlivých velikostních kategoriích v analyzovaných sezonách.

vyhodnocení byl použit nástroj Kriging s vyhledávacím rádiusem 3 m. Váha byla přidělena na základě počtu jedinců v kvadrantu v dané kategorii.

Pro kontrolu přesnosti byly na náhodně vybraná plata s keramikou umístěny čtverečky o velikosti 1×1 cm, které prošly celým vyhodnocením, stejně jako keramické fragmenty. Odchylka mezi vypočteným a reálným rozměrem se pohybovala v rozmezí $\pm 2,5$ %. Minimální odchylka byla v souborech s menším počtem keramiky, velká plata s velkým množstvím fragmentů měla odchylky v rozměru kolem 2 %.

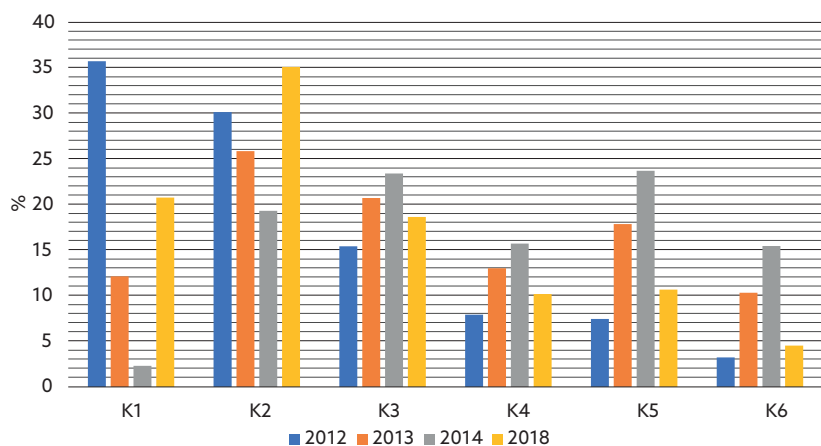
Kategorie	Velikost
K1	$<4 \text{ cm}^2$
K2	$\geq 4 \text{ cm}^2 \wedge <6 \text{ cm}^2$
K3	$\geq 6 \text{ cm}^2 \wedge <8 \text{ cm}^2$
K4	$\geq 8 \text{ cm}^2 \wedge <10 \text{ cm}^2$
K5	$\geq 10 \text{ cm}^2 \wedge <16 \text{ cm}^2$
K6	$\geq 16 \text{ cm}^2$

Tabulka XI. Přehled velikostních kategorií fragmentů keramiky.

	2012	2013	2014	2018	Σ
Prosívání	100 %	50 %	50 %	100 %	
K1	2 475	1 664	99	4 986	9 224
K2	2 088	3 550	825	8 426	14 889
K3	1 069	2 844	1 000	4 479	9 392
K4	550	1 787	672	2 448	5 457
K5	517	2 452	1 013	2 562	6 544
K6	224	1 418	660	1 092	3 394
Σ	6 923	13 715	4 269	23 993	48 900

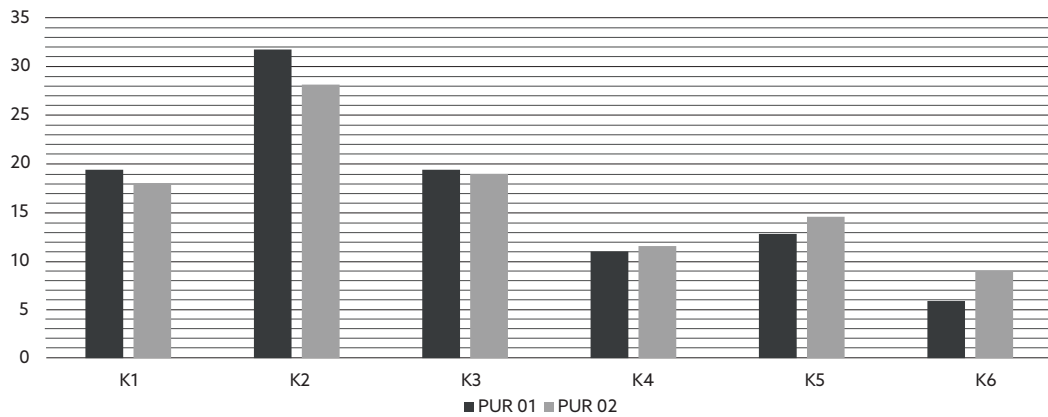
Tabulka XII. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí (2012–2018). Počet fragmentů jednotlivých velikostních kategorií ve zkoumaných sezonách.

Na fragmentaci bylo zpracováno 48 900 kusů keramiky z nadložní vrstvy ze sezon 2012–2014 a 2018 (tab. XII). Jednoznačně nejpočetnější jsou nálezy o velikosti 4–6 cm^2 . Nejméně početnou skupinou jsou nálezy nad 16 cm^2 . Jelikož je výrazný rozdíl mezi počty zpracovávaných fragmentů v jednotlivých sezonách, je pro porov-

Graf 2. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Procentuální zastoupení keramických fragmentů v jednotlivých velikostních kategoriích v analyzovaných sezonách.

Graf 3. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Procentuální zastoupení keramických fragmentů v jednotlivých velikostních kategoriích v úrovních 1 a 2.

nání srozumitelnější procentuální zastoupení jednotlivých kategorií za sezonu (graf 1–2). Na první pohled jsou zřetelné rozdíly, a to zejména v kategorii s nejmenšími a největšími kusy fragmentů. Sezona 2012 je sice jen malá plocha, avšak jednoznačně zde převládají malé kusy keramiky do 4 cm². V sezonách 2013 a 2018 jsou nejpočetnější nálezy v kategorii 4–6 cm². Poněkud odlišná je sezona 2014, ve které převládají fragmenty velikosti 10–16 cm². Mezi jednotlivými sezonami se ukázaly výrazné rozdíly v zastoupení jednotlivých velikostních kategorií. Na jedné straně to je dáno odlišnými funkcemi jednotlivých částí plochy. Do jisté míry je to ale způsobeno i lidským faktorem a mírně také metodou výzkumu. Zatímco v sezoně 2013 a 2014 se nadložil kopal na šachovnici (polovina čtverců byla prosívána a druhá polovina jen prokopávána), v dalších sezonách byly již všechny čtverce přesívány. Dalším faktorem je určitá selekce fragmentů brigádníky a výzkumnými technikami. Obecně se totiž „neberou“ fragmenty pod 1 cm². Záleží tak na každém pracovníkovi, jak provede selekci nálezů a jak pracuje s malými fragmenty keramiky. Dál mohou být rozdíly způsobeny přítomností nadzemních staveb, což je zřetelné zejména v sezoně 2014, ve které byla zpracována jen ta část plochy, kde předpokládáme nadzemní stavbu (viz metodika výzkumu).

	PUR_01	PUR_02
K1	6 145	3 079
K2	10 067	4 822
K3	6 147	3 245
K4	3 481	1 976
K5	4 052	2 492
K6	1 860	1 534
Σ	31 752	17 148

Tabulka XIII. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí (2012–2018). Srovnání počtu velikostních kategorií keramických fragmentů ve výškové úrovni 1 a 2.

Ve výškové úrovni PUR01 bylo vyhodnoceno 31 752 fragmentů keramiky, v PUR02 to bylo 17 148 kusů (tab. XIII). To znamená, že v PUR01 je na stejné ploše téměř dvojnásobně víc fragmentů. Abychom je mohli srovnávat, je opět nutno vykonat normalizaci (*ESRI 2005*). Po ní se v datech ukázalo, že v PUR02 máme relativně vyšší zastoupení fragmentů kategorie K5 a zejména K6. Naopak v PUR01 jsou početnější skupiny K1 a K2 (graf 3).

Prostorová distribuce jednotlivých velikostních kategorií vykazuje rozdíly. Nejmenší kategorie K1 se koncentruje severně od cesty a pak na plochách ohrazených žlábkem Z04, Z05 a Z06 (obr. 46). Pomocí normalizace dat se povedlo propojit výsledky z jednotlivých sezon a částečně tak odfiltrout viditelné zlomy na jejich hranicích. Přítomnost fragmentů do 4 cm² je výrazně vázána na plochy ohrazené žlábkem Z04 a Z05, a to i jejich severovýchodních částech. Koncentrace pokračuje v jižním směru na plochu vymezenou žlábkem Z06. Plocha severně od cesty zůstala nadále velice výrazná. Naopak málo fragmentů kategorie K1 nacházíme na ploše cesty, do které zasahují jen koncentrace v severovýchodní části. Na ploše jižně od cesty jsou méně výrazné kumulace v její jihozápadní části a pak v okolí pecí v severní části. Plocha podél žlábků je nejchudší a nevidíme zde žádné významnější kumulace.

Distribuce fragmentů kategorie K2 je velmi podobná kategorii K1. Výrazněji se však prohloubila koncentrace na plochách ohrazených žlábkem Z04 a Z05, která opět pokračuje jižně na plochu ohrazenou žlábkem Z06. Další koncentrace se nacházejí v západní části plochy, jižně a severně od cesty. Na plochu cesty zasahuje koncentrace nálezů kategorie K2 jen na jihovýchodním a severozápadním okraji. Na ploše jižně od cesty jsou o něco výraznější kumulace v jižní polovině plochy, v severní části je mírně zvýšená koncentrace v okolí pecí. Na ploše podél žlábků jsou fragmenty kategorie K2 nad objektem O178 a pak v blízkosti žlábků Z05 a Z06 (obr. 47).

Obr. 46. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce keramických fragmentů kategorie K1. A – plocha výzkumu, B – sezony 2019–2020, C – objekt, D – nadzemní dům, E – hrob, F – žlábek, G – zděné konstrukce.

Fragmenty kategorie K3 vytvářejí o něco méně koncentrací. Nevýraznější zastoupení mají na plochách ohrazených žlábkem Z04 a Z05. Na ploše ohrazené žlábkem Z06 se začínají koncentrovat i v její severní části, nechybí ale ani koncentrace v jižní polovině. Situace na ploše severně od cesty se začíná měnit a na rozdíl od dvou nejmenších kategorií jsou koncentrace v kategorii K3 viditelně chudší. Na ploše cesty je opět jen málo nálezů a malé a méně výrazné koncentrace se vytvářejí jen v její severovýchodní části a trochu i na jihovýchodním okraji. Na ploše jižně od cesty je opět jen málo koncentrací, trochu větší nacházíme

jen v jihozápadní části, která navazuje na koncentraci uvnitř ploch ohrazených žlabem. Na ploše podél žlábkem nejsou žádné významnější kumulace (obr. 48).

Změna v koncentracích nastává v kategorii K4. Kumulace se vytvářejí jen v západní části na ploše severně od cesty a poprvé se vytvářejí na ploše jižně od cesty. Další koncentrace jsou v severních částech ploch ohrazených žlábkem Z04 a Z05. Velmi výrazná koncentrace se nachází také v severní části plochy ohrazené žlábkem Z06. Jen málo fragmentů kategorie K4 nacházíme v severovýchodní části plochy severně od cesty, na vlastní ploše cesty s klasickou výjimkou

Obr. 47. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce keramických fragmentů kategorie K2. A – plocha výzkumu, B – sezony 2019–2020, C – objekt, D – nadzemní dům, E – hrob, F – žlábek, G – zděné konstrukce.

na jejich okrajích a v jihozápadních částech ploch jižně od cesty a ploch ohrazených žlábkem Z04, Z05 a potažmo Z06. Změna je i na ploše podél žlábkem, kde je nejvýraznější koncentrace v jižní části, která navazuje na plochu ohrazenou žlabem Z05 a Z06. Ovšem i na dalších částech plochy, s výjimkou severozápadní části, koncentrace narůstají (obr. 49).

Mění se trend se ještě výrazněji prohlubuje v kategorii K5. Koncentrace severně od cesty téměř zcela mizí, s výjimkou západního okraje. Jižně od cesty pokračuje návaznost v západní části plochy a částečně i v severní polovině a u okraje. Koncentrace na ploše ohrazené

žlábkem Z04 je méně výrazná a nachází se jen v severní polovině. O něco větší koncentrace se nachází na ploše ohrazené žlábkem Z05, opět ale v severní polovině. Zcela nejvýraznější koncentrace se však nachází na ploše ohrazené žlábkem Z06, a to v její severní části. Proměnlivá situace je na ploše podél žlábkem, na které se u severozápadního okraje nachází jen málo fragmentů kategorie K5, avšak směrem k východu a zejména jihovýchodu kumulace narůstají. Plocha cesty má menší kumulace jen u okrajů (obr. 50).

Velice zajímavé výsledky přinesla distribuce největší kategorie K6. Zvýrazňuje se koncentrace v okolí zem-

Obr. 48. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce keramických fragmentů kategorie K3. A – plocha výzkumu, B – sezony 2019–2020, C – objekt, D – nadzemní dům, E – hrob, F – žlábek, G – zděné konstrukce.

nice na ploše jižně od cesty a rovněž v severní polovině a u okraje plochy. Na ploše vymezené žlábkem Z04 je koncentrace jen nevýrazná a vyskytuje se zejména podél žlábku vymežujícího plochu ohrazenou žlábkem Z05. Na ploše ohrazené žlábkem Z05 se koncentrace nachází jen v její severní polovině. Zcela výjimečná koncentrace se nachází v severní části plochy ohrazené žlábkem Z06 a zasahuje i na plochu podél žlábku. Plocha severně od cesty je až na západní okraj velice chudá, na plochu cesty zasahují jen koncentrace z okolních ploch u západního okraje (obr. 51).

V průběhu laboratorních a inventarizačních prací sledují laboranti, jestli některé kusy keramiky není možné

přiřadit k jedné nádobě, pokud je lze přímo složit/spojit, tak je slepují dohromady. Konkrétní umístění v rámci kvadrantů je možné pouze při detailním vyhodnocení materiálu. Proto byla uvedená vlastnost sledována jen na ploše, na které proběhl sběr dat pro vyhodnocení fragmentarizace. V průběhu sběru dat bylo takto dohledáno sedm částečně zrekonstruovaných nádob (obr. 52).

První z nich se nachází v jihozápadním rohu plochy s hroby mimo ohrady. Celkově třináct fragmentů pochází ze dvou kvadrantů a nachází se v místech zahloubeného objektu O172.

Druhou kumulaci fragmentů pocházejících z další nádoby jsme identifikovali v severní části plochy, která

Obr. 49. Břeclav - Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce keramických fragmentů kategorie K4. A - plocha výzkumu, B - sezony 2019-2020, C - objekt, D - nadzemní dům, E - hrob, F - žlábek, G - zděné konstrukce.

je situována jižně od cesty. Nachází se v blízkosti pece s objektovým číslem O166, u zahloubených objektů O171, O179 a O180. V místech je rovněž předpokládána nadzemní stavba ND166. Osmnáct fragmentů pochází ze sedmi kvadrantů 1×1 m.

Třetí a zároveň nejpočetnější soubor fragmentů z jedné nádoby pochází z jižní části plochy situované jižně od cesty. Celkem 40 kusů pochází z devíti kvadrantů, největší část kumulace není vázána na žádný známý objekt, několik fragmentů pochází z blízkosti objektu O176 a O185.

Čtvrtý případ pochází z plochy ohrazené žlábkem Z06. Jde o sedm kusů keramiky z blízkosti žlábků

a objektu O279. Malá kumulace ze dvou kvadrantů hraničí s blokem, který kvůli porostu nebylo možné dál prozkoumat.

Pátá koncentrace fragmentů z jedné nádoby pochází z plochy nadzemního domu ze sezony 2018 (zatím bez čísla). Nachází se na ploše ohrazené žlábkem Z06 a částečně přechází i na plochu podél žlábků. Celkově deset fragmentů pochází ze čtyř kvadrantů.

Šestá kumulace pochází z totožného místa. Opět jde o prostor nadzemního domu z roku 2018, z plochy ohrazené žlábkem Z06. Třináct fragmentů pochází z pěti kvadrantů, přičemž většina z nich je lokalizována stratigraficky nad žláby.

Obr. 50. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce keramických fragmentů kategorie K5. A – plocha výzkumu, B – sezony 2019–2020, C – objekt, D – nadzemní dům, E – hrob, F – žlábek, G – zděné konstrukce.

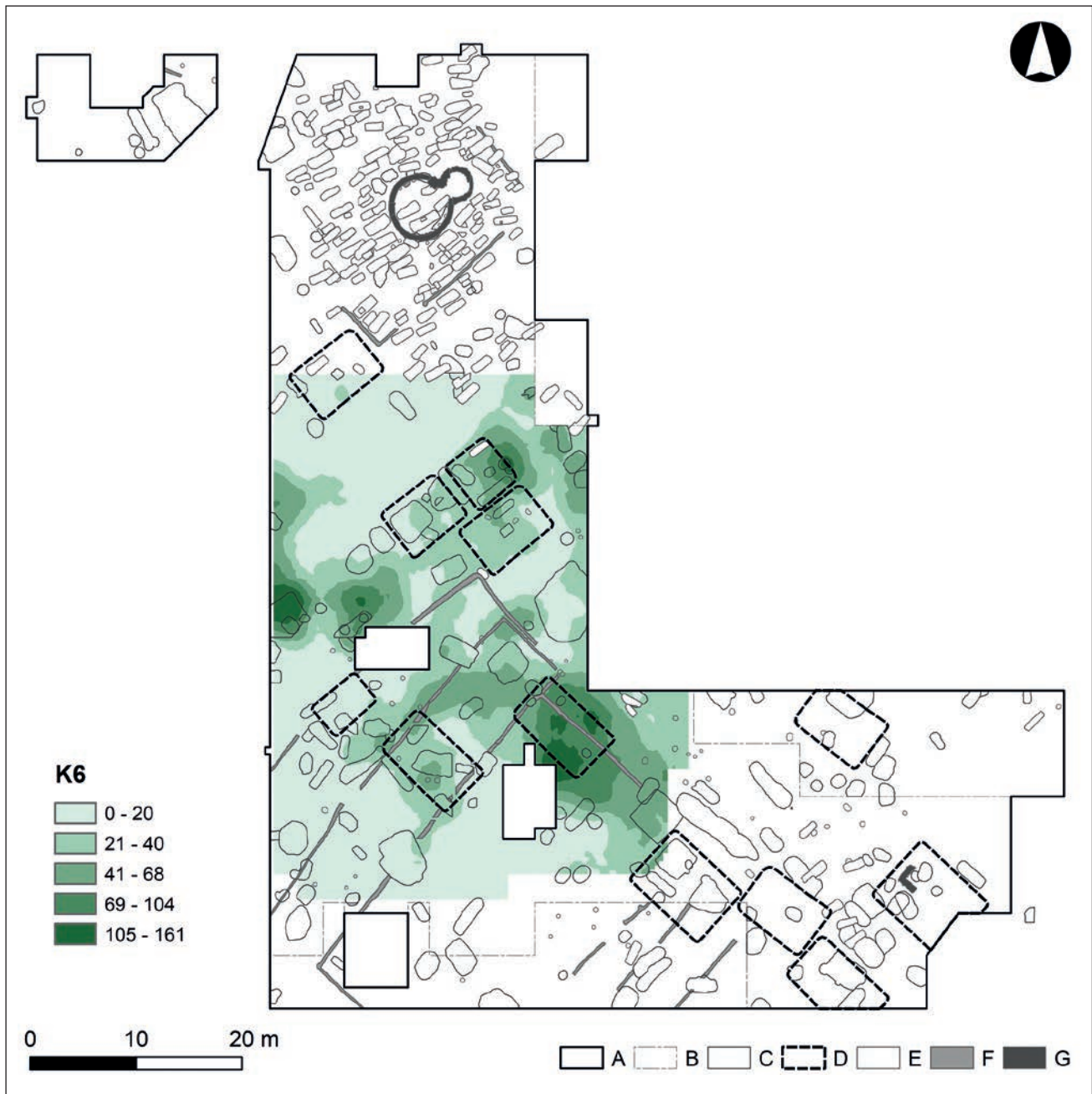
Poslední, sedmá kumulace pochází ze sousední plochy podél žlábků. I když většina fragmentů pochází ze souvislého pásu, jeden pochází z místa 2,5 m od jeho okraje. Jeden z fragmentů pochází z plochy ohrazené žlábkem Z06. Celkově je 14 fragmentů rozprostřených v sedmi kvadrantech 1 × 1 m.

7.2 Prostorová distribuce mazanice

Nálezy mazanice mají ještě významnější tendenci ke shlukování než keramika. Na prozkoumané ploše evidujeme jen několik výraznějších koncentrací. První

se nachází v západní polovině plochy za asfaltovou komunikací. Další je u severního okraje plochy s hroby mimo ohrady. Na uvedené ploše se pak nachází ještě výrazná kumulace u západního okraje a další, i když o něco méně výrazná kumulace v jihozápadním rohu plochy. Na ploše cesty ani jižně od cesty nesledujeme žádnou výraznější koncentraci. Na ploše ohrazené žlábkem Z04 je výraznější kumulace v její centrální části a o něco menší v její severní části. Další kumulace se nachází rovněž v centrální části plochy ohrazené žlábkem Z05. Na ploše ohrazené žlábkem Z06 je kumulace v jejím severním rohu a přechází i na plochu podél žlábků. Opět menší kumulace se nachází

Obr. 51. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce keramických fragmentů kategorie K6. A – plocha výzkumu, B – sezony 2019–2020, C – objekt, D – nadzemní dům, E – hrob, F – žlábek, G – zděné konstrukce.

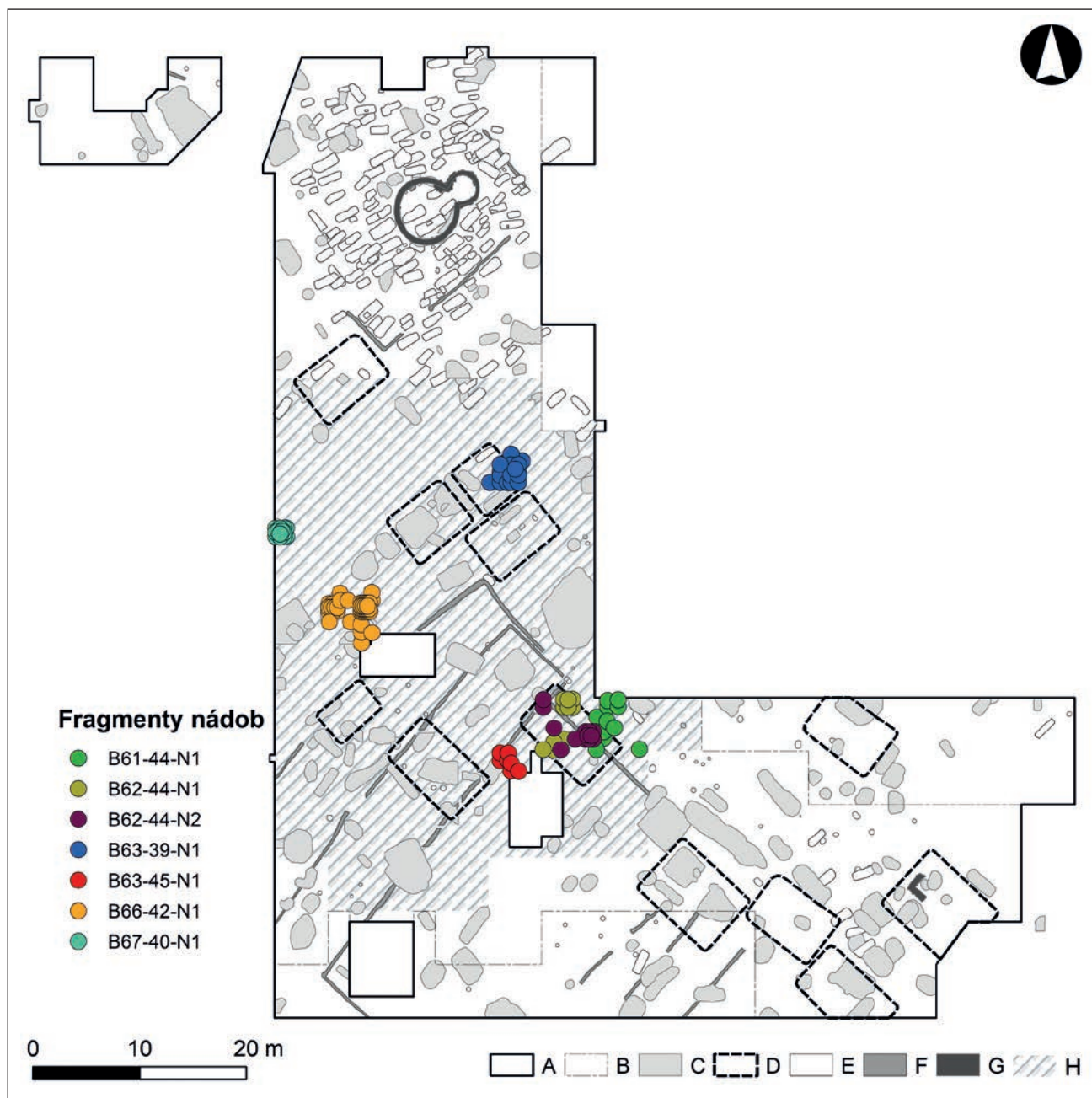
u východního rohu plochy. Na ploše jižně podél žlábků se až na uvedenou navazující kumulaci žádné další nevytvářejí. Menší kumulace se vytváří v jihozápadní polovině plochy se zděným kamenným nárožím (obr. 53). Prezentovaná data jsou bez normalizace. Po jejím vykonání se totiž výsledný obraz prakticky nezměnil, na základě čehož můžeme konstatovat, že se v tomto případě neprojevovalo tak silné ovlivnění v jednotlivých sezonách, jak tomu bylo u keramiky.

Popsaná místa s největšími koncentracemi kusů mazanice silně korelují s prostorovým rozložením hmotnosti mazanice. Odlišný je severní okraj plochy s hroby mimo ohrady, kde se nachází na počet

významná kumulace, avšak do hmotnosti se to promítlo jen velmi málo (obr. 54).

7.3 Prostorová distribuce zvířecích kostí

Plošná distribuce zvířecích kostí je na zkoumané ploše nerovnoměrná. Na ploše za asfaltovou komunikací vytváří mírnou koncentraci v její centrální části. Poněkud překvapivé jsou menší koncentrace na ploše s hroby uvnitř ohrady. Na ploše s hroby mimo ohrady koncentrace pokračují a krom toho se vytvářejí v jižní polovině této plochy. Na ploše cesty se nacházejí jen

Obr. 52. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Dislokace fragmentů z jedné keramické nádoby. A – plocha výzkumu, B – sezony 2019–2020, C – objekt, D – nadzemní dům, E – hrob, F – žlábek, G – zděné konstrukce, H – plocha analýzy fragmentů patřících k jednotlivým keramickým nádobám.

na severovýchodním okraji. Jižně od cesty jsou koncentrovány ve dvou oddělených částech, a to v severní polovině plochy a pak jižně u žlábků. Na plochách ohrazených žlábkem Z04, Z05 a Z06 je výrazná navazující koncentrace, která se táhne prostředními částmi ploch. Na ploše ohrazené žlábkem Z06 je rovněž koncentrace podél severovýchodního okraje této plochy. Podél žlábků se koncentrace vytvářejí v jihovýchodní části, severozápadní část zůstává podstatně čistější. Na ploše se zděným kamenným nárožím je v prostřední, západní a severní části významná kumulace, která se vytrácí směrem k východnímu okraji plochy

(obr. 55). Koncentrace zvířecích kostí podle hmotnosti koreluje s místy jejich nejpočetnějšího výskytu (obr. 56).

7.4 Prostorová distribuce drobných a nekeramických nálezů

Prostorové rozložení drobných a nekeramických nálezů, které jsou na Severovýchodním předhradí relativně početné a pro pochopení účelu zkoumaného sídliště velice důležité, jsme sledovali nejenom v nadložní

Obr. 53. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce mazanice dle počtu kusů v sezonách 2008–2018. Nenormalizováno. A – plocha výzkumu, B – sezony 2019–2020, C – objekt, D – nadzemní dům, E – hrob, F – žlábek, G – zděné konstrukce.

kulturní vrstvě, ale i v zahloubených objektech. Tento komplexnější přístup, který se liší od prostorového vyhodnocení běžných nálezů, jakými jsou keramika, mazanice či zvířecí kosti, poskytuje více informací o funkčním členění prozkoumané plochy.

Pokud vyhodnotíme prostorovou distribuci drobných a nekeramických nálezů jako celek, na první pohled jsou zřetelné značné rozdíly mezi jednotlivými částmi plochy. Nejvýraznější kumulace se vytváří v okolí stavby se zděným kamenným nárožím. Výrazné kumulace registrujeme i na plochách ohrazených žlabky Z04, Z05 a Z06. Jinde vznikají jen menší, lokální

kumulace. Nejméně nálezů se nachází na ploše cesty, pak v jihozápadní části plochy s hroby mimo ohrady a v severozápadní části plochy podél žlabů, kudy zřejmě probíhala vedlejší komunikace, spojující hlavní cestu směřující k bráně hradiska a stavbu se zděným nárožím – viz dále (obr. 57–58).

7.4.1 Broušená kamenná industrie

Do kategorie „broušená kamenná industrie“ (BI) jsme zařadili nálezy *brousků* a *rotačních brusů*. Brousky se

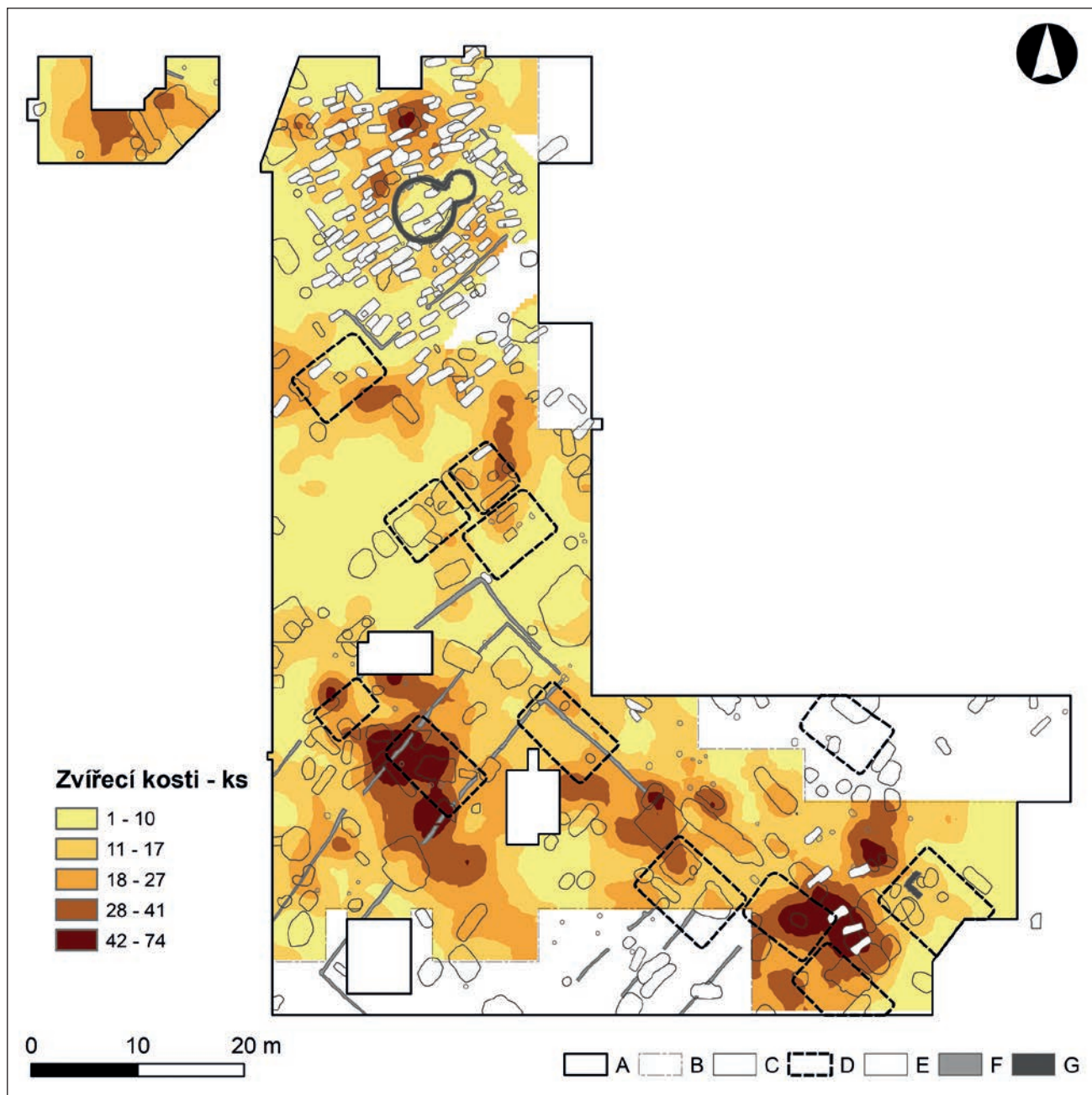

Obr. 54. Břeclav - Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce mazanice dle hmotnosti v sezonách 2008-2018. A - plocha výzkumu, B - sezony 2019-2020, C - objekt, D - nadzemní dům, E - hrob, F - žlábek, G - zděné konstrukce.

nacházejí prakticky na celé ploše výzkumu, rotační brusy pocházejí jen z několika míst (obr. 59).

Na ploše za asfaltovou komunikací se našlo několik kusů brouseků, a to jak z vrstev, tak z objektů. Kus brousku a kus brusu pocházejí z plochy kostela. Nálezy BI evidujeme také na ploše s hroby v ohradě i na ploše s hroby mimo ohrady a až na jednu výjimku jde o brousky. Na ploše cesty nebyly nalezeny žádné nálezy BI. Na ploše jižně od cesty se počet nálezů zvyšuje, a to hlavně v nadložních vrstvách. V objektech je nálezů jen minimum, jedinou výjimku tvoří depozit kamenů a žernovů (O174). V něm se nachází největší koncentrace BI obecně. Nale-

zeno bylo osm rotačních brusů a jeden brousek. Krom toho byl objekt zcela vyplněn kameny, většinou žernovy, což z něj dělá velmi specifickou situaci, která se nikde jinde na ploše již nezopakovala. Na ploše vymezené žlábkem Z04 převažují opět brousky, a to jak v nadloží, tak v objektech. Jediný brus pochází z nadloží. Distribuce BI je v téhle části nerovnoměrná, v severovýchodní polovině máme jen jediný nález BI, další jsou z jihozápadní poloviny. Odlišný trend je na ploše vymezené žlábkem Z05, kde je distribuce rovnoměrná. Převažují nálezy z nadloží a vyskytují se zde jen brousky. Na ploše vymezené žlábkem Z06 se nálezy vyskytují hlavně na jejím okraji

Obr. 55. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce zvířecích kostí dle počtu kusů v sezonách 2008–2018. A – plocha výzkumu, B – sezony 2019–2020, C – objekt, D – nadzemní dům, E – hrob, F – žlábek, G – zděné konstrukce.

a prostředek plochy zůstává nápadně prázdný. Málo nálezů pochází také z jejího severního okraje. Nacházejí se zde jen brousky. Na ploše podél žlábků je nálezů jen málo a převažují v objektech. Kromě brousků zde byl nalezen také jeden rotační brus (O178). Rozhodně nejvýraznější koncentrace je v okolí stavby se zděným kamenným nárožím, a to převážně v severní polovině plochy. Početné jsou nálezy jak z nadloží, tak z objektů, avšak nenacházíme zde ani jediný rotační brus, všechny nálezy byly brousky.

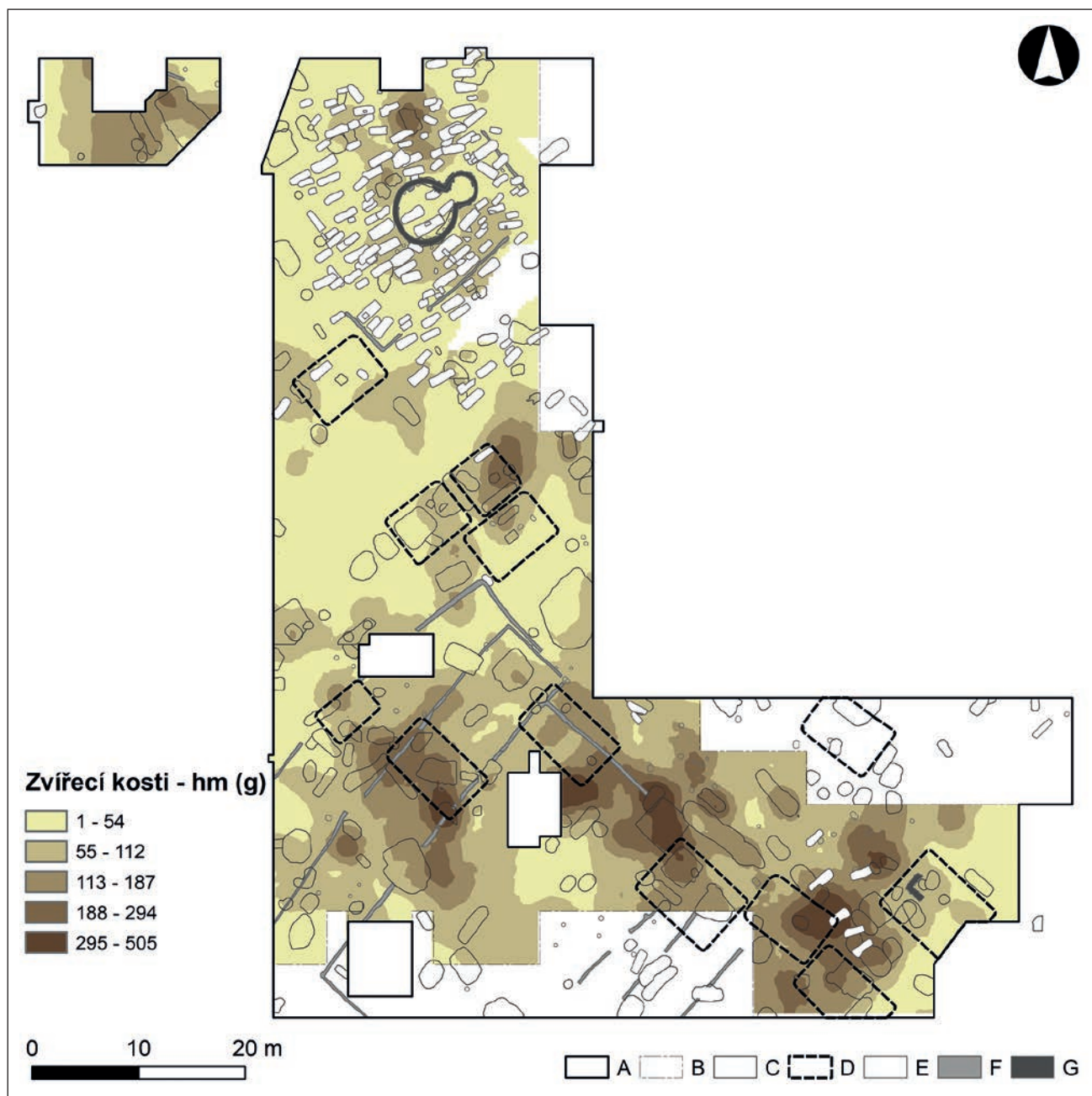
Můžeme konstatovat, že na plochách v blízkosti pohřebiště se nachází viditelně méně nálezů BI a početnější začínají být až na plochách jižně od cesty. Určitou

odlišnost v tomto směru vykazuje plocha uvnitř žlábků Z06, na které se nálezy koncentrují jen po jejím okraji, a rovněž plocha podél žlábků, na které je nálezů jen málo.

7.4.2 Výbava domácnosti a hry

V kategorii „dům“ jsou sloučeny nálezy *háků-loučníků*, *astragalů* a *hracích kamenů* a nálezy klíčů. Celkově je v této kategorii jen málo nálezů (obr. 60).

Na ploše za asfaltovou komunikací máme v nadloží jeden nález klíče. Na ploše kostela a s hroby v ohradě

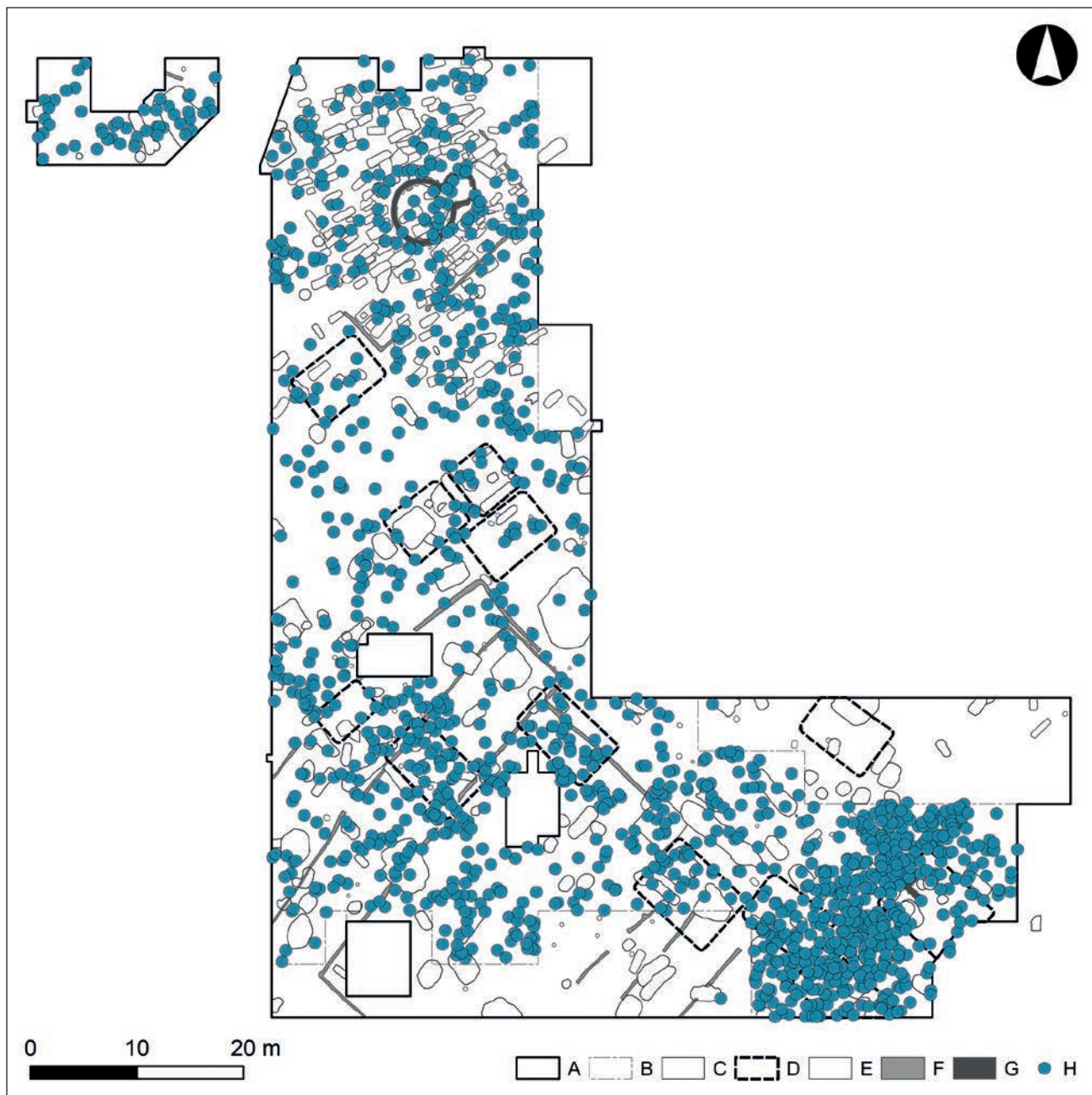
Obr. 56. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce zvířecích kostí dle hmotnosti v sezonách 2008–2018. A – plocha výzkumu, B – sezony 2019–2020, C – objekt, D – nadzemní dům, E – hrob, F – žlábek, G – zděné konstrukce.

tento druh předmětů zcela chybějí. Jediný nález, a to hrací kámen, pak evidujeme v nadloží na ploše s hroby mimo ohrady. Na ploše cesta, jižně od cesty a uvnitř plochy vymezené žlábkem Z04 nebyl žádný nález kategorie „dům“. Na ploše vymezené žlábkem Z05 je jediný nález klíče z objektu v severní části plochy. Na ploše vymezené žlábkem Z06 je nálezů nejvíc, a to hlavně v severní polovině. Jde o nálezy klíčů a pocházejí z vrstev a z objektu. V jižní polovině byl nalezen v nadloží jeden hrací kámen. Na ploše podél žlábku byl objeven klíč, hrací kámen (oba z objektů) a hák-loučnick (z nad-

loží). Na ploše v okolí stavby se zděným kamenným nárožím byly v nadloží nalezeny hák-loučnick a klíč.

Nálezy kategorie „dům“ nevytvářejí výraznější koncentrace. Zajímavá, ale rovněž logická je jejich absence na plochách v blízkosti kostela a pohřebiště. Za zmínku stojí nálezy v severní části plochy vymezené žlábkem Z06. Vzhledem k jejich obecně nízkému počtu je však nutno pracovat s touto informací s rozvahou.

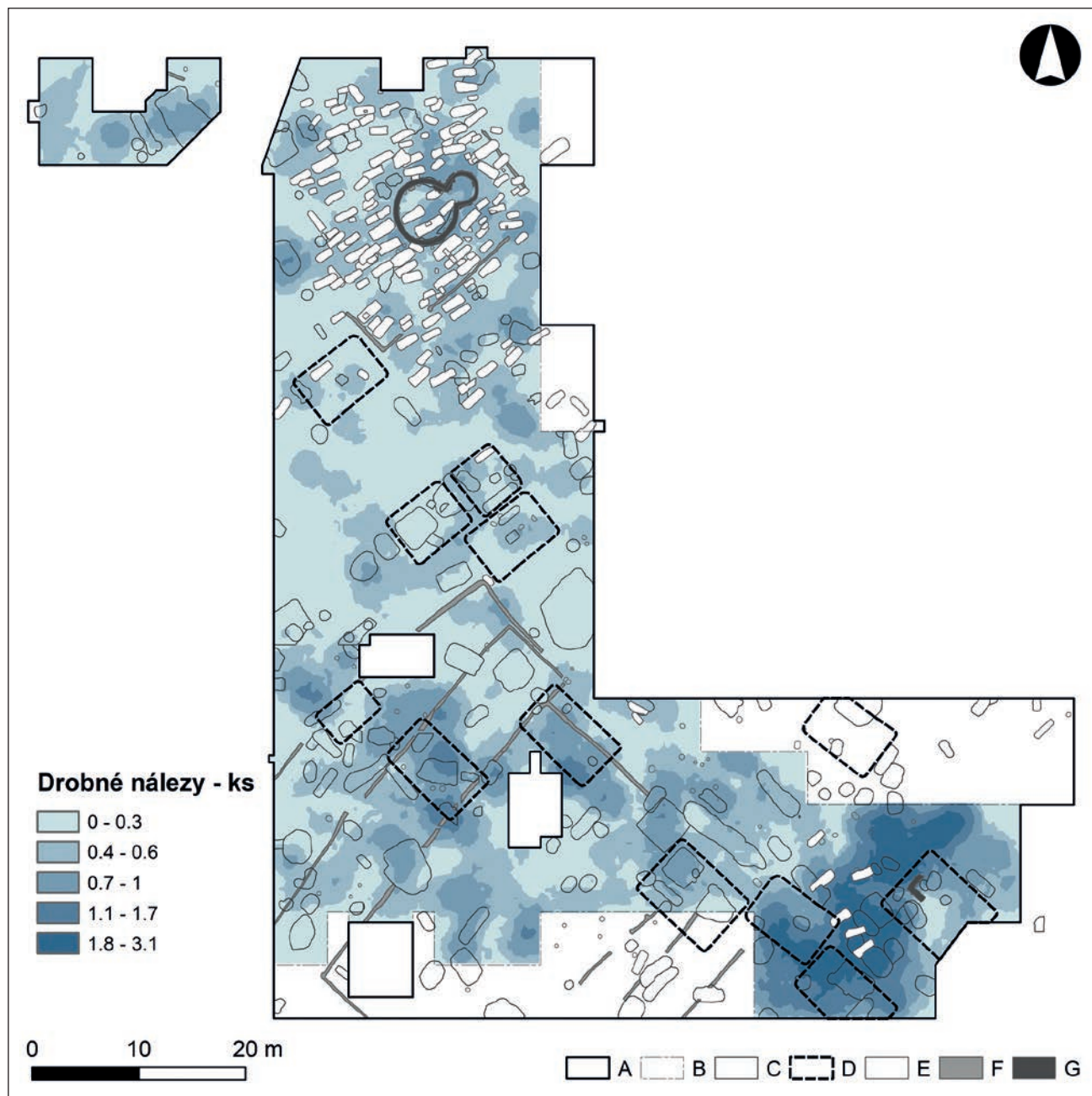
Obr. 57. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce jednotlivých drobných a nekeramických nálezů. A - plocha výzkumu, B - sezony 2019–2020, C - objekt, D - nadzemní dům, E - hrob, F - žlábek, G - zděné konstrukce, H - drobné nálezy.

7.4.3 Mužská elita

Nálezy spojené s přítomností mužské elity jsou reprezentovány *částmi mečů a kroužky z drátěných košilí* (obr. 61).

Na ploše za současnou asfaltovou komunikací, v kostele a na ploše s hroby v ohradě nebyly objeveny žádné nálezy z kategorie „mužská elita“. Na ploše s hroby mimo ohrady jsou evidovány početné nálezy kroužků z nadloží i objektů. Dochází ale k výrazné kumulaci nálezů u západního okraje plochy v nadloží v okolí objektu O150. Další výrazná kumulace se objevuje ve výplni objektu O130, nacházejícího se poblíž raně

středověké cesty. Ostatní nálezy jsou jen ojedinělé kusy. Na ploše cesty a jižně podél cesty nálezy z kategorie „mužské elity“ neevidujeme. Další nálezy kroužků pocházejí až z plochy uvnitř žlábků Z04, všechny pocházejí z nadloží. Na rozhraní plochy uvnitř žlábků Z04 a Z05 byla v nadloží nalezena příčka meče. Na plochách uvnitř žlábků Z05, Z06 a podél žlábků nebyly nalezeny žádné nálezy „mužské elity“. V okolí stavby se zděným kamenným nárožím jsou nálezy kroužků nejpočetnější. Největší koncentrace byla nalezena v objektu O238, nálezy z nadloží jsou solitérní. Na uvedené ploše byla v nadloží nalezena hlavice meče.

Obr. 58. Břeclav - Pohansko. Severovýchodní předhradí. Kumulace drobných a nekeramických nálezů. A - plocha výzkumu, B - sezony 2019-2020, C - objekt, D - nadzemní dům, E - hrob, F - žlábek, G - zděné konstrukce.

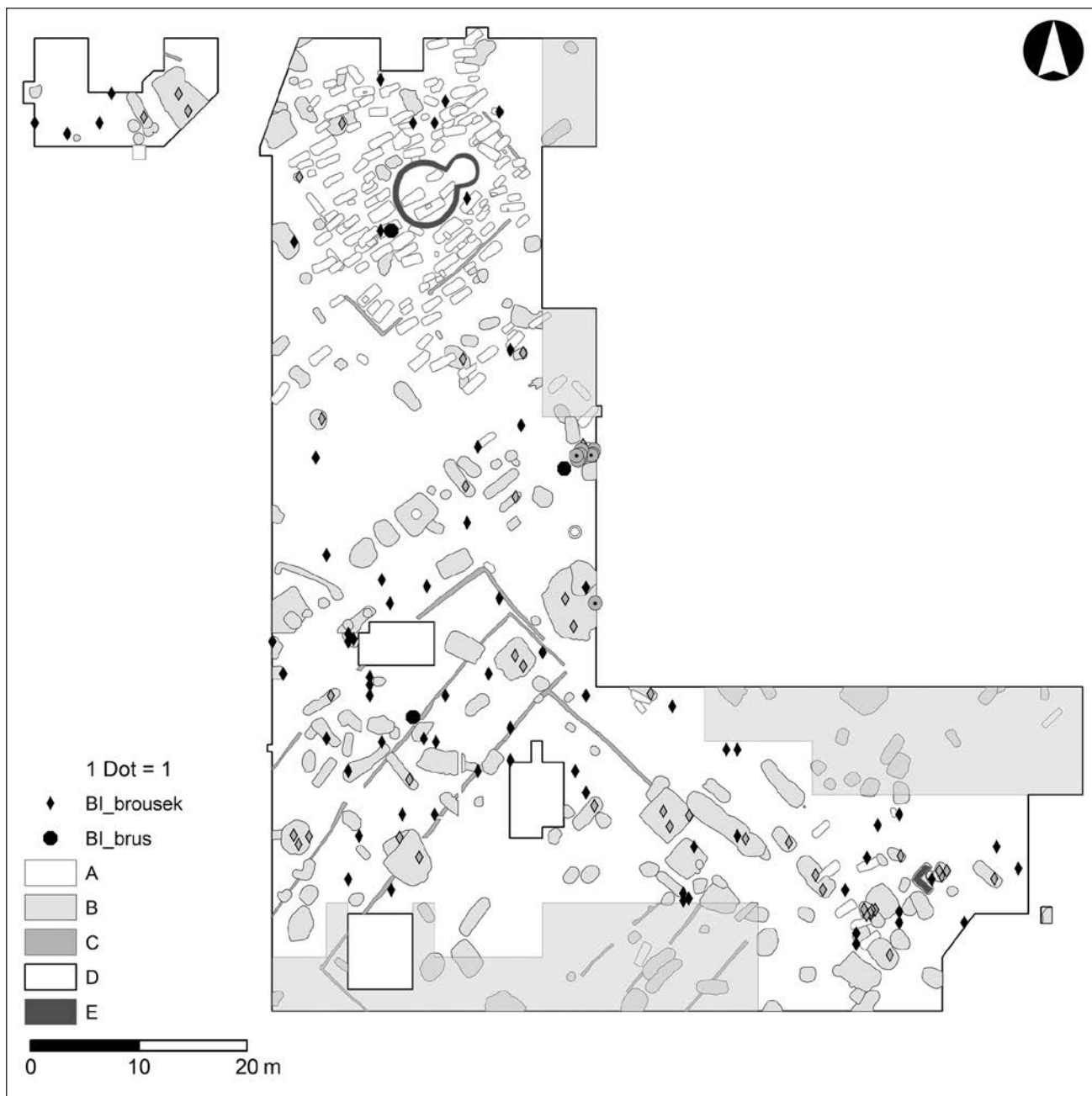
Prostorová distribuce nálezů elit je značně nerovnoměrná. Nálezy pocházejí zejména ze tří výrazných kumulací. Jedna se nachází v nadloží, další dvě v objektech.

7.4.4 Fragmenty železa

Železné zlomky nacházíme po celé ploše Severovýchodního předhradí (obr. 62). Jedná se o různé *železné pásky, plechy a tyčinky* nejisté funkce.

V relativně menším množství se nachází na ploše za asfaltovou komunikací, a to v nadložních vrstvách.

Nepříliš početné fragmenty železa pak nacházíme i na ploše kostela a v nadložních vrstvách plochy s hroby v ohradě. Na ploše s hroby mimo ohrady se pak nacházejí po celé ploše s výjimkou jihozápadního okraje, kde zcela absentují. Na ploše raně středověké cesty nacházíme jen jeden fragment v nadložní vrstvě u jejího jižního okraje. Na ploše jižně od cesty jsou výrazné kumulace fragmentů v objektech, jinak je nacházíme po celé ploše. Stejný trend pak sledujeme na plochách uvnitř žlábků Z04 a Z05. Na ploše uvnitř žlábků Z06 vidíme mírnou absenci železných fragmentů v prostoru od SV okraje směrem ke středu plochy. Menší rozdíl vykazují

Obr. 59. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce broušených kamenných artefaktů. *BI_brousek* – brousky, *BI_brus* – rotační brusy. A – hroby, B – objekty, C – žlábky, D – prozkoumaná plocha, E – zděné stavby a konstrukce. Černé značky – nálezy v nadložní vrstvě, šedé značky – nálezy ve výplni zahloubených objektů.

plocha podél žlábku, na které se zejména v její severní části v nadloží fragmenty téměř nenachází a jsou spíše vázány na zahloubené objekty. V nadloží se nacházejí až v její jihovýchodní části. Zcela výjimečná a s ostatními plochami prakticky nesrovnatelná je výrazná koncentrace fragmentů železa na ploše okolo stavby se zděným nárožím. Nevýrazněji se to projevuje na počtu nálezů z nadložní vrstvy.

Prostorová distribuce fragmentů železa se prostorově mění. Na plochách kolem kostela a na pohřebišti se nálezy nacházejí po celé ploše, kde nevytvářejí žádné

výrazné kumulace. Jejich počet se významně mění až na plochách jižně od raně středověké cesty, a to zejména v okolí stavby se zděným kamenným nárožím.

7.4.5 Garnitury z řemení a opasků

Do kategorie „garnitura“ jsme zařadili *nákončí, průvlečky a přezky*. Vyskytují se v různé intenzitě téměř na celé zkoumané ploše Severovýchodního předhradí (obr. 63).

Obr. 60. Břeclav - Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce nálezů z kategorie výbava domácnosti a hry. *Dum_klic* - klíče, *dum_hry* - astragaly a hrací kamen, *dum* - tzv. loučníky. A - hroby, B - objekty, C - žlábků, D - prozkoumaná plocha, E - zděné stavby a konstrukce. Černé značky - nálezy v nadložní vrstvě, šedé značky - nálezy ve výplni zahloubených objektů.

Na ploše za asfaltovou komunikací byla nalezena jedna přezka uvnitř objektu. Na ploše v okolí kostela byl zachycen rovněž pouze jediný nález, a to průvlečka z nadloží. Na ploše s hroby v ohradě se nacházejí průvlečky a nákončí. Na ploše s hroby mimo ohrady se nálezy koncentrují zejména v severní polovině plochy, směrem k cestě se úplně vytrácejí. Jde o průvlečky a přezky, soubor tří přezek pochází z obj. O150. Na ploše raně středověké cesty nebyla nalezena žádná část garnitury; i na ploše jižně podél cesty je nálezů jen minimum. Odlišná situace je na ploše uvnitř žlábků

Z04, kde se nacházejí zejména nákončí a na hranicích s plochou u cesty přezky. Všechny pocházejí z nadloží. Na ploše uvnitř žlábků Z05 jsou nálezy garnitury koncentrovány v obj. O194, kde se nachází několik průvleček, nákončí a přezek. Na ploše uvnitř žlábků Z06 je několik nálezů v její severní polovině, na jižní polovině zcela chybějí. Různorodý projev vidíme také na ploše podél žlábků, kde v severní části nebyly nalezeny žádné kusy garnitury, avšak v jižní části jejich počet roste. Největší kumulace se opět nachází v okolí stavby se zděným kamenným nárožím, a to zejména v nadložních

Obr. 61. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce nálezů, které spojujeme s přítomností vojenské elity. *Elita_krouzek* – kroužky z brnění, *elita_mec_hlav* – hlavice meče, *elita_mec_pric* – příčka meče. A – hroby, B – objekty, C – žlábký, D – prozkoumaná plocha, E – zděné stavby a konstrukce. Černé značky – nálezy v nadložní vrstvě, šedé značky – nálezy ve výplni zahloubených objektů.

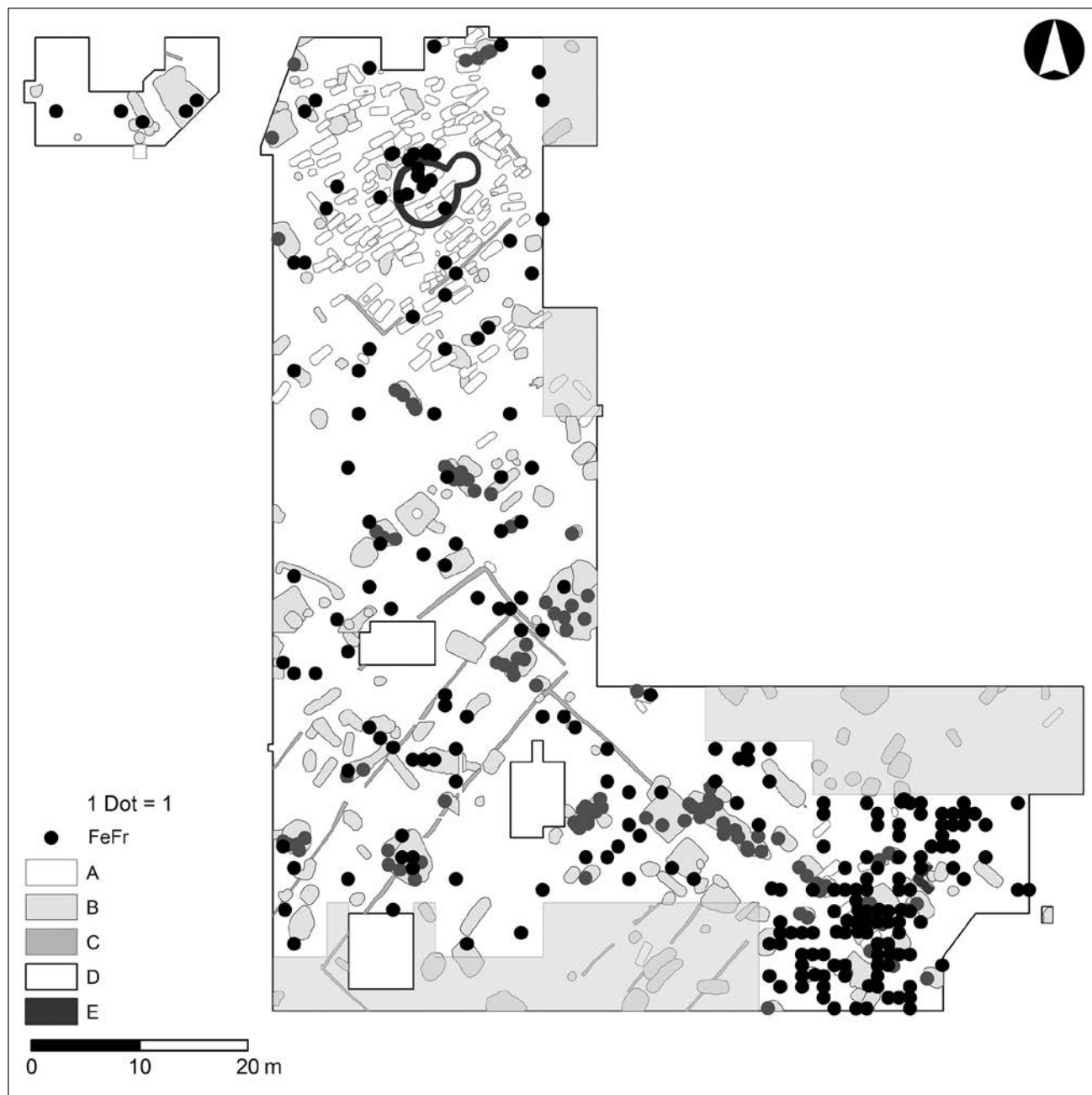
vrstvách. Evidujeme zde všechny součásti opaskových garnitur.

Nálezy součástí opaskových garnitur pocházejí zejména z nadloží a v objektech se vyskytují jen v několika málo případech. Velice výrazná se proto jeví kumulace v obj. O194. U nálezů pocházejících z nadloží sledujeme absenci nálezů z cesty a jejího širšího okolí a také uvnitř žlábků Z06. Kumulace se pak vytváří v okolí stavby se zděným kamenným nárožím.

7.4.6 Železné hřivny

Nálezy *hřiven* jsou na SVP poměrně početné, avšak prostorově je jejich uspořádání značně nerovnoměrné (obr. 64).

Na ploše za asfaltovou komunikací i na ploše s hroby mimo ohrady byly nalezeny jen po jednom kusu. Na ploše okolo kostela a na ploše s hroby v ohradě je jejich počet o něco vyšší, avšak také jen minimální. Zcela chybějí v jižní části plochy s hroby mimo ohrady a na ploše raně středověké cesty.

Obr. 62. Břeclav - Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce železných neurčitelných zlomků. *FeFr* - drátky, tyčinky, plechy atd. A - hroby, B - objekty, C - žlábků, D - prozkoumaná plocha, E - zděné stavby a konstrukce. Černé značky - nálezy v nadložní vrstvě, šedé značky - nálezy ve výplni zahloubených objektů.

Na ploše jižně od cesty byl jen jeden nález. Všechny výše uvedené nálezy pocházejí z nadloží. Na ploše uvnitř žlábků Z04 jsou dva nálezy hřiven z objektu. Na ploše uvnitř žlábků Z05 jsme našli rovněž dvě hřivny v objektu a jednu v nadloží v severní části této plochy. Uvnitř žlábků Z06 jsou nálezy hřiven z nadloží situovány jen v severní části. Ostatní pocházejí z objektů. Plocha podél žlábků je variabilní, v severní části hřivny zcela chybějí, v jižní části máme po jednom nálezu v nadloží a v objektu. Zcela odlišná je situace v okolí stavby se zděným kamenným nárožím,

kde sledujeme zejména v kulturních vrstvách výraznou koncentraci hřiven.

Ze severní části prozkoumané plochy pochází jen několik hřiven a všechny byly nalezeny v nadloží. Ke změně dochází na plochách situovaných jižně od raně středověké cesty, kde se objevují hřivny převážně v objektech. Velice výrazná a rozhodně nenáhodná je pak kumulace hřiven v okolí stavby se zděným kamenným nárožím. Naskytá se pak otázka o významu a aktivitách probíhajících uvnitř stavby s kamenným zděným nárožím a v jejím okolí.

Obr. 63. Břeclav - Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce nálezů souvisejících s garniturou opasku, ostruh a řemením. *Garnitura_nako* - nákončí, *garnitura_prez* - přezky, *garnitura_pruvl* - průvlečky. A - hroby, B - objekty, C - žlábků, D - prozkoumaná plocha, E - zděné stavby a konstrukce. Černé značky - nálezy v nadložní vrstvě, šedé značky - nálezy ve výplni zahloubených objektů.

7.4.7 Hygiena

Mezi nálezy, které spojujeme s hygienou, patří *břitva*, *hřeben*, *pinzeta* a *skalpel*. Jde o početně chudý soubor nálezů, který je prostorově rozmístěn celkem pravidelně a nebyly sledovány žádné kumulace (obr. 65).

Na ploše za asfaltovou komunikací máme v objektu dva nálezy. Na ploše kostela a s hroby v ohradě nebyl nalezen žádný. Na ostatních plochách evidujeme po jednom nález. Obecně můžeme konstatovat, že nálezy spojené s hygienou nejsou na plochách s hroby

mimo ohrady, cesty a uvnitř žlábků Z04, Z05 a Z06, přítomny v jejich jihozápadních částech. Mírně převažují nálezy z objektů. Vzhledem k malému počtu typu nálezů v sledovaném celku je toto konstatování ale nutno brát s jistou rezervou.

7.4.8 Výstroj jezdce

Do kategorie „výstroj jezdce“ patří *ostruhy*, *třmeny* a *udidla* (obr. 66).

Obr. 64. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce železných hřiven. *Hrivna* – sekerovitá hřivna. A – hroby, B – objekty, C – žlábky, D – prozkoumaná plocha, E – zděné stavby a konstrukce. Černé značky – nálezy v nadložní vrstvě, šedé značky – nálezy ve výplni zahloubených objektů.

Nálezy této kategorie vůbec nenacházíme na ploše za asfaltovou komunikací směřující k zámečku ani na ploše kostela. Dva nálezy pocházejí z nadložních vrstev plochy s hroby v ohradě, a to udidlo, nalezené v destrukci kostela, a ostruha. Na ploše s hroby mimo ohrady máme nález udidla pouze v severní části a jižní část zůstává bez nálezů jezdecké výstroje. Na ni navazují rovněž prázdné části plochy raně středověké cesty a prostor jižně od cesty. Opětovně se tyto nálezy začínají objevovat na plochách uvnitř žlábků Z04, a to v nadložních vrstvách. Jde o udidla, ostruhu a trn. Na ploše uvnitř žlábků Z05 jsou lokalizovány

pouze ostruhy z objektu O194. Uvnitř žlábků Z06 se nálezy udidla a ostruhy vyskytují v její jižní části. Podél žlábků se nálezy vyskytují opět jen v nadložních vrstvách. V okolí stavby se zděným kamenným nárožím je nejpočetnější soubor nálezů, které pocházejí jak z objektů, tak z nadložních vrstev. Zvláštností je, že zde nacházíme jen ostruhy. Artefakty jezdecké výstroje jsou na ploše rozmístěny sice nerovnoměrně, ale kromě okolí stavby se zděným nárožím nevytvářejí výrazné kumulace.

Obr. 65. Břeclav - Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce artefaktů spojených s hygienou. Hygiena - břitva, hřeben, pinzeta a skalpel. A - hroby, B - objekty, C - žlábků, D - prozkoumaná plocha, E - zděné stavby a konstrukce. Černé značky - nálezy v nadložní vrstvě, šedé značky - nálezy ve výplni zahloubených objektů.

7.4.9 Každodennost

Jako artefakty každodenní potřeby klasifikujeme *háčky, kroužky, ocílky, pekáče, slezské mísy a trny*. Nacházíme je v různé intenzitě téměř na celé prozkoumané ploše (obr. 67).

Za asfaltovou komunikací byl nalezen jen jediný nálezy v nadložní vrstvě, v kostele žádný. Na ploše s hroby v ohradě jsou nálezy v nadložních vrstevách. Na ploše s hroby mimo ohrady sledujeme odlišný trend v jejích jednotlivých částech. Téměř všechny nálezy pocházejí z jejího severozápadního rohu a na zbytek plochy pak připadá jediný nálezy z nadloží v jižní části.

Na raně středověké cestě nevidujeme žádný nálezy. Z plochy jižně od cesty máme nálezy poměrně rovnoměrně rozmístěné, přičemž všechny pocházejí z nadloží. Několik nálezů evidujeme na ploše uvnitř žlábků Z04 a Z05, na rozdíl od ostatních ploch, pocházejí převážně z objektů. Na ploše uvnitř žlábků Z06 jsou tyto nálezy početnější, ale až na jeden pocházejí z nadloží. Plocha podél žlábků je na uvedený typ nálezů značně chudá a vyskytují se jen na jihovýchodním okraji. Nejvíce nálezů pochází z okolí stavby se zděným kamenným nárožím. Výrazně zde převažují nálezy z nadloží.

Obr. 66. Břeclav - Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce částí výstroje jezdce. *Jezdec_ost* - ostruhy, *jezdec_trm* - třmen, *jezdec_udid* - udidlo. A - hroby, B - objekty, C - žlábký, D - prozkoumaná plocha, E - zděné stavby a konstrukce. Černé značky - nálezy v nadložní vrstvě, šedé značky - nálezy ve výplni zahloubených objektů.

7.4.10 Stavební konstrukce

Hřeby, kování, ouška a skoby klasifikujeme jako nálezy spojené se stavebními konstrukcemi. Nacházíme je v různé intenzitě téměř na celé ploše Severovýchodního předhradí (obr. 68).

Na malé ploše za asfaltovou komunikací máme pouze dva nálezy z nadloží. Z plochy kostela a plochy s hroby v ohradě je koncentrace nálezů vyšší, všechny pocházejí z nadložních vrstev. Plocha s hroby mimo ohrady je variabilní. V její jihovýchodní části sledujeme poměrně výraznou kumulaci navazující na kumulaci na ploše

s hroby v ohradě. V severní části plochy je nálezů méně, nicméně jsou přítomny. V jihozápadní části však evidujeme téměř úplnou absenci tohoto typu nálezů. Bez nálezů je také raně středověká cesta. Na ploše jižně od cesty je prostorová distribuce poměrně rovnoměrná, nálezy jsou převážně v nadloží. Podobná situace je na ploše uvnitř žlábků Z04. Uvnitř žlábků Z05 je největší koncentrace nálezů spojených s konstrukcí v objektu O194. Na ploše uvnitř žlábků Z06 se nachází výrazný soubor nálezů, a to hlavně v nadloží v západní polovině plochy. Plocha podél žlábků je ve své severní části o něco chudší, směrem k jihu počet nálezů narůstá,

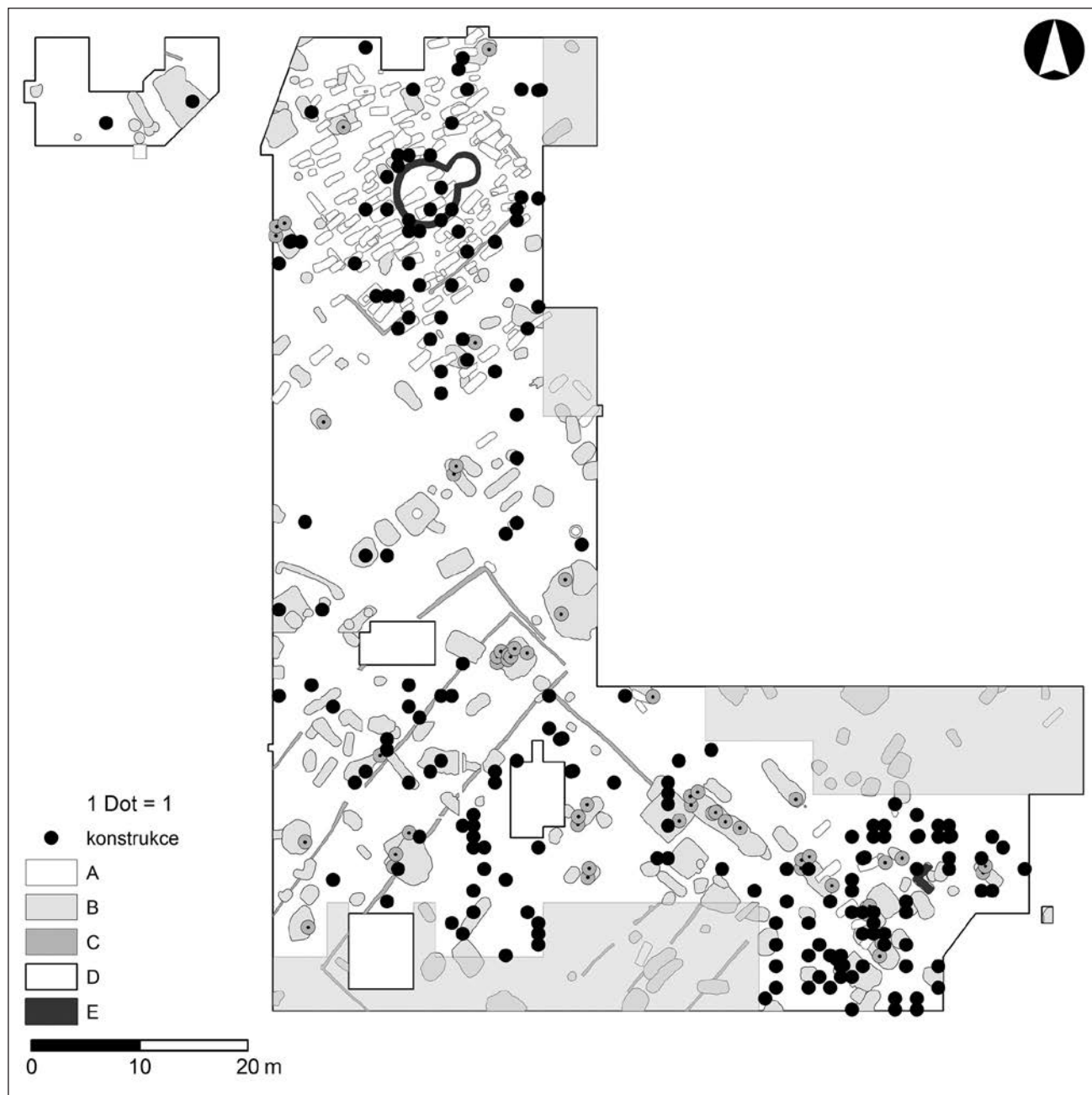
Obr. 67. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce předmětů denní potřeby. *Kazdodennost* – háček, ocílka, slezská miska, kroužek a pekáč. A – hroby, B – objekty, C – žlábků, D – prozkoumaná plocha, E – zděné stavby a konstrukce. Černé značky – nálezy v nadložní vrstvě, šedé značky – nálezy ve výplni zahloubených objektů.

zejména v objektu O207. Největší koncentraci na celé prozkoumané ploše máme v okolí stavby se zděným kamenným nárožím, a to hlavně v nadloží.

Distribuce kovových částí stavebních konstrukcí je na prozkoumané ploše nerovnoměrná. Kumulace se tvoří zejména u zděných staveb kostela a domu s vyzděným nárožím, avšak na plochách uvnitř žlabů, kde předpokládáme některé nadzemní stavby, jsou jejich koncentrace také výrazné. Cesta a její okolí je podle předpokladu téměř bez těchto nálezů. Absence v jižní části plochy s hroby mimo ohrady je však nápadná a je otázkou, čím je způsobena.

7.4.11 Kovovýroba

Artefakty spojené s kovovýrobou jsme seřadili do menších podskupin. Do skupiny kovovýroba/bronz patří všechny předměty kovovýroby z bronzu, jako *drátek, hřeb, kolečko, kování, kroužek, kovotepecký? nástroj, nýtek, ozdoba, pásek, plech a rukojeť*. Samostatnou skupinu tvoří nález *dyzny*. Mezi nástroje související s kovovýrobou patří *hrot, kladivo, protahovačka na drát, průbojník a vytepávací hrot*. Do odpadu z kovovýroby řadíme *drátek* (kromě bronzových), *strusku* a *střep s nataveninou*. Další skupinou jsou nálezy z olova, a to *hřivny, kolečka, pásy,*

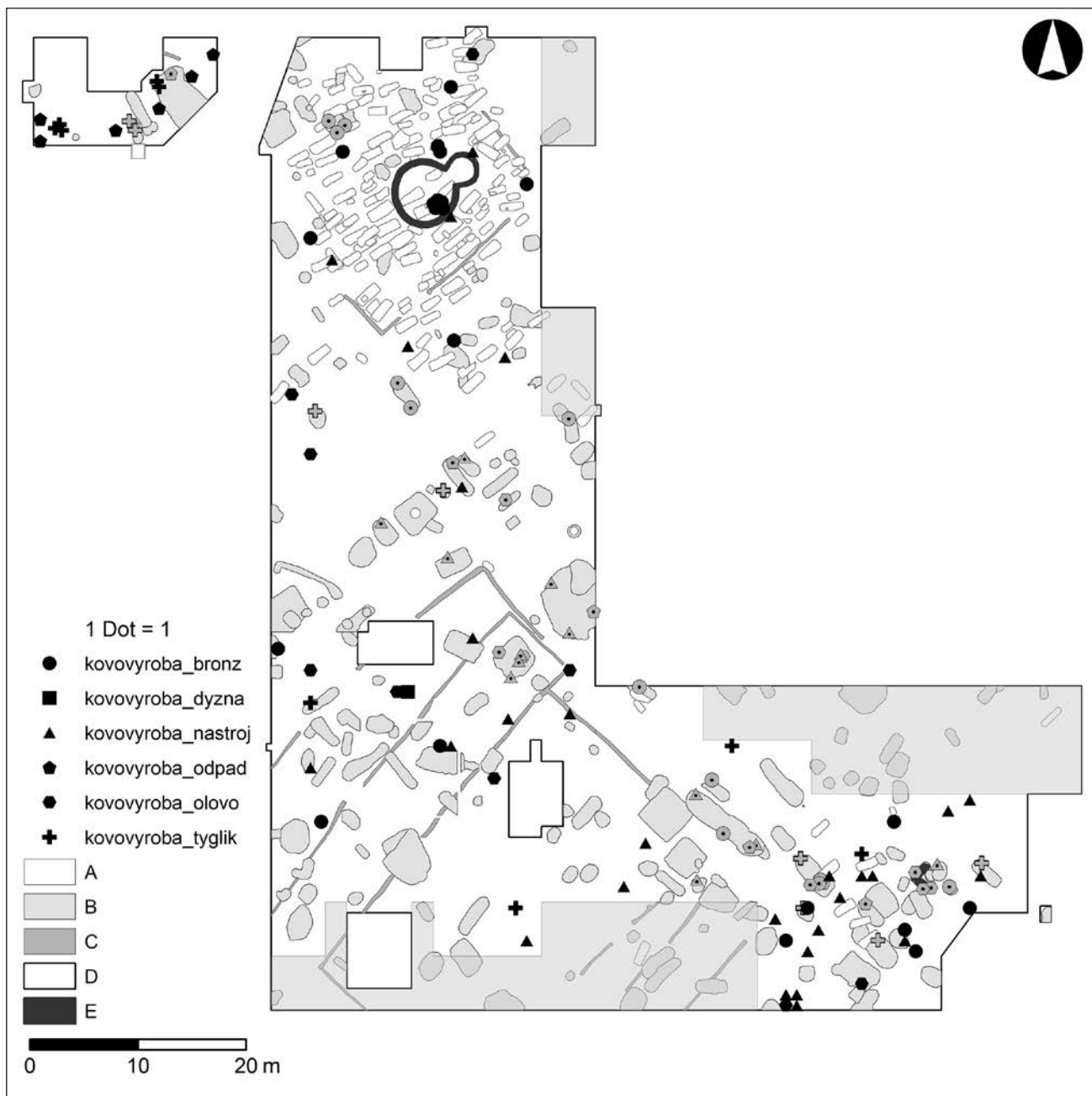
Obr. 68. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce stavebních a jiných kování. Konstrukce – stavební a jiná kování. A – hroby, B – objekty, C – žlábký, D – prozkoumaná plocha, E – zděné stavby a konstrukce. Černé značky – nálezy v nadložní vrstvě, šedé značky – nálezy ve výplni zahloubených objektů.

plechy, olověné slitky a závaží. Posledním z kategorie artefaktů spojených s kovovými výrobami jsou tyglíky (obr. 69).

Na ploše za asfaltovou komunikací evidujeme jenom nálezy tyglíků a odpadu z kovovými výrobami. Vzhledem k malému rozsahu plochy se zde ale nacházejí ve značném množství. Z celé prozkoumané plochy SVP je právě zde nejvyšší koncentrace odpadu a tyglíků z kovovými výrobami. Výraznou kumulaci nálezů ze skupiny kovovárob/bronz nacházíme na ploše kostela, kde bylo na malém prostoru v jižní části nalezeno šest bronzových kusů. Jedná se o zlomky bronzových plíšků, z nichž některé se našly i ve výplni hrobů z interiéru kostela. Nesouvisejí

s výrobou, ale patrně s vnitřní výbavou rotundy (Macháček – Balcárková – Čáp et al. 2014). V okolí kostela, na ploše s hroby v ohradě nacházíme další předměty z bronzu, ale také nálezy ze skupiny nástroje. Na ploše s hroby mimo ohrady nacházíme nástroje, bronzové artefakty, nálezy z olova a tyglík. Prostorově nevytvářejí významnější kumulace. Zcela bez nálezů je plocha raně středověké cesty. Jižně od cesty jsou skupiny variabilnější, nacházíme zde kovotepecké nástroje, tyglíky, bronzové artefakty, olovo a odpad z kovovými výrobami. Opět nevytvářejí výraznější kumulaci. Variabilitu nálezů bez vytváření kumulací sledujeme také na ploše

Obr. 69. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce nálezů spojených s kovovými výrobami a kovolitěctvím. *Kovovyroba_bronz* – fragmenty bronzových artefaktů, *kovovyroba_dyzna* – dyzna, *kovovyroba_nastroj* – hrot, kladivo, protahovačka na drát, průbojník a vytepávací hrot, *kovovyroba_odpad* – drátky, struska a střepek s nataveninou, *kovovyroba_olovo* – hřivny, kolečka, pásy, plechy, olověné slitky a závaží z olova, *kovovyroba_tyglík* – fragmenty tyglíků. A – hroby, B – objekty, C – žlábků, D – prozkoumaná plocha, E – zděné stavby a konstrukce. Černé značky – nálezy v nadložní vrstvě, šedé značky – nálezy ve výplni zahloubených objektů.

ohrazené žlábkem Z04, kde se vyskytovaly nálezy ze skupin nástroj, olovo, bronz a dyzna. Na ploše ohrazené žlábkem Z05 jsou nálezy kovovými výrobami jen v severní části, zejména v objektu O194. Jde o nástroje a olověné artefakty; v nadloží jižně od objektu nacházíme nástroj a bronzové artefakty. Navzdory velikosti plochy ohrazené žlábkem Z06 se zde nenašel výraznější počet nálezů souvisejících s kovovými výrobami. Ojedinele se zde vyskytly nástroje, tyglík a olovo. Plocha podél žlábků

přinesla také různé skupiny nálezů, a to ze skupiny nástroje, odpad z kovovými výrobami, bronz, tyglík a olovo. Všechny nálezy kromě tyglíku pocházejí z objektů. Největší kumulace nálezů kovovými výrobami je v okolí stavby se zděným kamenným nárožím. Jednoznačně převládají nástroje, které zde v rámci své skupiny vytvářejí největší kumulaci z celé plochy SVP. Dále se zde nacházejí tyglíky, bronzové a olověné artefakty. Většina nálezů pochází z nadloží.

Obr. 70. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce kostěné a parohové industrie. *KPI_hrot_kost* – tzv. proplétáčky a šídla z kosti, *KPI_hrot_paroh* – šídla a jiné zahrocené artefakty z parohu, *KPI_kost_jine* – ostatní artefakty z kosti, *KPI_paroh_jine* – ostatní artefakty z parohu. A – hroby, B – objekty, C – žlábků, D – prozkoumaná plocha, E – zděné stavby a konstrukce. Černé značky – nálezy v nadložní vrstvě, šedé značky – nálezy ve výplni zahloubených objektů. Černé značky – nálezy v nadložní vrstvě, šedé značky – nálezy ve výplni zahloubených objektů.

Jednotlivé skupiny nálezů kovovýroby mají tendenci se kumulovat v různých částech prozkoumané plochy. Skupina bronzových artefaktů se hojně nalézala v jižní části kostela, kde patrně souvisí s vnitřní výbavou svatostánku. Nástroje související s kovovýrobou jsou nejpočetnější v okolí stavby se zděným nárožím, a naopak na ploše za cestou vedoucí k záměčku se vůbec nevyskytují. Odpad z kovovýroby je téměř výhradně na okraji předhradí za asfaltovou komunikací směřující k záměčku. Nacházíme zde taktéž nejpočetnější soubor

sedmi fragmentů ze tří tyglíků. Za zmínku stojí také čtyři zlomky tyglíků z okolí stavby se zděným nárožím. Trochu odlišná od ostatních je plocha podél žlábků, kde téměř všechny nálezy pocházejí z objektů, zatímco v ostatních částech zkoumané plochy převažují nálezy z nadloží, popřípadě jsou s nálezy z objektů zhruba stejně početné.

7.4.12 Kostěná a parohová industrie

Do kategorie „kostěná a parohová industrie“ (KPI) jsou zařazeny všechny kostěné a parohové artefakty. Ty jsme rozřadili do jednotlivých skupin podle materiálu a funkce. První skupinou je „kostěný hrot“, tuto skupinu tvoří nálezy tzv. *proplétáčků*, *šidel*, popřípadě podobné artefakty. Další skupinou je „hrot z parohu“, kde máme tytéž předměty, ale vyrobené z parohu. Poslední dvě skupiny zahrnují nálezy kategorie označené jako „jiné“. Mezi ně patří kostěný *jehelníček*, *střenka*, *trubička* a *zdrž*. Ve skupině „jiné parohové artefakty“ jsou *kolečka*, *parohová schránka*, *ploténka/destička*, *polotovár z parohu*, *pracovní odpad*, *schránka*, *surovina* a *zdrž* (obr. 70).

Na ploše za asfaltovou komunikací se nacházejí jen artefakty z kosti, a to hlavně hroty a tzv. brusle, které se zde kumulují ve východní polovině. Nálezy pocházejí převážně ze zahloubených objektů. V kostele nebyla nalezena žádná KPI a na ploše s hroby uvnitř ohrady máme jen 2 nálezy, oba z kosti a oba z nadloží. Na ploše s hroby mimo ohrady jsou opět jenom artefakty z kosti. Nacházejí se v objektech i v nadloží, avšak jejich počet je malý. Cesta je zcela bez nálezů. Jižně od cesty nacházíme jen čtyři kostěné artefakty, dva hroty a dvě brusle, všechny pocházejí ze zahloubených objektů. Na ploše vymezené žlábkem Z04 se nacházely rovněž jen nálezy z kosti, a to jedna brusle a jeden hrot. Oba pocházejí z objektů. Další brusle společně se dvěma hroty byly nalezeny na ploše vymezené žlábkem Z05. Jeden hrot pochází z nadloží, ostatní nálezy z objektů. Na ploše vymezené žlábkem Z06 sledujeme nejvíc nálezů jiných artefaktů z parohu, pocházejí zejména z objektu O229, společně se dvěma kostěnými hroty. Další parohový artefakt je z objektu O221. Zbylé tři artefakty jsou z kosti a pocházejí z nadloží v severní části plochy. V jižní části nevidujeme žádné nálezy KPI. Plocha podél žlábků je v jednotlivých částech odlišná. Zatímco v její severozápadní části máme jen jeden kostěný hrot, v jihovýchodní části nacházíme velkou kumulaci kostěných hrotů a artefaktů z parohu. Většina z nich pochází z objektu O207, tři parohové artefakty byly nalezeny v nadloží. V okolí stavby se zděným kamenným nárožím se nachází největší kumulace kostěných hrotů. Většina pochází z nadloží. Dále zde byly nalezeny jiné kostěné artefakty, hroty z parohu, kostěné brusle a další výrobek z parohu. Obecně je zde také největší kumulace nálezů KPI jako takových.

Můžeme konstatovat, že dochází k výrazné prostorové kumulaci jednotlivých skupin KPI. Nejvýraznější je to v případě nálezů z parohu, které se nacházejí výlučně na ploše vymezené žlábkem Z06, podél žlábků a v okolí stavby se zděným kamenným nárožím. Nálezy z kosti jsou sice rozptýleny téměř na celé prozkoumané ploše, avšak vytvářejí koncentrace, a to zejména na ploše v okolí stavby se zděným kamenným nárožím, podél žlábků a pak za asfaltovou komunikací.

7.4.13 Nespecifikovaný nástroj

Mezi nálezy nástrojů patří různé blíže nespecifikované *nástroje* a *sekáče*. Prostorově se nacházejí téměř ve všech částech prozkoumané plochy, nevytvářejí však žádné kumulace (obr. 71).

Zcela chybějí na ploše za asfaltovou komunikací. Z plochy kostela známe jen dva nálezy z nadloží, na plochách s hroby uvnitř ohrady i mimo ohrady nacházíme po jednom nálezu, a to rovněž v nadložních vrstvách. Na cestě nevidujeme žádný nástroj. Tři nálezy jsou situovány v nadloží na ploše jižně od cesty. Na ploše vymezené žlábkem Z04 nemáme žádné nálezy, na ploše vymezené žlábkem Z05 jsou nástroje jen v objektu O194. Z plochy vymezené žlábkem Z06 pocházejí tři nálezy z nadloží, všechny ze severní a severovýchodní části. Na ploše podél žlábků jsou nálezy situovány výhradně v její jihovýchodní části, jeden z objektu a druhý z nadloží. V okolí stavby se zděným kamenným nárožím se nacházely pouze dva kusy nástrojů, jeden v objektu a druhý v nadloží. Nálezy nástrojů jsou na sledované ploše velmi sporadické. Převládají nálezy z nadloží, v objektech byly nalezeny jen čtyři nástroje.

7.4.14 Nůž

Nálezy *nožů* jsou jednou z nejméně početných kategorií. Nacházejí se ve velkém množství po celé prozkoumané ploše (obr. 72).

Poměrně málo nálezů nožů pochází z plochy za asfaltovou komunikací, všechny tři kusy z nadloží. Na ploše kostela byl nalezen jeden kus. Několik kusů pochází z plochy s hroby v ohradě, převážně z jižní a západní části. Všechny byly nalezeny v nadloží. Na ploše s hroby mimo ohrady je distribuce nožů nerovnoměrná, nacházíme je v severní části, kolem ohrady a pak v blízkosti cesty. Zcela však chybějí u jihozápadního a jihovýchodního okraje. Převládají nálezy z nadloží, v objektech jsou jen ojedinělé. Na ploše cesty nebyl nalezen žádný nůž. Jižně od cesty se trend mění. V severní polovině viditelně převládají nálezy z objektů a několik dalších nožů pochází z nadloží, v jižní polovině je nálezů méně a jen v nadloží. Mezi severní a jižní částí je zřetelné prázdné místo bez nálezů. Trend vyššího výskytu nožů v objektech pokračuje i na ploše vymezené žlábkem Z04. Zde jsou v severní části jen dva nálezy nožů, oba z nadloží. V jižní polovině je nálezů o něco více, přičemž jeden nůž pochází z nadloží a všechny ostatní z objektů. Plocha vymezené žlábkem Z05 je poněkud odlišná, co se distribuce týče. Nože máme po celé ploše a převažují v nadložních vrstvách. Z objektů pochází jen několik nálezů. V jižní části je nálezů méně. Plocha vymezená žlábkem Z06 je značně bohatá na nálezy nožů, zejména v nadloží. Nachází se téměř na celé ploše, vyjma chudšího pásu ve střední části. Plocha

Obr. 71. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce kovových nástrojů. *Nástroj* – sekáče a jiné nespécifikované nástroje. A – hroby, B – objekty, C – žlábků, D – prozkoumaná plocha, E – zděné stavby a konstrukce. Černé značky – nálezy v nadložní vrstvě, šedé značky – nálezy ve výplni zahloubených objektů.

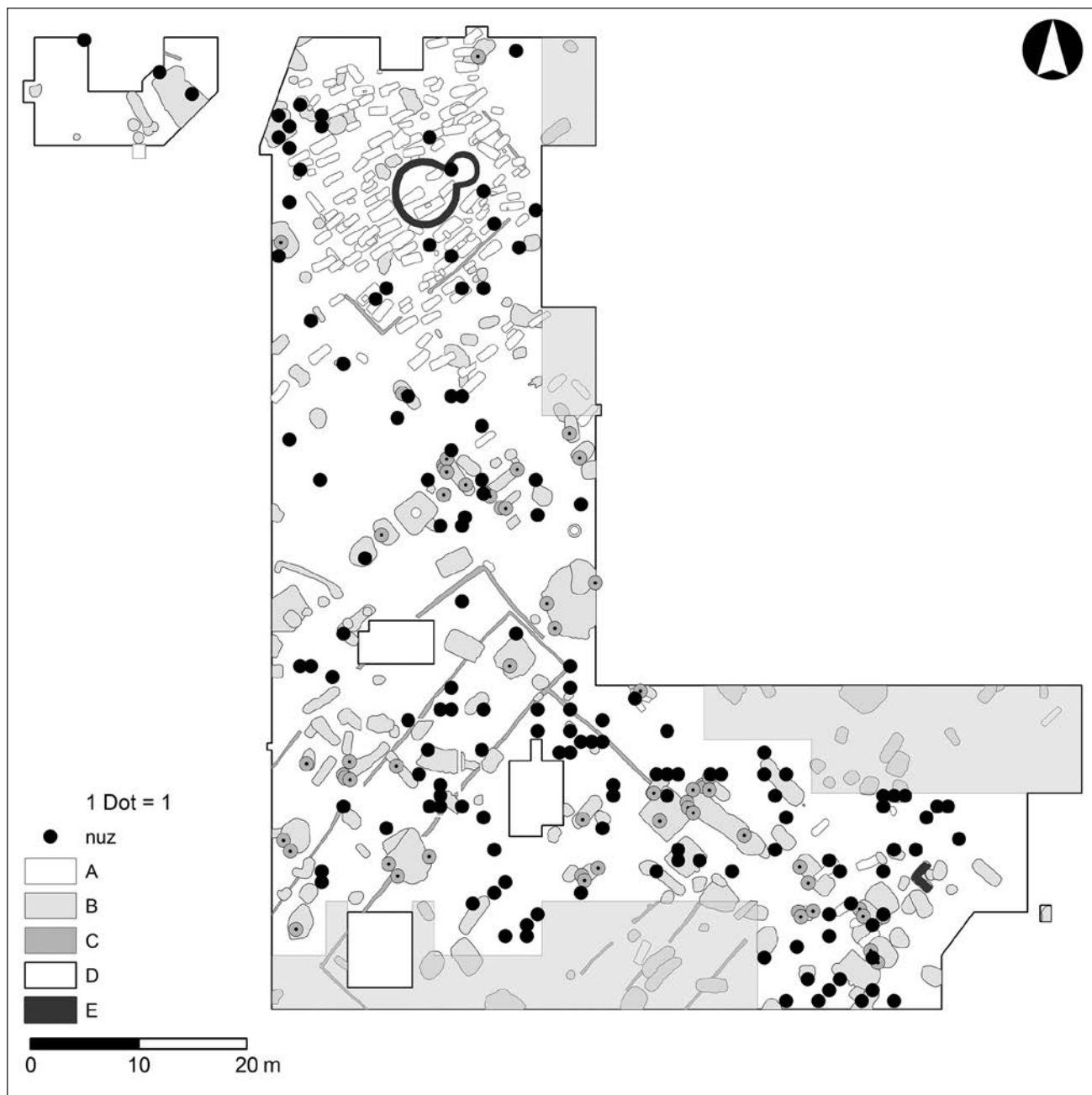
podél žlábků má odlišný projev mezi severní a jižní částí. Zatímco v severní části je nálezů jen pomálu a pocházejí převážně z objektu, v jižní polovině jejich počet narůstá jak v nadloží, tak v objektech. Početný celek nálezů pochází z okolí stavby se zděným nárožím. Převládají nože z nadloží. U východního okraje nebyly překvapivě žádné nálezy.

Největší koncentrace nožů pochází z oblasti vymezené plochami uvnitř žlábků Z05 a Z06, jižní části plochy podél žlábků a z okolí stavby se zděným nárožím. Na zbytku plochy bylo nálezů méně,

vyjma koncentraci v objektech na ploše jižně od cesty. Převládají nálezy z nadloží.

7.4.15 Pravěké artefakty

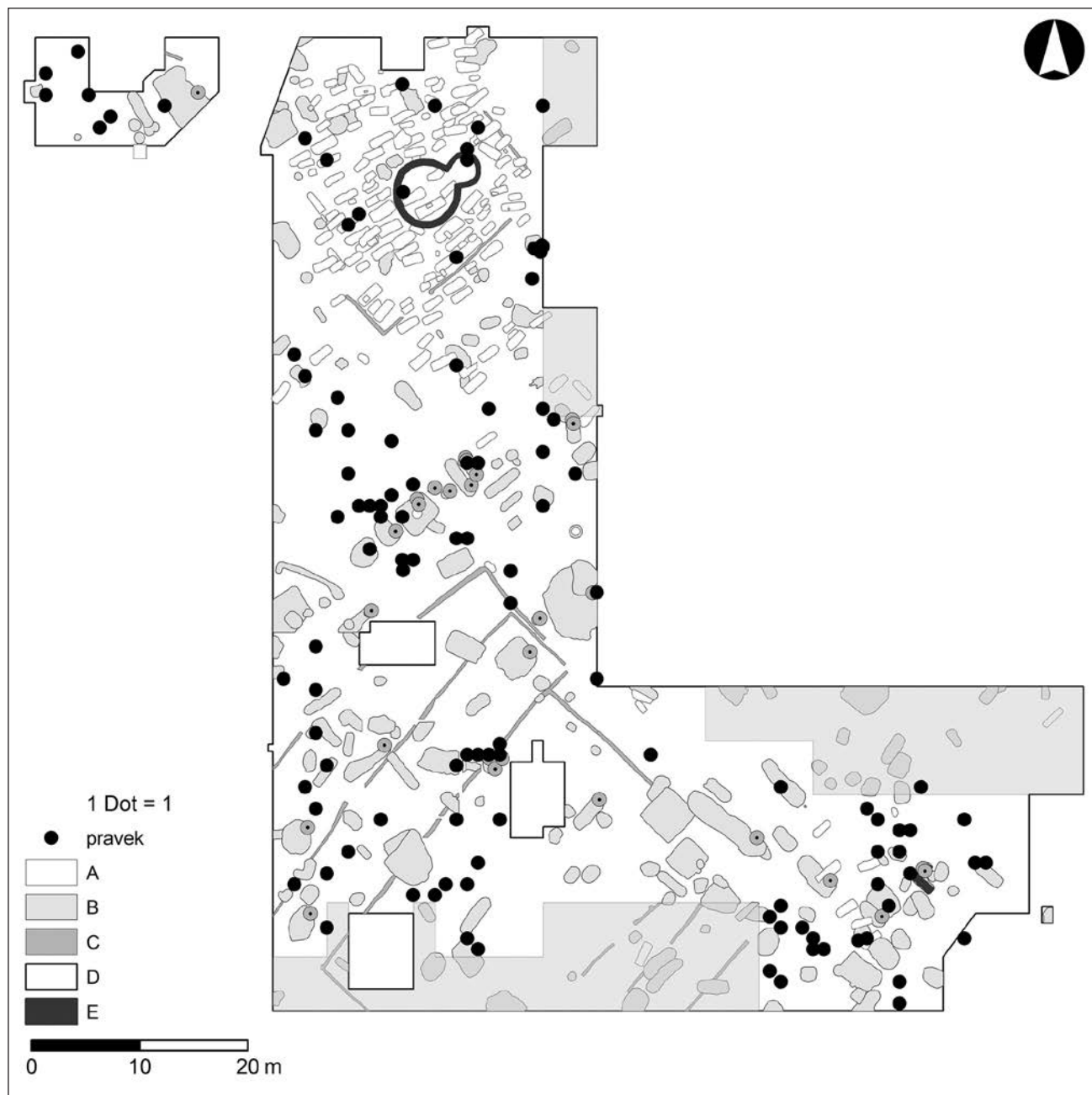
Do kategorie „pravěk“ patří nálezy bronzové jehlice, kopytovitých klínů, bronzových a skleněných náramků, bronzových nožů, plastiky, spon, štipané industrie a znotěrek. Nacházíme je v různé intenzitě po celé prozkoumané ploše (obr. 73).

Obr. 72. Břeclav - Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce fragmentů i celých nožů. Nuz - nože, A - hroby, B - objekty, C - žlábký, D - prozkoumaná plocha, E - zděné stavby a konstrukce. Černé značky - nálezy v nadložní vrstvě, šedé značky - nálezy ve výplni zahloubených objektů.

Na ploše za asfaltovou komunikací jsou pravěké nálezy rozmístěny rovnoměrně, nacházíme je hlavně v nadložních vrstvách. Jeden nález pochází z plochy kostela a několik se jich nachází v nadloží na ploše s hroby v ohradě. Na ploše mimo ohrady registrujeme pravěké nálezy jenom v nadloží, vyskytují se na celé této ploše, vyjma prázdného místa směřujícího od prostředku plochy směrem k cestě. Na ploše raně středověké cesty máme pravěké nálezy z jednoho místa v jižní polovině plochy, všechny z nadloží. Jižně od cesty sledujeme výraznou kumulaci pravěkých nálezů jak v objektech, tak v nadložních vrstvách. Nacházejí se v centrální

a severní části, v jižní části nálezů ubývá. Na ploše ohraničené žlábkem Z04 se v severní polovině našel jediný pravěký nález, v jižní polovině čtyři v nadloží a jeden v objektu. Na ploše uvnitř žlábkem Z05 sledujeme kumulaci nálezů u východního okraje plochy, na zbytku plochy máme několik nálezů v nadloží i v objektech. Na ploše ohraničené žlábkem Z06 se nálezy koncentrují v západní polovině plochy a na zbytku jsou prakticky nepřítomny, vyjma dvou nálezů u severního okraje. Plocha podél žlábkem patří, co se pravěkých nálezů týká, mezi nejhudší. Poměrně velkou koncentrací, srovnatelnou s koncentrací na ploše jižně od cesty, sledujeme

Obr. 73. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce nálezů datovaných do pravěku – spony, jehlice apod. *Pravek* – artefakty datované do pravěku a protohistorického období. A – hroby, B – objekty, C – žlábký, D – prozkoumaná plocha, E – zděné stavby a konstrukce. Černé značky – nálezy v nadložní vrstvě, šedé značky – nálezy ve výplni zahloubených objektů.

v okolí stavby se zděným kamenným nárožím. Téměř všechny nálezy pocházejí z nadloží.

Distribuce pravěkých nálezů je nerovnoměrná. I když se nacházejí téměř na celé ploše, mají tendenci ke shlukování. Velice specifická je plocha jižně od cesty, kde se ve zvýšené míře vyskytují v objektech. Na zbytku plochy jsou téměř výlučně v nadloží. Nejvyšší koncentrace sledujeme na ploše jižně od cesty a v okolí stavby se zděným kamenným nárožím.

7.4.16 Sklo

Nálezy skla jsou na ploše Severovýchodního předhradí jen výjimečné a pocházejí jen z několika vybraných míst, kde tvoří kumulace (obr. 74). Patří sem *skleněná hladítka, nádoby, struska a ostatní nedefinované kusy skla* (s výjimkou skleněných náramků, které jsou zařazeny do pravěkých nálezů).

V severních částech zkoumané plochy jsou tyto nálezy zcela sporadické a nacházíme je jen na ploše za asfaltovou komunikací. Jedná se o dva kusy skla,

Obr. 74. Břeclav - Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce předmětů ze skla. *Sklo* - ostatní předměty ze skla, *sklo_hladitko* - hladítka, *sklo_nadoba* - skleněné nádoby, *sklo_struska* - sklovitá struska. A - hroby, B - objekty, C - žlábků, D - prozkoumaná plocha, E - zděné stavby a konstrukce. Černé značky - nálezy v nadložní vrstvě, šedé značky - nálezy ve výplni zahloubených objektů.

oba z nadloží. Další nález pak pochází až z plochy jižně od raně středověké cesty. Jde o zlomek skleněné nádoby z nadloží. Na ploše vymezené žlábkem Z04 se nachází jediný kus skla. Na ploše za žlábkem Z05 se v nadloží našel další kus skla a jediné dva kusy sklovité strusky z celé prozkoumané plochy. Na ploše vymezené žlábkem Z06 byly nalezeny tři kusy skla v různých částech plochy. Na ploše podél žlábků máme jen nálezy z objektu O218 (sklo a hladítka) a kus nádoby z nadloží u jihovýchodního okraje plochy. Nejvyšší koncentrace skla pochází z okolí stavby

se zděným kamenným nárožím. V nadloží byly nalezeny kusy nádob, hladítka a skla obecně. Z objektů je nejvýznamnější objekt O232, ve kterém byly nalezeny čtyři zlomky skleněných hladítek. V objektu O238 byl další kus hladítka a další sklo. V objektech O205 a O227 se nacházely fragmenty skleněných nádob. Celkově je zde nejvyšší koncentrace hladítek a skleněných nádob.

Nálezy skla jsou jen ojedinělé a výrazně se kumulují jen na ploše a v objektech v okolí stavby se zděným kamenným nárožím. Jako zajímavé se jeví rozhraní

Obr. 75. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce nálezů šperku a korálků. *Kristal* – korálek z křišťálu, *šperk* – ostatní šperky, *koralek* – korálky, *šperk_nausnice* – náušnice, *šperk_prsten* – prsteny, *šperk_gombik* – gombíky, *šperk_PB_zavesek* – závěsek z olova. A – hroby, B – objekty, C – žlábký, D – prozkoumaná plocha, E – zděné stavby a konstrukce. Černé značky – nálezy v nadložní vrstvě, šedé značky – nálezy ve výplni zahloubených objektů.

ploch vymezených žlábký Z05 a Z06, kde se našly jediné dva kusy skleněné strusky.

7.4.17 Šperk

Šperky jsme rozdělili do kategorií podle typu šperku a použitého materiálu. Jedná se o *bronzové náušnice*, *bronzové prsteny*, *skleněné gombíky*, *olověný závěsek* a *stříbrný plech* (obr. 75).

Na ploše za asfaltovou komunikací ani na ploše kostela nebyl nalezen žádný šperk. Na ploše s hroby v ohradě byly v nadloží nalezeny dva skleněné gombíky. Dva nálezy, a to bronzovou náušnicí a olověný závěsek, evidujeme na ploše s hroby mimo ohrady, oba z výplně zahloubených objektů. V nadloží na ploše cesty byl nalezen bronzový prsten. Jižně od cesty jsme v objektu O191 objevili smotek dvou bronzových prstenů a dvou náušnic. Uprostřed zmíněné plochy se v nadloží nacházel bronzový plech. Plochy vymezené žlábký Z04 a Z05 jsou zcela bez šperků a na ploše vymezené žlábký Z06 se na jejím severním

Obr. 76. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce nástrojů používaných v tesařství, truhlářství, bednářství apod. *Tesar_stolar* – bednářská pilka, dláto, pila, poříz, řezbářský nůž, sekera, tesla a vrták. A – hroby, B – objekty, C – žlábků, D – prozkoumaná plocha, E – zděné stavby a konstrukce. Černé značky – nálezy v nadložní vrstvě, šedé značky – nálezy ve výplni zahloubených objektů.

okraji vyskytla jedna bronzová náušnice. Plocha podél žlábků je rovněž bez nálezů šperků. Početně nejbohatší, i když ne moc výrazně, je okolí stavby se zděným kamenným nárožím. Je to zejména díky nálezům čtyř bronzových náušnic z objektu O205. Na zbytku plochy byly v nadloží nalezeny další dvě bronzové náušnice a skleněný gombík.

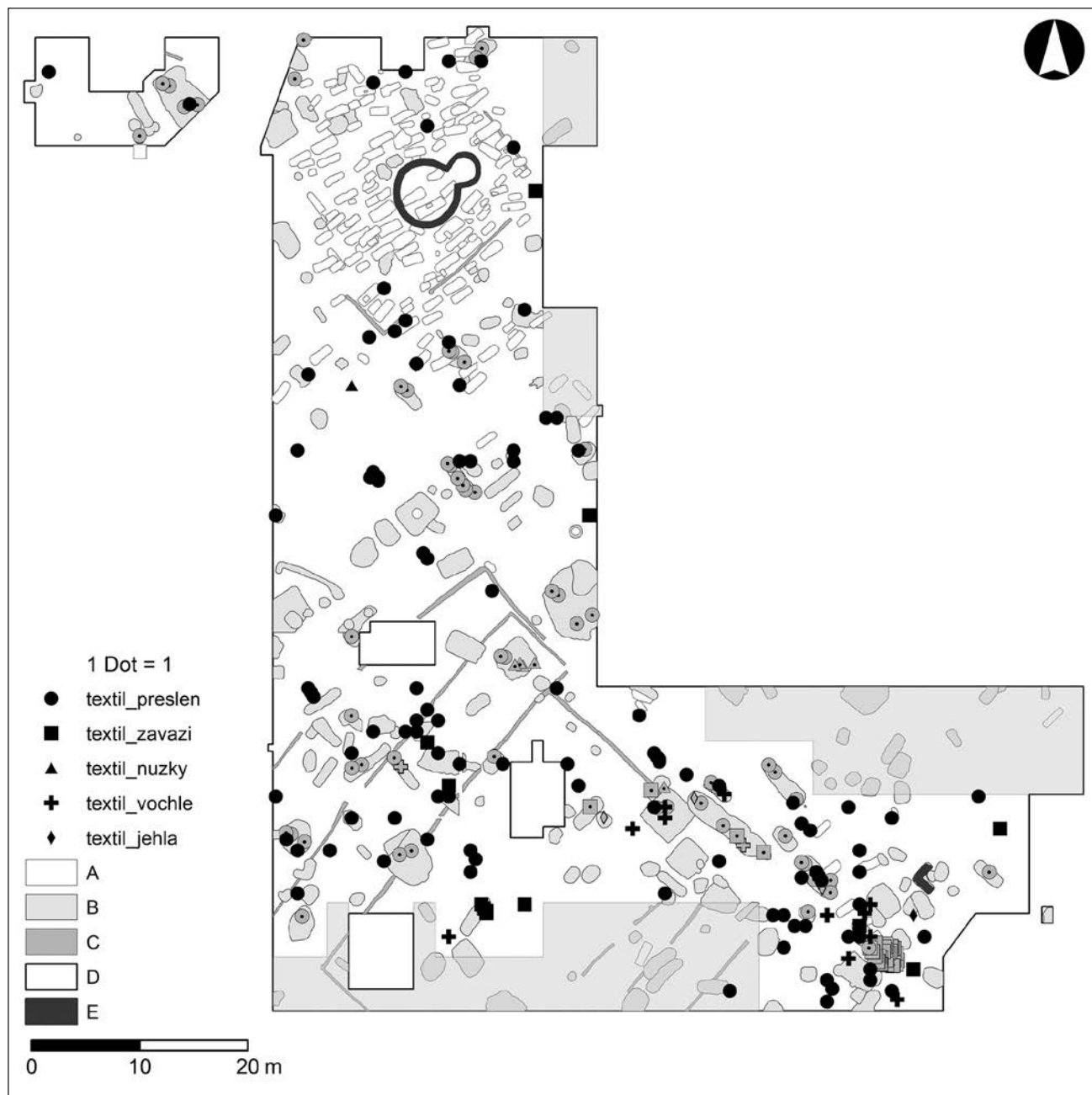
Můžeme konstatovat, že výzkum podle očekávání nepřinesl větší množství šperků z nadložních vrstev. Za zmínku stojí jen soubory ze zahloubených objektů O191 a O205. V porovnání s jinými raně středověkými sídlišti v regionu je však na Severovýchodním před-

hradí Pohanska i přesto výskyt šperků v sídlištním kontextu mimořádně vysoký, což je kromě specifického účelu tohoto sídliště dáno i metodikou výzkumu.

7.4.18 Tesařské a truhlářské nástroje

Mezi artefakty spojené s tesařskou a truhlářskou výrobou řadíme bednářskou pilu, dláto a dlátka, pilku, poříz, řezbářský nůž, sekeru, teslu a vrták (obr. 76).

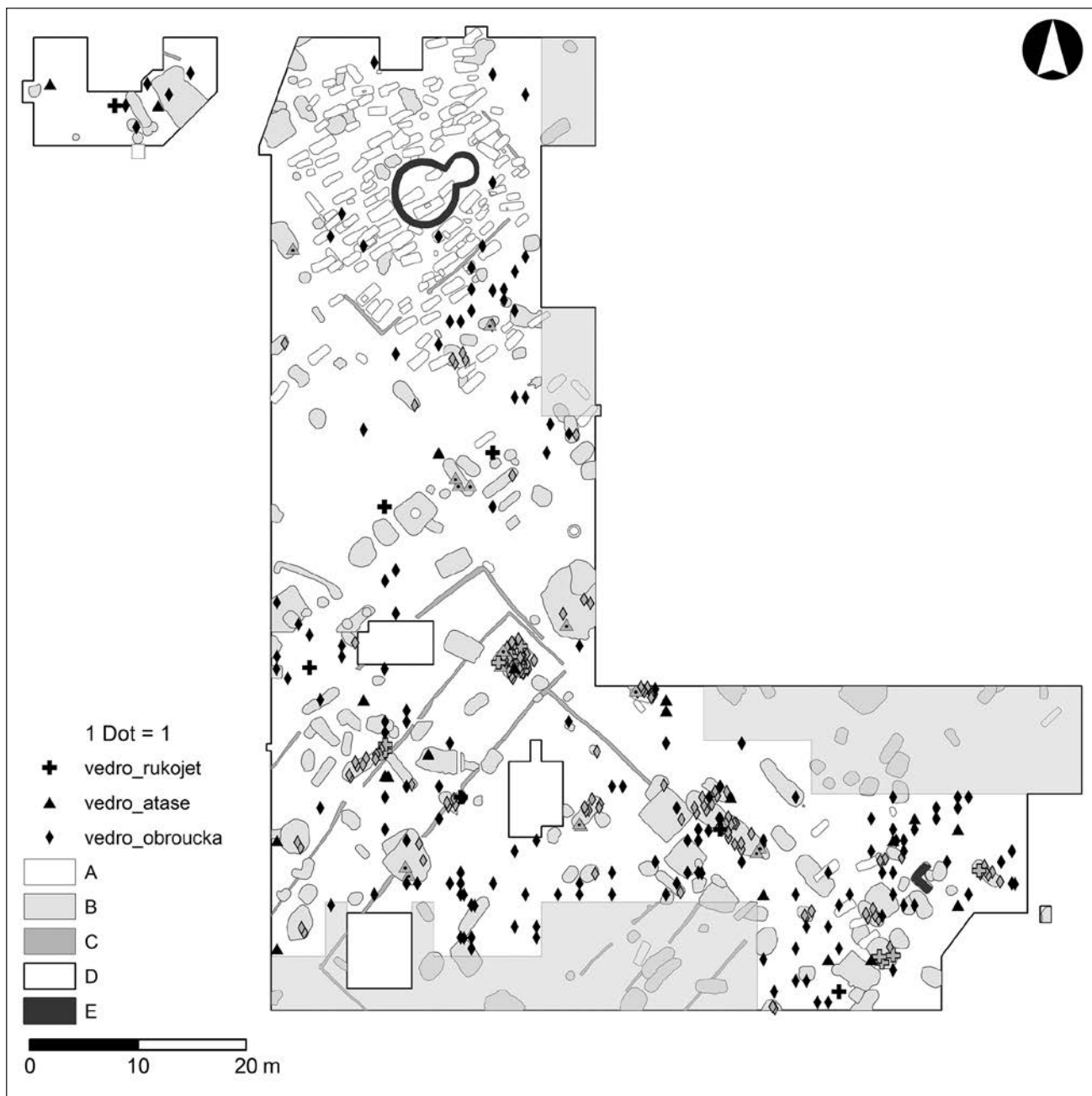

Obr. 77. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce nástrojů a artefaktů používaných při výrobě a zpracování textilu. *Textil_preslen* – přesleny, *textil_zavazi* – závaží ke stavům, *textil_nuzky* – pérové nůžky, *textil_vochle* – trny z vochlí, *textil_jehla* – jehly. A – hroby, B – objekty, C – žlábků, D – prozkoumaná plocha, E – zděné stavby a konstrukce. Černé značky – nálezy v nadložní vrstvě, šedé značky – nálezy ve výplni zahloubených objektů.

Na ploše za asfaltovou komunikací byly zaznamenány tři nálezy v nadloží. Na ploše kostela, na ploše s hroby v ohradě a na cestě se nenachází žádný nález spojený s tesařským či truhlářským řemeslem. Dva nálezy byly zachyceny v nadloží na ploše s hroby mimo ohrady. Na ploše cesty nebyl žádný nález. Další dva nálezy jsou na ploše jižně od cesty v její severovýchodní polovině v nadloží. Na ploše vymezené žlábkem Z04 uvedený typ nálezů zcela chybí, uvnitř žlábků Z05 byly dva nálezy v nadloží a další tři v objektu O194, což představuje

nejvyšší počet nálezů z objektu z prozkoumané plochy. Odlišná je plocha vymezená žlábkem Z06, kde nacházíme zejména v nadloží výraznější počet tesařských a truhlářských nástrojů. Nacházejí se prakticky po celé ploše, o něco víc jich bylo nalezeno v severní polovině. Na ploše podél žlábků se nacházejí jen čtyři nálezy, z toho tři z objektů. Druhá nejvyšší koncentrace nálezů pochází z okolí stavby se zděným kamenným nárožím, avšak oproti ploše uvnitř žlábků Z06, kde nacházíme deset artefaktů, je zde jen šest kusů.

Obr. 78. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce kovových součástí vědra. *Vedro_rukojet* – rukojeť z vědra, *vedro_atase* – ataše z vědra, *vedro_obroucka* – obroučky z vědra. A – hroby, B – objekty, C – žlábky, D – prozkoumaná plocha, E – zděné stavby a konstrukce. Černé značky – nálezy v nadložní vrstvě, šedé značky – nálezy ve výplni zahloubených objektů.

Artefakty spojené s tesařskou a truhlářskou výrobou jsou na ploše distribuovány nerovnoměrně. Zatímco v severních částech prozkoumané plochy jsou jen velmi zřídka, na ploše ohrazené žlábkem Z06 a na okolních plochách je nálezů už značný počet. Viditelně převažují v nadloží, avšak vyskytují se i v několika objektech. Za zmínku stojí objekty O194, O221 a O207.

7.4.19 Textilní výroba

Textilní výroba a zpracování je na zkoumané ploše doloženo *jehlami* (bronzovými i kostěnými), *nůzkami*, *přesleny*, *trnem z vohle* a *závažím*. Nálezy jsou přítomny v různé intenzitě na téměř celé ploše (obr. 77).

Za asfaltovou komunikací bylo nalezeno několik kusů přeslenů, dva v nadloží a pět v objektech. Na ploše kostela nebyl nalezen žádný artefakt spojený s textilnictvím. Z plochy s hroby v ohradě pocházejí nůžky,

závaží a několik přeslenů. Situovány jsou spíše u okrajů plochy a všechny pocházejí z nadloží. Na ploše s hroby mimo ohrady je počet nálezů viditelně vyšší. Jedná se ve všech případech o přesleny. Více se jich nachází v jižní polovině plochy, zejména v objektu O130. Na ploše cesty se nálezy nacházejí jen v jednom kvadrantu, kde vytvářejí kumulaci šesti přeslenů. Na ploše jižně od cesty se nacházejí jen přesleny. Pocházejí z nadloží a jsou na celé této ploše. Z objektů zaujme výrazná kumulace šesti přeslenů v objektu O170. Na ploše vymezené žlábkem Z04 se nálezy koncentrují v jižní polovině. Nacházejí se zde jenom přesleny, které nevytvářejí výraznější kumulace v nadloží ani v objektech. Plocha vymezená žlábkem Z05 je poměrně bohatá. Výrazně převažují nálezy přeslenů, avšak nachází se zde i několik nůžek, závaží a vochle. Výrazná koncentrace byla v severní části, v objektu O194, odkud pocházejí všechny nálezy nůžek z uvedené plochy. Je to rovněž nevyšší koncentrace fragmentů nůžek v objektu na celé zkoumané ploše. Společně s nimi byly nalezeny dva přesleny. Další koncentrace nálezů je zřetelná v prostřední části plochy, zejména v nadloží. Zajímavá situace byla zachycena na ploše vymezené žlábkem Z06. Co do hustoty nálezů není nijak výrazná. Prostorově se však nálezy strukturují. V jižní části se nachází největší soubor nálezů závaží. V severozápadní polovině nacházíme jen přesleny, zejména v nadloží. Ve východní části je zvýšený výskyt vochlí. Nachází se zde také jehla, několik přeslenů a dva fragmenty z nůžek v objektu O217. S těmito nálezy prostorově a zřejmě i funkčně koresponduje koncentrace dokladů textilnictví v jihovýchodní části plochy podél žlábkem, kde dominuje velký zahloubený objekt O207 s třemi fragmenty ze dvou závaží ke stavům, trnem z vochle, třemi přesleny a kostěnou jehlou. V severozápadní části této plochy nacházíme jen jedno závaží v nadloží a čtyři přesleny v objektu O178. Nejvyšší koncentrace nálezů textilnictví pochází z okolí stavby se zděným kamenným nárožím. Nejpočetnější jsou zde přesleny a pocházejí až na výjimky z nadloží. Dále zde byly nalezeny vochle, závaží a jehly. Zcela výjimečná je situace v objektu O232, ve kterém bylo vyzvednuto 34 zlomků z osmi závaží, tři fragmenty z nůžek a přeslen. Severovýchodní část plochy je velice chudá a našly se zde jen dva přesleny a závaží.

Nálezy spojené s textilní výrobou a zpracováním nacházíme po celé zkoumané ploše. Méně v částech severně od raně středověké cesty (s výjimkou objektu O130). Jižně od cesty jejich počty narůstají a tvoří významné koncentrace na plochách vymezených žlábkem Z04 a Z05 a na východní straně plochy vymezené žlábkem Z06, v jižní části plochy podél žlábkem a v okolí stavby se zděným kamenným nárožím. V objektech vytvářejí významné kumulace. Ty nejpočetnější jsou v objektech O170, O194, O205, O207, O217 a O232.

7.4.20 Součásti vědra

Nálezy věder, resp. jejich součástí (*ataše, rukojeti a obroučky*) se rozprostírají po celé ploše výzkumu (obr. 78).

Na ploše za asfaltovou komunikací bylo v nadloží nalezeno několik obrouček, ataše a rukojetí. Na ploše kostela nebyl žádný nález a na ploše s hroby uvnitř ohrady evidujeme jen dvě obroučky z nadloží. Vyšší koncentraci nálezů sledujeme na ploše s hroby mimo ohrady, kde se zejména v jihovýchodní části nacházejí obroučky a ataše. Nálezy pocházejí jak z nadloží, tak z objektů. Nejvíce se jich nachází v objektu O130. Na cestě evidujeme jen jeden nález obroučky v její severovýchodní části a druhý v její jihozápadní části. Na ploše jižně od cesty se nálezy vyskytují spíše v jihovýchodní polovině plochy. V nadloží zde byly nalezeny kusy obrouček a jedna rukojeť. V severozápadní části je jen několik nálezů obrouček a jedné rukojeti, další nálezy ataší a obrouček se nacházejí v objektech. Na ploše vymezené žlábkem Z04 je největší koncentrace nálezů v objektech. V nadloží bylo nalezeno jen několik obrouček a tři ataše. Většina nálezů pochází z objektu O277, odkud známe dvě rukojeti, jednu ataši a jedenáct zlomků obrouček. Na ploše vymezené žlábkem Z05 je trend velice podobný. V nadloží nacházíme jen několik kusů obrouček a ataší. Zcela výjimečná je tak koncentrace v objektu O194 – třicet obrouček, čtyři rukojeti a dvě ataše. K menší změně v distribuci dochází na ploše vymezené žlábkem Z06. Kusy obrouček zde nacházíme převážně v nadloží, a to po téměř celé ploše. Výjimkou je severozápadní část, kde sledujeme prázdnější úsek. Kromě obrouček byla v nadloží jen jedna rukojeť. Z objektů pochází jen několik nálezů, pouze v objektu O221 bylo šest obrouček a dvě ataše. Plocha podél žlábkem je na nálezy v nadloží poměrně chudá a všechny pocházejí z jihovýchodní poloviny. Kromě obrouček jsou to tři ataše a jedna rukojeť. Objekty jsou v této části poměrně bohaté. V objektu O218 bylo deset obrouček a jedna ataše. Objekt O207 přinesl 21 kusů obrouček a tři ataše. Výraznou koncentraci součástí věder sledujeme v okolí stavby se zděným kamenným nárožím. Převládají obroučky z nadložních vrstev. Početné jsou i ataše, kterých zde bylo nalezeno šest. Rukojeť byla v nadloží jedna. V objektech je nálezů méně. Uvést možno objekt O227, ve kterém bylo šest obrouček a jedna rukojeť.

Prostorová distribuce součástí věder má odlišný charakter v severní a jižní části prozkoumané plochy. Zatímco v okolí kostela je nálezů málo a koncentrují se až u cesty, na plochách jižně od cesty počet nálezů narůstá, zejména v objektech. Z nálezů v nadloží je nápadné prázdné místo v severních částech ploch vymezených žlábkem Z04, Z05 a Z06 a podél žlábkem. Výrazné koncentrace se vytvářejí směrem k jižnímu okraji plochy.

Obr. 79. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce nálezů hrotů šípů bez rozlišení tvaru listu. Zbran_sipka – šípky. A – hroby, B – objekty, C – žlábků, D – prozkoumaná plocha, E – zděné stavby a konstrukce. Černé značky – nálezy v nadložní vrstvě, šedé značky – nálezy ve výplni zahloubených objektů.

7.4.21 Šípky

Šípky a tulejky se na ploše Severovýchodního předhradí koncentrují jen na vybraných místech (obr. 79).

Z plochy za asfaltovou komunikací a z kostela nepochází žádný nález šipek. Na ploše s hroby uvnitř ohrady máme jeden nález z nadloží. Na ploše s hroby mimo ohrady evidujeme jen tři nálezy z nadloží a jeden z objektu. Zcela chybějí v jihozápadní části. Na hranici mezi plochou raně středověké cesty a jižně od cesty byly nalezeny čtyři šípky v nadloží. Na ploše jižně od cesty byla jen jedna šipka v nadloží. Na ploše vymezené

žlábkem Z04 máme dvě šípky z objektů a dvě z nadloží. Všechny jsou situovány v jižní polovině plochy. Z plochy vymezené žlábkem Z05 pocházejí šípky jen z nadloží, většina z nich je v jihozápadní části. Na ploše vymezené žlábkem Z06 jsou nálezy pouze u jejího severovýchodního okraje. Z plochy podél žlábků evidujeme nálezy pouze v její jihovýchodní polovině, jak z nadloží, tak z objektu O207. Ve zmíněném objektu bylo nalezeno vůbec nejvíce šipek. Kumulaci šipek registrujeme v okolí stavby se zděným kamenným nárožím. Vyskytují se jen v jihozápadní polovině plochy, hlavně v nadloží.

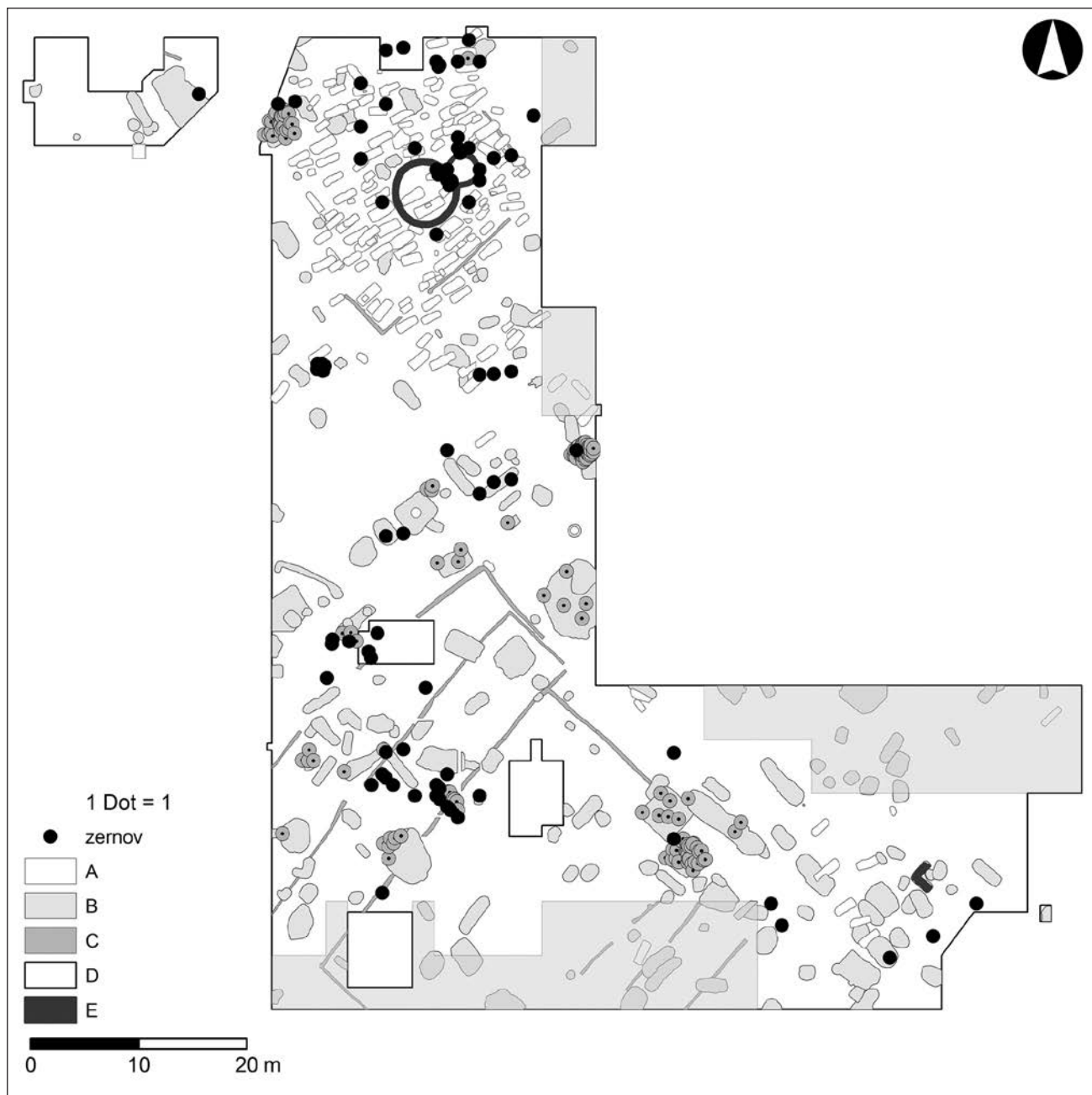
Obr. 80. Břeclav - Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce zemědělského nářadí. *Zemedelství* - klínky kosa, kosa, krojidlo, objímky, radlice, rolnička, rýč a srpy. A - hroby, B - objekty, C - žlábků, D - prozkoumaná plocha, E - zděné stavby a konstrukce. Černé značky - nálezy v nadložní vrstvě, šedé značky - nálezy ve výplni zahloubených objektů.

Distribuce šipek je vázána jen na vybraná místa. V severní části plochy jsou ojedinělé a u severozápadního okraje zcela chybějí. Drobná koncentrace se nachází v severní části cesty na rozhraní s plochou jižně od cesty. Další koncentrace se tvoří na plochách vymezených žlábkem Z04 a Z05, v jejich jižních polovinách. Největší koncentrace je pak z okolí stavby se zděným kamenným nárožím, která se táhne směrem na severozápad po hranici ploch podél žlábků a plochy uvnitř žlábků Z06.

7.4.22 Zemědělství

Zemědělské nástroje a artefakty s nimi spojené jsou klínky kosa, kosa, krojidlo, objímka, radlice, rolnička, rýč a srp (obr. 80).

Na ploše za asfaltovou komunikací ani na ploše kostela nenevidujeme žádný zemědělský nástroj. Jeden nálezy srpu pochází z plochy s hroby v ohradě z nadložní vrstvy. Kus kosa jsme získali z nadloží z plochy s hroby mimo ohrady. Na ploše raně středověké cesty nebyl nalezen žádný artefakt spojený se zemědělstvím. Na ploše jižně od cesty byly nalezeny dva zemědělské

Obr. 81. Břeclav - Pohansko. Severovýchodní předhradí. Prostorová distribuce žernovů. Zobrazeny i exempláře pocházející z konstrukce otopných zařízení. Zernov - žernovy. A - hroby, B - objekty, C - žlábký, D - prozkoumaná plocha, E - zděné stavby a konstrukce. Černé značky - nálezy v nadložní vrstvě, šedé značky - nálezy ve výplni zahloubených objektů.

artefakty, oba v nadloží. V obou případech jde o srpy. Z plochy vymezené žlábkem Z04 pochází jediný srp, a to z výplně studny (objekt O266). Na ploše vymezené žlábkem Z05 a Z06 se nacházejí dva objekty s výraznými koncentracemi zemědělských nástrojů. První z nich, objekt O194, obsahoval tři srpy, dvě objímky, dvě radlice a krojidlo. Jde o výjimečně bohatý a zachovalý nálezový celek. Druhý, objekt O273 z rozhraní ploch, měl ve výplni pět objímek, dva srpy a jednu radlici. Na zbytku plochy vymezené žlábkem Z05 se v nadloží nacházely dva fragmenty z okutí rýčů, jediné z celé zkoumané plochy. Na ploše vymezené žlábkem Z06

se nálezy koncentrují u severozápadního okraje plochy. Nalezen byl srp, objímka a klínek kosa, v objektu O221 objímka. Podél žlábků se na prozkoumané ploše našlo jen několik samostatných nálezů. Z nadloží pocházejí dva srpy, kosa a klínek kosa, z objektů srp a objímka. V okolí stavby se zděným kamenným nárožím také nebylo nalezeno větší množství zemědělských nástrojů. Z nadloží pocházejí jen dvě objímky, radlice a krojidlo. Z objektu známe srpy.

Nálezy zemědělských nástrojů vytvářejí kumulace jen v objektech O194 a O273. Kromě nich můžeme sledovat jen postupný nárůst výskytu nálezů ve směru

od cesty k jihovýchodu. Nemůžeme však mluvit o výraznějších koncentracích.

7.4.23 Žernovy

Výskyt *žernovů* na prozkoumané ploše je spojen zejména s přítomností pecí a otopných zařízení, ve kterých byly sekundárně využívány na jejich konstrukci, a s depozitem kamenů a žernovů (O164). Vytvářejí proto na ploše výrazné kumulace v objektech (obr. 81).

Na ploše za asfaltovou komunikací se nachází jediný zlomek žernovu z nadloží. Na ploše kostela a s hroby uvnitř ohrady je výraznější počet nálezů kusů žernovů, který ale souvisí s konstrukcí kostela, v níž byly zřejmě sekundárně použity. Na ploše s hroby mimo ohrady sledujeme dvě kumulace. Obecně bohatší na nálezy žernovů je severní část této plochy. První kumulace pochází z objektu O156, kde byly žernovy použity v konstrukci pece. Druhá kumulace u západního okraje plochy pochází z nadloží a nachází se v blízkosti pece. Na raně středověké cestě nebyl nalezen žádný žernov. Výjimečné a těžko interpretovatelné jsou početné nálezy celých žernovů a jejich zlomků v objektu O164 na ploše jižně od cesty. V dalších částech uvedené plochy pocházejí nálezy rovněž až na výjimky z objektů, resp. z pecí. Výjimkou jsou objekty O165 a O278, kde otopné zařízení nebylo zachyceno. Na ploše vymezené žlábkem Z04 je nálezů jen několik a pocházejí hlavně z objektů v jihozápadní polovině. Jeden kus žernovu ležel nade dnem studny (O266). Na hranici ploch uvnitř žlábků Z05 a Z06 se nachází kumulace uvnitř a v okolí objektu O284, nad kterým stálo nadzemní otopné zařízení. Nálezy žernovů zde vytvářejí pás. Na ploše vymezené žlábkem Z06 jsou žernovy koncentrovány v objektech. Nejvýraznější koncentrace je na východní části plochy v objektech O210 a O229. V obou případech pocházejí z pece. Z plochy podél žlábků pocházejí zlomky žernovů z objektů O178 a O207. Ani v jednom však nebyla zachycena pec nebo otopné zařízení. Poněkud odlišně se jeví situace v okolí stavby se zděným kamenným nárožím. Navzdory přítomnosti tří otopných zařízení v nich nevidujeme žádný zlomek žernovu a všechny kusy pocházejí z nadloží. Jejich počet je však velmi malý.

7.5 Předběžná interpretace prostorové distribuce archeologických nálezů

Prostorové vyhodnocení distribuce nálezů v nadložní vrstvě a ve výplni zahloubených objektů nám pomáhá při rozpoznání raně středověkých aktivit na zkoumaném sídlišti i při pokusu o strukturování odkryté plochy (obr. 82). Jednoznačnou interpretaci získaných dat však komplikuje skutečnost, že osídlení na Severovýchodním předhradí nevzniklo naráz, ale postupně

se vyvíjelo a proměňovalo. Ani s pomocí prostorové analýzy nejsme schopni zachytit všechny nuance. Hlubšímu porozumění zdejší situaci by napomohlo typologicko-chronologické vyhodnocení keramiky z nadložní vrstvy. Kvůli velkému množství však byla prozatím zpracována jen ta část keramiky, která pochází z výplně zahloubených objektů.

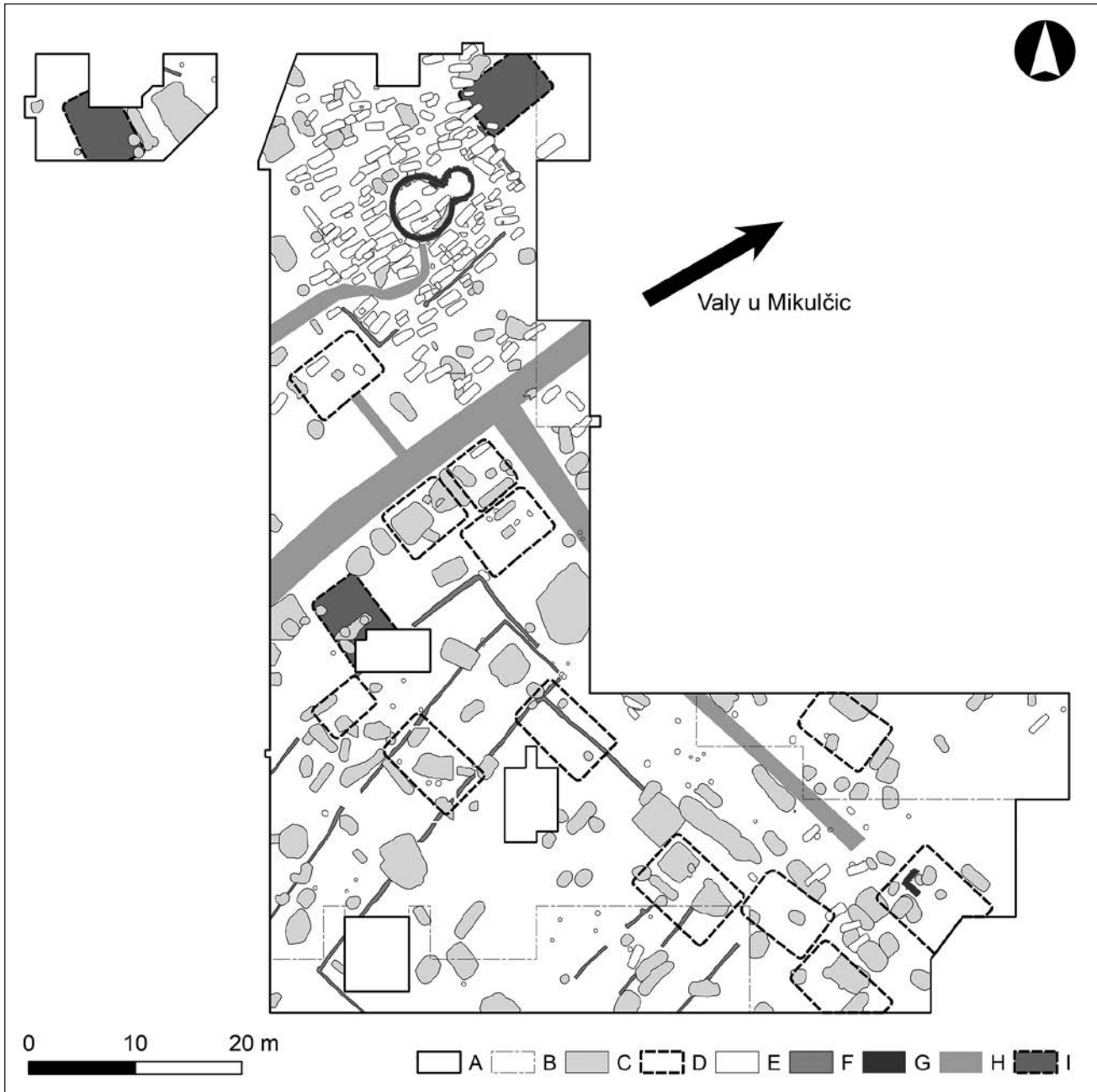
7.5.1 Potenciální nadzemní domy

Na prozkoumané ploše bylo na základě existence pecí, kumulací kamenů a mazanice vytipováno několik potenciálních nadzemních objektů (viz kapitola Nadzemní sídlištní objekty). Prostorová distribuce jednotlivých artefaktů v jejich okolí je variabilní. Objektivně to může souviset s jejich funkcí a proměnou využívání prostoru. V okolí nadzemních staveb se nacházejí koncentrace mazanice, keramiky i zvířecích kostí v různých intenzitách.

K již popsáním nadzemním domům bychom mohli podle prostorové distribuce nálezů v nadložní vrstvě hypoteticky přidat ještě další tři případy, které se přímo v terénu neprojeví. První se nachází na ploše za asfaltovou komunikací. V západní části malé plochy byla významná koncentrace mazanice a keramiky a nevidujeme zde žádný zahloubený objekt, se kterým by mohly uvedené kumulace souviset. Prozatím zde ale nebylo nalezeno otopné zařízení. Uvedená plocha však hraničí s terénním zlomem, kde působila vodní eroze, a část původního povrchu tak mohla zmizet (*Petrík – Doláková – Nehyba et al. 2014*). Proto není ani možné zkoumat plochu směrem na západ. Pro validaci hypotézy je zde nutné rozšířit terénní výzkum, i když porost ani konfigurace terénu tomuto záměru příliš nepřejí.

Druhý potenciální nadzemní objekt se nachází na ploše s hroby mimo ohrady, u severního okraje. Evidujeme zde významnou koncentraci mazanice a keramiky. Sice v těchto místech opět chybí otopné zařízení, nalézáme zde ale několik menších kamenných kumulací a rovněž kovové součásti stavebních konstrukcí. Vzhledem k blízkosti kamenné sutě z okolí kostela nelze vyloučit, že kameny a součásti konstrukcí souvisejí s ním. Rovněž se zde nachází zahloubený objekt a několik hrobů. Jaký je vzájemný vztah mezi nimi a přítomností kumulace, to zůstává otázkou. Pro lepší pochopení severní části plochy by bylo také vhodné rozšířit v budoucnosti plochu výzkumu. Pomoci by mohlo i vyhodnocení otisků na mazanici s určením typů dřevěných konstrukcí, jak to již bylo provedeno v poloze Lesní hrúd (*Sotáková 2007*).

Třetí hypotetická nadzemní stavba se nachází na ploše jižně od cesty v místě výrazné kumulace fragmentů z jedné nádoby. Analogický nález rozdrčených nádob z náhle zaniklého nadzemního objektu 28 je popsán na ploše řezu 15 (*Dostál 1979, 87*). Můžeme

Obr. 82. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. *Předběžný interpretační model prostorových struktur na Severovýchodním předhradí.* A – plocha výzkumu, B – sezony 2019–2020, C – sídlištní objekt, D – nadzemní dům, E – hrob, F – žlábek, G – zděné konstrukce, H – rekonstruované komunikace, I – potenciální nadzemní domy.

zde proto rovněž uvažovat o podobné situaci. Chybí zde ale otopné zařízení, které by potvrdilo uvedenou hypotézu. Nenacházíme zde ani výraznější koncentraci mazanice.

7.5.2 Funkce sledovaných areálů

O aktivitách probíhajících v různých částech plochy prozkoumané na Severovýchodním předhradí nejvíce vypovídají koncentrace jednotlivých druhů drobných a nekeramických nálezů. Hned první zajímavá kumula-

ce se nachází na ploše za asfaltovou komunikací, kde se koncentrují tyglíky, odpad z kovovýroby a kostěné hroty. Zcela zde však chybějí nálezy dokládající přítomnost elit, části jezdecké výstroje, šperky, šipky, dále předměty každodennosti, součásti stavebních konstrukcí či zemědělské a jiné nástroje. Můžeme zde proto uvažovat o výrobních aktivitách spojených s kovovýrobou, kterým byl vymezen úplný okraj sídlištního areálu. Podobné aktivity, i když ve větší míře, byly na Pohansku sledovány na poloze Lesní školka (*Macháček 2007b*). K identifikaci případné kovovýroby by mohla v budoucnu přispět geochemická analýza kulturní vrstvy.

Obr. 83. Břeclav - Pohansko. Severovýchodní předhradí. Interpretační model Severovýchodního předhradí v kontextu celé velkomoravské aglomerace (podle *Prištáková - Milo 2021*, doplněno). A - plocha výzkumu, B - geofyzikálně rozpoznáný sídlištní objekt, C - archeologicky zkoumaný sídlištní objekt, D - hroby, E - žlábký, F - rekonstruované komunikace, G - rekonstruované dvory, H - kostely, I - potenciální nadzemní domy, J - brány.

Primární funkce plochy s hroby v ohradě je bezpochyby funerální (*Macháček - Dresler - Přichystalová et al. 2016*). Vzhledem k této skutečnosti bychom zde proto

očekávali odlišnosti ve způsobu nakládání s odpadem či artefakty jako takovými (*Wolfram 2017*). To však platí pouze částečně, a to především v jižní polovině této

plochy, kde se nachází nejméně keramiky. V severní polovině hřbitova je keramiky více, objevují se i menší koncentrace zvířecích kostí a zasahuje sem část výrazné koncentrace mazanice. Tyto nálezy jsou vázány především na několik zahloubených objektů, které i podle stratigrafických vztahů reprezentují starší nefunerální fázi osídlení, s níž souvisí identifikovaný sídlištní odpad. Nelze však vyloučit ani možnost, že některé zahloubené objekty, které jsou respektovány hroby (např. O143 a O145 těsně u severní stěny rotundy), mohly sloužit nefunerálním aktivitám spojeným s provozem kostela.

Zcela výjimečnou situaci registrujeme v okolí stavby se zděným kamenným nárožím. Nachází se zde nejen největší koncentrace součástí stavebních konstrukcí, ale zejména artefakty spojené s elitami, součásti opaskových garnitur, broušená kamenná industrie, kovové součásti nástrojů, skleněné nádoby a hladítka, doklady kovovýroby, hřivny či šipky. Analogické stavby s nárožím vyzděným na maltu se až na ojedinělou výjimku nacházejí pouze v prostoru tzv. Velmožského dvorce, kde souvisejí s rezidencí panovníka nebo jiného příslušníka nejvyšší společenské vrstvy Velké Moravy (*Dostál 1975, 59–70; Macháček 2008*). Koncentrace zmíněných nálezů v okolí takto konstruované stavby na Severovýchodním předhradí naznačuje, že k podobnému účelu patrně sloužil i tento prostor.

Plošná distribuce nálezů také ukazuje místa, kterými mohly procházet raně středověké cesty. Hlavní komunikace, směřující od hypotetické severní brány hradiška severovýchodním směrem, byla rozpoznána již během prvních analýz sídlištní struktury na Severovýchodním předhradí (*Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016, 203–205*). Navazuje na dosud nezkoumanou severní bránu a geofyzikálně rozpoznanou hlavní cestu procházející centrální částí aglomerace (*Příštiláková – Milo 2021*) a směřuje na Mikulčice – blízké centrum Velké Moravy. Kromě hlavní komunikace se na sídlištních nacházejí i menší cesty, které spojují vedlejší části sídliště s hlavní komunikací, příp. představují výchozy z domů na dvůr či prostranství před domem (*Andrews 1997; A. Pleterski 2010*). Přítomnost menší komunikace předpokládáme na ploše jižně od cesty a podél žlábků, směrem ke zděnému kamennému nároží. Průběh komunikace je identifikovatelný nejen podle umístění zahloubených objektů, ale také podle prostorové distribuce keramiky (Obr. M4). Možnou komunikaci tušíme i na ploše s hroby mimo ohrady, konkrétně v jihovýchodním směru od předpokládaného nadzemního domu ND135. V kumulaci keramiky je v uvedeném místě zřetelná mezera. Tato přístupová cestička je obzvláště dobře patrná v distribuci velikostních skupin keramiky, a to v kategoriích K1 až K3. Větší fragmenty nebyly v uvedené části výrazněji přítomny. Do konceptu cesty směřující k domu však nezapadá přítomnost většího množství zvířecích kostí.

Bude proto nutné počkat na analýzu fragmentarizace na celé ploše výzkumu, abychom získali lepší obraz o aktivitách, které probíhaly i v širším okolí objektu. Severně od zmíněného objektu předpokládáme další cestu, která směřuje od kostela prolukou mezi hroby ven z kostelního pohřebiště. Kromě konfigurace hrobů a objektů ve zmíněném místě je zde patrná rovněž absence drobných a nekeramických nálezů. Na ploše s hroby mimo ohrady zasahuje do hypotetické cesty kumulace keramiky a částečně i mazanice. Jelikož se ale jedná o okraj plochy, pro lepší zhodnocení situace by bylo nutné rozšířit výzkum i tímto směrem. Jsme zde však limitováni stromy a blízkou asfaltovou komunikací.

Kromě hypotetických cest procházejících Severovýchodním předhradím registrujeme menší množství nálezů i uvnitř plochy vymezené žlábkem Z06. Přestože jsme doposud nevyhodnotili prostorovou distribuci všech druhů nálezů z roku 2019, v případě keramiky sledujeme uprostřed ohrazení nápadně prázdné místo. Podobná distribuce nálezů byla pozorována i uvnitř usedlosti v poloze Lesní hrúd a v *palatiu* na Velmožském dvorci (*Macháček 2010, 373–381*). Proto i zde můžeme předběžně uvažovat o prázdném středu dvora. Hypotézu budeme muset v budoucnosti verifikovat dalšími druhy nálezů, a to zejména zvířecími kostmi či mazanicí, a také fragmentarizací keramiky.

Na základě obecných znalostí o členění prostoru sídliště očekáváme na prozkoumané ploše také povrchové odpadní areály. Jejich umístění hledáme v místech s největší kumulací keramiky či zvířecích kostí. Ještě vyšší výpovědní hodnotu však může mít plošná distribuce velkých keramických fragmentů s plochou nad 10 cm². Zajímavostí je, že místa kumulací největších fragmentů silně korelují s distribucí fragmentů prokazatelně pocházejících z jednotlivých nádob (obr. 52). Je proto na místě úvaha, jestli právě místa, kde se nacházejí kumulace velkých fragmentů, které je dokonce možné slepit do jedné nádoby, neindikují odpadní povrchové areály, nebo alternativně vnitřní výbavu náhle opuštěných nadzemních domů. V prvním případě by tyto nálezy byly sekundárním odpadem a ve druhém případě odpadem „de facto“, který zůstal opuštěn na původním místě a nebyl přesunován (*Neustupný 1996, 496–502*). Náhle opuštěná obydlí, v nichž byly ponechány celé keramické nádoby a dřevěná vědra, nejsou na Pohansku ničím neobvyklým, jak ukazují příklady zemnic z Jižního předhradí (*Pokorná 2011, 98; Vignatiová 1992, 24*).

Zvláštní situace nastává v případě nadzemního objektu ND168. Kromě toho, že superponuje žlábek Z06, nachází se zde i výrazná kumulace velkých fragmentů, navíc se třemi slepitelnými nádobami. Můžeme proto uvažovat o dvou variantách: náhle opuštění domu, v němž byla ponechána část keramického inventáře, nebo změna funkce uvedeného místa v prů-

běhu existence osídlení. V případě první varianty by nadzemní dům představoval fázi osídlení následující po zániku této části ohrazení a nález velkých fragmentů keramiky by indikoval náhle opuštění tohoto domu. Šlo by o podobnou situaci, jaká byla popsána v řezu valem 15 roku 1976. Nadzemní objekt 28, identifikovaný podle povrchového ohniště, pražnice a rozbitých celých nádob, zde byl zavalen destrukcí hradby a zčásti i její spálenou vnitřní dřevěnou stěnou. Obdobnou interpretaci umožňuje asi o 5 m severozápadněji v řezu 3/65 konfigurace kúlových jamek v podloží a nález pražnice s několika nádobami na povrchu pohřbeného humusu (Dostál 1979, 89). Znamenalo by to také, že šlo pravděpodobně o poslední fázi osídlení. Druhou, méně pravděpodobnou možností je vznik mladšího odpadního areálu v místech původního domu. Jde však jen o hypotetické modely, které musí být testovány s pomocí keramického materiálu z uvedeného místa.

Ještě složitější situace je na ploše ohrazené žlábkem Z05. Zde nacházíme jak zahloubené objekty a žlaby, tak i v superpozici nad nimi nadzemní dům. Kromě toho zde evidujeme velmi významnou kumulaci zvířecích kostí a keramiky všech velikostních kategorií. Hypoteticky je to odpad, který býval ukládán buď do okolí existujících staveb, nebo se pro jeho uložení využíval již nepoužívaný objekt (Květina – Řídký 2017). Podlahy domů, které byly právě užívány, bývaly udržovány čistější (Loveluck 2007). Můžeme zde proto uvažovat až o třech fázích vývoje. V jedné zde existovaly zahloubené objekty, v další nadzemní stavba s otopným zaří-

zením, a nakonec odpadní areál. Jejich posloupnost je nejistá a souvisí rovněž s přítomnými žlábkami. Jelikož objekty z uvedené plochy nejsou dosud datovány, bude vývoj této části sídliště předmětem dalšího zkoumání. Vzhledem ke kumulaci největších kusů keramiky v místech hypotetické nadzemní stavby můžeme uvažovat o tom, že odpadový areál zde byl založen až po jejím zániku. Ke stejnému závěru lze dospět i v případě objektu ND168. Místo, kde stál, se nacházelo na vzdáleném okraji dvorce, a mohlo proto sloužit v určité fázi i jako odpadní areál (Frey 2013, 45–46). Úplně vyloučit však nelze ani variantu, že i v tomto případě je výrazná kumulace nálezů pozůstatkem vnitřní výbavy domů, které byly náhle opuštěny.

Na základě předběžného zpracování vidíme, že se sídliště na sledované ploše bezpochyby vyvíjelo a měnilo, což vytvořilo komplikovaný „palimpsest“ a nyní to znesnadňuje interpretaci prostorových dat. Předložené závěry musíme proto chápat jako předběžné. V budoucnosti je budeme dále doplňovat a zpřesňovat. Již v této fázi výzkumu nám však pomáhají zasadit prozkoumaný prostor Severovýchodního předhradí do širšího kontextu celé aglomerace na Pohansku. Na celkovém plánu (obr. 83) je dobře patrná návaznost zdejšího sídliště na komunikační systém a jeho zakomponování do celkové urbanizační koncepce (Přišťáková – Milo 2021). Je to další důkaz o plánované výstavbě Pohanska vrcholně velkomoravské fáze, která nemohla v tomto rozsahu probíhat chaoticky a spontánně, ale musela být centrálně řízena (Macháček 2010, 429–430).

8 DATOVÁNÍ SÍDLIŠTĚ NA SEVEROVÝCHODNÍM PŘEDHRADÍ POHANSKA

Datování sídliště na Severovýchodním předhradí jsme věnovali mimořádnou pozornost. Chtěli jsme popsat nejenom relativně chronologický vývoj zdejšího osídlení, ale i synchronizovat tuto část aglomerace s dalšími osídlenými polohami Pohanska. Důležité je i absolutní vřočení sídlištních a funerálních aktivit, které nám pomůže zasadit lokalitu do širšího historického kontextu. Abychom splnili vytyčené cíle, zvolili jsme kombinaci osvědčených metod, k nimž patří multivariační statistická analýza sídlištní keramiky, vyhodnocení stratigrafických vztahů na lokalitě, dendrochronologické i radiokarbonové datování. Všechny tyto postupy již byly na Pohansku úspěšně aplikovány (*Dresler – Humlová – Macháček et al. 2010; Macháček 2001a; 2010, 114–207; Macháček – Dresler – Přichystalová 2018; Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016, 144–152; Macháček – Dresler – Rybniček 2013*).

8.1 Chronologie podle sídlištní keramiky

Při datování sídliště ze Severovýchodního předhradí na základě keramiky vyjdeme z výsledků starších studií, v jejichž rámci, již byly zpracovány nálezy z jiných poloh na Pohansku – především rozsáhlý soubor z řemeslnického areálu v Lesní školce na Pohansku (*Macháček 2001a; 2010, 114–207*). Tato keramika byla vyhodnocena na základě kvantitativních dat s pomocí databází a metod vícerozměrné statistiky – především analýzy hlavních komponent (PCA).

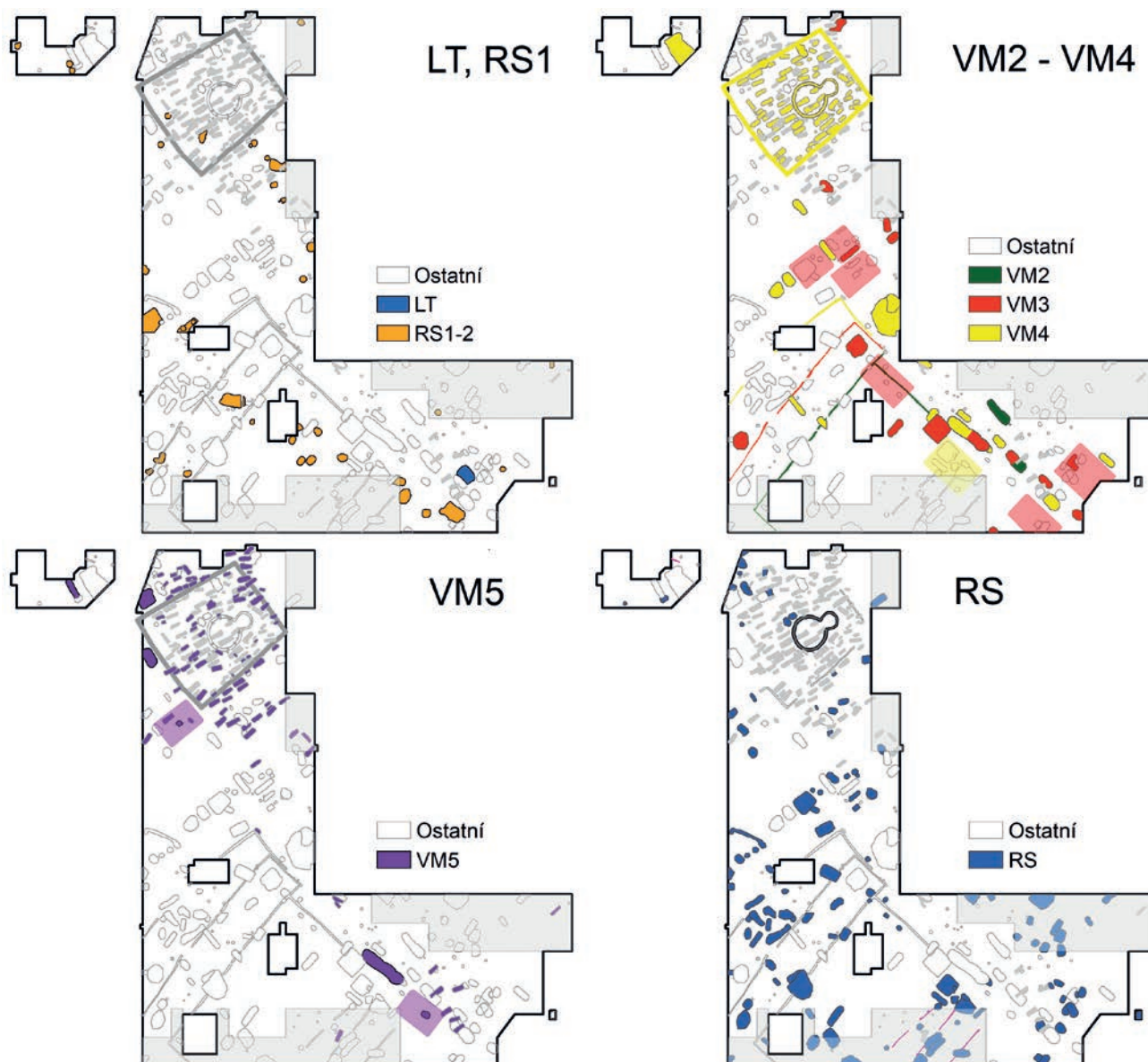
Výzkum chronologie založené na sídlištní keramice spočívá v hledání formálních struktur uvnitř datové (deskripční) matice odvozené z původní databázové tabulky, v jejichž řádcích jsou umístěny jednotlivé keramické nálezy celky ze sídlištních objektů (objekty datové matice) a ve sloupcích znaky či vlastnosti keramiky (deskriptory datové matice). Pole matice obsahují procentuálně vyjádřené poměry mezi těmito znaky v konkrétních objektech. Vypočítané poměry jsou vztaženy k celkovému kvantu keramiky nesoucímu znaky dané kategorie (např. výzdoba, okraje,

keramická hmota) v nálezovém celku. Způsob kvantifikace keramiky, na které jsou založeny naše výpočty, souvisí s konkrétní kategorií deskriptorů. Vycházejíce z poznatků získaných při analýze postdepozicních procesů (*Macháček 2001a, 67–106*), snažili jsme se vybrat takový druh kvantitativních dat, s jejichž pomocí bychom co nejvíce minimalizovali dopady postdepozicních a transformačních procesů. Proto jsme v případě keramické hmoty pracovali s hmotností, výzdobu jsme kvantifikovali počtem fragmentů a znaky související s okrajem pomocí počtu jedinců (min. počet nádob) v nálezovém celku.

Každý z objektů datové matice (tj. keramické nálezové celky z jednotlivých zahloubených sídlištních objektů) představuje bod v mnohazměrném prostoru, jehož pozice je zde dána koordinátami deskriptorů (poměrové zastoupení jednotlivých znaků keramiky v nálezovém celku). V každém zahloubeném sídlištním objektu jsou fragmenty z keramiky s různými vlastnostmi namíchány v různých poměrech. Předpokládáme, že tento mix není zcela chaotický a že ony body, reprezentující keramické nálezové celky, nejsou rozptýleny jen nahodile, ale vytvářejí určité struktury, např. tvoří shluky nebo jsou jedním směrem rozptýleny ve větší délce než jiným směrem. Analýzou jejich rozložení lze zjistit vztahy mezi deskriptory i mezi objekty, a objevit tak hlavní trendy v datech, resp. odhadnout, které deskriptory se na těchto trendech podílejí (*Shennan 1988, 241–244, 261*).

Existují různé metody vícerozměrné statistiky, které se pro hledání těchto struktur využívají. Pro vyhodnocení sídlištní keramiky se osvědčila analýza hlavních komponent – PCA (*Shennan 1988, 245*). Praktický postup provádění výpočtu hlavních komponent a jejich interpretace velmi názorně i s příklady popisuje E. Neustupný (*1993, 128–149; 1997, 237–258*), který ovšem tuto metodu nazývá vektorovou syntézou. V našem případě byla tato základní metoda doplněna ještě diskriminační analýzou, jejímž cílem není primárně vyhledávání dosud neznámých struktur. Jde spíše o metodu konfirmační a predikční. Diskriminační

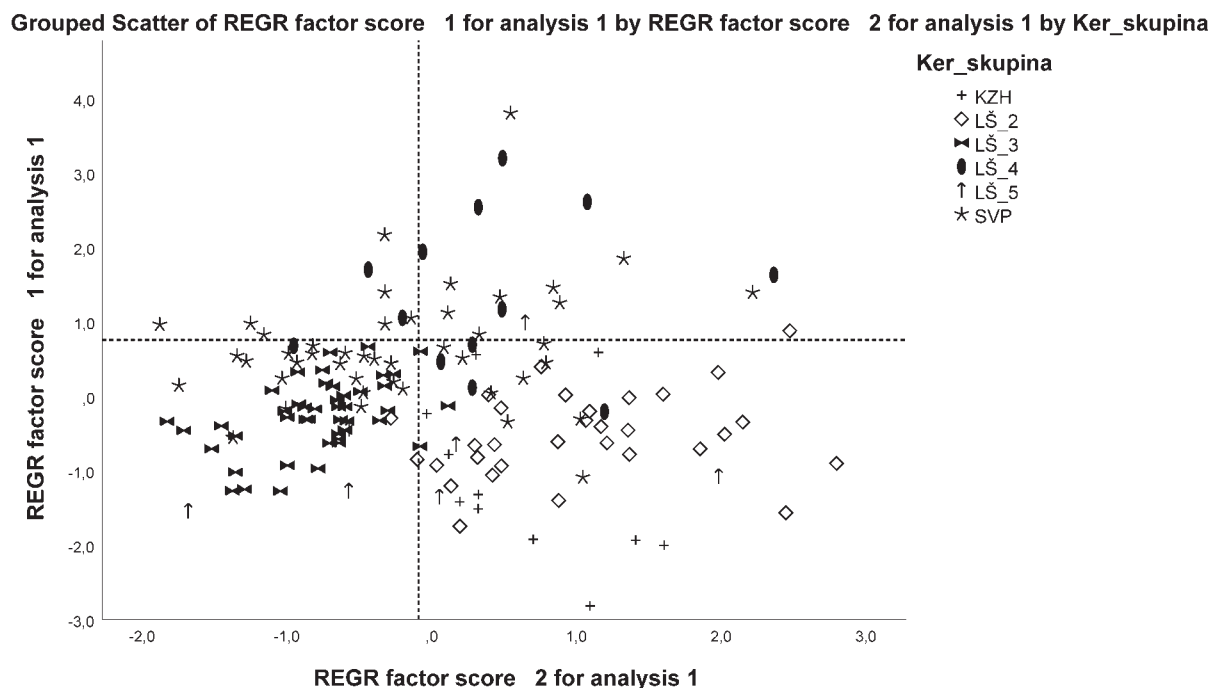
Obr. 84. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Rozdělení objektů a hrobů do základních chronologických skupin podle keramického inventáře a superpozic. LT, RS1 – sídlištní objekty datované do mladší doby železné (LT) a předvelkomoravského období 6.–8. stol. n. l. (RS1–2), VM2 – VM4 – sídlištní objekty, žláby a hroby datované do velkomoravských fází VM2 až VM4, VM5 – sídlištní objekty, žláby a hroby datované do pozdní velkomoravské až povelkomoravské fáze VM5, RS – sídlištní objekty datované obecně do velkomoravského období.

analýzu nasadíme v případě, kdy máme soubor apriorně rozdělený do skupin a potřebujeme zjistit, zda se toto rozdělení odráží i v našich datech (Baxter 1994, 16), resp. jak rozdělit dosud nezařazená data do těchto předem známých skupin.

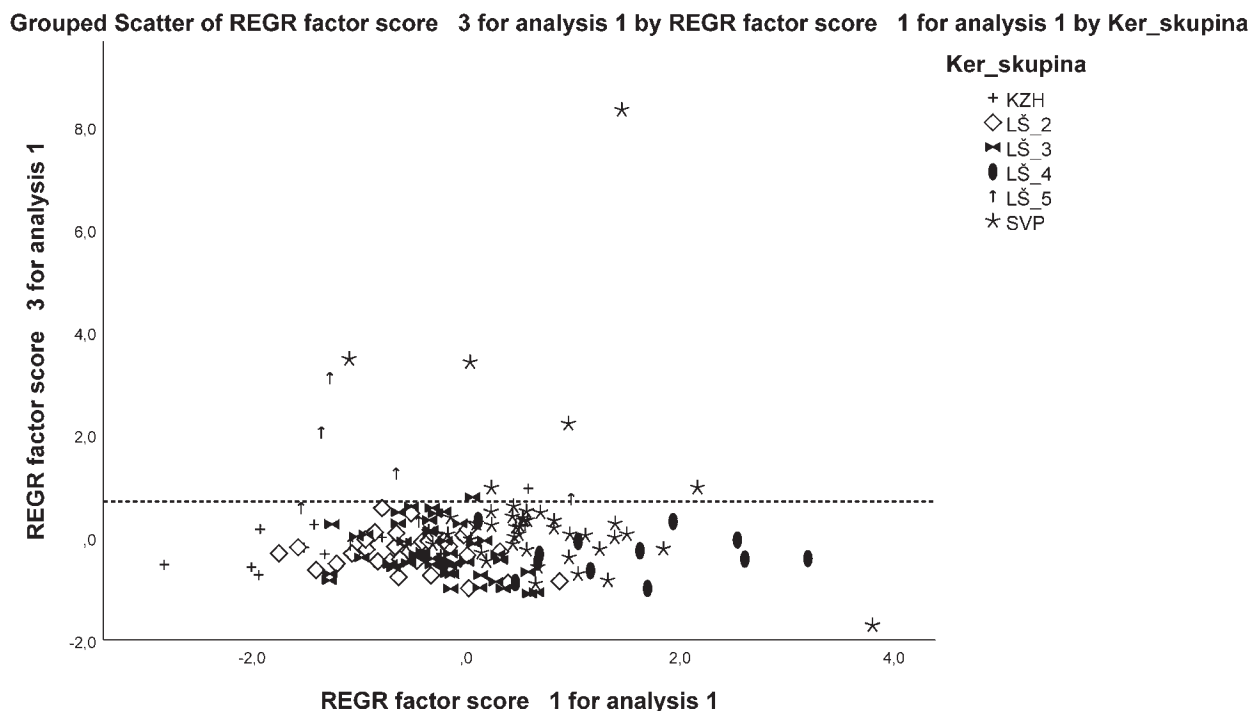
Pro potřeby vícerozměrné statistiky náš původní, ještě dosti rozsáhlý deskriptivní systém popisu keramiky ze Severovýchodního předhradí (viz Katalog archeologických pramenů z terénního výzkumu sídelního areálu v letech 2008–2016) zjednodušíme a zúžíme. Vynecháme deskriptory, u kterých hrozí působení subjektivních vlivů při popisu (např. některé kategorie keramické hmoty). Budeme pracovat pouze

s těmi znaky, které jsou prokazatelně významné pro datování keramických nálezových celků z doby velkomoravské – tzn. z 9. stol. až první pol. 10. stol. (Macháček 2001a, 168–194).

Zpracovávají budou pouze reprezentativní soubory keramiky, které obsahují minimálně 100 fragmentů nebo 2 000 gramů keramiky. Činíme tak proto, abychom eliminovali soubory, které jsou příliš malé a statisticky nedůvěryhodné (Macháček 2001a, 71). Vynecháme i nálezové celky, které byly na základě empirického pozorování klasifikovány jako RS1–2, tzn. časně slovanské (6.–7. stol.) či starohradištní (7.–8. stol.). Keramika z této doby se v řadě parametrů (např.

Graf 4. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Analýza hlavních komponent (PCA) keramických nálezových celků. Faktorová skóre s vyznačenými chronologickými skupinami z Lesní školky (LŠ_2 až LŠ_5), nálezovými celky ze Severovýchodního předhradí (SVP) a z Kostic – Zadního hrůdu (KZH).

Graf 5. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Analýza hlavních komponent (PCA) keramických nálezových celků. Faktorová skóre s vyznačenými chronologickými skupinami z Lesní školky (LŠ_2 až LŠ_5), nálezovými celky ze Severovýchodního předhradí (SVP) a z Kostic – Zadního hrůdu (KZH).

technologie výroby či charakter výzdoby) zásadně odlišuje od mladší velkomoravské produkce.

Aby naše řešení bylo statisticky co nejstabilnější, spojíme do jedné datové matice keramické nálezové celky ze Severovýchodního předhradí s již zpracovanou keramikou z Lesní školky, jejíž vyhodnocení bylo publikováno (*Macháček 2001a; 2007b*, 92–156; *2010*, 114–207), a z Kostic – Zadního hrúdu, což je venkovská lokalita v zázemí Pohanska (*Balcárková – Dresler – Macháček 2017*, 40–53). Ani tak však není výchozí matice z rigidně statistického hlediska zcela optimální, protože by měla obsahovat minimálně pětkrát větší počet objektů / řádků než počet deskriptorů / sloupců (*SPSS 1998*, 43). Archeologická data jsou však do té míry jedinečná a neopakovatelná, že je lze jen s velkým úsilím rozšiřovat. Zároveň nejsou z čistě statistického hlediska úplně ideální nejen kvůli horšímu poměru počtu objektů a deskriptorů, ale i z dalších důvodů (např. u archeologických dat nelze předpokládat vícerozměrnou normalitu). Naše výsledky tak budou nanejvýš jen tzv. konzistentním odhadem (*Hebák – Hustopecký 1987*, 381), nikoli statisticky stabilním řešením. Musíme proto provádět kvalitní validaci zjištěných struktur s pomocí externí evidence (*Neustupný 1997*, 243), Chronologii sídliště na Severovýchodním předhradí je nezbytné ověřit dalšími nezávislými metodami a externími daty, jako je radiokarbonové datování, dendrochronologie, případně stratigrafie.

Do **základního řešení PCA** vstupuje datová matice se 152 řádky (keramické nálezové celky z jednotlivých sídlištních objektů) a 35 sloupci (kvality / znaky keramiky) – viz tab. XIV. Zpracovány budou pouze objekty patřící do velkomoravského období. Ze Severovýchodního předhradí jde o 45 nálezových keramických celků, které jsou doplněny 96 celky z polohy Lesní školka na Pohansku a 11 objekty z Kostic – Zadního hrúdu.

JEMNY%	Jemný keramický materiál
TUHA%	Keramický materiál s příměsí grafitu
Okr_A_H%	Zaoblený okraj z hrubého materiálu
Okr_A_J%	Zaoblený okraj z jemného materiálu
Okr_B1_H%	Okraj prostě seříznutý (kuželovitě či válcovitě) z hrubého materiálu
Okr_B1_J%	Okraj prostě seříznutý (kuželovitě či válcovitě) z jemného materiálu
Okr_B2%	Okraj seříznutý (kuželovitě či válcovitě) s vytaženou spodní hranou
Okr_B3%	Okraj seříznutý (kuželovitě či válcovitě) s vytaženou horní hranou
Okr_B4%	Okraj seříznutý (kuželovitě či válcovitě) s vytaženou spodní i horní hranou
Okr_B4_profpl%	Okraj seříznutý (kuželovitě či válcovitě) s vytaženou spodní i horní hranou s profilovanou ploškou

Okr_D1%	Okraj vodorovně seříznutý
Okr_D2–D4%	Okraj vodorovně seříznutý s vytaženou hranou
Okr_E%	Okraj prožlabený
Okr_G2%	Okraj zesílený a seříznutý vícekrát
Vyz_A1%	Hřebenový pás
Vyz_A2%	Hřebenové pásy vedle sebe
Vyz_B1%	Hřebenová vlnice
Vyz_C3%	Hřebenový pás(y) mezi dvěma hřebenovými vlnicemi
Vyz_C5%	Hřebenové pásy nad hřebenovými vlnicemi
Vyz_D2%	Rýhy
Vyz_E1%	Vlnovka
Vyz_E2%	Vlnovky
Vyz_F1%	Vlnovka 1 nad rýhami
Vyz_F4%	Kombinace vlnovek a rýh
Vyz_F5%	Blučinský motiv
Vyz_G%	Hřebenový ornament s rýhami či vlnovkami
Vyz_Hreb_vpich (H1, I1, I2)%	Hřebenové vpichy v kombinacích
Vyz_Zaseky (H2, I3, I4, I5, I6)%	Záseky v kombinacích
Vyz_Vpichy (H3, I7)%	Jednoduché vpichy v kombinacích
Plast_vyz_lista%	Plastická lišta
Plast_vyz_vyval_hrdlo%	Vývalky pod hrdlem
Dno_znacka_plast_ks%	Plastická značka na dně
Hrdlo_vyzd %	Výzdoba na hrdle nádoby
HRVLD%	Starohradištní varianta hřebenové vlnice
HRVLF%	Hřebenové vlnice s nepravidelnou amplitudou

Tabulka XIV. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Soupis znaků a jejich zkratk používaných při deskripci raně středověké keramiky.

Aby naše výsledky byly srovnatelné s předchozími faktorovými řešeními, na jejichž základě byl definován základní chronologický rámec sídlištní keramiky na Pohansku (*Balcárková – Dresler – Macháček 2017*, 40–53; *Macháček 2001a; 2007b*, 92–56; *2010*, 114–207; *Pokorná 2011*), nechali jsme extrapolovat jen tři komponenty, u nichž důvodně předpokládáme, že primárně odrážejí chronologický vývoj v rámci velkomoravského období (předvelkomoravská a povelkomoravská fáze zůstává v tomto případě stranou). Tyto komponenty byly následně rotovány metodou Varimax pro zajištění jednoznačnějšího výsledku. Celková kumulativní variabilita hodnot vlastních čísel (Eigenvalues) těchto tří faktorů je velice nízká, neboť vysvětluje

jen 22,619 % informace obsažené v datové matici (tab. XV). To však není překvapivé a s podobným jevem jsme se již setkali i v předchozích analýzách (*Macháček 2001a*, 170; *2010*, 146). Nízká hodnota kumulativní variability může souviset jednak s velkým množstvím deskriptorů v matici, jednak s charakterem vstupních dat. Objekty

matice tvoří více či méně smíchané soubory keramiky z výplně zahloubených objektů, do kterých se různými způsoby dostával sídlištní odpad. Taková data obsahují vysokou míru entropie, a nemohou proto již z principu vytvářet tak silné struktury jako např. milodary v hrobech, které do nich byly uloženy intencionálně.

Rotation Sums of Squared Loadings						
Component	Initial Eigenvalues			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	2,986	8,531	8,531	2,962	8,462	8,462
2	2,683	7,666	16,197	2,564	7,325	15,786
3	2,248	6,422	22,619	2,392	6,833	22,619
4	2,026	5,788	28,408			
5	1,842	5,262	33,670			
6	1,651	4,718	38,388			
7	1,521	4,345	42,733			
8	1,462	4,178	46,911			
9	1,459	4,169	51,080			
10	1,389	3,968	55,048			
11	1,258	3,595	58,643			
12	1,227	3,506	62,149			
13	1,174	3,355	65,504			
14	1,102	3,149	68,653			
15	1,032	2,949	71,603			
16	0,987	2,820	74,422			
17	0,901	2,575	76,997			
18	0,850	2,430	79,427			
19	0,757	2,163	81,590			
20	0,739	2,111	83,700			
21	0,677	1,934	85,634			
22	0,608	1,738	87,372			
23	0,578	1,652	89,025			
24	0,502	1,435	90,460			
25	0,490	1,399	91,859			
26	0,438	1,252	93,111			
27	0,412	1,176	94,288			
28	0,401	1,145	95,433			
29	0,326	0,932	96,364			
30	0,305	0,871	97,236			
31	0,302	0,863	98,099			
32	0,240	0,686	98,784			
33	0,220	0,630	99,414			
34	0,161	0,460	99,875			
35	0,044	0,125	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Tabulka XV. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Analýza hlavních komponent (PCA) keramických nálezových celků ze sídlištních objektů. Tabulka vlastních čísel (Eigenvalues).

Rotated Component Matrix			
	Component		
	1	2	3
JEMNY	0,620	0,109	
Okr_B1_H%	-0,611	0,340	-0,265
Vyz_D2%	0,606	0,221	-0,161
HRVLF%	-0,509	0,266	-0,102
Okr_A_J%	0,496		-0,175
Okr_B1_J%	0,483	0,188	
Okr_D2-D4%	0,416	-0,358	
Okr_B4_profpl%	0,378		
Vyz_A2%	-0,371		
Vyz_E1%	0,344		-0,237
Okr_B3%	0,303	0,162	-0,158
Vyz_C5%	-0,256		
Vyz_C3%	-0,135	-0,115	
Dno značka_plast_ks%	0,102		
Vyz_B1%	-0,236	-0,675	
Okr_E%		-0,605	
Vyz_A1%		-0,601	
Vyz_G%	-0,176	0,416	
Hrdlo_vyzd%		0,386	
Okr_G2%		0,371	
Okr_B2%		0,361	0,283
Vyz_F5%	-0,110	0,316	
Vyz_F1%	0,112	0,310	
Okr_D1%		-0,147	0,101
Vyz_E2%		-0,125	-0,115
Plast_vyz_lista%	0,176		0,732
TUHA%			0,690
Plast_vyz_vyval_hrdlo%		-0,198	0,536
HRVLD%	0,267	0,168	0,384
Vyz_Zaseky (H2, I3, I4, I5, I6)%	-0,131		0,384
Okr_B4%	0,177		0,346
Vyz_Hreb vpich (H1, I1, I2)%	-0,181		0,324
Vyz_Vpichy (H3, I7)%			0,298
Okr_A_H%			0,265
Vyz_F4%			-0,223

Extraction Method: Principal Component Analysis. Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization. Rotation converged in 5 iterations.

Tabulka XVI. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Analýza hlavních komponent (PCA) keramických náleзовých celků ze sídlištních objektů. Tabulka faktorových koeficientů / zátěží.

Faktor 1 (Component 1) je podobně jako ostatní faktory bipolární (tab. XVI). Nejvyšší faktorové koeficienty jsou kladné a souvisejí s následujícími deskriptory: jemný plavený keramický materiál (JEMNY), výzdoba v podobě rýh (Vyz_D2%), okraj zaoblený, vyrobený z jemného materiálu (Okr_A_J%), okraj prostě kuželovitě či válcovitě seříznutý, vyrobený z jemného materiálu (Okr_B1_J%), okraj vodorovně seříznutý s vytaženou vnější či vnitřní hranou (Okr_D2-D4%) a okraj kuželovitě či válcovitě seříznutý s vytaženou spodní i horní hranou doplněný plastickou středovou lištou (Okr_B4_profpl%). V menší míře souvisejí s kladnou stranou faktoru i další varianty okrajů a výzdoby (Vyz_E1%, Okr_B3%) či plastická značka na dně (Dno_znacka_plast_ks%). V protikladu k těmto deskriptorům stojí deskriptory se zápornými koeficienty. Je to především okraj prostě kuželovitě či válcovitě seříznutý, vyrobený z hrubého materiálu (Okr_B1_H%), hřebenové pásy vedle sebe (Vyz_A2%) a hřebenová vlnice s nepravidelnou amplitudou (HRVLF%).

Kladná strana tohoto faktoru souvisí s chronologickou skupinou 4, která byla identifikována v Lesní školce na Pohansku. Objevuje se zde ve větší míře keramika typologické skupiny A podle Macháčka (*Macháček 2001a*, 138), odpovídající skupině Ia, kterou B. Dostál definoval na základě nálezů z Velmožského dvorce na Pohansku (*Dostál 1975*, 160–161). Podle něj se jedná o širší hrnce s výrazně profilovaným okrajem v podstatě válcovitě seříznutým, s povytaženou horní i spodní hranou, s vnější ploškou buď prohnutou, nebo s plastickou středovou lištou. Zdobeny jsou hustým rýhováním jednozubým nástrojem. Další keramiku, která je pro tento faktor typická, označujeme jako typologickou skupinu C podle Macháčka (*Macháček 2001a*, 139), resp. jako 5. skupinu B. Dostála (*Dostál 1975*, 164). Ta je vyráběna z jemně plavené hlíny. Okraje jsou často zaoblené, ale kyjovitě zesílené nebo složitěji profilované. Charakteristická je výzdoba složená z nízké vlnovky o vysoké frekvenci obloučků a vodorovných rýh. Použití hřebenové vlnice je v této chronologické skupině méně časté, což je vyjádřeno i zápornou stranou faktoru 1, kde se objevují výzdobné motivy ryté hřebenem (Vyz_A2%, Vyz_C5%, Vyz_B1%, Vyz_C3%).

Nádoby řazené k faktoru 1 patří k nejkvalitnější velkomoravské keramice z Pohanska. Jedná se bezesporu o výrobky profesionálních hrnčířských dílen. Nádoby z jemně plavené hlíny považujeme z funkčního hlediska za stolní keramiku (*Macháček 2001a*, 236). Splňuje všechny znaky, které jsou pro tento druh nádobí charakteristické (*Buko 1990*, 170–171): 1) suroviny vysoké jakosti (selektovaný materiál s drobnozrnným ostřivem; někdy je použita speciální, z hlediska kvality lepší hlína); 2) technika výroby orientovaná především na pečlivé zpracování povrchu; 3) rozdíly v objemu (často menší nádoby určené k pití a konzumaci potra-

vin). Faktor 1 tak nelze považovat primárně za chronologickou strukturu, patří však k vrcholné až pozdní fázi velkomoravského vývoje na Pohansku. Předpokládá se, že tato skupina je současná s chronologickými fázemi VM3, resp. VM5 (*Macháček 2010*, 180).

Faktor 2 (Component 2) je výrazně bipolární (tab. XVI). Na jeho záporné straně stojí tyto znaky: okraj prožlabený (Okr_E%), vodorovně seříznutý s vytaženou vnější či vnitřní hranou (Okr_D2–D4%), dále výzdoba v podobě jednoho hřebenového pásu (Vyz_A1%) či jedné hřebenové vlnice (Vyz_B1%). Podobně silnou strukturu vytváří na opačné, tj. kladné straně faktoru kombinace znaků: okraj kuželovitě či válcovitě seříznutý s vytaženou spodní hranou (Okr_B2%) či zesílený a seřezaný (Okr_G2%) a okraj prostě kuželovitě či válcovitě seříznutý, vyrobený z hrubého materiálu (Okr_B1_H%), dále rýhy či vlnovky ryté jednozubým nástrojem kombinované s hřebenovým ornamentem (Vyz_G%), vlnovka rytá jednozubým nástrojem nad rýhami (Vyz_F1%), klasický blučinský motiv (Vyz_F5%) a výzdoba umístěná na hrdle (Hrdlo_vyzd %). Kladnou stranu faktoru spojujeme se starší velkomoravskou fází (chronologická skupina 2), v níž se koncentrují různé varianty kuželovitě či válcovitě seříznutých okrajů, a především různé výzdobné motivy ryté jednozubým nástrojem (*Macháček 2010*, 186–190). Jedná se o nádoby Macháčkovy typologické skupiny E (*Macháček 2001a*, 140), což jsou především Dostálovy typy 1b, příp. 1d (*Dostál 1975*, 161). Skupinu 1b popisuje Dostál jako střední a velké hrnce s výrazně zesílenými okraji, jindy jen kuželovitě seříznutými. Zdobené jsou několika jednoduchými, pravidelnými středně velkými vlnovkami pod hrdlem či na hrdle a níže spirálou širokých vodorovných rýh rytých jednozubým nástrojem. Jako varianta se objeví i hrnce s jednoduchou profilací s drobnou vlnovkou o velké frekvenci obloučků pod hrdlem, pod níž následuje spirála vodorovných rýh. Skupina 1d je tvořena blučinským typem s klasickým ornamentem i jeho deriváty. Vyznačuje se válcovitě seříznutým okrajem s mírně povytaženou spodní nebo horní hranou, přičemž horní hrana bývá ještě někdy vodorovně seříznuta. Na Pohansku je však blučinský typ obecně jen málo zastoupen.

Zápornou stranu faktoru 2 identifikujeme s mladší velkomoravskou chronologickou skupinou 3 (*Macháček 2010*, 179–190), v níž zaznamenáváme největší výskyt prožlabených okrajů (R_E), příp. vodorovně seřezaných okrajů, které bývají někdy kalichovitě prohnuté. Pro 3. skupinu jsou zvláště charakteristické výzdobné motivy ryté hřebenovým nástrojem. Jedná se o typickou velkomoravskou keramiku tzv. mikulčického okruhu – Macháčkovu typologickou skupinu B (*Macháček 2001a*, 64–65) či Dostálovu 4. skupinu (*Dostál 1975*, 163–164). Patří sem nádoby vypálené někdy zvonivě do světlešedých odstínů, jindy méně kvalitně do tmavších hnědo-

šedých odstínů. Vyznačují se též tenkostěnností okolo 6 mm. Hrdlo bývá někdy ostře odlišeno jednou nebo dvěma hranami, rozevřený okraj bývá kalichovitě prohnutý a ukončený prožlabením nebo seříznutý s vyžlabenou ploškou. Výzdoba sestává ze zručně rytých hřebenových vlnic, často kombinovaných s hřebenovými pásy. Kromě Pohanska tato keramika dominuje i v mladším velkomoravském horizontu v Mikulčicích (*Mazuch 2013*).

Pro 3. faktor (Component 3) je charakteristická především kladná strana (tab. XVI), kde se objevuje skupina znaků souvisejících se specifickou vhloubenou i plastickou výzdobou. Jsou to záseky (Vyz_Zaseky%), vpichy jednozubým nástrojem (Vyz_Vpichy%), hřebenové vpichy (Vyz_Hreb_vpich%), plastická lišta (Plast_vyz_lišta%), plastické vývalky na hrdle a v podhrdlí (Plast_vyz_vyval_hrdlo%). Tyto deskriptory doplňuje výrazný znak s vysokým faktorovým koeficientem, kterým je materiál s obsahem tuhy (TUHA%) a některé další znaky s nižším faktorovým koeficientem, jako např. okraj prostě kuželovitě či válcovitě seříznutý, vyrobený z hrubého materiálu (Okr_B1_H%) či okraj kuželovitě či válcovitě seříznutý s vytaženou spodní i horní hranou (Okr_B4%). Jedná se bezpochyby o nádoby Macháčkovy typologické skupiny G a Dostálovy 8. skupiny. (*Dostál 1975*, 166; *Macháček 2001a*, 140–141). Jde primárně o tuhovou keramiku, která měla podle Dostála zásadně jednoduchou profilaci s kuželovitým nebo nálevkovitým seříznutím, příp. s jednoduchým zaoblením. Byla na ní zjištěna i plastická lišta. Obecně se jedná o nádoby ze závěrečné fáze vývoje Pohanska, kdy se na keramice začínají prosazovat znaky, které předznamenávají novou dobu (*Balcárková – Dresler – Macháček 2017*, 267).

Každý z objektů deskriptivní matice, tzn. keramické náleзовé celky z jednotlivých zahloubených sídlištních jam, lze propojit s výše popsanými faktory pomocí tzv. faktorového skóre. Čím vyšší je absolutní hodnota faktorového skóre, ať již kladného či záporného, tím typičtější je objekt pro kladnou či zápornou stranu faktoru (*Neustupný 1997*, 237–244). Faktorová skóre lze zobrazit v bodových grafech, kde jsou na osách x a y vyneseny jejich hodnoty (graf 4–5). V těchto grafech různé grafické značky vyjadřují příslušnost jednotlivých objektů (keramických náleзовých celků) z Lesní školky k chronologickým skupinám, jak byly definovány v dřívějších faktorových řešeních (LŠ_2, LŠ_3, LŠ_4, LŠ_5), jež vycházela z menší deskriptivní matice obsahující pouze nálezy z Lesní školky. Separátně jsou označeny objekty, o které byla deskriptivní matice nově rozšířena – tzn. keramické náleзовé celky ze Severovýchodního předhradí (SVP) a Kostic – Zadního hrúdu (KZH) – a které jsme prozatím nepřičítali k žádné chronologické skupině. Z grafů je patrné, že se keramické

nálezové celky z Lesní školky podle očekávání seskupují na základě svého předchozího datování, které bylo provedeno stejnou metodou, jen na základě jiné datové matice. Dosud nezařazené objekty jsou různě rozptýleny v rámci těchto skupin. V dalším kroku je musíme k těmto chronologickým skupinám přiřadit.

Pro přiřazení keramických nálezových celků ze Severovýchodního předhradí Pohanska k jednotlivým chronologickým skupinám na základě tří faktorových skóre vypočítaných analýzou hlavních komponent použijeme jinou statistickou metodu, a to diskriminační analýzu. Operace, které při ní probíhají, jsou velmi podobné těm, jež se odehrávají při analýze hlavních komponent. Přesto se diskriminační analýza od této metody podstatně liší. Nejedná se totiž o exploratorní techniku, pomocí které bychom vyhledávali dosud neznámé struktury. Nasazení této metody předpokládá, že můžeme objekty již apriorně rozdělit do skupin. Pomocí diskriminační analýzy se snažíme zjistit, zda je naše dělení relevantní (*Shennan 1988*, 286–288). V našem případě pomocí diskriminační analýzy zjistíme, zda se keramické nálezové celky z Lesní školky přiřadí ke „své“ chronologické skupině, přestože deskriptivní matice, z níž jsme nyní nově vypočítali faktorová skóre, byla rozšířena o nálezy ze Severovýchodního předhradí a z Kostic – Zadního hrúdu. Nové, dosud nedatované objekty dokážeme s pomocí diskriminační analýzy zařadit do stávajících chronologických skupin, kterým jsme přiřadili stejnou váhu bez ohledu na jejich velikost. Tímto způsobem synchronizujeme naše aktuální nálezy s keramickými celky z jiných poloh na Pohansku a v okolí.

Výsledky diskriminační analýzy jsou shrnuty v tabulkách XVII–XXI.

Function	Eigenvalue	% of Variance	Cumulative %	Canonical Correlation
1	1,771	56,7	56,7	0,799
2	0,878	28,1	84,9	0,684
3	0,472	15,1	100,0	0,566

a First 3 canonical discriminant functions were used in the analysis.

Tabulka XVII. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Diskriminační analýza keramických nálezových celků ze sídlištních objektů. Sumarizace kanonických diskriminačních funkcí a jejich vlastní čísla (Eigenvalues).

Test of Function(s)	Wilks' Lambda	Chi-square	df	Sig.
1 through 3	0,131	186,300	9	0,000
2 through 3	0,362	93,041	4	0,000
3	0,679	35,361	1	0,000

Tabulka XVIII. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Diskriminační analýza keramických nálezových celků ze sídlištních objektů. Wilksova lambda.

Kvalitu a funkčnost našeho diskriminačního statistického modelu můžeme posoudit na základě hodnoty Wilksovy lambdy, která vyjadřuje odlišnost v pozici centroidů skupin definovaných použitými proměnnými, jimiž jsou pro nás faktorová skóre. Hodnoty Wilksovy lambdy blízké 0 ukazují na lepší diskriminaci než hodnoty blízké 1 (tab. XVIII). Z tohoto hlediska nejlépe diskriminuje skóre faktoru 1 a nejhůře skóre faktoru 3. Podle provedeného testu statistické významnosti (Chi-square, Sig.) se nicméně z celkového hlediska ukazuje model jako relevantní.

V dalším kroku jsme při klasifikaci zjišťovali, zda diskriminační analýza přiřadí nálezové celky z Lesní školky na základě nově vypočítaných faktorových skóre zpět do původních chronologických skupin (tab. XX). Ukázalo se, že celkově bylo správně zařazeno 88,5 % objektů. Do skupiny LŠ_2 bylo správně zařazeno 96,8 % objektů a do skupiny LŠ_3 pak 95,6 % objektů. O něco horší výsledky ukazuje skupina LŠ_4, do níž byla správně přiřazeno 69,2 % objektů. Nejhorší výsledky vykazuje nejmenší skupina LŠ_5, spojená se 3. faktorem, do níž bylo zpětně přiřazeno jen 42,9 %. I přes to považujeme celkový výsledek za poměrně uspokojivý.

Nezařazené objekty (nálezové celky ze Severovýchodního předhradí a Kostic – Zadního hrúdu) byly na základě hodnot svých faktorových skóre přiřazeny diskriminační analýzou k jednotlivým chronologickým skupinám. Potvrdilo se již známé zjištění (*Balcárková – Dresler – Macháček 2017*, 40–53), že velkomoravská keramika z venkovské lokality v Kosticích v naprosté většině souvisí se starší fází VM2 (LŠ_2), resp. že se v Kosticích neobjevuje keramika, která byla produkována profesionálními hrnčíři v mladším velkomoravském období pro potřeby obyvatel centrální lokality na Pohansku či v Mikulčicích.

Oproti tomu soubory ze Severovýchodního předhradí mají zcela jiné rozdělení (tab. XXII), které je patrné v bodových grafech faktorových skóre, kde jsou zobrazeny pouze keramické nálezové celky ze Severovýchodního předhradí, přiřazené k jednotlivým chronologickým skupinám podle diskriminační analýzy (graf 6–7).

Do starší velkomoravské fáze VM2 patří pouze dva objekty (SVP_203, SVP_205_1106). Oba objekty jsou

	1	2	3
REGR factor score 1 for analysis 1	-0,596	0,820	0,281
REGR factor score 2 for analysis 1	0,969	0,383	-0,030
REGR factor score 3 for analysis 1	0,144	-0,030	1,012

Tabulka XIX. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Diskriminační analýza keramických nálezových celků ze sídlištních objektů. Koeficienty diskriminačních funkcí.

Classification Results

	Predicted Group Membership	Keramická skupina	LŠ_2	LŠ_3	LŠ_4	LŠ_5	Total
Original	Count	LŠ_2	30	1	0	0	31
		LŠ_3	0	43	0	2	45
		LŠ_4	1	2	9	1	13
		LŠ_5	1	2	1	3	7
		Ungrouped cases (SVP, KZH)	10	20	19	7	56
	%	LŠ_2	96,8 %	3,2 %	0,0 %	0,0 %	100,0 %
		LŠ_3	0,0 %	95,6 %	0,0 %	4,4 %	100,0 %
		LŠ_4	7,7 %	15,4 %	69,2 %	7,7 %	100,0 %
		LŠ_5	14,3 %	28,6 %	14,3 %	42,9 %	100,0 %
		Ungrouped cases (SVP, KZH)	17,9 %	35,7 %	33,9 %	12,5 %	100,0 %
Cross-validated	Count	LŠ_2	29	2	0	0	31
		LŠ_3	0	43	0	2	45
		LŠ_4	1	2	9	1	13
		LŠ_5	1	2	1	3	7
		Ungrouped cases (SVP, KZH)	10	20	19	7	56
	%	LŠ_2	93,5 %	6,5 %	0,0 %	0,0 %	100,0 %
		LŠ_3	0,0 %	95,6 %	0,0 %	4,4 %	100,0 %
		LŠ_4	7,7 %	15,4 %	69,2 %	7,7 %	100,0 %
		LŠ_5	14,3 %	28,6 %	14,3 %	42,9 %	100,0 %
		Ungrouped cases (SVP, KZH)	17,9 %	35,7 %	33,9 %	12,5 %	100,0 %

a 88,5 % of original grouped cases correctly classified.

b Cross validation is done only for those cases in the analysis. In cross validation, each case is classified by the functions derived from all cases other than that case. c 87,5 % of cross-validated grouped cases correctly classified.

Tabulka XX. Břeclav – Pohansko. Diskriminační analýza keramických náleзовých celků ze sídlištních objektů. Výsledky klasifikace. LŠ_2 až LŠ_5: keramické skupiny z Lesní školky, SVP: Severovýchodní předhradí, KZH: Kostice – Zadní hrůd.

mimořádné a jejich datování není snadné ani jednoznačné. Velká chlebová pec SVP_203 byla několikrát přestavována a starší keramika mohla být těmito přestavbami ve větším množství fixována v dolních partiích výplně objektu. To ukazuje na starší datování objektu, i když mladší přestavby pece mohly probíhat i později, což však nelze ani potvrdit, ani vyloučit, protože nálezy z celé výplně objektu byly statisticky hodnoceny jako jeden celek. Také v případě objektu SVP_205 je terénní situace komplikovaná. Na dně objektu se nacházela vrstva (SVP_205_1107) s mladší keramikou chronologické skupiny VM3 a vrstva se starší keramikou (SVP_205_1106) ležela ve výplni až nad ní, což ze stratigrafického hlediska nedává smysl. Je možné, že do mladšího objektu byl dodatečně smeten starší odpad z okolí. Každopádně obě vrstvy výplně byly v tomto objektu ještě překryty hrobem, který je stratigraficky bezpochyby nejmladší.

Celkově však v celém zkoumaném areálu na Severovýchodním předhradí jednoznačně dominuje keramika z mladší až pozdní fáze velkomoravského období – tzn. chronologické skupiny VM3, VM4 a VM5. Některé sídlištní objekty jsou k těmto skupinám přiřazeny jednoznačně, u jiných není jejich příslušnost tak zřejmá. Statistická pravděpodobnost příslušnosti objektů k jednotlivým skupinám (max. hodnota 1) je vyjádřena v tabulce s výsledky diskrimi-

nační analýzy hodnotou Probabilities of Membership in Group 2–5.

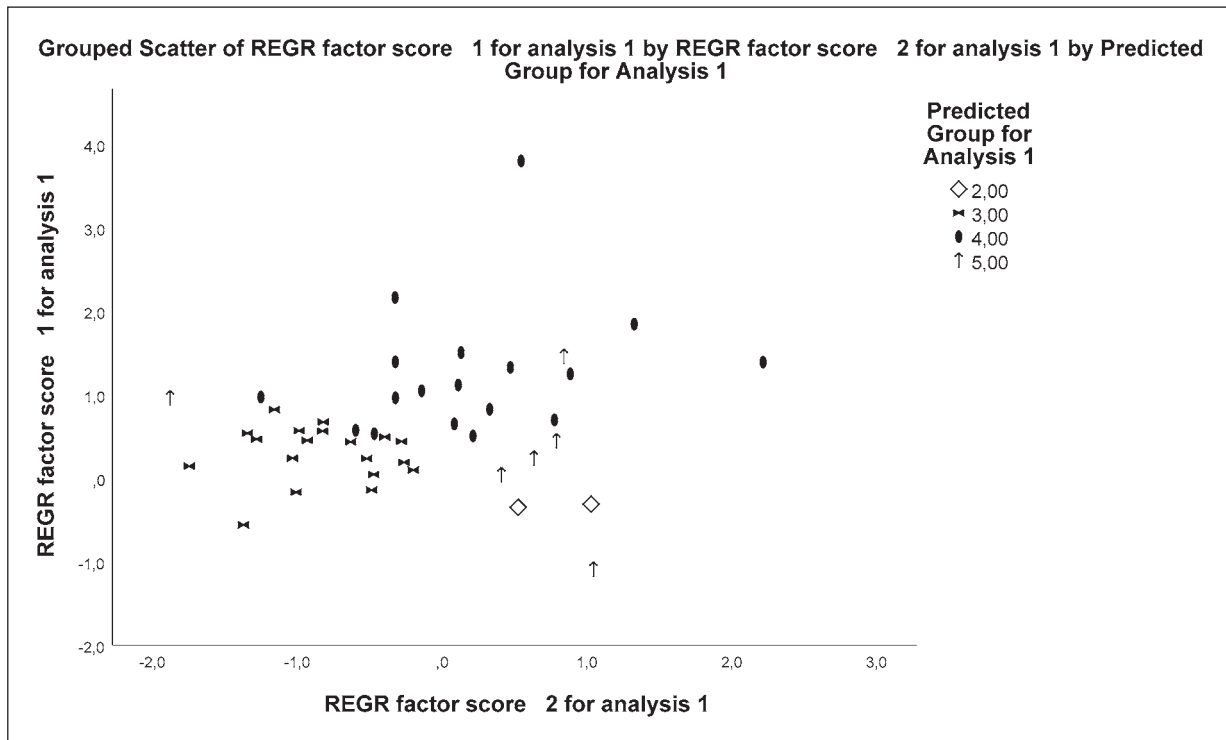
Specifikem keramiky ze Severovýchodního předhradí je silně nadprůměrné zastoupení skupiny VM4. Je zde identifikováno 62,1 % všech dosud analyzovaných náleзовých celků z Pohanska a okolí zařazených do této skupiny. Tento výsledek nás však nepřekvapuje. V prostoru řemeslnického areálu v Lesní školce byla skupina 4 vázána primárně na zemnice, kde se pro ni typická keramika vyskytovala společně s nálezy jezdecké výstroje, šipek, součástí zámků, železných kování a věder. Jelikož 4. skupinu tvoří nádoby, které patří k nejkvalitnějšímu a relativně vzácnému zboží z Pohanska (*Macháček 2001a*, 137–138, 143), spojili jsme již dříve tuto kombinaci nálezu se specifickou skupinou obyvatel Pohanska, kteří se nezabývali běžnou řemeslnou či zemědělskou činností, ale zaujímalí ve společnosti zvláštní postavení, které se odrazilo např. v jejich obydlích (např. na maltu zděné nároží zemnice č. 54 v Lesní školce) či v nadstandardním přístupu k nejkvalitnější keramice. V areálu Lesní školky obývali zemnice, což je odlišovalo od většinové populace, která se v Lesní školce věnovala řemeslné výrobě a žila v jiném typu obydlí. Tito lidé mohli patřit k vojenské složce tehdejší společnosti (*Macháček 2010*, 297–299). Mimořádně vysoké zastoupení chronologické skupiny VM4 na Severovýchodním předhradí tak podporuje naši hypotézu, že lidé s nadstandardním přístupem ke kvalitní

8 Datování sídliště na Severovýchodním předhradí Pohanska

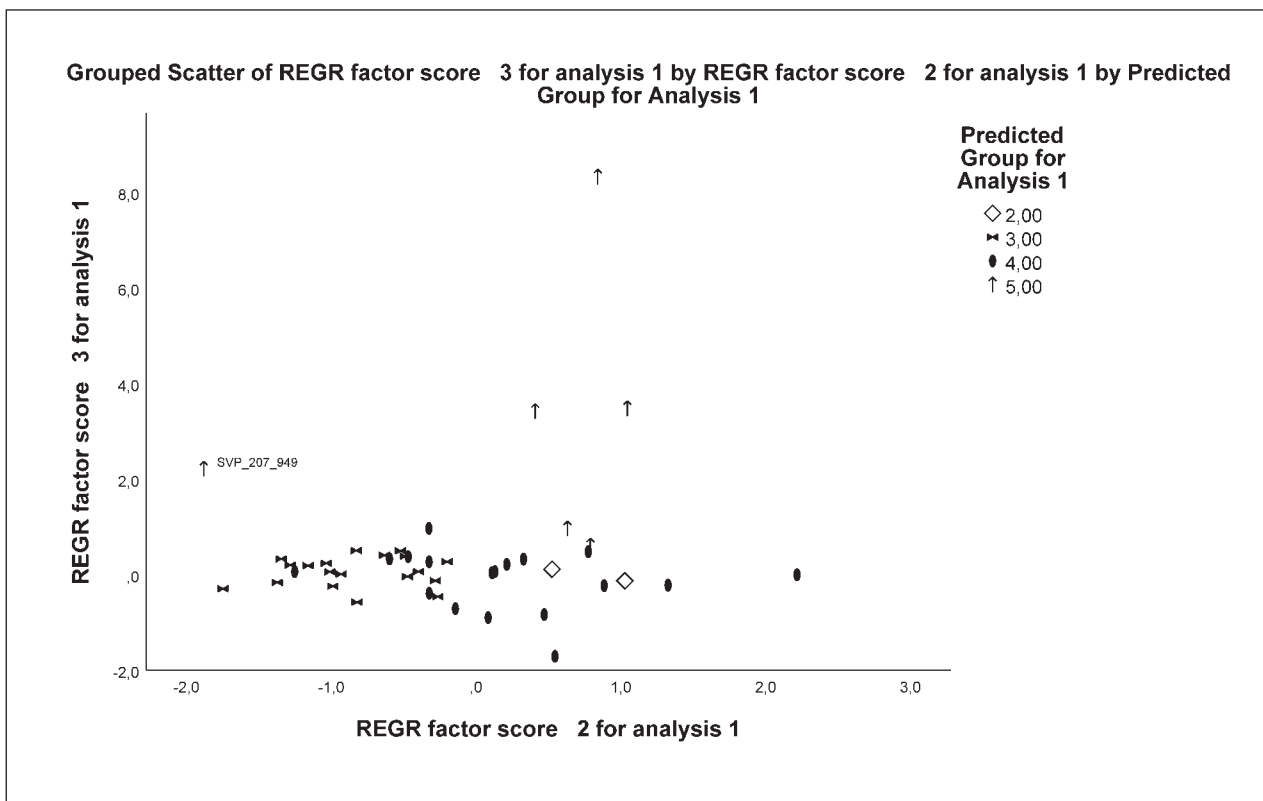
č_objekt	Factor score 1	Factor score 2	Factor score 3	Predicted Group for Analysis 1	Probabilities of Membership in Group 2	Probabilities of Membership in Group 3	Probabilities of Membership in Group 4	Probabilities of Membership in Group 5
SVP_130	-0,16964	-1,00957	0,05878	VM_3	0,01	0,95	0,03	0,02
SVP_134	0,14310	-1,74756	-0,29935	VM_3	0,00	0,98	0,02	0,00
SVP_135	-1,09180	1,04436	3,47005	VM_5	0	0	0	1
SVP_137	0,69619	0,77529	0,48052	VM_4	0,11	0,04	0,63	0,23
SVP_140	0,82473	0,32809	0,32235	VM_4	0,02	0,07	0,85	0,06
SVP_142	0,65004	0,08357	-0,90419	VM_4	0,04	0,40	0,56	0
SVP_147	1,84557	1,32626	-0,22308	VM_4	0	0	1	0
SVP_150	0,23756	0,63254	0,96222	VM_5	0,04	0,01	0,04	0,91
SVP_156	1,45573	0,84029	8,32612	VM_5	0	0	0	1
SVP_164	0,45105	-0,93217	0,802	VM_3	0	0,76	0,23	0,01
SVP_170	1,24985	0,88481	-0,23188	VM_4	0,01	0,01	0,97	0
SVP_171	0,43843	-0,28157	-0,12907	VM_3	0,02	0,56	0,40	0,01
SVP_178	0,53204	-0,46866	0,37541	VM_4	0,01	0,41	0,49	0,08
SVP_187	1,11560	0,11101	0,03703	VM_4	0	0,05	0,94	0
SVP_188	1,50402	0,13004	0,06208	VM_4	0	0,01	0,99	0
SVP_191	0,56749	-0,98928	-0,24385	VM_3	0	0,75	0,25	0
SVP_194	0,46679	-1,28253	0,19989	VM_3	0	0,82	0,18	0,01
SVP_203	-0,31176	1,02779	-0,13173	VM_2	0,94	0,02	0,01	0,03
SVP_204	1,38932	2,21669	-0,384	VM_4	0,18	0	0,81	0
SVP_205	0,09602	-0,20021	0,26679	VM_3	0,07	0,55	0,19	0,20
SVP_205_1106	-0,34929	0,52506	0,11133	VM_2	0,69	0,12	0,02	0,18
SVP_205_1107	-0,14348	-0,48798	0,38280	VM_3	0,04	0,63	0,06	0,27
SVP_206	0,97156	-1,25208	0,06010	VM_4	0	0,44	0,56	0
SVP_207	0,56516	-0,82686	0,50411	VM_3	0	0,50	0,42	0,08
SVP_207_946/993	0,96252	-0,32310	-0,39324	VM_4	0	0,22	0,78	0
SVP_207_947/995	0,53838	-1,34544	0,32877	VM_3	0	0,77	0,22	0,01
SVP_207_949/996	0,95775	-1,87996	2,21081	VM_5	0	0,01	0,04	0,95
SVP_207_997	0,82221	-1,15974	0,18505	VM_3	0	0,51	0,49	0
SVP_217	2,16363	-0,32565	0,96701	VM_4	0	0	1	0
SVP_218	1,04658	-0,14275	-0,71619	VM_4	0	0,17	0,83	0
SVP_221	0,18968	-0,26400	-0,46344	VM_3	0,05	0,78	0,17	0
SVP_224	0,23391	-0,52195	0,49551	VM_3	0,01	0,52	0,21	0,25
SVP_226	0,03835	0,40882	3,41161	VM_5	0	0	0	1
SVP_227	1,32515	0,47067	-0,83751	VM_4	0	0,03	0,97	0
SVP_228	0,23865	-1,03408	0,23796	VM_3	0	0,85	0,12	0,03
SVP_229	0,67160	-0,82208	-0,58021	VM_3	0	0,68	0,32	0
SVP_231	-0,55918	-1,37307	-0,16486	VM_3	0	0,99	0	0
SVP_232	0,50585	0,21239	0,21191	VM_4	0,07	0,22	0,61	0,10
SVP_238	0,49364	-0,39732	0,06281	VM_3	0,01	0,51	0,45	0,02
SVP_253	0,44489	0,78928	0,59979	VM_5	0,17	0,03	0,26	0,54
SVP_255	0,57368	-0,59775	0,32924	VM_4	0	0,45	0,49	0,05
SVP_266	0,43395	-0,63283	0,40428	VM_3	0,01	0,54	0,36	0,10
SVP_283	1,39293	-0,32397	0,26614	VM_4	0	0,03	0,97	0
SVP_284	3,79988	0,54492	-1,71341	VM_4	0	0	1	0
SVP_nad 284	0,04401	-0,47348	-0,04080	VM_3	0,03	0,83	0,11	0,03

Tabulka XXI. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Diskriminační analýza keramických náleзовých celků ze sídlištních objektů. Zařazení jednotlivých celků do predikovaných chronologických skupin VM_2 až VM_5.

Graf 6. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Analýza hlavních komponent (PCA) keramických nálezových celků. Faktorová skóre nálezových celků ze Severovýchodního předhradí s vyznačenými chronologickými skupinami podle diskriminační analýzy.

Graf 7. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Analýza hlavních komponent (PCA) keramických nálezových celků. Faktorová skóre nálezových celků ze Severovýchodního předhradí s vyznačenými chronologickými skupinami podle diskriminační analýzy.

keramice žili i zde a že se v této části aglomerace mohlo nacházet sídlo vysoce postaveného knížecího úředníka a jeho *familie*, resp. členů jeho vlastní vojenské družiny (Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016, 212).

Poměrně vysoké zastoupení má na Severovýchodním předhradí také keramika 5. chronologické skupiny (46,2 %). Již výše jsme konstatovali, že znaky, které jsou pro keramiku této skupiny typické, jako např. příměs tuhy, zjevně odkazují k mladšímu velkomoravskému období, které je chronologicky fixováno do 10. stol. buď na základě radiokarbonových dat, jako v případě blízkého sídliště Na včelách, vzdáleného cca 300 m severně od Severovýchodního předhradí (Dresler 2016, 163–174), nebo podle nálezů mincí, jako v případě sídliště v Kosticích – Zadním hrůdu (Balcárková – Dresler – Macháček 2017, 146–151). Podle keramiky se zdá, že osídlení na Severovýchodním předhradí přežívá do 10. stol. ve větší míře než v centrální části aglomerace, snad s výjimkou interiéru a nejbližšího okolí sekularizovaného kostela na Velmožském dvorci, odkud známe keramiku datovanou po roce 1000 (Balcárková – Dresler – Macháček 2017, 212). Poměrně silné zastoupení keramiky z nejpozdější raně středověké fáze Pohanska však na Severovýchodním předhradí nepřekvapí, neboť již radiokarbonová data z hrobů u rotundy ukazovala, že se zde pohřbívalo hluboko do 10. stol. (Macháček – Dresler – Přichystalová 2018). Zdá se, že v té době bylo poměrně silně osídleno i Jižní předhradí (Pokorná 2011, 93–101).

Kromě keramických nálezových celků, které řadíme do velkomoravského období a které jsme datovali s pomocí metod vícerozměrové statistiky, se na Severovýchodním předhradí objevuje i poměrně velká sku-

pina sídlištních objektů, které podle keramiky řadíme do horizontu RS1–2, tzn. časně slovanského (6.–7. stol.) či starohradištního (7.–8. stol.). Nálezové celky s touto keramikou nebyly povětšinou příliš početné, a proto nemělo význam tuto keramiku vyhodnocovat statistickými metodami. Časně slovanská a starohradištní keramika je však natolik odlišná od velkomoravské produkce (Dostál 1982b; 1985; Macháček 2000; 2002b), že ji můžeme snadno klasifikovat na základě pouhého empirického pozorování i menšího počtu fragmentů. Takto jsme do horizontu RS1–2 zařadili 24 sídlištních objektů (tab. XXIII).

Shrneme-li naše poznatky o datování části Severovýchodního předhradí Pohanska prozkoumané v letech 2008 až 2016, pak můžeme konstatovat, že na základě keramiky řadíme 45 sídlištních objektů s pomocí statistických metod do některé z velkomoravských fází a 24 sídlištních objektů na základě empirie do časně slovanského či starohradištního období (obr. 84). Ostatní sídlištní objekty lze klasifikovat jako obecně raně středověké, či je nelze datovat vůbec kvůli nedostatku průkazných nálezů. Pouze dva sídlištní objekty (O245 a O246) zřejmě nepatří do raného středověku a pocházejí z mladší doby železné, přičemž v objektu O246 byla v dominantně laténském materiálu infiltrována i keramika časně slovanská. Minoritní laténské osídlení bylo na Severovýchodním předhradí zachyceno již dřívějšími archeologickými výzkumy (Dostál 1968).

Osídlení Severovýchodního předhradí kulminuje v mladších a pozdních fázích velkomoravského období, které ztotožňujeme s chronologickými skupinami VM3, VM4 a VM5. Starší velkomoravská fáze je zde také zastoupena, avšak pouze okrajově. Lze předpo-

Objekt	KZH	Count	Predicted Group				Total
			VM_2	VM_3	VM_4	VM_5	
		Count	8	1	1	1	11
		% within Predicted Group	19,0 %	1,5 %	3,4 %	7,7 %	7,2 %
LŠ_2		Count	30	1	0	0	31
		% within Predicted Group	71,4 %	1,5 %	0,0 %	0,0 %	20,4 %
LŠ_3		Count	0	43	0	2	45
		% within Predicted Group	0,0 %	63,2 %	0,0 %	15,4 %	29,6 %
LŠ_4		Count	1	2	9	1	13
		% within Predicted Group	2,4 %	2,9 %	31,0 %	7,7 %	8,6 %
LŠ_5		Count	1	2	1	3	7
		% within Predicted Group	2,4 %	2,9 %	3,4 %	23,1 %	4,6 %
SVP		Count	2	19	18	6	45
		% within Predicted Group	4,8 %	27,9 %	62,1 %	46,2 %	29,6 %
Total		Count	42	68	29	13	152
		% within Predicted Group	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Tabulka XXII. Břeclav – Pohansko. Diskriminační analýza nálezových celků ze sídlištních objektů. Rozdělení keramických celků ze Severovýchodního předhradí (SVP), Kostic – Zadního hrůdu (KZH) a Lesní školky (LŠ_2 až LŠ_5) mezi chronologické skupiny (VM_2 až VM_5) podle nové diskriminační analýzy.

Sídlištní objekt	Chronologická skupina
Empirická klasifikace bez aplikace vícerozměrné statistiky	
SVP_126	RS1-2
SVP_127	RS1-2
SVP_129	RS1-2
SVP_138	RS1-2
SVP_139	RS1-2
SVP_146	RS1-2
SVP_151	RS1-2
SVP_161	RS1-2
SVP_172	RS1-2
SVP_174	RS1-2
SVP_185	RS1-2
SVP_186	RS1-2
SVP_189	RS1-2
SVP_193	RS1-2
SVP_197	RS1-2
SVP_216	RS1-2
SVP_233	RS1-2
SVP_234	RS1-2
SVP_243	RS1-2
SVP_248	RS1-2
SVP_251	RS1-2
SVP_256	RS1-2
SVP_257	RS1-2
SVP_293	RS1-2

Tabulka XXIII. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Keramické nálezné celky empiricky datované do předvelkomoravské fáze RS1-2 (6.–8. stol.).

kládat, že v této době byl zkoumaný areál osídlen jen velice slabě.

Na základě keramiky se můžeme vyjádřit i k synchronizaci s dalšími částmi velkomoravské aglomerace na Pohansku. Osídlení Severovýchodního předhradí je současné s mladší fází řemeslnického areálu v Lesní školce, kdy zde někdy v 80. a 90. letech 9. stol. vzniká velmi komplexní prostorová struktura tvořená pravoúhlými usedlostmi či parcelami, propojenými komunikacemi (Macháček 2010, 179–208, 348–353, 387–388). Synchronizovat můžeme i s vývojem „knížecího“ *palatia* na Velmožském dvorci, kde byly zachyceny důležité stratigrafické vztahy mezi sídlištními objekty s početnými keramickými soubory a žlaby obou hlavních fází palisádového opevnění. Na základě těchto pozorování klademe kulminaci osídlení Severovýchodního předhradí nejdříve do období po velké přestavbě celého komplexu na Velmožském dvorci, kdy zde byla vybudována mladší palisáda. Osídlení Severovýchodního předhradí bezpochyby pokračovalo i v době po zániku druhé palisády Velmožského dvorce (Macháček 2001a,

189–190). Podobné spektrum keramiky jako na Severovýchodním předhradí s výrazným zastoupením pozdních fází evidujeme i na Jižním předhradí Pohanska, jehož osídlení mohlo být současné (Pokorná 2011). Velkomoravské zemědělské sídliště v Koticích – Zadním hrúdu, které je od Severovýchodního předhradí vzdáleno vzdušnou čarou asi 1 km, bylo podle keramiky bezpochyby starší, neboť zde jednoznačně dominovala keramická skupina VM2, viz výše (Balcárková – Dresler – Macháček 2017, 40–53).

8.2 Relativní datování na základě vertikální stratigrafie

Stratigrafické vztahy na prozkoumané ploše Severovýchodního předhradí Pohanska nejsou komplikované. Jedná se především o vzájemné superpozice mezi zahloubenými objekty, hroby a žláby z ohrazení. Složitější situace se objevila jen uvnitř některých zahloubených objektů (např. několikanásobná přestavba pece O203) – tyto případy zde ovšem neřešíme. Zmíníme však stratigrafické vztahy mezi zahloubenými objekty a nadzemními domy, jejichž vyhodnocení není triviální. Půdorysy domů, jejich tvar i rozměry jsou totiž do značné míry hypotetické, což limituje platnost našich závěrů. Superpozice v prostoru kostelního pohřebiště již byly řešeny samostatně (Macháček – Balcárková – Čáp et al. 2014).

8.2.1 Superpozice objekt/objekt

Podařilo se identifikovat vzájemné superpozice dvou a v jednom případě i tří zahloubených objektů (obr. 85–86). Pokud se superponovaly dva objekty, lze podle datování keramického souboru z jejich výplně vydělit následující varianty:

1) datovat bylo možné pouze objekt stratigraficky mladší – např. O141/O142 (VM4), O195/O191 (VM3), O160/O156 (VM5), O246/O238 (VM3), O254/O253 (VM5);

2) žádný objekt v superpozici nebylo možné podle keramiky datovat, např. O195/O175, O223/O210, O241/O240, O242/O244.

Podobně tomu bylo i na plochách zkoumaných v letech 2018–2020.

V jednom případě, kdy se navzájem superponovaly tři objekty, patřil každý z nich do jiné keramické skupiny. Stratigraficky nejstarší objekt O229 řadíme do keramické skupiny VM3. Mladší objekt O217 datujeme dle keramiky do VM4. Keramika z velkého zahloubeného objektu O207, který je stratigraficky mladší než objekt O229 (příčemž k objektu O217 nemá žádný přímý vztah), byla rozdělena podle vrstev do několika souborů, které jsou datovány od VM3 do VM5.

Obr. 85. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Superpozice mezi zahloubenými sídlištními objekty. Nad – stratigraficky mladší, Pod – stratigraficky starší, A – prozkoumaná plocha, B – hroby, C – žlábků, D – sídlištní objekty, E – základy kostela a vyzdžené nároží.

8.2.2 Superpozice objekt/žlábek

Samostatnou kapitolou je superpozice zahloubených objektů a systému žlábků prozkoumaných na ploše jižně od raně středověké cesty směřující k předpokládané severní bráně do centrálního areálu (obr. 87–88). Podrobně se stratigrafickému vztahu žlábků a objektů věnujeme v kapitole o žlábkách, kde konstatujeme, že jsme na prozkoumané ploše nezaznamenali žádný případ, kdy by žlábků narušovaly stratigraficky starší velkomoravské objekty. Naopak ve všech dalších zjištěných superpozicích byl žlábek vždy porušen výkopem mladšího zahloubeného objektu nebo nebyl narušen vůbec, jako v případě vnějšího žlábků s nárožím Z04. Pokud žlábek s jistotou či pravděpodobně porušil starší objekty, pak pouze časné slovanského či starohra-

dištního stáří (O265, O293). Superpozice objektu se žlábkem nastaly v případech žlábků Z05 a Z06: Z06 – O217 (VM4), Z06 – O182, Z05 – O184. Větší počet stratigrafických vztahů mezi žlábků a zahloubenými objekty jsme zaznamenali na plochách, které byly prozkoumány teprve v posledních letech (2018–2019), a jejich zpracování proto není zahrnuto do této publikace. Kvůli zpřesnění chronologie sídliště jsme však předběžně zpracovali keramiku ze dvou objektů (O283 a O284) prozkoumaných v roce 2018, které superponují starší žlábků (Z05 a Z06). Tyto objekty jsou podle našeho vyhodnocení datovány, stejně jako objekt O217, do fáze VM4.

Obr. 86. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Fotografická dokumentace superpozice mezi zahloubenými objekty O207, O217 a O229.

8.2.3 Superpozice hrob/objekt (žlábek)

Nejfrekventovanější superpozice na zkoumané ploše byla registrována již při výzkumu kostelního pohřebiště (*Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016, 144–152*). Jedná se o superpozici, kdy mladší hrob narušuje starší zahloubený sídlištní objekt (obr. 89–90). Pouze v jednom případě byl hrob narušen mladším objektem. Platí to pro objekty nejen časně slovanské/starohradištní, ale i objekty datované obecně do velkomoravského období nebo i na základě keramiky do některé z velkomoravských fází. Na celé zkoumané ploše bylo identifikováno 20 superpozic hrobů s objekty. Z toho ve třech případech hrob narušil časně slovanský / starohradištní objekt (O126/H55 a H66, O139/H117, O161/H123), čtyřikrát objekt zařazený do skupiny VM3 (O130/H190 a H196, O134/H78 a H709, O205/H215, O238/H212), pětkrát do skupiny VM4 (O138/H145, O140/H181 a H182, O142/H163 a H194, O218/H208, O232/H215) a sedmkrát objekt datovaný obecně do velkomoravského období (O132/H53, O141/H161, H163 a H165, O144/H177 a H178, O148/H199, O162/H199, O163/H187 a H196, O250/H212 a H215). V případě hrobu H206, který se nacházel v nároží žlábků Z05, nebylo možné jasně definovat stratigrafický vztah. Jediný případ, kdy

zahloubený objekt narušil hrob, jsme zaznamenali v případě hrobu H210 a objektu O230. Objekt O230 byl datován do velkomoravského období bez specifikace k příslušnosti ke keramické skupině. Kousky malty ve výplni objektu, který se nachází 2,8 m od kamenného zděného nároží, naznačují, že objekt by mohl náležet k finální fázi osídlení.

8.2.4 Superpozice nadzemních domů a zahloubených objektů, žlábků a hrobů

V případě nadzemních domů a jejich superpozice se zahloubenými částmi sídliště se dostáváme na nejistou půdu. Přímé sledování a definování stratigrafických vztahů v terénu nebylo z objektivních příčin možné. Výplně objektů a hrobů jsme neregistrovali dříve než na úrovni podloží, tzn. až pod původním velkomoravským komunikačním povrchem, na kterém stály nadzemní domy. Nemůžeme proto jednoznačně tvrdit, že žádný zahloubený objekt či hrob neprorazil jejich podlahu. Přesto se však domníváme, že všechny rekonstruované nadzemní domy jsou stratigraficky nejmladší. Ve třech případech bychom dokonce mohli uvažovat o tom, že nadzemní dům překryl i hrobovou jámu. Jedná se o dům ND135 a hroby H97 a H195, dům ND166

Obr. 87. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Superpozice mezi zahloubenými sídlištními objekty a žlábký. Nad – stratigraficky mladší, Pod – stratigraficky starší, A – prozkoumaná plocha, B – hroby, C – žlábký, D – sídlištní objekty, E – základy kostela a vyzdžené nároží.

a hrob H203, resp. dům ND226 a hrob H213. Bohužel v hrobech nebyly žádné chronologicky citlivé nálezy. Ani radiokarbonové datování nenaznačuje žádné výjimečné stáří těchto hrobů.

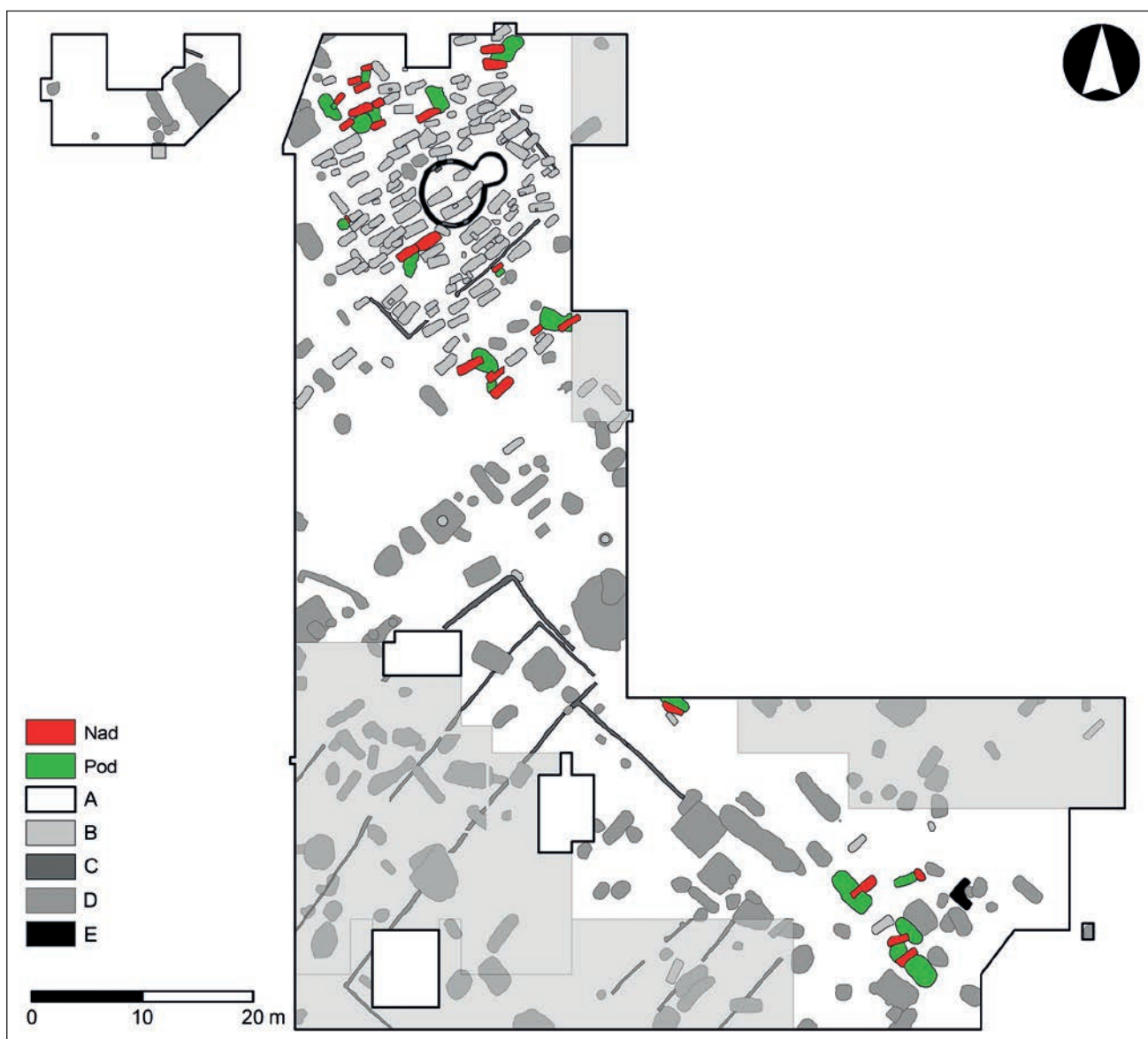
Rekonstruovat vývoj velkomoravského osídlení Severovýchodního předhradí na základě stratigrafických vztahů není jednoduché, protože množství zjištěných superpozic je relativně malé. Většina objektů byla zahloubena do podloží, aniž by narušila jiný velkomoravský objekt nebo žlábek. V prostoru kostelního pohřebiště i sídliště jsou některé objekty narušeny mladšími hroby. Nejčastěji byly objektem narušeny některé žlábký. Z hlediska stratigrafického vývoje situace vypadá následovně: Nejstarší velkomoravskou strukturou jsou žlábký Z05 a Z06, za předpokladu, že jsou velkomorav-

ské, a objekty v jejich těsné blízkosti, které je respektují a nenarušují, např. zemnice O194. Stejně staré mohou (ale nemusí) být i zahloubené objekty, které nejsou ve stratigrafickém vztahu s žádným starším velkomoravským objektem. Do skupiny nejstarších objektů patří i kostel s ohrazením a hroby, které toto ohrazení respektují a byly vyhloubeny nejdříve. Žlábký ohrazení na sídlišti byly později narušeny zahloubenými objekty a nadzemními domy, patrně při rozšiřování nebo posunování původního ohrazení výkopem žlábký Z04. Bohužel nelze rozhodnout, zda i zemnice O229 narušila žlábek Z06, nebo jej respektovala. Další skupinou jsou hroby, které narušují zahloubené objekty. Jsou to hroby na severním okraji kostelního pohřebiště a hroby na ploše sídliště. Tyto hroby jsou na lokalitě stratigraficky nejmladší, což je konstatování, které možná

Obr. 88. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Fotografická dokumentace superpozice mezi žlábkem Z06 a objektem O217 v řezu.

Obr. 89. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Superpozice mezi zahloubenými sídlištními objekty a hroby. Nad – stratigraficky mladší, Pod – stratigraficky starší, A – prozkoumaná plocha, B – hroby, C – žlábků, D – sídlištní objekty, E – základy kostela a vyzděné nároží.

Obr. 90. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Fotografická dokumentace superpozice hrobu H214 nad starším sídlištním objektem O205, do jehož zásypu se hrob propadal.

platí i pro nadzemní domy, jako např. dům ND135, jehož rekonstruovaný půdorys překrývá dva kostrové hroby i zahloubené velkomoravské objekty.

8.3 Dendrochronologické datování

Dendrochronologické datování sídliště na Severovýchodním předhradí bylo možné pouze díky objevu studny (O266) v sezoně 2018 (obr. 91). V žádném jiném objektu se nedochovaly dřevěné nebo zuhelnatělé konstrukční prvky.

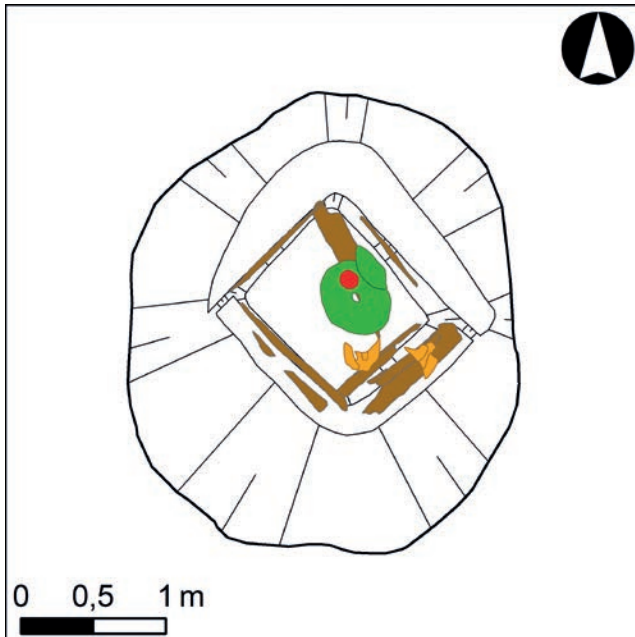
Studna se ve svrchní části jevila jako kruhový objekt mísovitého průřezu s tmavou hlinitopísčitou výplní. Na severovýchodní straně objektu se nacházely kameny, které postupně padaly do prostoru vymezeného otisky a shnilými zbytky dvou stěn dřevěného bednění studny. Další dvě stěny byly v horní partii strženy závalem studny. Výplň uvnitř i vně bednění byla šterkovitá. Dřevěné prvky se dochovaly pouze ve spodní partii studny, cca 15–35 cm nade dnem studny, které se nacházelo v hloubce 2,76 m pod úrovní podloží. Bednění studny bylo obdélníkové o rozměrech 1,2 × 1 m, orientované delší osou ve směru SZ–JV, tedy ve směru jedné ze dvou převládajících orientací zahloubených objektů.

Dendrochronologickou analýzu provedl Jaroslav Škojec z pracoviště Archeologického ústavu AV ČR v Mikulčicích. Byly měřeny dva nejlepší vzorky z odebraných konstrukčních prvků. Nejlepší výsledky poskytl *in situ* dochovaný kus bednění z jihovýchodní strany studny. Byla provedena dvě měření: první vzorek (číslo měření j.380) poskytl 70 letokruhů a druhý vzorek (číslo měření j.381) 67 letokruhů. Konstrukční prvek nalezený v horizontální poloze, dokumentační úroveň 15, měl jen 32 letokruhů a jeho měření (číslo měření j.374) nebylo možné korelovat se standardními chronologiemi. Ani v jednom případě nebyla zachycena hranice bělového dřeva ani podkorní letokruh.

Jednotlivá měření i střední křivka vytvořená ze všech měření byly srovnávány se stávajícími standardy: czgestom2001 (539–1897), MIKST1–M (645–872), MIKST4–M (624–885) a JIHOMOR-M (645–1412). Výsledky korelace jsou zobrazeny v tabulce XXIV.

Datované dřevěné konstrukční prvky nemohou, vzhledem k absenci podkorního letokruhu i bělového dřeva, pocházet ze stromů skácených dříve než v roce 884. Zjištěné datum rámcově koreluje s dřívějšími dendrochronologickými analýzami provedenými na dřevěných prvcích studny O202 z prostoru řemeslnického areálu tzv. Lesní školky, jejíž dendrochronologická analýza poskytla „datum krátce po roce 882 n. l.“

Obr. 91. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Studna O266 na úrovni dochované vřdřevy (hnědě) s žernovy na dně (zeleně).

(Dresler – Humlová – Macháček et al. 2010; Macháček – Dresler – Rybníček 2013). Ve shodě s datováním studny je potom i předpokládána doba výstavby blízkého opevnění, zjištěná na základě dendrochronologické analýzy zuhelnatělých konstrukčních prvků získaných při výzkumu řezu R15 s datováním „po roce 881 n. l.“ (Dresler 2011; Dresler – Humlová – Macháček et al. 2010). Datování studny ze Severovýchodního předhradí (VM3) i z Lesní školky na základě keramického mate-

riálu je také shodné (Macháček 2007b, 152–156) a lze oprávněně předpokládat, že obě dřevěné konstrukce pocházejí z posledních dvou desetiletí 9. stol., stejně jako fortifikace hradiska.

8.4 Radiokarbonové datování

Kalibrace radiokarbonových dat byla provedena pomocí programu OxCal – v 4.4 Web interface build number: 130 (Bronk Ramsey – Lee 2013), při použití kalibrační křivky IntCal20 (Reimer – Austin – Bard et al. 2020). Radiokarbonová data vzorků z lidských či zvířecích kostí a jedné obilky byla naměřena v radiokarbonových laboratořích v Poznani, Lavalu a Debrecínu. Z každého hrobu byly pořízeny dva vzorky, a to z různých částí skeletu. Z objektů byly odebírány vzorky z jedné nebo více vrstev. Přehled analyzovaných vzorků je sumarizován v tabulce XXV. Pracovali jsme s širším 95,4% intervalem pravděpodobnosti. Ve výstupech je zobrazen i interval užší, byť nebyl využit.

Do analýzy byly vybrány ty objekty, které se nacházely ve stratigrafických vztazích, a u kterých existoval předpoklad kvalitního archeologického datování na základě keramiky (viz kapitola Chronologie podle sídlištní keramiky).

Absolutní datování i s novou kalibrační křivkou IntCal20 naráží na problém tzv. plata korelační křivky a jejího kolísání na začátku i konci plata, které negativně ovlivňuje přesnost radiokarbonového datování větší části 9. století. Analýza radiokarbonových dat nám tak pouze umožňuje sledovat relativní stáří. Jistou fixaci radiokarbonového datování nám umožnilo dendrodatum dřevěné konstrukce studny (O266), které

A	B	C	D	E	F	G
j.374	-	-	-	32	+3ak	
j.380 (czgestom2001)	4.31	4.09	65.70	70	+2ak	po roce 883
j.380 (MIKST1-M)	3.90	3.37	60.70	70	+2ak	po roce 883
j.380 (MIKST4-M)	3.31	3.43	60.00	70	+2ak	po roce 883
j.380 (JIHOMOR-M)	1.82	2.29	55.70	70	+2ak	po roce 883
j.381 (czgestom2001)	4.67	3.89	67.90	67	+2ak	po roce 883
j.381 (MIKST1-M)	3.98	3.63	66.40	67	+2ak	po roce 883
j.381 (MIKST4-M)	3.17	3.30	66.40	67	+2ak	po roce 883
j.381 (JIHOMOR-M)	2.51	3.17	61.90	67	+2ak	po roce 883
BrPo1 (czgestom2001)	4.85	4.48	64.30	70	+2ak	po roce 883
BrPo1 (MIKST1-M)	4.21	3.80	67.20	70	+2ak	po roce 883
BrPo1 (MIKST4-M)	3.45	3.62	64.30	70	+2ak	po roce 883
BrPo1 (JIHOMOR-M)	2.34	2.96	62.90	70	+2ak	po roce 883

Tabulka XXIV. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Dendrochronologické datování studny O266. Výsledky korelace jednotlivých měření (j.380, j.381) a střední křivky (BrPo1) se standardními chronologiemi (czgestom2001, MIKST1-M, MIKST4-M, JIHOMOR-M). A = číslo měření; střední křivka (standardní chronologie); B = T. test 1 (podle Baillie & Pilcher); C = T. test 2 (podle Hollsteina); D = souběžnost křivek v procentech; E = počet změřených letokruhů; F = ukončení; G = datace.

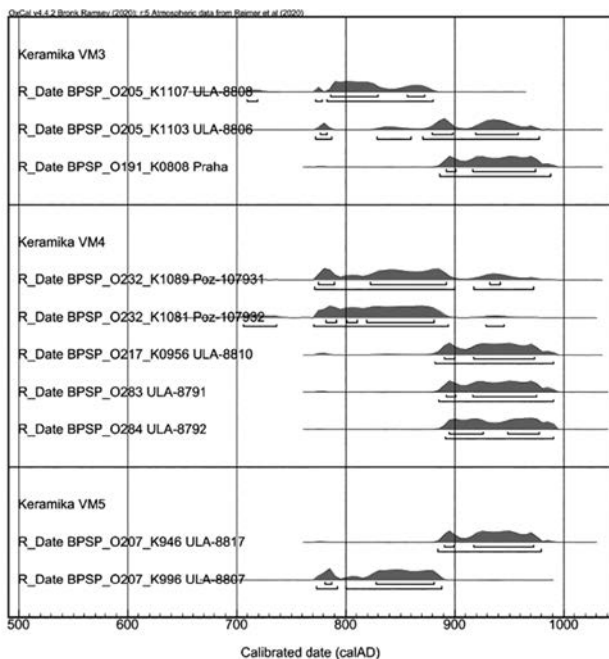

bylo J. Škojcem z pracoviště v Mikulčicích stanoveno do doby po roce 884.

8.4.1 Radiokarbonové datování keramických skupin

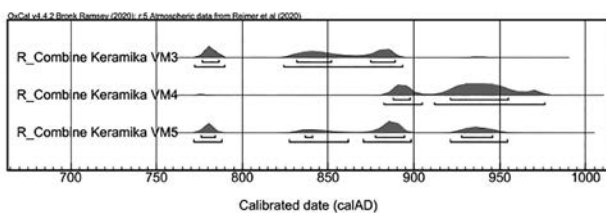
Do analýzy byly zařazeny vzorky z objektů, které byly datovány pomocí formalizovaných statistických metod na základě keramiky (viz kapitola Chronologie podle sídlištní keramiky).

Na základě datování keramiky byla radiokarbonová data rozdělena do tří skupin (obr. 92): VM3, VM4 a VM5, a takto jednoduše kalibrována pomocí křivky IntCal20. Vzorky jsou v analýze seřazeny podle střední hodnoty. V případě, že z jednoho objektu byly odebrány dva vzorky, jsou tyto potom seřazeny ve stratigrafickém pořadí, tj. artefakt stratigraficky starší vrstvy je výše.

Obr. 92. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí.

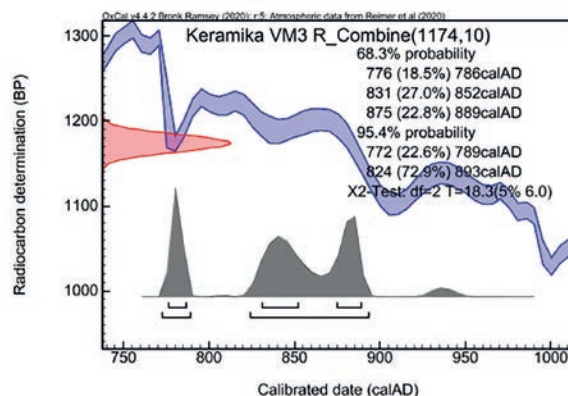
Kalibrování radiokarbonových dat rozdělených podle keramických skupin.

Obr. 93. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí.

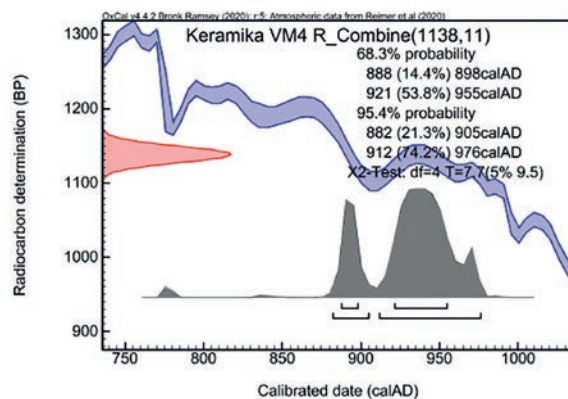
Kombinovaná kalibrování radiokarbonových dat keramických skupin.

Ani pokud jednotlivé keramické skupiny kombinujeme, nejsou výsledky výrazně lepší (obr. 93). Ve skupinách VM3 a VM5 vykazuje kombinace příliš velkou chybu v testu shody. Nepomáhá ani modelování pomocí nástrojů PHASE a SEQUENCE. Datování

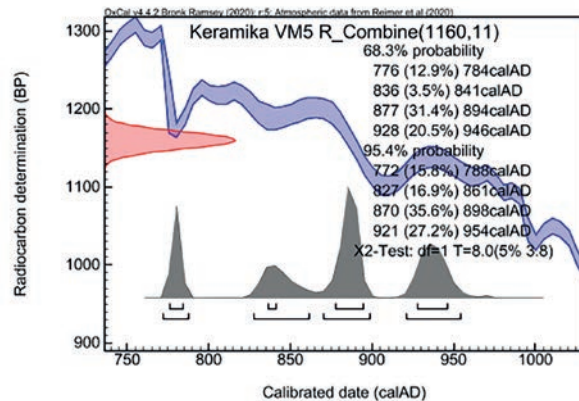
Obr. 94. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí.

Pravděpodobnostní intervaly radiokarbonových dat z keramické skupiny VM3.

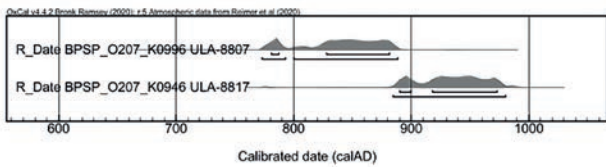
Obr. 95. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí.

Pravděpodobnostní intervaly radiokarbonových dat z keramické skupiny VM4.

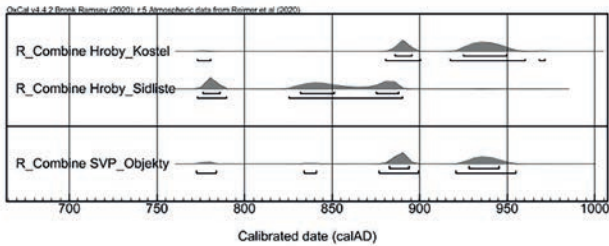

Obr. 96. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí.

Pravděpodobnostní intervaly radiokarbonových dat z keramické skupiny VM5.

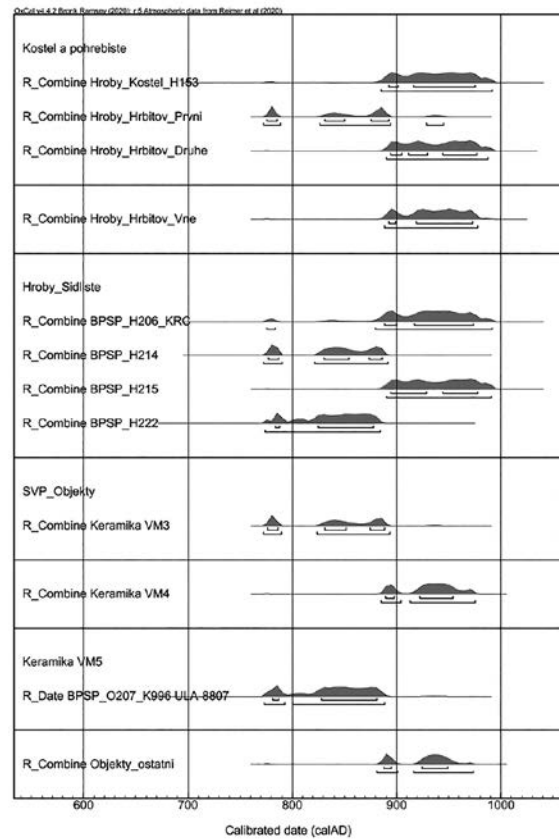
Obr. 97. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Kalibrovaná radiokarbonová data vzorků z objektu O207.

Obr. 98. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Kombinovaná radiokarbonová data pro jednotlivé komponenty sídelního areálu. *R_Combine_Hroby_Kostel* – hrob z pohřebiště u kostela, *R_Combine_Hroby_Sidliste* – rozptýlené hroby ze sídliště, *R_Combine_SVP_Objekty* – sídlištní objekty.

skupiny VM5 není zatím zcela jasné. V případě keramické skupiny VM5 byly oba vzorky z různých vrstev výplně objektu O207 zařazeny do jedné skupiny, byť do VM5 patří pouze vzorek z kontextu 996. Druhý vzorek, z kontextu 946, patří podle keramiky z dané vrstvy do starší skupiny VM4. Dvě použitá data z objektu O207 nejsou konzistentní, což odpovídá i situaci v objektu, kdy stratigraficky nižší vrstvy obsahují více materiálu typologicky mladšího a naopak, což svědčí o komplikované genezi výplně tohoto mimořádně velkého zahloubeného objektu (obr. 97). Přiřazení k jednotlivým keramickým skupinám je výsledkem statistického zpracování a rozdělení na základě procentuálního zastoupení klíčových znaků (viz Macháček 2007b, 155). Pro lepší datování keramické skupiny VM5 bude potřeba v budoucnosti použít takové objekty, jejichž výplň je homogenní.

Výsledky radiokarbonového datování nám za současného počtu a možností metody ukazují, že keramické skupiny se na sídlišti vyskytovaly společně, a to určité v poslední čtvrtině 9. století (obr. 94–96). Odpověď na otázku, zda některá ze skupin skončila svoji existenci dříve než jiná, je za současné metodiky vzorkování a datování nejistá, protože nedatujeme výrobu, používání a zánik keramiky samotné, ale přenesené přes jiné artefakty, v našem případě zvířecí kosti. Pro lepší výsledky bude nezbytné z těchto objektů datovat početnější série vzorků.

Obr. 99. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Kalibrovaná radiokarbonová data z jednotlivých komponent a keramických skupin. *R_Combine_Hroby_Kostel_H153* – kostra „zakladatele“ kostela, *R_Combine_Hroby_Hrbitov_Prvi* – stratigraficky starší pohřby uvnitř oplocení kostelního pohřebiště, *R_Combine_Hroby_Hrbitov_Druhe* – stratigraficky mladší pohřby uvnitř oplocení kostelního pohřebiště, *R_Combine_Hroby_Hrbitov_Vne* – pohřby vně oplocení kostelního pohřebiště, *R_Combine_BPSP* – rozptýlené hroby ze sídliště, *R_Combine_Keramika_VM3* – sídlištní objekty datované dle keramiky do fáze VM3, *R_Combine_Keramika_VM4* – sídlištní objekty datované dle keramiky do fáze VM4, *R_Date_BPSP_O207_K0996 ULA-8807* – sídlištní objekt datovaný do fáze VM5, *R_Combine_Objekty_ostatni* – ostatní sídlištní objekty.

8.4.2 Radiokarbonové datování komponent sídliště

Do analýzy vstupovala různá data získaná během delší doby, která byla v daný moment k dispozici, kromě dat pocházejících z rybích kostí, které jsou ve srovnání s ostatními kostmi z téhož kontextu standardně o několik desetiletí zdánlivě „starší“ díky působení tzv. *reservoir effect*. Série dat byla rozdělena do tří hlavních skupin (obr. 98): 1) hroby z pohřebiště okolo kostela, 2) hroby ze sídliště, 3) sídlištní objekty. Data z každé skupiny byla zkombinována dohromady. Výsledek bohužel vykazuje výraznou chybu testu shody, protože

data spojená do skupin jsou značně heterogenní. Budeme-li však získaný výsledek považovat za jakýsi vstupní model, pak je zřejmé, že všechny komponenty patří do jedné širší periody s tím, že pohřbívání na kostelním pohřebišti na rozdíl od hrobů na sídlišti pokračovalo dále do 10. století, stejně jako existence některých sídlištních objektů. Tento závěr však mohly ovlivnit i chyby, které vyplývají z metodologických omezení radiokarbonového datování (*Světlík – Jull – Molnár et al. 2019*).

Pokud ještě dále rozdělíme tyto tři skupiny na: 1) hrob „zakladatele“ v interiéru kostela, hroby na pohřebišti uvnitř oplocení pohřebiště, které mohou být stratigraficky 2) starší či 3) mladší, 4) hroby na pohřebišti vně oplocení, 5) hroby na sídlišti, 6) až 8) objekty rozdělené do keramických skupin a 9) ostatní objekty, pak je výsledek sice podobný, ale například u kostelního pohřebiště je zřetelný rozdíl mezi stratigraficky staršími a mladšími hroby uvnitř palisádového oplocení a hroby vně oplocení (obr. 99).

Radiokarbonové datování nám nemůže poskytnout jasné odpovědi na všechny otázky. Ve spojení s dendrochronologickým datováním však můžeme konstatovat následující: pokud platí předpoklad, že studna byla postavena jako jedna z prvních po roce 883, pak všechny objekty byly zaplněny a všichni mrtví byli pohřbeni až po tomto datu. Ani v jednom případě nemáme objekt nebo hrob, jehož interval by na 95,4% hladině pravděpodobnosti vylučoval jako terminus post quem rok 883 n. l. Dále je nanejvýš pravděpodobné, že funerální a sídlištní aktivity zde pokračovaly i v 10. stol. (*Macháček – Dresler – Přichystalová 2018*).

8.5 Synchronizace obytné a funerální komponenty sídelního areálu, srovnání s ostatními areály Pohanska u Břeclavi

Synchronizace sídelního areálu na Severovýchodním předhradí s ostatními prozkoumanými polohami Pohanska u Břeclavi je založena na výsledcích statistické analýzy keramiky i vyhodnocení dendrochronologických a radiokarbonových dat. Výsledkem naší práce je model, který však nelze považovat za definitivní. Jistě si v budoucnu vyžádá další doplnění, zpřesnění a změny podle toho, jak budou zpracovávány další části Severovýchodního předhradí i celého Pohanska.

Sídelní areál na Severovýchodním předhradí tvoří nedílnou součást velkomoravského centra na Pohansku. Z hlediska hmotné kultury i absolutního datování v současné době zjišťujeme jak shody, tak i rozdíly mezi předhradím a zbytkem aglomerace.

Vyhodnocení keramiky ukazuje (viz kapitola Chronologie podle sídlištní keramiky), že na Severovýchodním předhradí je jen minimálně zastoupena skupina VM2, která reprezentuje starší velkomoravskou fázi

osídlení Pohanska. Kromě jediného případu, kterým je objekt O203, není přítomnost této skupiny na předhradí tak výrazná, jako tomu je například v areálu Lesní školky nebo na Velmožském dvorci (*Dostál 1975, 167–171; Macháček 2001a; 2010, 114–207*). V případě objektu O203 byla keramika skupiny VM2 součástí úprav pracovního prostoru pece. Domníváme se, že keramická skupina VM2 je charakteristická pro počáteční etapu existence velkomoravského centra, která se však na Severovýchodním předhradí neprojevila. Podle zjištění z Lesní školky, kde dendrochronologicky datovaná studna porušila starší objekt s keramikou skupiny VM2, končí tato fáze nejdříve před rokem 882 n. l. (*Dresler – Humlová – Macháček et al. 2010; Macháček 2010, 207; Macháček – Dresler – Rybníček 2013*).

Počátky intenzivnějších sídlištních aktivit na předhradí tak spojujeme až s keramickými skupinami VM3 a VM4, které také známe z centrální části Pohanska, kde se z hlediska stratigrafického i podle absolutního datování jeví jako současné (*Macháček 2010, 207*). Tyto skupiny lze na základě dendrochronologického datování studny (0266, VM3) vročit do doby po roce 883 n. l. To je ve shodě s radiokarbonovým datováním zvířecích kostí a obilek z výplně objektů, které obsahovaly keramiku skupiny VM3 a VM4.

Budeme-li na základě dendrochronologického datování studny z předhradí a z Lesní školky předpokládat, že v průběhu 80. let 9. stol. došlo na Pohansku ke stavebnímu boomu, potom můžeme s určitou mírou nejistoty tvrdit, že i výstavba sídliště v okolí rotundy nastala v tomto či v následujícím desetiletí. V téže době se začalo pohřbívát na pohřebišti okolo rotundy, nejprve uvnitř hřbitovní ohrady. Zároveň předpokládáme výstavbu ohrazení za cestou jižně od hřbitova, vybudování některých zemnic, následně jejich úmyslnou likvidaci, hloubení většiny jam, později i výstavbu nadzemních domů atd. Jedná se o vrchol vývoje velkomoravské aglomerace, spojovaný s maximálním rozsahem osídlení v centrální části i na obou předhradích, s vybudováním fortifikace a zřejmě i druhé fáze *palatia* na Velmožském dvorci.

Další vývoj spojujeme s keramickou skupinou VM5, expanzí hrobů mimo hřbitovní ohradu, změnou orientace hrobů, recyklací svorových žernovů v otopných zařízeních některých zemnic a odlišnou subsistenční strategií obyvatel. Keramická skupina VM5 byla sledována i uvnitř centrálního areálu. Jde však jen o jednotlivé případy, které na rozdíl od Severovýchodního předhradí nekorelují se změnou spektra osteologického materiálu. Na Severovýchodním předhradí v závěrečném období sledujeme v celých sídlištních objektech či jen v jednotlivých vrstvách jejich výplně výrazný nárůst podílu divoké lovné fauny. Zatímco v objektech datovaných keramikou skupiny VM3 a VM4 do vrcholného velkomoravského období evidujeme přítomnost divoké fauny pouze v řádech jednotek procent,

Hrob/Objekt	Lab. Code	Age BP	N	C	coll	AD (95,4%) - OxCal - IntCal20
H074_1	Poz-107935	1200 ± 30	1,1	5,2	3,3	AD (706-945)
H074_2	Poz-107936	1125 ± 30	2,7	9,5	4,3	AD (774-995)
H079_1	Poz-107928	1140 ± 30	3,2	7,7	4,9	AD (774-992)
H079_2	Poz-107929	1130 ± 30	1,9	6,6	6	AD (774-994)
H080_1	Poz-107937	1145 ± 30	3,8	10,7	11,5	AD (774-990)
H080_2	Poz-107938	1130 ± 30	3,9	10,9	5,8	AD (774-994)
H105_1	Poz-67984	1180 ± 30	1,2	6,1	3,8	AD (771-973)
H105_2	Poz-67985	1115 ± 30	2,1	7,9	6,3	AD (775-1014)
H117_1	Poz-79826	1145 ± 30	1	5,8	9,7	AD (774-990)
H117_2	Poz-79827	1070 ± 30	1,9	8	8,7	AD (893-1026)
H136_1	Poz-76104	1055 ± 30	1,1	5,2	2	AD (895-1033)
H136_2	Poz-76105	1080 ± 30	0,4	2,5	2,3	AD (892-1023)
H143_1	Poz-79824	1140 ± 30	2,3	8,1	4,2	AD (774-992)
H143_2	Poz-79825	1160 ± 30	2,7	9,4	3,3	AD (773-978)
H150_1	Poz-108011	1185 ± 30	3,6	13,2	7,8	AD (710-957)
H150_2	Poz-108012	1180 ± 30	3,7	11	12,1	AD (771-973)
H151_1	Poz-108013	1235 ± 30	2,5	10	12,2	AD (680-883)
H151_2	Poz-108014	1215 ± 30	3,8	11,2	10,7	AD (689-890)
H153_1	Poz-76106	1140 ± 30	1,7	6,4	10	AD (774-992)
H153_2	Poz-76107	1110 ± 30	3,9	10,3	7,2	AD (882-1015)
H154_1	Poz-76108	1170 ± 30	3,5	9,1	8,7	AD (772-974)
H154_2	Poz-76109	1090 ± 30	1,2	5,2	6,7	AD (890-1020)
H168_1	Poz-108015	1130 ± 30	2,4	8,6	5,7	AD (774-994)
H168_2	Poz-107979	1165 ± 30	3,6	11	8,5	AD (772-976)
H169_1	Poz-107980	1150 ± 30	4,3	12,4	13,2	AD (773-988)
H169_2	Poz-107981	1170 ± 30	4,6	12,7	11	AD (772-974)
H192_1	Poz-107982	1210 ± 30	3,3	10,8	12	AD (702-892)
H192_2	Poz-107983	1120 ± 30	3,2	9,7	11	AD (774-995)
H206_1	Poz-67982	1120 ± 30	2,3	7,1	4,3	AD (774-995)
H206_2	Poz-67983	1145 ± 30	1,8	6,3	4	AD (774-990)
H214_1	ULA-8808	1170 ± 15	17,0	45,7	11,5	AD (772-950)
H214_2	ULA-8809	1090 ± 15	17,4	47,0	12,7	AD (773-888)
H215_1	Poz-107933	1095 ± 30	4,1	11,6	11,0	AD (890-1017)
H215_2	Poz-107934	1140 ± 30	3,1	9,2	8,6	AD (774-992)
H222_1	ULA-9321	1185 ± 15	15,3	42,6	2,8	AD (772-890)
H222_2	ULA-9322	1210 ± 15	15,3	42,5	2,8	AD (783-880)
O205_K1103	ULA-8806	1150 ± 20	17,2	47,3	10,1	AD (773-978)
O205_K1107	ULA-8818	1220 ± 15	16,6	44,9	12,1	AD (709-880)
O207_K0996	ULA-8807	1090 ± 15	17,0	46,1	7,3	AD (773-888)
O207_K0946	ULA-8817	1130 ± 15	15,9	43,3	7,3	AD (885-980)
O217	ULA-8810	1130 ± 20	16,8	45,7	9,6	AD (882-991)
O229_K1032	ULA-8793	1165 ± 20	17,1	45,8	11,8	AD (771-973)
O232_K1145	Poz-107931	1175 ± 30	2,3	7,5	6,6	AD (772-973)
O232_K1145	Poz-107932	1200 ± 30	1,5	8,7	2,1	AD (706-945)
O247_K1165	Poz-76355	1080 ± 40	0,4	2,2	0,1	AD (886-1029)
O247_K1165	Poz-76356	1100 ± 30	0,5	2,5	0,4	AD (887-1017)
O283	ULA-8791	1125 ± 20	16,8	45,6	12,0	AD (886-990)
O284	ULA-8792	1115 ± 20	15,7	42,7	9,0	AD (891-991)

Tabulka XXV. Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Radiokarbonové datování vzorků ze sídelních objektů (O) a lidských koster (H). Nekalibrovaná data BP (radiokarbonové roky před rokem 1950) i data v kalibrovaném rozsahu AD s pravděpodobností 2 sigma (95,4 %).

v objektech s převažující keramickou skupinou VM5 je divoká fauna zastoupena až 24 % (*Doláková – Kočár – Dresler et al. 2020*). Dominuje zde divoké prase a bobr. Stejně složení osteologických souborů bylo zjištěno na lokalitě Břeclav – Na včelách, která se nachází jen 300 m severně od předhradí. Radiokarbonové datování kostí z vrstvy a zahloubených objektů z Břeclavi – Na včelách zařadilo tuto lokalitu do 10. století (*Dresler 2016*).

Do 10. stol. řadíme také hroby z okolí rotundy, které se nacházejí na severní straně kostelního hřbitova. Některé z nich dodržují většinou orientaci JZ–SV, jiné jsou pro Pohansko neobvykle orientovány Z–V. V řadě případů narušují sídlištní objekty s keramikou zařazenou do skupiny VM3 a VM4. Radiokarbonové datování okrajových hrobů ukázalo, že musíme v těchto místech počítat s pohřbíváním po celou první polovinu 10. století, možná i déle (*Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016*). Obdobnou situaci, tj. změnu orientace i stratigrafické vztahy, registrujeme na pohřebišti okolo prvního kostela, nicméně v těchto případech postrádáme zatím korelaci s radiokarbonovým datováním (*Kalousek 1971*). Nejmladší pohřby z 10. stol. spojujeme na Severovýchodním předhradí s obyvatelstvem, které ve větší míře používalo keramiku skupiny VM5 a možná intenzivněji lovalo divoká prasata a bobry.

Samostatnou kapitolou zůstávají hroby na sídlišti. Jedná se o ty hroby, které jsou ve stratigrafickém

vztahu se sídlištními objekty, žlaby a nadzemními domy s otopným zařízením. Kromě jediného případu (H210/O230) hroby porušují zahloubené objekty, které řadíme do skupiny VM3 nebo VM4. Hypoteticky rekonstruovaný nadzemní dům ND135, který byl zařazen do skupiny VM5, snad překryl hroby H97 a H195, které jsme sice původně přiřadili ke kostelnímu pohřebišti, ale vzhledem k jejich periferní a izolované poloze nelze vyloučit, že se jedná o tzv. sídlištní hroby. Radiokarbonové datování hrobů ze sídliště není homogenní. Můžeme tak jen spekulovat, že z chronologického hlediska patří někam na rozhraní mezi keramické skupiny VM3/VM4 a VM5. Do budoucna bude třeba korelovat radiokarbonová data s izotopovou analýzou a zjistit, zda není datování těchto jedinců ovlivněno např. stravou.

Sídlištní aktivity na Severovýchodním předhradí Pohanska zřejmě začínají při výstavbě opevnění či po ní a po vybudování první fáze vnitřní zástavby centra. Sídlní areál rozkládající se jižně od rotundy, oddělený od kostelního pohřebiště cestou směřující k severní bráně, vznikl v 80. či 90. letech 9. stol., patrně současně s velkou přestavbou Pohanska, která je charakterizována parcelací plochy a systematickou dvorcovou zástavbou (*Macháček 2010, 362–370; Přišťáková – Milo 2021*). Osídlení zde pokračuje hluboko do první poloviny 10. stol., kdy se proměňují i subsistenční strategie místního obyvatelstva.

9 DÍLČÍ ZÁVĚRY A INTERPRETACE VÝSLEDKŮ TERÉNNÍCH VÝZKUMŮ SÍDELNÍHO AREÁLU NA SEVEROVÝCHODNÍM PŘEDHRADÍ POHANSKA U BŘECLAVI Z LET 2008–2016

Hlavním cílem této knihy je zveřejnění archeologických pramenů získaných terénním výzkumem sídelního areálu na Severovýchodním předhradí Pohanska u Břeclavi v letech 2008–2016. Hroby z kostelního pohřebiště i pozůstatky rotundy již byly publikovány dříve (*Macháček – Balcárková – Čáp et al. 2014*), a proto jsme se v této práci zaměřili na zbývající komponenty – především obytnou a výrobní, které začaly být intenzivně zkoumány po roce 2012. Archeologické prameny v úplnosti zveřejňujeme ve druhé, katalogové části knihy. Úvodní kapitoly jsou věnovány jejich dílčímu vyhodnocení. Podle potřeby jsme využili i některé údaje získané výzkumy z let 2018–2020 (např. dendrochronologické datování studny či prostorovou distribuci některých druhů nálezů). Výsledky, které v našem závěru sumarizujeme, nejsou finálním zhodnocením všech objevů, které jsme na Severovýchodním předhradí v poslední době učinili, neboť poslední výzkumné sezony (2018–2020) nemohly být z časových a kapacitních důvodů do našeho vyhodnocení zahrnuty v plném rozsahu. I přesto považujeme dosavadní závěry za vysoce relevantní a hodné publikace, protože zásadním způsobem rozšiřují naše znalosti o procesech, formujících sociální struktury raného středověku ve středovýchodní Evropě.

Severovýchodní předhradí o celkové výměře cca 2,7 ha se nachází na oválném, mírně zvýšeném areálu, který je obklopen zazemněnými rameny Dyje a její říční nivou. Jedná se o severní cíp písčito-šterkovité vyvýšeniny, silně poznamenané erozní činností Dyje, jejíž ramena procházela skoro celým Pohanskem od jihu na sever. Od centrální části je předhradí odděleno destrukcí hradby. Prostor Severovýchodního předhradí nebyl nikdy obděláván jako orná půda. Nadložní vrstvy se proto nacházejí ve velice dobrém stavu a obsahují značné množství archeologických nálezů, které zůstaly víceméně *in situ*. Po západním okraji Severovýchodního předhradí nyní prochází asfaltová komunikace vedoucí k lichtenštejnskému zámečku.

Uprostřed předhradí stojí vědecko-výzkumná základna Masarykovy univerzity, která Pohansko zkoumá bez přerušení již od roku 1958, což je v čes-

kém i evropském prostoru výjimečné. Prostor tzv. Severovýchodního předhradí však byl v rámci systematického výzkumu Pohanska dosud spíše opomíjen, i když větší terénní výzkumy zde proběhly již v 60. a 70. letech 20. stol. Až nejnovější objevy však prokázaly zásadní význam této polohy pro řešení důležitých otázek spojených s vývojem středoevropské společnosti raného středověku (*Macháček – Wihoda 2019*). Zasloužené pozornosti se dostalo Severovýchodnímu předhradí především po roce 2006, kdy laborant a terénní technik Ústavu archeologie a muzeologie Masarykovy univerzity Pavel Čáp poprvé upozornil na nenápadnou vyvýšeninu v prostoru Severovýchodního předhradí. Jak se později ukázalo, šlo o terénní relikt stavební destrukce dosud neznámé velkomoravské rotundy (*Macháček – Balcárková – Čáp et al. 2014*), okolo níž se rozkládalo rozsáhlé, v současnosti již téměř úplně prozkoumané pohřebiště se 154 evidovanými jedinci. Nej důležitější objev byl učiněn v interiéru rotundy, kde se nacházelo pět hrobů. Dva muži a tři děti ve věku od 18 měsíců do 12 let zde byli uloženi pod podlahu stojící stavby (*Macháček – Balcárková – Čáp et al. 2014; Macháček – Wihoda 2019, 1–38*). Rozmístění hrobů definovala hlavní podélná osa kostela, procházející apsidou a středem lodi. Hroby ležely buď přímo na podélné ose (H153) nebo paralelně vedle ní. Přítomnost hrobů v interiéru kostela je velice důležitým fenoménem. V prostředí Velké Moravy to indikuje buď příslušnost zemřelých k nejvyšší elitě země, nebo postupnou proměnu sociální struktury zdejší společnosti.

Na základě těchto objevů jsme zformulovali hypotézu o sociální struktuře zde pohřbené komunity a společenském statusu těchto lidí. Nejvýznamnějším pohřbem z celé skupiny byly zjevně pozůstatky staršího muže z hrobu č. H153, který se nacházel v prestižní poloze na hlavní ose kostela (*Macháček 2016*). S nezbytnou mírou nejistoty ho identifikujeme jako zakladatele, příp. vlastníka kostela. Svědčí o tom především poloha hrobu na středové ose stavby. Ta je považována i v raně středověkém prostředí za velice prestižní. Pozice zakladatelů kostelů uvnitř velkomoravské společnosti však

není dosud vyjasněná. V raně středověkém Bavorsku se stavitelé kostelů rekrutovali, pokud pomineme panovníka, jak ze svobodných a dědičných majitelů alodiálních pozemků, tak i z významných beneficiářů – úředníků, družiníků a jiných vysoce postavených osob, kteří ve službách knížat či králů drželi různé úřady či důchody. Obě možnosti připadají teoreticky v úvahu i v našem případě. Pokud by měl být muž z hrobu č. H153 beneficiářem velkomoravského knížete, pak v kontextu Pohanska nejspíše zastával funkci správce hradu, pro kterou se ve střední Evropě 12. století ujalo pojmenování *castellanus*. Pracujeme s hypotézou, že na Severovýchodním předhradí Pohanska byl ve vlastnickém kostele pohřben jeho zakladatel, patrně správce hradu, a na okolním hřbitově jeho *familia*, kterou chápeme jako domácnost, v jejímž centru sice stála hlava rodiny („*pater familias*“) a jeho nejbližší rodinní příslušníci, *familii* však kromě nich tvořili i služebníci, čeledí a další na nich závislé osoby, např. širší příbuzenstvo.

Dalším krokem v poznávání Severovýchodního předhradí Pohanska byl výzkum prováděný již mimo pohřebiště, jehož cílem bylo testování výše představené hypotézy. Při testování formulujeme prognózu, která z naší hypotézy vyplývá: pokud byl muž pohřbený na čestném místě uvnitř kostela opravdu jeho zakladatelem, příp. vlastníkem, musel disponovat takovým majetkem či příjmy, který by dokázaly zajistit provoz kostela. Zároveň vlastnil i důstojné sídlo – *curtis*, které by odpovídalo jeho společenskému postavení. Místo podobné tomu, jaké zmiňuje Kosmas, když popisuje, jak hradecký správce Mstiš z Bíliny hodoval s biskupem „ve svém dvoře před kostelem“ (*Macháček – Wihoda 2019*, 188–189). Takové sídlo by mělo 1) být lokalizováno poblíž kostela, 2) být ohrazeno, 3) obsahovat pozůstatky materiální kultury spojené s vyšší společenskou vrstvou, 4) být tvořeno specifickým typem staveb odlišným od běžné venkovské zástavby (povrchovými či zděnými objekty, řemeslnickými dílnami apod.). Prognózu a z ní vyjmenované důsledky jsme srovnali s našimi empirickými daty. V případě souladu lze prohlásit hypotézu za koroborovanou, v případě nesouladu za falzifikovanou.

Při testování vstupní hypotézy jsme se zaměřili na obytnou a výrobní komponentu zdejšího sídelního areálu. Jak jsme již dříve zjistili, některé sídlištní aktivity zde sice předcházely vzniku kostelního hřbitova a sídlištní objekty se nacházely i pod kostelním pohřebištěm či v jeho bezprostřední blízkosti, hlavní masa sídlištních relikvů však ležela mimo plochu pohřebiště a byla s kostelem víceméně současná. Intenzivní výzkum v tomto prostoru začal až v roce 2013. Celkově bylo v letech 2008–2020 odkryto na Severovýchodním předhradí Pohanska 203 sídlištních objektů různé kategorie, včetně rotundy, a 175 pohřbů (včetně pohřbů v sídlištních objektech i aditivních pohřbů v jedné

hrobové jámě), z nichž 154 patří k již publikovanému kostelnímu pohřebišti a dalších 21 je rozptýleno na sídlišti v podobě osamocených hrobů či v malých skupinkách. Kromě toho jsme prozkoumali 65 kůlových či sloupových jam a různé žlábký. Pozůstatky z raného středověku zde doplňovaly nepočtené nálezy z pravěku a recentní stavby převážně z 20. stol.

Plocha archeologického výzkumu byla opakovaně každou sezonu rozměřena do pravidelné sítě orientované ve směru S–J a tvořené čtverci o stranách 5 × 5 m. V této základní síti byly lokalizovány všechny zachycené archeologické struktury. Čtvercová síť je základem pro podrobnou metrovou síť, která je vodící mřížkou při následné skrývce nadložní vrstvy. Skrývání nadložní vrstvy bylo prováděno výhradně ručně, v umělých vrstvách a v systému metrové sítě. Nadložní vrstva byla postupně odstraňována a z větší části prosévána na mechanických motorových sítích, která byla pořízena pro potřeby výzkumu. Tímto způsobem bylo zachyceno velké množství dobře lokalizovaných nálezů již v nadložní vrstvě, což později pomohlo při vyhodnocení jejich prostorové distribuce. Po odstranění nadložní vrstvy byl začištěn povrch podloží, na němž jsou identifikovány zahloubené objekty. Sídlíštní objekty byly podle velikosti rozděleny na polovinu nebo čtvrtinu a poté exploatovány. Sediment, který obsahovaly, se také kompletně prosíval. Terénní situace byly dokumentovány standardním způsobem fotograficky a geodeticky s maximálním využitím moderních technologií a digitalizace.

Na Severovýchodním předhradí byly během výzkumů z let 2008–2016 zachyceny všechny druhy sídlištních objektů, které jsme na Pohansku dosud identifikovali, a navíc i některé ještě neznámé.

Prozkoumali jsme celkem šest zemnic. Jedná se o čtvercovité objekty různě zahloubené do podloží s kamennou pecí nebo jejími zbytky umístěnými zpravidla v rohu na podlaze. Pět zemnic bylo datováno na základě keramického inventáře a radiokarbonové metody do velkomoravského období, jedna zemnice (O186) byla zařazena do starohradištního období. Jednoznačně nejzajímavější velkomoravskou zemnicí je objekt O194 s hromadným nálezem železných předmětů. Na podlaze či při stěně zde bylo rozloženo 95 artefaktů – mezi nimi ataše, rukojeti a obroučky ze tří věder, dvě sekerovité hřivny, klíč, různá železná kování, čtyři nákončí, tři průvlečky a dvě přezky, dvě ostruhy, krojidlo, dvě radlice, objímky z kopy, tři srpy, nůžky, pila, sekáč, sekera zvláštního tvaru, vrták, kladivo a unikatní protahovačka na výrobu drátu. Velice podobné spektrum nálezů i jejich kvantitativní zastoupení zmiňují *Brevium Exempla* jako výbavu (*utensilia*) královských či biskupských hospodářských dvorů ve franské říši 9. stol. Zmiňovány jsou různé druhy seker, vrtáky, různé řezbářské nástroje (*scrotisan*, *bursa*), malý a velký hoblík (*noil* a *scabo*), kopy, srpy, lopaty a různá dřevěná

utensilia. Kromě toho se uvádí i *ferramenta* čili vojenská výstroj, kam bychom mohli zařadit jistě i ostruhy. Soubor železných předmětů obsahoval i součásti opaskových garnitur, které patřily do šatníku jedinců s předpokládaným vyšším sociálním statutem, mezi něž lze řadit i jezce nebo bojovníky obecně.

Mezi objekty zvláštní funkce řadíme dlouhé zahloubené objekty (O207 a O255), které již B. Dostál definoval jako jámy 6–15 m dlouhé, 2–3 m široké, někdy poměrně mělké (0,5–0,6 m), jindy značně hluboké (1–1,6 m). Jejich funkce v živé kultuře s největší pravděpodobností souvisela s výrobní činností, diskutuje se však o jejím charakteru. Část badatelů je dává do souvislosti s textilnictvím, jiní píší spíše obecně o řemeslnických dílnách.

V sezoně 2018 jsme na Severovýchodním předhradí prozkoumali objekt O266, interpretovaný jako studna. Na jejím dně byly dokumentovány a vyzvednuty dřevěné konstrukční prvky, které byly následně podrobeny dendrochronologické analýze, jež poskytla klíčové informace o datování sídliště.

Při výzkumu byla prozkoumána řada otopných zařízení. Dělíme je na čtyři skupiny: 1) otopná zařízení v zemnicích, 2) otopná zařízení nadzemních domů, 3) pyrotechnologická zařízení pro kovovýrobu, 4) chlebové pece/pekárny. Zvláštní pozornost byla věnována především pyrotechnologickým zařízením, která se koncentrují na okraji sídliště za asfaltovou komunikací. Část z nich však asi patří do časně slovanského či starohradištního období. V kontextu Pohanska je výjimečná velkokapacitní chlebová pec (O203), která byla několikrát přestavována. Její vyhřívání kopulovitá část o průměru 1,1 m byla ve starší fázi existence pece zatesaná do stěny objektu.

Pozoruhodná je i soustava dvou objektů (O178 a O327), které tvoří rozsáhlý nepravidelný komplex o rozměrech 7,7 × 5 m (27,85 m²). Funkce jámy O178 je pravděpodobně stejná jako u rozsáhlého objektu 6 z Lesní školky (o rozměrech 15 × 10 m), kde se podle B. Dostála těžila hlína na výrobu keramiky, omazávání stěn domů apod. Objekt O327 byl interpretován jako pozůstatek stratigraficky mladší pece.

Zcela novým a na Pohansku dosud neznámým druhem objektu je depozit kamenů a žernovů (O164). Jedná se o jámu oválného půdorysu (2,3 × 1,5 m, hloubka 1,06 m) vyplněnou vrstvou hustě sypaných kamenů, žernovů a fragmentů dalších artefaktů. Z hlediska interpretace chápeme objekt O164 jako sklad kamenné suroviny. Vyloučit však nelze ani jiný, např. symbolický smysl tohoto extrémního depozitu.

Většinu prozkoumaných objektů na Severovýchodním předhradí tvořily jámy různého charakteru a patrně i různé funkce. Podle jejich rozměrů a tvarů jsme je rozdělili na obdélníkové, kruhové, oválné, vanovité a žlabovité. Nejzajímavější jsou objekty žlabovité, které se často nacházejí v těsné blízkosti povrchových otopných zařízení, a tedy rekonstruovaných nadzem-

ních domů. Lze se domnívat, že žlabovité jámy byly vyhloubeny při stavbě nadzemních domů za účelem získání stavebního materiálu, příp. jako součást jeho konstrukce (drenáže apod.).

V několika případech se podařilo identifikovat i pozůstatky nadzemních domů (ND). Nejbezpečnějším indikátorem přítomnosti povrchové stavby je otopné zařízení či jeho zbytky. Jde o pec, ohniště, topeniště nebo i kumulaci kamenů a mazanice, zachycenou terénním výzkumem na úrovni původního, tj. velkomoravského povrchu. Takových staveb je osm. Nelze však vyloučit, že jich bylo na sídlišti více, jak naznačuje post-exkavační vyhodnocení rozptylu nálezů v nadložní vrstvě. Některé méně nápadné pozůstatky nadzemních domů mohly totiž během terénního výzkumu uniknout pozornosti. Naše představy o stavebních konstrukcích nadzemních domů jsou vyloženy hypotetické, nicméně předpokládáme, že šlo o srubové stavby, jak napovídají nálezy mazanic s trojúhelníkovým průřezem, známé i z jiných poloh Pohanska. Zřejmě se nebudou příliš lišit od staveb z jiných velkomoravských center. Speciální úpravy podlah v podobě písčitých či jílových navážek, jak je známe např. ze sousedních Valů u Mikulčic, jsme však na Pohansku zatím s jistotou nezachytili.

Jednoznačně nejzajímavější z nadzemních domů (ND224) byl prozkoumán v roce 2015 na jihovýchodním okraji zkoumané plochy. Jedná se o nadzemní dům se zděnou podezdívkou. Po odstranění drnu a následném snižování nadložní vrstvy v těchto místech se nám nejprve podařilo vypreparovat plošně omezenou destrukci kamenů a malty o rozměrech 7,2 × 4,5 m, orientovanou delší osou ve směru SZ–JV. Na severovýchodním okraji destrukce jsme již po odstranění a preparaci první nadložní vrstvy identifikovali pravouhlé nároží z kamenů spojovaných maltou o maximálních rozměrech 1,93 × 1,93 m a šířce zdiva 0,6 m. Rekonstrukce nadzemního domu ND224, jehož nedílnou součástí je kamenné nároží O224, vychází z pozorování malto-kamenné destrukce, sledování prostorových vztahů mezi destrukcí domu a okolními zahloubenými objekty i z analogií z Velmožského dvorce na Pohansku. Podle uvedených analogií i dle našich terénních pozorování soudíme, že zděná konstrukce vymezovala okraj domu, jehož vnitřní prostor se rozkládal směrem na severovýchod (šířka domu) a jihovýchod (délka domu) od nároží. Jeho šířku odhadujeme na 4,7 m a délku na 6–8 m. Byl to obytný dům srubové konstrukce, v němž zděné nároží mohlo plnit funkci tepelného akumulátoru, případně chránilo dřevěné stěny před vznícením, pokud je rozlámaná mazanicová kra v rohu zbytkem ohniště. Podobné architektonické řešení nacházíme např. v královské falci v Paderbornu či na předhradí falce v Tilledě.

Na zkoumané ploše sídliště byla identifikována soustava žlábků orientovaných různými směry. Jedná se

o 0,3 až 0,5 m široké žlábků, jejichž hloubka kolísá od 0,1 do 0,3 m od úrovně začištěného podloží. Nejvýraznější uskupení žlábků sestává ze šesti liniových struktur označených jako Z04 až Z09, které ohraničovaly několik obdélníkových na sebe navazujících ploch. V případě žlábků Z04, Z05 a Z06 se podařilo zachytit jedno, a to severní nároží ohrazené plochy, u žlábků Z06 známe kromě severního i druhé nároží, a to západní. Ostatní nároží se buď nacházejí mimo zkoumanou plochu, nebo je nebylo možné identifikovat. Tři zmiňované žlábků (Z04, Z05 a Z06) vytvářely sousedící nároží a svými delšími stranami probíhaly paralelně od jihozápadu k severovýchodu ve vzdálenosti 6 až 8 m. Největší délka strany ohrazené plochy, kterou jsme jednoznačně potvrdili výzkumem, musela přesahovat 35 m (Z05). Nejmenší doloženou délku definuje vzdálenost mezi dvěma nárožími žlábků Z06, která je 33 m. Pokud všechny zmíněné žlábků patří ke stejnému komplexu, což předpokládáme, neboť jsou navzájem rovnoběžné, resp. kolmé, pak šířka ohrazené plochy varíovala mezi 19 a 44 m. Ze stratigrafického hlediska sledujeme, že žlábků narušují starší objekty, datované do časně slovanského nebo starohradištního období. Pokud jde o vztah žlábků a velkomoravských objektů, pak lze konstatovat, že jsme na prozkoumané ploše nezaznamenali žádný případ, kdy by žlábků narušovaly objekty, které jsou na základě keramického inventáře nebo radiokarbonového datování zařazeny do tohoto období. Naopak ve všech dalších zjištěných superpozicích byl žlábek vždy porušen výkopem mladšího zahloubeného objektu nebo nebyl narušen vůbec, jako v případě vnějšího žlábků s nárožím Z04, který tak může (ale nemusí) být nejmladší. Raně středověké žlábků, které byly prozkoumány v letech 2008–2019, se svojí hloubkou a šířkou neliší od žlábků, které známe z dříve prozkoumaných částí Severovýchodního předhradí, areálu tzv. Lesní školky či Žárového pohřebiště. Liší se však od žlabů mohutného palisádového opevnění z polohy Velmožského dvorce, které mělo zcela jiné parametry. Úzké a mělké žlábků, které jsme zjistili na Severovýchodním předhradí, souvisejí v kontextu Pohanska s oplocením usedlostí či parcel, které byly identifikovány díky kombinaci archeologických a geofyzikálních výzkumů. Průměrná plocha těchto čtvercových, resp. obdélníkových usedlostí byla okolo 1 400 m², což rámcově odpovídá odhadované ploše nově prozkoumaného ohrazení na Severovýchodním předhradí. To, co však odlišuje dosud známá ohrazení usedlostí z Pohanska od situace na Severovýchodním předhradí, je půdorys s několika paralelními nárožími, která svědčí buď o složitější vnitřní struktuře nově objeveného komplexu, nebo o jeho postupném přestavování, případně zvětšování. Některé stavby, jako např. zemnice O194 s hromadným nálezem železných předmětů, umístěná v nároží středního žlábků (Z05), ohrazení respektovaly, jiné,

zřejmě mladší, jako např. nadzemní dům ND168, některé žlábků asi překrývaly.

V sezonách 2013–2016 bylo na Severovýchodním předhradí Pohanska prozkoumáno 14 hrobů (H203–H216), které patří do kategorie tzv. disperzních sídlištních pohřebních areálů. Vytvářejí v rámci struktury sídlišť malé funerální areály, skupinky hrobů nebo se nacházejí zcela soliterně. Mají netypické demografické složení, neboť zde zcela absentují starší děti ve věku Infans II–III a juvenilní jedinci. V hrobech bylo pohřbeno 10 dospělých jedinců a čtyři velmi malé děti ve věkové kategorii Infans I (v hrobě H204 byly rozlišeny kosti ze dvou jedinců). U hrobu H216, který byl identifikován v profilu sondy, nelze pohlaví ani věk zemřelého určit. Mezi dospělými jedinci byly rozeznány čtyři ženské a šest mužských skeletů. Všichni dospělci byli starší 30 let. Inventář jsme našli pouze v hrobu staré ženy H208. Mrtvá byla ozdobena náhrdelníkem, ze kterého se dochovaly dva skleněné korálky (jeden pouze v malých fragmentech) a závěsek v podobě provrtané fosilní ulity. Pod pravou lopatkou a horní částí humeru se nacházel malý železný nůž. Ze 14 sledovaných hrobů jich 10 bylo v nějakém vztahu s dalším archeologickým kontextem. Nejčastěji je zaznamenána situace, kdy funerální kontext jasně porušoval sídlištní, a to celkem osmkrát. Stratigrafický stav, kdy byl hrob porušen mladším sídlištním objektem, jsme zaznamenali pouze v jednom případě. Posledním, ale zato velmi důležitým případem prostorového kontaktu archeologických kontextů, je vzájemný stratigrafický vztah mezi hrobem skrčence H206 a nárožím základového žlabu Z04, kde byl hrob situován. Nároží Z04 protínalo hrob v místě nohou. Stratigrafický vztah hrobové jámy a výkopu nároží tak není jasný. Zásypy obou kontextů nebylo možné rozlišit. Ve hře jsou tři možné alternativy: starší hrob a mladší ohrazení; současnost obou kontextů; starší ohrazení a mladší hrob. Všechny alternativy jsou ve stavu dalšího zkoumání. Pohřbený jedinec zde byl uložen v silně skrčené pozici na levém boku. Pokud je extrémně skrčená pozice těla brána jako důkaz zvláštního zacházení a hrob je současný s nárožím ohrazení, pak můžeme uvažovat v tomto případě o stavební oběti, která měla zajistit bezpečnost, odolnost ohrazení, potažmo ochránit to, co se v ohradě nacházelo. Samozřejmě, pokud je hrob H206 starší nebo mladší než žlab Z04, pak je nálezová situace dílem náhody a interpretace kontextu se bude ubírat jiným směrem. Standardní polohou těla v hrobě pro raný středověk je uložení v natažené poloze na zádech s horními končetinami podél těla anebo v různé míře pokrčenými v tupém úhlu směrem k abdominální oblasti anebo v ostrém úhlu k hrudníku. V této regulární poloze byla pohřbena většina sledovaných hrobů, celkem devět jedinců. Disperzní sídlištní hroby ze Severovýchodního předhradí je možné zařadit do vrcholné až pozdní fáze

velkomoravského období případně do období povelkomoravského.

Z movitých archeologických nálezů patří k těm nejčastějším sídlištní keramika a zvířecí kosti. Z výplně 154 sídlištních objektů a z jiných stratigrafických jednotek (kromě jednotlivých zahloubených objektů, příp. jednotlivých vrstev uvnitř výplně objektů, jde např. o koncentrace nálezů v sídlištních vrstvách) bylo v sezonách 2008 až 2016 získáno 25 804 keramických fragmentů o celkové hmotnosti 324 701 g. Mnohem více nálezů pochází z nadložní kulturní vrstvy. V letech 2008–2016 jde o 89 089 fragmentů o celkové hmotnosti 801 461 g. Vyhodnocení keramických nálezových celků slouží především k datování sídliště ze Severovýchodního předhradí a k výzkumu prostorové distribuce archeologických nálezů.

Do současné doby jsou z nového výzkumu Severovýchodního předhradí zpracovány pozůstatky zvířat (bez ryb) ze 173 objektů v celkovém počtu 8 900 druhově určených nálezů, vážících celkem 196 kg. Druhové spektrum nalezených zvířat je poměrně pestré. Kromě osmi druhů domácí fauny se objevují hojně i zvířata lovená. Tato skutečnost je o to zajímavější, že právě lovná zvířata představují výrazný podíl z dochovaných kostí (18 %), a to jak v počtu, tak i v hmotnosti nálezů.

Z domácích zvířat převažují nálezy prasete domácího. V nižším počtu je zastoupen tur a na třetí pozici co do četnosti ovce–koza. Největší objem živočišné stravy ovšem získávali obyvatelé předhradí spíše z tura, což souvisí s jeho velikostí, která se odráží v hmotnosti těla, potažmo dochovaných kostech. V kategorii lovné fauny se situace značně liší od srovnatelných lokalit tohoto období. Vysoká intenzita lovu je dána přítomností zejména nálezů divokého prasete a překvapivě i bobra evropského.

Díky flotaci jsme získali z terénních výzkumů na Severovýchodním předhradí 217 rostlinných makrozbytků a 3839 zlomků uhlíků. Ze získaných rostlinných makrozbytků vyplývá, že v okolí Pohanska u Břec-lavi byly v době velkomoravské pěstovány jako hlavní chlebové obilniny žito a pšenice obecná. Proso, oves a ječmen tvořily menší podíl, přičemž proso dominuje mezi nálezy ze sídlištní vrstvy.

Poměrně bohatý je na Pohansku sortiment pěstovaných ovocných druhů. Nálezy luxusních plodin, jako broskvoň či réva, mají paralely v dalších centrálních lokalitách raného středověku, zejména v Mikulčicích. Na Pohansku je réva vinná u nás vůbec poprvé doložena jak pylovou a makrozbytkovou, tak i antrakologickou analýzou, což můžeme interpretovat jako doklad lokálního pěstování. Zuhelnatělý výhonek révy vinné byl na Severovýchodním předhradí objeven jen asi 1,5 m od stěny rotundy a radiokarbonově je datován do širokého intervalu mezi roky 685 až 886 AD (95,4 %, 1225 ± 30 BP). Jak jeho poloha, tak i datování a nálezový kontext evokují souvislost s křesťanským

svatostánkem a obřady, v nichž hrálo víno důležitou roli.

Mezi drobné a nekeramické nálezy řadíme artefakty, které se na sídlišti vyskytují v podstatně menších počtech než běžné fragmenty z keramických nádob či zvířecí kosti a mazanice. Na základě jejich spektra však lze rozpoznat specifický účel zkoumaného sídliště. Severovýchodní předhradí Pohanska se liší od ostatních částí zdejší sídlištní aglomerace výrazně vyšším počtem drobných a nekeramických nálezů. V sezonách 2008–2016 a 2018 jsme vyzdvihli z výplně sídlištních objektů 1 050 artefaktů, resp. jejich fragmentů z kategorie drobných a nekeramických nálezů a dalších 1 689 kusů ze sídlištní vrstvy. Nepřehlédnutelný rozdíl může mít dle našeho názoru dvě příčiny. První z nich je odlišná metodika výzkumu. Druhým možným důvodem je skutečnost, že kulturní sediment zde byl opravdu nasycen artefakty v mimořádné míře. Tento jev zřejmě souvisí se specifickým účelem zkoumaného prostoru, který považujeme za sídlo místní elity, a možná i s faktem, že osídlení zde přežívalo o něco déle než v jiných částech Pohanska a mohlo být ukončeno mimořádnou událostí, která vedla k náhlému opuštění sídliště, díky čemuž zůstaly artefakty na místě a nikdo s nimi dále nemanipuloval. Nejpočetnějšími nálezy sezon 2008–2016 a 2018 jsou doklady každodenního života a předměty spojené s výbavou běžné domácnosti či s osobní hygienou. Patří sem hojně zastoupené kovové součásti věder, nože, brousky či ocílky. Další výrazná a bohatě zastoupená kategorie souvisí se zajištěním výživy. Překvapivě vysokých počtů dosahují nálezy žernovů, sloužících k ručnímu mletí obilí. Na Severovýchodním předhradí se vyskytují jak v celých kusech, tak i v čtených zlomcích. S určitou výhradou lze se zajištěním výživy spojit i železné misky slezského typu, které byly v moravském prostředí používány nejspíše k přípravě pokrmů. Relativně početné jsou nálezy zemědělského nářadí. Velkou skupinu nálezů spojujeme s konstrukcí domů. K těm nejčastějším patří železné hřeby, skoby a různá železná kování. Méně obvyklé jsou klíče či vzácné loučnický. Početné a různorodé předměty souvisí s řemeslnou výrobou. Zvláště výrazné jsou na Severovýchodním předhradí doklady kovořemeslníka, reprezentované jedenácti tyglíky, z nichž ovšem část může pocházet ještě z předvelkomoravského období, různými vytepávacími hroty, průbojníky či sekáči. Objevili jsme i kladivo a dláta, které však mohly sloužit i k jinému účelu – např. k opracování dřeva či kamene. Zcela mimořádným nálezem je protahovačka na drát (průvlak) z objektu O194, která má v Evropě jen několik málo raně středověkých analogií. Ke specifickým účelům, např. broušení dlouhých čepelí mečů, sloužily rotační kamenné brusy, které jsou na Severovýchodním předhradí zastoupeny osmi kusy. Práci s barevnými kovy zde dokládají nálezy olova. Další skupina

nástrojů souvisí s opracováním dřeva. Běžnou výrobní činností bylo textilnictví, s nímž spojujeme početné přesleny, hliněná závaží ke stavům, jehly a jehelníčky, pérové nůžky, vochle. Nejenom při zpracování textilu, ale i kůží a kožešin našly své uplatnění kostěné artefakty označované jako proplétáčky, dále šídla a hroty, resp. tzv. kostěné „brusle“.

Zvláště cenné jsou předměty, které spojujeme s přítomností elity a s vojenstvím, resp. jezdeckvím. Jedná se o různorodou a poměrně početnou kategorii artefaktů. Ženskou elitu identifikujeme podle šperků a ozdob, které však na Severovýchodním předhradí nerepresentují ty nejhonosnější exempláře, ale spíš jednodušší ozdoby, jakými jsou skleněné gombíky, skleněné a kamenné korálky bronzové náušnice a bronzové prsteny. Pozůstatkem cennějšího předmětu, možná šperku, je stříbrný plíšek s vytepávanou výzdobou. Unikátním nálezem v moravském prostředí je velký polyedrický korál z horského křišťálu, který má své analogie na Blízkém východě a v elitním prostředí skandinávských Vikingů či pobaltských Slovanů. Může pocházet ze Středomoří, Indie, Íránu, příp. z Kavkazu či Černomoří. Relativně početné jsou fragmenty skleněných hladítek, která měla být používána k žehlení vzácných textilií, příp. k drcení soli a koření. I další výrobky ze skla, zvláště fragmenty ze skleněných nádob, mají vysokou sociální relevanci. Stejný význam má i nález hracího kamene ze sklovitého materiálu – možná vyvěřeliny či skla.

Materiální kultura mužské elity se projevuje především zbraněmi, bojovníckou a jezdeckou výstrojí a kovovými součástmi oděvů. Při našich výzkumech jsme našli v sídlištních objektech či vrstvách 14 ostruh či jejich částí; osm udidel a mnoho železných kroužků, z nichž většina pochází z drátěného brnění. Přítomnost příslušníků nejvyšší společenské vrstvy dokládají části mečů – unikátní hlavice z meče Petersenova typu W a příčka. K těmto mimořádným nálezům lze připočítat i střečovité kování pochvy meče. Jedinečný je i pozlacený vrchlík z faléry postroje koně. Jako zbraně sloužily bezpochyby i některé sekery a početné hroty šípů. K výstroji jezdců a bojovníků patří kovové součásti jejich řemení, jak z opasků, tak i z garnitur ostruh či podkolenních řemínků. Ze sídlištních kontextů na Severovýchodním předhradí známe železná nákončí, přezky či průvlečky, z nichž některé mají bohatou plastickou výzdobu a doplňky z barevných kovů.

Obchodní aktivity můžeme s jistou mírou opatrnosti spojit se třemi olovenými závažími bochánkovitého či čtvercového tvaru s otvorem. Zcela zvláštní kategorii tvoří 54 zlomků železných sekerovitých hřiven, o jejichž účelu se stále vedou spory.

Sféru náboženství reprezentují dva artefakty – olovený křížek typu Velké Bílovice a možná i železný plechový zvonek se závěsným ouškem nalezený poblíž kostela.

Spektrum nálezů, které jsme na Severovýchodním předhradí Pohanska našimi nejnovějšími výzkumy získali, dobře koresponduje s materiální kulturou raně středověké elity, jak ji známe např. z velmožských dvorců v prostředí dánských Vikingů (Jørgensen 2010b, 284).

Na Pohansku u Břeclavi se podobně jako i na jiných archeologických lokalitách dochovávají některé pozůstatky lidské činnosti jen v nadložní (kulturní) vrstvě. Při analytickém vyhodnocení nadložních vrstev jsme pracovali se dvěma typy dat. Prvním byly vlastní nálezy z nadloží (keramika, zvířecí kosti, mazanice a drobné či nekeramické nálezy), a to zejména údaje o jejich počtu a hmotnosti v kvadrantu 1 × 1 m. Druhým typem dat byly velikostní kategorie fragmentů keramiky. Na dosud prozkoumaných plochách v sezonách 2008–2018 bylo v nadloží objeveno více než 185 000 a ve výplni zahloubených objektů přes 69 000 kusů nálezů různého druhu. Prostorové vyhodnocení distribuce nálezů z nadložní vrstvy a z výplně zahloubených objektů nám pomáhá při rozpoznání raně středověkých aktivit na zkoumaném sídlišti i při pokusu o strukturování odkryté plochy. Jednoznačnou interpretaci získaných dat však komplikuje skutečnost, že osídlení na Severovýchodním předhradí nevzniklo naráz, ale postupně se vyvíjelo a proměňovalo. Ani s pomocí prostorové analýzy nejsme schopni zachytit všechny nuance.

V distribuci nálezů v nadložní vrstvě se projeví především nadzemní stavby, v jejichž okolí se nacházejí koncentrace mazanice, keramiky i zvířecích kostí, příp. různé odpadové povrchové areály. O aktivitách probíhajících v různých částech plochy prozkoumané na Severovýchodním předhradí nejvíce vypovídají koncentrace jednotlivých druhů drobných a nekeramických nálezů. Zajímavá kumulace se nachází na ploše za asfaltovou komunikací, kde se koncentrují tyglíky, odpad z kovovýroby a kostěné hroty – ty ovšem mohou souviset s předvelkomoravským osídlením. Můžeme zde proto uvažovat o výrobních aktivitách, spojených s kovovýrobou, kterým byl vymezen úplný okraj sídlištního areálu, i když datování těchto aktivit je nejisté.

Zcela výjimečnou situaci registrujeme v okolí stavby s kamenným nárožím zděným na maltu. Nachází se zde nejen největší koncentrace součástí stavebních konstrukcí, ale zejména artefakty spojené s elitami, součásti opaskových garnitur, broušená kamenná industrie, kovové součásti nástrojů, skleněné nádoby, doklady kovovýroby, hřivny či šipky. Analogické stavby s vyzděným nárožím se až na ojedinělou výjimku nacházejí pouze v poloze Velmožský dvorec, kde souvisí s rezidencí panovníka nebo jiného příslušníka nejvyšší společenské vrstvy Velké Moravy. Koncentrace zmíněných nálezů v okolí takto konstruované stavby na Severovýchodním předhradí naznačuje, že k podobnému účelu patrně sloužil i tento prostor.

Plošná distribuce nálezů nám také ukazuje místa, kterými mohly procházet raně středověké cesty. Hlavní komunikace, směřující od hypotetické severní brány hradiska severovýchodním směrem, navazuje na dosud nezkoumanou severní bránu a geofyzikálně rozpoznanou hlavní cestu procházející centrální části aglomerace a směřuje na Mikulčice – blízké centrum Velké Moravy. Kromě hlavní komunikace se na sídlišťích nacházejí i menší cesty, které spojují vedlejší části sídliště s hlavní komunikací. Kromě hypotetických cest procházejících Severovýchodním předhradím registrujeme úbytek nálezů ve středu plochy vymezené žlábků. Podobná distribuce nálezů byla pozorována i v uvnitř usedlosti v poloze Lesní hrůd a v *palatiu* na Velmožském dvorci. Proto i zde můžeme předběžně uvažovat o prázdném nádvoří dvorce.

Mimořádnou pozornost jsme věnovali datování sídliště na Severovýchodním předhradí. Chtěli jsme popsat nejenom relativně chronologický vývoj zdejšího osídlení, ale i synchronizovat tuto část aglomerace s dalšími osídlenými polohami Pohanska. Zkombinovali jsme multivariační statistickou analýzu sídlištní keramiky, vyhodnocení stratigrafických vztahů na lokalitě, dendrochronologické i radiokarbonové datování. Zjistili jsme, že sídelní areál na Severovýchodním předhradí tvoří nedílnou součást mladší fáze velkomoravského Pohanska. Vyhodnocení keramiky ukazuje, že na Severovýchodním předhradí je pouze minoritně zastoupena skupina VM2, která reprezentuje starší velkomoravskou fázi osídlení. Počátky intenzivnějších sídlištních aktivit na předhradí spojujeme až s keramickými skupinami VM3 a VM4, které dominují i v centrální části Pohanska, kde společně tvoří vrchol vývoje velkomoravské keramiky. Tyto skupiny lze na základě dendrochronologického datování studny (O266, VM3) vročit do období po roce 883 n. l. To je ve shodě s radiokarbonovým datováním zvířecích kostí a obílek z výplně objektů, které obsahovaly keramiku skupiny VM3 a VM4. Následný vývoj spojujeme s keramickou skupinou VM5, expanzí hrobů mimo hřbitovní ohradu, změnou orientace hrobů, recyklací svorových žernovů v otopných zařízeních některých zemnic a možná i změnou v subsistenční strategii obyvatelstva. Do 10. stol. řadíme také hroby z okolí rotundy, které se nacházejí na severní straně kostelního hřbitova. Radiokarbonové datování okrajových hrobů ukázalo, že musíme v těchto místech počítat s pohřbíváním po celou první polovinu 10. století, možná i déle.

Významnější velkomoravské sídlištní aktivity na Severovýchodním předhradí zřejmě začínají až po výstavbě (nebo během výstavby) dřevohlinitého opevnění s čelní kamennou zdí a současně s druhou fází velkomoravského osídlení. Celý sídelní areál, včetně rotundy a kostelního pohřebiště, vznikl na předhradí podél cesty směřující od severní brány na Mikulčice v 80. či 90. letech 9. stol., patrně současně s velkou pře-

stavbou Pohanska, která je charakterizována parcelací plochy a systematickou dvorcovou zástavbou. Sídelní areál na Severovýchodním předhradí sám procházel určitým vývojem, jehož kontury však nejsou příliš ostré. Zdá se, že některá zahloubená obydlí/zemnice byla nahrazena nadzemními domy s otopným zařízením, které však víceméně respektují původní urbanizační koncept. Oplocení usedlosti se postupně zvětšuje či přesouvá, přičemž starší žlábků jsou překryty mladšími sídlištními objekty. Kostelní pohřebiště expanduje za původní hřbitovní ohradu a pohřbívá se i na sídlišti, jak ukazují superpozice disperzních hrobů nad zahloubenými objekty velkomoravského stáří. Některé velkomoravské nadzemní domy a zemnice zanikají asi náhle, neboť jejich inventář zůstal na místě. Osídlení na předhradí nakonec pokračuje do první poloviny 10. stol., kdy však již jen dožívá v závěrečné vývojové fázi (VM5) a nakonec ještě během 10. stol. definitivně mizí.

Na základě výsledků nové etapy archeologického výzkumu sídelního areálu na Severovýchodním předhradí Pohanska, který byl po roce 2012 zaměřen především na jeho obytnou a výrobní komponentu, konstatujeme, že prognózy vyplývající z naší hypotézy a zjištěná empirická data si navzájem neodporují. Testovali jsme, zda se přítomnost raně středověkých elit projeví i na sídlišti mimo kostelní pohřebiště. Prognóza o existenci rezidence vysoce postaveného příslušníka velkomoravské elity se ukázala jako správná, a hypotézu proto můžeme považovat za koroborovanou čili prozatím platnou. Raně středověká cesta oddělila sakrální a funerální část sídelního areálu od rezidenčního a hospodářského komplexu, který zde vznikl současně s rotundou a přilehlým kostelním pohřebištěm někdy v 80. či 90. letech 9. stol. v souvislosti s velkou přestavbou Pohanska.

Pomyslným středem tohoto areálu byla částečně podezděná stavba, kterou jsme označili jako nadzemní dům ND224, s nejbližšími strukturami (ND225, ND226, O205 apod.). Zde asi stál panský dům (*casa domincata*), v němž mohl sídlit muž pohřbený v rotundě a jeho rodina. O tom, zda k jeho rezidenci patřil i sousedící, žlábků ohrazený prostor a další objekty či rekonstruované stavby, lze diskutovat. Je však zřejmé, že tento areál prodělal určitý vývoj a během krátké doby došlo k jeho reorganizaci.

V okolí rezidenční podezděné budovy s přímými analogiemi v „knížecím“ *palatiu* na Velmožském dvorci se kumulovaly artefakty odrážející habitus a životní styl raně středověké elity. Jde především o výstroj a výzbroj jezdce/bojovníka včetně částí elitních zbraní, jako byla např. hlavice meče Petersenova typu W, který byl zřejmě vyroben v Pobaltí a v českých zemích nemá obdoby. Importovány byly i skleněné stolní nádoby či exotické ozdoby, jako např. křišťálová polyedrická perla. Na sportovní lov a sokolnictví ukazují kosti jestřába a trofejní zvěře, např. medvěda. Na Pohansku se

v té době pěstovaly i luxusní plodiny, jakými byla réva vinná.

Pokud připustíme, že k panskému domu patřila i blízká ohrazená usedlost, v níž stála zemnice O194 se souborem kovových předmětů, která je datována do stejného období (VM3) jako rezidenční stavba ND224 s vyzděným nárožím, lze uvažovat o velmi komplexní sídelní jednotce. Z hospodářského hlediska by se podobala dvorům z Franské říše 9. stol. – tzv. *curtis*. Takový hospodářský dvůr býval obvykle centrem rozsáhlejší vilikace (Gauert 1965, 4) – jedné z forem raně středověkého velkostatku. Celý systém, který je v německé literatuře nazývaný „*Grundherrschaft*“, se v raném středověku vyvinul jako syntéza pozdně antického kolonátu s jeho ekonomickými, resp. právními vztahy a germánských zvyklostí. Systém velkostatků se šířil z oblastí silné římské tradice a v západní Evropě se prosadil s postupující „frankizací“. K významným držitelům velkostatků kromě panovníka patřily i církevní instituce a šlechta, která je mohla získat za své služby panovníkovi při kolonizaci nových území apod. (Schulze 2004, 113–114, 126–140). To, co jsme odkryli na Severovýchodním předhradí Pohanska, by mohl být zárodek služebného panského dvora (*Fronhof, curtis*), k němuž obvykle patřily i závislé rolnické usedlosti (*mansi*). Raně středověký velkostatek se však na Moravě nedokázal rozvinout a stabilizovat jako ve Franské říši, odkud byla jeho idea zjevně importována, a nezůstaly tak po něm žádné stopy v písemných pramenech. Pokud takový dvůr existoval i na Pohansku, pak jen dvě až tři desetiletí, a poté zanikl společně s Pohanskem a celým velkomoravským společenským systémem. V majiteli takového dvora a v jeho rodině bychom přesto mohli vidět zárodek budoucí pozemkové šlechty.

V českých zemích se otázkou uspořádání slovanské společnosti, vznikem pozemkové šlechty i zaváděním „feudálního“ řádu zabývalo jak kritické dějepisceví 19. stol., tak dějepisceví marxistické 20. stol. (Žemlička 1997, 191–192). Přes veškerou snahu zůstává řada problémů souvisejících s genezí šlechty dodnes nevyřešena. Nejasnosti panují dokonce i v základní terminologii. Samotné slovo „šlechta“ se ve staré češtině objevuje relativně pozdě, až v první polovině 14. stol., jako označení sociální skupiny, jejíž členové disponují dědičným souborem mimořádných vlastností a schopností (urozenost), majetku a moci (Macek 1997, 9–25). V tomto kontextu se v české historiografii termín šlechta tradičně vyhrazuje až pro ty urozené, jejichž postavení se opíralo o pozemkové vlastnictví (Klápště 2005, 27–28). Pro označení členů vrchních pater raně středověké společnosti před 13. stol. se proto mnohdy volí alternativní pojmy, jakými je v poslední době oblíbený „urozenec“ či „velmož“, případně „nobilita“. Pro zevšeobecňující označení této společenské skupiny se užívá i zcela neutrální slovní spojení „raně středověká

elita“ (Burzler 2000, 168–170; Klápště 2005, 19–20; 2009, 538; Kouřil 2005; Tomková 2005, 151; Wihoda 2010, 256), mnohdy však bez vysvětlení distinktivních znaků jejího statusu.

Vznik soukromého pozemkového majetku je alfou i omegou celé komplikované diskuse. Podle všeobecného mínění se pozemková šlechta neobjevuje před polovinou 12. stol. (Klápště 2009, 541). Současné vědecké autority vesměs vylučují, že by raně středověký velkostatek a „privátní dvorce“ vznikaly již na Velké Moravě (Klápště 2009, 538; Třeštík 1997, 287; Žemlička 1997, 152–153). Oproti tomu se však objevily názory, že individuální soukromé pozemkové vlastnictví (a s ním provázaná moc a majetek) bylo již v 10.–12. stol. běžné (Antonín 2012, 98–99). Podobně uvažuje část badání i o 9. stol., kdy soukromé vlastnictví náleželo osobám označovaným jako *gospod*, jak vyplývá z rozboru právního pramene *Zákon sudnyj ljudem*, který byl ve staroslověnštině sepsán snad pro potřeby byzantské misie na Velké Moravě. K pozemkovým majetkům měly náležet také dvorce – sídla slovanské aristokracie (Havlík 1978, 44–46). Vyloučeno to není, neboť v sousední Východní marce nebyly v 9. stol. velké pozemkové majetky vlastněné Slovany ničím mimořádným (Mitterauer 1960, 721).

Z jakých kořenů šlechta vyrůstala a jak nabyla svůj pozemkový majetek, se dosud jednoznačně nerozhodlo. I mezi německými historiky probíhal spor, zda na počátku celého vývoje stál na území Franské říše jakýsi germánský „*Uradel*“ nebo naopak šlechtic nového typu, jehož společenské a ekonomické postavení vyplývalo z blízkého vztahu k panovníkovi – tzv. „*Dienstadel*“ (Steuer 1982, 359). V podmínkách českých zemí se uvažuje o tom, že urození zpočátku získávali svůj společenský status jako příslušníci panovnické družiny a rozhojňovali svůj majetek především odměnami (*beneficii*), udělovanými za správu země či díky blízkému vztahu k panovníkovi a jeho dvoru. Až později, od konce 12. stol., se pozemkový majetek dědil či rozšiřoval vlastní kolonizací dosud neosídlených území (Klápště 2011; Žemlička 1997, 358). L. Jan však připouští, že systém *beneficií*, která byla udělována zároveň s půdou, se k nám mohl rozšířit z Franské říše již v době Velké Moravy (Jan 2006, 192–193, pozn. 126), tedy podstatně dříve, než připouštějí jiní badatelé (Třeštík – Žemlička 2007, 129–134). Nejnovější výzkum našich historiků navíc ukazuje, že Velká Morava a její společenské špičky byly s franským a bavorským prostředím svázány mnohem těsněji, než jsme si dosud mysleli (Macháček – Wihoda 2016).

Situace na Moravě se tak v zásadě neliší od jiných periferních zón Franské říše – např. od vikingského Dánska. Zde dochází někdy v průběhu 9. stol., v návaznosti na změny v politicko-mocenské a ekonomické oblasti, ke změně chování místních elit, které při zajišťování potřebných zdrojů přecházejí z tributárního

systemu na systém režijního velkostatku. Budují velké pozemkové vlastnictví a obhospodařují ho s pomocí vlastního personálu. V archeologických pramenech se tento vývoj projevil i ve struktuře velmožských dvorců (např. v Tissø), na nichž se od 9. stol. kombinují prestižní stavby, řemeslnické dílny, obydlí pro čeled' a skladovací prostory (Jørgensen 2010a, 282–285), podobně jako na Severovýchodním předhradí.

Aktuální objevy učiněné na Pohansku a prezentované v této knize ukazují, že hypotéza o existenci služebné

a posléze i pozemkové šlechty na Velké Moravě může být správná, neboť v archeologických pramenech nacházíme její materiální koreláty. Potvrzuje se tak, že k dalšímu posunu v poznávání počátků středověké šlechty bude vzhledem k nedostatku písmenných pramenů docházet především na poli archeologie (Graus 1953, 150), která přináší stále nové objevy, jež s pomocí široké komparativní analýzy dokážeme kontextualizovat v rámci celoevropského prostoru. Takový metodologický vývoj však nepřekvapuje, neboť ho svého času anticipoval již F. Graus (Graus 1960, 107).

10 BŘECLAV – POHANSKO. SEVEROVÝCHODNÍ PŘEDHRADÍ. KATALOG ARCHEOLOGICKÝCH PRAMENŮ Z TERÉNNÍHO VÝZKUMU SÍDELNÍHO AREÁLU V LETECH 2008–2016

10.1 Struktura katalogu

Katalog sídlištních objektů a hrobů ze Severovýchodního předhradí velkomoravské sídelní aglomerace Břec-lav – Pohansko obsahuje informace o 136 sídlištních objektech různých tvarů, konstrukce i funkce, o 41 kůlových či sloupových jamách evidovaných mimo sídlištní objekt, o sedmi liniových objektech označova-ných jako žlaby a o 14 disperzních sídlištních hrobech. Jedná se o kompletní soupis všech kontextů zkouma-ných v letech 2008 až 2016. Číslování objektů navázalo na předcházející výzkumné sezony v poloze Severový-chodního předhradí z let 1977 a 2012.

Katalog je sestaven ze sedmi základních částí: 1. strukturovaný slovní popis čtverců a všech typů objektů, který je doplněn základními plány ve vztahu k jejich nej-bližšímu okolí; 2. fotografické tabulky nálezů drobných předmětů z nadložních vrstev, nálezy jsou řazeny podle čtvercové sítě (tab. 1–64); 3. kresebné a fotografické tabulky sídlištních objektů s vyobrazením plánu a pro-filu objektu, výběru keramiky (perokresba) a fotografií artefaktů z výplní objektů (tab. 65–197); 4. kresebné a fotografické tabulky sídlištních hrobů s vyobrazením plánu hrobu, fotografií artefaktů z výplní hrobových jam a předmětů hrobového inventáře (tab. 198–204); 5. kresebné tabulky sestavené z vybraných drobných nálezů ze všech typů kontextů (tab. 204–255); 6. foto-grafické tabulky z terénní dokumentace sídlištních objektů (tab. 257–305) a sídlištních hrobů (306–318); 7. žánrové snímky dokumentující průběh archeologic-kého výzkumu Severovýchodního předhradí v letech 2008–2016 (tab. 319–325). Nálezové celky jsou popsány v strukturovaném textu. Zápis každého archeologic-kého objektu obsahuje informace o charakteru výplně, výkopu, konstrukčních prvcích v rámci popisovaného kontextu, u hrobů také základní antropologické údaje o kosterních pozůstatcích a také podrobný slovní popis artefaktů ze zásypů hrobových jam a hrobového inventáře. Jednotlivé záznamy vycházejí ze všech druhů terénní dokumentace výzkumů a databázových zdrojů pracoviště ÚAM. Informace o jednotlivých nálezových

celcích jsou vedeny v jednoduchém systému, který podchycuje základní nálezovou situaci:

Pro čtverce:

Číslo čtverce (č. obr.)

Rok výzkumu:

Kontexty evidovány v nadloží:

Kontexty evidovány v úrovni podloží:

Nálezy drobných předmětů v nadloží:

Poznámka:

Pro sídlištní objekty:

Číslo objektu (č. tabulky)

Rok výzkumu:

Čtverec:

Číslo kontextů:

Stratigrafický vztah:

Zásyp:

Relikty úprav / konstrukce:

Výkop:

Nálezy:

Poznámka:

Ke struktuře textové části katalogu sídlištních dis-perzních hrobů viz monografie o kostelním pohřebišti na Severovýchodním předhradí (*Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016, 223–224*).

Každý textový záznam je doplněn plánem nálezové situace. Grafické zobrazení objektu či hrobu obsahuje základní linie jámy (horní, spodní hrana, spádnice), kumulaci kamenů či mazanice nebo malty (pokud se u objektu vyskytly), u hrobů skelet, vyznačení identifi-kovaných pozitivních i negativních konstrukcí a úprav hrobových jam. Sídlíštní objekty či hroby, které se vyskytly v superpozici s jiným konkrétním komplexem, jsou načrtnuty pouze v základních obrysech (objekty: černá linka bez výplně, hroby: černá linka s šedou výplní). Na obrázku však nemusí vyjadřovat reálné stra-tigrafické situace (nad/pod), jedná se pouze o dokres-lení hustoty hrobů na pohřebišti, případně o doku-mentaci změny využití zkoumaného prostoru v čase.

Hloubka u výkopů je udávána majoritně od úrovně začištěného podloží, pokud tomu tak není, pak je v textu zdůrazněno, z jaké úrovně se zmíněná hloubka počítá. Použité zkratky:

F – fakt
 H – hrob
 HDP – hrubý dobře pálený materiál
 HDPO – hrubý dobře pálený oxidačně
 HDPR – hrubý dobře pálený redukčně
 HJ – hrobová jáma
 HŠP – hrubý špatně pálený materiál
 Inv. č. – inventární číslo
 JDP – jemný dobře pálený materiál
 JDPO – jemný dobře pálený oxidačně
 JDPR – jemný dobře pálený redukčně
 JŠP – jemný špatně pálený materiál
 K – kúlová / sloupová jáma
 Kon. – kontext
 Max. – maximálně / maximální
 Min. – minimálně / minimální
 O – sídlištní objekt
 TJ – tuhový jemný materiál
 Z – označení objektu žlabovitého charakteru, liniový archeologický objekt

Legenda

	Kamenné zdivo
	Kámen
	Keramika
	Malta
	Mazanice
	Betonová stavba
	Žlab
	Hrobová jáma
	Kostel
	Kúlová jamka
	Objekt
	Čtvercová síť 5 × 5 m
	Prozkoumaná plocha

10.2 Popis čtverců

Číslo čtverce B53–48 (č. obr. 100)

Rok výzkumu: 2015

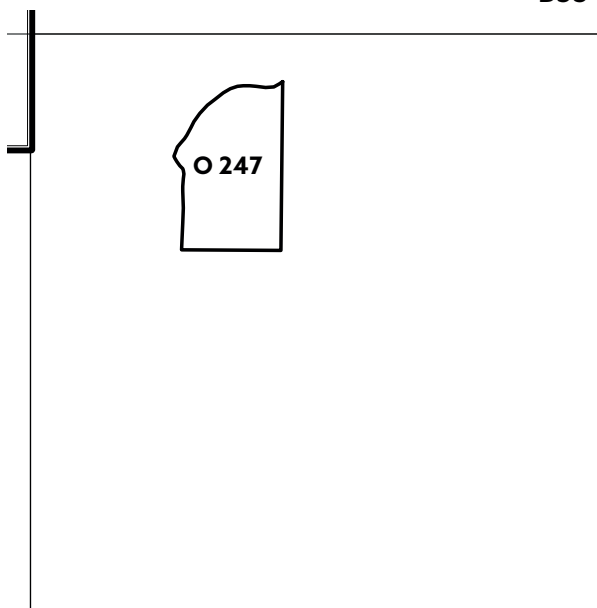
Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: sídlištní objekt O247.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: neevidovány.

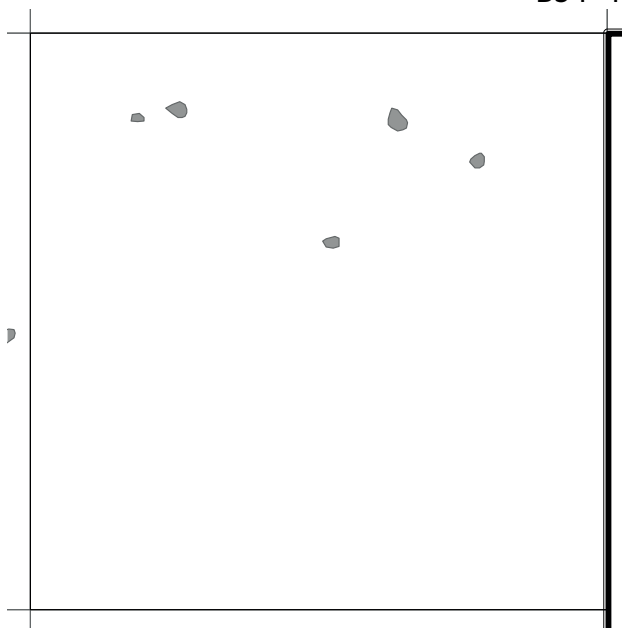
Poznámka: geologická sonda vedená západovýchodním směrem přes východní okraj plochy zkoumané

B53–48

Obr. 100. Plán čtverce B53–48.

B54–46

Obr. 101. Plán čtverce B54–46.

v roce 2015; sonda řezala současný břeh zazemněného ramena Dyje a část okraje koryta; v profilu sondy byl objeven raně středověký sídlištní objekt, který byl kromě recentního narušení řezem poškozen i přirozenou erozí břehu.

Číslo čtverce B54–46 (č. tabulky 1; obr. 101)

Rok výzkumu: 2015

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: –

Nálezy drobných předmětů v nadloží:

PUR01: celý hranolovitý kamenný brousek, jedna brusná plocha, na základě suroviny lze předpokládat, že se jedná o artefakt pravěkého stáří (pravděpodobně neolit), rozměry: max. délka 12,5 cm, šířka 3 cm, tloušťka 2 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P296352); zlomek železného plechu, patrně slepený ze dvou kusů, horní plech tvarován nebo seříznut do oblouku, rozměry: tloušťka 0,2–0,4 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P296358); železný hraněný hřeb, celý, s hlavici roztepanou a svinutou do trubičky, rozměry: délka 6,8 cm, šířka 0,5–0,7 cm, hlavice 1,9 × 0,7 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P296359); zlomek jednoramenné železné skoby, rozměry: délka 3,1 cm, šířka 0,3–0,5 cm, délka ramena 1,2 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P296361);

PUR02: zlomek hliněného závaží válcovitého tvaru, obě základny zaoblené, rozměry: výška 2,6 cm, průměr otvoru 1 cm, váha 24 g (sektor čtverce 32, inv. č. P296350); zlomek kamenného bochánkovitého přeslenu o průměru 2,3 cm a výšce 1,4 cm, průměr otvoru 0,9 cm, váha 4 g (sektor čtverce 15, inv. č. P296351); železná přezka ve tvaru tzv. D-rámečku s dochovaným trnem, průřez rámečku hraněný, rozměry: délka rámečku 2 cm, šířka rámečku 2,6 cm, šířka železné tyčinky 0,3 cm, tloušťka tyčinky 0,4 cm, délka trnu 1,8 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P296354); celý větší železný kroužek, možná z udidla, rozměry: průměr 4 cm, tloušťka 0,5 cm, šířka 0,5 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P296356);

bez udání úrovně: celý železný kroužek, intencionálně přerušovaný, rozměry: průměr 1,9 cm, tloušťka 0,3 cm, šířka 0,25 cm (sektor čtverce 11, inv. č. P296355); celý železný kroužek z drátěné košile, rozměry: průměr 1 cm, tloušťka 0,2 cm, šířka 0,2 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P296357); zlomek železného plechu, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P296360).

Poznámka: ve čtverci nebyly evidovány žádné zahloubené archeologické objekty; v kulturní vrstvě se v severní polovině čtverce nacházelo pět větších lomových kamenů, nevytvářely však žádnou kumulaci; v jihovýchodní čtvrtině čtverce byl zachycen vytrácející se recentní liniový objekt označen jako F371; další recentní jáma se nacházela v jeho severozápadním kvadrantu.

Číslo čtverce B54–47 (č. tabulky 1, 2; obr. 102)

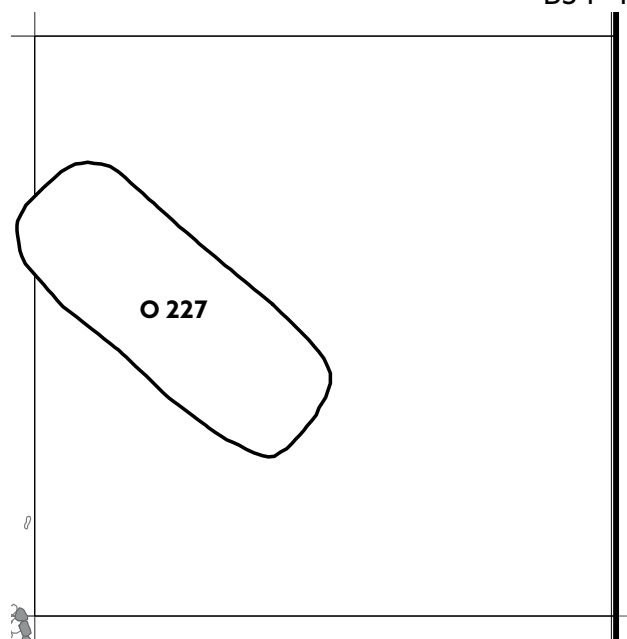
Rok výzkumu: 2015

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: sídlištní objekt O227.

Nálezy drobných předmětů v nadloží:

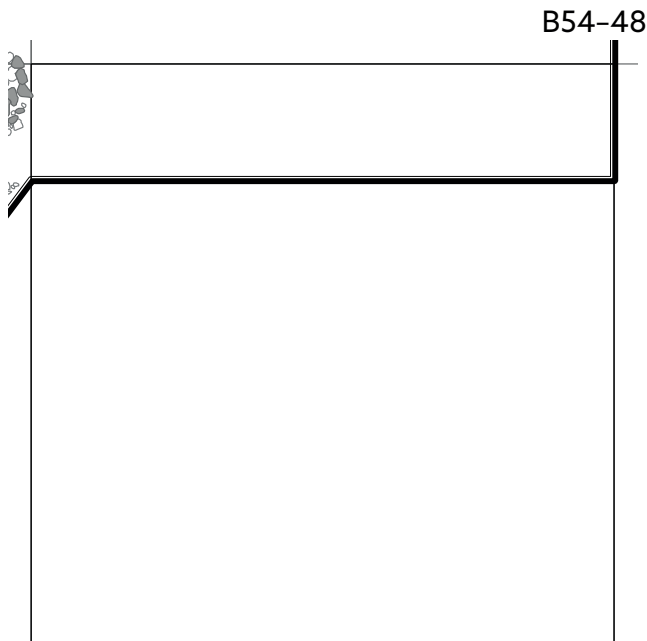
PUR: štípaná industrie (sektor čtverce 14, inv. č. P296780); celý železný kroužek, rozměry: průměr 2 cm, tloušťka 0,5 cm, šířka 0,5 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P296784); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 1 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P296785); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky trojúhelní-

Obr. 102. Plán čtverce B54–47.

kový, rozměry: šířka 0,8 cm, tloušťka 0,35 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P296788); železný hraněný hřeb, celý, s křídélkovitou hlavici, rozměry: délka 10,8 cm, šířka 0,5–0,9 cm, hlavice 2 × 0,8 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P296786); zlomek železného hraněného hřebu, zachovaná pouze plochá obdélníková hlavice s kouskem trnu, rozměry: dochovaná délka 1,5 cm, šířka 0,6–0,8 cm, hlavice 2,7 × 2,3 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P296789); poměrně masivní železný hrot, pravděpodobně průbojník, hrot dosahuje až do poloviny délky artefaktu, předmět má válcovitý průřez (1 × 1 cm), u distálního konce hraněný (1 × 0,7 cm), rozměry: délka 9,5 cm, šířka 0,7–1,3 cm, váha 40 g (sektor čtverce 13, inv. č. P296787); masivní zlomek železné radlice (?), fragment je záměrně prohnutý do oblouku; rozměry: délka 4,8 cm, šířka 3,2 cm, tloušťka 0,7 cm, váha 46 g (sektor čtverce 25, inv. č. P296791); zlomek dvojitého železného plechu, tloušťka 0,2–0,3 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P296792);

PUR02: celý hranolovitý kamenný brousek, čtyři brusné plochy, rozměry: max. délka 5,7 cm, šířka 3,6 cm, tloušťka 3,4 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P296779); zlomek železného hraněného hřebu, zachovaný pouze trn, hlavice je ulomená, rozměry: dochovaná délka 3 cm, šířka 0,4 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P296790); zlomek železného hřebu válcovitého průřezu, zachovaný pouze trn, hlavice je ulomená, rozměry: dochovaná délka 3,4 cm, šířka 0,5 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P296795); dva zlomky železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,25 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P296796/1–2); dva zlomky železných pásků připevněných k sobě, dochován jeden nýt; rozměry: šířka 1,4 cm, tloušťka

B54-48

Obr. 103. Plán čtverce B54-48.

0,3–0,5 cm (sektor čtverce 52, inv. č. P296794); zlomek železného plechu, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P296793); zlomek železného plechu, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P296797).

Poznámka: severozápadní částí čtverce procházel recentní liniový objekt F371, který porušoval sídlištní objekt O227; v severozápadním rohu se nacházela část recentní jámy pro zasazení stromu v liechtensteinské aleji; v jihovýchodním sektoru čtverce byl zaznamenán další (neoznačený) liniový recentní objekt, paralelní s F371 (orientace linie JZ–SV).

Číslo čtverce B54-48 (č. obr. 103)

Rok výzkumu: 2015

Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: –

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR1: zlomek běhounu, ryolit (sektor čtverce 15, inv. č. P296872).

Poznámka: středem čtverce procházel recentní liniový objekt (neoznačený), objekt byl paralelní s F371.

Číslo čtverce B55-46 (č. tabulky 2-4; obr. 104)

Rok výzkumu: 2015

Kontexty evidované v nadloží: –

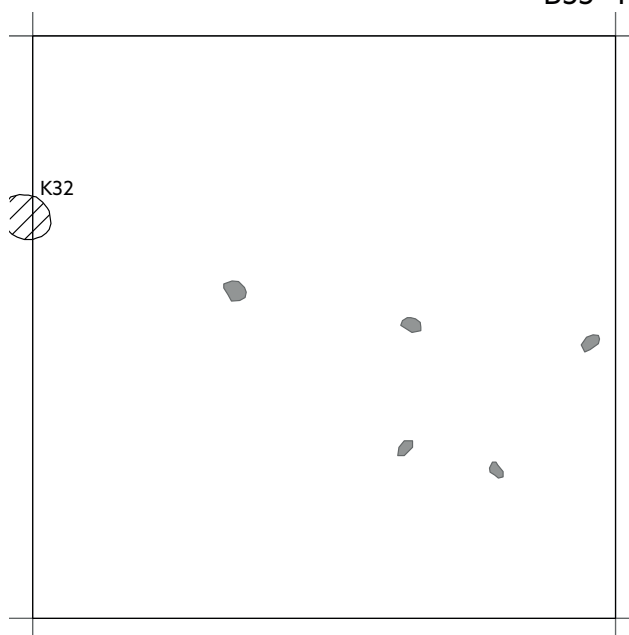
Kontexty evidované v úrovni podloží: sloupová jáma K32.

Nálezy drobných předmětů v nadloží:

PUR01: křišťálový korálek, tvar polyedrický – nepravidelný víceúhelník, barva čirá bílá, opracovaný broušením – polyedrické plochy (čtyři kosočtverce, osm trojúhelníků), obě základny ploché, rozměry: délka 1,7 cm, šířka 1,5–1,7 cm, průměr navlékacího otvoru 0,2 cm, váha 9 g (sektor čtverce 12, inv. č. P294914); celá kamenná

kulička, v jednom místě poškozená, rozměry: průměr 1,58, váha 4 g (sektor čtverce 52, inv. č. P294915); štípaná industrie (sektor čtverce 43, inv. č. P294916); zlomek zahroceného předmětu z výsady jeleního parohu, hrot poškozen, na proximálním konci předmětu jsou vyvrtány dva kruhové otvory naproti sobě, průměr otvoru 0,6 cm, druhý otvor téměř celý zničený, rozměry: max. délka 8,9 cm, délka hrotu 1,9 cm, vnější průměr 2 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P294917); zlomek železného otočného klíče s ozubem, duté válcovité tělo, na ozubu zachován jeden zub ve tvaru drobného trojúhelníku, zbytek ozubu zkorodován, tělo bylo pravděpodobně zakončeno okem (nezachováno), rozměry: dochovaná délka 12 cm, šířka 2,6 cm, tloušťka 0,3–1,15 cm, délka ozubu 2,4 cm, váha 31 g (sektor čtverce 41, inv. č. P294921); celá železná objímka ve tvaru písmene D, průřez hraněný, rozměry: délka 4,66 cm, šířka 3,4 cm, tloušťka 0,9–1,3 cm, váha 36 g (sektor čtverce 25, inv. č. P294922); zlomek železné sekerovité hřivny s krčkem a částí otvoru, hřivna je zlomená v otvoru a listu, typ II (podle *Dostál 1983*), tvar tylu žlábkovitý s laloky, rozměry: max. délka 7 cm, max. šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm, šířka krčku 0,5 cm, váha 4 g (sektor čtverce 46, inv. č. P294924/1); železný hraněný hřeb, celý, s plochou hlavicí, rozměry: délka 3,5 cm, šířka 0,2–0,3 cm, hlavice 0,8 × 0,7 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P294938); zlomek železného hraněného hřebu, zachovaný pouze trn, hlavice je ulomená, na konci hřeb zahnutý do háčku, rozměry: dochovaná délka 2,7 cm, šířka 0,3–0,4 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P294944); železný hraněný hřeb, celý, s plochou oválnou hlavicí, rozměry: délka 3,2 cm, šířka 0,3 cm, hlavice 0,9 × 0,8 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P294946); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, hřbet rovný, hřbet k hrotu obloukovitě zahnutý, rozměry: max.

B55-46

Obr. 104. Plán čtverce B55-46.

délka 10,4 cm, délka čepele 6,4 cm, šířka čepele 1,7 cm, délka trnu 3,6 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P294926); zlomek trnu železného nože, obdélníkový průřez, hřbet i ostří k trnu skosené, rozměry: délka trnu 5,4 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P294929); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: délka čepele 5,6 cm, šířka čepele 1,1 cm, délka trnu 2,26 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P294941); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1,1 cm, délka trnu 3 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P294942); zlomek železná obroučky z vědra, průřez obroučky obdélníkový, rozměry: šířka 0,75 cm, tloušťka 0,21 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P294928); zlomek železná obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: průměr obroučky 20 cm, šířka 0,4 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P294945); zlomek železného pásku, který se podélně zužuje, druhotně nezáměrně prohnutý do oblouku, rozměry: max. šířka 0,7 cm, min. šířka 0,4 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P294943); zlomek železného pásku, jeden konec zřejmě záměrně zaoblený, rozměry: šířka 1,65 cm, tloušťka 0,4–0,5 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P294953); zlomek železného pásku, rozměry: šířka 0,5 cm, tloušťka 0,15 cm (sektor čtverce 43, inv. č. P294958); zlomek železného pásku, rozměry: šířka 2,5 cm, tloušťka 0,16 cm (sektor čtverce 11, inv. č. P294961); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P294924/2); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,18–0,38 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P294940); zlomek železného plechu, z jedné strany je patrný výřez do oblouku, možná se jedná o ataši z vědra, rozměry: šířka 1,56 cm, tloušťka 0,14–0,24 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P294952); malý fragment železného plechu, ohnutý na dvou podélných stranách do oblouku, možná se jedná o zlomek hřivny se žlábkem, rozměry: tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P294956); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,14 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P294957); zlomek železného plechu, zachován jeden nýt z dorzální strany, rozměry: tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P294960); železný hrotitý nástroj, pravděpodobně průbojník, průřez hraněný, artefakt se směrem k vrcholu hrotu zužuje, v distální části jsou patrné stopy po úderech, pracovní konec je mírně rozšířený a roztepáný, rozměry: délka 10,8 cm, šířka 0,5–0,7 cm, tloušťka 0,4–0,5 cm, váha 15 g (sektor čtverce 55, inv. č. P294947); zlomek drobného železného tyčinkovitěho nástroje, možná průbojník nebo také vytepávací hrot, průřez hraněný, jeden konec artefaktu se zužuje do plochého hrotu, rozměry: délka 4,8 cm, šířka 0,28–0,53 cm, tloušťka 0,1–0,37 cm, váha 4 g (sektor čtverce 34, inv. č. P294955); zlomek železná hraněná tyčinka, rozměry: délka 4,5 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P294954); zlomek jednoramenné železná skoby, rozměry: délka 4,7 cm, šířka 0,2–0,8 cm, délka ramena 2 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P294927); zlomek dvouramenné železná skoby,

rozměry: délka 2,5 cm, šířka 0,3–0,4 cm, délka ramena 1,3 cm, druhé rameno je ulomené (sektor čtverce 33, inv. č. P294959);

PUR02: železná plechová ataše z vědra s jedním kruhovým otvorem (průměr 0,85 cm), tvar obdélníkový, rozměry: šířka 4,3 cm, tloušťka 0,17 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P294923); zlomek železná obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,26 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P294925); zlomek železná obroučky z vědra, průřez obroučky obdélníkový, rozměry: šířka 0,5 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P294936); zlomek železná obroučky z vědra, průřez obroučky trojúhelníkový, rozměry: průměr obroučky 27 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P294937); zlomek železná obroučky z vědra, průřez obroučky trojúhelníkový, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P294939); zlomek železného pásku, rozměry: šířka 2,4 cm, tloušťka 0,13–0,18 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P294930); zlomek železného plechu s jedním kruhovým otvorem pro nýt (průměr otvoru 0,35 cm), rozměry: tloušťka 0,19 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P294931); zlomek železného pásku, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P294934); dva zlomky okraje železná misky tzv. slezského typu, zřejmě jde o zlomky jedné misky nalezené na více místech čtverce B55–46, viz inv. č. P294933/1–2, P294935, rozměry: max. tloušťka 0,7 cm (měřena na okraji), min. tloušťka 0,4 cm (měřena v konkávní části), průměr okraje zřejmě 28 cm, váha 43 g (sektor čtverce 53, inv. č. P294932/1–2); dva drobné zlomky okraje železná misky tzv. slezského typu, zřejmě jde o zlomky jedné misky nalezené na více místech čtverce B55–46, viz inv. č. P294932/1–2, P294935, rozměry: max. tloušťka 0,5 cm, min. tloušťka 0,3 cm, váha 37 g (sektor čtverce 54, inv. č. P294933/1–2); malý fragment železná misky tzv. slezského typu, zlomek střední části, okraj není patrný, zřejmě souvisí s inv. č. P294932/1–2, P294933/1–2, rozměry: max. tloušťka 0,3 cm, váha 12 g (sektor čtverce 54, inv. č. P294935); bez udání úrovně: železný hraněný hřeb, celý, s plochou oválnou hlaví, rozměry: délka 2,2 cm, šířka 0,4 cm, hlavice 1,3 × 1 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P294948); železný hraněný hřeb, celý, s plochou obdélníkovou hlaví, rozměry: délka 3 cm, šířka 0,3 cm, hlavice 0,9 × 0,7 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P294949); zlomek železného pásku, rozměry: šířka 1,1 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P294951); zlomek pravděpodobně laténského železného řetězu tvořeného dvěma spojenými kroužky, kroužky mají spíše slzovitý, oválný tvar, vytváří ležatou osmičku, ve středu jsou přitaveny k sobě (v tomto místě je evidentní mírné zesílení), rozměry: délka 3,3 cm, max. šířka 1,4 cm, tloušťka 0,4 cm, průměr kroužku vně 1,3 cm, vnitřní průměr 0,8 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P294950).

Poznámka: v kulturní vrstvě se na ploše čtverce na-

cházelo pět větších lomových kamenů, nevytvářely však žádnou kumulaci; v jihozápadní čtvrtině čtverce bylo zachyceno ukončení recentního liniového objektu označeného jako F354; další recentní jáma se nacházela v rohu severozápadního kvadrantu (F372) a v rohu jihovýchodního kvadrantu čtverce (neoznačeno).

Číslo čtverce B55–47 (č. tabulky 5, obr. 105)

Rok výzkumu: 2015

Kontexty evidované v nadloží: kamennomaltová destrukce náleží k ND224 o rozměrech cca 500 × 1000 cm; (kon. 1058, 1114, 1181); nároží zděné na maltu a kámen (O224, kon. 1066); na předpokládaném jihovýchodním konci nadzemního objektu ND224, cca 5–7 cm nad úrovní podloží se nacházela 142 cm dlouhá řada sedmi velkých kamenů (kon. 1112); u jihozápadní stěny nároží O224, z vnitřní strany, v úrovni cca 8–10 cm nad úrovní předpokládané podlahy objektu O224 se nacházel relikv hliněného výmazu blíže neurčené funkce (kon. 1067).

Kontexty evidované v úrovni podloží: objekt O224 – relikv zděné stavby; sídlištní jámy O240, O241, O242, O244, O245, ve východní stěně čtverce se rýsoval západní roh O227.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: velmi malý fragment kamenného brousku, nelze určit tvar, stopy druhotného přepálení, dvě brusné plochy, možná se jedná o jeden kus s inv. č. P295766 (sektor čtverce 23, inv. č. P295406); zlomek železné sekerovité hřivny s krčkem a částí listu, tylní část odlomena, otvor není patrný, rozměry: max. délka 10,5 cm, max. šířka 1,4 cm, tloušťka 0,2 cm, šířka krčku 0,8 cm, váha 9 g (sektor čtverce 33, inv. č. P295413); zlomek železné sekerovité hřivny

s krčkem a částí listu, rozměry: max. délka 5,6 cm, max. šířka 0,8 cm, tloušťka 0,3 cm, šířka krčku 0,4 cm, váha 3 g (sektor čtverce 15, inv. č. P295416); zlomek železné sekerovité hřivny s krčkem a náběhem na otvor a na list, otvor zcela odlomen, typ II (podle *Dostál 1983*) rozměry: max. délka 5,7 cm, max. šířka 0,7 cm, tloušťka 0,15 cm, šířka krčku 0,4 cm, váha 2 g (sektor čtverce 14, inv. č. P298339); laténský skleněný korálek, zlomek, tvar válcovitý, vícebarevný, barva kobaltové modrá a bílá, výzdoba: bílé puntíky, rozměry: dochovaná délka 1,27 cm, průměr plochých bílých puntíků 0,73 cm, váha 1 g (sektor čtverce 54, inv. č. P295405); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky trojúhelníkový, rozměry: šířka 0,9 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P295415); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky trojúhelníkový, rozměry: průměr obroučky 33 cm, šířka 1 cm, tloušťka 0,38 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P295419); zlomek železného pásku, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P295418/1); železná přezka s oválným rámem a dvojitou plechovou tylní destičkou se třemi nýty k přichycení řemene, pochází patrně z kování podkolenního řemínku, v tylní destičce přezky je zaklesnuta třmínková průvlečka se štítkem, štítek je bohatě plasticky zdobený vrubořezem, středem štítku vybíhají tři paprsky, rozměry přezky: délka 1,9 cm, šířka 2,5 cm, tloušťka 0,4 cm, délka trnu 1,3 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P295417); celá dvouramenná železná hraněná skoba, rozměry: délka 6,2 cm, šířka 0,7 cm, délka ramen 1,2 cm a 1,6 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P295414); zlomek železné hraněné skoby s dochovaným jedním ramenem, rozměry: šířka 0,8 cm, délka ramena 0,97 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P295418/2); zlomek železné laténské spony s kuličkou na lučíku, vinutí se třemi závity, rozměry: šířka vinutí 1,2 cm, průměr kuličky 2 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P295412); zlomek parohového předmětu se zahroceným distálním koncem – tzv. šídlo, hrot plný kuželovitý, rozměry: délka 6,1 cm, délka hrotu 2,2 cm, vnější průměr 0,9 cm, průměr hrotu 0,24 cm (sektor čtverce 11, inv. č. P295407);

PUR03: zlomek železného pásku, rozměry: šířka 1,2 cm, tloušťka 0,21 cm (sektor čtverce 43, inv. č. P295420).

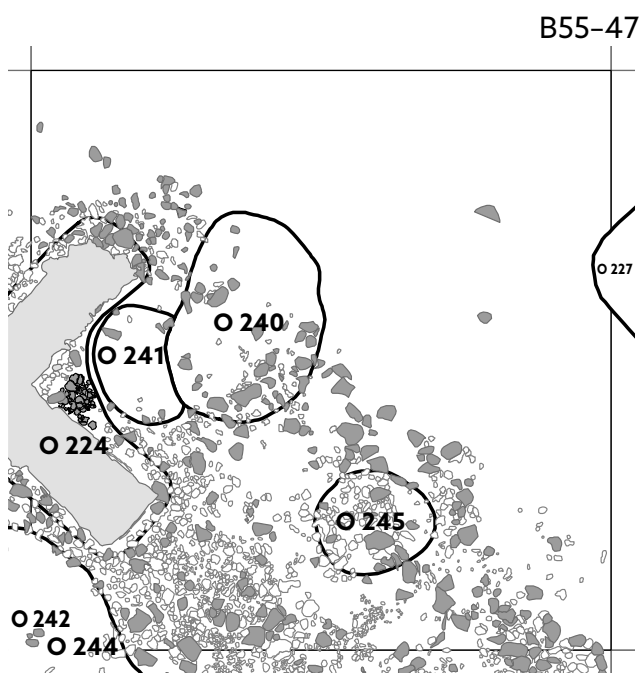
Poznámka: zhruba středem čtverce ve směru SSZ–JJV procházel recentní liniový objekt F354; jihovýchodním kvadrantem procházel recentní liniový objekt F371 orientován směrem JZ–SV, který se na ploše čtverce křížil s F354; z vnější strany O224 (v jihozápadním rohu čtverce) se rýsovala recentní jáma pro strom (F383).

Číslo čtverce B55–48 (č. tabulky 5, č. obr. 106)

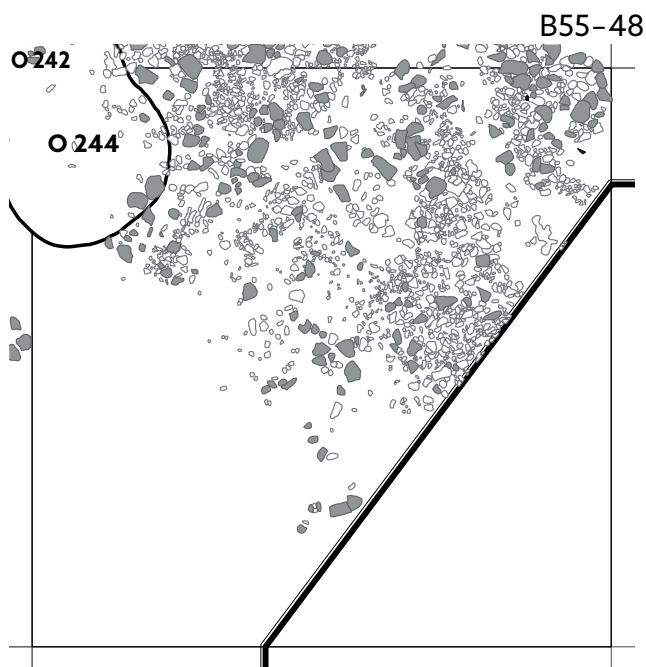
Rok výzkumu: 2015

Kontexty evidované v nadloží: kamennomaltová destrukce náleží k ND224 o rozměrech cca 500 × 1000 cm; (kon. 1058, 1114, 1181).

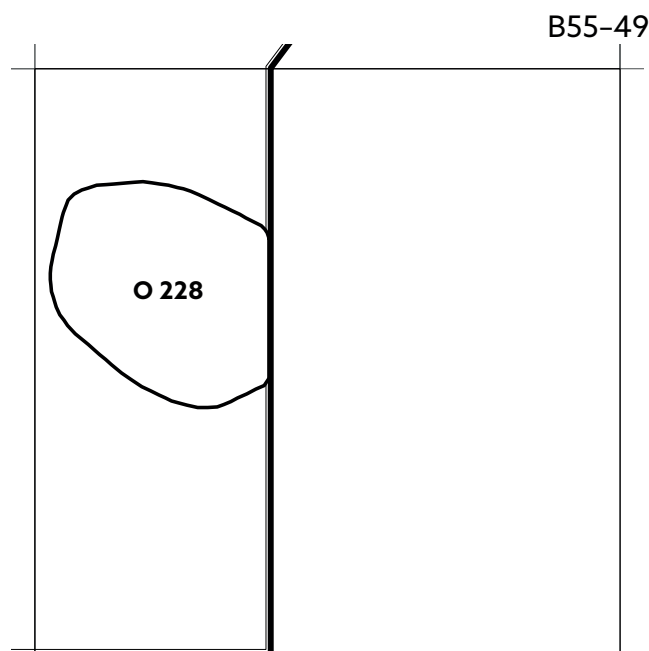
Kontexty evidované v úrovni podloží: sídlištní objekt O244.

Obr. 105. Plán čtverce B55–47.

Obr. 106. Plán čtverce B55-48.

Obr. 107. Plán čtverce B55-49.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železné ataše z vědra, tvar tyčinkovitý s rozbíhajícími se konci, rozměry: výška 6,8 cm, šířka 5,9 cm, tloušťka 0,67 cm, tloušťka ataše na roztepaných koncích 0,17 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P295769); velmi malý fragment kamenného brousku, zřejmě destičkovitý, tvar nelze definitivně určit, tři brusné plochy, rozměry: tloušťka 0,5 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P295766); zlomek tvarovaného bronzového pásku, který byl uchycen v hroudě malty, konec pásku je záměrně roztepan, rozměry: šířka 0,42–0,77 cm, tloušťka 0,07 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P295771); celý kamenný kónický přeslen o průměru 2,5 cm a výšce 1,6 cm, průměr otvoru 0,7 cm, váha 9 g (sektor čtverce 12, inv. č. P295765); štípaná industrie (sektor čtverce 42, inv. č. P295767); štípaná industrie (sektor čtverce 42, inv. č. P295768); odlomený trn z železné části konkrétněji nespécifikovaného nástroje, rozměry: délka 9,8 cm, šířka 0,53–0,9 cm, tloušťka 0,12–0,46 cm, váha 4 g (sektor čtverce 54, inv. č. P295770); drobný zlomek svorového kamene, zřejmě z žernovu (sektor čtverce 22, inv. č. P295764).

Poznámka: vnitřní okraj severozápadní čtvrtiny čtverce lemoval jihozápadno-severovýchodně orientovaný recentní liniový objekt F371; severovýchodním kvadrantem procházel ve směru SSZ–JJV liniový objekt F354.

Číslo čtverce B59-49 (č. tabulky 6, č. obr. 107)

Rok výzkumu: 2015

Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: sídlištní objekt 228 (zacházel do nezkoumané části plochy ve východním profilu sondy).

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlo-

mek železného pásku, rozměry: šířka 0,8 cm, tloušťka 0,16–0,29 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P295953); celá dvouramenná železná hraněná skoba, rozměry: délka 3,5 cm, šířka 0,5 cm, délka ramen 1,9 cm a 1,4 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P295952); zlomek železné hraněné skoby s dochovaným jedním ramenem, tvar týlu žlábkovitý s laloky, rozměry: délka 7,5 cm, šířka 1 cm, délka ramena 1,7 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P295954);

PUR02: zlomek železné sekerovité hřivny s krčkem a částí listu bez otvoru, rozměry: max. délka 9,7 cm, max. šířka 1,5 cm, tloušťka 0,2 cm, šířka krčku 0,5 cm, váha 17 g (sektor čtverce 23, inv. č. P295955).

Poznámka: neprokopán v úplnosti; zkoumanou částí čtverce se v JZ–SV diagonále táhl recentní liniový objekt (neoznačen), který porušoval sídlištní jámu 228.

Číslo čtverce B56-46 (č. tabulky 6, 7, č. obr. 108)

Rok výzkumu: 2015

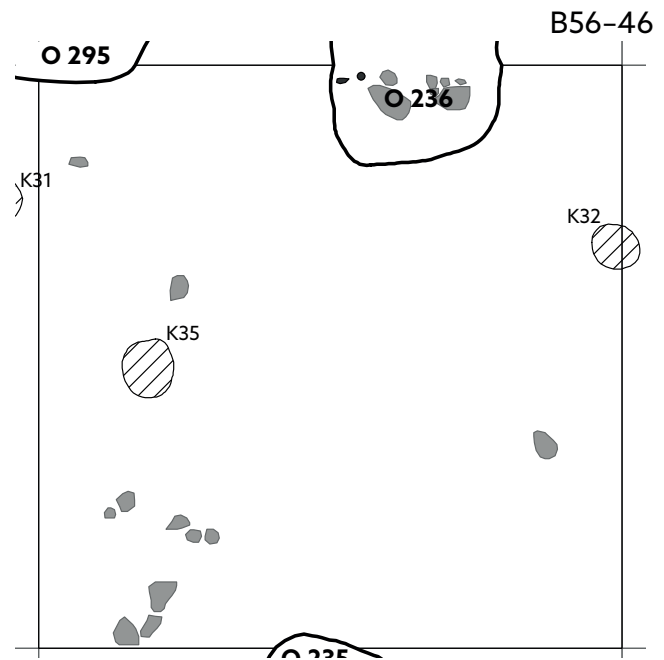
Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: sloupové jámy K32 a K35; do severního okraje čtverce zasahovaly sídlištní objekty O236 a O295; do jižního okraje čtverce nepatrně zasahoval sídlištní objekt O235.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železné ataše zvláštního tvaru, jedná se o tyčinkovitý oblouk s roztepanými konci do nejasného tvaru, roztepané poškozené konce tvarem připomínají trojúhelník, na okraji, uprostřed strany jednoho roztepaného konce ataše je zachován jeden kruhový otvor pro nýt, snad se jedná o ataši z celokovové nádoby (kotle?), rozměry: výška 4,3 cm, šířka 5,7 cm, tloušťka 0,4–0,9 cm, průměr otvoru 0,5 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P290729); zlomek železné ataše, tvar tyčinkovitý, rozměry: tloušť-

ka 0,7 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P290743); zlomek destičkovitého kamenného brousku se třemi brusnými plochami, rozměry: tloušťka 0,9–1,2 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P290718); zlomek destičkovitého kamenného brousku se dvěma brusnými plochami, rozměry: tloušťka 1,2 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P290719); zlomek destičkovitého kamenného brousku se třemi brusnými plochami, rozměry: šířka 2,5 cm, tloušťka 0,7–0,8 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P290720); zlomek železné části nespécifikovaného nástroje (dláto?), rozměry: délka 6,4 cm, šířka 0,8–3 cm, tloušťka 0,4–0,5 cm, váha 18 g (sektor čtverce 44, inv. č. P290734); zlomek železného torovaného těla rybářského háčku s očkem na konci, rozměry: délka 3,9 cm, šířka 0,2 cm, tloušťka 0,3 cm, průměr oka vnější 0,7 cm, průměr oka vnitřní 0,3 cm (sektor čtverce 52, inv. č. P290753/2); celý železný hraněný hřeb, plochá obdélníková hlavice, rozměry: délka 6,3 cm, šířka 0,5 cm, hlavice 1,5 × 1 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P290737); železný hraněný hřeb, celý, hlavice křídélkovitá, rozměry: délka 3,3 cm, šířka 0,3 cm, hlavice 1 × 0,5 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P290738); zlomek železného hraněného hřebu, bez hlavice, rozměry: délka 4,7 cm, šířka 0,4 cm, (sektor čtverce 35, inv. č. P290739); železný hraněný hřeb, celý, hlavice křídélkovitá, rozměry: délka 2,2 cm, šířka 0,3 cm, hlavice 0,9 × 0,5 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P290741); zlomek železného hraněného hřebu, plochá hlavice, rozměry: délka 3,3 cm, šířka 0,4 cm, (sektor čtverce 54, inv. č. P290742); železný hraněný hřeb, celý, hlavice křídélkovitá, rozměry: délka 2,3 cm, šířka 0,3 cm, hlavice 1 × 0,5 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P290746); železný hraněný hřeb, celý, hlavice křídélkovitá, rozměry: délka 2,4 cm, šířka 0,4 cm, hlavice 1,1 × 0,6 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P290755); zlomek železné sekerovité hřivny s krčkem a částí otvoru, část otvoru je odlomena, nelze určit jeho jednoznačný tvar, typ II (podle *Dostál 1983*), tvar týlu žlábkovitý s laloky, rozměry: max. délka 5,6 cm, max. šířka 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm, šířka krčku 0,4 cm, váha 4 g (sektor čtverce 34, inv. č. P290730); skleněný kotoučovitý korálek, barva skla kobaltově modrá, výzdoba – podélné přesekávání vytvářející dojem žebrovaní, rozměry: délka 0,5 cm, šířka 0,79 cm, průměr navlékacího otvoru 0,37 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P290711); zlomek laténského skleněného náramku, sklo průsvitné, barva kobaltově modrá, výzdoba plastické žebrovaní (sektor čtverce 13, inv. č. P290712); zlomek železného nože s náběhem na trn, trn je ulomen, čepel zůstala celá, hřbet i ostří rovné, rozměry: délka čepel 11,2 cm, šířka čepel 1,5 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P290732); celý železný nůž s trnem trojúhelníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 14 cm, délka čepel 9,8 cm, šířka čepel 1,8 cm, délka trnu 4,2 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P290733); zlomek čepel nože, ostří je poškozené a silně zkorodované, hřbet rovný, rozměry: šířka čepel 1,4 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P290756); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky trojúhelníkový, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka

Obr. 108. Plán čtverce B56-46.

0,3 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P290744); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky trojúhelníkový, rozměry: šířka 0,75 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P290745); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P290749); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky obdélníkový, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,25 cm (sektor čtverce 52, inv. č. P290753/1); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky trojúhelníkový, rozměry: průměr obroučky 17 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P290757); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P 290758/2); zlomek železné ostruhy s masivním dvoukónickým trnem, datace do raného středověku nejasná, rozměry: délka trnu 3,2 cm, max. tloušťka trnu 1,7 cm, tloušťka trnu u vrcholu 0,6 cm, tloušťka zachovalé části ramene 0,3 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P290731); bronzový pozlacený vrchlík zdobený vrubořezem, otvor na vrcholu, rozměry: výška 0,8 cm, max. vnější průměr 1 cm, max. vnitřní průměr 0,8 cm, průměr otvoru na vrcholu 0,2 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P290728); zlomek železného pásku prohnutého do oblouku (průměr 16 cm), průřez hraněný, možná se jedná o obroučko z vědra, rozměry: šířka 0,5 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P290748); zlomek železného pásku, rozměry: šířka 1,7 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P290752); zlomek železného pásku prohnutého na jednom konci do oblouku, zřejmě nezáměrně, v místě prohnutí je patrný jeden nýt, průřez pásku hraněný, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P290758/1); zlomek kamenného kónického přeslenu o výšce 2,2 cm (sektor čtverce 33,

inv. č. P290713); malý zlomek dna ze skleněné nádoby, pravděpodobně mísy, dno mísy stojí na obvodovém prstenci, barva skla čirá nazelenalá, rozměry: tloušťka 0,38–0,76 cm, průměr prstence 4 cm, váha 4 g (sektor čtverce 14, inv. č. P301153); zlomek železné hraněné dvouramenné skoby, prostřední část artefaktu je značně rozšířená oproti ramenům, ramena jsou velmi krátká (ulomená ?), zařazení do raného středověku není zcela bez výhrad, rozměry: délka 7,8 cm, šířka 2,6 cm, délka ramen 0,8 cm a 0,6 cm (sektor čtverce 52, inv. č. P290759); odlomený trn z železného předmětu / nástroje, rozměry: délka 5 cm, šířka 1,1 cm, tloušťka 0,4 cm, váha 8 g (sektor čtverce 22, inv. č. P290747); zlomek železné tyčinky hraněného průřezu, směrem k jednomu konci se zužuje, rozměry: délka 4,3 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,25 cm (sektor čtverce 14, inv. č. P290750); zlomek železné tyčinky hraněného průřezu, na jednom konci rozšířená (0,6 × 0,3 cm), na opačném konci se zužuje (0,3 × 0,2 cm), rozměry: délka 2,4 cm, šířka 0,4 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P290751); štípaná industrie (sektor čtverce 32, inv. č. P290715); štípaná industrie (sektor čtverce 42, inv. č. P290716);

PUR02: železný hraněný hřeb, celý, plochá kruhová hlavice, rozměry: délka 3,4 cm, šířka 0,4 cm, hlavice 1,1 × 1 cm (sektor čtverce 52, inv. č. P290740); celý železný nůž s trnem trojúhelníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 10,4 cm, délka čepele 8,4 cm, šířka čepele 1,5 cm, délka trnu 2 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P290735); celý železný nůž s trnem trojúhelníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 14 cm, délka čepele 8,8 cm, šířka čepele 1,5 cm, délka trnu 5,2 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P290736); tři zlomky železných pásků, deformované a různě ohýbané, trojúhelníkový průřez, možná zlomky obrouček z vědra, všechny tři kusy mají stejnou šířku (0,5 cm), tloušťka se pohybuje od 0,3 do 0,4 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P290760/1–3); zlomek železného pásku, zachován jeden nýt, rozměry: šířka 1,8 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P296362); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,7 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P290761); štípaná industrie (sektor čtverce 42, inv. č. P290717).

Poznámka: v kulturní vrstvě se vyskytly větší ploché lomové kameny, zejména v jihozápadním kvadrantu (asi osm kusů), zbylé kameny se nacházely různě po ploše čtverce; kameny ale nevytvářely žádnou zvláštní kumulaci.

Číslo čtverce B56–47 (č. tabulky 8, 9, č. obr. 109)

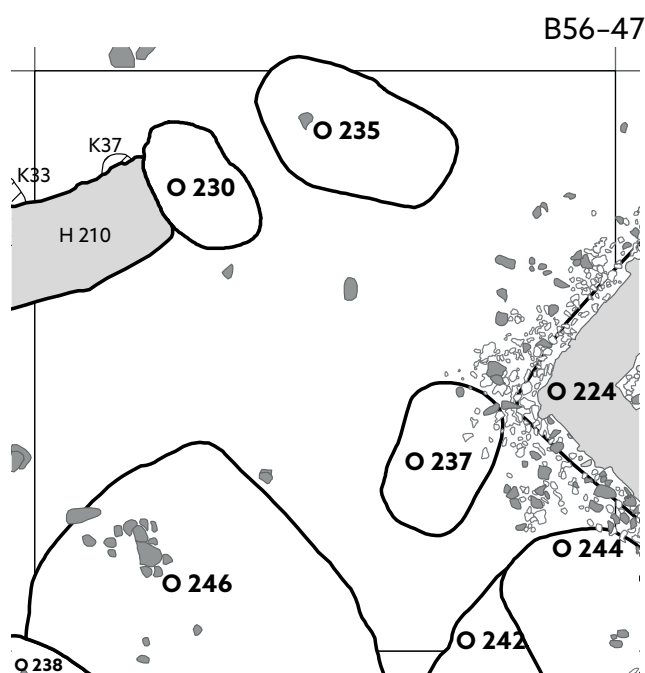
Rok výzkumu: 2015

Kontexty evidovány v nadloží: část kamenno-maltové destrukce náležící k ND224 o rozměrech cca 500 × 1000 cm; (kon. 1058, 1114, 1181).

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty O230, O235, O237, O238, O242, O244, O246, zděné nároží O224, hrob H210, sloupová jáma K37.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek

bronzové kroužkové náušnice s uzlíky, spodní oblouk zesílený torďovanými dráty, uzlíky odděleny od horního oblouku také torďovanými dráty, závěsek odlomen, rozměry: délka 2,5 cm, šířka 2 cm, tloušťka drátu v horním oblouku 0,1 cm, tloušťka drátu ve spodním oblouku 0,2 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P291498); amorfní zlomek skla, zřejmě z hladítka, dochován je zbytek vnější zaoblené stěny artefaktu, barva průsvitná světle zelenomodrá (sektor čtverce 35, inv. č. P301154); malý fragment okraje ze skleněné nádoby, pravděpodobně okraj mísy (eventuelně poháru), okraj je zaoblený, okrajová římsa je zvýrazněna odsazením, barva skla čirá olivově nazelenalá, povrch skla jemně opalizující, rozměry: délka fragmentu 3,1 cm, šířka 2 cm, tloušťka 0,26–0,54 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P301155); zlomek železné části nástroje s vějířovitým ozubeným ostřím, silně zkorodováno, ostří nezachováno, patrný je pouze jeden zub, rozměry: délka 6 cm, šířka 2 cm, tloušťka 0,4 cm, váha 11 g (sektor čtverce 24, inv. č. P291482); zlomek železného hraněného hrotitého předmětu, fragment se směrem k jednomu konci zužuje do hrotu, možná trn hřebíku, rozměry: délka 3,8 cm, šířka 0,4 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P291481); zlomek listu železné sekerovité hřivny, rozměry: max. délka 9 cm, max. šířka 1,8 cm, tloušťka 0,2 cm, váha 8 g (sektor čtverce 54, inv. č. P291471/1); zlomek železné sekerovité hřivny s týlní částí, otvorem, krčkem a částí listu, oko velmi malé, úzké a oválné, typ II (podle *Dostál 1983*), rozměry: max. délka 8,9 cm, max. šířka 1,5 cm, tloušťka 0,25 cm, šířka krčku 0,4 cm, otvor 0,6 × 0,15 cm, váha 8 g (sektor čtverce 54, inv. č. P291471/2); zlomek železné sekerovité hřivny s celou týlní částí, krčkem a malou částí listu, typ II (podle *Dostál 1983*), tvar týlu žlábkovitý s laloky, otvor

Obr. 109. Plán čtverce B56–47.

obdélníkový, rozměry: max. délka 8 cm, max. šířka 1 cm, tloušťka 0,25 cm, šířka krčku 0,5 cm, otvor $1 \times 0,5$ cm, váha 8 g (sektor čtverce 54, inv. č. P291472/1); zlomek železné sekerovité hřivny s krčkem a náběhem na list, rozměry: max. délka 4,8 cm, max. šířka 0,8 cm, tloušťka 0,2 cm, šířka krčku 0,4 cm, 3 g (sektor čtverce 54, inv. č. P291472/3); zlomek železné sekerovité hřivny s krčkem, rozměry: max. délka 3,6 cm, max. šířka 0,8 cm, tloušťka 0,2 cm, šířka krčku 0,5 cm, 18 g (sektor čtverce 54, inv. č. P291472/4); zlomek železné sekerovité hřivny s krčkem, částí otvoru a částí listu, odlomena druhá polovina otvoru s týlem a téměř celý list, typ II (podle *Dostál 1983*), tvar týlu žlábkovitý s laloky, otvor obdélníkový, rozměry: max. délka 6,3 cm, max. šířka 1 cm, tloušťka 0,3 cm, šířka krčku 0,75 cm, otvor $? \times 0,4$ cm, váha 6 g (sektor čtverce 54, inv. č. P291472/5); zlomek železné sekerovité hřivny s krčkem a částí otvoru, typ II (podle *Dostál 1983*), tvar týlu žlábkovitý s laloky, otvor obdélníkový, rozměry: max. délka 4,1 cm, max. šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm, šířka krčku 0,4 cm, otvor $0,8 \times 0,4$ cm, váha 1 g (sektor čtverce 54, inv. č. P291472/6); zlomek železné sekerovité hřivny s krčkem, částí otvoru a náběhem na list, druhá polovina otvoru s týlem odlomena, typ II (podle *Dostál 1983*), tvar týlu žlábkovitý s laloky, otvor obdélníkový, rozměry: max. délka 5,6 cm, max. šířka 0,8 cm, tloušťka 0,2 cm, šířka krčku 0,3 cm, otvor $? \times 0,3$ cm, váha 2 g (sektor čtverce 54, inv. č. P291473); zlomek železné sekerovité hřivny – fragment listu hřivny s náběhem do krčku, rozměry: max. délka 3 cm, max. šířka 1 cm, tloušťka 0,2 cm, váha 1 g (sektor čtverce 44, inv. č. P291483/1); zlomek železné sekerovité hřivny – fragment listu hřivny s náběhem do krčku, rozměry: max. délka 3 cm, max. šířka 1 cm, tloušťka 0,2 cm, váha 1 g (sektor čtverce 44, inv. č. P291483/2); zlomek železné sekerovité hřivny (?) – část listu hřivny, u vrcholu (špička), rozměry: max. délka 3,5 cm, max. šířka 2 cm, tloušťka 0,25 cm, váha 2 g (sektor čtverce 55, inv. č. P291487); zlomek železné sekerovité hřivny – zlomek krčku hřivny s náběhem na list, rozměry: max. délka 4,5 cm, max. šířka 1 cm, tloušťka 0,4 cm, šířka krčku 0,4 cm, váha 2 g (sektor čtverce 55, inv. č. P291488); zlomek železné sekerovité hřivny s krčkem, rozměry: max. délka 3,6 cm, max. šířka 0,8 cm, tloušťka 0,2 cm, šířka krčku 0,4 cm, váha 4 g (sektor čtverce 35, inv. č. P291491); zlomek železného kování ze dvou plechů spojených jedním nýtem, rozměry: šířka 1,5 cm, tloušťka 0,2–0,4 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P291472/2); zlomek trnu železného nože, trn obdélníkového průřezu, délka trnu 3,5 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P291493); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, zdobená – středem pásku je veden podélný žlábek, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,25 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P291485); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky trojúhelníkový, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P291494); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 14,

inv. č. P291476); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,25 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P291484); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,25 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P291489); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,25 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P291496); železná přezka ve tvaru tzv. D-rámečku, trn nedochovaný, průřez rámečku hraněný, rozměry: délka rámečku 2 cm, šířka rámečku 2,7 cm, šířka železné tyčinky 0,4 cm, tloušťka tyčinky 0,4 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P291495); železný trn z blíže nespecifikovaného nástroje / předmětu, rozměry: délka 6 cm, šířka 1,5 cm, tloušťka 0,4 cm, váha 13 g (sektor čtverce 34, inv. č. P291492); železná trubička ze svinutého plechu, deformovaná (stlačená), rozměry: délka 2,4 cm, šířka 1,4 cm, tloušťka 0,3 cm, vnější průměr 1,4 cm, vnitřní průměr 1 cm (sektor čtverce 43, inv. č. P291486); zlomek hraněné železné tyčinky, rozměry: délka 3,2 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,5 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P291474); zlomek destičkovitého kamenného brousku se čtyřmi brusnými plochami, rozměry: šířka 7,2 cm, tloušťka 0,9–1,3 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P291459); zlomek hliněného pekáče (sektor čtverce 44, inv. č. P291456); štípaná industrie (sektor čtverce 12, inv. č. P291460); štípaná industrie (sektor čtverce 35, inv. č. P291461); štípaná industrie (sektor čtverce 44, inv. č. P291456); PUR02: zlomek laténského skleněného náramku, sklo nazelenalé, výzdoba: plastická – podélné žebrování, rozměry: šířka 1,65 cm, tloušťka 0,7 cm (sektor čtverce 43, inv. č. P291457); blíže nespecifikovaný parohový kruhový předmět neznámé funkce, může se jednat o polotovar nebo odpad z výroby, vyřezáno pravděpodobně z losího parohu, jedna strana kolečka opracována, na druhá straně je zachovaná spongióza, rozměry: průměr 5,1 cm, výška 0,84 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P291458); celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 11,3 cm, délka čepele 8,3 cm, šířka čepele 1,2 cm, délka trnu 3 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P291469); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 0,8 cm, délka trnu 2,5 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P291470); celá dvouramenná železná hraněná skoba, rozměry: délka 6,8 cm, šířka 1,3 cm, délka ramen 2,8 cm a 3,6 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P291475); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P291477); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P291478); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 1 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P291479); zlomek železné šipky s křídélky, trn / tulej – nedochováno, rozměry: délka listu křídélek 4,5 cm, šířka 2,3 cm, váha 6 g (sektor čtverce 13, inv. č. P301129); PUR03: zlomek železného pásku tvarovaného do oblouku, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor

čtverce 35, inv. č. P291480); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky trojúhelníkový, rozměry: šířka 0,8 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P291497);

bez udání úrovně: zlomek železného pásku tvarovaného do oblouku, zhruba v polovině délky je zohlý na polovinu, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P291490).

Poznámka: sídlištní objekty O242 a O244 byly narušeny recentním výkopem jámy pro zasazení stromu.

Číslo čtverce B56–48 (č. tabulky 9–12, č. obr. 110)

Rok výzkumu: 2015

Kontexty evidovány v nadloží: ND224 (viz výše).

Kontexty evidovány v úrovni podloží: sídlištní zahloubené objekty O232, O238, O239, O242, O244, O246, O250, hroby H212, H215.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železné ostruhy, atypická ploténka s bohatou plastickou výzdobou, destička podlouhlého oválného tvaru ve středu členěna příčným plastickým žebrem, paralelně s ním jsou umístěny tři otvory pro nýty v příčném žlábků, jeden nýt je zachován, symetrickou plastickou výzdobu tvoří na každé straně ploténky trojice kulatých velkých důlků umístěných do trojúhelníku, okraj ploténky kopíruje tvar důlků a je zdoben příčnými vrypy (sektor čtverce 21, inv. č. P292713); zlomek železné průvlečky obdélného tvaru z tyčinky obdélného průřezu, rozměry: délka 2,3 cm, šířka 1,2 cm, tloušťka 0,2–0,5 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P292718); železná přezka osmičkovitého tvaru s trnem a s týlní destičkou, trn je připojen ke středové části přezky, destička z přehnutého plechu je zakončena háčkem, průřez rámu hraněný, symetrický rám je na vnějších stranách zesílen a zdoben příčnými vrypy, přezka pochází zřejmě z řemínkové garnitury ostruhy, rozměry: délka 2,6 cm, šířka 1,5 cm, tloušťka 0,2–0,3 cm, délka trnu 1,6 cm (sektor čtverce 11, inv. č. P292716); zlomek železné hraněné šipky s jehlancovitým hrotem, část s trnem ulomena, patrně se jedná o typ B10 (podle *Ruttkay 1976*), interpretace artefaktu je však nejistá, může se jednat o zlomek nástroje tzv. průbojníku, rozměry: (sektor čtverce 35, inv. č. P292723); zlomek železného páskového kování ve tvaru mírně prohnutého oblouku, na horní ploché straně je výzdoba v podobě natavených železných kuliček (celkem pět kuliček v řadě), interpretace – patrně ozdobné kování, rozměry: dochovaná délka 3 cm, šířka 0,9 cm, tloušťka 0,6 cm, průměr natavených kuliček 0,4 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P292730); dva fragmenty železné hřivny s krčkem a částí otvoru s týlem, hřivna je zlomena v místě obdélníkového otvoru, typ II (podle *Dostál 1983*), tvar týlu žlábkovitý s laloky, rozměry: max. délka 7,3 cm, max. šířka 1,2 cm, tloušťka 0,2 cm, šířka krčku 0,5 cm, váha 8 g (sektor čtverce 31, inv. č. P292721/1–2); zlomek železné hřivny s krčkem a částí listu, rozměry: max. délka 10,3 cm, max. šířka 1,5 cm, tloušťka 0,3 cm, šířka krčku 0,5 cm, váha 13 g

(sektor čtverce 42, inv. č. P292722); zlomek bronzového drátu válcovitého průřezu, rozměry: délka 2,8 cm, průměr 0,3 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P292759); celý zachovalý bronzový kroužek, průřez drátu půlkulatý, rozměry: průměr 2,3 cm, šířka drátu 0,2 cm, tloušťka drátu 0,15 cm (sektor čtverce 43, inv. č. P292715); zlomek železného hrotitého tyčinkovitého nástroje, hraněný průřez, na jednom konci je patrný hrot, na opačném konci se tyčinka zužuje/ztenčuje, zřejmě nástroj na vytápávání, rozměry: max. délka 3,9 cm, max. průřez 0,4 × 0,3 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P292737); celý železný hraněný hřeb, plochá čtvercová hlavice, rozměry: délka 3,2 cm, šířka 0,4–0,3 cm, hlavice 1,1 × 1 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P292734); celý železný hraněný hřeb, plochá kruhová hlavice, rozměry: délka 7 cm, šířka 0,6–0,7 cm, hlavice 1,8 × 1,5 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P292739); zlomek železného plechu, přehnutý plech slepený ze dvou kusů, rozměry: tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 14, inv. č. P292735); zlomek železného plechu, rozměry: šířka 1,7 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P292727); zlomek železného plechu, rozměry: šířka 1,3 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P292733); zlomek železného plechu, rozměry: šířka 0,8 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P292741); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P292732); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P292736); zlomek železného plechu slepeného ze dvou kusů, rozměry: tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P292751); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 11, inv. č. P292753); zlomek železné hraněné skoby – část s jedním ramenem, rozměry: šířka 0,5 cm, délka ramena 1,7 cm, (sektor čtverce 14, inv. č. P292724); zlomek železné dvouramenné hraněné skoby, jedno rameno ulomeno, rozměry: délka 6,5 cm, šířka 0,6–0,7 cm, délka ramena 0,8 cm, (sektor čtverce 13, inv. č. P292725); zlomek železné hraněné tyčinky, rozměry: délka 2,5 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P292731); zlomek železné hraněné tyčinky, rozměry: délka 4,8 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,5 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P292752); zlomek hranolovitého kamenného brousku, dvě brusné plochy, kámen je přepálený, rozměry: tloušťka 1,7 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P292700); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 25, inv. č. P292703);

PUR02: fragment duté podstavy hlavice meče zhotovený z cíno-olovnatého bronzu s příměsí zinku, zlomek pochází z dvojdílné hlavice meče, v podstavě se nachází otvor pro trn i okrouhlé otvory pro nýty, podstava je v půdorysu čokovitá, obě boční strany podstavy nesou rytou výzdobu, podstava součástí hlavice odpovídá Petersenovu typu meče W, výzdoba: rytá, ryté linie vytvářejí hustý klikatkový vzor, horní okraj podstavy je dekorován pásem šikmých rýžek napodobujících splétaný či tordovaný drátek, spodní hranu dekoruje pás svislých rýh, který napodobuje ozrněný drát, rozměry: dochovaná délka

4,9 cm, šířka 1,3 cm, tloušťka 1,4 cm, váha 20 g (sektor čtverce 45, inv. č. P292728); zlomek železného kování obdélného tvaru, ne spodní straně kování je zachován jeden kruhový otvor pro nýt a jeden celý nýt, nacházejí se ve středu kratších stran obdélníkového plechu, rozměry: dochovaná délka 4,4 cm, šířka 2,7 cm, tloušťka 0,2–0,3 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P292717); zlomek železného kování s vidličkovitě se rozbíhajícími rameny, možná polotovár, rozměry: délka 3,7 cm, šířka 2,3 cm, tloušťka 0,4–0,6 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P292754); zlomek kovové části nespécifikovaného nástroje s tulejkou, vyrobený ze stočeného železného plechu, rozměry: délka 4,5 cm, šířka 0,75–1,2 cm, tloušťka 0,6–0,9 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P292758); zlomek železná hřivny s celou týlní částí a obdélníkovým otvorem, s krčkem a náběhem na list, typ II (podle *Dostál 1983*), tvar týlu žlábkovitý s laloky, rozměry: max. délka 8,7 cm, max. šířka 0,9 cm, tloušťka 0,2 cm, šířka krčku 0,9 cm, otvor 1 × 0,4 cm, váha 9 g (sektor čtverce 32, inv. č. P292719); zlomek železná hřivny s krčkem a částí listu, týlní část s otvorem odlomena, rozměry: max. délka 7,2 cm, max. šířka 1,1 cm, tloušťka 0,2 cm, šířka krčku 0,5 cm, váha 8 g (sektor čtverce 15, inv. č. P292720); zlomek železná hřivny s krčkem a celou týlní částí s obdélníkovým otvorem, náběh na list, typ II (podle *Dostál 1983*), tvar týlu žlábkovitý s laloky, rozměry: max. délka 6,8 cm, max. šířka 1,3 cm, tloušťka 0,25 cm, šířka krčku 0,4 cm, otvor 1,3 × 0,6 cm, váha 9 g (sektor čtverce 32, inv. č. P292729); zlomek železná hřivny s týlní částí s obdélníkovým otvorem a krčkem, typ II (podle *Dostál 1983*), tvar týlu žlábkovitý s laloky, rozměry: max. délka 8,6 cm, max. šířka 0,8 cm, tloušťka 0,2 cm, šířka krčku 0,4 cm, otvor 0,7 × 0,3 cm, váha 9 g (sektor čtverce 25, inv. č. P292744/1); zlomek železná jehly (?), průřez zlomku válcovitý, rozměry: délka 8 cm, průměr 0,3 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P292746); téměř celý železný nůž, odlomena je pouze malá část špičky nože, trn obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 12,5 cm, délka čepele 8,2 cm, šířka čepele 1,3 cm, délka trnu 4,3 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P292714); zlomek čepele železného nože, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1,6 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P292748); zlomek železného pásku, rozměry: šířka 1,3 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P292756); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P292744/2); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,2 cm (inv. č. P292755); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P292757); trn z vohle (pravděpodobně), průřez trnu hraněný, rozměry: délka 10,1 cm, šířka 0,6 cm, tloušťka 0,6 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P292712/1); železná trubička, možná se jedná o válcovité nákončí, rozměry: délka 3,7 cm, průměr vnější 1 cm, průměr vnitřní 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 14, inv. č. P292749); zlomek železná hraněná tyčinka, snad součást kovové části nespécifikovaného nástroje, rozměry:

Obr. 110. Plán čtverce B56–48.

délka 5 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,5 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P292750); zlomek železná obroučky z vědra, průřez obroučky trojúhelníkový, rozměry: šířka 1,2 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P292726); zlomek železná obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P292743); zlomek železná obroučky z vědra, průřez obroučky obdélníkový, rozměry: průměr obroučky 27 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,8 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P292747); keramické kolečko vyrobené záměrně z keramického střepu, pravděpodobně funkce přeslenu, na horní straně patrně zbytky ryté hřebenové výzdoby, rozměry: max. průměr 3 cm, výška 0,8 cm, průměr otvoru 0,7 cm, váha 8 g (sektor čtverce 34, inv. č. P292702); zlomek destičkovitého kamenného brousku se čtyřmi brusnými plochami, rozměry: šířka 6,5 cm, tloušťka 0,9–1,9 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P292701); zlomek kostěného předmětu se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček, hrot dutý, plochý se zubem, rozměry: délka 9,1 cm, délka hrotu 3,5 cm, vnější průměr 1,1 cm, průměr hrotu 0,29 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P292704); zlomek kostěného předmětu se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček, hrot dutý, plochý se zubem, rozměry: dochovaná délka 6 cm, délka hrotu 4 cm, vnější průměr 2 cm, průměr hrotu 0,33 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P292705); bez udání úrovně: zlomek železného pásku, rozměry: šířka 0,9 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P292740); zlomek železného pásku, rozměry: šířka 0,8 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P292742); trn z vohle (pravděpodobně), průřez trnu válcovitý, rozměry: délka 11,2 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,5 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P292745).

Poznámka: v kulturní vrstvě se u východní strany čtverce nacházelo v těsné blízkosti pět větších lomových kamenů, další kameny byly evidovány u jižní strany čtverce – tento výskyt kamenů lze dát do souvislosti buď s destrukcí nadzemního komplexu ND224 nebo s blízkými zahluobenými sídlištními objekty; v severovýchodním rohu čtverce byl evidován recentní zásah – jáma pro zasazení stromu F384, která porušovala sídlištní objekty O242, O244 a kamennomaltovou destrukci patřící k ND224.

Číslo čtverce B56–49 (č. tabulky 12, 13, č. obr. 111)

Rok výzkumu: 2015

Kontexty evidovány v nadloží: –

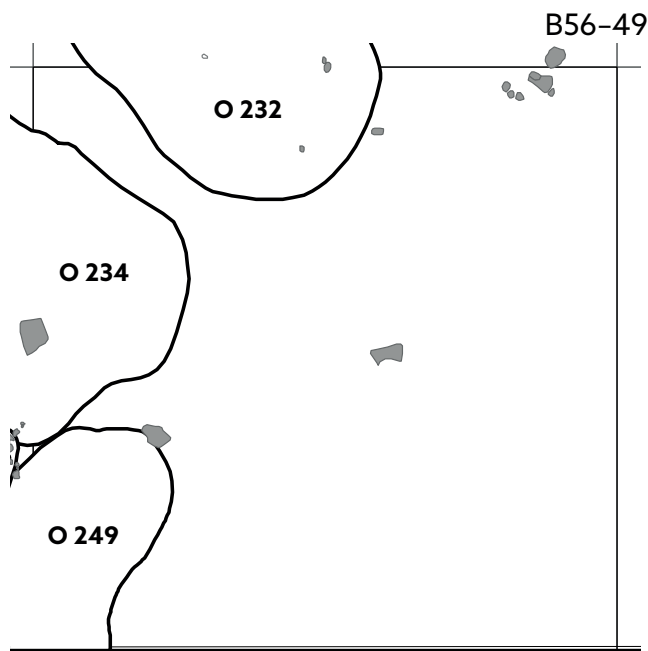
Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahluobené sídlištní objekty O232, O234, O249.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železné ostruhy, zachována pouze koncová ploténka, typ ostruhy nelze určit, nezřetelný průřez ramene, ploténka má erbovitý tvar, výzdoba je zcela nezřetelná kvůli značné korozi materiálu, dobře čitelný je pouze příčný žlábek, nýty ve žlábků nebyly rozpoznány, rozměry ploténky: délka 1,5 cm, šířka 1,5 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P294146); železná ocílka lyrovitého tvaru s trojúhelníkovitým výčnělkem uprostřed základny, ramena úplně dovřená a ukončená očkem, tvar průřezu hraněný, rozměry: délka 7,8 cm, šířka 2,3 cm, tloušťka 0,3 cm, váha 15 g (sektor čtverce 33, inv. č. P294149); poměrně masivní železný tyčinkovitý předmět hraněného průřezu, jeden konec je mírně zahnutý – pravděpodobně ostří, druhý konec je bez úpravy, pravděpodobně se jedná o nástroj – dláto/sekáč, rozměry: délka 10,9 cm, šířka 1 cm, tloušťka 0,65 cm, váha 30 g (sektor čtverce 55, inv. č. P294162); železná přezka ve tvaru tzv. D-rámečku bez trnu, průřez rámečku hraněný, rozměry: délka rámečku 1,6 cm, šířka rámečku 2,5 cm, šířka železné tyčinky 0,4 cm, tloušťka tyčinky 0,3 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P294147); celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 12,8 cm, délka čepele 9,3 cm, šířka čepele 1,5 cm, délka trnu 3,2 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P294145); téměř celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, odlomen je kousek hrotu čepele, hřbet rovný, ostří esovitě prohnuté, rozměry: délka čepele 8,4 cm, šířka čepele 1,5 cm, délka trnu 4 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P294144); zlomek železného nože, pouze odlomená špička nože, neměřitelný zlomek (sektor čtverce 12, inv. č. P294158); železný zlomek nespécifikovaného kování obdélného tvaru vytvářejícího pravouhlý rám, uprostřed rámu je vyřezán oválný otvor, který není kompletní, druhá polovina artefaktu je odlomena, rozměry: šířka 1,8 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P294154); železný zlomek nespécifikovaného kování z páskového plechu, pásek je tvarován mírně do oblouku, zachovány dva oválné otvory, rozměry: délka 7,2 cm, šířka 2 cm,

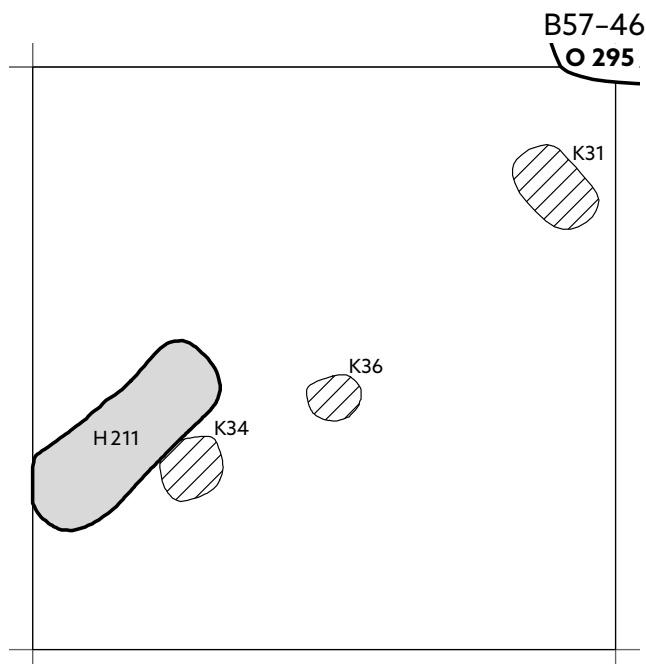
tloušťka 0,4, průměr otvorů 0,7 cm (sektor čtverce 52, inv. č. P294161); celá dvouramenná železná hraněná skoba, rozměry: délka 5 cm, šířka 0,6 cm, délka ramen 1,7 cm a 2,3 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P294151); celý železný hřeb, tvar průřezu válcovitý, malá kulovitá hlavice, rozměry: délka 4,9 cm, šířka 0,35–0,4 cm, průměr hlavice 0,5 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P294152); celý železný hřeb, tvar průřezu hraněný, plochá obdélníková hlavice, rozměry: délka 2,8 cm, šířka 0,3 cm, hlavice 1 × 0,9 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P294153); zlomek železného pásku, rozměry: šířka 1 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P294163); zlomek železného pásku, nezáměrně ohnutý, rozměry: délka 6,4 cm, šířka 1,7 cm, tloušťka 0,3–0,4 cm (sektor čtverce 43, inv. č. P294164); zlomek železného plechu se zachovanými dvěma nýty, rozměry: tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P294156/1); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P294156/2); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 14, inv. č. P294159); zlomek plechu – roztepaný do oválného tvaru, na jednom kratším konci zahnutý je do háčku, rozměry: délka 3,4 cm, šířka 2 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P294160); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P294167); zlomek železné ataše z vědra, typ tyčinkovitý s rozbíhajícími se konci, zachován je pouze fragment horní tyčinkovité části kování, rozbíhající se konce ataše jsou odlomeny, rozměry: šířka 2,2 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P294148); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, na jednom konci zlomku obroučky je patrný háček, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P294157); trn z vochle (pravděpodobně), průřez trnu válcovitý, rozměry: délka 12 cm, šířka 0,4 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P294150); zlomek tyčinkovitého předmětu, tvar průřezu hraněný, jeden konec se zužuje do hrotu, opačný konec je mírně zesílený, možná se jedná o vytepávací hrot, rozměry: délka 5,4 cm, šířka 0,4 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P294155); zlomek tyčinkovitého předmětu, tvar průřezu válcovitý, rozměry: délka 3,4 cm, šířka 0,2 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P294165); zlomek tyčinkovitého předmětu, tvar průřezu hraněný, rozměry: délka 3,4 cm, šířka 0,2 cm, tloušťka 0,25 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P294166); zlomek keramického bochánkovitého přeslenu o výšce 2,1 cm, váha 6 g (sektor čtverce 14, inv. č. P294120); zlomek keramického dvoukónického přeslenu, neměřeno (sektor čtverce 32, inv. č. P294122); zlomek žernovu, svor, rozměry: tloušťka/okraj 5,7 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P294115); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 31, inv. č. P294124);

PUR02: zlomek soudkovitého korálku z foukaného skla, barva / lesk: perleťová opalizující, původní barva byla zřejmě čirá bílá, korálek je zlomený podélně přesně v polovině, rozměry: délka 1,38 cm, šířka 1 cm,

Obr. 111. Plán čtverce B56-49.

Obr. 112. Plán čtverce B57-46.

průměr navlékacího otvoru 0,45 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P294116/1); zlomek okraje z velmi gracilní skleněné nádoby, pravděpodobně z malého pohárku, okraj je zaoblený kyjovitě rozšířený, sklo je čiré, jemně namodralé, povrch skla opalizující, na povrchu je evidentní koroze ve formě metalizující iris, zřejmě se jedná o další fragment z jedné nádoby, viz inv. č. P301157, P301158, P301159 (objekt O205), rozměry: min. délka 2 cm, tloušťka 0,11–0,27 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P294116/2); celý kamenný hraněný přeslen o průměru 2,4 cm a výšce 1,5 cm, průměr otvoru 0,9 cm, váha 8 g (sektor čtverce 13, inv. č. P294117); zlomek kamenného hraněného přeslenu o průměru 2 cm a výšce 1,8 cm, průměr otvoru 0,8 cm, váha 4 g (sektor čtverce 14, inv. č. P294118); zlomek kotoučovitěho keramického závaží vyrobeného z grafitového materiálu, kruhový otvor uprostřed, datace latén, rozměry: průměr 6,6 cm, výška 1,7 cm, průměr otvoru 1,3 cm, váha 44 g (sektor čtverce 54, inv. č. P294121); štípaná industrie (sektor čtverce 33, inv. č. P294126).

Poznámka: v kulturní vrstvě se u severní strany čtverce nacházelo v těsné blízkosti několik větších i menších lomových kamenů; další velký plochý kámen ležel téměř uprostřed čtverce; severozápadní část čtverce přecházel ve směru JZ–SV recentní liniový objekt F371; v jihovýchodním rohu čtverce byl evidován další, s F371 paralelní, recentní liniový objekt.

Číslo čtverce B57-46 (č. tabulky 13, č. obr. 112)

Rok výzkumu: 2015

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: hrob H211; sloupové jámy K31, K34, K36.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železného torčovaného těla rybářského háčku s očkem na konci, rozměry: min. délka 3 cm, šířka 0,4 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P285975); zlomek železného sekerovité hřivny – zlomek krčku hřivny bez otvoru, rozměry: max. délka 4,9 cm, max. šířka 0,8 cm, tloušťka 0,5 cm, váha 4 g (sektor čtverce 12, inv. č. P285976); celá dvouramenná železná hraněná skoba, rozměry: délka 4,3 cm, šířka 0,6 cm, délka ramen 1 cm a 1,8 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P285968); zlomek železných tyčinky, rozměry: délka 6,2 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P285969); zlomek železného pásku, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 11, inv. č. P285973); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 14, inv. č. P285971); zlomek železného plechu pravidelně prohnutého do půloblouku, rozměry: tloušťka 0,25 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P285974); celý keramický dvoukónický přeslen o průměru 4,3 cm a výšce 1,6 cm, průměr otvoru 1 cm, váha 23 g (sektor čtverce 44, inv. č. P285963); štípaná industrie (sektor čtverce 54, inv. č. P285964).

Poznámka: v jihovýchodním rohu čtverce byl evidován recentní výkop jámy pro vysazení stromu.

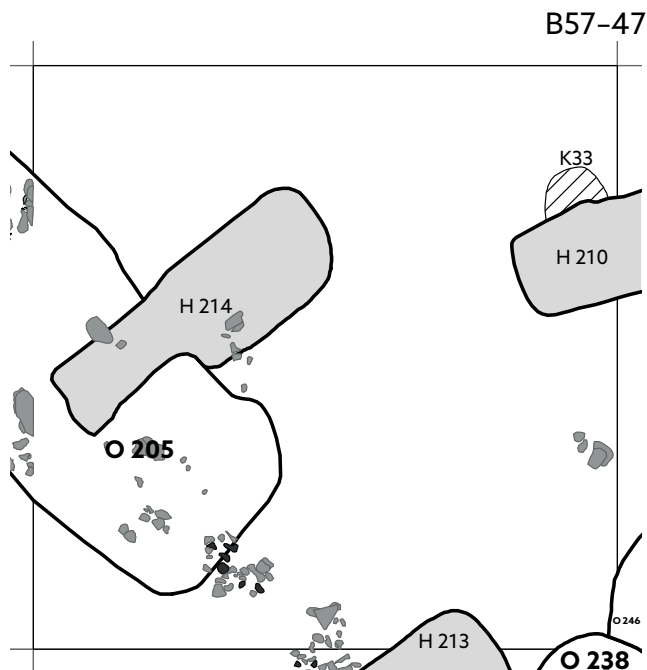
Číslo čtverce B57-47 (č. tabulky 14, 15, č. obr. 113)

Rok výzkumu: 2015

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty O205; do jihovýchodního rohu čtverce zasahuje velmi malou částí superpozice objektů O238 a O246; hroby H210, H213, H214; sloupová jáma K33.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01:

Obr. 113. Plán čtverce B57–47.

skleněný korálek, zlomený podélně přesně v polovině, tvar soudkovitý, sklo průsvitné, barva světle zelená, rozměry: délka 0,76 cm, šířka 0,79 cm, průměr navlékacího otvoru 0,28 cm, váha 9 g (sektor čtverce 53, inv. č. P287023); skleněný korálek, tvar kotoučovitý, sklo průsvitné, barva světle modrá, rozměry: délka 0,5 cm, šířka 1 cm, průměr navlékacího otvoru 0,47 cm, váha 9 g (sektor čtverce 24, inv. č. P287024); zlomek čepele / ostří železné sekery, max. tloušťka fragmentu 0,75 cm, váha 18 g (sektor čtverce 44, inv. č. P287034); železný hrotitý nástroj pravděpodobně průbojník, průřez artefaktu hraněný, pracovní konec je rozšířený s hraněným průřezem a zahrocenou plochou, rozměry: délka 7,1 cm, šířka 0,5–0,9 cm, tloušťka hrotu 0,3 × 0,3 cm, max. šířka plochého hrotu 0,9 cm, proximální konec 0,6 × 0,4 cm, váha 11 g (sektor čtverce 23, inv. č. P287044); zlomek čepele železného nože, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1,4 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P287035); zlomek železné sekerovité hřívny s náběhem na list, rozměry: max. délka 5,7 cm, max. šířka 1 cm, tloušťka 0,6 cm, váha 4 g (sektor čtverce 51, inv. č. P287045); zlomek krčku železné sekerovité hřívny, rozměry: max. délka 4,5 cm, max. šířka 0,8 cm, tloušťka 0,5 cm, šířka krčku 0,5 cm, váha 3 g (sektor čtverce 55, inv. č. P287050/1); železná přezka obdélníkového tvaru s dochovaným trnem, průřez rámu hraněný, rozměry: délka rámečku 4,4 cm, šířka rámečku 3,5 cm, šířka železné tyčinky 0,5 cm, tloušťka tyčinky 0,4 cm, délka trnu 4,6 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P287037); železná přezka obdélníkového tvaru s prohnutými boky s dochovaným trnem, průřez rámu hraněný, rozměry: délka rámečku 3,8 cm, šířka rámečku 3,2 cm, šířka železné tyčinky 0,4 cm, tloušťka tyčin-

ky 0,3 cm, délka trnu 4,2 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P287036); plechové železné kování obdélníkového tvaru, zachovány dva nýty, které jsou umístěny naproti sobě na okraji kratších stran obdélníku, viditelný jeden otvor pro nýt ve středu jedné z delších stran, rozměry: délka 6,8 cm, šířka 4 cm, tloušťka 0,2–0,3 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P287051); železná objímka kruhového tvaru, součást nespécifikovaného nástroje, hraněný průřez, rozměry: vnější průměr 5,1 cm, vnitřní průměr 3,7 cm, tloušťka 0,7–0,8 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P287041); železný hrotitý nástroj, pravděpodobně průbojník, průřez hraněný, hrot se směrem k vrcholu tyčinky zužuje a ztenčuje, hrot má plochý tvar, rozměry: délka 6,1 cm, šířka 0,4–0,6 cm, tloušťka 0,2–0,3 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P287052/2); zlomek tyčinkovitěho předmětu, tyčinka se směrem k jednomu konci zužuje do hrotu, rozměry: délka 4,8 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,5 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P287057); železný hraněný hřeb, celý, hlavice křídélkovitá, rozměry: délka 2,3 cm, šířka 0,3 cm, šířka hlavice 0,5 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P287042); železný hraněný hřeb, zlomek, hlavice křídélkovitá, rozměry: délka 1,65 cm, šířka 0,4 cm, hlavice 0,8 × 0,5 cm (sektor čtverce 43, inv. č. P287043); zlomek železné hraněné skoby, rozměry: šířka 0,3–0,8 cm, délka ramena 3 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P287039); zlomek železné dvouramenné hraněné skoby, rozměry: délka 8,65 cm, šířka 0,5–1 cm, délka ramena 2,3 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P287040); zlomek železné tyčinky, průřez v jedné části předmětu hraněný, v druhé části válcovitý, rozměry: délka 2,8 cm, šířka 0,3–0,4 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P287053); zlomek železné hraněné tyčinky, rozměry: délka 2,6 cm, šířka 0,3–0,4 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P287056); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky obdélníkovitý, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P287046); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P287047); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,8 cm, tloušťka 0,25 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P287048); zlomek železného pásku, fragment je ohnutý v jednom místě záměrně do pravého úhlu, rozměry: šířka 0,5 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 52, inv. č. P287038); zlomek železného pásku, rozměry: šířka 1,1 cm, tloušťka 0,6 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P287055); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P287050/2); železná tyčinka, snad odlomený trn z nespécifikovaného předmětu, rozměry: délka 3,6 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P287052/1); dva zlomky kamenného dvoukonického přeslenu o průměru 2,4 cm a výšce 1,65 cm, průměr otvoru 0,85 cm, váha 8 g (sektor čtverce 13, inv. č. P287018); zlomek kamenného přeslenu o průměru 2,5 cm, průměr otvoru 0,8 cm, váha 3 g (sektor čtverce 53, inv. č. P287019); silně omlětý,

malý zlomek kamenného přeslenu, průměr otvoru 1 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P287020); celý kamenný hraněný přeslen o průměru 3,5 cm a výšce 2 cm, průměr otvoru 0,9 cm, váha 19 g (sektor čtverce 13, inv. č. P287021); celý keramický tyglík, formovaný v ruce, tvar nádoby vakovitý, při okraji ústí jsou zachovány dva malé otvory umístěné naproti sobě – zřejmě na zavěšení, rozměry: dochovaný průměr/šířka v horní části 3 cm, šířka spodní části u dna 1,9 cm, výška 2,8 cm, tloušťka stěny 0,9 cm, vnitřní průměr 1,4 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P287022);

PUR02: zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,5 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P287032); zlomek skelné strusky, zřejmě odpad z výroby, jedná se o sklovitou hmotu nalepenou na kusu hlíny se silně vápnitou příměsí, který je silně přepálený (sektor čtverce 43, inv. č. P287025); celý hranolovitý kamenný brousek, čtyři brusné plochy, rozměry: délka 7,2 cm, šířka 3,1 cm, tloušťka 1,1–2,1 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P287028); celý kostěný předmět se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček, hrot dutý, kuželovitý, kloubní báze neopracovaná, rozměry: délka 6,7 cm, délka hrotu 3,8 cm, vnější průměr 1,4 cm, průměr hrotu 0,24 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P287027); zlomek kostěného předmětu se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček, hrot dutý, plochý kuželovitý, recentně poškozený, rozměry: délka 10,2 cm, délka hrotu 2,7 cm, vnější průměr 1,5 cm, průměr hrotu 0,26 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P287026);

PUR03: zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 0,9 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P287033).

Poznámka: v kulturní vrstvě se mezi zahluobeným sídlištním objektem O205 a hrobem H213 nacházela kumulace větších kamenů a velkých keramických střepů, velmi pravděpodobně tato situace souvisí se zánikovými procesy sídlištního komplexu O205; čtyři velké ploché kameny byly evidovány u východní stěny čtverce; malá část recentní jámy pro vysazení stromu přesahuje do severovýchodního rohu čtverce.

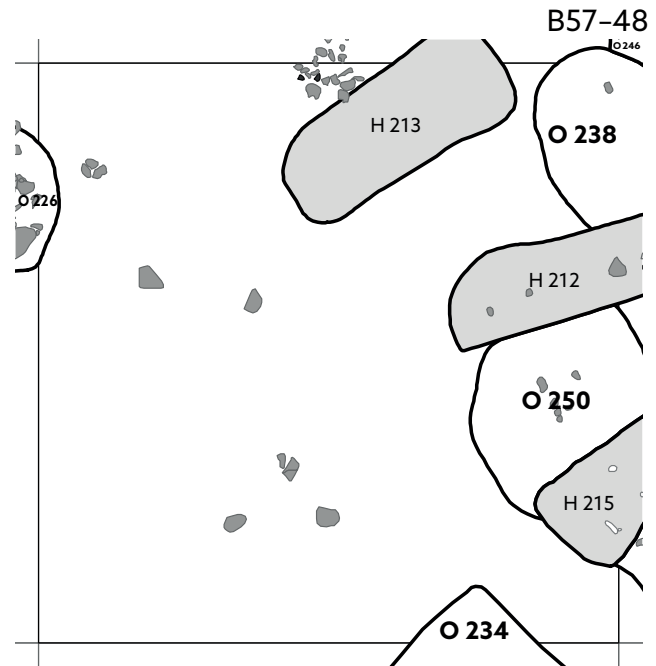
Číslo čtverce B57–48 (č. tabulky 15–17, č. obr. 114)

Rok výzkumu: 2015

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: sídlištní zahluobené objekty O234, O238, O250, západní stěnu čtverce (v blízkosti severozápadního rohu) malým kouskem překračoval obrys sídlištní jámy O226; hroby H212, H213, H215.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek skleněného hladítka pravděpodobně původně bochánkovitého tvaru, barva skla průsvitná zelenomodrá, rozměry: dochovaná délka 2,7 cm, šířka 1,9 cm, tloušťka 2,7 cm, váha 13 g (sektor čtverce 32, inv. č. P301156); železné obdélníkové nákončí, bohatě plasticky zdobené, zakončené na kratší straně třemi obloučky, na které navazují

Obr. 114. Plán čtverce B57–48.

podélné žlábků, jež člení plochu nákončí, v příčném žlábků na protilehlé straně jsou tři nýty podložené páskem z barevného kovu, plocha nákončí mezi žlábkem a koncem nákončí je plasticky členěna krátkými příčnými rýžkami, rozměry: délka 3,1 cm, šířka 2,1 cm, tloušťka 0,3–0,7 cm, váha 13 g (sektor čtverce 51, inv. č. P288534); drobné železné nákončí jazykovitého tvaru, horní vypouklá ploška je při základně rozdělena příčným žlábkem pro nýty, rozměry: délka 2,1 cm, šířka 1,5 cm, tloušťka 0,3–0,4 cm, váha g (sektor čtverce 42, inv. č. P288560); zlomek železné šipky s křídélky, zachován pouze list, tulej (trn) ulomena, možná souvislost s tulejkou inv. č. P288550/1, rozměry: délka listu 3,3 cm, šířka 2 cm (sektor čtverce 11, inv. č. P288535); zlomek železné tulejky pravděpodobně z šipky (souvislost s inv. č. P288535 ?), zlomená v krčku, krček tordovaný, tvar průřezu spodní části tuleje je kruhový, rozměry: délka 5,4 cm, vnější průměr tuleje ve spodní části 0,8 cm, vnitřní průměr tuleje ve spodní části 0,6 cm, váha 4 g (sektor čtverce 11, inv. č. P288550/1); zlomek hrotu železného krojidla, rozměry: dochovaná délka 5 cm, tloušťka 0,85 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P288537); celý železný nůž s trnem trojúhelníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 9,8 cm, délka čepele 8,3 cm, šířka čepele 1,2 cm, délka trnu 1,3 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P288536); zlomek železného nože s trnem trojúhelníkového průřezu, hřbet rovný, rozměry: šířka čepele 1,3 cm, délka trnu 3,4 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P288538); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1,8 cm, (sektor čtverce 24, inv. č. P288553); zlomek železné tyčinky, pravděpodobně trn z vochle, horní část trnu má hraněný průřez, zbytek trnu je válcovitý, v horní části trnu zachován zlomek

plechu (z vohle ?), rozměry: délka 10,5 cm, šířka 0,4 cm, tloušťka 0,5 (sektor čtverce 24, inv. č. P288563); železná trubička, možná se jedná o válcovité nákončí, rozměry: délka 4,1 cm, průměr vnější 1 cm, průměr vnitřní 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm, váha 6 g (sektor čtverce 21, inv. č. P288559); železný hrotitý nástroj, pravděpodobně průbojník, průřez tyčinky hraněný, směrem k vrcholu hrotu se zužuje, rozměry: délka 7,5 cm, šířka 0,6–0,9 cm, tloušťka 0,3–0,4 cm, váha 10 g (sektor čtverce 13, inv. č. P288540); železný hraněný hřeb, celý, hlavice plochá čtvercovitá, rozměry: délka 1,6 cm, šířka 0,3–0,5 cm, hlavice 1 × 1 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P288541); zlomek železné hraněné skoby, rozměry: šířka 1,1 cm, délka ramena 2,1 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P288542); celá dvouramenná železná hraněná skoba, rozměry: délka 8,3 cm, šířka 1,1 cm, délka ramen 3,6 cm a 2,7 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P288543); zlomek železné hraněné skoby, rozměry: šířka 0,6 cm, délka ramena 1 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P288544); zlomek železné hraněné skoby, rozměry: šířka 0,76 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P288565/2); zlomek hraněné tyčinky, rozměry: délka 5,5 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P288545); zlomek hraněné tyčinky, rozměry: délka 2,2 cm, šířka 0,4 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P288564); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P288551); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P288557); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky obdélníkovitý, rozměry: šířka 0,5 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P288565/1); zlomek železného pásku, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 11, inv. č. P288550/2); zlomek železného pásku, rozměry: šířka 2,2 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P288552/1); zlomek železného pásku, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P288554); zlomek železného plechu s jedním kruhovým otvorem pro nýt, rozměry: tloušťka 0,3–0,4 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P288552/2); dva zlomky železného plechu, rozměry: tloušťka 0,3–0,6 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P288561/1–2); železný zlomek lučíku pravděpodobně laténské spony, pásek má hraněný průřez, na konci lučíku ve tvaru T, spona je silně deformovaná, na lučíku je kruhový terč (průměr 1,5 cm), rozměry: délka 2,2 cm, šířka 1,4 cm, lučík / šířka pásku 0,4 cm, tloušťka pásku 0,2 cm (sektor čtverce 52, inv. č. P288539); zlomek destičkovitého kamenného brousku, dvě brusné plochy, rozměry: max. tloušťka 0,9 cm (sektor čtverce 52, inv. č. P288524); celý hranolovitý kamenný brousek, pět brusných ploch, rozměry: délka 8,2 cm, šířka 3,7 cm, tloušťka 0,5–2,5 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P288525); celý keramický dvoukonický přeslen o průměru 3,7 cm a výšce 2 cm, průměr otvoru 0,8 cm, váha 25 g (sektor čtverce 55, inv. č. P288518/1); zlomek kamenného přeslenu s průměrem otvoru 0,8 cm

(inv. č. P288518/2); zlomek kostěného předmětu se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček, hrot dutý, plochý kuželovitý, povrch kosti silně zvětralý, rozměry: délka 5 cm, délka hrotu 3,4 cm, vnější průměr 1,2 cm, průměr hrotu 0,21 cm (sektor čtverce 11, inv. č. P288522); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 52, inv. č. P288519); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 52, inv. č. P288519); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 11, inv. č. P288520);

PUR02: železný válcovitý nákončí bez plastické výzdoby, rozměry: délka 4,6 cm, vnější průměr 1 cm, vnitřní průměr 0,5 cm, tloušťka 0,3 cm, váha 9 g (sektor čtverce 55, inv. č. P288548/2); železná hraněná tyčinka, pravděpodobně trn z vohle, rozměry: délka 9 cm, průřez 0,4 × 0,5 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P288548/1); zlomek železné hraněné skoby, rozměry: šířka 0,8 cm, délka ramena 1,9 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P288549); zlomek železného pásku, druhotně zkroucený, deformovaný postdepozičními procesy, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P288547); dva zlomky železného plechu, rozměry: tloušťka 0,2–0,4 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P288546); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P288548/3); zlomek kamenného bochánkovitého přeslenu o průměru 2,8 cm a výšce 1,6 cm, průměr otvoru 0,7 cm, váha 6 g (sektor čtverce 52, inv. č. P288516); zlomek kamenného přeslenu o průměru 2,5 cm, průměr otvoru 0,7 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P288517); zlomek kostěného předmětu se zahroceným distálním koncem – tzv. sídlo, hrot plný kuželovitý, kloubní báze opracovaná, rozměry: délka 8,1 cm, délka hrotu 1 cm, průměr hrotu 0,23 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P288523); zlomek keramického závaží k vertikálnímu tkacímu stavu, tvar bochánkovitý, rozměry: průměr 13,7 cm, výška 6,5 cm, průměr otvoru 2,2 cm, váha 519 g (sektor čtverce 53, inv. č. P288526).

Poznámka: v kulturní vrstvě – na volném prostranství v jihozápadní polovině čtverce (virtuálně děleno uhlopříčkou severozápado-jihovýchodního směru) se nacházely samostatné velké ploché kameny nebo skupinky max. pěti kamenů různé velikosti; výrazná kumulace kamenů a větších střepů byla evidována také u delší severozápadní stěny hrobové jámy H213 (což nejspíše souviselo s transformacemi materiálu při zaničení sídlištního objektu O205); výkopy recentních jam pro zasazení stromů do čtverce zasahovaly v severozápadním a v jihovýchodním rohu.

Číslo čtverce B57–49 (č. tabulky 17, 18, č. obr. 115)

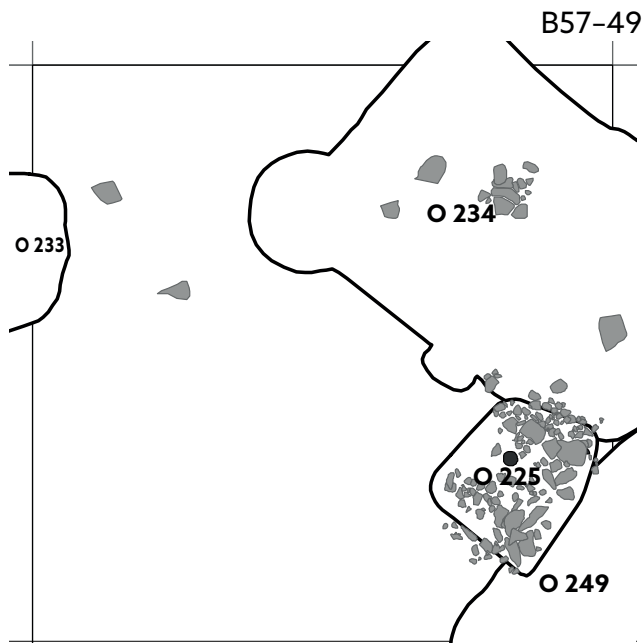
Rok výzkumu: 2015

Kontexty evidovány v nadloží: otopné zařízení nadzemní stavby (ND225) – relikt kamenné pece O225.

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty O234, O249, O233.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železného rozevíracího nože nebo břitvy, čepel je zacho-

vána a uzavřena v plechové lichoběžníkové střence (nelze změřit na všech místech), rozměry: délka 9 cm, šířka širšího konce břitvy 2,6 cm, šířka užšího konce břitvy 1,7 cm, tloušťka hřbetu čepel 0,2 cm, tloušťka plechové střenky 0,2 cm, tloušťka celého předmětu (čepel a střenka) 0,9 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P289639); železné válcovité nákončí, výzdoba: plastická – husté příčné žebrování, rozměry: délka 3,6, vnější průměr 1,1 cm, vnitřní průměr 0,6 cm, tloušťka 0,2, váha 8 g (sektor čtverce 15, inv. č. P289651); železná ocílka lyrovitého tvaru s trojúhelníkovitým výčnělkem uprostřed základny, ramena úplně dovřená a ukončená očkem, průřez hraněný, rozměry: délka 7,9 cm, výška ocílky 3 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P289641); celý železný nůž s trnem trojúhelníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 12 cm, délka čepel 10,7 cm, šířka čepel 1,7 cm, délka trnu 1,3 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P289638); zlomek čepel železného nože, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepel 1,4 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P289637); zlomek trnu železného nože, průřez trnu obdélníkový, rozměry: délka trnu 5 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P289655/2); zlomek trnu železného nože, průřez trnu obdélníkový (sektor čtverce 11, inv. č. P289675); zlomek železného kroužku z drátu hraněného průřezu, rozměry: průměr 2,1 cm, tloušťka drátu 0,3 × 0,4 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P289643); zlomek trnu z přezky, železo, délka 2,4 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P289644); oválná železná přezka s tylní destičkou vyrobenou z přehnutého pásku spojeného nýtem, tvar průřezu rámu přezky trojúhelníkový, rozměry: délka 2,3 cm, šířka 2,7 cm, tloušťka 0,3–0,4 cm, délka trnu 2,6 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P289653); odlomený železný trn z nespécifikovaného předmětu / nástroje, rozměry: délka 3,1 cm, šířka 1,2 cm, tloušťka 0,4–0,5 cm (sektor čtverce 43, inv. č. P289674); tyčinkovitý zahrocený předmět, pravděpodobně trn z vohle, tvar průřezu válcovitý, rozměry: délka 7 cm, šířka 0,3 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P289664); zlomek zahroceného kování vyrobeného z masivního železného plechu, na vnitřní je straně profilováno zesílenými okraji, rozměry: délka 4,8 cm, šířka 1,7 cm, tloušťka 0,5 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P289654); železné kování obdélníkového tvaru s vyběhujícím ulomeným ramenem a jedním nýtem uprostřed, rozměry: délka 1,8 cm, šířka 1,2 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P289663); zlomek železného kování se zachovalými dvěma nýty s plochou hlavicí o rozměrech 0,8 × 0,8 cm, rozměry: délka 2,7 cm, šířka 2,4 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P289667); zlomek železného kování v podobě prohnutého železného pásku s jedním otvorem pro nýt, rozměry: délka 5,3 cm, šířka 1,8 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P289670); zlomek svinutého a přeloženého železného plechu, rozměry: délka 5 cm, šířka 1,6 cm, tloušťka 1,4–0,3 cm (sektor čtverce 14, inv. č. P289672/2); zlomek železného pásku, který byl nezáměrně druhotně ohnutý,

Obr. 115. Plán čtverce B57–49.

rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P289640); zlomek železného pásku stočeného na jednom konci do háčku, rozměry: délka 5,2 cm, šířka 1,1 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P289650); zlomek železného pásku, rozměry: délka 3,8 cm, šířka 0,9 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P289652); zlomek železného pásku, rozměry: délka 4,4 cm, šířka 1,7 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P289655/1); zlomek železného pásku, rozměry: délka 3,2 cm, šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P289656); zlomek železného pásku, rozměry: délka 2,7 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P289658); zlomek železného pásku, rozměry: délka 7,9 cm, šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P289666); zlomek železného pásku, rozměry: délka 5,8 cm, šířka 1,3 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P289668); zlomek železného pásku, rozměry: délka 4 cm, šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P289669); zlomek železného zahroceného ohnutého pásku, rozměry: délka 4,3 cm, šířka 0,8 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 14, inv. č. P289672/1); zlomek železného pásku, rozměry: délka 2 cm, šířka 1,4 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P289673); dvojitý železný háček vyrobený z hraněné tyčinky, háčky jsou otočeny proti sobě o 90°, rozměry: délka 5 cm, šířka 0,9 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P289647); železný hraněný hřeb, celý, s plochou čtvercovitou hlavicí, rozměry: délka 4 cm, šířka 0,4 cm, hlavice 0,8 × 0,7 cm (sektor čtverce 14, inv. č. P289642); zlomek železného hraněného hřebu s plochou čtvercovitou hlavicí, rozměry: délka 1,2 cm, šířka 0,4–0,5 cm, hlavice 1,5 × 1,2 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P289665); celá dvouramenná železná

hraněná skoba, rozměry: délka 6,8 cm, šířka 0,6 cm, délka ramen 1,8 cm a 2,1 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P289645); celá dvouramenná železná hraněná skoba, rozměry: délka 3,8 cm, šířka 0,6 cm, délka ramen 1,7 cm a 1,4 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P289646); zlomek železné hraněné skoba, rozměry: šířka 0,5 cm, délka ramena 1,4 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P289662); zlomek rukojeti vědra, železo, tvar průřezu hraněný, ukončení rukojeti hákovité, průměr zakřivení rukojeti 26 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P289649); zlomek horní části plechové ataše z vědra s otvorem pro rukojeť, rozměry: tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P289671); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,8 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P289657); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,8 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 11, inv. č. P289648); slitek olova (sektor čtverce 53, inv. č. P289676); celý kamenný dvoukónický přeslen o průměru 2,65 cm a výšce 1,6 cm, průměr otvoru 0,8 cm, váha 10 g (sektor čtverce 21, inv. č. P289626); zlomek kamenného dvoukónického přeslenu o průměru 2,8 cm a výšce 2,2 cm, průměr otvoru 0,9 cm, váha 16 g, výzdoba přeslenu: vypichovaná výzdoba ve formě cikcakovitého motivu nebo klikatky, je provedená hřebenovým nástrojem s jemnými zuby (sektor čtverce 23, inv. č. P289625); olovený projektil ve formě zploštělé olovené koule, recent, rozměry: průměr 1,5 cm, váha 22 g (sektor čtverce 55, inv. č. P289660);

PUR02: zlomek železné sekerovité hřivny, dochován krček hřivny s náběhem na list, rozměry: max. délka 4,3 cm, max. šířka 1 cm, tloušťka 0,5 cm, šířka krčku 0,4 cm, váha 7 g (sektor čtverce 43, inv. č. P289659); celá dvouramenná železná hraněná skoba, rozměry: délka 11,4 cm, šířka 2,1 cm, délka ramen 5,6 cm a 4,6 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P289661).

Poznámka: v jihovýchodním rohu čtverce se táhl recentní liniový objekt F371, další recenty – jámy pro zasazení stromu byly evidovány v severovýchodním a jihozápadním rohu čtverce, recentní jáma se vyskytla také u západní strany – na rozhraní čtverců B57–49 a B58–49.

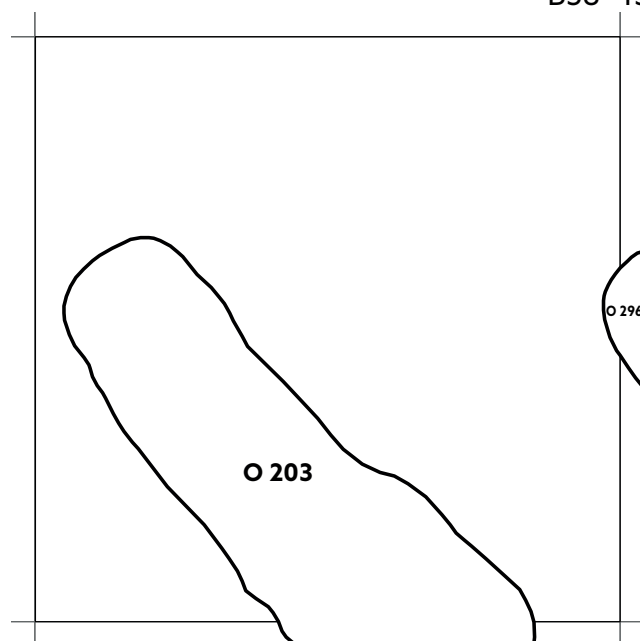
Číslo čtverce B58–45 (č. tabulky 19, č. obr. 116)

Rok výzkumu: 2014

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty – dlouhý oválný objekt O203 (potravinová pec); východní stěnu čtverce porušovala malá část objektu O296 – jeho západní konec.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: železný hák, pravděpodobně držák na louči (tzv. loučník), rozměry: délka 8,1 cm, šířka 0,8–1,1 cm, tloušťka 1,3 cm, váha 37 g (sektor čtverce 13, inv. č. P265087); zlomek železné sekery – zlomek brady z bradatice, tloušťka zlomku 0,6 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P265089); zlomek plochého hrotu železného srpů, tloušťka čepele

Obr. 116. Plán čtverce B58–45.

0,2 cm (sektor čtverce 43, inv. č. P265082); celý železný nůž s trnem trojúhelníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 5 cm, délka čepele 4 cm, šířka čepele 1 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P265086); zlomek železného nože, hřbet rovný, rozměry: šířka čepele 1,6 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P265084); zlomek železného nože s lichoběžníkovitou rukojetí místo trnu, v rukojeti jsou čtyři otvory pro nýty, v jednom otvoru je dochována trubička nýtu, rukojeť je od ostří oddělena plastickým výčnělkem, konec rukojeti je ozdoben bimetalickým kováním ve tvaru srdce, nůž je zřejmě recentní, rozměry: max. délka 5 cm, délka čepele 4 cm, šířka čepele 1 cm (sektor čtverce 14, inv. č. P265088); zlomek železného pásku, rozměry: délka 3,2 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,1 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P265085); zlomek železného plechu, rozměry: délka 7,6 cm, šířka 5,4 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P265083); zlomek bronzové jehlice s ouškem, datace nejasná – rozhodně nepatří do raného středověku, rozměry: délka 8,9 cm, šířka 1,2 cm, tloušťka 0,3 cm, ouško šířka 1,2 cm, (sektor čtverce 21, inv. č. P265091).

Poznámka: v jihozápado-severovýchodní uhlopříčce přes čtverec vedly funkční elektrické sítě, které porušovaly část objektu O203; u západního rohu O203 se nacházel kruhový obrys, připomínající sloupovou jámu, označený jako fakt F316, který však nebyl dále zkoumán a dokumentován.

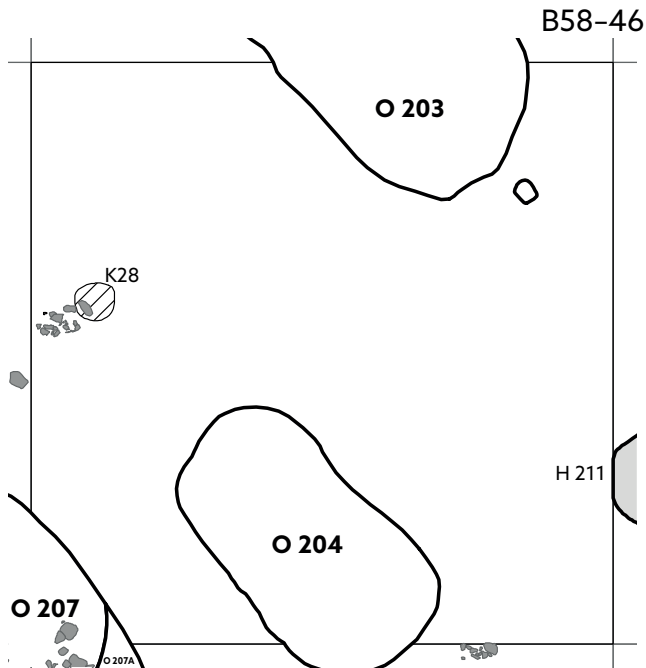
Číslo čtverce B58–46 (č. tabulky 19, č. obr. 117)

Rok výzkumu: 2014

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubené

Obr. 117. Plán čtverce B58-46.

sídlištní objekty – ze čtverce B58-45 zde přesahoval objekt O203; v jižní části čtverce byl evidován objekt O204, v jihozápadním rohu vyzníval objekt O207 a O325 (původně označen jako 207a); sloupová jáma K28 se nacházela blízko západní stěny čtverce, zhruba v její polovině, nad jámou K28 byla evidována malá kumulace kamenů.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: fragment tzv. skleněného hladítka s částí zaoblené vyhlazené stěny, barva skla čirá zelená, rozměry: délka 3,1 cm, šířka 2,2 cm, tloušťka 1,2 cm (inv. č. P265832); železný sekáč hraněného průřezu s plochým ostřím na jedné straně, úderová (týlní) část silně roztepána do plochy, rozměry: délka 21,8 cm, průměr 1,7 cm, váha 342 g (sektor čtverce 14, inv. č. P265825); celý plochý železný klínek (kosa) s otlučeným týlem, vyroben zřejmě přelovením a skováním plechu, rozměry: délka 4,8 cm, šířka 2,3 cm, tloušťka 0,7 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P265827); celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet rovný, ostří esovitě prohnuté, rozměry: max. délka 18,5 cm, délka čepele 12 cm, šířka čepele 2 cm, délka trnu 6,4 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P265824); zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1,2 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P265823); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 11, inv. č. P265826); celý kamenný soudkovitý přeslen o průměru 2,4 cm a výšce 2 cm, průměr otvoru 0,9 cm, váha 11 g (inv. č. P265829); celý kamenný hraněný přeslen o průměru 2,2 cm a výšce 1,3 cm, průměr otvoru 0,86 cm, váha 5 g (inv. č. P265830);

PUR02: zlomek kamenného kotoučovitěho přesle-
nu o průměru 2,2 cm a výšce 1 cm, průměr otvoru
0,9 cm, váha 3 g, přeslen má tvar nízkého kotouče,
který je ve středu opatřen výraznou hranou či žebrem
(inv. č. P265831); zlomek železné obroučky z vědra,
průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,7 cm,
tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P265828).

Poznámka: –

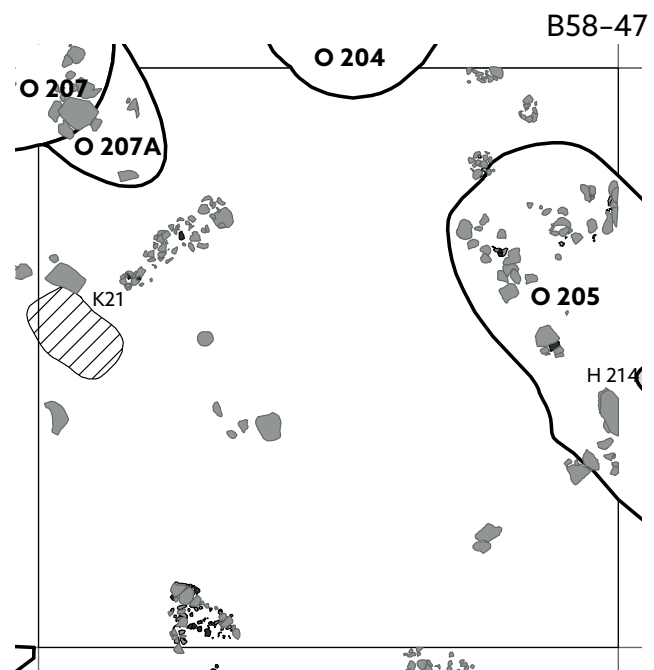
Číslo čtverce B58-47 (č. tabulky 19, 20, č. obr. 118)

Rok výzkumu: 2014

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahluobené sídlištní objekty – severní stranu čtverce překračovaly jižní / jihovýchodní konce objektů O204, O207 a O325 (původně O207a), východní strana čtverce dělí virtuálně napůl objekt O205; sloupová jáma K21 se nacházela u západní strany čtverce, zhruba v její polovině.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železné čepele kosa, možná širšího srpů, rozměry: dochovaná délka 15,6 cm, šířka čepele 2,9 cm, tloušťka čepele 0,4 cm (inv. č. P266637); fragment železného plochého obloukovitě zahnutého kování, rozměry: délka 5 cm, šířka 1,8 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P266634); celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 12,7 cm, délka čepele 8,7 cm, šířka čepele 1,6 cm, délka trnu 4 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P266632); zlomek železného pásku, rozměry: délka 5,4 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 52, inv. č. P266633); zlomek železného pásku, rozměry: délka 9,4 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P266638); zlomek železného plechu neurči-

Obr. 118. Plán čtverce B58-47.

tého tvaru s jedním zachovalým nýtem, rozměry: délka 3,7 cm, šířka 2 cm, tloušťka 0,1 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P266636); železná ataše z vědra, tvar tyčinkovitý s rozbíhajícími se konci, rozměry: výška 6,6 cm, šířka 7,8 cm tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 11, inv. č. P266639); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P266635); celý keramický dvoukonický přeslen o průměru 2,65 cm a výšce 1,9 cm, průměr otvoru 0,7 cm, váha 14 g (inv. č. P266626); kostěný předmět se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček, hrot dutý, plochý / kuželovitý, kloubní báze neopracovaná, rozměry: délka 8,4 cm, délka hrotu 2,25 cm, vnější průměr 1,4 cm, průměr hrotu 0,15 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P266628); PUR02: zlomek tvarovaného železného předmětu, pravděpodobně trnu z nespifikovaného nástroje, rozměry: délka 8 cm, šířka 1,5 cm, tloušťka 0,5 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P266640); celá, silně deformovaná dvouramenná železná hraněná skoba, rozměry: délka 9,6 cm, šířka 1,1 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P266641); zlomek kostěného předmětu se zahroceným distálním koncem – tzv. šídlo, hrot plochý kuželovitý, rozměry: dochovaná délka 6,5 cm, délka hrotu 4,8 cm, průměr hrotu 0,13 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P266627).

Poznámka: větší koncentrace plochých kamenů, střepů a mazanice se nacházela v nadložních úrovních nad objektem O205; kumulace kamenů a střepů lichoběžníkovitého protáhlého tvaru se nacházela mezi sloupovou jámou K21 a jihovýchodní kratší stěnou objektu O325; další kumulace drobných kamenů, keramiky a mazanice byla evidována u jižní strany čtverce – v jihozápadním sektoru; větší solitérní ploché kameny se nacházely v blízkosti sloupové jámy K21 a v jižní části čtverce, kde nebyly evidovány zahloubené archeologické objekty; dva menší recentní objekty kvadratického půdorysu se nacházely v prostoru mezi objektem O204 a O205 (F314 a F313), recent kruhového půdorysu vyplňoval jihovýchodní roh čtverce (F310).

Číslo čtverce B58–48 (č. tabulky 20, 21, č. obr. 119)

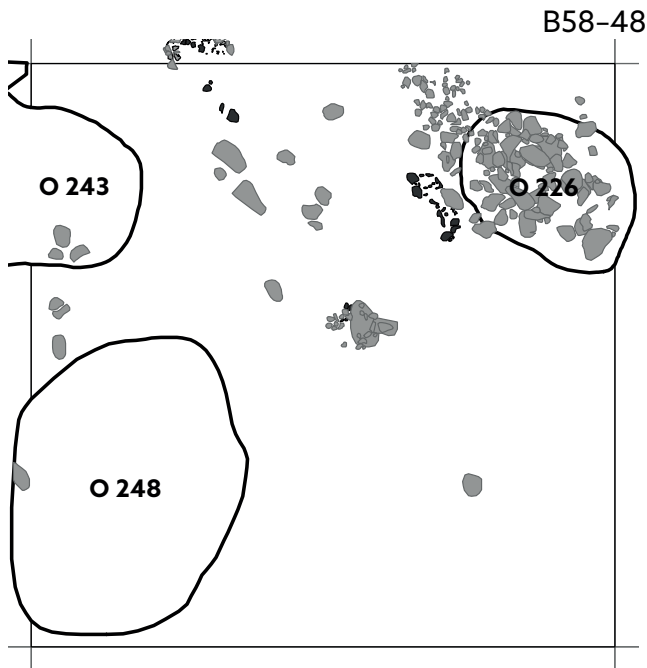
Rok výzkumu: 2015

Kontexty evidovány v nadloží: sídlištní objekt O226 – objekt byl registrován již v nadložní vrstvě – kumulace plochých kamenů a keramiky, která se nacházela v jihozápadní části kontextu (kon. 1068).

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty O226, O243, O248.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: zlomek skleněného gombíku se zataveným kovovým ouškem, které je kvůli korozi ve špatném stavu dochování, barva skla čirá bílá, tvar gombíku: zploštělá koule, rozměry: délka 1,07 cm, šířka 0,93 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P284613); zlomek ramena železné ostruhy, tvar průřezu kruhový, rameno zdobené na vnější straně šikmo přes sebe kladenými rýhami, vyplněnými tauzií z barevného

kovu (sektor čtverce 24, inv. č. P284630); silně zkorodovaná drobná rombická šipka s trnem, rozměry: dochovaná délka zlomku 3,2 cm, délka trnu 1,6 cm, tloušťka trnu 0,2 cm (sektor čtverce 52, inv. č. P284625); železný hák, pravděpodobně držák na louči (tzv. loučník), rozměry: délka 13,5 cm, šířka 2,1 cm, tloušťka 0,4–0,8 cm, váha 33 g (sektor čtverce 31, inv. č. P284617); masivní železná nákončí obdélníkového tvaru se třemi příčnými lištami zdobenými vbíjeným větvičkovitým puncem, na spodní straně jsou dva nýty, výzdoba: plastická, vbíjení, puncování, rozměry: délka 2,4 cm, šířka 2 cm, tloušťka 0,4–0,6 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P284616); železná válcovitá nákončí vyrobeno z masivního svinutého plechu zdobeného třemi dvojicemi příčných plastických žeber, rozměry: délka 2,5 cm, průměr vnější 1 cm, průměr vnitřní 0,5 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P284627); zlomek drobného železného tyčinkovitého artefaktu, snad vytepávací hrot, průřez hraněný, zesílená část tyčinky přechází do válcovitého hrotu, rozměry: délka 3,9 cm, šířka 0,1–0,4 cm, tloušťka 0,2–0,3 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P284618); drobný železný tyčinkovitý artefakt, snad průbojník nebo vytepávací hrot, v pracovní části je tyčinka zesílená a zahrocená, hrot má hraněný průřez (0,3 × 0,3 cm), na opačném konci je trn (trn 0,3 × 0,3 cm, délka trnu 2,1 cm), trn má hraněný průřez, rozměry: délka 4,2 cm, šířka 0,3–0,5 cm, tloušťka 0,2–0,4 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P284619); železná lichoběžníkové prohnuté páskové kování s dvěma kruhovými otvory pro nýty u širšího okraje, rozměry: délka 5,2 cm, šířka 5,3 cm, tloušťka 0,1 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P284624); zlomek železného kování s jedním nýtem, rozměry: délka 1,9 cm, šířka 1,3 cm, tloušťka 0,4–1 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P284632); bronzové kruhové kování se středovým kruhovým otvorem zdobené mezikružím s půlkruhovými vrypy vyplněnými tauzií, na spodní straně jsou dva nýty, datace do raného středověku není jistá, rozměry: průměr 1,7 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P284639); celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet rovný, ostří esovitě prohnuté, rozměry: max. délka 12,1 cm, délka čepele 9,2 cm, šířka čepele 0,5 cm, délka trnu 2,9 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P284620); zlomek železné tulejky, rozměry: délka 2,5 cm, průměr vnější 1,1 cm, průměr vnitřní 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P284633); železný hraněný hřeb, celý, s plochou čtvercovitou hlavicí, rozměry: délka 1,5 cm, šířka 0,2 cm, hlavice 1,1 × 1,1 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P284615); zlomek hraněné železné tyčinky, rozměry: délka 3,3 cm, šířka 0,4 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P284634); zlomek železné hraněné skoby, rozměry: délka 4,3 cm, šířka 0,4–0,9 cm, délka ramena 1 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P284623); ohnutý železný pásek, uprostřed je zeslabený, možná se jedná o zlomek objímky, rozměry: délka 2,5 cm, šířka 1,5 cm, tloušťka 0,2–0,3 cm (sektor čtverce 43, inv. č. P284621); zlomek železného pásku,

Obr. 119. Plán čtverce B58-48.

rozměry: délka 3,7 cm, šířka 0,8 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P284628); zlomek prohnutého železného pásku, rozměry: délka 3,7 cm, šířka 2 cm, tloušťka 0,4–0,5 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P284622); zlomek prohnutého železného pásku, rozměry: délka 4,4 cm, šířka 1,5 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P284629); zlomek železného pásku, rozměry: délka 3,3 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P284631); zlomek železného pásku, rozměry: délka 7,6 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P284635); zlomek železného pásku, rozměry: délka 3,1 cm, šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P284638); zlomek železného plechu, rozměry: délka 3,1 cm, šířka 2 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P284626); zlomek bronzového plechu, rozměry: délka 1,5 cm, šířka 0,8 cm, tloušťka 0,1 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P284640); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky trojúhelníkový, rozměry: šířka 0,5 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P284636); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky trojúhelníkový, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P284637); celý kamenný dvoukónický přeslen o průměru 2 cm a výšce 1,1 cm, průměr otvoru 0,8 cm, váha 4 g (sektor čtverce 24, inv. č. P284601); celý kamenný dvoukónický přeslen o průměru 2,7 cm a výšce 1,4 cm, průměr otvoru 0,8 cm, váha 10 g (inv. č. P284602); zlomek kamenného bochánkovitého přeslenu o průměru 2,5 cm a výšce 1,6 cm, průměr otvoru 0,8 cm, váha 7 g (sektor čtverce 34, inv. č. P284603); zlomek kamenného dvoukónického přeslenu, průměr otvoru 0,9 cm, váha 6 g (sektor čtverce 43, inv. č. P284604); recentně poškozený kostěný předmět se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček,

hrot dutý, plochý / kuželovitý, kloubní báze neopracovaná, rozměry: délka 12,9 cm, délka hrotu 6 cm, vnější průměr 1,4 cm, průměr hrotu 0,23 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P284612); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 24, inv. č. P284606); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 43, inv. č. P284607); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 51, inv. č. P284608); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 23, inv. č. P284609); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 25, inv. č. P284610); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 52, inv. č. P284611); žernov – zlomek běhounu, materiál svor, středový otvor kruhový, rozměry: tloušťka/okraj 6,1 cm, tloušťka/otvor 5,2 cm, průměr otvoru 5,5 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P284598);

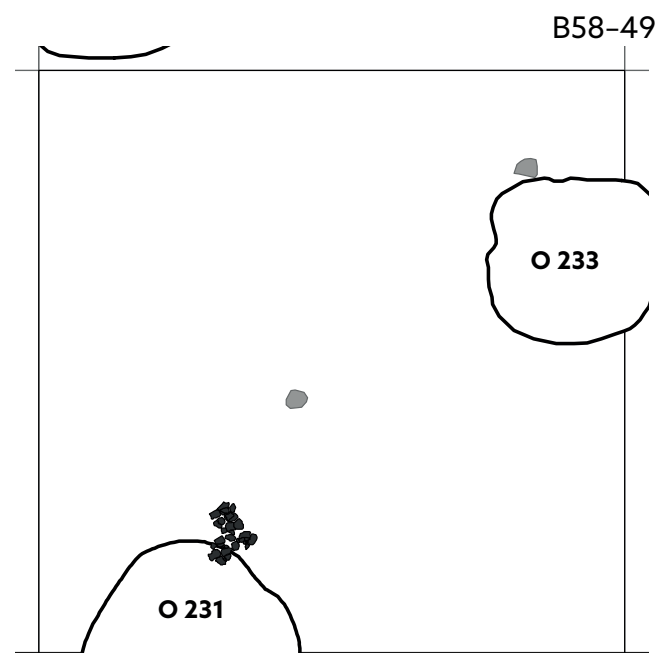
PUR02: zlomek keramického dvoukónického přeslenu o průměru 2,9 cm a výšce 2,5 cm, průměr otvoru 1 cm, váha 9 g (sektor čtverce 31, inv. č. P284605); zlomek žernovu, materiál svor, rozměry: tloušťka/okraj 6 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P284599).

Poznámka: v severní části čtverce – jak nad objektem O226, tak i nad sterilním podložím se nacházely kumulace středně velkých až velkých plochých kamenů, patrně souvisely s destrukcí nadzemní konstrukce objektu O226; v severovýchodním rohu čtverce se nacházela část recentní jámy pro zasazení stromu.

Číslo čtverce B58-49 (č. tabulky 21, 22, č. obr. 120)

Rok výzkumu: 2015

Kontexty evidovány v nadloží: fakt F365, kon. 1077; kumulace fragmentů z jedné nádoby pražského typu; kolem střepů ulehlý, středně šedý hlinitý písek jemné až střední zrnitosti; tvar uložení v ploše nepravidelný; rozměry uložení v ploše 62 × 50 cm; kumulace střepů nebyla označena samostatným číslem objektu

Obr. 120. Plán čtverce B58-49.

a v písemné dokumentaci je přiřazena k objektu 231, i když se jedná o stratigraficky starší kontext; snad jde o pozůstatek nerozpoznaného časně slovanského sídlištního objektu.

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty O231, O 233.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: celá bronzová jednoduchá kroužková náušnice s uzlíčky a bez závěsku, rozměry: délka 1,65 cm, šířka 1,8 cm, průměr drátu 0,15 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P285558); železná rombická šipka s trnem, rozměry: délka 8,4 cm, délka listu s křídélky 5,6 cm, šířka 1,9 cm, délka trnu 3 cm, tloušťka trnu 0,2 cm, váha 8 g (sektor čtverce 15, inv. č. P285535); masivní železný hrot s trnem rombického tvaru s otupenou špičkou, může se jednat o nástroj tzv. vytepávací hrot, délka 6,2 cm, šířka 0,3–1,2 cm, tloušťka 0,3–0,6 cm, váha 14 g (sektor čtverce 32, inv. č. P285542); železný hraněný hrotitý předmět, u špičky zesílený, může se jednat o nástroj tzv. vytepávací hrot, délka 5,3 cm, šířka 0,3–0,6 cm, tloušťka 0,2–0,5 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P285543); železný hrotitý nástroj, pravděpodobně průbojník, průřez hraněný, špička se směrem k vrcholu hrotu zužuje, rozměry: délka 12,3 cm, šířka 0,5–0,9 cm, tloušťka 0,5–0,6 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P285544); zlomek plochého železného kování se zakulaceným koncem, rozměry: délka 3,2 cm, šířka 1,8 cm, tloušťka 0,5 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P285554); celý železný nůž s trnem trojúhelníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 10,2 cm, délka čepele 7,6 cm, šířka čepele 1,9 cm, délka trnu 2,6 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P285537); zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné, rozměry: délka čepele 9,8 cm, šířka čepele 1,1 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P285538); zlomek trnu železného nože, tvar průřezu trnu obdélníkový, rozměry: délka trnu 5 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P285540); zlomek listu z železné pilky, rozměry: dochované délka 8,5 cm, šířka 2,2 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P285539); železná přezka kruhového tvaru s trnem, průřez rámu hraněný, rozměry: průměr rámu 2,2 cm, šířka rámu 0,2 cm, tloušťka 0,3–0,4 cm, délka trnu 1,9 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P285536); zlomek železného pásku, rozměry: délka 8,5 cm, šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 14, inv. č. P285548); zlomek železného pásku, rozměry: délka 3,8 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P285550/1); zlomek železného pásku, rozměry: délka 3,3 cm, šířka 0,4 cm, tloušťka 0,1 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P285550/2); zlomek železného pásku, rozměry: délka 3,8 cm, šířka 1,5 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 43, inv. č. P285551); železný pásek několikrát prohnutý a na konci zúžený, železo, rozměry: délka 11 cm, šířka 1,1 cm, tloušťka 0,2–0,3 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P285552); zlomek železného plechu, rozměry: délka 4,2 cm, šířka 2,4 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P285553); zlomek olo-

věného plechu se zakulaceným rohem a otisky dřeva na vnitřní straně, rozměry: délka 2,9 cm, šířka 2,4 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P285557); železný hraněný hřeb, celý, s plochou čtvercovitou hlaví, rozměry: délka 2,6 cm, šířka 0,3 cm, hlavice 0,7 × 0,7 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P285546); zlomek železného hraněného hřebu, rozměry: délka 4,6 cm, šířka 0,6 cm, hlavice 0,8 × 0,7 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P285545); zlomek jednoramenná železná hraněná skoby, rozměry: délka 4,6 cm, šířka 0,6 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P285556); zlomek železná obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,8 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 43, inv. č. P285541); zlomek železná obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: průměr obroučky 20 cm, šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P285547); zlomek železná obroučky z vědra, průřez obroučky obdélníkový, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P285555); kostěný předmět se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček, hrot dutý, kuželovitý, kloubní báze neopracovaná, rozměry: délka 7,3 cm, délka hrotu 4,1 cm, vnější průměr 1,6 cm, průměr hrotu 0,23 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P285530); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 14, inv. č. P285531); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 23, inv. č. P285532).

Poznámka: na východní straně čtverce se nacházely dva recentní objekty – jeden byl evidován v jihovýchodním rohu čtverce, druhý se nacházel cca 1 m severně od recentního zásahu v rohu.

Číslo čtverce B59–45 (č. tabulky 23, č. obr. 121)

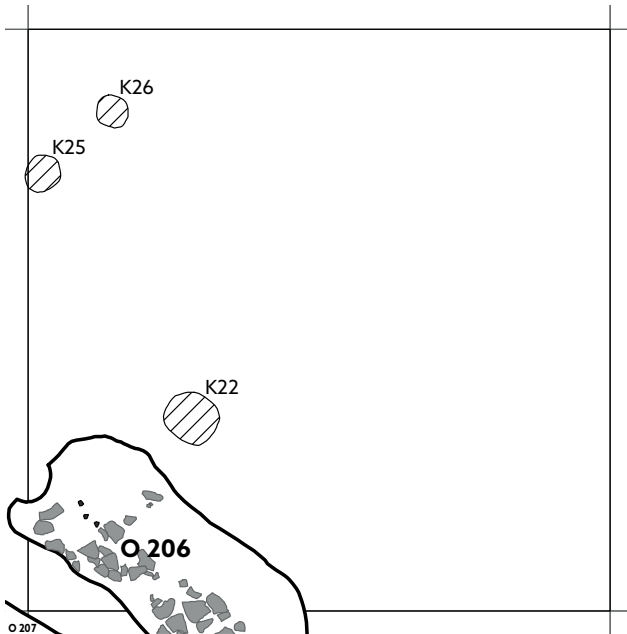
Rok výzkumu: 2014

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: sídlištní zahloubený objekt O206; sloupové jámy K22, K25 a K26.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: železná udidlo se spojenými tyčinkovými zubadly a dvěma kroužky po stranách, rozměry: délka 24,5 cm, šířka 7 cm, tloušťka 1,9 cm váha 156 g (sektor čtverce 21, inv. č. P267298); železná přezka oválného tvaru s prohnutými boky, tvar průřezu rámu hraněný, rozměry: délka 4,8 cm, šířka 3,2 cm, tloušťka 0,4–0,6 cm (sektor čtverce 52, inv. č. P267297); zlomek železná přezky ve tvaru tzv. D-rámečku, tvar průřezu rámu hraněný, rozměry: tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P267294); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: délka čepele 9 cm, šířka čepele 1,4 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P267299); zlomek dvouramenná železná hraněná skoby, rozměry: délka 6,5 cm, šířka 0,6 cm, délka ramena 1,9 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P267296); zlomek železná hraněná tyčinky, rozměry: šířka 0,9 cm, tloušťka 0,7 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P267306); zlomek železná obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 45, inv.

B59-45

Obr. 121. Plán čtverce B59-45.

č. P267300); zlomek kamenného kotoučovitého přeslenu o průměru 3 cm a výšce 1,2 cm, průměr otvoru 0,9 cm, váha 6 g (sektor čtverce 21, inv. č. P267287); celý hranolovitý kamenný brousek, čtyři brusné plochy, rozměry: max. délka 12,5 cm, šířka 3,5 cm, tloušťka 2,4–2,6 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P267288); PUR02: tři zlomky parohové schránky, tvar válcovitý, okolo ústí byl záměrně vyřezán plastický límeč, na povrchu zbylé části válcovité schránky je zjevná úprava v podobě podélného fasetování ústí, dva kruhové otvory jsou umístěné pod linií plasticky zvýrazněného ústí přibližně naproti sobě, rozměry: min. délka 4,6 cm, průměr vnější 2 cm, průměr vnitřní 1,6 cm, průměr otvorů 0,2 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P267289); miniaturní keramický tyglík, vnější stěny tyglíku pokryty hustými drobnými vrypy ve vertikálních řadách, rozměry: výška 2 cm s rovným dnem, vnější průměr 2,6 cm, vnitřní průměr 1,6 cm, tloušťka stěny 0,5 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P267291); celý hranolovitý kamenný brousek, na jedné straně silně zbroušený, dvě brusné plochy, rozměry: max. délka 11,4 cm, šířka 4,8 cm, tloušťka 0,8–2,8 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P267290); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P267304); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,4 cm (inv. č. P267305); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,9 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P267295); bez udání úrovně: zlomek železného nože s obdélníkovým trnem, hřbet rovný, rozměry: šířka čepele 1,3 cm, délka trnu 2,3 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P267302); zlomek železného pásku, rozměry: šířka 2,2 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P267301); železný

trn z vochle, tvar průřezu hraněný i válcovitý, rozměry: délka 11,2 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P267303).

Poznámka: v jihovýchodním rohu čtverce bylo evidováno aktivní elektrické kabelové vedení.

Číslo čtverce B59-46 (č. tabulky 24, č. obr. 122)

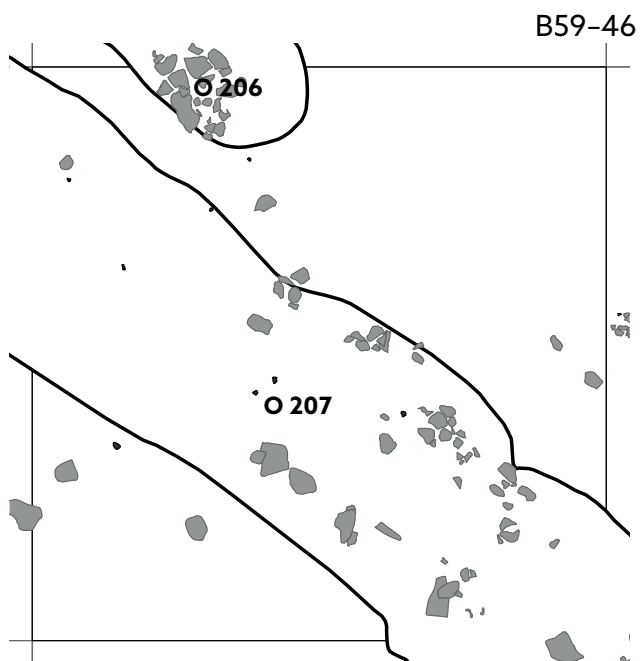
Rok výzkumu: 2014

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahlabené sídlištní objekty O206 a O207.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: velká železná přezka obdélníkového tvaru se dvěma trny, možná z postroje koně (?), tvar průřezu rámu hraněný, rozměry: délka 7,5 cm, šířka 3,8 cm, tloušťka 0,4–0,5 cm, délka trnu 3,7 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P267840); zlomek železného plechu, na jednom konci je plech přehnutý, rozměry: tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P267845); zlomek železné rukojeti vědra, tvar průřezu válcovitý, ukončení rukojeti knoflíkovité, průměr zakřivení rukojeti 20 cm, tloušťka 0,8 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P267839); železná ataše z vědra, tvar: plechová ve tvaru písmene „T“, rozměry: tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P267842); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P267841); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,8 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P267843); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky obdélníkový, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P267844);

PUR02: zlomek ramena železné ostruhy, rameno půlkulatého průřezu, na konci je rameno rozdvojeno,

Obr. 122. Plán čtverce B59-46.

snad pro upevnění ploténky, rozměry: šířka ramene 0,7 cm, tloušťka ramene 0,5 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P267848); železná romboická šipka s odsazeným trnem, rozměry: délka 6,9 cm, délka listu s křídélky 4,9 cm, šířka 1,8 cm, délka trnu 2 cm, tloušťka trnu 0,3 cm, váha 7 g (sektor čtverce 33, inv. č. P267847); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,5 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P267846); zlomek destičkovitého kamenného brousku s jednou brusnou plochou, rozměry: délka 8,8 cm, šířka 5,2 cm, tloušťka 1,6–1,9 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P267838).

Poznámka: přes celý čtverec – v trase uhlopříčky orientované SV–JZ – bylo evidováno „živé“ elektrické vedení; v nadložní vrstvě se nad sídlištními objekty O207 a O206 hojně vyskytovaly ploché kameny menších i větších rozměrů; kameny byly rozesety po celé ploše čtverce i mimo obrisy sídlištních jam.

Číslo čtverce B59–47 (č. tabulky 24, č. obr. 123)

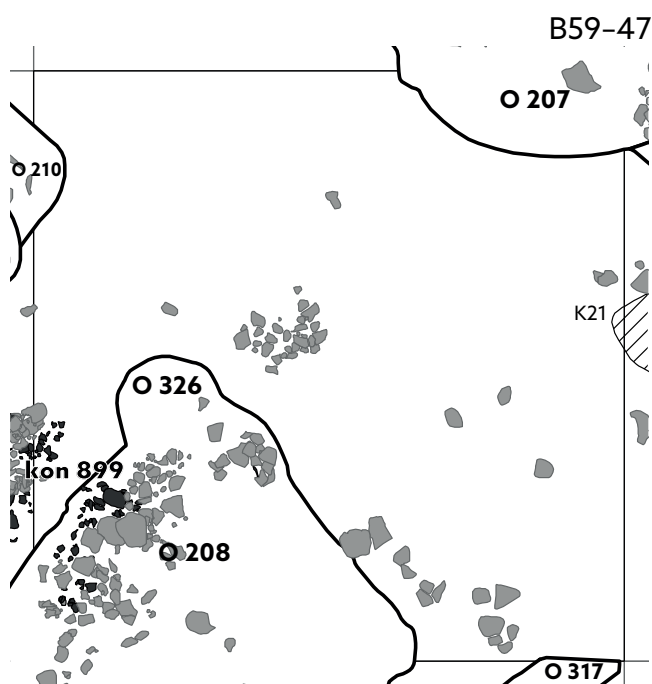
Rok výzkumu: 2014

Kontexty evidovány v nadloží: kon. 899; tvrdá, středně ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: střední až hrubý; vrstva obsahovala značnou příměs mazanice o velikosti drobků až velkých fragmentů; dále obsahovala i malé až středně velké kameny; vrstva nedosahovala úrovně podloží; měla nepravidelný tvar; rozměry uložení v ploše v ploše 200 × 160 cm; mocnost vrstvy od 10 do 32 cm od úrovně současného povrchu; jedná se o místo uložení destruovaného pekáče v prostoru reliktu po povrchovém objektu, jehož součástí snad byl i fragmentárně dochovaný pekáč.

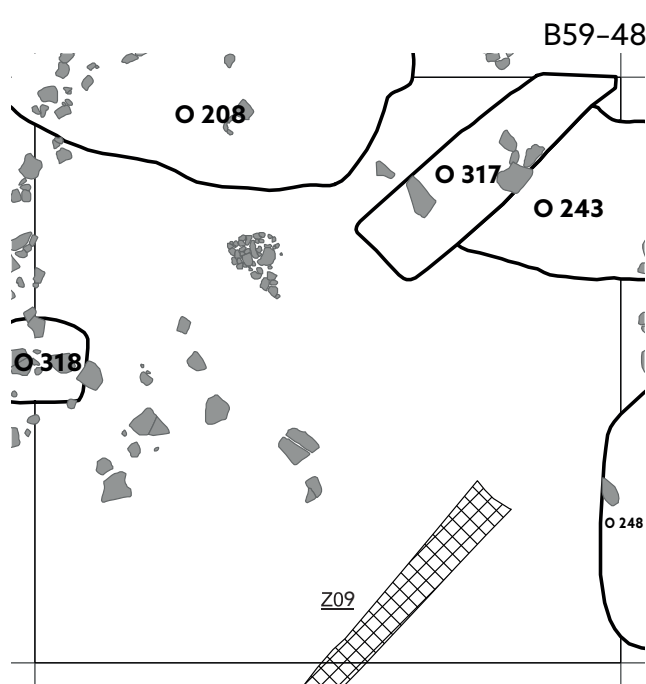
Kontexty evidovány v úrovni podloží: sídlištní zahloubené objekty O207, O208, O326 (původně objekt

208a); u severozápadního rohu čtverce zasahuje do sledovaného prostoru svým východním rohem zemnice O210; sloupová jáma K21 (větší část jejího půdorysu je ve vedlejším čtverci B58–47).

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železné ostruhy se širokými rameny vyrobenými z širokého proužku železného plechu, na konci vytepaného do lopatkovité ploténky, zachováno je jedno rameno, před ploténkou je zúženo, v ploténce je zachován pouze jeden nýt (původně jich bylo zřejmě více), jedná se o typ ostruhy III (podle *Hrubý 1955*), ostruha typu Vb (podle *Kavánová 1976*), rozměry: délka ramena 11,3 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P268349); železná šipka s trnem, pravděpodobně typ B11 (podle *Ruttkay 1976*), jedná se o extrémně dlouhou a štíhlou šipku, rozměry: délka 10,9 cm, délka listu s křídélky 6,9 cm, šířka 0,9 cm, délka trnu 4 cm, tloušťka trnu 0,3 cm, váha 10 g (sektor čtverce 42, inv. č. P268348); zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1,2 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P268347); železné kování se třemi úzkými dlouhými rameny, průřez ramen půlkulatý, rozměry: délka 9,8 cm, šířka 9 cm, tloušťka 0,6 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P268344); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P268345); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,8 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P268350); celý keramický bochánkovitý přeslen o průměru 2,8 cm a výšce 2,2 cm, průměr otvoru 0,8 cm, váha 14 g (sektor čtverce 24, inv. č. P268351); bez udání úrovně: zlomek železného plechového kování se zachovaným rohem a dvěma otvory pro nýty,

Obr. 123. Plán čtverce B59–47.

Obr. 124. Plán čtverce B59–48.

rozměry: délka 5,2 cm, šířka 3,3 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 52, inv. č. P268346).

Poznámka: podél severovýchodní stěny soujámí O208–O326 se nacházely ve větších koncentracích ploché kameny různých velikostí; patrně souvisely s destrukcemi nadzemních konstrukcí u objektu O208.

Číslo čtverce B59–48 (č. obr. 124)

Rok výzkumu: 2019

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: sídlištní zahloubené objekty O208, O246, O248, O317, O318; liniový objekt – tzv. žlábek Z09.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: –

Poznámka: čtverec byl zakomponován do katalogu kvůli zahloubeným sídlištním objektům O208, O243, O248, které se primárně začaly zkoumat v sezóně 2014, 2015 a dokončeny byly v roce 2019.

Číslo čtverce B60–44 (č. tabulky 25, č. obr. 125)

Rok výzkumu: 2014

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubený sídlištní objekt O218 (v severozápadním rohu čtverce); sloupová jáma K27.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1,7 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P268606); železná ataše z vědra, tvar: plechový obdélníkový, v těle ataše je jeden otvor pro hřeb, rozměry: výška 6,5 cm, šířka 2 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P268607); železná ataše z vědra, tvar: tyčinkovitý s rozbíhajícími se konci, jeden konec je ataše ohnutý, ohnutí definuje šířku stěny vědra (1,3 cm), rozměry: výška 8,1 cm,

šířka 9,9 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P268608);

PUR02: zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 1,3 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P268609); zlomek hranolovitého kamenného brousku, tři brusné plochy, jedna plocha konkávně prohnutá, rozměry: délka 7,7 cm, tloušťka 3,1 cm, tloušťka 2,2–3,4 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P268604).

Poznámka: v severní polovině čtverce až k severní straně čtverce (zhruba v jejím středu) byl při začišťování podloží vyznačen obdélníkový půdorys F324 – dále nebyl zkoumán.

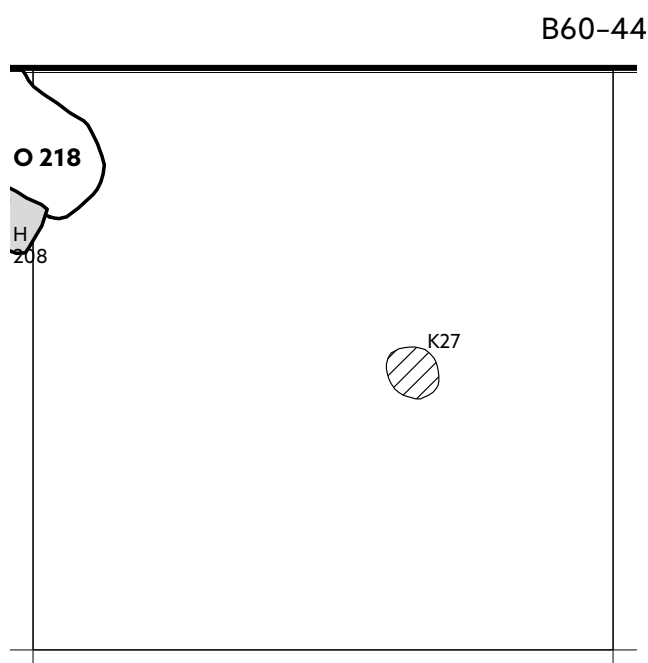
Číslo čtverce B60–45 (č. tabulky 25, č. obr. 126)

Rok výzkumu: 2014

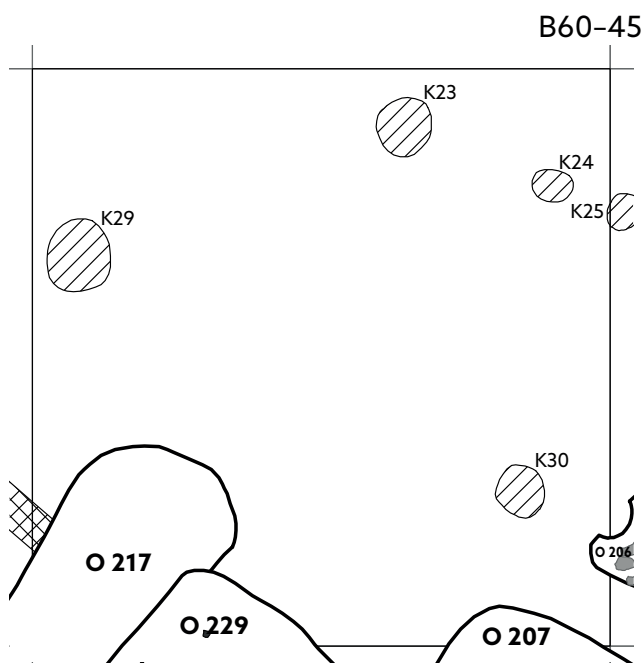
Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: na jižní straně čtverce se nacházely severní části zahloubených sídlištních objektů O207, O217 a O229; sloupové jámy byly rozmístěny po celé ploše čtverce a mohly vytvářet základovou strukturu nerozpoznaného povrchového objektu – K23, K24, K25, K29, K30.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: železná listovitá šipka s tulejí, rozměry: délka 6,9 cm, délka listu s křídélky 4,4 cm, šířka 1,6 cm, délka tuleje 2,2 cm, tloušťka trnu 0,7 cm, váha 6 g (sektor čtverce 42, inv. č. P269128); železná romboická šipka s trnem, rozměry: délka 8,8 cm, délka listu s křídélky 5 cm, šířka 2,5 cm, délka trnu 3,8 cm, tloušťka trnu 0,4 cm, váha 7 g (sektor čtverce 53, inv. č. P269129); celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 12 cm, délka čepele 9 cm, šířka čepele 1,1 cm, délka trnu 3 cm (sektor čtverce

Obr. 125. Plán čtverce B60–44.

Obr. 126. Plán čtverce B60–45.

32, inv. č. P269130); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1,7 cm, délka trnu 4,5 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P269127); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 1 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P269131); drobný ryolitový zlomek žernovu cm (sektor čtverce 34, inv. č. P269123);

PUR02: železný zlomek z hraněné tyčinky, pravděpodobně fragment přezky, rozměry: tloušťka / šířka rámu 0,2 cm, rám v průřezu 0,4–0,7 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P269135); celá dvouramenná železná hraněná skoba, rozměry: délka 4,2 cm, šířka 0,7 cm, délka ramen 5,8 cm a 3,8 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P269136); zlomek dvouramenné železné hraněné skoby, rozměry: délka 4,2 cm, šířka 0,7 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P269134); železný hraněný hřeb, celý, s plochou kruhová hlavice, rozměry: délka 5,5 cm, šířka 0,3 cm, hlavice 0,5 × 0,6 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P269132); zlomek železného pásku, je esovitě prohnutý a ke konci se zužuje, možná se jedná o trn z nástroje, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 11, inv. č. P269133); zlomek kamenného dvoukónického přeslenu o průměru 3,5 cm a výšce 2,3 cm, průměr otvoru 1,2 cm, váha 24 g, je zdobený výraznými horizontálními rýhami po celém obvodu (sektor čtverce 14, inv. č. P269124); plátkový zlomek kamenného přeslenu o průměru 3,5 cm, průměr otvoru 0,8 cm, váha 4 g, (sektor čtverce 42, inv. č. P269125);

bez udání úrovně: celý železný nůž s trnem trojúhelníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 14,2 cm, délka čepele 11 cm, šířka čepele 1,5 cm, délka trnu 3,2 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P269126).

Poznámka: –

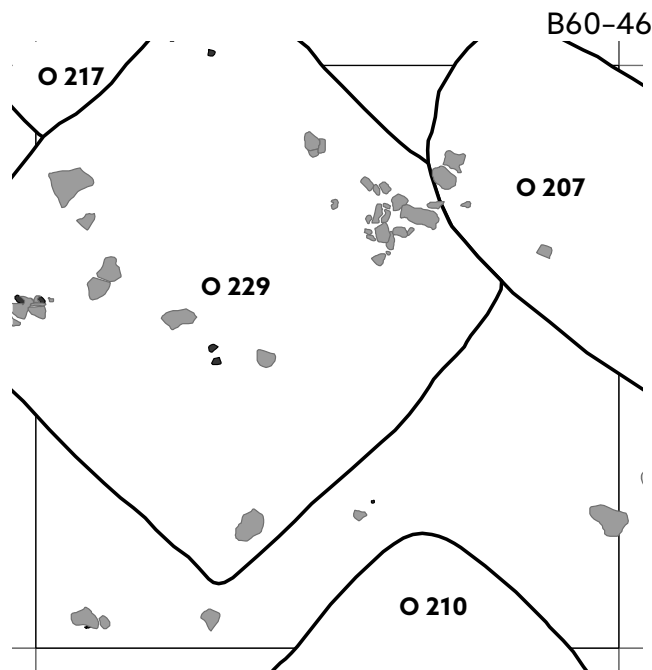
Číslo čtverce B60–46 (č. tabulky 26, č. obr. 127)

Rok výzkumu: 2014

Kontexty evidovány v nadloží: –

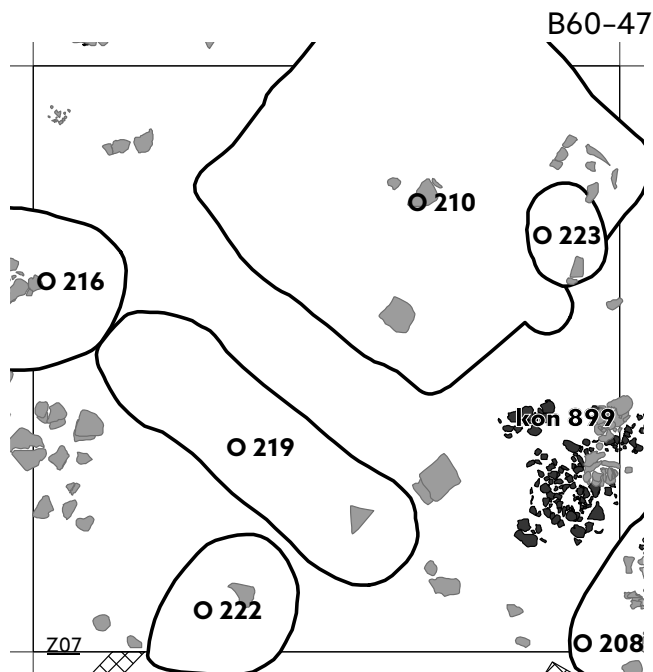
Kontexty evidovány v úrovni podloží: téměř celou plochu čtverce zabírala zemnice O229; dále zde byly zkoumány zahloubené sídlištní objekty O207, O210 a O217.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: celý klínek kosa ve tvaru pravoúhlého trojúhelníka s otlučeným týlem, rozměry: délka 7 cm, šířka 2,8 cm, tloušťka 1,2 cm (sektor čtverce 11, inv. č. P269987); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: průměr obrouče 25 cm, šířka 0,8 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P269988); zlomek žernovu – běhounu ze svoru, středový otvor kruhový, v řezu kónický, rozměry: tloušťka / otvor 3,2 cm, průměr otvoru 1,6–1,7 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P279204); PUR02: železná šipka s křídélky a tulejí, rozměry: délka 6,4 cm, délka listu s křídélky 3,9 cm, šířka 1,8 cm,

Obr. 127. Plán čtverce B60–46.

délka tuleje 4 cm, průměr tuleje 0,9 cm, váha 5 g (inv. č. P270000); zlomek železné šipky s trnem, rozměry: délka listu 5,2 cm, šířka 0,7 cm, váha 7 g (sektor čtverce 23, inv. č. P269998); kruhová puklice se dvěma kruhovými otvory zřejmě pro našítí, možná lamela z pancíře, rozměry: průměr 4,3 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P269991); celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet rovný, ostří esovitě prohnuté, rozměry: max. délka 13,2 cm, délka čepele 8,6 cm, šířka čepele 1,3 cm, délka trnu 4,8 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P269995); trn z vochle, tvar průřezu hraněný a válcovitý, průměr trnu u hrotu 0,3 cm, trn se k hrotu zužuje, rozměry: délka 11 cm, průměr 0,4 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P269989); trn z vochle, tvar průřezu hraněný a válcovitý, průměr trnu u hrotu 0,3 cm, trn se k hrotu zužuje, rozměry: délka 11,2 cm, průměr 0,4–0,5 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P269992); trn z vochle, tvar průřezu hraněný a válcovitý, trn se k hrotu zužuje, rozměry: délka 11 cm, průměr 0,4 cm (inv. č. P269999); celá dvouramenná železná hraněná skoba, rozměry: délka 4,6 cm, šířka 0,6 cm, délka ramena 2,1 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P269996); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky obdélníkový, rozměry: průměr obrouče 23 cm, šířka 1 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P269990); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky obdélníkový, rozměry: průměr obrouče 25 cm, šířka 0,8 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P269993); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: průměr obrouče 25 cm, šířka 0,8 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P269993); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce

Obr. 128. Plán čtverce B60-47.

51, inv. č. P269994); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 52, inv. č. P269997); zlomek kamenného dvoukónického přeslenu o průměru 2,6 cm a výšce 1,6 cm, průměr otvoru 0,86 cm, váha 6 g (sektor čtverce 14, inv. č. P269985); zlomek kamenného brousku válcovitého tvaru, na jednom konci je zesílený, jedna brusná plocha, rozměry: délka 7,5 cm, šířka 3,4 cm, tloušťka 2,8–3,8 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P269986).

Poznámka: –

Číslo čtverce B60-47 (č. tabulky 27, č. obr. 128)

Rok výzkumu: 2014

Kontexty evidované v nadloží: kon. 899; tvrdá, středně ulehlá, středně hnědošedá písčitá hlína; písek: střední až hrubý; vrstva obsahovala značnou příměs mazanice o velikosti drobků až velkých fragmentů; dále obsahovala i malé až středně velké kameny; vrstva nedosahovala úrovně podloží; měla nepravidelný tvar; rozměry uloženi v ploše v ploše 200 × 160 cm; mocnost vrstvy od 10 do 32 cm od úrovně současného povrchu; jedná se o místo uložení destruovaného pekáče v prostoru reliktvů po povrchovém objektu, jehož součástí snad byl i fragmentárně dochovaný pekáč.

Kontexty evidované v úrovni podloží: téměř celou plochu čtverce zabírala zemnice O210; dále zde byly zkoumány zahloubené sídlištní objekty O208, O216, O219, O222 a O223.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železného nože s trnem trojúhelníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: délka čepele 7,2 cm, šířka čepele 1,6 cm (sektor čtverce 54, inv.

č. P270483); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1,6 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P270489); zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 2,2 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P270494); zlomek hraněné železné tyčinky, rozměry: délka 5,3 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,7 cm (sektor čtverce 43, inv. č. P270486); zlomek železné hraněné skoby, rozměry: šířka 0,4 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P270490); celá dvouramenná železná hraněná skoba, rozměry: délka 4,8 cm, šířka 0,6 cm, délka ramen 2,3 cm a 2,1 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P270484); zlomek železného přeloženého pásu spojeného nýtem, zachován jeden nýt, rozměry: délka 4,5 cm, šířka 1,7 cm, tloušťka 0,5 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P270485); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky obdélníkový, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P270487); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P270488/1); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky trojúhelníkový, rozměry: průměr obrouče 18 cm, šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P270488/2); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 43, inv. č. P270491); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: průměr obrouče 17 cm, šířka 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 14, inv. č. P270492); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P270493); zlomek destičkovitého kamenného brousku se čtyřmi brusnými plochami, rozměry: délka 16 cm, šířka 6 cm, tloušťka 1,3 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P270482);

PUR02: zlomek železného nože s trnem trojúhelníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: délka čepele 10,2 cm, šířka čepele 1,6 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P270496); zlomek kamenného hraněného přeslenu o průměru 3 cm, průměr otvoru 0,9 cm, váha 6 g (sektor čtverce 21, inv. č. P270481).

Poznámka: přes celý čtverec – v trase uhlopříčky orientované SV–JZ – bylo evidováno „živé“ elektrické vedení.

Číslo čtverce B60-48 (č. obr. 129)

Rok výzkumu: 2014, 2019

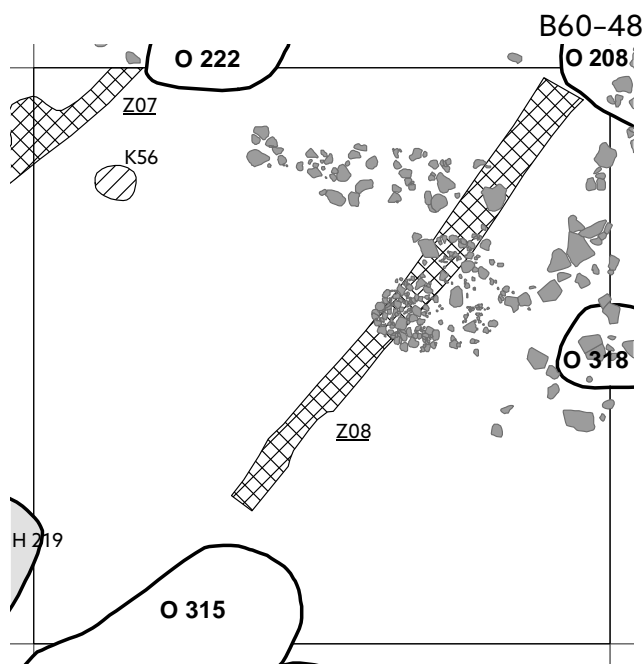
Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty O208, O222, O315 a O318; sloupová jáma K56; liniový objekt – tzv. žlábek – Z07, Z08.

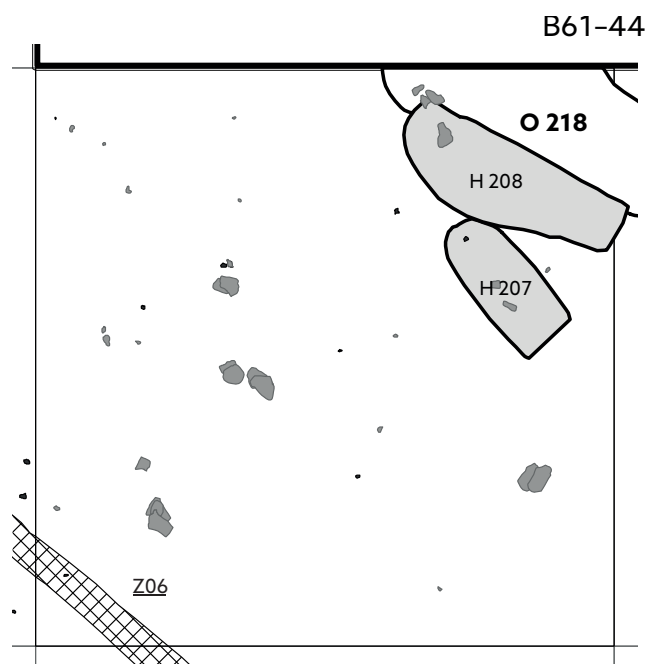
Nálezy drobných předmětů v nadloží: –

Poznámka: čtverec byl zakomponován do katalogu kvůli zahloubeným sídlištním objektům O208, O222, které se primárně začaly zkoumat v sezóně 2014 a dokončeny byly v roce 2019.

Obr. 129. Plán čtverce B60-48.

Obr. 130. Plán čtverce B61-44.

Číslo čtverce B61-44 (č. tabulky 27, č. obr. 130)

Rok výzkumu: 2014

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubený sídlištní objekt O218; liniový objekt – tzv. žlábek – Z06 (zachycený v jihozápadním rohu čtverce); v severovýchodním kvadrantu čtverce byly odkryty dva disperzní sídlištní hroby H207 a H208.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: celý železný nůž s trnem trojúhelníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 8,7 cm, délka čepele 6 cm, šířka čepele 1,1 cm, délka trnu 2,2 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P271032); celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet rovný, ostří esovitě prohnuté, rozměry: max. délka 12,8 cm, délka čepele 8,4 cm, šířka čepele 1,6 cm, délka trnu 4,5 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P271034); zlomek železného pásku, rozměry: délka 8,5 cm, šířka 1,3 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P271035); železný hraněný hřeb, celý, s plochou čtvercovitou hlaví, rozměry: délka 5,3 cm, šířka 0,9 cm, hlavice 2,8 × 2,5 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P271031); zlomek železného hraněného hřebu s plochou čtvercovitou hlaví, rozměry: šířka 0,9 cm, hlavice 2,7 × 2,7 cm (inv. č. P271033); zlomek železné tyčinky (sektor čtverce 35, inv. č. P271037); celý keramický bochánkovitý přeslen, vyrobený v ruce, zdobený pouze z jedné strany – na straně základny jedné a okolo otvoru, zdobený jednoduchými vpichy po obvodu, rozměry: max. průměr 3,1 cm, výška 2 cm, průměr otvoru 0,9 cm, váha 21 g (inv. č. P271029).

Poznámka: v kulturní vrstvě se po celé ploše čtverce nacházelo větší množství plochých lomových kamenů, nevytvářely však žádnou nápadnou kumulaci.

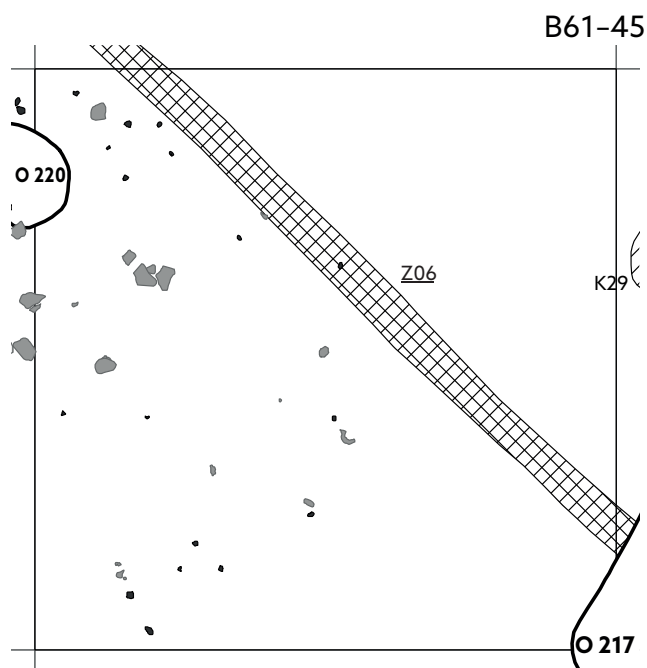
Číslo čtverce B61-45 (č. tabulky 28, č. obr. 131)

Rok výzkumu: 2014

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty O217, O220; v uhlopříčce orientované SZ-JV se táhl mělce zahloubený liniový objekt, tzv. základový žlab Z06.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železné sekerovité hřivny s krčkem, celou týlní částí s oválným otvorem a náběhem na list, typ II (podle *Dostál 1966*) rozměry: max. délka 9,1 cm, max. šířka 0,9 cm, šířka krčku 0,6 cm, otvor 0,7 × 0,4 cm, váha 14 g (inv. č. P271664); dva zlomky čepele srpů s plochým hřbetem, plochého hrotu, plochého krátkého krčku a části obdélníkového trnu rukojeti, čepel srpů reparována, ostří nakováno, rozměry: délka hřbetu 20,8 cm, délka ostří 18,8 cm, šířka čepele 1,9 cm, tloušťka čepele 0,3 cm, šířka trnu 0,9 cm, tloušťka trnu 0,3 cm, úhel nasazení trnu 135° (sektor čtverce 14, inv. č. P271659); železný motýčkovitý nástroj (tesla ?) s vějířovitě tvarovanou, rovnou čepelí, zaoblenými ostřím a s pravidelnými k sobě ohnutými, uzavřenými, křídélky tuleje oválného průřezu, tělo nástroje je prohnuté, v plné části tuleje je otvor pro hřebík, rozměry: délka 6,7 cm, délka tuleje 3,6 cm, světlost tuleje 2,8 cm, šířka ostří 4,1 cm, tloušťka plechu 0,4 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P271661); celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet rovný, ostří rovné, rozměry: max. délka 12,5 cm, délka čepele 9,5 cm, šířka čepele 1,4 cm, délka trnu 2,5 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P271660); zlomek železné hraněné tyčinky, rozměry: délka 10,3 cm, šířka 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P271663); zlomek železného plechu, stopy po sekání, rozměry: délka 4,1 cm, šířka 2,5 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 12,

Obr. 131. Plán čtverce B61-45.

inv. č. P271662); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,9 cm, tloušťka 0,25 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P271665); bronzový zlomek, pravděpodobně součást spony, tedy lučíc latéské spony, rozměry: délka 4 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P271666);

PUR02: celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet rovný, ostří rovné, rozměry: max. délka 13,6 cm, délka čepele 9,3 cm, šířka čepele 1,3 cm, délka trnu 4 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P271667); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, hřbet rovný, ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1,7 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P271668); zlomek jednoramenné železné hraněné skoby, rozměry: délka 4,1 cm, šířka 0,5 cm, délka ramena 1,8 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P271669); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,9 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P271670); zlomek železného pásku, rozměry: délka 5 cm, šířka 0,65 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P271671); zlomek kostěného předmětu se zahroceným distálním koncem – tzv. šídlo, hrot dutý plochý, rozměry: délka hrotu 3,5 cm, průměr hrotu 0,18 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P271673).

Poznámka: v kulturní vrstvě se na ploše jihozápadně od liniového objektu Z06 nacházelo větší množství kamenů a keramiky, nevytvářely však žádnou nápadnou kumulaci.

Číslo čtverce B61-46 (č. tabulky 29, č. obr. 132)

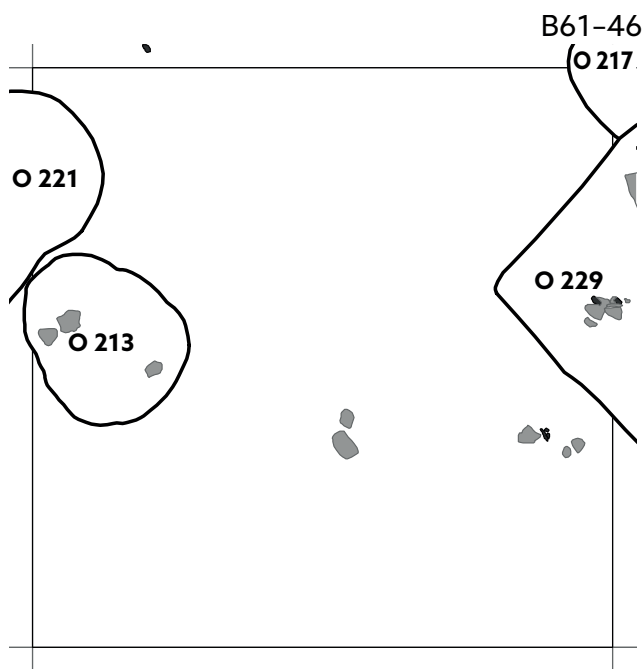
Rok výzkumu: 2014

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty O213, O217, O221, O229.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: drobný železný průbojník, max. tloušťka je v distální části nástroje (v místě úderu), pracovní část nástroje má formu ostrého hrotu, průřez artefaktu hraněný, rozměry: délka 6,9 cm, šířka 0,69 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P272056); bronzová pinzeta, pravděpodobně mladší pravěk – latén (sektor čtverce 21, inv. č. P272055); zlomek železného nože, trn obdélníkového průřezu, hřbet rovný, ostří esovitě prohnuté, rozměry: šířka čepele 1,4 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P272060); zlomek železného pásku, rozměry: délka 4,4 cm, šířka 1,4 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P272057); zlomek železných tyčinky, rozměry: délka 9,4 cm, šířka 10,7 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P272058); trn z vochle, tvar průřezu válcovitý, rozměry: délka 10,5 cm, průměr 0,4 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P272059);

PUR02: železná ocílka s rozšířeným středem, ramena úplně dovřená a ukončená očkem, rozměry: délka 7,6 cm, šířka 3 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P272062); zlomek železného nože, trn v průřezu obdélníkového tvaru, hřbet i ostří rovné, rozměry: délka trnu 4,5 cm, šířka čepele 1,6 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P272063); železný motykovitý předmět (tesla ?) s vějířovitě tvarovanou, rovnou čepelí, zaobleným ostřím a s pravidelnými k sobě ohnutými, nedovřenými, křídélky tuleje oválného průřezu, tělo artefaktu je prohnuté, v plné části tuleje je otvor pro hřebík, rozměry: délka 8,5 cm, délka tuleje 4,6 cm, světlost tuleje 2,1 cm, šířka ostří 5,6 cm, tloušťka plechu 0,4 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P272064); zlomek železného pásku, rozměry: délka 7,4 cm, šířka 1,6 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P272061).

Obr. 132. Plán čtverce B61-46.

Poznámka: mezi sídlištními objekty O213 a O229 se na ploše čtverce v nadloží nacházelo cca 5 velkých plochých kamenů pár větších střepů.

Číslo čtverce B61–47 (č. tabulky 29, č. obr. 133)

Rok výzkumu: 2014

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty O212 a O216 – oba na hranici čtverce (západní a východní strana čtverce); jinak byl čtverec prázdný.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: drobný železný průbojník (vytepávací hrot), skládá se ze dvou částí: distální (úderová) část má kruhový průřez a je užší než pracovní část (tloušťka 0,2 × 0,2 cm), pracovní část má hraněný průřez a je na konci zahrocená, interpretace není jednoznačná, může se jednat i o šipku, rozměry: délka 8,1 cm, šířka 0,6 cm, tloušťka 0,6 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P272326); zlomek železného pásku, rozměry: délka 6 cm, šířka 1,6 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P272323); zlomek železného plechu, jedna strana je tvarována, seříznutá do půlkruhu, rozměry: délka 3,4 cm, šířka 1,7 cm, tloušťka 0,1 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P272322); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky obdélníkový, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P272324); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky obdélníkový, rozměry: šířka 0,5 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P272325);

PUR02: železný nástroj (dřevoobráběcí – bednářská pilka nebo kamenický – tzv. zubák), jedná se o artefakt s vějířovitým zubatým ostrím na jednom konci, dochovány jsou pouze dva zuby, rozměry: délka 9 cm, šířka 4,4 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P272327).

Poznámka: v nadložní vrstvě se nad objektem O216 a také jižně od něj nacházela kumulace větších kamenů; v jihovýchodním rohu byl zachycen malý kousek současného kabelového elektrického vedení.

Číslo čtverce B62–37 (č. obr. 134)

Rok výzkumu: 2009, 2020

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: hrob náleží k pohřebišti u druhého kostela H66; jinak je čtverec prázdný; u západní strany čtverce vyznívá sídlištní zahloubený objekt O126, zkoumaný v roce 2009.

Nálezy drobných předmětů v nadloží:

Poznámka: čtverec byl v úplnosti dozkoumán až v roce 2020; v roce 2009 byla otevřena pouze malá část čtverce v severozápadním rohu, a to kvůli úplnému prozkoumání hrobu H66.

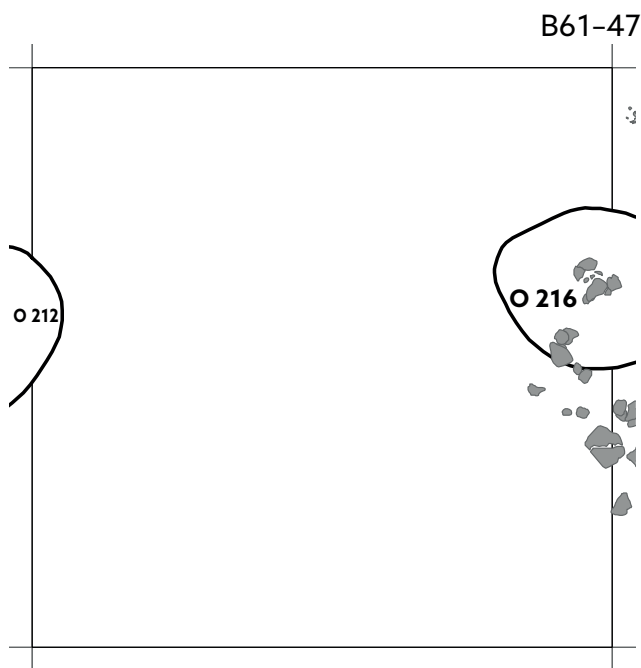
Číslo čtverce B62–39 (č. tabulky 30, č. obr. 135)

Rok výzkumu: 2013

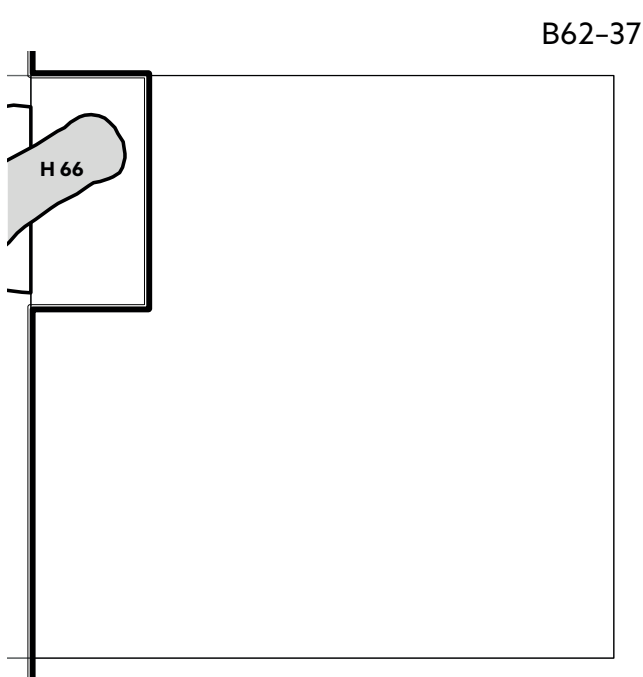
Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty O164 (sklad kamenů), O189, O191, O195.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: železný rybářský háček s očkem (nebo taky trn přezky), rozměry: délka 3,15 cm, průměr tyčinky 0,2 cm, očko průměr vně 0,5 cm, očko průměr vnitř 0,3 cm, (sektor čtverce 45, inv. č. P262888); tři fragmenty obrouček z vědra: tvar průřezu – dvakrát půlkulatý a jednou trojúhelníkový, rozměry: šířka 0,6–0,8 cm, tloušťka 0,2–0,23 cm (inv. č. P254786/1–3); zlomek železné přezky (sektor čtverce 21, inv. č. P254785); zlomek keramického dvoukónického přeslenu o průměru 3 cm a výšce 2 cm, průměr otvoru 0,7 cm, váha 14 g (sektor čtverce 42, inv. č. P254787);

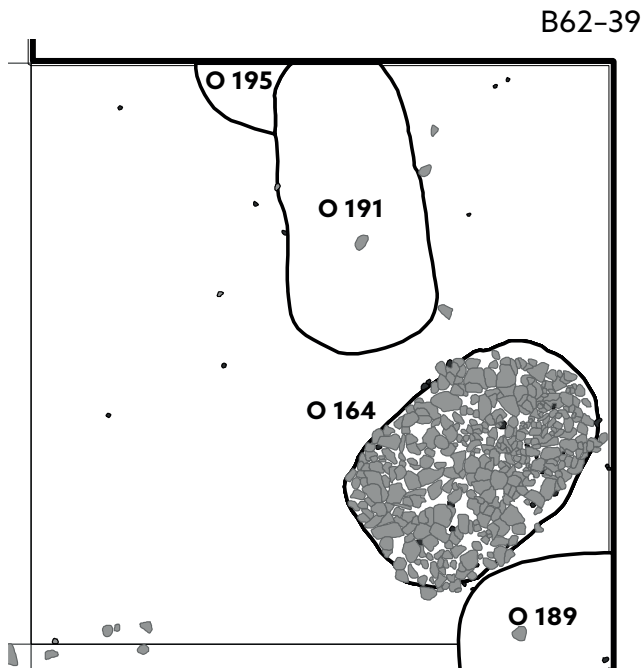

Obr. 133. Plán čtverce B61–47.

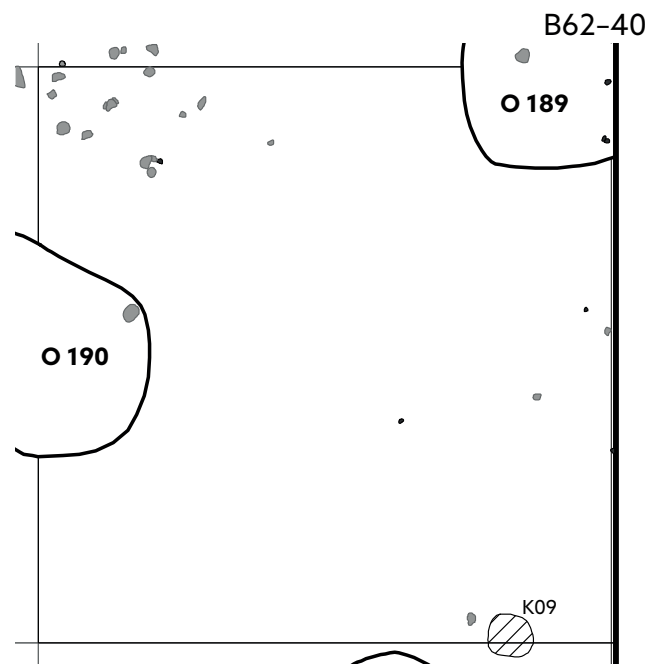

Obr. 134. Plán čtverce B62–37.

Obr. 135. Plán čtverce B62-39.

Obr. 136. Plán čtverce B62-40.

zlomek kamenného přeslenu, tvar nesledován, rozměry: průměr otvoru 0,7 cm, váha 4 g (sektor čtverce 15, inv. č. P254788); zlomek keramického přeslenu, tvar kónický, rozměry: max. průměr 3,3 cm, výška 1,9 cm, otvoru 0,7 cm, váha 20 g (sektor čtverce 25, inv. č. P254789); fragment kamenného rotačního brusku s hraněným otvorem, rozměry: průměr 20 cm, 6,5–7,9 cm tloušťka (sektor čtverce 31, inv. č. P254730a); zlomek svorového žernovu, rozměry: tloušťka / okraj 4,4 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P254732a); štípané kamenná industrie (sektor čtverce 42, inv. č. P254732a);

PUR02: železný nástroj (dřevoobráběcí – bednářská pilka nebo kamenický – tzv. zubák), jedná se o artefakt lichoběžníkového tvaru, na širším konci jsou drobné zuby, rozměry: délka 6,7 cm, šířka 1–2,1 cm, tloušťka 0,3–0,6 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P254784).

Poznámka: v severovýchodním rohu čtverce se po začistění podloží ukázal obrys obdélného tvaru (zacházel do nezkoumané části plochy); tento objekt nebyl dále zkoumán a dokumentován.

Číslo čtverce B62-40 (č. tabulky 30, č. obr. 136)

Rok výzkumu: 2013

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty O189, O190; v jihovýchodním rohu čtverce se nacházela sloupová jáma K09.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet rovný, ostří rovné, rozměry: max. délka 12,2 cm, délka čepele 7,8 cm, šířka čepele 1,1 cm, délka trnu 4,45 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P254913); zlomek reparovaného železného srpu, zachovány jsou dva otvory při

okraji čepele, rozměry: dochovaná délka 13 cm, šířka čepele 2 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P254912); zlomek železného srpu (sektor čtverce 42, inv. č. P254914);

PUR02: neúplné hliněné kotoučovitě závaží, rozměry: max. průměr 8 cm, výška 2,8 cm, průměr otvoru 1,1 cm, váha 67 g (sektor čtverce 51, inv. č. P255081); kopytovitý klín (sektor čtverce 35, inv. č. P254915).

Poznámka: v severozápadním rohu čtverce se v nadložní vrstvě nacházely drobné kameny; na rozhraní čtverců B62-39 a B62-40, zhruba 1,5 m od severozápadního rohu čtverce byl evidován kruhový obrys (sloupová jáma) – objekt nebyl dále zkoumán nebo dokumentován.

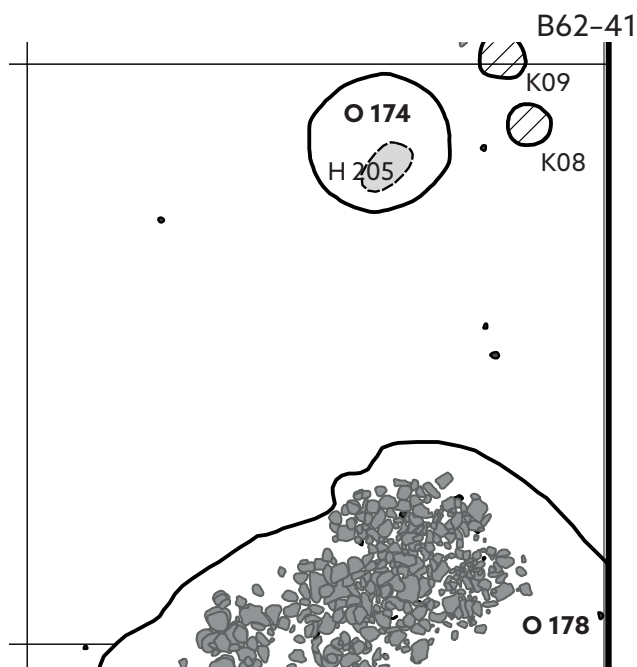
Číslo čtverce B62-41 (č. tabulky 31, č. obr. 137)

Rok výzkumu: 2013

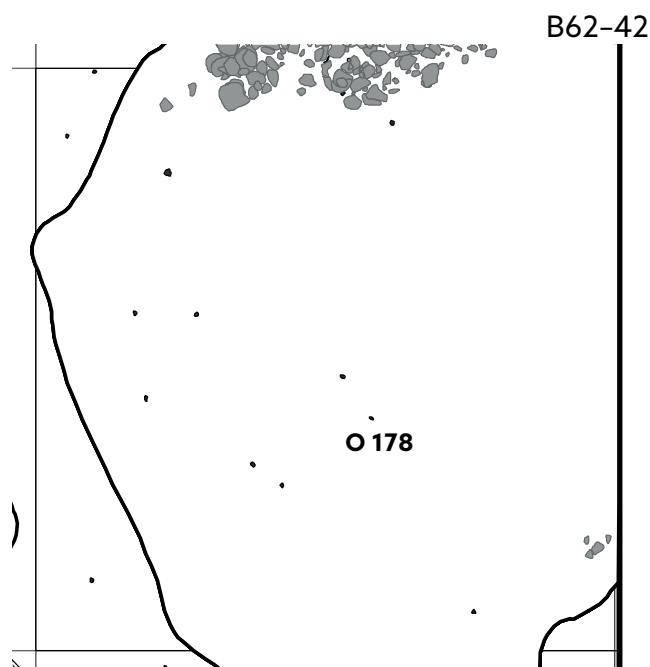
Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty – celou jižní až jihovýchodní plochu čtverce vyplňoval velký zahloubený objekt O178; u severní strany čtverce byl evidován časné slovanský objekt O174, ve kterém bylo uloženo malé dítě – H205; v severovýchodním rohu čtverce se nacházely sloupové jámy K09 a K08.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železného ostruhy typu IA (podle *Hrubý 1955*), zachováno pouze jedno rameno ostruhy s ploténkou a bodcem, parabolické rameno trojúhelníkového průřezu je zakončené lopatkovitou destičkou (ploténkou) se třemi nýty v příčném žlábkem, jeden nýt zcela chybí (zbyl po něm pouze otvor), výzdoba destičky není úplně zřetelná, patrné jsou dva plastické výčnělky na boční straně destičky pod žlábkem, uprostřed destičky jsou zbytky plechové

Obr. 137. Plán čtverce B62-41.

Obr. 138. Plán čtverce B62-42.

ho plátu umístěného podélně, bodec hraněného průřezu zakončený kuželovitě, rozměry: dochovaná délka 12,5 cm, délka ramena 7,5 cm, ploténky: délka 1,65 cm, šířka 1,75 cm, tloušťka 0,5 cm, délka bodce 2 cm, tloušťka bodce 0,9 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P255079); PUR02: zlomek jednoramenné železné hraněné skoby, tělo skoby je značně rozšířeno do šířky oproti ramenným rozměry: délka 6,5 cm, šířka 2 cm, délka ramena 2,4 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P255080).

Poznámka: –

Číslo čtverce B62-42 (č. tabulky 31, č. obr. 138)

Rok výzkumu: 2013

Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: téměř celý čtverec vyplňoval rozsáhlý sídlištní objekt O178.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek hranolovitěho kamenného brousku, čtyři brusné plochy, na více stranách na povrchu jsou patrné jemné rýhy, ve středu je brousek silně zbroušený, rozměry: délka 6,1 cm, šířka 3,7 cm, tloušťka 0,3–1,7 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P255257);

PUR02: štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 54, inv. č. P255258);

bez udání úrovně: zlomek železné pásky zřejmě nezáměrně zahnuté do podoby háčku, jeden konec zahrocený, rozměry: délka 8,4 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P255256);

Poznámka: –

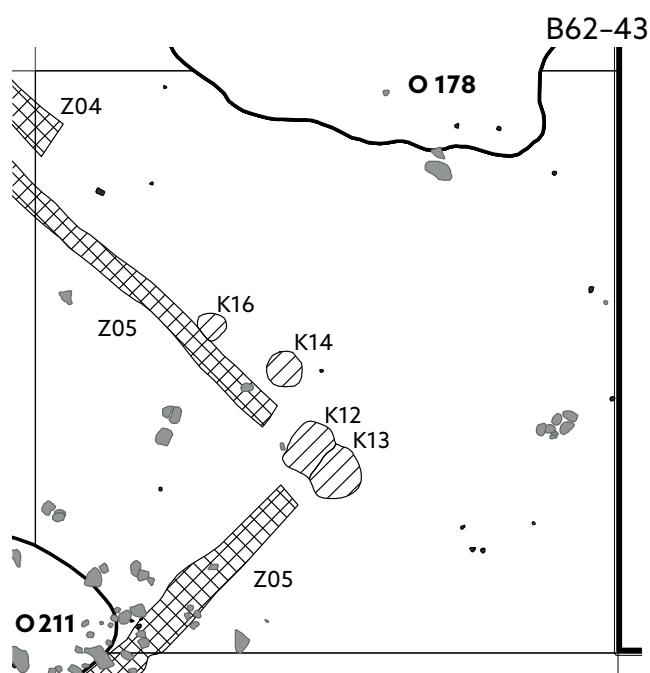
Číslo čtverce B62-43 (č. tabulky 31, č. obr. 139)

Rok výzkumu: 2013

Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: severní strana čtverce byla vyplněna zahloubeným sídlištním objektem O178; v severozápadní a jihozápadní části čtverce byly prozkoumány relikty struktury vymezené základovými žlaby Z04 a Z05; v těsné blízkosti žlabu Z05 se nacházel zahloubený objekt O211; podél žlabu Z05 byly umístěny sloupové jámy K12, K13, K14 a K16.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: olovená hřívna destičkovitého nebo hranolovitěho tvaru, rozměry: délka 12,4 cm, šířka 2 cm, tloušťka 0,9 cm, váha

Obr. 139. Plán čtverce B62-43.

220 g (sektor čtverce 32, inv. č. P255567); celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet rovný, ostří esovitě prohnuté, rozměry: max. délka 10,1 cm, délka čepele 6,6 cm, šířka čepele 1 cm, délka trnu 3,5 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P255566); zlomek hranolovitého kamenného brousku, dvě brusné plochy, šest žlábků, rozměry: délka 8,9 cm, šířka 4,1 cm, tloušťka 1,2–1,7 cm (sektor čtverce 14, inv. č. P255568); zvířecí kosti – pracovní odpad (sektor čtverce 22, inv. č. P255569); PUR02: zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,75 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P262891); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 51, inv. č. P255570).

Poznámka: –

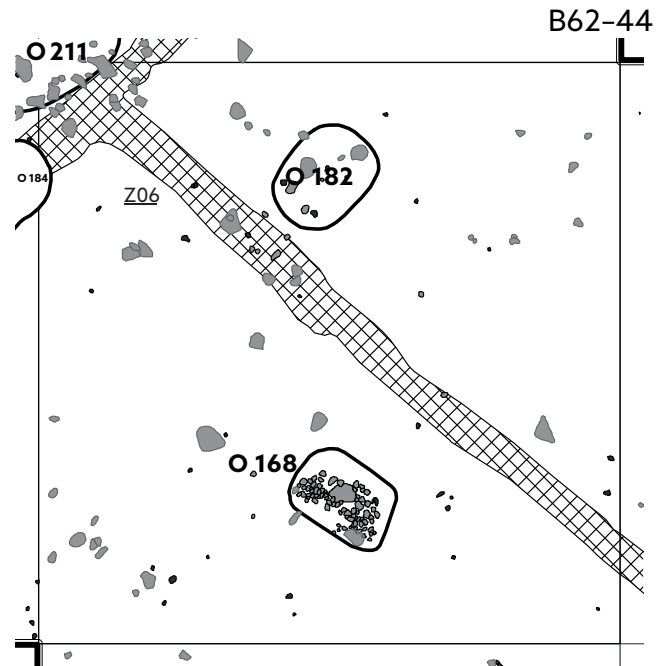
Číslo čtverce B62–44 (č. tabulky 32, č. obr. 140)

Rok výzkumu: 2013

Kontexty evidované v nadloží: reliktní destrukce struktury sestávající z plochých kamenů a mazanice – součást ND168; struktura nepravidelného obdélníkového tvaru se v ploše vyrýsovala pod UR02; ležela 6–10 cm nad úrovní podloží; mezi plochými kameny a kolem nich ležely kompaktní kusy mazanice; orientace SZ–JV; rozměry: max. délka 96 cm, max. šířka 67 cm, síla vrstvy 2–3 cm, počet kamenů 139, váha 7,5 kg.

Kontexty evidované v úrovni podloží: zahloubený sídlištní objekt O182; nároží liniového objektu Z06 a jeho strana s průběhem ve směru SZ–JV.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: železný tyčinkovitý artefakt, patrně vytepávací hrot, jedná se o hrotitý nástroj hraněný s jehlancovitou špicí, rozměry: délka 4,4 cm, šířka 0,3–0,5 cm, tloušťka 0,2–0,4 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P256079); odlomený železný trn nespécifikovaného předmětu, dochovaná délka 4,8 cm, šířka 1,1–2,8 cm, tloušťka 0,1–0,3 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P256069); železný nůž s netradičním tvarem hřbetu – stupňovitá úprava, celkem tři stupně, trn rukojeti zachován v celé délce i se čtyřmi nýty, rozměry: délka 17,5 cm, délka čepele 9 cm, šířka čepele 1,5 cm, délka trnu 8,5 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P256067); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: délka 11 cm, délka čepele 7,5 cm, šířka čepele 1 cm, délka trnu 3,4 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P256069); zlomek železného kování, možná malé držadlo, prohnuté do oblouku, oba konce jsou roztepané, kruhové otvory pro nýty, rozměry: délka 5,6 cm, šířka 1,3 cm, tloušťka 0,3–0,4 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P256078); zlomek hranolovitého kamenného brousku, jedna brusná plocha, rozměry: délka 3,9 cm, šířka 2,8 cm, tloušťka 0,3–1,7 cm (sektor čtverce 14, inv. č. P255568); PUR02: železná přezka, délka 3,1 cm, šířka 1,85 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P256073); celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet rovný, ostří rovné, rozměry: max. délka 10,4 cm, délka čepele 6,7 cm, šířka čepele 1 cm, délka trnu 3,4 cm (sek-

Obr. 140. Plán čtverce B62–44.

tor čtverce 33, inv. č. P256077); železný hraněný hřeb, celý, s plochou oválnou hlavicí, rozměry: délka 2,9 cm, šířka 0,4 cm, hlavice 1 × 1,1 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P256070); železný hraněný hřeb, celý, s plochou oválnou hlavicí, rozměry: délka 1,6 cm, šířka 0,3 cm, hlavice 1,1 × 1 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P256074); železný hraněný hřeb, celý, s plochou kruhovou hlavicí, rozměry: délka 2,6 cm, šířka 0,3 cm, hlavice 0,65 × 0,6 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P256075); zlomek železného pásku, rozměry: délka 3,8 cm, šířka 1,4 cm, tloušťka 0,1–0,2 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P256076); zlomek železného plechu seříznutého do oblouku z jedné strany, díky tomu získává trojúhelníkovitý tvar, rozměry: délka 2,5 cm, šířka 1,8 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P256071); zdeformovaný a zkroucený zlomek obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,65 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0, cm (sektor čtverce 41, inv. č. P266635); zlomek kamenného dvoukónického přeslenu o průměru 2,5 cm, průměr otvoru 0,8 cm, váha 7 g (sektor čtverce 25, inv. č. P256080).

Poznámka: po celé ploše čtverce se v nadložní vrstvě nacházely roztroušené větší i menší ploché lomové kameny.

Číslo čtverce B62–45 (č. tabulky 33, 34, č. obr. 141)

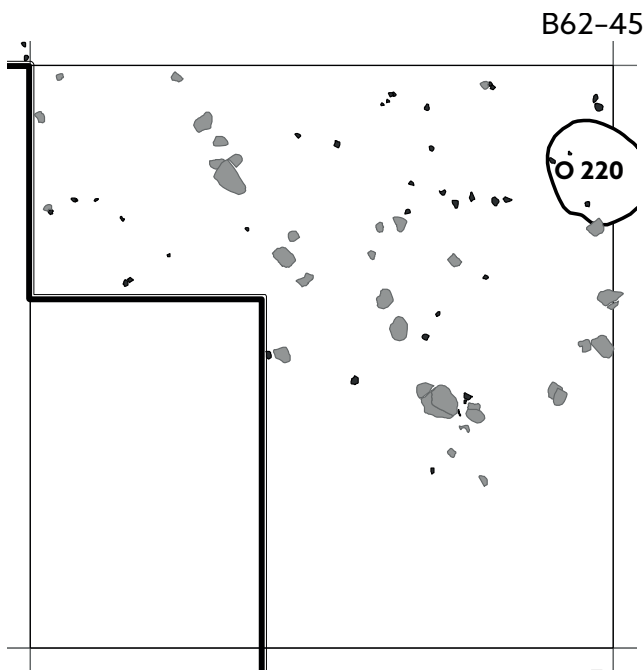
Rok výzkumu: 2014

Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: čtverec byl téměř prázdný; v severovýchodním rohu se nacházel menší sídlištní zahloubený objekt O220.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek čepele sekery bradatice s výrazně protáhlou bradou,

Obr. 141. Plán čtverce B62-45.

šířka brady 2,5 cm, tloušťka brady 0,7 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P273014); zlomek železné romboické šipky s trnem, rozměry: délka 7,2 cm, délka listu s křídélky 4,4 cm, šířka 2 cm, délka trnu 2,8 cm, tloušťka trnu 0,3 cm, váha 9 g (sektor čtverce 24, inv. č. P273016); zlomek čepele železného srpů s reparačním nýtem (sektor čtverce 53, inv. č. P273013); celá silně zdeformovaná dvouramenná železná hraněná skoba, rozměry: délka 5,8 cm, šířka 0,6 cm (sektor čtverce, inv. č. P273012); zlomek železného nože s trnem s obdélníkovým průřezem, hřbet i ostří rovné, rozměry: délka 8,9 cm, délka čepele 6,5 cm, šířka čepele 1,4 cm, délka trnu 1,6 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P273015);

PUR02: zlomek železné sekery, dochovaná je část násadního otvoru s masivním tylem, tyl nese stopy otlučení, po stranách násadního otvoru jsou trojúhelníkové ostny, tvar tyla je obdélníkový, tvar násadního otvoru kruhový (sektor čtverce 24, inv. č. P273026); velmi poškozený a korozi počkozený zlomek šipky s tulejí, váha 6 g (sektor čtverce 33, inv. č. P273018); zlomek poškozené šipky s křídélky a s tulejí, rozměry: délka 7,2 cm, délka tuleje 3,5 cm, průměr tuleje 1,6 cm, váha 7 g (sektor čtverce 33, inv. č. P273020); dutý otočný klíč s jedním zubem (délka zubu 3 cm), oko klíče je elipsovité, rozměry: délka 10,6 cm, šířka 2,9 cm, tloušťka 0,3 cm, průměr ouška 3 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P273022); páskovité kování, uprostřed s obdélníkovým výřezem, dva nýty na koncích a jeden nýt uprostřed, výzdoba příčnými a šikmými rýhami a plastickými výčnělky, rozměry: délka 10,7 cm, šířka 1 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P273017); celá objímka kosy ve tvaru písmene D, průměr vnější 4,6 × 3,5 cm, průměr vnitřní 3,5 × 3,2 cm, tloušťka 0,6 cm, šířka 1,2–2,6 cm (sektor

čtverce 52, inv. č. P273025); zlomek železného nože, trn – obdélníkový průřez, rozměry: délka trnu 4,7 cm (sektor čtverce 24 inv. č. P273021); zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné, rozměry: délka čepele 10,1 cm, šířka čepele 1,4 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P273023); zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1,3 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P273024); železná trubička, rozměry: délka 1,7, šířka 0,7, průměr uvnitř 0,4 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P273019); zlomek keramického hraněného přeslenu o průměru 2,75 cm a výšce 1,9 cm, průměr otvoru 1 cm, váha 7 g (sektor čtverce , inv. č. P294117); celý keramický bochánkový přeslen o průměru 2,9 cm a výšce 1,7 cm, průměr otvoru 1 cm, váha 13 g (sektor čtverce 41, inv. č. P273009); celý hranolovitý kamenný brousek, dvě brusné plochy, rozměry: max. délka 10,3 cm, šířka 3,7 cm, tloušťka 2,6–3,5 cm (sektor čtverce 43, inv. č. P273007); celý destičkový kamenný brousek, tři brusné plochy, v rohu brousku provrtaný otvor o průměru 0,4 cm, rozměry: max. délka 8 cm, šířka 4,8 cm, tloušťka 1,2 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P273010).

Poznámka: téměř po celé ploše čtverce (s výjimkou prostoru u jižní strany čtverce) se v nadložní vrstvě nacházely roztroušené větší i menší ploché lomové kameny a kusy mazanice; část plochy čtverce nebyla kvůli vzrostlému stromu zkoumána (jihozápadní roh čtverce).

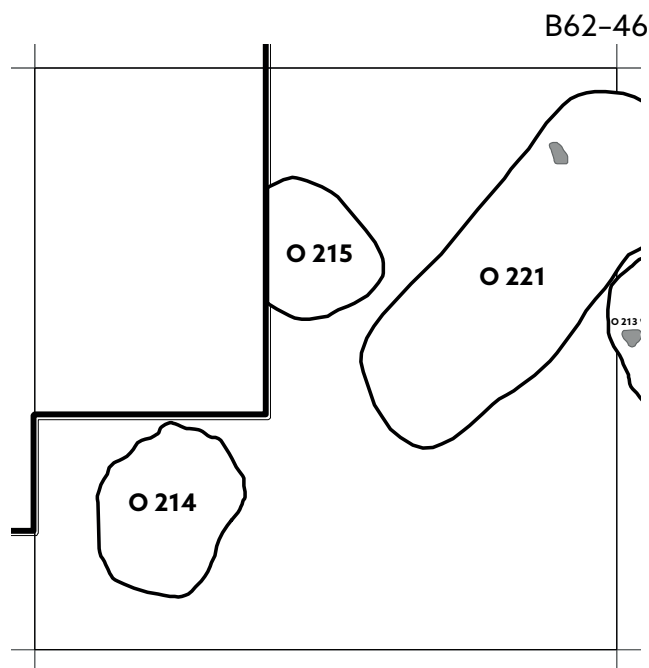
Číslo čtverce B62-46 (č. obr. 142)

Rok výzkumu: 2014

Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty O214, O215, O221.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: –

Obr. 142. Plán čtverce B62-46.

Poznámka: část plochy čtverce nebyla kvůli vzrostlému stromu zkoumána (severozápadní roh čtverce).

Číslo čtverce B62-47 (č. tabulky 34, č. obr. 143)

Rok výzkumu: 2014

Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty O209 a O212.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: fragment sekerovité hřivny, zachována zůstala pouze část otvoru, krček a část vybíhajícího listu, oko (0,4 cm), Typ II (podle *Dostál 1983*), rozměry: max. délka 6 cm, max. šířka 1,1 cm, váha 6 g (sektor čtverce 52, inv. č. P273429);

PUR02: fragment postranice udidla, rozměry: délka 4,3 cm, šířka 3,4 cm, tloušťka 0,7 cm, váha 14 g (sektor čtverce 21, inv. č. P273432); železný rybářský háček s ouškem, dva fragmenty, průměr háčku 0,2 cm, průměr ouška 0,6 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P273435); zlomek železného nože s trnem s obdélníkovým průřezem, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1,7 cm, délka trnu 4,2 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P273433); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky trojúhelníkový, rozměry: šířka 0,8 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P273431); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P273436); zlomek železného plechu, rozměr: délka 3,6 cm, šířka 2,7 cm, tloušťka 0,1 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P273430).

Poznámka: –

Číslo čtverce B63-32 (č. obr. 144)

Rok výzkumu: 2009

Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: do prostoru severozápadního rohu čtverce zasahovala malá část zahloubeného sídlištního objektu O134.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železného hřebu (inv. č. P238814/1), zlomek železné hřivny (inv. č. P238814/4), zlomek železné obroučky z vědra (inv. č. P238814/3), zlomek železné tyčinky (inv. č. P238814/2) – nevyobrazeno na tabulkách; PUR02: zlomek železného hřebu (inv. č. P238815/2), zlomek železného kování (inv. č. P238815/3), zlomek železného nože (inv. č. P238815/1), zlomek železné průvlečky (inv. č. P238815/4), zlomek železné tyčinky (inv. č. P238815/5) – nevyobrazeno na tabulkách.

Poznámka: jižní polovina čtverce byla v nadložní vrstvě poměrně bohatá na drobné a malé kameny promíchané se střepy; v jihozápadním rohu byl zachycen mělký liniový objekt – žlábek (orientace SZ-JV), u jihovýchodního rohu čtverce byla zachycena jeho navazující část (orientace SV-JZ), kolem mělkých linií se seskupovali mělké sloupové jámy – tato situace byla zaznamenána pouze v úrovni začištěného podloží, dál se objekty nezkoumaly a nedokumentovaly.

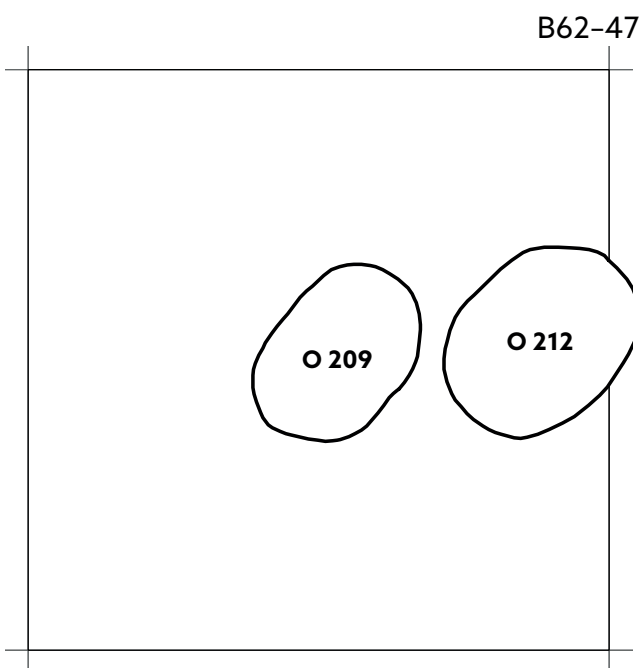
Číslo čtverce B63-33 (č. tabulky 35, č. obr. 145)

Rok výzkumu: 2008

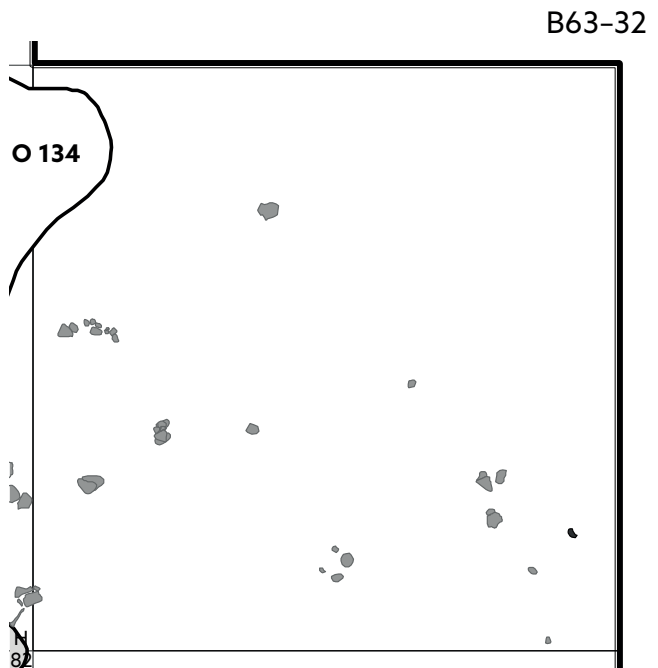
Kontexty evidované v nadloží: F39 – kumulace plochých kamenů uspořádaných do obdélníku nad dětským hrobem H73 (*Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016*, 238–239).

Kontexty evidované v úrovni podloží: hroby z kostelního pohřebiště od druhého kostela – H73, H133, H126; liniový objekt – tzv. žlábek – Z01 (relikt po ohrazení prostoru kolem kostela).

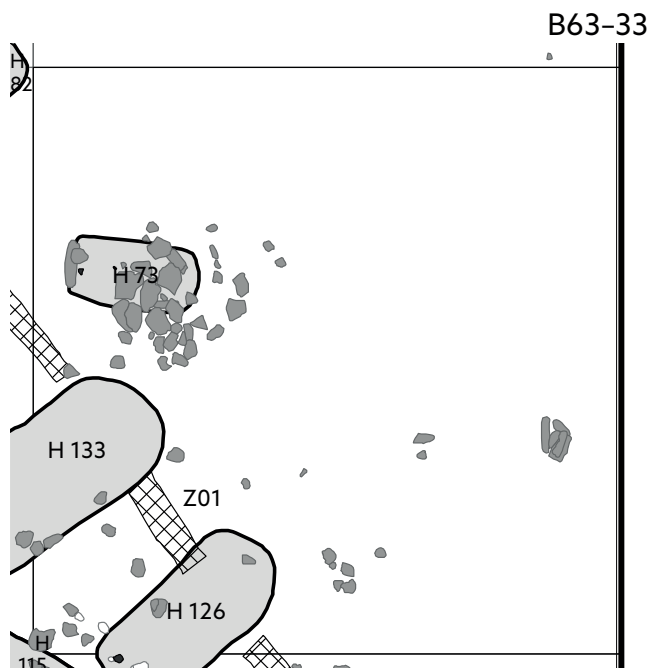
Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: železná

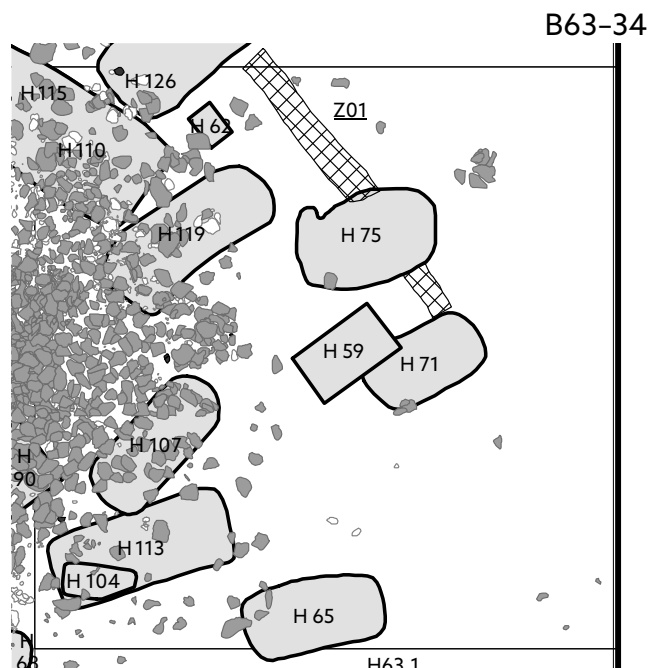
Obr. 143. Plán čtverce B62-47.

Obr. 144. Plán čtverce B63-32.

Obr. 145. Plán čtverce B63-33.

Obr. 146. Plán čtverce B63-34.

trubička, rozměry: délka 1,7 cm, průměr 0,9 cm, tloušťka 0,1 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P235704); zlomek plechu trojúhelníkovitého tvaru, možná атаše z vědra, rozměry: délka 3,2 cm, šířka 2,5 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P235706); zlomek železné obroučky z vědra (sektor čtverce 45, inv. č. P235705); zlomek destičkovitého kamenného brousku se dvěma brusnými plochami, rozměry: délka 2,6 cm, šířka 1,9 cm, tloušťka 0,5–0,7 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P235707); malý zlomek ryolitového žernovu (sektor čtverce 53, inv. č. P235708);

PUR06: zlomek železné obdélkové průvlečky, tvar průřezu půlkulatý, jedna strana rámečku je zdobena plasticky členěnými vývalky, rozměry: délka 2,3 cm, šířka 1,7 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 43, inv. č. P235709); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 54, inv. č. P235710); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 54, inv. č. P235711).

Poznámka: v nadložních vrstvách ve čtvercích kolem druhého kostela byla evidována destrukční kra z kamene a malty.

Číslo čtverce B63-34 (č. tabulky 35, č. obr. 146)

Rok výzkumu: 2008, 2010

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: hroby z kostelního pohřebiště od druhého kostela – H59, H62, H65, H71, H75, H104, H107, H110, H113, H115, H119 a H126; v severovýchodní části čtverce se nacházel liniový objekt Z01, který je pozůstatkem po ohrazení kostela s hřbitovem.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek keramického dvoukónického přeslenu o výšce 0,88 cm,

(sektor čtverce 35, inv. č. P235940); neúplné hliněné kotoučovitě závazí, rozměry: max. průměr 8 cm, výška 4,5 cm, průměr otvoru 1,2 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P235941); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky obdélkový, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P235943); železná skoba (sektor čtverce 51, inv. č. P243771);

PUR02: dva zlomky jednoho žernovu, který je vyroben z netypického materiálu, což je slepenec (inv. č. P243773/1–2);

PUR03: kulička vyrobená z pálené hlíny, průměr koule 2,5–2,7 cm, váha 15 g, funkce nejasná (sektor čtverce 31, inv. č. P235942);

PUR04: zlomek železného šarnýrového kování, čtyři kruhové otvory pro nýty, rozměry: délka 4,7 cm, šířka 2,2 cm, tloušťka 0,15 cm (inv. č. P235944);

PUR06: zlomek železné ostruhy – část ramena s čtvercovou ploténkou, typ IA (podle *Hrubý 1955*), rozměry: dochovaná délka 7,5 cm, výška ploténky 2,1 cm, šířka ploténky 2 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P235945); PUR62: zlomek kruhového měděného (bronzového) plíšku, rozměry: délka 2,3 cm, šířka 1,7 cm, tloušťka 0,01 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P243772).

Poznámka: v nadložních vrstvách ve čtvercích kolem druhého kostela byla evidována destrukční kra z kamene a malty.

Číslo čtverce B63-35 (č. tabulky 36, č. obr. 147)

Rok výzkumu: 2008

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: hroby z kostelního pohřebiště od druhého kostela – H61, H63.1, H63.2, H64, H65, H103, H106, H137; v jihozápadní části čtver-

ce se nacházel liniový objekt Z02, který je pozůstatkem po ohrazení kostela s hřbitovem, orientace žlábků byla JZ–SV.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: polovina dvoudílného udidla s kroužkem a jedním udítkem, udítko je z masivní hraněné tyčinky zakončené ulomeným očkem, rozměry: délka 13,2 cm, průměr kroužku 5,6 cm, délka udítka 9 cm, tloušťka kroužku 0,6 cm (inv. č. P236499); nespécifikovaný předmět pro zpracování dřeva, rozměry: trn délka 9 cm, šířka 1,6 cm, trn tloušťka 0,3 cm (inv. č. P243772); zlomek sekerovité hřívny, rozměry: max. šířka 2,2 cm, max. tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P236501/1); celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet rovný, ostří esovitě prohnuté, rozměry: max. délka 11 cm, délka čepele 9,2 cm, šířka čepele 1,5 cm, délka trnu 2,8 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P236498); zlomek železného plechu tvarovaný do oblouku, průřez trojúhelníkový, rozměry: délka 7,3 cm, šířka 1,5 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P236501/3); zlomek pětiúhelníkového kování se třemi kruhovými otvory pro nýty, rozměry: délka 2,1 cm, šířka 0,8 cm, tloušťka 0,1 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P236501/4); zlomek železného plechu, rozměry: šířka 2,2 cm, tloušťka 0,25 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P236501/2); zlomek železného plechu, rozměry: šířka 1,3 cm, tloušťka 0,1 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P236501/5); PUR03: železná listovitá šipka s trnem, rozměry: délka 8,4 cm, délka listu s křídélky 4,7 cm, šířka 1,4 cm, délka trnu 2,6 cm, tloušťka trnu 0,5 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P236503); zlomek železné šipky s křídélky a tulejí, rozměry: délka 6,8 cm, délka listu s křídélky 5,1 cm, šířka 3 cm, délka trnu 3 cm, tloušťka trnu 1 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P236502); fragment artefaktu s os-

třím, délka 4,8 cm, šířka 0,1–2,4 cm, tloušťka 0,5 cm, váha 15 g (sektor čtverce 15, inv. č. P236507/1); zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1,1 cm (inv. č. P236504); zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1,4 cm (inv. č. P236505); železný kroužek, rozměry: průměr 1 cm, síla drátu 0,2 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P236506/1); železný kroužek, rozměry: průměr 1,1 cm, síla drátu 0,2 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P236506/2); zlomek dvouramenné hraněné skoby, rozměry: délka 6,4 cm, šířka 0,7 cm, délka ramena 2,2 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P236507/2); kotouček vyrobený z pálené hlíny, rozměry: průměr 3,2–3,4 cm, tloušťka 0,7 cm, váha 8 g (sektor čtverce 52, inv. č. P236508); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 51, inv. č. P236509).

Poznámka: v nadložních vrstvách ve čtvercích kolem druhého kostela byla evidována destrukční kra z kamene a malty.

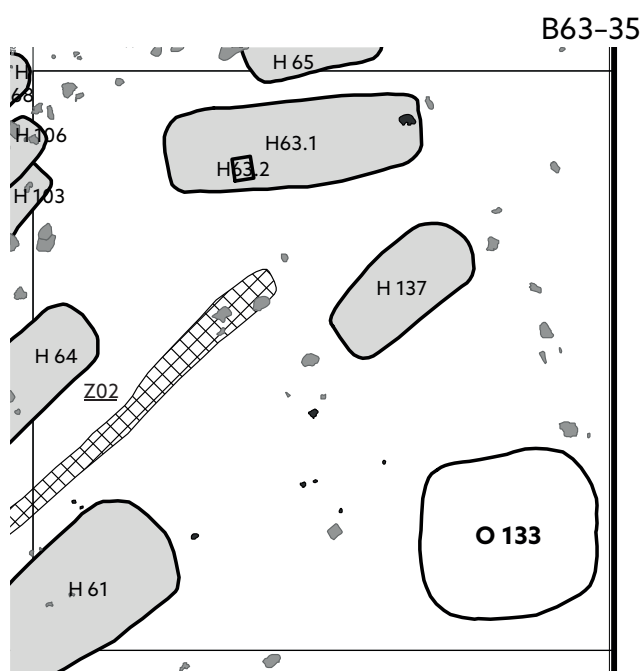
Číslo čtverce B63–36 (č. tabulky 37, č. obr. 148)

Rok výzkumu: 2008

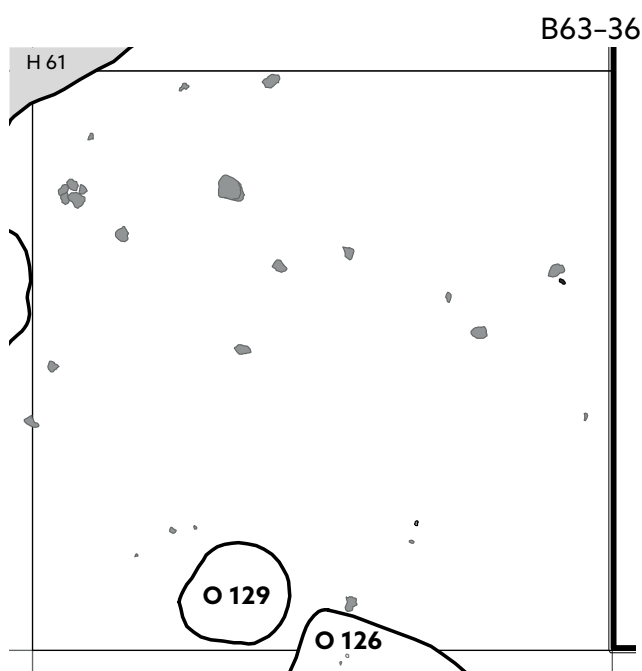
Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahluobené sídlištní objekty O129, O126; v severozápadním rohu do čtverce minimálně zasahuje hrob H61.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: železný hraněný hřeb, hraněný, s křídélkovitou hlavicí, rozměry: šířka 0,5 cm, hlavice 1,5 × 0,55 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P236880/2); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P236880/1); PUR03: keramické kolečko, rozměry: max. průměr 4,7 cm, vnitřní průměr otvoru 0,7 cm, tloušťka 0,5 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P236883); skleněný korá-

Obr. 147. Plán čtverce B63–35.

Obr. 148. Plán čtverce B63–36.

lek, dvoukónický, barva skla zelená, rozměry: délka 1,1 cm, průměr otvoru 0,25 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P236884); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P236881); tři zlomky železných obrouček z vědra, průřez obdélkový (dva kusy) a půlkulatý (jeden kus), rozměry: šířka 0,7–1,1 cm, tloušťka 0,2–0,3 cm (sektor čtverce 22, 45, inv. č. P236882/1, 2, 5); zlomek hraněné železné skoby, rozměry: šířka 0,7 cm, délka ramena 3 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P236882/3); zlomek hraněné železné tyčinky, rozměry: délka 4,5 cm, šířka 0,9 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P236882/4); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 43, inv. č. P236885).

Poznámka: v nadložních vrstvách ve čtvrcích kolem druhého kostela byla evidována destrukční křá z kame-
ne a malty; paralelně se severní stranou čtverce běžel recentní liniový objekt, orientován směrem Z–V; v se-
verozápadním kvadrantu byl také na úrovni podloží
evidován fakt F005 – obdélkový půdorys orientován
ve směru SV–JZ (kon. 44, 59), objekt ale nebyl dále
archeologicky dokumentován.

Číslo čtverce B63–37 (č. tabulky 37, č. obr. 149)

Rok výzkumu: 2008

Kontexty evidovány v nadloží: v úrovni nad podlo-
žím byl v prostoru nad objektem O127 evidován shluk
menších i větších kamenů promíchaný s keramikou.

Kontexty evidovány v úrovni podloží: PUR01: hroby
z kostelního pohřebiště od druhého kostela – H52, H55,
H66, H67, H121; zahloubené sídlištní objekty O126,
O127, O128.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: zlomek čepe-

le kosy, rozměry: délka 5,7 m, šířka 3,5 cm, tloušťka
0,5 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P237308/3); zlomek
železného trojúhelníkovitého kování se zahnutým vr-
cholem, rozměry: délka 5,4 cm, šířka 2 cm, tloušťka
0,2–0,3 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P237308/2);
PUR03: plochý hrací kámen vrchlíkovitého tvaru, roz-
měry: vnější průměr 2,48 cm, tloušťka 1,06 cm, váha
10 g (sektor čtverce 34, inv. č. P246819); zlomek želez-
né obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, roz-
měry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 35,
inv. č. P237309); zlomek kamenného dvoukónického
přeslenu o výšce 2,6 cm, výzdoba: jemné horizontální
rýžky (sektor čtverce 45, inv. č. P237306/1); zlomek
kamenného přeslenu, průměr otvoru 1 cm (sektor
čtverce 45, inv. č. P237306/2); zlomek hranolovitého
kamenného brousku se čtyřmi brusnými stranami, roz-
měry: délka 9 cm, šířka 3,5 cm, tloušťka 1,2–2,15 cm
(sektor čtverce 32, inv. č. P237307).

Poznámka: –

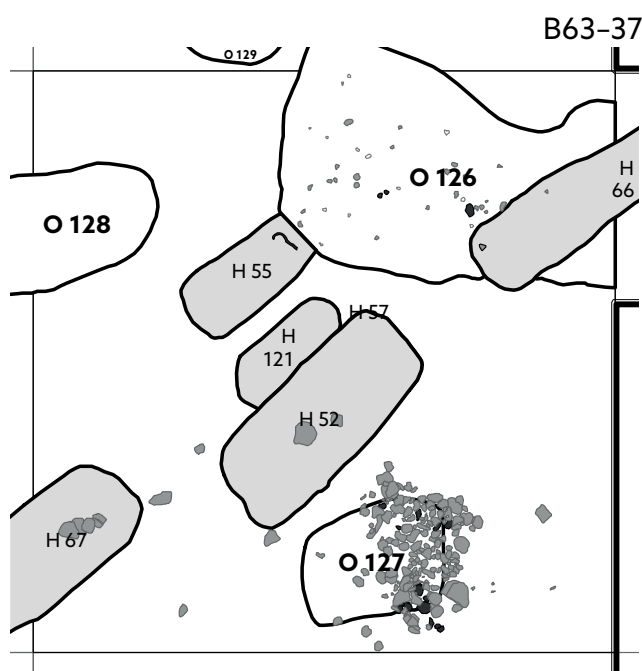
Číslo čtverce B63–38 (č. tabulky 38, č. obr. 150)

Rok výzkumu: 2012

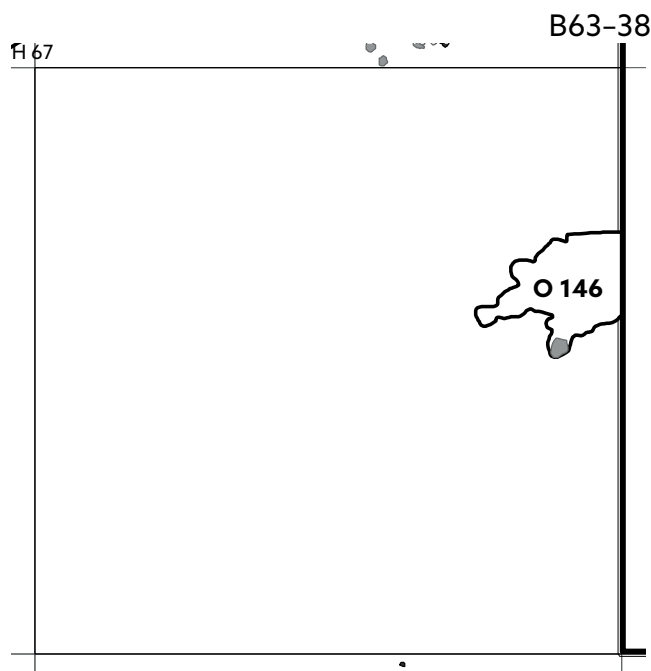
Kontexty evidovány v nadloží: povrchový sídlištní objekt
O146, destrukční vrstva z povrchové konstrukce neza-
hloubeného sídlištního objektu časně slovanského stáří.

Kontexty evidovány v úrovni podloží: bez zahlouben-
ých objektů.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: že-
lezný hraněný hřeb, celý, s kónickou obdélkovou
hlavicí, rozměry: délka 2,9 cm, šířka 0,5 cm, hlavice
1,15 × 0,85 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P251714); zlo-
mek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půl-
kulatý, rozměry: délka 8,3 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka

Obr. 149. Plán čtverce B63–37.

Obr. 150. Plán čtverce B63–38.

0,3 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P251716); zlomek železného pásku, prohnutý postdepozičními procesy, v jednom otvoru pro nýt pásek odlomen, rozměry: délka 3,55 cm, šířka 0,65, tloušťka 0,15 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P251711); dva neměřitelné zlomky žernovu vyrobeného ze svoru, zachována pouze vnější obroušená strana žernovu (inv. č. P 251725/1–2);

PUR02: zlomek rozevírací železné břitvy, rozměry: délka 9,8 cm, tloušťka hřbetu břitvy 0,2 cm, tloušťka plechové střenky 0,1 cm, šířka užšího konce břitvy 1,7 cm, šířka širšího konce břitvy 2,7 cm, tloušťka celého předmětu (čepel + střenky) 0,9 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P251718); šipka s křídélky a dlouhou úzkou tulejí s tordovaným krčkem, rozměry: zachovaná délka 4,75 cm, krček 2,4 cm, tulej šipky se nedochovala, možná souvislost s tulejkou inv. č. P251721 (?) (sektor čtverce 23, inv. č. P251717); železná listovitá šipka s trnem, rozměry: délka 8,4 cm, délka listu 4,7 cm, šířka 1,4 cm, délka trnu 2,6 cm, tloušťka trnu 0,5 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P236503); železná listovitá šipka s trnem, rozměry: délka 7,9 cm, délka listu 5,3 cm, šířka 1,8 cm, délka trnu 2,6 cm, tloušťka trnu 0,2 cm, váha 7 g (sektor čtverce 55, inv. č. P251719); dlouhá úzká tulej, pravděpodobně z šipky, zlomená v krčku, možná souvislost s hrotem šipky inv. č. P251717 (?), rozměry: délka 4,5 cm, vnitřní průměr tuleje 0,9 cm, tvar průřezu spodní části tuleje je oválný (sektor čtverce 32, inv. č. P251721); železný hraněný hřeb, bez hlavice, rozměry: délka 7,1 cm, šířka 0,6 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P251723); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: délka 12,6 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P251720); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 32, inv. č. P251724).

Poznámka: –

Číslo čtverce B63–39 (č. tabulky 39, č. obr. 151)

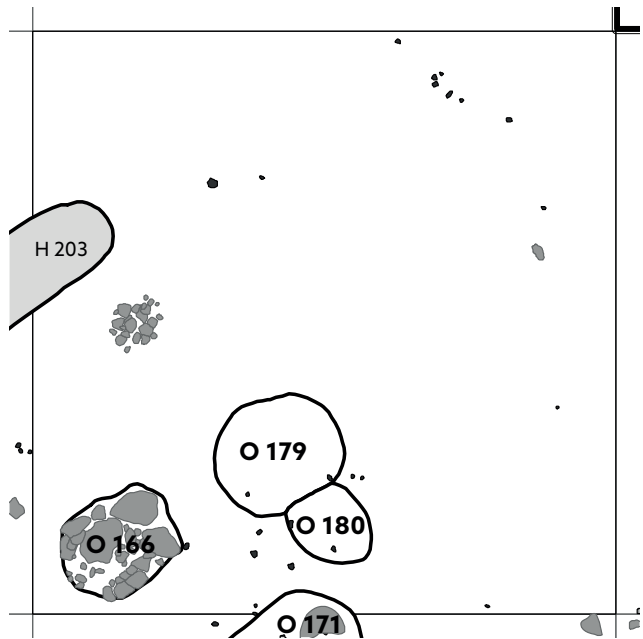
Rok výzkumu: 2013

Kontexty evidované v nadloží: samostatně stojící pyrotechnologické zařízení – O166; kon. 748; destrukce obdélné kamenné pece byla patrná po začištění úrovně UR02; dochováno zůstalo dno pece a dolní části obložení obvodu pece; dno pece leželo 15–17 cm nad úrovní začištěného podloží.

Kontexty evidované v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty O179, O180; sídlištní hrob H203.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železného plechu se dvěma nepravidelnými dírami, možná se jedná o důsledek koroze, rozměry: délka 6,8 cm, šířka 4,2 cm, tloušťka 0,2–0,3 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P256406); rukojeť z dřevěného okovaného vědra, průřez rukojeti hraněný, ukončení rukojeti knoflíkovité, rozměry: rozpětí rukojeti 22,4 cm, výška 6,7 cm, tloušťka 0,6 cm (inv. č. P256405);

PUR02: zlomek kamenného destičkovitého brousku, jedna brusná plocha, na jedné straně na povrchu patrné jemné rýhy, rozměry: délka 3,9 cm, šířka 3,5 cm, tloušťka 0,5 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P256403);

Obr. 151. Plán čtverce B63–39.

železný hraněný hřeb, celý, s plochou čtvercovitou hlavici, rozměry: délka 2,9 cm, šířka 0,5 cm, hlavice 0,8 × 0,7,1 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P256407); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 52, inv. č. P256404); bez udání úrovně: celý keramický bochánkovitý přeslen o průměru 3,3 cm a výšce 1,9 cm, průměr otvoru 0,7 cm, váha 20 g (sektor čtverce 32, inv. č. P256401); celý keramický dvoukónický přeslen o průměru 3,1 cm a výšce 1,8 cm, průměr otvoru 0,7 cm, váha 16 g (sektor čtverce 31, inv. č. P256402).

Poznámka: –

Číslo čtverce B63–40 (č. tabulky 39, č. obr. 152)

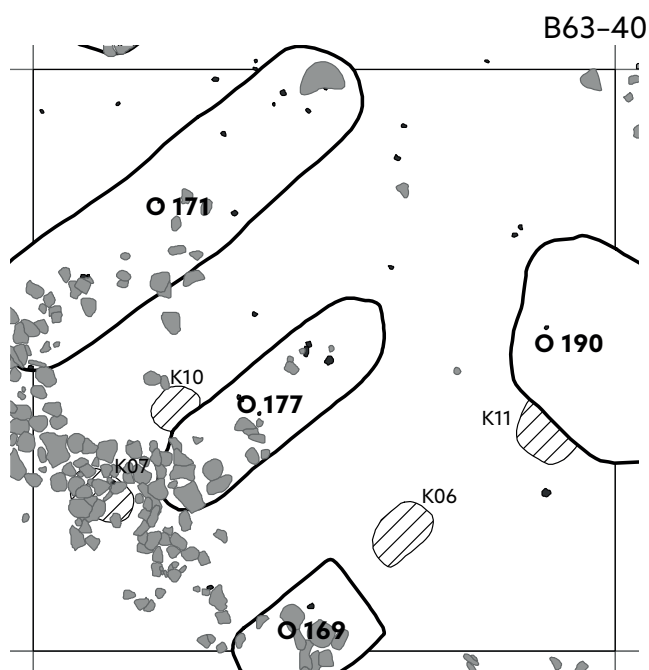
Rok výzkumu: 2013

Kontexty evidované v nadloží: samostatně stojící pyrotechnologické zařízení – objekt O169, destrukce pravděpodobně obdélné kamenné pece byla patrná po odstranění drnu a půdního typu; dochován zůstal relikt z nasucho kladených kamenů (i s fragmenty žernovů); stopy po přepáleném místě (topeništi) nebyly nalezeny; počet kamenů v kontextu 50, váha 46 kg; orientace kamenné kumulace SV–JZ; rozměry: délka 122 cm, šířka 80 cm, dochovaná výška 12–22 cm; součást struktury nadzemní konstrukce ND169.

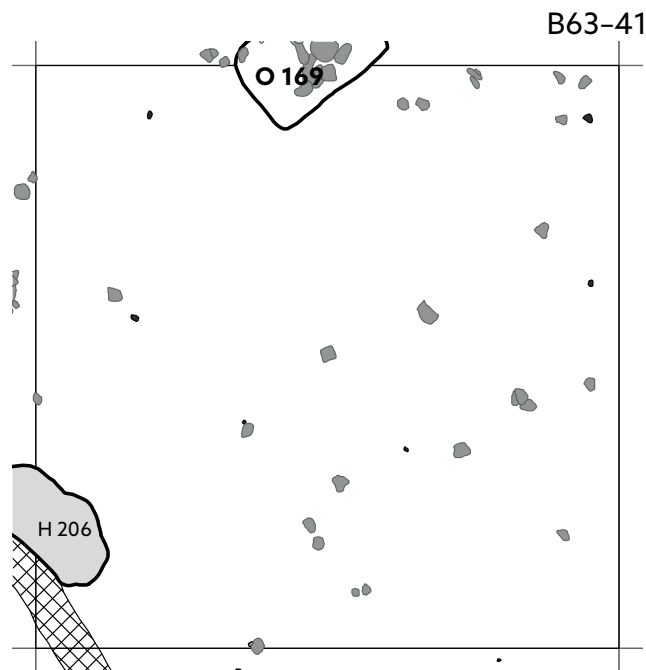
Kontexty evidované v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty O171, O177, O190; sloupové jámy K06, K07, K10, K11.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železného pásku, rozměry: délka 5,9 cm, šířka 1,2 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P256668); zlomek jednoramenné železné hraněné skoby, rozměry: délka 6,9, šířka 0,8 cm, délka ramena 1,9 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P256667);

Obr. 152. Plán čtverce B63-40.

Obr. 153. Plán čtverce B63-41.

PUR02: drobný železný tyčinkovitý zahrocený nástroj, ve střední části tyčinky romboidně rozšířený, (sektor čtverce 31, inv. č. P256669); zlomek železného nože, hřbet rovný, ostří rovné, k hrotu obloukovitě zvednuté, rozměry: šířka čepele 1,4 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P256670); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1,3 cm, délka trnu 5 cm (inv. č. P256673); zlomek rybářského železného háčku s ouškem, hrot ulomen, háček tordován, rozměry: dochovaná délka 4,2 cm, šířka 0,2 cm, vnější průměr ouška 0,6 cm, vnitřní průměr ouška 0,2 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P256671); zlomek masivnějšího železného plechu tvarovaného do zaoblené špičky, rozměry: délka 3,5 cm, šířka 1,3 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P256672); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky trojúhelníkový, rozměry: šířka 0,5 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P256674); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 52, inv. č. P256675); bez udání úrovně: žernov – zlomek běhounu, materiál svor, středový otvor kruhový, rozměry: tloušťka/okraj 4,5 cm (inv. č. P256676/1-2).

Poznámka: v úrovni podloží se v severovýchodním rohu / sektoru čtverce objevily dva liniové zásahy do země, orientované byly směrem SV-JZ, dále nebyly dokumentovány; v nadložních vrstvách se mezi objekty O171 a O177 nacházela koncentrace větších kamenů.

Číslo čtverce B63-41 (č. tabulky 40, č. obr. 153)

Rok výzkumu: 2013

Kontexty evidovány v nadloží: do čtverce zčásti zasahovala pec – O169 (viz výše, čtverec B63-40).

Kontexty evidovány v úrovni podloží: do prostoru ji-

hozápadního rohu čtverce zasahoval liniový objekt Z04 a část výkopu hrobu skrčence H206.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: fragment okraje železné misky tzv. slezského typu, rozměry: délka zlomku 8 cm, šířka 3–3,8 cm, tloušťka 0,1–0,3 cm, váha 37 g (inv. č. P256837); zlomek železného pásku záměrně tvarovaného a ohnutého na dvou místech do tvaru obdélníku, rozměry: délka 6,4 cm, šířka 0,8 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P256838);

PUR02: zlomek železného kování (loučnick?), jeden je konec tyčinkovitý, středová část se obdélníkovitě rozšiřuje, druhý konec se rozděluje do dvou pásků, rozměry: délka 11,2 cm, šířka 1,5 cm, tloušťka 0,3–0,5 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P256839); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 21, inv. č. P256840).

Poznámka: nadložní vrstva byla bohatá na středně velké až malé ploché kameny, které však netvořily výrazné uskupení anebo strukturu; středem čtverce v ose Z-V přecházel liniový objekt – žlab, pravděpodobně recentního stáří.

Číslo čtverce B63-42 (č. tabulky 40, č. obr. 154)

Rok výzkumu: 2013

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: v diagonální ose SZ-JV čtvercem procházel raně středověký žlab – relikt po ohrazení nespifikovaného areálu, jedná se o žlab Z04; zhruba v polovině čtverce, jihozápadně od Z04 bylo objeveno nároží systému označovaném jako žlab Z05; těsně u žlabu Z04, v jihovýchodním sektoru čtverce se nacházel malý zahloubený objekt O192; v jihozápadním rohu čtverce se nacházela část sloupové jámy K18.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železného pásku ohnutého do podoby kruhu, jeden konec pásku je tyčinkovitý; rozměry: délka 12,2 cm, šířka 1,1 cm, tloušťka 0,2–0,5 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P257062); zlomek železného pásku s jedním kruhovým otvorem pro nýt; rozměry: délka 3,1 cm, šířka 1,3 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P257063); zlomek železného pásku s neintencionálním ohnutím; rozměry: délka 6,2 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,15 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P257064); zlomek železného pásku; rozměry: délka 6 cm, šířka 1,2 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P257065); zlomek železného pásku; rozměry: délka 3 cm, šířka 1,1 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P257066); celý hranolovitý kamenný brousek, jedna brusná plocha, rozměry: délka 8,7 cm, šířka 2,7 cm, tloušťka 2,3–2,8 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P257070);

PUR02: železná romboická šipka s trnem, rozměry: délka 6,1 cm, délka listu 4,5 cm, šířka 1,9 cm, délka trnu 1,6 cm, tloušťka trnu 0,3 cm, váha 6 g (sektor čtverce 15, inv. č. P257068); zlomek železného nákončí obdélného tvaru s částečně odlomenou týlní a spodní částí, plastická výzdoba není úplně zřetelná, v týlní části je patrné příčné plastické žebro; rozměry: délka 3,2 cm, šířka 2 cm, tloušťka 0,5–0,9 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P257067); zlomek keramického bochánkovitého přelenu vyrobeného z keramiky s příměsí tuhy; rozměry: max. průměr 3,7 cm, výška 2,4 cm, průměr otvoru 1,5 cm, váha 16 g (sektor čtverce 14, inv. č. P257069); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 23, inv. č. P257071).

Poznámka: nadložní vrstva byla bohatá na středně velké až malé ploché kameny, které však netvořily výrazné uskupení anebo strukturu.

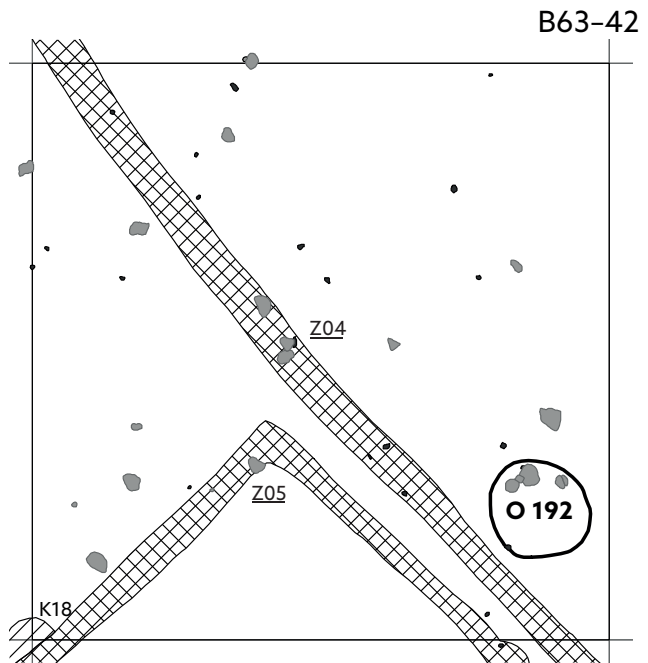
Číslo čtverce B63–43 (č. tabulky 41, č. obr. 155)

Rok výzkumu: 2013

Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: střed čtverce vyplňovala zemnice O194, ve které byla objevena deponace železných předmětů; v severozápadním a také v severovýchodním rohu čtverce byl zachycen průběh ohrazení Z04 a Z05; jihovýchodní roh čtverce vyplňoval zahloubený objekt O211; v severozápadním rohu čtverce byl zachycen malý kousek žlabu Z05 a sloupové jámy K17 a K18.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: fragment železného předmětu nejasné funkce, tvar obdélníkový, průřez trojúhelníkový, uprostřed podélné strany je plastické žebro, jeden konec předmětu je zakončen háčkem, druhý konec je odlomen, jedná se snad o kování, datace do raného středověku není jistá; rozměry: délka 5,8 cm, šířka 1,8–2 cm, tloušťka 0,4–0,5 cm, váha 21 g (sektor čtverce 11, inv. č. P257303); zlomek železného ataše z vědra, tvar plechový lichoběž-

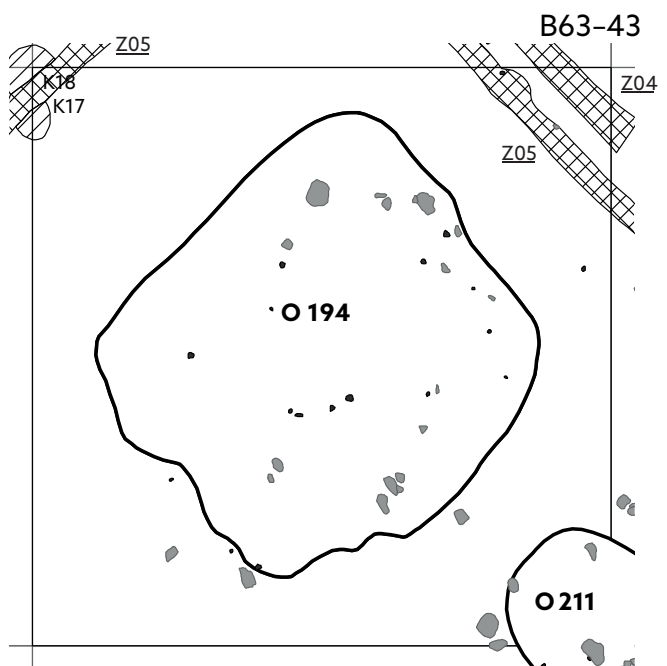

Obr. 154. Plán čtverce B63–42.

níkovitý nebo obdélníkovitý, na zlomku se nachází i relikv otvora, rozměry: šířka 2,5 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P257302); zlomek hranolovitého kamenného brousku, čtyři brusné plochy, rozměry: max. délka 6,1 cm, šířka 2,6 cm, tloušťka 2,1 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P257305);

PUR02: zlomek železného nože, hřbet rovný, ostří nepravidelné, rozměry: délka čepele 7,9 cm, šířka čepele 1,5 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P257304).

Poznámka: –

Obr. 155. Plán čtverce B63–43.

Číslo čtverce B63–44 (č. tabulky 41, č. obr. 156)

Rok výzkumu: 2013

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: v severovýchodním rohu čtverce byly evidovány zahloubené sídlištní objekty – O211 a O184; po diagonále SV–JZ běžel raně středověký liniový objekt – žlab Z06.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: železná nákončí obdélníkového tvaru se dvěma příčnými žlábkami, možná zdobeno tautií, po stranách je zdobeno žebrováním (zářezy), na spodní straně jsou dva nýty, rozměry: délka 3 cm, šířka 2,2 cm, tloušťka 0,3–0,5 cm, (sektor čtverce 41, inv. č. P257735/2); zlomek železného pásku zkrouceného do kruhovitěho útvaru, rozměry: délka 6,1 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm, (sektor čtverce 53, inv. č. P257735/3); zlomek trnu železného nože, tvar průřezu obdélníkový, rozměry: délka 6,9 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P257735/4); zlomek amorfního kamenného brousku, jedna brusná plocha, rozměry: délka 6 cm, šířka 3,7 cm, tloušťka 1,3 cm, (sektor čtverce 32, inv. č. P257735/1); zlomek destičkového kamenného brousku, dvě brusné plochy, rozměry: délka 4,8 cm, šířka 1,4 cm, tloušťka 1,3 cm, (sektor čtverce 32, inv. č. P257735/2);

PUR02: fragment ostří železné sekery (inv. č. P257735/7); železná dláto, jeden konec nástroje je zahnutý (pracovní část), druhý konec se zužuje a končí hrotem (držadlo), rozměry: délka 10,4 cm, šířka 0,3–0,8 cm, tloušťka 0,3–0,4 cm, (sektor čtverce 11, inv. č. P257735/6); zlomek železného tyčinkovitěho hrotitého předmětu, průřez hraněný, délka 2,4 cm, šířka 0,6 cm, tloušťka 0,25 cm, (inv. č. P257735/8); celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka

18,5 cm, délka čepele 12,7 cm, šířka čepele 1,5 cm, délka trnu 5,5 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P257735/5).

Poznámka: po celé ploše čtverce byly v nadložních vrstvách roztroušeny drobné kameny.

Číslo čtverce B64–31 (č. obr. 157)

Rok výzkumu: 2009

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zkoumaná byla pouze malá část čtverce – a to jihovýchodní kvadrant, kde byla plocha rozšířena směrem do neodkryté části kvůli kompletní archeologické dokumentaci a exkavaci hrobu H136.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: –

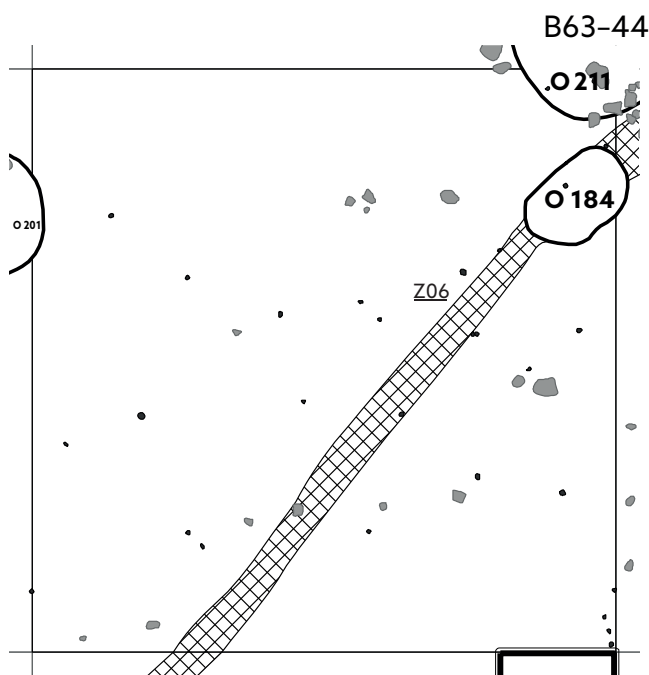
Poznámka: –

Číslo čtverce B64–32 (č. tabulky 42, č. obr. 158)

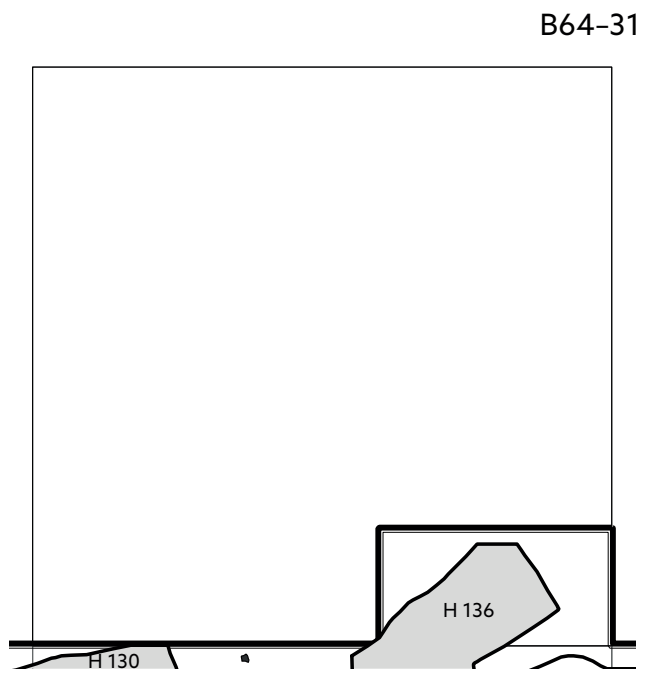
Rok výzkumu: 2009

Kontexty evidovány v nadloží: v UR21 byla nad severozápadním rohem hrobu H79 dokumentována oválná kamenná kumulace z plochých kamenů – fakt F34; mezi hroby a zčásti i nad obrysy výkopů hrobů H78 a H79 se v nadložní vrstvě (dokumentační úroveň UR21) nacházela obdélníková kamenná kumulace F33; v obou případech se pravděpodobně jednalo o tzv. kamenné překryvy hrobových jam (*Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016, 242–243*); mohutný kamenný překryv obdélníkového tvaru F32, který se nacházel na rozhraní čtverců B64–32 a B65–32 (zhruba ve středu strany čtverce), neukrýval pod sebou žádný hrobový výkop.

Kontexty evidovány v úrovni podloží: hroby z kostelního pohřebiště od druhého kostela – H70, H76, H78,

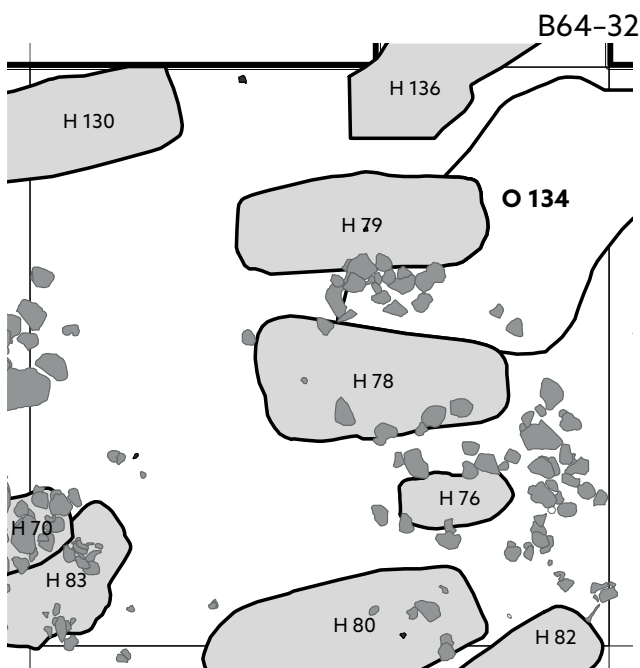

Obr. 156. Plán čtverce B63–44.

Obr. 157. Plán čtverce B64–31.

Obr. 158. Plán čtverce B64-32.

H 79, H 80, H 82, H 83, H 130, H 136; v severovýchodním kvadrantu se nacházel starší sídlištní objekt O 134, který byl některými uvedenými hroby narušen.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železného kování, rozměry: délka 4,9 cm, šířka 1,4 cm, tloušťka 0,2–0,4 cm, (inv. č. P239379); celý železný hřeb, hraněný, kónická hlavice, rozměry: délka 3,2 cm, šířka 0,6 cm, hlavice 1,1 × 1 cm (inv. č. P239380); malý zlomek kamenného přeslenu (sektor čtverce 23, inv. č. P239375);

PUR02: železná rombická šipka s trnem, zvláštní typ šipky s velmi úzkým zesíleným hrotem, rozměry: délka 9,1 cm, délka listu 3,5 cm, šířka 0,8 cm, délka trnu 3,7 cm, tloušťka trnu 0,4 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P239381); zlomek měděného nebo bronzového plechu, rozměry: délka 1,4 cm, šířka 1 cm, tloušťka 0,03 cm, (sektor čtverce 21, inv. č. P239378); zlomek dvouramenné hraněné skoby, rozměry: délka 3 cm, šířka 0,5 cm, délka jednoho ramena 2,1 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P239382); zlomek olověného závaží, rozměry: max. průměr 2,35, výška 0,8 cm, váha 32 g (sektor čtverce 44, inv. č. P239377); zlomek keramického dvoukónického přeslenu o průměru 2,6 cm a výšce 2 cm, průměr otvoru 1 cm, vyrobený z keramického materiálu s příměsí grafitu (sektor čtverce 53, inv. č. P239376); tři zlomky z kamenného žernovu (běhoun) vyrobeného ze svoru, rozměry: tloušťka/okraj 3,9 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P239383); zlomek z kamenného žernovu s kouskem okraje, vyrobeného ze svoru (sektor čtverce 45, inv. č. P239384);

PUR21: zlomek železného srpu s trnem, průřez trnu hraněný, rozměry: délka trnu 3,7 cm, tloušťka trnu 0,3 cm (F33, inv. č. P239384); zlomek z kamenného žernovu

(ležák) vyrobeného ze svoru, dochován kónický otvor, rozměry: tloušťka/okraj 1,9 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P239385); zlomek z kamenného žernovu (ležák) vyrobeného ze svoru, dochován kónický otvor, rozměry: tloušťka/okraj 2,3 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P242872).
Poznámka: v nadložních vrstvách ve čtvercích kolem druhého kostela byla evidována destrukční kra z kamene a malty.

Číslo čtverce B64-33 (č. tabulky 42, č. obr. 159)

Rok výzkumu: 2008–2010

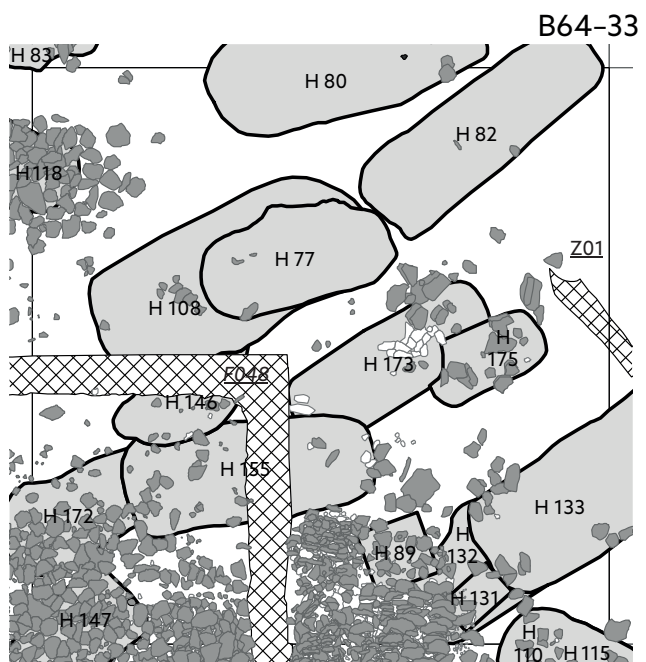
Kontexty evidovány v nadloží: F48 – betonové zdivo recentní budovy z první poloviny 20. století; do severozápadního rohu čtverce zasahoval kamenný překryv označený F009.

Kontexty evidovány v úrovni podloží: hroby z kostelního pohřebiště od druhého kostela – H 80, H 82, H 77, H 108, H 173, H 175, H 155, H 175, H 146, H 155, H 172, H 89, H 132, H 131, H 133, H 110; střed východní strany čtverce byl protnut průběhem základového žlabu Z01; recentní liniový objekt – základový žlab F40 (stavba předcházející zděný objekt F48).

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: malý zlomek kamenného brousku (sektor čtverce 13, inv. č. P237559);

PUR06: zlomek železná dvouramenná hraněná skoby, rozměry: délka 3 cm, šířka 0,5 cm, délka jednoho ramena 1,6 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P239489); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 42, inv. č. P237560); PUR10: amorfní zlomek svorového žernovu (sektor čtverce 31, inv. č. P243783);

PUR60: zlomek hranolovitěho kamenného brousku, dvě brusné plochy, rozměry: max. délka 2,7 cm,

Obr. 159. Plán čtverce B64-33.

šířka 2,6 cm, tloušťka 1,8 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P243782).

Poznámka: v nadložních vrstvách ve čtvercích kolem druhého kostela byla evidována destrukční kra z kamene a malty.

Číslo čtverce B64–34 (č. tabulky 43, č. obr. 160)

Rok výzkumu: 2008–2011

Kontexty evidovány v nadloží: F48 – betonové zdivo recentní budovy z první poloviny 20. století; objekt O140 – rotunda.

Kontexty evidovány v úrovni podloží: hroby z kostelního pohřebiště od druhého kostela – H110, H115, H132, H147, H176, H140, H176, H166, H143, H90, H113; recentní liniový objekt – základový žlab F40.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železné sekerovité hřivny, tvar týlu žlábkovitý s laloky, tvar násadního otvoru obdélníkový, typ II (podle *Dostál 1983*) rozměry: max. délka 5 cm, max. šířka 1,3 cm, tloušťka 0,7 cm (sektor čtverce 11, inv. č. P237654); malý zlomek svorového žernovu (sektor čtverce 35, inv. č. P237655);

PUR05 (hl. 30–40 cm od současného povrchu): dva zlomky žernovu s pozůstatky mlecí plochy, materiál – svor, středový otvor má kruhový tvar a v průřezu je kónický, rozměry: tloušťka/otvor 2 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P237656/1–2);

PUR06: zlomek svorového žernovu s kouskem zachovalého kraje (sektor čtverce 52, inv. č. P239534); malý zlomek žernovu (sektor čtverce 45, inv. č. P243847/1); malý zlomek žernovu (sektor čtverce 35, inv. č. P243847/2);

PUR20: zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P243843); zlomek svorového žernovu s kouskem okraje (sektor čtverce 23, neinventováno);

PUR23: dva amorfní zlomky bronzového plíšku (sektor čtverce 15, inv. č. P239533); celý hranolovitý kamený brousek, čtyři brusné plochy, rozměry: max. délka 8,9 cm, šířka 2,6 cm, tloušťka 1,9–2 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P239532);

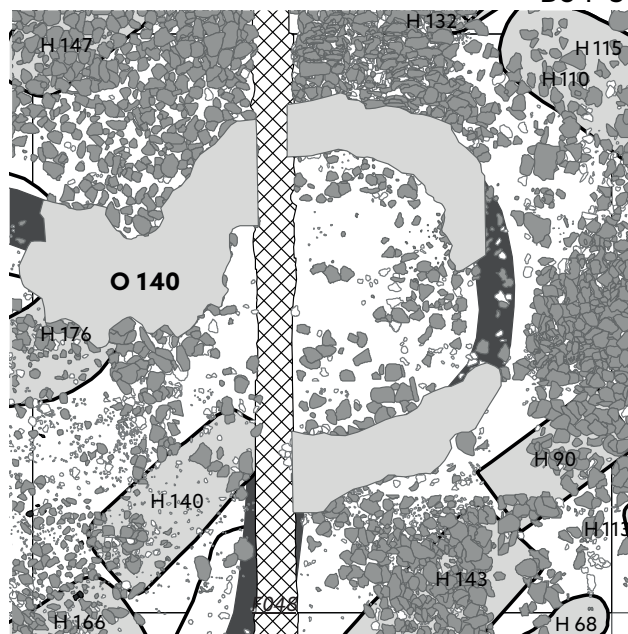
PUR40: zlomek svorového žernovu s kouskem okraje (sektor čtverce 53, inv. č. P239535);

PUR49: železný hraněný hrot, rozměry: délka 9,6 cm, šířka 0,45 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P243844);

PUR59: žernov – zlomek běhounu, materiál svor, rozměry: tloušťka/okraj 5,2 cm (sektor čtverce 52, inv. č. P244989); zlomek svorového žernovu (sektor čtverce 52, inv. č. P244990);

PUR61: dlouhé pásové kování s dvojicí otvorů na obou koncích, čtyři otvory pro nýt, kování se ke středu zužuje z 2,7 cm na 1,8 cm, rozměry: délka 30,2 cm, šířka 2,7 cm, tloušťka 0,15 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P243845); zlomek žernovu, materiál svor, rozměry: tloušťka/okraj 4,7 cm (sektor čtverce 22, inv.

B64–34

Obr. 160. Plán čtverce B64–34.

č. P244991/1); zlomek žernovu, materiál svor (sektor čtverce 22, inv. č. P244991/2); tři zlomky žernovu, materiál svor (sektor čtverce 22, inv. č. P244991/3–5);

PUR64: kamenná štúpaná industrie (sektor čtverce 35, inv. č. P246780);

PUR75: železný hraněný hřeb, celý, plochá kruhová hlavice, rozměry: délka 2,5 cm, šířka 0,4 cm, hlavice 0,8 × 0,6 cm, přiřazeno k objektu 140 (sektor čtverce 22, inv. č. P245206);

bez udání dokumentační úrovně: zlomek keramické plastiky, rozměry: délka 2,3 cm, šířka 2,8 cm, tloušťka 1,3 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P237653); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, hřbet rovný, ostří esovitě prohnuté, rozměry: délka 7,6 cm, šířka čepele 1,4 cm, přiřazeno do zásyvu F40 (sektor čtverce 51, inv. č. P242499).

Poznámka: v nadložních vrstvách ve čtvercích kolem druhého kostela byla evidována destrukční kra z kamene a malty.

Číslo čtverce B64–35 (č. tabulky 44, č. obr. 161)

Rok výzkumu: 2008–2011

Kontexty evidovány v nadloží: objekt O140 – rotunda; F48 – betonové zdivo recentní budovy z první poloviny 20. století.

Kontexty evidovány v úrovni podloží: hroby z kostelního pohřebiště od druhého kostela – H143, H68, H106, H103, H64, H61, H81, H166, H140, H154, H149, H85, H88, H74, H86, H87; v jihovýchodním rohu byl zachycen průběh ohrazení kostelního hřbitova – Z02; recentní liniový objekt – základový žlab F40.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železných objímky, rozměry: tloušťka 0,4 cm (sek-

tor čtverce 45, inv. č. P237814/1); zlomek železného kování se dvěma kruhovými otvory, rozměry: délka 3,5 cm, šířka 3,3 cm, tloušťka 0,1 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P237813); zlomek železného plechu o tloušťce 0,4 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P237814/2); zlomek železného plechu o tloušťce 0,4 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P237814/3); železný hraněný hřeb, celý, plochá hlavice, rozměry: délka 3 cm, šířka 0,3 cm, hlavice 0,9 × 0,8 cm (sektor čtverce 14, inv. č. P237812);

PUR03: zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 1,2 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P237816); žernov – asi zlomek běhounu, materiál svor, středový otvor ovaloidní, rozměry: tloušťka/okraj 3,7 cm, tloušťka/otvor 3,6 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P239651);

PUR23: celá železná přezka se dvěma trny, pravděpodobně z koňského postroje, tvar obdélníkový, průřez hraněný, rozměry: délka 7,6 cm, šířka 4,3 cm, tloušťka 0,6 cm, délka trnu 4,5 cm (sektor čtverce 14, inv. č. P239648); železný hrot s hraněným průřezem, rozměry: délka 8,4 cm, šířka 1 cm, tloušťka 0,45 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P239649); šest amorfních zlomků bronzového plechu (sektor čtverce 15, inv. č. P239646); PUR38: železný hraněný hřeb, celý, plochá čtvercovitá hlavice, rozměry: délka 2,6 cm, šířka 0,3 cm, hlavice 0,7 × 0,6 cm (inv. č. P243849);

PUR45: skleněný gombík s železným ouškem, tvar gombíku – zploštělý kulovitý, povrch skla i ouško jsou značně postižené korozi, ouško je zčásti odlomené, rozměry: max. vnější průměr 1,4 cm, výška 0,9 cm, váha 2 g (sektor čtverce 44, inv. č. P239645);

PUR61: fragment svorového žernovu s reliktem středového otvoru, rozměry: tloušťka/otvor 4,2 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P243850);

PUR75 (nálezy jsou evidovány v souvislosti s objektem O140): zlomek železné hraněné tyčinky, rozměry: délka 2,35 cm, šířka 0,55 cm, tloušťka 0,55 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P245208/4); 34 zlomků tenkého bronzového plechu, rozměry: tloušťka 0,02 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P245205/1); dva zlomky tenkého bronzového plechu, rozměry: tloušťka 0,02 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P245205/2); zlomek tenkého bronzového plechu, rozměry: tloušťka 0,02 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P245205/3); zlomek tenkého prohnutého bronzového plechu, rozměry: tloušťka 0,02 cm (sektor čtverce 11, inv. č. P245205/4); tři zlomky tenkého bronzového plechu, rozměry: tloušťka 0,02 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P245205/5); zlomek tenkého bronzového plechu, rozměry: tloušťka 0,02 cm (sektor čtverce 11, inv. č. P245205/6); tři zlomky tenkého bronzového plechu, rozměry: tloušťka 0,02 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P245205/7); šest zlomků tenkého bronzového plechu, rozměry: tloušťka 0,02 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P245205/8); zlomek tenkého prohnutého bronzového plechu, rozměry: tloušťka 0,02 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P245205/10); zlomek železného prohnutého plechu, rozměry: délka 4,9 cm, šířka 3 cm, tloušťka 0,23–0,3 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P245208/1); fragment dvou železných plechů spojených hřebem, rozměry: délka 3,2 cm, šířka 2,8 cm, tloušťka 0,3–0,6 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P245208/2); zlomek rohové části železného plechového kování s hřebíkem pro uchycení k jinému materiálu, rozměry: délka 4,7 cm, šířka 3,1 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P245208/3);

PUR77 (nálezy jsou evidovány v souvislosti s objektem O140, kontext 332): dva zlomky tenkého bronzového plechu, rozměry: tloušťka 0,02 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P245205/9); sedm zlomků tenkého bronzového plechu, rozměry: tloušťka 0,02 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P245205/11);

bez udání dokumentační úrovně: zlomek železného kování, v dokumentaci je nález přiřazený ke F65, což je H154 (inv. č. P242834); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky trojúhelníkový, rozměry: šířka 0,5 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P237815).

Poznámka: v nadložních vrstvách ve čtvercích kolem druhého kostela byla evidována destrukční křa z kamene a malty.

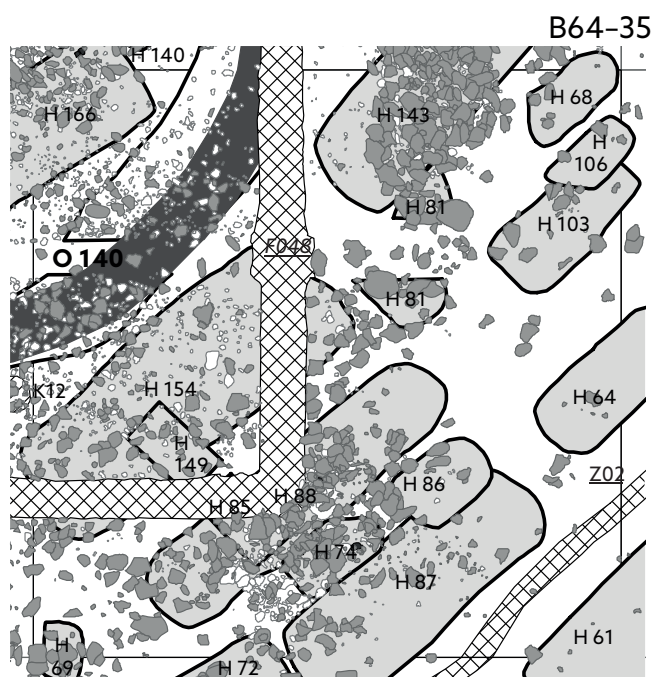
Číslo čtverce B64–36 (č. tabulky 44, č. obr. 162)

Rok výzkumu: 2008

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: hroby z kostelního pohřebiště od druhého kostela – H69, H72, H87, H51, H58, H53, H61, H60, H92, H54; zahloubené sídlištní objekty O131, O132 a O138; v diagonále SV–JZ procházel čtvercem žlábek Z02.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: železný plechový zvonek se závěsným ouškem, viditelné jsou

Obr. 161. Plán čtverce B64–35.

dva nýty po stranách, srdce je odlomeno, rozměry: výška 3,4 cm, šířka 3,2 cm, tloušťka plechu 0,1 cm, váha 11 g (sektor čtverce 51, inv. č. P238060); zlomek železného nože, hřbet rovný, ostří esovitě prohnuté, rozměry: šířka čepele 1,1 cm (sektor čtverce 52, inv. č. P238061); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,8 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P238062); železný hraněný hřeb, zlomek, hlavice křídélkovitá, rozměry: délka 3,4 cm, šířka 0,4 cm, hlavice 1,6 × 0,5 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P238063);

PUR03: skleněný gombík z modrého skla s železným ouškem, celý, poškozený, tvar mírně zploštělý kulovitý, rozměry: výška 1,6 cm, max. průměr 1,35 cm, vnější průměr ouška 0,6 cm, vnitřní průměr ouška 0,3 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P238065); zlomek železné hraněné tyčinky, rozměry: délka 4,1 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P238064/1); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky obdélníkový, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P238064/2); zlomek železné hraněné tyčinky (zlomek hrotu?), rozměry: délka 2,8 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P238064/3); zlomek železného plechu (sektor čtverce 24, inv. č. P238064/4); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, hřbet rovný, rozměry: šířka čepele 1,2 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P238064/5); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu (sektor čtverce 32, inv. č. P238064/6); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 25, inv. č. P238066).

Poznámka: v nadložních vrstvách bylo evidováno vyznívání destrukční kry z kamene a malty související

s druhým kostelem; paralelně s východní stranou čtverce procházel recentní liniový objekt (nesledováno).

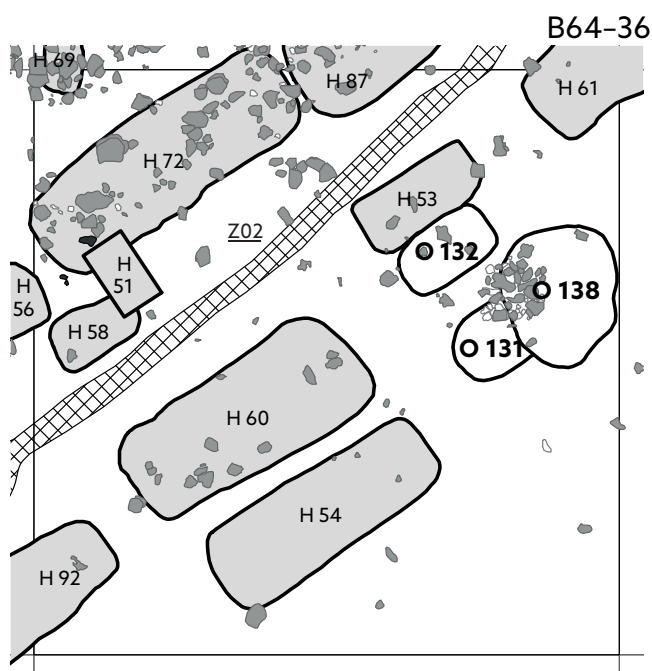
Číslo čtverce B64–37 (č. tabulky 45, č. obr. 163)

Rok výzkumu: 2008, 2009

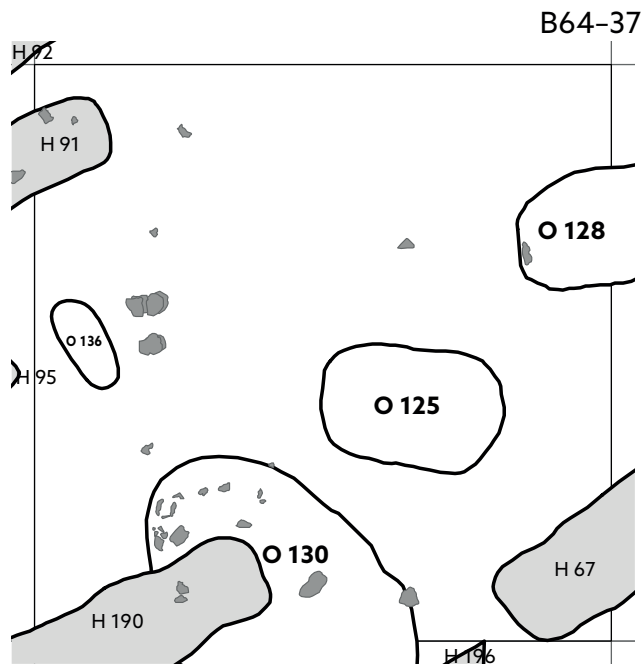
Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: hroby z kostelního pohřebiště od druhého kostela – H67, H91, H190; zahlabené sídlištní objekty O125, O128, O130, O136.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: železný kroužek, celý, rozměry: průměr 1,1 cm, tloušťka drátu 0,2 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P238394); zlomek železného rybářského háčku s očkem, háček je tordovaný, rozměry: délka 4,1 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,25 cm, průměr očka vnější 0,7 cm, průměr očka vnitřní 0,25 cm (inv. č. P238393); celá dvouramenná železná hraněná skoba, rozměry: délka 7,9 cm, šířka 1 cm, délka ramen 2 cm a 2,5 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P238395); celý železný hraněný hřeb, plochá hlavice, rozměry: délka 2 cm, šířka 0,2 cm, hlavice 0,7 × 0,6 cm (inv. č. P238396/1); zlomek železného plechu, rozměry: délka 3,3 cm, šířka 3,2 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 43, inv. č. P238396/2); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P238396/3); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,5 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P238396/4); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P238396/5); PUR03: zlomek železného plechového kování s výstupkem ve středové části, hlavice nýtu uprostřed zlomku, otvor pro nýt kruhový, rozměry: délka 5,3 cm, šířka 3,2 cm, tloušťka

Obr. 162. Plán čtverce B64–36.

Obr. 163. Plán čtverce B64–37.

0,2 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P238397); zlomek železného pásu, rozměry: délka 3,3 cm, šířka 1,1 cm, tloušťka 0,25 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P238398/2); zlomek železného plechu, rozměry: délka 1,6 cm, šířka 1,4 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P238398/3); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P238398/1); zlomek keramického přeslenu, vyrobený byl z keramické hmoty obsahující grafit (sektor čtverce 22, inv. č. P238399); bez udání dokumentační úrovně: v nadložní vrstvě nad jihozápadní částí hrobu H67, v hloubce 30–40 cm od povrchu byl nalezen bronzový kotouček, rozměry: průměr 1,2 cm, tloušťka 0,18 cm (inv. č. P242280).

Poznámka: paralelně s východní stranou čtverce procházel recentní liniový objekt (nesledováno).

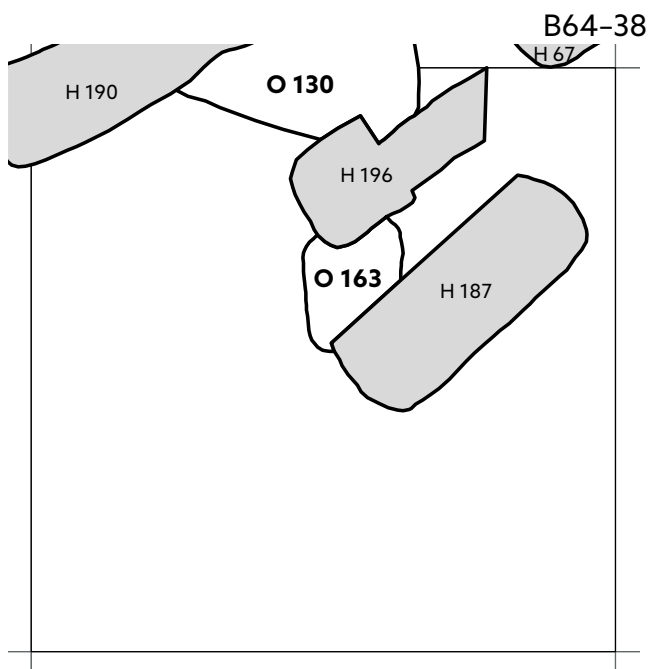
Číslo čtverce B64–38 (č. tabulky 45, č. obr. 164)

Rok výzkumu: 2012

Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: stopy po raně středověké lidské aktivitě se ve čtverci objevily pouze v severní polovině; hroby z kostelního pohřebiště od druhého kostela – H190, H196, H187; zahlobené sídlištní objekty O130, O163.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: železný hraněný hřeb, celý, plochá kruhová hlavice, hrot hřebu je ohnutý, rozměry: délka 2,8 cm, šířka 0,45 cm, hlavice 1,3 × 1,1 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P251336/1); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, čepel nože z větší části odlomena, hřbet rovný, rozměry: dochovaná délka 6,35 cm, délka trnu 3,7 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P251336/2); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 25, inv. č. P251340);

Obr. 164. Plán čtverce B64–38.

PUR02: celý skleněný korálek, příčně členěný, počet vývalků 3, barva skla tmavě modrá, sklo vláknité struktury, rozměry: délka 1,3 cm, šířka 0,6 cm, průměr navlékacího otvoru 0,15 (sektor čtverce 35, inv. č. P251339); zlomek keramického dvoukónického přeslenu z plavené hrubozrnné hmoty, průřez otvoru je ve tvaru přesýpacích hodin, rozměry: výška 2,35 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P251335); malý zlomek železné čepele nože, může se jednat i o břitvu, rozměry: dochovaná délka 5,8 cm, šířka čepele 1,8 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P251337); železný hraněný hřeb, celý, kónická obdélníková hlavice, hrot hřebu je ohnutý, rozměry: délka 5,9 cm, šířka 0,7 cm, hlavice 2,35 × 1,9 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P251338); zlomek okraje rylitového žernovu, rozměry: tloušťka/okraj 6,2 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P251334); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 51, inv. č. P251341).

Poznámka: podél východní strany čtverce procházel recentní žlábek; v severovýchodním rohu čtverce byl evidován sloup elektrického vedení.

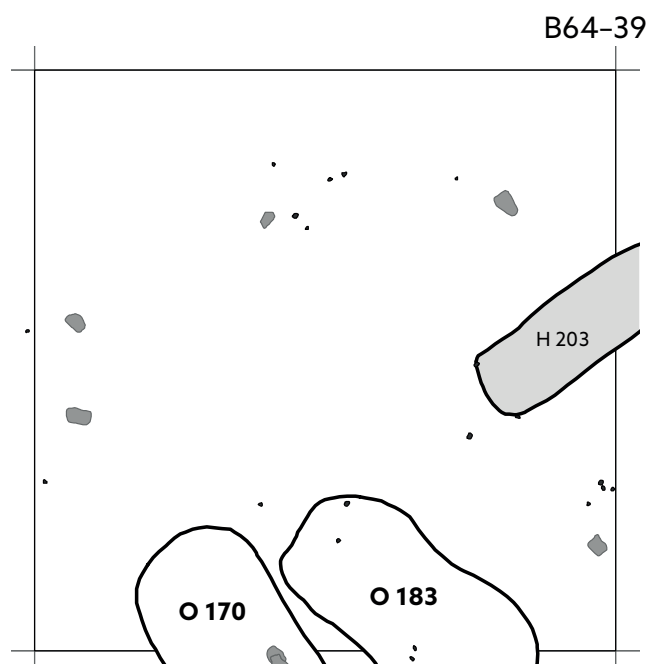
Číslo čtverce B64–39 (č. tabulky 46, č. obr. 165)

Rok výzkumu: 2013

Kontexty evidované v nadloží: na základě odkryté archeologické situace předpokládáme, že ve čtvercích B64–39, B63–39, B64–40, B63–40 mohl existovat nadzemní dům nebo nadzemní domy – ND166 a ND167.

Kontexty evidované v úrovni podloží: hrobové celky náležející k sídlištním pohřbům – H203; u jižní stěny byly evidovány sídlištní jámy O170 a O183.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: celý keramický kónický přeslen o průměru 3,1 cm a výšce 1,8 cm, průměr otvoru 1 cm, váha 16 g (sektor čtverce

Obr. 165. Plán čtverce B64–39.

41, inv. č. P257852); zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné, rozměry: délka čepele 7,3 cm, šířka čepele 1,7 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P262887); zlomek destičkovitého kamenného brousku se čtyřmi brusnými plochami a jedním žlábkem, rozměry: délka 4,7 cm, šířka 4,3 cm, tloušťka 0,9–1 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P257855);

PUR02: železná ataše z vědra, typ tyčinkovitý s rozbíhajícími se konci, rozměry: výška 6,4 cm, šířka 5,7 cm, tloušťka 0,5 cm (inv. č. P257850); zlomek železného nože s trnem trojúhelníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1,3 cm, délka trnu 1,3 cm (inv. č. P257851); zlomek kamenného bochánkovitého přeslenu o výšce 1,8 cm, váha 4 g (sektor čtverce 31, inv. č. P257853); celý kamenný destičkovitý brousek, čtyři brusné plochy, rozměry: max. délka 11,5 cm, šířka 4,4 cm, tloušťka 0,8–1,1 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P257854); zlomek svorového žernovu – běhoun (sektor čtverce 22, inv. č. P257858); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 31, inv. č. P257856); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 41, inv. č. P257857).

Poznámka: podél východní strany čtverce procházel recentní žlábek.

Číslo čtverce B64–40 (č. tabulky 46, 47, č. obr. 166)

Rok výzkumu: 2013

Kontexty evidované v nadloží: na základě odkryté archeologické situace předpokládáme, že ve čtverci mohl existovat nadzemní dům – ND167.

Kontexty evidované v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty – O170, O183, O175, O171, O200; sloupová jáma K15.

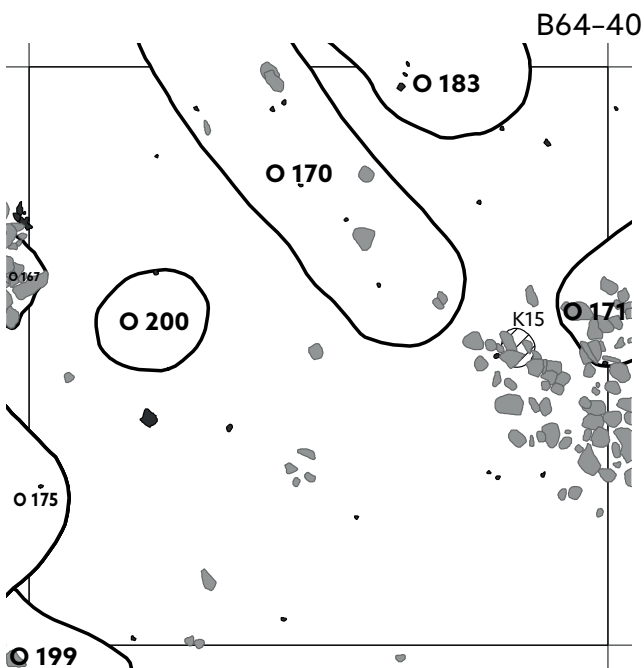
Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlo-

mek železného nástroje – tesla se zachovanou tulejí a odlomeným ostřím, rozměry: dochovaná délka 10 cm, dochovaná šířka 4,6 cm (sektor čtverce 43, inv. č. P258076); železný hrotitý hraněný nástroj s tulejí, rozměry: délka 6,7 cm, šířka 0,2–1,2 cm, průměr tuleje vně 1,2 cm, průměr tuleje vevnitř 0,7 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P258077);

PUR02: zlomek stříbrné plechové ozdoby s tepanou výzdobou, rozměry: délka 2 cm, šířka 1,7 cm, tloušťka 0,1 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P258074); zlomek nástroje se zakulaceným hřbetem, ostřím a trnem, rozměry: délka 6,7 cm, šířka 1,3 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P262889); celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 14,8 cm, délka čepele 10,1 cm, šířka čepele 1,3 cm, délka trnu 4,9 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P258078); celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 14,5 cm, délka čepele 11,1 cm, šířka čepele 1,2 cm, délka trnu 2,4 cm (inv. č. P258079); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, čepel má tzv. krevní rýhu, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1,5 cm, délka trnu 5,2 cm (inv. č. P258080); zlomek železného pásku, rozměry: délka 2,3 cm, šířka 1,1 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P258081); zlomek hranolovitého kamenného brousku, tři brusné plochy, rozměry: max. délka 9,4 cm, šířka 5,1 cm, tloušťka 1,5–2,3 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P258082);

bez udání dokumentační úrovně: celý železný srp s hraněným trnem, rozměry: délka hřbetu 23 cm, délka ostří 20 cm, šířka čepele 2,4 cm, délka trnu 10 cm (inv. č. P258075); zlomek svorového žernovu (sektor čtverce 53, inv. č. P258083).

Poznámka: v prostoru nad objektem O171 byly již v nadloží patrné shluky kamenů.

Obr. 166. Plán čtverce B64–40.

Číslo čtverce B64–41 (č. tabulky 47, č. obr. 167)

Rok výzkumu: 2013

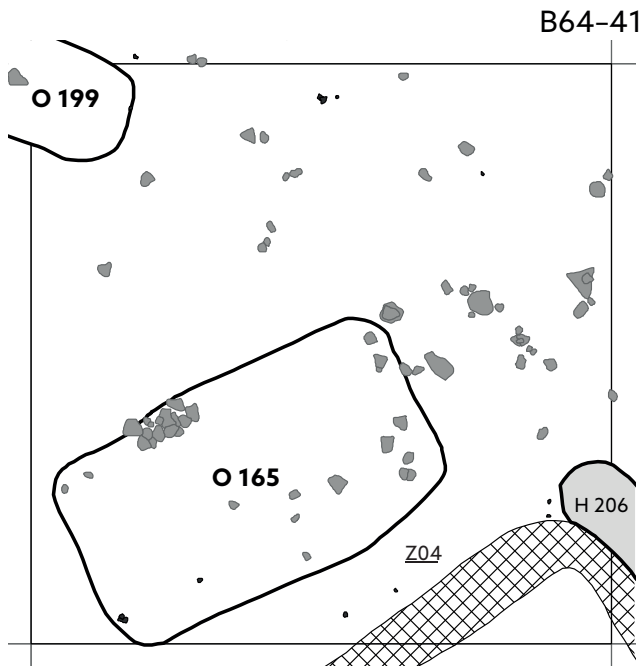
Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty O199, O165; nároží základového žlabu Z04, v nároží byl umístěn „mimokostelní“ hrob, a to skrčenec H206.

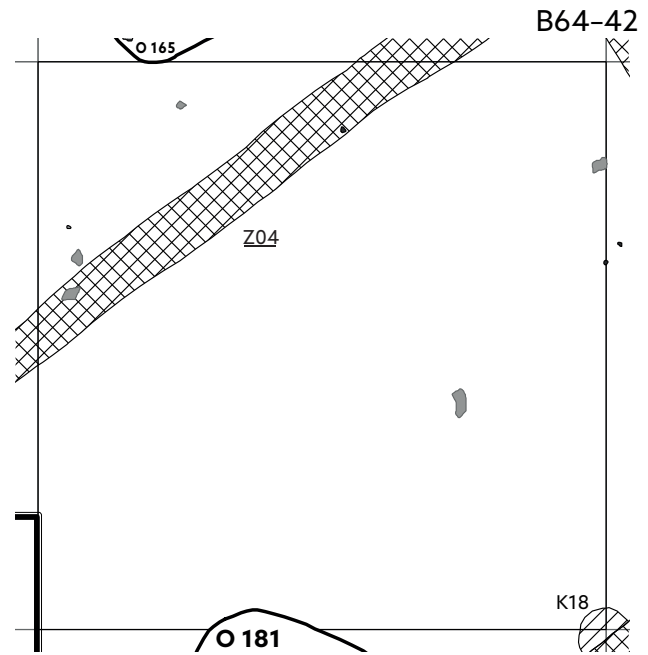
Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železného plechu, rozměry: délka 3,7 cm, šířka 3,3 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P258264); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 24, inv. č. P258269);

PUR02: celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet rovný, ostří esovitě prohnuté, rozměry: max. délka 12,8 cm, délka čepele 9,4 cm, šířka čepele 1,5 cm, délka trnu 3,6 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P258265); celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, hrot nože značně poškozen, trn nože odlomen – zachován je pouze jeho začátek, rozměry: max. délka 12,3 cm, délka čepele 11,5 cm, šířka čepe-

Obr. 167. Plán čtverce B64-41.

Obr. 168. Plán čtverce B64-42.

le 2,2 cm, délka trnu 0,6 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P258266); zlomek železného plechu, rozměry: délka 2,7 cm, šířka 2,1 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P258267); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 34, inv. č. P258268).

Poznámka: v jihovýchodním rohu čtverce bylo nároží žlabu Z04 porušeno recentním liniovým objektem, který procházel paralelně vedle východní strany čtverce (recentní žlab severo-jihní orientace porušuje téměř všechny odkryté čtverce v řadě B64).

Číslo čtverce B64-42 (č. tabulky 47, č. obr. 168)

Rok výzkumu: 2013

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: v severozápadním kvadrantu čtverce procházel žlábek – Z04; u jižní stěny pouze minimálně překračuje hranice čtverce sídlištní objekt O181.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: železná tulejka ze zemědělského nástroje motýčkovitého typu, připomíná tvar komolého kužele, na dorzální straně jsou laloky, ventrální (přední) strana má otvor pro nýt, rozměry: délka 4,6 cm, šířka 2,5–2,9 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P262890); zlomek železného trnu z nespécifikovaného nástroje, možná ulomené rameno skoby (?), rozměry: délka 5,8 cm, šířka 2,1 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P258267);

PUR02: zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1,5 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P258494); zlomek železného pásku, rozměry: délka 4,6 cm, šířka 1,1 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P258495).

Poznámka: podél východní strany čtverce rovnoběžně probíhal recentní žlábek.

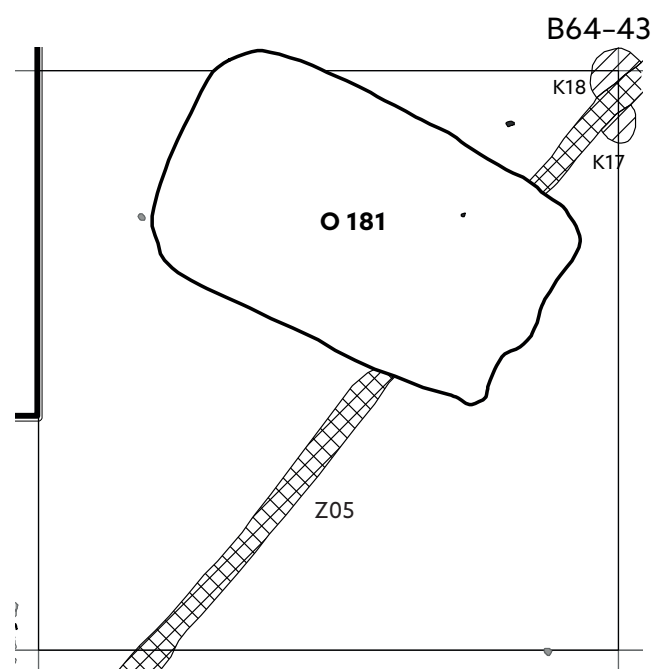
Číslo čtverce B64-43 (č. tabulky 48, č. obr. 169)

Rok výzkumu: 2013

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: sídlištní zahloubený objekt O181; po uhlopříčce SV–JZ procházel čtvercem žlábek Z05; v severovýchodním rohu čtverce se nacházely sloupové jámy K17 a K18.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zahro-

Obr. 169. Plán čtverce B64-43.

cená železná tyčinka, ve střední části rozšířená – patně nástroj, tzv. vytepávací hrot, rozměry: délka 6,8 cm, šířka 0,35 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P258825); železný hraněný hřeb, celý, s kladívkovitou hlavicí, rozměry: délka 5 cm, šířka 0,5 cm, hlavice 1,2 × 0,6 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P258826).

Poznámka: –

Číslo čtverce B64–44 (č. tabulky 48, č. obr. 170)

Rok výzkumu: 2013, 2018

Kontexty evidované v nadloží: jihozápadní roh čtverce byl vyplněn zbytky zdí a základy budovy z 1. poloviny 20. století.

Kontexty evidované v úrovni podloží: zahloubený sídlištní objekt O201; v severozápadním rohu čtverce byl evidován raně středověký žlábek Z05.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železného rýče (inv. č. P313682); železný nůž, hřbet i ostří rovné, nůž nemá trn, čepel plynule navazuje na kování rukojeti, na rukojeti je zachován jeden nýt a jeden otvor, zbytek ozdobného plechu, rozměry: max. délka 12,7 cm, délka čepele 6,9 cm, šířka čepele 1 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P259174); železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet rovný, ostří esovitě prohnuté, na čepeli byl evidován náznak žlábků, rozměry: max. délka 17 cm, délka čepele 12,8 cm, šířka čepele 1,8 cm, délka trnu 4,2 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P259175); železný hraněný hřeb, celý, s kladívkovitou hlavicí, rozměry: délka 3,9 cm, šířka 0,4 cm, hlavice 1 × 0,4 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P259176); celá dvouramenná železná skoba, průřez tyčinky válcovitý rozměry: délka 5,1 cm, šířka 0,5 cm, délka ramen 0,6 cm a 0,7 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P259177);

zlomek železné hraněné tyčinky, je esovitě prohnutá a s jedním zahroceným koncem, rozměry: délka 5,9 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,6 cm (sektor čtverce 14, inv. č. P262886); zlomek železného pásku, rozměry: délka 4,1 cm, šířka 0,8 cm, tloušťka 0,15 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P259178); zlomek kamenné přeslenu (sektor čtverce 12, inv. č. P313680); zlomek kamenného destičkovitého brousku, dvě brusné plochy, rozměry: délka 6,1 cm, šířka 4,7 cm, tloušťka 0,7 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P259184);

PUR02: obdélníková železná záštita (příčka) meče se zaoblenými konci, v pohledu zepředu má obdélníkový tvar, v pohledu shora obdélník se zaoblenými konci, ve středu příčky je otvor, na straně k rukojeti je otvor obdélníkový (3,1 × 0,55 cm), na straně čepele se otvor kuželovitě rozšiřuje a prodlužuje a je mírně asymetrický (6,7 × 0,55 cm), průřez je hraněný, rozměry: celková délka 10,65 cm, šířka 2,2 cm, tloušťka 1,2 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P259179); železná trubička (sektor čtverce 21, inv. č. P313683); malý fragment železné sekerovité hřivny, rozměry: délka 4,2 cm, šířka 0,75 cm, tloušťka 0,5 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P259180); zlomek železného nože, rozměry: šířka čepele 1,35 cm (sektor čtverce 52, inv. č. P259182); zlomek železného nože s trnem trojúhelníkového průřezu, rozměry: šířka čepele 1,2 cm, délka trnu 3,4 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P259183); zlomek železného pásku, rozměry: délka 4,3 cm, šířka 1,8 cm, tloušťka 0,15–0,3 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P259181); fragment skla (sektor čtverce 11, inv. č. P313679).

Poznámka: –

Číslo čtverce B65–32 (č. tabulky 48, č. obr. 171)

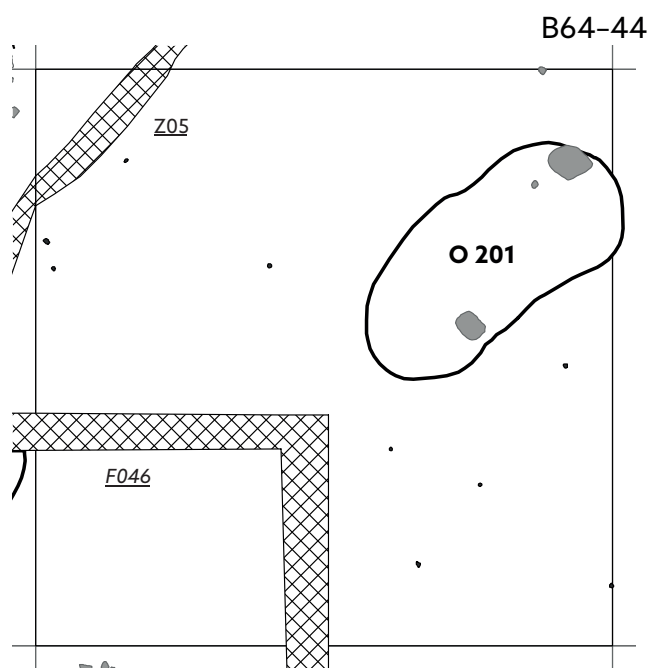
Rok výzkumu: 2009, 2010

Kontexty evidované v nadloží: F32 – kamenná kumulace intencionálně upravená do tvaru obdélníka, 40 kusů kamenů o hmotnosti 71 kg, nacházela se u východní strany čtverce, zhruba v jejím středu, její význam není prozatím zcela jasný.

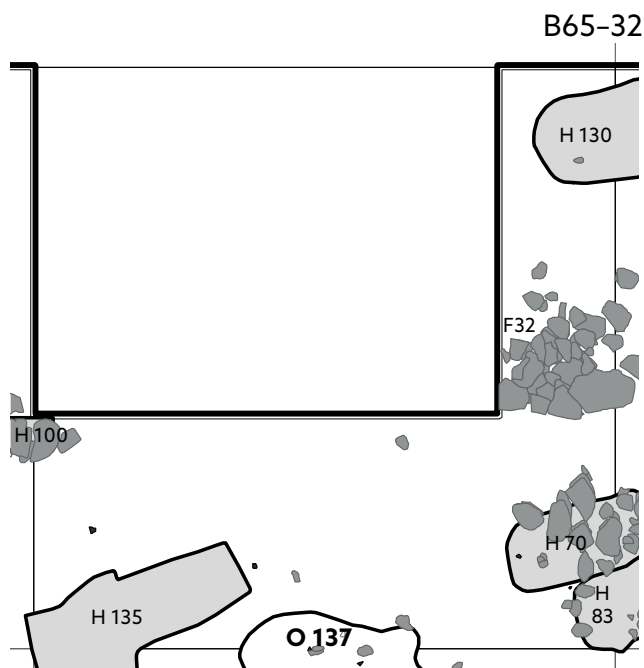
Kontexty evidované v úrovni podloží: hroby z kostelního pohřebiště od druhého kostela – H100, H130, H135, H70, H83; zahloubený sídlištní objekt O137.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek kamenného dvoukónického přeslenu, výzdoba: vodorovné a svislé rýhy v polích (sektor čtverce 32, inv. č. P239774); zlomek železného plechu, rozměry: délka 6,4 cm, šířka 2,3 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P239775);

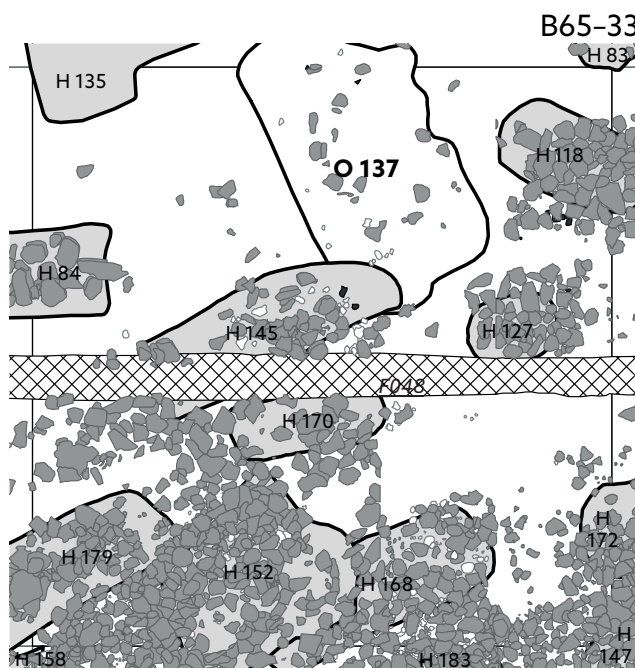
PUR02: zlomek železného srpu, šířka čepele 2 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P243997); celý kamenný hranolovitý brousek, čtyři brusné plochy, rozměry: max. délka 9,5 cm, šířka 1,3 cm, tloušťka 1,2 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P243998); dva zlomky ryolitového žernovu, oba fragmenty měly mlecí plochu (sektor čtverce 15, inv. č. P242868); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 21, inv. č. P243999);

Obr. 170. Plán čtverce B64–44.

Obr. 171. Plán čtverce B65-32.

Obr. 172. Plán čtverce B65-33.

bez udání dokumentační úrovně: předměty byly nalezeny v rámci faktu F32 – fragment železného předmětu (inv. č. P242380); zlomek hraněné železné skoby, rozměry: délka 3,2 cm, šířka 0,9 cm, délka ramena 2,9 cm (inv. č. P242379); žernov – dva zlomky z běhounu, materiál svor, středový otvor ovaloidní, průřez otvoru má válcovitý tvar, rozměry: tloušťka/okraj 4,6 cm, tloušťka/otvor 3,1 cm, průměr otvoru 5,5 cm (inv. č. P242871).

Poznámka: čtverec nebyl prozkoumán v úplnosti kvůli stojícímu vzrostlému stromu.

Číslo čtverce B 65-33 (č. tabulky 49, č. obr. 172)

Rok výzkumu: 2008, 2009

Kontexty evidované v nadloží: recentní betonové zdivo; ve čtverci se hodně vyskytovali tzv. kamenné překryvy hrobových jam anebo mohly souviset s úpravami areálu hřbitova; F009 – kamenný překryv nad hrobem H118, F63 – kamenný překryv nad hrobem H84; F44, F45 a F46 mohly souviset s kamennými úpravami hrobů H145, H170, H179, H152.

Kontexty evidované v úrovni podloží: hroby patřící ku komplexu pohřebiště kolem druhého kostela – H135, H118, H84, H145, H127, H170, H179, H152, H168, H172; zahloubený sídlištní objekt O137.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: větší zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, hřbet rovný, ostří rovné, na čepeli evidována krevní rýha, rozměry: max. délka 10,6 cm, délka čepel 9,5 cm, šířka čepel 1,5 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P240133); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 54, inv. č. P240138); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 54, inv. č. P240139);

PUR02: kostěný předmět se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček, hrot dutý, kuželovitý, kloubní báze neopracovaná, rozměry: délka 8,8 cm, délka hrotu 4 cm, vnější průměr 1,5 cm, průměr hrotu 1 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P240137); zlomek kamenného destičkovitého brousku s dvěma brusnými plochami, rozměry: délka 5,8 cm, tloušťka 0,8–0,9 cm (sektor čtverce 43, inv. č. P240136);

PUR23: zlomek kamenného dvoukónického přeslenu, průměr otvoru 1,2 cm (sektor čtverce 52, inv. č. P240134); zlomek kamenného dvoukónického přeslenu, výzdoba: horizontální rýhy, na povrchu vývalky (sektor čtverce 52, inv. č. P240135);

bez udání dokumentační úrovně: zlomek svorového žernovu s kouskem okraje (inv. č. P242875).

Poznámka: středem čtverce ve směru V-Z procházela linie – zbytky zdiva a základová rýha recentního objektu – F48.

Číslo čtverce B65-34 (č. tabulky 49, 50, č. obr. 173)

Rok výzkumu: 2009–2011

Kontexty evidované v nadloží: F48 – recentní stavba nad druhým kostelem; v severozápadním rohu do čtverce přesahovala kamenná kumulace označena jako F43 (141 kamenů o hmotnosti 73,5 kg).

Kontexty evidované v úrovni podloží: objekt O140 – rotunda; zahloubené sídlištní objekty O145, O143; kostelní hroby – H152, H168, H183, H147, H182, H148, H153, H176.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železného kování, rozměry: délka 3,7 cm, šířka 1,7 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P240403); zlomek železného lichoběžníkovitého kování se dvě-

PUR23: zlomek železného kování – dlouhé pásové s dvojicí kruhových otvorů na jednom konci, kování se ke středu zužuje, rozměry: délka 10 cm, šířka 3,3 cm, tloušťka 0,15 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P244379); úlomek z dlouhého železného pásového kování s jedním kruhovým otvorem pro nýt, rozměry: délka 2,9 cm, šířka 3,2 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P244380); zlomek kamenného destičkového brousku, dvě brusné plochy, rozměry: délka 4 cm, šířka 2 cm, tloušťka 0,6 cm, (sektor čtverce 13, inv. č. P244381);

PUR73: zlomek rotačního brusku, který byl druhotně využitý jako ruční brousek, tři brusné plochy a dva žlábků, rozměry: tloušťka 6,3–8,2 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P244993); zlomek střední části železné ocílky s rozšířeným středem, rozměry: délka 6,6 cm, šířka 1,6 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P246365);

PUR75: zlomky parohového jednostranného třívrstvého hřebene (rekonstruovatelný, evidovaný u objektu O140), výzdoba krycí destičky: na plochem trojúhelníku – dvě linie nahoře i dole, na bocích: čtyři šikmé úzké linie vedoucí z delších stran destičky překryté pěti úzkými liniemi vertikálního směru; řezáním upravený bok hřebenu je zachován pouze na jedné straně, na něm zbytek rytého kruhu s centrálním bodem, dochováno šest železných spojovacích nýtů, rozměry: dochovaná délka 11,8 cm, šířka 2 cm, tloušťka 1 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P246768); zlomek železného plechu, rozměry: délka 1,9 cm, šířka 1,6 cm, tloušťka 0,3 cm, (sektor čtverce 55, inv. č. P246366);

kontext 157 (výplň základového žlabu O140): zlomek železného plechu, rozměry: délka 3,4 cm, šířka 2,2 cm, tloušťka 0,2–0,5 cm, (sektor čtverce 43, inv. č. P245209).

Poznámka: v nadložních vrstvách ve čtvercích kolem druhého kostela byla evidována destrukční kra z kamene a malty.

Číslo čtverce B65–36 (č. tabulky 52, č. obr. 175)

Rok výzkumu: 2009, 2010

Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: hroby z pohřebiště u kostela – H150, H114, H56, H96, H93, H94, H111; zahlobený sídlištní objekt O139; v jihovýchodním kvadrantu čtverce je viditelné ukončení základového žlabu oplocení hřbitova – Z02.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: celá dvouramenná železná hraněná skoba, rozměry: délka 3 cm, šířka 0,4 cm, délka ramen 1,3 cm a 1,3 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P240716); celý železný hřeb, tvar průřezu hraněný, plochá obdélníková hlavice, rozměry: délka 2,3 cm, šířka 0,3 cm, hlavice 1,3 × 1 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P240717/1); celý železný hřeb, tvar průřezu hraněný, plochá obdélníková hlavice, rozměry: délka 2,8 cm, šířka 0,5 cm, hlavice 1,3 × 1,1 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P240718); celý železný hřeb,

tvar průřezu hraněný, plochá obdélníková hlavice, rozměry: délka 8,3 cm, šířka 0,4 cm, hlavice 1,2 × 0,8 cm (sektor čtverce 43, inv. č. P244428);

PUR02: zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, rozměry: šířka čepele 1,8 cm, délka trnu 5,5 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P240719); zlomek kamenného přeslenu se středovým otvorem o průměru 1 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P240720).

Poznámka: v nadložních vrstvách ve čtvercích kolem druhého kostela byla evidována destrukční kra z kamene a malty.

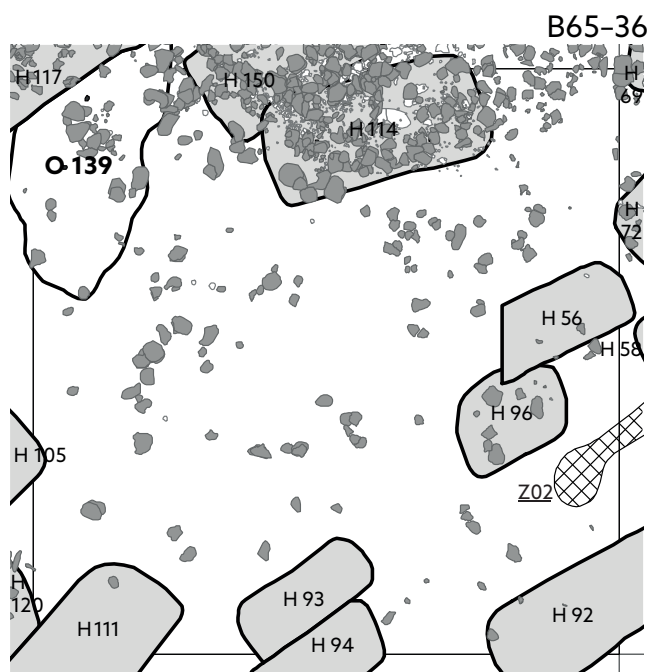
Číslo čtverce B65–37 (č. tabulky 52, č. obr. 176)

Rok výzkumu: 2009

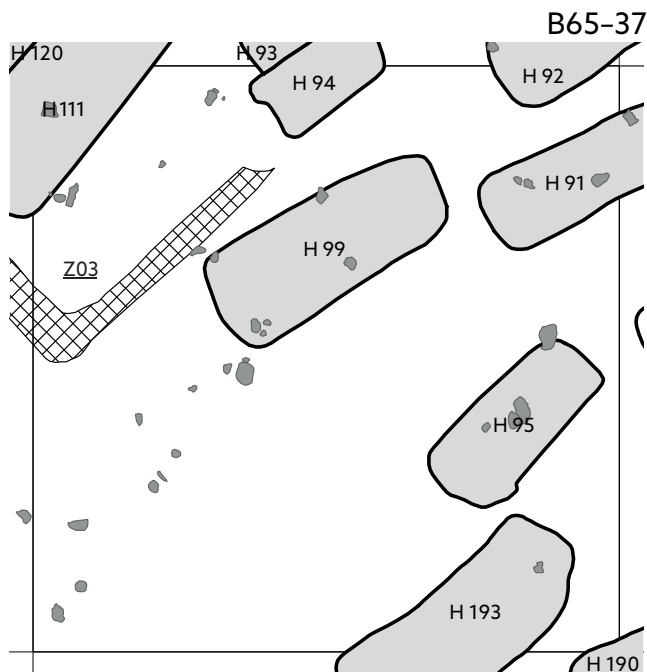
Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: hroby z pohřebiště u kostela – H93, H94, H92, H111, H99, H91, H95, H193; v severozápadním kvadrantu čtverce bylo patrné nároží ohrady stojící původně kolem pohřebiště – žlab Z03.

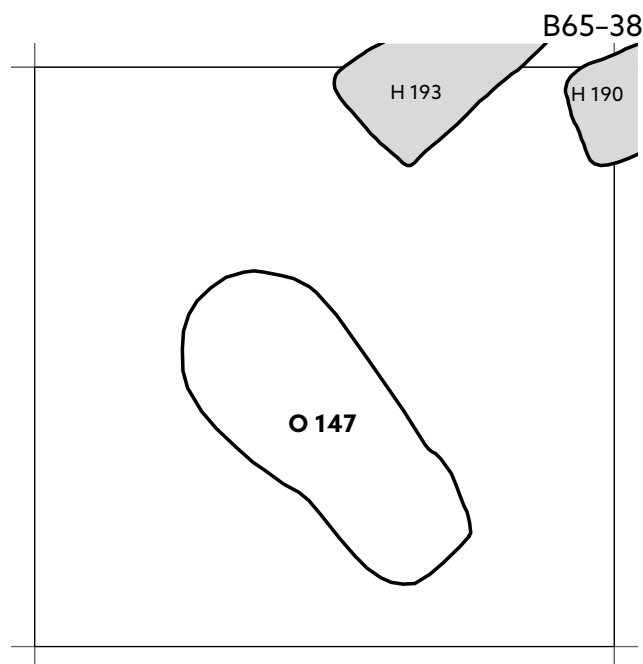
Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: železný hrot vyrobený z hraněné tyčinky, rozměry: délka 5,6 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,3 cm, (sektor čtverce 32, inv. č. P240898/1); železný hraněný hřeb, zlomek, hlavice křídélkovitá, rozměry: délka 12,6 cm, šířka 0,9 cm, hlavice 2,3 × 1 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P240901); železný hraněný hřeb, zlomek, hlavice plochá obdélníkovitá, rozměry: délka 2,7 cm, šířka 0,4 cm, hlavice 1 × 0,7 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P240902); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P240900); zlomek železného plechu o tloušťce 0,7 cm (sektor čtverce 35,

Obr. 175. Plán čtverce B65–36.

Obr. 176. Plán čtverce B65-37.

Obr. 177. Plán čtverce B65-38.

inv. č. P240899); zlomek keramického bochánkovitého přeslenu o výšce 2 cm, průměr otvoru 0,9 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P240903); celý kotoučovitý keramický přeslen o průměru 3,3 cm a výšce 1,3 cm, průměr otvoru 0,7 cm, předmět je vyroben z grafitové hlíny, možná ze střepu nádoby, datování do raného středověku není jisté (sektor čtverce 23, inv. č. P240904); PUR03: zlomek ramena železné hraněné skoby, rozměry: délka 2,5 cm, šířka 0,7 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P240905).

Poznámka: –

Číslo čtverce B65-38 (č. tabulky 53, č. obr. 177)

Rok výzkumu: 2012

Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: zahloubený sídlištní objekt O147; vyznívání kostelního pohřebiště – H193, H190.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: fragment prázdnice (keramika – pekáč), rozměry: tloušťka stěny 2 cm, tloušťka dna 2,55 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P251155);

PUR02: zlomek čepele železného nože, rozměry: dochovaná délka 3,3 cm, šířka čepele 1,2 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P251158); zlomek zprohýbaného železného pásku, může se jednat i o deformovanou skobu, rozměry: šířka 0,65 cm, tloušťka 0,15–0,2 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P251157); zlomek keramického bochánkovitého přeslenu o výšce 1,6 cm, otvor v průřezu má tvar přesýpacích hodin (sektor čtverce 45, inv. č. P251159).

Poznámka: –

Číslo čtverce B65-39 (č. tabulky 53, č. obr. 178)

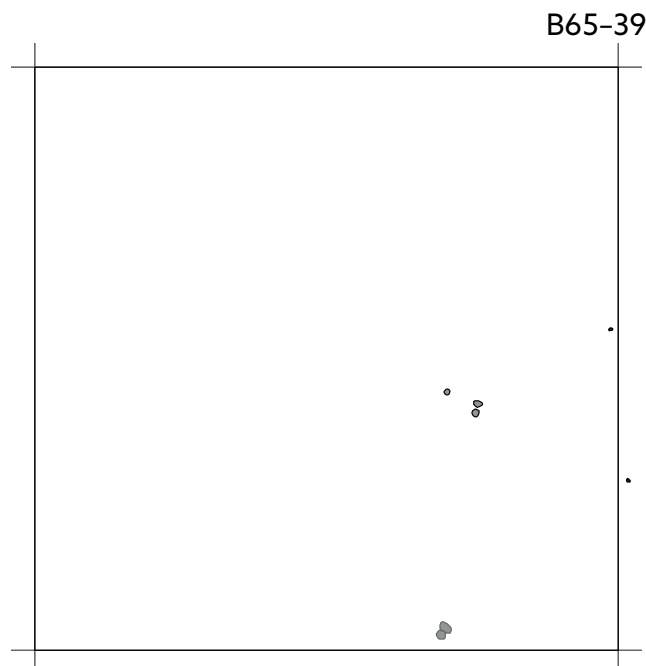
Rok výzkumu: 2013

Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: –

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 13, inv. č. P259258); PUR02: celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: délka 10,2 cm, délka čepele 7,5 cm, šířka čepele 1,2 cm, délka trnu 2,7 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P259259).

Poznámka: prázdný čtverec.

Obr. 178. Plán čtverce B65-39.

Číslo čtverce B65–40 (č. tabulky 53, č. obr. 179)

Rok výzkumu: 2013

Kontexty evidované v nadloží: objekt O167 – samostatně stojící pyrotechnologické zařízení; patrně součást sídlištního objektu, který nebyl zahlouben do podloží; v okolí objektu 167 se nacházela kamenná kumulace (392 kusů kamenů, 71 kg), která mohla být pozůstatkem destrukčních vrstev tohoto mělce zahloubeného objektu – nadzemní struktura ND167.

Kontexty evidované v úrovni podloží: jihovýchodní kvadrant čtverce vyplňovala zemnice O175, ve které byl uložen pohřeb malého dítěte – H204; do čtverce dále zasahují objekty O187 a O199.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: skleněný bochánkovitý korálek, barva skla tmavě fialová, rozměry: délka 1,5 cm, šířka 1,1 cm, průměr navlékacího otvoru 0,4 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P259358); PUR02: železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 11,3 cm, délka čepele 8,5 cm, šířka čepele 1,1 cm, délka trnu 2,6 cm (inv. č. P259356); rukojeť z dřevěného okovaného vědra, průřez rukojeti hraněný, ukončení rukojeti hákovité, rozměry: průměr zakřivení rukojeti 18 cm, výška 5,2 cm, tloušťka 0,4 cm (inv. č. P259357); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 13, inv. č. P259359/1); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 21, inv. č. P259359/2); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 34, inv. č. P259359/3).

Poznámka: –

Číslo čtverce B65–41 (č. tabulky 53, č. obr. 180)

Rok výzkumu: 2013

Kontexty evidované v nadloží: –

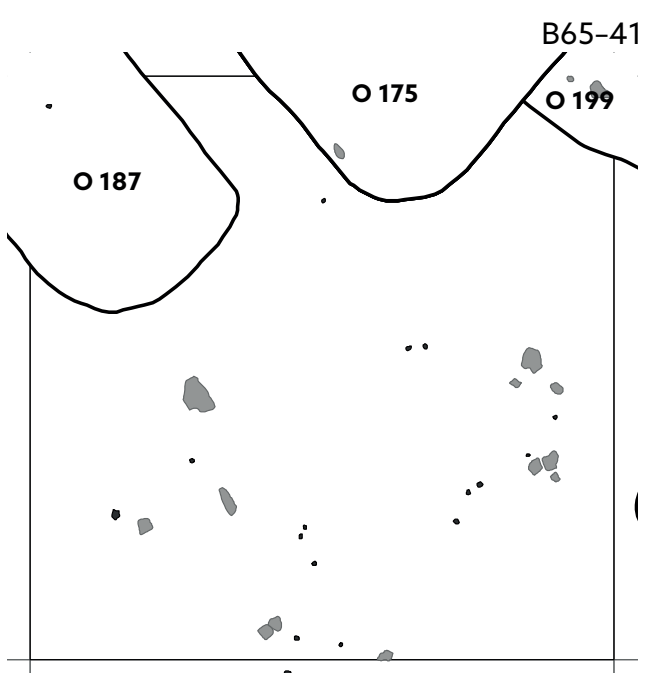
Kontexty evidované v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty – O187, O175, O199.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železného pásku, rozměry: délka 4,5 cm, šířka 1,3 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 43, inv. č. P259523); PUR02: zlomek železné sekerovité hřívny se žlábkovitým tělem, obdélníkovým otvorem a s laloky po stranách otvoru, Typ II (podle *Dostál 1983*), rozměry: délka 7,5 cm, šířka 1,6 cm, tloušťka 0,8 cm, váha 19 g (sektor čtverce 25, inv. č. P259528); celý železný kroužek, tvar kroužku v průřezu je hraněný (0,4 × 0,6 cm), rozměry: průměr 4,2 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P259525); zlomek železného kování obloukovitého tvaru s částečně zachovalým jedním kruhovým otvorem, rozměry: délka 4,9 cm, šířka 2 cm, tloušťka 0,15 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P259526); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,65 cm, tloušťka 0,25 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P259527); zlomek kamenného dvoukónického přeslenu o průměru 3 a výšce 2,6 cm, váha 8 g, výzdoba: prostor mezi vodorovnými rýhami je vyplněn krátkými svislými rýžkami (inv. č. P259524); zlomek keramického kotoučovitého přeslenu o průměru 4 a výšce 0,9 cm, průměr otvoru 1 cm, váha 8 g (sektor čtverce 52, inv. č. P259530); kamenná štípaná industrie (inv. č. P259529/1); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 22, inv. č. P259529/2); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 32, inv. č. P259529/3); bez udání dokumentační úrovně: zlomek okraje ryolitového žernovu, rozměry: tloušťka/okraj 4,9 cm (inv. č. P259531/1); zlomek svorového žernovu (inv. č. P259531/2).

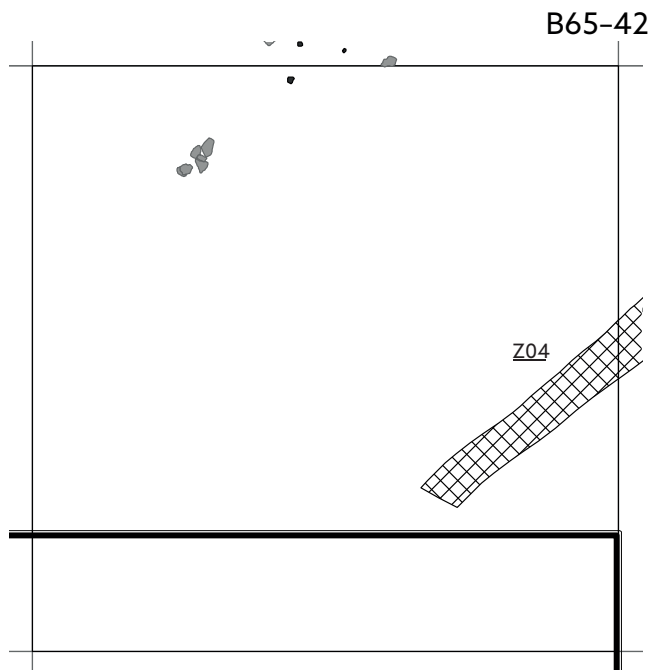
Poznámka: –

Obr. 179. Plán čtverce B65–40.

Obr. 180. Plán čtverce B65–41.

Obr. 181. Plán čtverce B65-42.

Číslo čtverce B65-42 (č. tabulky 54, č. obr. 181)

Rok výzkumu: 2013

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: v jihovýchodním rohu čtverce vyzníval liniový objekt Z04.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR02: zlomek železného pásku, rozměry: délka 3,5 cm, šířka 1,3 cm, tloušťka 0,1 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P259717); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky trojúhelníkový, rozměry: šířka 0,85 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P259715); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,25 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P259716); celý destičkovitý kamenný brousek, jedna brusná plocha, rozměry: max. délka 16,5 cm, šířka 8,8 cm, tloušťka 1,8–2 cm (inv. č. P259718); zlomek destičkovitého kamenného brousku s provrtaným otvorem, čtyři brusné plochy a čtyři žlábků, rozměry: max. délka 9,2 cm, šířka 5,1 cm, tloušťka 0,5–1 cm (inv. č. P259719); zlomek destičkovitého kamenného brousku s provrtaným otvorem, čtyři brusné plochy, rozměry: max. délka 6,9 cm, šířka 4,3 cm, tloušťka 0,5–1,1 cm (inv. č. P259720).

Poznámka: čtverec nebyl prozkoumán v úplnosti.

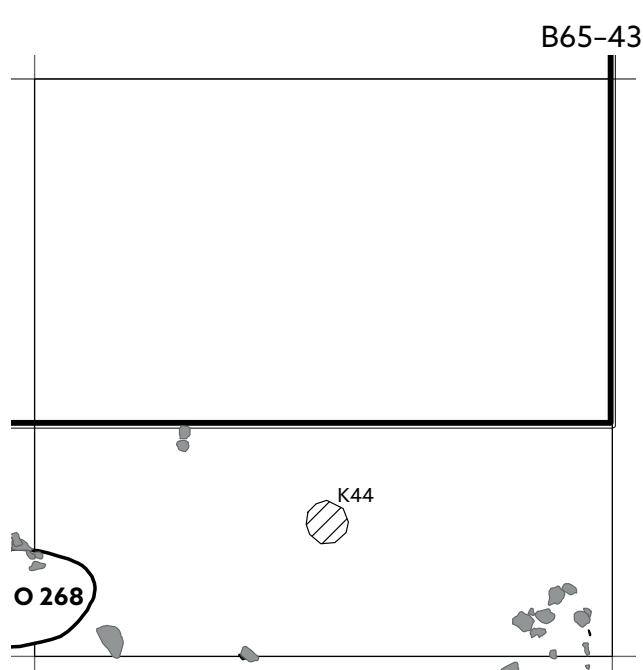
Číslo čtverce B65-43 (č. obr. 182)

Rok výzkumu: 2013, 2018

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubený sídlištní objekt O268, sloupová jáma K44 – kontexty z roku 2018; v roce 2013 byla zkoumaná plocha čtverce prázdná.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: –

Obr. 182. Plán čtverce B65-43.

Poznámka: čtverec byl kompletně dozkoumán v sezóně 2018.

Číslo čtverce B66-32 (č. tabulky 54, č. obr. 183)

Rok výzkumu: 2009, 2010

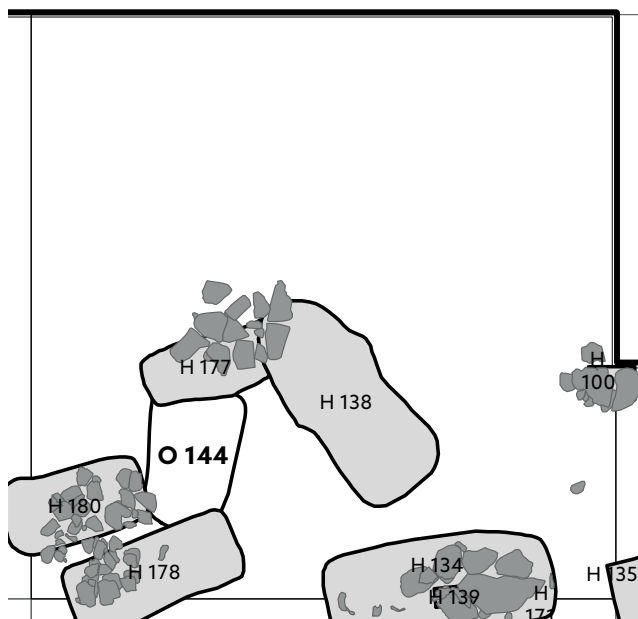
Kontexty evidovány v nadloží: kamenné kumulace (kamenné překryvy) nad hrobovými jámami byly dobře patrné již při odtěžování půdního typu a kulturní velkomoravské vrstvy, jedná se o kumulace nad hroby H100, H134, H177, H180 a H178.

Kontexty evidovány v úrovni podloží: sídlištní zahloubený objekt O144; hroby z kostelního pohřebiště – H100, H177, H138, H180, H178, H134, H139.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek hraněné dvouramenné železné skoby, ramena jsou ulomena, rozměry: délka 2,8 cm, šířka 0,4 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P241019); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P241022);

PUR02: zlomek železné úzké obdélníkové průvlečky s prodlouženým krčkem, průvlečka je na konci rozšířená, zachované jsou dva nýty, rozměry: dochovaná délka 9,2 cm, šířka 0,7–5,6 cm, tloušťka 0,2–0,55 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P244711); tordovaný železný rybářský háček s očkem, rozměry: délka 4,8 cm, tloušťka 0,2 cm, ouško – vnější průměr 0,65 cm, ouško – vnitřní průměr 0,3 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P244712); zlomek železného plechu (sektor čtverce 43, inv. č. P244713); zlomek keramického hraněného přeslenu o výšce 2,1 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P244715); zlomek žerňovu, rozměry: tloušťka/otvor 5,5 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P244716);

B66-32

Obr. 183. Plán čtverce B66-32.

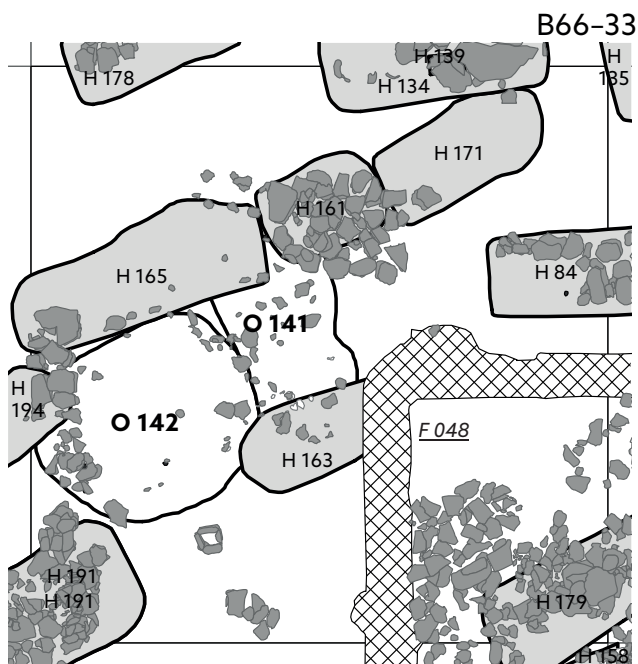
bez udání dokumentační úrovně (součást faktu F71): celý železný kroužek, rozměry: průměr 4,4 cm, rozměry tyčinky, ze které byl kroužek vyroben, 0,2 × 0,5 cm (inv. č. P 244714).

Poznámka: –

Číslo čtverce B66-33 (č. tabulky 55, č. obr. 184)

Rok výzkumu: 2009

Kontexty evidované v nadloží: F48 – recentní stavba překrývající druhý kostel; kamenné kumulace nad hro-

Obr. 184. Plán čtverce B66-33.

bovými jámami, označené faktovými čísly F60, F61, F62, F63, F44, byly dobře patrné již při odtěžování půdního typu a kulturní velkomoravské vrstvy, jedná se o kumulace nad hroby H161, H165, H191, H179, H84.

Kontexty evidované v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty – O141, O142; hroby z kostelního pohřebiště – H178, H134, H139, H165, H161, H171, H84, H163, H191, H163, H179.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: fragment namodralého skla, neměřeno (sektor čtverce 23, inv. č. P241396); amorfni zlomek železa (sektor čtverce 13, inv. č. P241395);

PUR15: zlomek ryolitového žernovu, surovina pochází z okolí Kremnice a Banské Štiavnice (sektor čtverce 42, inv. č. P242874).

Poznámka: –

Číslo čtverce B66-34 (č. tabulky 55, č. obr. 185)

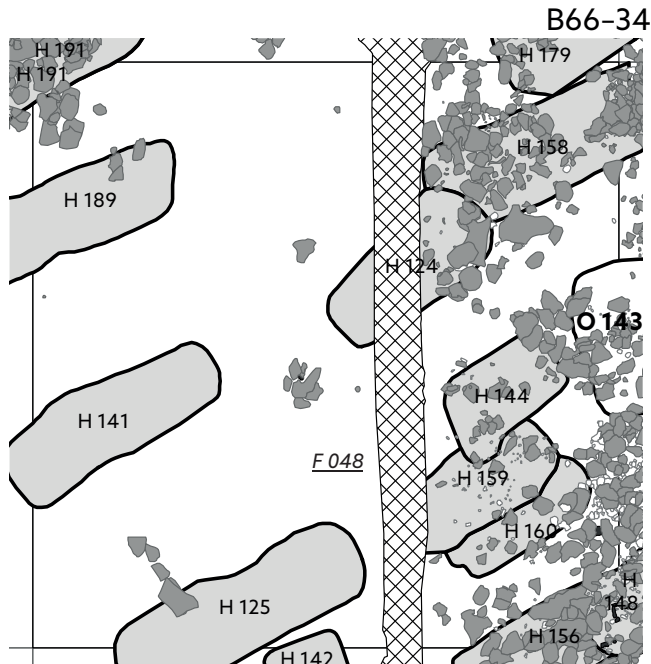
Rok výzkumu: 2009, 2011

Kontexty evidované v nadloží: F48 – recentní stavba překrývající druhý kostel; tzv. kamenné překryvy – fakty F41, F42, F43 a F60 – mohly být ve vztahu k hrobům H144, H158 a H191.

Kontexty evidované v úrovni podloží: zahloubený sídlištní objekt O143; hroby z kostelního hřbitova od rotundy – H191, H189, H141, H125, H179, H180, H158, H124, H144, H159, H160, H156.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek zkamenělé schránky mořského ostnokožce – liljice, průřez válcovitý, rozměry: délka 2,1 cm, šířka/průměr 1,2 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P244906);

PUR02: zlomek bronzového plechu o síle 0,06 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P241630); železný klínek vyroben

Obr. 185. Plán čtverce B66-34.

z hraněné tyčinky, hlavice klínku je plochá obdélníková, rozměry: délka 4,3 cm, šířka 1,3 cm, hlavice 1,3 × 0,8 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P244905);

PUR23: nástroj vyroben z hraněné železné tyčinky, uprostřed zesílený, rozměry: délka 8,3 cm, šířka 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P246411); zlomek sivorového žernovu s kouskem okraje, neměřeno (sektor čtverce 44, inv. č. P242870).

Poznámka: v nadložních vrstvách ve čtvercích kolem druhého kostela byla evidována destrukční kra z kamene a malty.

Číslo čtverce B66–35 (č. tabulky 55, č. obr. 186)

Rok výzkumu: 2009

Kontexty evidovány v nadloží: F48 – recentní stavba překrývající druhý kostel; F35 – kumulace kamenů uspořádaná do oválného tvaru ležící nad hroby H128 a H164/H174.

Kontexty evidovány v úrovni podloží: hroby z kostelního pohřebiště od rotundy – H125, H142, H129, H128, H174, H164, H197, H109, H169, H185, H157, H117, H156, H162, H186, H184.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: železný hraněný hřeb, celý, hlavice křídélkovitá, rozměry: délka 9,5 cm, šířka 0,4 cm, hlavice 1,2 × 0,6 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P241903); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky obdélníkový, železná páska je zakončená očkem, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P241904); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky obdélníkový, železná páska je zakončená očkem, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P241905/1); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky obdélníkový, konce železné pásky jsou zakončené očkem

a háčkem zaklesnuté do sebe, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P241905/2); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky obdélníkový, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,1 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P241908/1); zlomek železné přezky, tvar: lichoběžník se slabě prohnutými boky, průřez rámu hraněný, rozměry: délka 2,5 cm, tloušťka 0,15 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P241908/2); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 34, inv. č. P241909); PUR02: železná obdélníková přezka, rám vyroben z hraněné tyčinky, rozměry: délka 4,7 cm, šířka 3,8 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P241910); železná spona (sektor čtverce 23, inv. č. P241912).

Poznámka: v nadložních vrstvách ve čtvercích kolem druhého kostela byla evidována destrukční kra z kamene a malty.

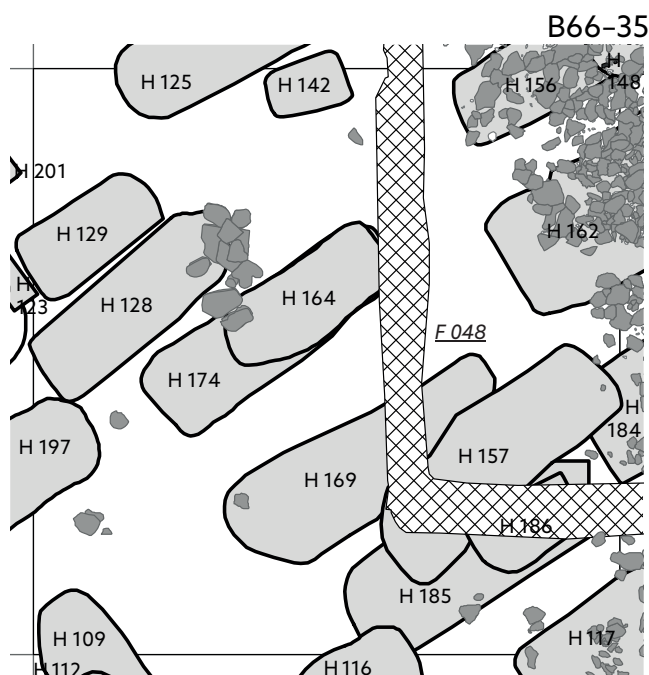
Číslo čtverce B66–36 (č. tabulky 56, č. obr. 187)

Rok výzkumu: 2009

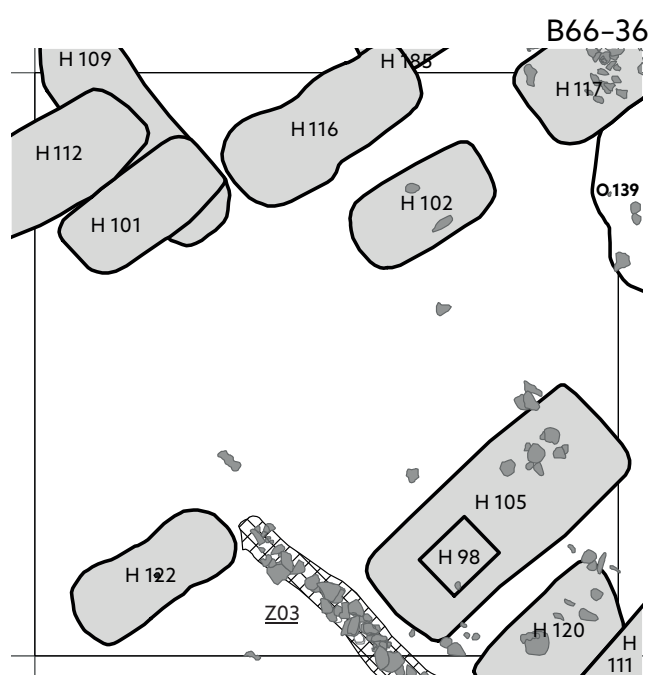
Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: v jižní části čtverce vyznívá liniový objekt Z03; hroby z kostelního pohřebiště – H109, H112, H101, H116, H102, H117, H105, H98, H120, 122, H120.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: železný hraněný hřeb, celý, hlavice křídélkovitá, rozměry: délka 3 cm, šířka 0,4 cm, hlavice 0,6 × 0,5 cm (sektor čtverce 52, inv. č. P242125); železný hrot vyrobený z hraněné tyčinky, rozměry: délka 3,7 cm, šířka 0,25 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P242126); železný hraněný hřeb, celý, hlavice křídélkovitá, rozměry: délka 13,3 cm, šířka 0,9 cm, hlavice 2,2 × 1,1 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P242127); PUR02: zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, rozměry: dochovaná délka 12,8 cm, délka

Obr. 186. Plán čtverce B66–35.

Obr. 187. Plán čtverce B66–36.

čepel 11,9 cm, šířka čepel 1,8 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P242127).

Poznámka: –

Číslo čtverce B66–37 (č. tabulky 56, č. obr. 188)

Rok výzkumu: 2009, 2010

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: v severovýchodní části čtverce je zachycený průběh žlábků po oplocení kostelního hřbitova – Z03; hroby z pohřebiště – H120, H111, H195, H97; zahloubený sídlištní objekt O135.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: celý keramický bochánkovitý přeslen o průměru 2,7 cm a výšce 2 cm, průměr otvoru 1 cm (inv. č. P242270);

PUR02: zlomek železné listovité šípky s trnem, rozměry: délka trnu 3 cm, průměr trnu 0,3 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P241397); zlomek železného pásu, rozměry: délka 6,9 cm, šířka 0,8 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P244934); kostěný předmět se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček, hrot plochý, kloubní báze neopracovaná, rozměry: délka 11,7 cm, délka hrotu 2,4 cm, vnější průměr 2,3 cm, průměr hrotu 1,3 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P244935).

Poznámka: v nadložních vrstvách ve čtvercích kolem druhého kostela byla evidována destrukční kra z kamene a malty.

Číslo čtverce B66–38 (č. tabulky 57, č. obr. 189)

Rok výzkumu: 2011

Kontexty evidovány v nadloží: destrukce nadzemní stavby s kamenným otopným zařízením (O135; nadzemní struktura ND135) překrývala hrob H195, který se nacházel v její blízkosti směrem na SZ; jižní část de-

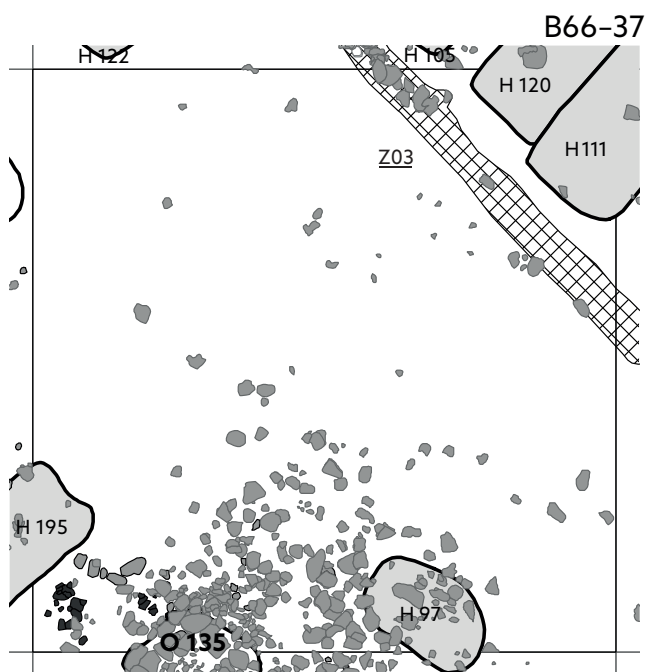
strukce povrchového objektu překrývala mělce založený hrob skrčence H97.

Kontexty evidovány v úrovni podloží: všechny archeologicky zachytitelné aktivity se odehrávaly v severní polovině čtverce – destrukce objektu O135; hrob skrčence H97.

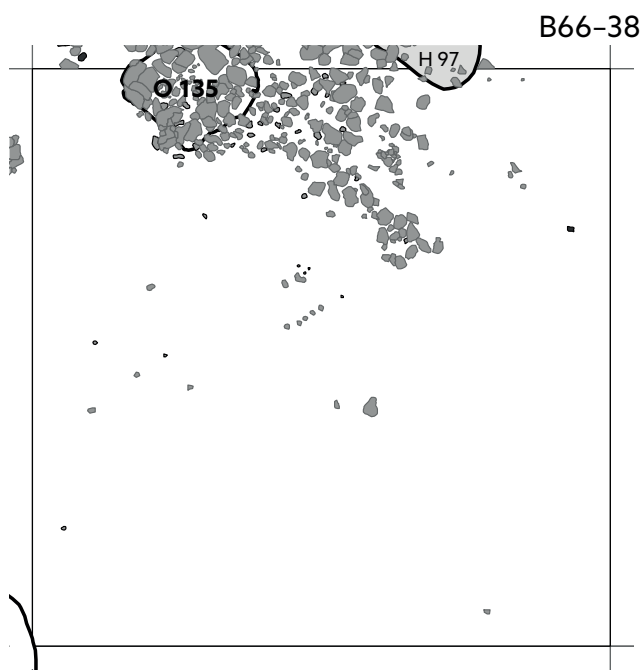
Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: železné pérové nůžky, průřez ramen kruhový o průměru 0,5 cm, hřbet čepel rovný, ostří rovné, rozměry: max. délka 18,3 cm, délka čepel 8,8 a 8,7 cm, šířka obou čepelí 1,2, průměr péra nůžek 2,8 cm, délka ramen nůžek 7,2 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P246781); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, rozměry: dochovaná délka 8,1 cm, šířka čepel 1,1 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P246782); zlomek prohnutého roztepaného pásu, rozměry: délka 3,2 cm, šířka 1 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P246714/1); úzký zlomek zděře, ta byla zlomená v ose otvoru, materiál: zvířecí kost, výzdoba: vrubořez a rýhování – pás krátkých rýh (0,4 cm) řazených za sebou v horizontále olemovaný jemnou tenkou rýhou po obou stranách; pod rýžkami se nachází jeden vrubořezový pás (ostrá klikatka), rozměry: výška 2,4 cm, šířka zlomku 0,7 cm, tloušťka zlomku 0,45 cm (sektor čtverce 11, inv. č. P246783);

PUR02: drobný dvoukónický skleněný korálek, barva skla hnědočervená, neprůhledná, rozměry: délka 0,65 cm, šířka 0,65 cm, průměr navlékacího otvoru 0,2 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P246784); zlomek přehnutého železného pásu, rozměry: délka 6,4 cm, šířka 0,8 cm, tloušťka 0,3–0,4 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P246714/2).

Poznámka: –

Obr. 188. Plán čtverce B66–37.

Obr. 189. Plán čtverce B66–38.

Číslo čtverce **B66–39** (č. obr. 190)

Rok výzkumu: 2012

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: –

Nálezy drobných předmětů v nadloží: –

Poznámka: prázdný čtverec.

Číslo čtverce **B66–40** (č. tabulky 57, č. obr. 191)

Rok výzkumu: 2013

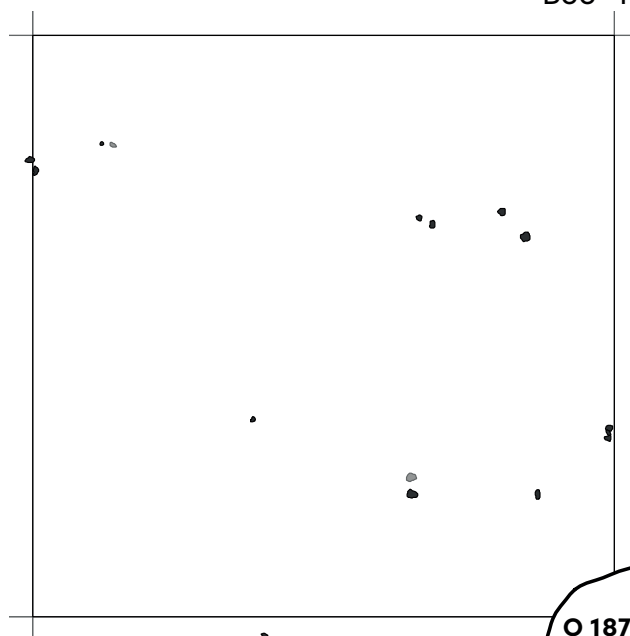
Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: minimální přesah O187 v jihovýchodním rohu čtverce.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek kopytovitého klínu, rozměry: dochovaná délka 7,5 cm, šířka 3,8 cm, tloušťka 2,8 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P259834); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 32, inv. č. P259828);

PUR02: plechový kroužkový nedovřený prsten z bronzového plechu se dvěma rýhami, na jednom konci pásku jeden otvor, na opačném konci dva otvory, výzdoba: plastické členění dvěma podélnými rýhami, rozměry: průměr vnější 2,1 cm, průměr vnitřní 1,9 cm, šířka pásku 0,6, tloušťka pásku 0,2 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P259826); zlomek železného plechu, rozměry: délka 2,9 cm, šířka 2,3 cm, tloušťka 0,1 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P259825); zlomek kamenného dvoukónického přeslenu o průměru 3 cm, průměr otvoru 0,8 cm, váha 9 g (sektor čtverce 55, inv. č. P259827); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 42, inv. č. P259829); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 11, inv. č. P259830); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 52, inv. č. P259831); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 25, inv. č. P259832); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 25, inv. č. P259833).

B66–40

Obr. 191. Plán čtverce B66–40.

Poznámka: prázdný čtverec.

Číslo čtverce **B66–41** (č. tabulky 58, č. obr. 192)

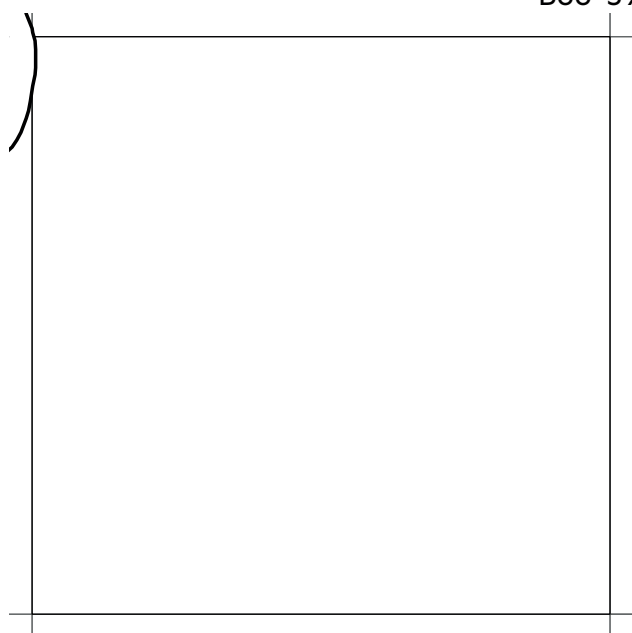
Rok výzkumu: 2013

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty O187, O188.

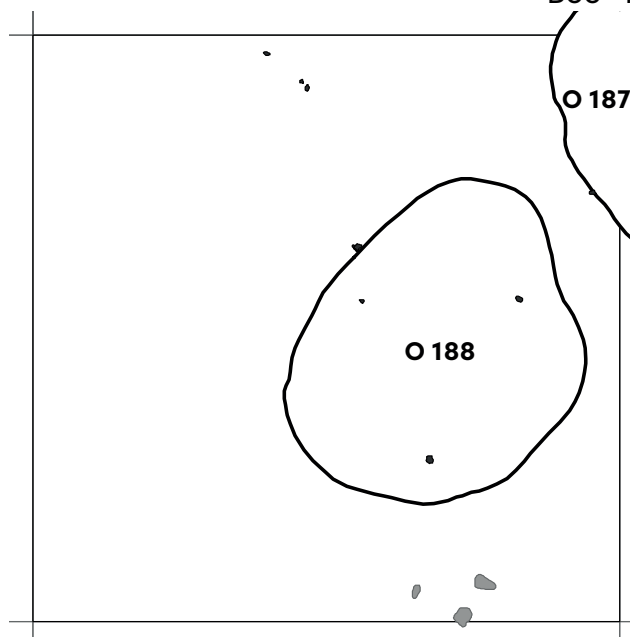
Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek ze skleněné nádoby nebo z náramku, barva skla tyrkysová, evidovaná je plastická výzdoba, rozměry: délka

B66–39

Obr. 190. Plán čtverce B66–39.

B66–41

Obr. 192. Plán čtverce B66–41.

zlomku 1,5 cm, šířka 1,2 cm, tloušťka 0,8 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P259990);

PUR02: celý železný nůž s trnem, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 9,3 cm, délka čepele 7,9 cm, šířka čepele 1,3 cm, délka trnu 1,4 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P259985); celý železný hraněný hřeb, plochá oválná hlavice, rozměry: délka 3,5 cm, šířka 0,4 cm, hlavice 0,9 × 0,8 cm (sektor čtverce 43, inv. č. P259988); zlomek mírně prohnutého železného pásku, rozměry: délka 4,75 cm, šířka 1,9 cm, tloušťka 0,1 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P259986); odlomený železný trn z nespécifikovaného železného předmětu, rozměry: délka 2,3 cm, šířka 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P259987); zlomek hranolovitého kamenného brousku, čtyři brusné plochy, rozměry: délka 4,8 cm, šířka 2,4 cm, tloušťka 1,5–1,8 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P259989); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 43, inv. č. P259991); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 43, inv. č. P259992).

Poznámka: –

Číslo čtverce B66–42 (č. tabulky 58, č. obr. 193)

Rok výzkumu: 2013

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty O176, O185, O193, O196, O197.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: bez udání dokumentační úrovně: drobný železný průbojník, skládá se ze dvou částí: distální (úderová) část má kruhový průřez a je užší než pracovní část (tloušťka 0,5 × 0,4 cm), pracovní část má hraněný průřez (tloušťka 0,6 × 0,5 cm) a je na konci zahrocená, může se jednat i o šípku, rozměry: délka 7,2 cm, šířka 0,5–0,6 cm,

tloušťka 0,4–0,6 cm, váha 10 g (sektor čtverce 43, inv. č. P260329); zlomek železného plechu z jedné strany seříznutého do oblouku, rozměry: délka 3,5 cm, šířka 1,8 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P260327); zlomek železného plechu tvarovaný do obdélníku s jedním kruhovým otvorem, rozměry: délka 4 cm, šířka 2,4 cm, tloušťka 0,15 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P260328).

Poznámka: čtverec nebyl zkoumán v úplnosti kvůli vzrostlým stromům v blízkosti plochy.

Číslo čtverce B67–32 (č. obr. 194)

Rok výzkumu: 2012

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty O158, O155, O157; sloupová jáma K05; vyznívání pohřebiště u kostela – H202, H180.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR02: zlomek střední části hřivny, Typ III (podle *Dostál 1983*), rozměry: šířka 0,9 cm, minimální tloušťka 0,15 cm, váha 3 g (sektor čtverce 34, inv. č. P248349).

Poznámka: čtverec nebyl zkoumán v úplnosti.

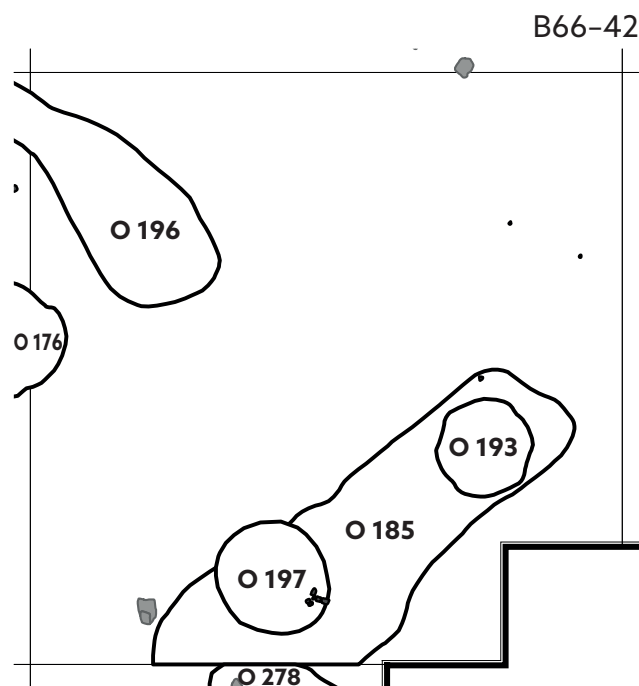
Číslo čtverce B67–33 (č. tabulky 58, č. obr. 195)

Rok výzkumu: 2012

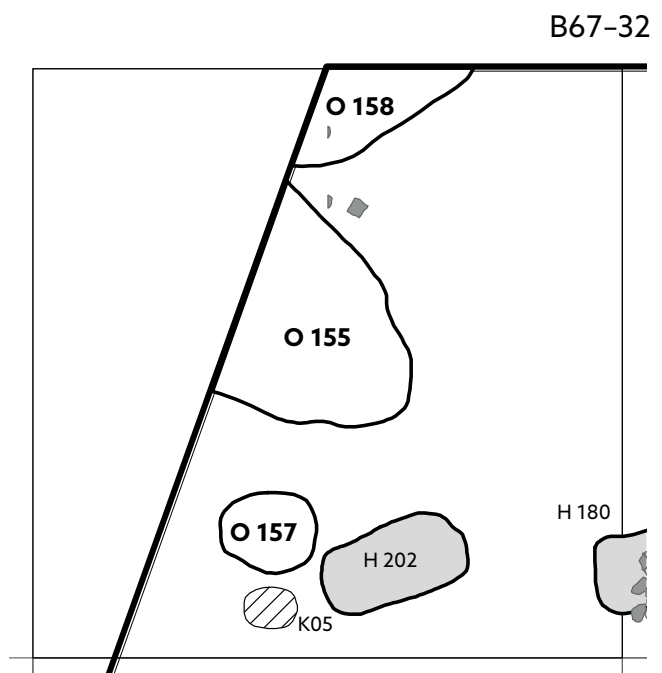
Kontexty evidovány v nadloží: kamenné kumulace nad hroby, viditelné již v nadloží, objevily se u hrobů H199, H165, H191.

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty O160, O162, O148, O156; hroby z kostelního pohřebiště – H199, H165, H194, H191.

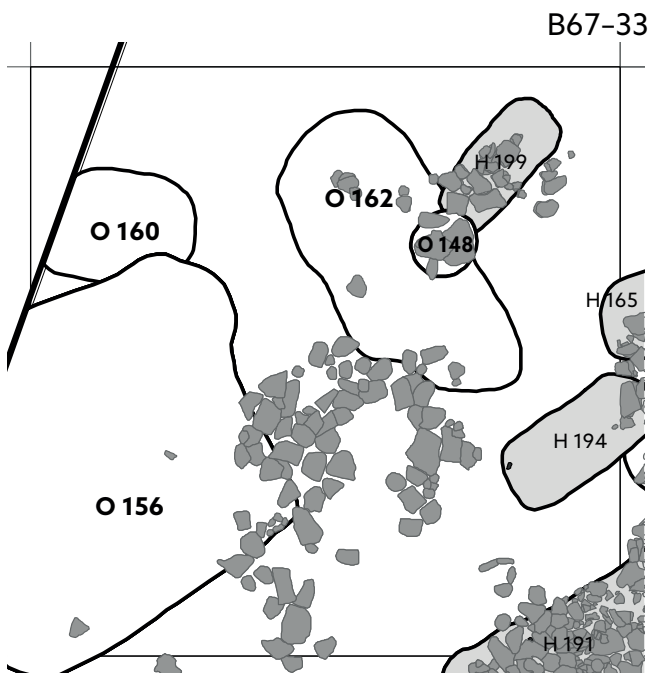
Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železné ocílky, rozměry: délka 7,9 cm, tloušťka

Obr. 193. Plán čtverce B66–42.

Obr. 194. Plán čtverce B67–32.

Obr. 195. Plán čtverce B67-33.

0,1–0,4 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P248735); zlomek čepele železného nože, rozměry: dochovaná délka 5,2 cm, šířka čepele 1,2 cm (sektor čtverce 11, inv. č. P248736); zlomek čepele železného nože, rozměry: dochovaná délka 5,1 cm, šířka čepele 1,2 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P248737);

PUR02: zlomek železné přezky, zachován pouze trn z velké přezky, průřez trnu hraněný, rozměry: délka 5,3 cm, šířka trnu ve vinutí 0,7 cm, šířka trnu hrot 0,35 cm (sektor čtverce 43, inv. č. P248740); zlomek ramena železné ocílky, rozměry: tloušťka 0,15–0,4 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P248738); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, rozměry: dochovaná délka 8,35 cm, délka čepele 7,7 cm, šířka čepele 1 cm (sektor čtverce 52, inv. č. P248741); zlomek čepele nože, zachována pouze špička ostří, rozměry: délka 4,3 cm, šířka čepele 1,65 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P248743); malý zlomek čepele nože, rozměry: délka 4,7 cm, šířka čepele 1,7 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P248745); malý zlomek čepele nože, rozměry: délka 2,7 cm, šířka čepele 1,1 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P248746); železný hraněný hřeb, celý, hlavice jehlancovitá, rozměry: délka 5,15 cm, šířka 0,7 cm, hlavice 1,3 × 1,15 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P248739); zlomek hraněné železné tyčinky, tvar průřezu čtvercový, rozměry: délka 2,3 cm, šířka 0,45 cm, tloušťka 0,45 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P248742); zlomek železné tyčinky, tvar průřezu válcovitý, artefakt může být zlomkem hrotu nějakého nástroje, rozměry: délka 2,5 cm, tloušťka 0,45 cm (sektor čtverce 45, inv. č. P248744); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 31, inv. č. P248747);

bez udání dokumentační úrovně: zlomek ryolitového žernovu (inv. č. P251856); žernov z pískovce – ležák,

nalezen ve výplni recentní sloupové jámy, tloušťka/okraj 4 cm (inv. č. P251882).

Poznámka: čtverec nebyl zkoumán v úplnosti; mezi objektem O156 a O162 se nacházela mohutná kamenná kumulace, která byla patrna ještě před dosažením podloží.

Číslo čtverce B67-34 (č. tabulky 59, č. obr. 196)

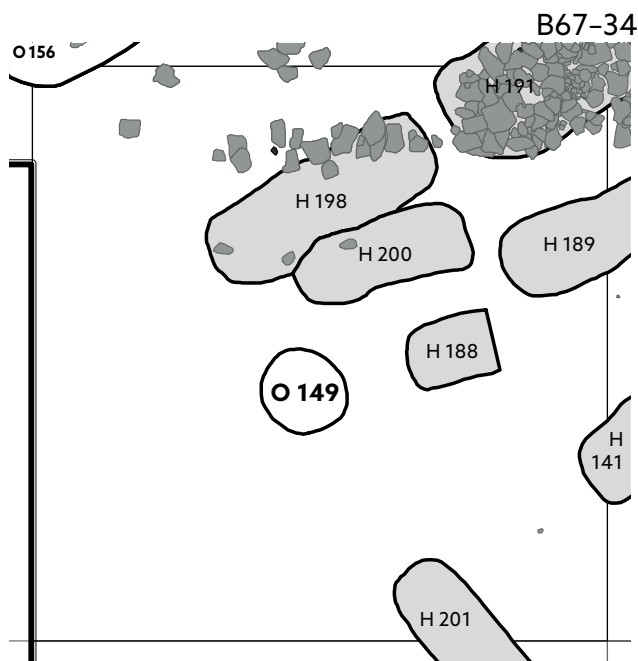
Rok výzkumu: 2012

Kontexty evidovány v nadloží: kamenný překryv nad hrobem H191 (F155); částečný kamenný překryv hrobu H198 (F201).

Kontexty evidovány v úrovni podloží: vyznívání pohřebiště u kostela na západním okraji – H198, H200, H191, H189, H188, H189, H201, H141; zahloubený sídlištní objekt O149.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR02: železná listovitá šipka s plochým trnem, trn obdélníkovitého průřezu, interpretace artefaktu není úplně bez výhrad, rozměry: délka 4,8 cm, délka listu 3,5 cm, šířka 0,85 cm, délka trnu 1,3 cm, tloušťka trnu 0,4 cm, trn šířka 0,45 cm, trn tloušťka 0,15 cm, váha 4 g (sektor čtverce 54, inv. č. P249020); železný nůž, jedná se o speciální typ nože – tzv. skalpel s celokovovou rukojetí spojenou s čepelí, průřez rukojeti hraněný kruhový, čepel skalpela mírně ohnutá, rozměry: max. délka 12,85 cm, délka čepele 4,65 cm, šířka čepele 0,8 cm, délka rukojeti 8,2 cm, tloušťka rukojeti 0,4 cm, váha 11 g (sektor čtverce 33, inv. č. P249021); zlomek čepele nože, rozměry: dochovaná délka 4,4 cm, šířka čepele 1,3 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P249022); broušená kamenná industrie – zlomek sekery (sektor čtverce 25, inv. č. P249023); štípaná kamenná industrie, dva kusy (sektor čtverce 54, inv. č. P249024/1-2).

Poznámka: –

Obr. 196. Plán čtverce B67-34.

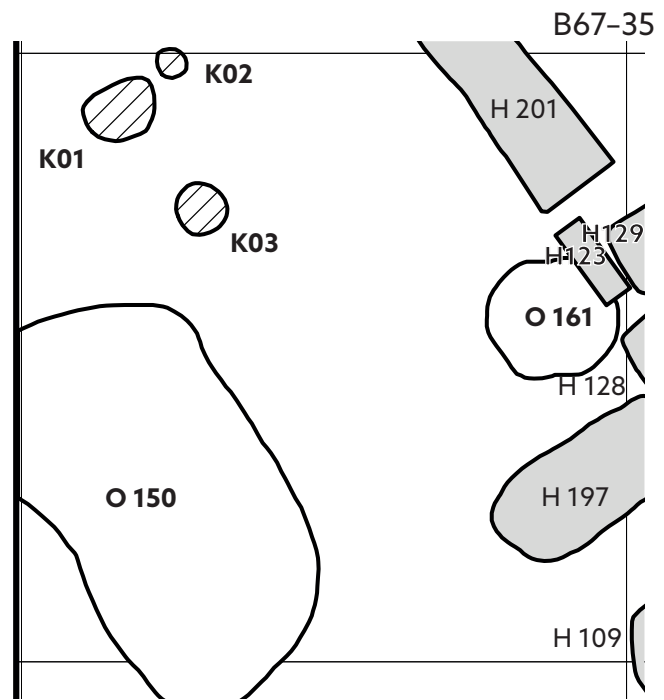
Číslo čtverce B67-35 (č. tabulky 59, č. obr. 197)

Rok výzkumu: 2012

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty – O150, O161; hroby z kostelního pohřebiště – H201, H123, H129, H128, H197; v severozápadním kvadrantu se nacházely sloupové jámy K1–K3.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zloemek bronzového pásku svinutého do ruličky, kruhový otvor pro nýt je na vnitřním konci svinutí, rozměry: šířka 1,1 cm, tloušťka 0,1 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P249237); celý železný kroužek z drátěné košile, rozměry: průměr vnitřní 0,5 cm, průměr vnější 0,85 cm, síla drátu 0,15–0,2 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P249240/4); celý železný kroužek z drátěné košile, rozměry: průměr vnitřní 0,7 cm, průměr vnější 1,1 cm, síla drátu 0,15–0,2 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P249240/5); dva spojené železné kroužky z drátěné košile, rozměry: průměr vnitřní kroužek_1 0,6 cm, průměr vnitřní kroužek_2 0,6 cm, průměr vně kroužek_1 0,9 cm, průměr vně kroužek_2 0,85 cm, síla drátu oba kroužky 0,15–0,2 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P249240/6); železný hraněný hřeb, celý, hlavice plochá oválná, rozměry: délka 4,35 cm, šířka 0,65 cm, hlavice 1,3 × 0,95 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P249502); PUR02: celý železný kroužek z drátěné košile, rozměry: průměr vnitřní 0,55 cm, průměr vnější 1 cm, síla drátu 0,2 cm (sektor čtverce 11, inv. č. P249240/1); železný kroužek z drátěné košile, celý ve fragmentárním stavu, rozměry: průměr vnitřní 0,6 cm, průměr vnější 1,2 cm, síla drátu 0,2 cm (sektor čtverce 11, inv. č. P249240/2); železný kroužek z drátěné košile, celý ve fragmentárním stavu, rozměry: průměr vnitřní 0,7 cm, průměr vnější 1,25 cm, síla drátu 0,2 cm (sektor čtverce 11, inv. č. P249240/3); zloemek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, čepel nože je mírně ohnutá, rozměry: dochovaná délka 6 cm, délka čepele 4,8 cm, šířka čepele 1,1 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P249238); železná puklice složená ze tří zlomků, tvar: obdélník s vytaženými rohy, v každém rohu jeden nýt, celkem tedy tři nýty, čtvrtý roh puklice odlomen a nýt chybí, hlavice nýtů se nacházejí na konkávní straně, rozměry: délka 4,4 cm, šířka 2,7 cm, tloušťka 0,15 cm, výška puklice 0,65 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P249241); plochý zloemek nespécifikovaného železného předmětu, rozměry: délka 2,9 cm, šířka 2 cm, tloušťka 0,25 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P249244); zloemek železného pásku (obroučka z vědra?), rozměry: délka 4,8 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P249242); celá dvouramenná železná hraněná skoba, rozměry: délka 2,4 cm, šířka 0,55 cm, délka ramen 1,4 cm a 1,6 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P249245); celý hranolovitý kamenný brousek, dvě brusné plochy, rozměry: max. délka 7,2 cm, šířka 1,7 cm, tloušťka 0,3–0,9 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P249246); nález objevený při začišťování plochy čtverce: zloemek železné trubičky, rozměry: délka 2,7 cm, průměr vnější

Obr. 197. Plán čtverce B67-35.

1,1 cm, průměr vnitřní 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 52, inv. č. P249243).

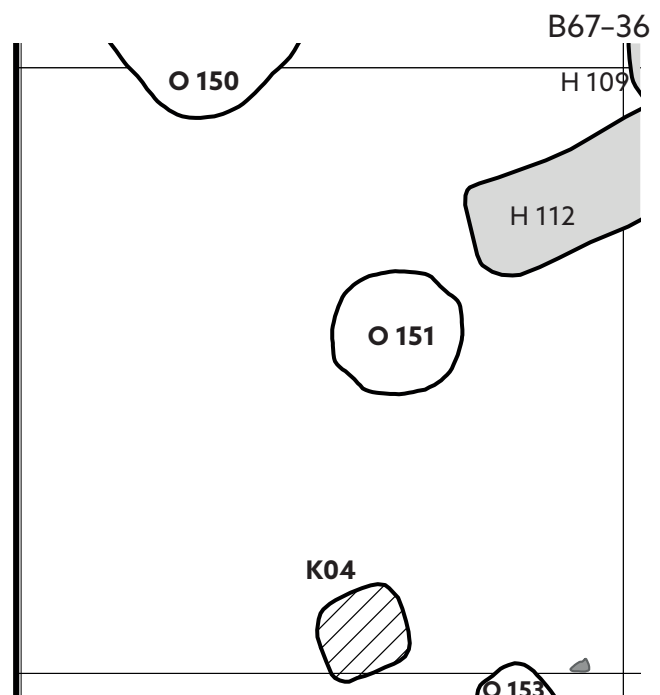
Poznámka: –

Číslo čtverce B67-36 (č. tabulky 59, č. obr. 198)

Rok výzkumu: 2012

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty O150, O151; hrob patřící k pohřebišti

Obr. 198. Plán čtverce B67-36.

kolem rotundy – H112; na rozhraní stran čtverců B67–36 a B67–37 se nacházela větší sloupová jáma K4.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: železný hraněný hřeb, celý, hlavice plochá obdélníkovitá, hrot hřebu je hákovitě ohnutý, rozměry: délka 5,9 cm, šířka 0,81 cm, hlavice 2 × 1,25 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P249501);

PUR02: hákovitě ohnutá železná tyčinka hraněného průřezu, možná se jedná o zlomek přezky, rozměry: délka 2,9 cm, šířka „rámečku“ 0,3–0,5 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P249505); celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet rovný, ostří esovitě prohnuté, rozměry: max. délka 10,45 cm, délka čepele 6,4 cm, šířka čepele 1,6 cm, délka trnu 4 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P249239); zlomek železného pásku, délka 2,2 cm, šířka 1,4 cm, tloušťka 0,1 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P249504); zlomek železného pásku, délka 2,25 cm, šířka 1,15 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P249506).

Poznámka: –

Číslo čtverce B67–37 (č. tabulky 60, č. obr. 199)

Rok výzkumu: 2012

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty O159, O153; hrob H195 náležící ke kostelu.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR02: zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné, rozměry: dochovaná délka 8,2 cm, šířka čepele 1,2 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P249947); zlomek železné spony (sektor čtverce 21, inv. č. P249948).

Poznámka: ve východní části čtverce byl v nadloží

vrstvě patrný větší výskyt drobných kamenů, mazanice a střepů.

Číslo čtverce B67–38 (č. tabulky 60, č. obr. 200)

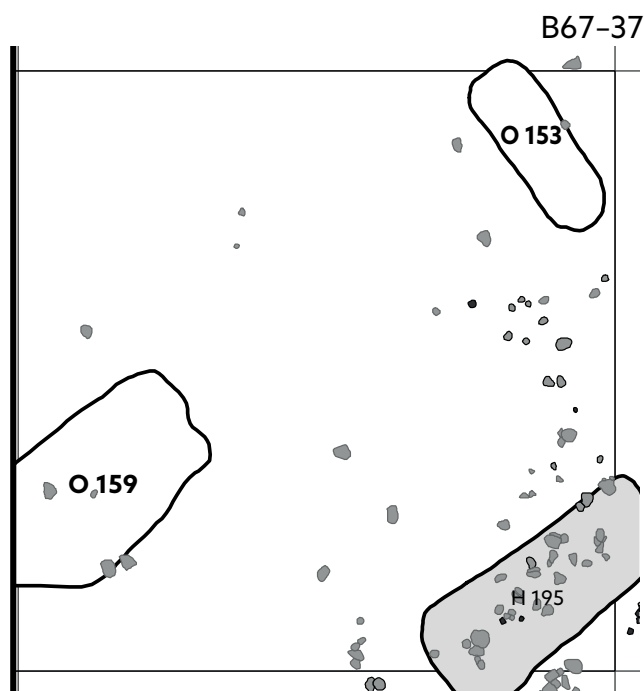
Rok výzkumu: 2012

Kontexty evidovány v nadloží: –

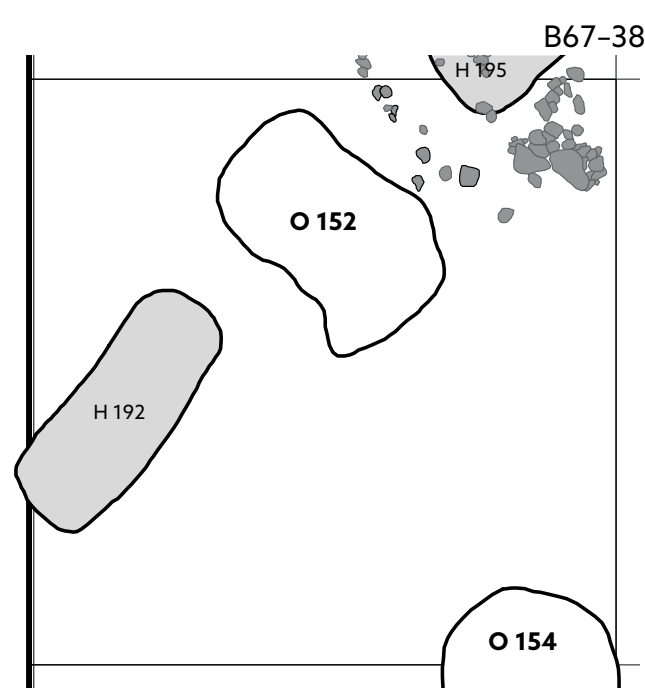
Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty O154, O152; vyznívání pohřebiště směrem na jihozápad – H195, H192.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: drobný železný průbojník, max. tloušťka předmětu je v distální části nástroje (v místě úderu), na pracovní části nástroje je ostrý hrot, průřez tyčinky hraněný, rozměry: délka 5,35 cm, šířka 0,65 cm, tloušťka 0,65 cm (sektor čtverce 11, inv. č. P250318); zlomek železného tyčinkovitěho předmětu, plochý hraněný průřez, na jedné straně je předmět ohnutý, zlomek železné skoby (?), rozměry: délka 4,6 cm, šířka 0,9 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 34, inv. č. P250317); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 34, inv. č. P250321);

PUR02: olověný slitek nepravidelného tvaru, váha 8 g (inv. č. P250316); zlomek železného plechu, v místě pro nýt je předmět ulomen, jeden kruhový nýt, rozměry: délka 3,4 cm, šířka 2,3 cm, tloušťka 0,15 cm (sektor čtverce 25, inv. č. P250319); celý keramický dvoukónický přeslen o průměru 3,1 cm a výšce 1,9 cm, průměr otvoru 1 cm, váha 16 g, v maximálním průměru je patrná zaoblená hrana (sektor čtverce 44, inv. č. P250315); PUR86: osm kusů původně jednoho žernovu, možno spojit a měřit dohromady, původně jeden celý předmět (250320/1–8), běhoun, materiál: písčité vápenec, středový otvor kruhový, tvar průřezu otvoru kónický, rozměry: tloušťka/okraj 7–8,5 cm, tloušťka/otvor

Obr. 199. Plán čtverce B67–37.

Obr. 200. Plán čtverce B67–38.

8–9 cm, průměr otvoru 3,5–6 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P250320/1–8); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 34, inv. č. P250322).

Poznámka: –

Číslo čtverce B67–39 (č. tabulky 60, č. obr. 201)

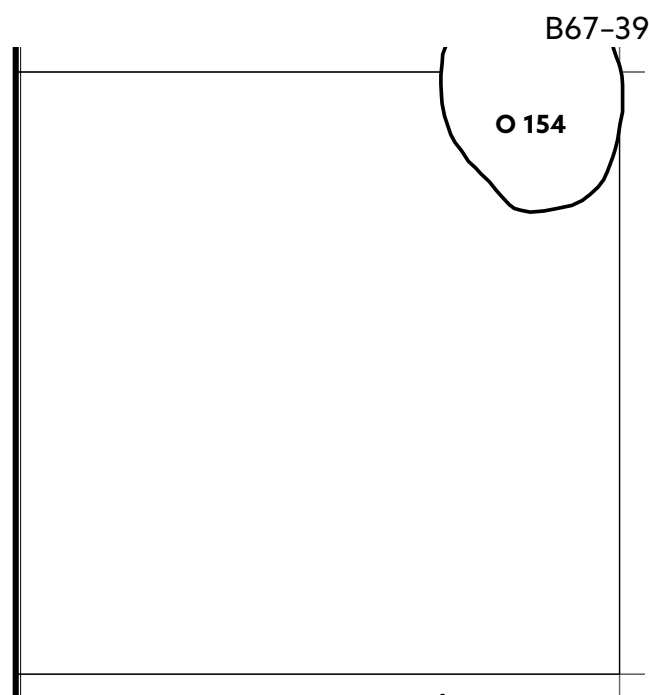
Rok výzkumu: 2012

Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: zahluobený sídlištní objekt O154 – jediný archeologický objekt ve čtverci (severovýchodní roh).

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR02: zlomek železného pásku pravděpodobně z výztuhy pochvy nože, na obou koncích jsou zbytky zkorodovaných železných nýtů, na vnější straně jsou zbytky kůže, rozměry: délka 4,35 cm, šířka 1 cm, tloušťka 0,35 cm (sektor čtverce 42, inv. č. P250620); zlomek silně poškozené železné přezky, pravděpodobně „osmičkovitého“ tvaru, průřez rámu hraněný, rozměry: délka 3,7 cm, tloušťka 0,3 cm, výška rámu 0,4 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P250617); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, dochovaná délka 4,5 cm, šířka čepele 1,3 cm, délka trnu 2,3 (sektor čtverce 23, inv. č. P250618); zlomek kamenného dvoukónického přeslenu o výšce 2 cm, zlomek přeslenu měl na povrchu drobné rýhy způsobené soustružením (sektor čtverce 32, inv. č. P250622); celý kamenný destičkovitý brousek, čtyři brusné plochy, rozměry: max. délka 13,5 cm, šířka 5 cm, tloušťka 0,9–2 cm (sektor čtverce 52, inv. č. P250621); kamenná štípaná industrie (sektor čtverce 44, inv. č. P250623).

Poznámka: –

Obr. 201. Plán čtverce B67–39.

Číslo čtverce B67–40 (č. tabulky 61, č. obr. 202)

Rok výzkumu: 2013

Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: zahluobený sídlištní objekt O172 – jediný archeologický objekt ve čtverci (jihozápadní roh).

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR02: bronzový kroužek pravděpodobně z drátěné košile, průřez drátu je kruhový, na jednom místě je kroužek přestřižnutý, rozměry: průměr 1 cm, průměr drátu 0,15 cm (sektor čtverce 55, inv. č. P260570); železná objímka (kosy?), objímka je oválného tvaru, rozměry: výška 1,4 cm, průměr vnější 4,2, průměr vnitřní 3,5 cm, tloušťka 0,4 cm (inv. č. P260572b); zlomek kamenného dvoukónického přeslenu o průměru 2,8 cm a výšce 2,8 cm, průměr otvoru 0,9 cm, váha 9 g (sektor čtverce 11, inv. č. P260569);

bez udání dokumentační úrovně: zlomek železné sekery – širočiny (typ III), rozměry: šířka zlomku 2,1 cm, tloušťka 0,7 cm (inv. č. P260571); celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 9,2 cm, délka čepele 7,1 cm, šířka čepele 1,2 cm, délka trnu 2 cm (inv. č. P260573); celá dvouramenná železná hraněná skoba, rozměry: délka 3,9 cm, šířka 0,6 cm, délka ramen 2 cm a 1,4 cm (inv. č. P260572a).

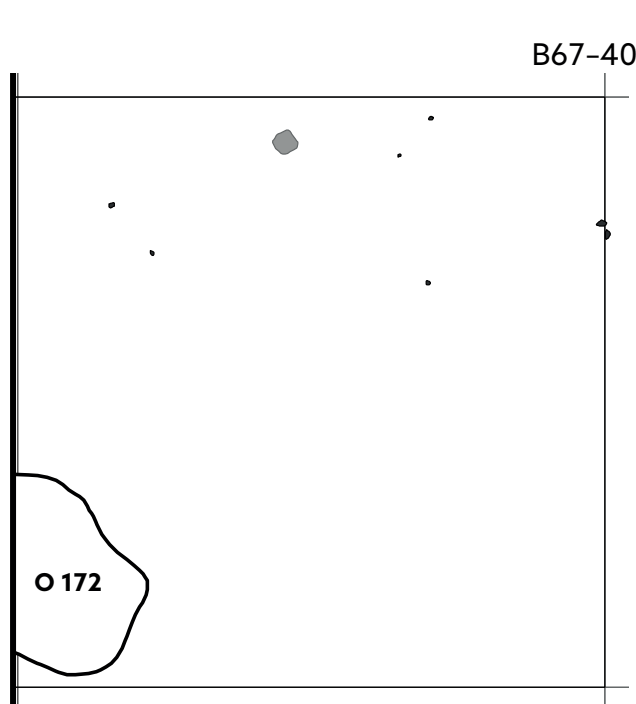
Poznámka: –

Číslo čtverce B67–41 (č. obr. 203)

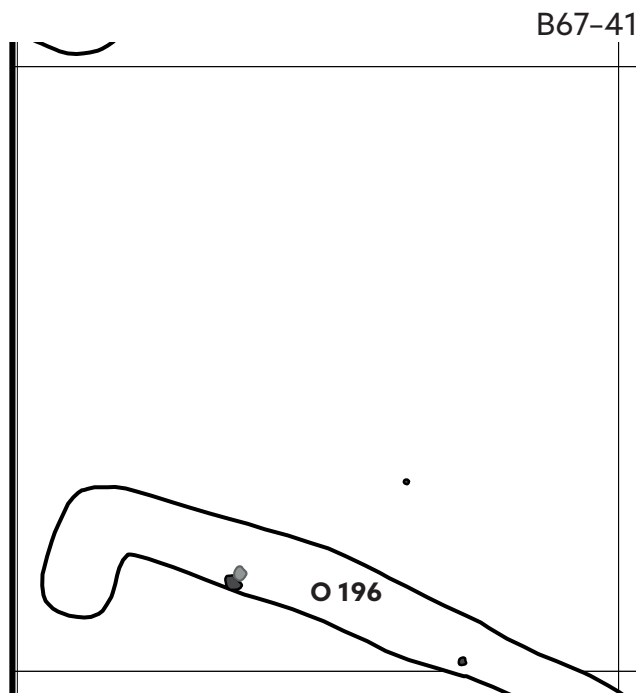
Rok výzkumu: 2013

Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: mírně podkovo-

Obr. 202. Plán čtverce B67–40.

Obr. 203. Plán čtverce B67-41.

vitě zaoblený, dlouhý, úzký sídlištní objekt O196 (jižní část čtverce).

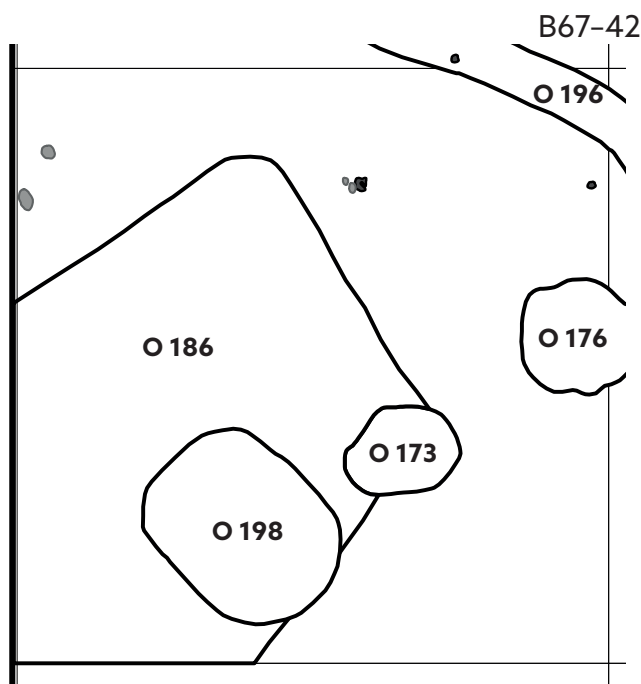
Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR02: zlomek železného pásku, rozměry: délka 6,9 cm, šířka 1 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 21, inv. č. P260742).

Poznámka: –

Číslo čtverce B67-42 (č. tabulky 61, č. obr. 204)

Rok výzkumu: 2013

Kontexty evidované v nadloží: –

Obr. 204. Plán čtverce B67-42.

Kontexty evidované v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty – O173, O176, O186, O196, O198.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR02: zlomek kování z železného pásku, tvarované do neukončeného obdélníku, je podobné objímce, rozměry obdélníku: délka 4,6 cm, šířka 2,2 cm, tloušťka 0,4–0,8 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P260991); zlomek kování tvarovaného ze dvou železných pásků, které vytváří oválné oko (1,6 × 0,5 cm), může se jednat o zlomek z kování atase vědra, rozměry: délka 2,8 cm, šířka 1,7 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P 260992); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 13, inv. č. P260990); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,25 cm (sektor čtverce 31, inv. č. P260993).

Poznámka: –

Číslo čtverce B68-33 (č. obr. 205)

Rok výzkumu: 2013

Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: zahloubený sídlištní objekt O156.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: –

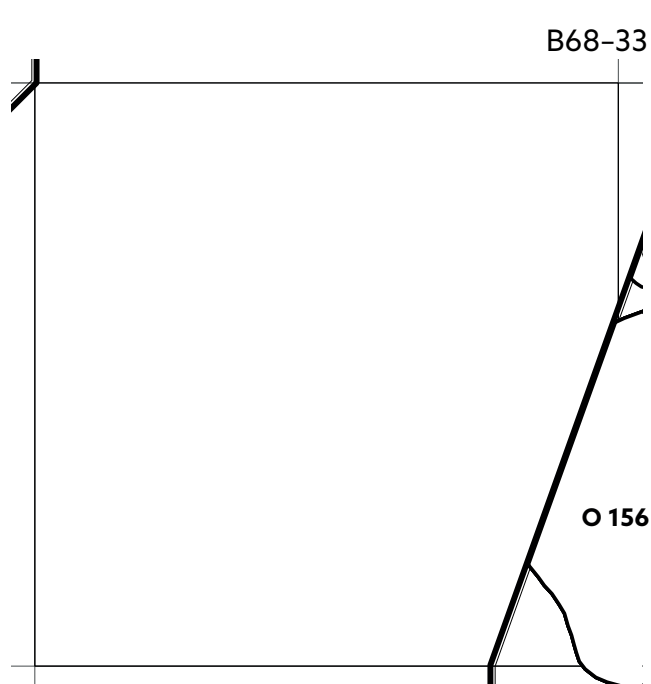
Poznámka: čtverec v blízkosti komunikace mezi Břeclaví a loveckým zámečkem Pohansko, nelze dále zkoumat.

Číslo čtverce B68-34 (č. obr. 206)

Rok výzkumu: 2013

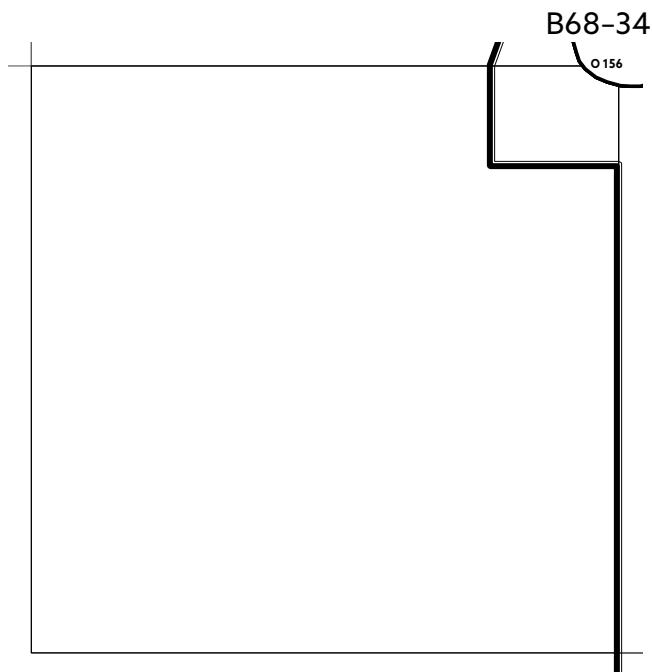
Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: zahloubený sídlištní objekt O156.

Obr. 205. Plán čtverce B68-33.

Obr. 206. Plán čtverce B68-34.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: –

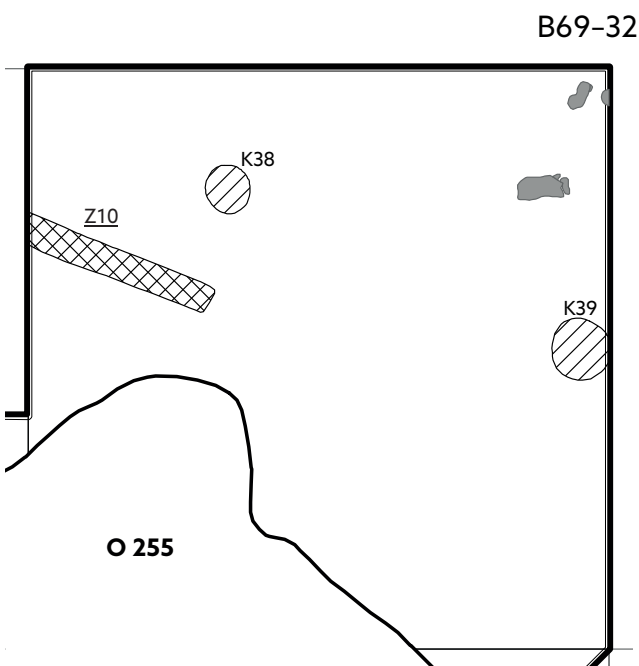
Poznámka: čtverec v blízkosti komunikace mezi Břec-laví a loveckým zámečkem Pohansko, nelze dále zkoumat.

Číslo čtverce B69-32 (č. tabulky 61, č. obr. 207)

Rok výzkumu: 2016

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubený sídlištní objekt O255 (s výběžkem na SV, který je v dokumentaci označen jako hypotetický starší objekt O258);

Obr. 207. Plán čtverce B69-32.

sloupcové jámy K38 a K39; líniový objekt – žlab Z10.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: malý fragment skla z neurčitého předmětu, sklo má nazelenalou barvu, rozměry: délka zlomku 2,15 cm, šířka 1 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P305848); fragment strusky (sektor čtverce 54, inv. č. P305846);

PUR02: zlomek krčku železné sekerovité hřivny, rozměry: délka 6,5 cm, šířka 1,5 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P305845); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky trojúhelníkový, rozměry: šířka 1 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 32, inv. č. P305844); kostěný předmět se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček, zlomek, hrot plochý / kuželovitý, rozměry: délka 9 cm, délka hrotu 5,1 cm, vnější průměr 1,4 cm, průměr hrotu 0,2 cm (sektor čtverce 11, inv. č. P305849); fragment strusky (sektor čtverce 54, inv. č. P305846); bez udání dokumentační úrovně: fragment strusky (inv. č. P305847).

Poznámka: –

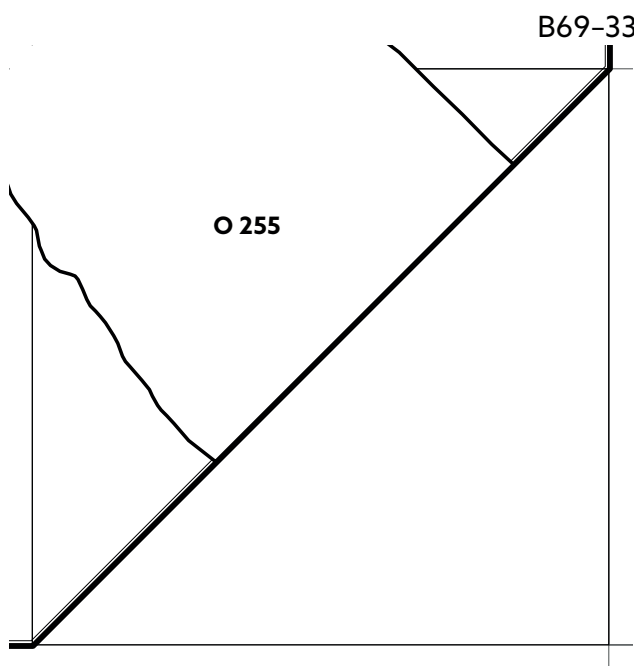
Číslo čtverce B69-33 (č. tabulky 62, č. obr. 208)

Rok výzkumu: 2016

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubený sídlištní objekt O255.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: železný hraněný hřeb, celý, hlavice kladívkovitá, rozměry: délka 7,4 cm, šířka 0,5 cm, hlavice 1,2 × 0,5 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P306133); celý keramický dvoukórnický přeslen o průměru 2,9 cm a výšce 2,4 cm, průměr otvoru 1 cm, váha 19 g (sektor čtverce 34, inv. č. P306142);

Obr. 208. Plán čtverce B69-33.

PUR02: fragment skla, sklo má lehce namodralou nebo nazelenalou barvu, která jevíce patrná na lomu artefaktu, rozměry: délka 2,8 cm, šířka 2,9 cm, tloušťka 0,5 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P306141); zlomek čepele železného nože, šířka čepele 1,1 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P306139); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky trojúhelníkový, rozměry: šířka 0,5 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 15, inv. č. P306134); zlomek železného pásku, rozměry: délka 5,5 cm, šířka 1,2 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P306136); zlomek hraněné tyčinky, rozměry: délka 2,2 cm, šířka 1,5 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P306138); zlomek svorového žernovu pouze se zachovalou mlecí plochou (sektor čtverce 45, inv. č. P306143).

Poznámka: čtverec nebyl prozkoumán v úplnosti.

Číslo čtverce B70–32 (č. tabulky 62, č. obr. 209)

Rok výzkumu: 2016

Kontexty evidovány v nadloží: –

Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubený sídlištní objekt O255; žlab Z10 zachází do nezkoumané části – západní okraj sondy z roku 2016.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky obdélníkový, rozměry: šířka 0,9 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 41, inv. č. P304750);

PUR02: fragment keramického tyglíku, formovaný v ruce, tvar trychtýřovitý, v horní části dochovaný průměr 3,9 cm, dno tyglíku se nezachovalo, výška dochované stěny 3,4 cm, tloušťka stěny 1 cm, okraj vytvarován do límce, tyglík složen ze dvou fragmentů nalezených na jiném místě, nelze slepit a rekonstruovat (dvě inv. č. P304752 + P304753 v sektoru 51); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rov-

né, rozměry: délka 9,3 cm, délka čepele 7,5 cm, šířka čepele 1,4 cm (sektor čtverce 52, inv. č. P304751).

Poznámka: čtverec nebyl prozkoumán v úplnosti.

Číslo čtverce B70–33 (č. tabulky 62, 63, č. obr. 210)

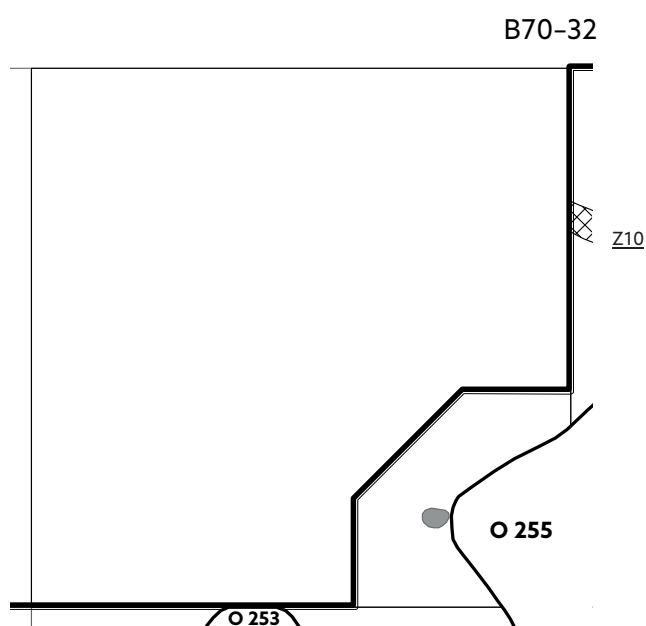
Rok výzkumu: 2016

Kontexty evidovány v nadloží: –

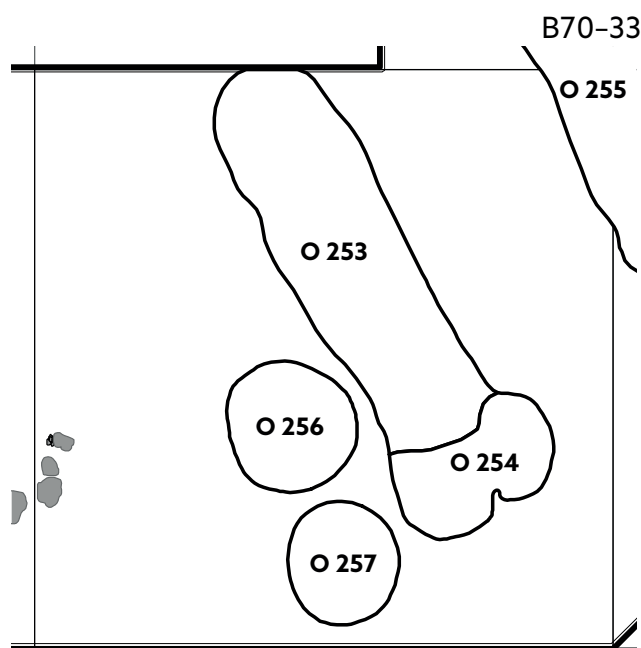
Kontexty evidovány v úrovni podloží: zahloubené sídlištní objekty – O253, O254, O255, O256, O257.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek laténského železného opaskového řetězu, rozměry: kroužek průměr 3,6 cm, ouško 1 průměr vně 2 cm, ouško 2 průměr vně 1,7 cm (sektor čtverce 44, inv. č. P305554); zlomek železného plechu, rozměry: délka 5,3 cm, šířka 1,8 cm, tloušťka 0,2 cm (sektor čtverce 14, inv. č. P305553); fragment keramiky se stopami natavené sklovité hmoty na povrchu, možná sloužil jako pomůcka při výrobě, tavení a zpracování barevných kovů (sektor čtverce 12, inv. č. P305561); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 54, inv. č. P305563);

PUR02: zlomek ostří sekery, délka ostří 5,9 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P305558); zlomek železného pásku, rozměry: délka 5,2 cm, šířka 1,1 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 33, inv. č. P305557); součásti vědra: rukojeť, zlomek, průřez rukojeti hraněný, ukončení rukojeti hákovité (sektor čtverce 14, inv. č. P305555); malý zlomek atase, tvar plechový lichoběžníkovitý nebo plechový obdélníkovitý, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P305559); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky trojúhelníkový, rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 24, inv. č. P305556); celý kamenný hranolovitý brousek, dvě brusné plochy, rozměry: max. délka 15 cm, šířka 5,8 cm, tloušťka 1,8–2,4 cm (inv.

Obr. 209. Plán čtverce B70–32.

Obr. 210. Plán čtverce B70–33.

č. P305562); fragment strusky (sektor čtverce 54, inv. č. P305560).

Poznámka: –

Číslo čtverce B71–32 (č. tabulky 63, č. obr. 211)

Rok výzkumu: 2016

Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: –

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek železné ocílky s třikrát ohnutými rameny, konce původně zakončené očkem, zachováno pouze 1 rameno, rozměry: dochovaná délka 6,1 cm, šířka 1,7 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 12, inv. č. P303477); zlomek pracovního konce řezbářského nožíku, rozměry: délka 4,3 cm, šířka 1 cm, tloušťka 0,3 cm (sektor čtverce 23, inv. č. P303478); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 24, inv. č. P303480);

PUR02: zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, rozměry: šířka čepele 1,8 cm (sektor čtverce 35, inv. č. P303479).

Poznámka: prázdný čtverec, nezkoumán v úplnosti.

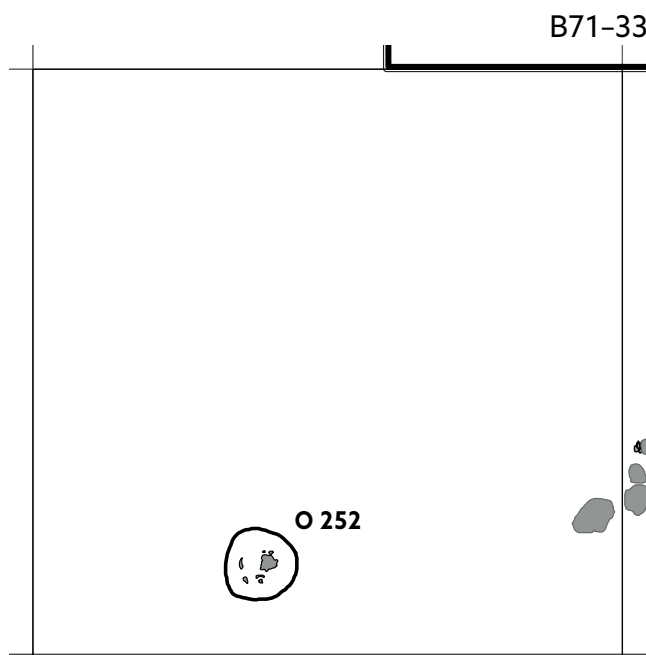
Číslo čtverce B71–33 (č. tabulky 63, č. obr. 212)

Rok výzkumu: 2016

Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: zahloubený sídlištní objekt O252 – samostatně stojící pyrotechnologické zařízení.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: železný hraněný hřeb, celý, plochá čtvercovitá hlavice, rozměry: délka 3,9 cm, šířka 0,5 cm, hlavice 1 × 1 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P304525); zlomek hranolovitého kamenného brousku, jedna brusná plocha, rozměry: šíř-

Obr. 212. Plán čtverce B71–33.

ka 2,3 cm, tloušťka 1,2–1,4 cm (sektor čtverce 53, inv. č. P304528); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 35, inv. č. P304530); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 53, inv. č. P304531);

PUR02: zlomek plného železného klíče se dvěma zuby, rozměry: délka 7,3 cm, šířka 1,9 cm, tloušťka 0,9 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P304526); zlomek keramického tyglíku formovaného v ruce, tvar kotlíkovitý/vakovitý, dochovaný průměr v horní části 3,2 cm, šířka spodní části u dna 1,9 cm, výška 2,7 cm, tloušťka stěny 0,5 cm, stopy silného přepálení z vnější strany – keramika přepálena do sklovité hmoty zejména u dna (sektor čtverce 12, inv. č. P304527); zlomek destičkovitého kamenného brousku, jedna brusná plocha, rozměry: tloušťka 0,7–0,9 cm (sektor čtverce 22, inv. č. P304529); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 42, inv. č. P304532).

Poznámka: –

Číslo čtverce B72–32 (č. tabulky 64, č. obr. 213)

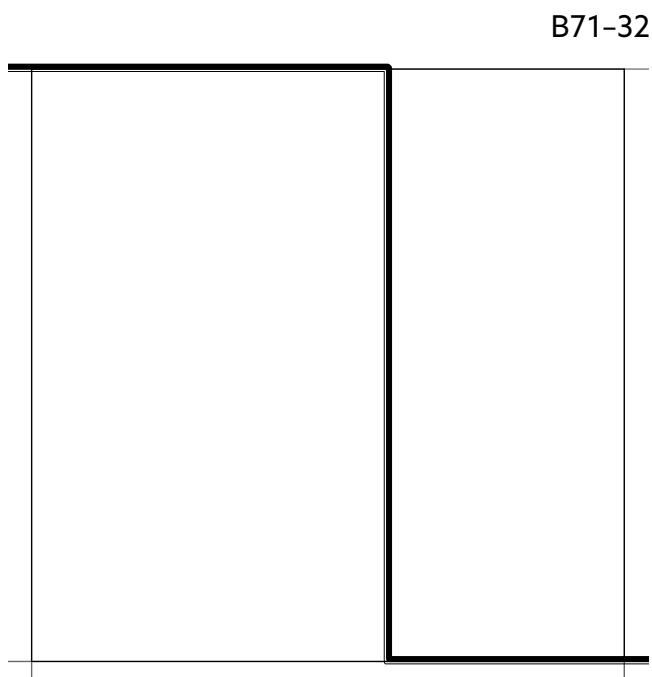
Rok výzkumu: 2016

Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: zahloubený sídlištní objekt O251 – pec destruovaná erozí břehu ramena řeky Dyje.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: zlomek keramického kotoučovitého přeslenu o průměru 2,2 cm a výšce 0,8 cm, průměr otvoru 0,9 cm, váha 3 g (sektor čtverce 52, inv. č. P302672); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 42, inv. č. P302673);

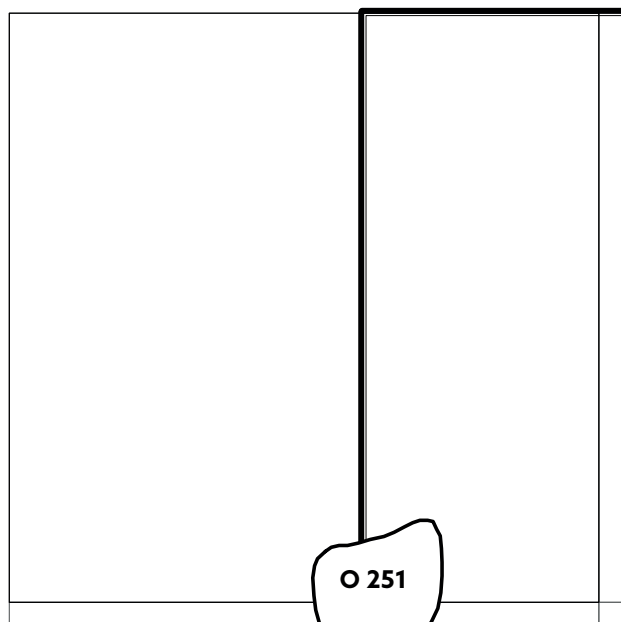
PUR02: železná ataše z vědra, typ plechový lichoběžníkový, rozměry: výška 9,5 cm, šířka 4,3 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 51, inv. č. P302671).

Obr. 211. Plán čtverce B71–32.

B72–32

Obr. 213. Plán čtverce B72–32.

Poznámka: téměř prázdný čtverec, nezkoumán v úplnosti.

Číslo čtverce B72–33 (č. tabulky 64, č. obr. 214)

Rok výzkumu: 2016

Kontexty evidované v nadloží: –

Kontexty evidované v úrovni podloží: zahloubený sídlištní objekt O251 – pec destruovaná erozí břehu ramena řeky Dyje.

Nálezy drobných předmětů v nadloží: PUR01: dva

fragmenty strusky (sektor čtverce 41, inv. č. P302912; sektor čtverce 43, inv. č. P302913);

PUR02: zlomek železné tyčinky s válcovitým průřezem, rozměry: délka 3,9 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 54, inv. č. P302911); zlomek destičkovitého kamenného brousku, tři brusné plochy, rozměry: délka 3,9 cm, šířka 1,3 cm, tloušťka 0,4 cm (sektor čtverce 43, inv. č. P302915); štípaná kamenná industrie (sektor čtverce 45, inv. č. P302914).

Poznámka: téměř prázdný čtverec, nezkoumán v úplnosti.

10.3 Popis sídlištních objektů

Číslo objektu 125 (č. tabulky 65; obr. 163)

Rok výzkumu: 2008

Čtverec: B64–37

Čísla kontextů: 7, 8

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 7; středně ulehlá, středně šedá písčité hlína; písek střední.

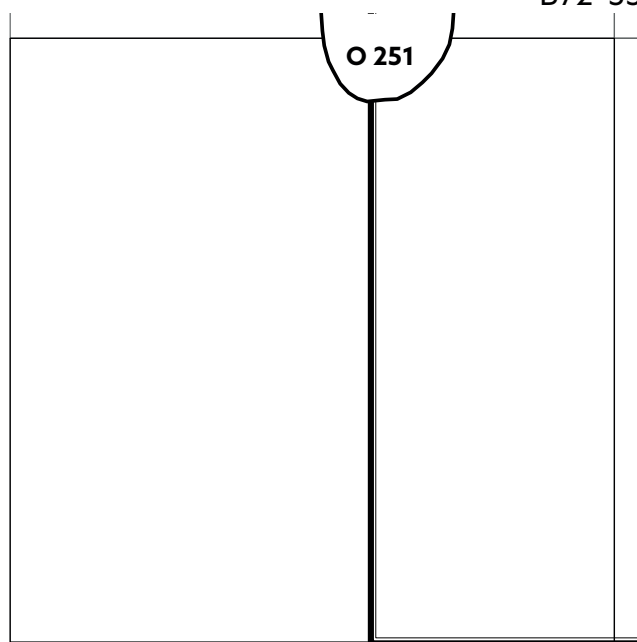
Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 8; tvar půdorysu oválný; rozměry 158 × 14 cm; orientace Z–V; profil příčný, podélný: neckovitý, stěny šikmé / kolmé přímé, dno hladké ploché.

Nálezy: keramika – 16 kusů, 116 g (inv. č. P235006–008) – jeden zlomek okraje; čtyři nezdobené výdutě; jedno dno; 10 drobných neinventovaných zlomků; vše z HŠP materiálu; drobné nekeramické nálezy – fragment železné skoby z hraněné železné tyčinky, dochované rozměry: délka 2,2 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P235009).

Poznámka:

B72–33

Obr. 214. Plán čtverce B72–33.

Číslo objektu 126 (č. tabulky 65, 66; obr. 148, 149)

Rok výzkumu: 2008

Čtverec: B63–37, B63–36

Čísla kontextů: 12, 40

Stratigrafický vztah: SV kratší stěna hrobové jámy H55 porušovala JZ roh sídlištního objektu 126.

Zásyp: kon. 12; středně ulehlá, středně černá písčité hlína; písek jemný; zejména ve střední části objektu a v JZ rohu u stěny zásyp obsahoval větší množství malých a středně velkých kamenů; výplň prorostlá kořeny vzrostlého kaštanu.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 40; tvar půdorysu nepravidelný lichoběžníkový; rozměry zkoumané délky 290 cm (část objektu zasahovala do nezkoumané plochy), max. šířka 183 cm, hloubka 18 cm; orientace Z–V; profil příčný, podélný: mísovitý, dno nepravidelné.

Nálezy: keramika – 117 kusů, 1 982 g (inv. č. P235010–062) – dva zlomky okraje; sedm fragmentů okraje s nezdobenou výdutí (dva pocházely z časně slovanského talíře); dva zlomky zdobené výdutě (jeden kus – pra-

věk); 39 zlomků nezdobených výdutí; šest kusů fragmentů dna (pět kotlovitých pocházelo z hrnců pražského typu); 61 drobných neinventovaných zlomků; 51 fragmentů zvířecích kostí, 277 g (inv. č. P235063); 11 zlomků mazanice, 15 g (inv. č. P235064); fragment uhlíku (inv. č. P235065).

Poznámka: objekt nebyl prozkoumán v úplnosti, jeho východní část zasahovala do nezkoumané části plochy.

Číslo objektu 127 (č. tabulky 67; obr. 149)

Rok výzkumu: 2008

Čtverec: B63–37

Čísla kontextů: 18, 19

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 18; zásyp se projevil už nad úrovní podloží (cca 15 cm); tvořila ho kumulace středně velkých až velkých kamenů, mezi kterými byla usazena černá písčítá hlína; mezi kameny byly patrné větší fragmenty keramiky (dna, nezdobené výdutě s okrajem keramiky pražského typu).

Relikty úprav / konstrukce: kon. 19; topeniště – na úrovni skrytého podloží se pod kamennou kumulací nacházely v JV části objektu zbytky topeniště; topeniště vyznačovala obdélníková plocha propálené hlíny o rozměrech 45 × 50 cm orientovaná směrem SV–JZ; na ploše se nacházely fragmenty hliněného propáleného výmazu a tři kameny s rezidui po výmazu.

Výkop: nesledováno.

Nálezy: keramika – 58 kusů, 1 388 g (inv. č. P235066–097) – tři zlomky okraje; jeden zlomek okraje se zdobenou výdutí; sedm fragmentů okraje s nezdobenou výdutí; šest zlomků zdobených výdutí; 28 zlomků nezdobených výdutí (jeden větší kus z mladší fáze keramiky pražského typu nesl známky slabě formujícího obtáčení); čtyři kusy fragmentů dna (vše pražský typ); jeden fragment z časné slovanského talíře; osm drobných neinventovaných zlomků; 31 zlomků zvířecích kostí, 139 g (inv. č. P235098); tři fragmenty malty, 105 g (inv. č. P252020); drobné nekeramické nálezy – celý destičkový kamenný brousek s jednou brusnou plochou, rozměry: délka 9,4 cm, šířka 5,5 cm, tloušťka 0,3–1,2 cm (inv. č. P235099).

Poznámka: –

Číslo objektu 128 (č. tabulky 68; obr. 148, 163)

Rok výzkumu: 2008

Čtverec: B64–37, B63–37

Čísla kontextů: 16, 17,

Stratigrafický vztah: výkop O128 byl v západní polovině porušen recentním liniovým objektem táhnoucím se přes celou otevřenou plochu S–J směrem.

Zásyp: kon. 16; kyprá, tmavě černá písčítá hlína s příměsí drobných kamenů, drobků malty a mazanice; písek jemný; u severní delší a také u západní kratší stěny objektu byl evidován větší plochý kámen; výplň byla prorostlá kořeny vzrostlého kaštanu.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 17; tvar půdorysu oválný; rozměry 182 × 100 × 16 cm; orientace Z–V; profil příčný, podélný: neckovitý, stěny šikmé / kolmé přímé, dno nepravidelné mírně konkávní.

Nálezy: keramika – 13 kusů, 214 g (inv. č. P235100–110) – jeden zlomek okraje; jeden zlomek okraje se zdobenou výdutí (spolu se dvěma fragmenty zdobené výdutě tvořily relikty keramického jedince se stopami silně formujícího obtáčení); pět zlomků zdobených výdutí (u jednoho fragmentu byl zaznamenán HDPR materiál); pět zlomků nezdobených výdutí; jeden fragment dna se stopami silně formujícího obtáčení; 12 fragmentů zvířecích kostí, 24 g (inv. č. P235111); drobné nekeramické nálezy – drobný železný zlomek, pravděpodobně z ataše vědra (inv. č. P235112); drobný železný zlomek, pravděpodobně z obroučky vědra (inv. č. P235113); celý kostěný předmět se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček, kloubní báze neopracovaná, hrot kuželovitý, max. délka 9,6 cm, délka hrotu 3,4 cm (inv. č. P235114); odřezek z parohu (inv. č. P235115).

Poznámka: –

Číslo objektu 129 (č. tabulky 68; obr. 148)

Rok výzkumu: 2008

Čtverec: B63–36

Čísla kontextů: 49, 50

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 49; tuhá, středně hnědá písčítá hlína s příměsí velmi drobných kamenů, drobků malty, uhlíků a mazanice; písek střední; výplň byla prorostlá kořeny vzrostlého kaštanu.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 50; tvar půdorysu kruhový; rozměry půdorysu v úrovni podloží 90 × 85 cm, v úrovni dna objektu 100 × 89 cm, hloubka 55 cm; profil příčný, podélný: vakovitý, stěny šikmé / konkávní, dno hladké konkávní.

Nálezy: keramika – 58 kusů, 344 g (inv. č. P235116–132) – jeden zlomek zdobené výdutě; 19 zlomků nezdobených výdutí; 38 drobných neinventovaných střepů; identifikován byl pouze hrubý špatně pálený materiál; 20 zlomků zvířecích kostí, 54 g (inv. č. P235133); fragment uhlíku; drobné nekeramické nálezy – zlomek železné tulejky, dochovaná délka 2,4 cm, šířka 1,8 cm, tloušťka 0,15 cm (inv. č. P235134).

Poznámka: interpretace sídlištního objektu – zásobní jáma.

Číslo objektu 130 (č. tabulky 69, 70; obr. 163, 164)

Rok výzkumu: 2008, 2012

Čtverec: B64–37, B64–38

Čísla kontextů: 55, 76, 714, 736

Stratigrafický vztah: sídlištní objekt 130 byl porušen v jižní části výkopem sloupu elektrického vedení; severovýchodní kratší stěna hrobu H190 porušila výkop

objektu 130; jihozápadní část hrobu H196 se zahlubovala do záspy objektu 130 a porušovala tak jeho jiho- východní část.

Zásyp: kon. 55; měkká, černá písčítá hlína s příměsí drobků malty, uhlíků a mazanice; písek střední; výraznou součástí záspy byla kumulace nepravidelného i plochého lomového kamene středně velkých a velkých rozměrů; kameny byly soustředěny především v SZ části objektu; směrem na JV stranu, kde byl výkop narušen recentní jámou, kamene ubývalo;

– kon. 714; tvrdá, ulehlá, tmavě šedá písčítá hlína; písek jemný až střední; zásyp byl bohatý na nálezy zvířecích, rybích kostí a šupin.

Relikty úprav / konstrukce: schodovitá úprava stěny v SZ části objektu.

Výkop: kon. 76, 736; tvar půdorysu nepravidelný; orientace SZ–JV; rozměry: délka 280 cm, šířka 190 cm, hloubka 65 cm od úrovně podloží; profil příčný: neckovitý s jedním stupněm, stěny šikmé nepravidelné; profil podélný: neckovitý se dvěma stupni, stěny šikmé nepravidelné, dno nepravidelné.

Nálezy: keramika – 381 kusů, 3 746 g (inv. č. P235135–256, P247095–145) – 11 zlomků okrajů; osm zlomků okrajů se zdobenou výdutí; 73 zlomků zdobených výdutí (u dvou fragmentů byl rozpoznán tuhový hrubý keramický materiál); 77 zlomků nezdobených výdutí; 29 fragmentů dna (jeden zlomek vyroben z jemného tuhového materiálu); 183 drobných neinventovaných střepů; některé fragmenty nesly stopy po silně formujícím obtáčení (31 kusů); obtáčení bylo evidováno zejména u větších kusů, ze kterých se daly rekonstruovat větší části nádob; převažoval HŠP materiál (129 kusů); u 32 fragmentů byl rozeznán HDP materiál; u 31 fragmentů dokonce HDPR; právě z tohoto materiálu byla vyrobena jediná rekonstruovatelná celá nádoba zdobená kombinací vlnovek a rýh; osm zlomků mazanice, 70 g (inv. č. P247148); 400 fragmentů zvířecích kostí, 1 795 g (inv. č. P235257, P247146); zlomky rybích kostí a šupin (inv. č. P235258, P247147); osm fragmentů malty, 374 g (inv. č. P252023); vzorek uhlíku (inv. č. P247149); drobné nekeramické nálezy – zlomek keramického bochánkovitého přeslenu o výšce 1,56 cm (inv. č. P235261); zlomek keramického dvoukónického přeslenu o výšce 2,2 cm (inv. č. P235262); zlomek kamenného dvoukónického přeslenu o průměru 2,8 cm a výšce 1,5 cm, průměr otvoru 1 cm (inv. č. P235263); zlomek železné jednoramenné hraněné skoby, max. délka 3,3 cm, max. šířka 0,6 cm, délka ramena 2 cm (inv. č. P235264); zlomek železného kroužku o průměru 1 cm, síla drátu 0,2 cm (inv. č. P235265/1); železný kroužek o průměru 1,1 cm, síla drátu 0,2 cm (inv. č. P235265/2); železný kroužek o průměru 1,2 cm, síla drátu 0,2 cm (inv. č. P235265/3); zlomek obroučky z vědra, obdélníkový průřez, šířka pásku 0,8 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P235266/1); zlomek obroučky z vědra, půlkulatý průřez, šířka pásku 0,8 cm, tloušť-

ka 0,3 cm (inv. č. P235266/2); zlomek destičkovitého kamenného brousku, čtyři brusné plochy, dochované rozměry: délka 5,4 cm, šířka 4,1 cm, tloušťka 1,3 cm (inv. č. P235267).

Poznámka: v roce 2008 nebyl objekt prozkoumán v úplnosti; na jižní straně zasahoval do nezkoumané části plochy; tato plocha byla odkryta v roce 2012 a objekt byl prozkoumán kompletně (kontexty 714, 736).

Číslo objektu O131 (č. tabulky 70; obr. 162)

Rok výzkumu: 2008

Čtverec: B64–36

Čísla kontextů: nekontextováno.

Stratigrafický vztah: vzájemný stratigrafický vztah sídlištních objektů O138 a O131 není jasný.

Zásyp: nesledováno.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: tvar oválný; rozměry: 80 × 58 cm, hloubka nesledována.

Nálezy: –

Poznámka: –

O132 (č. tabulky 70; obr. 162)

Rok výzkumu: 2008

Čtverec: B64–36

Čísla kontextů: nekontextováno.

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: nesledováno.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: tvar obdélníkový se zaoblenými rohy; rozměry: 86 × 50 cm, hloubka nesledována.

Nálezy: –

Poznámka: –

O133 (č. tabulky 70; obr. 147)

Rok výzkumu: 2008

Čtverec: B63–35

Čísla kontextů: nekontextováno.

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: nesledováno.

Relikty úprav / konstrukce:

Výkop: tvar nepravidelný čtvercový; rozměry: 153 × 140 × 20 cm.

Nálezy: –

Poznámka: –

Číslo objektu 134 (č. tabulky 71, 72; obr. 144, 158)

Rok výzkumu: 2010

Čtverec: B64–32, B63–32

Čísla kontextů: 189, 190, 191, 192, 215

Stratigrafický vztah: jihozápadní část objektu 134 byla poničena hrobovými jámami H78 a H79. **Zásyp:** kon. 189; pevná, středně ulehlá, tmavě černošedá písčítá hlína s příměsí drobných kamenů; písek jemný; vrstva bohatá na rybí šupiny a keramické střepy; max. síla 46 cm; výskyt od úrovně začištěného podloží do hloubky 46 cm;

– kon. 190; tvrdý, ulehlý, středně šedý hlinitý písek; písek jemný až střední; max. síla 43 cm; výskyt od úrovně začištěného podloží do hloubky 89 cm;

– kon. 191; tuhý, středně ulehlý, středně žlutoběžový hlinitý písek; písek jemný; max. síla 18 cm; výskyt od hloubky 38 cm do 68 cm – v profilu se jevil jako lichoběžníková čočka o rozměrech jednotlivých stran 35 × 9 × 20 × 16 cm vklíněná mezi kon. 189 a 190;

– kon. 192; tuhý, středně ulehlý, světlý žlutoběžový hlinitý písek; písek jemný; max. síla 24 cm; výskyt od hloubky 15 cm do 85 cm – v profilu se jevil jako klínovitý splach podél delší jihovýchodní stěny objektu.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 215; tvar půdorysu nepravidelný obdélníkový; rozměry zkoumané délky 370 cm, dochovaná šířka 160 cm, hloubka 89 cm; profil příčný: mísovité s dvěma stupni, stěny šikmé, výška stupně 50–60 cm; dno nepravidelné konkávní.

Nálezy: kon. 189; keramika – 221 kusů, 3 746 g, rozpoznáno min. 15 keramických jedinců (inv. č. P243072–216) – 11 zlomků okrajů; sedm zlomků okrajů se zdobenou výdutí; 58 zlomků zdobených výdutí; 53 zlomků nezdobených výdutí; 14 fragmentů dna; 77 drobných neinventovaných střepů; jeden okraj s nezdobenou výdutí pravěkého stáří; u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po silně formujícím obtáčení; převažoval HŠP materiál; u 13 fragmentů byl rozeznán HDP materiál; u šesti fragmentů dokonce HDPR; ve čtyřech případech byl u zdobené keramiky evidován JŠP materiál; devět kusů mazanice, 115 g (inv. č. P243280); 176 zlomků zvířecích kostí, 598 g (inv. č. P243278); rybí kosti a šupiny (inv. č. P243287); 19 fragmentů malty, 211 g (inv. č. P243282); zuhelnatělé semeno (inv. č. P243285); fragmenty uhlíků (inv. č. P243284);

– kon. 190; keramika – 122 kusů, 1 019 g, rozpoznáno min. sedm keramických jedinců (inv. č. P243217–276) – devět zlomků okrajů; 27 zlomků zdobených výdutí; 23 zlomků nezdobených výdutí; čtyři fragmenty dna; 64 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po silně formujícím obtáčení; dominoval HŠP materiál; u osmi fragmentů byl rozeznán HDP materiál; u pěti fragmentů dokonce HDPR; 54 kusů mazanice, 386 g (inv. č. P243281); 146 fragmentů zvířecích kostí, 1 190 g (inv. č. P243279); dva kusy strusky, 20 g (inv. č. P243286); drobné nekeramické nálezy – zlomek keramického bochánkovitého přeslenu o průměru 2,1 cm a výšce 0,9 cm, průměr otvoru 0,9 cm (inv. č. P243288); zlomek kamenného dvoukónického přeslenu o průměru 1,85 cm a výšce 1 cm, průměr otvoru 0,9 cm (inv. č. P243289); železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, délka max. 12,2 cm, délka čepele 8,5 cm, šířka čepele 1,35 cm (inv. č. P243291); zlomek železného plechu, max. délka 2,7 cm, max. šířka 0,9 cm, max. tloušťka 0,5 cm;

– nálezy z výplně objektu bez uvedení kontextu: kera-

mika – 340 kusů, 2 696 g, rozpoznáno min. 15 keramických jedinců (inv. č. P242883–243071) – 16 zlomků okrajů; dva zlomky okrajů se zdobenou výdutí; 93 zlomků zdobených výdutí; 71 zlomků nezdobených výdutí; 11 fragmentů dna; 147 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po silně formujícím obtáčení, u jednoho kraje byly jasné stopy formování v ruce; převažoval HŠP materiál; u 12 fragmentů byl rozeznán HDP materiál a rovněž tak u 12 zlomků HDPR; na dvou zdobených a jedné nezdobené výduti byl evidován JŠP materiál; 746 zlomků zvířecích kostí, 3 750 g (inv. č. P243277); fragmenty uhlíků (inv. č. P243283); drobné nekeramické nálezy – zlomek jednoduché kroužkovité bronzové náušnice s uzlíčky (typ 7.3 podle *Dostál 1966*), průměr oblouku 1,4 cm, průměr drátu 0,2 cm (inv. č. P243290); drobný zlomek železně hraněné tyčinky (inv. č. P243292); zlomek železně hraněné tyčinky, max. délka 3,5 cm, max. šířka 0,6 cm (inv. č. P243293); zlomek železně jedno-ramenné skoby, max. délka 2,2 cm, max. šířka 0,4 cm, délka ramena 1,3 cm (inv. č. P243294); fragment z ryolitového žernovu (inv. č. P244992).

Poznámka: –

Číslo objektu 135 (č. tabulky 72; obr. 188, 189)

Rok výzkumu: 2010, 2011, 2012

Čtverec: B66–37, B66–38

Čísla kontextů: kon. 244, 600

Stratigrafický vztah: destrukce nadzemní stavby s kamenným otopným zařízením (O135) překrývala hrob H195, který se nacházel v její blízkosti směrem na SZ; jižní část destrukce povrchového objektu překrývala mělce založený hrob skrčence H97.

Zásyp: kon. 600; tvrdá ulehlá tmavě šedá prachová hlína promísená s tvrdým, ulehlým, světle žlutošedým hlinitým pískem; zásyp obsahoval velké množství drobných, malých až středně velkých kamenů; písek jemný, střední až hrubý; zásyp bohatý na keramické střepy a fragmenty mazanice; báze kamenné kumulace ležela 10–20 cm nad úrovní začištěného podloží; max. síla vrstvy 25 cm; měla nepravidelný tvar s max. rozměry cca 633 × 230 až 450 cm s delší osou ve směru SZ–JV; v roce 2008 bylo z destrukce vybráno a evidováno 71 velkých až středně velkých kamenů o celkové váze 29 kg; v roce 2011 bylo evidováno 173 velkých až středně velkých kamenů o celkové váze 81 kg.

Relikty úprav / konstrukce: kon. 244; kamenná pec, nezahlobená do podloží – přibližně čtvercového půdorysu o rozměrech 100 × 90 cm; max. výška dochované obvodové kamenné konstrukce 25 cm; otvor k topeništi byl orientován k jihozápadu; rozměry topeniště 35 × 65 cm; relikta pece byl tvořen 21 kameny o váze 88,5 kg.

Výkop: –

Nálezy: keramika – 337 kusů, 3 146 g, rozpoznáno min. 16 keramických jedinců, ze kterých šlo zrekon-

struovat téměř tři úplné nádoby (inv. č. P243296–377) – 12 zlomků okrajů (tři z nich patřily nádobám pražského typu); osm zlomků okrajů se zdobenou výdutí; 80 zlomků zdobených výdutí; 112 zlomků nezdobených výdutí; 20 fragmentů dna; 105 drobných neinventovaných střepů (mezi nimi byly identifikovány střepy z doby laténské a římské); u větších fragmentů keramiky byly rozpoznány stopy po silně formujícím obtáčení (138 ks); převažoval HŠP materiál; u 13 fragmentů byl rozeznán HDP materiál; u čtyř fragmentů dokonce HDPR; ve čtyřech případech byl u zdobené keramiky evidován JŠP materiál a u jedné nezdobené výdutě materiál JDPO; 607 kusů mazanice, 11 810 g (inv. č. P243379, P244988); 58 zlomků zvířecích kostí (inv. č. P243378); jedna lidská kost, patrně z jedince z H97 (inv. č. P246917).

Poznámka: jedná se o zbytky destrukce povrchového sídlištního objektu s kamenným otopným zařízením.

Číslo objektu 136 (č. tabulky 73; obr. 163)

Rok výzkumu: 2010

Čtverec: B64–37

Čísla kontextů: 211, 212

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 211; tvrdý, ulehlý, šedožlutý hlinitý písek jemné, střední až hrubé zrnitosti.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 212; tvar půdorysu oválný; rozměry 82 × 38 × 20 cm; orientace JV–SZ; profil příčný, podélný: neckovitý, stěny šikmé / kolmé přímé, dno hladké ploché.

Nálezy: –

Poznámka: –

Číslo objektu 137 (č. tabulky 73, 74; obr. 171, 172)

Rok výzkumu: 2010

Čtverec: B65–33, B65–32

Čísla kontextů: 208, 209, 210, 246

Stratigrafický vztah: severní kratší stěna hrobové jámy H145 porušila sídlištní objekt O137 v jeho jihozápadní části.

Zásyp: kon. 208; pevná, středně ulehlá, tmavě šedá písčité hlína s příměsí drobných a malých kamenů; písek jemný až střední; max. síla 23 cm; výskyt od úrovně začištěného podloží do hloubky 23 cm;

– kon. 209; tuhý, ulehlý, středně šedobéžový hlinitý písek s ččkami žlutého písku; písek jemný až střední; max. síla 16 cm; výskyt od úrovně začištěného podloží (v západní části objektu) do hloubky 28 cm;

– kon. 210; tuhý, ulehlý, středně hnědobéžový hlinitý písek s příměsí drobných a malých kamenů; písek jemný až střední; max. síla 26 cm; výskyt od 22 cm do 48 cm od úrovně začištěného podloží.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 246; tvar půdorysu nepravidelný; rozměry 270 × 138 × 48 cm; orientace SSZ–JJV; profil příčný:

neckovitý s jedním stupněm, stěny šikmé přímé / konkávní, profil podélný: nesledováno, dno nepravidelné konkávní; hloubka stupně 28–30 cm.

Nálezy: kon. 208; keramika – 54 kusů, 512 g, rozpoznáno min. šest keramických jedinců, jeden z nich s příměsí slídy v keramické hmotě (inv. č. P243452–471) – sedm zlomků okrajů; dva zlomky okrajů se zdobenou výdutí; sedm zlomků zdobených výdutí; devět zlomků nezdobených výdutí; jeden fragment dna; 28 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů keramiky byly rozpoznány stopy po silně formujícím obtáčení (13 ks); převažoval HŠP materiál; u dvou fragmentů okrajů byl rozeznán HDP materiál; dva fragmenty malty, 97 g (inv. č. P243475);

– kon. 209, 210; sedm fragmentů malty, 340 g (inv. č. P243476);

– kon. 210; drobné nekeramické nálezy – zlomek železné průvlečky obdélníkového tvaru, délka 2 cm, šířka 1,7 cm, max. tloušťka 0,6 cm (inv. č. P243478);

– nálezy z výplně objektu bez uvedení kontextu: keramika – 201 kusů, 2046 g, rozpoznáno min. 12 keramických jedinců (inv. č. P243380–243451) – 11 zlomků okrajů; šest zlomků okrajů se zdobenou výdutí; 43 zlomků zdobených výdutí; 41 zlomků nezdobených výdutí; 12 fragmentů dna (u jednoho z nich evidujeme nejasnou plastickou značku); 88 drobných neinventovaných střepů (z toho jeden pravděpodobně pravěký); u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po silně formujícím obtáčení (44 zlomků), u tří okrajů byly jasné stopy formování v ruce; převažoval HŠP materiál (91 zlomků); u 20 fragmentů byl rozeznán HDP materiál; HDPR pouze u dvou fragmentů; mazanice – 26 fragmentů, 334 g (inv. č. P243473); 162 zlomků zvířecích kostí, 1 320 g (inv. č. P243472); fragmenty rybích kostí a šupin (inv. č. P243477); 87 fragmentů malty, 2 725 g (inv. č. P143474).

Poznámka: –

Číslo objektu 138 (č. tabulky 75; obr. 148, 162)

Rok výzkumu: 2010

Čtverec: B64–36, B63–36

Čísla kontextů: 245

Stratigrafický vztah: stratigrafický vztah sídlištních objektů O138 a O131 je nejasný.

Zásyp: kon 245; pevná, ulehlá, tmavě hnědá písčité hlína s nepatrnou příměsí malých kamenů; písek jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: tvar půdorysu nepravidelný kruhový; rozměry půdorysu v úrovni podloží 89 × 94 cm; hloubka výkopu 84 cm; profil příčný: vakovitý, stěny šikmé / konkávní konvexní, profil podélný: nesledováno, dno konkávní.

Nálezy: keramika – 51 kusů, 767 g, rozpoznáno min. osm keramických jedinců (inv. č. P243485–500) – čtyři zlomky okrajů; tři zlomky okrajů s nezdobenou výdutí (jeden z nich druhotně přepálený); 20 zlomků nezdo-

bených výdutí (dva z nich silně druhotně přepálené); jeden fragment dna; 23 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po formování keramiky v ruce (8 ks – keramika pražského typu); rozpoznán byl pouze HŠP materiál; 26 zlomků zvířecích kostí, 265 g (inv. č. P243501); vzorek uhlíku (inv. č. P243502).

Poznámka: časně slovanská zásobní jáma.

Číslo objektu 139 (č. tabulky 75; obr. 174, 175)

Rok výzkumu: 2010

Čtverec: B65–36, B65–35

Čísla kontextů: 266, 267

Stratigrafický vztah: severní konec sídlištního objektu 139 byl poničený výkopem hrobové jámy H117

Zásyp: kon. 266; pevná, středně ulehlá, černá sazovitá písčité hlína; písek jemný.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 267; tvar půdorysu nepravidelný; dochovaná délka objektu 160 cm, šířka 120 cm, hloubka 7 cm; orientace pravděpodobně S–J; profily: nesledováno, dno nepravidelné, konkávní.

Nálezy: keramika – 21 kusů, 577 g, podařilo se rozpoznat min. dva keramické jedince (inv. č. P243503–519) – jeden zlomek okraje; jeden zlomek okraje s nezdobenou výdutí; dva zlomky zdobených výdutí; 13 zlomků nezdobených výdutí (jeden prokazatelně patří ke keramice pražského typu); čtyři fragmenty drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů keramiky byly rozpoznány stopy po ručním zpracování (15 ks); převažoval HŠP materiál; u jednoho fragmentu výdutě zdobené hřebenovým pásem byl rozeznán HDP materiál; čtyři fragmenty zvířecích kostí (inv. č. P243520).

Poznámka: –

Číslo objektu 140 (č. tabulky 76, 77; obr. 160, 161, 173, 174)

Rok výzkumu: 2008–2011

Čtverec: B64–34, B64–35, B65–34, B65–35

Čísla kontextů: 155, 156, 157, 158, 159, 160, 197, 332

Stratigrafický vztah: pozůstatky kostela byly poničeny základovým žlabem a betonovými základy budovy z třicátých let 20. století.

Zásyp: kon. 155; vrstva ležící nad destrukcí skládající se z kamenů a malty ze zdiva kostela; kyprá, středně hnědá písčité hlína s malým obsahem středně velkých kamenů; písek střední; max. síla 15 cm; výskyt 10 cm od úrovně současného povrchu do hloubky 25 cm;

– kon. 156; pozůstatky z destrukce nadzemního zdiva kostela (paralelní s kon. 197, 332); tuhá, středně hnědá písčité hlína s vysokým obsahem středně velkých a velkých kamenů a středně velkých, malých a drobných fragmentů malty; písek střední; max. síla 15 cm; výskyt 10 cm od úrovně současného povrchu do hloubky 30 cm;

– kon. 197; pozůstatky z destrukce nadzemního zdiva

kostela (paralelní s kon. 156, 332); středně ulehlá, středně šedočerná písčité hlína s výskytem kamenů a fragmentů malty; písek střední; max. síla 20 cm; výskyt 10 cm od úrovně současného povrchu do hloubky 30 cm;

– kon. 332; pozůstatky z destrukce nadzemního zdiva kostela (paralelní s kon. 156, 197); ulehlá, středně šedá písčité hlína s vysokým obsahem středně velkých kamenů a fragmentů malty; písek střední; max. síla 25 cm; výskyt 36 cm od úrovně povrchu betonových základů do hloubky 61 cm; v ploše: nepravidelný tvar o rozměrech 300 × 110 cm;

– kon. 157; „negativ“ základů kostela; měkká, středně ulehlá, středně černošedá písčité hlína s výskytem malých kamenů a středně velkých až velkých fragmentů malty; písek střední; max. síla 50 cm; výskyt 20 cm od úrovně současného povrchu do hloubky 70 cm.

Relikty úprav / konstrukce: kon. 160; vertikalizovaná část destrukce nadzemní na maltu zděné kamenné zdi; lomový kámen; délka 170 cm; šířka 50 cm; výška 20 cm; líc hrubě formovaný;

– kon. 159; na sucho kladená kamenná zeď z lomového kamene; základové zdivo kostela; délka 220 cm; šířka 80 cm; výška 40 cm; líc nepravidelný.

Výkop: kon. 158; žlab pro položení na sucho kladeného kamenného základového zdiva a dřevěné sloupové konstrukce; tvar půdorysu kostela kruhový; vnější průměr lodi cca 600 cm; vnitřní průměr lodi 450–500 cm; šířka žlabu 60–95 cm; hloubka žlabu 15–30 cm od úrovně začistěného podloží; profil žlabu příčný: neckovitý, neckovitý s dvěma stupni, stěny šikmé přímé / nepravidelné, profil žlabu podélný: nesledováno, dno žlabu nepravidelné ploché; do dna žlabu se v pravidelných rozestupech zahlubovaly po dvojicích sloupové jámy; rozestup soujámí byl nejčastěji 150 cm; průměry sloupových jam 20–30 cm, hloubka sloupových jam od podloží 4–28 cm.

Nálezy: kon. 157; keramika – 72 kusů, 784 g, rozpoznáno min. 15 keramických jedinců (inv. č. P245098–112)

– pět zlomků okraje; 22 zlomků zdobených výdutí; 11 zlomků nezdobených výdutí; osm fragmentů dna (jeden zlomek snad patří ke keramice pražského typu); tři zlomky z talíře (keramika pražského typu); 23 fragmentů drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po silně formujícím obtáčení (21 zlomků); převažoval HŠP materiál; u čtyř zlomků byl rozeznán HDP materiál (u jednoho okraje byla detekována připálenina); u šesti zlomků JŠP materiál; šest fragmentů mazanice, 117 g (inv. č. P244987); drobné nekeramické nálezy – zlomek železného plechu o rozměrech 3,4 × 2,2 cm; tloušťka 0,2–0,5 cm (inv. č. P245209);

– kon. 332; keramika – osm kusů, 20 g (inv. č. P245133–139) – osm fragmentů drobných neinventovaných střepů; bez dalších charakteristik; drobné nekeramické nálezy – sedm zlomků bronzového plechu o tloušťce 0,02 cm (inv. č. P245205/11); dva zlomky bronzového

plechu o tloušťce 0,02 cm (inv. č. P245205/9);

– nálezy z výplně objektu bez uvedení kontextu: keramika – 204 kusů, 1 804 g, rozpoznáno min. 17 keramických jedinců (inv. č. P245140–157, P245159–164) – devět zlomků okrajů; jeden zlomek okraje s nezdobenou výdutí; 18 zlomků zdobených výdutí; 65 zlomků nezdobených výdutí; osm fragmentů dna; 103 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po silně formujícím obtáčení (pět zlomků), u dvou okrajů byly jasné stopy formování v ruce (keramika pražského typu); převažoval HŠP materiál (78 zlomků); u 11 fragmentů byl rozeznán JŠP materiál; u 14 zlomků výdutí bylo evidováno druhotné přepálení, u zlomku dna dokonce silné druhotné přepálení; drobné nekeramické nálezy – fragmentárně dochovaný parohový zdobený jednostranný třívrstvý hřeben (výzdoba: kombinace šrafury, linie a kruhu se středovým bodem), dochováno 6 spojovacích železných nýtků, rozměry: dochovaná délka 11,8 cm; dochovaná šířka 2 cm, tloušťka 1 cm (inv. č. P246768); železný hraněný hřeb, celý, s plochou kruhovou hlavici, rozměry: délka 2,5 cm, šířka 0,4 cm, hlavice 0,8 × 0,6 cm (inv. č. P245206); zlomek jednoramenné hraněné železné skoby, rozměry: délka 4,2 cm, šířka 0,9 cm, tloušťka 0,22 cm (inv. č. P245207); zlomek železné hraněné tyčinky, rozměry: délka 2,35 cm, šířka 0,55 cm, tloušťka 0,55 cm (inv. č. P245208/4); zlomek prohnutého železného plechu o rozměrech 4,9 × 3 cm, tloušťka 0,23–0,3 cm (inv. č. P245208/1); zlomek dvou železných plíšků spojených hřebem o rozměrech 3,2 × 2,8 cm, tloušťka 0,3–0,6 cm (inv. č. P245208/2); zlomek rohové části železného plechového kování s hřebíkem pro uchycení k jinému materiálu, rozměry: 4,7 × 3,1 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P245208/3); zlomek železného plechu o rozměrech 1,9 × 1,6 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P246366/1); 34 drobných zlomků bronzového plechu o tloušťce 0,02 cm (inv. č. P245205/1); dva drobné zlomky bronzového plechu o tloušťce 0,02 cm (inv. č. P245205/2); drobný zlomek bronzového plechu o tloušťce 0,02 cm (inv. č. P245205/3); drobný zlomek prohnutého bronzového plechu o tloušťce 0,02 cm (inv. č. P245205/4); tři drobné zlomky bronzového plechu o tloušťce 0,02 cm (inv. č. P245205/5); drobný zlomek bronzového plechu o tloušťce 0,02 cm (inv. č. P245205/6); tři drobné zlomky bronzového plechu o tloušťce 0,02 cm (inv. č. P245205/7); šest drobných zlomků bronzového plechu o tloušťce 0,02 cm (inv. č. P245205/8);); drobný zlomek prohnutého bronzového plechu o tloušťce 0,02 cm (inv. č. P245205/10);

Poznámka: centrální sakrální stavba – rotunda; podrobné zpracování objektu č. 140 – rotundy – je v článku autorského kolektivu Macháček – Balcárková – Čáp – Dresler – Přichystal – Přichystalová – Schuplerová – Sládek 2014, na stránkách 87–153, v časopise Památky archeologické CV.

Číslo objektu 141 (č. tabulky 78; obr. 184)

Rok výzkumu: 2011

Čtverec: B66–33

Čísla kontextů: 377

Stratigrafický vztah: jižní konec objektu byl poničen výkopem hrobové jámy H163; severní kratší stěna objektu byla porušena hrobovou jámou H161 a H165; delší západní stěna objektu 141 splývala se stěnou sídlištní jámy 142; pravděpodobně je výkop jámy 141 mírně narušen mladším výkopem jámy 142.

Zásyp: kon. 377; tuhá, tmavě černá písčité hlína s výraznou příměsí středně velkých kamenů.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: tvar půdorysu nepravidelný obdélníkový; dochovaná délka objektu 200 cm, šířka 102 cm, hloubka 18 cm; orientace SSZ–JJV; profily: nesledováno, dno nepravidelné, ploché.

Nálezy: keramika – 73 kusů, 677 g, podařilo se rozpoznat min. tři keramické jedince (inv. č. P245210–252) – jeden zlomek okraje; tři zlomky okraje se zdobenou výdutí; 11 zlomků zdobených výdutí; 27 zlomků nezdobených výdutí; dva fragmenty dna; 29 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po silně formujícím obtáčení (čtyři zlomky, jeden z nich – okraj se zdobenou výdutí – měl na vnitřní straně technologickou stopu po napojování pásků a zároveň stopy po připálení); identifikován byl pouze HŠP materiál (44 zlomků); 243 zlomků zvířecích kostí, 1 226 g (inv. č. P245253); rybí kost (inv. č. P245254); pět fragmentů malty, 54 g (inv. č. P245255).

Poznámka: –

Číslo objektu 142 (č. tabulky 78, 79; obr. 184)

Rok výzkumu: 2011

Čtverec: B66–33

Čísla kontextů: 378, 379

Stratigrafický vztah: na jihovýchodní straně byl objekt porušen výkopem hrobové jámy H163; ze západu výplň objektu porušoval hrob H194; východní stěna výkopu sídlištního objektu 142 splývala se západní delší stěnou sídlištní jámy 141 (možná ji i narušovala).

Zásyp: kon. 378; tuhá, středně hnědá písčité hlína s příměsí středně velkých kamenů; max. síla 18 cm; od úrovně začistěného podloží do hloubky 18 cm; – kon. 379; ulehlá, středně černá prachová jílovitá hlína s příměsí velkých kamenů; max. síla 26 cm; 15 cm od úrovně začistěného podloží do hloubky 44 cm.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: tvar půdorysu nepravidelný kruhový; dochovaná délka objektu 191 cm, šířka 164 cm, hloubka 44 cm; orientace SV–JZ; profily: nesledováno, dno nepravidelné.

Nálezy: keramika (bez rozlišení kontextu) – 235 kusů, 3 241 g, rozpoznáno min. 16 keramických jedinců (inv. č. P245256–275) – 20 zlomků okraje; devět zlomků okraje se zdobenou výdutí; 51 zlomků zdobených vý-

dutí; 71 zlomků nezdobených výdutí; 20 fragmentů dna; jeden fragment dna se zdobenou výdutí; 63 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po silně formujícím obtáčení (31 zlomků); většinou byl identifikován HŠP materiál (159 zlomků); u 11 fragmentů byl rozpoznán HDP materiál (dva s obtáčením silně formujícím); jedno dno bylo vyrobeno z JDP materiálu; u jedné zdobené výdutě s motivem nízké husté hřebenové vlnice byl identifikován hrubý tuhový materiál; na dvou dnech jsou evidovány značky (jedna technická s kruhem o průměru 0,9 cm, jedna plastická s motivem dvou křížících se linií); 22 zlomků mazanice, 484 g (inv. č. P245400); 298 zlomků zvířecích kostí, 1 245 g (inv. č. P245398); rybí kost (inv. č. P245399); fragment malty, 54 g (inv. č. P245402); fragment strusky, 130 g (inv. č. P245401); drobné nekeramické nálezy – zlomek měděného pásku, rozměry: délka 3,8 cm, šířka 1,1 cm, tloušťka 0,05 cm (inv. č. P246769); zlomek bronzového plechu, z hloubky 10–40 cm od úrovně podloží; rozměry: délka 1,6 cm, šířka 1,3 cm, tloušťka 0,03 cm (inv. č. P246771); zlomek hraněného železa, patrně z dvojramenné skoby, z hloubky 0–10 cm od úrovně podloží, rozměry: délka 6,6 cm, šířka 0,6 cm (inv. č. P246770); zlomek destičkovitého kamenného brousku, dvě brusné plochy (inv. č. P245303).

Poznámka: –

Číslo objektu 143 (č. tabulky 80; obr. 173, 185)

Rok výzkumu: 2011

Čtverec: B65–34, B66–34

Čísla kontextů: –

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: nedokumentováno.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: tvar půdorysu nepravidelný; rozměry: délka 170 cm, šířka 118 cm, hloubka nesledována; orientace SSZ–JJV; profily: nesledováno, dno hladké ploché.

Nálezy: keramika – 11 kusů, 117 g (inv. č. P245404–411) – dva zlomky zdobených výdutí; pět zlomků nezdobených výdutí; čtyři drobné neinventované střepy; u inventovaných kusů byl identifikován HŠP materiál (sedm zlomků); fragment mazanice, 44 g (inv. č. P245413); zvířecí kost, 106 g (inv. č. P245412); dva fragmenty malty, 134 g (inv. č. P245414).

Poznámka: –

Číslo objektu 144 (č. tabulky 80; obr. 183)

Rok výzkumu: 2011

Čtverec: B66–32

Čísla kontextů: 540, 549

Stratigrafický vztah: severní kratší stěnu objektu porušil výkop hrobové jámy H177; jihozápadní roh objektu narušovala hrobová jáma H180 a jihovýchodní roh objektu zničil výkop hrobové jámy H178.

Zásyp: kon. 540; ulehlý, tmavě šedý hlinitý písek.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 549; tvar půdorysu obdélníkový; rozměry: 125 × 73 × 24 cm; orientace S–J; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé / kolmé přímé, profil podélný: neckovitý, stěny šikmé / kolmé přímé, dno hladké ploché. **Nálezy:** keramika – 11 kusů, 124 g (inv. č. P24515–423) – tři zlomky zdobených výdutí; pět zlomků nezdobených výdutí; jeden fragment dna; dva drobné neinventované střepy; u inventovaných kusů byl identifikován HŠP materiál (devět zlomků); 12 fragmentů zvířecích kostí, 475 g (inv. č. P245424).

Poznámka: –

Číslo objektu 145 (č. tabulky 80; obr. 173)

Rok výzkumu: 2011

Čtverec: B65–34

Čísla kontextů: 543, 556

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 543; ulehlý, tmavě šedý hlinitý písek s příměsí malých kamenů (3 kg) a malých zlomků až drobných malty (1,25 kg); kameny se vyskytovaly zejména v centrální části objektu; písek jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 556; tvar půdorysu nepravidelný; rozměry: 144 × 102 × 15 cm; orientace JZ–SV; profil příčný: mísovitý, stěny konkávní, profil podélný: mísovitý, stěny konkávní, dno hladké mírně konkávní.

Nálezy: keramika – 18 kusů, 151 g (inv. č. P246856–862) – jeden zlomek zdobené výdutě; šest zlomků nezdobených výdutí; 11 drobných neinventovaných střepů; u inventovaných kusů byl identifikován HŠP materiál (sedm zlomků); fragment zvířecí kosti, 2 g (inv. č. P246863); malta, 1 065 g (inv. č. P246864).

Poznámka: –

Číslo objektu 146 (č. tabulky 80; obr. 150)

Rok výzkumu: 2012

Čtverec: B63–38

Čísla kontextů: 601, 612

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 601; pevná, ulehlá, tmavě šedá písčitá hlína s vysokým obsahem drobných, malých až středně velkých kamenů; písek jemný až střední; max. síla 26 cm; výskyt od 26 cm nad úrovní podloží do úrovně začištěného podloží; v ploše: nepravidelný tvar o rozměrech 125 × 100 cm; orientace SV–JZ;

– kon. 612; pevná, ulehlá, tmavě hnědošedá písčitá hlína s příměsí drobných a malých kamenů; písek jemný až střední; max. síla 13 cm; výskyt od 13 cm nad úrovní podloží do úrovně začištěného podloží; v ploše: nepravidelný tvar o rozměrech 51 × 42 cm (po odebrání sedimentu se objevila kumulace pěti větších fragmentů keramiky a několika kamenů u východního profilu výzkumné sondy z roku 2012).

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: bez výkopu.

Nálezy: keramika – 68 kusů, 2 590 g, rozpoznáno min. 11 keramických jedinců (inv. č. P247150–204) – čtyři zlomky okraje; jeden zlozek okraje se zdobenou výdutí; jeden zlozek okraje s nezdobenou výdutí; jeden fragment zdobené výdutě; 44 zlomků nezdobených výdutí; šest fragmentů dna; 11 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po výrobě keramiky v ruce (14 zlomků); u všech inventovaných střepů byl identifikován HŠP materiál (57 zlomků); podle materiálu a tvaru nádob se jedná keramiku pražského typu; fragment mazanice, 143 g (inv. č. P247206); zlozek zvířecí kosti, 6 g (inv. č. P247205).
Poznámka: destrukční vrstva z povrchové konstrukce nezahlobeného sídlištního objektu časně slovanského stáří.

Číslo objektu 147 (č. tabulky 81; obr. 177)

Rok výzkumu: 2012

Čtverec: B65–38

Čísla kontextů: 610, 699

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 610; pevná, ulehlá, tmavě šedá písčité hlína s výskytem malých, středně velkých až velkých kamenů a zvířecích kostí z velkých hospodářských zvířat (zejména v hloubce 0–10 cm od úrovně podloží, kameny v zásypu ležely buď v šikmé nebo svislé poloze); písek jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: v jihovýchodní čtvrtině objektu byla na dně výkopu objevena oblázková (šterková) vrstva.

Výkop: kon. 699; tvar půdorysu lichoběžníkový; rozměry: 314 × 142 × 28 cm; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: neckovitý, stěny šikmé přímé, dno hladké ploché.

Nálezy: keramika – 162 kusů, 3 165 g, rozpoznáno min. 21 keramických jedinců, z toho tři celé nádoby (inv. č. P247201–285) – 15 zlomků okraje; 11 zlomků okraje se zdobenou výdutí; 38 fragmentů zdobené výdutě; 43 zlomků nezdobených výdutí; 19 fragmentů dna; 36 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po silně formujícím obtáčení (68 zlomků); keramický materiál ze zásypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (50 zlomků); JDP materiál (48 zlomků); JŠP materiál (15 zlomků); HDPR materiál (sedm zlomků); HDP materiál (čtyři zlomky); po jednom exempláři keramiky z HDPO a JDPO materiálu; 713 fragmentů zvířecích kostí, 6 384 g (inv. č. P247286, P274226); rybí kosti a šupiny (inv. č. P247287); vzorek uhlíku (inv. č. P247294); drobné nekeramické nálezy – ohnutý zlozek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, hřbet rovný; ostří k hrotu obloukovitě zvednuté, dochovaná délka 5,6 cm, šířka čepele 1 cm (inv. č. P247292); zlozek obroučky z vědra, trojúhelníkový průřez, průměr obroučky 26 cm, šířka pásku 0,9 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P247291); drobné železné zlom-

ky (inv. č. P247293/1–5); zlozek bronzového nýtku, rozměry: délka 1 cm, tloušťka 0,2 m, průměr roztepáné hlavice 0,4 cm (inv. č. P247289); zlozek kamenného dvoukónického přeslenu o průměru 2,3 cm, průměr šikmo vrtaného otvoru 0,9 cm (inv. č. P247288); zlozek kamenného hraněného přeslenu o výšce 1,8 cm, otvor ve tvaru přesýpacích hodin (inv. č. P247290).

Poznámka: –

Číslo objektu 148 (č. tabulky 82; obr. 195)

Rok výzkumu: 2012

Čtverec: B67–33

Čísla kontextů: 617, 618, 624

Stratigrafický vztah: objekt 148 – patrně recentní sloupová jáma se zahluvovala do zásypu sídlištního objektu 162 a hrobové jámy H199.

Zásyp: kon. 617 (shodné s kon. 618); tmavě černošedá písčité hlína s příměsí drobných kamenů; písek jemný; místy se v zásypu objevovaly čocky žlutého písku.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 624; tvar půdorysu kruhový; rozměry: 58 × 56 × 40 cm; profil: mísovitý s jedním stupněm, stěny konkávní, dno hladké konkávní, hloubka stupně 11 cm.

Nálezy: keramika – 10 kusů, 46 g, rozpoznán min. jeden keramický jedinec (inv. č. P247295–297) – jeden zlozek okraje vyrobený z HDP materiálu, se stopami silně formujícího obtáčení, evidovány zbytky připáleniny; dva zlomky nezdobených výdutí z HŠP materiálu; sedm drobných neinventovaných střepů; 19 fragmentů zvířecích kostí, 63 g (inv. č. P247298).

Poznámka: patrně recentní objekt, snad sloupová jáma, zahluvovala se do šterkovité vrstvy podloží.

Číslo objektu 149 (č. tabulky 82; obr. 196)

Rok výzkumu: 2012

Čtverec: B67–34

Čísla kontextů: 620, 621, 623

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 620; pevná, ulehlá, středně šedá písčité hlína; písek jemný až střední; nálezy pochází pouze z kon. 620; od kon. 621 odděloval vrstvu 620 v západní části objektu kořenový systém stromu; max. síla 15 cm; výskyt od úrovně začištěného podloží do hloubky 15 cm; – kon. 621; tvrdý, ulehlý, středně šedožlutý hlinitý písek; písek jemný až střední; max. síla 9,5 cm; výskyt 9 cm od úrovně začištěného podloží do hloubky 25 cm.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 623; tvar půdorysu kruhový; rozměry: 74 × 72 × 25 cm; profil: mísovitý, stěny šikmé konkávní, dno hladké konkávní.

Nálezy: keramika – devět kusů, 166 g, rozpoznán min. jeden keramický jedinec (inv. č. P247299–302) – tři zlomky nezdobených výdutí z HŠP materiálu; jeden fragment dna se stopami ručního zpracování, střep druhotně přepálený; pět drobných neinventovaných

střepů; tři fragmenty mazanice, 42 g (inv. č. P247304); šest fragmentů zvířecích kostí, 8 g (inv. č. P247303); drobné nekeramické nálezy – mírně poškozený, celý destičkový kamenný brousek se třemi brusnými plochami, rozměry: délka 13,1 cm, šířka 6,4 cm, tloušťka 2,2 cm (inv. č. P247305, kon. 621).

Poznámka: na jižní a západní straně byl okraj výkopu uměle rozšířen; tvar objektu byl zřetelný až v hloubce 7 cm od úrovně podloží.

Číslo objektu 150 (č. tabulky 83, 84; obr. 197, 198)

Rok výzkumu: 2012

Čtverec: B67–35, B67–36, B68–35

Čísla kontextů: 681, 682, 726

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 681; tvrdá, ulehlá, černošedá prachová hlína s občasným výskytem drobných a malých kamenů; písek jemný; vrstva hodně prorostlá kořeny; max. síla 20 cm; výskyt od úrovně začištěného podloží do hloubky 20 cm;

– kon. 682; středně hnědošedá písčité jílovitá hlína; písek jemný až střední; max. síla 58 cm; výskyt od 4 cm od úrovně začištěného podloží do hloubky 78 cm.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 726; tvar půdorysu obdélníkový se zaoblenými rohy; orientace SZ–JV; rozměry: 351 × 240 × 78 cm; profil příčný: neckovitý s jedním stupněm, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno nepravidelné ploché; hloubka stupně 10–15 cm od úrovně podloží.

Nálezy: keramika – 970 kusů, 8 044 g; rozpoznáno min. 65 keramických jedinců, z toho jedna celá nádoba (inv. č. P247306–669) – 57 zlomků okraje; tři zlomky okraje se zdobenou výdutí; 170 fragmentů zdobené výdutě; 162 zlomků nezdobených výdutí; 30 fragmentů dna; šest zlomků dna se zdobenou výdutí; 542 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po silně formujícím obtáčení (89 zlomků); u dvou fragmentů keramiky pražského typu byly evidovány stopy po ručním zpracování (okraj, dno); keramický materiál ze zásypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (342 zlomků, jeden fragment okraje se zdobenou výdutí obsahoval příměs slídy); JDP materiál (čtyři zlomky); JŠP materiál (23 zlomků); HDPR materiál (28 zlomků); HDPO materiál (tři zlomky); HDP materiál (28 zlomků); dvě dna z HŠP materiálu byla opatřena plastickou značkou – jedna značka: kříž, druhá značka je neidentifikovatelná; fragmenty mazanice (inv. č. P247671); 276 zlomků zvířecích kostí, 1 330 g (inv. č. P247670); zuhelnatělá pecka (inv. č. P247680); vzorek uhlíku (inv. č. P247681); fragment strusky, 105 g (inv. č. P247672); drobné nekeramické nálezy – zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, hřbet a ostří rovné, dochovaná délka 11,3 cm, šířka čepele 1,8 cm (inv. č. P247676); želez-

ná přezka zachovaná ve třech kusech, chybí hrot trnu, tvar: D-rámeček, rozměry: délka 3,1 cm, šířka 3,2 cm, tloušťka 0,3 cm, délka trnu 1,7 cm (inv. č. P247677); železný kroužek o průměru 0,98 cm, tloušťka drátu 0,2 cm (inv. č. P247678); železná dvouramenná skoba z hraněné tyčinky ve dvou zlomcích, rozměry: šířka 1,5 cm, délka ramena(1) 3,6 cm, délka ramena(2) 3,55 cm (inv. č. P247679/2); zlomek železné skoby z hraněné tyčinky, rozměry: délka 5,15 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm, délka dochovaného ramena 1,3 cm (inv. č. P247679/3); zlomek železné hraněné tyčinky s mírným zaoblením, dochovaná délka 5,7 cm, tloušťka 0,4 cm (inv. č. P247679/4); zlomek železné ataše (pravděpodobně z vědra), tvar: tyčinkovitý s rozbíhajícími se konci, rozměry: výška 4,7 cm, tloušťka 0,35 cm (inv. č. P247679/1); závěsek – olovený křížek typu Velké Bílovice, délka 2,3 cm, šířka 2 cm, váha 2 g (inv. č. P247675, kon. 682); skleněný korálek, kotoučovitý nepravidelný, barva tmavě modrá, délka 0,6 cm, šířka 0,7 cm, průměr navlékacího otvoru 0,2 cm (inv. č. P247674, kon. 682); zlomek kostěné krycí destičky nebo střenky s jedním dochovaným otvorem pro nýt, průřez destičky kvadratický, rozměry: délka 3,3 cm, šířka 1,85 cm, tloušťka 0,45–0,6 cm (inv. č. P247673).

Poznámka: západní roh objektu zasahoval do nezkoumané části – čtverec B68–35; nálezy oloveného křížku byl publikován: *Přichystalová 2013*, 38–39, obr. 8–9.

Číslo objektu 151 (č. tabulky 85; obr. 198)

Rok výzkumu: 2012

Čtverec: B67–36

Čísla kontextů: 662, 663

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 662; tuhá, středně ulehlá, tmavě černošedá písčité jílovitá hlína; písek jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 663; tvar půdorysu kruhový; rozměry: horní hrana 124 × 108 × 90 cm, průměr hrdla 87 cm, max. průměr vaku 108 cm, průměr dna – dolní hrana 78 cm; profil příčný: vakovitý, stěny šikmé přímé / konvexní / konkávní, profil podélný: nesledováno, dno hladké konkávní.

Nálezy: keramika – 140 kusů, 1 096 g; rozpoznáno min. sedm keramických jedinců (inv. č. P247426–686, 247727–731) – čtyři zlomky okraje; dva fragmenty zdobených výdutí; 43 zlomků nezdobených výdutí; tři fragmenty dna; 88 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po formování v ruce (čtyři zlomky); u všech inventovaných střepů byl identifikován HŠP materiál (52 zlomků); u 32 fragmentů byla rozpoznána keramika pražského typu; 80 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P247732); rybí kosti a šupiny (inv. č. P247733); drobné nekeramické nálezy – zlomek středové destičky oboustranného parohového hřebenu s jedním otvorem pro nýt, rozměry: délka zlomku 1,4 cm, šířka destičky 2,4 cm, tloušťka

0,3 cm, délka zubů 0,7 cm (inv. č. P247734).

Poznámka: časně slovanská zásobní jáma.

Číslo objektu 152 (č. tabulky 85; obr. 200)

Rok výzkumu: 2012

Čtverec: B67–38

Číslo kontextů: 652

Stratigrafický vztah: západní roh výkopu objektu byl porušen recentní sloupovou jámou.

Zásyp: nesledováno.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 652; tvar půdorysu nepravidelný obdélníkový; rozměry: 208 × 122 × 22 cm; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé / konkávní přímé, profil podélný: nesledováno, dno nepravidelné ploché.

Nálezy: keramika – 16 kusů, 93 g, (inv. č. P247735–740) – jeden fragment zdobené výdutě – JŠP materiál; čtyři zlomky nezdobených výdutí – HŠP materiál; 11 drobných neinventovaných střepů; 22 fragmentů mazanice, 785 g (inv. č. P247742); 55 fragmentů zvířecích kostí, 661 g (inv. č. P247741).

Poznámka: –

Číslo objektu 153 (č. tabulky 85; obr. 198, 199)

Rok výzkumu: 2012

Čtverec: B67–37, B67–36

Číslo kontextů: 653

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: nesledováno.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 653; tvar půdorysu obdélníkový se zaoblenými rohy; orientace SZ–JV; rozměry: 154 × 59 × 30 cm; hloubka stupně 6–12 cm od úrovně začištěného podloží; profil příčný: neckovitý s jedním stupněm, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno nepravidelné ploché; v jihovýchodní části výkopu se nacházela zahloubenina s oválným půdorysem, 64 × 38 cm; není úplně jasné, zda jde o součást výkopu sídlištní jámy nebo o relikv zvířecí nory.

Nálezy: keramika – pět kusů, 20 g, (inv. č. P247743) – jeden zloмок nezdobené výdutě vyrobený z HŠP materiálu; čtyři drobné neinventované střepy.

Poznámka: –

Číslo objektu 154 (č. tabulky 86; obr. 200, 201)

Rok výzkumu: 2012

Čtverec: B67–38, B67–39

Číslo kontextů: 669, 692

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 669; tuhá, středně ulehlá, tmavě hnědočerná písčité jílovitá hlína; písek jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 692; tvar půdorysu nepravidelný kruhový; orientace S–J; rozměry: průměr horní hrany 164 cm; hloubka od úrovně začištěného podloží 29 cm; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé konkávní, profil podélný:

nesledováno, dno nepravidelné konkávní.

Nálezy: keramika – 91 kusů, 858 g, rozpoznáno min. 14 keramických jedinců (inv. č. P247744–799) – devět zlomků okraje; jeden zloмок okraje se zdobenou výdutí; 22 fragmentů zdobené výdutě; 18 zlomků nezdobených výdutí; čtyři fragmenty dna; 37 drobných neinventovaných střepů; keramický materiál ze zásypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (41 zlomků); JDP materiál (čtyři zlomky); JŠP materiál (zloмок dna se stopami po obtáčení silně formujícím); HDP materiál (jeden zloмок dna); HDPR materiál (tři zlomky); JDPR materiál (zloмок okraje se stopami po obtáčení silně formujícím); tři fragmenty mazanice, 60 g (inv. č. P247801); 182 zlomků zvířecích kostí, 2 107 g (inv. č. P247800); zlomky rybích kostí a šupin (inv. č. P247805); drobné keramické i nekeramické nálezy – zloмок železného kování s masivním kruhovým nýtem, rozměry: dochovaná šířka 3,75 cm, tloušťka 0,2–0,6 cm, průměr nýtu 0,6 cm (inv. č. P247804); destičkovitý kamenný brousek se třemi brusnými plochami, rozměry: délka 11,3 cm, šířka 7,7 cm, tloušťka 2,2 cm (inv. č. P247802); zloмок keramického tyglíku – část dna a stěny, rozměry: výška stěny 4,6 cm, tloušťka stěny 0,7 cm, tloušťka dna 1,95 cm (inv. č. P247803).

Poznámka: při vybírání zásypu v jihozápadní části objektu došlo k razantnímu přebrání – amébovitě okraje výkopu jsou způsobeny vybíráním tmavého sedimentu po kořenovém systému a výplně zvířecí nory.

Číslo objektu 155 (č. tabulky 86; obr. 194)

Rok výzkumu: 2012

Čtverec: B67–32

Číslo kontextů: 708, 709, 710, 715, 716

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 708; tvrdá, ulehlá, tmavě hnědošedá prachová hlína; písek jemný; max. síla 47 cm; výskyt od úrovně začištěného podloží do hloubky 47 cm;

– kon. 709; tvrdá, ulehlá, středně hnědožlutá písčité hlína; písek jemný až střední; max. síla 40 cm; výskyt od hloubky 15 cm od úrovně začištěného podloží do hloubky 67 cm;

– kon. 710; měkká, ulehlá, černá popelovitá hlína a uhlíkatý prach promísené s přepáleným pískem červenooranžové barvy (malé až střední skvrny); písek jemný až střední; v ploše měla tvar nepravidelného kruhu 63 × 53 cm; max. síla 7,5 cm; výskyt od hloubky 67 cm od úrovně začištěného podloží do hloubky 72 cm; z části se nacházela v jihovýchodní části objektu a z části ve vytesaném výklenku u východního rohu objektu (destrukční vrstva hliněné pece?), vrstva ležela v prostoru nad topeništěm hliněné pece.

Relikty úprav / konstrukce: kon. 715; relikv konstrukce pyrotechnologického zařízení vytesaného do stěny výkopu objektu č. 155; dochováno: část zaklenutí a topeniště; dno topeniště leželo na štěrkovité vrstvě

roslého podloží; rozměry: délka 115 cm, šířka 61–82 cm, výška 72 cm.

Výkop: kon. 716; tvar půdorysu objektu nelze charakterizovat přesně – nebyl prozkoumán v úplnosti – snad obdélníkový; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý s vícenásobným stupněm na jedné straně, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno nepravidelné ploché; rozměry: max. zkoumaná délka 200 cm, max. zkoumaná šířka 160 cm, hloubka 73 cm od úrovně podloží.

Nálezy: keramika – 157 kusů, 1 281 g, rozpoznáno min. 16 keramických jedinců (inv. č. P247806–863) – pět zlomků okraje; jeden zlomek okraje se zdobenou výdutí; jeden zlomek okraje s nezdobenou výdutí; 23 fragmentů zdobené výdutě; 28 zlomků nezdobených výdutí; devět fragmentů dna; 90 drobných neinventovaných střepů; keramický materiál ze záspy byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (52 zlomků, z toho jeden okraj s příměsí slídy, jedno dno keramiky pražského typu); JDP materiál (zlomek dna se stopami silně formujícího obtáčení); JŠP materiál (devět zlomků, z toho tři se stopami po obtáčení silně formujícím); HDP materiál (jeden zlomek dna, jeden zlomek zdobené výdutě); HDPR materiál (dva zlomky zdobených výdutí); 17 fragmentů mazanice, 130 g (inv. č. P247865); 113 zlomků zvířecích kostí, 370 g (inv. č. P247864); vzorek uhlíku (inv. č. P247867); drobné nekeramické nálezy – zlomek ploché železné pásky (snad fragment obroučky z vědra), rozměry: délka 4,4 cm, šířka 0,8 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P247866/3); dva zkorodované zlomky železa, rozměry: první 3,1 × 2,9 × 0,1–0,6 cm, druhý 3,2 cm × neměřeno × 0,3–0,45 cm (inv. č. P247866/1–2).

Poznámka: část objektu (severozápadní konec jámy) zasahovala do nezkoumané části plochy, pod asfaltovou komunikací vedoucí k loveckému zámečku Pohansko; na jižní straně (jihovýchodní delší stěna objektu) – náznak schodovité úpravy přístupu k topeništi.

Číslo objektu 156 (č. tabulky 87–91; obr. 195, 205)

Rok výzkumu: 2012

Čtverec: B67–33, B68–33

Čísla kontextů: 677, 678, 728, 737

Stratigrafický vztah: severozápadní stěna zemnice 156 byla porušena výkopem sídlištního objektu 160.

Zásyp: kon. 677; pevná, ulehlá, středně hnědošedá písčité jílovitá hlína s občasným výskytem malých až středně velkých kamenů; písek střední; max. síla 20 cm; výskyt od úrovně začistěného podloží do hloubky 20 cm; – kon. 678; tvrdá, ulehlá, středně hnědá jílovitá hlína; písek jemný; max. síla 16 cm; výskyt od hloubky 10 cm od úrovně začistěného podloží do hloubky 30 cm.

Relikty úprav / konstrukce: kon. 728; zbytky kameně pece nacházející se ve východním rohu zemnice; na sucho kladený lomový kámen (77 kusů); v konstrukci pece byly využity i svorové žernovy a část hliněného pekáče; delší osa pece ve směru SZ–JV; otvor pece

směřoval k jihozápadu; rozměry vnějšího obvodu: 108 × 90 cm, rozměry vnitřního obvodu: 73 × 55 cm, dochovaná výška 33 cm; topeniště se nacházelo v úrovni dna zemnice, jeho rozměry 68 × 46 cm.

Výkop: kon. 737; tvar půdorysu objektu pravděpodobně čtvercový – nebyl prozkoumán v úplnosti; orientace SV–JZ; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno nepravidelné ploché; u severního rohu zemnice obloukovitý výklenek (možná deformace způsobená výkopem sídlištní jámy 160); rozměry: max. zkoumaná délka 262 cm, max. zkoumaná šířka 248–284 cm, hloubka 30 cm od úrovně podloží.

Nálezy: keramika – 329 kusů, 5 319 g, rozpoznáno min. 19 keramických jedinců, z toho jedna celá nádoba (inv. č. P247868–967) – 11 zlomků okraje; 12 zlomků okraje se zdobenou výdutí; 81 fragmentů zdobené výdutě; 69 zlomků nezdobených výdutí; 12 fragmentů dna (jeden zlomek s technickou značkou); 144 drobných neinventovaných střepů; převažoval HŠP keramický materiál (141 zlomků, z toho 17 fragmentů s příměsí slídy a dva fragmenty ze dna nádoby – patrně keramiky pražského typu), vyskytl se však i jiný charakter materiálu či výpalu: JŠP materiál (osm zlomků); HDP materiál (14 zlomků); HDPR materiál (dva zlomky okrajů); TJ materiál (18 zlomků); u větších kusů střepů byly evidovány technologické stopy po výrobě: obtáčení silně formující (76 zlomků), obtáčení slabě formující (29 zlomků); fragment hliněného pekáče (inv. č. P247976, kon. 728); zlomky žernovu (inv. č. P247977, kon. 728); 34 fragmentů mazanice, 657 g (inv. č. P247969); 95 zlomků zvířecích kostí, 241 g (inv. č. P247968); čtyři fragmenty malty, 82 g (inv. č. P247970); drobné nekeramické nálezy – železný kroužek svinutý z tenkého železného pásku (objímka?), rozměry: vnější průměr 2,5 cm, vnitřní průměr 2–2,3 cm, šířka pásku 0,5 cm, tloušťka pásku 0,25 cm (inv. č. P247973, kon. 678); zlomek železné postranice udidla s rámečkem; rozměry: délka 6,6 cm, tloušťka 0,2–0,6 cm, rozměry rámečku 3 × 2,4 cm, šířka/tloušťka rámečku 0,75 cm, váha 13 g (inv. č. P247972); zlomek železné misky tzv. slezského typu kruhového tvaru, rozměry: vnější průměr 19 cm, tloušťka 0,2–0,45 cm, váha 181 g (inv. č. P247971, kon. 728); zlomek železného pásku, rozměry: 3,6 × 1,9 cm, tloušťka 0,1 cm (inv. č. P247974, kon. 677); sklo – malý zlomek snad z korálku, na povrchu stopy přepálení, barva skla světle zelená/tyrkysová (inv. č. P247975, kon. 677).

Poznámka: zahluobený obytný objekt – zemnice; severozápadní roh zemnice se nachází v nezkoumané části (čtverec B68–33).

Číslo objektu 157 (č. tabulky 92; obr. 194)

Rok výzkumu: 2012

Čtverec: B67–32

Čísla kontextů: 733

Stratigrafický vztah: není jasný stratigrafický vztah mezi

sídlištním objektem 157 a sloupovou jámou K05; severní hrana výkopu sloupové jámy těsně přiléhala k jižní straně propáleného místa po topeništi – patrně samostatně stojící ohniště (?); sloupová jáma mohla tvořit součást konstrukce pyrotechnologického zařízení.

Zásyp: kon. 733; tvrdá propálená krusta propáleného písku do tloušťky 6,5 cm středně oranžové barvy.

Relikty úprav / konstrukce: zbytek pyrotechnologického zařízení – topeniště v úrovni podloží o průměru 54 cm.

Výkop: nesledováno.

Nálezy: –

Poznámka: –

Číslo objektu 158 (č. tabulky 92; obr. 194)

Rok výzkumu: 2012

Čtverec: B67–32, B67–31

Čísla kontextů: 725

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 725; tvrdá, ulehlá, tmavě šedá písčité jílovitá hlína s výskytem drobných fragmentů mazanice; písek jemný až střední; max. síla 46 cm; výskyt od hloubky 31 cm od úrovně současného povrchu do hloubky 74 cm.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: nesledováno.

Nálezy: keramika – 43 kusů, 203 g, rozpoznáno min. pět keramických jedinců (inv. č. P247978–989) – pět zlomků okraje; čtyři fragmenty zdobené výdutě; pět zlomků nezdobených výdutí; 29 drobných neinventovaných střepů; u všech inventovaných střepů byl evidován HŠP keramický materiál; 14 fragmentů zvířecích kostí, 39 g (inv. č. P247990); drobné nekeramické nálezy – zlomek soustruženého kamenného dvoukónického přeslenu o výšce 2,4 cm, otvor má průřez přesypacích hodin (neinventováno).

Poznámka: sídlištní objekt svou větší částí zasahoval do nezkoumané plochy ve čtverci B67–31.

Číslo objektu 159 (č. tabulky 92, 93; obr. 199)

Rok výzkumu: 2012

Čtverec: B67–37, B68–37

Čísla kontextů: 691

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 691; tuhá, středně ulehlá, tmavě šedá prachová jílovitá hlína; písek jemný.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: tvar půdorysu objektu nelze charakterizovat přesně – nebyl prozkoumán v úplnosti – snad nepravidelný obdélníkový; orientace SV–JZ; profil příčný: mísovité, stěny šikmé konkávní, profil podélný: nesledováno, dno nepravidelné konkávní; rozměry: zkoumaná délka 200 cm, šířka 113 cm, hloubka 24 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika – 121 kusů, 1 637 g, rozpoznáno min. 11 keramických jedinců (inv. č. P247991–248040) – devět zlomků okraje; tři zlomky okraje se zdobenou

výdutí; 23 fragmentů zdobené výdutě; 35 zlomků nezdobených výdutí; pět fragmentů dna; 46 drobných neinventovaných střepů; mírně převažoval HŠP keramický materiál (37 zlomků), vyskytl se i jiný charakter materiálu či výpalu: JŠP materiál (jeden zlomek okraje); HDP materiál (čtyři zlomky z výdutí); HDPR materiál (33 zlomků); u větších kusů střepů byly evidovány technologické stopy po výrobě: obtáčení silně formující (30 zlomků); 106 fragmentů mazanice, 1 111 g (inv. č. P248042); fragment strusky, 89 g (inv. č. P248043); 115 fragmentů zvířecích kostí, 536 g (inv. č. P248041); rybí kosti a šupiny (inv. č. P248044); drobné nekeramické nálezy – zlomek železné obroučky z vědra, půlkulatý průřez, šířka pásku 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P248045); skleněný korálek, kotoučovitý nepravidelný, barva tmavě modrá, na povrchu místy perleťově bílá patina, výrazná vláknitá struktura skelného materiálu, délka 0,5 cm, šířka 0,7 cm, průměr navlékacího otvoru 0,2 cm (inv. č. P248046).

Poznámka: sídlištní jáma zasahovala svou jihozápadní částí do západního profilu odkryté plochy.

Číslo objektu 160 (č. tabulky 93; obr. 195, 205)

Rok výzkumu: 2012

Čtverec: B67–33, B68–33

Čísla kontextů: 694, 695

Stratigrafický vztah: sídlištní jáma 160 delší jižní stěnou porušila severozápadní stěnu zemnice 156.

Zásyp: kon. 694; pevná, ulehlá, černá písčité jílovitá hlína; písek jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: 695; tvar půdorysu objektu nelze charakterizovat přesně – nebyl prozkoumán v úplnosti – snad oválný; orientace Z–V; profil příčný: mísovité, stěny šikmé konkávní, profil podélný: nesledováno, dno hladké konkávní; rozměry: max. zkoumaná délka 110 cm, max. zkoumaná šířka 98 cm, hloubka 10 cm od úrovně podloží.

Nálezy: keramika – 37 kusů, 385 g, (inv. č. P248097–117, P248119–145) – dva fragmenty zdobené výdutě (HŠP keramický materiál s příměsí slídy); 14 zlomků nezdobených výdutí; 21 drobných neinventovaných střepů; u všech inventovaných střepů byl evidován HŠP keramický materiál (16 zlomků); osm fragmentů zvířecích kostí, 14 g (inv. č. P248118).

Poznámka: západní část objektu zasahuje do nezkoumané části ve čtverci B68–33.

Číslo objektu 161 (č. tabulky 94, obr. 197)

Rok výzkumu: 2012

Čtverec: B67–35

Čísla kontextů: 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 734

Stratigrafický vztah: severovýchodní strana horní části výkopu byla porušena hrobovou jámou H123.

Zásyp: kon. 718; tuhá, středně ulehlá, tmavě černošedá písčité hlína; písek jemný až střední; max. síla 26 cm;

výskyt od úrovně začištěného podloží do hloubky 26 cm; nejmladší zásylová vrstva výkopu mísovitého profilu;

– kon. 719; pevná, ulehlá, středně hnědožlutá písčitá hlína; písek jemný až střední; max. síla 22 cm; výskyt od úrovně začištěného podloží do hloubky 35 cm; jihozápadní strana profilu;

– kon. 720; pevná, středně ulehlá, středně hnědá písčitá hlína; písek jemný až střední; max. síla 35 cm; výskyt od úrovně začištěného podloží do hloubky 35 cm; severovýchodní strana profilu;

– kon. 721; středně ulehlý, středně šedožlutý písek střední zrnitosti; max. síla 53 cm; výskyt od hloubky 1 cm od úrovně začištěného podloží do hloubky 62 cm, místo destrukce stěny výkopu (hrdlo zásobnice) v jihozápadní části profilu;

– kon. 722; tuhý, středně ulehlý, středně hnědošedý, místy žlutý hlinitý písek jemné až střední zrnitosti; max. síla 53 cm; výskyt od úrovně začištěného podloží do hloubky 63 cm, místo destrukce stěny výkopu (hrdlo zásobnice) v severovýchodní části profilu;

– kon. 723; pevná, ulehlá, tmavě šedobéžová písčitá jílovitá hlína; písek jemný až střední; max. síla 73 cm; výskyt od hloubky 22,5 cm od úrovně začištěného podloží do hloubky 99 cm;

– kon. 724; ulehlý, středně šedobéžový písek střední zrnitosti; max. síla 7,5 cm; výskyt od hloubky 90 cm od úrovně začištěného podloží do hloubky 108 cm; tenká vrstva z mísovitého dna zásobní jámy.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 734; tvar půdorysu kruhový; profil příčný: vakovitý, stěny šikmé konkávní / konvexní, profil podélný: nesledováno, dno hladké konkávní; rozměry: průměr horní hrany 104 cm, průměr hrdla 91 cm, max. průměr 114 cm, průměr dolní hrany 94 cm, hloubka 108 cm.

Nálezy: keramika celkem – 141 kusů, 1 548 g, rozpoznáno min. 14 keramických jedinců (inv. č. P248119, 248147–187);

– kon. 718; keramika – sedm kusů, 91 g, podařilo se rozpoznat min. dva keramické jedince; jeden zlomek okraje; pět zlomků nezdobených výdutí; jeden fragment dna; evidován pouze HŠP keramický materiál (sedm zlomků);

– kon. 722; keramika – dva fragmenty nezdobené výdutě, 28 g; HŠP keramický materiál; osm fragmentů zvířecích kostí, 28 g (inv. č. P248189);

– kon. 723; keramika – 32 kusů, 544 g, rozpoznáno min. sedm keramických jedinců; tři zlomky okraje (jeden zlomek – keramika pražského typu, u dvou zlomků okraje evidováno slabě formující obtáčení); čtyři fragmenty zdobené výdutě; 21 zlomků nezdobených výdutí; čtyři fragmenty dna (dva zlomky se stopami ručního formování); HŠP keramický materiál; 20 fragmentů zvířecích kostí, 86 g (inv. č. P248190);

– nálezy z výplně objektu bez uvedení kontextu: ke-

ramika – 100 kusů, 885 g, rozpoznáno min. pět keramických jedinců; osm zlomků okraje; 17 fragmentů zdobené výdutě; 19 zlomků nezdobených výdutí; jeden fragment dna; 55 drobných neinventovaných střepů; převažoval HŠP keramický materiál (26 zlomků), vyskytl se i jiný charakter materiálu či výpalu: JŠP materiál (15 zlomků); HDP materiál (tři zlomky z nezdobených výdutí); HDPR materiál (jeden zlomek zdobené výdutě); u větších kusů střepů byly evidovány technologické stopy po výrobě: obtáčení silně formující (15 zlomků), obtáčení slabě formující (šest zlomků); osm fragmentů mazanice, 124 g (inv. č. P248191); 36 fragmentů zvířecích kostí, 193 g (inv. č. P248188).

Poznámka: zásobní jáma.

Číslo objektu 162 (č. tabulky 94, obr. 195)

Rok výzkumu: 2012

Čtverec: B67–33

Číslo kontextů: 698, 712

Stratigrafický vztah: zhruba ve střední části delší severovýchodní stěny výkopu byl objekt 162 porušen recentní sloupovou jámou (objekt č. 148); v téže místě byla stěna objektu porušena také výkopem hrobové jámy H199; recentní objekt 148 porušoval jak sídlištní jámu 162, tak hrob H199.

Zásyp: kon. 698; tvrdá, ulehlá, tmavě černošedá písčitá jílovitá hlína; písek jemný až střední; na úrovni podloží se severozápadní polovině objektu nacházely středně velké až velké kameny.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 712; tvar půdorysu oválný; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé konkávní / přímé, profil podélný: nesledováno, dno hladké (místy nepravidelné) ploché (místy konkávní); rozměry: 274 × 127 × 28 cm.

Nálezy: keramika – 167 kusů, 1 306 g, podařilo se rozpoznat min. tři keramické jedince (inv. č. P248192–239) – jeden zlomek okraje; jeden zlomek okraje se zdobenou výdutí; 15 fragmentů zdobené výdutě; 27 zlomků nezdobených výdutí; sedm fragmentů dna; jeden fragment dna se zdobenou výdutí; 115 drobných neinventovaných střepů; převažoval HŠP keramický materiál (42 zlomků, jeden zlomek zdobené výdutě byl s příměsí drceného vápence), vyskytl se i jiný charakter materiálu či výpalu: JŠP materiál (šest zlomků); HDP materiál (tři zlomky z výdutí); JDP materiál (jeden zlomek zdobené výdutě); u větších kusů okrajů byly ve dvou případech evidovány stopy po obtáčení silně formujícím; dva fragmenty mazanice, 31 g (inv. č. P248241); 43 fragmentů zvířecích kostí, 528 g (inv. č. P248240).

Poznámka: –

Číslo objektu 163 (č. tabulky 94, obr. 164)

Rok výzkumu: 2012

Čtverec: B64–38

Číslo kontextů: 713, 735

Stratigrafický vztah: severní kratší stěnu objektu poničil výkop hrobu H196; jihovýchodní čtvrtinu objektu porušila hrobová jáma H187.

Zásyp: kon. 713; pevná, ulehlá, středně hnědá písčitá hlína; písek střední; na úrovni podloží se nacházely středně velké kameny, sedm kusů, váha 4,5 kg.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 735; tvar půdorysu nepravidelný, přesný tvar půdorysu je těžko zjistitelný, protože byl značně narušen hrobovými jámami; orientace snad S–J; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé konkávní, profil podélný: nesledováno, dno nepravidelné konkávní; rozměry: délku objektu nelze změřit, dochovaná šířka 81 cm, hloubka 12 cm od úrovně podloží.

Nálezy: 84 fragmentů zvířecích kostí, 113 g (inv. č. P248242).

Poznámka: –

Číslo objektu 164 (č. tabulky 95–102, obr. 135)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B62–39

Čísla kontextů: 739, 760

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 739; výplň objektu tvořily převážně neopracované lomové kameny (i kameny záměrně upravené – stavební články) a zlomky žernovů a rotačních brusů (z 90 %); mezi nimi byla evidována pevná, středně ulehlá, středně šedá jílovitá hlína; písek: jemný; kameny: velké, středně velké, malé, drobky.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 760; tvar půdorysu oválný; orientace snad SV–JZ; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé / konkávní, profil podélný: nesledováno, dno hladké mírně konkávní; rozměry: 230 × 150 × 100 cm.

Nálezy: keramika – 158 kusů, 2134 g, rozpoznáno min. 29 keramických jedinců (inv. č. P252064–147) – 15 zlomků okraje (jeden v ruce formovaný – keramika pražského typu); šest zlomků okraje se zdobenou výdutí; 35 fragmentů zdobené výdutě; 31 zlomků nezdobených výdutí; 17 fragmentů dna (dvě v ruce formované dna pražského typu); tři fragmenty dna se zdobenou výdutí; 51 drobných neinventovaných střepů; převažoval HŠP keramický materiál (92 zlomků), vyskytl se i jiný charakter materiálu či výpalu: JŠP materiál (dva zlomky – okraj a nezdobená výdutě); HDP materiál (čtyři zlomky); HDPR materiál (čtyři zlomky); JDP materiál (jeden zlomek zdobené výdutě); JDPO materiál (dva zlomky nezdobené výdutě); JDPR materiál (dva zlomky – okraj a nezdobená výdutě); u větších kusů střepů byly evidovány technologické stopy po výrobě: obtáčení silně formující (21 zlomků), obtáčení slabě formující (14 zlomků); u šesti zlomků byla zaznamenána připálenina; čtyři fragmenty mazanice, 57 g (inv. č. P252149); 75 fragmentů zvířecích kostí, 666 g (inv. č. P252148); rybí kosti a šupiny (inv. č. P252154); fragment strusky (inv. č. P252153); vzorek uhlíku (inv. č. P252155); opraco-

vaný kámen – pravděpodobně stavební článek složený ze dvou kusů kamene (inv. č. P308070 a P308071), podélný tvar kuželovitý, tvar v průřezu obdélníkový, patrné stopy po částečném opracování ze tří stran – broušení, stopy po ohni, rozměry: max. délka 29,5 cm, šířka 15–23,8 cm, tloušťka 13–19 cm; pravděpodobně stavební článek, pískovec, celkový tvar pravidelný kvádr, příčný průřez obdélníkový až čtvercový, patrné stopy opracování po celém povrchu, celkem šest stran, ze dvou stran stopy hlazení/broušení, na zbylých čtyřech stranách stopy sekání, rozměry: max. délka 25,4 cm, šířka 18,8–21 cm, výška 20,3 cm (inv. č. P308072); pravděpodobně stavební článek, pískovec, celkový tvar v průřezu trojúhelníkový, patrné stopy po částečném opracování, celkem pěti stran – jedna strana záměrně mírně zaoblená, obroušená, druhá strana se stopami hlazení, na zbylých třech stranách patrné stopy sekání, rozměry: max. délka 22,5 cm, šířka 3,3–13,5 cm, tloušťka 12,6 cm (inv. č. P308073); pravděpodobně stavební článek, zlomek, pískovec, celkový tvar nepravidelný kvádr, příčný průřez obdélníkový, patrné stopy po opracování, na jedné straně stopy hlazení/broušení, na dvou stranách stopy sekání, zbylé strany neopracovány, rozměry: max. délka 33 cm, šířka 13–22,7 cm, tloušťka 14,5 cm (inv. č. P308074); žernovy a fragmenty žernovů – zlomek žernovu z amfibolitu, průměr středového kruhového otvoru 4,1–4,3 cm (inv. č. P306872/1–6); celý běhoun (ze tří fragmentů), ryolit, rozměry: průměr 47 cm, tloušťka/okraj 4,8 cm, tloušťka/otvor 3,9 cm, max. průměr ovaloidního otvoru 5,5 cm, stopy po papřici ve formě kříže (inv. č. P306873/1–3); celý běhoun, svor, rozměry: průměr 45,5 cm, tloušťka/okraj 4,6 cm, tloušťka/otvor 3 cm, max. průměr ovaloidního otvoru 6,5 cm, stopy po papřici (inv. č. P306874); zlomek ležáku, svor, rozměry: tloušťka/otvor 5 cm, max. průměr kruhového otvoru 2,5 cm (inv. č. P306875); zlomek pravděpodobně z žernovu, svor (inv. č. P306876); zlomky běhounu, vápenec, rozměry: průměr 46,5 cm, tloušťka/okraj 8,1 cm, tloušťka/otvor 5,6 cm, max. průměr ovaloidního otvoru 5,5 cm (inv. č. P306877/1–2); zlomek běhounu, svor, rozměry: tloušťka/okraj 4,8 cm (inv. č. P306878); zlomek ležáku, svor, rozměry: tloušťka/otvor 4,2 cm, max. průměr kruhového otvoru 2,5 cm (inv. č. P306879); zlomky běhounu, svor, rozměry: průměr 46 cm, tloušťka/okraj 6,9 cm, tloušťka/otvor 5,5 cm, max. průměr kruhového otvoru 5 cm (inv. č. P306880/1–2); zlomek ležáku, svor, rozměry: tloušťka/okraj 3,9 cm, tloušťka/otvor 4,2 cm, max. průměr kruhového otvoru 4,5 cm (inv. č. P306881); zlomky běhounu, svor, rozměry: průměr 48 cm, tloušťka/okraj 3,7 cm, tloušťka/otvor 3 cm, otvor ovaloidní, stopy po papřici (inv. č. 306882/1–3); celý ležák, svor, rozměry: průměr 42,5 cm, tloušťka/okraj 3,8 cm, tloušťka/otvor 4,5 cm, max. průměr kruhového otvoru 3,5 cm (inv. č. P306883); celý ležák, ryolit, rozměry: průměr 42 cm, tloušťka/okraj 5,7 cm, tloušťka/otvor 6,5 cm, max. průměr ovaloidního otvoru 4,5 cm

(inv. č. P306884); zlomek ležáku, svor, rozměry: průměr 48,5 cm, tloušťka/okraj 4,2 cm, tloušťka/otvor 5 cm, max. průměr kruhového otvoru 4,5 cm (inv. č. P306885); celý ležák, svor, rozměry: průměr 44,5 cm, tloušťka/okraj 6,4 cm, tloušťka/otvor 7,3 cm, max. průměr ovaloidního otvoru 4,7 cm (inv. č. P306886); celý běhoun, svor, rozměry: průměr 48,5 cm, tloušťka/okraj 6,5 cm, tloušťka/otvor 4,7 cm, max. průměr ovaloidního otvoru 7,5 cm, stopy po papřici (inv. č. P306887); žernov celý, svor, rozměry: průměr 47 cm, tloušťka/okraj 4,6 cm, tloušťka/otvor 3 cm, max. průměr kruhového otvoru 7,2 cm (inv. č. P306888); celý běhoun, svor, rozměry: průměr 41,5 cm, tloušťka/okraj 8,1 cm, tloušťka/otvor 5,4 cm, max. průměr kruhového otvoru 6,5 cm (inv. č. P306889); zlomek běhounu, ryolit, rozměry: tloušťka/otvor 3,6 cm, otvor ovaloidní (inv. č. P306890); téměř celý ležák, vápenec, rozměry: průměr 49 cm, tloušťka/okraj 9,1 cm, tloušťka/otvor 11 cm, max. průměr kruhového otvoru 4 cm (inv. č. P306891); zlomek ležáku, svor, rozměry: průměr 48 cm, tloušťka/okraj 7,3 cm, tloušťka/otvor 9 cm, max. průměr kruhového otvoru 4,3 cm (inv. č. P306892); zlomky ležáku, svor, rozměry: tloušťka/okraj 4,3 cm (inv. č. P306893/1-2); zlomek ležáku, svor, rozměry: tloušťka/otvor 3,1 cm, max. průměr kruhového otvoru 3,3 cm (inv. č. P306894); zlomek žernovu, svor, rozměry: tloušťka/okraj 2,4 cm (inv. č. P306895); zlomek běhounu, svor (inv. č. P306896); zlomek ležáku, svor (inv. č. P306897); zlomek běhounu, vápenec, rozměry: tloušťka/okraj 10,3 cm (inv. č. P306898); zlomek běhounu, vápenec, rozměry: tloušťka/okraj 4,8 cm (inv. č. P306899); zlomky běhounu, ryolit, stopy po papřici (inv. č. P306900/1-3); zlomek běhounu, ryolit, rozměry: průměr 44,5 cm, tloušťka/okraj 6,7 cm, tloušťka/otvor 4,2 cm, otvor kruhový (inv. č. P306901); zlomek ležáku, svor, rozměry: max. průměr kruhového otvoru 4,1 cm (inv. č. P306902); zlomek ležáku, svor, rozměry: max. průměr ovaloidního otvoru 4,1 cm (inv. č. P306905); zlomek pravděpodobně z žernovu, svor (inv. č. P306906); drobné nekeramické nálezy – zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné, šířka čepele 1,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P252150); kamenný dvoukónický přeslen o průměru 3,2 cm a výšce 1,5 cm, průměr otvoru 0,9 cm, váha 18 g (inv. č. P252152); zlomek destičkového kamenného brousku s jednou brusnou plochou, rozměry: délka 8,5 cm, šířka 5,5 cm, tloušťka 0,5–0,7 cm (inv. č. P252151); celý rotační brus složený ze tří fragmentů, otvor hraněný, rozměry: průměr brusu 53 cm, tloušťka 6,2–6,8 cm, středový otvor 6,3 × 6,8 cm, tloušťka/otvor 6,3 cm (inv. č. P306903/1-3); zlomek rotačního brusu, otvor hraněný, rozměry: průměr brusu 19 cm, tloušťka 7–7,9 cm (inv. č. P306904); dva zlomky rotačního brusu, otvor oválný, rozměry: průměr brusu 21 cm, tloušťka 6,9–7,5 cm, průměr středového otvoru 15 cm (inv. č. P306907/1-2); dva zlomky rotačního brusu, rozměry: průměr brusu 41 cm, tloušťka 8,6–9 cm, (inv. č. P306908/1-2).

Poznámka: sídlištní jáma zcela vyplněná lomovým kamenem (nalezeny byly i opracované exempláře) a v té době již nefunkčními mlecími kameny.

Číslo objektu 165 (č. tabulky 103, obr. 167)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B64–41

Čísla kontextů: 738, 740

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 738; pevná, středně ulehlá, tmavě šedá písčité hlína s příměsí malých a středně velkých kamenů; písek jemný; v úrovni UR02 u severozápadní delší stěny, blízko západního rohu výkopu, se nacházela kumulace plochých kamenů (19 kusů, váha 7 kg); v severovýchodní části objektu, u východního rohu, se 6 cm nad úrovní dna objektu objevila podlouhlá kumulace mazanice.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 740; tvar půdorysu oválný; orientace snad SV–JZ; profil příčný: neckovitý, stěny kolmé / šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno hladké ploché; rozměry: 316 × 175 cm, hloubka objektu 20 cm od úrovně UR02; dno nebylo zahlobeno do podloží.

Nálezy: keramika – 93 kusů, 682 g, rozpoznáno min. pět keramických jedinců (inv. č. P252157–182) – čtyři zlomky okrajů; jeden zlomek okraje se zdobenou výdutí (se stopami silně formujícího obtáčení); 10 fragmentů zdobené výdutě; 19 zlomků nezdobených výdutí; 59 drobných neinventovaných střepů; převažoval HŠP keramický materiál (29 zlomků), vyskytl se i jiný charakter materiálu či výpalu: HDP materiál (tři zlomky z výdutí); HDPR materiál (dva zlomky ze zdobených výdutí); fragmenty mazanice (inv. č. P252184); 64 fragmentů zvířecích kostí, 423 g (inv. č. P252183); žernovy – zlomky běhounu, ryolit, rozměry: tloušťka/okraj 6,2 cm (inv. č. P306909/1-2); zlomek běhounu, ryolit, rozměry: tloušťka/okraj 3,6 cm (inv. č. P306910); drobné nekeramické nálezy – železná hraněná, na jedné straně zahrocená tyčinka (hrot), rozměry: délka 4,4 cm, šířka 0,4 cm, tloušťka 0,4 cm (inv. č. P252185).

Poznámka: obrys a zásyp objektu byl patrný od UR02; mohlo se jednat o mělce založený sídlištní objekt nebo o terénní depresi vyplněnou materiálem z kulturní vrstvy (?).

Číslo objektu 166 (č. tabulky, obr. 151)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B63–39

Čísla kontextů: 748

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: nesledováno.

Relikty úprav / konstrukce: kon. 748; destrukce obdélné kamenné pece byla patrná po začistění úrovně UR02; dochováno zůstalo dno pece a dolní části obložení obvodu pece; dno pece leželo 15–17 cm nad úrovní začistěného podloží; topeniště bylo vyskládáno

velkými plochými kameny (použit byl i velký fragment žernovu); počet kamenů 130, váha 75 kg; orientace destrukce pece SV–JZ; otvor k topeništi vedl z jihozápadní strany; rozměry: délka 97 cm, šířka 77 cm, dochovaná výška 8 cm.

Výkop: –

Nálezy: keramika – sedm kusů, 63 g, rozpoznán min. jeden keramický jedinec (inv. č. P252186–190) – dva zlomky okrajů (rozpoznány stopy po silně formujícím obtáčení); tři fragmenty zdobené výdutě; dva drobné neinventované střepy; evidovaný keramický materiál HŠP (dva zlomky), HDPO (dva zlomky okrajů); JDP (jeden zlomek zdobené výdutě); čtyři fragmenty zvířecích kostí, 16 g (inv. č. P252191).

Poznámka: pyrotechnologické zařízení; patrně součást povrchového sídlištního objektu.

Číslo objektu 167 (č. tabulky 103, obr. 166, 179)

Rok výzkumu: 2013, 2014

Čtverec: B65–40, B64–40

Čísla kontextů: 743, 744, 886, 888

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 743; sediment z prostoru mezi kameny destrukce kamenné pece; ulehlá, tmavě šedá prachová hlína; písek jemný až střední; max. síla 40 cm.

Relikty úprav / konstrukce: kon. 744; destrukce obdélné kamenné pece byla patrná po odstranění drnu a půdního typu; dochovány zůstaly obvodní stěny z nasucho kladených kamenů (i s fragmenty žernovů) a přepálené hliněné topeniště v úrovni podloží; počet kamenů 73, váha 70 kg; orientace destrukce pece SV–JZ; otvor k topeništi vedl ze severovýchodní strany; rozměry: délka 73 cm, šířka 67 cm, dochovaná výška 36–40 cm;

– kon. 886; předpecní jáma (?): vyplněna středně ulehlou, tmavě černošedou písčitou hlínou, která obsahovala i velké fragmenty keramiky kultury s lineární keramikou (inv. č. P274228–238); tvar jámy (kon. 888) nerozpoznán (snad oválný); orientace SV–JZ; profil mísovité, stěny konkávní, dno hladké mírně konkávní (zachycena pouze jedna strana profilu, druhá strana byla odtěžena při výzkumu sídlištního objektu 170); rozměry: dochovaná délka 190 cm, šířka 93 cm, hloubka 10,5 cm od úrovně podloží.

Výkop: –

Nálezy: keramika – 37 kusů, 976 g, podařilo se rozpoznat min. tři keramické jedince (inv. č. P252192–201, P274227) – jeden zlomek okraje; dva zlomky okraje se zdobenou výdutí; šest fragmentů zdobené výdutě (jeden s příměsí slídy v keramickém těstu); 11 zlomků nezdobené výdutě; tři fragmenty dna; 14 drobných neinventovaných střepů; evidovaný byl pouze HŠP materiál (23 zlomků), u většiny střepů byly identifikovány stopy po silně formujícím obtáčení (16 zlomků); tři fragmenty mazanice, 35 g (inv. č. P252203); 26 fragmentů zvířecích kostí, 181 g (inv. č. P252202); žernovy – zlomky

běhounu, svor, rozměry: tloušťka/okraj 4,5 cm, tloušťka/otvor 2,6 cm, průměr ovaloidního otvoru 4,4 cm (inv. č. P306911/1–3); drobné nekeramické nálezy – jeden kus kamenné štípané industrie (inv. č. P252204).

Poznámka: pyrotechnologické zařízení; patrně součást sídlištního objektu, který nebyl zahlouben do podloží; v okolí objektu 167 se nacházela kamenná kumulace (392 kusů kamenů, 71 kg), která mohla být pozůstatkem destrukčních vrstev tohoto mělce zahloubeného objektu; v roce 2014 se terén kolem pece 167 opět začistoval a v návaznosti na topeniště se objevila deprese vyplněna tmavým zásypem obsahujícím keramické střepy; část objektu byla odtěžena při rýhování (sondáž na již prozkoumané ploše s nejasným podložím); snad se jednalo o předpecní jámu ke kamenné peci; mohlo se však jednat i o ušlapanou vrstvu do podlahy pravděpodobného nadzemního objektu anebo o reliktní nerozpoznaného pravěkého objektu kultury s lineární keramikou.

Číslo objektu 168 (č. tabulky 104, obr. 140)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B62–44

Čísla kontextů: 745

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: nesledováno.

Relikty úprav / konstrukce: reliktní destrukce struktury sestávající z plochých kamenů a mazanice; struktura nepravidelného obdélníkového tvaru se v ploše vyrýsovala pod UR02; ležela 6–10 cm nad úrovní podloží; mezi plochými kameny a kolem nich ležely kompaktní kusy mazanice; orientace SZ–JV; rozměry: max. délka 96 cm, max. šířka 67 cm, síla vrstvy 2–3 cm, počet kamenů 139, váha 7,5 kg.

Výkop: –

Nálezy: keramika – 22 kusů, 531 g, rozpoznán min. jeden keramický jedinec (inv. č. P252206–208) – dva zlomky okraje; dva zlomky okraje se zdobenou výdutí; 12 fragmentů zdobené výdutě; tři zlomky nezdobené výdutě; tři drobné neinventované střepy; evidovaný byl hlavně HŠP materiál (16 zlomků) a dále HDPO materiál (tři zdobené výdutě), u většiny střepů byly identifikovány stopy po silně formujícím obtáčení (12 zlomků); fragmenty mazanice (inv. č. P252209).

Poznámka: destrukce konstrukčního prvku nadzemního sídlištního objektu (?).

Číslo objektu 169 (č. tabulky 104, obr. 152, 153)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B63–40, B63–41

Čísla kontextů: 747, 749, 750, 751, 752, 753, 759

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 474; ulehlá, středně hnědošedá písčitá hlína; písek jemný, střední až hrubý; max. síla 12 cm; výplň mělké jámy, ve které se nacházela kumulace obdélníkového tvaru z neopracovaných kamenů a fragmen-

tů žernovů, o kterých se předpokládá, že by se mohlo jednat o relikt kamenné pece; uloženina měla v ploše obdélníkový tvar o rozměrech 122 × 80 cm;

– kon. 750; výplň předpokládané předpecní jámy v severovýchodní části mělce zahloubeného objektu; středně ulehlá, tmavě hnědošedá písčítá hlína s příměsí uhlíků; písek střední až hrubý; max. síla 7 cm od hloubky 9 cm od úrovně začistěného podloží do hloubky 16 cm; uloženina měla v ploše nepravidelný čtvercový tvar o rozměrech 43 × 43 cm;

– kon. 752; výplň sloupové jámy u delší jihovýchodní stěny mělké jámy, jižně od tzv. předpecní jámy; ulehlá, tmavě hnědošedá písčítá hlína; písek střední; max. síla 14 cm, měřeno od úrovně dna mělké jámy; uloženina měla v ploše nepravidelný kruhový tvar o průměru 16–24 cm.

Relikty úprav / konstrukce: destrukce pravděpodobné obdélné kamenné pece byla patrná po odstranění drnu a půdního typu; dochován zůstal relikt z nasucho kladených kamenů (i s fragmenty žernovů); stopy po přepáleném místě (topeništi) nebyly nalezeny; počet kamenů 50, váha 46 kg; orientace kamenné kumule SV–JZ; rozměry: délka 122 cm, šířka 80 cm, dochovaná výška 12–22 cm; ke konstrukci předpokládané kamenné pece lze přiřadit i předpecní jámu (kon. 752, 753) a sloupovou jámu (kon. 750, 751).

Výkop: kon. 749 (totožný s kon. 759); tvar půdorysu nepravidelný obdélníkový; orientace snad SV–JZ; profil příčný: neckovitý s dvěma stupni, stěny kolmé / šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno nepravidelné ploché / místy mírně konkávní; rozměry: 119 × 85 cm, hloubka objektu 14,5 cm od úrovně podloží; hloubka stupně 5–9,5 cm;

– kon. 751; výkop tzv. předpecní jámy; tvar půdorysu čtvercový se zaoblenými rohy; profil příčný: neckovitý, stěny kolmé / šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno hladké ploché; rozměry: 43 × 43 cm, hloubka jámy 16 cm od úrovně podloží;

– kon. 753; výkop sloupové jámy; tvar půdorysu kruhový; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé konkávní, profil podélný: nesledováno, dno hladké konkávní; rozměry: 16 × 24 cm, hloubka jámy 14 cm od úrovně podloží.

Nálezy: keramika – 18 kusů, 160 g, rozpoznán min. jeden keramický jedinec (inv. č. P252210–217) – jeden zlomek okraje pražského typu; šest fragmentů zdobené výdutě (jeden kus druhotně přepálený); jeden zlomek nezdobené výdutě; 10 drobných neinventovaných střepů; evidovaný byl hlavně HŠP materiál (šest zlomků) a dále HDP materiál (dvě zdobené výdutě); fragmenty zvířecích kostí (inv. č. P252218); fragment strusky (inv. č. P252220); vzorek uhlíků (inv. č. P252221); žernovy – pět fragmentů ze svorových žernovů (inv. č. P306912/1–5); drobné nekeramické nálezy – zlomek železného pásku, rozměry: max. délka 3,8 cm, max. šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P252219).

Poznámka: není úplně jasné, zda se jednalo o zbytky

obdélníkové kamenné pece, která by náležela k nerozpoznanému povrchovému sídlištnímu objektu.

Číslo objektu 170 (č. tabulky 105–107, obr. 165, 166)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B64–40, B64–39

Čísla kontextů: 784, 758

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 784; ulehlá, tmavě šedá písčítá hlína s příměsí drobných a malých kamenů (počet 223, váha 35 kg); písek jemný; uloženina měla v ploše oválný tvar o rozměrech 392 × 100 cm; nálezy se viditelně koncentrovaly v dolní části zásypu, v hloubce od 26–32 cm od úrovně podloží po dno objektu.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 751; tvar půdorysu oválný; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé / mírně konkávní, profil podélný: nesledováno, dno hladké mírně konkávní; rozměry: 430 × 110 × 60 cm.

Nálezy: keramika – 643 kusů, 8001 g, rozpoznáno min. 46 keramických jedinců, z toho dvě celé nádoby (inv. č. P252222–458) – 40 zlomků okraje (u dvou zlomků byl přítomen reparační otvor); 10 zlomků okraje se zdobenou výdutí (dva zlomky druhotně přepálené); jeden zlomek okraje s nezdobenou výdutí; 150 fragmentů zdobené výdutě; 157 zlomků nezdobených výdutí (jeden kus s reparačním otvorem, dva zlomky druhotně přepálené); 36 fragmentů dna; 249 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po silně formujícím obtáčení (125 zlomků); keramický materiál ze zásypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (255 zlomků, u 16 z nich byla evidována připálenina); JDP materiál (šest zlomků); JDPO materiál (tři zlomky); JDPR materiál (dva zlomky); JŠP materiál (47 zlomků); HDP materiál (44 zlomků); HDPR materiál (21 zlomků); HDPO materiál (sedm zlomků); TJ materiál (devět zlomků s oxidačním přesahem na vnější straně); tři fragmenty mazanice, 73 g (inv. č. P252460); 920 fragmentů zvířecích kostí, 6878 g (inv. č. P252459); fragmenty rybích kostí a šupin (inv. č. P252471); drobné nekeramické i keramické nálezy – železný nůž s tenkou čepelí – tzv. skalpel, rozměry: max. délka 16 cm (délka čepele 5 cm), šířka 0,3–0,9 cm, tloušťka 0,1–0,4 cm, váha 16 g (inv. č. P252463); železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet rovný, ostří esovitě prohnuté, délka max. 11,5 cm, délka čepele 8,2 cm, šířka čepele 1,4 cm, nalezen v severní polovině jámy (inv. č. P252465); zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné, délka max. 10,6 cm, délka čepele 10 cm, šířka čepele 1,3 cm, nalezen v jižní polovině jámy (inv. č. P252461/1); zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné, délka max. 10,1 cm, délka čepele 7 cm, šířka čepele 1,3 cm, nalezen v jižní polovině jámy (inv. č. P252461/2); zlomek železného nože, hřbet rovný, délka max. 10,2 cm, šířka čepele 1,4 cm, nalezen v jižní

polovině jámy (inv. č. P252461/3); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, délka trnu 4,3 cm (inv. č. P252466/7); dva zlomky železného kruhového kování plošně zdobeného vbíjenými pukličkami, zachovány čtyři nýty při obvodu kování, rozměry: průměr kování 7,1 cm, tloušťka 0,1–0,2 cm (inv. č. P252462); zlomek železného plechu, max. délka 7,8 cm, max. šířka 5,9 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P252464); zlomek železného pásku s půlkruhovým profilem (možná obroučka z vědra), rozměry: délka 8,6 cm, šířka 0,8 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P252466/1); zlomek železného pásku (možná obroučka z vědra), rozměry: délka 10,8 cm, šířka 0,8 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P252466/2); zlomek železného pásku (možná obroučka z vědra), rozměry: délka 6,7 cm, šířka 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P252466/3); zlomek železného pásku (možná obroučka z vědra), rozměry: délka 6,6 cm, šířka 0,8 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P252466/4); zlomek železného pásku (možná obroučka z vědra), rozměry: délka 4,8 cm, šířka 0,8 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P252466/5); zlomek železného pásku, rozměry: délka 3,5 cm, šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P252466/6); zlomek železného pásku, rozměry: délka 2,6 cm, šířka 2,4 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P252466/8); zlomek železného pásku, rozměry: délka 8,2 cm, šířka 5,2 cm, tloušťka 0,3–0,5 cm (inv. č. P252466/9); zlomek železné plechové ataše z vědra, tvar: lichoběžníkovitý nebo obdélníkovitý, (inv. č. P247679/10); zlomek železné plechové ataše z vědra, tvar: plochý s rozbíhajícími se konci (inv. č. P247679/11); zlomek železné ataše z vědra, tvar: tyčinkovitý s rozbíhajícími se konci (inv. č. P247679/12); železný hraněný drát ohnutý do háčku, rozměry: délka 2,2 cm, šířka 0,3 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P252466/13); hliněný bochánkovitý přeslen o průměru 2,3 cm a výšce 1,3 cm, průměr otvoru 0,8 cm, váha 7 g (inv. č. P252467); zlomek kamenného bochánkovitého přeslenu o průměru 3,2 cm a výšce 1,5 cm, průměr otvoru 0,8 cm, váha 9 g (inv. č. P252468/1); zlomek hliněného dvoukónického přeslenu o průměru 2,7 cm a výšce 2,1 cm, průměr otvoru 0,7 cm, váha 8 g (inv. č. P252468/2); zlomek kamenného dvoukónického přeslenu, váha 1 g (inv. č. P252468/3); zlomek kamenného dvoukónického přeslenu, váha 1 g (inv. č. P252468/4); zlomek kamenného přeslenu, průměr otvoru 0,9 cm, váha 1 g (inv. č. P252468/5); zlomek destičkového kamenného brousku se dvěma brusnými plochami, rozměry: délka 7 cm, šířka 5,6 cm, tloušťka 0,7–1,4 cm (inv. č. P252469); jeden kus kamenné štípané industrie (inv. č. P252470).

Poznámka: je možné, že zahloubená oválná sídlištní jáma 170 souvisela s předpokládaným nadzemním objektem evidovaným v prostoru mezi kamennou pecí 167, O171 a zmiňovaným objektem 170.

Číslo objektu 171 (č. tabulky 108, 109, obr. 151, 152, 166)
Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B63–40, B63–39, B64–40

Číslo kontextů: 754, 757

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 754; pevná, tmavě černá písčité hlína s příměsí drobných, malých a středně velkých kamenů (počet 352, váha 59 kg).

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 757; tvar půdorysu oválný; orientace SV–JZ; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno hladké ploché; rozměry: 380 × 100 × 40 cm.

Nálezy: keramika – 300 kusů, 3921 g, rozpoznáno min. 34 keramických jedinců (inv. č. P252472–629) – 23 zlomků okraje; devět zlomků okraje se zdobenou výdutí (u jednoho zlomku evidována připálenina na vnitřní straně okraje); 73 fragmentů zdobené výdutě (u jednoho kusu evidován preparační otvor, dva zlomky druhotně přepálené); 86 zlomků nezdobených výdutí (šest zlomků druhotně přepálených); sedm fragmentů dna (jeden fragment – keramika pražského typu); 102 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po silně formujícím obtáčení (24 zlomků); u 10 zlomků bylo evidováno obtáčení slabě formující; keramický materiál ze záspy byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (148 zlomků); JDP materiál (dva zlomky nezdobených výdutí); JŠP materiál (tři zlomky okraje); HDP materiál (22 zlomků); HDPR materiál (17 zlomků); HDPO materiál (pět zlomků); TJ materiál (jeden zlomek zdobené výdutě); 32 fragmentů mazanice, 387 g (inv. č. P252631); 151 fragmentů zvířecích kostí, 2112 g (inv. č. P252630); rybí kosti a šupiny (inv. č. P252633); drobné nekeramické nálezy – zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, délka max. 10,7 cm, délka čepele 8,5 cm, šířka čepele 1,3 cm (inv. č. P252634); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, délka max. 8 cm, šířka čepele 1,5 cm (inv. č. P252635); zlomek železného nože, dochovaná délka max. 4,3 cm, šířka čepele 1,6 cm (inv. č. P252637); zlomek železného plechu, max. délka 3,4 cm, max. šířka 2 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P252636); zlomek železného pásku půlkulatého průřezu – obroučky z vědra, rozměry: průměr obroučky 21 cm, šířka pásku 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P252638); celý kostěný předmět se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček, kloubní báze neopracovaná, hrot plochý, max. délka 6,9 cm, délka hrotu 2,9 cm, nalezen v hloubce 20–40 cm od úrovně podloží (inv. č. P252632).

Poznámka: je možné, že zahloubená oválná jáma 171 souvisela s předpokládaným nadzemním objektem evidovaným v prostoru mezi zahloubeným sídlištním objektem 170, O167 a zmiňovaným objektem 171.

Číslo objektu 172 (č. tabulky 109, obr. 202)
Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B67–40, B68–40 (nezkoumán)

Čísla kontextů: 755, 756

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 755; zásyp objektu byl evidován od UR01; max. síla výplně 30 cm; středně ulehlá, tmavě černošedá prachová hlína s příměsí drobných kamenů (počet 140, váha 11 kg); písek: jemný.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 756; tvar půdorysu nepravidelný (nebyl prozkoumán v úplnosti); orientace patrně SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno nepravidelné ploché; rozměry: max. prozkoumaná délka 100 cm, šířka 160 cm, hloubka 20 cm od úrovně podloží.

Nálezy: keramika – 72 kusů, 462 g, podařilo se rozpoznat min. čtyři keramické jedince (inv. č. P252639–657) – tři zlomky okraje (jeden se stopami slabě formujícího obtáčení); tři fragmenty zdobené výdutě; 17 zlomků nezdobené výdutě (pražský typ); jeden zlomek dna pražského typu; 20 drobných neinventovaných střepů; evidován byl hlavně HŠP materiál (23 zlomků) a dále HDP materiál (jeden zlomek okraje); 29 fragmentů zvířecích kostí, 233 g (inv. č. P252658).

Poznámka: objekt nebyl prozkoumán v úplnosti, jeho západní část zasahovala do neodkryté části.

Číslo objektu 173 (č. tabulky 109, obr. 204)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B67–42

Čísla kontextů: 763, 764

Stratigrafický vztah: sídlištní jáma 173 porušovala východní roh zemnice 186.

Zásyp: kon. 763; ulehlá, tmavě šedá jílovitá hlína; písek: jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 764; tvar půdorysu oválný; orientace SVV–JZZ; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno hladké mírně konkávní; rozměry: 92 × 72 × 20 cm.

Nálezy: keramika – devět kusů, 75 g, rozpoznán min. jeden keramický jedinec (inv. č. P252659–662) – jeden zlomek okraje; dva fragmenty zdobené výdutě; tři zlomky nezdobené výdutě; tři drobné neinventované střepy; evidován byl hlavně HŠP materiál (čtyři zlomky) a dále HDP materiál (dva zlomky výdutě); pět fragmentů mazanice, 17 g (inv. č. P252664); 23 fragmentů zvířecích kostí 258 g (inv. č. P252663).

Poznámka: svým tvarem i charakterem zásypu byl sídlištní objekt 173 velmi podobný sídlištní jámě 176, která se nacházela cca 80 cm severovýchodně od objektu 173.

Číslo objektu 174 (č. tabulky 110, obr. 137)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B62–41

Čísla kontextů: 789, 790, 791, 807

Stratigrafický vztah: do zásypu zásobní jámy 174 bylo pohřbeno malé dítě (novorozenec) – H205.

Zásyp: kon. 789; středně ulehlá, středně hnědošedá písčitá hlína; písek: střední; v dolní části zásypu písčité podlouhlé čočky písku – patrně negativy zvířecích nor; – kon. 790; středně ulehlý, středně šedožlutý hlinitý písek střední zrnitosti; jedná se o promísení zásypu jámy s písčítým podložím v místě porušení stěn výkopu (zachyceno v severovýchodní části profilu); max. síla vrstvy 36 cm; výskyt vrstvy od 9 cm do 69 cm od úrovně začištěného podloží;

– kon. 791; ulehlý, světle šedožlutý hlinitý písek střední až hrubé zrnitosti; jedná se o promísení zásypu jámy s písčítým podložím v místě porušení stěn výkopu (zachyceno v jihozápadní části profilu); max. síla vrstvy 39 cm; výskyt vrstvy od 8 cm do 51 cm od úrovně začištěného podloží.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 807; tvar půdorysu kruhový; profil příčný: vakovitý, stěny šikmé konkávní / konvexní, profil podélný: nesledováno, dno hladké konkávní; rozměry: průměr horní hrany 116 cm, průměr hrdla 81 cm, max. průměr vaku 114 cm, průměr dolní hrany 112 cm, hloubka 81 cm od úrovně podloží.

Nálezy: kon. 789; keramika – 92 kusů, 1070 g, rozpoznáno min. 15 keramických jedinců (inv. č. P252665–701) – 15 zlomků okraje (čtyři fragmenty z mladší fáze keramiky pražského typu); šest fragmentů zdobené výdutě (jeden fragment s příměsí slídy); 21 zlomků nezdobené výdutě (jeden zlomek z mladší fáze keramiky pražského typu, jeden kus s příměsí slídy); jeden zlomek dna pražského typu; 44 drobných neinventovaných střepů; evidován byl pouze HŠP materiál; u větších fragmentů byly evidovány stopy po slabě formujícím obtáčení (12 zlomků);

– kon. 790, 791; keramika – 21 kusů, 150 g, rozpoznán min. jeden keramický jedinec (inv. č. P252702–708) – tři fragmenty zdobené výdutě; sedm zlomků nezdobené výdutě; jeden zlomek dna; 10 drobných neinventovaných střepů; evidován byl pouze HŠP materiál;

– nálezy z výplně objektu bez uvedení kontextu: zlomky hliněného pekáče (inv. č. P252711); 10 fragmentů mazanice, 11 g (inv. č. P252710); 86 fragmentů zvířecích kostí, 117 g (inv. č. P252709); drobné nekeramické nálezy – zlomek železné hraněné tyčinky, která se na jednom konci ztenčuje, rozměry: max. délka 9,1 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,4 cm (inv. č. P252712).

Poznámka: časně slovanská zásobní jáma.

Číslo objektu 175 (č. tabulky 111, 112, obr. 166, 179, 180)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B65–40, B65–41, B64–40

Čísla kontextů: 793, 800, 794, 834, 864, 865, 866, 867, 868, 869

Stratigrafický vztah: do zásypu zemnice 175 bylo pohřbeno malé dítě (novorozenec) – H204; jihovýchodní

část výkopu zemnice poničila severozápadní část sídlištní jámy 199.

Zásyp: kon. 793 (shodný s kon. 800); ulehlý, světlý šedožlutý písek jemné až střední zrnitosti, výplň obsahovala kameny (počet osm, váha 3 kg).

Relikty úprav / konstrukce: kon. 794; relikv kamenné pece; pec byla umístěna ve východním rohu zemnice; destrukce pece zabírala plochu 214 × 154 cm; po odstranění dislokovaných kamenů se ukázal obdélníkový tvar pece o rozměrech 114 × 86 cm; prostor kolem topeniště byl po obvodu pečlivě vyskládan do podkovovitěho tvaru z plochých pískovcových kamenů; rozměry podkovovitěho prostoru 80 × 60 cm; šířka na sucho kladené podkovovité zídky kolem topeniště 21 cm; dochovaná výška kamenné konstrukce 5–26 cm; otvor k topeništi byl orientován k západu; relikv pece byl tvořen z 0,219 m³ kamene o váze 547 kg; v konstrukci pece byla použita i pravěká zrnotěrka;

– tři sloupové jámy zachycené ve dně zemnice souvisící snad s konstrukcí stavby:

sloupová jáma K01 u jihovýchodní stěny zemnice v blízkosti kamenné pece, zásyp jámy tvořila středně ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína (kon. 864), půdorys jámy byl kruhový, profil neckovitý, průměr jámy 24 cm, hloubka jámy 24 cm od úrovně dna zemnice (kon. 865);

sloupová jáma K02 u jihozápadní stěny zemnice, umístěna excentricky, zásyp jámy tvořila středně ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína (kon. 866), půdorys jámy byl kruhový, profil mísovité, průměr jámy 23 cm, hloubka jámy 31 cm od úrovně dna zemnice (kon. 867); sloupová jáma K03 u severozápadní stěny zemnice, umístěna excentricky, zásyp jámy tvořila středně ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína (kon. 868), půdorys jámy byl kruhový, profil mísovité, průměr jámy 23 cm, hloubka jámy 43 cm od úrovně dna zemnice (kon. 869).

Výkop: kon. 834; tvar půdorysu čtvercový; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno hladké ploché; orientace SV–JZ; pec ve východním rohu; rozměry: 340 × 310 × 24 cm.

Nálezy: keramika – 65 kusů, 972 g, rozpoznáno min. pět keramických jedinců (inv. č. P252713–750) – dva zlomky okraje (jeden kus pražský typ); jeden zlomek okraje se zdobenou výdutí; 14 fragmentů zdobené výdutě; 25 zlomků nezdobených výdutí; dva fragmenty dna; 21 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po silně formujícím obtáčení (14 zlomků); keramický materiál ze zásypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (24 zlomků); JDPO materiál (jeden zlomek nezdobené výdutě); JŠP materiál (jeden zlomek nezdobené výdutě); HDP materiál (14 zlomků); HDPR materiál (čtyři zlomky); 33 fragmentů mazanice, 528 g (inv. č. P252752); 57 fragmentů zvířecích kostí, 472 g (inv. č. P252751); ryolitová zrnotěrka ve dvou fragmen-

tech (pravěk), patrné stopy po opracování (sekání), pracovní plocha obroušená opotřebením do mísovitého tvaru, rozměry fragmentu 1: délka 23,8 cm, šířka 16,5–25 cm, tloušťka 6,7–3,8 cm, rozměry fragmentu 2: délka 13,7 cm, šířka 9–15,7 cm, tloušťka 2,5–5,8 cm (inv. č. P306913/1–2).

Poznámka: zahloubený obytný objekt – zemnice; podle terénní situace se zdá, že byl objekt záměrně zasypan, pec rozbourána a terén sanován a připraven na stavbu nadzemních objektů, které v tomto místě na základě terénních pozorování předpokládáme.

Číslo objektu 176 (č. tabulky 112, obr. 193, 204)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B67–42, B66–42

Čísla kontextů: 765, 766

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 765; ulehlá, tmavě šedá jílovitá hlína; písek jemný až střední; na začištěném podloží měla uložení na ploše kruhový tvar o rozměrech 100 × 93 cm; horní část zásypu byla prorostlá tenkými kořeny stromu.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 766; tvar půdorysu nepravidelný kruhový; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno nepravidelné ploché; rozměry: 100 × 93 cm; max. hloubka od úrovně podloží 18 cm.

Nálezy: keramika – sedm kusů, 116 g (inv. č. P252753–757) – zlomky nezdobených výdutí z HŠP materiálu; fragment zvířecí kosti, 10 g (inv. č. P252758).

Poznámka: svým tvarem i charakterem zásypu byl sídlištní objekt 176 velmi podobný sídlištní jámě 173, která se nacházela cca 80 cm jihozápadně od objektu 176.

Číslo objektu 177 (č. tabulky 113, obr. 152)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B63–40

Čísla kontextů: 768, 795

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 768; ulehlá, středně šedá prachová hlína s příměsí drobných, malých až středně velkých kamenů (244 kusů, 13,5 kg); kameny se nacházely téměř výhradně v severovýchodní polovině objektu v hloubce od 0 do 15 cm od úrovně podloží; písek v sedimentu jemný až střední; na začištěném podloží měla uložení na ploše oválný tvar o rozměrech 236 × 68 cm.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 795; tvar půdorysu nepravidelný oválný; orientace SV–JZ; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno hladké mírně konkávní; rozměry: 245 × 68 cm; max. hloubka od úrovně podloží 24 cm.

Nálezy: keramika – 83 kusů, 925 g, rozpoznáno min. sedm keramických jedinců, z toho jedna celá nádoba se stopami připáleniny (inv. č. P252759–787) – osm zlomků okraje (tři kusy se stopami připáleniny); dva

zlomky okraje se zdobenou výdutí; dva zlomky okraje s nezdobenou výdutí; 19 fragmentů zdobené výdutě; 20 zlomků nezdobených výdutí; čtyři fragmenty dna; 28 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po silně formujícím obtáčení (27 zlomků); keramický materiál ze zásypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (45 zlomků); JŠP materiál (jeden zlomek nezdobené výdutě); HDP materiál (jeden zlomek okraje se zdobenou výdutí se stopami silně formujícího obtáčení); HDPR materiál (čtyři zlomky nezdobených výdutí); HDPO materiál (dva zlomky zdobených výdutí); 13 fragmentů mazanice, 147 g (inv. č. P252789); 110 fragmentů zvířecích kostí, 343 g (inv. č. P252788); drobné nekeramické nálezy – celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné; rozměry max. délka 6,5 cm, délka čepele 4,1 cm, šířka čepele 0,9 cm, délka trnu 2,4 cm (inv. č. P252791); celý železný nůž s trnem trojúhelníkového průřezu, hřbet i ostří rovné; rozměry max. délka 10,8 cm, délka čepele 8,2 cm, šířka čepele 1,3 cm, délka trnu 2,6 cm (inv. č. P252792); zlomek olověného pásku, oba konce zahnuté; nalezen v jihozápadní polovině objektu; rozměry: max. délka 2,5 cm, šířka 1 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P252793); zlomek hranolovitého kamenného brousku, na jednom konci zbroušen do špice, čtyři brusné plochy, na jedné straně na povrchu patrné jemné rýhy, rozměry: max. délka 7,2 cm, šířka 2,8 cm, tloušťka 1,3–1,4 cm (inv. č. P252790).

Poznámka: –

Číslo objektu 178 (č. tabulky 113–118, obr. 137–139)

Rok výzkumu: 2013, 2014

Čtverec: B62–42, B62–43, B62–41, B61–42 (nezkoumáno)

Čísla kontextů: 839, 840, 841, 942

Stratigrafický vztah: do zanikajícího sídlištního objektu 178 byla pravděpodobně v jeho severo-severovýchodní části vytesána (vyhloubena) do stěny pec – objekt 178a (nově přechíslován na O327).

Zásyp: kon. 839; pevná, ulehlá, tmavě černošedá písčité jílovitá hlína s příměsí malých, středně velkých až velkých kamenů (351 kusů, 112 kg); kameny se nacházely na rozhraní kontextů 839 a 840; pravděpodobně byly součástí kamenné kumulace nacházející se v severní třetině objektu (souvislost s objektem 178a/O327), která při zaplňování objektu sedimentem pomalu destrukovala; písek v sedimentu jemný; max. síla vrstvy 62 cm, výskyt kontextu od úrovně začištěného podloží do hloubky 62 cm;

– kon. 840; pevná, ulehlá, tmavě hnědošedá písčité jílovitá hlína; písek střední zrnitosti; max. síla vrstvy 47 cm, výskyt kontextu od hloubky 8 cm od úrovně začištěného podloží do hloubky 91 cm;

– kon. 841; pevná, ulehlá, tmavě šedá jílovitá hlína s výskytem pásů a čoček žlutého jílu; max. síla vrstvy

44 cm, výskyt kontextu od hloubky 35 cm od úrovně začištěného podloží do hloubky 131 cm.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 942; tvar půdorysu nepravidelný; orientace SSV–JJZ; stěny objektu byly stupňovité, počet stupňů byl nepravidelný, tvar stěn: šikmé přímé, konkávní i konvexní, dno objektu rovné ploché; rozměry: zkoumaná délka 710 cm, zkoumaná šířka 490 cm, max. hloubka od úrovně podloží 131 cm.

Nálezy: keramika celkem – 2188 kusů, 30 396 g, rozpoznáno min. 275 keramických jedinců (inv. č. P252794–253263, P273437–274145);

– kon. 839; keramika – 1424 kusů, 20 606 g, rozpoznáno min. 195 keramických jedinců, z toho jedna celá nádoba s příměsí slídy v HŠP materiálu; 88 zlomků okraje; 25 zlomků okraje se zdobenou výdutí; pět zlomků okraje s nezdobenou výdutí (tři kusy keramika pražského typu); 377 fragmentů zdobené výdutě; 501 zlomků nezdobených výdutí; 77 fragmentů dna (šest kusů keramika pražského typu); dva fragmenty dna se zdobenou výdutí; 343 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u 13 fragmentů dna, silně formující obtáčení u 159 zlomků; připálenina byla identifikována u devíti fragmentů; značka byla evidována u čtyř den – jednou technická a ve třech případech plastická; keramický materiál ze zásypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (773 zlomků); JŠP materiál (42 zlomků); HDP materiál (98 zlomků); HDPR materiál (138 zlomků); HDPO materiál (17 zlomků); JDP materiál (2 zlomky okraje, jeden zlomek nezdobené výdutě); JDPR materiál (dva zlomky okraje, dva zlomky nezdobené výdutě); JDPO materiál (jeden zlomek nezdobené výdutě); TJ materiál (zlomek okraje, dva zlomky zdobené a dva zlomky nezdobené výdutě); 146 fragmentů mazanice, 2277 g (inv. č. P253269–270); 401 fragmentů zvířecích kostí, 3520 g (inv. č. P253264–265); žernovy – dva zlomky běhounu, slepenec, rozměry: průměr 52 cm, tloušťka/okraj 8 cm, tloušťka/otvor 6,9 cm, max. průměr ovaloidního otvoru 4,7–5,1 cm, stopy po papřici (inv. č. P274752–753); zlomek běhounu, ryolit, rozměry: tloušťka/okraj 6,8 cm, stopy po mletí (inv. č. P274754); zlomek žernovu, svor, rozměry: tloušťka/okraj 2,8 cm, (inv. č. P274755); zlomek žernovu, svor (inv. č. P274756); drobné nekeramické i keramické nálezy – zlomek železného hákového klíče s ramenem se dvěma ozuby, rozměry: dochovaná šířka 6,8 cm, tloušťka 0,5 cm, výška ozubů 2,1 cm (inv. č. P274219); zlomek železné obroučky z vědra zakončené háčkem, průřez obroučky obdélníkový, rozměry: šířka 0,8 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P274220); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: průměr obruče 20 cm, šířka 0,4 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P274221); zlomek železné plechové atase z vědra, lichoběžníkovitého tvaru, tloušťka plechu

0,4 cm (inv. č. P274222); zlomek železného pásku, rozměry: max. délka 10,7 cm, max. šířka 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P253286); zlomek železného hrotu, průřez hraněný, rozměry: max. délka 4,3 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P253285/1); jednoramenná železná skoba, celá, průřez hraněný, rozměry: max. délka 4,1 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,5 cm, délka ramena 1,2 cm (inv. č. P253285/2); kostěný zahrocený předmět vyrobený z uštěpu kosti – šídlo, tvar hrotu kuželovitý, stopy opotřebení přesahují délku hrotu, rozměry: max. délka 10,6 cm, délka hrotu 2,3 cm, max. průměr hrotu 0,7 cm (inv. č. P274215); zlomek kamenného dvoukónického přeslenu o výšce 1,5 cm, váha 3 g (inv. č. P253279); zlomek hliněného bochánkovitého přeslenu o průměru 3,8 cm a výšce 2 cm, průměr otvoru 1,1 cm, váha 15 g (inv. č. P274214); celý hliněný nízký dvoukónický přeslen (pravěk) o průměru 3,7 cm a výšce 2 cm, průměr otvoru 0,8 cm, váha 25 g; výzdoba: horní strana – vtačená kolečka se středovým bodem, po obvodu spodní základny se nacházejí čtyři vtačené půlměsíce (inv. č. P274216);

– kon. 840; keramika – 512 kusů, 7032 g, rozpoznáno min. 52 keramických jedinců, z toho jedna celá nádoba z JDPR materiálu a stopami po silně formujícím obtáčení; 33 zlomků okraje; 14 zlomků okraje se zdobenou výdutí; 143 fragmentů zdobené výdutě; 155 zlomků nezdobených výdutí; 27 fragmentů dna; jeden fragment dna se zdobenou výdutí; 139 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po silně formujícím obtáčení (88 zlomků); slabě formující obtáčení bylo rozeznáno u jednoho zlomku dna; příměs slídy v keramickém těstu byla rozpoznána u jednoho zlomku nezdobené výdutě a jednoho zlomku dna (HŠP materiál); keramický materiál ze zasypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (236 zlomků); JŠP materiál (osm zlomků); HDPR materiál (32 zlomků); HDPO materiál (63 zlomků); JDPR materiál (jeden zlomek nezdobené výdutě a jeden zlomek zdobené výdutě); JDPR materiál (27 zlomků z jedné nádoby); 53 fragmentů mazanice, 1038 g (inv. č. P253271); 333 fragmentů zvířecích kostí, 5174 g (inv. č. P253266); drobné nekeramické nálezy – zlomek spodní části protáhlé brady železné sekery, typ III – širočina (podle *Dostál 1966*), rozměry: max. délka 5,7 cm, max. šířka 2,8 cm, tloušťka 0,8 cm (inv. č. P253290); celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 8,3 cm, délka čepele, 5,8 cm, šířka čepele 0,7 cm, délka trnu 2,2 cm (inv. č. P253289); zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1,2 cm (inv. č. P253292); zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné, rozměry: délka čepele 10 cm, šířka čepele 1,4 cm (inv. č. P274223); zlomek jednoramenné železné skoby, průřez hraněný, rozměry: max. délka 4,5 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,2 cm, délka ramena 2,1 cm (inv. č. P253293/5); železný hrot, průřez hraněný, předmět je uprostřed zesílený, rozměry: max. délka 3,3 cm, šířka 0,4 cm, tloušťka 0,4 cm (inv. č. P253287/2); zlomek železného pásku, rozměry: max. délka 4,3 cm, max. šířka 0,7 cm, tloušťka 0,2–0,3 cm (inv. č. P253287/1); zlomek železného pásku, rozměry: max. délka 3,5 cm, max. šířka 0,5 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P253293/2); zlomek železného pásku, rozměry: max. délka 4,8 cm, max. šířka 0,5 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P253293/3); zlomek železného plechu, rozměry: max. délka 2,9 cm, max. šířka 2 cm, tloušťka 0,1 cm (inv. č. P253287/3); zlomek železného plechu, rozměry: max. délka 5,1 cm, max. šířka 3,2 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P253291); zlomek železné tyčinky hraněného průřezu, rozměry: max. délka 9,3 cm, max. šířka 0,4 cm, tloušťka 0,4 cm (inv. č. P253293/1); zlomek železného drátu hraněného průřezu, rozměry: max. délka 5,3 cm, max. šířka 0,2 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P253293/4); celý hranolovitý kamenný brousek, čtyři brusné plochy, na jedné straně na povrchu patrné jemné rýhy, rozměry: max. délka 7 cm, šířka 3,2 cm, tloušťka 1–1,5 cm (inv. č. P253276);

– kon. 841; keramika – 252 kusů, 2758 g, rozpoznáno min. 28 keramických jedinců; 17 zlomků okraje (u jednoho okraje byl evidován reparační otvor); tři zlomky okraje se zdobenou výdutí (u jednoho zlomku je evidována připálenina); 55 fragmentů zdobené výdutě; 53 zlomků nezdobených výdutí; osm fragmentů dna; 116 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po silně formujícím obtáčení (15 zlomků); slabě formující obtáčení bylo rozeznáno u jednoho zlomku okraje z HDP materiálu; keramický materiál ze zasypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (96 zlomků); JŠP materiál (jeden zlomek nezdobené výdutě); HDPR materiál (13 zlomků); HDPO materiál (jeden zlomek zdobené výdutě); JDPR materiál (jeden zlomek okraje a jeden zlomek dna); 78 fragmentů mazanice, 2448 g (inv. č. P253272–274); 324 fragmentů zvířecích kostí, 4255 g (inv. č. P253267–268); drobné nekeramické nálezy – zlomek amorfního kamenného brousku, tři brusné plochy, rozměry: max. délka 5,5 cm, šířka 2 cm, tloušťka 1,1–1,8 cm (inv. č. P253277).

– nálezy z výplně objektu bez uvedení kontextu: rybí kosti a šupiny (inv. č. P253281); čtyři fragmenty strusky, 75 g (inv. č. P253275); vzorek uhlíků (inv. č. P253282); zlomky žernovů (inv. č. P253283); drobné nekeramické i keramické nálezy – železná břitva (zavírací nůž), čepel je v plechovém pouzdru, hřbet čepele rovný, ostří čepele k hrotu obloukovitě zvednuté, rozměry: max. délka 10,8 cm, šířka 1,6–2,5 cm, tloušťka 0,7 cm, váha 33 g (inv. č. P253288); zlomek hliněného bochánkovitého přeslenu o průměru 2,9 cm a výšce 1,9 cm, průměr otvoru 1 cm, váha 6 g (inv. č. P253278); fragment rotačního brusu zlomeného podélně, bez otvoru, jed-

na strana nezachována, rozměry: průměr brusu 24 cm, tloušťka 6,4–6,8 cm (inv. č. P274225); jeden kus štípané kamenné industrie (inv. č. P253280).

Poznámka: sídlištní objekt 178 z menší části zasahoval do nezkoumané plochy – čtverec B61–42.

Číslo objektu 327; původně označený jako 178a (č. tabulky 114, obr. 137)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B62–41

Čísla kontextů: 889, 943

Stratigrafický vztah: pec – objekt 327 (původně 178a) byla vytesána (vyhloubena) do severo-severovýchodní stěny již zanikajícího a zčásti zaplněného sídlištního objektu 178.

Zásyp: –

Relikty úprav / konstrukce: kon. 889; nad reliktem hliněné kupolové pece ležela kumulace kamenů (snad souvisela s konstrukcí objektu souvisejícího s pecí); po jejím odebrání se objevil zbytek zatesané kupole pece a topeniště; konstrukce kupole byla zčásti zbořená a zčásti pokleslá těsně nad úroveň topeniště; dochován zůstal jen asi 10 cm široký oblouk vyhloubený do stěny objektu 178; v prostoru topeniště byla dochována 5 cm silná vrstva propáleného jílového výmazu dna pece; rozměry: max. délka 104 cm, max. šířka 63 cm, dochovaná výška 5–28 cm.

Výkop: kon. 943; tvar půdorysu oválný; orientace SZ–JV; profily: nesledováno, dno hladké, ploché; rozměry: délka 191 cm, šířka bez zbytků zatesané kupole 140 cm, se zatesanými stěnami 150 cm, hloubka 121 cm od současného povrchu; niveau topeniště je 54 cm od úrovně dna sídlištní jámy 178.

Nálezy: nálezy keramiky z objektu 178a (nyní O327) jsou přiřazeny k objektu 178 (keramika z roku 2014 – střepy větších rozměrů).

Poznámka: jedná se o kupolovou hliněnou pec zatesanou do stěny výkopu sídlištní jámy 178; směrem k východnímu profilu plochy, kde objekt 178 zasahoval do nezkoumané části, se na jeho stěnách objevily další zřetelné stopy po stabilním žáru – snad zbytky další úplně zničené hliněné pece stejné konstrukce.

Číslo objektu 179 (č. tabulky 119, obr. 151)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B63–39

Čísla kontextů: 761, 777

Stratigrafický vztah: výkop sídlištního objektu 179 porušoval severozápadní část sídlištní jámy 180.

Zásyp: kon. 761; ulehlá, tmavě hnědošedá jílovitá hlína; písek jemný až střední; v úrovni podloží se objekt jevil jako kruhová skvrna o rozměrech 102 × 109 cm.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 777; tvar půdorysu kruhový; orientace SV–JZ; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno hladké ploché; roz-

měry: 110 × 100 × 17 cm.

Nálezy: keramika – 36 kusů, 352 g, podařilo se rozpoznat min. čtyři keramické jedince (inv. č. P253294) – jeden zlomek okraje; osm fragmentů zdobené výdutě; 10 zlomků nezdobených výdutí; tři fragmenty dna; 14 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po silně formujícím obtáčení (jeden zlomek okraje, jeden zlomek dna); převažoval HŠP materiál (21 zlomků); vyskytl se i jeden zlomek nezdobené výdutě z HDPR materiálu; 25 fragmentů mazanice, 298 g (inv. č. P253296); 23 fragmentů zvířecích kostí, 235 g (inv. č. P253295); drobné nekera-mické nálezy – železná přezka ve tvaru tzv. D-rámečku s dochovaným trnem, průřez rámečku válcovitý, rozměry: délka rámečku 3,3 cm, šířka rámečku 2,7 cm, šířka železné tyčinky 0,5 cm, tloušťka tyčinky 0,4 cm, délka trnu 2,4 cm (inv. č. P253297).

Poznámka: –

Číslo objektu 180 (č. tabulky 119, obr. 151)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B63–39

Čísla kontextů: 762, 782

Stratigrafický vztah: výkop sídlištního objektu 179 porušoval severozápadní část sídlištní jámy 180.

Zásyp: kon. 762; ulehlá, střední hnědošedá jílovitá hlína; písek jemný, střední až hrubý; v úrovni podloží se objekt jevil jako kruhová skvrna o průměru 84 cm.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 782; tvar půdorysu kruhový; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno hladké mírně konkávní; rozměry: 70 × 60 × 16 cm.

Nálezy: keramika – čtyři kusy, 49 g, rozpoznán min. jeden keramický jedinec (inv. č. P253298–299) – jeden zlomek okraje – se stopami po silně formujícím obtáčení, vyroben z HŠP materiálu s příměsí slídy; jeden zlomek nezdobené výdutě z JŠP materiálu; dva drobné neinventované střepy; šest fragmentů mazanice, 44 g (inv. č. P253301); fragment zvířecí kosti, 10 g (inv. č. P253300); fragment strusky, 190 g (inv. č. P253302).

Poznámka: –

Číslo objektu 181 (č. tabulky 119, obr. 168, 169)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B64–43, B64–42

Čísla kontextů: 778

Stratigrafický vztah: v jihovýchodní části se objekt 181 křížil se žlabem Z05; terénní situace byla těžko čitelná; na řezu objektem vedeném ve směru SZ–JV nebylo vidět stopy po výplni liniového objektu Z05, což může naznačovat, že objekt 181 by mohl být mladší než žlab Z05.

Zásyp: kon. 778; ulehlý, světle hnědý hlinitý písek jemné až střední zrnitosti; výplň objektu byla značně prorostlá kořenovým systémem nedalekého stromu; v úrovni podloží vytvářel zásyp objektu obdélníkový pů-

dorys se zaoblenými rohy o rozměrech 338 × 209 cm.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: tvar půdorysu obdélníkový se zaoblenými rohy; orientace SZ–JV; profil příčný i podélný: neckovitý, stěny šikmé přímé, dno hladké ploché; rozměry: 348 × 210 × 24 cm.

Nálezy: keramika – 52 kusů, 245 g, podařilo se rozpoznat min. dva keramické jedince (inv. č. P253305–313) – dva zlomky okraje (jeden se stopami po silně formujícím obtáčení); čtyři zlomky zdobené výdutě; pět zlomků nezdobené výdutě; 41 drobných neinventovaných střepů; převažoval HŠP materiál (8 zlomků); u tří zdobených výdutí se vyskytl JŠP materiál; 28 fragmentů mazanice, 135 g (inv. č. P253315); 38 fragmentů zvířecích kostí, 76 g (inv. č. P253314).

Poznámka: –

Číslo objektu 182 (č. tabulky 120, obr. 140)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B62–44

Čísla kontextů: 767, 779, 780

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 767 (totožný s kon. 779); ulehlá, středně hnědá prachová hlína s malou příměsí drobných kamenů; písek jemný až střední; zásyp byl hodně prorostlý drobnými kořeny stromu; v úrovni podloží vytvářel zásyp objektu obdélníkový půdorys se zaoblenými rohy o rozměrech 93 × 70 cm.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 780; tvar půdorysu oválný; orientace SV–JZ; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé mírně konkávní, profil podélný: nesledováno, dno hladké mírně konkávní; rozměry: 93 × 70 × 16 cm.

Nálezy: keramika – dva kusy, 18 g (inv. č. P253316–317) – jeden zlomek zdobené výdutě; jeden zlomek nezdobené výdutě; vše HŠP materiál; 11 fragmentů mazanice, 272 g (inv. č. P253318).

Poznámka: sídlištní jáma 182 snad mohla souviset s objektem nadzemní konstrukce, který v tomto prostoru předpokládáme a se kterým také patrně souvisely zbytky otopného zařízení – sídlištní objekt 168.

Číslo objektu 183 (č. tabulky 120, obr. 165, 166)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B64–39, B64–40

Čísla kontextů: 785, 786

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 785; ulehlá, tmavě hnědá písčité hlína; písek jemný až střední; v úrovni podloží vytvářel zásyp objektu oválný půdorys o rozměrech 230 × 120 cm.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 786; tvar půdorysu oválný; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno hladké ploché; rozměry: 230 × 120 × 36 cm.

Nálezy: keramika – 65 kusů, 535 g, rozpoznáno min.

pět keramických jedinců (inv. č. P253319–358) – pět zlomků okraje (jeden kus se stopami silně formujícího obtáčení / HDPR); 17 fragmentů zdobené výdutě; 19 zlomků nezdobených výdutí; 23 drobných neinventovaných střepů; převažoval HŠP materiál (33 zlomků); vyskytl se i HDP materiál (dva zlomky zdobených výdutí); HDPR materiál (jeden zlomek okraje, jeden zlomek zdobené výdutě); JŠP materiál (pět zlomků); 24 fragmentů mazanice, 177 g (inv. č. P253360); 504 fragmentů zvířecích kostí, 3940 g (inv. č. P253359); drobné nekeramické nálezy – zlomek bronzového náramku (pravěk – doba bronzová), nalezen při vybírání severozápadní poloviny objektu, zdobený rytou výzdobou, dochovaná délka 5,7 cm, šířka 0,7–1,1 cm, tloušťka 0,2–0,3 cm, váha 8 g (inv. č. P253362); zlomek bronzové spony (doba římská), nalezený v jihovýchodní části jámy, chybí vinutí, výzdobný motiv – záseky na patce, dochovaná délka 4,5 cm, šířka 1,9 cm, tloušťka 0,3 cm, váha 4 g (inv. č. P253363); železná tyčinka, na jednom konci zahrocená (trn z vohle?), průřez válcovitý, nalezená v jihovýchodní části jámy, rozměry: délka 13 cm, průměr 0,5 × 0,6 cm (inv. č. P253361); jeden kus štípané kamenné industrie, nalezený v jihovýchodní části jámy, (inv. č. P253364).

Poznámka: zásyp sídlištního objektu 183 měl jiný charakter než zásypy sídlištních jam 170 a 171, které se nacházely v jeho blízkosti, i když tvarově i rozměrově byly analogické.

Číslo objektu 184 (č. tabulky 120, obr. 140, 156)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B63–44, 62–44

Čísla kontextů: 776, 783

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 776; ulehlá, středně hnědá prachová hlína; písek jemný; v úrovni podloží vytvářel zásyp objektu oválný půdorys o rozměrech 94 × 60 cm.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 783; tvar půdorysu oválný; orientace SV–JZ; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé konkávní, profil podélný: nesledováno, dno hladké konkávní; rozměry: 94 × 61 × 18 cm.

Nálezy: keramika – čtyři kusy, 31 g (inv. č. P253365) – tři zlomky nezdobené výdutě; jeden zlomek dna; vše HŠP materiál; tři fragmenty mazanice, 54 g (inv. č. P253367); čtyři fragmenty zvířecích kostí, 20 g (inv. č. P253366).

Poznámka: sídlištní jáma 184 snad mohla souviset s objektem nadzemní konstrukce, který v tomto prostoru předpokládáme a se kterým také patrně souvisely zbytky otopného zařízení – sídlištní objekt 168.

Číslo objektu 185 (č. tabulky 120, obr. 193, 194)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B66–42, B66–43

Čísla kontextů: 787, 788, 796, 871

Stratigrafický vztah: výkop sídlištního objektu 185 překrýval starší sídlištní jámy – 193 a 197 (časně slovanské zásobnice).

Zásyp: kon. 787 (shodný s kon. 788); ulehlá, středně hnědobéžová prachová hlína; písek jemný až střední; zásyp objektu byl prorostlý kořenovým systémem ne-dalekého stromu.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 796 (shodný s kon. 871); tvar půdorysu nepravidelný lichoběžníkový; orientace SV–JZ; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno hladké ploché, deformováno velkými kořeny stromu; objekt nebyl v roce 2013 zkoumán celý (zasahoval do jižního profilu sondy), v roce 2018 byl v sousedním čtverci B66–43 dokumentován objekt 278 – lze ho považovat za pokračování objektu 185 z roku 2013; rozměry (2013): zkoumaná délka 395 cm, max. šířka 134 cm, hloubka od úrovně podloží 20 cm; rozměry (2013 a 2018): 520 × 134 × 20 cm.

Nálezy: tvar půdorysu kruhový; orientace SV–JZ; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno hladké ploché; rozměry: 110 × 100 × 17 cm.

Nálezy: keramika – 63 kusů, 627 g, rozpoznáno min. sedm keramických jedinců (inv. č. P253368–401) – tři zlomky okraje (keramiky pražského typu); šest fragmentů zdobené výdutě (dva fragmenty vyrobeny z materiálu s příměsí slídy); 21 zloмокů nezdobených výdutí; čtyři fragmenty dna (tři zlomky se stopami slabě formujícího obtáčení); 29 drobných neinventovaných střepů; vše HŠP materiál; 18 fragmentů mazanice, 302 g (inv. č. P253403); 25 fragmentů zvířecích kostí, 422 g (inv. č. P253402); drobné nekeramické nálezy – zlomek tzv. kostěné „brusle“, úprava povrchu žadná, stopy opotřebení na dorsální straně, dochovaná délka 17 cm (inv. č. P253404).

Poznámka: jihozápadní část objektu, která zasahovala v roce 2013 do neodkryté části, byla zkoumána v roce 2018 a je označena jako objekt číslo 278.

Číslo objektu 186 (č. tabulky 121, obr. 204, 205)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B67–42, B68–42, B67–43

Čísla kontextů: 799, 827

Stratigrafický vztah: východní roh zemnice 186 byl porušen výkopem sídlištní jámy 173; v jihovýchodní části zemnice byla do dna zahloubena jáma – objekt 198 – možná se jedná o starší objekt porušený výkopem zemnice 186, anebo může jít o úpravu dna zahloubeného obydlí.

Zásyp: kon. 799; tuhá, středně ulehlá, tmavě šedá písčité hlína; výplň prorostlá kořeny stromu.

Relikty úprav / konstrukce: podél severovýchodní stěny a u severního rohu zemnice se nacházela kamenná kumulace z malých a středně velkých kamenů; jednalo se o zbytky kamenné pece; pod kameny se v úrovni dna

zemnice nacházelo topeniště o rozměrech 68 × 55 cm; u topeniště se nacházela mělká předpecní jáma o rozměrech 73 × 70 cm, hloubka 4 cm od úrovně dna zemnice.

Výkop: kon. 827; tvar půdorysu obdélníkový; orientace SV–JZ; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno hladké ploché; rozměry: zkoumaná délka 380 cm, max. šířka 350 cm, hloubka 15 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika – 46 kusů, 810 g, rozpoznáno min. pět keramických jedinců (inv. č. P253405–435) – dva zlomky okraje (se stopami slabě formujícího obtáčení); dva zlomky okraje se zdobenou výdutí (se stopami slabě formujícího obtáčení); sedm fragmentů zdobené výdutě; 17 zloмокů nezdobených výdutí; tři zlomky dna (keramika pražského typu); jeden fragment pravěké keramiky; 15 drobných neinventovaných střepů; vše HŠP materiál.

Poznámka: časně slovanská zemnice zasahovala do nezkoumaných čtverců B68–42, B67–43; v roce 2018 se otevřel čtverec B67–43, v jehož severozápadním rohu byl zachycen objekt 263 s relikty kamenné konstrukce; jeho souvislost s objektem 186 není jednoznačná.

Číslo objektu 187 (č. tabulky 121, obr. 179, 180, 191, 192)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B65–41, B66–41, B66–40, B65–40

Čísla kontextů: 797, 806

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 797; tuhá, tmavě černá písčité hlína s občasným výskytem středně velkých kamenů; písek: střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 806; tvar půdorysu obdélníkový se zaoblenými rohy; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno hladké ploché; rozměry: 240 × 170 × 50 cm.

Nálezy: keramika – 390 kusů, 3507 g, rozpoznáno min. 40 keramických jedinců (inv. č. P253437–620) – 21 zloмокů okraje; čtyři zlomky okraje se zdobenou výdutí; jeden zlomek okraje s nezdobenou výdutí (keramika pražského typu); 77 fragmentů zdobené výdutě; 93 zloмокů nezdobených výdutí; 23 fragmentů dna; 171 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po silně formujícím obtáčení (37 zloмокů); převažoval HŠP materiál (181 zloмокů); vyskytl se také další typ keramického materiálu či druhu výpalu: HDP materiál (šest zloмокů nezdobené výdutě); HDPR materiál (šest zloмокů); JDP materiál (čtyři zlomky); JDPR materiál (12 zloмокů); slída byla v keramickém těstu evidována u osmi zloмокů, vše HŠP materiál; 30 fragmentů mazanice, 531 g (inv. č. P253622); 209 fragmentů zvířecích kostí, 2527 g (inv. č. P253621, P253436); drobné nekeramické i keramické nálezy – železný nůž, celý ve fragmentech, trn obdélníkového průřezu, hřbet rovný, rozměry: max. délka 13,8 cm,

délka čepele 10 cm, šířka čepele 1,3 cm, délka trnu 3,8 cm (inv. č. P253624/1); železný hrot, hraněný průřez tyčinky, drobný nástroj (?), rozměry: délka 4,8 cm, šířka 0,4 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P253623/2); zlomek železného plechového pásku, snad obroučka z vědra, rozměry: max. délka 4 cm, max. šířka 1 cm, tloušťka 0,2–0,4 cm (inv. č. P253623/1); zlomek železného plechového pásku, rozměry: max. délka 10,3 cm, max. šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P253624/2); zlomek prohnutého železného plechového pásku, rozměry: max. délka 4,7 cm, max. šířka 1 cm, tloušťka 0,2–0,3 cm (inv. č. P253624/3); celý kamenný korálek, tvar kotoučovitý, barva žlutá, rozměry: délka 0,4 cm, šířka 0,8 cm, průměr navlékacího otvoru 0,2 cm, váha menší než 1 g (inv. č. P253625); keramický váleček, rozměry: max. délka 3,4 cm, průměr vnější 1,4 cm (inv. č. P253626).

Poznámka: v úrovni začištěného podloží se zdálo, že sídlištní objekty 187 a 188 buď tvoří jeden kontextový celek, anebo se dva objekty nachází v superpozici; po odebrání 10 cm sedimentu se jasně vyrýsovaly dva objekty bez vzájemného kontaktu; vzdálenost mezi jihozápadní delší stěnou objektu 187 a severovýchodní kratší stěnou objektu 188 je 50 cm.

Číslo objektu 188 (č. tabulky 122, obr. 192)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B66–41

Čísla kontextů: 798, 828

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 798; tuhá, tmavě černá písčité hlína s občasným výskytem malých kamenů; střední část zásypu byla hodně prorostlá kořeny stromu.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 828; tvar půdorysu nepravidelný; orientace SV–JZ; profil příčný: mísovité, stěny šikmé konkávní, profil podélný: nesledováno, dno nepravidelně mírně konkávní; rozměry: 250 × 220 × 60 cm.

Nálezy: keramika – 364 kusů, 4085 g, rozpoznáno min. 31 keramických jedinců (inv. č. P253627–809) – 24 zlomků okraje; šest zlomků okraje se zdobenou výduť; 91 fragmentů zdobené výdutě; 68 zlomků nezdobených výdutí; 16 fragmentů dna (jeden kus – keramika pražského typu); jeden fragment dna se zdobenou výduť; 158 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po silně formujícím obtáčení (41 zlomků); převažoval HŠP materiál (169 zlomků); vyskytl se také další typ keramického materiálu či druhu výpalu: HDP materiál (13 zlomků); HDPR materiál (osm zlomků); JDP materiál (jedna zdobená výduť); JDP materiál (osm zlomků); JŠP materiál (šest zlomků); TJ materiál (jedna zdobená výduť); slída byla v keramickém těstu evidována u dvou zlomků (okraj, zdobená výduť, vše HŠP materiál); osm fragmentů pocházelo z nádob, jejichž střepy se vyskytly také v zásypu objektu 187 (z toho tři fragmenty dna, které pochází pravděpodobně z keramické zásobnice); 43 fragmentů

mazanice, 727 g (inv. č. P253811); 134 fragmentů zvířecích kostí, 1032 g (inv. č. P253810).

Poznámka: v úrovni začištěného podloží se zdálo, že sídlištní objekty 187 a 188 buď tvoří jeden kontextový celek, anebo se dva objekty nachází v superpozici; po odebrání 10 cm sedimentu se jasně vyrýsovaly dva objekty bez vzájemného kontaktu; vzdálenost mezi jihozápadní delší stěnou objektu 187 a severovýchodní kratší stěnou objektu 188 je 50 cm.

Číslo objektu 189 (č. tabulky 123, obr. 135, 136)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B62–40, B62–39, B61–40, B61–39

Čísla kontextů: 801, 802, 803, 804

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 802 (totožný s kon. 801); kontext byl patrný již v úrovni nadloží; ulehlá, tmavě černošedá písčité hlína s výskytem malých až středně velkých kamenů (pět kusů, 4 kg); písek: střední až hrubý; max. síla 52 cm (v profilu: od úrovně podloží směrem ke dnu objektu max. 6 cm); výskyt od úrovně začištěného podloží do hloubky 6 cm;

– kon. 803; ulehlá, středně hnědá jílovitá hlína promísená s drobnými hrudkami oranžového jílu; písek: střední; max. síla 54 cm, výskyt od úrovně podloží do hloubky 60 cm; u severní stěny se nacházela písčité čočka; zhruba ve středu profilu, cca 20 cm nad dnem objektu, se nacházel velký balvan lomového kamene, který zasahoval i do kon. 802.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 804; tvar půdorysu pravděpodobně oválný (objekt nebyl prozkoumán v úplnosti); orientace Z–V; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno hladké ploché; rozměry: zkoumaná délka 130 cm, max. šířka 160 cm, hloubka 60 cm od úrovně začištěného podloží.

Nálezy: keramika – 124 kusů, 1124 g, rozpoznáno min. devět keramických jedinců (inv. č. P253812–841) – tři zlomky okraje keramiky pražského typu; jeden zlomek okraje s nezdobenou výduť; 28 zlomků nezdobených výdutí; pět fragmentů dna (dva zlomky – keramika pražského typu); 87 drobných neinventovaných střepů; evidován byl pouze HŠP materiál; fragment mazanice (inv. č. P253843); 26 fragmentů zvířecích kostí, 211 g (inv. č. P253842).

Poznámka: ve čtvercích B61–40, B61–39 zasahoval objekt do nezkoumané plochy.

Číslo objektu 190 (č. tabulky 123, obr. 136, 152)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B63–40, B62–40

Čísla kontextů: 817

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 817; tuhá, ulehlá, středně hnědá až tmavě šedá jílovitá hlína promísená s hrudkami světlého jílu; písek: jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –**Výkop:** nedokumentováno.**Nálezy:** keramika – jeden zlomek nezdobené výdutě z HŠP materiálu (inv. č. P253844); sedm fragmentů zvířecích kostí, 120 g (inv. č. P253845).**Poznámka:** objekt 190 nebyl prozkoumán celý; vybrána byla pouze jeho jihovýchodní polovina, a to z důvodu, že bylo konstatováno, že se nejedná o sídlištní objekt, ale o recentní výkop pro jámu na zasazení stromu v stromořadí.**Číslo objektu 191** (č. tabulky 123, 124, obr. 135)**Rok výzkumu:** 2013**Čtverec:** B62–39, B62–38**Čísla kontextů:** 808, 830**Stratigrafický vztah:** severozápadní roh objektu 191 porušil výkop sídlištní jámy 195.**Zásyp:** kon. 808; ulehlá, tmavě hnědošedá písčité hlína; písek: střední až hrubý.**Relikty úprav / konstrukce: –****Výkop:** kon. 830; tvar půdorysu oválný; orientace S–J; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno hladké ploché; rozměry: zkoumaná délka 250 cm, max. šířka 110 cm, hloubka 50 cm od úrovně začistěného podloží.**Nálezy:** keramika – 202 kusů, 1587 g, rozpoznáno min. 27 keramických jedinců, z toho jeden jedinec (18 fragmentů, příměs slídy) byl vyroben z materiálu, ve kterém byly patrné zbytky propáleného kalcitu (inv. č. P253846–919) – 18 zlomků okraje (jeden zlomek vyroben z těsta s příměsí slídy); jeden zlomek okraje se zdobenou výdutí (příměs slídy v keramickém těstu); 42 fragmentů zdobené výdutě (13 kusů s příměsí slídy); 45 zlomků nezdobených výdutí (tři zlomky s příměsí slídy); devět fragmentů dna (jeden kus – stopy po slabě formujícím obtáčení); 87 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po silně formujícím obtáčení (23 zlomků); převažoval HŠP materiál (95 zlomků); vyskytl se také další typ keramického materiálu či druhu výpalu: HDP materiál (tři zlomky); HDPR materiál (pět zlomků nezdobené výdutě); JDPR materiál (tři zlomky); JŠP materiál (devět zlomků); slída byla v keramickém těstu evidována u 18 zlomků (vše HŠP materiál); fragment hliněného pekáče (inv. č. P253928); 320 fragmentů mazanice, 4178 g (inv. č. P253921); 330 fragmentů zvířecích kostí, 2263 g (inv. č. P253920); rybí kosti a šupiny (inv. č. P253929); dva fragmenty strusky, 190 g (inv. č. P253930); drobné nekeramické nálezy – celá (ve dvou fragmentech dochovaná) bronzová náušnice s uzlíčky a jednostranným trubičkovitým závěskem, průřez drátku kulatý, na spodním oblouku jednoduchý jednostranný trubičkovitý závěsek (částečně odlomen), typ náušnice 7:19 (podle *Dostál 1966*), nalezeno ve společném kontextu ve smotku šperků složeném ze dvou náušnic a dvou prstenů (zámotek byl nalezen v jižní polovině objektu);rozměry: max. délka 2,4 cm, max. šířka 1,5 cm, průměr oblouku 1,8 cm, min. délka závěsku 0,5 cm, průměr drátku 0,15 cm (inv. č. P253925/1); celá fragmentární bronzová náušnice s uzlíčky a jednostranným trubičkovitým závěskem ze svinutého plechu (náušnice zlomena v místě závěsku), průřez drátku kulatý, typ náušnice 7:19 (podle *Dostál 1966*); nalezeno ve společném kontextu ve smotku šperků složeném ze dvou náušnic a dvou prstenů; rozměry: max. délka 2,5 cm, max. šířka 1,6 cm, průměr oblouku 1,8 cm, délka závěsku 1 cm, průměr drátku 0,1 cm (inv. č. P253925/2); drobné zlomky (drť) neidentifikovatelného bronzového předmětu (inv. č. P253924); celý železný nůž s volutovým zakončením rukojeti, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 10,9 cm, délka čepele 4,8 cm, šířka čepele 0,6 cm, váha 13 g (inv. č. P253922); zlomek železné obroučky z vědra, nalezena v jižní části objektu, průřez obroučky trojúhelníkový, rozměry: průměr obrouče 24 cm, šířka 0,9 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P253923); zlomky ze dvou prstenů z bronzového plechu, pravděpodobně se štítkem a vbíjenou výzdobou, zachovány v silně fragmentárním stavu, nelze rekonstruovat tvar ani jednoho prstenu, dva zlomky odpovídají podobě prstenu se zdobeným štítkem ve tvaru kosočtverce a vbíjenou výzdobou po okrajích (vbíjené tečky do tvaru kosočtverce s křížem uprostřed), snad typ 12:7–9 (podle *Dostál 1966*), nalezeno ve společném kontextu ve smotku šperků složeném ze dvou náušnic a dvou prstenů (inv. č. P253926/1–2); zlomek skleněného laténského náramku, barva skla modrá, výzdoba plastická, rozměry: dochovaná délka 2,6 cm, šířka 0,9 cm, tloušťka 0,6 cm (inv. č. P253927/1); zlomek skleněného tordovaného laténského náramku, rozměry: dochovaná délka 1,4 cm, tloušťka 1 cm (inv. č. P253927/2). **Poznámka:** ve čtverci B62–38 zasahuje objekt malou částí do nezkoumané plochy.**Číslo objektu 192** (č. tabulky 124, obr. 154)**Rok výzkumu:** 2013**Čtverec:** B63–42**Čísla kontextů:** 805, 833**Stratigrafický vztah: –****Zásyp:** kon. 805; ulehlá, tmavě šedá písčité hlína s příměsí drobných kamenů; písek: jemný až střední.**Relikty úprav / konstrukce: –****Výkop:** kon. 833; tvar půdorysu kruhový; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé konkávní, profil podélný: nesledováno, dno hladké konkávní; rozměry: průměr půdorysu horní hrany 82 cm, hloubka 11,5 cm od úrovně začistěného podloží.**Nálezy:** keramika – 12 kusů, 191 g, podařilo se rozpoznat min. dva keramické jedince (inv. č. P253931–939) – jeden zlomek okraje; sedm fragmentů zdobené výdutě; dva zlomky nezdobených výdutí; dva fragmenty dna; u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po silně formujícím obtáčení (pět zlomků); téměř úplně

převažoval HŠP materiál (11 zlomků); vyskytl se také HDP materiál (zlomek zdobené výdutě); fragment zvířecí kosti, 22 g (inv. č. P253940); drobné nekeramické nálezy – jeden kus kamenné štípané industrie (inv. č. P253941).

Poznámka: –

Číslo objektu 193 (č. tabulky 125, 126, obr. 193)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B66–42

Číslo kontextů: 836, 837, 838, 863

Stratigrafický vztah: horní část časně slovanské zásobní jámy 193 byla poničena velkomoravským objektem 185.

Zásyp: kon. 836; středně ulehlá, tmavě šedá písčité jílovitá hlína; max. síla vrstvy 122 cm; výskyt vrstvy od hloubky 17 cm do hloubky 139 cm od úrovně začistěného podloží (horní část zásypu byla odtěžena při hloubení výkopu objektu 185);

– kon. 837; středně ulehlá, tmavě šedožlutá jílovitá hlína; max. síla vrstvy 30 cm; výskyt vrstvy od hloubky 47 cm do hloubky 78 cm od úrovně začistěného podloží; místo destrukce stěny výkopu (hrdlo zásobnice) v západní části profilu;

– kon. 838; středně ulehlá, tmavě šedožlutá jílovitá hlína; max. síla vrstvy 33 cm; výskyt vrstvy od hloubky 39 cm do hloubky 72 cm od úrovně začistěného podloží; místo destrukce stěny výkopu (hrdlo zásobnice) ve východní části profilu.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 863; tvar půdorysu kruhový; profil příčný: hruškovitý, stěny šikmé konkávní / konvexní, profil podélný: nesledováno, dno hladké konkávní; rozměry: průměr horní hrany 80 cm, průměr hrdla 50 cm, max. průměr pod hrdlem 88 cm, průměr dolní hrany 89 cm, hloubka 139 cm.

Nálezy: kon. 836; keramika – 133 kusů, 2742 g, rozpoznáno min. 13 keramických jedinců (inv. č. P253942–254017) – pět zlomků okraje; jeden zlomek okraje se zdobenou výdutí; 29 fragmentů zdobené výdutě; 54 zlomků nezdobených výdutí; sedm fragmentů dna; 37 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány stopy po slabě formujícím obtáčení (21 zlomků); převažoval HŠP materiál (84 zlomků); vyskytl se také další typ keramického materiálu či druhu výpalu: HDP materiál (zlomek nezdobené výdutě); HDPO materiál (zlomek zdobené výdutě); JŠP materiál (zlomek dna); fragment hliněného pekáče (inv. č. P254019); 69 fragmentů zvířecích kostí, 706 g (inv. č. P254018); rybí kosti a šupiny (inv. č. P254020); vzorek uhlíku (inv. č. P254021); drobné nekeramické nálezy – zlomek skleněného laténského náramku, barva skla modrá, výzdoba plastická, rozměry: dochovaná délka 2,7 cm, šířka 1 cm, tloušťka 0,7 cm (inv. č. P254022).

Poznámka: časně slovanská zásobní jáma.

Číslo objektu 194 (č. tabulky 126–136, obr. 155)

Rok výzkumu: 2013, 2014

Čtverec: B63–43

Číslo kontextů: 824, 825, 826, 848, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 824; ulehlá, tmavě černošedá písčité hlína s příměsí malých kamenů; vyplňovala depresi nad kompaktní nejstarší vrstvou zásypu zemnice; písek: střední; max. síla vrstvy 30 cm; výskyt vrstvy od hloubky 0 cm do hloubky 30 cm od úrovně začistěného podloží (142 kusů kamenů, váha 66 kg – kameny pocházejí pravděpodobně z destrukce předpokládaného povrchového objektu nacházejícího se jihovýchodně od zemnice 194);

– kon. 826; tuhá, ulehlá, středně hnědobéžová jílovitá hlína s příměsí kamene z destrukce kamenné pece (65 kusů, 26 kg); písek: střední; max. síla vrstvy 50 cm; výskyt vrstvy od hloubky 2 cm do hloubky 76 cm od úrovně začistěného podloží;

– kon. 848; deponie hromadného nálezu kovových předmětů u severovýchodní stěny zemnice (vedle reliktu kamenné pece); max. síla vrstvy 12 cm; výskyt vrstvy od hloubky 48 cm do hloubky 63 cm od úrovně začistěného podloží; železné předměty se nacházely na ploše cca 100 × 60 cm; mezi železnými artefakty se nacházely i kameny z destrukce pece (devět kusů, 13,5 kg).

Relikty úprav / konstrukce: kon. 825; relikty kamenné pece ve východním rohu zemnice;

destrukce pece zabírala plochu 128 × 107 cm; po odstranění dislokovaných kamenů se ukázal čtvercový tvar pece o rozměrech 93 × 92 cm; relikty pece byl tvořen 65 kameny o váze 26 kg; otvor k topeništi byl orientován k jihozápadu; rozměry topeniště mezi na sucho kladenými kamennými zídkami 44 × 38 cm; dochovaná výška kamenné konstrukce 17–50 cm; pod přepáleným výmazem topeniště se nacházely vodorovně uložené ploché kameny; tyto kameny ležely na asi 10 cm silné světle šedé popelovité vrstvě; po odebrání této vrstvy se objevilo další topeniště čtvercového tvaru o rozměrech 50 × 45 cm (starší fáze); celý „sendvič“ složený z vrstev: hliněný výmaz staršího topeniště, popelovitá vrstva, kamenný podklad mladšího topeniště a jeho hliněný výmaz – měl tloušťku 15 cm; předpeční prostor tvořila mělká čtvercová jáma vyplněná popelem, rozměr předpeční jámy: 45 × 44 cm;

– šest sloupových jam zachycených ve dně zemnice souvisejících snad s konstrukcí dřevěné stavby obydlí nebo s konstrukcí kamenné pece (tři sloupové jámy v okolí otopného zařízení);

sloupová jáma K01, zásyp jámy tvořil středně ulehlý, středně hnědý hlinitý písek s příměsí malých kamenů (kon. 873), půdorys jámy byl kruhový, profil: nesledováno, hloubka jámy 12 cm od úrovně dna zemnice, na dně výkopu se nacházel plochý kámen v horizontální poloze;

sloupová jáma K02, zásyp jámy tvořil středně ulehlý, středně hnědý hlinitý písek (kon. 874), půdorys jámy byl kruhový, profil: nesledováno, hloubka jámy 13 cm od úrovně dna zemnice;

sloupová jáma K03, zásyp jámy tvořil středně ulehlý, středně hnědý hlinitý písek (kon. 875), půdorys jámy byl kruhový, profil: nesledováno, hloubka jámy 14 cm od úrovně dna zemnice;

sloupová jáma K04, zásyp jámy tvořil středně ulehlý, středně hnědý hlinitý písek s příměsí malých kamenů (kon. 876), půdorys jámy byl kruhový, profil: nesledováno, hloubka jámy 14 cm od úrovně dna zemnice, na dně výkopu se nacházel plochý kámen v horizontální poloze;

sloupová jáma K05, zásyp jámy tvořil středně ulehlý, středně hnědý hlinitý písek s příměsí drobných uhlíků (kon. 877), půdorys jámy byl kruhový, profil: nesledováno, hloubka jámy 24 cm od úrovně dna zemnice;

sloupová jáma K06, zásyp jámy tvořil středně ulehlý, středně hnědý hlinitý písek s příměsí drobných uhlíků (kon. 878), půdorys jámy byl kruhový, profil: nesledováno, hloubka jámy 12 cm od úrovně dna zemnice.

Výkop: kon. 872; tvar půdorysu čtvercový; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: neckovitý s jedním stupněm, stěny šikmé přímé, dno hladké ploché; rozměry: max. délka (včetně předpokládaného vchodu do zemnice umístěného v jihozápadní stěně, v blízkosti západního rohu výkopu) 340 cm (rozměr od vnitřní hrany vchodu 260 cm), max. šířka 310 cm, max. hloubka 88 cm od úrovně začistěného podloží; hloubka stupně 20–26 cm.

Nálezy: keramika celkem – 2188 kusů, 30396 g, rozpoznáno min. 275 keramických jedinců (inv. č. P252794–253263, P273437–274145);

– kon. 824; keramika – 66 kusů, 908 g, rozpoznáno min. 18 keramických jedinců; 10 zlomků okraje; jeden zlomek okraje se zdobenou výdutí; 13 fragmentů zdobené výdutě; 17 zlomků nezdobených výdutí; devět fragmentů dna; 16 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy po silně formujícím obtáčení (čtyři zlomky okrajů); keramický materiál ze zásypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (41 zlomků); JŠP materiál (dva zlomky – okraj a zdobená výduť); HDP materiál (tři zlomky výdutě); HDPR materiál (tři zlomky výdutě); JDPR materiál (zlomek zdobené výdutě); 95 fragmentů zvířecích kostí, 519 g (inv. č. P254439); drobné nekeramické nálezy – zlomek železného oválně tvarovaného kování, rozměry: 1,6 × 1,4 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P254466/3); zlomek železného plechu, rozměry: 3,2 × 1,6 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P254466/1); zlomek železná tyčinka půlkulatého průřezu, rozměry: max. délka 3 cm, šířka 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P254466/2);

– kon. 825; keramika z oblasti otopného zařízení – 53 kusů, 1275 g, rozpoznáno min. 20 keramických jedin-

ců; 15 zlomků okraje; tři zlomky okraje se zdobenou výdutí; 13 fragmentů zdobené výdutě; 17 zlomků nezdobených výdutí; pět fragmentů dna; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy po silně formujícím obtáčení (šest zlomků); keramický materiál ze zásypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (37 zlomků); HDP materiál (tři zlomky); HDPR materiál (čtyři zlomky); JDPR materiál (pět zlomků); JDPO materiál (čtyři zlomky); drobné nekeramické nálezy – celé, železné nezdobené jazykovité nákončí se čtyřmi nýty v týlu, nýty podloženy páskem z barevného kovu, rozměry: max. délka 4,5 cm, max. šířka 3,2 cm, tloušťka 0,4–1,1 cm (inv. č. P254445); fragmentárně dochované železné pérové ovčácké nůžky obloukového typu (tři fragmenty), rozměry: max. délka 21,5 cm, max. šířka 4 cm, tloušťka 0,5 cm (inv. č. P254450, P254451);

– kon. 826; keramika – 417 kusů, 6984 g, rozpoznáno min. 50 keramických jedinců; 35 zlomků okraje; 15 zlomků okraje se zdobenou výdutí (na jednom zlomku jsou na vnitřní straně evidovány zbytky koroze železa); 177 fragmentů zdobené výdutě; 117 zlomků nezdobených výdutí (jeden zlomek druhotně přepálený); 53 fragmentů dna (tři zlomky – keramika pražského typu); jeden zlomek okraje dna se zdobenou výdutí; 19 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení (tři zlomky okrajů), silně formující obtáčení (96 zlomků); keramický materiál ze zásypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (251 zlomků); JŠP materiál (15 zlomků); HDP materiál (76 zlomků); HDPR materiál (44 zlomků); JDP materiál (osm zlomků); JDPR materiál (zlomek okraje); JDPO materiál (tři zlomky); slída byla evidována v keramickém těstu pouze dvakrát (zdobená výduť, okraj, vše HŠP materiál); plastická značka na dně se vyskytla jednou (kříž v obdélníku); 77 fragmentů zvířecích kostí, 370 g (inv. č. P254440); drobné nekeramické nálezy – železná průvlečka s prodlouženým krčkem, celá, oválný rámeček (vnější rozměry 2,9 × 2,1 cm) je krčkem spojen s drobným jazykovitým zakončením, u přechodu mezi krčkem a zakončením jsou tři nýty, čtvrtý nýt se nachází na protilehlé straně jazykovitého zakončení, jazykovité zakončení je plasticky zdobeno vrubořezem a příčnou rýhou mezi krčkem a nýty, zbývající část plastické výzdoby není zřetelná, rozměry: max. délka 7,2 cm, max. šířka 2,8 cm, tloušťka 0,7 cm, ouško průměr vnější 2,9 cm, ouško průměr vnitřní 2,1 cm, rozměry jazykovitého zakončení 2,6 × 1,6 cm (inv. č. P254446); železná tyčinka, na jednom konci zahrocená (trn z vohle?), tvar průřezu válcovitý, rozměry: délka 12,4 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P254469); zlomek železného většího se rozšiřujícího kování, rozměry: 2,3 × 1,1 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P254467); zlomek destičkovitého kamenného brousku se třemi brusnými plochami,

rozměry: délka 10,7 cm, šířka 4,5 cm, tloušťka 0,5–0,9 cm (inv. č. P254497);
 – kon. 848; keramika – osm kusů, 318 g, rozpoznán min. jeden keramický jedinec; jeden zlomek okraje se zdobenou výdutí; jeden fragment zdobené výdutě; šest zlomků nezdobených výdutí; keramický materiál ze zá-sypu: HŠP materiál (dva zlomky); JŠP materiál (čtyři zlomky výdutí); JDPO materiál (dva zlomky); součásti hromadného nálezu železných předmětů – železná ru-kojeť vědra, celá, tvar průřezu válcovitý, ukončení ru-kojeti hákovité a knoflíkovité, rozměry: průměr zakří-vení rukojeti 17 cm, rozpětí konců rukojeti 18,7 cm, max. výška oblouku rukojeti 8 cm, max. tloušťka 0,7 cm (inv. č. P254472); železná rukojeť vědra, celá, tvar průřezu válcovitý, ukončení rukojeti hákovité a knoflíkovité, rozměry: průměr zakřivení rukojeti 20 cm, rozpětí konců rukojeti 23 cm, max. výška oblou-ku rukojeti 11 cm, max. tloušťka 0,8 cm (inv. č. P254473/1); železná ataše z vědra, zlomek navlečen na rukojeť vědra P254473/1, tvar tyčinkovitý s rozbíha-jícími se konci, rozměry: výška 5,1 cm, tloušťka 0,4 cm (inv. č. P254473/2); zlomek obroučky z vědra, půlkula-tého průřezu, rozměry: průměr obroučky 28 cm, šířka obroučky 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P254475/1); zlomek obroučky z vědra, obdélníkového průřezu, roz-měry: průměr obroučky 21 cm, šířka obroučky 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P254475/2); zlomek obroučky z vědra, půlkulatého průřezu, rozměry: průměr obroučky 24 cm, šířka obroučky 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P254475/3); zlomek deformované obroučky z vědra, půlkulatého průřezu, rozměry: průměr obroučky 17 cm, šířka obroučky 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P254475/4); zlomek deformované obroučky z vědra, obdélníkového průřezu, na jednom konci patrné spojení obroučky protilehlými háčky, roz-měry: průměr obroučky 24 cm, šířka obroučky 0,8 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P254475/5); zlomek deforma-vané obroučky z vědra, půlkulatého průřezu, rozměry: šířka obroučky 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P254475/6); zlomek obroučky z vědra, půlkulatého průřezu, rozměry: průměr obroučky 22 cm, šířka obroučky 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P254475/7); zlomek obroučky z vědra, obdélníkového průřezu, roz-měry: průměr obroučky 26 cm, šířka obroučky 0,8 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P254475/8); zlomek obroučky z vědra, obdélníkového průřezu, rozměry: průměr obroučky 21 cm, šířka obroučky 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P254475/9); zlomek obroučky z vědra, půlkulatého průřezu, rozměry: průměr obroučky 21 cm, šířka obroučky 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P254475/10); zlomek obroučky z vědra, půlkulatého průřezu, rozměry: průměr obroučky 17 cm, šířka obroučky 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P254475/11); zlomek obroučky z vědra, půlkulatého průřezu, rozmě-ry: průměr obroučky 18 cm, šířka obroučky 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P254475/12); zlomek obroučky z vědra, půlkulatého průřezu, rozměry: průměr obroučky 18 cm, šířka obroučky 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P254475/13); zlomek deformované obroučky z vědra, půlkulatého průřezu, rozměry: šířka obroučky 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P254475/14); zlomek obroučky z vědra, půlkulatého průřezu, rozmě-ry: průměr obroučky 17 cm, šířka obroučky 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P254475/15); zlomek obroučky z vědra, půlkulatého průřezu, rozměry: průměr obroučky 16 cm, šířka obroučky 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P254475/16); zlomek deformované obroučky z vědra, obdélníkového průřezu, rozměry: šířka obroučky 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P254475/17); zlomek obroučky z vědra, půlkulatého průřezu, rozměry: průměr obroučky 20 cm, šířka obroučky 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P254475/18); zlomek obroučky z vědra, půlkulatého průřezu, rozmě-ry: průměr obroučky 21 cm, šířka obroučky 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P254475/19); zlomek obroučky z vědra, půlkulatého průřezu, rozměry: průměr obroučky 19 cm, šířka obroučky 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P254475/20); zlomek obroučky z vědra, půlkulatého průřezu, rozměry: šířka obroučky 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P254475/21); zlomek obroučky z vědra, půlkulatého průřezu, rozměry: šířka obroučky 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P254475/22); zlomek obroučky z vědra, půlkulatého průřezu, rozměry: šířka obroučky 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P254475/23); zlomek obroučky z vědra, půlkulatého průřezu, rozmě-ry: šířka obroučky 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P254475/24); zlomek obroučky z vědra, půlkulatého průřezu, rozměry: šířka obroučky 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P254475/25); zlomek obroučky z vědra, půlkulatého průřezu, rozměry: šířka obroučky 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P254475/26); zlomek obroučky z vědra, půlkulatého průřezu, rozměry: šířka obroučky 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P254475/27); zlomek obroučky z vědra, půlkulatého průřezu, rozměry: šířka obroučky 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P254475/28); zlomek obroučky z vědra, obdélníkového průřezu, roz-měry: šířka obroučky 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P254475/29); téměř celá železná sekerovitá hřívna (odlomena část otvoru), typ II (podle *Dostál 1983*), tvar otvoru oválný, rozměry: max. délka 31 cm, max. šířka 3,5 cm, tloušťka 0,7 cm, šířka krčku 0,6 cm, délka otvo-ru 1,2 cm, váha 79 g (inv. č. P254480); celá železná se-kerovitá hřívna, typ II (podle *Dostál 1983*), tvar otvoru obdélníkový, tvar týlu žlábkovitý s laloky, rozměry: max. délka 31,9 cm, max. šířka 3,9 cm, tloušťka 0,3 cm, šířka krčku 0,9 cm, délka otvoru 0,8 cm, šířka otvoru 0,4 cm, váha 100 g (inv. č. P254491); železné kladivo, jedno rameno kladiva tupé, druhé rameno zahrocené, rozměry: max. délka 12,4 cm, max. šířka 4 cm, max. tloušťka 2 cm, průměr nasadního otvoru vnější 1,2 cm / vnitřní 0,6 cm, váha 206 g (inv. č. P254479); železný hákovitý klíč zakončený očkem s kruhem, na rameni

dva kolmé výčnělky, rozměry: max. délka 18,5 cm, délka ramena 9,5 cm, délka výčnělku 1,7–2 cm, průměr kruhu (očka) 3,7 cm, tloušťka ramen 0,7 cm, tloušťka kruhu 1,2 cm, váha 104 g (inv. č. P254484); železné krojidlo s násadou obdélníkovitého průřezu, rozměry: délka krojidla 38,5 cm, délka násady 25,2 cm, šířka násady 2,6 cm, tloušťka násady 1,9 cm, délka čepele 13,3 cm, šířka čepele 5,8 cm, váha 1079 g (inv. č. P254483); železná sekera hlavatka s tulejí obdélníkového průřezu, tvar průřezu krčku čtvercový, tvar průřezu těla obdélníkový, rozměry: max. délka 36,7 cm, max. šířka 4 cm, max. vnitřní průměr tuleje 4,4 cm, min. vnitřní průměr tuleje 1,5 cm, výška tuleje 3,2 cm, výška týlu 5 cm, šířka ostří 3,7 cm (inv. č. P254482); zlomek železného předmětu – masivní fragment týlu s násadním otvorem patrně sekery, rozměry: max. délka 4,6 cm, max. šířka 4,2 cm, tloušťka 0,4–0,9 cm (inv. č. P254455); zlomek železné pily s trnem, trn zlomený, list obloukovitě prohnutý, rozměry: max. délka 37,6 cm, šířka 0,7–2,1 cm, tloušťka 0,3–0,5 cm, délka listu 23,5 cm, délka držadla (trnu) 11,6 cm (inv. č. P254489); železná protahovačka na drát vyrobena z masivního prohnutého plechu (zlomek), protahovací otvory různého průměru umístěny ve dvou podélných paralelních řadách, otvory zčásti nezřetelné (koroze), dobře jsou patrné na rentgenovém snímku, rozměry: max. délka 8,3 cm, max. šířka 2,5 cm, tloušťka 0,4 cm (inv. č. P254444); celá výrazně asymetrická radlice s mírně zavřenými laloky lichoběžníkovité tuleje s rovným hřbetem, na pravou stranu asymetrická čepel má pravou stranu ztenčenou, ostřejší levá strana je masivnější – zejména blíže hrotu čepele, levá strana čepele bez ramena, tyl radlice otlučený, rozměry: max. délka 14,5 cm, horní šířka tuleje 6,1 cm, dolní šířka tuleje 5,1 cm, délka pravého laloku tuleje 5,6 cm, délka levého laloku tuleje 5,4 cm, výška pravého laloku tuleje 2 cm, výška levého laloku tuleje 2,4 cm, tloušťka těla v týlu 1 cm, délka čepele 9 cm, šířka čepele 8,1 cm, délka pravého ramena čepele 1,4 cm, délka levého ramena čepele 0,5 cm, váha 445 g (inv. č. P254476); celá železná asymetrická radlice s mírně uzavřenými laloky lichoběžníkovité tuleje s téměř rovným hřbetem, typ II s tulejí tvořenou výraznými raménky (podle *Bartošková 1986*), list nepravidelný asymetrický (opotřebený?), čepel symetrická opotřebená více na pravé straně, na levé straně nevýrazně masivnější, tyl radlice mírně otlučený, rozměry: max. délka 14,4 cm, horní šířka tuleje 7,2 cm, dolní šířka tuleje 6 cm, délka pravého laloku tuleje 5,1 cm, délka levého laloku tuleje 4,2 cm, výška pravého laloku tuleje 2,1 cm, výška levého laloku tuleje 2,4 cm, tloušťka těla v týlu 0,7 cm, délka čepele 10,1 cm, šířka čepele 8,6 cm, délka pravého ramena čepele 1,1 cm, délka levého ramena čepele 0,7 cm, vnější průměr tuleje 8,2 × 3,2 cm, výška tuleje 4,1–4,7 cm, délka listu 9,8 cm, šířka listu 8,5 cm, váha 399 g (inv. č. P254490); železný sekáč, roztepaný tyl,

tvar průřezu dříku čtvercový, tvar průřezu těla obdélníkový, rozměry: max. délka 20,4 cm, max. šířka 1,7 cm, tloušťka 0,4 cm (inv. č. P254478); železný lžičkovitý vrták, tělo hraněné, rozměry: max. délka 21,4 cm, šířka tyčinky 0,8 × 0,6 cm, délka funkční části vrtáku 3 cm, šířka funkční části vrtáku 1,2 cm (inv. č. P254488); celý železný srp s plochým hřbetem čepele, plochým hrotem, krátkým plochým krčkem a obdélníkovým na konci ven zahnutým trnem rukojeti, úhel nasazení trnu 120°, průřez trnu hraněný, rozměry: délka srpů 34,2 cm, délka hřbetu 31,7 cm, délka ostří 25,9 cm, šířka čepele 3,3 cm, tloušťka čepele 0,4 cm, délka trnu 13,5 cm, šířka trnu 1 cm, tloušťka trnu 0,5 cm, délka háku 1,3 cm (inv. č. P254486); velký fragment železného srpů s plochým hřbetem a odlomeným hrotem, delším silnějším krčkem, s obdélným na konci vně zahnutým trnem, úhel nasazení trnu 135°, průřez trnu hraněný, rozměry: délka hřbetu 25,5 cm, délka ostří 18,1 cm, šířka čepele 2,6 cm, tloušťka čepele 0,4 cm, délka trnu 11,6 cm, šířka trnu 0,8 cm, tloušťka trnu 0,3 cm, délka háku 1,1 cm (inv. č. P254487); celá železná ostruha, typ IA (podle *Hrubý 1955*), oblouk mírně parabolický, tvar bodce válcovitý zahrocený, ramena půlkulatého průřezu zakončená lopatkovými destičkami se třemi nýty v příčném žlábků, výzdoba destičky není patrná, jedno rameno ostruhy deformováno, rozměry: max. délka 11,8 cm, max. šířka 6,8 cm, max. tloušťka 0,4 cm, délka ramen 9,8 cm, délka bodce 2,3 cm, rozměry ploténky: délka 1,7 cm, šířka 1,6 cm, tloušťka 0,6 cm (inv. č. P254471); železná obdélníková přezka s trnem, průřez rámečku hraněný, rozměry: 4,7 × 3,5 cm, šířka rámečku 0,5 cm, tloušťka 0,3 cm, délka trnu 4,2 cm (inv. č. P254448); železná obdélníková přezka s trnem, průřez rámečku hraněný, rozměry: 4,7 × 3,4 cm, šířka rámečku 0,4 cm, tloušťka 0,3 cm, délka trnu 4 cm (inv. č. P254449); zlomek železné atase z vědra, tvar tyčinkovitý s rozbíhajícími se konci, rozměry: výška atase 12,5 cm, tloušťka 0,5 cm (inv. č. P254492); zlomek železné atase z vědra, tvar tyčinkovitý s rozbíhajícími se konci, rozměry: výška atase 10,5 cm, tloušťka 0,5 cm (inv. č. P254493); zlomek železné tyčinky, tvar průřezu trojúhelníkový, rozměry: délka 4,4 cm, šířka 0,4 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P254468/1); zlomek železné tyčinky, tvar průřezu hraněný, rozměry: délka 4,4 cm, šířka 4,6 cm, tloušťka 4,4 cm (inv. č. P254468/2); zlomek mohutné železné tyčinky, tvar průřezu hraněný, rozměry: délka 15 cm, šířka 1,4 cm, tloušťka 0,9 cm; drobné nekeramické nálezy – amorfní kamenný brousek se třemi brusnými plochami, rozměry: délka 7,4 cm, šířka 3,3 cm, tloušťka 1,1–2,3 cm (inv. č. P254496);

– nálezy z výplně objektu bez uvedení kontextu: keramika – 399 kusů, 4770 g, podařilo se rozpoznat min. dva keramické jedince; 10 zlomků okraje se zdobenou výdutí; 34 fragmentů zdobené výdutí; 33 zlomků nezdobených výdutí; tři zlomky dna; 319 drobných nein-

ventovaných keramických střepů; keramický materiál ze zásypu: HŠP materiál (80 zlomků, na všech byly identifikovány stopy po silně formujícím obtáčení), na jednom zlomku dna byla zaznamenána technická značka; zlomek hliněného pekáče (inv. č. P254498); 101 fragmentů mazanice, 1165 g (inv. č. P254441); 383 fragmentů zvířecích kostí, 2095 g (inv. č. P254438); rybí kosti a šupiny (inv. č. P254500); sedm fragmentů strusky, 670 g (inv. č. P254442); vzorek uhlíků (inv. č. P254502); zuhelnatělé pecky (inv. č. P254501); drobné nekeramické nálezy – celá železná ostruha, typ IA (podle *Hrubý 1955*), oblouk mírně parabolický, tvar bodce válcovitý zahrocený, ramena půlkulatého průřezu zakončená obdélníkovou destičkou se třemi nýty v příčném žlábků, destička je plasticky zdobena čtyřmi podélnými žlábků, rozměry: max. délka 12 cm, max. šířka 7,3 cm, max. tloušťka 0,5 cm, délka ramen 10 cm, délka bodce 1,9 cm, rozměry ploténky: délka 1,5 cm, šířka 1,5 cm, tloušťka 0,4 cm (inv. č. P254470); železný předmět (inv. č. P254477); velký fragment železného srpů s plochým hřbetem a odlomeným hrotem, plochý krček, trn na konci je zřejmě odlomený, tvar průřezu trnu hraněný, úhel nasazení trnu 135°, rozměry: délka hřbetu 22,7 cm, délka ostří 29,9 cm, šířka čepele 2 cm, tloušťka čepele 0,4 cm, délka trnu 14 cm, šířka trnu 1 cm, tloušťka trnu 0,5 cm (inv. č. P254485); zlomek ohnuté železné tyčinky, tvar průřezu hraněný, rozměry: délka 6,2 cm, šířka 0,4 cm, tloušťka 0,4 cm (inv. č. P254443); celá železná přezka bez trnu, tvar přezky: D-rámeček, tvar průřezu rámečku válcovitý, rozměry: délka 2,7 cm, šířka 1,8 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P254463); zlomek kování okraje zakulaceného předmětu, kování má v průřezu půlkulatý tvar, rozměry: max. délka 7,5 cm, max. šířka 1,6 cm, tloušťka 0,3 cm, průměr zakulacení 12 cm (inv. č. P254464); zlomek železné průvlečky, silně fragmentární, zachována je jen polovina rámu, původní tvar průvlečky obdélný, tvar průřezu obdélný, rozměry: max. délka 2,2 cm, min. šířka 1,2 cm, tloušťka 0,2–0,3 cm (inv. č. P254465); železná objímka oválného tvaru, rozměry: 4,2 × 1,5 cm, tloušťka 0,2–0,3 cm (inv. č. P254447); zlomek železné dvouramenné skoby z tyčinky půlkulatého průřezu, rozměry: délka 6,1 cm, šířka 0,6 cm, délka ramena(1) 2,3 cm (inv. č. P254461); menší železné jazykovité nákončí, výzdoba plastická: tři výčnělky uspořádané do trojúhelníku, rozměry: max. délka 3,6 cm, max. šířka 2,3 cm, tloušťka 0,4–0,6 cm, velikost výčnělku cca 1 × 1 cm (inv. č. P254460/1); fragment železného kování zdobeného kruhovým plastickým výčnělkem, možná fragment nákončí, zachován 1 nýt, rozměry: 2,3 × 2,3 cm, tloušťka 0,3–0,6 cm (inv. č. P254460/2); drobná železná třmínková průvlečka s oválným štítkem, rozměry: délka 1,7 cm, šířka 1,4 cm, tloušťka 0,4 cm, rozměry štítku 1,6 × 1 cm (inv. č. P254459); železná objímka (z kosity?) oválného tvaru, tvar objímky v průřezu hraněný, rozměry: průměr vnější 4,6 × 4,3 cm, průměr vnitřní 3,8 × 3,5 cm, tloušťka 0,5 cm, šířka pásku 0,7–0,8 cm (inv. č. P254458); drobné

železné obdélníkovité nákončí z dvojitého plechu, v tylní části nákončí byly původně tři nýty (zachován pouze jeden), protější okraj nákončí je liliovitě formován, zdoben je příčnými žlábků, rozměry: max. délka 2,3 cm, max. šířka 1,6 cm, tloušťka 0,5–0,7 cm (inv. č. P254457/1); zlomek železného obdélníkovitého nákončí s liliovitým zakončením a plastickou výzdobou (horní část předmětu), rozměry: max. délka 2,3 cm, max. šířka 1,6 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P254457/2); zlomek železného vějířovitě se rozšiřujícího kování, rozměry: délka 4,7 cm, šířka 2,3 cm, tloušťka 0,2–0,3 cm (inv. č. P254456);

Poznámka: zahloubený obytný objekt – zemnice s *in situ* deponií značného množství železných předmětů různého charakteru; v místě předpokládaného vchodu – na dně zemnice – se nacházela silně udusaná vrstva žlutého jílu nepravidelného tvaru o rozměrech cca 100 × 50 cm (relikt podlahy?).

Číslo objektu 195 (č. tabulky 137, obr. 135)

Rok výzkumu: 2013, 2020

Čtverec: B62–39

Číslo kontextů: 831, 832, 1551, 1554, 1556

Stratigrafický vztah: sídlištní jáma 195 byla porušena ve východní části objektem č. 191.

Zásyp: kon. 831 (2013); ulehlá, středně černošedá písčité hlína s příměsí malých a drobných kamenů; písek: jemný; max. síla vrstvy 30 cm; kontext se nacházel v hloubce od 0 do 30 cm od úrovně podloží.

– kon. 1551 (2020); ulehlá, tmavě černošedá písčité hlína s příměsí malých a drobných kamenů a uhlíků; písek: jemný až střední; v úrovni začištěného podloží se v severozápadní polovině objektu objevila koncentrace kamenů (mezi nimi i svor), zvířecích kostí a keramických střepů (mazanice se vyskytovala minimálně); uložení měla nepravidelný tvar a v ploše měřila 100 × 60 cm; sahala do hloubky 8 cm od úrovně podloží;

– kon. 1554 (2020); pevná, ulehlá, tmavě černošedá písčité prachová hlína s příměsí malých až středně velkých kamenů; směrem ke dnu objektu se prachová frakce vytrácela; max. síla vrstvy 35 cm; kontext se nacházel v hloubce od 0 do 35 cm od úrovně podloží.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 832 (2013), 1556 (2020); tvar půdorysu nepravidelný kruhový; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno hladké ploché; rozměry: 128 × 127 × 35 cm.

Nálezy: keramika – 10 kusů, 70 g, rozpoznán min. jeden keramický jedinec (inv. č. P254503–507) – jeden zlomek okraje; tři fragmenty zdobené výdutě; tři zlomky nezdobených výdutí; tři drobné neinventované střepy; převažoval HŠP materiál (pět zlomků); vyskytl se i JDP materiál (jeden zlomek zdobené výdutě) a JDPO materiál (jeden zlomek zdobené výdutě); tři drobné neinventované střepy; pět fragmentů mazanice, 35 g (inv. č. P254509); 40 fragmentů zvířecích kostí, 174 g (inv. č. P254508).

Poznámka: objekt byl dozkoumán v sezoně 2020; z tohoto roku nejsou ještě zpracovány nálezy ze zásypu objektu.

Číslo objektu 196 (č. tabulky 137, obr. 193, 203, 204)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B67–41, B67–42, B66–42

Číslo kontextů: 845, 846 (totožný s kon. 845)

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 845; ulehlá, tmavě hnědá písčité hlína; písek: jemný až střední; max. síla vrstvy 13 cm; kvalita sedimentu z řezu v severozápadní části podkovovitého obrysu.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: nesledováno.

Nálezy: keramika – čtyři kusy, 76 g (inv. č. 254510–512) – čtyři zlomky nezdobených výdutí z HŠP materiálu.

Poznámka: po opakovaném začistění podloží se objekt ve tvaru podkovy rozpadl na tři části – dva krajní obrisy ve tvaru „L“ a střední část ve tvaru obdélníku, která byla ale velmi nevýrazná a mělká.

Číslo objektu 197 (č. tabulky 137, obr. 193)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B66–42

Číslo kontextů: 879, 880, 882

Stratigrafický vztah: horní část sídlištní jámy 197 byla poničena výkopem velkomoravského objektu 185.

Zásyp: kon. 879; ulehlá, tmavě hnědošedá písčité hlína; písek: jemný až střední; výplň objektu byla značně prorostlá kořenovým systémem nedalekého stromu.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 880 (totožný s 882); tvar půdorysu nepravidelný kruhový; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno hladké ploché; rozměry: průměr horní hrany 94 cm; hloubka 53–55 cm od úrovně dna mladšího objektu 185.

Nálezy: keramika – šest kusů, 186 g, rozpoznán min. jeden keramický jedinec (inv. č. P274258–263); jeden zlomek okraje s nezdobenou výdutí (stopy po ručním lepení, keramika pražského typu); pět zlomků nezdobených výdutí (keramika pražského typu); vše HŠP materiál; 10 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P274264).

Poznámka: –

Číslo objektu 198 (č. tabulky 137, obr. 204)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B67–42

Číslo kontextů: 881, 885, 887

Stratigrafický vztah: v jihovýchodní části zemnice 186 byla do dna zahlobena jáma – objekt 198 – možná se jedná o starší objekt porušený výkopem mladší zemnice, anebo může jít o úpravu dna zahlobeného obydlí.

Zásyp: kon. 885 (totožný s kon. 881); středně ulehlá, tmavě šedá písčité hlína; písek: střední; uloženina měla v ploše po začistění dna objektu 186 rozměry 175 ×

118 cm; výplň objektu byla značně prorostlá kořenovým systémem nedalekého stromu.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 887; tvar půdorysu oválný; orientace JV–SZ; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno nepravidelné ploché; rozměry: 168 × 132 cm; hloubka 20 cm od úrovně dna objektu 186.

Nálezy: kon. 885; keramika – pět kusů, 224 g, rozpoznán min. jeden keramický jedinec (inv. č. P274265–266); dva zlomky zdobených výdutí (keramika pražského typu); dva zlomky nezdobených výdutí (keramika pražského typu); jeden fragment dna (stopy po ručním lepení, keramika pražského typu); vše HŠP materiál; 39 fragmentů zvířecích kostí, 335 g (inv. č. P274267); čtyři fragmenty mazanice, 62 g (inv. č. P274268); drobné nekeramické nálezy – bruslovité kostěné hladidlo s tupou distální část bez otvoru, celé, rozměry: délka 19,1 cm (inv. č. 274269).

Poznámka: –

Číslo objektu 199 (č. tabulky 138, obr. 166, 167, 179, 180)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B64–40, B64–41, B65–40, B65–41

Číslo kontextů: 883, 884

Stratigrafický vztah: severozápadní část sídlištní jámy 199 byla zničena jihovýchodní částí výkopu zemnice 175.

Zásyp: kon. 883; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; po začistění podloží měla uloženina v ploše rozměry 150 × 94 cm.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 884; tvar půdorysu oválný; orientace JV–SZ; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno hladké ploché; rozměry: dochovaná délka 147 cm; šířka 94 cm; hloubka 13,5 cm.

Nálezy: keramika – dva kusy, 42 g (inv. č. P274270–271); dva zlomky nezdobených výdutí; vše HŠP materiál; tři fragmenty mazanice, 26 g (inv. č. P274272).

Poznámka: –

Číslo objektu 200 (č. tabulky 138, obr. 166)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B64–40

Číslo kontextů: 894, 895

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 894; tuhá, středně černá písčité hlína.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 895; tvar půdorysu kruhový; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé konkávní, profil podélný: nesledováno, dno hladké konkávní; rozměry: průměr horní hrany 102 cm; hloubka 37 cm od snížené úrovně podloží.

Nálezy: keramika – fragmenty z jedné nádoby pražského typu (inv. č. P274273/1–18); keramický tyglík nepravidelného tvaru, modelovaný v ruce, rozměry:

výška 3,1 cm, vnější průměr 5 cm, vnitřní průměr 2,7 cm, tloušťka stěny 0,9–1,3 cm (inv. č. P274275); jeden fragment zvířecí kosti, 13 g (inv. č. P274274); drobné nekeramické nálezy – zlomek železného nože s trnem trojúhelníkového průřezu, hřbet i ostří rovné; rozměry max. délka 6,7 cm, šířka čepele 1 cm, (inv. č. 274321); 1 kus štípané industrie (inv. č. P274276).

Poznámka: objekt (pravděpodobně zásobní jáma) byl jasně patrný až po 20 cm snížení od úrovně začištěného podloží; v tomto místě byl terén špatně čitelný a písčité podloží protkané šedohnědými skvrnami písčité hlíny.

Číslo objektu 201 (č. tabulky 138, obr. 170)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B64–44

Čísla kontextů: 896, 897

Stratigrafický vztah: severovýchodní část objektu 201 byla zasažena recentní základovou rýhou budovy z první poloviny 20. století.

Zásyp: kon. 896; pevná, středně ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: střední; výplň objektu byla značně prorostlá kořenovým systémem stromu.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 897; tvar půdorysu nepravidelný oválný; orientace SV–JZ; profil příčný: mísovitý/neckovitý, stěny šikmé rovné/konkávní, profil podélný: nesledováno, dno nepravidelné konkávní; rozměry: 260 × 123 × 23 cm.

Nálezy: keramika – šest kusů, 68 g (inv. č. P274277–282); dva zlomky zdobené výdutě; čtyři zlomky nezdobených výdutí; keramický materiál ze zásypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (tři zlomky); JŠP materiál (jeden zlomek nezdobené výdutě); HDPR materiál (jeden zlomek zdobené výdutě); TJ materiál (zlomek nezdobené výdutě); jeden střep keramiky s lineární keramikou (inv. č. P274283); dva fragmenty zvířecích kostí, 10 g (inv. č. P274284).

Poznámka: –

Číslo objektu 202 (č. tabulky 139, obr. 123, 128)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B60–47, B59–47

Čísla kontextů: 899

Stratigrafický vztah: jihovýchodní polovina kumulace fragmentů pekáče a zlomků mazanice (sídlištní objekt 202) se zčásti nacházela nad sídlištním objektem 208.

Zásyp: kon. 899; tvrdá, středně ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: střední až hrubý; vrstva obsahovala značnou příměs mazanice o velikosti drobků až velkých fragmentů; dále obsahovala i malé až středně velké kameny; vrstva nedosahovala úrovně podloží; měla nepravidelný tvar; rozměry uložení v ploše v ploše 200 × 160 cm; mocnost vrstvy od 10 do 32 cm od úrovně současného povrchu.

Relikty úprav / konstrukce: jedná se o místo uložení

destruovaného pekáče v prostoru reliktu po povrchovém objektu, jehož součástí snad byl i fragmentárně dochovaný pekáč.

Výkop: –

Nálezy: keramika – 56 kusů, 658 g, rozpoznáno min. pět keramických jedinců (inv. č. P274285–316); šest zlomků okraje; jeden zlomek okraje se zdobenou výdutí; 23 fragmentů zdobené výdutě; 19 zlomků nezdobených výdutí; jeden fragment dna; šest drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: silně formující obtáčení u šesti fragmentů okraje a okraje se zdobenou výdutí (materiál HDP nebo HDPR); příměs slídy byla evidována u jednoho zlomku nezdobené výdutě z HŠP materiálu; připálenina byla identifikována u dvou fragmentů (okraj a okraj se zdobenou výdutí); keramický materiál ze zásypu byl heterogenní: HŠP materiál (21 zlomků); HDP materiál (12 zlomků); HDPR materiál (šest zlomků); TJ materiál (11 zlomů zdobené výdutě); tři velké fragmenty keramického pekáče, 1500 g (inv. č. P274757, 274318–319); 39 fragmentů zvířecích kostí, 160 g (inv. č. P274320); drobné nekeramické nálezy – železný vytepávací hrot, rozměry: délka 4,1 cm, šířka 0,2–0,4 cm (inv. č. P274322).

Poznámka: reliktní pekáče se nacházel v blízkosti sídlištního objektu 326 (původně označeného jako 208a).

Číslo objektu 203 (č. tabulky 139–143, obr. 116, 117)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B58–45, B58–46

Čísla kontextů: 904, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 953, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1020, 1024, 1025, 1026, 1027, 1028, 1029, 1030, 1033, 1034

Stratigrafický vztah: sídlištní objekt 203 – hliněná pec – byl v severozápadní části porušen recentním liniovým výkopem inženýrských sítí.

Zásyp: vrstvy zaznamenané v podélném profilu: kon. 919; tvrdá, okrově oranžová rozdrobená přepálená hlína; vrstva obsahovala 95 % malých až drobných fragmentů mazanice; ve vrstvě byly evidované malé čocky nepropáleného jílu šedé barvy; vrstva začínala od úrovně začištěného podloží do hloubky 25 od této úrovně; pravděpodobně se jedná o destrukční vrstvu z kopule hliněné pece;

– kon. 920; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: jemný až střední; vrstva obsahovala příměs mazanice o velikosti drobků; vrstva zasedimentovaná mezi velkým topeništěm a zatesanou částí pece; max. síla vrstvy 14 cm; výskyt vrstvy od hloubky 0 cm do hloubky 22 cm od úrovně začištěného podloží;

– kon. 921; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: jemný až střední; nejmladší uložená vrstva v prostoru na severozápad od plochého topeniště; max. síla vrstvy 14 cm; výskyt vrstvy od hloubky 0 cm do hloubky 14 cm od úrovně začištěného podloží;

- kon. 922; ulehlá, středně hnědá písčité jílovitá hlína; písek: střední až hrubý; vrstva obsahující části destrukce kopule hliněné pece s obsahem čoček nevytápěné hlíny; dále obsahovala malé a drobné kameny; max. síla vrstvy 24 cm; výskyt vrstvy od hloubky 0 cm do hloubky 24 cm od úrovně začištěného podloží;
- kon. 923; tmavě černohnědá písčité hlína; písek: jemný, střední až hrubý; vrstva obsahující odpad z provozu pece – hrubé komponenty popelovité konzistence s intruzemi drobných kamenů a fragmentů mazanice; max. síla vrstvy 26 cm; výskyt vrstvy od hloubky 21 cm do hloubky 53 cm od úrovně začištěného podloží;
- kon. 924; středně ulehlá, středně hnědošedá písčité jílovitá hlína; písek: střední až hrubý; vrstva obsahovala drobné až malé čocky žlutého písku; táhla se po celé délce podélného profilu; možná se jedná o nejmladší úpravu podlahy objektu; max. síla vrstvy 16 cm; výskyt vrstvy od hloubky 45 cm do hloubky 66 cm od úrovně začištěného podloží;
- kon. 925; středně ulehlý, středně hnědožlutý hlinitý písek střední zrnitosti; vrstva obsahovala malé skvrny tmavě hnědé hlíny; může se opět jednat o jednu z úprav podlahy v objektu; max. síla vrstvy 16 cm; výskyt vrstvy od hloubky 64 cm do hloubky 79 cm od úrovně začištěného podloží;
- kon. 926; ulehlý písčité jílovité okrové barvy; písek: střední; vrstva obsahovala shluky drobných fragmentů mazanice a čocky písčité hlíny; může se opět jednat o jednu z úprav podlahy v objektu; max. síla vrstvy 16 cm; výskyt vrstvy od hloubky 79 cm do hloubky 89 cm od úrovně začištěného podloží;
- kon. 953; pevný jílovitý světle okrové barvy; vrstva se nacházela na dně objektu; pravděpodobně pozůstatek nejstarší úpravy podlahy objektu; max. síla vrstvy 25 cm; výskyt vrstvy od hloubky 65 cm do hloubky 93 cm od úrovně začištěného podloží; rozměry v ploše 109 × 55 cm;
- vrstvy zaznamenané v příčném profilu (pohled směrem od JV): kon. 959; středně hnědá písčité jílovitá hlína; písek: jemný až střední; max. síla vrstvy 37 cm; výskyt vrstvy od hloubky 0 cm do hloubky 37 cm od úrovně začištěného podloží;
- kon. 960; středně ulehlá, tmavě hnědošedá písčité hlína; vrstva obsahovala příměs malých a drobných kamenů, drobné až malé fragmenty mazanice a také drobky uhlíků; byla narušena bioturbacemi (byl zachycen relikt zvířecí nory); max. síla vrstvy 32 cm; výskyt vrstvy od hloubky 28 cm do hloubky 58 cm od úrovně začištěného podloží;
- kon. 961; ulehlý, světle žlutooranžový písek jemné až střední zrnitosti; klín vzniklý destrukcí stěny výkopu objektu, vyplněn sedimentem z podloží; max. síla vrstvy 28 cm; výskyt vrstvy od hloubky 17 cm do hloubky 51 cm od úrovně začištěného podloží;
- kon. 962 (totožný s kon. 963); středně ulehlá, středně hnědošedá písčité jílovitá hlína s výskytem drobných žlutých jílovitých čoček; písek: jemný, střední až hrubý; pravděpodobně jde o jednu z úprav podlahy v objektu; stopy bioturbace; max. síla vrstvy 17 cm; výskyt vrstvy od hloubky 52 cm do hloubky 62 cm od úrovně začištěného podloží;
- kon. 964; středně ulehlá, tmavě černohnědá písčité jílovitá hlína s výskytem drobných a malých kamenů, fragmentů mazanice a uhlíků; max. síla vrstvy 24 cm; výskyt vrstvy od hloubky 60 cm do hloubky 86 cm od úrovně začištěného podloží;
- kon. 965; ulehlý, středně hnědožlutý hlinitý písek střední zrnitosti s výskytem drobných a malých čoček hlíny a čistého písku; pravděpodobně jde o jednu ze sanačních fází podlahy objektu; max. síla vrstvy 15 cm; výskyt vrstvy od hloubky 64 cm do hloubky 77 cm od úrovně začištěného podloží;
- kon. 966; ulehlý, okrově béžový písčité jílovité s výskytem čoček žlutého písku; písek: střední; pravděpodobně jde o jednu ze sanačních fází podlahy objektu; max. síla vrstvy 14 cm; výskyt vrstvy od hloubky 72 cm do hloubky 89 cm od úrovně začištěného podloží;
- kon. 967; pevný jílovitý středně okrově béžové barvy; pravděpodobně pozůstatek nejstarší úpravy podlahy objektu nebo pozůstatek materiálu, který byl využíván ke konstrukci hliněné pece s kopulí; max. síla vrstvy 13 cm; výskyt vrstvy od hloubky 73 cm do hloubky 90 cm od úrovně začištěného podloží;
- vrstvy zaznamenané v příčném profilu (pohled směrem od SZ): kon. 1014; pevná; středně ulehlá, tmavě hnědá písčité jílovitá hlína; písek: střední; max. síla vrstvy 69 cm; výskyt vrstvy od hloubky 0 cm do hloubky 74 cm od úrovně začištěného podloží;
- kon. 1015; pevná; středně ulehlá, středně šedožlutá písčité hlína s výskytem drobných uhlíků; max. síla vrstvy 22 cm; výskyt vrstvy od hloubky 10 cm do hloubky 66 cm od úrovně začištěného podloží;
- kon. 1016; středně ulehlý, středně žlutý písek jemné až střední zrnitosti; klín vzniklý destrukcí stěny výkopu objektu, vyplněn sedimentem z podloží; max. síla vrstvy 13 cm; výskyt vrstvy od hloubky 55 cm do hloubky 71 cm od úrovně začištěného podloží;
- kon. 1017; středně ulehlá, středně hnědožlutá písčité hlína; písek: jemný až střední; snad se jedná o zbytek jedné z úprav podlahy objektu; max. síla vrstvy 11 cm; výskyt vrstvy od hloubky 34 cm do hloubky 53 cm od úrovně začištěného podloží;
- kon. 1018; středně ulehlá, tmavě černohnědá písčité hlína s příměsí kamenů, drobných fragmentů mazanice a uhlíků; vrstva obsahovala také malé čocky žlutého písku; max. síla vrstvy 27 cm; výskyt vrstvy od hloubky 55 cm do hloubky 89 cm od úrovně začištěného podloží;
- kon. 1019; středně ulehlá, středně hnědošedá písčité jílovitá hlína s příměsí uhlíků a čoček žlutého písku; písek: střední; max. síla vrstvy 19 cm; výskyt vrstvy od hloubky 45 cm do hloubky 73 cm od úrovně začištěného podloží;

– kon. 1020; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: jemný až střední; vrstva ze dna objektu; max. síla vrstvy 8 cm; výskyt vrstvy od hloubky 65 cm do hloubky 73 cm od úrovně začistěného podloží;

– profil podélný pod samotnou pecí (pod mazanico-vou krustou): kon. 1024; středně ulehlá, středně hnědá písčité hlína; max. síla vrstvy 38 cm; výskyt vrstvy od hloubky 26 cm do hloubky 60 cm od úrovně začistěného podloží;

– kon. 1025; středně ulehlý, světlý písek střední zrnitosti červené barvy; max. síla vrstvy 12 cm; výskyt vrstvy od hloubky 20 cm do hloubky 35 cm od úrovně začistěného podloží;

– kon. 1026; středně ulehlá, tmavě hnědá písčité hlína obsahující nálezy keramiky; max. síla vrstvy 12 cm; výskyt vrstvy od hloubky 29 cm do hloubky 42 cm od úrovně začistěného podloží;

– kon. 1027; tuhá, středně žlutá jílovitá hlína; max. síla vrstvy 24 cm; výskyt vrstvy od hloubky 31 cm do hloubky 70 cm od úrovně začistěného podloží;

– kon. 1028; středně ulehlá, tmavě hnědá písčité hlína s malým výskytem drobných uhlíků; max. síla vrstvy 12 cm; výskyt vrstvy od hloubky 49 cm do hloubky 62 cm od úrovně začistěného podloží;

– kon. 1029; středně ulehlý, středně černohnědý hlinitý písek; max. síla vrstvy 6 cm; výskyt vrstvy od hloubky 70 cm do hloubky 76 cm od úrovně začistěného podloží;

– kon. 1030; bez popisu, patrně zbytek po zvířecí noře.

Relikty úprav / konstrukce: kon. 904; hliněná pec s kupolí s prostorným topeništěm v JV zahloubené části objektu; rozměry: max. délka 160 cm; max. šířka 130 cm; max. síla 26 cm (topeniště s destrukcí kupole na něm); výška od dna objektu po úroveň výmazu topeniště 60 cm; orientace JV–SZ; stav dochování – zčásti, kupole pece byla zcela destruovaná a ležela na topeništi; druh a zastoupení materiálu v konstrukci – hlína, jíl a ploché kameny, které ležely pod výmazem topeniště ve funkci akumulátorů tepla, nacházely se i mezi stěnou výkopu objektu a původní klenbou pece; manipulační otvory pece byl orientován na SZ; šířka otvoru 48–50 cm; po obou stranách otvoru se nacházely tenké vrstvy nepropáleného jílu; na dně topeniště byly objeveny zbytky nádoby ležící ústím k profilu;

– kon. 1033; hliněná pec vytesána (vyhloubena) do kratší jihovýchodní stěny objektu; rozměry: max. délka 120 cm; max. šířka 110 cm; max. výška 50 cm; objem 0,66 m³; orientace JV–SZ; vnitřní prostor pece byl hrubě hlazený; manipulační otvor pece byl orientován na SZ; konstrukční detaily – komín; vstup do podkovovité zatesané pece byl objeven až po odstranění hliněné pece s kupolí s prostorným topeništěm a kontextů, které se nacházely pod ní.

Výkop: kon. 1034; tvar půdorysu nepravidelný oválný; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé rovné, profil podélný: neckovitý, stěny šikmé rovné,

dno nepravidelné ploché s mírným sklonem; rozměry: 530 × 170 × 95 cm.

Nálezy: keramika celkem – 385 kusů, 6743 g, rozpoznáno min. 40 keramických jedinců z toho dvě celé nádoby (inv. č. P274323–552);

– kon. 920; keramika – dva kusy, 14 g; jeden zlomek okraje; jeden zlomek nezdobené výdutě z HDP; čtyři fragmenty zvířecích kostí, 13 g (inv. č. P274557); sedm kusů mazanice 414 g (inv. č. P274564);

– kon. 921; keramika – tři kusy, 53 g; dva fragmenty zdobené výdutě; jeden zlomek nezdobených výdutí; vše z HŠP materiálu; tři fragmenty zvířecích kostí, 4 g (inv. č. P274558);

– kon. 922; keramika – dva kusy, 177 g, rozpoznáno min. jeden keramický jedinec; dva zlomky okraje se zdobenou výdutí; HDP materiál; se stopami silně formujícího obtáčení; 24 fragmentů zvířecích kostí, 230 g (inv. č. P274559); 105 kusů mazanice, 1054 g (inv. č. P274565); drobné nekeramické nálezy – zlomek hraněného kamenného přeslenu o průměru 2,6 cm a výšce 1,8 cm, průměr otvoru 0,8 cm (inv. č. P274572); železný hraněný hřeb, celý, s plochou čtvercovitou hlavicí, rozměry: délka 5,8 cm, šířka 0,5 cm, hlavice 1,3 × 1,3 cm (inv. č. P274575);

– kon. 923; keramika – 239 kusů, 4045 g, rozpoznáno min. 23 keramických jedinců; 14 zlomků okraje; 10 zlomků okraje se zdobenou výdutí; 100 fragmentů zdobené výdutě; 48 zlomků nezdobených výdutí; 13 fragmentů dna; dva fragmenty dna se zdobenou výdutí; 52 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u jednoho fragmentu dna, silně formující obtáčení u 79 zlomků; značka byla evidována pouze technická – na rekonstruovatelné nádobě z HŠP materiálu se stopami silně formujícího obtáčení; keramický materiál ze zásypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (175 zlomků); JŠP materiál (dva zlomky výdutě); HDP materiál (zlomek dna); HDPR materiál (sedm zlomků výdutí); JDP materiál (zlomek nezdobené výdutě a zlomek dna se zdobenou výdutí); 23 fragmentů zvířecích kostí, 117 g (inv. č. P274560); 72 zlomků mazanice, 961 g (inv. č. P274566); vzorek uhlíku (inv. č. P274577);

– kon. 924; keramika – 24 kusů, 902 g, podařilo se rozpoznat min. dva keramické jedince; jeden zlomek okraje; dva zlomky okraje se zdobenou výdutí; 11 fragmentů zdobené výdutě; sedm zlomků nezdobených výdutí; tři fragmenty dna; u fragmentů z jedné nádoby z HŠP materiálu byly rozpoznány technologické stopy: silně formující obtáčení; keramický materiál z kontextu byl většinou vyroben z HŠP materiálu (22 zlomků); dále byly objeveny střepy z JŠP materiálu (zlomek nezdobené výdutě); z HDPR materiálu (zlomek zdobené výdutě); 16 fragmentů zvířecích kostí, 52 g (inv. č. P274561); 25 zlomků mazanice, 562 g (inv. č. P274567); vzorek uhlíku (inv. č. P274578);

– kon. 925; keramika – 46 kusů, 633 g, rozpoznáno min. šest keramických jedinců; pět zlomků okraje; 17 fragmentů zdobené výdutě; šest zlomků nezdobených výdutí; dva fragmenty dna; 16 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u tří fragmentů (okraj dna), silně formující obtáčení u jednoho zlomku okraje; keramický materiál z kontextu byl většinou vyroben z HŠP materiálu (19 zlomků); dále byly objeveny střepy z JŠP materiálu (zlomek nezdobené výdutě); z HDP materiálu (osm zlomků); z HDPR materiálu (dva zlomky výdutě); fragment zvířecí kosti (inv. č. P274562); 112 zlomků mazanice, 1812 g (inv. č. P274568); vzorek uhlíku (inv. č. P274579); drobné nekeramické nálezy – zlomek kamenného dvoukónického přeslenu o výšce 2,3 cm, průměr otvoru 0,6 cm; výzdoba: husté horizontální rýhy po celém povrchu (inv. č. P274573/1); zlomek kamenného dvoukónického přeslenu, průměr otvoru 0,6 cm; výzdoba: horizontální rýhy po celém povrchu (inv. č. P274573/2);

– kon. 926; keramika – sedm kusů, 49 g, podařilo se rozpoznat min. dva keramické jedince; jeden zlomek okraje; jeden fragment zdobené výdutě; dva zlomky nezdobených výdutí; jeden fragment dna; dva drobné neinventované střepy; keramický materiál z kontextu byl většinou vyroben z HŠP materiálu (čtyři zlomky); dále byl objeven střep z HDP materiálu (zlomek zdobené výdutě); 32 zlomků mazanice, 542 g (inv. č. P274569); vzorek uhlíku (inv. č. P274580);

– bez kontextu, hloubka 20–40 cm od úrovně podloží; keramika – 37 kusů, podařilo se rozpoznat min. tři keramické jedince; jeden zlomek okraje; sedm fragmentů zdobené výdutě; dva zlomky nezdobených výdutí; různé střepy ze třech nádob; šest drobných neinventovaných střepů;

– bez kontextu, hloubka 40–80 cm od úrovně podloží; keramika – 63 kusů, 870 g, rozpoznáno min. šest keramických jedinců; tři zlomky okraje; 25 fragmentů zdobené výdutě; 12 zlomků nezdobených výdutí; čtyři fragmenty dna; 19 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u dvou fragmentů okraje z HŠP materiálu, silně formující obtáčení u tří zlomků dna z HŠP materiálu; keramický materiál z kontextu byl většinou vyroben z HŠP materiálu (39 zlomků); dále byly objeveny střepy z JŠP materiálu (zlomek z nezdobené výdutě); z HDP materiálu (dva zlomky výdutě); z HDPR materiálu (dva zlomky nezdobené výdutě); 72 fragmentů zvířecích kostí, 657 g (inv. č. P274556);

– bez kontextu; keramika – 110 kusů, rozpoznán min. jeden keramický jedinec; devět zlomků okraje; 42 fragmentů zdobené výdutě; 37 zlomků nezdobených výdutí; 11 fragmentů dna; 46 drobných neinventovaných střepů; fragmenty pekáče (inv. č. P274570); 54 fragmentů zvířecích kostí, 377 g (inv. č. P274555);

fragmenty rybích kostí (inv. č. P274571); 508 zlomků mazanice, 1525 g (inv. č. P274263); vzorek uhlíku (inv. č. P274576); drobné nekeramické nálezy – celá železná přezka obdélníkového tvaru s trnem, rámeček hraněný, rozměry: délka 4,6 cm, šířka 3,5 cm, tloušťka 0,5 cm, délka trnu 5 cm (inv. č. P274574).

Poznámka: patrně se jedná o vícefázovou potravinovou pec (pekárna).

Číslo objektu 204 (č. tabulky 144, 145, obr. 117, 118)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B58–46, B58–47

Čísla kontextů: 905, 906, 907, 930

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 905; středně ulehlá, středně šedá písčité hlína s výskytem drobných a malých kamenů a uhlíků; písek: střední; max. síla vrstvy 20 cm; výskyt vrstvy od hloubky 0 cm do hloubky 20 cm od úrovně začistěného podloží;

– kon. 906; středně ulehlý, středně šedohnědý místy až žlutý hlinitý písek střední až hrubé zrnitosti; max. síla vrstvy 37 cm; výskyt vrstvy od hloubky 0 cm do hloubky 37 cm od úrovně začistěného podloží;

– kon. 907; středně hnědošedá písčité jílovitá hlína s příměsí malých kamenů; písek: jemný až střední; max. síla vrstvy 17 cm; výskyt vrstvy od hloubky 19,5 cm do hloubky 46 cm od úrovně začistěného podloží.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 930; tvar půdorysu oválný; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé rovné, profil podélný: neckovitý, stěny šikmé rovné, dno hladké ploché; rozměry: 245 × 130 × 50 cm;

Nálezy: keramika celkem – 249 kusů, 4031 g, rozpoznáno min. 21 keramických jedinců, z toho jedna rekonstruovatelná nádoba, horní část láhve nebo džbánku či fragment zásobnice (inv. č. P274581–739);

– kon. 905; keramika – šest kusů, 87 g, rozpoznán min. jeden keramický jedinec; pět zlomků nezdobených výdutí; jeden fragment dna (příměs slídy v keramickém těstu); keramický materiál z kontextu byl vyroben z HŠP materiálu; 21 fragmentů zvířecích kostí, 62 g (inv. č. P274741); drobné nekeramické nálezy – drobná zvířecí kost s vyvrtným otvorem v diafýze; rozměry: délka 2,5 cm; průměr 1 × 1,1 cm; průměr otvoru 0,65 × 0,54 cm; na jedné straně artefaktu jsou viditelné známky poškození (ne recentní; inv. č. P274749);

– kon. 906; keramika – dva kusy, 31 g, dva zlomky nezdobených výdutí z HŠP materiálu; 15 fragmentů zvířecích kostí, 225 g (inv. č. P274742);

– kon. 907; keramika – 121 kusů, 1875 g, rozpoznáno min. 10 keramických jedinců; devět zlomků okraje; tři zlomky okraje se zdobenou výdutí; 72 fragmentů zdobené výdutě; 25 zlomků nezdobených výdutí; 12 fragmentů dna; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: po slabě formujícím obtáčení u 25 zlomků, po silně formujícím obtáčení u 37 zlomků;

keramický materiál ze zásypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (72 zlomků, dva s příměsí slídy, jeden střep druhotně přepálen); JŠP materiál (40 zlomků); HDPR materiál (dva zlomky zdobené výdutě); JDP materiál (tři zlomky, výduť, dno); JDPK materiál (dva zlomky výdutě); technická značka na dně se vyskytla pouze v jednom případě; 477 fragmentů zvířecích kostí, 3217 g (inv. č. P274743); 14 zlomků mazanice, 152 g (inv. č. P274745); drobné nekeramické nálezy – zlomek železné hraněné tyčinky, rozměry: šířka 0,3 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P274751); zlomek keramického bochánkovitého přeslenu o výšce 1,8 cm, přeslen zdoben po obvodu otvoru na straně jedné základny svíslými rýžkami (inv. č. P274746); zlomek keramického přeslenu ve formě kolečka vyrobeného z grafitového materiálu laténské keramiky, pravděpodobně polotovar, rozměry: průměr kolečka 4,8 cm, výška 1,2 cm, průměr středového otvoru 0,25 cm (inv. č. P274747); zlomek destičkovitého kamenného brousku se čtyřmi brusnými plochami, rozměry: délka 4 cm, šířka 3 cm, tloušťka 0,3–0,9 cm (inv. č. P274748);

– bez kontextu; keramika – 120 kusů, 2038 g, rozpoznáno min. 10 keramických jedinců; devět zlomků okraje; 10 zlomky okraje se zdobenou výdutí; 39 fragmentů zdobené výdutě; 15 zlomků nezdobených výdutí; šest fragmentů dna (na jednom zlomku patrný prstenec po obvodu); jeden zlomek dna se zdobenou výdutí; 40 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: po slabě formujícím obtáčení u 16 zlomků, po silně formujícím obtáčení u 31 zlomků; keramický materiál ze zásypu byl většinou vyroben z HŠP materiálu (79 zlomků, 14 s příměsí slídy); JŠP materiál (jeden okraj); 249 fragmentů zvířecích kostí, 2140 g (inv. č. P274740); tři zlomky mazanice, 195 g (inv. č. P274744); drobné nekeramické nálezy – celá železná ocelka lyrovitého tvaru s trojúhelníkovitým výčnělkem uprostřed základny; rozměry: délka 8,8 cm, šířka 2,7 cm, tloušťka 0,5 cm (inv. č. P274750).

Poznámka: v severozápadní části byl objekt zahlouben do jílovitého podloží, v jihovýchodní části bylo podloží tvořeno pískem.

Číslo objektu 205 (č. tabulky 147–150, obr. 113, 118)

Rok výzkumu: 2014, 2015

Čtverec: B58–47, B57–47

Číslo kontextů: 934, 985, 986, 987, 988, 991, 1103, 1104, 1105, 1106, 1107, 1108, 1184, 1178

Stratigrafický vztah: delší severovýchodní stěnu výkopu objektu 205 porušoval hrob H214.

Zásyp: rok 2014: kon. 985; ulehlá, tmavě černá písčité prachová hlína s příměsí malých kamenů (půdní typ); písek: jemný až střední; vrstva byla na spodní hraně oddělená od dalšího kontextu kameny, kumulacemi mazanice a liniemi kořenů blízkého stromu; max. síla vrstvy 46 cm; výskyt vrstvy od hloubky 0 cm do hloub-

ky 46 cm od úrovně současného povrchu; jde o kontext nasedající na samotný nejmladší horizont zanášení zahloubeného objektu 205;

– kon. 986; ulehlá, středně hnědošedá písčité prachová hlína s příměsí drobných kamenů; písek: jemný až střední; max. síla vrstvy 68 cm; výskyt vrstvy od hloubky 28 cm do hloubky 110 cm od úrovně současného povrchu;

– kon. 987; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: jemný až střední; vrstva obsahovala velké množství drobných a malých kamenů; max. síla vrstvy 63 cm; výskyt vrstvy od hloubky 46 cm do hloubky 135 cm od úrovně současného povrchu; tato vrstva odpovídá plošně uloženině – kon. 934, která byla zaznamenána při vybírání severovýchodní poloviny objektu;

– kon. 934; tmavě šedá písčité jílovitá hlína; písek: střední; vrstva obsahovala velké množství drobných a malých kamenů; uloženina v ploše měřila 190 × 95 cm; min. síla vrstvy 57 cm; výskyt vrstvy od hloubky 43 cm do hloubky více než 100 cm od úrovně současného povrchu; jednalo se o 35–90 cm široký věnec z drobných a malých kamenů, spadajících podél šikmých stěn výkopu; vrstva nedosahovala dna objektu; v dokumentovaném profilu na rozhraní čtverců B58–47 a B57–47 odpovídá tato vrstva kon. 987;

– kon. 988; ulehlá, tmavě šedá písčité hlína; písek: střední; vrstva obsahovala drobné a malé kameny; max. síla vrstvy 30 cm; výskyt vrstvy od hloubky 100 cm do hloubky 158 cm od úrovně současného povrchu; rok 2015: kon. 1103; středně ulehlá; tmavě šedá písčité prachová hlína; písek: jemný až střední; vrstva obsahovala drobné a malé kameny; max. síla vrstvy 18 cm; výskyt vrstvy od hloubky 0 cm do hloubky 18 cm od úrovně začistěného podloží; šlo o proklesávající půdní typ do zásypu objektu 205;

– kon. 1104; ulehlá, středně hnědá až béžová písčité hlína; písek: jemný až střední; síla vrstvy 28 cm; výskyt vrstvy od hloubky 0 cm do hloubky 49 cm od úrovně začistěného podloží; v příčném řezu objektem 205 byl zachycen zásyp hrobu H214, který objekt porušoval;

– kon. 1105; ulehlá, středně hnědobéžová písčité hlína promísená se skvrnami okrového jemného písku; malý obsah drobných kamenů; vrstva prorostlá malými kořeny; max. síla vrstvy 44 cm; výskyt vrstvy od hloubky 0 cm do hloubky 63 cm od úrovně začistěného podloží;

– kon. 1106; kyprá, tmavě hnědošedá písčité jílovitá hlína se značným výskytem drobných, malých až středně velkých kamenů; písek: jemný až střední; přítomná i popelovitá frakce; vrstva s výrazným obloukovitým proklesem; max. síla vrstvy 35 cm; výskyt vrstvy od hloubky 38,5 cm do hloubky 97 cm od úrovně začistěného podloží;

– kon. 1107 (totožný s kon. 1108); ulehlá, středně hnědá písčité hlína se značným výskytem drobných a malých kamenů; písek: jemný až střední; kameny se

v ploše kumulovaly podél stěn objektu; max. síla vrstvy 40 cm; výskyt vrstvy od hloubky 39 cm do hloubky 96 cm od úrovně začištěného podloží

Relikty úprav / konstrukce: kon. 1184; středně ulehlá, tmavě šedá písčítá prachová hlína s výrazným obsahem kamenů a fragmentů mazanice; písek: jemný až střední; po odebrání kon. 1103 se v dokumentační úrovni 1 u jihozápadního okraje objektu objevila kumulace velkých a středně velkých kamenů a velkých fragmentů mazanice se stopami hlazení a voštinování; na jednom plochém kameni byl evidován relikv špatně vypáleného hliněného výmazu; snad se jedná o pozůstatky konstrukce související s objektem 205, nebo o relikv hliněné pece; uloženina měla nepravidelný tvar, rozměry: 110 × 50 cm; max. síla vrstvy 19 cm; výskyt vrstvy od hloubky 1 cm nad úrovní podloží do hloubky 18 cm od úrovně začištěného podloží.

Výkop: kon. 991 (doplnění výkopu, rok 2015: kon. 1178); tvar půdorysu nepravidelný lichoběžníkový; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé rovné/nepravidelné, profil podélný: nesledováno, dno hladké, ploché a stupňovité; rozměry: 425 × 178 cm; hloubky stupňovitého dna 70, 110 a 122 cm od úrovně podloží.

Nálezy: keramika celkem – 1699 kusů, 21056 g, rozpoznáno min. 169 keramických jedinců, mezi nimi fragmenty zásobnic (inv. č. P274323–552);

– kon. 1103; keramika – 80 kusů, 1166 g, rozpoznáno min. 15 keramických jedinců; 10 zlomků okraje; tři zlomky okraje se zdobenou výdutí (dva kusy s připáleninou); 33 fragmentů zdobené výdutě (jeden fragment s příměsí slídy); 31 zlomků nezdobených výdutí; tři fragmenty dna; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u jednoho fragmentu dna, silně formující obtáčení u pěti zlomků; keramický materiál ze záspy byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (58 zlomků); JŠP materiál (čtyři zlomky); HDP materiál (10 zlomků); HDPR materiál (tři nezdobené výdutě); JDP materiál (zlomek zdobené výdutě); JDPR materiál (čtyři zlomky); 181 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P297915, P297920–921); 60 zlomků mazanice (inv. č. P297933–934);

– kon. 1105; keramika – 83 kusů, 1157 g, rozpoznáno min. 10 keramických jedinců; šest zlomků okraje; dva zlomky okraje se zdobenou výdutí; jeden zlomek okraje s nezdobenou výdutí; 30 fragmentů zdobené výdutě; 41 zlomků nezdobených výdutí; tři fragmenty dna; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy silně formujícího obtáčení (sedm zlomků); keramický materiál ze záspy byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (61 zlomků); JŠP materiál (pět zlomků); HDP materiál (jeden zlomek okraje s nezdobenou výdutí); HDPO materiál (dvě výdutě); HDPR materiál (13 zlomků); JDP materiál (zlomek zdobené výdutě); 195 fragmentů zvířecích

řecích kostí (inv. č. P297922); fragmenty rybích kostí (inv. č. P297923); 9 zlomků mazanice (inv. č. P297935); drobné nekeramické nálezy – zlomek okraje gracilní skleněné nádoby; zlomky z jedné nádoby slepeny do hromady (inv. č. P301157, P301158, P301159); sklo čiré, jemně namodralé, opalizující povrch; okraj je zaoblený, kyjovitě rozšířený; průměr okraje 7 cm; zlomek P301157 se našel v kontextu 1105, fragment P301158 byl vyzdvížen z profilu a zlomek P301159 se našel v kontextu 1106;

– kon. 1106; keramika – 219 kusů, 3991 g, rozpoznáno min. 34 keramických jedinců; 20 zlomků okraje (jeden zlomek s příměsí slídy, u jednoho fragmentu připálenina); šest zlomků okraje se zdobenou výdutí; šest zlomků okraje s nezdobenou výdutí; 92 fragmentů zdobené výdutě (dva fragmenty s příměsí slídy); 75 zlomků nezdobených výdutí; 20 fragmentů dna; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy silně formujícího obtáčení (54 zlomků); keramický materiál ze záspy byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (150 zlomků); JŠP materiál (čtyři zlomky); HDP materiál (25 zlomků); HDPO materiál (zlomek zdobené výdutě); HDPR materiál (38 zlomků); JDPR materiál (zlomek okraje); 814 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P297924); fragmenty rybích kostí (inv. č. P297925); 10 zlomků mazanice (inv. č. P297936); drobné nekeramické nálezy – dva malé amorfní fragmenty bronzového plechu (inv. č. P297949/1–2); zlomek železné jehly válcovitého průřezu; rozměry: dochovaná délka 2,8 cm, průměr 0,1 cm (inv. č. P297961); kamenný hraněný přeslen o průměru 2,2 cm a výšce 1,5 cm, průměr otvoru 0,7 cm, váha 8 g (inv. č. P297941); zlomek skla – viz kontext 1105;

– kon. 1107; keramika – 145 kusů, 2029 g, rozpoznáno min. 22 keramických jedinců; 18 zlomků okraje; dva zlomky okraje se zdobenou výdutí; 83 fragmentů zdobené výdutě; 34 zlomků nezdobených výdutí (jeden zlomek druhotně přepálený se sklovitým povlakem); sedm fragmentů dna; jeden zlomek dna se zdobenou výdutí; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy silně formujícího obtáčení (17 zlomků); keramický materiál ze záspy byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (135 zlomků); JŠP materiál (šest zlomků); HDP materiál (zlomek zdobené výdutě); HDPR materiál (tři zlomky výdutí); 163 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P297926–927); zlomek mazanice (inv. č. P297937); drobné nekeramické nálezy – celý kostěný předmět se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček, kloubní báze neopracovaná, hrot plochý kuželovitý, max. délka 9,7 cm, délka hrotu 3,7 cm (inv. č. P297945);

– kon. 1108; keramika – 80 kusů, 1405 g, rozpoznáno min. 10 keramických jedinců; osm zlomků okraje (jeden zlomek s příměsí slídy, jeden zlomek patří patrně k pražskému typu); pět zlomků okraje se zdobenou

výdutí; 36 fragmentů zdobené výdutě; 28 zlomků nezdobených výdutí; tři fragmenty dna; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy silně formujícího obtáčení (54 zlomků); převládá HŠP materiál (62 zlomků); evidovány byly také JŠP materiál (dva zlomky zdobené výdutě); HDP materiál (11 zlomků); HDPR materiál (pět zlomků); 130 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P297928); pět zlomků mazanice (inv. č. P297938); drobné nekeramické nálezy – zlomek hraněné železné tyčinky, rozměry: 3 × 0,4 × 0,2 cm (inv. č. P297962);

– kon. 1184; keramika – pět kusů, 75 g; jeden fragment zdobené výdutě; čtyři zlomky nezdobených výdutí; převládá HŠP materiál (čtyři zlomky); evidován byl také JŠP materiál (jeden zlomek); 15 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P297929); 50 zlomků mazanice z výmazu pece (inv. č. P297939);

– bez kontextu, hloubka 0–20 cm, jihovýchodní část objektu; keramika – 146 kusů, 2099 g, rozpoznáno min. 25 keramických jedinců; 17 zlomků okraje (u dvou kusů zaznamenán stopový výskyt grafitu v keramické hmotě, dva zlomky s evidovanou připáleninou); šest zlomků okraje se zdobenou výdutí (jeden fragment s příměsí slídy, jeden kus s připáleninou); 71 fragmentů zdobené výdutě (jeden fragment s příměsí slídy, jeden kus s reparačním otvorem); 48 zlomků nezdobených výdutí; čtyři fragmenty dna; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u dvou fragmentů, silně formující obtáčení u 18 zlomků; plastická značka se vyskytla na jednom dně – kříž v obvodovém prstenci; keramický materiál ze záspy byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (99 zlomků); JŠP materiál (osm zlomků); HDP materiál (19 zlomků); HDPR materiál (16 zlomků); HDPO materiál (jeden okraj); JDPR materiál (dva zlomky zdobené výdutě, jeden okraj); 311 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P297916); fragmenty rybích kostí (inv. č. P301132); 29 zlomků mazanice (inv. č. P297930); drobné nekeramické nálezy – zlomek železného kování pochvy, sanicové kování ze spodního okraje pochvy z organického materiálu, složeno ze dvou kusů, kování je vyrobeno z plechu ve formě pásku ve tvaru paraboly, je bohatě zdobeno: středem železného pásku vede plastické žebro, okraje pásku zdobeny drobnými trojúhelníky, které jsou vyřezány do plechu, zachovány tři nýty, umístění nýtů rovnoměrně ve středu pásku v pravidelných rozestupech (2,7 cm od sebe), rozměry: délka 1,8 cm, šířka 1–1,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P297955); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu (chybí pouze špička čepele), hřbet a ostří rovné, dochovaná délka 8,9 cm, délka čepele 7,3 cm, šířka čepele 1,1 cm (inv. č. P297956); zlomek hraněné železné tyčinky, stopy tordování, na jednom konci přilepený výčnělek, rozměry: 4,8 × 0,2 × 0,25 cm (inv. č. P297957); dva malé železné zlomky (inv. č. P297959/1–2); slitky olova, dva drobné fragmenty, rozměry slitek 1: 6,5 × 4,8

× 1,6 cm, slitek 2: 6,2 × 4,5 × 1,3 cm, váha 190 g (inv. č. P297950/1–2); zlomek jednoduché kroužkové náušnice z bronzového drátu, bez uzlíků, rozměry: max. délka 1,9 cm, max. šířka 1,1 cm, tloušťka drátu 0,15 cm (inv. č. P297952); dva zlomky jednoduché kroužkové náušnice z bronzového drátu, pravděpodobně s uzlíky, zachován jeden uzlík na oblouku, rozměry: tloušťka drátu 0,2 cm (inv. č. P297953); zlomek kostěného předmětu se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček, hrot kuželovitý, max. délka 7,8 cm, délka hrotu 3,7 cm (inv. č. P301131); celý hranolovitý kamenný brousek, šest brusných ploch, dva žlábků, rozměry: max. délka 5,5 cm, šířka 4,8 cm, tloušťka 2–2,6 cm (inv. č. P297947);

– bez kontextu, hloubka 20–40 cm, jihovýchodní část objektu; keramika – 154 kusů, 2284 g, rozpoznáno min. 19 keramických jedinců; 14 zlomků okraje (jeden zlomek s evidovanou připáleninou); jeden zlomek okraje se zdobenou výdutí; 79 fragmentů zdobené výdutě (jeden kus s připáleninou); 49 zlomků nezdobených výdutí; osm fragmentů dna; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy silně formujícího obtáčení (27 zlomků); keramický materiál ze záspy byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (97 zlomků); JŠP materiál (11 zlomků); HDP materiál (17 zlomků); HDPR materiál (22 zlomků); JDPO materiál (zlomek zdobené výdutě); JDPO materiál (šest zlomků); tři zlomky z pekáče (inv. č. P297963); 422 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P297927); fragmenty z lidské lebky (inv. č. P297964); 15 zlomků mazanice (inv. č. P297931); fragmenty hlazené malty (inv. č. P301135); drobné nekeramické nálezy – silně zkorodovaný zlomek bronzové náušnice se zesíleným spodním obloukem odděleným od horního oblouku uzlíky, závěsek odlomen, nelze určit typ a blíže popsat výzdobu, rozměry: max. délka 2 cm, max. šířka 1,5 cm, tloušťka drátu v horním oblouku 0,1 cm, tloušťka zesílení spodního oblouku 0,3 cm (inv. č. P297951); fragment železného plechu o tloušťce 0,2 cm (inv. č. P297960); celý kamenný dvoukónický přeslen o průměru 2,4 cm a výšce 1,9 cm, průměr otvoru 0,8 cm, váha 11 g (inv. č. P297942); celý kamenný bochánkovitý přeslen o průměru 2,7 cm a výšce 1,5 cm, průměr otvoru 0,9 cm, váha 11 g (inv. č. P297943); celý kamenný hraněný přeslen o průměru 2,3 cm a výšce 1,4 cm, průměr otvoru 0,8 cm, váha 7 g (inv. č. P297944);

– bez kontextu, hloubka 50–70 cm, jihovýchodní část objektu; 128 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P297918); fragmenty lidských kostí (inv. č. P297965); 18 zlomků rybích kostí (inv. č. P297919); 19 zlomků mazanice (inv. č. P297932); zlomek keramického tyglíku, známky silného přepálení, keramická hmota sklovitá, (inv. č. P297940); vzorek uhlíků (inv. č. P297967); drobné nekeramické nálezy – kamenná štípaná industrie (inv. č. P297948);

– bez kontextu; keramika – 787 kusů, 6850 g, rozpoznáno min. 34 keramických jedinců; 21 zlomků okraje

(jeden kus druhotně přepálen); osm zlomků okraje se zdobenou výdutí; čtyři zlomky okraje s nezdobenou výdutí; 131 fragmentů zdobené výdutě; 81 zlomků nezdobených výdutí; 17 fragmentů dna (jedno dno s obvodovým prstencem); dva fragmenty dna se zdobenou výdutí; 523 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u 10 fragmentů, silně formující obtáčení u 63 zlomků; keramický materiál ze zásypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (183 zlomků); JŠP materiál (27 zlomků); HDP materiál (11 zlomků); HDPR materiál (31 zlomků); HDPO materiál (devět zlomků); JDP materiál (dva zlomky výdutě); JDPO materiál (jeden zlomek zdobené výdutě); 504 fragmentů zvířecích kostí, 4462 g (inv. č. P274922); zlomky rybích kostí (inv. č. P274931); fragmenty mazanice, 1029 g (inv. č. P274923); pět fragmentů malty (inv. č. P297966); zlomky hlazené malty (inv. č. P301136); drobné nekeramické nálezy – železné střechovité kování z garnitury meče, tvar obdélníkový, na vnější straně zdobenou plastickou symetrickou výzdobou v podobě příčných žlábků, obě kratší strany kování jsou zakončeny plastickými vývalky, na každé straně symetricky provedeného kování je řada tří nýtů, které jsou podloženy plíšky z barevného kovu, na spodní straně kování jsou dva nýty s velkou plochou hlavicí, rozměry: max. délka 4,3 cm, max. šířka 1,3 cm, tloušťka 0,5 cm, váha 12 g (inv. č. P274925); železný hraněný hřeb, celý, s plochou čtvercovitou hlavicí, rozměry: délka 3 cm, šířka 0,3 cm, hlavice 1 × 0,6 cm (inv. č. P274928); zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné; rozměry: délka čepele 9 cm, šířka čepele 1,3 cm (inv. č. P274924); železná přezka ve tvaru tzv. D-rámečku s trnem, průřez rámečku půlkulatý, rozměry: délka rámečku 2,2 cm, šířka rámečku 1,9 cm, šířka železné tyčinky 0,4 cm, tloušťka tyčinky 0,3 cm (inv. č. P274927); železná průvlečka s obdélníkovým štítkem z garnitury ostruh, plasticky zdobena paprskovitě se rozbíhajícími rýhami, třmínek průvlečky je podélně členěn na dvě části, rozměry: délka 1,8 cm, šířka 1,6 cm, tloušťka 0,5 cm, rozměry štítku 1,6 × 1,3 cm (inv. č. P274926); železná listovitá šipka s tulejí, rozměry: max. délka 4,5 cm, délka listu 2,4 cm, max. šířka 1,5 cm, průměr tuleje 0,7 cm, váha 5 g (inv. č. P297954); zlomek kroužku z roztepaného železného plechu, okraje zkorodované a odlomené, rozměry: průměr 3,6 cm, šířka drátu 1 cm, tloušťka drátu 0,2 cm, nález z profilu (inv. č. P297958); zlomek zesíleného okraje skleněné nádoby, tloušťka 0,1–0,3 cm (inv. č. P274932); zlomek skla – viz kontext 1105 (inv. č. P301158); ; celý kostěný předmět se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček, kloubní báze opracována, hrot plochý/kuželovitý, max. délka 10,7 cm, délka hrotu 4,8 cm (inv. č. P297946); zlomek kamenného dvoukónického přeslenu o průměru 2,6 cm a výšce 1,8 cm, průměr otvoru 0,8 cm, váha 5 g (inv. č. P274930); zlomek kamenného

brousku se žlábků, jedna brusná plocha, pět žlábků, rozměry: max. délka 7,8 cm, šířka 5,2 cm, tloušťka 1,9–2,4 cm (inv. č. P274929).

Poznámka: objekt byl zkoumán během dvou výzkumných sezon; v roce 2014 bylo v zásypu objektu evidováno 232 kg kamenů.

Číslo objektu 206 (č. tabulky 151–152, obr. 121, 122)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B59–45, B59–46

Čísla kontextů: 909, 916

Stratigrafický vztah: severozápadní kratší stěnu objektu porušila sloupová jáma K22; mohla však souviset s konstrukcí objektu.

Zásyp: kon. 909; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek střední; vrstva obsahovala značné množství malých, středně velkých a velkých kamenů – zejména v jihozápadní polovině objektu; zásyp byl bohatý na zvířecí kosti, rybí šupiny a kosti.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 9916; tvar půdorysu oválný; orientace SZ–JV; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé konkávní, profil podélný: nesledováno, dno hladké konkávní; rozměry: 282 × 110 cm, hloubka 20 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika – 212 kusů, 3370 g, rozpoznáno min. 37 keramických jedinců (inv. č. P274933–275086); 65 zlomků okraje (u jednoho evidován reparační otvor); čtyři zlomky okraje se zdobenou výdutí (jeden kus s připáleninou); 69 fragmentů zdobené výdutě (dva fragmenty s připáleninou); 76 zlomků nezdobených výdutí; 16 fragmentů dna; 24 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u šesti fragmentů, silně formující obtáčení u 28 zlomků; keramický materiál ze zásypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (133 zlomků); JŠP materiál (20 zlomků); HDP materiál (čtyři zlomky); HDPO materiál (sedm zlomků); HDPR materiál (sedm zlomků); JDP materiál (čtyři zlomky); JDPO materiál (dva zlomky nezdobených výdutí); JDPR materiál (šest zlomků); TJ materiál (pět zlomků výdutí); 397 fragmentů zvířecích kostí, 6114 g (inv. č. P275087–88); rybí kosti a šupiny (inv. č. P275091); 30 zlomků mazanice, 1001 g (inv. č. P275089); 11 fragmentů strusky, 114 g (inv. č. P275090); drobné nekeramické nálezy – železné liliovitě nákončí se třemi nýty ve žlábků a plastickou výzdobou v podobě příčných žlábků, rozměry: délka 2,1 cm, šířka 1,7 cm, tloušťka 0,4 cm (inv. č. P275095); celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 15 cm, délka čepele 11,5 cm, šířka čepele 2,7 cm, délka trnu 3,5 cm (inv. č. P275094); celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, na čepeli tzv. krevní rýha, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 10,4 cm, délka čepele 7,7 cm, šířka čepele 1,4 cm, délka trnu 2,7 cm (inv. č. P275098);

zloemek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, hřbet rovný, rozměry: tloušťka čepele 0,3 cm (inv. č. P275099); zloemek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1,2 cm, tloušťka čepele 0,3 cm, délka trnu 2,8 cm (inv. č. P275100); zloemek hrotu železného srpku s plochým hřbetem, rozměry: dochovaná délka hrotu 3 cm, šířka hrotu 0,9 cm, tloušťka čepele 0,3 cm (inv. č. P275097); zloemek železná sekerovitá hřivny, typ IC (podle *Dostál 1983*), zachována pouze tylní část s částí otvoru a krčkem, list odlomen, rozměry: dochovaná délka 7,4 cm, max. šířka 1,8 cm, tloušťka 2 cm, šířka oka 1,4 cm, váha 76 g (inv. č. P275104); zloemek obroučky z vědra obdélníkového průřezu, rozměry: šířka obroučky 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P275101); zloemek obroučky z vědra trojúhelníkového průřezu, rozměry: průměr obroučky 40 cm, šířka obroučky 1 cm, tloušťka 0,54 cm (inv. č. P275096); zloemek železného plechu o tloušťce 0,2 cm (inv. č. P275102); železný amorfní zloemek (inv. č. P275103); kolečko z bronzového plechu s otvorem uprostřed, rozměry: průměr 1,3 cm, tloušťka 0,1 cm (inv. č. P275105); zloemek kamenného hraněného přeslenu o průměru 2,5 cm a výšce 1,5 cm, průměr otvoru 1 cm, váha 9 g (inv. č. P275093); kostěný hrací kámen typu astragál, úprava řezáním spodní a boční části kosti, rozměry: délka 2,8 cm, šířka 1,7 cm, výška 1,5 cm, váha 4 g (inv. č. P275092).

Poznámka: –

Číslo objektu 207 (č. tabulky 153–160, obr. 117, 118, 121, 122, 126, 127)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B59–46, B58–46, B58–47, B60–46, B60–45, B59–45

Čísla kontextů: 946, 947, 948, 949 (vrstvy podélného profilu v jihovýchodní části objektu), 993, 994, 995, 996, 997, 998 (vrstvy podélného a příčného profilu v severozápadní části objektu), 1013, 1057

Stratigrafický vztah: objekt byl porušen zhruba v polovině své délky recentním výkopem pro elektrické vedení; sídlištní jáma 207 porušovala starší sídlištní objekty 229 a 325 (původně označený jako objekt 207a).

Zásyp: kon. 946; ulehlá, středně šedá písčité hlína s příměsí kamenů různých velikostí; písek: jemný až střední; kameny se soustřeďovaly hlavně na rozhraní vrstev 946 a 947; střední část kontextu probíhal mohutný kořen kaštanu; max. síla vrstvy 52 cm; výskyt vrstvy od hloubky 0 cm do hloubky 52 cm od úrovně začistěného podloží;

– kon. 947; ulehlá, středně hnědošedá písčité jílovitá hlína protkaná drobnými ččkami žlutého jílu, obsahovala příměs větších kamenů; písek: jemný až střední; max. síla vrstvy 40 cm; výskyt vrstvy od hloubky 31 cm do hloubky 86 cm od úrovně začistěného podloží;

– kon. 948; středně hnědošedá písčité jílovitá hlína protkaná drobnými ččkami žlutého písku, obsahova-

la pár větších kamenů; písek: jemný až střední; byla evidována pouze nad mísovitě zahloubenou částí podélného profilu v jihovýchodní části objektu ve formě klínu mezi kontexty 946 a 947; max. síla vrstvy 25 cm; výskyt vrstvy od hloubky 41 cm do hloubky 54 cm od úrovně začistěného podloží;

– kon. 949; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína s obsahem drobných a malých uhlíků, zejména na rozhraní kontextů 947 a 949; písek: jemný až střední; vrstva byla evidována pouze nad mísovitě zahloubenou částí podélného profilu v jihovýchodní části objektu; max. síla vrstvy 14 cm; výskyt vrstvy od hloubky 69 cm do hloubky 99 cm od úrovně začistěného podloží;

– kon. 993 (shodný s kon. 946); ulehlá, středně šedá písčité hlína s příměsí kamenů různých velikostí; písek: střední; kameny se soustřeďovaly hlavně na rozhraní vrstev 993 a 995; max. síla vrstvy 60 cm; výskyt vrstvy od hloubky 0 cm do hloubky 60 cm od úrovně začistěného podloží;

– kon. 994 (shodný s kon. 948); středně ulehlá, středně hnědošedá písčité jílovitá hlína protkaná drobnými ččkami žlutého písku; písek: jemný až střední; klín mezi vrstvami 993 a 995; max. síla vrstvy 27 cm; výskyt vrstvy od hloubky 39 cm do hloubky 71 cm od úrovně začistěného podloží;

– kon. 995 (shodný s kon. 947); středně ulehlá, středně hnědošedá písčité jílovitá hlína s příměsí uhlíků; písek: střední; max. síla vrstvy 49 cm; výskyt vrstvy od hloubky 49 cm do hloubky 110 cm od úrovně začistěného podloží;

– kon. 996 (shodný s kon. 949); středně ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína s příměsí uhlíků, zejména na rozhraní kontextů 995 a 996; písek: střední; max. síla vrstvy 18 cm; výskyt vrstvy od hloubky 76 cm do hloubky 110 cm od úrovně začistěného podloží;

– kon. 997; středně ulehlá, středně šedá písčité jílovitá hlína s příměsí uhlíků; písek: střední; max. síla vrstvy 40 cm; výskyt vrstvy od hloubky 88 cm do hloubky 140 cm od úrovně začistěného podloží;

– kon. 998; středně ulehlá, středně hnědošedá písčité jílovitá hlína s příměsí uhlíků; písek: střední; max. síla vrstvy 22 cm; výskyt vrstvy od hloubky 88 cm do hloubky 119 cm od úrovně začistěného podloží;

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1013 (totožný s kon. 1057); tvar půdorysu nepravidelný oválný; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: neckovitý, stěny šikmé přímé, dno stupňovité hladké, ploché i konkávní; rozměry: 950 × 220 cm, hloubka v mělčí jihovýchodní části 79 cm, v hlubší severozápadní části 100 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika celkem – 3146 kusů, 43 430 g, rozpoznáno min. 510 keramických jedinců, mezi nimi dvě celé nádoby (inv. č. P275006–277718);

– kon. 946; keramika – 316 kusů, 3321 g, rozpoznáno min. 53 keramických jedinců; 38 zlomků okraje (tři kusy s připáleninou, u jednoho zlomku v keramické

hmotě patrná zrna vypáleného vápence); dva zlomky okraje se zdobenou výdutí (dva kusy s připáleninou); 105 fragmentů zdobené výdutě; 89 zloмокů nezdobených výdutí; 17 fragmentů dna (u jednoho fragmentu evidována technická značka); 65 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u dvou fragmentů dna, silně formující obtáčení u 160 zloмокů; keramický materiál ze zásypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (147 zloмокů); JŠP materiál (43 zloмокů); HDP materiál (18 zloмокů); HDPO materiál (sedm zloмокů); HDPR materiál (27 zloмокů); JDP materiál (zlomek dna); JDPO materiál (zlomek okraje); JDPR materiál (pět zloмокů); 462 fragmentů zvířecích kostí, 4323 g (inv. č. P277724); zlomky mazanice, 3997 g (inv. č. P277738); 44 fragmentů pekáče, 7231 g (inv. č. P277735); vzorky uhlíků, 60 g (inv. č. P277760); drobné nekeramické nálezy – celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, evidována tzv. krevní rýha, rozměry: max. délka 14 cm, délka čepele 10,8 cm, šířka čepele 1,7 cm, délka trnu 3,2 cm (inv. č. P277793); železný vytepávací hrot, drobný nástroj, v pracovní části je zesílený s dlouhým hrotem hraněného průřezu, opačný konec ukončený trnem, rozměry: délka 6 cm, šířka 0,4 cm, tloušťka 0,3–0,4 cm (inv. č. P277789); železná průvlečka osmičkovitého tvaru z tyčinky hraněného průřezu, rozměry: max. délka 5,6 cm, max. šířka 1,6 cm, tloušťka 0,5 cm (inv. č. P277790); zlomek listu železné rombické šipky, rozměry: max. šířka 1,7 cm, (inv. č. P277792); fragment železné břitvy s dochovaným čepem, rozměry: šířka 2,4 cm, tloušťka 0,9 cm (inv. č. P277788); zlomek železné obroučky z vědra, půlkulatý průřez, šířka pásku 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P277786); zlomek železné obroučky z vědra, obdélníkový průřez, šířka pásku 0,8 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P277787); zlomek hraněného železného drátu, rozměry: dochovaná délka 2,1 cm, šířka 0,2 cm, výška 0,2 cm (inv. č. P277794); železná dvouramenná hraněná skoba, rozměry: délka 2,6 cm, max. šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm, délka ramen 1,2 a 0,9 cm (inv. č. P277791); zlomek železné hraněné skoby, rozměry: max. šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm, délka ramena 2 cm (inv. č. P277796); zlomek hraněné železné tyčinky, rozměry: délka 3,5 cm, šířka a tloušťka 0,4 cm (inv. č. P277784); zlomek železného plechu o tloušťce 0,4 cm (inv. č. P277785); zlomek železného plechu o tloušťce 0,2 cm (inv. č. P277795); zlomek železné obroučky z vědra, obdélníkový průřez, šířka pásku 0,8 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P277787); kostěná jehla s kuželovitým hrotem, hrot v průřezu kruhový, navlékačív otvor je vydlabaný v místě, kde kost přechází do kloubní báze, rozměry: max. délka 6,4 cm, průměr hrotu 0,18–0,24 cm, průměr otvoru 0,3 cm (inv. č. P277748); zlomek kostěného předmětu se zahroceným distálním koncem – tzv. šídlo, pouze částečně dochovaná kloubní báze neopracovaná,

hrot plochý/kuželovitý, rozměry: max. délka 11,7 cm, délka hrotu 3,2 cm (inv. č. P277749/1); celý kostěný předmět se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček, kloubní báze neopracovaná, hrot plochý, rozměry: max. délka 8,3 cm, délka hrotu 4,1 cm (inv. č. P277749/2); zlomek kostěného předmětu se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček, hrot plochý/kuželovitý, rozměry: dochovaná délka 7,8 cm, délka hrotu 5,2 cm (inv. č. P277749/3); kamenná štípaná industrie (inv. č. P277747);

– kon. 947; keramika – 50 kusů, 798 g, rozpoznáno min. 14 keramických jedinců; šest zloмокů okraje; jeden zlomek okraje se zdobenou výdutí; 22 fragmentů zdobené výdutě; 13 zloмокů nezdobených výdutí; osm fragmentů dna; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u tří fragmentů dna, silně formující obtáčení u 11 zloмокů; keramický materiál ze zásypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (34 zloмокů); JŠP materiál (dva zlomky – zdobená výduť, dna); HDP materiál (tři zlomky); HDPO materiál (zlomek nezdobené výdutě); HDPR materiál (osm zloмокů); JDPO materiál (zlomek okraje se zdobenou výdutí); JDPR materiál (zlomek zdobené výdutě); 59 fragmentů zvířecích kostí, 1590 g (inv. č. P277725); 10 zloмокů mazanice, 399 g (inv. č. P277739, P277741);

– kon. 948; keramika – 53 kusů, 876 g, rozpoznáno min. 17 keramických jedinců; 11 zloмокů okraje; 18 fragmentů zdobené výdutě; 16 zloмокů nezdobených výdutí; osm fragmentů dna; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u jednoho fragmentu dna, silně formující obtáčení u 14 zloмокů; keramický materiál ze zásypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (35 zloмокů); JŠP materiál (tři zlomky); HDP materiál (zlomek zdobené výdutě); HDPR materiál (13 zloмокů); JDPR materiál (zlomek zdobené výdutě); 182 fragmentů zvířecích kostí, 2264 g (inv. č. P277726); šest zloмокů mazanice, 411 g (inv. č. P277740);

– kon. 993; keramika – 545 kusů, 7847 g, rozpoznáno min. 96 keramických jedinců; 57 zloмокů okraje (jeden kus s připáleninou); 12 zloмокů okraje se zdobenou výdutí; 186 fragmentů zdobené výdutě; 199 zloмокů nezdobených výdutí; 43 fragmentů dna (u jednoho fragmentu evidován otisk desky kruhu ve formě obdélníku); dva zlomky dna se zdobenou výdutí; 46 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u sedmi fragmentů dna, silně formující obtáčení u 85 zloмокů; keramický materiál ze zásypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (345 zloмокů); JŠP materiál (48 zloмокů); HDP materiál (26 zloмокů); HDPO materiál (18 zloмокů); HDPR materiál (30 zloмокů); JDPO materiál (šest zloмокů); JDPR materiál (23 zloмокů); TJ materiál (dva

zlomky zdobené výdutě, zlomek dna); 326 fragmentů zvířecích kostí, 4798 g (inv. č. P277727); dva zlomky mazanice, 60 g (inv. č. P277742); fragmenty pekáče, 5393 g (inv. č. P277736); drobné nekeramické nálezy – celý železný nástroj, poříž se dvěma trny na konci zahnutými, příčné ostří je mezi trny odsazeno, rozměry: max. délka 14,5 cm, šířka 8,2 cm, tloušťka 0,3 cm, délka ostří 8,5 cm, váha 36 g (inv. č. P277801); železná rombová šipka s trnem, celá, tělo odsazeno od trnu, rozměry: max. délka 6,8 cm, délka listu 4,1 cm, max. šířka 2,2 cm, délka trnu 2,7 cm, tloušťka 0,3 cm, váha 5 g (inv. č. P277800); zlomek železného plechu, pásek, rozměry: šířka 0,8 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P277808); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,2 cm (inv. č. P277805); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,2 cm (inv. č. P277807); fragment železné skoby z hraněné železné tyčinky, dochované rozměry: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm, délka ramena 2,5 cm (inv. č. P277803); zlomek železné obroučky z vědra, obdélníkový průřez, rozměry: šířka pásku 0,8 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P277802); zlomek železné obroučky z vědra, půlkulatý průřez, rozměry: šířka pásku 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P277799); zlomek železné obroučky z vědra, půlkulatý průřez, rozměry: průměr obrouče 31 cm, šířka pásku 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P277804); zlomek železné obroučky z vědra, půlkulatý průřez, rozměry: šířka pásku 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P277806); zlomek železné obroučky z vědra, půlkulatý průřez, rozměry: průměr obrouče 31 cm, šířka pásku 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P277804); zlomek železné obroučky z vědra, trojúhelníkový průřez, rozměry: šířka pásku 1,2 cm, tloušťka 0,4 cm (inv. č. P277798/1); zlomek železné obroučky z vědra, obdélníkový průřez, rozměry: šířka pásku 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P277798/2); zlomek železné obroučky z vědra, obdélníkový průřez, rozměry: šířka pásku 1,1 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P277797/1); zlomek železné obroučky z vědra, půlkulatý průřez, rozměry: šířka pásku 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P277797/2);

– kon. 995; keramika – 667 kusů, 8666 g, rozpoznáno min. 89 keramických jedinců (např. láhev); 61 zlomků okraje; 12 zlomků okraje se zdobenou výdutí; 259 fragmentů zdobené výdutě (jeden zlomek s příměsí slídy); 212 zlomků nezdobených výdutí; 33 fragmentů dna (u dvou fragmentů evidován otisk kruhového kolku); 90 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u čtyř fragmentů dna, silně formující obtáčení u 85 zlomků; keramický materiál ze zasypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (351 zlomků); JŠP materiál (27 zlomků); HDP materiál (46 zlomků); HDPO materiál (15 zlomků); HDPR materiál (106 zlomků); JDPO materiál (sedm zlomků); JDPR materiál (21 zlomků); TJ materiál (čtyři zlomky); 726 fragmentů zvířecích kostí, 7680 g (inv. č. P277728); zlomky mazanice, 7187 g (inv. č. P277744); fragmenty pekáče, 8000 g (inv. č. P277745); rybí kosti a šupiny (inv. č. P277746); fragmenty strusky, 386 g (inv. č. P277762); drobné nekeramické nálezy – zlomek železného nástroje s ozubeným ostřím, interpretace nejasná (bednářská pilka nebo zubák – ozubené kamenické dláto), počet identifikovatelných zubů 3, rozměry: délka 5 cm, max. šířka 3,5 cm, tloušťka 0,5 cm (inv. č. P277814); železná objímka, rozměry: šířka 1,4–1,1 cm, tloušťka 0,6 cm, průměr vnější 4,3 × 4,2 cm, průměr vnitřní 3,4 × 3,3 cm (inv. č. P277809); zlomek železného páskového kování se třemi zahnutými nýty na širším konci a s velkým kruhovým otvorem na užším konci, rozměry: délka 8,9 cm, max. šířka 3,8 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P277815); zlomek železného plechu, pásek, rozměry: šířka 1,5 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P277810); zlomek železného plechu, pásek, rozměry: šířka 1,6 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P277816); zlomek železného plechu, pásek, rozměry: šířka 1,6 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P277818); zlomek železné obroučky z vědra, trojúhelníkový průřez, rozměry: šířka pásku 0,8 cm, tloušťka 0,5 cm (inv. č. P277811); zlomek železné obroučky z vědra, půlkulatý průřez, rozměry: šířka pásku 0,7 cm, tloušťka 0,4 cm (inv. č. P277817); zlomek železné obroučky z vědra, půlkulatý průřez, rozměry: průměr obrouče 29 cm, šířka pásku 0,8 cm, tloušťka 0,4 cm (inv. č. P277819); zlomek železné ataše oválného tvaru, rozměry: šířka 4,4 cm, tloušťka 0,4 cm (inv. č. P277813); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: délka čepele 8,5 cm, šířka čepele 1,2 cm (inv. č. P277812);

– kon. 996; keramika – 310 kusů, 4563 g, rozpoznáno min. 48 keramických jedinců; 26 zlomků okraje; pět zlomků okraje se zdobenou výdutí; 110 fragmentů zdobené výdutě (jeden zlomek s příměsí slídy); 120 zlomků nezdobených výdutí; 18 fragmentů dna; jeden zlomek dna se zdobenou výdutí; 30 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u pěti fragmentů dna, silně formující obtáčení u 41 zlomků; keramický materiál ze zasypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (189 zlomků); JŠP materiál (devět zlomků); HDP materiál (15 zlomků); HDPR materiál (61 zlomků); JDP materiál (zlomek zdobené výdutě); JDPR materiál (pět zlomků); 289 fragmentů zvířecích kostí, 4924 g (inv. č. P277729); zlomky mazanice, 1833 g (inv. č. P277743); vzorky uhlíků (inv. č. P277761); drobné nálezy – keramický dvoukónický přeslen o průměru 2,45 cm a výšce 1,6 cm, průměr otvoru 0,7 cm, váha 9 g, výzdoba: drobné rýžky paprskovitě se rozbíhající od obou základů a otvoru směrem k maximálnímu průměru (inv. č. P277755);

– kon. 997; keramika – 347 kusů, 5969 g, rozpoznáno min. 46 keramických jedinců (např. zásobnice nebo

miniaturní nádoba); 25 zlomků okraje; šest zlomků okraje se zdobenou výdutí; 118 fragmentů zdobené výdutě (jeden zlomek s příměsí slídy); 147 zlomků nezdobených výdutí; 26 fragmentů dna (jedno dno s plastickou značkou – kříž v obdélníku); 25 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u tří fragmentů dna, silně formující obtáčení u 73 zlomků; keramický materiál ze zásyvu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (162 zlomků); JŠP materiál (18 zlomků); HDP materiál (38 zlomků); HDPO materiál (zlomek nezdobené výdutě); HDPR materiál (99 zlomků); JDP materiál (dva zlomky zdobené výdutě); JDPO a JDPR materiál (po jednom zlomku zdobené výdutě); 599 fragmentů zvířecích kostí, 6419 g (inv. č. P277730); fragmenty pekáče, 1837 g (inv. č. P277737); fragmenty strusky, 281 g (inv. č. P277763); drobné keramické i nekeramické nálezy – železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet rovný, rozměry: max. délka 12,1 cm, délka čepele 8,6 cm, šířka čepele 1,3 cm, délka trnu 3,5 cm (inv. č. P277821); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,2 cm (inv. č. P277820); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,2 cm (inv. č. P277822); zlomek bronzového hřebu válcovitého průřezu, hlavice kulovitá, rozměry: délka 1,2 cm, šířka 0,3 cm, průměr hlavice 0,4–0,5 cm (inv. č. P277823); dvě hliněná závaží (inv. č. P277757, P27775); zlomek hranolovitého kamenného brousku, jedna brusná plocha – konkávně prohnutá, rozměry: max. délka 11,5 cm, šířka 9,7 cm, tloušťka 1,5–1,9 cm (inv. č. P277756); tenká parohová obdélníková destička, zřejmě polotovar, průřez kvadratický, přibližně ve středu destičky umístěn kruhový otvor (patrně pro nýt), průměr otvoru 0,3 cm, snad se jedná o krycí destičku hřebenu nebo rukojeti nástroje, rozměry: délka 6,5 cm, šířka 1,6 cm, tloušťka 0,2–0,9 cm (inv. č. P277752/1); celý kostěný předmět se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček, kloubní báze neopracovaná, hrot plochý se zubem, rozměry: max. délka 7 cm, délka hrotu 3,6 cm (inv. č. P277751/1); celý kostěný předmět se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček, kloubní báze neopracovaná, hrot plochý se zubem, rozměry: max. délka 6,1 cm, délka hrotu 3,1 cm (inv. č. P277751/2); zlomek kostěného předmětu se zahroceným distálním koncem – tzv. šídlo, bez kloubní báze, hrot kuželovitý, rozměry: délka 5,6 cm, délka hrotu 3,5 cm (inv. č. P277751/3); zlomek kostěného předmětu se zahroceným distálním koncem – tzv. šídlo, bez kloubní báze, hrot kuželovitý, rozměry: délka 10 cm, délka hrotu 3,5 cm (inv. č. P277751/4); zlomek kostěného předmětu se zahroceným distálním koncem – tzv. šídlo, hrot kuželovitý, kost je druhotně přepálená do černa, rozměry: délka hrotu 5,4 cm, průměr hrotu 0,2–1,3 cm (inv. č. P277753);

– bez kontextu, hloubka 0–40 cm od úrovně začištěného podloží; keramika – 353 kusů, 4512 g, rozpoznáno

min. 67 keramických jedinců; 38 zlomků okraje; čtyři zlomky okraje se zdobenou výdutí; dva zlomky okraje s nezdobenou výdutí; 124 fragmentů zdobené výdutě; 143 zlomků nezdobených výdutí; 25 fragmentů dna (jedno dno s plastickou značkou – kříž v obdélníku / mřížka?); 17 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: silně formující obtáčení u 55 zlomků; keramický materiál ze zásyvu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (162 zlomků); JŠP materiál (18 zlomků); HDP materiál (38 zlomků); HDPO materiál (zlomek nezdobené výdutě); HDPR materiál (99 zlomků); JDP materiál (dva zlomky zdobené výdutě); JDPO a JDPR materiál (po jednom zlomku zdobené výdutě); příměs slídy byla evidována u 10 fragmentů;

– bez kontextu, hloubka 80–110 cm od úrovně začištěného podloží; keramika – 505 kusů, 6878 g, rozpoznáno min. 80 keramických jedinců; 53 zlomků okraje; pět zlomků okraje se zdobenou výdutí; 174 fragmentů zdobené výdutě; 199 zlomků nezdobených výdutí; 40 fragmentů dna; 34 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u fragmentu okraje se zdobenou výdutí, silně formující obtáčení u 85 zlomků; keramický materiál ze zásyvu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (280 zlomků); JŠP materiál (50 zlomků); HDP materiál (45 zlomků); HDPO materiál (13 zlomků); HDPR materiál (71 zlomků); JDP materiál (zlomek okraje); JDPO materiál (pět zlomků výdutí); JDPR materiál (pět zlomků); TJ materiál (zlomek okraje se zdobenou výdutí); příměs slídy byla evidována u šesti fragmentů;

– bez kontextu; 903 fragmentů zvířecích kostí, 10533 g (inv. č. P277719–23); zlomky mazanice, 8531 g (inv. č. P277731–34); vzorky uhlíků (inv. č. P277759); drobné keramické i nekeramické nálezy: železný nástroj, sekáč hraněného průřezu s plochým ostřím na jedné straně, dřík válcovitého průřezu na opačné straně, úderová (týlní) část silně roztepána do plochy (2,6 × 2,5 cm), rozměry: délka 22,7 cm, šířka 2,7 cm, tloušťka 1,2 cm, šířka ostří 1,4 cm, váha 236 g (inv. č. P277783); celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 10,6 cm, délka čepele 7,1 cm, šířka čepele 1 cm, délka trnu 3,5 cm (inv. č. P277779); zlomek železného nože, hřbet rovný, rozměry: šířka čepele 2 cm (inv. č. P277778); železný drobný tyčinkovitý nástroj, vytepávací hrot, v pracovní části je nástroj zesílený s dlouhým hrotem hraněného průřezu, na opačném konci je trn, rozměry: délka 8 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,6 cm, tloušťka hrotu je 0,2 cm (inv. č. P277776); poškozená železná přezka bez trnu, tvar přezky: D-rámeček, tvar průřezu rámečku hraněný, rám přezky je zdoben vbíjenými kruhovými puncy, rozměry: délka 3 cm, šířka 3,8 cm, tloušťka 0,7 cm (inv. č. P277773); zlomek železného plechu, úzký

pásek s jedním nýtem na kratší straně, rozměry: délka 5,7 cm, šířka 2 cm, tloušťka 0,1 cm (inv. č. P277765); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,4 cm (inv. č. P277764); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,3 cm (inv. č. P277771); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,2 cm (inv. č. P277782); zlomek železné tuleje, pravděpodobně z hrotu šípů, rozměry: délka 4,3 cm, šířka 0,8 cm, tloušťka 0,6 cm (inv. č. P277780); fragment železné dvouramenné skoby z hraněné železné tyčinky, dochované rozměry: délka 8,4 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,3 cm, délka ramena 3 cm (inv. č. P277767); železný hraněný hřeb, celý, s jehlancovitou hlavicí, rozměry: délka 7,1 cm, šířka 0,5 cm, hlavice 1,4 × 1,2 cm (inv. č. P277766); železný hraněný hřeb, celý, s jehlancovitou hlavicí, rozměry: délka 7,6 cm, šířka 0,5 cm, hlavice 1,2 × 1,1 cm (inv. č. P277774); zlomek železné hraněné tyčinky, rozměry: šířka 0,5 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P277775); železná tyčinka s hraněným a válcovitým průřezem, rozměry: délka 11 cm, šířka 0,4 cm, tloušťka 0,4 cm (inv. č. P277777); zlomek železné plechové atáše z vědra, lichoběžníkovitého tvaru, rozměry: šířka 2,2 cm, tloušťka plechu 0,2 cm (inv. č. P277768); zlomek železné obroučky z vědra, půlkulatý průřez, rozměry: šířka pásku 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P277769); zlomek železné obroučky z vědra, půlkulatý průřez, rozměry: šířka pásku 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P277770); zlomek železné obroučky z vědra, půlkulatý průřez, rozměry: šířka pásku 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P277772); zlomek železné obroučky z vědra, obdélníkový průřez, rozměry: šířka pásku 0,7 cm, tloušťka 0,4 cm (inv. č. P277781); hliněný bochánkovitý přeslen, vyrobený v ruce, výzdoba v podobě svíslých rýh v nepravidelných rozestupech po celém obvodu, rozměry: průměr 2,6 cm, výška 1,7 cm, průměr otvoru 0,7 cm, váha 14 g (inv. č. P277754); fragmenty žernovů – zlomek běhounu, svor, průřez středového otvoru nálevkovitý, rozměry: tloušťka/okraj 5,4 cm, tloušťka/otvor 4,4 cm, průměr ovaloidního otvoru 4,5–4,7 cm (inv. č. P279205/1); zlomek žernovu, svor (inv. č. P279205/2); zlomek běhounu, svor, rozměry: tloušťka/okraj 5,3 cm (inv. č. P279205/3).

Poznámka: jihovýchodní čtvrtina výplně objektu byla vybírána bez rozlišování kontextů, nálezy byly rozděleny podle umělých úrovní (vrstva 1: 0–48 cm, vrstva 2: 48–97 cm); severovýchodní čtvrtina výplně objektu již byla kontextována (kon. 946 atd.); objekt byl zkoumán ve dvou etapách – červenec 2014 a září 2014; v důsledku deštivého počasí byl objekt těsně před závěrečnou dokumentací výkopu objektu zaplněn vodou, proto chybí šikmé i kolmé foto celého výkopu objektů 207 a 325 (původně označeného jako 207a).

Číslo objektu 325; původně označený jako 207a (č. tabulky 153, obr. 117, 118)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B58–46, B58–47

Číslo kontextů: 950, 1012

Stratigrafický vztah: sídlištní jáma 325 (207a) byla v severozápadní části porušena výkopem mladšího sídlištního objektu 207.

Zásyp: kon. 950; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: jemný až střední; výskyt vrstvy od hloubky 0 cm do hloubky 21 cm od úrovně začištěného podloží.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1012; tvar půdorysu pravděpodobně oválný (část byla zničena výkopem objektu 207); orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno hladké ploché, s mírným sklonem k severozápadu; rozměry: 97 × 110 cm, hloubka 21 cm od úrovně začištěného podloží.

Nálezy: –

Poznámka: –

Číslo objektu 208 (č. tabulky 160, obr. 123, 124, 128)

Rok výzkumu: 2014, 2019

Čtverec: B59–47, B60–47, B59–48

Číslo kontextů: 912, 914 (sezona 2014), 1459, 1461, 1462 (sezona 2019)

Stratigrafický vztah: nad sídlištním objektem 208 se nacházela jihovýchodní polovina kumulace fragmentů pekáče a zlomků mazanice – označena jako sídlištní objekt 202; severozápadní roh objektu 208 byl narušen výkopem objektu 326 (původně označeného jako 208a); stratigrafická situace však nebyla úplně jasná, je možné, že oválná jáma 326 souvisela s konstrukcí objektu 208.

Zásyp: kon. 912; ulehlá, tmavě hnědošedá prachová písčité hlína s příměsí drobných kamínků, místy se vyskytovaly světlé pískové čočky; písek: jemný až střední; výskyt vrstvy od hloubky 15 cm do hloubky 97 cm od úrovně současného povrchu;

– kon. 1459; středně ulehlá, tmavě černá písčité hlína; písek: jemný až střední; rozměry v ploše 170 × 80 cm; nacházela se v západní polovině objektu od úrovně začištěného podloží až do hloubky 50 cm; vrstva nebyla všude stejně silná; není zcela jasné, zda jde o vícefázové zaplňování výkopu objektu, anebo zda se jedná o superpozici dvou objektů;

– kon. 1461; ulehlá, tmavě hnědá písčité hlína s příměsí drobných uhlíků; písek: jemný až střední; rozměry v ploše 330 × 97 cm; max. síla 30 cm; výskyt vrstvy od 5 cm do 43 cm od úrovně začištěného podloží.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 914, 1462; tvar půdorysu nepravidelný lichoběžníkový; orientace SZ–JV; profil v místě setkání hranice ploch z let 2014 a 2019: mísovitý s jedním stupněm, stěny šikmé mírně konkávní, dno hladké konkávní; rozměry: 318 × 150–228 cm, hloubka stupně 10 cm, hloubka dna 45 cm od úrovně podloží.

Nálezy: keramika – 26 kusů, 445 g, podařilo se rozpoznat min. tři keramické jedince (inv. č. P277824–842);

jeden zlomek okraje; tři zlomky zdobené výdutě; 15 zlomků nezdobených výdutí; dva fragmenty dna; pět drobných neinventovaných střepů; technologické stopy byly rozpoznány pouze u jednoho okraje, a to slabě formující obtáčení; keramický materiál ze zásypu: pouze HŠP materiál; 21 fragmentů zvířecích kostí, 633 g (inv. č. P277843); tři fragmenty mazanice, 39 g (inv. č. P277844); vzorky uhlíků (inv. č. P277844).

Poznámka: nálezy jsou zpracovány pouze ze sezony 2014.

Číslo objektu 326; původně označený jako 208a (č. tabulky 160, obr. 123)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B59–47

Čísla kontextů: 910, 911, 915

Stratigrafický vztah: severozápadní roh sídlištního objektu 208 byl narušen výkopem objektu 326 (původně označeného jako 208a); stratigrafická situace však nebyla úplně jasná, je možné, že oválná jáma 326 souvisela s konstrukcí objektu 208.

Zásyp: kon. 910; středně ulehlá, středně šedá písčitá hlína s příměsí drobných kamínků; písek: střední; výskyt vrstvy od úrovně začistěného podloží do hloubky 10 cm; vrstva mísovitě zahloubena do kon. 911 v centrální části objektu;

– kon. 911; ulehlý, středně hnědožlutý hlinitý písek jemné až střední zrnitosti; max. síla vrstvy 16 cm; výskyt vrstvy od začistěného podloží do hloubky 18 cm.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 915; tvar půdorysu oválný; orientace SZ–JV; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé konkávní, profil podélný: nesledováno, dno hladké mírně konkávní; rozměry: 145 × 88 cm, hloubka 18 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: –

Poznámka: –

Číslo objektu 209 (č. tabulky 160, obr. 143)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B62–47

Čísla kontextů: 908, 929, 938

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 908 (totožný s kon. 929); středně ulehlá, tmavě šedá písčitá jílovitá hlína s příměsí kamenů; písek: střední až hrubý; výskyt vrstvy od úrovně současného povrchu do hloubky 46 cm;

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 938; tvar půdorysu oválný; orientace SV–JZ; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: neckovitý s jedním stupněm, stěny šikmé přímé, dno hladké ploché; rozměry: 160 × 110 cm, hloubka stupně 28 cm, hloubka dna 46 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika – 52 kusů, 523 g, rozpoznáno min. 19 keramických jedinců (inv. č. P277846–877); 10

zlomků okraje; 16 fragmentů zdobené výdutě (jeden zlomek s reparačním otvorem); sedm zlomků nezdobených výdutí; tři fragmenty dna; 16 drobných neinventovaných střepů; u tří větších okrajů bylo rozpoznáno silně formující obtáčení; keramický materiál ze zásypu byl většinou vyroben z HŠP materiálu (30 zlomků); vyskytl se i JŠP materiál (tři zlomky výdutě); HDP materiál (zlomek zdobené výdutě); HDPR materiál (dva zlomky okraje); 45 fragmentů zvířecích kostí, 300 g (inv. č. P277878); osm zlomků mazanice, 46 g (inv. č. P277879).

Poznámka: –

Číslo objektu 210 (č. tabulky 161, obr. 122, 123, 127, 128)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B60–47, B60–46, B59–47, B59–46

Čísla kontextů: 898, 927, 928, 933, 941, 951, 968, 969, 970, 971.

Stratigrafický vztah: zemnice byla porušena recentním liniovým výkopem pro elektrické vedení; jihovýchodní stěna zemnice porušovala starší sídlištní objekt 223.

Zásyp: kon. 898; středně ulehlá, středně hnědošedá písčitá hlína nacházející se mezi kameny destruované kamenné pece; výskyt vrstvy od 34 cm nad úrovní začistěného podloží po úroveň podloží;

– kon. 927; ulehlý, středně hnědožlutý písek jemné až střední zrnitosti; výplň zemnice; výskyt vrstvy od 0 po 14 cm od úrovně začistěného odloží; těsně nad dnem objektu byla evidována silně ulehlá, „prošlapaná“ tenká vrstva – snad pozůstatek podlahy (bez kontextu).

Relikty úprav / konstrukce: kon. 933 – reliktní kamenné pece ve východním rohu zemnice; na sucho kladený lomový kámen s výskytem žernovů z ryolitu, oolického vápence i svoru (celkem 137 kg); dobře dochovány tři stěny pece; evidována destruktivní vrstva zříceného stropu pece; žernovy byly použity u konstrukce zadní a jedné boční stěny pece a také stropu; mezi stěnou zemnice a kamennou konstrukcí pece byl prostor vyplněn udusanou hlínou; delší osa pece ve směru JZ–SV; otvor pece směřoval k jihozápadu; rozměry vnějšího obvodu: 90 × 86 cm; dochovaná výška stěn 43 cm; topeniště se nacházelo v úrovni dna zemnice, jeho rozměry 60 × 35 cm;

– tři sloupové jámy zachycené ve dně zemnice souvisící snad s konstrukcí stavby:

sloupová jáma K1 ve středu jihovýchodní stěny zemnice v blízkosti kamenné pece, zásyp jámy tvořila ulehlá, středně hnědošedá písčitá hlína (kon. 928), půdorys jámy byl nepravidelný kruhový, profil mísovitý, průměr jámy 43 cm, hloubka jámy 21 cm od úrovně dna objektu (kon. 951);

sloupová jáma K2 ve středu severozápadní stěny zemnice, zásyp jámy tvořila středně ulehlá, středně šedo-běžová písčitá hlína (kon. 968), půdorys jámy byl kruhový, profil mísovitý, průměr jámy 35,5 cm, hloubka jámy 18,5 cm od úrovně dna objektu (kon. 970);

sloupcová jáma K3 u západního rohu zemnice – naproti kamenné pece, zásyp jámy tvořila středně ulehlá, středně šedoběžová písčítá hlína (kon. 969), půdorys jámy byl kruhový, profil mísovité, průměr jámy 32 cm, hloubka jámy 28,5 cm od úrovně dna objektu (kon. 971).

Výkop: kon. 941; tvar půdorysu čtvercový; orientace SV–JZ; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: neckovitý, stěny šikmé přímé, dno hladké ploché; rozměry: 294 × 289 cm, hloubka 14 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika – 56 kusů, 1425 g, rozpoznáno min. osm keramických jedinců, z toho jedna celá miniaturní nádoba z blízkosti pece (inv. č. P277880–912); tři zlomky okraje (jeden zlomek – keramika pražského typu); tři zlomky okraje se zdobenou výdutí (dva kusy s příměsí slídy); 20 fragmentů zdobené výdutě (tři exempláře s příměsí slídy); 17 zlomků nezdobených výdutí; šest fragmentů dna; sedm drobných neinventovaných střepů; u 20 větších okrajů bylo rozpoznáno silně formující obtáčení; keramický materiál ze zásypu byl většinou vyroben z HŠP materiálu (44 zlomků); vyskytl se i JŠP materiál (dva zdobené zlomky – okraj s výdutí a výduť); HDP materiál (zlomek okraje); HDPR materiál (dva zlomky výdutě); 20 fragmentů zvířecích kostí, 116 g (inv. č. P277913); čtyři zlomky mazanice, 40 g (inv. č. P277914); fragmenty žernovů – zlomek, ryolit, rozměry: tloušťka/okraj 5,2 cm, (inv. č. P279206/1); zlomek, ryolit (inv. č. P279206/2); zlomek ležáku, vápenec, rozměry: tloušťka/okraj 6,9 cm (inv. č. P279206/3); zlomek, ryolit, rozměry: tloušťka/okraj 5,7 cm, (inv. č. P279206/4); zlomek běhounu, oolický vápenec (inv. č. P279206/5); zlomek běhounu, oolický vápenec, stopy po papřici, rozměry: tloušťka/okraj 5,7 cm (inv. č. P279206/6); zlomek ležáku, ryolit, (inv. č. P279206/7); zlomek běhounu, ryolit, rozměry: tloušťka/otvor 5 cm (inv. č. P279206/8); zlomek běhounu, ryolit (inv. č. P279206/9); zlomek ležáku, ryolit (inv. č. P279206/10); zlomek ležáku, ryolit (inv. č. P279206/11); dva slepitelné zlomky běhounu, ryolit, rozměry: tloušťka/okraj 4,4 cm, (inv. č. P279206/12 a P279206/19); zlomek běhounu, vápenec, rozměry: tloušťka/okraj 6 cm (inv. č. P279206/13); zlomek běhounu, oolický vápenec, průřez středového otvoru nálevkovitý, rozměry: tloušťka/otvor 6,2 cm, průměr ovaloidního otvoru 5,1 cm (inv. č. P279206/14); dva zlomky běhounu, ryolit (inv. č. P279206/15 a P279206/18); zlomek běhounu, ryolit, stopy po papřici, rozměry: tloušťka/otvor 3,6 cm (inv. č. P279206/16); zlomek, svor (inv. č. P279206/17); zlomek ležáku, ryolit, (inv. č. P279206/20); zlomek ležáku, ryolit, průřez středového otvoru nálevkovitý, rozměry: tloušťka/otvor 5,2 cm, průměr ovaloidního otvoru 3,4 cm (inv. č. P279206/21); zlomek běhounu, ryolit, (inv. č. P279206/22).

Poznámka: obytný sídlištní objekt – zemnice s kamenou pecí.

Číslo objektu 211 (č. tabulky 162, obr. 139, 140, 155, 156)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B63–43, B62–43, B63–44, B62–44

Čísla kontextů: 944, 1011

Stratigrafický vztah: sídlištní objekt 211 se jihovýchodní kratší stěnou dotýká linie výkopu žlabu Z06, stratigrafický vztah nebyl jasný, není možné jednoznačně říct, který objekt je starší.

Zásyp: kon. 944; středně ulehlý, středně hnědošedý hlinitý písek jemné až střední zrnitosti.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1011; tvar půdorysu oválný; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, povrch stěn nepravidelný, profil podélný: neckovitý, stěny šikmé přímé / konkávní, povrch stěn nepravidelný, dno nepravidelné ploché; rozměry: 161 × 129 cm, hloubka 29 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: fragment přepálené zvířecí kosti, 12 g (inv. č. P277915); drobné nekeramické nálezy – zlomek železného pásku, rozměry: šířka 1,3 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P300854).

Poznámka: –

Číslo objektu 212 (č. tabulky 162, 163, obr. 143)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B62–47

Čísla kontextů: 940, 955

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 940; ulehlá, tmavě šedá písčítá prachová hlína s výskytem drobných a malých kamenů; písek: jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1011; tvar půdorysu oválný; orientace JZ–SV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: neckovitý, stěny šikmé přímé, dno hladké ploché; rozměry: horní hrana 170 × 130 cm, dolní hrana 100 × 74 cm, hloubka 51 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika – 47 kusů, 742 g, rozpoznáno min. osm keramických jedinců (inv. č. P277916–946); tři zlomky okraje; tři zlomky okraje se zdobenou výdutí; 13 fragmentů zdobené výdutě; 12 zlomků nezdobených výdutí; tři fragmenty dna; 13 drobných neinventovaných střepů; u sedmi větších střepů bylo rozpoznáno silně formující obtáčení; keramický materiál ze zásypu byl většinou vyroben z HŠP materiálu (25 zlomků); vyskytl se i JŠP materiál (zlomek zdobené výdutě); HDP materiál (pět zlomků); JDPR materiál (zlomek okraje se zdobenou výdutí, dva zlomky zdobené výdutě); 44 fragmentů zvířecích kostí, 492 g (inv. č. P277947); fragmenty mazanice, 850 g (inv. č. P277948); drobné nekeramické nálezy – masivní železná průvlečka časné karolínského typu, zdobena příčnými plastickými žebry s tauzií z barevného kovu v podobě paralelních šikmých linií, rozměry: délka 3,1 cm, šířka 2,8 cm, tloušťka 0,7–1,1 cm, váha 22 g (inv. č. P277949); jednora-

menná železná skoba, celá, průřez hraněný, rozměry: max. délka 5,2 cm, šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm, délka ramena 2,2 cm (inv. č. P277950); celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 11,2 cm, délka čepele 8,4 cm, šířka čepele 1,5 cm, délka trnu 2,8 cm (inv. č. P277955); celý železný nůž s trnem trojúhelníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 15 cm, délka čepele 11,5 cm, šířka čepele 1,4 cm, délka trnu 3,5 cm (inv. č. P277953); zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1,7 cm (inv. č. P277951); zlomek železné sekerovité hřivny – fragment listu, typ II (podle *Dostál 1983*), rozměry: max. délka 2,9 cm, max. šířka 1,5 cm, tloušťka 0,2 cm, váha 2 g (inv. č. P 277954/1); zlomek železné sekerovité hřivny, tvar otvoru obdélníkový, tvar týlu žlábkovitý s laloky, typ II (podle *Dostál 1983*), zachována je část s otvorem a krčkem s částí vybíhajícího listu, rozměry: max. délka 8,5 cm, max. šířka 0,9 cm, tloušťka 0,5 cm, otvor 1 × 0,4 cm, váha 14 g (inv. č. P 277954/2); zlomek obroučky z vědra, půlkulatý průřez, průměr obroučky 18 cm, šířka pásku 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P277952); zlomek železného plechového kování neurčitého tvaru a funkce s jedním dochovaným kruhovým otvorem, rozměry: délka 4,8 cm, šířka 3,2 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P277956); zlomek masivní obloukovitě ohnuté železné hraněné tyčinky, rozměry: délka 5,4 cm, šířka 0,7, tloušťka 0,6 cm (inv. č. P277957); zlomek skla – slitek, pravděpodobně odpad z výroby, patrné dva druhy skla – modré a červené, rozměry: délka 1,9 cm, šířka 1,6 cm, tloušťka 1,2 cm, váha 3 g (inv. č. P277958).

Poznámka: –

Číslo objektu 213 (č. tabulky 164, obr. 132, 133)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B61–46, B62–46

Čísla kontextů: 935, 989

Stratigrafický vztah: severozápadní roh výkopu objektu 213 se nacházel v těsné blízkosti delší jihovýchodní stěny sídlištní jámy 221; k vzájemnému narušení ale nedošlo.

Zásyp: kon. 935; ulehlá, tmavě šedá písčitá jílovitá hlína s výskytem malých kamenů; písek: jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 989; tvar půdorysu nepravidelný oválný; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: neckovitý, stěny šikmé přímé, dno hladké ploché; rozměry: 150 × 122 cm, hloubka 13 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika – 19 kusů, 178 g, podařilo se rozpoznat min. dva keramické jedince (inv. č. P277959–968); dva zlomky okraje; sedm fragmentů zdobené výdutě; pět zlomků nezdobených výdutí; pět drobných neinventovaných střepů; u jednoho okraje bylo rozpoznáno silně formující obtáčení; keramický materiál ze zásypu byl většinou vyroben z HŠP materiálu

(10 zlomků); vyskytl se i HDPR materiál (tři zlomky); HDPR materiál (zlomek zdobené výdutě); 53 fragmentů zvířecích kostí, 603 g (inv. č. P277969); čtyři fragmenty mazanice, 22 g (inv. č. P277970); drobné nekeramické nálezy – zlomek železné jehly válcovitého průřezu; rozměry: délka 3,4 cm, průměr 0,1 cm (inv. č. P277971).

Poznámka: –

Číslo objektu 214 (č. tabulky 164, obr. 142)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B62–46

Čísla kontextů: 931, 937

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 931; středně ulehlá, tmavě šedá písčitá prachová hlína s výskytem drobných a malých kamenů o váze 2 kg; písek: jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 937; tvar půdorysu nepravidelný; orientace JZ–SV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé nepravidelné, profil podélný: mísovitý, stěny šikmé nepravidelné, dno: nepravidelné konkávní; rozměry: 145 × 112 cm, hloubka 23 cm od úrovně začistěného podloží; tvar výkopu byl deformován velkými kořeny stromu.

Nálezy: keramika – 46 kusů, 647 g, rozpoznáno min. osm keramických jedinců (inv. č. P277972–999); pět zlomků okraje; 16 fragmentů zdobené výdutě; 14 zlomků nezdobených výdutí; tři fragmenty dna (jeden zlomek s plastickou značkou v podobě kříže); jeden zlomek dna se zdobenou výdutí; sedm drobných neinventovaných střepů; u čtyř fragmentů bylo rozpoznáno silně formující obtáčení; keramický materiál ze zásypu byl většinou vyroben z HŠP materiálu (30 zlomků); vyskytl se i HDPR materiál (pět zlomků); JDP materiál (dva zlomky dna); JDPO materiál (zlomek nezdobené výdutě); TJ materiál (zlomek nezdobené výdutě); 43 fragmentů zvířecích kostí, 216 g (inv. č. P278000); šest fragmentů mazanice, 76 g (inv. č. P278001); rybí kosti a šupiny (inv. č. P278002).

Poznámka: –

Číslo objektu 215 (č. tabulky 164, obr. 142)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B62–46

Čísla kontextů: 936, 939

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 936; středně ulehlá, tmavě šedá písčitá prachová hlína; písek: jemný až střední; zásyp byl prorostlý kořeny blízkého stromu.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 939; tvar půdorysu patrně oválný; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé nepravidelné, profil podélný: nesledováno, dno: nepravidelné ploché; rozměry: 120 × 100 cm, hloubka 17–20 cm od úrovně začistěného podloží; tvar výkopu byl deformován velkými kořeny stromu.

Nálezy: keramika – 31 kusů, 527 g, podařilo se rozpoznat min. tři keramické jedince (inv. č. P278003–023); jeden zlomek okraje s nezdobenou výdutí; 12 fragmentů zdobené výdutě; 11 zlomků nezdobených výdutí; dva fragmenty dna; pět drobných neinventovaných střepů; u fragmentu okraje s nezdobenou výdutí bylo rozpoznáno silně formující obtáčení; keramický materiál ze zásypu byl většinou vyroben z HŠP materiálu (23 zlomků); vyskytl se i HDP materiál (dva zlomky zdobené výdutě); HDPR materiál (zlomek zdobené výdutě); 57 fragmentů zvířecích kostí, 546 g (inv. č. P278024); fragment mazanice (inv. č. P278025);

Poznámka: sídlištní objekt zasahoval v severozápadní části do nezkoumané plochy.

Číslo objektu 216 (č. tabulky 165, obr. 128, 133)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B61–47, B60–47

Čísla kontextů: 954, 990

Stratigrafický vztah: sídlištní jáma 216 delší jihovýchodní stěnou porušovala severozápadní konec dlouhého objektu 219.

Zásyp: kon. 954; ulehlá, tmavě šedá písčité hlína; výplň obsahovala velké fragmenty zvířecích kostí.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 990; tvar půdorysu nepravidelný oválný; orientace Z–V; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: neckovitý, stěny šikmé přímé, dno: hladké ploché; rozměry: 170 × 130 cm, hloubka 23 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika – 18 kusů, 527 g, rozpoznán min. jeden keramický jedinec (inv. č. P278026–037); jeden zlomek okraje; jeden fragment zdobené výdutě; 11 zlomků nezdobených výdutí; pět drobných neinventovaných střepů; u 12 fragmentů byla rozpoznána keramika pražského typu; keramický materiál ze zásypu byl vyroben z HŠP materiálu (13 zlomků); osm fragmentů zvířecích kostí, 145 g (inv. č. P278038); rybí kosti a šupiny (inv. č. P278039); opracovaný kámen (inv. č. P278040).

Poznámka: –

Číslo objektu 217 (č. tabulky 165, 166, obr. 126, 127, 131, 132)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B61–45, B60–45, B61–46, B60–46

Čísla kontextů: 972

Stratigrafický vztah: sídlištní jáma 217 porušovala sídlištní objekt 229 a také žlab Z06.

Zásyp: nesledováno.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 972; tvar půdorysu oválný; orientace JZ–SV; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé konkávní, profil podélný: mísovitý, stěny šikmé konkávní, dno: hladké konkávní; rozměry: 260 × 124 cm, hloubka 20 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika – 169 kusů, 2 399 g, rozpoznáno min. 27 keramických jedinců (inv. č. P278041–163); 10 zlomků okraje; pět zlomků okraje se zdobenou výdutí (na jednom zlomku zachován reparační otvor v hrdle); 63 fragmentů zdobené výdutě (detekován reparační otvor pod hrdlem); 43 zlomků nezdobených výdutí; 15 fragmentů dna (na jednom exempláři plastická značka, tvar neidentifikován); 33 drobných neinventovaných střepů; u 20 větších střepů bylo rozpoznáno silně formující obtáčení; keramický materiál ze zásypu byl většinou vyroben z HŠP materiálu (89 zlomků); vyskytl se i JŠP materiál (devět zlomků); HDP materiál (10 zlomků); HDPO materiál (zlomek okraje); HDPR materiál (osm zlomků); JDP materiál (tři zlomky); JDPR materiál (12 zlomků); TJ materiál (čtyři zlomky); 514 fragmentů zvířecích kostí, 8 500 g (inv. č. P278164); 22 fragmentů mazanice, 525 g (inv. č. P278165); rybí kosti (inv. č. P278167); drobné keramické i nekeramické nálezy – zlomek listu z železné pilky, pravděpodobně tzv. pilky nožovky, zuby jsou střídavě vyhnuté na obě strany, trn ulomen, rozměry: délka 13,5 cm, šířka 1–2 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P278171); zlomek železných pérových nůžek, zachováno ostří, rozměry: délka 9,8 cm, délka ostří 6,7 cm, šířka ostří 1,3 cm (inv. č. P278168); zlomek železných pérových nůžek, zachováno ostří, rozměry: délka 10 cm, délka ostří 7,3 cm, šířka ostří 1,3 cm (inv. č. P278170); zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1,2 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P278172); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky obdélníkový, rozměry: šířka 0,8 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P278169); závaží, ztraceno (inv. č. P278166).

Poznámka: –

Číslo objektu 218 (č. tabulky 166, 167, obr. 125, 130)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B61–44, B60–44

Čísla kontextů: 1021, 1022

Stratigrafický vztah: zásyp sídlištního objektu 218 byl narušen výkopem hrobových jam H207 a H208.

Zásyp: kon. 1021; ulehlá, středně hnědošedá písčité prachová hlína s výskytem malých a středně velkých kamenů a fragmentů uhlíků; písek: jemný až střední; do zásypu proklesávala nadložní vrstva.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1022; tvar půdorysu pravděpodobně oválný nebo obdélníkový se zaoblenými rohy (nezkoumáno v úplnosti); orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno: hladké ploché; rozměry: zkoumaná délka 250 cm, dochována šířka 84 cm (jedna strana výkopu byla poničena hrobovou jámou H208), hloubka 52 cm od úrovně začistěného podloží (113 cm od současného povrchu).

Nálezy: keramika – 194 kusů, 2 547 g, rozpoznáno min. 30 keramických jedinců (inv. č. P278173–238 – ze zásypu objektu v úrovni nad kostrou H208; inv. č. P278239–

305 – ze zásypu objektu v úrovni pod kostrou H208); 22 zlomků okraje; čtyři zlomky okraje se zdobenou výdutí; zlomek okraje s nezdobenou výdutí (s připáleninou); 58 fragmentů zdobené výdutě; 63 zlomků nezdobených výdutí; devět fragmentů dna; zlomek dna se zdobenou výdutí; 36 drobných neinventovaných střepů; technologické stopy: u dvou den byly evidovány stopy po slabě formujícím obtáčení, u 16 střepů bylo rozpoznáno silně formující obtáčení; keramický materiál ze zásypu byl heterogenní: HŠP materiálu (118 zlomků); JŠP materiál (17 zlomků); HDP materiál (12 zlomků); HDPR materiál (pět zlomků); JDP materiál (dva zlomky); JDPR materiál (dva zlomky); TJ materiál (dva zlomky zdobené výdutě); zlomky zvířecích kostí ze zásypu objektu nad úrovní kostry H208 (inv. č. P278306); 661 fragmentů zvířecích kostí ze zásypu objektu pod úrovní kostry H208, 5 252 g (inv. č. P278307); rybí kosti a šupiny ze zásypu objektu pod úrovní kostry H208 (inv. č. P278310); 42 fragmentů mazanice ze zásypu objektu nad úrovní kostry H208, 1123 g (inv. č. P278308); 59 fragmentů mazanice ze zásypu objektu nad úrovní kostry H208, 1 428 g (inv. č. P278309); drobné nekeramické nálezy (všechny nalezeny v úrovni pod kostrou H208) – zlomek kruhového kování z bronzového plechu se dvěma nýty a jedním malým kruhovým otvorem, rozměry: max. délka 1,5 cm, tloušťka 0,1 cm (inv. č. P278326); zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 2,3 cm (inv. č. P278320); železná ataše z vědra, tvar: tyčinkovitý s rozbíhajícími se konci, rozměry: výška 8 cm, šířka 9,4 cm, tloušťka 0,5 cm (inv. č. P278322); zlomek obroučky z vědra, obdélníkový průřez, rozměry: šířka pásku 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P278314); zlomek obroučky z vědra, trojúhelníkový průřez, rozměry: šířka pásku 1,3 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P278315); zlomek obroučky z vědra, obdélníkový průřez, rozměry: šířka pásku 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P278318); zlomek obroučky z vědra, trojúhelníkový průřez, rozměry: šířka pásku 1,3 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P278319); zlomek obroučky z vědra, trojúhelníkový průřez, rozměry: šířka pásku 1,3 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P278321); zlomek obroučky z vědra, trojúhelníkový průřez, rozměry: šířka pásku 1,3 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P278323); zlomek obroučky z vědra, trojúhelníkový průřez, rozměry: šířka pásku 1,3 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P278324); zlomek obroučky z vědra, trojúhelníkový průřez, rozměry: šířka pásku 1,3 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P278325); fragment železné skoby z hraněné železné tyčinky, dochované rozměry: šířka 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P278316); fragment železné hraněné tyčinky, dochované rozměry: šířka 0,5 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P278317); zlomek tzv. skleněného hladítka (inv. č. P278311); zlomek skla, patrně novovek (inv. č. P278312); zlomek hranolovitého kamenného brousku, čtyři brusné plochy, rozměry: max. délka 15,8 cm, šířka 6,1 cm, tloušťka 2,4–2,8 cm (inv. č. P278813).

Poznámka: sídlištní jáma 218 nebyla prozkoumána v úplnosti, zasahovala v severní části mimo odkrytou plochu.

Číslo objektu 219 (č. tabulky 167, obr. 128, 133)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B60–47, B61–47

Čísla kontextů: 952, 992, 1059

Stratigrafický vztah: severozápadní kratší stěna sídlištní jámy 219 byla poničena výkopem objektu 216.

Zásyp: kon. 952 (totožný s kon. 1059); ulehlá, středně hnědá písčítá hlína; písek: jemný až střední; použití dvou kontextových čísel na nezvrstvený zásep objektu 219 způsobila nejasná čitelnost obrysů objektu na začistěném podloží; v místě plánovaného dokumentačního profilu se při preparaci objevila stěna výkopu; přemístěný kon. 952 byl dokumentován ve fázi vytěžené výplně; kon. 1059 byl dokumentován z kontrolního profilu položeného na jiném místě.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 992; tvar půdorysu protáhlý obdélníkový se zaoblenými rohy (až žlabovitý); orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno: hladké ploché; rozměry: 310 × 90 cm, hloubka 18,5 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika – devět kusů, 420 g, podařilo se rozpoznat min. tři keramické jedince (inv. č. P278327–331); zlomek okraje; zlomek okraje se zdobenou výdutí; dva zlomky zdobené výdutě; dva zlomky nezdobených výdutí; fragment dna; dva drobné neinventované střepy; technologické stopy: u čtyř střepů bylo rozpoznáno silně formující obtáčení; keramický materiál ze zásypu: evidován pouze HŠP materiálu (sedm zlomků); 16 fragmentů zvířecích kostí, 674 g (inv. č. P278332); tři zlomky mazanice, 66 g (inv. č. P278333); drobné nekeramické nálezy – zlomek obroučky z vědra, půlkulatý průřez, rozměry: šířka pásku 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P278334).

Poznámka: –

Číslo objektu 220 (č. tabulky 168, obr. 141)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B62–45

Čísla kontextů: 958, 1023

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 958; středně ulehlá, středně hnědá písčítá hlína; písek: jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1023; tvar půdorysu oválný; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno: nepravidelné, ploché; rozměry: 92 × 76 cm, hloubka 17 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika – 16 kusů, 176 g (inv. č. P278335–350); čtyři zlomky zdobené výdutě; 10 zlomků nezdobených výdutí; dva drobné neinventované střepy;

keramický materiál ze zásypu: evidován pouze HŠP materiálu (14 zlomků); 27 fragmentů zvířecích kostí, 467 g (inv. č. P278351); rybí kosti (inv. č. P278353); 11 zlomků mazanice, 284 g (inv. č. P278352); drobné nekeramické nálezy – zlomek obroučky z vědra, půlkulatý průřez, rozměry: šířka pásku 0,9 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P278354).

Poznámka: –

Číslo objektu 221 (č. tabulky 168–170, obr. 132, 142)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B62–46, B61–46

Čísla kontextů: 973, 1010

Stratigrafický vztah: severozápadní roh sídlištního objektu 213 se nacházel v těsné blízkosti delší jihovýchodní stěny sídlištní jámy 221; k vzájemnému narušení ale nedošlo.

Zásyp: kon. 973; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína s výskytem malých a středně velkých kamenů; písek: jemný až střední; malé kameny byly obloukovitě usazeny podél stěn objektu; zásyp byl hodně prorostlý kořeny blízkého stromu.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1010; tvar půdorysu oválný; orientace SV–JZ; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé nepravidelné, profil podélný: neckovitý s jedním stupněm, stěny šikmé, nepravidelné, dno: nepravidelné ploché; rozměry: 347 × 126 cm, hloubka 96 cm od úrovně začistěného podloží, hloubka stupně 38 cm.

Nálezy: keramika – 416 kusů, 5 023 g, rozpoznáno min. 55 keramických jedinců (inv. č. P278355–538); 38 zlomků okraje (jeden kus s reparačním otvorem); sedm zlomků okraje se zdobenou výdutí; 129 fragmentů zdobené výdutě; 118 zlomků nezdobených výdutí; 15 fragmentů dna (na jednom exempláři evidováno dno vypouklé dovnitř); 100 drobných neinventovaných střepů; technologické stopy: u šesti kusů bylo evidováno obtáčení slabě formující, u 48 větších střepů bylo rozpoznáno silně formující obtáčení; keramický materiál ze zásypu byl heterogenní: HŠP materiál (202 zlomků); JŠP materiál (16 zlomků); HDP materiál (35 zlomků); HDPO materiál (zlomek dna); HDPR materiál (23 zlomků); JDP materiál (pět zlomků zdobených výdutí); JDPR materiál (31 zlomků); TJ materiál (tři zlomky zdobených výdutí); 666 fragmentů zvířecích kostí, 6 812 g (inv. č. P278539); fragmenty mazanice, 484 g (inv. č. P278540); rybí kosti (inv. č. P278541); vzorek uhlíků (inv. č. P278542); drobné keramické i nekeramické nálezy – železný otočný klíč s ozubem s trojúhelníkovitým výřezem, duté válcovité tělo bylo zakončeno vejcovitým okem, rozměry: max. délka 13,4 cm, délka těla 9 cm, tloušťka 0,9 cm, délka oka 4 cm, šířka oka 2,9 cm, váha 40 g (inv. č. P278569); zlomek železného otočného klíče se zachovaným ozubem, průřez těla válcovitý, tělo klíče bylo potaženo tenkou měděnou fólií, která se zachovala jen v malých útržcích, rozměry: dochovaná délka 5,6 cm, šířka 1,1 cm,

délka ozubu 1,6 cm, průměr 1 cm (inv. č. P278567); zlomek železného kování klíčového otvoru, dva překryté plechy spojené dvěma nýty s částečně zachovaným otvorem pro klíč, rozměry: dochovaná délka 6,9 cm, dochovaná šířka 3 cm, tloušťka 0,6 cm, délka otvoru 2,8 cm (inv. č. P278548); zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné; rozměry: šířka čepele 1,5 cm (inv. č. P278562); pracovní část řezbářského nože, esovitě prohnutá, nástroj zakončen dlouhým trnem, rozměry: délka 16,2 cm, šířka 0,4–1,9 cm, tloušťka 0,3–0,6 cm, délka ostří 5 cm, délka trnu 11,5 cm, váha 32 g (inv. č. P278552); zlomek řezbářského nože s esovitě prohnutou a poškozenou pracovní částí, nástroj zakončen dlouhým prohnutým a hraněným trnem, rozměry: dochovaná délka 10 cm, šířka 0,6–1,5 cm, tloušťka 0,2–0,6 cm, délka trnu 7,6 cm (inv. č. P278558); zlomek železné oválné objímky s překrývajícími se konci, rozměry: délka 4,6 cm, šířka 3,9 cm, tloušťka 0,4 cm, šířka pásku 1,7 cm (inv. č. P278568); fragment z okraje železné misky slezského typu o průměru 31 cm, tloušťka plechu 0,3 cm (inv. č. P278557); zlomek železné plechové ataše z vědra, lichoběžníkovitého tvaru, rozměry: šířka 2,2 cm, tloušťka plechu 0,3 cm (inv. č. P278560); zlomek železné plechové ataše z vědra, lichoběžníkovitého tvaru, rozměry: šířka 2,2 cm, tloušťka plechu 0,3 cm (inv. č. P278572); zlomek obroučky z vědra, půlkulatý průřez, rozměry: šířka pásku 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P278554); zlomek obroučky z vědra, obdélníkový průřez, rozměry: průměr obruče 16 cm, šířka pásku 0,5 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P278559); zlomek obroučky z vědra, obdélníkový průřez, rozměry: šířka pásku 0,5 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P278561); zlomek obroučky z vědra, obdélníkový průřez, rozměry: šířka pásku 0,6 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P278570); zlomek obroučky z vědra, půlkulatý průřez, rozměry: šířka pásku 0,5 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P278571); zlomek železné hraněné tyčinky, rozměry: délka 8,3 cm, šířka 0,4 cm, tloušťka 0,5 cm (inv. č. P278556); zlomek železného podkovovitě tvarovaného kování se zachovaným jedním nýtem, rozměry: šířka 1,6 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P278549); zlomek železného plechového pásku, rozměry: dochovaná délka 7 cm, šířka 1,5 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P278550); zlomek železného tyčinkovitého kování zakončeného kruhovým očkem, rozměry: dochovaná délka 7,2 cm, šířka 1,2 cm, tloušťka 0,4 cm, vnější průměr oka 1,2 cm, vnitřní průměr oka 0,3 cm (inv. č. P278551); zlomek železného plechového pásku, rozměry: šířka 1 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P278553); zlomek železného plechu, pravděpodobně z okraje misky slezského typu; rozměry: průměr misky 31 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P278557); pět zlomků železného plechu o tloušťce 0,3 cm, pravděpodobně souvisí se zlomkem slezské misky – inv. č. P278557 (inv. č. P278555); zlomek železného plechového pásku, rozměry: šířka 0,8 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P278563); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,6 cm (inv. č. P278564); dva

zlomky železného plechu, pravděpodobně související se zlomky misky slezského typu – inv. č. P278557), rozměry: tloušťka 0,3 cm (inv. č. P278565); zlomek železného plechového pásu, rozměry: šířka 1,4 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P278566); čtyři zlomky železného plechu, rozměry: tloušťka 0,3 cm (inv. č. P278573); zlomek zděře z parohoviny, průřez kruhový, zdobený rýhováním, motiv 1: horizontální i vertikální drobné rýhy uspořádané do šachovnicového motivu, motiv 2: střídání plných a prázdných pásů, pásy jsou vyplněny krátkými horizontálními rýhami, rozměry: průměr vnější 1,8 cm, průměr vnitřní 0,98 cm, výška 2,15 cm (inv. č. P278543); celý hranolovitý kamenný brousek, jedna konkávně prohnutá brusná plocha, rozměry: max. délka 9,5 cm, šířka 4,9 cm, tloušťka 0,8–2,6 cm (inv. č. P278545); zlomek závaží (inv. č. P278547); opracovaný kámen se žlábkem (závaží?), rozměry: délka 4,6 cm, šířka 3,8 cm, tloušťka 2,9 cm (inv. č. P278546); zlomek pravěkého kopytovitého klínu, možná sekundárně použitého jako brousek, rozměry: délka 8,9 cm, šířka 2,1–3 cm, tloušťka 3,2 cm (inv. č. P278544).

Poznámka: –

Číslo objektu 222 (č. tabulky 170, obr. 128)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B60–47

Čísla kontextů: 1000, 1003

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 1000; písčité jílovitá hlína; písek: střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1003; tvar půdorysu oválný; orientace JZ–SV; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé konkávní, profil podélný: nesledováno, dno: hladké konkávní; rozměry: zkoumaná délka 116 cm, šířka 104 cm, hloubka 11 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: –

Poznámka: sídlištní objekt 222 zasahuje malou částí do nezkoumané plochy u jižního profilu sondy.

Číslo objektu 223 (č. tabulky 170, obr. 123, 128)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B59–47, B60–47

Čísla kontextů: 999, 1002

Stratigrafický vztah: horní část sídlištního objektu byla poničena při hloubení výkopu zemnice 210.

Zásyp: kon. 999; středně ulehlá, středně šedá jílovitá hlína; zásyp dochován v síle 33 cm.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1003; tvar půdorysu oválný; orientace S–J; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno: hladké, velmi mírně konkávní; rozměry: dochovaná délka 84 cm, dochovaná šířka 64 cm, hloubka 37 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika – tři kusy, 40 g (inv. č. P278574–576); zlomek okraje, zlomek zdobené výdutě; zlomek nezdobené výdutě; keramický materiál ze zásypu: evidován

pouze HŠP materiálu; čtyři fragmenty zvířecích kostí, 21 g (inv. č. P278577).

Poznámka: –

Číslo objektu 224 (č. tabulky 171, obr. 105, 109)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B 56–47, B55–47

Čísla kontextů: 1181, 1058, 1066, 1067, 1112, 1114, 1125

Stratigrafický vztah: kamenná destrukce nadzemní konstrukce objektu 224 byla porušena recentním výkopem jámy pro zasazení stromu lichtenštejnské aleje a recentním liniovým objektem; mazanice kraje z vnitřní strany jihozápadní stěny zděného nároží (kon. 1067/1125) se nacházela nad výplní zahloubeného sídlištního objektu 241; tento objekt (241) byl zároveň porušen výkopem objektu 240; oba zahloubené objekty (240, 241) se nacházely pod kamenno-maltovou destrukcí objektu 224; možná byly součástí struktury povrchového sídlištního objektu 224 v různých fázích jeho stavebního vývoje; pod kamenno-maltovou destrukcí objektu 224 se nacházel i latěnský sídlištní objekt 245.

Zásyp: objekt nebyl zahlouben do podloží; destrukce povrchové konstrukce objektu 224 z kamenů různé velikosti a z fragmentů malty se nacházela ve vrstvě písčité hlíny (kon. 1058, 1114), která byla středně ulehlá až ulehlá, tmavě šedá, místy středně hnědošedá; písek: jemný až střední; rozloha uloženiny v ploše: 500 × 1000 cm; max. síla vrstvy 30 cm od spodní úrovně dochovaného kamenného zdiva nároží objektu.

Relikty úprav / konstrukce: relikty nadzemní s podezdívkou stavby a dochované zděné nároží stavěné na kámen a maltu (kon. 1181, 1066, 1112); relikty dochovaného zdiva i jeho destrukce byly patrné již při odstranění nadložního organického a humusového horizontu; v této úrovni (UR01, UR02) měla kamenno-maltová destrukce rozměry cca 700 × 420 cm; delší osa destrukce byla orientována směrem SZ–JV; tvar destrukce – písmeno „L“ s kratším ramenem obráceným k jihozápadu; kubatura kamenů z destrukce 0,21 m³; celá plocha byla rozrušena kořenovým systémem blízkých vzrostlých stromů; samotné dochované nároží se nacházelo na severovýchodním rohu objektu 224 – roh směřoval na západ (kon. 1066); rozměry: délka vnějších stěn 194 a 186 cm; délka vnitřních stěn 145 a 136 cm; síla zdiva 52–58 cm; dochovaná výška zdiva 27 cm; základy stavby nebyly zahloubeny; na zeď byl použit lomový kámen; bílá vápnito-písčité malta z destrukce byla z jedné strany hlazená a z druhé strany měla otisky tesaného dřeva či otisky kamenů; na předpokládaném jihovýchodním konci nadzemního objektu, cca 5–7 cm nad úrovní podloží se nacházela 142 cm dlouhá řada sedmi velkých kamenů (kon. 1112); orientace kamenné řady JZ–SV; max. šířka 26 cm; max. výška 12,5 cm; vzdálenost nároží a řady kamenů byla asi

5 m; snad by se mohlo jednat o zbytek základové řady podezdívky, stopy malty však nebyly nalezeny;

– kon. 1067 (totožný s kon. 1125); u jihozápadní stěny nároží, z vnitřní strany, byl v úrovni cca 8–10 cm nad úrovní předpokládané podlahy objektu 224 objeven relikt hliněného výmazu blíže neurčené funkce; skládal se s několika většími či menšími mazanícovými keramičkami ze žluto-běžového jílu a měl nepravidelný obdélníkový tvar o rozměrech 53 × 38 cm; max. síla 4 cm; orientace výmazu SZ–JV; jílový výmaz byl porušen velkým kořenem blízkého stromu; jednou stranou se kontext dotýkal dochovaného nadzemního zdiva, žádné konstrukční napojení na zdivo však nebylo pozorováno; směrem k jihovýchodu mazanícový relikt proklesával do zasypaného sídlištního objektu 241; snad se mohlo jednat o úpravu podlahy, nebo o konstrukční prvek z interiéru objektu, anebo o zbytek otopného zařízení (stopy po ohništi či propálení hlíny od stabilního žáru nebyly nalezeny).

Výkop: bez výkopu.

Nálezy: keramika celkem – 532 kusů, 5 260 g, rozpoznáno min. 52 keramických jedinců (inv. č. P297968–298323, P301105–301126);

– UR01; keramika z vrstvy kamenno-maltové destrukce objektu – 144 kusů, 1 698 g, rozpoznáno min. 19 keramických jedinců; 10 zlomků okraje; 41 fragmentů zdobené výdutě; 84 zlomků nezdobených výdutí; devět fragmentů dna (jedno dno patří ke keramice pražského typu); u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u čtyř fragmentů (tři okraje, jedno dno), silně formující obtáčení u dvou zlomků (okraj, dno); keramický materiál byl většinou vyroben z HŠP materiálu (122 zlomků); vyskytl se i JŠP materiál (čtyři zlomky); HDP materiál (devět zlomků); HDPR materiál (čtyři zlomky); JDP materiál (zlomek nezdobené výdutě); JDPO materiál (čtyři zlomky zdobených výdutí); 59 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P298324); 13 fragmentů omítky / hlazená malta – rohová (inv. č. P301137); 86 fragmentů omítky / hlazená malta (inv. č. P301138, P301141); devět fragmentů malty s otisky trámů (inv. č. P301139); 3 302 amorfních fragmentů malty (inv. č. P301142, P301146, P301148, P301151); devět fragmentů strusky (inv. č. P298333–334); drobné keramické i nekeramické nálezy – zlomek keramické plastiky formovaný do podoby zvířecí hlavičky (zvíře nelze blíže specifikovat), datace neurčitá; rozměry: dochovaná délka 3,2 cm; dochovaná šířka 2 cm; tloušťka 1,4 cm, váha 7 g (inv. č. P298330); celá železná ocílka lyrovitého tvaru s trojúhelníkovitým výčnělkem uprostřed základny, ramena úplně dovřená a ukončená očkem, průřez hraněný, rozměry: max. délka 7,8 cm, šířka 2,3–2,6 cm, tloušťka 0,3–0,5 cm, váha 14 g (inv. č. P298337); poměrně zchovalá celá železná přezka obdélníkového tvaru s trnem, průřez rámečku hraněný, rozměry: 2,5 × 2,2 cm, šířka rámečku 0,3 cm, tloušťka 0,2 cm, délka trnu 2,3 cm (inv. č. P298338); fragment železné hřivny s krčkem a náběhem na otvor a na list,

otvor zcela odlomen, typ II (podle *Dostál 1983*), rozměry: dochovaná délka 5,7 cm, max. šířka 0,7 cm, tloušťka 0,15 cm, váha 2 g (inv. č. P298339);

– UR02; 151 fragmentů malty (inv. č. P301149);

– UR03; keramika z vrstvy kamenno-maltové destrukce objektu – 388 kusů, 3562 g, rozpoznáno min. 33 keramických jedinců; 16 zlomků okraje (jeden zlomek patří ke keramice pražského typu); dva zlomky okraje se zdobenou výdutí; jeden zlomek okraje s nezdobenou výdutí; 63 fragmentů zdobené výdutě; 125 zlomků nezdobených výdutí; 18 fragmentů dna (jedno dno patří do keramiky pražského typu a u jednoho fragmentu byla v keramické hmotě evidována příměs slídy); 163 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u dvou fragmentů okraje, silně formující obtáčení u devíti zlomků; keramický materiál byl většinou vyroben z HŠP materiálu (184 zlomků); vyskytl se i JŠP materiál (17 zlomků); HDP materiál (11 zlomků); HDPR materiál (tři zlomky); JDP materiál (zlomek zdobené výdutě); JDPO materiál (tři zlomky zdobených výdutí); JDP materiál (šest zlomků); 131 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P298325); 36 fragmentů omítky / hlazená malta (inv. č. P301143); 725 amorfních fragmentů malty (inv. č. P301144, P301147, P301150); dva fragmenty strusky (inv. č. P298335); drobné nekeramické nálezy – zlomek železné sekerovité hřivny s dochovaným krčkem a celým oválným otvorem i s částí žlábkovitého týlu s laloky, zachována je také část listu, typ II (podle *Dostál 1983*), rozměry: dochovaná délka 11,3 cm, max. šířka 1,4 cm, tloušťka 0,2 cm, délka oka 1,3 cm, šířka oka 0,6 cm, váha 14 g (inv. č. P298340); celé olovené závaží bochánkovitého tvaru s válcovitým otvorem uprostřed, tvarem připomíná přeslen, rozměry: max. průměr 2,5 cm, výška 1,1 cm, průměr otvoru 0,7 cm, váha 35 g (inv. č. P298341); dva zlomky oloveného pásku, zřejmě surovina, odpad nebo fragment olovené hřivny, rozměry: délka 3,4 a 1,7 cm, šířka 1,4 cm, tloušťka 0,2–0,4 cm (inv. č. P298342);

– kon. 1067; 109 fragmentů mazanice z mazanícové kry nalezené u jihozápadní stěny zděného nároží (inv. č. P298326–329);

– bez kontextu či zaznamenané dokumentační úrovně; 162 fragmentů malty (inv. č. P301140, P301145); pět fragmentů mazanice (inv. č. P301128); dva fragmenty strusky (inv. č. P298336); 18 zlomků zvířecích kostí (inv. č. P301127); zlomek hliněného závaží z vertikálního tkalcovského stavu (inv. č. P298332); jeden kus kamenné štípané industrie (inv. č. P298331).

Poznámka: kamenná destrukce z nadzemní konstrukce objektu 224 se v nadložních vrstvách nacházela také ve čtvrcích B55–48, B54–48, B56–48; kontext 1181 byl původně označen číslem 1057, toto číslo bylo ale dříve přiděleno kontextu z objektu 207, chyba byla odstraněna 1. 3. 2016 – zdvojení čísel kontextů bylo opraveno a u objektu 224 nahrazeno číslem 1181.

Číslo objektu 225 (č. tabulky 172, obr. 115)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B57–49

Čísla kontextů: 1062, 1182

Stratigrafický vztah: nedochovaná část objektu nadzemní konstrukce, jehož součástí byla pravděpodobně kamenná pec O225, porušovala část výkopu časně slovanské zemnice – objekt číslo 234.

Zásyp: kon. 1062; sediment vyplňující prostor v kamenné destrukci reliktu otopného zařízení; středně ulehlá, tmavě šedohnědá písčité hlína s výskytem drobných a malých kamenů; písek: jemný až střední; uložení měla v ploše obdélníkový tvar o rozměrech 140 × 100 cm.

Relikty úprav / konstrukce: kon. 1182; reliktní kamenné pece; po odstranění dislokovaných kamenů se ukázal obdélníkový tvar pece o rozměrech 110 × 84/87 cm; rozměry vnitřního prostoru 60 × 55 cm; stopy po ohni či žáru nebyly v prostoru topeniště identifikovány; šířka na sucho kladené konstrukce 23–28 cm; dochovaná výška kamenné konstrukce 18–30 cm; otvor k topeništi byl orientován k severozápadu; reliktní pece byl tvořen 0,043 m³ kamene o váze 57,5 kg (214 kusů); uvnitř topeniště bylo nalezeno dno keramické nádoby.

Výkop: bez výkopu.

Nálezy: keramika – 67 kusů, 759 g, podařilo se rozpoznat min. dva keramické jedince; jeden zlomek okraje; osm fragmentů zdobené výdutě; 17 zlomků nezdobených výdutí; jeden fragment dna se stopami silně formujícího obtáčení; 40 drobných neinventovaných střepů; keramický materiál byl většinou vyroben z HŠP materiálu (17 zlomků); vyskytl se i JŠP materiál (tři zlomky z výdutě); HDP materiál (čtyři zlomky zdobených výdutí); HDPO materiál (zlomek nezdobené výdutě); HDPR materiál (zlomek zdobené výdutě); JDPR materiál (zlomek dna); 31 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P298376–377).

Poznámka: otopné zařízení, které bylo patrně součástí nadzemní stavby bez zahloubených základů; reliktní kamenné pece byl patrný již na plošné dokumentační úrovni UR02; kontext 1182 byl původně označen číslem 1059, toto číslo bylo ale dříve přiděleno kontextu z objektu 219, chyba byla odstraněna 1. 3. 2016 – zdvojení čísel kontextů bylo opraveno a u objektu 225 nahrazeno číslem 1182.

Číslo objektu 226 (č. tabulky 172, 173, obr. 114, 119)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B58–48, B57–48

Čísla kontextů: 1068, 1084, 1093, 1094, 1100, 1115, 1124

Stratigrafický vztah: objekt byl narušen recentní jámou po stromu zaniklé aleje.

Zásyp: kon. 1084 (totožný s kon. 1068, 1093, 1100, 1115 – jednotlivé fáze odkryvu objektu); objekt byl registrován již v nadložní vrstvě – kumulace kamenů

(kon. 1068); výplň – středně ulehlá, tmavě hnědá písčité hlína (v úrovni u dna tmavě šedá – kon. 1115) s výskytem malých, středně velkých až velkých kamenů; písek: jemný až střední; kamenná kumulace byla velmi kompaktní od hloubky 18 cm od úrovně podloží; nacházela se po celé ploše objektu; kumulace obsahovala také fragmenty svorových žernovů a okraje pražnice; max. síla vrstvy 37 cm;

– kon. 1094; na jihozápadní straně příčného profilu byla zachycena klínovitá vrstva kopírující stěnu objektu; pozůstatek destrukce stěny této části objektu při jeho zanášení; jednalo se o ulehlou, středně hnědožlutou písčitou jílovitou hlínu; písek: jemný až střední; max. výška vrstvy 30 cm; výskyt vrstvy od 0 cm do 30 cm od úrovně začištěného podloží.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1124; tvar půdorysu nepravidelný; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno: nepravidelné ploché; rozměry: 165 × 111 cm; hloubka 37 cm od úrovně začištěného podloží.

Nálezy: keramika celkem – 158 kusů, 2158 g, rozpoznáno min. 185 keramických jedinců (inv. č. P298378–298499);

– keramika, hloubka 0–20 cm – 70 kusů, 11 272 g, rozpoznáno min. 10 keramických jedinců; dva zlomky okraje; tři zlomky okraje se zdobenou výdutí; 33 fragmentů zdobené výdutě; 23 zlomků nezdobených výdutí; devět fragmentů dna; keramický materiál byl většinou vyroben z HŠP materiálu (57 zlomků); vyskytl se i JŠP materiál (pět zlomků); HDP materiál (dva zlomky zdobených výdutí); HDPR materiál (pět zlomků výdutí); TJ materiál (zlomek okraje se zdobenou výdutí); na větších fragmentech byly patrné stopy po obtáčení: slabě formující u jednoho zlomku okraje; silně formující u devíti fragmentů; 135 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P298500, P298504, P298505); fragmenty rybích kostí a šupin (inv. č. P298501, P298506); 19 fragmentů mazanice (inv. č. P298507, 298509); fragment strusky (inv. č. P298521); vzorek uhlíku (inv. č. P298523); drobné keramické i nekeramické nálezy – celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 13,3 cm, délka čepele 9,4 cm, šířka čepele 1,8 cm, délka trnu 3,7 cm (inv. č. P298513); zlomek železné obroučky z vědra půlkulatého průřezu, rozměry: šířka obroučky 0,6 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P298516); zlomek železné obroučky z vědra půlkulatého průřezu, rozměry: šířka obroučky 0,5 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P298519); zlomek železné obroučky z vědra půlkulatého průřezu, rozměry: průměr obroučky 30 cm, šířka obroučky 0,65 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P298520); celý hliněný tyglík válcovitého tvaru, formovaný v ruce, rozměry: výška stěny 3,4 cm, tloušťka stěny 0,7 cm, max. průměr 2,4 cm, průměr dna 1,9 cm, váha 19 g (inv. č. P298510); zlomek hliněného dvoukónického přeslenu o průměru 2,9 cm

a výšce 1,8 cm, průměr otvoru 0,9 cm, váha 7 g (inv. č. P298511);

– keramika, hloubka 20–37 cm; 88 kusů, 886 g, rozpoznáno min. osm keramických jedinců; dva zlomky okraje; dva zlomky okraje se zdobenou výdutí; 22 fragmentů zdobené výdutě; 18 zlomků nezdobených výdutí; čtyři fragmenty dna; 40 fragmentů drobných neinventovaných střepů; keramický materiál byl většinou vyroben z HŠP materiálu (36 zlomků); vyskytl se i JŠP materiál (zlomek zdobené výdutě); HDP materiál (tři zlomky); HDPR materiál (šest zlomků); JDPR materiál (zlomek nezdobené výdutě a dna); na šesti fragmentech byly patrné stopy po silně formujícím obtáčení; 32 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P298502); fragmenty rybích kostí a šupin (inv. č. P298503); sedm fragmentů mazanice (inv. č. P298508);

– kon. 1115; fragmenty rybích kostí a šupin (inv. č. P298525); vzorek uhlíku (inv. č. P298524); drobné nekeramické nálezy – zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1,2 cm, tloušťka čepele 0,1 cm (inv. č. P298514);

– bez uvedeného kontextu; vzorek uhlíku (inv. č. P298522); drobné nekeramické nálezy – zlomek čepele železného srpů s plochým hřbetem, rozměry: šířka čepele 1,5 cm, tloušťka čepele 0,3 cm (inv. č. P298512); zlomek železného nože, hřbet i ostří rovné, rozměry: šířka čepele 1,2 cm, tloušťka čepele 0,3 cm (inv. č. P298515); zlomek železného zřejmě přeloženého plechu (dva kousky slepené k sobě), rozměry: max. šířka 2,5 cm, tloušťka 0,25–0,5 cm (inv. č. P298517); zlomek železného plechu, rozměry: tloušťka 0,15 cm (inv. č. P298518).

Poznámka: –

Číslo objektu 227 (č. tabulky 174, obr. 102, 105)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B54–47, B55–47

Čísla kontextů: 1080, 1083, 1102

Stratigrafický vztah: severozápadní polovina objektu 227 byla v příčném řezu narušena výkopem recentního liniového objektu.

Zásyp: kon. 1080; písčité hlína; bez další charakteristiky;

– kon. 1083; v úrovni cca 60 cm od začistěného položí se ve středně ulehle šedožluté písčité jílovité hlíně nacházela kumulace kamenů a fragmentů malty po celé ploše odkryté části objektu; kamenno-maltová kumulace se nacházela od hloubky 60 do hloubky 81 cm od úrovně podloží; max. síla vrstvy 21 cm; vrstva obsahovala také zlomky zvířecích kostí;

– nekontextovaná vrstva; písčité jílovité hlína; vrstva se nacházela v hloubce od 81 do 100 cm od úrovně podloží (pod kon. 1083), max. síla vrstvy 19 cm.

Relikty úprav / konstrukce: pozůstatkem stavební konstrukce patřící k objektu O227 může být kon. 1083.

Výkop: kon. 1102; tvar půdorysu obdélníkový se zaob-

lenými rohy; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno: hladké ploché s mírným sklonem k jihovýchodu; rozměry: 300 × 125 cm (horní hrana půdorysu); 190 × 60 cm (dolní hrana půdorysu); hloubka 90–100 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika (bez přiřazení ke kontextům) – 219 kusů, 2 326 g, rozpoznáno min. 18 keramických jedinců (inv. č. P298526–298686); 15 zlomků okraje (jeden zlomek okraje z láhve s plastickým žebrem pod hrdlem, nalezen v hloubce 20–40 cm od podloží); 65 fragmentů zdobené výdutě; 65 zlomků nezdobených výdutí; osm fragmentů dna; 66 zlomků drobných neinventovaných střepů; keramický materiál byl většinou vyroben z HŠP materiálu (117 zlomků); vyskytl se i JŠP materiál (10 zlomků); HDP materiál (čtyři zlomky); HDPO materiál (zlomek okraje z láhve); HDPR materiál (zlomek nezdobené výdutě); JDP materiál (čtyři zlomky); JDPO materiál (pět zlomků); JDPR materiál (11 zlomků); na větších fragmentech byly patrné technologické stopy: silně formující obtáčení u 12 fragmentů; vytáčení u zlomku okraje z láhve;

– kon. 1080, hloubka 0–20 cm: 97 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P298687); zlomek mazanice (inv. č. P298691); fragment strusky (inv. č. P298699); drobné nekeramické nálezy – zlomek železného hřebu vyrobeného z hraněné tyčinky, rozměry: délka 6,8 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,4 cm (inv. č. P298704); zlomek železného předmětu – odlomený trn, rozměry: délka 5,2 cm, šířka 0,5–0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P298705); malý zlomek kamenného přeslenu, tvar nelze určit, výzdoba: po obvodu zdoben horizontálními rýhami, rozměry: průměr 2,2 cm, průměr otvoru 0,8 cm (inv. č. P298696);

hloubka 20–40 cm: 116 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P298688); zlomek mazanice (inv. č. P298692); fragmenty malty (inv. č. P298714); drobné nekeramické nálezy – malý zlomek ostří železných sekery, typ neurčen, max. tloušťka 0,6 cm (inv. č. P298707); celý železný hraněný hřeb, s jehlanovitou hlavicí, rozměry: délka 10,3 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,6 cm, hlavice 1,4 × 1,1 cm (inv. č. P298706); tři zlomky železných obrouček z vědra, tvar průřezu půlkulatý, šířka obrouček: 0,7 cm, 0,65 cm, 0,6 cm, tloušťka obrouček: 0,2 cm, 0,3 cm, 0,3 cm (inv. č. P298708–710); fragment skla – pravděpodobně z nádoby, sklo čiré namodralé, jemně opalizující povrch, rozměry zlomku 2 × 1,3 cm, tloušťka skla 0,47 cm (inv. č. P301160); celý kostěný předmět se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček, kloubní báze neopracovaná, hrot kuželovitý, rozměry: max. délka 6,7 cm, délka hrotu 2 cm (inv. č. P298697);

hloubka 40–60 cm: 193 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P298689); rybí kosti a šupiny (inv. č. P298702); 10 zlomků mazanice (inv. č. P298693); 24 fragmentů malty (inv. č. P298715); fragment strusky (inv. č. P298700);

drobné nekeramické i keramické nálezy – zlomek železné rukojeti vědra, tvar průřezu rukojeti válcovitý, ukončení rukojeti hákovité, rozměry: max. tloušťka 0,7 cm (inv. č. P298711); dva zlomky silně zkorodované železné obroučky z vědra, tvar průřezu trojúhelníkový, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P298712/1–2); zlomek keramického tyglíku formovaného v ruce, tvar trychtýřovitý, rozměry: dochovaná šířka horní části 5,7 cm, šířka u dna 4 cm, výška 5 cm, tloušťka stěny 1,1 cm, váha 46 g (inv. č. P298695); celý destičkovitý kamenný brousek se čtyřmi brusnými plochami, rozměry: délka 9,2 cm, šířka 2,4 cm, tloušťka 0,6–1,2 cm (inv. č. P298698);

– kon. 1083; 16 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P298690); rybí kosti a šupiny (inv. č. P298703); zlomek mazanice (inv. č. P298694); šest zlomků malty (inv. č. P298716); fragment strusky (inv. č. P298701); drobné nekeramické nálezy – zlomek železné obroučky z vědra, tvar průřezu trojúhelníkový, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,5 cm (inv. č. P298713).

Poznámka: sídlištní objekt 227 se nacházel v blízkosti zděného nároží (objekt 224) – cca 5 m východně od nároží.

Číslo objektu 228 (č. tabulky 175, obr. 107)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B55–49

Číslo kontextů: 1078, 1096

Stratigrafický vztah: zhruba v polovině byl sídlištní objekt 228 v příčném řezu narušen výkopem recentního liniového objektu.

Zásyp: kon. 1078; ulehlá, tmavě šedá písčité hlína; písek: jemný až střední; u severního rohu objektu u dna byla evidována kumulace větších kamenů s velkým fragmentem nádoby (dno s výdutí); drobné kameny se vyskytovaly v celé mase zásypu.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1096; tvar půdorysu pravděpodobně oválný; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno: hladké ploché; rozměry: zachycená délka 190 cm, šířka 170 cm, hloubka 40 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika – 203 kusů, 1 875 g; rozpoznáno min. 29 keramických jedinců, z toho jedna rekonstruovatelná celá nádoba s dnem vypouklým dovnitř a s plastickou značkou ve formě kříže, nalezena v úrovni 0–20 cm (inv. č. P298717–853); 17 zlomků okraje; tři fragmenty okraje se zdobenou výdutí; 54 fragmentů zdobené výdutě; 60 zlomků nezdobených výdutí; 17 fragmentů dna (jeden kus s technickou značkou); jeden zlomek dna se zdobenou výdutí; 51 zlomků drobných neinventovaných střepů; keramický materiál byl většinou vyroben z HŠP materiálu (131 zlomků); vyskytl se i JŠP materiál (devět zlomků); HDP materiál (šest zlomků); HDPO materiál (zlomek nezdobené výdutě); HDPR materiál (čtyři zlomky); JDPR materiál (zlo-

mek nezdobené výdutě); na větších fragmentech byly patrné technologické stopy: slabě formující obtáčení na jednom zlomku okraje se zdobenou výdutí; silně formující obtáčení u 25 fragmentů; 110 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P298854); rybí kosti a šupiny (inv. č. P298855); pět zlomků mazanice v hloubce 0–20 cm (inv. č. P298856); drobné nekeramické nálezy (vše nalezeno v hloubce 0–20 cm) – celý železný kroužek, pravděpodobně z ochranné zbroje, rozměry: průměr 1 cm, tloušťka drátu 0,2 cm (inv. č. P298857); zlomek železné listovité šipky s trnem, rozměry: dochovaná délka 3,7 cm, délka listu 2,5 cm, délka trnu 1,2 cm, dochovaná max. šířka 1,7 cm, průměr trnu 0,4 cm, váha 4 g (inv. č. P298858); zlomek hraněné železné tyčinky, rozměry: délka 2,4 cm, průměr 0,4 × 0,4 cm (inv. č. P298859).

Poznámka: sídlištní objekt nebyl prozkoumán v úplnosti; východním rohem zasahoval do neodkryté plochy.

Číslo objektu 229 (č. tabulky 176–178, obr. 126, 127, 131, 132)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B60–46, B61–46, B61–45, B60–45

Číslo kontextů: 1031, 1032, 1035, 1036, 1037, 1038, 1039, 1040, 1041, 1042, 1043, 1044, 1045, 1046, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1053, 1054, 1055, 1056

Stratigrafický vztah: zemnice 229 byla v severním rohu porušena výkopem sídlištního objektu 217; východní nároží zemnice s reliktem kamenné pece a část severovýchodní stěny porušoval mladší sídlištní objekt 207. **Zásyp:** kon. 1031; středně ulehlá, tmavě černá písčité hlína; vrstva se nacházela v centrální části objektu, jednalo se o prokles kulturní vrstvy do postupně usadající výplně objektu; max. síla 12 cm, vrstva se nacházela od úrovně podloží do hloubky 12 cm;

– kon. 1032; středně ulehlá, hnědošedá písčité jílovitá hlína s ččkami žlutého písku; max. síla 56 cm, vrstva se nacházela od úrovně podloží do hloubky 56 cm.

Relikty úprav / konstrukce: nekontextováno; relikty kamenné pece; narušena výkopem sídlištního objektu 207; pec byla umístěna ve východním rohu zemnice; destrukce pece zabírala plochu 110 × 100 cm; z konstrukce pece zůstaly pouze drobné kameny vytvářející kumulaci nepravidelného půdorysu; na základě polohy zbytků topeniště můžeme tvrdit, že otvor k topeništi byl orientován k jihozápadu; rozměry zbytků topeniště oválného tvaru 73 × 34 cm;

– 11 sloupových jam zachycených ve dně či u stěn zemnice, souvisejících snad s konstrukcí zahlobené pravděpodobně obytné stavby:

sloupová jáma K01 v jižním rohu zemnice, zásyp jámy tvořila tuhá, středně hnědošedá jílovitá hlína (kon. 1035), půdorys jámy byl oválný, profil neckovitý, rozměry půdorysu 31 × 30 cm, hloubka jámy 28 cm od úrovně dna zemnice (kon. 1036);

sloupová jáma K02 v západním rohu zemnice, zásyp

jámy tvořila tuhá, tmavě hnědá jílovitá hlína (kon. 1037), půdorys jámy byl oválný, profil mísovité, rozměry půdorysu 30 × 20 cm, hloubka jámy 30 cm od úrovně dna zemnice (kon. 1038);

sloupová jáma K03 v severním rohu zemnice, zásyp jámy tvořila tuhá, středně černohnědá jílovitá hlína (kon. 1039), půdorys jámy byl oválný, profil neckovitý, rozměry půdorysu 32 × 30 cm, hloubka jámy 26 cm od úrovně dna zemnice (kon. 1040);

sloupová jáma K04 ve východním rohu zemnice, v blízkosti pece, narušena výkopem sídlištního objektu 207, zásyp jámy tvořila tuhá, středně hnědá jílovitá hlína (kon. 1041), půdorys jámy byl kruhový, profil neckovitý, průměr půdorysu 26 cm, hloubka jámy 40 cm od úrovně dna zemnice (kon. 1042);

sloupová jáma K05 zhruba ve středu jihozápadní stěny zemnice, zásyp jámy tvořila tuhá, tmavě hnědá jílovitá hlína (kon. 1043), půdorys jámy byl oválný, profil neckovitý, rozměry půdorysu 30 × 29 cm, hloubka jámy 33 cm od úrovně dna zemnice (kon. 1044);

sloupová jáma K06 nacházela se u severozápadní stěny zemnice, v blízkosti K09, zásyp jámy tvořila tuhá, tmavě černá jílovitá hlína (kon. 1045), půdorys jámy byl oválný, profil neckovitý, rozměry půdorysu 32 × 30 cm, hloubka jámy 32 cm od úrovně dna zemnice (kon. 1046);

sloupová jáma K07 se nacházela zhruba ve středu severovýchodní stěny zemnice, zásyp jámy tvořila tuhá, středně hnědá jílovitá hlína (kon. 1047), půdorys jámy byl kruhový, profil neckovitý, průměr jámy 20 cm, hloubka jámy 20 cm od úrovně dna zemnice (kon. 1048);

sloupová jáma K08 se nacházela zhruba ve středu severovýchodní stěny zemnice, zásyp jámy tvořila tuhá, tmavě hnědá jílovitá hlína (kon. 1049), půdorys jámy byl oválný, profil neckovitý s jedním stupněm, rozměry půdorysu 43 × 22 cm, hloubka jámy 22 cm od úrovně dna zemnice (kon. 1050);

sloupová jáma K09 se nacházela zhruba ve středu severozápadní stěny zemnice, zásyp jámy tvořil středně ulehlý, středně hnědý hlinitý písek (kon. 1051), půdorys jámy byl kruhový, průměr jámy 26 cm, hloubka jámy 35 cm od úrovně dna zemnice (kon. 1052);

sloupová jáma K10 se nacházela u stěny zemnice u severozápadního okraje destrukce kamenné pece, zásyp jámy tvořila tuhá, středně hnědá jílovitá hlína (kon. 1053), půdorys jámy byl kruhový, profil neckovitý, průměr jámy 20 cm, hloubka jámy 20 cm od úrovně dna zemnice (kon. 1054);

sloupová jáma K11 se nacházela u jihozápadní stěny zemnice, naproti jámě K10, zásyp jámy tvořila tuhá, tmavě černohnědá jílovitá hlína (kon. 1055), půdorys jámy byl kruhový, profil neckovitý s jedním stupněm, průměr jámy 20 cm, hloubka jámy 19 cm od úrovně dna zemnice (kon. 1056).

Výkop: nekontextováno; tvar půdorysu čtvercový;

orientace SV–JZ (rohy stavby směřovaly k hlavním světovým stranám); profil příčný: neckovitý, stěny šikmé / kolmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno: hladké ploché; rozměry: 390 × 390 cm, hloubka 56 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika celkem – 609 kusů, 9 315 g, rozpoznáno min. 105 keramických jedinců (inv. č. P278578–279010);

– kon. 1031; keramika – 85 kusů, 1 254 g, rozpoznáno min. 21 keramických jedinců; 11 zlomků okraje; zlomek okraje se zdobenou výdutí; zlomek okraje s nezdobenou výdutí; 22 fragmentů zdobené výdutě; 32 zlomků nezdobených výdutí; osm fragmentů dna; 10 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u zlomku okraje s nezdobenou výdutí, silně formující obtáčení u 12 zlomků; keramický materiál ze zásypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (58 zlomků); JŠP materiál (dva zlomky výdutě); HDP materiál (tři zlomky); HDPO materiál (zlomek nezdobené výdutě); HDPR materiál (11 zlomků); drobné nekeramické nálezy – celý, ale fragmentárně dochovaný železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet i ostří rovné, rozměry: max. délka 13,8 cm, délka čepele 10 cm, šířka čepele 1,1 cm, délka trnu 3,8 cm (inv. č. P279026); železná dvouramenná skoba z hraněné tyčinky, rozměry: délka 4,8 cm, max. šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm, délka ramen 2,1 a 2,1 cm (inv. č. P279025); kamenný hraněný přeslen o průměru 2,8 cm a výšce 1,9 cm, průměr otvoru 0,9 cm, váha 15 g (inv. č. P279019); celý kostěný předmět se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček, kloubní báze neopracovaná, hrot plochý/kuželovitý, rozměry: max. délka 12,1 cm, délka hrotu 6 cm (inv. č. P279016/1); zlomek kostěného předmětu se zahroceným distálním koncem – tzv. šídlo/proplétáček, hrot plochý, rozměry: dochovaná délka 6,6 cm, délka hrotu 4,7 cm (inv. č. P279016/2); téměř celý srnčí paroh, stopy ořezání u kmenu parohu – růžice parohu odříznutá, váha 33 g (inv. č. P279017/1); podélně i příčně řezaná lodyha jeleního parohu, příprava na výrobu parohové destičky, perlení ještě neodstraněno, váha 49 g (inv. č. P279017/2); zlomek jeleního parohu se stopami řezání, vrypů a záseků, odpad z výroby neurčitěho parohového předmětu, váha 11 g (inv. č. P279017/3); zlomek srnčího parohu se stopami řezání, váha 10 g (inv. č. P279017/4); zlomek destičkovitého kamenného brousku, čtyři brusné plochy, dochované rozměry: délka 5,4 cm, šířka 4,3 cm, tloušťka 0,2–1,2 cm (inv. č. P279020);

– kon. 1032; keramika – 31 kusů, rozpoznáno min. osm keramických jedinců; zlomek okraje (keramické těsto s příměsí slídy); zlomek okraje s nezdobenou výdutí; devět fragmentů zdobené výdutě; 14 zlomků nezdobených výdutí; šest fragmentů dna; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující

obtáčení u zlomku okraje, silně formující obtáčení u šesti zlomků; keramické těsto tvořil zejména HŠP materiál (19 zlomků); vyskytl se i JŠP materiál (zlomek zdobené výdutě); HDP materiál (tři zlomky nezdobené výdutě); HDPR materiál (šest zlomků); JDP materiál (dva zlomky zdobené výdutě); 19 fragmentů zvířecích kostí, 41 g (inv. č. P279012); rybí kosti (inv. č. P279015); 15 zlomků mazanice, 303 g (inv. č. P279014); – kon. 1051 (zásyp K09); keramika – dva fragmenty; okraj se zdobenou výdutí se stopami silně formujícího obtáčení, HDPR materiál; dno se stopami silně formujícího obtáčení, HŠP materiál s příměsí slídy, nekompletní plastická značka: dva soustředné kruhy; – nekontextované nálezy; keramika – 489 kusů, 7 304 g, rozpoznáno min. 74 keramických jedinců; 47 zlomků okraje; devět zlomků okraje se zdobenou výdutí (jeden kus s evidovanou připáleninou); 134 fragmentů zdobené výdutě; 157 zlomků nezdobených výdutí; 37 fragmentů dna; zlomek dna se zdobenou výdutí; 104 drobných neinventovaných střepů; technologické stopy: u fragmentu dna bylo evidováno obtáčení slabě formující, u 77 větších střepů bylo rozpoznáno silně formující obtáčení; keramický materiál ze záspy byl heterogenní: HŠP materiál (250 zlomků); JŠP materiál (čtyři zlomky nezdobených výdutí); HDP materiál (40 zlomků); HDPO materiál (dva zlomky výdutě); HDPR materiál (64 zlomků); JDP materiál (16 zlomků); JDPO materiál (zlomek zdobené výdutě); JDPR materiál (osm zlomků zdobených výdutí); u 10 střepů byla v keramickém materiálu evidována příměs slídy; 253 fragmentů zvířecích kostí, 3 110 g (inv. č. P279011); 18 fragmentů mazanice, 457 g (inv. č. P279013); drobné nekeramické nálezy – kamený dvoukónický přeslen o průměru 3,1 cm a výšce 2 cm, průměr otvoru 1 cm, váha 22 g (inv. č. P279018); zlomek obroučky z vědra, půlkulatý průřez, rozměry: šířka pásku 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P279023); zlomek přehnutého železného plechu o tloušťce 0,3 cm (inv. č. P279024/1); zlomek železného pásku, rozměry: šířka 0,8 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P279024/2); dva přesně neurčitelné zlomky žernovu, svor (inv. č. P279027/1–2); zlomek běhounu, svor, rozměry: tloušťka/okraj 3,4 cm (inv. č. P279027/3); celý žernov, běhoun, svor, průřez středového otvoru nálevkovitý, stopy po papřici, rozměry: průměr 42 cm, tloušťka/okraj 5,2 cm, tloušťka/otvor 5 cm, průměr ovaloidního otvoru 5,5–6,5 cm (inv. č. P279027/4–6).

Poznámka: obytný objekt – zemnice.

Číslo objektu 230 (č. tabulky 179, obr. 109)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B56–47

Čísla kontextů: 1075, 1076

Stratigrafický vztah: sídlištní objekt 230 narušoval severovýchodní konec hrobové jámy H210.

Zásyp: kon. 1075; středně ulehlá, tmavě hnědošedá písčítá hlína; písek: jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1076; tvar půdorysu oválný; orientace SSZ–JJV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé / kolmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno: hladké ploché, mírně se svažující k jiho-jihovýchodu; rozměry: 126 × 68 cm, hloubka 10 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika – 20 kusů, 238 g, rozpoznán min. jeden keramický jedinec (inv. č. P298860–870); jeden zlomek okraje; dva fragmenty okraje se zdobenou výdutí; čtyři fragmenty zdobené výdutě; šest zlomků nezdobených výdutí; sedm zlomků drobných neinventovaných střepů; keramický materiál byl vyroben z HŠP materiálu (pět zlomků nezdobených výdutí); vyskytl se i JŠP materiál (zlomek zdobené výdutě); HDP materiál (zlomek zdobené výdutě); JDPO materiál (zlomek nezdobené výdutě); JDPR materiál (pět zlomků); na větších fragmentech byly patrné technologické stopy: silně formující obtáčení u tří fragmentů okraje; 17 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P298871); lidská kost, pravděpodobně z narušeného H210 (inv. č. P298875); 10 zlomků malty (inv. č. P298876); drobné nekeramické nálezy – zlomek železného pásku ohnutého na jednom konci do oblouku, druhý konec mírně prohnutý, rozměry: délka 8,7 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm, (inv. č. P298872/1); zlomek železného páskového kování, větší část pásku je záměrně tvarována do půlobloubku, jeden konec je roztepán do ploché oválné hlavice, na dorsální straně hlavice je patrný jeden nýt; rozměry: délka 7,9 cm, šířka 0,6–1,4 cm, tloušťka 0,2–0,3 cm (inv. č. P298872/2); v úrovni 0–20 cm byly nalezeny tři fragmenty obrouček z vědra, tvar průřezu půlkulatý, rozměry: šířka 0,7 cm, 0,7 cm, 0,6 cm, tloušťka u všech 0,3 cm (inv. č. P298873/1–2, P298874).

Poznámka: –

Číslo objektu 231 (č. tabulky 179, obr. 120)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B58–49

Čísla kontextů: 1086, 1090 (F364); 1077, 1091 (F365)

Stratigrafický vztah: fakt F365 (kumulace střepů z jedné nádoby, bez označení objektovým číslem) byl narušen výkopem sídlištního objektu 231 (fakt F364).

Zásyp: kon. 1086; ulehlá, tmavě šedá písčítá hlína; písek: jemný, střední až hrubý; zásyp byl bohatý na drobné kamínky; byl silně prorostlý kořenovým systémem blízkého stromu;

– fakt F365, kon. 1077; kumulace fragmentů z jedné nádoby pražského typu; kolem střepů ulehlý, středně šedý hlinitý písek jemné až střední zrnitosti; tvar uložení v ploše nepravidelný; rozměry uložení v ploše 62 × 50 cm.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1090; tvar půdorysu nezjištěn; orientace neurčitelná; profil v diagonále: neckovitý s jedním stupněm, stěny šikmé přímé, profil příčný i podélný:

nesledováno, dno: nepravidelné konkávní, s mírným sklonem; rozměry: délka diagonály v profilu 190 cm, šířka (od severního rohu k profilu) 100 cm, hloubka 50 cm od úrovně začistěného podloží;

– fakt F365, kon. 1091; tvar půdorysu nepravidelný; orientace SSZ–JJV; profily: nesledováno, dno: nepravidelné, ploché; rozměry: 58 × 50, hloubka 6 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: kon. 1086; keramika – 180 kusů, 2 097 g, rozpoznáno min. 23 keramických jedinců (inv. č. P298877–P299006); 13 zlomků okraje; dva fragmenty okraje se zdobenou výdutí; 52 fragmentů zdobené výdutě; 54 zlomků nezdobených výdutí (jeden zlomek s reparačním otvorem); devět fragmentů dna; 50 zlomků drobných neinventovaných střepů; keramický materiál byl většinou vyroben z HŠP materiálu (103 zlomků); vyskytl se i JŠP materiál (čtyři zlomky); HDP materiál (14 zlomků); HDPR materiál (sedm zlomků zdobených výdutí); JDPR materiál (zlomek zdobené výdutě); TJ materiál (zlomek nezdobené výdutě); na větších fragmentech byly patrné technologické stopy: silně formující obtáčení u šesti fragmentů; 18 fragmentů mazanice (inv. č. P299009); umělá úroveň 0–20 cm: 125 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P299007); fragment strusky (inv. č. P299012); drobné nekeramické nálezy – zlomek železné obroučky z vědra půlkulatého průřezu, rozměry: šířka obroučky 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P299014/1); zlomek železné obroučky z vědra půlkulatého průřezu, rozměry: šířka obroučky 0,8 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P299015); zlomek železného plechu o tloušťce 0,25 cm (inv. č. P299014/2); umělá úroveň 20–40 cm: 297 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P299008); rybí kosti a šupiny (inv. č. P299011); drobné nekeramické nálezy – zlomek čepele železného srpů s plochým hřbetem, rozměry: šířka čepele 1,6 cm, tloušťka čepele 0,3 cm, váha 14 g (inv. č. P299014); zlomek kostěného předmětu se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček, hrot plný plochý/kuželovitý, rozměry: dochovaná délka 5,7 cm, délka hrotu 4,2 cm (inv. č. P299010);

– kon. 1077; nádoba pražského typu; rekonstruovaná z pěti zlomků okraje s nezdobenou výdutí, 32 zlomků nezdobených výdutí a jednoho fragmentu dna, váha střepů 630 g (inv. č. P301080/1–38).

Poznámka: kumulace střepů (F365) nebyla označena samostatným číslem objektu a v písemné dokumentaci je přiřazena k objektu 231, i když se jedná o stratigraficky starší kontext; snad jde o pozůstatek nerozpoznaného časně slovanského sídlištního objektu; jižní část objektu 231 zasahovala do neodkryté části plochy a zůstala tedy neprozkoumána.

Číslo objektu 232 (č. tabulky 180–182, obr. 110, 111)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B56–48, B56–49

Čísla kontextů: 1081, 1089, 1098, 1121, 1122, 1144, 1145, 1159

Stratigrafický vztah: severozápadní konec sídlištního objektu 232 byl porušen výkopem hrobové jámy H215.

Zásyp: kon. 1144 (shodný s kon. 1121); středně ulehlá, tmavě šedá písčité hlína s výskytem drobných a malých kamenů a uhlíků; písek: jemný až střední, jemná frakce byla velmi výrazná; uhlíky se kumulovaly zejména na rozhraní kon. 1121 a kon. 1122; max. síla vrstvy 33 cm; výskyt vrstvy od 0 do 33 cm od úrovně podloží; – kon. 1145 (shodný s kon. 1122 a kon. 1089); středně ulehlá až ulehlá, tmavě šedá místy až černá písčité hlína s výskytem drobných a malých i větších kamenů a uhlíků; písek: jemný až střední; uhlíky se kumulovaly zejména na rozhraní kon. 1121 a kon. 1122; max. síla vrstvy 39 cm; výskyt vrstvy od 23 do 67,5 cm od úrovně podloží; v jihovýchodní části se cca 20 cm nad dnem objektu vyskytla kruhová popelovitá čůčka o průměru 40 cm, obsahovala velké uhlíky, mazanici s otiskem prutu a zvířecí kosti;

– kon. 1081; uloženina dokumentovaná v ploše; v hloubce asi 25 cm od úrovně podloží se vyskytla kumulace pěti hliněných závaží z vertikálního tkalcovského stavu spolu s velkým kusem mazanice s otiskem prutu; pod mazanicí se nacházela 1 cm silná vrstva karbonizované hmoty (závaží i mazanice patřili úrovně ke kon. 1121 a 1144);

– kon. 1098; uloženina dokumentovaná v ploše; v jihovýchodní čtvrtině objektu bylo těsně pod úrovní podloží objeveno větší množství zvířecích kostí, část z nich v anatomické poloze; u kostí byly nalezeny fragmenty keramiky a zlomky svoru; kosti i artefakty se nacházely v ulehlé, tmavě šedé písčité hlíně; písek jemný až střední; kumulace měla nepravidelný tvar o rozměrech 50 × 28 cm; max. síla vrstvy 16 cm (kosti patřily úrovně ke kon. 1121 a 1144).

Relikty úprav / konstrukce: k relikvům konstrukcí patřily zřejmě kameny podél stěn výkopu a také fragmenty mazanice s otisky konstrukčních prvků; nic však nebylo nalezeno v primární poloze.

Výkop: kon. 1159; tvar půdorysu oválný; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý s jedním stupněm, stěny šikmé přímé, profil: nesledováno, dno: nepravidelné ploché; rozměry: dochovaná délka 300 cm, šířka 194 cm, hloubka 67,5 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: z povrchu zásypu objektu (z úrovně začistěného podloží); devět fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P299730);

– keramika celkem – 967 kusů, 9731 g, rozpoznáno min. 114 keramických jedinců (inv. č. P299016–724);

– kon. 1121; keramika – 473 kusů, 6 021 g, rozpoznáno min. 83 keramických jedinců; 57 zlomků okraje; sedm zlomků okraje se zdobenou výdutí; zlomek okraje s nezdobenou výdutí; 198 fragmentů zdobené výdutě; 183 zlomků nezdobených výdutí (jeden fragment silně druhotně přepálen); 27 fragmentů dna (jeden kus s technickou značkou); u větších fragmen-

tů byly rozpoznány technologické stopy: silně formující obtáčení u 49 zlomků; slída v keramickém těstu byla evidována u pěti fragmentů (čtyři výdutě, jedno dno); keramický materiál ze záspy byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (340 zlomků); JŠP materiál (12 zlomků výdutě); HDP materiál (47 zlomků); HDPO materiál (12 zlomků); HDPR materiál (52 zlomků); JDP materiál (šest zlomků); JDPR materiál (tři zlomky zdobené výdutě); 260 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P299728); lidské kosti, pravděpodobně intruze z hrobu H215 (inv. č. P299765); 19 fragmentů mazanice (inv. č. P299734); dva fragmenty malty (inv. č. P299768); drobné nekeramické nálezy – zlomek železné sekerovité hřivny, tvar otvoru oválný, tvar týlu žlábkovitý s laloky, typ II (podle *Dostál 1983*), zachována je část s krčkem a celou týlní částí s otvorem; celý list je odlomen, rozměry: max. délka 6,8 cm, max. šířka 1,9 cm, tloušťka 0,5 cm, otvor 0,7 × 0,3 cm, váha 17 g (inv. č. P299761); odlomený trn z nedefinovatelného železného předmětu, rozměry: délka 6,5 cm, šířka 0,5–0,8 cm, tloušťka 0,4–0,7 cm (inv. č. P299754);

- předměty bez udání kontextu, ale s uvedenou hloubkou 0–20 cm, která je přičleňuje ke kon. 1121; 224 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P299725); 25 fragmentů mazanice (inv. č. P299731); drobné nekeramické nálezy – zlomek páskového kování složeného ze dvou k sobě splených železných pásků, jeden pásek má provrtané čtyři kruhové otvory pravidelně rozmístěné ve dvou řadách; rozměry: šířka 1,6 cm, tloušťka 0,1 cm (inv. č. P299753/1–2); zlomek železné dvouramenné hraněné skoby, rozměry: délka 3,6 cm, max. šířka 0,5 cm, tloušťka 0,25 cm, délka dochovaného ramena 1,7 cm (inv. č. P299758); zlomek železné obroučky z vědra půlkulatého průřezu, rozměry: šířka obroučky 0,65 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P299762); zlomek trnu nože, průřez trnu obdélníkový, přechod hřbetu k trnu plynulý, ostří k trnu zkosené (inv. č. P299764/2); zlomek železné hřivny s krčkem a částí otvoru, typ II (podle *Dostál 1983*), rozměry: max. délka 4,5 cm, max. šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm, váha 1 g (inv. č. P299763/1); zlomek železného plechu o tloušťce 0,2 cm (inv. č. P299763/2); zlomek železného plechu o tloušťce 0,3 cm (inv. č. P299764/1); zlomek skleněného tzv. hladítka složeného ze dvou fragmentů, barva skla průsvitná olivově zelená, povrch opalizuje, na povrchu patrná značná degradace materiálu, zlomek pravděpodobně souvisí s inv. č. P301162/1–3 – zlomky z jednoho artefaktu, váha 7 g (inv. č. P301161); zlomek skleněného tzv. hladítka složeného ze čtyř kusů, barva skla průsvitná olivově zelená, povrch opalizuje, na povrchu patrná značná degradace materiálu, pravděpodobně souvisí s inv. č. 301161 – zlomky z jednoho artefaktu, min. tloušťka 3,2 cm, váha 9 g (inv. č. P301162/1–3);
- kon. 1122; keramika – 187 kusů, 2 526 g, rozpoznáno min. 29 keramických jedinců; 19 zlomků okraje;

čtyři zlomky okraje se zdobenou výdutí; 76 fragmentů zdobené výdutě; 79 zlomků nezdobených výdutí (jeden fragment silně druhotně přepálen); devět fragmentů dna (jeden kus s technickou značkou); u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: silně formující obtáčení u 20 zlomků; keramický materiál ze záspy byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (129 zlomků); JŠP materiál (osm zlomků výdutě); HDP materiál (10 zlomků); HDPO materiál (pět zlomků); HDPR materiál (32 zlomků); JDP materiál (dva zlomky z výdutě); 332 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P299729); 14 fragmentů mazanice (inv. č. P299735); vzorky uhlíku (inv. č. P299750); drobné nekeramické nálezy – zlomek železného pásku o šířce 1,3 cm a tloušťce 0,5 cm (inv. č. P299760); zlomek kamenného bochánkovitého přeslenu o výšce 1,6 cm, průměr otvoru 0,8 cm, otvor se od jedné základny ke druhé zužuje (inv. č. P299738);

- nálezy bez udání kontextu, ale s uvedenou hloubkou 40–60 cm, která je přičleňuje ke kon. 1122; 143 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P299727); rybí kosti a šupiny (inv. č. P299747); 39 fragmentů mazanice (inv. č. P299733); tři fragmenty malty (inv. č. P299767); vzorky uhlíku (inv. č. P299749); drobné nekeramické i keramické nálezy – železné nůžky ve zlomcích, nože byly pevně spojeny dohromady korozními produkty, péro nůžek nemá pravidelný obloukovitý tvar, rozměry: délka 21,6 cm, délka ostří nože 10,6 cm, šířka čepele 2,9 cm, tloušťka čepele 0,5 cm, šířka ramena 0,9 cm, tloušťka ramena 0,5 cm, délka ramena 11,6 cm, průměr „oblouku“ péra 1,3 cm, šířka „oblouku“ 2,7 cm (inv. č. P299752/1–3); zlomek keramického tyglíku formovaného v ruce, tvar neurčitý, dno chybí, známky silného přepálení, keramická hmota sklovitá, rozměry: max. průměr 3 cm, výška zlomku 3 cm, tloušťka stěny 0,9–1 cm (inv. č. P299737);
- kon. 1081; nález hliněných závaží z vertikálního tkalcovského stavu; velmi malý fragment keramického závaží neurčitého tvaru a rozměrů (inv. č. P299740); zlomek hliněného závaží neurčitého tvaru a rozměrů (inv. č. P299741/1); zlomek hliněného závaží bochánkovitého tvaru, na obou vrcholech u otvoru mírně zploštělé, rozměry: max. průměr 11,5 cm, výška 6,7 cm, průměr otvoru 1,7 cm, váha 670 g (inv. č. P299741/2); celé hliněné závaží bochánkovitého tvaru, na obou vrcholech u otvoru mírně zploštělé, rozměry: max. průměr 12,8 cm, výška 5,5 cm, průměr otvoru 1,8 cm, váha 783 g (inv. č. P299742); celé hliněné závaží bochánkovitého tvaru, na obou vrcholech u otvoru mírně zploštělé, rozměry: max. průměr 11,4 cm, výška 5,5 cm, průměr otvoru 1,9 cm, váha 770 g (inv. č. P299743); zlomek hliněného závaží kulovitého tvaru, na obou vrcholech u otvoru mírně zploštělé, rozměry: max. průměr 10,9 cm, výška 7,2 cm, průměr otvoru 1,7 cm, váha 781 g (inv. č. P299744); zlomek hliněného závaží ve velmi fragmentárním stavu, tvar pravděpodob-

ně bochánkovitý, nelze přesně definovat celkový tvar a rozměry, váha 480 g (inv. č. P299746);

– nálezy bez kontextu; hloubka 20–40 cm (nálezy z rozhraní kon. 1121, 1144 a kon. 1122, 1145, 1089); fragment pekáče (inv. č. P299736); 151 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P299726); 19 fragmentů mazanice (inv. č. P299732); fragmenty strusky (inv. č. P299751); tři zlomky malty (inv. č. P299766); vzorky uhlíku (inv. č. P299748); drobné nekeramické nálezy – velmi malý fragment železné čepele nože, ostří zkorodované a poškozované, hřbet rovný rozměry: tloušťka čepele 0,4 cm (inv. č. P299755); fragmentárně dochovaná železná rukojeť vědra (ve třech zlomcích), průřez rukojeti hraněný, ukončení rukojeti hákovité, rozměry: tloušťka 0,6 cm (inv. č. P299756/1–3);

– nálezy bez kontextu; bez udání hloubky; keramika – 307 kusů, 1 184 g, podařilo se rozpoznat min. dva keramické jedince; dva zlomky okraje; 305 drobných neinventovaných střepů; u obou okrajů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení; keramika byla vyrobena z HŠP materiálu; drobné keramické i nekeramické nálezy – zlomek hliněného závaží ve velmi fragmentárním stavu, tvar pravděpodobně bochánkovitý, nelze přesně definovat celkový tvar a rozměry, váha 184 g (inv. č. P299745); zlomek železného plechu o tloušťce 0,3 cm (inv. č. P299757); zlomek železné ostruhy, zachována pouze zkorodovaná ploténka, typ nelze určit, nezřetelný průřez ramena, ploténka obdélníkového tvaru, výzdoba nečitelná, na spodní straně u kraje ploténky je patrný jeden nýt, rozměry ploténky: délka 1,6 cm, šířka 2 cm, tloušťka 0,5 cm, (inv. č. P299759); celý hranolovitý kamenný brousek, čtyři brusné plochy, rozměry: max. délka 12,3 cm, šířka 6 cm, tloušťka 1,4–2,5 cm (inv. č. P299739).

Poznámka: –

Číslo objektu 233 (č. tabulky 183, obr. 115, 120)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B58–49, B57–49

Čísla kontextů: 1087, 1097, 1110, 1113

Stratigrafický vztah: sídlištní objekt 233 byl narušen recentní jámou pro zasazení stromu lichtenštejnské aleje.

Zásyp: kon. 1087; ulehlá, středně šedá písčité hlína s výskytem drobných a malých kamenů; písek: jemný až střední; max. síla vrstvy 21 cm; výskyt vrstvy od 0 do 21 cm od úrovně podloží; svrchní vrstva zásypu objektu;

– kon. 1097; kumulace drobných a malých kamenů obklopených ulehlou středně šedou písčitou prachovou hlínou; nacházely se nad plochou velmi tvrdě vypáleného topeniště, které bylo původně součástí pyrotechnologického zařízení; kumulace měla čtvercový tvar s rozměry 110 × 86 cm; síla vrstvy se pohybovala mezi 8 až 13 cm; výskyt vrstvy od 0 do 13 cm od úrovně podloží; snad se jedná o relikt kamenné konstrukce, která kryla topeniště;

Relikty úprav / konstrukce: kon. 1110; zbytky velmi tvrdě vypáleného hliněného výmazu topeniště; hliněný povrch topeniště byl hrubě hlazený; kruhový výmaz měl průměr 50–54 cm; síla výmazu 5 cm; zbytky topeniště se nacházely na dně, uprostřed mělce zahloubeného objektu; s kon. 1110 snad souvisí kontext 1097.

Výkop: kon. 1113; tvar půdorysu nepravidelný kruhový; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé konkávní, profil: nesledováno, dno: hladké konkávní; rozměry: max. délka 145 cm, max. šířka 140 cm, hloubka 15 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika – 39 kusů, 1 743 g, rozpoznáno min. devět keramických jedinců (inv. č. P299769–803); jeden zlomek okraje; pět zlomků okraje s nezdobenou výdutí; 26 zlomků nezdobených výdutí; sedm fragmentů dna (z toho pět masivních kotlíkovitých den); u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: u 10 zlomků formování v ruce; slabě formující obtáčení bylo evidováno u dvou den; keramický materiál ze zásypu byl vyroben pouze z HŠP materiálu; jedná se o keramiku pražského typu; 24 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P299804); tři fragmenty mazanice (inv. č. P299805).

Poznámka: relikt časně slovanského pyrotechnologického zařízení.

Číslo objektu 234 (č. tabulky 183–184, obr. 111, 115)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B57–49, B56–49

Čísla kontextů: 1127, 1138, 1173

Stratigrafický vztah: sídlištní objekt 234 byl narušen recentní jámou pro zasazení stromu lichtenštejnské aleje; část již zaniklé zemnice 234 byla zřejmě poničena stavební činností spojenou se sídlištním objektem 225 – kamenná pec, která byla velmi pravděpodobně součástí objektu nadzemní konstrukce.

Zásyp: kon. 1127; středně ulehlá, středně hnědá písčité hlína; písek: jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: zbytky kamenné pece nacházející se ve východním rohu zemnice; o konstrukci pece nelze říci nic konkrétního; dochovalo se pouze několik kamenů, které byly navíc redeponovány; rozměry destrukce pece: 120 × 33 cm, dochovaná výška 24 cm.

Výkop: kon. 1173; tvar půdorysu nepravidelný čtvercový; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil: nesledováno, dno: hladké ploché; v západním rohu se rýsoval oválný výklenek o rozměrech 105 × 45 cm a max. hloubce 19 cm od úrovně podloží; může se jednat o relikt vstupu do objektu; rozměry zemnice: délka 382 cm (s tzv. vchodovým výklenkem 427 cm), šířka u jihovýchodní stěny 240 cm, šířka u severozápadní stěny 258 cm (s výklenkem 275 cm); hloubka 19–20 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika – 111 kusů, 3244 g, rozpoznáno min. 16 keramických jedinců, z toho jedna celá nádoba z mladší fáze keramiky pražského typu (inv. č. P299806–889, čísla

P299882–889 pochází z kon. 1138 – destrukce pece); šest zlomků okraje; jeden zlomek okraje se zdobenou výdutí; dva zlomky okraje s nezdobenou výdutí; 19 fragmentů zdobené výdutě; 55 zlomků nezdobených výdutí; devět fragmentů dna (z toho 5 kusů kotlíkovitých, jeden fragment s plastickou značkou ve formě kříže); 19 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: sedm kusů se stopami ruční modelace; silně formující obtáčení u 49 zlomků (z toho 45 kusů pochází z jedné nádoby); keramický materiál ze zásypu byl většinou HŠP (43 zlomků); rozpoznány byly i další kvality keramického těsta: JŠP materiál (zlomek nezdobené výdutě); HDP materiál (zlomek zdobené výdutě); HDPO materiál (46 zlomků, z toho 45 z jedné nádoby); JDPR materiál (zlomek okraje se zdobenou výdutí); 33 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P299890–891); čtyři zlomky mazanice (inv. č. P299893); drobné nekeramické nálezy – celá železná rombická šipka s trnem, rozměry: max. délka 7 cm, délka listu 4 cm, max. šířka 2,2 cm, délka trnu 3 cm, tloušťka 0,3 cm, váha 10 g (inv. č. P299894); zlomek železného pásku, rozměry: šířka 1,5 cm, tloušťka 0,4 cm (inv. č. P299895); – kon. 1138; čtyři fragmenty zvířecích kostí (inv. č. P299892).

Poznámka: zbytky časně slovanské zemnice.

Číslo objektu 235 (č. tabulky 185, obr. 108, 109)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B56–47, B56–46

Čísla kontextů: 1064, 1088, 1101

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 1064; zásyp objektu patrný již v nadložní vrstvě ve formě půloválu o rozměrech 120 × 112 cm; kvalita výplně: ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína s výskytem drobných až středně velkých kamenů a s drobkou malty; písek: jemný až střední; síla vrstvy 22 cm; výskyt vrstvy od úrovně podloží až 22 cm nad úroveň podloží;

– kon. 1088; ulehlá, středně šedá písčité hlína s výraznějším výskytem drobných až středně velkých kamenů oproti kon. 1064, ale s méně výraznou příměsí drobků malty; písek: jemný až střední; síla vrstvy 30 cm; výskyt vrstvy 0 až 30 cm od úrovně podloží.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1101; tvar půdorysu nepravidelný oválný; orientace SZZ–JVV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: neckovitý s jedním stupněm, stěny šikmé přímé, dno: nepravidelné ploché / konkávní; jihovýchodo-východní část objektu byla mělká a stupňovitě se napojovala na hlubší severozápad-západní část výkopu; rozměry: délka 177 cm, šířka 103 cm, hloubka stupně 8 cm, šířka stupně 36 cm, hloubka objektu 30 cm od úrovně začistěného podloží (s nadložním kon. 1064 je to 52 cm).

Nálezy: keramika – 64 kusů, 600 g, rozpoznáno min. sedm keramických jedinců (inv. č. P299896–951); pět

zlomků okraje; tři zlomky okraje se zdobenou výdutí; zlomek okraje s nezdobenou výdutí; 16 fragmentů zdobené výdutě; 17 zlomků nezdobených výdutí; dva fragmenty dna; 20 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: silně formující obtáčení u 10 zlomků; keramický materiál ze zásypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (26 zlomků); HDPO materiál (zlomek dna); HDPR materiál (zlomek zdobené výdutě); JDP materiál (dva zlomky zdobené výdutě); JDPO (13 zlomků); JDPR (zlomek nezdobené výdutě); 175 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P299952); pět fragmentů mazanice (inv. č. P299953); 32 fragmentů malty (inv. č. P29995); drobné nekeramické nálezy – fragment železného plechu, tvarovaný do širokého pásu, na jedné straně je plech zastřížený či tvarovaný do půloblouku, na opačném konci zaoblení je mírně, zřejmě nezáměrně prohnutý, rozměry: délka 8,4 cm, šířka 5,4 cm, tloušťka 0,3–0,5 cm (inv. č. P299955); zlomek železného kování, jeden konec je roztepán do plochy s jedním kruhovým otvorem pro nýt, další část kování tvoří tyčinka obdélného průřezu, tyčinkovitá část je ohnutá do oblouku a konec se mírně rozšiřuje, rozměry: délka 4,3 cm, šířka 2,3 cm, tloušťka 0,2–0,4 cm (inv. č. P299956); zlomek železného pásku; rozměry: šířka 2,2 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P299958); zlomek železné obroučky z vědra, průřez obroučky půlkulatý, rozměry: průměr obroučky 26 cm, šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P299957); zlomek kamenného brousku, čtyři brusné plochy, fragment má půloválný tvar s mírně zašpičatělým neporušeným koncem, obroušen je po celé ploše, může se jednat o reutilizovaný fragment neolitické sekerky; rozměry: tloušťka 1,6 cm (inv. č. P299954).

Poznámka: –

Číslo objektu 236 (č. tabulky 185, obr. 108)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B56–46

Čísla kontextů: 1111, 1117, 1118

Stratigrafický vztah: kon. 1111 (snad relikv pyrotechnologického zařízení) nasedá na kon. 1117 (zásyp objektu 236); jedná se tedy pravděpodobně o superpozici dvou různých sídlištních aktivit, které byly dokumentovány pod objektovým číslem 236.

Zásyp: kon. 1117; ulehlá, středně béžová písčité prachová hlína s výskytem malých až velkých kamenů; písek: jemný až střední; max. síla vrstvy 34 cm, výskyt vrstvy od 0 po 34 cm od úrovně podloží; na rozhraní kulturní vrstvy a podloží ležely čtyři velké kameny, které pravděpodobně souvisely s již odebraným kontextem 1111; na profilu – v místě kde objekt zasahoval do nezkoumané části (severní profil sondy), byl patrný asi 0,5 cm silný proužek mazanice vrstvy, která byla jakostně srovnatelná s nálezem mazanice na kamenech z kon. 1111; na tuto mazanice vrstvu nasedaly již zmiňované čtyři kameny.

Relikty úprav / konstrukce: kon. 1111; obdélníková kumulace velkých kamenů, kumulace byla patrna již v nadložní vrstvě, síla vrstvy v úrovni nad podloží byla 14 cm a cca 10 pod úrovní podloží; kamenná kumulace se nacházela nad zahloubenou severozápadní částí objektu 236; část destrukce byla bohužel odtěžena během odebírání kamenů z nadložní vrstvy; kamenná kumulace měla v ploše rozměry 68 × 46 cm; na okraji kumulace ležely kameny ve svislé nebo šikmé poloze; uvnitř kumulace ležely kameny naplocho; na těchto plochých kamenech byly evidovány zbytky mazanického výmazu, který se při vyzvedávání lámal a drolil; snad je jedná o relikty blíže nespecifikovaného pyrotechnologického zařízení.

Výkop: kon. 1118; tvar půdorysu a orientaci nelze specifikovat (objekt nebyl zkoumán v úplnosti); profil příčný: neckovitý s dvěma stupni, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno: hladké ploché; rozměry: šířka v místě profilu 144 cm (horní hrana), 64 cm (dolní hrana), hloubka západního stupně 18 cm, šířka stupně 18 cm, hloubka východního stupně 12 cm, šířka stupně 11 cm, hloubka objektu 34 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika – 13 kusů, 105 g, podařilo se rozpoznat min. tři keramické jedince (inv. č. P299960–972); zlomek okraje (keramické těsto obsahovalo slídu); tři fragmenty zdobené výdutě; zlomek nezdobené výdutě; dva fragmenty dna (jeden kus se stopami silně formujícího obtáčení); šest drobných neinventovaných střepů; keramika ze zásypu byla vyrobena většinou z HŠP materiálu (pět zlomků); vyskytl se i HDPR materiál (zlomek zdobené výdutě); JŠP materiál (zlomek dna); 45 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P299973); fragment mazanice (inv. č. P299974); tři zlomky malty (inv. č. P299975).

Poznámka: sídlištní objekt nebyl zkoumán v úplnosti; část zasahuje do nezkoumané plochy (čtverec B56–45); pravděpodobně jde o superpozici dvou sídlištních objektů nebo o dvě fáze jednoho objektu.

Číslo objektu 237 (č. tabulky 185, obr. 109)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B56–47

Číslo kontextů: 1065, 1123, 1126

Stratigrafický vztah: mělký sídlištní objekt 237 se nacházel za zděným nárožím objektu 224 a částečně byl překryt kamenno-maltovou destrukcí z této podezděné stavby; fragmenty malty se však nacházely také ve výplni objektu 237, nelze tedy přesně charakterizovat stratigrafický vztah obou objektů.

Zásyp: kon. 1065; zásyp objektu patrný již v nadložní vrstvě; obrys objektu se jevil jako nepravidelný; rozměry uložení nad úrovní podloží: šířka 120 cm, délka nebyla zaznamenána; kvalita výplně: ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína s výskytem drobných a malých kamenů a s poměrně hojným výskytem drobných fragmentů malty; písek: jemný až střední; síla vrstvy 22 cm;

výskyt vrstvy od úrovně podloží až 22 cm nad úroveň podloží;

– kon. 1123; středně ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína s výraznějším výskytem drobných zlomků malty oproti kon. 1065; kameny nebyly evidovány; písek: jemný až střední; síla vrstvy 4,5 cm; výskyt vrstvy 0 až 4,5 cm od úrovně podloží.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1126; tvar půdorysu oválný; orientace S–J; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno: hladké ploché; rozměry: 130 × 85 cm, hloubka objektu 4,5 cm od úrovně začistěného podloží (s nadložním kontextem 1065 je hloubka objektu 26,5 cm).

Nálezy: kon. 1123; dva fragmenty mazanice (inv. č. P299976); tři zlomky malty (inv. č. P299977).

Poznámka: zásyp objektu byl patrný již v nadložní vrstvě (v úrovni UR03).

Číslo objektu 238 (č. tabulky 186–188, obr. 109, 110, 113, 114)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B56–48, B57–48, B57–47, B56–47

Číslo kontextů: 1148, 1158

Stratigrafický vztah: výkop sídlištního objektu 238 narušoval zásyp sídlištního objektu 246; objekt 238 byl u delší jihozápadní stěny narušen severovýchodním koncem hrobové jámy hrobu H212.

Zásyp: kon. 1148; ulehlá, tmavě hnědošedá písčité hlína s výskytem drobných a malých kamenů; písek: jemný až střední, jemná frakce je velmi výrazná; max. síla vrstvy 53 cm.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1158; tvar půdorysu oválný; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno: hladké ploché s mírným sklonem k jihovýchodu; rozměry: 288 × 140 cm, hloubka objektu 40–50/53 cm od úrovně začistěného podloží (na severozápadní straně byl objekt trochu mělký).

Nálezy: keramika celkem – 554 kusů, 6 855 g, rozpoznáno min. 64 keramických jedinců (inv. č. P299978–P300401);

– kon. 1148; hloubka 0–20 cm; keramika – 300 kusů, 2 873 g, rozpoznáno min. 19 keramických jedinců; 12 zlomků okraje; tři zlomky okraje se zdobenou výdutí; 44 fragmentů zdobené výdutě; 35 zlomků nezdobených výdutí; čtyři fragmenty dna (jeden kus s plasticou značkou – dno dovnitř vypouklé, motiv značky neidentifikován); dva zlomky dna se zdobenou výdutí; 200 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: silně formující obtáčení u 11 zlomků; keramický materiál ze zásypu byl většinou HŠP (81 zlomků); vyskytl se také JŠP materiál (čtyři zlomky výdutě); HDPR materiál (dva zlomky nezdobené výdutě); HDPR materiál (11 zlomků); JDPR materiál (dva zlomky nezdobené výdutě);

329 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P300402); rybí kosti (inv. č. P300403); rybí šupiny (inv. č. P300423); 28 kusů mazanice (inv. č. P300408); zlomky malty (inv. č. P300450); fragmenty lidských kostí (inv. č. P300448, pravděpodobně z hrobu H212); vzorky uhlíku (inv. č. P300421); drobné nekeramické nálezy – dva zlomky z železné ostruhy, typ IA (podle *Hrubý 1955*), oblouk parabolický, tvar bodce hraněný jehlancovitě zakončený, ramena trojúhelníkového průřezu zakončená obdélníkovou destičkou, výzdoba ploténky nezřetelná – nedochováno, část ploténky je odlomena, viditelný je příčný žlábek se dvěma otvory pro nýty, rozměry: max. tloušťka 0,4 cm, délka bodce 2,4 cm, tloušťka bodce 0,8 × 1 cm, rozměry ploténky: délka 2,1 cm, šířka 2 cm, tloušťka 0,35 cm (inv. č. P300425/1–2); blíže nespecifikovaný železný nástroj, jedna část je masivnější, hraněného průřezu – připomíná tvar listu zakončený tupou špicí, na druhé straně je předmět zakončen trnem (nebo hrotem), průřez je hraněný, rozměry: délka 6,2 cm, šířka 0,3–1,1 cm, tloušťka 0,3–0,6 cm; váha 14 g (inv. č. P300442); téměř celý drobný železný nůž s trnem trojúhelníkového průřezu (ulomena je část trnu a špička čepele), hřbet i ostří rovné, rozměry: délka 5,3 cm, délka čepele, 4,3 cm, šířka čepele 0,9 cm (inv. č. P300432); zlomek neurčitého tyčinkovitého předmětu, jeden konec je ukončen hákovitě (snad se jedná o zlomek skoby), tvar průřezu hraněný, rozměry: délka 5,4, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,5 cm (inv. č. P300431); zlomek železné obroučky z vědra, půlkulatý průřez, šířka pásku 0,7 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P300434); hloubka 20–40 cm; keramika – 119 kusů, 2 092 g, rozpoznáno min. 24 keramických jedinců; 11 zlomků okraje; tři zlomky okraje se zdobenou výdutí; 75 fragmentů zdobené výdutě; 15 zlomků nezdobených výdutí; 15 fragmentů dna; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: silně formující obtáčení u 22 zlomků; u 16 fragmentů byla identifikována na vnitřní straně střepu připálenina; keramický materiál ze zásypu byl většinou HŠP (69 zlomků); vyskytl se také JŠP materiál (16 zlomků); HDP materiál (18 zlomků); HDPR materiál (10 zlomků); JDP materiál (zlomek zdobené výdutě); JDPO materiál (tři zlomky zdobené výdutě); JDPR materiál (dva zlomky: výduť, dno); 750 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P300404); rybí kosti (inv. č. P300405); rybí šupiny (inv. č. P300424); 11 kusů mazanice (inv. č. P300409); dva zlomky malty (inv. č. P300451); skleněná struska (inv. č. P300411); drobné nekeramické nálezy – celý železný nůž s trnem obdélníkového průřezu, hřbet rovný, ostří k hrotu obloukovitě zvednuté, ostří nože zkorodované, rozměry: max. délka 12,5 cm, délka čepele 9 cm, šířka čepele 1,5 cm, délka trnu 3,5 cm (inv. č. P300426); zlomek železného nože s trnem obdélníkového průřezu, rozměry: šířka čepele 0,9 cm, délka trnu 3 cm (inv. č. P300437); pět spojených železných kroužků z drátěné košile, šestý kroužek deformovaný, na jednom kroužku je zachova-

ný háček, rozměry: průměr kroužku 1,6 cm, šířka drátu 0,25 cm, tloušťka drátu 0,3 cm (inv. č. P300428); tři spojené železné kroužky z drátěné košile, čtvrtý kroužek rozlomen na dva kusy, rozměry: průměr kroužku 1,5 cm, šířka drátu 0,25 cm, tloušťka drátu 0,2 cm (inv. č. P300430);

celá železná dvouramenná skoba z hraněné tyčinky, rozměry: délka 3,8 cm, max. šířka 0,5 cm, tloušťka 0,3 cm, délka ramen 1,1 a 1,7 cm (inv. č. P300429); zlomek železného pásku, rozměry: šířka 1,7 cm, max. tloušťka 0,2 cm (inv. č. P300439); zlomek železného pásku, rozměry: šířka 1,4 cm, max. tloušťka 0,3 cm (inv. č. P300443); tři zlomky železného plechu, rozměry: šířka jednoho zlomku 1,6 cm, max. tloušťka všech 0,2 cm (inv. č. P300445/1–3); fragment železného plechového kování, stav zachování – obdélníkový tvar, na obou podélných stranách jsou přinýtovány další plechy, přinýtovaný plech je ohlý do půlobluku a jsou do něho záměrně vyřezány zářezy, které vytváří výzdobný motiv, nýty vytváří poměrně hustou řadu na podélné straně, stejné provedení je i na druhé podélné straně, počet dochovaných nýtů je celkem 10, rozměry: max. délka 6,6 cm, max. šířka 3,5, tloušťka 0,15–0,6 cm, rozměry zářezů: hloubka 0,4 cm, šířka 0,5 cm; zlomek železného tyčinkovitého předmětu, jeden konec tyčinky se rozdvoujuje a vytváří písmeno „V“, rozměry: dochovaná délka 8,8 cm, max. šířka 0,5 cm, tloušťka 0,4 cm, tloušťka rozdvojených konců 0,4 cm, délka rozdvojených konců 1,4 a 0,9 cm (inv. č. P300447); dva zlomky obroučky z vědra, tvar průřezu půlkulatý, rozměry: zlomek 1: šířka 0,65 cm, tloušťka 0,2 cm, zlomek 2: šířka 0,7 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P300444/1–2); zlomek ulity třetihorního gastropoda (inv. č. P300419); hloubka 40–53 cm; keramika – 135 kusů, 1 890 g, rozpoznáno min. 21 keramických jedinců; 19 zlomků okraje; čtyři zlomky okraje se zdobenou výdutí; zlomek okraje s nezdobenou výdutí; 93 fragmentů zdobené výdutě; 11 zlomků nezdobených výdutí; sedm fragmentů dna; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u zlomku okraje se zdobenou výdutí a silně formující obtáčení u 24 zlomků; keramický materiál ze zásypu byl většinou HŠP (98 zlomků); vyskytl se také JŠP materiál (pět zlomků); HDP materiál (13 zlomků); HDPR materiál (čtyři zlomky zdobené výdutě); JDP materiál (čtyři zlomky nezdobené výdutě); JDPO materiál (pět zlomků zdobené výdutě); JDPR materiál (dva zlomky: okraj, dno); 344 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P300406); rybí kosti (inv. č. P300407); lidské kosti, pravděpodobně z H212 (inv. č. P300449); devět kusů mazanice (inv. č. P300410); tři zlomky malty (inv. č. P300452); vzorek uhlíku (inv. č. P300422); drobné nekeramické nálezy – zlomek obroučky z vědra, tvar průřezu trojúhelníkový, rozměry: šířka 0,8 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P300435); zlomek obroučky z vědra, tvar průřezu trojúhelníkový, rozměry: šířka 0,8 cm, tloušťka 0,3 cm (inv. č. P300440);

zlomek železného plechu o tloušťce 0,3 cm (inv. č. P300441); celý destičkovitý kamenný brousek se dvěma brusnými plochami, rozměry: délka 13,2 cm, šířka 6,2 cm, tloušťka 1,2–1,7 cm (inv. č. P300413); zlomek destičkovitého kamenného brousku se čtyřmi brusnými plochami, rozměry: délka 9,8 cm, šířka 4,4 cm, tloušťka 0,6–0,8 cm (inv. č. P300414); celý destičkovitý kamenný brousek se čtyřmi brusnými plochami, rozměry: délka 11 cm, šířka 4,8 cm, tloušťka 1,3–1,5 cm (inv. č. P300416); celý hranolovitý kamenný brousek se třemi brusnými plochami, rozměry: délka 9,5 cm, šířka 2,8 cm, tloušťka 1,2–2,4 cm (inv. č. P300417).

Poznámka: –

Číslo objektu 239 (č. tabulky 188, obr. 110)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B56–48

Čísla kontextů: 1130, 1141

Stratigrafický vztah: po začistění podloží nebylo zcela jasné, zda sídlištní objekty 232 a 239 jsou v přímém stratigrafickém vztahu; hranice výplně mezi oběma objekty (delší severovýchodní stěna O232 a jihozápadní stěna O239) byla nezřetelná; v místě předpokládaného překryvu objektů byl položen kontrolní profil, ten ukázal, že sídlištní jámy se vzájemně neporušují; mezi horními hranami obou objektů byla vzdálenost 40 cm (v úrovni začistěného podloží).

Zásyp: kon. 1130; ulehlá, středně hnědá písčité hlína; písek: jemný až střední, jemná frakce je velmi výrazná; max. síla vrstvy 20 cm; zásyp byl hodně prorostlý kořínky stromu.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1141; tvar půdorysu nepravidelný oválný; orientace SZ–JV; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé mírně konkávní (na jedné straně profilu velmi pozvolně se svažující), profil podélný: nesledováno, dno: hladké mírně konkávní; rozměry: 198 × 149 cm, hloubka objektu 20 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika celkem – 41 kusů, 514 g, podařilo se rozpoznat min. tři keramické jedince (inv. č. P300453–479); zlomek okraje se zdobenou výdutí; šest fragmentů zdobené výdutě; 14 zlomků nezdobených výdutí; dva fragmenty dna; 18 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: silně formující obtáčení u dvou zlomků (okraj, dno); keramický materiál ze zásypu byl většinou HŠP (17 zlomků); vyskytl se také JŠP materiál (dva zlomky zdobené výdutě); HDPR materiál (zlomek nezdobené výdutě); JDP materiál (tři zlomky, výduť, dno); 109 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P300480–481); 10 kusů mazanice (inv. č. P300482–83); fragment železné strusky (inv. č. P300485); vzorky uhlíku (inv. č. P300484);

Poznámka: –

Číslo objektu 240 (č. tabulky 188, obr. 105)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B55–47

Čísla kontextů: 1128, 1131, 1135

Stratigrafický vztah: sídlištní jáma 240 narušovala svým západním rohem starší sídlištní objekt 241; zároveň byl východní roh objektu 240 porušen recentním liniovým objektem (F354); sídlištní jáma se nacházela v blízkosti na maltu zděného nároží objektu 224 (východně od něj); zásyp O240 obsahoval fragmenty malty i kusy hlazených maltových omítek; je tedy pravděpodobné, že O240 byl vyhlouben v době výstavby či existence nadzemního domu se zděným nárožím a byl snad jeho součástí.

Zásyp: kon. 1128 (kon. 1131 totožný s kon. 1128); středně ulehlá, tmavě černošedá písčité hlína; písek: jemný až střední; max. síla vrstvy 26 cm; zásyp obsahoval značné množství malých až velkých fragmentů malty (cca 15 % z objemu výplně, zejména v jihovýchodní polovině objektu); byla zde příměs drobných až malých kamenů, výplň obsahovala také dva velké ploché kameny (kameny celkem cca 5 % z objemu výplně).

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1135; tvar půdorysu nepravidelný oválný; orientace JJZ–SSV; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé konkávní, profil podélný: nesledováno, dno: nepravidelné konkávní; rozměry: 170 × 120 cm (horní hrana půdorysu), 80 × 90 cm (spodní hrana), hloubka objektu 26 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika celkem – 79 kusů, 960 g, rozpoznáno min. osm keramických jedinců (inv. č. P300486–542); osm zlomků okraje; dva zlomky okraje se zdobenou výdutí; 26 fragmentů zdobené výdutě; 18 zlomků nezdobených výdutí; čtyři fragmenty dna; 20 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u šesti zlomků, silně formující obtáčení u pěti zlomků; keramický materiál ze zásypu byl většinou HŠP (47 zlomků); vyskytl se také JŠP materiál (zlomek okraje); HDPR materiál (sedm zlomků); HDPR materiál (čtyři zlomky); 101 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P300545–546); rybí šupiny (inv. č. P300549–550); 82 fragmentů malty (inv. č. P300552–553); tři fragmenty omítky / hlazené malty (inv. č. P300554); vzorky uhlíku (inv. č. P300551); drobné nekeramické nálezy – zlomek kostěného předmětu se zahroceným distálním koncem – kuželovitý dutý hrot; rozměry: dochovaná délka 4,8 cm, průměr hrotu 0,29 cm (inv. č. P300548); zlomek kamenného hranolovitého brousku se čtyřmi brusnými plochami (tři fragmenty – jeden větší a dva menší); rozměry: dochovaná délka 8,4 cm, šířka 3,9 cm, tloušťka 2,9 cm (inv. č. P300547).

Poznámka: sídlištní jáma 240 snad mohla být součástí nadzemního objektu ND224.

Číslo objektu 241 (č. tabulky 189, obr. 105)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B55–47

Číslo kontextů: 1129, 1136

Stratigrafický vztah: sídlištní jáma 241 byla porušena ve východní části mladším sídlištním objektem 240; sídlištní jáma se nacházela přímo z vnitřní strany zděného nároží O224 (nároží se nacházelo ze západní strany zahloubeného objektu 241); mazanice kra z vnitřní strany jihozápadní stěny zděného nároží (kon. 1067/1125, viz popis objektu v katalogu k O224) se nacházela nad výplní zahloubeného sídlištního objektu 241.

Zásyp: kon. 1129; středně ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: jemný až střední; max. síla vrstvy 16 cm; zásyp obsahoval drobků malty (cca 1 % z objemu výplně); evidována byla také příměs drobných až malých kamenů (celkem cca 5 % z objemu výplně).

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1136; tvar půdorysu pravděpodobně kruhový (východní část objektu byla zničena O240); profil příčný: mísovitý, stěny šikmé konkávní, profil podélný: nesledováno, dno: nepravidelné konkávní; rozměry: průměr 100 cm (dochovaná šířka v místě narušení objektem O240: 70 cm), hloubka objektu 16 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika celkem – 7 kusů, 149 g, rozpoznán min. jeden keramický jedinec (inv. č. P300555–560); šest zlomků nezdobených výdutí; fragment dna; u zlomku dna bylo rozpoznáno obtáčení silně formující; keramický materiál ze zásypu byl pouze kvality HŠP (sedm zlomků); sedm fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P300561); rybí šupiny (inv. č. P300563); 35 fragmentů malty (inv. č. P300564–565); dva fragmenty omítky / hlazené malty (inv. č. P300566).

Poznámka: sídlištní jáma 241 snad mohla být součástí některé ze stavebních fází nadzemního objektu ND224.

Číslo objektu 242 (č. tabulky 189, obr. 105, 113, 114)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B56–48, B56–47, B55–47

Číslo kontextů: 1132, 1137

Stratigrafický vztah: v nadložní vrstvě překrývala prostor nad zahloubeným sídlištním objektem 242 kamenno–maltová destrukce pocházející z objektu 224 (zděné nároží); celou severovýchodní polovinu objektu 242 zničil výkop recentní jámy vyhloubené v rámci budování liechtensteinské stromové aleje, takže není zcela jasný stratigrafický vztah mezi O242 a O224 (objekt 242 se nacházel v těsné blízkosti zděného nároží, z vnější strany, u stěny orientované směrem SZ–JV, pravděpodobně je však starší než O224); severovýchodní část objektu 242 porušoval také raněstředověký sídlištní objekt 244; výkop objektu 242 porušoval ve střední části jeho delší severozápadní stěny starší zahloubený objekt (F383).

Zásyp: kon. 1132; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: jemný až střední; max. síla vrstvy 27,5 cm; zásyp obsahoval malé až středně velké kameny (cca 15 % z objemu výplně) a drobků malty.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1137; tvar půdorysu pravděpodobně oválný (jihovýchodní část objektu byla zničena recentem a O244); orientace SV–JZ; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno: hladké ploché; rozměry: dochovaná délka u horní hrany půdorysu 128 cm, šířka u horní hrany 137 cm, dolní hrana půdorysu 95 × 110 cm, hloubka objektu 27,5 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika celkem – 82 kusů, 1 058 g, rozpoznáno min. 12 keramických jedinců (inv. č. P300567–630); šest zlomků okraje; zlomek okraje se zdobenou výdutí; 29 fragmentů zdobené výdutě; 21 zlomků nezdobených výdutí; pět fragmentů dna; 20 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: silně formující obtáčení u 12 zlomků; keramický materiál ze zásypu byl většinou HŠP (47 zlomků); HDP materiál (zlomek dna); HDPR materiál (14 zlomků); 62 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P300631); rybí šupiny (inv. č. P300633); osm fragmentů mazanice (inv. č. P300632); drobné nekeramické nálezy – zlomek železné tyčinky válcovitého průřezu (možná fragment rukojeti), jeden konec se zužuje do tvaru tyčinky obdélníkového průřezu, v místě zužující se části je patrný výstupek, rozměry: dochovaná délka 4,6 cm, průměr 0,9 cm (inv. č. P300634).

Poznámka: –

Číslo objektu 243 (č. tabulky 190, obr. 119, 124)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B58–48, B59–48

Číslo kontextů: 1149, 1150, 1160

Stratigrafický vztah: západní konec sídlištní jámy 243 porušil výkop mladšího objektu 317 (výzkumná sezona 2019)

Zásyp: kon. 1149; ulehlá, středně hnědá písčité hlína; písek: jemný až střední; max. síla vrstvy 19 cm; vrstva se nacházela v hloubce 0–19 cm od úrovně podloží; jedná se o prokles kulturní vrstvy z raného středověku do vrstvy obsahující germánskou keramiku;

– kon. 1150; ulehlá, tmavě hnědá písčité hlína; písek: jemný, střední až hrubý; max. síla vrstvy 14 cm; vrstva se nacházela v hloubce 0–33 cm od úrovně podloží; vrstva měla na profilu obloukový tvar a kopírovala stěny a dno objektu O243, obsahovala velké fragmenty germánské keramiky (tab. 190: 3–5).

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1160; tvar půdorysu nepravidelný obdélníkový se zaoblenými rohy (západní část objektu byla zničena O317); orientace Z–V; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé přímé až mírně konkávní, profil podélný: nesledováno, dno: hladké konkávní; rozměry: 190 × 150 cm, hloubka objektu 33 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika celkem – 27 kusů, 675 g, podařilo se rozpoznat min. čtyři keramické jedince (inv.

č. P300635–654); zlomek okraje; zlomek okraje se zdobenou výdutí; dva zlomky okraje s nezdobenou výdutí; fragment zdobené výdutě; 16 zlomků nezdobených výdutí; fragment dna; pět drobných neinventovaných střepů; u větších kusů keramiky byly rozpoznány technologické stopy: formování v ruce u šesti fragmentů (keramika pražského typu); keramický materiál ze zasypu byl pouze v kvalitě HŠP (22 zlomků); pět fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P300655); čtyři fragmenty mazanice (inv. č. P300656).

Poznámka: objekt byl kompletně dozkoumán v sezoně 2019 nálezy z výplně objektu jsou prozatím zpracovány pouze ze sezony 2015.

Číslo objektu 244 (č. tabulky 190, obr. 105, 106, 109, 110)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B55–48, B55–47, B56–48, B56–47

Číslo kontextů: 1162, 1171

Stratigrafický vztah: v severozápadním prostoru sídlištní jámy 244 došlo ke dvěma superpozicím – objekt 244 porušil starší sídlištní jámu 242 a sám objekt 244 byl porušen recentní jámou vyhloubenou v rámci vysazování stromové aleje (F384); objekt se nacházel z vnější strany zděného nároží O224 (u jihozápadní zdi) a patrně byl zahluoben již do destrukce zděného objektu.

Zásyp: kon. 1162; středně ulehlý, středně hnědoběžový hlinitý písek obsahující jemnou a střední frakci; výplň bohatě promísená s drobkou malty; max. síla vrstvy 22 cm; zásyp byl prorostlý kořeny.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1171; tvar půdorysu obdélníkový se zaoblenými rohy; orientace SZ–JV; mělká sídlištní jáma; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno: hladké ploché, s mírným sklonem k JZ; rozměry: 264 × 138 cm, hloubka objektu 22 cm od úrovně začištěného podloží.

Nálezy: keramika celkem – osm kusů, 48 g (inv. č. P300657–663); tři fragmenty zdobené výdutě; pět zlomků nezdobených výdutí; šest fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P300664); čtyři fragmenty malty (inv. č. P300667); drobné nekeramické nálezy – fragment železného pásku, rozměry: šířka 0,8 cm, tloušťka 0,25 cm (inv. č. P300666); zlomek parohové trubičky válcového průřezu, opracované soustružením – fragment jehelníčku, výzdoba: příčná plastická žebra, střídání hladké plochy a žebrované plochy se třemi žebry, šířka žebra 0,12 cm, výška žebra 0,08 cm, šířka prázdné plochy mezi dvěma žebrovanými plochami 0,68 cm, rozměry zlomku jehelníčku: dochovaná délka 2,7 cm, vnější průměr 1,2 × 1,3 cm, vnitřní průměr 0,82 cm (inv. č. P300665).

Poznámka: objekt je pravděpodobně mladší než stavba nadzemní konstrukce ND224.

Číslo objektu 245 (č. tabulky 191, obr. 105)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B55–47

Číslo kontextů: 1166, 1172

Stratigrafický vztah: sídlištní jáma 245 (pravěkého stáří, latén) byla překryta kamenno–maltoovou destrukcí komplexu ND224 a narušily ji i recentní liniové objekty F354 a F371.

Zásyp: kon. 1166; středně ulehlá, středně hnědá písčité hlína (s výraznou písčitou frakcí), písek: jemný až střední; výplň bohatě promísená s drobkou malty; max. síla vrstvy 22 cm; zásyp byl prorostlý kořeny.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1172; tvar půdorysu kruhový; profil příčný: neckovitý / vakovitý, stěny šikmé přímé / konvexní / konkávní, v některých místech se zahlubují do podloží mimo linii půdorysu horní hrany objektu, profil podélný: nesledováno, dno: hladké ploché, místy mírně konkávní; rozměry: 94 × 89 cm, hloubka objektu 42 cm od úrovně začištěného podloží.

Nálezy: keramika celkem – 12 kusů, (inv. č. P300668–685); tři zlomky okraje, fragment zdobené výdutě; 14 zlomků nezdobených výdutí; 10 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P300686); 61 fragmentů mazanice (inv. č. P300687–688); drobné nekeramické nálezy – zlomek ozdoby z bronzového plechu, výzdoba: vytepávané půloblouky rozdělené příčnými torčovanými žebry, rozměry: dochovaná délka 4,9 cm, šířka 0,6 cm, tloušťka 0,6 cm, váha 5 g (inv. č. P300689).

Poznámka: –

Číslo objektu 246 (č. tabulky 191, obr. 113, 114)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B56–47, B56–48

Číslo kontextů: 1163, 1170

Stratigrafický vztah: jihozápadní část sídlištního objektu 246 (pravěkého stáří) byla porušena výkopem sídlištní jámy 238.

Zásyp: kon. 1163; velmi nevýrazný, s promíseným charakterem, středně ulehlý, středně hnědoběžový hlinitý písek s jemnou a střední frakcí; výplň bohatě promísená s drobkou malty; max. síla vrstvy 27 cm.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1170; tvar půdorysu nepravidelný obdélníkový; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno: hladké ploché, s mírným sklonem ve směru od SZ k JV; rozměry: 302 × 224 cm, hloubka objektu 27 cm od úrovně začištěného podloží; prostor u severovýchodní stěny překopán – upraveno.

Nálezy: keramika celkem – 15 kusů, 78 g, rozpoznán min. jeden keramický jedinec (inv. č. P300690–702); zlomek okraje; dva fragmenty zdobené výdutě; šest zlomků nezdobených výdutí; šest drobných neinventovaných střepů; keramický materiál ze zasypu byl pouze v HŠP kvalitě (devět zlomků); 26 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P300703); fragment mazanice (inv. č. P300704).

Poznámka: –

Číslo objektu 247 (č. tabulky 191, obr. 100)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B53–48

Čísla kontextů: 1165, 1167

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 1165; ulehlá, středně šedá písčité hlína; písek: jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1167; tvar půdorysu nelze zjistit; profil příčný: mísovitý, stěny pozvolně šikmé konkávní, profil podélný: nesledováno, dno: hladké konkávní; rozměry: dochovaná délka 140 cm, dochovaná šířka 100 cm, hloubka objektu 47 cm od úrovně začištěného podloží a 82 cm od současného povrchu; dno objektu „padá“ směrem k hraně říčního ramena – eroze břehu.

Nálezy: keramika celkem – 19 kusů, 203 g, podařilo se rozpoznat min. tři keramické jedince (inv. č. P300705–718); tři fragmenty zdobené výdutě; pět zlomků nezdobených výdutí; tři fragmenty dna, osm drobných neinventovaných střepů; keramický materiál ze zásypu: HŠP materiál (osm zlomků); HDP materiál (zlomek nezdobené výdutě); HDPR (zlomek zdobené výdutě); JDP (zlomek zdobené výdutě); osm fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P300719); tři fragmenty mazanice (inv. č. P300720).

Poznámka: sídlištní objekt zachycen v geologické sondě – řez mrtvým zazemněným říčním ramenem Dyje; sonda byla hloubena pomocí bagru; objekt byl zachycen na jejím severozápadním profilu; zbylá část objektu byla zkoumána standardními archeologickými terénními postupy.

Číslo objektu 248 (č. tabulky 191, obr. 119, 124)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B58–48, B59–48

Čísla kontextů: 1169, 1176, 1177

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 1169; středně ulehlá, středně hnědá písčité hlína; písek: jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: sloupová jáma zachycená v severovýchodním rohu objektu 248; související snad s konstrukcí stavby:

sloupová jáma K1 se nacházela v mělčí části objektu, v jeho severovýchodním rohu, vlastnosti zásypu jámy nebyly sledovány (neodlišoval se od výplně samotného objektu), půdorys jámy byl nepravidelný oválný, profil neckovitý, rozměry jámy 75 × 61 cm, hloubka jámy 26 cm od úrovně dna objektu (kon. 1177).

Výkop: kon. 1176; tvar půdorysu nelze zjistit, zasahoval do nezkoumané části; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: neckovitý s jedním stupněm, dno: nepravidelné ploché; rozměry: dochovaná délka ve směru Z–V 187 cm (mělká východní část objektu měla délku 80 cm, hlubší západní část 107 cm), dochovaná délka ve směru S–J 227 cm, max. hloubka objektu 53 cm od úrovně začištěného podloží, mělčí východní část 13 cm.

Nálezy: keramika celkem – 52 kusů (22 fragmentů bylo přiřazeno ke keramice pražského typu), 538 g, podařilo se rozpoznat min. tři keramické jedince (inv. č. P300721–759); zlomek okraje se zdobenou výdutí; zlomek okraje s nezdobenou výdutí; fragment zdobené výdutě; 32 zlomků nezdobených výdutí; fragment dna; 16 drobných neinventovaných střepů; u dvou okrajů a jednoho dna byly evidovány technologické stopy: formování v ruce; keramický materiál ze zásypu byl pouze v kvalitě HŠP (36 zlomků); šest fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P300760–761); šest fragmentů mazanice (inv. č. P300762).

Poznámka: objekt byl v úplnosti dozkoumán v sezoně 2019.

Číslo objektu 249 (č. tabulky 192, obr. 111, 115)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B56–49, B57–49

Čísla kontextů: 1174, 1175

Stratigrafický vztah: sídlištní objekt byl porušen výkopem recentního liniového objektu F371; severním rohem se objekt 249 dotýká stěny a jižního rohu objektu 234.

Zásyp: kon. 1174; středně ulehlá, středně hnědá písčité hlína; písek: jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1175; tvar půdorysu pravděpodobně nepravidelný oválný, objekt zasahoval do nezkoumané části; orientace JZ–SV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno: hladké ploché; rozměry: prozkoumaná délka 233 cm, šířka 122–157 cm, hloubka objektu 20 cm od úrovně začištěného podloží.

Nálezy: keramika celkem – 35 kusů, 237 g, podařilo se rozpoznat min. tři keramické jedince (inv. č. P300763–785); dva zlomky okraje (pražský typ, stopy po formování v ruce); sedm fragmentů zdobené výdutě; 10 zlomků nezdobených výdutí; fragment dna; 15 drobných neinventovaných střepů; keramický materiál ze zásypu byl většinou HŠP (15 zlomků); HDP materiál (tři zlomky); HDPR materiál (zlomek nezdobené výdutě); JDPR materiál (zlomek zdobené výdutě); 27 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P300786); fragment mazanice (inv. č. P300787); drobné nekeramické nálezy – celá železná očílka lyrovitého tvaru s jednou zatočenými rameny bez oček; ramena se nedotýkají; průřez hraněný; rozměry: max. délka 4,5 cm, šířka 2 cm, tloušťka 0,2–0,5 cm, váha 6 g (inv. č. P300788).

Poznámka: sídlištní jáma 249 nebyla zkoumána v úplnosti; svou jihozápadní částí zasahovala do nezkoumané části (jižní profil sondy).

Číslo objektu 250 (č. tabulky 192, obr. 110, 114)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B57–48, B56–48

Čísla kontextů: 1133, 1179

Stratigrafický vztah: sídlištní objekt 250 byl v severní části porušen výkopem hrobové jámy H212 a v jižní části byl porušen hrobem H215.

Zásyp: kon. 1133; ulehlý, tmavě hnědý hlinitý písek obsahující jemnou i střední frakci; výplň obsahovala malé až středně velké kameny (cca 1 % z objemu zásypu).

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1179; tvar půdorysu pravděpodobně kruhový; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno: nepravidelné ploché, s mírným sklonem směrem k SV; rozměry: dochovaná délka a šířka 161 × 84 cm, hloubka objektu 7–20 cm od úrovně začaštěného podloží.

Nálezy: keramika celkem – 23 kusů, 170 g, rozpoznán min. jeden keramický jedinec (inv. č. P300789–802); sedm fragmentů zdobené výdutě; sedm zlomků nezdobených výdutí; fragment dna; osm drobných neinventovaných střepů; keramický materiál ze zásypu byl většinou HŠP (11 zlomků); HDPR materiál (dva zlomky výdutě); JŠP materiál (dva zlomky výdutě); 50 fragmentů zvířecích kostí (inv. č. P300803); dva fragmenty mazanice (inv. č. P300804); vzorek uhlíku (inv. č. P300805).

Poznámka: sídlištní objekt 250 byl původně v terénní dokumentaci veden jako severozápadní část sídlištní jámy 232; následný výzkum prokázal, že se jedná o dva samostatné sídlištní objekty.

Číslo objektu 251 (č. tabulky 192, obr. 213, 214)

Rok výzkumu: 2016

Čtverec: B72–33, B72–32

Čísla kontextů: 1188, 1189, 1190, 1190

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 1188; hnědošedá písčité hlína; písek: jemný, střední až hrubý; výplň obsahovala drobné až malé kameny a drobnky mazanice; jedná se o sediment nacházející se nad propáleným topeništěm a mezi zbytky kamenné destrukce otopného zařízení; v ploše měla uloženina nepravidelný tvar o rozměrech 120 × 90 cm.

Relikty úprav / konstrukce: kon. 1189; relikv kamenné konstrukce pece; ležela na udusaném jílu žlutookrové barvy, který ležel na úrovni podloží; jílovitý výmaz i se zbytky konstrukce prudce padal směrem k západu, kde se nacházel erodovaný břeh zazemněného ramena řeky Dyje (část objektu byla tedy zničena erozí břehu ramena v čase, kdy bylo aktivní); kolem jílovitého výmazu byly evidovány kumulace drobného kamene, které lze považovat za relikty kamenného obložení (konstrukce) otopného zařízení; shluky kamenů se nacházely zejména na severní a východní straně jílovitého výmazu; rozměry: max. délka dochované kamenné destrukce 120 cm, max. dochovaná šířka 110 cm, max. výška 12 cm;

– kon. 1190; mazanicová kra (propálená hlína v prostoru topeniště); topeniště se na západní straně propadalo do erodovaného břehu ramene Dyje; zbytky topeni-

ště (i relikty konstrukce) byly silně prorostlé kořínky a kořeny blízkých stromů; mazanice byla tvrdá, tmavě okrově oranžová; propálená mazanicová kra obdélníkového tvaru měřila 70 × 45 cm, naměřená síla vrstvy 2–7 cm; v místě narušení erozí svahu ramene (na západě) předpokládáme původní přístup k topeništi;

– kon. 1191; ulehlý, světle okrově žlutý jíl; uloženina v ploše měla tvar nepravidelného obdélníku s delší osou ve směru S–J o rozměrech 200 × 110 cm; udusaný jíl ležel na podloží; pravděpodobně se jedná o úpravu báze, na které otopné zařízení stálo anebo o relikv podlahy objektu, ve kterém se zkoumaná pec nacházela.

Výkop: nedokumentováno.

Nálezy: keramika celkem – 11 kusů, 265 g, podařilo se rozpoznat min. dva keramické jedince (inv. č. P302377–387); zlomek okraje; zlomek okraje s nezdobenou výdutí (keramika pražského typu); dva fragmenty zdobené výdutě; sedm zlomků nezdobených výdutí (keramika pražského typu); keramický materiál ze zásypu byl většinou HŠP (devět zlomků); JŠP materiál (dva zlomky zdobené výdutě); 10 fragmentů zvířecích kostí, 41 g (P302388).

Poznámka: otopné zařízení; datace – pravděpodobně časně slovanské období; část objektu byla poničena erozí břehu zaniklého ramene řeky Dyje.

Číslo objektu 252 (č. tabulky 192, obr. 212)

Rok výzkumu: 2016

Čtverec: B71–33

Čísla kontextů: 1200, 1201, 1207, 1230

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 1200; ulehlá, světle šedobéžová písčité popelovitá hlína s výskytem uhlíků; uloženina v ploše měla nepravidelný kruhový tvar o rozměrech 61 × 57 cm; max. síla vrstvy 8 cm (do úrovně propálené vrstvy); zásyp popelovitého charakteru, pod kterým se ukrývala silně propálená mazanicová kra.

Relikty úprav / konstrukce: kon. 1201; relikv kamenné konstrukce otopného zařízení; zachyceno bylo zejména na východní straně obvodu objektu, drobné kameny zasahovaly však i do prostoru topeniště, zejména v jeho východní polovině; destrukce byla zachycena v délce 27 cm (východní část okraje objektu); část destrukce byla před zdokumentováním odtěžena archeologickým výzkumem (zejména v západní části objektu); patrně se jednalo o obložení topeniště; mezi kameny se nacházely uhlíky; celková váha dokumentovaných kamenů byla 3,5 kg; počet: cca 15 větších kamenů a drů velkým žárem rozpadlých kamenů;

– kon. 1207; tvrdá, světle šedobéžová zvonivě propálená hlína s obsahem vápenné drtě a velkého počtu kamenných drobků; v ploše měla tvar nepravidelného kruhového segmentu (část odtěžena archeologickým výzkumem, původní tvar patrně kruhový); rozměr v ploše 35 × 23 cm; max. síla vrstvy 7 cm; vrstva se nacházela v hloubce 5–14 cm od úrovně podloží; prostor

topeniště; výmaz – původně se zřejmě jednalo o hlínu promísenou s vápencovými kameny (kvůli zvýšení teplotních vlastností topeniště); vápenc se však vlivem vysokých teplot uvnitř pece změnil ve vápno, takže se celý výmaz topeniště proměnil v jednu tvrdou vápennou krustu; v jihovýchodní části se nacházel velký kámen (mezi výmazem topeniště a dnem výkopu).

Výkop: kon. 1230; tvar půdorysu kruhový; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno: hladké ploché; rozměry: 64 × 60 cm, hloubka 17 cm od úrovně začistěného podloží.

Nálezy: keramika celkem – pět kusů, 87 g (inv. č. P302389–393); pět fragmentů zdobené výdutě; keramický materiál ze záspy byl většinou HŠP (čtyři zlomky); HDPR materiál (zlomek výdutě); 10 fragmentů zvířecích kostí, 251 g (inv. č. P302394); vzorek uhlíku (inv. č. P301166).

Poznámka: samostatně stojící otopné zařízení s topeništěm vyloženým vápencovými kameny.

Číslo objektu 253 (č. tabulky 193, obr. 210)

Rok výzkumu: 2016

Čtverec: B70–33

Čísla kontextů: 1209, 1210, 1211, 1227, 1228, 1229

Stratigrafický vztah: jihovýchodní konec dlouhého oválného sídlištního objektu 253 porušil starší sídlištní jámu 254.

Zásyp: kon. 1209 – profil A, B (kon. 1210 – profil C, kon. 1211 – profil D); ulehlá až středně ulehlá, tmavě hnědá místy šedá písčité prachová hlína s obsahem drobných i středně velkých kamenů (cca 5 % z celkového objemu záspy; v části profilu D je evidován i výskyt velkých kamenů); písek: jemný, střední až hrubý; síla vrstvy: profil A – 42 cm, profil B – 44 cm, profil C – 44 cm, profil D – 48 cm; zásep byl prorostlý kořeny blízkého stromu.

Relikty úprav / konstrukce: sloupová jáma zachycená zhruba ve středu delší severovýchodní stěny objektu 253; související snad s konstrukcí stavby:

sloupová jáma K1 se nacházela u severovýchodní stěny sídlištní jámy; zásep: středně ulehlá, světlá hnědoběžová písčité jílovitá hlína promísená s drobkami jílu bílé barvy; písek: střední až hrubý (kon. 1227); půdorys jámy byl kruhový, profil neckovitý, dno velmi mírně konkávní; rozměry jámy 46 × 44 cm, hloubka jámy 26 cm od úrovně dna objektu (kon. 1228).

Výkop: kon. 1229; tvar půdorysu protáhlý oválný; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé nepravidelné, profil podélný: nesledováno, dno: ploché hladké, u severozápadního konce nepravidelné; rozměry: 370 × 107 cm, hloubka 54 cm od úrovně začistěného podloží; u severozápadního konce objektu byla na dně šterková vrstva (cca 57 × 47 cm) – velmi pravděpodobně se jednalo o geologický jev, není však vyloučen ani intencionální záměr úpravy dna.

Nálezy: keramika celkem – 385 kusů, 4 221 g, rozpo-

znáno min. 95 keramických jedinců (inv. č. P301167–444);

– vrstva 00; keramika – 56 kusů, 803 g, rozpoznáno min. 12 keramických jedinců; sedm zlomků okraje (jeden zlomek patří ke keramice pražského typu); zlomek okraje se zdobenou výdutí; zlomek okraje s nezdobenou výdutí; 27 fragmentů zdobené výdutě; 15 zlomků nezdobených výdutí; tři fragmenty dna; dva fragmenty dna se zdobenou výdutí; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: silně formující obtáčení u 10 zlomků; keramický materiál ze záspy byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (49 zlomků); JŠP materiál (zlomek okraje); HDP materiál (zlomek zdobené výdutě); HDPR materiál (tři zlomky); JDP materiál (zlomek okraje); JDPR materiál (zlomek zdobené výdutě);

– vrstva 01; keramika – 117 kusů, 1 692 g, rozpoznáno min. 19 keramických jedinců; 17 zlomků okraje (jeden zlomek patří ke keramice pražského typu; u jednoho zlomku je evidována v keramické hmotě příměs slídy); dva zlomky okraje se zdobenou výdutí; 54 fragmentů zdobené výdutě; 37 zlomků nezdobených výdutí; 10 fragmentů dna; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u zlomku dna; silně formující obtáčení u 11 zlomků; keramický materiál ze záspy byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (107 zlomků); JŠP materiál (dva zlomky); HDP materiál (pět zlomků); HDPR materiál (tři zlomky zdobené výdutě); devět fragmentů mazanice, 129 g (inv. č. P301445); 159 fragmentů zvířecích kostí, 964 g (inv. č. P301447); drobné nekeramické nálezy – skleněný korálek, koutočovitý, barva modrá, vláknitá struktura skla, rozměry: délka 0,5 cm, šířka 1 cm, průměr navlékacího otvoru 0,2 cm (inv. č. P301453); zlomek kostěného předmětu se zahroceným distálním koncem – tzv. šídlo, hrot dutý plochý, rozměry: max. délka 12,2 cm, délka hrotu 7,2 cm, vnější průměr 1 cm, průměr hrotu 0,1 cm (inv. č. P301451); malý fragment kamenného brousku, nelze určit tvar ani rozměry, zachována pouze 1 brusná plocha (inv. č. P301454);

– vrstva 02; keramika – 97 kusů, 1 228 g, rozpoznáno min. 11 keramických jedinců; osm zlomků okraje (u jednoho zlomku je evidována v keramické hmotě příměs slídy); zlomek okraje s nezdobenou výdutí; 39 fragmentů zdobené výdutě; 46 zlomků nezdobených výdutí; tři fragmenty dna; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u dvou zlomků okraje; silně formující obtáčení u čtyř zlomků; keramický materiál ze záspy byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (81 zlomků); JŠP materiál (dva zlomky); HDP materiál (tři zlomky); HDPR materiál (devět zlomků nezdobené výdutě); JDP materiál (zlomek okraje); JDPR materiál (zlomek zdobené výdutě); 138 fragmentů zvířecích kostí, 845 g (inv. č. P301448);

vzorek uhlíku (inv. č. P301455); drobné nekeramické nálezy – zlomek kostěného předmětu se zahroceným distálním koncem – tzv. šídlo, hrot dutý plochý, rozměry: max. délka 9,8 cm, délka hrotu 4,9 cm, vnější průměr 1,4 cm, průměr hrotu 0,17 cm (inv. č. P301452); – nálezy bez evidence vrstvy; keramika – 115 kusů, 498 g, rozpoznán min. jeden keramický jedinec; zlomek okraje (HŠP, 6 g); 114 drobných neinventovaných střepů; fragment mazanice, 26 g (inv. č. P301446); 24 fragmentů zvířecích kostí, 297 g (inv. č. P301449–550).

Poznámka: –

Číslo objektu 254 (č. tabulky 193, obr. 210)

Rok výzkumu: 2016

Čtverec: B70–33

Čísla kontextů: 1212, 1224, 1225

Stratigrafický vztah: severozápadní část sídlištního objektu 254 byla poničena jihovýchodním koncem dlouhého oválného sídlištního objektu 253.

Zásyp: kon. 1212; středně ulehlá, středně hnědá písčitá hlína; písek: jemný až střední; síla vrstvy max. 18–20 cm; zásyp objektu 254 se odlišoval od výplně sídlištní jámy 253 poměrně těžce – zásyp O254 měl světlejší tón a konzistence hlíny obsahovala značně menší procento prachové frakce.

Relikty úprav / konstrukce: kon. 1224; hliněná pec zatesaná do stěny objektu (jižní až jihozápadní část obvodu jámy); dochovány byly pouze zbytky topeniště a část vhloubených stěn – kopule; rozměry dochované části: délka 32 cm, šířka 11 cm, výška 7 cm, síla mazanice kry topeniště 4,5 cm; podstatná část pece podlehla patrně destrukci (rozpad nedostatečně vypáleného výmazu topeniště i stěn); kolem zbytků pece se v zásypu nacházelo značné množství mazanice drtě, která okolí zbytku pece zbarvovala do oranžového odstínu; úroveň topeniště se nacházela cca 20 cm nad dnem sídlištní jámy 254;

sloupová jáma zachycená v jihovýchodní stěně objektu 254 (severozápadně od reliktu zatesané pece); související snad s konstrukcí stavby:

sloupová jáma K1 se nacházela v jihovýchodní stěně objektu; zásyp: středně ulehlá, středně hnědošedá písčitá jílovitá hlína; písek: jemný až střední, zásyp prorostlý kořeny (kon. 1231); půdorys jámy byl kruhový, profil mísovité, dno hladké konkávní; průměr jámy 25 cm, hloubka jámy 22,5 cm od úrovně dna objektu (kon. 1232).

Výkop: kon. 1225; tvar půdorysu nepravidelný (tvar objektu připomíná dva kruhy spojené do osmičky); orientace SV–JZ; profil příčný: mísovité, stěny šikmé nepravidelné, profil podélný: neckovité, dno: nepravidelné, ploché / mírně konkávní; rozměry: 150 × 97 cm, hloubka 20 cm od úrovně začištěného podloží.

Nálezy: keramika celkem – 53 kusů, 615 g, podařilo se rozpoznat min. čtyři keramické jedince (inv. č. P301456–492); dva fragmenty okraje; dva fragmenty okraje se zdobenou výdutí; 16 fragmentů zdobené

výdutě; 18 zlomků nezdobené výdutě; zlomek dna se zdobenou výdutí; 14 neinventovaných drobných střepů; u větších fragmentů okraje byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u jednoho zlomku; silně formující obtáčení u jednoho zlomku; keramický materiál ze záspy byl většinou vyroben z HŠP materiálu (33 zlomků); evidovány byly i zlomky vyrobené z HDP materiálu (zlomek zdobené výdutě); HDPR materiálu (zlomek nezdobené výdutě); 44 fragmentů zvířecích kostí, 253 g (inv. č. P301493); fragment mazanice, 17 g (inv. č. P301494) vzorek uhlíku (inv. č. P301496); drobné nekeramické nálezy – celý kostěný předmět se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček, hrot dutý plochý/kuželovitý; kloubní báze neopracovaná; rozměry: max. délka 8,3 cm, délka hrotu 4,8 cm, vnější průměr 1,7 cm, průměr hrotu 0,2 cm (inv. č. P301495).

Poznámka: zahloubený sídlištní objekt s pecí zatesanou do stěny objektu.

Číslo objektu 255 (č. tabulky 194–196, obr. 207, 208, 213, 214)

Rok výzkumu: 2016

Čtverec: B69–32, B70–32, B69–33, B70–33

Čísla kontextů: 1213, 1215, 1216, 1217, 1218, 1219, 1220, 1221, 1222, 1223, 1226, 1233, 1237, 1238, 1239, 1240, 1241, 1243, 1244, 1245, 1246

Stratigrafický vztah: je možné, že severozápadní část objektu 255 zničila téměř v úplnosti starší mělký sídlištní objekt 258; nelze však vyloučit ani hypotézu, že byl mělký výběžek integrální součástí sídlištní jámy 255.

Zásyp: profil příčný B – kon. 1213, 1215; severozápadní konec objektu; profil B1 – vybrána byla severovýchodní část sektoru (kon. 1213): středně ulehlá, hnědá písčitá hlína s častějším výskytem zvířecích kostí a keramických střepů; písek: jemný až střední; max. síla vrstvy 67 cm; v rohu sektoru B1, u stěny objektu byl evidován klínovitý splach písku promísený se sedimentem záspy, max. síla klínové vrstvy 20 cm, délka klínu 42 cm; jinak byl zásyp v této části objektu jednoduší; profil B2 – vybrána byla jihozápadní část sektoru (kon. 1215): středně hnědoběžová písčitá hlína s častějším výskytem drobných kamenů a zvířecích kostí; max. síla vrstvy 67,5 cm; zásyp sektoru B2 byl hodně proschlý a tvrdý, čímž se změnil i tón barvy sedimentu; v hloubce 17–28 cm od úrovně podloží byla evidována 2–5 cm silná vrstva s nakumulovanými drobnými kameny a zvířecími kostmi; vrstva kopíruje sklon stěn a obloukovitě se svažuje ke dnu objektu;

– profil příčný C – kon. 1218, 1219, 1220, 1221, 1226; jihovýchodní konec objektu; profil C1 – vybrána byla severovýchodní část sektoru (kon. 1218, 1219, 1226); kon. 1218: středně ulehlá, tmavě šedá písčitá hlína; písek: střední; max. síla vrstvy 22 cm; výskyt vrstvy od 0 do 22 cm od úrovně podloží; vrstva byla prorostlá kořeny; kontext byl vlhký, zemitý, což mohlo způsobit jeho

výrazně oddělení od kon. 1219, který byl suchý, ulehlý a tvrdý; je možné, že se jedná o jedinou vrstvu, která byla rozdělena na základě rozdílných vlhkostních podmínek; kon. 1219: ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: střední; max. síla vrstvy 35 cm; výskyt vrstvy od 0 do 50 cm od úrovně podloží; vrstva byla prorostlá kořeny v menší míře než kon. 1218; kon. 1226: v dokumentační úrovni UR02 při odebrání vrstvy 1218 došlo k objevu izolované lidské kosti (fragment lebky – část kalvy: čelo, temeno, zátylek); fragment se nacházel v lichoběžníkovitě uspořádané kumulaci malých kamenů, zvířecích kostí, mazanice a velkých zlomků keramiky; rozměry uložení v ploše 100 × 50/82 cm; kumulace byla evidována v hloubce 10 cm od úrovně podloží; profil C2 – vybrána byla jihozápadní část sektoru (kon. 1220, 1221); kon. 1220: středně ulehlá, tmavě šedá písčité hlína; písek: střední; max. síla vrstvy 15 cm; výskyt vrstvy od 0 do 15 cm od úrovně podloží; další charakteristika viz popis kon. 1218; kon. 1221: ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: střední; max. síla vrstvy 35 cm; výskyt vrstvy od 0 do 50 cm od úrovně podloží; další charakteristika viz popis kon. 1219;

– profil podélný A – kon. 1215, 1216, 1217, 1222, 1223; profil A1 – jihovýchodní třetina objektu (kon. 1216, 1217); kon. 1216: středně ulehlá, tmavě šedá písčité hlína; písek: střední; max. síla vrstvy 20 cm; výskyt vrstvy od 0 do 20 cm od úrovně podloží; kontext prorostlý kořeny; další charakteristika viz popis kon. 1218, 1220; kon. 1217: ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: střední; max. síla vrstvy 33 cm; výskyt vrstvy od 17 do 50 cm od úrovně podloží; další charakteristika viz popis kon. 1219, 1221; profil A2 – střední třetina objektu (kon. 1222, 1223); kon. 1222: středně ulehlá, tmavě šedá písčité hlína; max. síla vrstvy 17 cm; výskyt vrstvy od 0 do 17 cm od úrovně podloží; kontext prorostlý kořeny; další charakteristika viz popis kon. 1218, 1216; kon. 1223: ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; max. síla vrstvy 33 cm; výskyt vrstvy od 0 do 50 cm od úrovně podloží; další charakteristika viz popis kon. 1219, 1217; profil A3 – severozápadní třetina objektu (kon. 1215): ulehlá, tmavě hnědá písčité hlína s příměsí středně velkých kamenů (cca 1 % z celkového objemu zásypu v sektoru); max. síla vrstvy 68 cm; výskyt vrstvy od 0 do 68 cm od úrovně podloží; kontext prorostlý kořeny; dno v sektoru bylo mírně překopáno;

– profil příčný D, na hraně sondy z roku 2016, u asfaltové cesty, v části, kde sídlištní objekt 255 zasahoval do nezkoumané plochy (jihovýchodní konec objektu); kon. 1237: ulehlá, středně hnědošedá písčité prachová hlína s příměsí kamenů a s častým výskytem zvířecích kostí.

Relikty úprav / konstrukce: sloupové jámy zachycené v centrální podélné ose objektu 255 (K1–K4); související s konstrukcí zahloubené stavby:

sloupová jáma K1 se nacházela v blízkosti kratší severozápadní stěny objektu; zásyp: ulehlá, světle hnědo-

šedá písčité hlína s výskytem malých kamenů; písek: jemný až střední; (kon. 1238); půdorys jámy byl kruhový, profil neckovitý, dno hladké ploché; průměr jámy 43 cm, hloubka jámy 19 cm od úrovně dna objektu (kon. 1239);

sloupová jáma K2 se nacházela v blízkosti K1, jihovýchodně od ní, mírně vyosená z centrální podélné linie směrem k severovýchodu; zásyp: středně ulehlá, světle hnědošedá písčité jílovitá hlína; (kon. 1240); půdorys jámy byl kruhový, profil mísovité, dno hladké konkávní; průměr jámy 43 cm, hloubka jámy 25 cm od úrovně dna objektu (kon. 1241);

sloupová jáma K3 se nacházela na podélné středové ose, v nejhlubší části objektu; zásyp: středně ulehlá, světle hnědošedá písčité hlína; písek: jemný až střední; výplň značně prorostlá kořeny (kon. 1243); půdorys jámy byl kruhový, profil mísovité, dno hladké konkávní; průměr jámy 28 cm, hloubka jámy 22 cm od úrovně dna objektu (kon. 1244);

sloupová jáma K4 se nacházela na podélné středové ose, z části zasahovala do profilu D; zásyp: ulehlá, tmavě šedá písčité prachová hlína; výplň značně prorostlá kořeny; porušena zvířecí norou (kon. 1245); půdorys jámy byl pravděpodobně kruhový, profil neckovitý, dno hladké ploché; průměr jámy 41 cm, hloubka jámy 21 cm od úrovně dna objektu (kon. 1246).

Výkop: kon. 1233; tvar půdorysu nepravidelný lichoběžníkový; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý s jedním stupněm, stěny šikmé přímé / nepravidelné, profil podélný: neckovitý, dno: nepravidelné, ploché; rozměry: 490 × 358 cm, hloubka 90–122 cm od úrovně původního raněstředověkého povrchu (hlubší část se nacházela u severozápadní kratší stěny).

Nálezy: keramika celkem – 785 kusů, 10 281 g, rozpoznáno min. 160 keramických jedinců (inv. č. P301497–P302165);

– vrstva 1 (0–20); keramika – 284 kusů, 4 558 g, rozpoznáno min. 44 keramických jedinců; 28 zlomků okraje (jeden zlomek druhotně přepálený); šest zlomků okraje se zdobenou výdutí; 130 fragmentů zdobené výdutě; 104 zlomků nezdobených výdutí (čtyři zlomky druhotně přepálené); 15 fragmentů dna (na jednom zlomku evidována technická značka); fragment dna se zdobenou výdutí; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: silně formující obtáčení u 48 zlomků; keramický materiál ze zásypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (207 zlomků); JŠP materiál (14 zlomků okraje); HDP materiál (pět zlomků); HDPO materiál (zlomek zdobené výdutě); HDPR materiál (34 zlomků); JDP materiál (zlomek zdobené výdutě); JDPR materiál (17 zlomků); 482 fragmentů zvířecích kostí, 4 134 g (inv. č. P302177; část objektu označena F397); 144 fragmentů zvířecích kostí, 1 453 g (inv. č. P302172; část objektu označena F398); 44 fragmentů mazanice, 1 189 g (inv. č. P302174; část objektu označena F397); osm fragmentů mazanice,

182 g (inv. č. P302177; část objektu označena F398); fragment strusky, 47 g (inv. č. P302179; část objektu označena F398); vzorek uhlíku (inv. č. P302174; část objektu označena F398); drobné nekeramické nálezy – celá železná přezka bez trnu, tvar přezky: D-rámeček, tvar průřezu rámečku hraněný, rozměry: délka 4 cm, šířka 3,3 cm, tloušťka 0,2 cm (inv. č. P302178; část objektu označena F398); zlomek kamenného přeslenu, tvar neurčen, váha 1 g (inv. č. P302180); dva zlomky z jednoho kamenného dvoukónického přeslenu o průměru 3 cm, průměr otvoru 1,1 cm, váha 5 g (inv. č. P302181/1–2); zlomek hranolovitého kamenného brousku, čtyři brusné plochy, rozměry: délka 14,1 cm, šířka 5,6 cm, tloušťka 0,8–2,1 cm (inv. č. P302188); – vrstva 2 (20–50); keramika – 300 kusů, 4 343 g, rozpoznáno min. 58 keramických jedinců; 39 zlomků okraje (jeden zlomek s příměsí slídy); sedm zlomků okraje se zdobenou výdutí; 113 fragmentů zdobené výdutě (jeden zlomek s příměsí slídy); 118 zlomků nezdobených výdutí (jeden zlomek druhotně přepálený, jeden zlomek s příměsí slídy); 23 fragmentů dna; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: slabě formující obtáčení u sedmi zlomků; silně formující obtáčení u 40 zlomků; keramický materiál ze zásypu byl heterogenní, co se týká keramické hmoty i způsobu výpalu: HŠP materiál (256 zlomků); JŠP materiál (čtyři zlomky výdutě); HDP materiál (tři zlomky); HDPR materiál (29 zlomků); JDP materiál (dva zlomky výdutě); JDPR materiál (čtyři zlomky); 225 fragmentů zvířecích kostí, 2 522 g (inv. č. P302168; část objektu označena F397); 164 fragmentů zvířecích kostí, 1 370 g (inv. č. P302173; část objektu označena F398); 16 fragmentů mazanice, 244 g (inv. č. P302175; část objektu označena F397); vzorek uhlíku (inv. č. P302191; část objektu označena F398); drobné nekeramické nálezy – zlomek kamenného dvoukónického přeslenu (jílovec) o výšce 1,6 cm, s max. průměrem 2,4 cm, průměr otvoru 0,7 cm, váha 7 g (inv. č. P302182); zlomek kamenného přeslenu z jílovce, pravděpodobně dvoukónického tvaru, otvor se kónicky rozšiřuje, po obvodu přeslenu se nacházejí drobné rýhy – stopy po soustruhu, výzdoba – fasetování, rozměry: výška 2,1 cm, max. průměr 2,7 cm, průměr otvoru 1 cm (inv. č. P302183); celý kostěný předmět se zahroceným distálním koncem – tzv. šídlo, hrot plný, kuželovitý, rozměry: max. délka 11,3 cm, délka hrotu 7,6 cm, vnější průměr 1 cm, průměr hrotu 0,3 cm (inv. č. P302186); celý kostěný předmět se zahroceným distálním koncem – tzv. proplétáček, hrot dutý plochý / kuželovitý, kloubní báze neopracovaná, rozměry: max. délka 7,4 cm, délka hrotu 4,2 cm, vnější průměr 1,5 cm, průměr hrotu 0,3 cm (inv. č. P302184; část objektu označena F398); malý zlomek hranolovitého kamenného brousku, dvě brusné plochy, rozměry nelze určit (inv. č. P302189; část objektu označena F398); kamenná štípaná industrie (inv. č. P302187; část objektu označena F398);

– kon. 1226; keramika – 12 kusů, 581 g, podařilo se rozpoznat min. tři keramické jedince; tři zlomky okraje; čtyři zlomky okraje se zdobenou výdutí; tři fragmenty zdobené výdutě; dva zlomky nezdobených výdutí; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: silně formující obtáčení u devíti zlomků; keramický materiál ze zásypu byl vyroben zejména z HŠP materiálu (devět zlomků); vyskytl se i JŠP materiál (dva zlomky nezdobené výdutě); HDPR materiál (zlomek okraje); 26 fragmentů zvířecích kostí, 245 g (inv. č. P302169); dva fragmenty mazanice, 116 g (inv. č. P302176); lidské kosti – fragment lebky (inv. č. P302166); – nálezy bez udání kontextu či vrstvy; 189 fragmentů drobných neinventovaných střepů, 799 g; zlomek kostěného předmětu se zahroceným distálním koncem – tzv. šídlo, hrot plochý / kuželovitý, rozměry: dochovaná délka 4,6 cm, délka hrotu 4,6 cm, vnější průměr 1,3 cm, průměr hrotu 0,1 cm (inv. č. P302185).

Poznámka: rozsáhlý oválný objekt byl zkoumán po sektorech dělených jedním podélným řezem a dvěma příčnými řezy (profily A, B, C); kontexty v jednotlivých profilech byly číslovány samostatně; je možné, že mělký výběžek na severozápadním konci výkopu jámy 255, který směřoval k severovýchodu, tvořil samostatný sídlištní objekt zničený mladším zásahem (O255/F397); objekt 255 byl fotograficky i geodeticky dokumentován jako jeden celek; ve formulářové dokumentaci je zmiňovaný mělký výběžek kontextován pod číslem objektu 258; artefakty inventované pod faktovým číslem F398 (přiřazené ovšem k objektu O255) byly vyzdvíženy z prostoru hypotetického staršího sídlištního objektu O258; informace z formulářového zápisu k hypotetickému objektu O258: zásyp – kon. 1214, středně ulehlá, středně hnědá písčité hlína, písek: střední až hrubý (od zásypu objektu 255 se odlišoval výraznější příměsí písku a světlejším odstínem hnědého zbarvení sedimentu); výkop – kon. 1234, tvar objektu nelze určit, orientace S–J (?), profil neckovitý, dno hladké ploché, rozměry: dochovaná délka 100 cm, šířka 160 cm, hloubka 18 cm od úrovně podloží; i když lze uvažovat o superpozici dvou sídlištních jam, je nutno přiznat, že není zcela jasné, zda jde o samostatný sídlištní objekt (O258), anebo zda se jedná o pokračování mělkého stupně výkopu O255 zachyceného na profilu C1.

Číslo objektu 256 (č. tabulky 196, 197, obr. 210)

Rok výzkumu: 2016

Čtverec: B70–33

Čísla kontextů: 1202, 1203, 1204, 1205, 1206, 1208, 1247

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 1202; středně ulehlá, tmavě šedá písčité hlína; písek: střední až hrubý; max. síla vrstvy 15 cm; šlo o prokleslou kulturní vrstvu do mísovité deprese vytvořené sleháváním zásypu zásobní jámy 256;

– kon. 1203; středně ulehlý, tmavě žlutý písek jemné

až střední zrnitosti; max. síla vrstvy 40 cm; vrstva se nacházela v hloubce od 0 do 40 cm od úrovně podloží; jednalo se klínovitý splach písčného podloží při postupné destrukci horní části stěn objektu během jeho zaplňování;

– kon. 1204; tmavě žlutý písek jemné až střední zrnitosti; max. síla vrstvy 22 cm; vrstva se nacházela v hloubce od 0 do 22 cm od úrovně podloží; jednalo se klínovitý splach písčného podloží při postupné destrukci horní části stěn objektu během jeho zaplňování;

– kon. 1205; středně ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: jemný až střední; max. síla vrstvy 20 cm; vrstva se nacházela v hloubce od 0 do 20 cm od úrovně podloží; jednalo se o relikt původního zásypu objektu (před destrukcí stěny během zaplňování jámy) mezi stěnou objektu a klínovitým splachem písčného podloží;

– kon. 1206; středně ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: jemný až střední; max. síla vrstvy 70 cm; vrstva se nacházela v hloubce od 0 do 85 cm od úrovně podloží.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1208 (totožný s kon. 1247); tvar půdorysu kruhový; profil příčný: vakovitý, stěny konvexní, konkávní, profil podélný: nesledováno, dno: hladké, konkávní; rozměry: průměr horní hrany půdorysu 122 cm, průměr hrdla 99 cm, průměr vakovité zatesané části stěn 101 cm, průměr u dna – spodní hrana 88 cm, hloubka 85 cm od úrovně původního podloží.

Nálezy: keramika celkem – 123 kusů, 3 714 g, rozpoznáno min. 18 keramických jedinců (inv. č. P302192–294);

– vrstva 1; keramika – 93 kusů, 2 394 g, rozpoznáno min. devět keramických jedinců; pět zlomků okraje (dva zlomky druhotně přepálené); dva zlomky okraje s nezdobenou výdutí; 14 fragmentů zdobené výdutě; 65 zlomků nezdobených výdutí; sedm fragmentů dna; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: formování v ruce u 34 zlomků; slabě formující obtáčení u jednoho zlomku okraje (druhotně přepálený); keramický materiál ze zásypu byl vyroben pouze z HŠP materiálu (91 zlomků); vesměs se jednalo o keramiku pražského typu; výjimku tvořily dvě zdobené výdutě datované do RS3 (intruze); 18 fragmentů zvířecích kostí, 39 g (inv. č. P302295);

– vrstva 2; keramika – 30 kusů, 1 320 g, rozpoznáno min. devět keramických jedinců; tři zlomky okraje; 23 zlomků nezdobených výdutí; čtyři fragmenty dna; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: formování v ruce u 29 zlomků; keramický materiál ze zásypu byl vyroben pouze z HŠP materiálu (30 zlomků); jednalo se o keramiku pražského typu; 10 fragmentů zvířecích kostí, 168 g (inv. č. P302296); drobné nekeramické i keramické nálezy – fragment keramického tyglíku formovaného v ruce, tvar nádoby kotlíkovitý, rozměry: dochovaný průměr/šířka v horní

části 4,3 cm, šířka spodní části u dna 3,3 cm, výška nádoby 4,2 cm, vnitřní průměr nádoby 2,5 cm, tloušťka stěny 1 cm, váha 62 g, nacházel se nad dnem objektu (inv. č. P302297); celý kostěný artefakt, tzv. „brusle“, typ s tupou distální částí bez otvoru (vyrobena z kosti *Bos primigenius f. taurus*), stopy opotřebení na dorsální straně, délka „brusle“ 22,4 cm (inv. č. P302298); – bez udání vrstvy, vzorek uhlíku (inv. č. P302299).

Poznámka: –

Číslo objektu 257 (č. tabulky 197, obr. 210)

Rok výzkumu: 2016

Čtverec: B70–33

Čísla kontextů: 1242, 1248

Stratigrafický vztah: sídlištní objekt 257 byl porušen výkopem hrobové jámy H216, která se rýsovala v jižním profilu sondy.

Zásyp: kon. 1242; ulehlá, středně hnědobéžová prachová písčité hlína s výskytem drobných a malých kamenů (cca 5 % z celkového objemu zásypu); písek: jemný až střední; v horní části je výplň prorostlá kořeny.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1248; tvar půdorysu kruhový; profil příčný: hruškovitý, stěny šikmé přímé / konvexní / konkávní, profil podélný: nesledováno, dno: hladké, konkávní; rozměry: průměr horní hrany půdorysu 117 cm, průměr hrdla 96 cm, průměr vakovité zatesané části stěn 103 cm, průměr u dna – spodní hrana 84 cm, hloubka 126 cm od úrovně původního podloží.

Nálezy: keramika celkem – 121 kusů, 1 312 g, rozpoznáno min. 18 keramických jedinců (inv. č. P302300–366); – vrstva 1; keramika – 53 kusů, 764 g, rozpoznáno min. 10 keramických jedinců; sedm zlomků okraje; zlomek okraje s nezdobenou výdutí; čtyři fragmenty zdobené výdutě; 39 zlomků nezdobených výdutí; dva fragmenty dna; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: formování v ruce u šesti zlomků (vše keramika pražského typu); keramický materiál ze zásypu byl vyroben pouze z HŠP materiálu (53 zlomků); 18 fragmentů zvířecích kostí, 39 g (inv. č. P302295);

– vrstva 2; keramika – 66 kusů, 516 g, rozpoznáno min. šest keramických jedinců; pět zlomků okraje; tři fragmenty zdobené výdutě; sedm zlomků nezdobených výdutí; čtyři fragmenty dna; 47 drobných neinventovaných střepů; u větších fragmentů byly rozpoznány technologické stopy: formování v ruce u tří zlomků (vše keramika pražského typu); keramický materiál ze zásypu byl vyroben pouze z HŠP materiálu (19 zlomků); 82 fragmentů zvířecích kostí, 590 g (inv. č. P302370); lidský zub (inv. č. P302368); zlomek středové destičky jednostranného „kostěného“ hřebene (materiál je paroh), zachován jeden otvor pro nýt, na zlomku jsou dochovány tři zuby celé a dva ulomené, rozměry: délka fragmentu 0,9 cm, šířka 2,5 cm, délka zubů 1,2 cm, max. tloušťka zubu 0,19 cm, průměr nýtu 0,25 cm (inv. č. P302375).

– nálezy bez udání vrstvy; 47 fragmentů zvířecích kostí, 514 g (inv. č. P302369, P302371); osm fragmentů lidských kostí, 108 g (inv. č. P302367); mazanice (inv. č. P302372); vzorek uhlíku (inv. č. P302376); zlomek železné bočnice udidla (inv. č. P302373); zlomek kamenného dvoukónického přeslenu o výšce 2,1 cm, s max. průměrem 2,8 cm, průměr otvoru 1 cm, váha 6 g (inv. č. P302374).

Poznámka: –

10.4 Sídlištní hroby

Číslo hrobu 203 (č. tab. 198, obr. 151, 165)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B64–39, B63–39

Čísla kontextů: 741, 742, 746, 781

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 741; ulehlý, středně hnědooranžový hlinitý písek; písek: střední a hrubý; sediment obsahoval drobky a malé fragmenty kamene; hranice mezi zásypem a podloží byla pozvolná; po začistění obrys kontextu v ploše měřil 203 × 66 cm; v hloubce 34 cm od úrovně podloží (ve střední části kontextu) se objevil tmavý zásyp po dekomponované dřevěné schránce;

kon. 742; středně ulehlý, středně hnědošedý hlinitý písek; písek: jemný a střední; sediment obsahoval drobky, skvrny a malé skvrny uhlíků; spodní hranice kontextu byla dosti ostrá; vrstva byla vytvořena dekompozicí organické (dřevěné) schránky; nad horní polovinou kostry nebyl obrys negativu po dřevěné schránce zachycen (sediment byl odebrán na úroveň kostí bez dokumentace negativu po schránce); obrys byl patrný po začistění severovýchodní poloviny jámy v hloubce 34 cm od podloží; kontext vytvářel obdélník o rozměrech 127 × 43 cm.

Nálezy ze zásypu: keramika – 14 kusů, 77 g (inv. č. P254514–516) – šest zlomků nezdobených výdutí (v zásypu nad kostrou); osm fragmentů drobných neinventovaných střepů; HŠP materiál byl identifikován u všech inventovaných zlomků; drobné nekeramické nálezy – zlomek železné tyčinky válcovitého průřezu; jeden konec je zahrocený, rozměry: délka 4,3 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,4 cm (inv. č. P254517).

Hrobová jáma: kon. 781; obdélníková se zaoblenými rohy; rozměry: 200 × 60 × 60 cm; orientace JZ–SV; profil příčný: neckovitý, stěny kolmé / šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno ploché.

Úprava hrobové jámy / schránka: negativ po pravděpodobně dřevěné schránce; zachycená délka 127 cm (spodní polovina kostry); dorekonstruovaná délka 180 cm; šířka 43 cm, výška 26 cm.

Pohřbený jedinec: kon. 746; orientace JZ–SV; muž; věk: Maturus (40 let a více), výška postavy 175–178 cm; poloha: naznak; pravá horní končetina natažená s předloktím ležícím přes pánev; levá horní končetina

natažená, rádius byl mírně dislokován, ležel na pánevní kosti, ulna ležela podél pánevní kosti; dolní končetiny natažené, mírně se sbíhající ke kotníkům; dislokace kostí: lebka odvalená dozadu ležela na zátylku, mírně pootočená vpravo; vyvrácená spodní čelist; krční obratle rozesety v prostoru hrudního koše; dislokované a vertikalizované klíční kosti; kosti rukou rozesety v prostoru hrudníku a pánve, některé se nacházely až u pravého kolenního kloubu; pravá česka ležela pod pravým femurem, levá česka ležela vedle kloubu z vnější strany; dislokace kostí v horní části kostry byla velmi pravděpodobně způsobena zooturbací.

Hrobový inventář: bez inventáře.

Popis artefaktů: –

Poznámka: –

Číslo hrobu 204 (č. tab. 198, obr. 179)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B65–40

Čísla kontextů: 773, 774, 775

Stratigrafický vztah: do zásypu zemnice 175 (zhruba v jejím středu, na okraji destrukce kamenné pece) bylo pohřbeno malé dítě / malé děti (antropologická analýza potvrdila výskyt kostí dvou jedinců), deponace dětských kostí je označena jako H204.

Zásyp: kon. 773; ulehlá, středně hnědošedá až béžová písčitá hlína; písek střední; hranice mezi zásypem O175 a H204 byla málo zřetelná a těžko určitelná; v rámci zásypu O175 byla v místě výskytu dětských kostí evidována tmavší půlkruhová skvrna o rozměrech 50 × 26 cm.

Nálezy ze zásypu: –

Hrobová jáma: kon. 775; nerozlišena; rozměry: 50 × 26 × 6 cm; tvar jámy byl vytvořen uměle v hranicích tmavší půlkruhové skvrny kolem lidských kostí; část hrobové jámy zničena exkavací zásypu zemnice; dětské kosti se nacházely u dokumentačního profilu vedeného středem sídlištního objektu v ose SZ–JV; kosti se nacházely v jihovýchodní polovině profilu, těsně za pomyslným středem profilové úsečky.

Úprava hrobové jámy / schránka: –

Pohřbený jedinec: kon. 774; orientace a poloha těla nerozlišeny; rozpoznány byly kosti ze dvou jedinců; lebka byla poškozena rýčem během výzkumu; zbytky kostí byly rozesety kolem lebky bez anatomického pořádku; z druhého jedince je dochována pouze pyramida spánkové kosti;

jedinec 204a: dítě, věk NB (nebo předčasně narozené dítě) / Infans I; šupiny spánkové kosti měří pod 3 cm; jedinec 204b: dítě, věk Infans I.

Hrobový inventář: bez inventáře.

Popis artefaktů: –

Poznámka: kosti byly uloženy do zásypu zemnice 175 (F248); patrně skelety ze dvou jedinců.

Číslo hrobu 205 (č. tab. 199, obr. 137)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B62–41

Čísla kontextů: nekontextováno.

Stratigrafický vztah: do zásypu časně slovanské zásobní jámy – sídlištní objekt 174 – bylo pohřbeno malé dítě (novorozence), deponace lidských kostí je označena jako H205.

Zásyp: nerozlišen; charakter kontextu 789 (O174): kolem lidských kostí se nacházela středně ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek střední.

Nálezy ze zásypu: –

Hrobová jáma: nerozlišena; nepravidelná oválná jáma byla vytvořena uměle kolem kostí dítěte; nacházely se v hloubce 60 cm od úrovně skrytého podloží; skelet se nacházel v jihovýchodní polovině zásobní jámy, v úrovni pod hrdlem zásobnice; rozměry umělého výkopu: 43 × 18 × 60 cm.

Úprava hrobové jámy / schránka: –

Pohřbený jedinec: dítě, věk NB / Infans I (max. 2 týdny); orientace a poloha těla nerozlišeny; neanatomicky uspořádané zbytky skeletu novorozence v zásypu zásobnice (skelet byl částečně narušen bioturbací a také při archeologickém výzkumu).

Hrobový inventář: bez inventáře.

Popis artefaktů: –

Poznámka: –

Číslo hrobu 206 (č. tab. 199, obr. 167)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B64–41

Čísla kontextů: 842, 853, 870

Stratigrafický vztah: nároží Z04 ve čtverci B64–41 a B63–41 bylo v superpozici s hrobem H206; následnost aktivit není zcela jasná; deponace jedince mohla předcházet výstavbě ohrazení, ale také mohla následovat až po jeho zániku; skrčenec H206 mohl být do výkopu mohutného rohu vložen i záměrně.

Zásyp: kon. 842; ulehlá, středně hnědošedá až žlutá jílovitá hlína; v ploše měl obrys zásypu nepravidelný tvar o rozměrech 97 × 75 cm; hranice podloží a zásypu byla pozvolná; na západní straně se mísily zásypy hrobu H206 a žlabu Z04; byly od sebe neodlišitelné.

Nálezy ze zásypu: neinventované drobné fragmenty keramiky; lidské kosti z jedince H206.

Hrobová jáma: kon. 870; oválná; rozměry: 90 × 60 × 30 cm; orientace JV–SZ; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno ploché; výkop žlabu Z04 kostru neporušil; nároží Z04 protínalo hrob v místě chodidel (jedno rameno Z04 běželo v ose JV–SZ a druhé rameno v ose JZ–SV); stratigrafie obou komplexů je nejasná.

Úprava hrobové jámy / schránka: –

Pohřbený jedinec: kon. 753; orientace JV–SZ; žena; věk: Adultus / Maturus (35–50 let); výška postavy 150–158 cm; poloha: extrémně skrčená na levém boku; horní končetiny: pokrčeny přes hrud, ruce původně složeny před obličejem; dolní končetiny: silně pokrče-

ny (pravý femur ležel přes pánev), složeny přes sebe, levý kolenní kloub byl výš než pravý; kolenní a loketní klouby se dotýkaly; dislokace: kosti rukou, nacházely se kolem lebky.

Hrobový inventář: bez inventáře.

Popis artefaktů: –

Poznámka: kostra se nacházela v nároží výkopu žlabu Z04; pokud jsou kontexty současné, jako jedna z alternativ se nabízí interpretace deponace lidských ostatků jako základové oběti (?); severozápadní část výkopu hrobové jámy byla porušena dokumentačním řezem přes žlab Z04.

Číslo hrobu 207 (č. tab. 200, obr. 130)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B61–44

Čísla kontextů: 902, 917, 932

Stratigrafický vztah: zásyp sídlištního objektu O218 byl narušen výkopem hrobových jam H207 a H208.

Zásyp: kon. 902; ulehlá, tmavě šedá písčité hlína; písek: jemný až střední; sediment obsahoval malé až středně velké kameny (cca 5 % obsahu zásypu); hranice zásypu a podloží byla málo zřetelná; při začišťování podloží (odebírání vrstvy UR02) se ve čtverci B61–44 v sektorech 13–23 narazilo na lidské kosti nohou, fragmenty tibie a fibuly; byly to části hrobu H207.

Nálezy ze zásypu: keramika – 30 kusů, 400 g, rozpoznáno min. osm keramických jedinců (inv. č. P279031–049) – tři zlomky okraje; devět fragmentů zdobené výdutě; osm zlomků nezdobených výdutí; šest fragmentů dna (z toho čtyři zlomky den hrnců pražského typu); čtyři drobné neinventované střepy; převažoval HŠP keramický materiál (21 zlomků); vyskytl se i jiný charakter materiálu či výpalu: JŠP materiál (čtyři zlomky); HDP materiál (zlomek zdobené výdutě); HDPO materiál (zlomek dna a zdobené výdutě); HDPR materiál (dva zlomky výdutě); u větších kusů střepů byly evidovány technologické stopy: u zlomku dna po silně formujícím obtáčení; u dvou den obtáčení slabě formující a u dalších dvou den formování v ruce.

Hrobová jáma: kon. 932; obdélníková se zaoblenými rohy; rozměry: 132 × 55 × 15 cm; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny kolmé / šikmé přímé, profil podélný: nesledováno, dno ploché; hrobová jáma byla velmi mělká; hloubka od současného povrchu měřila 45 cm; jihovýchodní část výkopu jámy byla odtěžena; délka hrobové jámy tedy není dochována v úplnosti.

Úprava hrobové jámy / schránka: dokumentační úroveň kostry UR01: na úrovni podloží se na lebce, v místě nosního otvoru, nacházel střep; ploché středně velké kameny byly roztroušeny nepravidelně v úrovni nad kostrou; dva kameny vedle sebe se nacházely po levé straně kostry, podél humeru a loketního kloubu; jeden kámen překrýval horní část pravého femuru a druhý kámen zase horní část levého femuru; je možné, že původně ležely podél „boků“ nebožtíka; dislokaci kame-

nů mohl způsobit růst kořenů nedalekého vzrostlého stromu; není však jasné, zda jde o intencionální užití kamene při úpravě hrobové jámy nebo ne; mohlo se jednat o relikt související se sídlištním objektem O218 (což je pravděpodobnější).

Pohřbený jedinec: kon. 917; orientace SZ–JV; žena; věk: Adultus / Maturus (30–45 let); výška 155 cm; poloha: nznak; pravá horní končetina byla ohnutá do ostrého úhlu, ležela na hrudníku; levá horní končetina byla ohnutá do pravého úhlu směrem k tělu; dolní končetiny snad původně v natažené poloze (dochovaly se z nich *in situ* pouze poškozené femury); lebka byla dislokována a ležela na levé klavikule a zčásti na mandibule; dolní čelist byla posunuta nad krční obratle; distální konec pravé ulny a radia ležely přes obratle 12Th–1L a přes sternum; distální konec levé ulny a radia ležely přes obratle 4L–5L; dolní končetiny byly dochovány minimálně, a to pouze poškozené femury (u obou chybí distální konce kostí).

Hrobový inventář: bez inventáře.

Popis artefaktů: –

Poznámka: dolní část postkraniału byla poškozena jednak bioturbací a jednak byla zničena při archeologickém výzkumu – mělká hrobová jáma.

Číslo hrobu 208 (č. tab. 201, obr. 130)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B61–44

Čísla kontextů: 986, 982, 1001

Stratigrafický vztah: zásyp sídlištního objektu O218 byl narušen výkopem hrobových jam H207 a H208.

Zásyp: kon. 986; ulehlá, středně hnědošedá písčitá hlína; písek: jemný až střední; hranice zásypu a podloží byla pozvolná; výplň byla protkaná kořeny vzrostlých kaštanů; v prostoru u levého femuru a u kostí levé ruky se nacházely zvířecí kosti; v prostoru pánve se nacházel fragment skleněného hladítka; u distálního konce pravého femuru z vnitřní strany byl nalezen velký železný fragment; v úrovni kostry byly evidovány další zvířecí kosti – není jasné, zda patřily k zásypu hrobové jámy nebo k intencionálním potravinovým milodarům (pravděpodobnější je první uvedená možnost).

Nálezy ze zásypu: keramika – 14 kusů, 138 g, podařilo se rozpoznat min. čtyři keramické jedince (inv. č. P279053–061) – tři zlomky okraje; zlomek okraje se zdobenou výdutí; fragment zdobené výdutě; čtyři zlomky nezdobených výdutí; pět drobných neinventovaných střepů; kvalita výpalu a keramického těsta u nalezených střepů: HŠP keramický materiál (čtyři zlomky); HDP materiál (zlomek okraje se zdobenou výdutí); HDPO materiál (zlomek okraje); HDPR materiál (tři zlomky); u tří zlomků byly evidovány technologické stopy po silně formujícím obtáčení.

Hrobová jáma: kon. 1001; nepravidelná oválná; rozměry: 175 × 63 × 18 cm; orientace SZ–JV; profily: nesledováno, dno nepravidelné ploché; mělká hrobová jáma

byla zapuštěna do zásypu sídlištního objektu O218 (v jeho jihozápadní části); hloubka jámy od současného povrchu dosahovala 55 cm.

Úprava hrobové jámy / schránka: –

Pohřbený jedinec: kon. 982; orientace SZ–JV; pravděpodobně žena; věk: Maturus (40–55 let); poloha: nznak, pravá horní končetina natažená pod pánvi; levá horní končetina chybí, dolní končetiny v natažené poloze, mírně se sbíhaly ke kotníkům; chybí kosti levé nohy; dislokace: perforované sternum leželo na levé části hrudního koše; obě klíční kosti byly vyoseny; dislokace kostí pravé ruky; bioturbace: kostra byla značně porušena kořeny vzrostlého kaštanu.

Hrobový inventář (poloha jednotlivých artefaktů): horní polovina humeru, z vnitřní strany kosti (mezi humerem a žebry), zčásti pod lopatkou – železný nůž (3); pod mandibulou, na krčních obratlích – skleněný průsvitný korálek, evidován až po vyzdvižení lebky (1); při odebírání vzorků na fosfáty byl v místech, kde ležela lebka, objeven úplně rozpadlý skleněný korálek s měděnou trubičkou (2); v prostoru hrudníku – fosilní ulita s provrtaným otvorem – závěsek (4).

Popis artefaktů:

1. Inventární číslo P279068: celý skleněný korálek kónického tvaru; barva skla čirá bílá, povrch mírně opalizuje, úprava povrchu jemným fasetováním, recentně poškozený, ve skle jsou viditelné vzduchové bublinky; rozměry: délka 1,4 cm, šířka 2,2 cm, průměr otvoru 0,45 cm, váha 5 g.

2. Inventární číslo P279069: korálek v silně fragmentárním stavu, zůstala pouze drť skleněných zlomků se zbytky měděné trubičky, nelze podrobněji popsat.

3. Inventární číslo P279072: železný nůž, zlomek čepele; hřbet rovný, ostří k hrotu obloukovitě zvednuté; rozměry: dochovaná délka 8,8 cm, šířka čepele 1,4, tloušťka 0,3 cm.

4. Inventární číslo P279070: zlomek závěsku z fosilní ulity s provrtaným otvorem pro zavěšení; rozměry: dochovaná délka 2,7 cm, šířka 1,5 cm.

Poznámka: –

Číslo hrobu 209 (č. tab. 200, obr. 108)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B56–46, kvadrant 34

Čísla kontextů: 1060, 1061, 1071

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 1060; středně ulehlá, středně šedá písčitá hlína; písek jemný až střední; sediment obsahoval drobký kamenů (0,5 % z objemu zásypu), drobký kostí (0,3 %); hranice zásypu a dokumentační úrovně UR2 byla málo zřetelná; nález kostí dětského jedince byl dokumentován při odkrývání vrstvy na úroveň UR2 v ploše čtverce; síla zásypu byla měřena od úrovně UR2.

Nálezy ze zásypu: –

Hrobová jáma: nerozlišena; umělý výkop měl nepravidelný oválný tvar o rozměrech 84 × 40 cm, orientován

byl JJV–SSZ; lebka ležela v jihovýchodo-východní části umělé hrobové jámy; severně od lebky (mezi lebkou a roztroušenými kostmi postkraniału) byly zaznamenány stopy po činnosti podzemní fauny.

Úprava hrobové jámy / schránka: –

Pohřbený jedinec: kon. 1061 (totožný s kon. 1071); orientace a poloha těla nerozlišeny; dítě, věk NB (možná fétus); kolem rozbité lebky, která ležela na úrovni podloží, ležely roztroušené lidské kosti – část pánve, žebro, dlouhá kost, jiné drobné kosti, bez anatomického pořádku.

Hrobový inventář: bez inventáře.

Popis artefaktů: –

Poznámka: hrob se nacházel nad úrovní skrytého podloží.

Číslo hrobu 210 (č. tab. 202, obr. 109, 113)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B57–47, B56–47

Čísla kontextů: 1069, 1092, 1109

Stratigrafický vztah: severovýchodní kratší stěna hrobové jámy byla porušena mladším sídlištním objektem O230.

Zásyp: kon. 1069; bez dalšího popisu.

Nálezy ze zásypu: keramika – 30 kusů, 338 g, podařilo se rozpoznat min. tři keramické jedince (inv. č. P300807–830) – dva zlomky okraje; zlomek okraje se zdobenou výdutí; 15 fragmentů zdobené výdutě; osm zlomků nezdobených výdutí; čtyři drobné neinventované střepy; kvalita výpalu a keramického těsta u nalezených střepů: HŠP keramický materiál (17 zlomků); HDP materiál (zlomek zdobené výdutě); HDPR materiál (tři zlomky výdutě); JDPH materiál (čtyři zlomky zdobené výdutě); JŠP materiál (zlomek okraje); u dvou zlomků okrajů byly evidovány technologické stopy po silně formujícím obtáčení; drobné nekeramické nálezy – zlomek čepele železného nože, hrot rovný, ostří k hrotu obloukovitě zvednuté; hřbet k hrotu zkosený; rozměry: šířka čepele 1,2 cm, tloušťka 0,4 cm (inv. č. P300835, tab. 202: 1); zvířecí kost – sektor 3n-3l – mezi levým humerem a stěnou hrobové jámy, 15 cm od pravého ramenního kloubu (potravinový milodar?).

Hrobová jáma: kon. 1109; obdélníková se zaoblenými rohy; rozměry: 215 × 86 × 16 cm (hloubka měřena od úrovně skrytého podloží); orientace JZ–SV; profil příčný: neckovitý, stěny: nesledováno, dno šikmé ploché; hrobová jáma byla mělce zahloubená; sklon dna hrobové jámy směrem k JZ.

Úprava hrobové jámy / schránka: symbolické obložení hrobové jámy – kameny: 1) malý kámen 20 cm nalevo od levého loketního kloubu (sektor 3r); 2) malý kámen 12 cm napravo od pravého kolenního kloubu (sektor 5m); 3) středně velký kámen ležel šikmo svisle u severovýchodní kratší stěny (sektor 5w), 23 cm od levé nohy, rozměry: 15 × 13 × 4 cm.

Pohřbený jedinec: kon. 1092; orientace JZ–SV; muž;

věk: Maturus II / Senilis (50 a více let); výška kostry 161–163 cm; poloha: nznak, horní končetiny nataženy podél těla, dolní končetiny natažené, chodidla byla původně vytočena na levou stranu; lebka, podložená plochým kamenem obdélníkového tvaru, byla odvalená nalevo, ležela zčásti na levé straně obličejové části; mandibula ležela na levém boku na krčních obratlích; jeden krční obratel se nacházel v jižním rohu hrobové jámy; dislokace kostí nohou a rukou; celá pravá polovina hrudního koše i pravá horní končetina byla posunuta směrem od páteře; kostra byla poničena kořeny; patrně tlakem kořenů byly zlomeny – levá tibie, fibula, pravá tibie, žebra, sternum; pravý radius byl poškozovaný; pravá ulna ležela na pánvi; hrudník byl rozkleslý; zaznamenaná byla dislokace levé česky – vně, nad kolenním kloubem; paleopatologie: v mandibule jsou tři poslední zuby; alveolární výběžky začaly degradovat.

Hrobový inventář: bez inventáře.

Popis artefaktů: –

Poznámka: lebka byla podložena plochým kamenem; kámen měl obdélníkový tvar; rozpadl se; jeho rozměry: 17 × 12 × 5 cm.

Číslo hrobu 211 (č. tab. 202, obr. 112)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B57–46

Čísla kontextů: 1072, 1079, 1095

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 1072; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: jemný až střední; v sedimentu byly evidovány hrubé komponenty: drobky, malé kusy mazanice (cca 1 % z objemu výplně); drobky uhlíků; lidské zuby.

Nálezy ze zásypu: keramika – 23 kusů, 219 g, podařilo se rozpoznat min. dva keramické jedince (inv. č. P300807–830) – dva zlomky okraje; tři fragmenty zdobené výdutě; deset zlomků nezdobených výdutí; osm drobných neinventovaných střepů; kvalita výpalu a keramického těsta u nalezených střepů: HŠP keramický materiál (13 zlomků); HDP materiál (zlomek zdobené výdutě); JŠP materiál (zlomek nezdobené výdutě).

Hrobová jáma: kon. 1095; obdélníková se zaoblenými rohy; rozměry: 200 × 66 cm; hloubka jámy od úrovně podloží 32 cm; rozměry jámy – spodní hrana 160 × 60 cm; orientace JZ–SV; profil příčný: neckovitý, stěny kolmé / šikmé přímé, dno ploché; stupeň na JZ straně byl patrně vytvořen uměle při upřesňování tvaru hrobové jámy; hloubka stupně 9–18 cm; šířka stupně 24 cm.

Úprava hrobové jámy / schránka: –

Pohřbený jedinec: kon. 1079; orientace JZ–SV; žena; věk: Maturus (40 a více let); výška kostry 160–163 cm; poloha: nznak, lebka v pozici na zátylku; vyvrácená mandibula ležela na krčních obratlích; pravá horní končetina ohnutá do tupého úhlu, distální konce dlouhých kostí předloktí ležely na pánevní kosti; levá horní

končetina ohnutá do tupého úhlu, ruka uložena v abnormálním prostoru (distální konec levého předloktí ležel na sacru); kosti rukou rozesety kolem pubické symfýzy a mezi femury; dolní končetiny natažené; celá levá dolní končetina je vyosená směrem k pravé spodní části kostry; kosti levého bérce byly posunuty směrem k pravé fibule a tibii; dislokace kostí nohou (jakoby „zborceny do sebe“).

Hrobový inventář: bez inventáře.

Popis artefaktů: –

Poznámka: lebka byla evidována v hloubce 21 cm od úrovně podloží; hrobová jáma zasahovala severním rohem do západního profilu sondy.

Číslo hrobu 212 (č. tab. 203, obr. 114)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B57–48

Čísla kontextů: 1082, 1099

Stratigrafický vztah: severovýchodní konec hrobové jámy ležel nad sídlištním objektem 238 (do tohoto zásypu se mírně propadalo dno hrobové jámy H212); delší jihovýchodní stěna hrobové jámy porušovala výplň sídlištního objektu 250.

Zásyp: nesledováno.

Nálezy ze zásypu: keramika – 38 kusů, 326 g, podařilo se rozpoznat min. tři keramické jedince (inv. č. P300856–894) – tři zlomky okraje; 14 fragmentů zdobené výdutě; 14 zlomků nezdobených výdutí; sedm drobných neinventovaných střepů; kvalita výpalu a keramického těsta u nalezených střepů: HŠP keramický materiál (26 zlomků); HDP materiál (zlomek zdobené výdutě); HDPR materiál (dva zlomky výdutě); JDP materiál (zlomek zdobené výdutě); JŠP materiál (zlomek zdobené výdutě); u dvou zlomků okrajů byly evidovány technologické stopy po silně formujícím obtáčení; drobné nekeramické nálezy – zlomek železné plechové ataše z vědra, zachován pouze konec s očkem, rozměry: šířka 1,6 cm, tloušťka 0,5 cm (inv. č. P300897, tab. 203: 1).

Hrobová jáma: kon. 1099; nepravidelná obdélníková; rozměry: 200 × 70 × 14 cm; orientace JZ–SV; profil: nesledováno, dno ploché; výkop hrobové jámy byl upraven uměle; tvar hrobové jámy ani zásyp nebyl rozlišitelný, protože byl z větší části založen do zásypů sídlištních objektů 238 a 250; reálná je pouze úroveň dna hrobové jámy; dno se na severovýchodním konci propadalo do zásypu objektu 238.

Úprava hrobové jámy / schránka: –

Pohřbený jedinec: kon. 1082; orientace JZ–SV; muž; věk: Maturus (40–55 let); výška postavy 168 cm; poloha: nznak; lebka odvalena vlevo; mandibula ležela na levé boku, v prostoru krčních obratlů; lebka byla podložena nepravidelným lichoběžníkovým plochým kamenem; dislokace krční páteře a mandibuly (pravděpodobně způsobena kořenem stromu); horní končetiny natažené podél těla (na diafýzách obou ulen ležely

pánevní kosti; předloktí asi v pronaci); dolní končetiny natažené; kosti: křehká kompakta; distální konce bérců a kosti nohou se propadaly do zásypu O238; diafýzou levého femuru prochází rovný lom; chybí kosti rukou, část kostí z jedince H212 byla nalezena ve výplni objektu O238.

Hrobový inventář: bez inventáře.

Popis artefaktů: –

Poznámka: lebka byla podložena plochým kamenem; kámen měl nepravidelný lichoběžníkový tvar; rozpadl se; jeho rozměry: 18 × 17 × 4 cm.

Číslo hrobu 213 (č. tab. 203, obr. 113, 114)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B57–48, B57–47

Čísla kontextů: 1085, 1116, 1134

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 1085; ulehlá, středně hnědošedá písčítá hlína; písek: jemný, střední až hrubý; výskyt hrubých komponent v zásypu: drobné kameny (cca 20 % objemu výplně); v horní vrstvě měly hrubé komponenty charakter říčního štěrku; v zásypu se vyskytly keramické střepy, zvířecí kosti (podél levého boku kostry, potravinový milodar?) – konkrétně byla zvířecí kost evidována u levého loketního kloubu, u kostí levé ruky a u levého kolenního kloubu.

Nálezy ze zásypu: keramika – 56 kusů, 390 g, rozpoznáno min. šest keramických jedinců (inv. č. P300899–933) – šest zlomků okraje; 13 fragmentů zdobené výdutě; 17 zlomků nezdobených výdutí; 20 drobných neinventovaných střepů; kvalita výpalu a keramického těsta u nalezených střepů: HŠP keramický materiál (27 zlomků); HDP materiál (dva zlomky); HDPR materiál (tři zlomky zdobené výdutě); JDP materiál (dva zlomky); JŠP materiál (zlomek zdobené výdutě); TJ materiál (zlomek zdobené výdutě); u dvou zlomků okrajů byly evidovány technologické stopy po silně formujícím obtáčení.

Hrobová jáma: kon. 1134; lichoběžníková se zaoblenými rohy, sbíhající se k hlavě; rozměry: 204 × 64/84 × 26 cm; rozměry – spodní hrana jámy: délka 180 cm; orientace JZ–SV; profil: neckovitý, stěny šikmé přímé / nepravidelné, dno ploché; jáma nebyla u delší jihovýchodní stěny dobrána až k sterilnímu podloží, takže šířka hrobu byla původně větší; jihozápadní kratší stěna byla porušena kořenem stromu.

Úprava hrobové jámy / schránka: –

Pohřbený jedinec: kon. 1116; orientace JZ–SV; muž; věk: Adultus II / Maturus (30 a více let); výška postavy 172–175 cm; poloha: nznak; lebka odvalena, ležela na pravém boku s mandibulou na pravé lopatce, krční obratle stočeny ve směru dislokované lebky; pravá horní končetina natažená podél těla; levá horní končetina ohnutá do tupého úhlu k tělu, distální konec levého předloktí se nacházel pod pánví; dolní končetiny natažené, nohy vytočené směrem ven, patami k sobě; dis-

lokace kostí: kosti rukou a nohou; levá klíční kost, levá lopatka a hrudní koš, zejména jeho levá strana, byly dislokovány velkým kořenem blízkého stromu, který prorůstal do střední oblasti hrudního koše a kostru tak mírně nadzvedal; levá patela se nacházela mezi femury; pravá patela asi 1 cm nad pravým kolenním kloubem; chybí spodní část křížové kosti.

Hrobový inventář: bez inventáře.

Popis artefaktů: –

Poznámka: lebka byla podložena plochým kamenem; kámen měl lichoběžníkový tvar, 15 × 13 × 19 × 14 cm, výška 2,5 cm.

Číslo hrobu 214 (č. tab. 204, obr. 113)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B57–47

Čísla kontextů: 1146, 1147, 1161

Stratigrafický vztah: jihozápadní část hrobu se propadla do zásypu sídlištního objektu 205.

Zásyp: kon. 1146; ulehlá, středně hnědobéžová písčité hlína; písek: jemný až střední.

Nálezy ze zásypu: keramika – 96 kusů, 940 g, rozpoznáno min. 12 keramických jedinců (inv. č. P300940–P301010);

hloubka 0–20 cm: keramika – 14 kusů, 160 g, podařilo se rozpoznat min. tři keramické jedince; dva zlomky okraje; šest fragmentů zdobené výdutě; pět zlomků nezdobených výdutí; zlomek dna; kvalita výpalu a keramického těsta u nalezených střepů: HŠP keramický materiál (13 zlomků); HDPO materiál (zlomek okraje); u zlomku okraje byly evidovány technologické stopy po silně formujícím obtáčení;

hloubka 20–40 cm: keramika – 82 kusů, 780 g, rozpoznáno min. devět keramických jedinců; šest zlomků okraje; 21 fragmentů zdobené výdutě; 28 zlomků nezdobených výdutí; tři zlomky dna (u jednoho dna byla identifikována plastická značka, špatně viditelná, snad motiv slunce); 24 fragmentů drobných neinventovaných střepů; kvalita výpalu a keramického těsta u nalezených střepů: HŠP materiál (38 zlomků); HDP materiál (osm zlomků); HDPR materiál (sedm zlomků); JDP materiál (tři zlomky výdutě); JŠP materiál (dva zlomky zdobené výdutě); u dvou zlomků okrajů byly evidovány technologické stopy po slabě formujícím obtáčení; u čtyř zlomků okrajů byly evidovány technologické stopy po silně formujícím obtáčení; drobné nekeramické nálezy (bez udání hloubky) – celá železná dvouramenná skoba z hraněné tyčinky, rozměry: délka 4,6 cm, šířka 0,5 cm, tloušťka 0,3 cm, rameno 1: délka 2,3 cm, rameno 2: délka 2,2 cm (inv. č. P301016).

Hrobová jáma: kon. 1161; obdélníková se zaoblenými rohy (v nohách); rozměry: 236 × 85 × 38 cm; orientace JZ–SV; profil příčný: neckovitý, stěny kolmé přímé, dno ploché; hloubka hrobové jámy – původní dno nad sterilním podloží: 33–38 cm od úrovně podloží;

v jihozápadní části je dno propadlé do zásypu O205, hloubka dna 50 cm; délka hrobové jámy není zřejmě původní, jihozápadní konec jámy nebyl dobře čitelný; původní dno – od SV kratší stěny jámy po hranu výkopu O205 měřilo 130 cm.

Úprava hrobové jámy / schránka: v prostoru mezi pávní a stěnami hrobové jámy (po obou bocích kostry) se nacházely kámen a zvířecí kost; pravá strana kostry – kámen (sektor 3o, 3q) / zvířecí kost (sektor 3q); levá strana kostry zvířecí kost (sektor 3r) / kámen (sektor 3t); není zde jasná odpověď na otázku intencionality nálezu; kameny i zvířecí kosti se nacházely na linii propadu dna hrobové jámy do zásypu sídlištního objektu.

Pohřbený jedinec: kon. 1147; orientace JZ–SV; muž; věk: Adultus II / Maturus I (35–45 let); výška postavy 170–178 cm; poloha: nznak; lebka ležela na zátylku, vyvrácená mandibula ležela na krčních obratlích, pravá horní končetina natažená přes pánev (distální konce pravého předloktí ležely na pánvi); levá horní končetina natažená podél těla (diafýza levé ulny pod pánví); dolní končetiny natažené; dislokace kostí: kostra od lumbální páteře proklesávala do O205; žebra z levé části hrudního koše byla přesunuta k levé části pánve a mezi femury; levá patela se nacházela vně levého femuru (cca střed kosti); kosti nohou byly rozesety po celém prostoru sektorů 5s až 5x, tedy u kratší severovýchodní stěny hrobové jámy.

Hrobový inventář: bez inventáře.

Popis artefaktů: –

Poznámka: kvůli proklesnutí části hrobu do zásypu objektu O205 se lebka nacházela o 11 cm níž než pánev (měřena horní úroveň kostí).

Číslo hrobu 215 (č. tab. 204, obr. 110, 114)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B57–48, B56–48

Čísla kontextů: 1164, 1168, 1180

Stratigrafický vztah: hrob byl z velké části vyhlouben do zásypů sídlištních objektů 232 a 250.

Zásyp: kon. 1164; ulehlá, středně hnědá písčité jílovitá hlína; písek: jemný až střední; prorostlý kořeny; zásyp hrobové jámy se jen minimálně odlišoval od zásypu O232; kvalita zásypu byla dokumentována ve fázi preparace kostry; výplň obsahovala velký plochý kámen asi 10 cm vlevo od lebky, váha 2 000 g.

Nálezy ze zásypu: keramika – 67 kusů, 409 g, rozpoznáno min. pět keramických jedinců (inv. č. P301018–061) – pět zlomků okraje; 14 fragmentů zdobené výdutě (u jednoho fragmentu byla evidována v keramickém materiálu příměs slídy); 24 zlomků nezdobených výdutí; 24 drobných neinventovaných střepů; kvalita výpalu a keramického těsta u nalezených střepů: HŠP materiál (35 zlomků); HDP materiál (šest zlomků); JDPR materiál (zlomek okraje); JDPO materiál (zlomek zdobené výdutě); drobné nekeramické a keramické nálezy – zlomek hliněného artefaktu (přeslen, knoflík?), nacházel

se v hrudníku, pravděpodobně intruze ze zásypů sídlištních objektů, předmět kruhového tvaru – směrem nahoru se zužuje, formován je do tvaru malého „vrchlíku“, připomíná přeslen, na vrcholu „vrchlíku“ jsou patrné známky odlomení, spodní část předmětu je kruhová, mírně vlnitá dovnitř, zespodu „vrchlíku“ je uprostřed provrtán pravděpodobně nedohotovými otvory, rozměry: max. vnější průměr 2,5 cm, výška předmětu 1,4 cm, váha 6 g (inv. č. P301064, tab. 204: 2).

Hrobová jáma: kon. 1180; obdélníková; rozměry: 201 × 66 × 26 cm; orientace JZ–SV; profil příčný: neckovitý, stěny kolmé / šikmé přímé, dno ploché; podél delší severozápadní stěny (v místě nohou) se táhl velký kořen stromu; dno hrobové jámy bylo prorostlé drobnými kořínky; tam, kde jáma porušovala sídlištní objekty O232 a O250 nebyly identifikovány její jasné obrysy, tvar jámy je tedy dorekonstruován.

Úprava hrobové jámy / schránka: –

Pohřbený jedinec: kon. 1168; orientace JZ–SV; muž; věk: Maturus / Senelis (50 a více let); výška postavy 181–183 cm; poloha: nznak; odvalená lebka ležela na levém boku (na místě předpokládané krční páteře se nacházel fragment dislokovaného sternu); horní končetiny natažené podél těla, distální konce dlouhých kostí předloktí byly překryty rozestouplou páňví; dolní končetiny natažené; dislokace kostí: krční páteř, klíční kosti, sternum, žebra v horní části hrudníku, pravá česka se nacházela vně diafýzy pravé tibie, kosti rukou a nohou; kostra ležela v hrobové jámě trochu diagonálně – nohy směřovaly do levého dolního rohu jámy; kostra byla prorostlá drobnými kořínky.

Hrobový inventář: bez inventáře.

Popis artefaktů: –

Poznámka: pod lebkou se nacházel plochý kámen trojúhelníkového tvaru, rozměry stran: 15 cm, 12 cm, 11 cm, výška 3 cm, váha 500 g.

Číslo hrobu 216 (č. tab. 204, 318)

Rok výzkumu: 2016

Čtverec: B70–34

Číslo kontextů: nekontextováno.

Stratigrafický vztah: hrobová jáma H216 narušovala horní část zásypu sídlištního objektu 256.

Zásyp: nedokumentováno.

Nálezy ze zásypu: –

Hrobová jáma: hrob H216 byl pouze evidován v profilu sondy, nebyl dále zkoumán; zachycené rozměry v profilu: horní hranice zásypu – délka v profilu 100 cm; dolní hranice zásypu (dno hrobové jámy?) 73 cm; síla kontextu 18–22 cm; hloubka dna od současného povrchu 72 cm.

Úprava hrobové jámy / schránka: –

Pohřbený jedinec: –

Hrobový inventář: –

Popis artefaktů: –

Poznámka: hrob zachycen v jižním profilu odkryté

plochy z roku 2016, nezkoumán; hrob ležel nad sídlištním objektem, který nebyl ani dokumentován, ani zkoumán.

10.5 Samostatné kúlové / sloupové jámy

Nečíslovaná sloupová jáma F057 (obr. 145)

Rok výzkumu: 2009

Čtverec: B63–33

Číslo kontextů: 135, 136

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 135; středně ulehlá, středně šedá písčité hlína; písek jemný; výraznou součástí zásypu byly kameny středně velkých rozměrů (zhruba 20 % z hmoty výplně).

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 136; tvar půdorysu kruhový; rozměry 25 × 20 × 5 cm; profil příčný: mísovitý, stěny konkávní, dno konkávní.

Nálezy: keramika – 4 kusy (inv. č. P242763–765) – tři fragmenty dna z jednoho jedince; jeden drobný neinventovaný střep.

Poznámka: není jasné, zda se jednalo o zbytek kúlové jámy anebo o kulturní vrstvou zaplněnou terénní nerovností.

Nečíslovaná sloupová jáma (obr. 188)

Rok výzkumu: 2010

Čtverec: B66–37

Číslo kontextů: 307, 308

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 307; tuhá, ulehlá, tmavě hnědá písčité hlína s příměsí jílu; písek střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 308; tvar půdorysu kruhový; průměr 40 cm; hloubka 25 cm od úrovně podloží; profil příčný: mísovitý, stěny konkávní, dno hladké konkávní.

Nálezy: –

Poznámka: –

Sloupová jáma K01 (obr. 197)

Rok výzkumu: 2012

Čtverec: B67–35

Číslo kontextů: 626, 629

Stratigrafický vztah: v těsné blízkosti sloupové jámy K02, ve vzdálenosti 15 cm od sebe.

Zásyp: kon. 626; pevná, ulehlá, tmavě šedá písčité hlína; písek jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 629; tvar půdorysu kruhový; průměr 63 cm; hloubka 12 cm od úrovně podloží; profil příčný: mísovitý, stěny konkávní, dno mírně šikmé, hladké konkávní.

Nálezy: keramika – zlomek nezdobené výdutě (inv. č. P251810).

Poznámka: –

Sloupová jáma K02 (obr. 197)**Rok výzkumu:** 2012**Čtverec:** B67–35**Čísla kontextů:** 627, 628, 630**Stratigrafický vztah:** v těsné blízkosti sloupové jámy K01, ve vzdálenosti 15 cm od sebe.**Zásyp:** kon. 627; tvrdá, ulehlá, středně šedá písčité hlína; písek jemný až střední; max. síla 11 cm, od úrovně začistěného podloží do hloubky 11 cm;

– kon. 628; pevný, středně ulehlý, středně žlutý hlinitý písek jemné zrnitosti; max. síla 4,5 cm, od hloubky 6 cm od úrovně začistěného podloží do hloubky 11 cm; písčité čočka u dna v jihozápadní čtvrtině sloupové jámy.

Relikty úprav / konstrukce: –**Výkop:** kon. 630; tvar půdorysu kruhový; průměr 22 cm; hloubka 11 cm od úrovně podloží; profil příčný: mísovitý, stěny konkávní, dno hladké konkávní.**Nálezy:** –**Poznámka:** –**Sloupová jáma K03** (obr. 197)**Rok výzkumu:** 2012**Čtverec:** B67–35**Čísla kontextů:** 633, 634**Stratigrafický vztah:** –**Zásyp:** kon. 633; pevná, ulehlá, tmavě šedá písčité hlína; písek jemný až střední.**Relikty úprav / konstrukce:** –**Výkop:** kon. 634; tvar půdorysu kruhový; průměr 49 cm; hloubka 12 cm od úrovně podloží; profil příčný: mísovitý, stěny konkávní, dno hladké konkávní.**Nálezy:** –**Poznámka:** –**Sloupová jáma K04** (obr. 198, 199)**Rok výzkumu:** 2012**Čtverec:** B67–36, B67–37**Čísla kontextů:** 643, 644**Stratigrafický vztah:** –**Zásyp:** kon. 643; tvrdá, ulehlá, středně šedá písčité hlína; písek jemný až střední.**Relikty úprav / konstrukce:** –**Výkop:** kon. 644; tvar půdorysu nepravidelný kruhový; průměr 74 cm; hloubka 28 cm od úrovně podloží; hloubka stupně 12 cm; profil příčný: neckovitý s jedním stupněm, stěny šikmé přímé, dno hladké ploché.**Nálezy:** keramika – dva zlomky nezdobené výdutě (inv. č. P251811–812).**Poznámka:** –**Sloupová jáma K05** (obr. 194)**Rok výzkumu:** 2012**Čtverec:** B67–32**Čísla kontextů:** 727, 731**Stratigrafický vztah:** není jasný stratigrafický vztah mezi sídlitním objektem 157 a sloupovou jámou K05; severní hrana výkopu sloupové jámy těsně přiléhala k jižní straně propáleného místa po topeništi – patrně samostatně stojící ohniště (?); sloupová jáma mohla tvořit součást konstrukce pyrotechnologického zařízení.**Zásyp:** kon. 727 (totožný s kon. 731); tvrdá, ulehlá, středně hnědošedá písčité prachová hlína; písek jemný až střední; ve východní polovině zásypu byl nalezen přeslen.**Relikty úprav / konstrukce:** na dně sloupové jámy byly objeveny relikty zpevnění dna („dláždění“) z malých až středně velkým lomových kamenů.**Výkop:** tvar půdorysu nepravidelný kruhový; průměr 41 cm; hloubka 27 cm od úrovně podloží po úroveň kamenů na dně jámy; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, dno nesledováno.**Nálezy:** keramika – čtyři zlomky nezdobených výdutí (inv. č. P251813–816); drobné nekeramické nálezy – zlomek soustruženého kamenného dvoukónického přeslenu o průměru 2,7 cm a výšce 2,3 cm, průměr otvoru 0,85 cm (inv. č. P251817).**Poznámka:** –**Sloupová jáma K06** (obr. 152)**Rok výzkumu:** 2013**Čtverec:** B63–40**Čísla kontextů:** 818, 819**Stratigrafický vztah:** –**Zásyp:** kon. 818; ulehlá, světle hnědošedá prachová hlína; písek jemný.**Relikty úprav / konstrukce:** –**Výkop:** kon. 819; tvar půdorysu oválný; max. průměr 46 cm; hloubka 22,5 cm; orientace JZ–SV; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé, dno konkávní hladké.**Nálezy:** –**Poznámka:** sloupová jáma K06 se nacházela severně od objektu 169 – kamenná pec.**Sloupová jáma K07** (obr. 152)**Rok výzkumu:** 2013**Čtverec:** B63–40**Čísla kontextů:** 820, 821**Stratigrafický vztah:** –**Zásyp:** kon. 820; ulehlý, středně hnědošedý hlinitý písek jemné až střední zrnitosti.**Relikty úprav / konstrukce:** –**Výkop:** kon. 819; tvar půdorysu oválný; max. průměr 43 cm; hloubka 14 cm; orientace SZ–JV; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé, dno konkávní hladké.**Nálezy:** –**Poznámka:** –**Sloupová jáma K08** (obr. 137)**Rok výzkumu:** 2013**Čtverec:** B62–41

Číslo kontextů: 812, 813

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 812; ulehlá, tmavě hnědošedá písčité hlína; písek: jemný až střední; zásyp obsahoval středně velký neopracovaný kámen – pískovec.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 813; tvar půdorysu kruhový; průměr 49 cm; hloubka 21 cm; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé, dno konkávní hladké.

Nálezy: –

Poznámka: sloupová jáma K08 se nacházela těsně vedle sloupové jámy K09.

Sloupová jáma K09 (obr. 136, 137)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B62–41, B62–40

Číslo kontextů: 814, 815

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 814; ulehlá, tmavě šedá písčité hlína; písek: jemný až střední; zásyp výrazně prorostlý kořeny.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 815; tvar půdorysu kruhový; průměr 40 cm; hloubka 19 cm; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé, dno konkávní hladké.

Nálezy: –

Poznámka: sloupová jáma K09 se nacházela těsně vedle sloupové jámy K08.

Sloupová jáma K10 (obr. 152)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B63–40

Číslo kontextů: 822, 823

Stratigrafický vztah: sloupová jáma K10 se dotýká okrajem výkopu severozápadní delší stěny sídlištního objektu 177.

Zásyp: kon. 822; ulehlý, tmavě hnědý až béžový hlinitý písek jemné, střední až hrubé zrnitosti.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 823; tvar půdorysu kruhový; průměr 43 cm; hloubka 16 cm; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé, dno konkávní hladké.

Nálezy: –

Poznámka: –

Sloupová jáma K11 (obr. 152)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B63–40

Číslo kontextů: 816, 847

Stratigrafický vztah: sloupová jáma K11 byla v severovýchodní části porušena recentním objektem 190.

Zásyp: kon. 816; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: jemný až střední; v zásypu se objevovaly kousky mazanice s otiskem rákosu a oranžové skvrny po rozpadlých keramických střěpech.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 847; tvar půdorysu kruhový; průměr 36 cm; hloubka 13 cm; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé, dno konkávní hladké.

Nálezy: –

Poznámka: zásyp byl porušen činností podzemní fauny.

Sloupová jáma K12 (obr. 139)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B62–43

Číslo kontextů: 858, 859

Stratigrafický vztah: sloupové jámy K12 a K13 se navzájem dotýkaly hranou výkopu; ležely v linii žlabu Z05, který se v této části čtverce vytratil.

Zásyp: kon. 858; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 859; tvar půdorysu kruhový; průměr 36 cm; hloubka 11 cm; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé, dno konkávní hladké.

Nálezy: –

Poznámka: –

Sloupová jáma K13 (obr. 139)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B62–43

Číslo kontextů: 860, 861

Stratigrafický vztah: sloupové jámy K13 a K12 se navzájem dotýkaly hranou výkopu; ležely v linii žlabu Z05, který se v této části čtverce vytratil.

Zásyp: kon. 860; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: jemný až střední; zásyp byl prorostlý kořeny.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 861; tvar půdorysu oválný; max. průměr 46 cm; hloubka 21,5 cm; orientace SZZ–JV; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé, dno konkávní hladké.

Nálezy: –

Poznámka: –

Sloupová jáma K14 (obr. 139)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B62–43

Číslo kontextů: 856, 857

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 856; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 857; tvar půdorysu kruhový; průměr 39 cm; hloubka 13,5 cm; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé, dno ploché hladké.

Nálezy: –

Poznámka: sloupová jáma K14 se nacházela těsně u žlabu Z05, severovýchodně od ramene s orientací SZ–JV.

Sloupová jáma K15 (obr. 166)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B64–40

Čísla kontextů: 843, 844

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 843; ulehlá, hnědošedá písčitá hlína; písek: jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 844; tvar půdorysu kruhový; průměr 29 cm; hloubka 6 cm; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé, dno konkávní hladké.

Nálezy: –

Poznámka: –

Sloupová jáma K16 (obr. 139)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B62–43

Čísla kontextů: 854, 855

Stratigrafický vztah: sloupová jáma K16 se těsně přimykala ke žlabu Z05 – k severovýchodní stěně ramene s orientací SZ–JV.

Zásyp: kon. 854; ulehlá, středně hnědošedá písčitá hlína; písek: jemný až střední; kvalita výplně byla shodná s výplní žlabu.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 855; tvar půdorysu kruhový; průměr 15,5 cm; hloubka 9,5 cm; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé, dno konkávní hladké.

Nálezy: –

Poznámka: –

Sloupová jáma K17 (obr. 155, 169)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B64–43, B63–43

Čísla kontextů: 851, 852

Stratigrafický vztah: hrana výkopu sloupové jámy K17 splývala se zásypem žlabu Z05; jejich stratigrafický vztah není jasný, zásypy byly neodlišitelné.

Zásyp: kon. 851; ulehlá, středně šedoběžová písčitá hlína; písek: jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 852; tvar půdorysu kruhový; průměr 27 cm; hloubka 13,5 cm; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé, dno konkávní hladké.

Nálezy: –

Poznámka: –

Sloupová jáma K18 (obr. 154, 168, 169)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B63–42, B64–42, B64–43

Čísla kontextů: 849, 850

Stratigrafický vztah: hrana výkopu sloupové jámy K18 splývala se zásypem žlabu Z05; jejich stratigrafický vztah není jasný, zásypy byly neodlišitelné.

Zásyp: kon. 849; středně šedoběžová písčitá hlína; písek: střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 850; tvar půdorysu kruhový; průměr 25,5 cm; hloubka 16,5 cm; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé, dno konkávní hladké.

Nálezy: –

Poznámka: –

Sloupová jáma K19 (obr. 166)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B64–40

Čísla kontextů: 890, 891

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 890; středně ulehlá, středně hnědošedá písčitá hlína; písek: střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 891; tvar půdorysu kruhový; průměr 24 cm; hloubka 21 cm od snížené úrovně podloží; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé, dno konkávní hladké.

Nálezy: –

Poznámka: dokumentována byla pouze jižní polovina sloupové jámy; jáma snad patřila ke konstrukci nadzemní stavby, která byla v tomto prostoru detekována a která velmi pravděpodobně souvisela s pecí – objekt 167.

Sloupová jáma K20 (obr. 166)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B64–40

Čísla kontextů: 892, 893

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 892; středně ulehlá, středně hnědošedá písčitá hlína; písek: střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 893; tvar půdorysu kruhový; průměr 21 cm; hloubka 10 cm od dna předpecní jámy pece 167; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé, dno ploché hladké.

Nálezy: –

Poznámka: dokumentována byla pouze jihozápadní polovina sloupové jámy; jáma snad patřila ke konstrukci nadzemní stavby, která byla v tomto prostoru detekována a která velmi pravděpodobně souvisela s pecí – objekt 167.

Sloupová jáma K21 (obr. 118)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B58–47

Čísla kontextů: 900, 901

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 900; ulehlá, středně hnědošedá písčitá hlína (převládal hnědý tón); písek: jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 901; tvar půdorysu nepravidelný oválný; průměr 47 cm; hloubka 12 cm od úrovně podloží; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé, dno hladké konkávní.

Nálezy: –

Poznámka: dokumentována byla pouze jihovýchodní

polovina sloupové jámy; jáma snad patřila ke konstrukci nadzemní stavby.

Sloupová jáma K22 (obr. 121)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B59–45

Číslo kontextů: 913, 918

Stratigrafický vztah: sloupová jáma K22 patrně narušovala kratší severozápadní stěnu sídlištního objektu 206.

Zásyp: kon. 913; středně ulehlá, středně hnědošedá písčité jílovitá hlína; písek: jemný až střední; tvar uložení v ploše oválný; rozměry uložení v ploše 40 × 33 cm.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 918; tvar půdorysu kruhový; průměr 42 cm; hloubka 15 cm od úrovně podloží; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé, dno hladké konkávní.

Nálezy: –

Poznámka: sloupová jáma byla identifikována během vybírání zásypu objektu 206; K22 by mohla souviset s nadzemní konstrukcí objektu 206.

Sloupová jáma K23 (obr. 126)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B60–45

Číslo kontextů: 974, 975

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 974; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 975; tvar půdorysu kruhový; průměr 96 cm; hloubka 22 cm od úrovně podloží; hloubka stupně 16 cm; profil příčný: neckovitý s jedním stupněm, stěny šikmé, dno hladké ploché.

Nálezy: –

Poznámka: není zcela jasné, zda se jedná o jednu jámu po mohutném sloupu anebo o dvě sloupové jámy, jejichž výplně se vlivem formačních procesů spojily do jednolitěho zásypu; K23, K24 a K25 tvořily linii orientovanou SZ–JV.

Sloupová jáma K24 (obr. 126)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B60–45

Číslo kontextů: 976, 977

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 976; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: jemný až střední; zásyp byl prorostlý kořenem blízkého stromu.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 977; tvar půdorysu kruhový; průměr 28 cm; hloubka 16 cm od úrovně podloží; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé, dno hladké konkávní.

Nálezy: –

Poznámka: K24 a K25 byly od sebe vzdáleny pouze

33 cm; K23, K24 a K25 tvořily linii orientovanou SZ–JV.

Sloupová jáma K25 (obr. 121)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B59–45

Číslo kontextů: 978, 979

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 978; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 979; tvar půdorysu kruhový; průměr 26 cm; hloubka 12,5 cm od úrovně podloží; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé, dno hladké konkávní.

Nálezy: –

Poznámka: K24 a K25 byly od sebe vzdáleny pouze 33 cm; K23, K24 a K25 tvořily linii orientovanou SZ–JV.

Sloupová jáma K26 (obr. 127)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B59–46

Číslo kontextů: 980, 981

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 980; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 981; tvar půdorysu kruhový; průměr 22 cm; hloubka 13 cm od úrovně podloží; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé, dno hladké konkávní.

Nálezy: –

Poznámka: –

Sloupová jáma K27 (obr. 125)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B60–44

Číslo kontextů: 983, 984

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 983; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: jemný až střední; zásyp byl prorostlý kořenem blízkého stromu.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 984; tvar půdorysu kruhový; průměr 50 cm; hloubka 16 cm od úrovně podloží; hloubka stupně 12 cm; profil příčný: mísovitý s jedním stupněm, stěny šikmé, dno hladké konkávní.

Nálezy: –

Poznámka: –

Sloupová jáma K28 (obr. 117)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B58–46

Číslo kontextů: 1008, 1009

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 1008; kyprá, středně hnědošedá písčité hlína; písek: jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1009; tvar půdorysu kruhový; průměr 22 cm; hloubka 9,5 cm od úrovně podloží; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé, dno hladké konkávní.

Nálezy: –

Poznámka: –

Sloupová jáma K29 (obr. 126)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B60–45

Číslo kontextů: 1004, 1005

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 1008; středně ulehlá, tmavě hnědá jílovitá hlína; písek: střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1009; tvar půdorysu oválný; orientace SZ–JV; max. průměr 57 cm; hloubka 21 cm od úrovně podloží; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé konkávní, dno hladké ploché.

Nálezy: –

Poznámka: –

Sloupová jáma K30 (obr. 126)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B60–45

Číslo kontextů: 1006, 1007

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 1006; středně ulehlá, středně hnědošedá písčitá hlína; písek: jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1009; tvar půdorysu kruhový; průměr 33 cm; hloubka 11 cm od úrovně podloží; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé, dno hladké konkávní.

Nálezy: –

Poznámka: –

Sloupová jáma K31 (obr. 112)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B57–46

Číslo kontextů: 1073, 1074

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 1073; středně ulehlá, středně hnědá písčitá hlína; písek: jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1074; tvar půdorysu oválný; orientace SZ–JV; rozměry: 77 × 50 cm; hloubka 18 cm od úrovně podloží; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé, dno hladké konkávní.

Nálezy: –

Poznámka: –

Sloupová jáma K32 (obr. 104, 108)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B56–46, B55–46

Číslo kontextů: 1119, 1120

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 1073; středně ulehlá, středně šedá písčitá hlína; písek: jemný až střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1074; tvar půdorysu kruhový; rozměry: průměr 47 cm; hloubka 21 cm od úrovně podloží; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé, dno hladké ploché.

Nálezy: na úrovni podloží v místě rýsujícího se zásypu K32 ležel keramický střep; nezdobená výduť, HŠP materiál, váha 44 g (inv. č. P301081).

Poznámka: –

Sloupová jáma K33 (obr. 1113)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B57–47

Číslo kontextů: 1139, 1140

Stratigrafický vztah: jižní část sloupové jámy K33 byla zničena výkopem hrobové jámy H210.

Zásyp: kon. 1073; ulehlý, středně hnědobéžový hlinitý písek jemné až střední zrnitosti.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1140; tvar půdorysu kruhový; rozměry: průměr 56 cm; hloubka 24 cm od úrovně podloží; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé, dno hladké ploché.

Nálezy: –

Poznámka: –

Sloupová jáma K34 (obr. 112)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B57–46

Číslo kontextů: 1142, 1143

Stratigrafický vztah: v severozápadní části sloupové jámy K34 bylo patrné narušení výplně jamky výkopem hrobové jámy H211.

Zásyp: kon. 1142; světlý, šedý hlinitý písek jemné až střední zrnitosti.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1143; tvar půdorysu kruhový; rozměry: průměr 76 cm; hloubka 15 cm od úrovně podloží; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé konkávní, dno hladké mírně konkávní.

Nálezy: –

Poznámka: –

Sloupová jáma K35 (obr. 108)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B56–46

Číslo kontextů: 1151, 1152

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 1151; ulehlý, světlý, šedobéžový hlinitý písek jemné až střední zrnitosti.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1152; tvar půdorysu kruhový; rozměry: průměr 34 cm; hloubka 41 cm od úrovně podloží; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, dno hladké ploché.

Nálezy: zlomek železné plechové ataše obdélníkového tvaru; zachován pouze konec ataše ve formě plechu nedokonale svinutého v očko; na konci je patrné hákovité ukončení předmětu; rozměry: šířka 1,6 cm, tloušťka 0,4 cm (inv. č. P301103).

Poznámka: –

Sloupová jáma K36 (obr. 108)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B56–46

Čísla kontextů: 1153, 1154

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 1151; ulehlý, světlý, šedobéžový hlinitý písek jemné až střední zrnitosti; ve výplni byly registrovány malé kameny – na dně, v blízkosti stěny sloupové jámy (cca 0,5 % celkového objemu jamky).

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1154; tvar půdorysu nepravidelný kruhový; rozměry: průměr 40 cm; hloubka 21 cm od úrovně podloží; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, dno hladké ploché.

Nálezy: keramický střep; nezdobená výduť, HŠP materiál, váha 10 g (inv. č. P301104).

Poznámka: –

Sloupová jáma K37 (obr. 109)

Rok výzkumu: 2015

Čtverec: B56–47

Čísla kontextů: 1155, 1156

Stratigrafický vztah: jižní část sloupové jámy K37 byla zničena výkopem hrobové jámy H210 (zřetelně se rýsovala na začištěném dnu hrobové jámy).

Zásyp: kon. 1155; ulehlý, střední, šedobéžový hlinitý písek jemné až střední zrnitosti, jemná frakce byla výraznější; ve výplni byly registrovány drobné kameny a uhlíků (celkem cca 1 % celkového objemu jamky).

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1156; tvar půdorysu kruhový; rozměry: průměr 36,5 cm; hloubka 26,5 cm od úrovně podloží (12 cm od úrovně dna hrobové jámy H210); profil příčný: mísovité, stěny šikmé konkávní, dno hladké mírně konkávní.

Nálezy: –

Poznámka: –

Sloupová jáma K38 (obr. 207)

Rok výzkumu: 2016

Čtverec: B69–32

Čísla kontextů: 1192, 1193

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 1192; středně ulehlá, světle šedá písčité hlína; písek: střední; výplň byla silně prorostlá drobnými kořínky.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1193; tvar půdorysu kruhový; rozměry: průměr 41 cm; hloubka 12 cm od úrovně podloží; profil příčný: mísovité, stěny šikmé konkávní, dno hladké

konkávní; nacházela se cca 50 cm severovýchodně od liniového objektu Z10.

Nálezy: –

Poznámka: –

Sloupová jáma K39 (obr. 207)

Rok výzkumu: 2016

Čtverec: B69–32

Čísla kontextů: 1196, 1197

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 1196; středně ulehlá, písčité hlína; písek: střední až hrubý; výplň byla silně prorostlá kořínky.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1197; tvar půdorysu kruhový; rozměry: průměr 48 cm; hloubka 11 cm od úrovně podloží; profil příčný: mísovité, stěny šikmé konkávní, dno hladké konkávní; nacházela se cca 270 cm jihovýchodně od K38, ve směru liniového objektu Z10, který ale nebyl v této části archeologicky evidován.

Nálezy: –

Poznámka: –

10.6 Liniové objekty, tzv. základové žlaby

Číslo objektu Z01 (obr. 145, 146, 159)

Rok výzkumu: 2010

Čtverec: B63–33, B63–34, B 64–33

Čísla kontextů: 301, 302

Stratigrafický vztah: základový žlab po oplocení funerálního areálu kolem druhého kostela – Z01 – byl porušen výkopy hrobových jam H71, H75, H126, H133.

Zásyp: kon. 301; pevná, středně ulehlá, středně hnědá písčité hlína; písek střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 302; tvar půdorysu protáhlý obdélník; zkoumaná celková délka 670 cm; šířka 20 cm; hloubka od úrovně začištěného podloží 12–15 cm; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé přímé, dno hladké, mírně konkávní.

Nálezy: –

Poznámka: základový žlab po oplocení funerálního areálu kolem druhého kostela – jeho severovýchodní část.

Číslo objektu Z02 (obr. 147, 161, 162, 175)

Rok výzkumu: 2010

Čtverec: B65–36, B64–36, B64–35, B63–35

Čísla kontextů: 303, 304

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 303; tuhý, ulehlý, středně hnědý hlinitý písek; písek střední.

Relikty úprav / konstrukce: zhruba každých 90 cm se v jeho podélné ose (v podélném profilu) objevovala větší prohloubení dna žlabu – snad stopy po malých sloupových jamách pro vertikální podporu oplocení.

Výkop: kon. 304; tvar půdorysu protáhlý obdélník; zkoumaná celková délka 1020 cm; šířka 21–29 cm; hloubka od úrovně začištěného podloží 5–20 cm; orientace SV–JZ; profil příčný: mísovitý, stěny konkávní, dno hladké, konkávní.

Nálezy: –

Poznámka: základový žlab po oplocení funerálního areálu kolem druhého kostela – jeho jihovýchodní část.

Číslo objektu Z03 (obr. 176, 187, 188)

Rok výzkumu: 2010

Čtverec: B66–36, B66–37, B65–37

Čísla kontextů: 305, 306

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 305; tuhá, ulehlá, tmavě hnědá písčité hlína s příměsí jílu; písek střední.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 306; tvar půdorysu ve tvaru jednoramenné skoby; zkoumaná celková délka 720 cm; šířka 30 cm; hloubka od úrovně začištěného podloží 15 cm; orientace SZ–JV a SV–JZ; profil příčný: mísovitý, stěny konkávní, dno hladké, konkávní.

Nálezy: –

Poznámka: základový žlab po oplocení funerálního areálu kolem druhého kostela – jeho jihozápadní a jihovýchodní část s nárožím na jižní straně.

Číslo objektu Z04 (obr. 139, 153–155, 167, 168, 181)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B65–42, B64–42, B64–41, B 63–41, B63–42, B63–43, B62–43

Čísla kontextů: 769, 770, 771, 772, 811, 829, 862

Stratigrafický vztah: nároží Z04 ve čtv. B64–41 a B63–41 bylo v superpozici s hrobem H206; následnost aktivit není zcela jasná; skrčenec H206 mohl být do výkopu mohutného rohu vložen i záměrně.

Zásyp: kon. 769; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek jemný až střední; max. síla vrstvy 29 cm; jihozápadní profil příčný řezu nacházejícího se 170 cm jihozápadně od nároží;

– kon. 770; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek jemný až střední; max. síla vrstvy 25,5 cm; severovýchodní profil příčný řezu nacházejícího se 170 cm jihozápadně od nároží;

– kon. 771; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek jemný až střední; max. síla vrstvy 18,5 cm; jihozápadní profil příčný řezu nacházejícího se 516 cm cm jihozápadně od nároží;

– kon. 772; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek jemný až střední; max. síla vrstvy 23 cm; severovýchodní profil příčný řezu nacházejícího se 516 cm cm jihozápadně od nároží;

– kon. 811; ulehlá, středně šedá písčité hlína; písek jemný až střední; min. síla vrstvy 22 cm; max. síla vrstvy 39 cm; profil podélný mezi dvěma příčnými řezy; zásyp byl hodně prorostlý kořenovým systémem okolních

stromů; byly zde identifikovány i sedimentem vyplněné nory podzemní fauny;

– kon. 829; ulehlá, středně hnědošedá písčité hlína; písek střední; max. síla vrstvy 30 cm; profil příčný nároží žlabu; lidské kosti se nacházely v hloubce 24 až 30 cm.

Relikty úprav / konstrukce:

Výkop: kon. 862; nároží; tvar nepravidelný kruhový; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé, profil podélný: nesledováno, dno hladké, rovné; rozměry: průměr horní hrany 92 cm, hloubka 30 cm;

– tvar půdorysu žlabu (bez kontextu) protáhlý obdélník; zkoumaná celková délka 3570 cm; max. šířka 48 cm; hloubka od úrovně začištěného podloží 18–30 cm; orientace JZ–SV (jedno rameno žlabu), SZ–JV (druhé rameno žlabu); profil příčný: neckovitý, stěny šikmé, dno nepravidelné.

Nálezy: –

Poznámka: –

Číslo objektu Z05 (obr. 139, 153, 154, 169, 170)

Rok výzkumu: 2013

Čtverec: B64–44, B64–43, B63–42, B63–43, B62–43

Čísla kontextů: 809, 810

Stratigrafický vztah: ve čtverci B64–43 se žlab Z05 křížil se sídlištním objektem 181; terénní situace byla těžko čitelná; na řezu objektem vedeném ve směru SZ–JV nebylo vidět stopy po výplni liniového objektu Z05, což může naznačovat, že objekt 181 by mohl být mladší než žlab Z05; ve čtverci B62–43 byla objevena v superpozici se žlabem sloupová jáma K16, stratigrafický vztah nebyl jasný; žlab se v tomto čtverci směrem k JV vytrácí, v této ose dále pokračovaly sloupové jámy K12 a K13.

Zásyp: kon. 809; středně ulehlý, středně hnědošedý hlinitý písek střední zrnitosti; max. síla vrstvy 15 cm; jihozápadní profil příčný řezu nacházejícího se 300 cm jihozápadně od nároží; zdá se, že žlab byl zpevněn po levé straně ještě sloupem (byl zachycen reliktní sloupové jámy?); rozdíl v zásypu však nebyl patrný, takže se nabízí i možnost rozplzlého zásypu výkopu žlabu;

– kon. 810; ulehlý, středně hnědošedý hlinitý písek jemné až střední zrnitosti; min. síla vrstvy 8 cm; max. síla vrstvy 16,5 cm; profil podélný řezu nacházejícího se mezi západní hranicí sondy a místem superpozice s objektem 181.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: tvar půdorysu žlabu (bez kontextu) protáhlý obdélník; délka 4260 cm; max. šířka 22–45 cm; hloubka od úrovně začištěného podloží 8–16,5 cm; orientace JZ–SV (jedno rameno žlabu), SZ–JV (druhé rameno žlabu); profil příčný: neckovitý, stěny šikmé, dno nepravidelné.

Nálezy: –

Poznámka: –

Číslo objektu Z06 (obr. 130, 131, 139, 140, 156)

Rok výzkumu: 2014

Čtverec: B61–45, B61–44, B62–44, B62–43, B63–44

Číslo kontextů: 945, 957

Stratigrafický vztah: základový žlab po ohrazení Z06 byl porušen sídlištním objektem 217; jeho stratigrafický vztah k zemnici 229 není jasný.

Zásyp: řezy žlabem: kon. 945 (nároží), středně ulehlý, středně hnědošedý hlinitý písek jemné až střední zrnitosti; max. síla vrstvy 22 cm;

– kon. 957 (čtv. B61–45); ulehlá, tmavě hnědošedá písčítá prachová hlína; písek jemný až střední; max. síla vrstvy 18 cm.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: nekontextováno; zkoumaná celková 5200 cm, šířka 20–40 cm.

Nálezy: –

Poznámka: podélné řezy části žlabu (B61–45) a v místě zachyceného nároží.

Číslo objektu Z10 (obr. 207)

Rok výzkumu: 2016

Čtverec: B69–32

Číslo kontextů: 1194, 1195, 1198, 1199

Stratigrafický vztah: –

Zásyp: kon. 1194 (profil příčný 1, sektor 23/24); středně ulehlá, středně šedá písčítá hlína; písek: střední;

max. síla vrstvy 6,5 cm; rozměry uložení v ploše 155 × 23–25 cm; výplň značně prorostlá kořeny;

– kon. 1198 (profil příčný 2, sektor 14); ulehlý, světle šedý hlinitý písek střední až hrubé zrnitosti; max. síla vrstvy 10 cm; výplň značně prorostlá kořeny.

Relikty úprav / konstrukce: –

Výkop: kon. 1195 (profil 1); tvar půdorysu žlabovitý; orientace SZ–JV; profil příčný: neckovitý, stěny šikmé, dno hladké ploché; zachycená délka 990 cm; max. šířka řezu 25 cm; hloubka od úrovně začistěného podloží 6,5 cm;

–kon. 1199 (profil 2); tvar půdorysu žlabovitý; orientace SZ–JV; profil příčný: mísovitý, stěny šikmé konkávní, dno hladké konkávní; max. šířka řezu 23,5 cm; hloubka od úrovně začistěného podloží 10 cm.

Nálezy: –

Poznámka: liniový objekt byl původně označen jako Z07; v sezoně 2018 však došlo k chybě v označení u nově objevených liniových objektů a číslo 07 bylo použito znova; protože v sezoně 2018 byly dokumentovány tři liniové objekty (Z07, 08 a 09), přistoupilo se k tomu, že původně označený Z07 z roku 2016 byl přečíslován na Z10; žlab Z10 se nacházel v sektorech čtverce: 14, 23, 24; liniový objekt Z10 zasahoval do nezkoumané plochy v západním profilu sondy; jihovýchodní konec žlabu se na podloží vytrácel v sektorech 23/24.

10.7 Textové tabulky

10.7.1 Keramika ze sídlištních objektů

Pro popis keramiky exploatované z výplně zahluobených sídlištních objektů na Severovýchodním předhradí Pohanska v sezonách 2008–2018 jsme použili zavedený systém deskripce, který byl sestaven a později i aplikován při vyhodnocení nálezových celků velkomoravské keramiky z Lesní školky na Pohansku. Podrobný popis tohoto deskriptivního systému i s názornými příklady nalezneme v pracích autora systému J. Macháčka (*Macháček 2001; 2007*, 91–156; *2010*, 114–207). V části katalogu vysvětlujeme použité a identifikované kategorie popisných znaků či kvalit keramiky, které vycházejí z původního deskriptivního systému a současně určují charakter keramiky vyskytující se v nálezových sídlištních celcích na Severovýchodním předhradí Pohanska. Kvantifikace keramických znaků rozdělené po jednotlivých sídlištních objektech, které prezentujeme v dalších tabulkách, jsou následně využity jako podklad pro přípravu deskriptivní matice, která vstupuje do vícerozměrných statistických analýz, jejichž výsledkem je datování sídlištních objektů ze Severovýchodního předhradí a jejich synchronizace s jinými polohami na Pohansku (viz kapitola Chronologie podle sídlištní keramiky). Pro potřeby vícerozměrných statistických analýz jsme museli detailní popisné tabulky deskriptivního systému zjednodušit, abychom zajistili stabilitu výsledků. Některé kategorie keramických znaků bylo nutné zjednodušit a seskupit, případně zcela vyřadit, pokud se nejednalo o znaky s vysokou vypovídací hodnotou v souladu s primárními otázkami výzkumu (podrobný popis metody viz *Balcárková – Dresler – Macháček 2017*, 33–36; *Macháček 2001; 2007*, 91–156; *2010*, 114–207).

Číslo objektu/hrobu	Celkem fragmentů včetně neinventovaných ks	Celkem fragmentů bez neinventovaných ks	Celkem drobné zlomky (neinventované) ks	Hmotnost všech fragmentů včetně neinventovaných g	Hmotnost celkem bez neinventovaných g	Celkem fragmentů okrajů ks	Celkem fragmentů okrajů s výduti ks	Celkem fragmentů zdobených výduti ks	Celkem fragmentů výduti nezdobených ks	Celkem fragmentů den ks	Celkem fragmentů talířů ks
Celkem Σ	25804	17843	7961	324701	290314	1550	1436	6035	7242	1574	4
125	16	6	10	116	88	1			4	1	
126	117	56	61	1843	1590	2	7	1	40	6	
127	58	50	8	1388	1366		22	6	17	4	1
128	13	13		214	199	1	3	3	5	1	
129	58	20	38	344	239			1	19		
130	381	198	183	3746	3149	11	8	73	77	29	
134	688	400	288	6856	5879	36	9	178	148	29	
135	337	232	105	3450	2491	12	8	79	112	21	
137	255	140	115	2558	2188	14	30	37	46	13	
138	51	28	23	767	615	4	3		20	1	
139	21	17	4	577	548	1	2	2	12		
140	285	151	134	2623	1950	12	16	27	77	16	3
141	73	44	29	677	577	1	3	11	27	2	
142	235	172	63	3241	2965	16	15	46	70	25	
143	11	7	4	117	103			2	5		
144	11	9	2	124	116			3	5	1	
145	18	7	11	151	108			1	6		
146	68	57	11	2590	2538	4	4	1	42	6	
147	162	126	36	3165	3046	11	29	24	43	19	
148	10	3	7	46	24	1			2		
149	9	4	5	166	79				3	1	
150	970	428	542	8044	6082	52	12	166	162	36	
151	140	52	88	1096	769	4		2	43	3	
152	16	5	11	93	44			1	4		
153	5	1	4	20	6				1		

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Číslo objektu/hrobu	Celkem fragmentů včetně neinventovaných ks	Celkem fragmentů bez neinventovaných ks	Celkem drobné zlomky (neinventované) ks	Hmotnost všech fragmentů včetně neinventovaných g	Hmotnost celkem bez neinventovaných g	Celkem fragmentů okrajů ks	Celkem fragmentů okrajů s výduti ks	Celkem fragmentů zdobených výduti ks	Celkem fragmentů výduti nezdobených ks	Celkem fragmentů den ks	Celkem fragmentů talířů ks
154	91	54	37	858	732	9	1	22	18	4	
155	157	67	90	1281	967	5	4	21	28	9	
156	329	185	144	5319	4752	5	70	40	58	12	
158	43	14	29	203	96	5		4	5		
159	121	75	46	1637	1480	4	26	20	20	5	
160	37	16	21	385	316			2	14		
161	141	86	55	1548	1353	6	21	9	44	6	
162	167	52	115	1306	892	1	1	15	26	9	
164	158	107	51	2134	1885	14	8	27	30	28	
165	94	35	59	720	468	4	2	10	19		
166	7	5	2	63	54	2		3			
167	37	23	14	976	920	1	5	3	11	3	
168	22	19	3	531	517		12	4	3		
169	18	8	10	160	100	1		6	1		
170	642	393	249	8001	7127	32	38	139	148	36	
171	300	198	102	3921	3497	19	24	62	86	7	
172	44	24	20	462	378	3		3	17	1	
173	9	6	3	75	66	1		2	3		
174	113	59	54	1220	995	11	5	9	27	7	
175	65	44	21	972	889	2	12	3	25	2	
176	7	7		116	116				7		
177	83	55	28	925	765	8	4	19	20	4	
178	2187	1589	598	30500	27580	133	102	528	705	121	
179	36	22	14	352	286	1		8	10	3	
180	4	2	2	49	43	1			1		
181	52	11	41	245	107	2		4	5		
182	2	2		18	18			1	1		
183	65	42	23	535	442	5		16	19	2	
184	4	4		31	31				3	1	
185	63	34	29	627	487	3		6	21	4	
186	46	31	15	810	735	2	2	7	17	3	
187	390	219	171	3507	2844	19	16	68	93	23	
188	364	206	158	4085	3366	15	25	82	66	18	
189	124	37	87	1124	725	3	1		28	5	
190	1	1		11	11				1		
191	202	115	87	1587	1230	17	18	29	42	9	
192	12	12		191	191	1		5	2	4	
193	133	96	37	2742	2299	5	1	28	47	15	
194	943	589	354	14255	12805	54	89	177	183	86	
195	10	7	3	70	62	1		3	3		
196	4	4		76	76				4		
197	6	6		186	186		1		5		

Číslo objektu/hrobu	Celkem fragmentů včetně neinventovaných ks	Celkem fragmentů bez neinventovaných ks	Celkem drobné zlomky (neinventované) ks	Hmotnost všech fragmentů včetně neinventovaných g	Hmotnost celkem bez neinventovaných g	Celkem fragmentů okrajů ks	Celkem fragmentů okrajů s výduti ks	Celkem fragmentů zdobených výduti ks	Celkem fragmentů výduti nezdobených ks	Celkem fragmentů den ks	Celkem fragmentů talířů ks
198	5	5		224	224			2	2	1	
199	2	2		42	42				2		
201	6	6		68	68			2	4		
202	56	50	6	658	628	5	2	23	19	1	
203	385	296	89	6743	6256	24	18	152	77	25	
204	249	209	40	4031	3818	6	55	63	44	41	
205	1082	559	523	11211	8819	39	69	240	178	33	
205_1103	80	80		1166	1166	10	3	33	31	3	
205_1105	83	83		1157	1157	6	3	30	41	3	
205_1106	218	218		3991	3991	14	33	77	74	20	
205_1107	225	225		3434	3434	23	22	107	62	11	
206	212	188	24	3370	3254	23	6	65	76	18	
207	406	389	17	5388	5296	46	11	140	159	33	
207_946/993	861	750	111	11168	10506	84	46	271	287	62	
207_947/995	717	627	90	9464	9042	57	34	272	223	41	
207_949/996	815	751	64	11441	11097	63	47	263	319	59	
207_997	347	322	25	5969	5829	24	10	115	147	26	
208	26	21	5	445	405	1		3	15	2	
209	52	36	16	523	437	10		16	7	3	
210	56	49	7	1425	1384	3	6	10	17	13	
212	47	34	13	742	659	2	6	11	12	3	
213	19	14	5	178	152	2		7	5		
214	46	39	7	647	608	5		16	14	4	
215	31	26	5	527	494		1	12	11	2	
216	18	13	5	308	275	1		1	11		
217	169	136	33	2399	2222	9	9	60	41	15	
218	194	158	36	2547	2374	20	9	56	63	10	
219	9	7	2	420	408	1	2	1	2	1	
220	16	14	2	176	167			4	10		
221	416	316	100	5023	4450	30	36	108	118	24	
223	3	3		40	40	1		1	1		
224	532	369	163	5260	4538	24	5	104	209	27	
225	67	27	40	759	603	1		8	17	1	
226	158	118	40	2158	2013	4	6	54	41	13	
227	219	153	66	2326	2060	12	5	63	65	8	
228	203	152	51	1875	1663	16	5	53	60	18	
229	609	495	114	9315	8729	48	38	153	203	53	
230	20	13	7	238	213		3	4	6		
231	180	130	50	2097	1900	13	2	52	54	9	
232	967	662	305	9731	8551	72	29	264	261	36	
233	39	39		1743	1743	1	5		26	7	
234	111	92	19	3244	3153	4	48	8	23	9	
235	64	44	20	600	523	1	10	14	17	2	
236	13	7	6	105	78	1		3	1	2	
238	555	355	200	6865	6018	34	27	155	58	81	
239	41	23	18	514	447		1	6	14	2	

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Číslo objektu/hrobu	Celkem fragmentů včetně neinventovaných ks	Celkem fragmentů bez neinventovaných ks	Celkem drobné zlomky (neinventované) ks	Hmotnost všech fragmentů včetně neinventovaných g	Hmotnost celkem bez neinventovaných g	Celkem fragmentů okrajů ks	Celkem fragmentů okrajů s výduti ks	Celkem fragmentů zdobených výduti ks	Celkem fragmentů výduti nezdobených ks	Celkem fragmentů den ks	Celkem fragmentů talířů ks
240	79	59	20	960	872	7	6	23	19	4	
241	7	7		149	149				6	1	
242	82	62	20	1058	979	5	3	28	21	5	
243	25	20	5	675	650		3		16	1	
244	8	8		48	48			3	5		
246	15	9	6	78	57	1		2	6		
247	19	11	8	203	175			3	5	3	
248	52	36	16	538	471		2	1	32	1	
249	35	20	15	237	188	2		7	10	1	
250	23	15	8	170	146			7	7	1	
251	11	11		265	265	1	1	2	7		
252	5	5		87	87			5			
253	385	271	114	4221	3729	29	7	119	98	18	
254	53	39	14	615	550	2	4	14	18	1	
255	784	595	189	10281	9405	58	45	221	221	50	
256	123	123		3714	3695	8	2	14	88	11	
257	121	74	47	1312	1094	12	1	7	46	8	
265	14	14		217	217		1	7	5	1	
266	618	413	205	5714	4953	27	13	154	187	32	
283	365	307	58	4577	4348	20	35	85	129	38	
nad 284	243	122	121	2153	1742	9	4	36	64	9	
284	229	157	72	2434	2180	8	36	27	74	12	
287	15	9	6	111	91	1		3	5		
293	126	79	47	1713	1496	8		17	51	3	
H203	14	6	8	77	49				6		
H205	7	7		97	97	2		2	3		
H207	30	26	4	400	379	3		9	8	6	
H208	14	9	5	138	114	3	1	1	4		
H210	30	26	4	338	322	2	1	15	8		
H211	23	15	8	219	187	2		3	10		
H212	38	31	7	326	298	3		14	14		
H213	56	36	20	390	309	6		13	17		
H214	96	72	24	940	839	8		27	33	4	
H215	67	43	24	409	338	5		14	24		
K13	1	1		29	29				1		
K32	1	1		44	44				1		
K36	1	1		10	10				1		
Z04	14	6	8	122	79			1	5		
Z05	1	1		7	7				1		
Z06	4	4		44	44				3	1	

Keramický materiál

Popis keramického materiálu a souhrnná sumarizace

Keramický materiál – kód	Keramický materiál – popis	Celkem počet fragmentů ks	Hmotnost celkem g	%
HŠP	Hrubý materiál, špatný výpal	13040	208972	72,0
HDP	Hrubý materiál, dobrý výpal	1304	23083	8,0
HDPO	Hrubý materiál, dobrý oxidační výpal	211	3432	1,2
HDPR	Hrubý materiál, dobrý redukční výpal	1596	27381	9,4
JŠP	Jemný materiál, špatný výpal	914	13482	4,6
JDP	Jemný materiál, dobrý výpal	196	3992	1,4
JDPO	Jemný materiál, dobrý oxidační výpal	124	2377	0,8
JDPR	Jemný materiál, dobrý redukční výpal	290	5858	2,0
TUHA	Keramika s příměsí grafitu	82	1693	0,6
JINÝ	Jiný druh keramické hmoty	2	44	0,0

Procentuální zastoupení různých druhů keramického materiálu na keramice z jednotlivých sídlištních objektů dle hmotnosti

Číslo objektu/hrobu	Celkem fragmentů bez neinventovaných ks	Hmotnost celkem g	HŠP %	HDP %	HDPO %	HDPR %	JŠP %	JDP %	JDPO %	JDPR %	TUHA %	JINÝ %
125	6	88	100,0									
126	56	1590	97,0	2,5								0,5
127	50	1366	92,9	2,2		4,9						
128	13	199	96,5			3,5						
129	20	239	100,0									
130	198	3149	53,0	25,2		19,7	1,1				1,0	
134	400	5879	60,5	26,7		10,0	2,8					
135	232	2491	83,4	12,5		1,8	1,9		0,4			
137	140	2188	81,7	15,6		1,1						1,6
138	28	615	100,0									
139	17	548	98,7	1,3								
140	151	1950	87,0	3,0			10,0					
141	44	577	89,3	10,7								
142	172	2965	85,2	10,3				4,0			0,6	
143	7	103	100,0									
144	9	116	100,0									
145	7	108	100,0									
146	57	2538	100,0									
147	126	3046	20,9	4,5	0,3	6,4	13,1	53,1	1,6			
148	3	24	41,7	58,3								
149	4	79	100,0									
150	428	6082	84,3	4,5	0,7	7,0	2,8	0,8				
151	52	769	100,0									

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Číslo objektu/hrobu	Celkem fragmentů bez neinventovaných ks	Hmotnost celkem g	HŠP %	HDP %	HDPO %	HDPR %	JŠP %	JDP %	JDPO %	JDPR %	TUHA %	JINÝ %
152	5	44	90,9				9,1					
153	1	6	100,0									
154	54	732	67,3	3,6		14,6	3,3	9,8		1,4		
155	67	967	72,3	3,1		2,5	13,8	8,4				
156	185	4752	71,7	8,0		2,9	6,5				10,9	
158	14	96	100,0									
159	75	1480	42,5	3,4		53,7	0,4					
160	16	316	100,0									
161	86	1353	81,8	2,1		0,7	15,3					
162	52	892	63,3	2,5			33,2	1,0				
164	107	1885	85,3	9,2		2,5	0,6	0,6	0,8	1,0		
165	35	468	82,9	12,4		4,7						
166	5	54	42,6		31,5			25,9				
167	23	920	100,0									
168	19	517	89,0		9,9		1,2					
169	8	100	38,0	35,0				27,0				
170	393	7127	60,4	9,2	1,9	6,7	17,1	0,9	0,5	0,3	3,2	
171	198	3497	76,8	7,9	2,2	12,3	0,3	0,3			0,1	
172	24	378	98,9	1,1								
173	6	66	81,8	18,2								
174	59	995	100,0									
175	44	889	35,1	26,2		36,1	0,8		1,8			
176	7	116	100,0									
177	55	765	86,3	5,9	1,4	5,6	0,8					
178	1589	27580	65,9	10,8	1,4	14,0	3,2	0,2	0,2	4,1	0,2	
179	22	286	89,5			10,5						
180	2	43	86,0				14,0					
181	11	107	83,2				16,8					
182	2	18	100,0									
183	42	442	72,6	5,4		14,7	7,2					
184	4	31	100,0									
185	34	487	100,0									
186	31	735	100,0									
187	219	2844	85,0	2,0		3,6	2,6	0,7		6,2		
188	206	3366	82,0	6,6		5,9	2,8	0,2		2,0	0,5	
189	37	725	100,0									
190	1	11	100,0									
191	115	1230	79,7	1,6		5,5	9,5			3,7		
192	12	191	97,4	2,6								
193	96	2299	85,6	2,2	3,0		9,2					
194	589	12805	71,5	11,2		5,5	3,2	0,6	4,0	3,9		
195	7	62	74,2					14,5	11,3			
196	4	76	100,0									
197	6	186	100,0									
198	5	224	100,0									

Číslo objektu/hrobu	Celkem fragmentů bez neinventovaných ks	Hmotnost celkem g	HŠP %	HDP %	HDPO %	HDPR %	JŠP %	JDP %	JDPO %	J DPR %	TUHA %	JINÝ %
199	2	42	100,0									
201	6	68	41,2			11,8	38,2				8,8	
202	50	628	40,0	30,7		9,4					19,9	
203	296	6256	87,6	7,4	0,2	3,1	1,2	0,5				
204	209	3818	85,7	0,4		0,4	12,0	1,0		0,5		
205	559	8819	60,0	8,3	2,2	20,0	7,2	0,5	1,4	0,4		
205_1103	80	1166	73,7	9,6		2,9	6,9	1,2		5,7		
205_1105	83	1157	70,0	5,5	2,5	14,6	6,7	0,7				
205_1106	218	3991	51,3	23,0	0,5	24,1	1,0			0,2		
205_1107	225	3434	81,8	13,2		2,3	2,7					
206	188	3254	73,5	1,3	0,4	5,4	7,1	4,5	1,4	3,5	2,9	
207	389	5296	66,6	7,8	2,8	12,8	6,2	0,2	0,4	1,7	1,4	
207_946/993	750	10506	67,6	6,6	3,3	7,0	10,7	0,1	0,8	3,6	0,3	
207_947/995	627	9042	59,1	9,9	3,1	17,8	4,0		1,2	3,2	1,7	
207_949/996	751	11097	63,8	7,9	2,3	14,9	8,0	0,2	0,8	1,6	0,5	
207_997	322	5829	46,4	12,2	0,4	34,6	5,3	0,7	0,1	0,2		
208	21	405	95,8	4,2								
209	36	437	83,3	2,1		8,2	6,4					
210	49	1384	90,5	1,9		1,4	6,2					
212	34	659	65,3	9,4			1,4			24,0		
213	14	152	71,7	18,4		9,9						
214	39	608	59,2			9,0		29,1	1,5		1,2	
215	26	494	92,9	3,4		3,6						
216	13	275	100,0									
217	136	2222	70,6	5,7	0,9	5,3	6,0	2,0		5,6	4,1	
218	158	2374	75,5	6,5		3,5	11,0	1,9		0,5	1,2	
219	7	408	100,0									
220	14	167	100,0									
221	316	4450	60,8	11,1	0,5	10,5	3,8	1,0		11,6	0,6	
223	3	40	100,0									
224	369	4538	79,1	6,1		2,9	6,1	0,2	3,1	2,4		
225	27	603	39,0	12,4	1,5	3,5	4,8			38,8		
226	118	2013	65,6	5,1		18,8	4,1			2,0	4,4	
227	153	2060	70,7	1,5	6,2	0,3	5,2	2,0	4,2	10,0		
228	152	1663	87,6	3,3	0,4	3,0	5,5			0,2		
229	495	8729	62,5	9,5	0,7	20,7	1,4	3,7	0,2	1,3		
230	13	213	26,8	2,3			2,3		3,3	65,3		
231	130	1900	79,6	9,6		5,5	4,5			0,3	0,5	
232	662	8551	69,0	11,9	1,8	13,5	1,8	1,6		0,4		
233	39	1743	100,0									
234	92	3153	78,3	0,2	20,7		0,2			0,7		
235	44	523	62,1		5,0	1,7		1,3	28,9	1,0		
236	7	78	57,7			15,4	26,9					
238	355	6018	69,4	12,2		8,6	4,7	0,8	2,2	2,0		
239	23	447	82,3			0,9	3,1	13,6				

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Číslo objektu/hrobu	Celkem fragmentů bez neinventovaných ks	Hmotnost celkem g	HŠP %	HDP %	HDPO %	HDPR %	JŠP %	JDP %	JDPO %	JDPR %	TUHA %	JINÝ %
240	59	872	75,7	13,2		10,1	1,0					
241	7	149	100,0									
242	62	979	72,7	2,6		24,7						
243	20	650	100,0									
244	8	48	100,0									
246	9	57	100,0									
247	11	175	84,0	2,3		5,7		8,0				
248	36	471	100,0									
249	20	188	73,9	14,9		8,0				3,2		
250	15	146	87,0			6,2	6,8					
251	11	265	95,8				4,2					
252	5	87	86,2			13,8						
253	271	3729	87,0	3,6		6,5	1,4	0,5		1,0		
254	39	550	94,7	1,5		3,8						
255	595	9405	77,2	1,4	0,2	11,0	4,8	0,4		5,0		
256	123	3695	100,0									
257	74	1094	100,0									
265	14	217	100,0									
266	413	4953	76,6	3,5	2,1	11,0	6,6				0,3	
283	307	4348	63,0	10,2		5,3	13,1	4,6	0,3	3,4		
nad 284	122	1742	72,0	4,2	4,1	6,9	3,9	5,1	0,5	3,3		
284	157	2180	58,0	5,6		1,5	3,6	1,5	28,3	1,5		
287	9	91	80,2			19,8						
293	79	1496	100,0									
H203	6	49	71,4				28,6					
H205	7	97	100,0									
H207	26	379	77,6	1,6	8,4	4,2	8,2					
H208	9	114	64,0	14,0	4,4	17,5						
H210	26	322	62,4	1,9		7,1	0,9			27,6		
H211	15	187	82,4	14,4			3,2					
H212	31	298	84,2	1,7		6,4	3,7	4,0				
H213	36	309	75,4	7,4		7,8	3,2			2,9	3,2	
H214	72	839	70,1	14,9	1,5	9,3	2,1	2,0				
H215	43	338	79,3	15,4					3,6	1,8		
K13	1	29	100,0									
K32	1	44	100,0									
K36	1	10	100,0									
Z04	6	79	100,0									
Z05	1	7					100,0					
Z06	4	44	43,2			22,7				34,1		

Výzdoba keramiky

Popis výzdoby keramiky a souhrnná sumarizace

Výzdoba kód	Výzdoba popis	Počet ks	%
Vyz_A1	Hřebenový pás	1130	15,25
Vyz_A2	Hřebenové pásy vedle sebe	321	4,33
Vyz_A3	Hřebenové pásy přes sebe	8	0,11
Vyz_B1	Hřebenová vlnice	1588	21,42
Vyz_B2	Hřebenové vlnice vedle sebe	434	5,86
Vyz_B3	Hřebenové vlnice přes sebe	87	1,17
Vyz_C1	Hřebenová vlnice 1 mezi 2 hřebenovými pásy	29	0,39
Vyz_C2	Hřebenové vlnice mezi 2 hřebenovými pásy	5	0,07
Vyz_C3	Hřebenový pás(y) mezi 2 hřebenovými vlnicemi	18	0,24
Vyz_C4	Hřebenové vlnice nad hřebenovými pásy	401	5,41
Vyz_C5	Hřebenové pásy nad hřebenovými vlnicemi	34	0,46
Vyz_C6	Kombinace hřebenových vlnic a hřebenových pásů	994	13,41
Vyz_C7	Hřebenové pásy a/nebo hřebenové vlnice přes sebe	23	0,31
Vyz_C8	1 hřebenový pás a 1 hřebenová vlnice	1	0,01
Vyz_D1	Rýha	154	2,08
Vyz_D2	Rýhy	1152	15,54
Vyz_D3	Rýhy přes sebe	11	0,15
Vyz_E1	Vlnovka	195	2,63
Vyz_E2	Vlnovky	83	1,12
Vyz_E3	Vlnovky přes sebe	9	0,12
Vyz_F1	Vlnovka 1 nad rýhami	132	1,78
Vyz_F2	Vlnovky nad rýhami	65	0,88
Vyz_F3	Vlnovky mezi rýhami	4	0,05
Vyz_F4	Kombinace vlnovek a rýh	227	3,06
Vyz_F5	Blučinský motiv	4	0,05
Vyz_F6	Vlnovky přes sebe s rýhami	15	0,20
Vyz_F7	Rýhy přes sebe s vlnovkami	0	0,00
Vyz_F8	Vlnovky a rýhy přes sebe	31	0,42
Vyz_G	Hřebenový ornament s rýhami či vlnovkami	73	0,98
Vyz_H1	Hřebenové vpichy	27	0,36
Vyz_H2	Záseky	5	0,07
Vyz_H3	Jednoduché vpichy	5	0,07
Vyz_H4	Svislé záseky (krátké rýhy)	5	0,07
Vyz_I1	Hřebenové vpichy s hřebenovými vlnicemi a pásy	44	0,59
Vyz_I2	Hřebenové vpichy s rýhami a vlnovkami	15	0,20
Vyz_I3	Záseky s rýhami	17	0,23
Vyz_I4	Záseky s rýhami a vlnovkami	25	0,34
Vyz_I5	Záseky s vlnovkami	1	0,01
Vyz_I6	Záseky s hřebenovými vlnicemi a pásy	0	0,00
Vyz_I7	Jednoduché vpichy s rýhami a/nebo vlnovkami	19	0,26
Vyz_J	Jiné motivy	14	0,19
Vyz_K	Široké ploché žlábký	0	0,00
Vyz_L	Kolky	7	0,09
Vyz_plast_lišta	Plastická lišta	35	0,47
Vyz_plast_vyval hrdlo	Vývalky pod hrdlem	15	0,20

Procentuální zastoupení výzdobných motivů na zdobených keramických fragmentech z jednotlivých sídlištních objektů

Číslo objektu/hrobu	Celkem zdobených fragmentů keramiky ks	Vyz_A1_%	Vyz_A2_%	Vyz_A3_%	Vyz_B1_%	Vyz_B2_%	Vyz_B3_%	Vyz_C1_%	Vyz_C2_%	Vyz_C3_%	Vyz_C4_%	Vyz_C5_%
125	0											
126	1											
127	7	14,3	28,6		28,6							
128	6				50,0						50,0	
129	1											
130	81	12,3	8,6		29,6	12,3						
134	189	23,3	3,7		28,6	4,8					1,1	0,5
135	90	6,7			15,6	2,2						
137	66	3,0	6,1			6,1					39,4	
138	0											
139	2	50,0										
140	44	11,4	4,5	2,3	13,6	2,3						
141	14	14,3	14,3		7,1							
142	65	6,2			15,4	1,5					6,2	
143	2											
144	3	33,3			33,3							
145	1											
146	2											
147	54	3,7	1,9		9,3						42,6	
148	0											
149	0											
150	194	9,3	3,1		17,5	2,6	1,0				29,9	
151	2											
152	1	100,0										
153	0											
154	23	21,7	8,7		34,8	8,7						
155	24	20,8	4,2		8,3	4,2						
156	103	6,8		1,0	4,9	27,2		4,9			23,3	
158	4	25,0			75,0							
159	31	12,9			35,5	3,2	3,2					
160	2											
161	27	11,1			7,4	7,4			14,8			
162	17	11,8			11,8	5,9						
164	44	15,9	9,1		31,8	4,5					2,3	
165	12	50,0			25,0							
166	3											
167	8	12,5				75,0					12,5	
168	16				6,3	6,3		75,0				
169	6				16,7							
170	175	6,9	2,9		12,0	1,7					5,1	1,7
171	86	16,3	1,2		24,4	2,3	2,3				9,3	
172	3	33,3			33,3							
173	2				50,0							
174	9	44,4			11,1	11,1						
175	15	6,7			6,7							
176	0											

Číslo objektu/hrobu	Celkem zdobených fragmentů keramiky ks	Vyz_A1_%	Vyz_A2_%	Vyz_A3_%	Vyz_B1_%	Vyz_B2_%	Vyz_B3_%	Vyz_C1_%	Vyz_C2_%	Vyz_C3_%	Vyz_C4_%	Vyz_C5_%
177	23	8,7			13,0	13,0						
178	634	17,7	3,2	0,2	23,0	5,4	1,7				6,8	
179	8											
180	0											
181	4	50,0			25,0							
182	1											
183	16	12,5	6,3		31,3	6,3						
184	0											
185	6	16,7			16,7			16,7				
186	9	11,1			22,2							
187	85	10,6	1,2		18,8	1,2					4,7	
188	104	4,8	1,9		21,2	2,9	1,9					
189	0											
190	0											
191	44	11,4	9,1		25,0	2,3	2,3				2,3	
192	7	42,9	42,9		14,3							
193	30	20,0	3,3	3,3								16,7
194	276	14,5	0,4		18,1	2,5				5,4	11,2	1,4
195	3											
196	0											
197	0											
198	2	100,0										
199	0											
201	2	50,0										
202	25	8,0			16,0		4,0					
203	177	3,4	7,3		9,0	10,2					28,8	
204	138	6,5	3,6		8,7	15,9					2,9	
205	308	15,6	11,4	0,3	21,4	7,8	2,3				2,3	0,6
205_1103	36	36,1	5,6		11,1	5,6						
205_1105	32	21,9	15,6		15,6	3,1						
205_1106	102	10,8	7,8		17,6	11,8					9,8	
205_1107	130	27,7	17,7		20,0	13,8						1,5
206	73	24,7			26,0	2,7	1,4				11,0	
207	146	20,5	7,5		28,1	2,1	2,7				3,4	
207_946/993	315	13,3	4,1		24,8	3,5	1,3				0,3	2,9
207_947/995	305	18,7	9,8		33,4	2,6	0,3					1,3
207_949/996	310	19,4	3,2		31,0	9,0	3,5				1,9	
207_997	125	23,2	2,4		32,0	12,8	1,6					
208	3				33,3							
209	16	25,0			18,8							
210	23	8,7			13,0	4,3					21,7	
212	17	17,6			23,5	5,9						
213	7	14,3					14,3					
214	17	11,8	35,3		11,8							
215	12		25,0		33,3	8,3						
216	1	100,0										
217	68	17,6			23,5	5,9	1,5	1,5			7,4	
218	65	20,0			24,6	4,6						

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Číslo objektu/hrobu	Celkem zdobených fragmentů keramiky ks	Vyz_A1_%	Vyz_A2_%	Vyz_A3_%	Vyz_B1_%	Vyz_B2_%	Vyz_B3_%	Vyz_C1_%	Vyz_C2_%	Vyz_C3_%	Vyz_C4_%	Vyz_C5_%
219	3					66,7						
220	4	25,0										
221	144	11,8	5,6		22,9	3,5	0,7				3,5	
223	1	100,0										
224	108	26,9	0,9	0,9	33,3	8,3	0,9	4,6			3,7	
225	8	37,5			25,0	25,0						
226	53	18,9	3,8		26,4	11,3	1,9				3,8	
227	68	14,7	2,9		20,6	1,5						
228	61	19,7	3,3		29,5	1,6						
229	190	12,1	6,3		19,5	4,2	5,3		0,5	1,6	1,1	1,1
230	7	28,6			14,3							
231	54	29,6			33,3	11,1	1,9	1,9				
232	289	13,5	3,5		23,2	9,0	1,4				0,3	
233	0											
234	21	14,3			9,5							
235	23	13,0	4,3		43,5	13,0						
236	3				33,3	66,7						
238	178	20,2	1,1	0,6	16,9	2,8	1,7				11,2	
239	7	14,3			14,3	14,3						
240	29	17,2	3,4		13,8	6,9	31,0					
241	0											
242	31	16,1			32,3		6,5					
243	2											
244	3				66,7							
246	2	100,0										
247	3				33,3			33,3				
248	2				50,0							
249	7	28,6	28,6			14,3						
250	7		14,3		42,9	14,3						
251	2						50,0					
252	5											
253	127	17,3	5,5		11,8	6,3						
254	19	5,3	15,8			15,8						
255	280	14,3	2,9	0,4	19,6	6,4	0,4				3,6	
256	14	7,1										
257	7	57,1										
265	8										87,5	
266	167	13,8	2,4		32,9	3,0	0,6					
283	120	10,0			27,5	2,5					3,3	
nad 284	40	22,5	2,5		20,0						5,0	5,0
284	55	3,6	1,8		9,1	1,8						
287	3	33,3				33,3						
293	17	23,5			23,5						23,5	
H203	0											
H205	2	50,0										
H207	9	11,1	11,1		33,3							
H208	1	100,0										
H210	16	18,8	6,3		18,8			18,8				

Číslo objektu/hrobu	Celkem zdobených fragmentů keramiky ks	Vyz_A1_%	Vyz_A2_%	Vyz_A3_%	Vyz_B1_%	Vyz_B2_%	Vyz_B3_%	Vyz_C1_%	Vyz_C2_%	Vyz_C3_%	Vyz_C4_%	Vyz_C5_%
H211	3	33,3			33,3							
H212	14	35,7	7,1		28,6	7,1						
H213	13	15,4	7,7		30,8							
H214	27	22,2	11,1		7,4	18,5						
H215	14	28,6	14,3		35,7	7,1						
K13	0											
K32	0											
K36	0											
Z04	1											
Z05	0											
Z06	0											

Číslo objektu/hrobu	Vyz_C6_%	Vyz_C7_%	Vyz_C8_%	Vyz_D1_%	Vyz_D2_%	Vyz_D3_%	Vyz_E1_%	Vyz_E2_%	Vyz_E3_%	Vyz_F1_%	Vyz_F2_%	Vyz_F3	Vyz_F4
125													
126	100,0												
127					28,6								
128													
129	100,0												
130	14,8			2,5	4,9			1,2	1,2				12,3
134	19,0			1,6	11,6		1,1			1,6	1,6		0,5
135	3,3				2,2		10,0						
137	9,1				25,8		3,0			3,0	3,0		1,5
138													
139	50,0												
140	38,6			4,5	15,9		6,8						
141					57,1								7,1
142	18,5				20,0		13,8	1,5					16,9
143					50,0			50,0					
144	33,3												
145				100,0									
146													
147	16,7			3,7			1,9						
148													
149													
150	3,6	0,5	0,5	3,1	16,0		2,1	1,0			0,5		5,2
151	50,0												
152													
153													
154	21,7				4,3								
155	12,5	8,3		12,5	29,2								
156	22,3	1,9			1,9			1,0			4,9		
158													
159	6,5			9,7	12,9		3,2					3,2	3,2
160	100,0												

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Číslo objektu/hrobu	Vyz_C6_%	Vyz_C7_%	Vyz_C8_%	Vyz_D1_%	Vyz_D2_%	Vyz_D3_%	Vyz_E1_%	Vyz_E2_%	Vyz_E3_%	Vyz_F1_%	Vyz_F2_%	Vyz_F3	Vyz_F4
161	55,6								3,7				
162	17,6				41,2								11,8
164	6,8				20,5		2,3						2,3
165	16,7				8,3								
166					66,7		33,3						
167													
168	12,5												
169				33,3	50,0								
170	10,3	0,6			22,9		1,7	1,7		17,1			12,6
171	16,3				15,1		3,5			8,1			
172										33,3			
173					50,0								
174	33,3												
175					86,7								
176													
177					60,9		4,3						
178	13,7			0,8	14,0	1,6	1,4	0,6	0,3	1,3	1,7		0,6
179					100,0								
180													
181					25,0								
182					100,0								
183	6,3				25,0								6,3
184													
185	33,3	16,7											
186	44,4						22,2						
187	8,2			5,9	35,3		3,5						1,2
188	10,6			4,8	40,4		3,8			1,0		1,0	2,9
189													
190													
191	38,6			2,3	4,5		2,3						
192													
193	43,3	10,0					3,3						
194	24,3			2,2	6,9		4,3	2,2		1,8	0,4		3,6
195					33,3		33,3						
196													
197													
198													
199													
201	50,0												
202	8,0				12,0			4,0					4,0
203	13,0			3,4	11,9		2,3			0,6			6,8
204	21,7			0,7	6,5		1,4			25,4	1,4		0,7
205	14,0	0,3		4,5	14,0		0,6	2,6					0,6
205_1103	16,7			2,8	11,1			2,8			2,8		5,6
205_1105	3,1				18,8		6,3	9,4		6,3			
205_1106	12,7			2,0	18,6						6,9		1,0
205_1107	9,2				9,2								
206	11,0				11,0		1,4	2,7					5,5

Číslo objektu/hrobu	Vyz_C6_%	Vyz_C7_%	Vyz_C8_%	Vyz_D1_%	Vyz_D2_%	Vyz_D3_%	Vyz_E1_%	Vyz_E2_%	Vyz_E3_%	Vyz_F1_%	Vyz_F2_%	Vyz_F3	Vyz_F4
207	6,8			2,7	15,1		2,1	1,4		0,7			0,7
207_946/993	13,3	0,6		2,2	15,6	0,3	2,5	0,6	0,3	3,8	1,9		1,9
207_947/995	6,9	0,7		2,0	13,1		2,0	1,6	1,0	0,3	2,6		1,3
207_949/996	7,4	0,3		1,3	13,9		2,3	0,6					3,2
207_997	8,0			1,6	11,2					1,6			3,2
208													33,3
209	37,5				6,3					6,3			6,3
210	4,3				8,7		4,3				30,4		
212	23,5			11,8	17,6								
213	14,3				28,6		28,6						
214	35,3				5,9								
215	8,3				25,0								
216													
217	20,6			1,5	11,8		2,9	1,5					1,5
218	12,3				16,9		4,6			10,8			6,2
219					33,3								
220	25,0				25,0						25,0		
221	8,3	0,7		2,8	15,3		2,1						18,1
223													
224	5,6			2,8	8,3		2,8						
225					12,5								
226	13,2				15,1		1,9	1,9					
227	5,9			1,5	32,4		5,9	2,9		11,8			
228	24,6			1,6	16,4		1,6	1,6					
229	12,6			1,6	16,3		2,6			1,1			8,4
230					14,3								
231	16,7				1,9			3,7					
232	10,0			3,8	24,9		3,8	0,7			0,3	0,7	4,2
233													
234				4,8	66,7		4,8						
235	17,4				8,7								
236													
238	16,3	3,4		0,6	15,2		1,7	0,6					6,2
239					28,6								14,3
240	17,2				3,4		6,9						
241													
242	22,6				19,4		3,2						
243													
244	33,3												
246													
247					33,3								
248													
249					28,6								
250					28,6								
251				50,0									
252					80,0								
253	14,2			5,5	29,1		5,5	0,8					0,8
254	10,5			21,1	10,5								

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Číslo objektu/hrobu	Vyz_C6_%	Vyz_C7_%	Vyz_C8_%	Vyz_D1_%	Vyz_D2_%	Vyz_D3_%	Vyz_E1_%	Vyz_E2_%	Vyz_E3_%	Vyz_F1_%	Vyz_F2_%	Vyz_F3	Vyz_F4
255	14,3			4,6	12,1		4,3	5,0		1,1	1,4		4,6
256	7,1												
257	42,9												
265					12,5								
266	14,4			1,8	16,8		3,0	2,4			1,8		3,6
283	30,0			0,8	17,5		2,5	1,7	0,8				1,7
nad 284	5,0				17,5		5,0	17,5					
284	7,3			1,8	50,9		18,2				3,6		1,8
287	33,3												
293	11,8												
H203													
H205	50,0												
H207	11,1				22,2		11,1						
H208													
H210	25,0				6,3		6,3						
H211													33,3
H212	7,1			7,1	7,1								
H213	15,4			15,4	7,7								
H214	7,4				11,1		7,4						11,1
H215					7,1		7,1						
K13													
K32													
K36													
Z04													
Z05													
Z06													

Číslo objektu/hrobu	Vyz_F5_%	Vyz_F6_%	Vyz_F8_%	Vyz_G_%	Vyz_H1_%	Vyz_H2_%	Vyz_H3_%	Vyz_H4_%	Vyz_I1_%	Vyz_I2_%	Vyz_I3_%	Vyz_I4_%	Vyz_I5_%
125													
126													
127													
128													
129													
130													
134		0,5											
135									32,2			27,8	
137													
138													
139													
140													
141													
142													
143													
144													
145													

Číslo objektu/ hrobu	Vyz_F5_%	Vyz_F6_%	Vyz_FB_%	Vyz_G_%	Vyz_H1_%	Vyz_H2_%	Vyz_H3_%	Vyz_H4_%	Vyz_I1_%	Vyz_I2_%	Vyz_I3_%	Vyz_I4_%	Vyz_I5_%
146													
147				20,4									
148													
149													
150			2,6	0,5				0,5	0,5				
151							50,0						
152													
153													
154													
155													
156													
158													
159			3,2		3,2								
160													
161													
162													
164					4,5								
165													
166													
167													
168													
169													
170				2,3		0,6							
171		1,2											
172													
173													
174													
175													
176													
177													
178			0,2	3,0	0,6				0,2		2,1		
179													
180													
181													
182													
183					6,3								
184													
185													
186													
187				4,7					4,7				
188				1,9					1,0				
189													
190													
191													
192													
193													
194					0,4								
195											33,3		

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Číslo objektu/hrobu	Vyz_F5_%	Vyz_F6_%	Vyz_FB_%	Vyz_G_%	Vyz_H1_%	Vyz_H2_%	Vyz_H3_%	Vyz_H4_%	Vyz_I1_%	Vyz_I2_%	Vyz_I3_%	Vyz_I4_%	Vyz_I5_%
196													
197													
198													
199													
201													
202										44,0			
203	2,3			0,6					0,6				
204			3,6					0,7					
205				0,3	0,6				0,3				
205_1103													
205_1105													
205_1106													
205_1107											0,8		
206				1,4	1,4								
207				0,7									
207_946/993		0,6	4,8	1,0									
207_947/995				0,3	0,3				0,7				
207_949/996		1,0	0,3	0,6	0,3				0,3				0,3
207_997			1,6							0,8			
208				33,3									
209													
210							4,3						
212													
213													
214													
215													
216													
217									2,9				
218													
219													
220													
221		4,9											
223													
224				0,9									
225													
226							1,9						
227													
228													
229		0,5		4,2	1,1								
230				42,9									
231													
232					0,3				0,3				
233													
234													
235													
236													
238				1,7									
239													

Číslo objektu/hrobu	Vyz_F5_%	Vyz_F6_%	Vyz_FB_%	Vyz_G_%	Vyz_H1_%	Vyz_H2_%	Vyz_H3_%	Vyz_H4_%	Vyz_I1_%	Vyz_I2_%	Vyz_I3_%	Vyz_I4_%	Vyz_I5_%
240													
241													
242													
243													
244													
246													
247													
248							50,0						
249													
250													
251													
252													
253						1,6	0,8				0,8		
254													
255			0,4		2,9	0,7				0,4	0,4		
256													
257													
265													
266				3,6									
283					1,7								
nad 284													
284													
287													
293								17,6					
H203													
H205													
H207													
H208													
H210													
H211													
H212													
H213										7,7			
H214										3,7			
H215													
K13													
K32													
K36													
Z04													
Z05													
Z06													

Číslo objektu/ hrobu	Vyz_17_%	Vyz_J_%	Vyz_L_%	Vyz_plast_ lišta_%	Vyz_plast_ vyval hrdlo_%
125					
126					
127					
128					
129					
130					
134		0,5			
135					
137					
138					
139					
140					
141					
142					
143					
144					
145					
146			100,0		
147					
148					
149					
150				3,6	
151					
152					
153					
154					
155					
156				13,6	1,9
158					
159					
160					
161					
162					
164					
165					
166					
167					
168					
169					
170					
171					
172					
173					
174					
175					
176					
177					
178					

Číslo objektu/ hrobu	Vyz_17_%	Vyz_J_%	Vyz_L_%	Vyz_plast_ lišta_%	Vyz_plast_ vyval hrdlo_%
179					
180					
181					
182					
183					
184					
185					
186					
187					
188				1,0	
189					
190					
191					
192					
193					
194			0,4		1,1
195					
196					
197					
198					
199					
201					
202					
203					
204				0,7	
205	0,3				
205_1103					
205_1105					
205_1106			1,0		
205_1107					
206					
207		5,5		1,4	
207_946/993		0,3		0,3	
207_947/995		1,0			
207_949/996				0,3	3,2
207_997				0,8	
208					
209					
210					
212					
213					
214					
215					
216					
217				2,9	
218					
219					
220					

Číslo objektu/ hrobu	Vyz_17_%	Vyz_J_%	Vyz_L_%	Vyz_plast_ lišta_%	Vyz_plast_ vyval hrdlo_%
221					
223					
224					
225					
226				1,9	
227					
228					
229					
230					
231					
232				1,0	
233					
234					
235					
236					
238					
239		14,3			
240					
241					
242					
243			100,0		
244					
246					
247					
248					
249					
250					
251					
252	20,0				
253					
254	21,1				
255	0,4				
256	85,7				
257					
265					
266					
283					
nad 284					
284					
287					
293					
H203					
H205					
H207					
H208				100,0	
H210					
H211					
H212					

Číslo objektu/hrobu	Vyz_17_%	Vyz_J_%	Vyz_L_%	Vyz_plast_lišta_%	Vyz_plast_vyval_hrdlo_%
H213					
H214					
H215					
K13					
K32					
K36					
Z04			100,0		
Z05					
Z06					

Popis zakončení okrajů nádob a souhrnná sumarizace

Okraj typ kód	Okraj typ popis	Počet jedinců	%
Okr_A	zaoblené	281	15,81
Okr_B1	seříznuté kuželovitě a válcovitě, prosté	355	19,98
Okr_B2	seříznuté kuželovitě a válcovitě, vytažená spodní hrana	127	7,15
Okr_B3	seříznuté kuželovitě a válcovitě, vytažená horní hrana	99	5,57
Okr_B4	seříznuté kuželovitě a válcovitě, vytažená spodní i horní hrana	249	14,01
Okr_C1	seříznuté nálevkovitě prosté	29	1,63
Okr_C2	seříznuté nálevkovitě, vytažená spodní hrana	9	0,51
Okr_C3	seříznuté nálevkovitě, vytažená horní hrana	18	1,01
Okr_C4	seříznuté nálevkovitě, vytažená spodní i horní hrana	8	0,45
Okr_D1	seříznuté vodorovně, prosté	96	5,40
Okr_D2	seříznuté vodorovně, vytažená vnější hrana	74	4,16
Okr_D3	seříznuté vodorovně, vytažená vnitřní hrana	10	0,56
Okr_D4	seříznuté vodorovně, vytažená vnější i vnitřní hrana	46	2,59
Okr_E1	prožlabené kolmo	182	10,24
Okr_E2	prožlabené šikmo	43	2,42
Okr_F	zahrocené	24	1,35
Okr_G1	zesílené a různě profilované	6	0,34
Okr_G2	zesílené a seříznuté vícekrát	58	3,26
Okr_H	vyhnuté a vytažené	61	3,43
Okr_I	jiné formy okrajů	2	0,11

Procentuální zastoupení různých variant zakončení okrajů z jednotlivých sídlištních objektů dle počtu jedinců (minimální počet nádob)

Číslo objektu/ hrobu	Celkem počet jedinců dle okrajů nádob	Okr_A_%	Okr_B1_%	Okr_B2_%	Okr_B3_%	Okr_B4_%	Okr_B4_profil_ ploška_%	Okr_C1_%	Okr_C2_%	Okr_C3_%	Okr_C4_%
125	1			100,0							
126	8	37,5	25,0								
127	7	71,4	14,3			14,3					
128	2	50,0				50,0					
129											
130	14	35,7	21,4		7,1	7,1					
134	36	8,3	5,6	2,8	5,6			5,6	2,8		
135	11	27,3	9,1	18,2		9,1		9,1			
137	17	35,3	11,8					17,6			
138	7	28,6	71,4								
139	2	100,0									
140	14	28,6	7,1	7,1		21,4	7,1				
141	3	33,3			33,3						
142	15	13,3	33,3								
143											
144											
145											
146	5	100,0									
147	14	7,1	21,4	7,1		7,1					
148	1										
149											
150	34	5,9	20,6	17,6		11,8					2,9
151	4	50,0	25,0		25,0						
152											
153											
154	10	10,0	10,0			20,0					
155	7	14,3	42,9								
156	11	18,2	9,1	9,1		18,2					
158	5	60,0				20,0					
159	7	14,3		14,3	14,3	28,6			14,3		
160											
161	8	37,5	37,5	12,5		12,5					
162	2	50,0	50,0								
164	20	25,0	30,0	5,0	5,0	20,0					
165	6	33,3		33,3						16,7	
166	1		100,0								
167	2		50,0								
168	1			100,0							
169	1	100,0									
170	28	10,7	21,4		10,7	7,1		3,6			
171	27	18,5	11,1	3,7	11,1	7,4				3,7	
172	3		66,7								
173	1	100,0									
174	9	55,6	44,4								

Číslo objektu/ hrobu	Celkem počet jedinců dle okrajů nádob	Okr_A_%	Okr_B1_%	Okr_B2_%	Okr_B3_%	Okr_B4_%	Okr_B4_profil_ ploška_%	Okr_C1_%	Okr_C2_%	Okr_C3_%	Okr_C4_%
175	3	66,7				33,3					
176											
177	6		16,7	33,3		33,3					
178	154	12,3	18,8	7,1	6,5	17,5	5,8	1,3			1,3
179	1										
180	1										
181	2		50,0			50,0					
182											
183	4		25,0	25,0	25,0						
184											
185	3	100,0									
186	3	33,3	33,3				33,3				
187	21	19,0	19,0	4,8	14,3	14,3		4,8			
188	20	5,0	20,0	5,0	10,0	15,0	5	5,0		5,0	
189	4	75,0	25,0								
190											
191	18	27,8	11,1			5,6		11,1		5,6	
192	1										
193	6	66,7	33,3								
194	72	6,9	15,3	4,2	2,8	5,6	2,8		5,6		
195	1		100,0								
196											
197	1	100,0									
198											
199											
201											
202	4										
203	24	20,8	33,3	8,3	4,2					12,5	
204	9		33,3	22,2	22,2	11,1			11,1		
205	51	15,7	17,6	13,7	5,9	11,8	3,9	3,9			
205_1103	12	8,3	25,0	8,3		16,7					
205_1105	8		12,5	25,0	12,5				12,5		
205_1106	20	5,0	35,0	20,0	5,0	10,0		5,0			
205_1107	21	4,8	9,5	14,3	14,3	28,6				4,8	
206	23	4,3	30,4	4,3		8,7					
207	48	10,4	14,6	6,3	6,3	10,4	2,1			2,1	2,1
207_946/993	88	8,0	25,0	1,1	12,5	9,1	1,1			1,1	
207_947/995	63	4,8	9,5	11,1	3,2	19,0	4,8				
207_949/996	76	5,3	9,2	5,3	3,9	21,1	5,3		1,3	1,3	
207_997	25	4,0	20,0	12,0	4,0	20,0	8,0				
208	1			100,0							
209	9		44,4	11,1		22,2					
210	6	33,3				33,3	16,7				
212	5		40,0			20,0				20,0	
213	2		50,0								
214	5		40,0	20,0	20,0						

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Číslo objektu/ hrobu	Celkem počet jedinců dle okrajů nádob	Okr_A_%	Okr_B1_%	Okr_B2_%	Okr_B3_%	Okr_B4_%	Okr_B4_profil_ ploška_%	Okr_C1_%	Okr_C2_%	Okr_C3_%	Okr_C4_%
215	1										
216	1		100,0								
217	12	25,0	16,7		16,7						
218	21	14,3	33,3		9,5			4,8		4,8	
219	2	50,0	50,0								
220											
221	35	11,4	22,9	8,6		5,7					
223	1		100,0								
224	27	29,6	29,6	11,1	11,1	3,7		3,7			
225	1										
226	8	25,0		50,0		25,0					
227	11	18,2	45,5		9,1						
228	16	18,8	6,3	12,5	6,3	18,8					
229	51	3,9	17,6		7,8	7,8	7,8	2,0			
230	1	100,0									
231	14	14,3	50,0			7,1		7,1			
232	81	11,1	22,2	12,3	9,9	16,0	1,2			1,2	2,5
233	5	60,0		20,0							
234	8	37,5	12,5				12,5			12,5	
235	5		40,0			20,0		20,0			
236	1	100,0									
238	36	22,2	19,4	2,8	11,1	22,2				5,6	
239	1		100,0								
240	8	37,5	12,5			25,0		12,5			
241											
242	7	14,3	14,3	14,3	14,3	28,6		14,3			
243	3	66,7	33,3								
244											
246	1										
247											
248	2		100,0								
249	2		100,0								
250											
251	2		50,0	50,0							
252											
253	29	13,8	13,8	6,9		17,2	3,4	3,4			
254	3	33,3	33,3								
255	66	13,6	12,1	3,0	3,0	16,7	1,5	6,1		1,5	3,0
256	12	41,7	50,0	8,3							
257	13	69,2	30,8								
265	1										
266	28	10,7	17,9	10,7	3,6	28,6	3,6				
283	33	6,1	12,1	15,2	6,1	27,3					
nad 284	11	18,2	27,3	18,2		9,1		9,1			
284	7	42,9	28,6								
287	1		100,0								

Číslo objektu/ hrobu	Celkem počet jedinců dle okrajů nádob	Okr_A_%	Okr_B1_%	Okr_B2_%	Okr_B3_%	Okr_B4_%	Okr_B4_profil_ ploška_%	Okr_C1_%	Okr_C2_%	Okr_C3_%	Okr_C4_%
293	8	50,0	25,0	25,0							
H203											
H205	2	100,0									
H207	3	66,7	33,3								
H208	4	25,0			25,0						
H210	3		33,3								
H211	2		50,0	50,0							
H212	3	66,7			33,3						
H213	6	33,3			16,7	16,7					
H214	8	12,5	37,5	12,5							
H215	5		60,0								
K13											
K32											
K36											
Z04											
Z05											
Z06											

Číslo objektu/ hrobu	Celkem okraj počet jedinců	Okr_D1_%	Okr_D2_%	Okr_D3_%	Okr_D4_%	Okr_E1_%	Okr_E2_%	Okr_F_%	Okr_G1_%	Okr_G2_%	Okr_H_%	Okr_I_%
125	1											
126	8	25,0										12,5
127	7											
128	2											
129												
130	14		14,3			7,1			7,1			
134	36	2,8	5,6			38,9	8,3		5,6		5,6	2,8
135	11	9,1				9,1				9,1		
137	17		5,9			11,8					17,6	
138	7											
139	2											
140	14		7,1			7,1				14,3		
141	3										33,3	
142	15					6,7	6,7				40,0	
143												
144												
145												
146	5											
147	14	14,3	14,3			7,1	7,1			14,3		
148	1	100,0										
149												
150	34	2,9	5,9			17,6				14,7		

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Číslo objektu/ hrobu	Celkem okraj počet jedinců	Okr_D1_%	Okr_D2_%	Okr_D3_%	Okr_D4_%	Okr_E1_%	Okr_E2_%	Okr_F_%	Okr_G1_%	Okr_G2_%	Okr_H_%	Okr_I_%
151	4											
152												
153												
154	10		20,0			40,0						
155	7	14,3			14,3						14,3	
156	11	18,2			9,1	9,1					9,1	
158	5									20,0		
159	7					14,3						
160												
161	8											
162	2											
164	20					5,0	10,0					
165	6					16,7						
166	1											
167	2					50,0						
168	1											
169	1											
170	28	3,6	3,6			10,7		14,3			14,3	
171	27	3,7				14,8	3,7	3,7		3,7	14,8	
172	3					33,3						
173	1											
174	9											
175	3											
176												
177	6										16,7	
178	154	4,5	0,6	4,5	1,9	9,1	3,2			1,3	3,9	
179	1							100,0				
180	1			100,0								
181	2											
182												
183	4					25,0						
184												
185	3											
186	3											
187	21	4,8	14,3			4,8						
188	20	10,0	15,0		5,0							
189	4											
190												
191	18	11,1	11,1			11,1					5,6	
192	1	100,0										
193	6											
194	72	2,8	5,6			33,3	5,6	2,8		4,2	2,8	
195	1											
196												
197	1											
198												

Číslo objektu/ hrobu	Celkem okraj počet jedinců	Okr_D1_%	Okr_D2_%	Okr_D3_%	Okr_D4_%	Okr_E1_%	Okr_E2_%	Okr_F_%	Okr_G1_%	Okr_G2_%	Okr_H_%	Okr_I_%
199												
201												
202	4	25,0	25,0			50,0						
203	24					8,3				8,3	4,2	
204	9											
205	51	3,9	2,0			3,9	5,9	5,9	3,9	2,0		
205_1103	12	8,3				25,0		8,3				
205_1105	8	12,5					12,5	12,5				
205_1106	20	10,0					5,0			5,0		
205_1107	21	9,5	4,8			4,8				4,8		
206	23	4,3	4,3		21,7	4,3	4,3				13,0	
207	48	6,3	8,3	2,1	2,1	6,3	8,3			6,3	6,3	
207_946/993	88	5,7	3,4		12,5	8,0	2,3	1,1		4,5	4,5	
207_947/995	63	4,8	9,5		11,1	15,9	1,6			4,8		
207_949/996	76	9,2	7,9		9,2	13,2	2,6			2,6	2,6	
207_997	25	4,0	4,0		8,0	16,0						
208	1											
209	9	11,1				11,1						
210	6		16,7									
212	5	20,0										
213	2	50,0										
214	5		20,0									
215	1							100,0				
216	1											
217	12		8,3			16,7					16,7	
218	21		4,8			4,8	4,8				19,0	
219	2											
220												
221	35	8,6				20,0	2,9			8,6	11,4	
223	1											
224	27		7,4					3,7				
225	1	100,0										
226	8											
227	11	9,1				9,1		9,1				
228	16	6,3				18,8	6,3			6,3		
229	51	9,8	11,8	2,0	2,0	23,5	2,0			2,0		
230	1											
231	14					14,3					7,1	
232	81	8,6	1,2			3,7		3,7		6,2		
233	5	20,0										
234	8					12,5				12,5		
235	5		20,0									
236	1											
238	36	5,6	2,8			5,6	2,8					
239	1											
240	8	12,5										

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Číslo objektu/ hrobu	Celkem okraj počet jedinců	Okr_D1_%	Okr_D2_%	Okr_D3_%	Okr_D4_%	Okr_E1_%	Okr_E2_%	Okr_F_%	Okr_G1_%	Okr_G2_%	Okr_H_%	Okr_I_%
241												
242	7											
243	3											
244												
246	1							100,0				
247												
248	2											
249	2											
250												
251	2											
252												
253	29	10,3				3,4			3,4	24,1		
254	3									33,3		
255	66	10,6	9,1		4,5	9,1	3,0			3,0		
256	12											
257	13											
265	1						100,0					
266	28				3,6	7,1	10,7			3,6		
283	33	6,1	6,1			9,1		3,0		3,0	6,1	
nad 284	11					9,1		9,1				
284	7	14,3			14,3							
287	1											
293	8											
H203												
H205	2											
H207	3											
H208	4										50,0	
H210	3					66,7						
H211	2											
H212	3											
H213	6				16,7						16,7	
H214	8	12,5	12,5							12,5		
H215	5					20,0		20,0				
K13												
K32												
K36												
Z04												
Z05												
Z06												

Popis značek na dnech nádoby a jejich souhrnná sumarizace

Dno značka	Počet ks	%	Plastická značka motiv	Počet ks	Počet jedinců
Plastická	52	3,3	Kříž	18	8
			Kříž v obdélníku	9	3
			Kříž v kruhu	8	3
			Slunce v kruhu	5	1
			Soustředné kruhy	1	1
			Trojnožka v kruhu	2	1
			Neidentifikováno	9	8
Technická	35	2,2			
Celkem dno značka	87	5,5			

Absolutní počet den a značek na dnech z jednotlivých sídlištních objektů

Číslo objektu/hrobu	Celkem fragmentů den ks	Dno s plastickou značkou ks	Dno s technickou značkou ks
125	1		
126	6		
127	4		
128	1		
129			
130	30	1	1
134	29		
135	31		
137	15	1	
138	1		
139			
140	16		
141	2		
142	25	1	4
143			
144	1		
145			
146	6		
147	27		4
148			
149	1		
150	39	2	
151	3		
152			
153			
154	4		
155	9		
156	13		3
158			
159	5		
160			
161	6		

Číslo objektu/hrobu	Celkem fragmentů den ks	Dno s plastickou značkou ks	Dno s technickou značkou ks
162	9		
164	28	10	
165			
166			
167	3		
168			
169			
170	38		
171	7		
172	1		
173			
174	7		
175	2		
176			
177	7		
178	125	8	1
179	3		
180			
181			
182			
183	1		
184	1		
185	4		
186	3		
187	23		2
188	18		
189	5		
190			
191	9		
192	4		
193	15		
194	89	7	3
195			
196			
197			
198	1		
199			
201			
202	1		
203	34		6
204	43		1
205	33	1	
205_1103	3		
205_1105	3		
205_1106	20		
205_1107	11		1

Číslo objektu/hrobu	Celkem fragmentů den ks	Dno s plastickou značkou ks	Dno s technickou značkou ks
206	18		
207	36	1	
207_946/993	62		1
207_947/995	41		
207_949/996	59		
207_997	27	1	
208	2		
209	3		
210	13		
212	3		
213			
214	4	1	
215	2		
216			
217	15	1	
218	10		
219	1		
220			
221	24		
223			
224	27		
225	1		
226	13		
227	8		
228	23	5	1
229	53	1	
230			
231	9		
232	36		2
233	7		
234	9	1	
235	2		
236	2		
238	28		
239	2		
240	4		
241	1		
242	5		
243	1		
244			
246			
247	3		
248	1		
249	1		
250	1		
251			

Číslo objektu/hrobu	Celkem fragmentů den ks	Dno s plastickou značkou ks	Dno s technickou značkou ks
252			
253	18		
254	1		
255	50		1
256	11		
257	8		
265	2		
266	32		1
283	38	9	2
nad 284	9		1
284	16		
287			
293	3		
H203			
H205			
H207	6		
H208			
H210			
H211			
H212			
H213			
H214	4	1	
H215			
K13			
K32			
K36			
Z04			
Z05			
Z06	1		

10.7.2 Drobné a nekeramické nálezy ze sídlištních objektů, nadložní vrstvy a disperzních hrobů

Při popisu drobných a nekeramických nálezů jsme vycházeli z již dříve publikovaných deskripčních systémů (*Bialeková 1977; Dostál 1966; 1975; Hrubý 1955; Kavánová 1976; Kind 2002; Ruttkay 1976; Ungerman 2011; Vignatiiová 1992*) a publikovaných katalogů (*Kalousek 1971; Macháček 2002*).

Předměty zahrnuté do naší deskripce jsou prezentovány ve dvou formách. První z nich jsou sumarizační tabulky, v nichž jsou zahrnuty počty jednotlivých druhů předmětů ve čtvercích a v sídlištních objektech a faktech (F), což je stratigrafická jednotka, která nedostala vlastní číslo objektu (zpravidla koncentrace nálezů v kulturní vrstvě). Tyto sumarizační tabulky jsou zpracovány pro sezóny 2008–2016 a 2018.

Druhý deskripční systém je zaměřen na popis jednotlivých artefaktů. Tímto detailním způsobem jsou popsány pouze nálezy z let 2008–2016. Nejnovější sezóny zkoumané v rámci řešení aktuálního výzkumného projektu nemohly být z časových důvodů do této deskripce zahrnuty. Nálezů kvantifikovaných v sumarizačních tabulkách je proto více než artefaktů detailně popisovaných v dílčích tabulkách.

Artefakty jsou pro účely detailního popisu rozděleny do několika kategorií, z nichž některé obsahují více různých druhů předmětů:

- abrazivní artefakty (brousky, rotační brusy)	- ostruhy
- hřivny (hřivny, sekerovité hřivny, destičkovité hřivny olověné)	- pekáče, pražnice
- korálky a kuličky	- plechy, kování a pásy
- kostěná a parohová industrie (brusle, destička/plotěnka, hrací kámen – astragal, hřeben, jehelníček, kolečko, polotovar či odpad, parohová schránka, střenka, zděř)	- přesleny, závaží
- proplétáčky, šídla	- přezky
- kroužky (především kroužky z drátěné zbroje)	- šípky
- náušnice	- srpy
- nože	- tyčinky a hřeby (hřeby, skoby, tyčinky, trny z vochle)
	- obroučky z vědra
	- ataše z vědra
	- rukojeť vědra
	- žernovy

Zvláštní kategorii tvoří ostatní předměty, kde jsou shrnuty artefakty, které se vyskytují pouze v malých počtech: bednářská pilka, břitva, dláto, ekofakt/přírodnina v archeologickém kontextu, gombík, háček, hák – loučník, hlavice meče, hliněný váleček, hrací kámen, hrot, hrot s tulejí, jehlice, jiné neidentifikovatelné artefakty, kladivo, klíč, klínek kosy, kolečko, kopytovitý klín, kosa, kotouček, koule – projektil, kování klíčového otvoru, kování pochvy nože, kování z garnitury meče, krojidlo, lučík spony, motyčkovitý nástroj, nákončí, náramek, nástroj, nůž s volutovým zakončením, nůžky, nýtek, objímka, objímka kosy, ocílka, ostruha, pilka, pinzeta, plastika, poříz, pravěký nástroj, protahovačka na drát, prsten, průbojník, puklice, radlice, rybářský háček, řetěz, řezbářský nůž, sekáč, sekera, skalpel, skelná struska, skleněná nádoba a fragmenty skla, skleněné hladítko, slezská miska, slitek olova, spona, stavební článek, střep s nataveninou, tesla, trn, trubička, tulejka, tyglík, udidlo, vrchlík faléry, vrták, vytepávací hrot, závaží, závěsek, zděř, zrnotěrka, zvonek.

Drobné a nekeramické nálezy – sumarizace nálezů ze sídlištních objektů. Sezóny 2008–2016 a 2018.

Objekt č.		astragál	ataše z vědra	ataše, rukojet vědra	bednářská pilka	brousek	brusle	břítva	drátek	ekofakt	ekofakt	fragment_skle	hladitko	hrot	hrot	hřeb	hřeb bronz	hřeben	hřívna	jehelníček	jehla	jehla	
	M	kost	železo	železo	železo	kámen	kost	železo	železo	dřevo	ulita	sklo	sklo	kost	železo	železo	bronz	kost	železo	kost	kost	železo	
Σ		1	18	4	1	43	8	2	3	1	2	3	8	1	6	8	1	6	11	1	1	3	
125	1																						
127	1					1																	
128	3		1																				
129	1																						
130	13					1																	
134	10																						
137	1																						
140	71															1		2					
142	5					1																	
147	13																						
149	1					1																	
150	13		1																				
151	1																	1					
154	3					1																	
155	3																						
156	34																						
157	1																						
158	1																						
159	2																						
164	45					1																	
165	3														1								
167	2																						
169	2																						
170	29		3			1			1														
171	6																						
174	1																						
175	1																						
177	4					1																	
178	36		1			2		1	1						2								
179	1																						
183	4														1								
185	1						1																
187	7														1								
191	8																						
192	1																						
193	1																						
194	95		2	2		2									1				2				
198	1						1																
200	3																						
202	1																						

Objekt č.		astragál	ataše z vědra	ataše, rukojeť vědra	bednářská pilka	brousek	brusle	břitva	drátek	ekofakt	ekofakt	fragment_sklo	hladitko	hrot	hrot	hřeb	hřeb bronz	hřeben	hřivna	jehelníček	jehla	jehla	
	M	kost	železo	železo	železo	kámen	kost	železo	železo	dřevo	ulita	sklo	sklo	kost	železo	železo	bronz	kost	železo	kost	kost	železo	
203	5															1							
204	8					1																	
205	39					2										1							2
206	15	1																	1				
207	89		3		1	1		1	1							2	1					1	
210	20																						
211	1																						
212	11											1								2			
213	1																						1
216	1																						
217	5																						
218	18		1			1						1	1										
219	1																						
220	1																						
221	40		2			1																	
224	23																			1			
226	11																						
227	16					1										2							
228	3																						
229	20					3																	
230	5																						
231	5																						
232	36					1							6							2			
234	2																						
235	5					1																	
238	47					6	2				1	1	1										
240	4					3								1									
242	1																						
244	2																				1		
245	1																						
249	1																						
253	3					1																	
254	1																						
255	11					2																	
256	3						1																
257	3																	2					
259	1					1																	
260	1																						
261	4						1																
263	1																						
266	21					3				1						1							
271	11						2				1												
273	27		2			1														1			

Objekt č.		astragál	ataše z vědra	ataše, rukojeť vědra	bednářská pilka	brousek	brusle	břítva	drátek	ekofakt	ekofakt	fragment_skl	hladítko	hrot	hrot	hřeb	hřeb bronz	hřeben	hřivna	jehelníček	jehla	jehla
	M	kost	železo	železo	železo	kámen	kost	železo	železo	dřevo	ulita	sklo	sklo	kost	železo	železo	bronz	kost	železo	kost	kost	železo
277	32		1	2															2			
278	3																					
279	5																					
283	5					1																
284	24																					
285	1																					
287	1																	1				
289	1																					
291	3					1																
293	1																					
F027	1																					
F033	4																					
F071	2																					
F072	1																					
F203	1																					
F32	2																					
F394	1																					
F397	1																					
F40	1																					
F401	1																					
F42	1																					
F446	3																					
F46	1																					
F65	1																					
F71	1																					
F74	3																					
K35	1		1																			
plocha	1																					
Z004	1																					

Objekt č.	jiny artefakt	jiny artefakt	jiny artefakt	jiny artefakt	kladivo	klíč	kolečko	kolečko	kopytovitý klín	korálek	korálek	kování	kování	krojídlo	kroužek	nádoba	nákončí	náramek	náramek	nástroj	nástroj	
	kámen	kost	železo	bronz	železo	železo	keramika	bronz	kámen	kámen	sklo	železo	bronz	železo	železo	sklo	železo	bronz	sklo	železo	bronz	
Σ	1	1	8	2	1	4	3	1	1	1	6	26	1	1	16	3	5	1	3	2	1	
125																						
127																						
128																						

Objekt č.	jiný artefakt	jiný artefakt	jiný artefakt	jiný artefakt	kladivo	klíč	kolečko	kolečko	kopytovitý klín	korálek	korálek	kování	kování	krojídlo	kroužek	nádobá	nákončí	náramek	náramek	nástroj	nástroj	
	kámen	kost	železo	bronz	železo	železo	keramika	bronz	kámen	kámen	sklo	železo	bronz	železo	železo	sklo	železo	bronz	sklo	železo	bronz	
129																						
130															4							
134																						
137																						
140																						
142																						1
147			3																			
149																						
150											1				1							
151																						
154												1										
155			2																			
156											1				1							
157																						
158																						
159											1											
164																						
165																						
167																						
169																						
170												2										
171																						
174																						
175																						
177																						
178						1																
179																						
183																		1				
185																						
187										1												
191				1																2		
192																						
193																				1		
194			1		1	1						7		1			4				1	
198																						
200																						
202																						
203																						
204		1					3															
205												3			1	2						
206																	1					
207												1										
210																						
211																						

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt č.	jiný artefakt	jiný artefakt	jiný artefakt	jiný artefakt	kladivo	klíč	kolečko	kolečko	kopytovitý klín	korálek	korálek	kování	kování	krojídlo	kroužek	nádob	nákončí	náramek	náramek	nástroj	nástroj
	kámen	kost	železo	bronz	železo	železo	keramika	bronz	kámen	kámen	sklo	železo	bronz	železo	železo	sklo	železo	bronz	sklo	železo	bronz
212												1									
213																					
216																					
217																					
218													1								
219																					
220																					
221	1					2			1			3									
224																					
226																					
227																1					
228															1						
229																					
230												1									
231																					
232												1									
234																					
235												1									
238												1			6					1	
240																					
242																					
244																					
245				1																	
249																					
253																					
254																					
255																					
256																					
257																					
259																					
260																					
261																					
263																					
266																					
271											1	1									
273															1						
277												1									
278																					
279																					
283																					
284																					
285																					
287																					
289																					

Objekt č.	jiný artefakt	jiný artefakt	jiný artefakt	jiný artefakt	kladivo	klíč	kolečko	kolečko	kopytovitý klín	korálek	korálek	kování	kování	rojídlo	kroužek	nádoza	nákončí	náramek	náramek	nástroj	nástroj	
	kámen	kost	železo	bronz	železo	železo	keramika	bronz	kámen	kámen	sklo	železo	bronz	železo	železo	sklo	železo	bronz	sklo	železo	bronz	
291																						
293																						
F027								1														
F033			2																			
F071																						
F072																						
F203																						
F32																						
F394											1											
F397																						
F40																						
F401																						
F42																						
F446												1										
F46																						
F65												1										
F71															1							
F74																						
K35																						
plocha											1											
Z004																						

Objekt č.	náušnice	nůž	nůžky	nýtek	objímka	obroučka	ocílka	ostruha	pásek	pásek	pásek	pekáč	pilka	plastika	plech	plech	plech	ploténka/destička	polotovar	poříz	pracovní odpad	
	bronz	železo	železo	bronz	železo	železo	železo	železo	železo	bronz	olovo	keramika	železo	keramika	železo	bronz	olovo	paroh	paroh	železo	paroh	
Σ	7	60	9	2	7	129	4	5	48	1	3	17	2	2	57	65	2	1	1	1	2	
125																						
127																						
128						1																
129																						
130						4																
134	1	1													1							
137																						
140															5	61						
142										1						1						
147		1		2		1			4													
149																						

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt č.	náušnice	nůž	nůžky	nýtek	objímka	obroučka	ocílka	ostruha	pásek	pásek	pásek	pekáč	pilka	plastika	plech	plech	plech	ploténka/destička	polotovar	pořiz	pracovní odpad
	bronz	železo	železo	bronz	železo	železo	železo	železo	železo	bronz	olovo	keramika	železo	keramika	železo	bronz	olovo	paroh	paroh	železo	paroh
150		1																			
151																					
154																					
155									1												
156									1												
157																					
158																					
159						1															
164		1																			
165																					
167																					
169									1												
170		5							6						3						
171		3				1									1						
174																					
175																					
177		2									1										
178		3				3			4						2						
179																					
183																					
185																					
187		1							3				1								
191	2	1				1															
192																					
193																					
194		1	4		2	29		2			1	1		1		2					
198																					
200		1																			
202																					
203																					
204							1														
205	4	2							1						2	2					
206		4				3									1	1					
207		5			1	21			5						10			1		1	
210																					
211									1												
212		3				1															
213																					
216																					
217		1	2			1						1									
218		1				10															
219						1															

Objekt č.	náušnice	nůž	nůžky	nýtek	objímka	obroučka	ocílka	ostruha	pásek	pásek	pásek	pekáč	pilka	plastika	plech	plech	plech	ploténka/destička	polotovar	pořiz	pracovní odpad	
	bronz	železo	železo	bronz	železo	železo	železo	železo	železo	bronz	olovo	keramika	železo	keramika	železo	bronz	olovo	paroh	paroh	železo	paroh	
220						1																
221		1			1	6			4						12							
224							1				2	15		1								
226		3				3									2							
227						6																
228																						
229		1				1			1						2				1		2	
230						3			1													
231						2									1							
232		2	3			1		1	1						3							
234									1													
235						1			1						1							
238		3				5		2	5						8							
240																						
242																						
244									1													
245																						
249							1															
253																						
254																						
255																						
256																						
257																						
259																						
260																						
261		1																				
263																						
266		2				2			2													
271		1				2																
273		3			3	2			1						2							
277		4				10	1		2													
278						1																
279																						
283		1				1																
284						4																
285																						
287																						
289																						
291									1													
293												1										
F027																						
F033																						

Objekt č.	náušnice	nůž	nůžky	nýtek	objímka	obroučka	ocílka	ostruha	pásek	pásek	pásek	pekáč	pilka	plastika	plech	plech	plech	ploténka/destička	polotovar	pořiz	pracovní odpad
	bronz	železo	železo	bronz	železo	železo	železo	železo	železo	bronz	olovo	keramika	železo	keramika	železo	bronz	olovo	paroh	paroh	železo	paroh
F071																					
F072																					
F203																					
F32																					
F394																					
F397																					
F40		1																			
F401																					
F42																					
F446																					
F46																					
F65																					
F71																					
F74																					
K35																					
plocha																					
Z004																					

Objekt č.	proplétáček	protahovačka	prsten	průbojník	průvlečka	přeslen	přeslen	přeslen polotovar	přezka	radlice	rotační brus	rukojeť vědra	řezbářský nůž	sekáč	sekera	skalpel	skoba	slezská miska	siltek	spona	srp	stavební článek
	kost	železo	bronz	železo	železo	kámen	keramika	kámen	železo	železo	kámen	železo	železo	železo	železo	železo	železo	železo	olovo	bronz	železo	kámen
Σ	15	1	1	1	7	38	19	1	12	3	5	6	2	2	3	1	24	2	2	1	10	5
125																	1					
127																						
128	1																					
129																						
130						1	2										1					
134						1	1										1					
137					1																	
140																	1					
142																	1					
147						2																
149																						
150									3								3					
151																						
154																						

Objekt č.	proplétáček	protahovačka	prsten	průbojník	průvlečka	přeslen	přeslen	přeslen polotovar	přezka	radlice	rotační brus	rukojeť vědra	řezbářský nůž	sekáč	sekera	skalpel	škoba	slezská miska	slítek	spona	srp	stavební článek	
	kost	železo	bronz	železo	železo	kámen	keramika	kámen	železo	železo	kámen	železo	železo	železo	železo	železo	železo	železo	olovo	bronz	železo	kámen	
155																							
156																		1					
157						1																	
158						1																	
159																							
164						1					4												5
165																							
167																							
169																							
170						4	2									1							
171																							
174																							
175																							
177																							
178						1	3				1				1		2						
179									1														
183																				1			
185																							
187																							
191			1																				
192																							
193																							
194		1			3	2			3	2		2		1	1		1					3	
198																							
200																							
202				1																			
203						3			1														
204							1																
205	3				1	5			1										2				
206						2																1	
207	5				1		2		1					1			4						
210																							
211																							
212					1												1						
213																							
216								1															
217																							
218																	1						
219																							
220																							
221													2						1				
224									1														
226							1															1	

Objekt č.	proplétáček	protahovačka	prsten	průbojník	průvlečka	přeslen	přeslen	přeslen polotovár	přezka	radlice	rotační brus	rukojeť vědra	řezbářský nůž	sekáč	sekera	skalpel	skoba	slezská miska	slítek	spona	srp	stavební článek	
	kost	železo	bronz	železo	železo	kámen	keramika	kámen	železo	železo	kámen	železo	železo	železo	železo	železo	železo	železo	olovo	bronz	železo	kámen	
227	1					1						1			1								
228																							
229	1					2											1						
230																							
231	1																					1	
232						1						3					1						
234																							
235																							
238																	1						
240																							
242																							
244																							
245																							
249																							
253																							
254	1																						
255	1					4																	
256																							
257						1																	
259																							
260																							
261																							
263	1																						
266							3															1	
271							1																
273						1	1			1							3					2	
277						1																	
278						1																	
279							1																
283							1																
284																							
285																							
287																							
289						1																	
291																							
293																							
F027																							
F033																	1					1	
F071																							
F072																							
F203																							
F32																							
F394																							

Objekt č.	proplétáček	protahovačka	prsten	průbojník	průvlečka	přeslen	přeslen	přeslen polotovár	přezka	radlice	rotační brus	rukojeť vědra	řezbářský nůž	sekáč	sekera	skalpel	skoba	slezská miska	slitek	spona	srp	stavební článek
	kost	železo	bronz	železo	železo	kámen	keramika	kámen	železo	železo	kámen	železo	železo	železo	železo	železo	železo	železo	olovo	bronz	železo	kámen
F397									1													
F40																						
F401																						
F42																						
F446						1																
F46																						
F65																						
F71																						
F74																						
K35																						
plocha																						
Z004																						

Objekt č.	střípenka	surovina	štipaná industrie	šídlo	šipka	trn	trn z vohle	tulejka	tyčinka	tyglik	udidlo	vrták	vytepávací hrot	závaží	závaží	závěsek	zďěř	zďěř	zrnotěrka	žernov		
	kost	paroh	kámen	kost	železo	železo	železo	železo	železo	keramika	železo	železo	železo	keramika	olovo	olovo	kost	paroh	kámen	kámen		
Σ	1	1	19	12	7	2	3	2	31	8	2	1	3	10	1	1	1	2	1	136		
125																						
127																						
128																						
129								1														
130																						
134									3											1		
137																						
140									1													
142																						
147																						
149																						
150	1								1							1						
151																						
154										1												
155																						
156											1										29	
157																						
158																						
159																						
164																						33

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt č.	střenka	surovina	štipaná industrie	šídlo	šipka	trn	trn z vochle	tulejka	tyčinka	tyglík	udidlo	vrták	vytepávací hrot	závaží	závaží	závěsek	zděř	zděř	zrnotěrka	žernov
	kost	paroh	kámen	kost	železo	železo	železo	železo	železo	keramika	železo	železo	železo	keramika	olovo	olovo	kost	paroh	kámen	kámen
165																				2
167			1																	1
169																				1
170			1																	
171				1																
174									1											
175																			1	
177																				
178			1	1					1											5
179																				
183			1																	
185																				
187																				
191																				
192			1																	
193																				
194			1						6			1								
198																				
200			1							1										
202																				
203																				
204									1											
205			1		1				2	1										
206																				
207			1	4	2		1	1	2				2	2				1		3
210																				20
211																				
212									1											
213																				
216																				
217																				
218									1											
219																				
220																				
221									1					1				1		
224			1												1					
226										1										
227						1				1										
228					1				1											
229		1		1																3
230																				
231																				
232						1				1				8						

Objekt č.	střenka	surovina	štipaná industrie	šídlo	šípka	trn	trn z vochle	tulejka	tyčinka	tyglík	udidlo	vrták	vytepávací hrot	závaží	závaží	závěsek	zďěř	zďěř	zrnotěrka	žernov
	kost	paroh	kámen	kost	železo	železo	železo	železo	železo	keramika	železo	železo	železo	keramika	olovo	olovo	kost	paroh	kámen	kámen
234					1															
235																				
238			1						2											
240																				
242									1											
244																				
245																				
249																				
253				2																
254																				
255			1	2																
256										2										
257																				
259																				
260													1							
261																				2
263																				
266			1						3											1
271			1																	
273									1								1			1
277			1	1	1															2
278																				1
279			4																	
283							1													
284									1											19
285					1															
287																				
289																				
291																				1
293																				
F027																				
F033																				
F071																				2
F072																				1
F203																				1
F32																				2
F394																				
F397																				
F40																				
F401											1									
F42																				1
F446									1											
F46																				1

Objekt č.	střenka	surovina	štipaná industrie	šídlo	šípka	trn	trn z vochle	tulejka	tyčinka	tyglík	udidlo	vrták	vytěpávací hrot	závaží	závaží	závěsek	zděř	zděř	zrnotěrka	žernov
	kost	paroh	kámen	kost	železo	železo	železo	železo	železo	keramika	železo	železo	železo	keramika	olovo	olovo	kost	paroh	kámen	kámen
F65																				
F71																				
F74																				3
K35																				
plocha																				
Z004							1													

Drobné a nekeramické nálezy – sumarizace nálezů z kulturní vrstvy. Sezóny 2008–2016 a 2018.

Čtverec		ataše	ataše, rukojeť vědra	bednářská pilka	brousek	břitva	dláto	drátek_bronz	dyzna	ekofakt	faléra	fragment_sklo	gombík	háček	hák – loučník	hladitko	hlavice meče	hrací kámen	hrací kámen	hrot	hrot	hřeb
	Σ	železo	železo	železo	kámen	železo	železo	bronz	keramika	kámen	bronz	sklo	sklo	železo	železo	sklo	bronz	kámen	kost	železo	paroh	železo
	Σ	19	1	4	71	2	4	2	1	2	1	8	3	12	2	2	1	1	1	14	1	89
B54-46	12				1																	1
B54-47	17				1																	4
B54-48	1																					
B55-46	48	1																			1	5
B55-47	14				1																	
B55-48	8	1			1																	
B55-49	4																					
B56-45	1																					
B56-46	47	2			3		1				1			1								8
B56-47	47			1	1							1								1		
B56-48	56				2			1									1			1		2
B56-49	35	1					1															2
B57-46	9													1								
B57-47	39				1															2		2
B57-48	48				2										1					1		1
B57-49	45	1				1								1								2
B58-45	9														1							
B58-46	10															1						
B58-47	13	1																				
B58-48	41												1		1							1
B58-49	28																			1		2
B59-44	1																					
B59-45	21				2																	
B59-46	11	1			1																	

Čtverec	M	ataše	ataše, rukojeť vědra	bednářská pilka	brousek	břitva	dláto	drátek_bronz	dyzna	ekofakt	faléra	fragment_sklo	gombík	háček	hák - loučník	hladítko	hlavice meče	hrací kámen	hrací kámen	hrot	hrot	hřeb
		železo	železo	železo	kámen	železo	železo	bronz	keramika	kámen	bronz	sklo	sklo	železo	železo	sklo	bronz	kámen	kost	železo	paroh	železo
B59-47	8																					
B59-49	0																					
B60-44	5	2			1																	
B60-45	17																					1
B60-46	17				1																	
B60-47	18				3																	
B61-44	7																					2
B61-45	14																					
B61-46	10																					
B61-47	6			1																		
B62-39	12			1									1									
B62-40	5																					
B62-41	2																					
B62-42	3				1																	
B62-43	6				1																	
B62-44	15				1																	3
B62-45	19				2																	
B62-47	8												1									
B63-32	10																					2
B63-33	8				1																	
B63-34	12																					
B63-35	21																					
B63-36	12																					1
B63-37	8				1													1		1		
B63-38	18					1																2
B63-39	7				1																	1
B63-40	10												1									
B63-41	4																					
B63-42	10				1																	
B63-43	4	1			1																	
B63-44	9				2		1													1		
B63-45	12				1							1	1									2
B63-46	4																					
B63-47	9												1									1
B63-48	18																					5
B64-32	15																					1
B64-33	5				2																	
B64-34	26				1															1		1
B64-35	85											1								1		2
B64-36	12											1										1
B64-37	14												1									1
B64-38	9																					2
B64-39	10	1			2																	

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Čtverec	M	ataše	ataše, rukojeť vědra	bednářská pilka	brousek	břítva	dláto	drátek_bronz	dyzna	ekofakt	faléra	fragment_sklo	gombík	háček	háč - loučník	hladitko	hlavice meče	hrací kámen	hrací kámen	hrot	hrot	hřeb
		železo	železo	železo	kámen	železo	železo	bronz	keramika	kámen	bronz	sklo	sklo	železo	železo	sklo	bronz	kámen	kost	železo	paroh	železo
B64-40	11				1															1		
B64-41	6																					
B64-42	4																					
B64-43	2																					1
B64-44	16				1							1										1
B64-45	23				2			1												1		
B64-46	31				1																	6
B64-47	15			1																		2
B64-48	15											1							1			
B65-32	11				1																	
B65-33	8				1																	
B65-34	25																					2
B65-35	17				1																	1
B65-36	6																					3
B65-37	8																			1		2
B65-38	4																					
B65-39	2																					
B65-40	6																					
B65-41	12																					
B65-42	6				3																	
B65-43	5																					1
B65-44	25				1				1			1										1
B65-45	18	1			1																	1
B65-46	15				1									1								
B65-47	13				1																	
B65-48	1																					
B66-32	8													1								
B66-33	3											1										
B66-34	5									1												
B66-35	10																					1
B66-36	4																			1		2
B66-37	3																					
B66-38	7																					
B66-39	3																					
B66-40	15																					
B66-41	8				1																	1
B66-42	3																					
B66-43	11				3					1												
B66-44	9	1			2																	
B66-45	9				1																	
B66-46	7				1																	
B66-47	7				1																	1
B66-48	1																					

Čtverec	M	ataše	ataše, rukojeť vědra	bednářská pilka	brousek	břitva	dláto	drátek_bronz	dyzna	ekofakt	faléra	fragment_sklo	gombík	háček	hák - loučník	hladítko	hlavice meče	hrací kámen	hrací kámen	hrot	hrot	hřeb
		železo	železo	železo	kámen	železo	železo	bronz	keramika	kámen	bronz	sklo	sklo	železo	železo	sklo	bronz	kámen	kost	železo	paroh	železo
B67-32	1																					
B67-33	15																					1
B67-34	6																					
B67-35	18				1																	1
B67-36	5																					1
B67-37	2																					
B67-38	15																					
B67-39	6				1																	
B67-40	6																					
B67-41	1																					
B67-42	4																					
B67-43	18		1		2									1								
B67-44	10																					
B67-45	5																					
B67-46	7	1																				
B67-47	12																					
B67-48	4	1																				
B69-32	6											1										
B69-33	9						1					1										1
B69-34	0																					
B69-39	0																					
B70-32	4																					
B70-33	11	1			1																	
B71-32	4																					
B71-33	10				2																	1
B72-32	3	1																				
B72-33	5				1																	

Čtverec	hřeben	hřívna	hřívna	jehla	jehlice	jiné	jiné_olovo	keramika	klíč	klínek kosy	kolečko	kolečko	kolečko	kolečko	kopytovitý klín	korálek	korálek	kosa	kování	kování	kování	
	kost	železo	olovo	železo	bronz	železo	olovo	keramika	železo	železo	keramika	bronz	olovo	paroh	kámen	křítál	sklo	železo	železo	železo, bronz	bronz	
Σ	4	43	1	1	1	15	2	1	3	2	3	1	1	1	2	1	13	2	45	1	1	
B54-46																						
B54-47																						
B54-48																						
B55-46		1				1			1							1						

10 Břeclov - Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Čtverec	hřeben	hřívna	hřívna	jehla	jehlice	jiné	jiné_olovo	keramika	klíč	klínek kopy	kolečko	kolečko	kolečko	kolečko	kopytovitý klin	korálek	korálek	kosa	kování	kování	kování
	kost	železo	olovo	železo	bronz	železo	olovo	keramika	železo	železo	keramika	bronz	olovo	paroh	kámen	křišťál	sklo	železo	železo	železo, bronz	bronz
B55-47		3															1				
B55-48																					
B55-49		1																			
B56-45																					
B56-46		1															1				
B56-47		13												1					1		
B56-48		7		1							1									3	
B56-49																	1			2	
B57-46		1																			
B57-47		2															2			1	
B57-48																					
B57-49		1																		4	
B58-45					1																
B58-46										1											
B58-47																		1		2	
B58-48																				2	1
B58-49																				1	
B59-44																	1				
B59-45																					
B59-46																					
B59-47																				2	
B59-49																					
B60-44																					
B60-45																					
B60-46										1										1	
B60-47																					
B61-44																					
B61-45		1																			
B61-46																					
B61-47																					
B62-39																					
B62-40															1						
B62-41																					
B62-42																					
B62-43			1																		
B62-44																				1	
B62-45									1											1	
B62-47		1																			
B63-32		1				1														1	
B63-33																					
B63-34																				1	
B63-35		1									1									2	
B63-36											1						2				

Čtverec	hřeben	hřívna	hřívna	jehla	jehlice	jiné	jiné_olovo	keramika	klíč	klínek kopy	kolečko	kolečko	kolečko	kolečko	kopytovitý klin	korálek	korálek	kosa	kování	kování	kování
	kost	železo	olovo	železo	bronz	železo	olovo	keramika	železo	železo	keramika	bronz	olovo	paroh	kámen	křišťál	sklo	železo	železo	železo, bronz	bronz
B63-37																		1	1		
B63-38						5															
B63-39																					
B63-40																					
B63-41																			1		
B63-42																					
B63-43						1															
B63-44																					
B63-45																			1		
B63-46																					
B63-47																					
B63-48																					
B64-32																			1		
B64-33																					
B64-34		1																	1		
B64-35																			2		
B64-36																					
B64-37											1								1		
B64-38																	1				
B64-39																					
B64-40																					
B64-41																					
B64-42																					
B64-43																					
B64-44		1																			
B64-45																					
B64-46		1						1											1		
B64-47																	1				
B64-48																			1		
B65-32						1															
B65-33																					
B65-34		1																	2		
B65-35	2	2																	3		
B65-36																					
B65-37																					
B65-38																					
B65-39																					
B65-40																	1				
B65-41		1																	1		
B65-42																					
B65-43	1																1				
B65-44												1									
B65-45																					

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Čtverec	hřeběn	hřívna	hřívna	jehla	jehlice	jiné	jiné_olovo	keramika	klíč	klínek kosy	kolečko	kolečko	kolečko	kolečko	kopytovitý klin	korálek	korálek	kosa	kování	kování	kování
	kost	železo	olovo	železo	bronz	železo	olovo	keramika	železo	železo	keramika	bronz	olovo	paroh	kámen	křišťál	sklo	železo	železo	železo, bronz	bronz
B65-46	1																				
B65-47																				1	
B65-48																					
B66-32																					
B66-33																					
B66-34																					
B66-35						1															
B66-36																					
B66-37																					
B66-38																	1				
B66-39																					
B66-40															1						
B66-41																					
B66-42																					
B66-43																					
B66-44																					
B66-45																			1		
B66-46																					
B66-47																					
B66-48																					
B67-32		1																			
B67-33																					
B67-34																					
B67-35						2													1		
B67-36						1															
B67-37																					
B67-38						1	1														
B67-39							1														
B67-40																					
B67-41																					
B67-42																			2		
B67-43																					
B67-44																					
B67-45																					
B67-46																					
B67-47																					
B67-48																					
B69-32		1																			
B69-33																					
B69-34																					
B69-39																					
B70-32																					

Čtverec	hřeben	hřívna	hřívna	jehla	jehlice	jiné	jiné_olovo	keramika	klíč	klínek kopy	kolečko	kolečko	kolečko	kolečko	kopytovitý klin	korálek	korálek	kosa	kování	kování	kování
	kost	železo	olovo	železo	bronz	železo	olovo	keramika	železo	železo	keramika	bronz	olovo	paroh	kámen	křišťál	sklo	železo	železo	železo, bronz	bronz
B70-33						1															
B71-32																					
B71-33									1												
B72-32																					
B72-33																					

Čtverec	krojídlo	kroužek	kroužek	kulička	kulička	nádoba	nákončí	náramek	nástroj	náušnice	nůž	nůžky	objímka	obroučka	ocílka	ostruha	ouško	pásek	pásek	pekáč
	železo	železo	bronz	kámen	keramika	sklo	železo	sklo	železo	bronz	železo	železo	železo	železo	železo	železo	železo	železo	bronz	keramika
Σ	1	24	2	1	1	4	11	4	12	3	144	1	4	159	8	9	1	113	2	3
B54-46		3																	1	
B54-47		1												4					1	
B54-48																				
B55-46				1							4		1	6					7	
B55-47														2					2	
B55-48																			1	
B55-49																			1	
B56-45																				
B56-46						1		1			5			6		1			6	
B56-47						1		1	1		3			6					2	1
B56-48			1						1		2			3		1			6	
B56-49						1					3			1	1	1			2	
B57-46																			1	
B57-47											2		1	3					3	
B57-48	1						3				3			3					4	
B57-49		1					1				4			2	1				11	
B58-45											3								1	
B58-46											2			2						
B58-47											1			1					2	
B58-48							2				1			2		1			7	
B58-49										1	3			4					5	
B59-44																				
B59-45											2			2					1	
B59-46														3		1				
B59-47											1			2		1				
B59-49																				
B60-44											1			1						
B60-45											3			1					1	

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Čtverec	krojídlo	kroužek	kroužek	kulička	kulička	nádoba	nákončí	náramek	nástroj	náušnice	nůž	nůžky	objímka	obroučka	ocílka	ostruha	ouško	pásek	pásek	pekáč
	železo	železo	bronz	kámen	keramika	sklo	železo	sklo	železo	bronz	železo	železo	železo	železo	železo	železo	železo	železo	bronz	keramika
B60-46											1			5						
B60-47											4			6					1	
B61-44											2								1	
B61-45											3			2					1	
B61-46											2				1				2	
B61-47														2					1	
B62-39														3						
B62-40											1									
B62-41																1				
B62-42																			1	
B62-43											1			1						
B62-44									1		3			1					1	
B62-45											4		1							
B62-47											1			3						
B63-32											1			1						
B63-33														1						
B63-34					1									1		1				
B63-35		2							2		3									
B63-36														5						
B63-37														1						
B63-38														2					1	
B63-39																				
B63-40									1		2			1					1	
B63-41																			1	
B63-42							1												5	
B63-43											1									
B63-44							1				1								1	
B63-45										1										
B63-46									1					1						
B63-47											3			3						
B63-48											4			4	1				1	
B64-32																				
B64-33																				
B64-34											2									
B64-35														2						
B64-36											3			2						
B64-37		1												4						
B64-38											2									
B64-39											2									
B64-40									1		3								1	
B64-41											2									
B64-42											1								1	
B64-43																				
B64-44											4								2	
B64-45								1			2			5					2	

Čtverec	krojídlo	kroužek	kroužek	kulička	kulička	nádoba	nákončí	náramek	nástroj	náušnice	nůž	nůžky	objímka	obroučka	ocílka	ostruha	ouško	pásek	pásek	pekáč
	železo	železo	bronz	kámen	keramika	sklo	železo	sklo	železo	bronz	železo	železo	železo	železo	železo	železo	železo	železo	bronz	keramika
B64-46									1		4			3						
B64-47								1						4				1		
B64-48											1			4				1		
B65-32																				
B65-33											1									
B65-34									2											1
B65-35											1				1					
B65-36											1									
B65-37														1						
B65-38											1							1		1
B65-39											1									
B65-40											1									
B65-41		1												1				1		
B65-42														2				1		
B65-43														1						
B65-44		2									2			5		1				
B65-45											2			1				2		
B65-46											2			3				1		
B65-47														2				1		
B65-48																				
B66-32		1												1						
B66-33																				
B66-34																				
B66-35														4						
B66-36											1									
B66-37																				
B66-38											1	1						2		
B66-39														1						
B66-40																				
B66-41						1					1							1		
B66-42									1											
B66-43											2			2						
B66-44		1																1		
B66-45		1																1		
B66-46											1									
B66-47		1												1				1		
B66-48														1						
B67-32																				
B67-33											6				2					
B67-34											2									
B67-35		9									1							1	1	
B67-36											1							2		
B67-37											1									
B67-38									1											
B67-39											1									

Čtverec	krojídlo	kroužek	kroužek	kulička	kulička	nádoba	nákončí	náramek	nástroj	náušnice	nůž	nůžky	objímka	obroučka	ocílka	ostruha	ouško	pásek	pásek	pekáč
	železo	železo	bronz	kámen	keramika	sklo	železo	sklo	železo	bronz	železo	železo	železo	železo	železo	železo	železo	železo	bronz	keramika
B67-40			1								1		1							
B67-41																		1		
B67-42														2						
B67-43											2			4			1	2		
B67-44							1							1						
B67-45																				
B67-46														1						
B67-47							2				2									
B67-48																		2		
B69-32														1						
B69-33											1			1				1		
B69-34																				
B69-39																				
B70-32											1			1						
B70-33														1				1		
B71-32											1				1					
B71-33																				
B72-32																				
B72-33																				

Čtverec	pilka	pinzeta	plastika	plech	plech	plech	plech	plech	pracovní odpad	pracovní odpad	projektil	propětáček	prsten	průbojník	průvlečka	přeslen	přeslen	přezka	příčka meče	radlice	rotační brus
	železo	bronz	keramika	železo	bronz	měď	olovo	stříbro	kost	sklo	olovo	kost	bronz	železo	železo	kámen	keramika	železo	železo	železo	kámen
Σ	1	1	2	101	74	1	2	1	1	1	1	12	1	5	4	68	39	24	1	1	3
B54-46				2											1			1			
B54-47				3										1						1	
B54-48																					
B55-46				7										1							
B55-47																		1			
B55-48															1						
B55-49																					
B56-45																					
B56-46				1												1					
B56-47				4														1			
B56-48				9								2			1			1			
B56-49				5												3	2	1			
B57-46				2						1							1				
B57-47				3							2		1			5		2			
B57-48				7								1				3	1				

Čtverec	pilka	pinzeta	plastika	plech	plech	plech	plech	plech	pracovní odpad	pracovní odpad	projektil	proplétáček	prsten	průbojník	průvlečka	přeslen	přeslen	přezka	příčka meče	radlice	rotační brus
	železo	bronz	keramika	železo	bronz	měď	olovo	stříbro	kost	sklo	olovo	kost	bronz	železo	železo	kámen	keramika	železo	železo	železo	kámen
B57-49				1							1					3		2			
B58-45				1																	
B58-46																3					
B58-47				1								1					1				
B58-48				1	1							1				4	1				
B58-49	1			1			1					1						1			
B59-44																					
B59-45				2												1		2			
B59-46				2														1			
B59-47																	1				
B59-49																					
B60-44																					
B60-45																5		1			
B60-46																1					
B60-47																1					
B61-44																	1				
B61-45				1																	
B61-46		1												1							
B61-47				1										1							
B62-39																1	2	1			1
B62-40																					
B62-41																					
B62-42																					
B62-43									1												
B62-44				1												1		1			
B62-45																	2				
B62-47				1																	
B63-32															1						
B63-33				1											1						
B63-34					1												1				
B63-35				2																	
B63-36																					
B63-37																2					
B63-38																					
B63-39				1													2				
B63-40				1																	
B63-41																					
B63-42																	1				
B63-43																					
B63-44																					
B63-45																1					
B63-46																					
B63-47																					
B63-48																					

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Čtverec	pilka	pinzeta	plastika	plech	plech	plech	plech	plech	pracovní odpad	pracovní odpad	projektil	propěltaček	prsten	průbojník	průvlečka	přeslen	přeslen	přezka	příčka meče	radlice	rotační brus	
	železo	bronz	keramika	železo	bronz	měď	olovo	stříbro	kost	sklo	olovo	kost	bronz	železo	železo	kámen	keramika	železo	železo	železo	kámen	
B64-32						1										1	1					
B64-33																						
B64-34			1		2																	
B64-35				5	67													1				
B64-36				1																		
B64-37				3													1					
B64-38																	1					
B64-39																1	1					
B64-40								1														
B64-41				2																		
B64-42																						
B64-43																						
B64-44																1			1			
B64-45																1	1					
B64-46											1					3						
B64-47			1													1	1					
B64-48																						
B65-32				1												1						
B65-33												1				2						
B65-34				12																		
B65-35				2																		1
B65-36																1						
B65-37				1													2					
B65-38																	1					
B65-39																						
B65-40																						
B65-41																1	1					
B65-42																						
B65-43																						
B65-44																3	2					1
B65-45				1																		
B65-46																1	1	1				
B65-47				2													1					
B65-48																						
B66-32				1											1		1					
B66-33																						
B66-34					1																	
B66-35																		2				
B66-36																						
B66-37				1								1					1					
B66-38																						
B66-39																						
B66-40				1									1			6						
B66-41																						

Čtverec	pilka	pinzeta	plastika	plech	plech	plech	plech	plech	pracovní odpad	pracovní odpad	projektil	proplétáček	prsten	průbojník	průvlečka	přeslen	přeslen	přezka	příčka meče	radlice	rotační brus	
	železo	bronz	keramika	železo	bronz	měď	olovo	stříbro	kost	sklo	olovo	kost	bronz	železo	železo	kámen	keramika	železo	železo	železo	kámen	
B66-42				2																		
B66-43				1															1			
B66-44																	1	1				
B66-45																1						
B66-46																	1					
B66-47																1						
B66-48																						
B67-32																						
B67-33																			1			
B67-34																						
B67-35																						
B67-36																						
B67-37																						
B67-38				1													1					
B67-39																1		1				
B67-40																1						
B67-41																						
B67-42																						
B67-43				1	1		1															
B67-44																1	1					
B67-45																						
B67-46					1											2						
B67-47				1												2						
B67-48																						
B69-32												1										
B69-33																	1					
B69-34																						
B69-39																						
B70-32																						
B70-33				1																		
B71-32																						
B71-33																						
B72-32																	1					
B72-33																						

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Čtverec	rukojeť vědra	rýč	řezbářský nůž	sekáč	sekera	sekera	schránka	skoba	slezská miska	slítek	spona	spona	srp	střep s nataveninou	surovina	štípaná industrie	šídlo	šipka	tesla	trn
	železo	železo	železo	železo	kámen	železo	paroh	železo	železo	olovo	železo	bronz	železo	keramika	paroh	kámen	kost zv.	železo	železo	železo
Σ	6	2	2	1	1	8	3	67	6	1	4	1	8	1	1	110	3	31	3	7
B54-46								1												
B54-47																1				
B54-48																				
B55-46								2	5							1				
B55-47								2			1						1			
B55-48																2				1
B55-49								2												
B56-45																1				
B56-46								1								3				1
B56-47								1								3		1		1
B56-48								2								1		1		
B56-49								1								2				
B57-46								1								1				
B57-47						1		2												
B57-48								5			1					2	1	1		
B57-49	1							4		1										1
B58-45						1							1							
B58-46				1																
B58-47								1									1			
B58-48								1								6		1		
B58-49								1								2		1		
B59-44																				
B59-45							3	1												
B59-46	1																	1		
B59-47																		1		
B59-49																				
B60-44																				
B60-45								2										2		
B60-46								1										2		
B60-47								2												
B61-44																				
B61-45								1				1	1				1		1	
B61-46																			1	
B61-47																				
B62-39																1				
B62-40													2							
B62-41								1												
B62-42																1				
B62-43																1				
B62-44																				
B62-45						2		1					1					3		
B62-47																				
B63-32																				

Čtverec	rukojeť vědra	rýč	řezbářský nůž	sekáč	sekera	sekera	schránka	skoba	slezská miska	slitek	spona	spona	srp	střep s nataveninou	surovina	štípaná industrie	šídlo	šipka	tesla	trn
	železo		železo		železo			železo								kámen		železo		
B63-33																2				
B63-34								1												
B63-35								1								4		2		
B63-36								1								1				
B63-37																				
B63-38																1		3		
B63-39	1															1				
B63-40								1								1				
B63-41									1							1				
B63-42																1		1		
B63-43																				
B63-44						1														
B63-45																2				
B63-46								1								1				
B63-47																				
B63-48																				
B64-32								1					1					1		
B64-33								1								1				
B64-34																1				
B64-35																				
B64-36																1				
B64-37								1												
B64-38																2				
B64-39																2				
B64-40													1						1	
B64-41																2				
B64-42																				1
B64-43																				
B64-44		1						1												
B64-45								1								3				
B64-46	1		1													2		1		
B64-47																1				1
B64-48								2								2				
B65-32								1					1			1				
B65-33																2				
B65-34								2								1				
B65-35								1												
B65-36								1												
B65-37								1												
B65-38																				
B65-39																1				
B65-40	1															3				
B65-41																3				
B65-42																				

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Čtverec	rukojeť vědra	rýč	řezbařský nůž	sekáč	sekera	sekera	schránka	skoba	slezká miska	slítek	spona	spona	srp	střep s nataveninou	surovina	štípaná industrie	šídlo	šipka	tesla	trn
	železo	železo	železo	železo	kámen	železo	paroh	železo	železo	olovo	železo	bronz	železo	keramika	paroh	kámen	kost zv.	železo	železo	železo
B65-43															1					
B65-44								2												
B65-45								2												
B65-46								1										1		
B65-47								2								2				
B65-48																				
B66-32								1												
B66-33																		1		
B66-34																				
B66-35											1					1				
B66-36																				
B66-37																				
B66-38																1				
B66-39																1				
B66-40																6				
B66-41																2				1
B66-42																				
B66-43																				
B66-44								1												
B66-45								1										1		
B66-46						1										1		2		
B66-47																1				
B66-48																				
B67-32																				
B67-33																1				
B67-34					1											2		1		
B67-35								1												
B67-36																				
B67-37											1									
B67-38																2				
B67-39																1				
B67-40						1		1												
B67-41																				
B67-42																				
B67-43																2				
B67-44								1								3		1		
B67-45																2		1		
B67-46																1				
B67-47		1														2		1		
B67-48																1				
B69-32																				
B69-33																				
B69-34																				
B69-39																				

Čtverec	rukojeť vědra	rýč	řezbařský nůž	sekáč	sekera	sekera	schránka	skoba	slezská miska	slitek	spona	spona	srp	střep s nataveninou	surovina	štípaná industrie	šídlo	šipka	tesla	trn
	železo	železo	železo	železo	kámen	železo	paroh	železo	železo	olovo	železo	bronz	železo	keramika	paroh	kámen	kost zv.	železo	železo	železo
B70-32																				
B70-33	1					1								1		1				
B71-32			1													1				
B71-33																3				
B72-32																1				
B72-33																1				

Čtverec	trn z nože	trn z vohle	trubička	třímen	tulejka	tyčinka	tyglík	udidlo	vytepávací hrot	závaží	závaží	závaží	zděř	zděř	zvonek	žernov
	železo	železo	železo	železo	železo	železo	keramika	železo	železo	kámen	keramika	olovo	kost	železo	železo	kámen
Σ	1	12	6	1	4	43	9	6	9	1	8	2	1	1	1	82
B54-46											1					
B54-47																
B54-48																1
B55-46						1			1							
B55-47																
B55-48																1
B55-49																
B56-45																
B56-46						2										
B56-47			1			1										
B56-48		2	1			3										
B56-49		1				3					1					1
B57-46						1										
B57-47						2	1									
B57-48		2	1		1	2					1					
B57-49		1														
B58-45																
B58-46																
B58-47																
B58-48					1	1			2							2
B58-49									2							
B59-44																
B59-45		1				2	1	1								
B59-46																
B59-47																
B59-49																
B60-44																

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Čtverec	trn z nože	trn z vochle	trubička	třímen	tulejka	tyčinka	tyglík	udidlo	vytepávací hrot	závaží	závaží	závaží	zděř	zděř	zvonek	žernov
	železo	železo	železo	železo	železo	železo	keramika	železo	železo	kámen	keramika	olovo	kost	železo	železo	kámen
B60-45																1
B60-46		3														1
B60-47						1										
B61-44						1										
B61-45						1										
B61-46		1				1										
B61-47																
B62-39																1
B62-40											1					
B62-41																
B62-42																
B62-43																
B62-44									1							
B62-45			1													
B62-47								1								
B63-32						2										
B63-33			1													1
B63-34											1					4
B63-35								1								
B63-36						1										
B63-37																
B63-38					1											2
B63-39																
B63-40																1
B63-41																
B63-42																
B63-43																
B63-44	1															
B63-45												1				
B63-46																
B63-47						1										
B63-48							1		1		1					
B64-32												1				6
B64-33																1
B64-34																15
B64-35						1								1		2
B64-36						2									1	
B64-37																
B64-38																1
B64-39																1
B64-40																1
B64-41																
B64-42					1											
B64-43									1							

Čtverec	trn z nože	trn z vochle	trubička	třímen	tulejka	tyčinka	tyglík	udidlo	vytápávací hrot	závaží	závaží	závaží	závaží	zďěr	zďěr	zvonek	žernov
	železo	železo	železo	železo	železo	železo	keramika	železo	železo	kámen	keramika	olovo	kost	železo	železo	kámen	
B64-44			1			1											
B64-45											1					2	
B64-46																4	
B64-47																	
B64-48		1									1						
B65-32																4	
B65-33																1	
B65-34						1										1	
B65-35								1								1	
B65-36																	
B65-37																	
B65-38																	
B65-39																	
B65-40																	
B65-41																2	
B65-42																	
B65-43																	
B65-44																2	
B65-45						1				1						4	
B65-46																1	
B65-47																1	
B65-48						1											
B66-32																1	
B66-33																1	
B66-34						2										1	
B66-35																	
B66-36																	
B66-37																	
B66-38													1				
B66-39						1											
B66-40																	
B66-41																	
B66-42																	
B66-43																1	
B66-44						1											
B66-45								1								1	
B66-46																	
B66-47																	
B66-48																	
B67-32																	
B67-33						2										2	
B67-34																	
B67-35																	
B67-36																	

Čtverec	trn z nože	trn z vochle	trubička	třímen	tulejka	tyčinka	tyglík	udidlo	vytepávací hrot	závaží	závaží	závaží	zďeř	zďeř	zvonek	žernov
	železo	železo	železo	železo	železo	železo	keramika	železo	železo	kámen	keramika	olovo	kost	železo	železo	kámen
B67-37																
B67-38																8
B67-39																
B67-40																
B67-41																
B67-42																
B67-43																
B67-44							1									
B67-45								1	1							
B67-46						1										
B67-47				1												
B67-48																
B69-32																
B69-33						2										1
B69-34																
B69-39																
B70-32							2									
B70-33																
B71-32																
B71-33							3									
B72-32																
B72-33						1										

Drobné a nekeramické nálezy z Pohanska u Břeclavi/Severovýchodního předhradí (sídlíšní objekty a vrstvy) – archeologická deskripce. Sezóny 2008–2016.

Abrazivní artefakty

Objekt/Hrob (H)/Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka cm	Šířka cm	Tloušťka cm max.	Tloušťka cm min.	Tvar	Brusné plochy počet	Žlábky počet	Poznámka	Tabulka
127	235099	brousek	celý	kámen	9,4	5,5	1,2	0,3	destičkovitý	1			Tab. 67:7; Tab. 212:1
130	235267	brousek	zlomek	kámen	5,4	4,1	1,3	0,7	destičkovitý	4			Tab. 70:4; Tab. 212:2
B63-33	235707	brousek	zlomek	kámen	2,6	1,9	0,7	0,5	destičkovitý	2			Tab. 35:1; Tab. 212:3
B63-37	237307	brousek	zlomek	kámen	9	3,5	2,15	1,2	hranolovitý	4			Tab. 37:7; Tab. 212:4
B64-33	237559	brousek	zlomek	kámen					neurčeno				Tab. 42:8; Tab. 212:6
B64-34	239532	brousek	celý	kámen	8,9	2,6	2	1,9	hranolovitý	4			Tab. 43:1; Tab. 212:5
B65-33	240136	brousek	zlomek	kámen	5,8		0,9	0,8	destičkovitý	2			Tab. 212:7
B64-33	243782	brousek	zlomek	kámen	2,7	2,6	1,8		hranolovitý	2			Tab. 212:8
B65-32	243998	brousek	celý	kámen	9,5	1,3	1,2		hranolovitý	4			Tab. 48:15; Tab. 212:9
B65-35	244381	brousek	zlomek	kámen	4	2	0,6		destičkovitý	2			Tab. 212:10

Objekt/Hrob (H)/Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka cm	Šířka cm	Tloušťka cm max.	Tloušťka cm min.	Tvar	Brusné plochy počet	Žlábky počet	Poznámka	Tabulka
B65-35	244993	rotační brus	zlomek	kámen			8,2	6,3	rotační brus	3	2	zlomek rotačního brusu; druhotně použit jako brousek	Tab. 50:7
142	245403	brousek	zlomek	kámen					destičkovitý	2			Tab. 212:11
149	247305	brousek	celý	kámen	13,1	6,4	2,2		destičkovitý	3		stav: celý; mírně poškozený; jedna brusná plocha je mírně konkávní; druhá brusná plocha mírně zaoblená; třetí brusná plocha na boční straně nepravidelné destičky	Tab. 82:5; Tab. 213:4
154	247802	brousek	zlomek	kámen	11,3	7,7	2,2		destičkovitý	3		může se jednat o celý artefakt	Tab. 86:3; Tab. 213:2
B67-35	249246	brousek	celý	kámen	7,2	1,7	0,9	0,3	hranolovitý	2		možná se jedná o prubířský kámen s kruhovým otvorem o průměru = 0,4 cm; v místě otvoru je kámen ztenčen na	Tab. 59:6; Tab. 213:3
												tloušťku 0,3 cm; otvor leží v mělkém žlábku; tvar hranolu brousku je nedokonalý	
B67-39	250621	brousek	celý	kámen	13,5	5	2	0,9	destičkovitý	4			Tab. 60:8; Tab. 213:1
164	252151	brousek	zlomek	kámen	8,5	5,5	0,7	0,5	destičkovitý	1			
170	252469	brousek	zlomek	kámen	7	5,6	1,4	0,7	destičkovitý	2			Tab. 107:3
177	252790	brousek	zlomek	kámen	7,2	2,8	1,4	1,3	hranolovitý	4		zbrušeno do špičky; na jedné straně na povrchu patrné jemné rýhy	Tab. 113:3
178	253276	brousek	celý	kámen	7	3,2	1,5	1	hranolovitý	4		na jedné straně na povrchu patrné jemné rýhy	Tab. 117:4
178	253277	brousek	zlomek	kámen	5,5	2	1,8	1,1	amorfní	3			
194	254496	brousek	celý	kámen	7,4	3,3	2,3	1,1	amorfní	3			
194	254497	brousek	zlomek	kámen	10,7	4,5	0,9	0,5	destičkovitý	3			
164	254730	rotační brus	zlomek	kámen			7,9	6,5	neurčeno			fragment rotačního brusu s hraněným otvorem	Tab. 98:3; Tab. 213:5
B62-42	255257	brousek	zlomek	kámen	6,1	3,7	1,7	0,3	hranolovitý	4		na více stranách na povrchu patrné jemné rýhy; silně zbrušovaný brousek ve středu	Tab. 31:3
B62-43	255568	brousek	zlomek	kámen	8,9	4,1	1,7	1,2	hranolovitý	2	6		
B62-44	256081	brousek	zlomek	kámen	3,9	2,8	1,4	0,3	hranolovitý	1			
B63-39	256403	brousek	zlomek	kámen	3,9	3,5	0,5		destičkovitý	1		na jedné straně na povrchu patrné jemné rýhy	
B63-42	257070	brousek	celý	kámen	8,7	2,7	2,8	2,3	hranolovitý	1			Tab. 40:5
B63-43	257305	brousek	zlomek	kámen	6,1	2,6	2,1	2	hranolovitý	4			
B63-44	257735/1	brousek	zlomek	kámen	6	3,7	1,3	1	amorfní	1			
B63-44	257735/2	brousek	zlomek	kámen	4,8	1,4	1,3	0,7	destičkovitý	2			
B64-39	257854	brousek	celý	kámen	11,5	4,4	1,1	0,8	destičkovitý	4			Tab. 46:5
B64-39	257855	brousek	zlomek	kámen	4,7	4,3	1	0,9	destičkovitý	4	1		
B64-40	258082	brousek	zlomek	kámen	9,4	5,1	2,3	1,5	hranolovitý	3			
B64-44	259184	brousek	zlomek	kámen	6,1	4,7	0	0,7	destičkovitý	2			
B65-42	259718	brousek	celý	kámen	16,5	8,8	2	1,8	destičkovitý	1			Tab. 54:1
B65-42	259719	brousek	zlomek	kámen	9,2	5,1	1	0,5	destičkovitý	4	4	fragment brousku s provrtaným otvorem	Tab. 54:2

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka cm	Šířka cm	Tloušťka cm max.	Tloušťka cm min.	Tvar	Brusné plochy počet	Žlábky počet	Poznámka	Tabulka
B65-42	259720	brousek	zlomek	kámen	6,9	4,3	1,1	0,5	destičkovitý	4		fragment brousku s provrtaným otvorem	Tab. 54:3
B66-41	259989	brousek	zlomek	kámen	4,8	2,4	1,8	1,5	hranolovitý	4			
B59-45	267288	brousek	celý	kámen	12,5	3,5	2,6	2,4	hranolovitý	4			Tab. 23:1
B59-45	267290	brousek	celý	kámen	11,4	4,8	2,8	0,8	hranolovitý	2		hranolovitý brousek na jedné straně silně zbroušený	
	Tab. 23:2												
B59-46	267838	brousek	zlomek	kámen	8,8	5,2	1,9	1,6	destičkovitý	1			Tab. 24:1
B60-44	268604	brousek	zlomek	kámen	7,7	3,1	3,4	2,2	hranolovitý	3		jedna plocha konkávně prohnutá	Tab. 25:1
B60-46	269986	brousek	zlomek	kámen	7,5	3,4	3,8	2,8	válcovitý	1		kámen obroušen do válcovitého tvaru; na jednom konci zesílený	Tab. 26:2
B60-47	270482	brousek	zlomek	kámen	16	6	1,3	1,3	destičkovitý	4			Tab. 27:1
B62-45	273007	brousek	celý	kámen	10,3	3,7	3,5	2,6	hranolovitý	2			Tab. 33:5
B62-45	273010	brousek	celý	kámen	8	4,8	1,2	0,5	destičkovitý	3		v rohu brousku provrtaný otvor o průměru 0,4 cm	Tab. 33:4
178	274225	rotační brus	zlomek	kámen			6,8	6,4	neurčeno			fragment rotačního brusu bez dochovaného otvoru; zlomený podélně - jedna strana nezachována	Tab. 117:6
204	274748	brousek	zlomek	kámen	4	3	0,9	0,3	destičkovitý	4			Tab. 145:4
205	274929	brousek	zlomek	kámen	7,8	5,2	2,4	1,9	se žlábky	1	5		Tab. 148:13
207	277756	brousek	zlomek	kámen	11,5	9,7	9,1	1,5	hranolovitý	1		brusná plocha konkávně prohnutá	Tab. 158:17
218	278313	brousek	zlomek	kámen	15,8	6,1	2,8	2,4	hranolovitý	4			Tab. 167:1
221	278545	brousek	celý	kámen	9,5	4,9	2,6	0,8	hranolovitý	1		brusná plocha konkávně prohnutá	Tab. 169:6
229	279020	brousek	zlomek	kámen	5,4	4,3	1,2	0,2	destičkovitý	4			Tab. 178:7
229	279021	brousek	zlomek	kámen	3,9	2,9	1	0,9	destičkovitý	4			Tab. 178:8
229	279022	brousek	zlomek	kámen	4	0,6	0,7	0,6	destičkovitý	3			Tab. 178:9
B57-47	287028	brousek	celý	kámen	7,2	3,1	2,1	1,1	hranolovitý	4			Tab. 14:6
B57-48	288524	brousek	zlomek	kámen			0,9		destičkovitý	2			Tab. 15:18
B57-48	288525	brousek	celý	kámen	8,2	3,7	2,5	0,5	hranolovitý	5			Tab. 15:19
B56-46	290718	brousek	zlomek	kámen			1,2	0,9	destičkovitý	3			Tab. 6:8
B56-46	290719	brousek	zlomek	kámen			1,2		destičkovitý	2			Tab. 6:9
B56-46	290720	brousek	zlomek	kámen		2,5	0,8	0,7	destičkovitý	3			Tab. 6:10
B56-47													
	291459	brousek	zlomek	kámen		7,2	1,4	0,9	destičkovitý	4			Tab. 8:2
B56-48	292700	brousek	zlomek	kámen			1,7		hranolovitý	2		zlomek brousku druhotně přepálený	Tab. 9:17
B56-48	292701	brousek	zlomek	kámen		6,5	1,9	0,9	destičkovitý	4			Tab. 9:18
B55-47	295406	brousek	zlomek	kámen					neurčeno	2		malý fragment brousku; nelze určit tvar a rozměry; stopy druhotného přepálení; možná jeden kus s inv. č. 295766	Tab. 5:1
B55-48	295766	brousek	zlomek	kámen			0	0,5	destičkovitý	3		malý fragment brousku; zřejmě destičkovitý	Tab. 5:12
B54-46	296352	brousek	celý	kámen	12,5	3	2		hranolovitý	1		brousek z neobvyklé suroviny; možná z období neolitu	Tab. 1:3
B54-47	296779	brousek	celý	kámen	5,7	3,6	3,4		hranolovitý	4			Tab. 1:13
205	297947	brousek	celý	kámen	5,5	4,8	2,6	2	hranolovitý	6	2		Tab. 148:14
227	298698	brousek	celý	kámen	9,2	2,4	1,2	0,6	destičkovitý	4			Tab. 174:7
232	299739	brousek	celý	kámen	12,3	6	2,5	1,4	hranolovitý				

Objekt/Hrob (H)/Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka cm	Šířka cm	Tloušťka cm max.	Tloušťka cm min.	Tvar	Brusné plochy počet	Žlábky počet	Poznámka	Tabulka
	4												
235	299954	brousek	zlomek	kámen			1,6		neurčeno	4		malý zlomek brousku tvarovaného do špičky; půlkulatý průřez; obroušen po celé ploše; možná druhotně použitý fragment neolitické sekerky	Tab. 185:3
238	300413	brousek	celý	kámen	13,2	6,2	1,7	1,2	destičkovitý	2			
	Tab. 187:1												
238	300414	brousek	zlomek	kámen	9,8	4,4	0,8	0,6	destičkovitý	4			Tab. 187:2
238	300415	brousek	zlomek	kámen			1,2		destičkovitý	3			
238	300416	brousek	celý	kámen	11	4,8	1,5	1,3	destičkovitý	4			Tab. 187:3
238	300417	brousek	celý	kámen	9,5	2,8	2,4	1,2	hranolovitý	3			
240	300547	brousek	zlomek	kámen	8,4	3,9	2,9		hranolovitý	4		brousek rozlomen na jeden větší a dva menší kousky	
253	301454	brousek	zlomek	kámen					neurčeno	1		malý fragment brousku; nelze určit tvar ani rozměry; zachována pouze jedna brusná plocha	
255	302188	brousek	zlomek	kámen	14,1	5,6	2,1	0,8	hranolovitý	4			Tab. 196:8
255	302189	brousek	zlomek	kámen					hranolovitý	2		malý fragment brousku; nelze určit rozměry; zřejmě hranolovitý tvar; zachovány dvě brusné plochy	
B72-33	302915	brousek	zlomek	kámen		3,9	1,3	0,4	destičkovitý	3			Tab. 64:4
B71-33	304528	brousek	zlomek	kámen		2,3	1,4	1,2	hranolovitý	1			Tab. 63:11
B71-33	304529	brousek	zlomek	kámen			0,9	0,7	destičkovitý	1			
B70-33	305562	brousek	celý	kámen	15	5,8	2,4	1,8	hranolovitý	2			Tab. 62:12
164	306903/1-3	rotační brus	celý	kámen			6,8	6,2	kruhový			celý rotační brus složený ze tří kusů kamene (možné spojit dohromady); otvor hraněný; otvor o rozměrech = 6,3 × 6,8 cm; otvor délka = 6,3 cm	Tab. 98:1
164	306904	rotační brus	zlomek	kámen			7,9	7	neurčeno			fragment rotačního brusů s hraněným otvorem	Tab. 98:3; Tab. 213:5
164	306907/1-2	rotační brus	zlomek	kámen			7,5	6,9	neurčeno			fragment rotačního brusů s oválným otvorem; dochován ve dvou kusech; průměr vnější 21 cm; průměr otvoru cca 15 cm	Tab. 98:4
164	306908/1-2	rotační brus	zlomek	kámen			9	8,6	neurčeno			fragment rotačního brusů bez dochovaného otvoru; ve dvou kusech - průměr brusů přibližně 40 cm	Tab. 98:2; Tab. 98:5

Hřivny

Objekt/Hrob (H)/Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka max. cm	Šířka max. cm	Tloušťka max. cm	Šířka krčku	Tloušťka krčku
B63-35	236501/1	sekerovitá hřivna	zlomek	železo		2,2	0,4		
B64-34	237654	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	5	1,3	0,7		
B63-32	238814/4	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	5,2	0,6	0,2		
B65-34	240409/1	sekerovitá hřivna	zlomek	železo			0,9		
B65-35	240514	sekerovitá hřivna	zlomek	železo			0,9		
B67-32	248349	sekerovitá hřivna	zlomek	železo		0,9	0,4		
194	254480	sekerovitá hřivna	celý	železo	31	3,5	0,7	0,6	0,7
194	254491	sekerovitá hřivna	celý	železo	31,9	3,9	0,3	0,9	1
B62-43	255567	destičkovitá hřivna	celý	olovo	12,4	2	0,9		
B64-44	259180	hřivna	zlomek	železo	4,2	0,75	0,5		
B65-41	259528	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	7,5	1,6	0,8		
B61-45	271664	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	9,1	0,9		0,6	0,5
B62-47	273429	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	6	1,1	0,1		
206	275104	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	7,4	1,8	2		
212	277954/1	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	2,9	1,5	0,2		
212	277954/2	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	8,5	0,9	0,5		
B57-46	285976	hřivna	zlomek	železo	4,9	0,8	0,5		
B57-47	287045	hřivna	zlomek	železo	5,7	1	0,6		
B57-47	287050/1	hřivna	zlomek	železo	4,5	0,8	0,5	0,5	0,4
B57-49	289659	hřivna	zlomek	železo	4,3	1	0,5	0,4	0,5
B56-46	290730	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	5,6	0,6	0,3	0,4	0,4
B56-47	291471/1	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	9	1,8	0,2		
B56-47	291471/2	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	8,9	1,5	0,25	0,4	0,5
B56-47	291472/1	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	8	1	0,25	0,5	0,7
B56-47	291472/3	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	4,8	0,8	0,2	0,4	0,5
B56-47	291472/4	hřivna	zlomek	železo	3,6	0,8	0,2	0,5	0,3
B56-47	291472/5	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	6,3	1	0,3	0,75	0,3
B56-47	291472/6	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	4,1	0,6	0,2	0,4	0,3
B56-47	291473	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	5,6	0,8	0,2	0,3	0,4
B56-47	291483/1	hřivna	zlomek	železo	3	1	0,2		
B56-47	291483/2	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	6,9	1,3	0,3	0,4	0,7
B56-47	291487	hřivna	zlomek	železo	3,5	2	0,25		
B56-47	291488	hřivna	zlomek	železo	4,5	1	0,4	0,4	0,5
B56-47	291491	hřivna	zlomek	železo	3,6	0,8	0,2	0,4	0,4
B56-48	292719	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	8,7	0,9	0,2	0,9	0,4
B56-48	292720	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	7,2	1,1	0,2	0,5	0,6
B56-48	292721/1-2	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	7,3	1,2	0,2	0,5	0,4
B56-48	292722	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	10,3	1,5	0,3	0,5	0,6
B56-48	292729	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	6,8	1,3	0,25	0,4	0,75
B56-48	292744/1	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	8,6	0,8	0,2	0,4	0,5
B55-46	294924/1	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	7	0,7	0,3	0,5	0,4
B55-47	295413	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	10,5	1,4	0,2	0,8	0,5
B55-47	295416	hřivna	zlomek	železo	5,6	0,8	0,3	0,4	0,4
B55-49	295955	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	9,7	1,5	0,2	0,5	0,8
B55-47	298339	sekerovitá hřivna	zlomek	železo	5,7	0,7	0,15	0,4	0,3

Otvor tvar	Otvor délka cm	Otvor šířka cm	Týl tvar	Typ sekerovitě hřívny	Hmotnost g	Poznámka	Tabulka
							Tab. 36:1; Tab. 241:2
obdélníkový			žlábkovitý s laloky	Typ II (Dostál 1983)			Tab. 241:3
							Tab. 241:4
							Tab. 49:6; Tab. 241:5
							Tab. 51:2; Tab. 241:6
				Typ III (Dostál 1983)	3		Tab. 241:7
oválný	1,2			Typ II (Dostál 1983)	79		Tab. 136:2; Tab. 242:1
obdélníkový	0,8	0,4	žlábkovitý s laloky	Typ II (Dostál 1983)	100		Tab. 136:1; Tab. 242:2
					220		Tab. 31:7; Tab. 214:11
					1		Tab. 48:9
obdélníkový			žlábkovitý s laloky	Typ II (Dostál 1983)	19		Tab. 53:7
oválný	0,7	0,4		Typ II (Dostál 1983)	14		Tab. 28:7
				Typ II (Dostál 1983)	6	oko šířka = 0,4 cm	Tab. 34:5
obdélníkový				Typ IC	76	oko šířka = 1,4 cm	Tab. 152:8
				Typ II (Dostál 1983)	2		Tab. 163:7
obdélníkový			žlábkovitý s laloky	Typ II (Dostál 1983)	14	otvor délka = 1 cm, otvor šířka = 0,4 cm	Tab. 163:7
					4		
					4		
					3		
					7		
	0,5		žlábkovitý s laloky	Typ II (Dostál 1983)	4		
					8		Tab. 8:18
oválný	0,6	0,15		Typ II (Dostál 1983)	8	oko velmi malé, úzké a protažené	Tab. 8:18
obdélníkový	1	0,5	žlábkovitý s laloky	Typ II (Dostál 1983)	8		Tab. 8:19
					3		Tab. 8:20
					1		Tab. 8:21
obdélníkový		0,4	žlábkovitý s laloky	Typ II (Dostál 1983)	6		Tab. 8:22
obdélníkový	0,8	0,4	žlábkovitý s laloky	Typ II (Dostál 1983)	1		Tab. 9:1
obdélníkový		0,3	žlábkovitý s laloky	Typ II (Dostál 1983)	2		Tab. 9:2
					1		
					4		
					2	není jisté, zda jde o hřívnu	
					2		
					1		
obdélníkový	1	0,4	žlábkovitý s laloky	Typ II (Dostál 1983)	9		Tab. 11:1
					8		Tab. 11:2
obdélníkový	1,2		žlábkovitý s laloky	Typ II (Dostál 1983)	8		Tab. 11:3
					13		Tab. 11:4
obdélníkový	1,3	0,6	žlábkovitý s laloky	Typ II (Dostál 1983)	9		Tab. 11:5
obdélníkový	0,7	0,3	žlábkovitý s laloky	Typ II (Dostál 1983)	9		Tab. 11:7
		0,5	žlábkovitý s laloky	Typ II (Dostál 1983)	4		Tab. 4:11
					9		Tab. 5:4
					3		
			žlábkovitý s laloky		17		Tab. 6:1
				Typ II (Dostál 1983)	2		

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka max. cm	Šířka max. cm	Tloušťka max. cm	Šířka krčku	Tloušťka krčku
224	298340	sekerovitá hřívna	zlomek	železo	11,3	1,4	0,2	0,5	0,7
232	299761	sekerovitá hřívna	zlomek	železo	6,8	1,9	0,5	0,5	0,7
232	299763/1	sekerovitá hřívna	zlomek	železo	4,5	0,7	0,3	0,4	0,5
B69-32	305845	sekerovitá hřívna	zlomek	železo	6,5	1,5	0,4		

Korálky a kuličky

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Materiál	Zachovalost	Tvar	Kovová trubička	Barva	Výzdoba	Délka max. cm	Délka min. cm	Šířka max. cm	Šířka min. cm
B63-34	235942	kulička	keramika	celý	kulovitý	ne		ne	2,7	2,3	2,5	
B63-36	236884	korálek	sklo	zlomek	dvoukónický	ne	zelená	ne	1,1			
plocha – začišťování	242880	korálek	sklo	zlomek	příčně členěný	ano	světle zelená	ne		1,3	0,8	
B66-38	246784	korálek	sklo?	celý	dvoukónický	ne	hnědo-červená	ne	0,65		0,65	
150	247674	korálek	sklo	celý	kotoučovitý nepravidelný	ne	tmavě modrá	ne	0,6		0,7	
156	247975	korálek	sklo	zlomek		ne	světle zelená, tyrkysová	ne				
159	248046	korálek	sklo	celý	kotoučovitý nepravidelný	ne	tmavě modrá	ne	0,5		0,7	
B64-38	251339	korálek	sklo	celý	příčně členěný	ne	tmavě modrá	ne	1,3		0,6	
187	253625	korálek	kámen	celý	kotoučovitý	ne	žlutá	ne	0,4		0,8	
B65-40	259358	korálek	sklo	celý	bochánkovitý	ne	tmavě fialová	ne	1,5		1,1	
B59-44	267293	korálek	sklo	zlomek	diskovitý	ne	tmavě modrá	ne	0,55		0,9	
H208	279068	korálek	sklo	celý	kónický	ne	čirá bílá (křišťálová)	ne	1,4		2,2	
H208	279069	korálek	sklo	zlomek		ano		ne				
B57-47	287023	korálek	sklo	zlomek	soudkovitý	ne	světle zelená	ne	0,76		0,79	
B57-47	287024	korálek	sklo	celý	kotoučovitý	ne	světle modrá	ne	0,5		1	
B56-46	290711	korálek	sklo	celý	kotoučovitý	ne	kobaltově modrá	ano	0,5		0,79	
B56-49	294116/1	korálek	sklo	zlomek	soudkovitý	ne	perleťový opalizující lesk	ne	1,38		1	
B55-46	294914	korálek	křišťál	celý	polyedrický	ne	čirá bílá (křišťálová)	ano	1,7		1,7	1,5
B55-46	294915	kulička	kámen	celý	kulička	ne		ne	1,58			
B55-47	295405	korálek	sklo	zlomek	válcovitý	ne	kobaltově modrá, bílá	ano		1,27		
253	301453	korálek	sklo	celý	kotoučovitý	ne	modrá	ne	0,5		1	

Otvor tvar	Otvor délka cm	Otvor šířka cm	Týl tvar	Typ sekerovité hřívny	Hmotnost g	Poznámka	Tabulka
oválný	1,3	0,6	žlábkovitý s laloky	Typ II (Dostál 1983)	14		Tab. 171:12
oválný	0,7	0,3	žlábkovitý s laloky	Typ II (Dostál 1983)	17		Tab. 181:9
				Typ II (Dostál 1983)	1		
					4		Tab. 61:12

Průměr otvoru	Hmotnost g	Poznámka	Tabulka
	15	hliněná kulička	Tab. 35:5; Tab. 207:2
0,25			Tab. 37:2; Tab. 209:1
0,03		korálek příčně členěný do tří segmentů	Tab. 64:5; Tab. 209:2
0,2		korálek je neprůhledný; není jasné, zda se jedná o sklo, či o keramiku	Tab. 57:2; Tab. 209:3
0,2		skleněný korál ze sekaného skla; výrazná vláknitá struktura	Tab. 84:10; Tab. 209:4
		malý zlomek skla snad z korálku; na povrchu stopy přepálení	Tab. 91:1
0,2		korálek se sekaného skla; na povrchu místy perleťová patina; výrazná vláknitá struktura	Tab. 93:3; Tab. 209:5
0,15		korálek příčně členěný do tří segmentů; nápadná vláknitá struktura skla	Tab. 45:6; Tab. 209:6
0,2			Tab. 121:5; Tab. 209:7
0,4			Tab. 53:6; Tab. 209:8
0,2		korálek je zlomený podélně na polovinu	Tab. 23:3; Tab. 209:9
0,45	5	povrch mírně opalizuje; úprava povrchu fasetování; recentně poškozený; ve skle jsou viditelné vzduchové bublinky	Tab. 201:1
		korálek v silně fragmentárním stavu, zůstala pouze drť skleněných zlomků se zbytky měděné trubičky, nelze typologicky klasifikovat	Tab. 201:2
0,28		korálek zlomený podélně přesně v polovině	Tab. 14:7; Tab. 209:10
0,47			Tab. 14:8; Tab. 209:11
0,37		podélně přesekávaný skleněný korálek; výzdoba plastická v podobě podélného přesekávání vytvářející dojem žebrování	
0,45		foukané sklo; původní barva zřejmě čirá bílá; na povrchu perleťová opalizující iris; korálek zlomený podélně přesně v polovině	Tab. 12:14; Tab. 209:12
0,2	9	celý křišťálový korál zdobený broušením – polyedrické plochy (4 kosočtverce, 8 trojúhelníků), obě základny ploché ve tvaru nepravidelného víceúhelníku	Tab. 2:12; Tab. 209:14
	4	kamenná kulička neznámé funkce; v jednom místě poškozená	Tab. 2:13;
	1	zlomek laténského korálku s bílými očky; vícebarevný; průměr plochých bílých oček 0,73 cm	
0,2			Tab. 193:5; Tab. 209:13

Ostatní předměty

Objekt/Hrob (H)/Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka max. cm	Délka min. cm	Šířka max. cm	Šířka min. cm	Tloušťka max. cm
129	235134	tulejka	zlomek	železo	2,4		1,8		0,15
B63-33	235704	trubička	celý	železo	1,7		0,9		0,1
B63-33	235709	průvlečka	zlomek	železo	2,3		1,7		0,4
B63-35	236499	udidlo	zlomek	železo	13,2		5,2		1,4
B63-35	236500	předmět pro zpracování dřeva	zlomek	železo			1,6		0,3
B63-35	236507/1	fragment neznámé-ho ostří	zlomek	železo	4,8		2,4	0,1	0,5
B63-35	236508	kotouček	celý	keramika	3,4	3,2			0,7
B63-36	236883	kolečko	zlomek	keramika					0,5
B63-37	237308/3	kosa	zlomek	železo	5,7		3,5		0,5
B63-40	256669	hrot, kovotepec-ký nástroj	celý	železo	7	0,5	0,4		
B64-34	237653	plastika	zlomek	keramika	2,3		2,8		1,3
B64-35	237814/1	zděř	zlomek	železo					0,4
B64-36	238060	zvonek	celý	železo	3,4		3,2		0,1
B64-36	238065	gombík	celý	sklo	1,6	1,1			
B64-37	238393	háček	zlomek	železo	4,1		0,7		0,25
B63-32	238815/4	průvlečka	zlomek	železo	1,8		1,1		0,3
B64-32	239377	závaží	zlomek	olovo					0,8
B64-35	239645	gombík	zlomek	sklo					0,9
B65-35	240513	udidlo	celý	železo	10,7		4,8		0,8
B66-33	241396	fragment skla	zlomek	sklo					
B64-37	242280	kotouček	celý	bronz					0,18
137	243478	průvlečka	zlomek	železo	2		1,7		0,6
B66-32	244711	průvlečka	zlomek	železo	9,2		5,6	0,7	0,55
B66-32	244712	háček	celý	železo	4,8				0,2
B66-34	244906	ekofakt	zlomek	kámen	2,1		1,2		
B65-34	246273	nástroj	celý	železo	23,8		2,7	0,2	0,35
B65-35	246365	ocílka	zlomek	železo		6,6	1,6		0,3
142	246771/1	nástroj pravěký	zlomek	bronz					
B66-38	246781	nůžky	celý	železo	18,3		4,6		1,1
B63-37	246819	hrací kámen	celý	kámen					1,06
147	247289	nýtek	zlomek	bronz	1				0,2
147	247293/5	jiné	zlomek	železo			2,6		0,2
147	247293/1	jiné	zlomek	železo	4,3		2		0,5
150	247675	závěsek	celý	olovo					
154	247803	tyglík	zlomek	keramika	4,6				1,95

Tloušťka min. cm	Hmotnost g	Průměr vně cm	Průměr vnitřní cm	Popis	Tabulka
					Tab. 68:6
	3				Tab. 253:5
				průvlečka obdélníkového tvaru a půlkulatého průřezu; jedna strana rámečku zdobena plasticky členěnými vývalky	Tab. 35:2; Tab. 219:6
				polovina dvoudílného udidla s kroužkem a jedním udítkem; udítka z masivní hraněné tyčinky zakončené ulomeným očkem, průměr kroužku = 5,6 cm, délka udítka = 9 cm, tloušťka kroužku = 0,6 cm	Tab. 36:4; Tab. 222:3
	17			nespecifikovaný předmět pro zpracování dřeva; trn délka = 9 cm, trn tloušťka = 0,3 cm	Tab. 36:12; Tab. 232:8
	15				
	8				Tab. 36:1; Tab. 210:8
	8	4,7	0,7		Tab. 37:1; Tab. 210:7
				zlomek čepele kosi, šířka čepele = 5,6 cm	Tab. 37:8; Tab. 236:7
	3			drobný zahrocený kovotepecký tyčinkovitý nástroj	Tab. 36:8; Tab. 230:4
	6				Tab. 210:9
	11			železný plechový zvonek se závěsným ouškem (průměr = 0,9 cm); viditelné dva nýty po stranách; srdce odlomeno; tloušťka plechu = 0,1 cm	Tab. 44:4; Tab. 243:4
		1,35		skleněný gombík z modrého skla s železným ouškem (průměr = 0,3 cm)	Tab. 44:3; Tab. 209:21
				zlomek rybářského háčku s očkem (průměr = 0,25 cm); tordovaný	Tab. 45:3; Tab. 235:1
				fragment průvlečky s oválným štítkem	Tab. 219:5
	32	2,35			Tab. 42:3; Tab. 214:1
	2	1,4		železné ouško gombíku odlomeno	Tab. 44:2; Tab. 209:22
	46			přesekávaná tyčinkovitá postranice z udidla s plochou obdélníkovitou průvlečkou	Tab. 51:4; Tab. 222:1
				namodralý skleněný fragment	Tab. 55:1; Tab. 208:12
		1,2			
				fragment průvlečky s oválným štítkem	Tab. 74:9; Tab. 219:9
0,2				úzká obdélníková průvlečka s prodlouženým krčkem; zachované dva nýty; asi z řemení postroje koně	Tab. 54:10; Tab. 219:10
				rybářský tordovaný háček s očkem (průměr = 0,3 cm)	Tab. 54:11; Tab. 235:2
		1,2		zlomek zkamenělé schránky mořského mlže - lilijice válcovitého průřezu	Tab. 55:5; Tab. 210:4
0,1	45			srpovitý nástroj s obloukovitě prohnutým tělem a ztupenou roztepanou špičkou; hřbet je zesílený a u hřbetu je tělo nástroje prožlabeno; řap obdélníkového průřezu délka = 7 cm; hřbet k trnu - zkosený, ostří k trnu - zkosený; ostří k hrotu - plynulý; hřbet k hrotu - plynulý; délka ostří = 16,8 cm; nález z kontrolního profilu	Tab. 49:5; Tab. 235:4
				zlomek střední části ocílky s rozšířeným středem	Tab. 51:1; Tab. 228:4
				zlomek artefaktu z doby bronzové zdobený plastickým žebrovaním (srp, nůž?)	Tab. 79:8; Tab. 210:1
0,2	40			pérové nůžky; délka čepele 1 = 8,8 cm; délka čepele 2 = 8,7 cm; šířka čepele 1 = 1,2 cm, šířka čepele 2 = 1,2 cm; průměr péra nůžek = 2,8 cm; délka ramen nůžek = 7,2 cm; průřez ramen kruhový, o průměru = 0,5 cm; hřbet čepele rovný, ostří rovné	Tab. 57:4; Tab. 216:1
	10	2,48		plochý hrací kámen vrchlíkovitého tvaru	Tab. 37:4; Tab. 210:10
				zlomek bronzového nýtku; šířka roztepané hlavice = 0,4 cm	Tab. 247:17
0,1				zkorodované zlomky železa pravděpodobně z pásku; zlomek 1: délka = 3,65 cm; zlomek 2: délka = 2,35 cm	Tab. 250:6
0,2				zlomek neurčitěho železného předmětu	Tab. 255:7
	2			olověný křížek typu Velké Bílovice	Tab. 84:12; Tab. 209:25
0,7				zlomek ze dna a stěny tyglíku; výška jedné stěny = 4,6 cm; tloušťka dna = 1,95 cm; tloušťka stěny = 0,7 cm; světlá pavená hlína s příměsí slídy a křemencových valounků	Tab. 86:4; Tab. 232:5

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka max. cm	Délka min. cm	Šířka max. cm	Šířka min. cm	Tloušťka max. cm
155	247866/2	jiné	zlomek	železo	3,2				0,3
155	247866/1	jiné	zlomek	železo	3,1		2,9		0,6
156	247971	slezská miska	zlomek	železo					0,45
156	247972	udidlo	zlomek	železo	6,6				0,6
B67-33	248735	ocílka	zlomek	železo	7,9				0,4
B67-33	248738	ocílka	zlomek	železo					0,4
B67-34	249023	sekera	zlomek	kámen					
B67-35	249243	jiné	zlomek	železo	2,7				0,3
B67-35	249244	jiné	zlomek	železo	2,9		2		0,25
B67-36	249505	jiné	zlomek	železo	2,9				0,3
B67-38	250316	jiné	zlomek	olovo					
B67-38	250317	jiné	zlomek	železo	4,6		0,9		0,3
B67-38	250318	nástroj	celý	železo	5,35		0,65		0,65
B67-39	250620	jiné	zlomek	olovo			1,3		0,3
B63-38	251710	jiné	zlomek	železo	9,35		0,95		0,4
B63-38	251712	jiné	zlomek	železo	5,6		0,7	0,5	0,2
B63-38	251713	jiné	zlomek	železo					0,3
B63-38	251715	jiné	zlomek	železo					0,3
B63-38	251718	břitva	zlomek	železo	9,8		2,7		0,2
B63-38	251721	tulejka	zlomek	železo	4,5		1	0,4	0,1
B63-38	251722	jiné	zlomek	železo					0,25
170	252463	skalpel	celý	železo	1,6		0,9	0,3	0,4
178	253288	břitva	celý	železo	10,8		2,5	1,6	0,7
178	253290	sekera	zlomek	železo	5,7		2,8		0,8
183	253362	náramek	zlomek	bronz		5,7	1,1	0,7	0,3
183	253363	spona	zlomek	bronz	4,5		1,9		0,3
187	253626	hliněný váleček	celý	keramika	3,4				
191	253922	nůž s volutovým zakončením	celý	železo	10,9		10,7	0,6	0,4
191	253924	zlomky bronzu	zlomek	bronz					
191	253926/1-2	prsten	zlomek	bronz					
191	253927/2	náramek	zlomek	sklo		1,4			1
191	253927/1	náramek	zlomek	sklo		2,6	0,9		0,6
193	254022	náramek	zlomek	sklo		2,7	1		0,7
194	254444	protahovačka na drát	zlomek	železo	8,3		2,5		0,4

tloušťka min. cm	Hmotnost g	Průměr vně cm	Průměr vnitřní cm	Popis	Tabulka
0,45				silně zkorodovaný železný zlomek; možná trn nože?	Tab. 255:9
0,1				silně zkorodovaný železný zlomek	Tab. 255:8
0,2	181	19		zlomek železné misky tzv. slezského typu	Tab. 91:3; Tab. 238:1
0,2	13			zlomek postranice udidla s rámečkem; rámeček: délka = 2,4 cm, šířka = 0,75 cm	Tab. 91:2; Tab. 222:4
0,1					Tab. 58:11; Tab. 228:5
0,15				zlomek ramena ocílky	Tab. 228:6
				broušená kamenná industrie; pravěk	Tab. 59:3
	7	1,1	0,7	zlomek železné trubičky	Tab. 59:8; Tab. 253:6
				neurčitý plochý zlomek železného předmětu	Tab. 252:12
				hákovitě ohnutá železná tyčinka hraněného průřezu; možná zlomek přezky; šířka rámečku = 0,3-0,5 cm	Tab. 252:11
	8			olověný slitek nepravidelného tvaru	Tab. 60:4; Tab. 214:9
				zlomek železného tyčinkovitého předmětu; na jedné straně ohnutý; plochý hraněný průřez; možná skoba	Tab. 60:2; Tab. 254:14
				drobný železný průbojník; max. tloušťka je v distální části nástroje (v místě úderu); pracovní část nástroje - ostrý hrot; průřez hraněný	Tab. 60:6; Tab. 230:1
	7			zlomek olověného slitku ve formě svinutého pásku; možná pásková olověná hřívna	Tab. 60:9; Tab. 214:3
0,1				ulomený trn železného nástroje; trn stupňovitě prohnutý	Tab. 38:7; Tab. 234:9
				ulomený trn železného nástroje	Tab. 234:8
				zlomek železného pásku nejasného původu; pásek dvakrát zalomený do pravého úhlu; šířka pásku = 0,5-1,1 cm; průřez pásku trojúhelníkovitý v širší části; průřez v užší části obdélníkovitý	Tab. 250:17
				zlomek neurčitého železného pásku; šířka = 0,6 cm	Tab. 250:15
0,1	24			zlomek železné břitvy (zavírací nůž); tloušťka hřbetu břitvy = 0,2 cm; tloušťka plechové stěny = 0,1 cm; šířka užšího konce břitvy = 1,7 cm; šířka širšího konce břitvy = 2,7 cm; tloušťka celého předmětu = 0,9 cm	Tab. 38:1; Tab. 215:5
	4			dlouhá úzká tulej, pravděpodobně z šípky; zlomená v krčku; vnitřní průměr tuleje = 0,9 cm	Tab. 38:3; Tab. 223:7
				zlomek tyčinkovitého předmětu trojúhelníkovitého průřezu; ohnutý	Tab. 254:15
0,1	16			skalpel; délka čepele=5 cm, délka držadla = 7,5 cm; hřbet k hrotu zkosený	Tab. 107:12
	33			železná břitva (zavírací nůž); čepel je v plechovém pouzdru; čepel má rovný hřbet; ostří je k hrotu obloukovitě zvednuté; hřbet k hrotu rovný	Tab. 118:1
				sekera typ III - šířčina (Dostál 1966); zlomek spodní části protáhlé brady	Tab. 118:3
0,2	8			zlomek náramku z doby bronzové s rytou výzdobou	
	4			bronzová spona z doby římské zdobená záseky na patce; vinutí chybí	
		1,4		keramický váleček	
0,1	13			celokovový nůž (skalpel) s volutovým zakončením; délka čepele = 4,8 cm; hřbet rovný; hřbet k držadlu plynulý; hřbet k hrotu nahoru zvednutý; ostří rovné; ostří k držadlu plynulé; ostří k hrotu obloukovitě zvednuté	Tab. 124:15; Tab. 227:10
				drobné zlomky neidentifikovatelného bronzového předmětu	
				zlomky dvou prstenů z bronzového plechu pravděpodobně se štítkem a vbíjenou výzdobou; zachováno v silně fragmentárním stavu; silně poškozeno korozi; nelze rekonstruovat tvar ani jednoho prstenu; podobě zdobený štítek prstenu ve tvaru kosočtverce s vbíjenou výzdobou po okrajích - vbíjené tečky do tvaru kosočtverce s křížem uprostřed; analogie podoba s prsteny typu 12:7-9 podle Dostál 1966; jeden štítek příkorodován k trubičkovitému závěsku náušnice; nalezeno společně ve smotku šperků složeného ze 2 náušnic a 2 prstenů (inv. č. 253925/1-2, 253926/1-2)	Tab. 124:1-11, 14
	1				
				náramek skleněný modrý s plastickou výzdobou; doba laténská	
				náramek skleněný modrý s plastickou výzdobou; doba laténská	Tab. 210:3
				protahovačka na drát vyrobená z masivního prohnutého plechu; protahovací otvory různého průměru umístěny ve dvou podélných paralelních řadách; otvory zčásti nezřetelné; dobře jsou patrné na rentgenovém snímku	Tab. 131:6; Tab. 230:3

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka max. cm	Délka min. cm	Šířka max. cm	Šířka min. cm	Tloušťka max. cm
194	254445	nákončí	celý	železo	4,5		3,2		1,1
194	254446	průvlečka	celý	železo	7,2		2,8		0,7
194	254447	objímka	celý	železo	4,2	3,5	1,5	0,8	0,3
194	254450	nůžky	zlomek	železo	21,5		4		0,5
194	254451	nůžky	zlomek	železo	17,8		13,4		0,4
194	254455	zlomek týlu s nasadním otvorem	zlomek	železo	4,6		4,2		0,9
194	254457/2	nákončí	zlomek	železo	2,3		1,6		
194	254457/1	nákončí	celý	železo	2,3		1,6		0,7
194	254458	objímka	celý	železo			0,7		0,5
194	254459	průvlečka	celý	železo	1,7		1,4		0,4
194	254460/1	nákončí	celý	železo	3,6		2,3		0,6
194	254465	průvlečka	zlomek	železo	2,2			1,2	0,3
194	254476	radlice	celý	železo	14,5		6,1	5,1	0,8
194	254477	nástroj	celý	železo	23,1		1,6		0,8
194	254478	sekáč	celý	železo	20,4		1,7		1,4
194	254479	kladivo	celý	železo	12,4		4		2
194	254482	sekera	celý	železo	36,7		4		1,5
194	254483	krojídlo	celý	železo	38,5				
194	254484	klíč	celý	železo	18,5		10,7		0,7
194	254488	vrták	celý	železo	21,4		1,2	0,7	0,7

tloušťka min. cm	Hmotnost g	Průměr vně cm	Průměr vnitřní cm	Popis	Tabulka
0,4	26			nezdobené jazykovité nákončí se čtyřmi nýty v týlu; nýty podloženy páskem z barevného kovu; nákončí vyrobeno ze dvou plechů, které se v týlní části rozbíhají a vytváří zde úchyt pro řemen	Tab. 130:5; Tab. 216:7
	24			průvlečka s prodlouženým krčkem s plastickou výzdobou; oválný rámeček o vnějších rozměrech 2,9 × 2,1 cm je krčkem spojen s drobným jazykovitým zakončením; u přechodu mezi krčkem a zakončením jsou tři nýty; čtvrtý nýt se nachází na protilehlé straně jazykovitého zakončení; jazykovité zakončení je plasticky zdobeno vrubozemem a příčnou rýhou mezi krčkem a nýty; zbývající část plastické výzdoby není zřetelná; rozměry jazykovitého zakončení 2,6 × 1,6 cm	Tab. 131:1; Tab. 219:8
0,2	16			železná objímka oválného tvaru	Tab. 133:3; Tab. 234:11
	46			pérové ovčácké nůžky obloukového typu složené ze tří fragmentů s různými inventárními čísly (254450, 254461); čepel hřbet rovný; hřbet k hrotu obloukovitě zahnutý; hřbet k držadlu plynulý; ostří rovné; ostří k hrotu rovné; ostří k držadlu skosené; délka ramene = 21,5 cm; délka čepel = 8,5 cm; šířka čepel = 1,7 cm; max. šířka pera = 1,5 cm	Tab. 133:2; Tab. 215:7
	48			pérové ovčácké nůžky obloukového typu; zdeformované; jedna čepel zlomená; hřbet rovný; hřbet k hrotu rovný; hřbet k držadlu plynulý; ostří rovné; ostří k hrotu obloukovitě zvednuté; ostří k držadlu odsazené; délka ramene = 18,9 cm; délka čepel = 8,9 cm; šířka čepel = 0,3 cm; tloušťka čepel = 0,3 cm, max. šířka pera = 1,1 cm	Tab. 133:1; Tab. 215:8
0,4	57			masivní fragment týlu s násadním otvorem blíže neurčeného nástroje - patrně sekery	Tab. 133:7; Tab. 234:14
0,2	1			drobné obdélníkové nákončí s liliovitým zakončením a plastickou výzdobou; identický tvar jako inv. č. 254457/1	Tab. 130:6; Tab. 216:10
0,5	5			drobné obdélníkové nákončí z dvojitého plechu s plastickou výzdobou, který se v týlní části rozbíhá a vytváří zde úchyt pro řemen; v týlní části nákončí původně tři nýty (zachován pouze jeden); protější okraj nákončí liliovitě formován; nákončí zdobeno příčnými žlábkami; plasticky je zdobeno také liliovitě ukončení; identický tvar jako inv. č. 254457/2	Tab. 130:6; Tab. 216:9
	22	4,6		objímka kosa oválného tvaru; průměr vnější = 4,6 × 4,3 cm; průměr vnitřní = 3,8 × 3,5 cm; tloušťka = 0,5 cm; šířka pásku = 0,7-0,8 cm; tvar objímky v průřezu je hraněný	Tab. 133:4; Tab. 222:21
	3			drobná třmínková průvlečka s oválným štítkem; rozměry štítku = 1,6 × 1 cm	Tab. 131:2; Tab. 219:7
0,4	17			menší jazykovité nákončí zdobené třemi plastickými výčnělky uspořádanými do trojúhelníku; rozměry výčnělku cca 1 × 1 cm	Tab. 130:7; Tab. 216:8
0,2				zlomek průvlečky; silně fragmentární; zachována jen polovina rámu; původně průvlečka obdélného tvaru z tyčinky obdélného průřezu; tloušťka = 0,5 × 0,3 cm	Tab. 131:3; Tab. 219:11
0,6	445			asymetrická radlice s mírně zavřenými laloky lichoběžníkovité tuleje s rovným hřbetem; na pravou stranu asymetrická čepel má pravou stranu ztenčenou, ostřejší, levou stranu masivnější zejména blíže hrotu čepel; levá strana čepel bez ramene; tyl radlice otlučený; délka radlice = 14,5 cm; horní šířka tuleje = 6,1 cm; dolní šířka tuleje = 5,1 cm; délka pravého laloku tuleje = 5,6 cm; délka levého laloku tuleje = 5,4 cm; výška pravého laloku tuleje = 2 cm; výška levého laloku tuleje = 2,4 cm; tloušťka těla v týlu = 1 cm; délka čepel = 9 cm; šířka čepel = 8,1 cm; délka pravého ramene čepel = 1,4 cm; délka levého ramene čepel = 0,5 cm	Tab. 133:8; Tab. 237:1
	203			dlátovitý nástroj nejasné funkce s rozštěpeným nebo rozseknutým týlem a stopami opotřebení na opačném konci; průřez v jedné části předmětu směrem k týlu je hraněný; průřez v druhé půlce předmětu směrem k hrotu je oválný	Tab. 132:6; Tab. 255:10
	200			sekáč s roztepaným týlem; dřík čtvercového průřezu; tělo má průřez obdélníkový	Tab. 133:5; Tab. 229:1
	206	1,2	0,6	kladivo s jedním ramenem plochým a druhým zahroceným; průměr násadního otvoru = 1,2 cm	Tab. 133:6; Tab. 229:4
	795			sekera hlavatka s tulejí obdélníkového průřezu; průřez krčku čtvercový; průřez těla sekery obdélníkový; max. vnitřní průměr tuleje = 4,4 cm; min. vnitřní průměr tuleje = 1,5 cm; výška tuleje = 3,2 cm; výška týlu = 5 cm; šířka ostří = 3,7 cm	Tab. 134:1; Tab. 233:8
	1079			celé železné krojidlo s násadou obdélníkovitého průřezu; délka krojidla = 38,5 cm; délka násady = 25,2 cm; šířka násady = 2,6 cm; tloušťka násady = 1,9 cm; délka čepel = 13,3 cm; šířka čepel = 5,8 cm	Tab. 134:5; Tab. 237:3
0,7	104			hákovitý klíč zakončený očkem (průměr = 2,5 cm) s kruhem; na rameni dva kolmé výčnělky; délka rukojeti = 18,5 cm; délka ramene = 9,5 cm; délka výčnělku = 1,7-2 cm; průměr kruhu (očka) = 3,7 cm; tloušťka kruhu = 1,2 cm	Tab. 136:6; Tab. 243:1
0,6	47			lžičkový vrták; tělo hraněné; délka = 17,7 cm; šířka = 0,6-0,8 cm; funkční část délka = 3 cm; šířka funkční části = 1,2 cm	Tab. 135:2; Tab. 234:5

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka max. cm	Délka min. cm	Šířka max. cm	Šířka min. cm	Tloušťka max. cm
194	254489	pilka	zlomek	železo	37,6	26	2,1	0,7	0,5
194	254490	radlice	celý	železo	14,4		8,5	4,8	0,7
B62-39	254784	bednářská pilka	celý	železo	6,7		2,1	1	0,6
B62-40	254915	kopytovitý klín	zlomek	kámen		7,5	3,5		2,5
B62-44	256069	trn	zlomek	železo		4,8	2,8	1,1	0,3
B62-44	256073	rámeček	celý	železo	3,1		1,85		0,3
B62-44	256079	vytepávací hrot	celý	železo	4,4		0,5	0,3	0,4
B63-40	256671	rybářský háček	zlomek	železo		4,2	0,2		
B63-41	256837	slezská miska	zlomek	železo	8		3,8	3	0,3
B63-42	257067	nákončí	zlomek	železo	3,2		2		0,9
B63-43	257303	kování	zlomek	železo	5,8	2,3	2	1,8	0,5
B63-44	257735/6	dlátko	celý	železo	10,4		0,8	0,3	0,4
B63-44	257735/2	nákončí	celý	železo	3		2,2		0,5
B63-44	257735/7	sekera	zlomek	železo					
B64-40	258076	tesla	zlomek	železo		10		4,6	
B64-40	258077	hrot s tulejí	celý	železo	6,7		1,2	0,2	
B64-42	258493	trn	zlomek	železo	5,8		1,5	0,7	0,5
B64-43	258825	vytepávací hrot	celý	železo	6,8		0,35		0,2
B64-44	259179	příčka meče	celý	železo	10,65		2,2		1,2
B66-40	259826	prsten	celý	bronz			0,6		0,2
B66-40	259834	kopytovitý klín	zlomek	kámen		7,5	3,8		2,8
B66-41	259987	trn	zlomek	železo	2,3		0,6		0,3
B66-41	259990	nádoba/ náramek	zlomek	sklo		1,5		1,2	0,8
B66-42	260329	nástroj	celý	železo	7,2		0,6	0,5	0,6
B67-40	260571	sekera	zlomek	železo					0,7
B67-40	260572b	objímka kopy	celý	železo			1,4	1,1	0,4
B62-39	262888	rybářský háček	celý	železo	3,15		0,2		0,2
B64-40	262889	nástroj	zlomek	železo	6,7		1,3		0,2
B64-42	262890	tulejka	celý	železo	4,6		2,9	2,5	0,3
B58-45	265087	hák - loučník	celý	železo	8,1		1,1	0,8	1,3

tloušťka min. cm	Hmotnost g	Průměr vně cm	Průměr vnitřní cm	Popis	Tabulka
0,3	44			pila s trnem; list obloukovitě prohnutý; délka listu = 23,5 cm; trn zlomený, délka držadla (trnu) = 11,6 cm	Tab. 135:1; Tab. 233:1
0,2	399			asymetrická radlice typ II (podle Bartošková 1986) s tulejí tvořenou výraznými raménky; celá téměř symetrická radlice s mírně uzavřenými laloky lichoběžníkovité tuleje s téměř rovným hřbetem; čepel symetrická opotřebovaná více na pravé straně, na levé straně nevýrazně masivnější; tyl radlice mírně otlučený; délka radlice = 14,4 cm; horní šířka tuleje = 7,2 cm; dolní šířka tuleje = 6 cm; délka pravého laloku tuleje = 5,1 cm; délka levého laloku tuleje = 4,2 cm; výška pravého laloku tuleje = 2,1 cm; výška levého laloku tuleje = 2,4 cm; tloušťka těla v tylu = 0,7 cm; délka čepele = 10,1 cm; šířka čepele = 8,6 cm; délka pravého ramene čepele = 1,1 cm; délka levého ramene čepele = 0,7 cm	Tab. 135:3; Tab. 237:2
0,3	29			bednářská pilka lichoběžníkového tvaru	Tab. 30:3; Tab. 233:6
	137			neolitický kopytovitý klín	
0,1	7			odlomený železný trn neidentifikovatelného předmětu	Tab. 32:5; Tab. 234:7
	5			železný rámeček z neznámého předmětu	Tab. 32:7
0,2	1			hrotitý vytepávací nástroj hraněný s jehlancovitou špicí	Tab. 32:6; Tab. 230:2
				zlomek rybářského háčku s očkem (průměr = 0,2 cm); hrot ulomen; háček tordován	Tab. 39:10
0,1	37			zlomek okraje misky slezského typu	Tab. 40:1; Tab. 238:2
0,5	9			zlomek nákončí obdélného tvaru s částečně odlomenou týlní a spodní částí; výzdoba není úplně zřetelná; v týlní části patrné příčné plastické žebro	Tab. 40:6; Tab. 217:1
0,4	21			fragment neidentifikovatelného železného předmětu obdélníkového tvaru a trojúhelníkového průřezu; uprostřed podélné strany žebro; na jednom konci zahnutý háček; druhý konec odlomen; kování možná laténské stáří	Tab. 41:3; Tab. 243:2
0,3	7			železná dlátka na opracování dřeva; jeden konec zahnutý - pracovní část; druhý zúžený konec - držadlo	Tab. 41:8
0,3	18			nákončí obdélníkového tvaru s dvěma příčnými žlábkami; možná zdobeno tautií; po stranách zdobeno žebrováním/zářezy; na spodní straně dva nýty	Tab. 41:4; Tab. 217:2
				fragment ostří sekery	Tab. 41:6
0,3	93	2,5	2	tesla se zachovanou tulejí a odlomeným ostřím	Tab. 47:1; Tab. 234:1
	15	1,2	0,7	hrotitý hraněný nástroj s tulejí	Tab. 46:12
0,3	16			zlomek železného trnu z neurčitého nástroje nebo ulomené rameno skoby	Tab. 47:8
	1				Tab. 48:1; Tab. 230:5
				příčka meče; v nárysu má obdélný tvar a v půdorysu je rovněž obdélná, jen její konce jsou půlkruhové; ve středu příčky otvor; otvor má na straně směřující k rukojeti obdélný tvar o rozměrech 3,06 cm × 0,5 cm; přibližně uprostřed výšky záštity se otvor začíná kónicky rozšiřovat, až dosáhne na straně přiléhající k čepeli délky 6,25 cm	Tab. 48:3; Tab. 224:5
	3	2,1	1,9	plechový kroužkový prsten z bronzového plechu zdobený dvěma podélnými rýhami; na jednom konci otvor; na opačném konci dva otvory; analogie viz hrob H132 Velmožský dvorec (Kalousek 1971)	Tab. 57:5; Tab. 209:24
	125			neolitický kopytovitý klín	
	1			odlomený trn z neurčitého železného předmětu	Tab. 58:4
				skleněný zlomek z nádoby či náramku tyrkysové barvy s plastickou výzdobou	Tab. 58:1
0,4	10			drobný železný průbojník nebo šipka; distální (úderová) část má kruhový průřez a je užší než pracovní část (rozměry = 0,5 × 0,4 cm); pracovní část má hraněný průřez (rozměry = 0,6 × 0,5 cm) a je na konci zahrocená	Tab. 58:6; Tab. 230:7
				zlomek sekery typ III (Dostál 1966) - šířka	Tab. 61:5
	19	4,2	3,5	objímka kosa oválného tvaru; průměr vnější = 4,2 × 3,9 cm; průměr vnitřní = 3,5 × 3,2 cm; tloušťka = 0,4 cm; šířka = 1,1-1,4 cm	Tab. 61:6
				atypický háček s očkem (průměr = 0,3 cm); může se jednat i o trn z přezky	Tab. 30:6
				neidentifikovatelný nástroj se zakulaceným hřbetem, ostřím a trnem	Tab. 46:11
	26	2,9	2,5	železná tulejka ze zemědělského nástroje motyčkovitého typu nebo tesly; kuželovitý tvar se na jedné straně zužuje; na dorzální straně laloky; ventrální strana má jeden otvor pro nýt	Tab. 47:10; Tab. 234:15
	37			železný hák - pravděpodobně držák na louči (tzv. loučník)	Tab. 19:2; Tab. 243:7

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka max. cm	Délka min. cm	Šířka max. cm	Šířka min. cm	Tloušťka max. cm
B58-45	265089	sekera	zlomek	železo					0,6
B58-45	265091	jehlice	zlomek	bronz	8,9		1,2		0,3
B58-46	265825	sekáč	celý	železo	21,8		1,7		1,7
B58-46	265827	klínek kosy	celý	železo	4,8		2,3		0,7
B58-46	265832	hladítko	zlomek	sklo		3,1		2,2	
B58-47	266637	kosa	zlomek	železo	15,6		2,9		0,4
B59-45	267291	tyglík	celý	keramika					
B59-45	267298	udidlo	celý	železo	24,5		7		1,9
B60-46	269987	klínek kosy	celý	železo	7		2,8		1,2
B61-45	271661	motyčkovitý nástroj	celý	železo	6,7		4		2
B61-45	271666	lučík spony	zlomek	bronz	4		0,5		0,2
B61-46	272055	pinzeta	zlomek	bronz				0,5	0,15
B61-46	272056	průbojník	celý	železo	6,9		0,68		0,3
B61-46	272062	ocílka	celý	železo	7,6		3		0,3
B61-46	272064	motyčkovitý nástroj	celý	železo	8,5		5,6		0,4
B61-47	272326	vytepávací hrot	celý	železo	8,1		0,6		0,6
B61-47	272327	bednářská pilka	celý	železo	9		4,4		0,4
B62-45	273014	sekera	zlomek	železo					
B62-45	273019	trubička	celý	železo	1,7		0,7		
B62-45	273022	klíč	celý	železo	10,6				
B62-45	273025	objímka	celý	železo			2,6	1,2	0,6
B62-45	273026	sekera	zlomek	železo					
B57-47	287034	sekera	zlomek	železo					0,75
B62-47	273432	udidlo	zlomek	železo	4,3		3,4		0,7
B62-47	273435	háček	zlomek	železo			0,3		0,2
178	274219	klíč	zlomek	železo			6,8		0,5
200	274275	tyglík	celý	keramika					
202	274322	vytepávací hrot	celý	železo	4,1		0,4	0,2	
204	274750	ocílka	celý	železo	8,8		2,7		0,5
205	274925	střešovité kování z garnitury meče	celý	železo	4,3		1,3		0,5

Tloušťka min. cm	Hmotnost g	Průměr vně cm	Průměr vnitřní cm	Popis	Tabulka
				zlomek brady ze sekery bradatice	
	4			zlomek bronzové jehlice nejasného stáří a původu	
	342			sekáč hraněného průřezu s plochým ostřím; úderová (týlní) část silně roztepána	Tab. 19:11; Tab. 229:2
	27			plochý klínek s otlučeným týlem; délka = 4,8 cm; šířka = 2,3 cm; tloušťka = 0,7 cm	Tab. 19:12; Tab. 236:5
1,2	4			fragment skleněného hladítka s částí zaoblené stěny - vyhlazené; barva čirá zelená	Tab. 19:8; Tab. 208:6
	37			zlomek čepele kosy či širšího srpů; šířka čepele = 2,9 cm; tloušťka čepele = 0,4 cm	Tab. 20:3
		2,6	1,6	keramický tyglík s rovným dnem; vnější stěna tyglíku pokryta hustými drobnými vrypy ve vertikálních řadách; výška = 2 cm; vnější průměr = 2,6 cm; vnitřní průměr = 1,6 cm; tloušťka stěny = 0,5 cm	Tab. 23:9; Tab. 231:5
	156			celé udidlo se spojenými zubadly a dvěma kroužky po stranách	Tab. 23:11; Tab. 222:6
	116			klínek ve tvaru pravouhlého trojúhelníka s otlučeným týlem; délka = 7 cm, šířka = 2,8 cm; tloušťka týlu = 1,2 cm	Tab. 26:6; Tab. 236:6
	56			motyčka s vějířovitě tvarovanou rovnou čepelí, zaobleným ostřím a s pravidelnými, k sobě ohnutými uzavřenými křídélky tuleje oválného průřezu; tělo motyčky je prohnuté; v plné části tuleje otvor pro hřebík; délka = 6,7 cm; délka tuleje = 3,6 cm; průměr tuleje = 2,8 cm; šířka ostří = 4,1 cm; tloušťka plechu = 0,4 cm	Tab. 28:6; Tab. 234:2
				lučičk spony pravděpodobně z doby laténské	Tab. 28:9; Tab. 210:2
					Tab. 29:7; Tab. 216:5
	7			drobný železný průbojník hraněného průřezu s ostrým hrotem v pracovní části	Tab. 29:3
	15			ocílka s rozšířeným středem; ramena úplně dovřená a ukončená očkem	Tab. 29:6
	82			motyčka s vějířovitě tvarovanou čepelí se zaobleným ostřím a s pravidelnými, k sobě ohnutými nedovřenými křídélky tuleje oválného průřezu; tělo motyčky je prohnuté; v plné části tuleje otvor pro hřebík; délka = 8,5 cm; délka tuleje = 4,6 cm; průměr tuleje = 2,1 cm; šířka ostří = 5,6 cm; tloušťka plechu = 0,4 cm	Tab. 29:5; Tab. 234:4
	8			drobný železný průbojník (vytepávací hrot) nebo šípka, distální (úderová) část má kruhový průřez (průměr = 0,2 cm); pracovní část má hraněný průřez (rozměr = 0,6 × 0,6 cm) a je na konci zahrocená	Tab. 29:13; Tab. 230:8
	24			bednářská pilka s vějířovitým ostřím	Tab. 29:11; Tab. 233:4
				zlomek čepele sekery bradatice s výrazně protáhlou bradou; šířka brady = 2,5 cm; tloušťka brady = 0,7 cm	Tab. 34:2
	1	0,7	0,4		Tab. 33:3; Tab. 253:4
	23			dutý otočný klíč s jedním zubem (délka zubu = 3 cm); oko klíče elipsovité (délka = 3,6 cm, šířka = 2,9 cm, tloušťka = 0,3 cm)	Tab. 33:10; Tab. 242:3
	54	4,6	3,5	objímka kosy ve tvaru písmene D; průměr vnější = 4,6 × 3,5 cm; průměr vnitřní = 3,5 × 3,2 cm; tloušťka = 0,6 cm, šířka = 1,2-2,6 cm	Tab. 34:1
				zlomek sekery; dochovaná je část kruhového násadního otvoru (průměr = 3,3 cm) s obdélníkovým masivním týlem; tyl nese stopy po otlučení; po stranách násadního otvoru trojúhelníkové ostny	Tab. 34:3; Tab. 234:3
				zlomek ostří sekery	Tab. 14:17
	14			postranice udidla	Tab. 34:6; Tab. 222:5
				rybářský háček s očkem (průměr = 0,3 cm)	
				zlomek velkého hákovitého klíče s ramenem se dvěma ozuby; výška ozubů = 2,1 cm	Tab. 118:2; Tab. 242:7
		5	2,7	keramický tyglík nepravidelně modelovaný v ruce; výška = 3,1 cm; vnější průměr = 5 cm; vnitřní průměr = 2,7 cm; tloušťka stěny = 0,9-1,3 cm	Tab. 138:5; Tab. 232:6
	1			drobný tyčinkovitý nástroj - vytepávací nástroj nebo průbojník s trnem; v pracovní části je nástroj zesílený; na konci zahrocený; hraněného průřezu	Tab. 139:3; Tab. 230:6
	23			ocílka lyrovitého tvaru s trojúhelníkovitým výčnělkem uprostřed základny	Tab. 145:50
	12			střežovitě kováni z garnitury meče obdélníkového tvaru; na vnější straně zdobeno plastickou symetrickou výzdobou v podobě příčných žlábků; obě kratší strany kováni jsou zakončeny plastickými vývalky; na každé straně symetricky provedeného kováni je řada 3 nýtků; nýtky jsou podloženy plíšky z barevného kovu; na spodní straně kováni jsou 2 nýty s velkou plochou hlavicí (analogie Ungerma 2011)	Tab. 149:9; Tab. 224:1

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka max. cm	Délka min. cm	Šířka max. cm	Šířka min. cm	Tloušťka max. cm
205	274926	průvlečka	celý	železo	1,8		1,6		0,5
205	274932	nádoba	zlomek	sklo					0,3
206	275095	nákončí	celý	železo	2,1		1,7		0,4
207	277776	vytepávací hrot	celý	železo	8		0,5		0,6
207	277780	tulejka	zlomek	železo	4,3		0,8		0,6
207	277783	sekáč/dláto	celý	železo	22,7		2,7		1,2
207	277788	břitva	zlomek	železo			2,4		0,9
207	277789	vytepávací hrot	celý	železo	6		0,4		0,4
207	277790	průvlečka	celý	železo	5,6		1,6		0,5
207	277801	poříz	celý	železo	14,5		8,2		0,3
207	277809	objímka	celý	železo			1,4	1,1	0,6
207	277814	bednářská pilka	zlomek	železo	5		3,5		0,5
212	277949	průvlečka	celý	železo	3,1		2,8		1,1
212	277958	slítek skla	zlomek	sklo		1,9		1,6	
217	278168	nůžky	zlomek	železo		9,8	1,2		0,3
217	278170	nůžky	zlomek	železo		10	1,4		0,3
217	278171	pilka	zlomek	železo		13,5	2	1	0,2
218	278311	skleněné hladítko	zlomek	sklo					
218	278312	fragment skla	zlomek	sklo					
221	278544	kopytovitý klín	zlomek	kámen	8,9		3	2,1	3,2
221	278546	opracovaný kámen	celý	kámen	4,6		3,8	2,9	
221	278548	kování klíčového otvoru	zlomek	železo		6,9		3	0,6
221	278552	řezbářský nůž	celý	železo	16,2		1,9	0,4	0,6
221	278557	slezská miska	zlomek	železo					0,3
221	278558	řezbářský nůž	zlomek	železo		10	1,5	0,6	0,6
221	278567	klíč	zlomek	železo		5,6	1,1		
221	278568	objímka	zlomek	železo	4,6		3,9		0,4
221	278569	klíč	celý	železo	13,4		2,9		0,9
H208	279070	závěsek	zlomek	ulita	2,7		1,5		0
B58-48	284613	gombík	zlomek	sklo		1,07		0,93	
B58-48	284616	nákončí	celý	železo	2,4		2		0,6

Tloušťka min. cm	Hmotnost g	Průměr vně cm	Průměr vnitřní cm	Popis	Tabulka
	4			železná průvlečka s obdélníkovým štítkem z garnitury ostruh; plasticky zdobena paprskovitě se rozbíhajícími rýhami; třmínek průvlečky je podélně členěn na dvě části; rozměry štítku = 1,6 × 1,3 cm	Tab. 149:2; Tab. 219:12
0,1				zlomek zesíleného okraje skleněné nádoby	Tab. 148:8; Tab. 208:1
				nákončí se třemi nýty ve žlábků a plastickou výzdobou v podobě příčných žlábků; nákončí je liliovitě zakončeno; analogie ploténky ostruh z hrobu H 338 z Velmožského dvorce (Kalousek 1971)	Tab. 152:7; Tab. 216:11
				drobný tyčinkovitý nástroj - vytepávací nástroj nebo průbojník; v pracovní části je nástroj zesílený s dlouhým hrotem, hraněného průřezu; na opačném konci trn; tloušťka hrotu = 0,2 cm	Tab. 158:25; Tab. 230:9
				tulejka asi ze šipky	
	236			sekáč nebo masivní dláto hraněného průřezu s plochým ostřím; dřík válcovitého průřezu; úderová (týlní) část silně roztepána; šířka ostří = 1,4 cm; tyl rozměry = 2,6 × 2,5 cm	Tab. 159:3; Tab. 229:3
				fragment břitvy s čepem	Tab. 158:18
0,3				drobný tyčinkovitý nástroj - vytepávací hrot; v pracovní části je nástroj zesílený s dlouhým hrotem hraněného průřezu; na opačném konci trn	Tab. 158:26; Tab. 230:10
	14			průvlečka osmičkovitého tvaru z tyčinky hraněného průřezu	Tab. 158:10
	36			poříz se dvěma trny na konci zahnutými; příčné ostří je mezi trny odsazeno; délka ostří = 8,5 cm	Tab. 159:1; Tab. 233:7
	32	4,3	3,4	objímka kosa oválného tvaru; průměr vnější = 4,3 × 4,2 cm; průměr vnitřní = 3,4 × 3,3 cm; tloušťka = 0,6 cm; šířka = 1,1-1,4 cm	Tab. 159:2
	14			bednářská pilka s vějířovitým ostřím; silně zkorodovaná; interpretace nástroje nejistá	Tab. 159:4; Tab. 233:5
0,7	22			masivní velká průvlečka časné karolinského typu; zdobena příčnými plastickými žebry zdobenými tautií z barevného kovu v podobě paralelních šikmých linií	Tab. 163:9; Tab. 219:13
1,2	3			slitek skla - pravděpodobně odpad z výroby; patrně dva druhy skla různé barvy (černá a červená)	Tab. 163:3; Tab. 208:13
				ostří z pérových nůžek; délka ostří = 6,7 cm; šířka ostří = 1,3 cm	Tab. 166:1
				ostří z pérových nůžek; délka ostří = 7,3 cm; šířka ostří = 1,3 cm	Tab. 166:2
				list z pilky-nožovky; zuby jsou střídavě vyhnuté na obě strany; trn ulomen	Tab. 166:3; Tab. 233:2
				pod kostrou	Tab. 167:2; Tab. 208:7
				neolitický kopytovitý klín; možná sekundárně použitý jako brousek	Tab. 169:8
				opracovaný kámen se žlábkem	Tab. 169:7; Tab. 210:5
				kování klíčového otvoru; dva překryté plechy spojené dvěma nýty s částečně zachovaným otvorem pro klíč; délka = 2,8 cm	Tab. 170:4
0,3	32			esovitě prohnutá pracovní část řezbářského nože; nástroj zakončen dlouhým trnem; délka ostří = 5 cm; délka trnu = 11,5 cm	Tab. 169:4; Tab. 232:10
				fragment z okraje misky slezského typu; průměr = 31 cm	Tab. 170:1; Tab. 238:4
0,2				řezbářský nůž s esovitě prohnutou pracovní částí; nástroj zakončen dlouhým prohnutým a hraněným trnem; délka trnu = 7,6 cm	Tab. 169:5
				zlomek otočného klíče se zachovaným ozubem; délka ozubu = 1,6 cm; průřez těla válcovitý; průměr těla = 1 cm; tělo klíče bylo potaženo tenkou měděnou fólií, která se zachovala jen v malých útržcích	Tab. 170:6; Tab. 242:8
				oválná objímka vyrobená z pásku, který se v jednom místě překrývá; šířka = 1,7 cm	Tab. 169:9
	40			otočný klíč s ozubem s trojúhelníkovitým výřezem; duté válcovité tělo bylo zakončeno vejcovitým okem; délka těla = 9 cm; délka oka = 4 cm; šířka oka = 2,9 cm	Tab. 170:5; Tab. 242:5
				ulita v podobě závěsku s provrtaným otvorem pro zavěšení; nalezeno na prsou mrtvé	Tab. 201:4
				zlomek skleněného kulovitého gombíku se zataveným kovovým ouškem; barva skla čirá bílá	Tab. 20:11; Tab. 209:28
0,4	17			masivní železná nákončí obdélníkového tvaru s třemi příčnými lištami zdobenými vbíjeným větvičkovitým puncem; na spodní straně dva nýty; analogie (Robak 2014, Tabulka XLVII: 5)	Tab. 20:12; Tab. 217:3

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka max. cm	Délka min. cm	Šířka max. cm	Šířka min. cm	Tloušťka max. cm
B58-48	284617	hák - loučník	celý	železo	13,5		2,1		0,8
B58-48	284618	vytepávací hrot	celý	železo	3,9		0,4	0,1	0,3
B58-48	284619	vytepávací hrot	celý	železo	4,2		0,5	0,3	0,4
B58-48	284627	nákončí	celý	železo	2,3		1		0,3
B58-48	284633	tulejka	zlomek	železo	2,5		1,1	1	0,2
B58-49	285539	pilka	zlomek	železo		8,5	2,2		0,3
B58-49	285542	vytepávací hrot	celý	železo	6,2		1,2	0,3	0,6
B58-49	285543	vytepávací hrot	celý	železo	5,3		0,6	0,3	0,5
B57-49	285544	vytepávací hrot	celý	železo	12,3		0,9	0,5	0,6
B57-46	285975	háček	zlomek	železo		3	0,4		0,2
B57-47	287022	tyglík	celý	keramika			3,2	3	
B57-47	287025	skelná struska	zlomek						
B57-47	287041	objímka	celý	železo					0,8
B57-47	287044	průbojník	celý	železo	7,1		0,9	0,5	0,5
B57-47	287052/2	vytepávací hrot	celý	železo	6,1		0,6	0,4	0,3
B57-47	287052/1	trn	zlomek	železo	3,6		0,7		0,3
B57-48	288534	nákončí	celý	železo	3,1		2,1		0,7
B57-48	288537	krojídlo	zlomek	železo					
B57-48	288539	spona	zlomek	železo	2,2		1,4	0,5	0,2
B57-48	288540	vytepávací hrot	celý	železo	7,5		0,9	0,6	0,4
B57-48	288548/2	nákončí	celý	železo	4,6		1		0,3
B57-48	288550/1	tulejka	zlomek	železo		5,4	0,8	0,3	
B57-48	288559	trubička/ nákončí	celý	železo	4,1		0,9		0,3
B57-48	288560	nákončí	celý	železo	2,1		1,5		0,4
B57-49	289639	břitva	zlomek	železo	9		2,6		0,9
B57-49	289641	ocílka	celý	železo	7,9		3		0,4
B57-49	289647	háček	celý	železo	5		0,9		0,4
B57-49	289651	nákončí	celý	železo	3,6		1,1		0,2

tloušťka min. cm	Hmotnost g	Průměr vně cm	Průměr vnitřní cm	Popis	Tabulka
0,4	33			železný hák – pravděpodobně držák na louči (tzv. loučník)	Tab. 21:2; Tab. 243:6
0,2	1			zlomek drobného tyčinkovitého nástroje – vytepávací hrot, průřez hraněný, zesílená část přechází do válcovitého hrotu	Tab. 21:4; Tab. 230:11
0,2	3			drobný tyčinkovitý nástroj – vytepávací hrot; v pracovní části je nástroj zesílený a zahrocený; hrot má hraněný průřez (tloušťka = 0,3 × 0,3 cm); na opačném konci trn (tloušťka trnu = 0,3 × 0,3 cm, délka trnu 2,1 cm); trn má hraněný průřez; max. šířka předmětu 0,5 cm	Tab. 21:5; Tab. 230:12
0,2	5	1	0,5	válcovité nákončí vyrobené z masivního svinutého plechu zdobeného třemi dvojicemi příčných plastických žeber; analogie (Hrubý 1955, H182/149, 442–443)	Tab. 20:13; Tab. 217:5
		1,1	0,6		Tab. 20:15; Tab. 234:13
				zlomek listu z železné pilky	Tab. 22:3; Tab. 233:3
0,3	14			masivní hrot (vytepávací nástroj) s trnem romboického tvaru s otupenou špičkou	Tab. 22:4; Tab. 231:1
0,2				hraněný vytepávací hrot; v pracovní části zesílený	Tab. 22:5
0,5	26			železný hrotitý nástroj – pravděpodobně vytepávací hrot či průbojník; průřez hraněný; hrot se směrem k vrcholu hrotu zužuje	Tab. 22:6
				zlomek tordovaného těla rybářského háčku s očkem na konci	Tab. 13:21
0,9	24	3	1,4	tyglík vakovitého tvaru se dvěma otvory při okraji umístěnými naproti sobě, asi na zavěšení; šířka horní části = 3 cm; šířka spodní části u dna = 1,9 cm; výška = 2,8 cm; tloušťka stěny = 0,9 cm	Tab. 14:13; Tab. 231:7
				odpad z výroby; sklovitá hmota nalepená na kusu přepálené hlíny se silně vápnitou příměsí	
0,7	33	5,1	3,7	železná objímka kruhového tvaru a hraněného průřezu z neurčitého nástroje; max. průměr = 5,1 cm	Tab. 14:14
0,25	11			železný hrotitý nástroj pravděpodobně průbojník hraněného průřezu; pracovní část rozšířená; tloušťka hrotu = 0,3 × 0,3 cm; max. šířka nástroje = 0,9 cm; rozměry tylu = 0,6 × 0,4 cm	Tab. 14:15; Tab. 231:2
0,2	5			železný hrotitý nástroj – pravděpodobně vytepávací hrot či průbojník; průřez hraněný, hrot se směrem k vrcholu hrotu zužuje a ztenčuje; hrot plochý; v tylní části stopy roztepání	Tab. 14:16
				odlomený trn z neurčitého železného předmětu	Tab. 15:10
0,3	13			bohatě zdobené obdélníkové nákončí zakončené na kratší straně třemi obloučky, na které navazují podélné žlábkové členící plochy nákončí; v příčném žlábkem na protilehlé straně jsou tři nýty podložené páskem z barevného kovu; plocha nákončí mezi žlábkem a koncem nákončí je plasticky členěna krátkými příčnými rýžkami	Tab. 16:3; Tab. 217:4
				zlomek hrotu krojidla; tloušťka = 0,85 cm	Tab. 17:1
	3			zlomek lučičku pravděpodobně latéské spony; kruhový terč na lučičku (průměr = 1,5 cm)	Tab. 16:6; Tab. 243:3
0,3	10			železný hrotitý nástroj – pravděpodobně vytepávací hrot či průbojník; průřez hraněný; hrot se směrem k vrcholu hrotu zužuje	Tab. 16:13
	9	1	0,5	válcovité nákončí bez plastické výzdoby; analogie viz (Hrubý 1955, H182/149, 442–443)	Tab. 16:4; Tab. 217:6
	4			zlomek tulejky pravděpodobně z šípky; krček tordovaný; možná souvislost s hrotem šípky inv. č. 288535; vnější průměr tuleje ve spodní části = 0,8 cm; vnitřní průměr tuleje ve spodní části = 0,6 cm	Tab. 16:8
	6	1	0,6	trubička nebo válcovité nákončí bez výzdoby; analogie viz (Hrubý 1955, H182/149, 442–443)	Tab. 16:5; Tab. 217:7
0,3	4			drobné nákončí jazykovitého tvaru; horní vypouklá ploška je při základně rozdělena příčným žlábkem pro nýty	Tab. 16:2; Tab. 217:8
	28			zlomek železné břitvy (zavírací nůž); čepel je uzavřena v plechové střeňce; tloušťka hřbetu břitvy = 0,2 cm; tloušťka plechové střeňky = 0,2 cm; šířka užšího konce břitvy = 1,7 cm; šířka širšího konce břitvy = 1,7 cm; tloušťka celého předmětu (čepel a střeňka) = 0,9 cm	Tab. 18:1; Tab. 215:6
	16			ocílka lyrovitého tvaru s trojúhelníkovitým výčnělkem uprostřed základny; ramena úplně dovršená a ukončená očkem; průřez hraněný; výška ocílky = 3 cm	Tab. 17:17
	4			dvojitý háček vyrobený z hraněné tyčinky; háčky jsou otočeny proti sobě o 90°	Tab. 17:18
	8	1,1	0,6	válcovité nákončí plasticky zdobené; analogie (Hrubý 1955, H 182/149, str. 442–443)	Tab. 17:16; Tab. 217:9

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka max. cm	Délka min. cm	Šířka max. cm	Šířka min. cm	Tloušťka max. cm
B57-49	289660	koule – projektil	celý	olovo					
B57-49	289674	trn	zlomek	železo	3,1		1,2	0,5	0,5
B57-49	289676	slítek olova	celý	olovo	4		1,7		0,5
B56-46	290712	náramek	zlomek	sklo			1,56		0,87
B56-46	290728	vrchlík faléry pozlacený	celý	bronz	0,8		1		0,2
B56-46	290731	ostruha (doba římská)	zlomek	železo					
B56-46	290734	dlátko	zlomek	železo	6,4		3	0,8	0,5
B56-46	290747	trn	zlomek	železo	5		1,1		0,4
B56-46	290753/2	háček	zlomek	železo	3,9		0,2		0,3
B56-47	291457	náramek	zlomek	sklo			1,65		0,7
B56-47	291482	bednářská pilka	zlomek	železo	6		2		0,4
B56-47	291486	trubička	celý	železo	2,4		1,4		0,3
B56-47	291492	trn	zlomek	železo	6		1,5		0,4
B56-48	292718	průvlečka	zlomek	železo	2,3		1,2		0,2
B56-48	292728	hlavice meče	zlomek	bronz		4,9	1,3		
B56-48	292737	vytepávací hrot	zlomek	železo			0,4	0,3	0,3
B56-48	292749	trubička, nákončí	celý	železo	3,7		1		0,3
B56-48	292758	nástroj	zlomek	železo	4,5		1,2	0,75	0,9
B56-49	294116/2	okraj skleněné nádoby	zlomek	sklo		2			0,27
B56-49	294149	ocílka	celý	železo	7,8		2,3		0,3
B56-49	294162	dláto	celý	železo	10,9		1		0,65
B55-46	294921	klíč	zlomek	železo		12	2,6		1,15
B55-46	294922	objímka	celý	železo	4,66		3,4		1,3
B55-46	294932/1-2	slezská miska	zlomek	železo					0,7
B55-46	294933/1-2	slezská miska	zlomek	železo					0,5
B55-46	294935	slezská miska	zlomek	železo					0,3
B55-46	294947	průbojník	celý	železo	10,8		0,7	0,5	0,5
B55-46	294950	řetěz?	zlomek	železo	3,3		1,4		0,4

Tloušťka min. cm	Hmotnost g	Průměr vně cm	Průměr vnitřní cm	Popis	Tabulka
	22	1,5		recentní olovený projektil ve formě zploštělé olovené koule	
0,4				trn z neurčitého železného nástroje	
	15			amorfní plochý slitek olova; jedna strana hladká, druhá strana s otisky podložky	Tab. 17:12; Tab. 214:10
				zlomek laténského skleněného náramku; barva průsvitná kobaltově modrá; výzdoba plastické žebrování	
	1	1	0,8	pozlacený vrchlík z faléry bohatě zdobený plastickou výzdobou s otvorem na vrcholu; průměr otvoru = 0,2 cm; analogie (Profantová - Vích 2012)	Tab. 6:7; Tab. 209:26
	25			zlomek ostruhy z doby římské s masivním trnem (typ Geisler B?); trn dvoukónický tvar; délka trnu = 3,2 cm; tloušťka trnu = 0,6-1,7 cm; šířka ramene = 0,3 cm	
0,4	18			neurčitý železný nástroj; snad dlátka na dřevozpracující výrobu; interpretace nejistá	Tab. 7:1
	8			trn z neurčitého železného předmětu/nástroje	Tab. 7:17
	1			zlomek tordovaného těla rybářského háčku s očkem (průměr = 0,3 cm)	Tab. 7:9
				laténský náramek s plastickou výzdobou v podobě podélného žebrování; sklo mírně nazelenalé	
	11			bednářská pilka s vějířovitým ozubeným ostřím; silně zkorodovaná; ostří nezachováno; interpretace nejistá	Tab. 9:5
	9	1,4	1	trubička ze svinutého železného plechu, deformovaná - stlačená	Tab. 8:7; Tab. 253:7
	13			odlomený trn z neurčitého železného předmětu/nástroje	Tab. 9:7
	1			průvlečka obdélného tvaru z tyčinky obdélného průřezu; rozměry = 0,5 × 0,3 cm	Tab. 10:2
1,4	20			fragment duté podstavy hlavice meče zhotovený z cíno-olovnatého bronzu s příměsí zinku pochází z dvojdlílné hlavice meče; v podstavě se nachází otvor pro trn a okrouhlé otvory pro nýty; podstava je v půdorysu čokovitá; obě boční strany podstavy nesou rytou výzdobu v podobě linií, které vytvářejí hustý klikatkový vzor; horní okraj podstavy zdobí pás šikmých rýžek napodobujících splétaný či tordovaný drátek; spodní hranu zdobí pás svislých rýh, který napodobuje ozrněný drát; podstava byla součástí hlavice Petersenova typu W	Tab. 10:6; Tab. 224:4
0,2				hrotitý tyčinkovitý nástroj - vytepávací hrot; hraněný průřez, rozměry v max. průřezu = 0,4 × 0,3 cm; max. délka = 3,9 cm	Tab. 10:12; Tab. 230:13
	5	1	0,7	trubička nebo válcovité nákončí; analogie (Hrubý 1955, H182/149, 442-443)	Tab. 10:4; Tab. 253:8
0,6	9			neidentifikovatelný nástroj s tulejkou vyrobený ze svinutého železného plechu	Tab. 10:13
0,11				zlomek okraje z gracilní skleněné nádoby - pravděpodobně malý pohárek; sklo čiré, jemně namodralé a povrch opalizující; na povrchu evidentní korozie ve formě metalizující iris; okraj je zaoblený, kyjovitě rozšířený; zřejmě další fragment z jedné nádoby - viz inv. č. 301157, 301158, 301159 (objekt 205)	Tab. 12:13; Tab. 208:2
	15			ocílka lyrovitého tvaru s trojúhelníkovitým výčnělkem uprostřed základny; ramena úplně dovřená a ukončená očkem; průřez hraněný; šířka = 0,7 cm; tloušťka = 0,3 cm; výška = 2,6 cm	Tab. 12:16
0,5	30			dláto či sekáč; poměrně masivní železný tyčinkovitý předmět hraněného průřezu; jeden konec mírně zahnutý - pravděpodobně ostří; druhý konec bez úpravy	Tab. 13:2
0,3	31			otočný klíč s ozubem se zubem ve tvaru drobného trojúhelníku (délka ozubu = 2,4 cm); duté válcovité tělo (délka = 11,4 cm); tělo pravděpodobně zakončeno okem - nezachováno	Tab. 2:15; Tab. 242:4
0,9	36			železná objímka ve tvaru písmene D; průřez hraněný; tloušťka = 0,35-0,57 cm	Tab. 3:4; Tab. 234:12
0,4	43	28		zlomky z okraje železné misky slezského typu; zřejmě součást jedné misky nalezené ve fragmentech na více místech čtverce B 55-46 - viz inv. č. 294933/1-2, 294935	Tab. 3:7; Tab. 238:3
0,3	37			zlomky z okraje železné misky slezského typu; zřejmě součást jedné misky nalezené ve fragmentech na více místech čtverce B 55-46 - viz inv. č. 294932/1-2, 294935	Tab. 3:8
	12			zlomek z železné misky slezského typu; zřejmě součást jedné misky nalezené ve fragmentech na více místech čtverce B 55-46 - viz inv. č. 294932/1-2, 294933/1-2	Tab. 3:9
0,4	15			železný zahrocený nástroj - pravděpodobně průbojník; průřez hraněný, hrot se směrem k vrcholu hrotu zužuje; v roztepané týlní části patrné stopy po úderech	Tab. 3:6
	4			pravděpodobně laténský železný řetěz tvořený dvěma spojenými kroužky; kroužky mají slzovitý tvar a vytvářejí ležatou osmičku (max. průměr = 1,3 cm), ve středu přitaveny k sobě a mírně zesíleny; max. šířka = 1,1 cm; tloušťka = 0,6 cm	Tab. 4:1; Tab. 243:5

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka max. cm	Délka min. cm	Šířka max. cm	Šířka min. cm	Tloušťka max. cm
B55-46	294955	vytepávací hrot	zlomek	železo		4,8	0,53	0,28	0,37
B55-47	295412	spona	zlomek	železo					
B55-48	295770	trn	zlomek	železo	9,8		0,9	0,53	0,46
B54-47	296787	průbojník	celý	železo	9,5		1,3	0,7	1,1
B54-47	296791	radlice	zlomek	železo					0,7
205	297940	tyglík	zlomek	keramika					
205	297950/1-2	slítek olova	zlomek	olovo	6,5		4,8		1,6
205	297955/1-2	kování pochvy nože	zlomek	železo	1,8		1,7	1	0,3
224	298330	plastika – hlavička	zlomek	keramika	3,2		2		1,4
224	298337	ocílka	celý	železo	7,8		2,6	2,3	0,5
226	298510	tyglík	celý	keramika			2,4		0,7
227	298695	tyglík	zlomek	keramika			5,7		1,1
227	298705	trn	zlomek	železo	5,2		0,7	0,5	0,3
227	298707	sekera	zlomek	železo					0,6
232	299737	tyglík	zlomek	keramika			3		1
232	299752/1-3	nůžky	zlomek	železo	21,6		2,9		0,5
232	299754	trn	zlomek	železo	6,5		0,8	0,5	0,7
238	300411	skelná struska	zlomek	přepálená sklovitá hlína					
238	300419	třetihorní gastropod	zlomek	ulita	2,7		1,1		1,2
238	300442	nástroj	celý	železo	6,2		1,1	0,3	0,6
245	300689	ozdoba (šperk) – latén	zlomek	bronz	4,9		0,6		0,6
249	300788	ocílka	celý	železo	4,5		2		0,5
H213	300938	lastura	zlomek						

TLoušťka min. cm	Hmotnost g	Průměr vně cm	Průměr vnitřní cm	Popis	Tabulka
0,1	4			zlomek drobného tyčinkovitého nástroje; možná průbojník (vytepávací hrot); průřez hraněný; jeden konec se zužuje do plochého hrotu	Tab. 3:5; Tab. 230:14
	28			zlomek železné laténské spony s kuličkou na lučičku, s vinutím tvořeným třemi závity; šířka vinutí = 1,2 cm; průměr kuličky = 2 cm	
0,12	16			odlomený trn z neurčitého železného nástroje	Tab. 5:15
0,7	40			masivní železný hrot - pravděpodobně průbojník; hrot až do půlky nástroje má válcovitý průřez (rozměry = 1 × 1 cm); max. šířka ve středu nástroje (rozměry = 1,3 × 1 cm), tylní část má hraněný průřez (rozměry = 1 × 0,7 cm)	Tab. 1:14; Tab. 231:3
	46			masivní zlomek železa prohnutý do oblouku; možná část radlice; délka = 4,8 cm; šířka = 3,2 cm; tloušťka = 0,7 cm	Tab. 1:16;
				fragment části tyglíku; silně přepálená až sklovitá keramická hmota; stopy barevných kovů	Tab. 232:2
	190			fragменты олова zachovány ve dvou slitcích; výrobní odpad z výroby; slitek 1: rozměry = 6,5 × 4,8 × 1,6 cm; slitek 2: rozměry = 6,2 × 4,5 × 1,3 cm	Tab. 149:1
	8			fragment sanicového kování z pochvy nože s plastickou, vyřezávanou a vytepávanou výzdobou; složeno ze dvou kusů; kování vyrobeno z železného plechu ve formě pásku; vytváří parabolu (sanici) podél spodního okraje kožené pochvy; chrání či zdobí část pochvy v místě hrotu a části ostří; v místě hrotu nože nebo na špicí pochvy je plech přehnutý; kování bohatě zdobeno – středem železného pásku vede plastické žebro; okraje pásku zdobeny drobnými trojúhelníky, které jsou vyřezány do plechu; zachovány tři nýty, které jsou umístěny ve středu pásku v pravidelných rozestupech (2,7 cm od sebe) a procházejí přes plastické žebro; pod nýty se zřejmě nacházejí bronzové kruhové podložky	Tab. 149:10; Tab. 224:2-3
	7			zlomek keramické plastiky formovaný do podoby zvířecí hlavičky; datace neurčitá	Tab. 171:9; Tab. 210:6
0,3	14			ocílka lyrovitého tvaru s trojúhelníkovitým výčnělkem uprostřed základny; ramena úplně dovršená a ukončená očkem; průřez hraněný; šířka = 0,5 cm; tloušťka = 0,35 cm; výška = 3 cm	Tab. 171:11
	19	2,4	1	keramický tyglík formovaný v ruce, válečkovitého tvaru; max. průměr = 2,4 cm; průměr dna = 1,9 cm; výška = 3,4 cm; tloušťka stěny = 0,7 cm	Tab. 173:6; Tab. 231:6
	46			zlomek keramického tyglíku formovaného v ruce, trychtýřovitého tvaru; průměr v horní části = 5,7 cm; šířka spodní části u dna = 4 cm; výška = 5 cm; tloušťka stěny = 1,1 cm	Tab. 174:10; Tab. 232:4
	5			odlomený trn z neurčitého železného předmětu	Tab. 174:20
				zlomek ostří sekery	Tab. 174:9
	5	3	1,6	zlomek keramického tyglíku formovaného v ruce, neurčitého tvaru, se stopami silného přepálení; keramická hmota sklovitá; max. průměr = 3 cm; výška zlomku = 3 cm; tloušťka stěny = 0,9 cm, známky silného přepálení, keramická hmota sklovitá	Tab. 181:6; Tab. 232:3
	92			zlomky nůžek; čepele rzí pevně spojeny dohromady; páro nůžek není obloukovitě, ale „složené“; délka nůžek = 21,6 cm; délka ostří = 10,6 cm; šířka čepele = 2,9 cm; tloušťka čepele = 0,5 cm; šířka ramene = 0,9 cm; tloušťka ramene = 0,5 cm; délka ramene = 11,6 cm; průměr oblouku pára = 1,3 cm; šířka oblouku pára = 2,7 cm	Tab. 181:5; Tab. 216:2
0,4	14			odlomený trn z neurčitého železného předmětu/nástroje	Tab. 181:11
	4				Tab. 188:12
					Tab. 186:8
0,3	14			neurčitý železný nástroj možná pro drobnou kovodělnou výrobu - na vytepávání; jedna část masivnější hraněného průřezu; zakončen tupou špicí; na druhé straně předmět zakončen trnem (hrotem?)	Tab. 187:10; Tab. 234:6
	5			zlomek laténské ozdoby z bronzového plechu s plastickou výzdobou; vytepávané půloblouky rozdělené příčnými tordovanými žebry	
0,2	6			ocílka zřejmě lyrovitého tvaru s ohnutými rameny bez oček; ramena se nedotýkají; průřez hraněný; šířka = 0,5 cm; tloušťka = 0,2 cm; výška ocílky = 2 cm	Tab. 192:3

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka max. cm	Délka min. cm	Šířka max. cm	Šířka min. cm	Tloušťka max. cm
H215	301064	hliněný předmět	zlomek	keramika					
B56-46	301153	dno skleněné nádoby	zlomek	sklo					0,76
B56-47	301154	fragment skla	zlomek	sklo					
B56-47	301155	okraj skleněné nádoby	zlomek	sklo		3,1		2	0,54
B57-48	301156	skleněné hladítko	zlomek	sklo		2,7		1,9	
205	301157 301158 301159	okraj skleněné nádoby	zlomek	sklo		1,15		0,92	0,27
232	301162/1-3	skleněné hladítko	zlomek	sklo					
227	301160	zlomek skleněné nádoby	zlomek	sklo		2		1,3	
232	301161	skleněné hladítko	zlomek	sklo					
238	301163	skleněné hladítko	zlomek	sklo					
238	301164	fragment skla	zlomek	sklo		1,28		0,89	
256	302297	tyglík	zlomek	keramika			4,3		1
257	302373	udidlo	zlomek	železo	2,8		2		0,4
B71-32	303477	ocílka	zlomek	železo	6,1		1,7		0,4
B71-32	303478	řezbářský nůž	zlomek	železo	4,3		1		0,3
B71-33	304526	klíč	zlomek	železo	7,3		1,9		0,9
B71-33	304527	tyglík	zlomek	keramika			3,2		0,5
B70-32	304753	tyglík	zlomek	keramika			3,9		1
B70-33	305554	řetěz - latén	zlomek	železo					
B70-33	305558	sekera	zlomek	železo					
B70-33	305561	střep s nataveninou	zlomek	keramika					
B69-32	305848	fragment skla	zlomek	sklo	2,15		1		0,2
B69-33	306135	dlátko	zlomek	železo	8,3		1		0,5
B69-33	306141	fragment skla	zlomek	sklo	2,8		2,9		0,5
175	306913/1-2	zrnotěrka	zlomek	kámen					

Tloušťka min. cm	Hmotnost g	Průměr vně cm	Průměr vnitřní cm	Popis	Tabulka
	6	2,5		neidentifikovatelný keramický předmět kruhového tvaru; směrem nahoru se zužující; formován do tvaru malého vrchlíku; připomíná přeslen; na vrcholu vrchlíku patrné známky odlomení; spodní část kruhová – mírně vklenutá dovnitř; zespolu vrchlíku uprostřed provrtán otvor – nedodhotovený, max. průměr = 2,5 cm; výška = 1,4 cm	
0,38	5	4		zlomek dna ze skleněné nádoby, pravděpodobně mísy; dno mísy s obvodovým prstencem; průměr prstence = 4 cm; barva skla čirá nazelenalá	Tab. 6:6; Tab. 208:3
				zlomek skla zřejmě z hladítka; dochování zbytku vnější zaoblené stěny; barva průsvitná světle zelenomodrá	Tab. 8:3; Tab. 208:14
0,26				fragment okraje ze skleněné nádoby; pravděpodobně okraj mísy nebo poháru; okraj je zaoblen, okrajová římsa je zvláště výrazně odsazením; barva čirá olivově nazelenalá; povrch skla jemně opalizující	Tab. 8:4
2,7	13			zlomek skleněného hladítka pravděpodobně původně bochánkovitého tvaru; barva průsvitná zelenomodrá	Tab. 16:1; Tab. 208:8
0,1		7		čtyři zlomky z jedné nádoby slepeny dohromady (inv. č. 301157, 301158, 301159), okraj z gracilní skleněné nádoby – pravděpodobně malý pohárek; sklo čirá, jemně namodralé a povrch opalizující; okraj je zaoblený, kyjovitě rozšířený; průměr okraje=7 cm; inv. č. 301157 se našlo v kontextu 1105; inv. č. 301158 bylo vyzdvíženo z profilu; inv. č. 301159 se našlo v kontextu 1106	Tab. 148:9; Tab. 208:5
3,2	9			zlomek skleněného hladítka složeného ze čtyř kusů; barva průsvitná olivově zelená; povrch opalizující; na povrchu patrná značná degradace materiálu; pravděpodobně souvisí s inv. č. 301161 – zlomek jednoho hladítka	Tab. 208:10; Tab. 182:5
0,47				fragment skla – pravděpodobně z nádoby; sklo čirá namodralé, jemně opalizující povrch	Tab. 174:6; Tab. 208:4
	7			zlomek skleněného hladítka složeného ze 2 kusů; barva průsvitná olivově zelená; povrch opalizující; na povrchu patrná značná degradace materiálu, pravděpodobně souvisí s inv. č. 301162/1-3 – zlomek jednoho hladítka	Tab. 208:9; Tab. 182:4
2,8	11			zlomek skleněného hladítka; barva průsvitná světle zelená; povrch silně opalizující	Tab. 186:9; Tab. 208:11
				amorfní zlomek skla; barva čirá, jemně nazelenalá; povrch jemně opalizující	
	62	4,3	2,5	zlomek keramického tyglíku formovaného v ruce; tvar kotlíkovitý; průměr v horní části = 4,3 cm; šířka spodní části u dna = 3,3 cm; výška = 4,2 cm; tloušťka stěny = 1 cm	Tab. 197:3; Tab. 232:7
	6			rámeček postranice udidla	Tab. 197:8; Tab. 222:2
	9			zlomek očílky s třikrát ohnutými rameny; konce původně zakončené očkem; zachováno pouze jedno rameno	Tab. 63:9
	5			zlomek pracovního konce řezbářského nože	Tab. 63:10; Tab. 232:9
	19			zlomek plného klíče se dvěma zuby	Tab. 63:12; Tab. 242:9
	8	3,2	2	zlomek keramického tyglíku formovaného v ruce, kotlíkovitého či vakovitého tvaru; průměr v horní části = 3,2 cm; šířka spodní části u dna = 1,9 cm; výška = 2,7 cm; tloušťka stěny = 0,5 cm; stopy silného přepálení z vnější strany; keramika přepálena do sklovité hmoty zejména u dna	Tab. 63:13; Tab. 231:4
	27	3,9	2,2	zlomek keramického tyglíku formovaného v ruce, trychtýřovitého tvaru; okraj vytvářen do límce; dochovaný průměr v horní části = 3,9 cm; dno tyglíku se nezachovalo, výška dochované stěny = 3,4 cm; tloušťka stěny = 1 cm; tyglík složen ze dvou fragmentů nalezených na jiném místě – nelze slepit a rekonstruovat (dvě inv. č. 304752 a 304753)	Tab. 62:11; Tab. 232:1
	40			zlomek laténského opaskového řetězu; kroužek průměr = 3,6 cm; ouško 1: průměr vně = 2 cm; ouško 2: průměr vně = 1,7 cm	Tab. 63:7
				zlomek ostří sekery	Tab. 63:1
				fragment keramiky se stopami natavené sklovité hmoty na povrchu; možná sloužil jako pomůcka při výrobě, tavení a zpracování barevných kovů	
				fragment skla z neurčitého předmětu; sklo má nazelenalou barvu	Tab. 61:14; Tab. 208:15
	18			zlomek zdeformovaného dlátka; šířka pracovního ostří = 1 cm	
				fragment skla z neurčitého předmětu; sklo má lehce namodralou nebo nazelenalou barvu	Tab. 62:4; Tab. 208:16
				zlomky kamenné zrnětky – složená ze dvou kusů kamene (ryolit), patrné stopy po opracování – sekání, pracovní plocha obroušená opotřebením do mísovitěho tvaru; rozměry 1. kusu: délka = 23,8 cm; šířka = 16,5-25 cm; tloušťka = 6,7-3,8 cm; rozměry 2. kusu: délka = 13,7 cm; šířka = 9-15,7 cm; tloušťka = 2,5-5,8 cm	Tab. 112:1-2

Objekt/Hrob (H)/Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka max. cm	Délka min. cm	Šířka max. cm	Šířka min. cm	Tloušťka max. cm
164	308070, 308071	stavební článek	zlomek	kámen	29,5		23,8	15	19
164	308072	stavební článek	celý	kámen	25,4		21	18,8	20,3
164	308073	stavební článek	zlomek	kámen	22,5		13,5	3,3	12,6
164	308074	stavební článek	zlomek	kámen	33		22,7	13	14,5

Kostěná a parohová industrie

Objekt/Hrob (H)/Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Úprava povrchu	Délka cm	Šířka cm	Výška/tloušťka cm	Typ/Tvar
140	246768	hřeben	zlomek	kost	řezání, broušení, leštění, hlazení	11,8	2	1	jednostranný třívrstvý hřeben
B66–38	246783	zděř	zlomek	kost	řezání, broušení, leštění, hlazení	2,4	0,7	2,4	
150	247673	střenka	zlomek	kost	leštění, hlazení	3,3	1,85	0,45 – 0,6	destičkovitý, jeden otvor
151	247734	hřeben	zlomek	kost	broušení, leštění, hlazení	1,4	2,4	0,3	oboustranný hřeben
185	253404	brusle	zlomek	kost	žádná	17			
B62–43	255569	opracovaná kost	zlomek	kost	leštění, hlazení	5			
B59–45	267289	parohová schránka	zlomek	paroh	řezání, broušení, vrtání	4,6	2		válcovitý
198	274269	brusle	celý	kost	řezání, broušení	19,1			tupá distální část bez otvoru
204	274749	opracovaná kost	celý	kost	vrtání	2,5	1	0,5–1,1	válcovitý
206	275092	hrací kámen – astragál	celý	kost	řezání, broušení	2,8	1,7	1,5	
207	277752/1	destička	celý	paroh	řezání, broušení, leštění, hlazení, vrtání	6,5	1,6	0,2–0,9	obdélníkový – plochá tenká destička
207	277752/2	zděř	zlomek	paroh	řezání, broušení, leštění, hlazení, dlabání				nejasný – pouze zlomek předmětu
221	278543	zděř	zlomek	paroh	řezání, broušení, leštění	2,15			válcovitý a v jedné polovině více zbrošený – připomínající hruškovitý tvar
229	279017/1	paroh – surovina	celý	srnčí paroh	ořezání				
229	279017/2	paroh – polotovar		jelení paroh	řezání, broušení				

Tloušťka min. cm	Hmotnost g	Průměr vně cm	Průměr vnitřní cm	Popis	Tabulka
13				pravděpodobně stavební článek složený ze dvou kusů kamene (lze spojit dohromady - inv. č. 308070 + 308071), patrné stopy po částečném opracování ze tří stran - záměrně obroušení, stopy po přepálení či vypálení, podélný tvar kuželovitý, tvar v průřezu obdélníkový, další možnost interpretace - závaží, max. délka = výška 29,5 cm	Tab. 101:1
				pravděpodobně stavební článek - jeden kus kamene (pískovec); patrné stopy opracování po celém povrchu - celkem šest stran; ze dvou stran stopy hlazení/broušení; na zbylých čtyřech stranách stopy sekání; celkový tvar pravidelný kvádr; příčný průřez obdélníkový až čtvercový; max. délka strany kvádru = 20,3 cm	Tab. 101:2
				pravděpodobně stavební článek - jeden kus kamene (pískovec); patrné stopy po částečném opracování; celkem pět stran - jedna strana záměrně mírně zaoblená, obroušená; druhá strana stopy hlazení; na zbylých třech stranách patrné stopy sekání; tvar v průřezu trojúhelníkový, max. délka jedné strany = 12,6 cm	Tab. 102:2
				kamenný stavební článek (pískovec) se stopami po opracování; jedna strana se stopami hlazení/broušení; dvě strany se stopami sekání; zbylé strany neopracovány; část kamene odlomena; celkový tvar nepravidelný kvádr; příčný průřez obdélníkový; max. délka jedné strany = 14,5 cm	Tab. 102:1

Poznámka	Tabulka
hřeben s šesti železnými nýty; rytá výzdoba na rukojeti i bocích hřebene v podobě trojúhelníku, šikmých i vertikálních linií a kruhu se středovým bodem; pravděpodobně souvisí s krycí destičkou hřebenu inv. č. P245902 z hrobu H166	Tab. 76:3; Tab. 215:1-2
úzký zlomek zděře zdobené rýhováním	Tab. 57:1; Tab. 207:7
stěnka nebo krycí destička; pravděpodobně se jedná o zmetek; průměr otvoru = 0,45 cm; kruhový otvor umístěn zhruba ve středu zlomku předmětu; na jedné kratší straně artefaktu je obloukovitě vedený výřez; ve vrcholu oblouku je předmět ulomen	Tab. 84:6; Tab. 207:8
malý zlomek středové destičky oboustranného hřebenu; zachován pouze jeden otvor po nýtu; nýt průměr = 0,25 cm; délka zubu = 0,7 cm	Tab. 85:3; Tab. 215:3
	Tab. 120:10
parohová schránka válcovitého tvaru zdobená fasetováním; okolo ústí záměrně vyřezán plastický límec; ústí: průměr vnější = 2 cm; průměr vnitřní = 1,6 cm; poškozená část: průměr vnější = 2,3 cm; průměr vnitřní = 1,5 cm; dva kruhové otvory umístěné pod linií plasticky zvýrazněného ústí přibližně naproti sobě; průměr otvorů = 0,2 cm	Tab. 23:6; Tab. 207:9
	Tab. 137:8
prstní článek s otvorem v diafýze (uprostřed kosti); rozměry otvoru = 0,65 × 0,54 cm	Tab. 145:3; Tab. 207:10
hrací kámen z astragalu; úprava řezáním spodní a boční části kosti; hmotnost = 4 g	Tab. 152:2
tenká parohová obdélníková destička; zřejmě polotovar; přibližně ve středu destičky umístěn kruhový otvor (patrně pro nýt); průměr otvoru = 0,3 cm; krycí destička hřebenu nebo rukojeti	Tab. 158:12; Tab. 207:11
zlomek neurčitého parohového předmětu - zděř nebo schránka; známky silného druhotného přepálení; barva kosti černá; síla stěny = 0,3-0,43 cm; zachován jeden neúplný otvor oválného tvaru	Tab. 158:11; Tab. 207:12
kostěná zděř hruškovitého tvaru bohatě zdobená rytou výzdobou v podobě krátkých horizontálních i vertikálních rýh uspořádaných do různých motivů; průměr vnější = 1,48-1,8 cm; tloušťka stěny = 0,25-1,4 cm	Tab. 169:10; Tab. 207:14
téměř celý paroh; stopy ořezání u kmenu parohu; růžice parohu odříznutá	Tab. 178:1
podélně i příčně řezaná lodyha parohu; příprava na výrobu parohové destičky; perlení ještě neodstraněno	Tab. 178:2

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Úprava povrchu	Délka cm	Šířka cm	Výška/tloušťka cm	Typ/Tvar
229	279017/3	paroh - odpad	zlomek	jelení paroh	řezání, vrypy, záseky				
229	279017/4	paroh - odpad	zlomek	srnčí paroh	řezání				
B56-47	291458	kolečko	celý	paroh	řezání, broušení, leštění, hlazení			0,84	kruhový
238	300412/1-2	brusle	zlomek	kost	řezání	16,3			se špicí bez otvoru
244	300665	jehelniček	zlomek	paroh	soustružení, řezání	2,7	1,3		válcovitý
256	302298	brusle	celý	kost	řezání	22,4			tupá distální část bez otvoru
257	302375	hřeben	zlomek	kost	řezání, broušení, leštění, vrtání	0,9	2,5	0,15	jednostranný třívrstvý hřeben

Proplétáčky, šídla

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Typ	Materiál	Zachovalost	Délka cm	Délka hrotu cm	Průměr vně cm
128	235114	proplétáček	dutý hrot	kost	celý	9,6	3,4	2
B65-33	240137	proplétáček	dutý hrot	kost	celý	8,8	4	1,5
B66-37	244935	proplétáček	jednostranný jednohrotý	kost	celý	11,7	2,4	2,3
171	252632	šídlo/proplétáček	jednostranný jednohrotý	kost	celý	6,9	2,9	2,2
B58-47	266627	šídlo	neurčeno	kost	zlomek	6,5	4,8	
B58-47	266628	proplétáček	dutý hrot	kost	celý	8,4	2,25	1,4
B61-45	271673	šídlo	dutý hrot	kost	zlomek	2,6	3,5	1
178	274215	šídlo	plný hrot	kost	celý	10,6	2,3	0,7
207	277748	jehla	plný hrot	kost	celý	6,4		0,24
207	277749/1	šídlo	jednostranný jednohrotý	kost	zlomek	11,7	3,2	1,2
207	277749/2	proplétáček	dutý hrot	kost	celý	8,3	4,1	1,4
207	277749/3	proplétáček	dutý hrot	kost	zlomek	7,8	5,2	1,4
207	277750	proplétáček	dutý hrot	kost	celý	7,6	3,3	1,6
207	277751/1	proplétáček	dutý hrot	kost	celý	7	3,6	1,3
207	277751/2	proplétáček	dutý hrot	kost	celý	6,1	3,1	1,4
207	277751/3	šídlo	dutý hrot	kost	zlomek	5,6	3,5	1,1
207	277751/4	šídlo	plný hrot	kost	zlomek	10	3,5	1,3
207	277753	šídlo	plný hrot	kost	zlomek	5,4	5,4	1,3
229	279016/1	proplétáček	dutý hrot	kost	celý	12,1	6	1,4
229	279016/2	šídlo/proplétáček	dutý hrot	kost	zlomek	6,6	4,7	1
B58-48	284612	proplétáček	dutý hrot	kost	celý	12,9	6	1,4
B58-49	285530	proplétáček	dutý hrot	kost	zlomek	7,3	4,1	1,6
B57-47	287026	proplétáček	dutý hrot	kost	zlomek	10,2	2,7	1,5
B57-47	287027	proplétáček	dutý hrot	kost	celý	6,7	3,8	1,4
B57-48	288522	proplétáček	dutý hrot	kost	zlomek	5	3,4	1,2
B57-48	288523	šídlo	plný hrot	kost	zlomek	8,1	1	

Poznámka	Tabulka
odpad z výroby neurčitého parohového předmětu	Tab. 178:4
	Tab. 178:3
neurčitý parohový kruhový předmět neznámé funkce; může se jednat o polotovar nebo odpad z výroby; vyřezáno pravděpodobně z losího parohu; jedna strana kolečka opracována; druhá strana kolečka – spongióza	Tab. 8:1; Tab. 207:15
	Tab. 186:10
soustružený jehelníček válcovitého tvaru; bohatě zdoben příčnými plastickými žebry umístěnými po trojicích a oddělenými hladkými plochami	Tab. 190:8; Tab. 207:13
	Tab. 197:2
zlomek středové destičky jednostranného hřebene; zachován jeden otvor po nýtu; nýt průměr = 0,25 cm; tloušťka zubu = 0,19 cm; délka zubu = 1,2 cm	Tab. 197:7; tab. 215:4

Průměr hrotu cm	Hrot	Poznámka	Tabulka
0,6	kuželovitý		Tab. 68:3; Tab. 207:3
1	kuželovitý		Tab. 49:3; Tab. 207:4
1,3	plochý		Tab. 56; Tab. 207:5
0,9	plochý		Tab. 109:1
0,13	plochý/kuželovitý		Tab. 20:1
0,15	plochý/kuželovitý		Tab. 20:2
0,18	plochý		Tab. 28:3
0,09	kuželovitý	šídlo vyrobené z úštěpu kosti	Tab. 117:5
0,18	kuželovitý	kostěná jehla s otvorem (průměr otvoru = 0,3 cm); otvor vydlabán v místě, kde kost přechází do kloubní báze	Tab. 158:5
0,25	plochý/kuželovitý		Tab. 158:9
0,18	plochý		Tab. 158:8
0,35	plochý/kuželovitý		Tab. 158:7
0,26	plochý se zubem		Tab. 158:3
0,27	plochý se zubem		Tab. 158:14
0,18	plochý se zubem		Tab. 158:13
0,2	kuželovitý		Tab. 158:16
0,13	kuželovitý		Tab. 158:15
0,2	kuželovitý	kost je druhotně přepálená do černa	Tab. 158:4
0,15	plochý/kuželovitý		Tab. 178:5
0,13	plochý		Tab. 178:6
0,23	plochý/kuželovitý		Tab. 20:10
0,23	kuželovitý		Tab. 21:15
0,26	plochý/kuželovitý		Tab. 14:4
0,24	kuželovitý		Tab. 14:5
0,21	plochý/kuželovitý		Tab. 15:17
0,23	kuželovitý	opracovaná kloubní báze	Tab. 15:16

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Typ	Materiál	Zachovalost	Délka cm	Délka hrotu cm	Průměr vně cm
B56-48	292704	proplétáček	dutý hrot	kost	zlomek	9,1	3,5	1,1
B56-48	292705	proplétáček	dutý hrot	kost	zlomek	6	4	2
B55-46	294917	hrot	plný hrot	paroh	zlomek	8,9	1,9	2
B55-47	295407	šídlo	plný hrot	paroh	zlomek	6,1	2,2	0,9
205	297945	proplétáček	dutý hrot	kost	celý	9,7	3,7	1,46
205	297946	proplétáček	dutý hrot	kost	celý	10,7	4,8	1,4
227	298697	proplétáček	dutý hrot	kost	celý	6,7	2	1
231	299010	proplétáček	plný hrot	kost	zlomek	5,7	4,2	1,27
240	300548	hrot	dutý hrot	kost	zlomek	4,8	4,8	
H215	301065	hrot	plný hrot	kost	zlomek	2,6	2,6	
205	301131	proplétáček	dutý hrot	kost	zlomek	7,8	3,7	1,4
253	301451	šídlo	dutý hrot	kost	zlomek	12,2	7,2	1
253	301452	šídlo	dutý hrot	kost	zlomek	9,8	4,9	1,4
254	301495	proplétáček	dutý hrot	kost	celý	8,3	4,8	1,7
255	302184	proplétáček	dutý hrot	kost	celý	7,4	4,2	1,5
255	302185	šídlo	neurčeno	kost	zlomek	4,6	4,6	1,3
255	302186	šídlo	plný hrot	kost	celý	11,3	7,6	1
B69-32	305849	proplétáček	dutý hrot	kost	zlomek	9	5,1	1,4

Kroužky

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Počet	Zachovalost	Materiál	Průměr cm	Tloušťka drátu cm	Šířka drátu cm
130	235265/1	kroužek	1	zlomek	železo	1	0,2	0,2
130	235265/2	kroužek	1	celý	železo	1,1	0,2	0,2
130	235265/3	kroužek	1	celý	železo	1,2	0,2	0,2
B63-35	236506/1	kroužek	1	celý	železo	1	0,2	0,2
B63-35	236506/2	kroužek	1	celý	železo	1,1	0,2	0,2
B64-37	238394	kroužek	1	celý	železo	1,1	0,2	0,2
B66-32	244714	kroužek	1	celý	železo	4,4	0,2	0,5
150	247678	kroužek	1	celý	železo	0,98	0,2	0,2
156	247973	kroužek	1	celý	železo	2,5	0,25	0,5
B67-35	249240/1	kroužek	1	celý	železo	1	0,2	0,2
B67-35	249240/2	kroužek	1	zlomek	železo	1,2	0,2	0,2
B67-35	249240/3	kroužek	1	zlomek	železo	1,25	0,2	0,2
B67-35	249240/4	kroužek	1	celý	železo	0,85	0,15	0,2
B67-35	249240/5	kroužek	1	celý	železo	1,1	0,15	0,2
B67-35	249240/6	kroužek	2	celý	železo	0,9	0,15	0,2
B65-41	259525	kroužek	1	celý	železo	4,2	0,4	0,6
B67-40	260570	kroužek	1	celý	bronz	1	0,15	0,15
B57-49	289643	kroužek	1	zlomek	železo	2,1	0,3	0,4

Průměr hrotu cm	Hrot	Poznámka	Tabulka
0,29	ploché se zubem		Tab. 9:15
0,33	ploché se zubem		Tab. 9:16
		zlomek zahroceného předmětu z výsady jeleního parohu; hrot poškozen; na proximálním konci předmětu jsou vyvrtány dva otvory naproti sobě, průměr otvoru = 0,6 cm	Tab. 2:14; Tab. 207:6
0,24	kuželovitý		Tab. 5:2
0,13	ploché/kuželovitý	kontext 1107	Tab. 148:10
0,23	ploché/kuželovitý	opracovaná kloubní báze	Tab. 148:11
0,27	kuželovitý		Tab. 174:8
0,16	ploché/kuželovitý		Tab. 179:13
0,29	kuželovitý		Tab. 188:17
0,1	ploché/kuželovitý	kost přepálena do černa	
0,26	kuželovitý		Tab. 148:12
0,1	ploché		Tab. 193:3
0,17	ploché		Tab. 193:4
0,2	ploché/kuželovitý		
0,3	ploché/kuželovitý		Tab. 196:6
0,1	ploché/kuželovitý		
0,3	kuželovitý		Tab. 196:7
0,2	ploché/kuželovitý		Tab. 61:11

Poznámka	Tabulka
	Tab. 70:5; Tab. 222:17-19
	Tab. 70:5; Tab. 222:17-19
	Tab. 70:5; Tab. 222:17-19
	Tab. 222:10
	Tab. 222:11
	Tab. 45:2; Tab. 222:15
	Tab. 54:9; Tab. 222:20
vnitřní průměr = 0,6 cm	Tab. 84:11; Tab. 222:16
vnitřní průměr = 2,3 cm; kroužek svinutý z tenkého železného pásku; možná objímka	Tab. 222:22
vnitřní průměr = 0,55 cm	Tab. 59:5; Tab. 222:12-14
vnitřní průměr = 1,6 cm; celý kroužek ve fragmentárním stavu	Tab. 59:5; Tab. 222:12-14
vnitřní průměr = 0,7 cm; celý kroužek ve fragmentárním stavu	Tab. 59:5; tab. 222:12-14
vnitřní průměr = 0,5 cm	
vnitřní průměr = 0,7 cm	
fragment kroužkové košile; dva spojené kroužky dohromady; průměr vnitřní = 0,6 cm	
tvár kroužku v průřezu je hraněný	Tab. 53:12
kroužek pravděpodobně z košile; průřez drátu je kruhový; na jednom místě přestřihnuty	Tab. 61:3
drát hraněného průřezu	Tab. 17:15

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Počet	Zachovalost	Materiál	Průměr cm	Tloušťka drátu cm	Šířka drátu cm
B56-48	292715	kroužek	1	celý	bronz	2,3	0,15	0,2
B54-46	296355	kroužek	1	celý	železo	1,9	0,3	0,25
B54-46	296356	kroužek	1	celý	železo	4	0,5	0,5
B54-46	296357	kroužek	1	celý	železo	1	0,2	0,2
B54-47	296784	kroužek	1	celý	železo	2	0,5	0,5
205	297958	kroužek	1	zlomek	železo	3,6	0,2	1
228	298857	kroužek	1	celý	železo	1	0,2	0,2
238	300428	kroužky	6	zlomek	železo	1,6	0,3	0,25
238	300430	kroužky	4	zlomek	železo	1,5	0,2	0,25

Náušnice

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka max. cm	Šířka max. cm	Průměr oblouku	Délka závěsku	Průměr drátu
134	243290	náušnice	zlomek	bronz			1,4		0,2
191	253925/1	náušnice	celý	bronz	2,4	1,5	1,8	0,5	0,15
191	253925/2	náušnice	celý	bronz	2,5	1,6	1,8	1	0,1
B58-49	285558	náušnice	celý	bronz	1,65	1,8	1,6		0,15
B56-47	291498	náušnice	zlomek	bronz	2,5	2	1,5		0,1-0,2
205	297951	náušnice	zlomek	bronz	2	1,5	1,35		0,1
205	297952	náušnice	zlomek	bronz	1,9	1,1	1		0,15
205	297953	náušnice	zlomek	bronz					0,2

Nože

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka cm	Čepel délka cm	Čepel šířka cm	Čepel tloušťka cm	Trn délka cm	Hřbet k hrotu	Hřbet k trnu	Ostří
B63-35	236498	nůž	celý	železo	11	9,2	1,5	0,4	2,8	rovný	odsazený	esovitě prohnuté
B63-35	236504	nůž	zlomek	železo			1,1	0,4		rovný		rovné
B63-35	236505	nůž	zlomek	železo			1,4	0,2		rovný		rovné
B64-36	238061	nůž	zlomek	železo			1,1	0,3				esovitě prohnuté
B64-36	238064/5	nůž	zlomek	železo			1,2	0,3			plynulý	

Poznámka	Tabulka
celý zachovalý bronzový kroužek; průřez půlkulatý; interpretace nejasná	Tab. 10:3; Tab. 216:6
	Tab. 1:5;
větší železný kroužek neurčitého použití; možná z udidla?	Tab. 1:6;
	Tab. 1:7;
	Tab. 1:15;
kroužek z roztepaného železného plechu; okraje zkorodované a odlomené	Tab. 149:5
zachován pouze jeden železný kroužek zřejmě z košile	Tab. 175:11
fragment kroužkové košile; pět spojených železných kroužků; šestý kroužek deformovaný - na jednom kroužku zachován háček	Tab. 187:4
tři spojené železné kroužky z kroužkové košile; čtvrtý kroužek rozlomen na dva kusy	Tab. 187:5

Typ náušnice (podle Dostál 1966)	Popis	Tabulka
Dostál 7:3	jednoduchá kroužkovitá náušnice s uzlíčky	Tab. 72:1; Tab. 209:15
Dostál 7:19	bronzová náušnice s uzlíky a jednostranným trubičkovitým závěskem; celá fragmentární - rozlomena na dvě poloviny; hladký oblouk je členěn dvěma uzlíčky; tvar průřezu drátku kulatý; na spodním oblouku jednoduchý jednostranný trubičkovitý závěsek - částečně odlomen; nalezeno ve společném kontextu ve smotku šperků složeného ze dvou náušnic a dvou prstenů (inv. č. 253925/1-2, 253926/1-2)	Tab. 124:12
Dostál 7:19	jednoduchá bronzová náušnice s uzlíky a jednostranným trubičkovitým závěskem ze svinutého plechu; celá fragmentární - náušnice zlomena v místě závěsku; závěsek odlomen; hladký oblouk je členěn dvěma uzlíčky; tvar průřezu drátku kulatý; na spodním oblouku jednostranný trubičkovitý závěsek; vlivem koroze závěsek přilepen mezi dvěma bronzovými plíšky, které pocházejí z prstenů; nalezeno ve společném kontextu ve smotku šperků složeného ze dvou náušnic a dvou prstenů (inv. č. 253925/1-2, 253926/1-2)	Tab. 124:13
	jednoduchá kroužková náušnice s uzlíky a bez závěsku	Tab. 21:16; Tab. 209:16
	kroužková náušnice s uzlíky; spodní oblouk zesílený tordovanými dráty; uzlíky odděleny od horního oblouku také tordovanými dráty; závěsek odlomen	Tab. 8:5; Tab. 209:20
	bronzová náušnice se zesíleným spodním obloukem odděleným od horního oblouku uzlíky; závěsek odlomen; poškozená; silně zkorodovaná; nelze určit typ a blíže popsat výzdobu	Tab. 149:6; Tab. 209:17
	jednoduchá kroužková náušnice bez uzlíků; pouze jednoduchý kroužek z bronzového drátu	Tab. 149:8; Tab. 209:18
	jednoduchá kroužková náušnice původně pravděpodobně s uzlíky; rozlomená na dva kusy, zachován jeden uzlík na oblouku	Tab. 149:7; Tab. 209:19

Ostří k tnu	Krevní rýha	Poznámka	Tabulka
zkosené	ne		Tab. 36:6; Tab. 225:1
	ne		Tab. 36:7; Tab. 225:2
	ne		Tab. 36:5; Tab. 225:3
	ne		Tab. 44:6; Tab. 225:4
odsazené	ne		

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka cm	Čepel délka cm	Čepel šířka cm	Čepel tloušťka cm	Trn délka cm	Hřbet k hrotu	Hřbet k trnu	Ostří
B64-36	238064/6	nůž	zlomek	železo								
B63-32	238815/1	nůž	zlomek	železo	5,6		1,5	0,4			zkosený	
B65-33	240133	nůž	zlomek	železo	10,6	9,5	1,5	0,3		zkosený	zkosený	rovné
B65-35	240517	nůž	zlomek	železo				0,2			plynulý	
B65-36	240719	nůž	zlomek	železo			1,8	0,4	5,5		zkosený	
B66-36	242128	nůž	zlomek	železo	12,8	11,9	1,8	0,4		obloukovitě prohnutý	odsazený	rovné
B64-34	242499	nůž	zlomek	železo	7,6		1,6	0,4			zkosený	esovitě prohnuté
134	243291	nůž	celý	železo	12,2	8,5	1,35	0,28	3	rovný	zkosený	rovné
B64-34	243843	nůž	zlomek	železo			1	0,3				rovné
B66-38	246782	nůž	zlomek	železo	8,1		1,1	0,3			zkosený	
147	247292	nůž	zlomek	železo	5,6		1	0,3		rovný	plynulý	neurčeno
150	247676	nůž	zlomek	železo	11,3		1,8	0,4			zkosený	rovné
B67-33	248736	nůž	zlomek	železo	5,2		1,2	0,3				
B67-33	248737	nůž	zlomek	železo	5,1		1,2	0,5		obloukovitě zahnutý		
B67-33	248741	nůž	zlomek	železo	8,35	7,7	1	0,25		rovný	odsazený	rovné
B67-33	248743	nůž	zlomek	železo	4,3		1,65	0,2				
B67-33	248745	nůž	zlomek	železo	4,7		1,7	0,15				
B67-33	248746	nůž	zlomek	železo	2,7		1,1	0,3				
B67-34	249021	nůž	celý	železo	12,85	4,65	,8	0,2	8,2	zkosený	plynulý	rovné
B67-34	249022	nůž	zlomek	železo	4,4		1,3	0,3				rovné
B67-35	249238	nůž	zlomek	železo	6	4,8	1,1	0,3		rovný	odsazený	
B67-36	249239	nůž	celý	železo	10,45	6,4	1,6	0,35	4	obloukovitě zahnutý	zkosený	esovitě prohnuté
B67-37	249947	nůž	zlomek	železo	8,2		1,2	0,3		rovný		rovné
B67-39	250618	nůž	zlomek	železo	4,5		1,3	0,3	2,3		zkosený	
B65-38	251158	nůž	zlomek	železo	3,3		1,2	0,2				
B64-38	251336/2	nůž	zlomek	železo	6,35			0,25	3,7		odsazený	
B64-38	251337	nůž	zlomek	železo	5,8		1,8	0,3				
164	252150	nůž	zlomek	železo			1,7	0,3			plynulý	rovné
170	252461/1	nůž	zlomek	železo	10,6	10	1,3	0,4		rovný	plynulý	rovné
170	252461/2	nůž	zlomek	železo	10,1	7	1,3	0,3		nahoru zvednutý	odsazený	rovné
170	252461/3	nůž	zlomek	železo	10,2		1,4	0,4				
170	252465	nůž	zlomek	železo	11,5	8,2	1,4	0,2	3	rovný	zkosený	esovitě prohnuté
170	252466/7	nůž	zlomek	železo					4,3			
171	252634	nůž	zlomek	železo	10,7	8,5	1,3	0,3	2,2	rovný	zkosený	rovné
171	252635	nůž	zlomek	železo	8		1,5	0,2			zkosený	rovné
171	252637	nůž	zlomek	železo	4,3		1,6	0,3				
177	252791	nůž	celý	železo	6,5	4,1	0,9	0,2	2,4	zkosený	odsazený	rovné
177	252792	nůž	celý	železo	10,8	8,2	1,3	0,3	2,6	rovný	odsazený	rovné
178	253289	nůž	celý	železo	8,3	5,8	0,7	0,2	2,2	rovný	zkosený	rovné
178	253292	nůž	zlomek	železo			1,2	0,3		rovný		rovné
187	253624/1	nůž	celý frag- mentární	železo	13,8	10	1,3	0,3	3,8	rovný	plynulý	
194	254452	nůž	celý	železo	13,2	9,8	1,1	0,4	3,4	rovný	odsazený	rovné

Ostří k tnu	Krevní rýha	Poznámka	Tabulka
	ne		
	ne		Tab. 225:5
zkosené	ano		Tab. 49:4; Tab. 225:6
zkosené	ne		Tab. 51:3; Tab. 225:7
plynulé	ne		Tab. 52:1; Tab. 225:8
	ne		Tab. 56; Tab. 226:1
odsazené	ne	fakt F40	
zkosené	ne		Tab. 72:5; Tab. 226:3
	ne		Tab. 43:2; Tab. 226:5
	ne		Tab. 57:3; Tab. 226:4
zkosené	ne		Tab. 225:10
zkosené	ne		Tab. 84:9; Tab. 226:7
	ne		Tab. 225:9
	ne		Tab. 226:8
odsazené	ne		Tab. 58:14; Tab. 226:9
	ne		Tab. 58:13; Tab. 226:6
	ne		Tab. 226:11
	ne		Tab. 226:2
plynulé	ne	speciální typ nože, tzv. skalpel s celokovovou rukojetí spojenou s čepelí; délka rukojeti = 8,2 cm; průřez rukojeti kruhový hraněný; tloušťka rukojeti = 0,4 cm; hmotnost = 11 g; čepel skalpelu mírně ohnutá	Tab. 59:1; Tab. 227:3
	ne		Tab. 227:1
zkosené	ne		Tab. 59:7; Tab. 227:5
zkosené	ne		Tab. 59:12; Tab. 227:2
	ne		Tab. 60:1; Tab. 227:4
zkosené	ne		Tab. 60:11; Tab. 227:7
	ne		Tab. 227:6
zkosené	ne		Tab. 45:7; Tab. 227:8
	ne		Tab. 45:8; Tab. 227:9
odsazené	ne		Tab. 97:5
zkosené	ne		Tab. 107:7
plynulé	ne		Tab. 107:8
	ne		Tab. 107:10
zkosené	ne		Tab. 107:11
	ne		Tab. 107:9
zkosené	ano		Tab. 109:2
plynulé	ne		Tab. 109:3
	ne		Tab. 109:4
odsazené	ne		Tab. 113:5
odsazené	ne		Tab. 113:4
zkosené	ne		Tab. 118:5
	ne		Tab. 118:7
	ne		Tab. 121:10
plynulé	ne		Tab. 132:15; Tab. 227:11

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka cm	Čepel délka cm	Čepel šířka cm	Čepel tloušťka cm	Trn délka cm	Hřbet k hrotu	Hřbet k trnu	Ostří
B62-40	254913	nůž	celý	železo	12,2	7,8	1,1	0,3	4,4	rovný	odsazený	rovné
B62-43	255566	nůž	celý	železo	10,1	6,6	1	0,3	3,5	rovný	zkosený	esovitě prohnuté
B62-44	256067	nůž	celý	železo	17,5	9	1,5	0,4	8,5	rovný	rovný	rovné
B62-44	256068	nůž	zlomek	železo	11	7,5	1	0,15	3,4	rovný	rovný	rovné
B62-44	256077	nůž	celý	železo	10,4	6,7	1	0,2	3,4	rovný	zkosený	rovné
B63-40	256670	nůž	zlomek	železo			1,4	0,3		rovný		rovné
B63-40	256673	nůž	zlomek	železo			1,3	0,2	5		zkosený	rovné
B63-43	257304	nůž	zlomek	železo		7,9	1,5	0,3		rovný		nepravidelné
B63-44	257735/4	nůž	zlomek	železo					6,9			
B63-44	257735/5	nůž	celý	železo	18,5	12,7	1,5	0,4	5,5	zkosený	odsazený	rovné
B64-39	257851	nůž	zlomek	železo			1,3	0,3	1,3		zkosený	rovné
B64-40	258078	nůž	celý	železo	14,8	10,1	1,3	0,3	4,9	rovný	odsazený	rovné
B64-40	258079	nůž	celý	železo	14,5	11,1	1,2	0,3	2,4	rovný	zkosený	rovné
B64-40	258080	nůž	zlomek	železo			1,5	0,3	5,2		zkosený	rovné
B64-41	258265	nůž	celý	železo	12,8	9,4	1,5	0,2	3,6	zkosený	odsazený	esovitě prohnuté
B64-41	258266	nůž	celý	železo	12,3	11,5	2,2	0,4	0,6		zkosený	rovné
B64-42	258494	nůž	zlomek	železo			1,5	0,2		zkosený		rovné
B64-44	259174	nůž	celý	železo	12,7	6,9	1	0,3		obloukovitě zahnutý	plynulý	rovné
B64-44	259175	nůž	celý	železo	17	12,8	1,8	0,3	4,2	zkosený	odsazený	esovitě prohnuté
B64-44	259182	nůž	zlomek	železo			1,35	0,3		zkosený		rovné
B64-44	259183	nůž	zlomek	železo			1,2	0,15	3,4		odsazený	rovné
B65-39	259259	nůž	celý	železo	10,2	7,5	1,2	0,25	2,7	obloukovitě zahnutý	zkosený	rovné
B65-40	259356	nůž	celý	železo	11,3	8,5	1,1	0,2	2,6	rovný	zkosený	rovné
B66-41	259985	nůž	celý	železo	9,3	7,9	1,3	0,25	1,4	rovný	zkosený	rovné
B67-40	260573	nůž	celý	železo	9,2	7,1	1,2	0,3	2	rovný	odsazený	rovné
B64-39	262887	nůž	zlomek	železo		7,3	1,7	0,25		zkosený		rovné
B58-45	265084	nůž	zlomek	železo			1,6	0,3		zkosený		
B58-45	265086	nůž	celý	železo	5	4	1	0,35		rovný	plynulý	rovné
B58-45	265088	nůž	zlomek	železo			1	0,3	8,5		plynulý	rovné
B58-46	265823	nůž	zlomek	železo			1,2	0,3		rovný		rovné
B58-46	265824	nůž	celý	železo	18,5	12	2	0,4	6,4	zkosený	zkosený	esovitě prohnuté
B58-47	266632	nůž	celý	železo	12,7	8,7	1,6	0,3	4	zkosený	odsazený	rovné
B59-45	267299	nůž	zlomek	železo		9	1,4	0,3		rovný	zkosený	rovné
B59-45	267302	nůž	zlomek	železo			1,3	0,1	2,3		odsazený	
B59-47	268347	nůž	zlomek	železo			1,2	0,3		rovný	zkosený	rovné
B60-44	268606	nůž	zlomek	železo			1,7	0,3		zkosený		rovné
B60-45	269126	nůž	celý	železo	14,2	11	1,5	0,3	3,2	rovný	zkosený	rovné
B60-45	269127	nůž	zlomek	železo			1,7	0,4	4,5		odsazený	rovné
B60-45	269130	nůž	celý	železo	12	9	1,1	0,3	3	rovný	zkosený	rovné
B60-46	269995	nůž	celý	železo	13,2	8,6	1,3	0,3	4,8	oblouko-vitě zahnutý	zkosený	esovitě prohnuté
B60-47	270483	nůž	zlomek	železo		7,2	1,6	0,3		rovný	odsazený	rovné
B60-47	270489	nůž	zlomek	železo			1,6	0,3			zkosený	rovné

Ostří k tnu	Krevní rýha	Poznámka	Tabulka
odsazené	ne		Tab. 30:7
zkosené	ne		Tab. 31:5
odsazené	ne	nůž s netradičním tvarem hřbetu – stupňovitý; celkem tři stupně; trn rukojeti zachován v celé délce i s nýty (čtyři nýty)	Tab. 32:1; Tab. 228:1
odsazené	ne	zachován jeden nýt v rukojeti	Tab. 32:2
zkosené	ne		Tab. 32:3
	ne		Tab. 39:6
	ne		Tab. 39:7
	ne		Tab. 41:1
	ne		Tab. 41:9
zkosené	ano	krevní rýha dvojitá	Tab. 41:10
zkosené	ne		Tab. 46:2
zkosené	ne		Tab. 46:6
zkosené	ne		Tab. 46:7
zkosené	ano		Tab. 46:8
zkosené	ne		Tab. 47:3
zkosené	ne		Tab. 47:5
	ne		Tab. 47:7
plynulé	ne	nůž nemá trn; čepel plynule navazuje na kování rukojeti; na rukojeti zachován jeden nýt a jeden otvor; zbytek ozdobného plechu	Tab. 48:12; Tab. 228:2
zkosené	ne	místo krevní rýhy náznak žlábků	Tab. 48:13
	ne		Tab. 48:10
zkosené	ne		Tab. 48:11
zkosené	ne		Tab. 53:3
zkosené	ne		Tab. 53:5
zkosené	ne		Tab. 58:3
zkosené	ne		Tab. 61:4
	ne		Tab. 46:4
	ne		
zkosené	ne	možná i zlomek nůžek	
plynulé	ne	zlomek nože s lichoběžníkovitou rukojetí místo trnu; v rukojeti čtyři otvory pro nýty; v jednom otvoru trubička nýtu; rukojeť od ostří oddělena plastickým výčnělkem; konec rukojeti ozdoben bimetalickým kováním ve tvaru srdce; nůž zřejmě recentní	Tab. 19:1
	ne		Tab. 19:9
zkosené	ne		Tab. 19:10
odsazené	ne		Tab. 20:4
zkosené	ne		Tab. 23:7
zkosené	ne		
	ne		Tab. 24:8
	ne		Tab. 25:2
	ne		Tab. 25:10
zkosené	ne		Tab. 25:11
zkosené	ne		Tab. 25:12
zkosené	ne		Tab. 26:5
plynulé	ne		Tab. 27:2
zkosené	ne		Tab. 27:3

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka cm	Čepel délka cm	Čepel šířka cm	Čepel tloušťka cm	Trn délka cm	Hřbet k hrotu	Hřbet k trnu	Ostří
B60-47	270494	nůž	zlomek	železo			2,2	0,3				rovné
B60-47	270496	nůž	zlomek	železo		10,2	1,6	0,4		nahoru zvednutý	zkosený	rovné
B61-44	271032	nůž	celý	železo	8,7	6	1,1	0,25	2,2	rovný	odsazený	rovné
B61-44	271034	nůž	celý	železo	12,8	8,4	1,6	0,4	4,5	rovný	odsazený	esovitě prohnuté
B61-45	271660	nůž	celý	železo	12,5	9,5	1,4	0,4	2,5	rovný	zkosený	rovné
B61-45	271667	nůž	celý	železo	13,6	9,3	1,3	0,4	4	rovný	zkosený	rovné
B61-45	271668	nůž	zlomek	železo			1,7	0,3			odsazený	rovné
B61-46	272060	nůž	zlomek	železo			1,4	0,3			zkosený	esovitě prohnuté
B61-46	272063	nůž	zlomek	železo			1,6	0,4	4,5		zkosený	rovné
B62-45	273015	nůž	zlomek	železo	8,9	6,5	1,4	0,3	1,6	zkosený	zkosený	rovné
B62-45	273021	nůž	zlomek	železo					4,7		zkosený	
B62-45	273023	nůž	zlomek	železo		10,1	1,4	0,3		rovný	odsazený	rovné
B62-45	273024	nůž	zlomek	železo			1,3	0,4		rovný		rovné
B62-47	273433	nůž	zlomek	železo			1,7	0,5	4,2		zkosený	rovné
178	274223	nůž	zlomek	železo		10	1,4	0,3		rovný		rovné
200	274321	nůž	zlomek	železo		6,7	1	0,2		rovný	zkosený	rovné
205	274924	nůž	zlomek	železo		9	1,3	0,2		rovný		rovné
206	275094	nůž	celý	železo	15	11,5	2,7	0,4	3,5	zkosený	odsazený	rovné
206	275098	nůž	celý	železo	10,4	7,7	1,4	0,3	2,7	zkosený	odsazený	rovné
206	275099	nůž	zlomek	železo				0,3			zkosený	
206	275100	nůž	zlomek	železo			1,2	0,2	2,8		zkosený	rovné
207	277778	nůž	zlomek	železo			2	0,2				
207	277779	nůž	celý	železo	10,6	7,1	1	0,3	3,5	zkosený	zkosený	rovné
207	277793	nůž	celý	železo	14	10,8	1,7	0,3	3,2	zkosený	zkosený	rovné
207	277812	nůž	zlomek	železo		8,5	1,2	0,4		rovný	zkosený	rovné
207	277821	nůž	celý	železo	12,1	8,6	1,3	0,3	3,5	rovný	zkosený	
212	277951	nůž	zlomek	železo			1,7	0,4		zkosený		rovné
212	277953	nůž	celý	železo	15	11,5	1,4	0,4	3,5	rovný	odsazený	rovné
212	277955	nůž	celý	železo	11,2	8,4	1,5	0,3	2,8	rovný	zkosený	rovné
217	278172	nůž	zlomek	železo			1,2	0,3		rovný		rovné
218	278320	nůž	zlomek	železo			2,3	0,5		rovný		rovné
221	278562	nůž	zlomek	železo			1,5	0,2		rovný		rovné
229	279026	nůž	celý frag- mentární	železo	13,8	10	1,1	0,2	3,8	rovný	zkosený	rovné
H 208	279072	nůž	zlomek	železo		8,8	1,4	0,3		rovný		
B58-48	284620	nůž	celý	železo	12,1	9,2	0,5	0,3	2,9	rovný	zkosený	esovitě prohnuté
B58-49	285537	nůž	celý	železo	10,2	7,6	1,9	0,4	2,6	rovný	odsazený	rovné
B58-49	285538	nůž	zlomek	železo		9,8	1,1	0,3		rovný	zkosený	rovné
B58-49	285540	nůž	zlomek	železo					5			
B57-47	287033	nůž	zlomek	železo			0,9	0,2		rovný	zkosený	rovné
B57-47	287035	nůž	zlomek	železo			1,4	0,3		rovný		rovné
B57-48	288536	nůž	celý	železo	9,8	8,3	1,2	0,4	1,3	rovný	zkosený	rovné
B57-48	288538	nůž	zlomek	železo			1,3	0,4	3,4		zkosený	
B57-48	288553	nůž	zlomek	železo			1,8	0,5			odsazený	rovné
B57-49	289637	nůž	zlomek	železo			1,4	0,3			rovný	rovné
B57-49	289638	nůž	celý	železo	12	10,7	1,7	0,3	1,3	rovný	zkosený	rovné

Ostří k tnu	Krevní rýha	Poznámka	Tabulka
	ne		Tab. 27:4
zkosené	ne		Tab. 27:5
odsazené	ne		Tab. 27:9
odsazené	ne		Tab. 27:11
zkosené	ano	žlábek krevní rýhy zdoben tauzií	Tab. 28:1; Tab. 228:3
zkosené	ne		Tab. 28:2
odsazené	ne		Tab. 28:4
zkosené	ne		Tab. 29:1
plynulé	ne		Tab. 29:2
zkosené	ne		Tab. 33:7
zkosené	ne		Tab. 33:8
	ne		Tab. 33:9
odsazené	ano		Tab. 34:4
odsazené	ne		Tab. 118:6
zkosené	ne		Tab. 138:4
	ano		Tab. 150:1
zkosené	ne		Tab. 152:3
zkosené	ano	možná nejde o krevní rýhu, ale přípravu pro plátování barevným kovem	Tab. 152:4
	ne		
zkosené	ne		Tab. 152:5
	ne		
odsazené	ne		Tab. 158:19
zkosené	ano		Tab. 158:22
zkosené	ne		Tab. 158:21
zkosené	ne		Tab. 158:20
	ano		Tab. 163:5
zkosené	ne		Tab. 163:4
zkosené	ne		Tab. 163:6
	ne		
	ne		Tab. 167:3
	ne		
zkosené	ne		Tab. 177:7
	ne		Tab. 201:3
plynulé	ne		Tab. 21:3
zkosené	ne		Tab. 22:1
	ne		Tab. 22:2
	ne		
	ne		Tab. 14:11
	ne		Tab. 14:12
zkosené	ne		Tab. 16:9
zkosené	ne		Tab. 16:11
zkosené	ano		Tab. 16:10
zkosené	ne		Tab. 18:2
odsazené	ne		Tab. 18:3

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka cm	Čepel délka cm	Čepel šířka cm	Čepel tloušťka cm	Trn délka cm	Hřbet k hrotu	Hřbet k trnu	Ostří
B57-49	289655/2	nůž	zlomek	železo					5			
B57-49	289675	nůž	zlomek	železo								
B56-46	290732	nůž	zlomek	železo		11,2	1,5	0,4		rovný	zkosený	rovné
B56-46	290733	nůž	celý	železo	14	9,8	1,8	0,3	4,2	zkosený	odsazený	rovné
B56-46	290735	nůž	celý	železo	10,4	8,4	1,5	0,3	2	zkosený	zkosený	rovné
B56-46	290736	nůž	celý	železo	14	8,8	1,5	0,4	5,2	rovný	odsazený	rovné
B56-46	290756	nůž	zlomek	železo			1,4	0,4				
B56-47	291469	nůž	celý	železo	11,3	8,3	1,2	0,5	3	rovný	zkosený	rovné
B56-47	291470	nůž	zlomek	železo			0,8	0,2	2,5		zkosený	rovné
B56-47	291493	nůž	zlomek	železo					3,5			
B56-48	292714	nůž	celý	železo	12,5	8,2	1,3	0,4	4,3	rovný	zkosený	rovné
B56-48	292748	nůž	zlomek	železo			1,6	0,3		rovný		rovné
B56-49	294144	nůž	zlomek	železo		8,4	1,5	0,3	4	rovný	odsazený	esovitě prohnuté
B56-49	294145	nůž	celý	železo	12,8	9,3	1,5	0,3	3,2	rovný	zkosený	rovné
B56-49	294158	nůž	zlomek	železo				0,3		rovný		
B55-46	294926	nůž	zlomek	železo	10,4	6,4	1,7	0,24	3,6	obloukovitě zahnutý	zkosený	
B55-46	294929	nůž	zlomek	železo					5,4		zkosený	
B55-46	294941	nůž	zlomek	železo		5,6	1,1	0,38	2,26		zkosený	rovné
B55-46	294942	nůž	zlomek	železo			1,1	0,3	3	rovný	zkosený	rovné
205	297956	nůž	zlomek	železo	8,9	7,3	1,1	0,2	1,6	rovný	odsazený	rovné
226	298513	nůž	celý	železo	13,3	9,4	1,8	0,3	3,7	zkosený	zkosený	rovné
226	298514	nůž	zlomek	železo			1,2	0,1		rovný		rovné
226	298515	nůž	zlomek	železo			1,2	0,3		zkosený		rovné
232	299755	nůž	zlomek	železo				0,4				
232	299764/2	nůž	zlomek	železo							plynulý	
238	300426	nůž	celý	železo	12,5	9	1,5	0,3	3,5	nahoru zvednutý	zkosený	
238	300432	nůž	zlomek	železo	5,3	4,3	0,9	0,4		rovný	odsazený	rovné
238	300437	nůž	zlomek	železo			0,9	0,3	3		zkosený	
H 210	300835	nůž	zlomek	železo			1,2	0,4		zkosený		rovné
B71-32	303479	nůž	zlomek	železo			1,8	0,4			odsazený	
B70-32	304751	nůž	zlomek	železo	9,3	7,5	1,4	0,2		rovný	odsazený	rovné
B69-33	306139	nůž	zlomek	železo			1,1	0,2				

Ostruhy

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka max. cm	Šířka max. cm	Tloušťka max. cm	Délka ramen cm	Délka bodce cm	Tvar bodce
B63-34	235945	ostruha	zlomek	železo	7,5	2				
194	254470	ostruha	celý	železo	12	7,3	0,5	10	1,9	válcovitě zahrocený
194	254471	ostruha	celý	železo	11,8	6,8	0,4	9,8	2,3	válcovitě zahrocený

Ostří k trnu	Krevní rýha	Poznámka	Tabulka
zkosené	ne		
	ne		
	ne		Tab. 6:11
zkosené	ano		Tab. 6:12
zkosené	ne		Tab. 6:13
plynulé	ne		Tab. 6:14
	ne		Tab. 6:15
plynulé	ne		Tab. 8:9
zkosené	ne		Tab. 8:10
	ne		Tab. 8:11
zkosené	ne		Tab. 10:8
	ne		Tab. 10:9
zkosené	ne		Tab. 12:19
zkosené	ne		Tab. 12:20
	ne		Tab. 12:21
zkosené	ne		
zkosené	ne		Tab. 3:1
	ne		Tab. 3:2
zkosené	ne		Tab. 3:3
odsazené	ne		Tab. 150:2
zkosené	ano		Tab. 173:4
	ne		Tab. 173:5
	ne		Tab. 173:7
	ne		Tab. 181:7
zkosené	ne		Tab. 181:8
zkosené	ne		Tab. 187:9
zkosené	ne	velmi malý nůž; zachován téměř celý - odlomena pouze část trnu a špička čepele	Tab. 187:8
zkosené	ne		Tab. 187:7
	ne		Tab. 202:1
zkosené	ne		Tab. 63:8
zkosené	ne		Tab. 62:9
	ne		Tab. 62:5

Poznámka	Tabulka
ostruha typ IA (Hrubý 1955) se čtvercovou ploténkou; strana ploténky = 2,1 cm	Tab. 35:8; Tab. 220:5
ostruha typ IA (Hrubý 1955); ostruha s mírně parabolickými rameny půlkulatého průřezu zakončenými obdélníkovitou ploténkou se třemi nůty v příčném žlábků; destička je plasticky zdobena 4 podélnými žlábků; rozměry ploténky: 1,5 cm × 1,5 cm × 0,4 cm	Tab. 131:4; Tab. 220:4
ostruha typ IA (Hrubý 1955); ostruha s mírně parabolickými rameny půlkulatého průřezu zakončenými lopatkovými plotenkami se třemi nůty v příčném žlábků; výzdoba destičky není patrná; jedno rameno ostruhy je deformováno; rozměry ploténky: 1,7 cm × 1,6 cm	Tab. 131:5; Tab. 220:2

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka max. cm	Šířka max. cm	Tloušťka max. cm	Délka ramen cm	Délka bodce cm	Tvar bodce
B62-41	255079	ostruha	zlomek	železo	12,5	6,2	0	10,7	2	hraněný kuželovitě zahrocený
B59-46	267848	ostruha	zlomek	železo						
B59-47	268349	ostruha	zlomek	železo				11,3		
B58-48	284630	ostruha	zlomek	železo						
B56-48	292713	ostruha	zlomek	železo						
B56-49	294146	ostruha	zlomek	železo						
232	299759	ostruha	zlomek	železo						
238	300425/1-2	ostruha	zlomek	železo			0,4		2,4	hraněný jehlcovitě zakončený

Pekáče, pražnice

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Materiál	Zachovalost	Počet zlomku	Výška stěny cm	Tloušťka stěny cm	Tloušťka dna cm
B65-34	244320	pražnice	keramika	zlomek	1	6,5	3,3	
B65-38	251155	pražnice	keramika	zlomek	1		2	2,55
194	254498	pekáč	keramika	zlomek	1		4,8	
B56-47	291456	pekáč	keramika	zlomek	1		2,4	
224	298332	pekáč	keramika	zlomek	15			

Plech, kování a pásy

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Počet zlomků	Materiál	Délka max. cm	Šířka max. cm	Tloušťka min. cm	Tloušťka max. cm	Prohnutí	Tvarování	Výzdoba
B63-33	235706	plech	zlomek	1	železo	3,2	2,5		0,3			
B36-34	243771	plech	zlomek	1	železo	2,7	0,6	0,2				
B63-34	235944	kování	zlomek	1	železo	4,7	2,2		0,15		ano	
B63-35	236501/2	plech	zlomek	1	železo		2,2		0,25			
B63-35	236501/3	plech	zlomek	1	železo	7,3	1,5		0,3		ano	
B63-35	236501/4	kování	zlomek	1	železo	2,1	0,8		0,1			
B63-35	236501/5	plech	zlomek	1	železo		1,3		0,1			
B63-37	237308/2	kování	zlomek	1	železo	5,4	2	0,2	0,3		ano	
B64-35	237813	kování	zlomek	1	železo	3,5	3,3		0,1			
B64-35	237814/2, 237814/3	plech	zlomek	2	železo				0,4			
B64-36	238064/4	pásek	zlomek	1	železo	4,2	1,4		0,1			

Poznámka	Tabulka
ostruha typ IA (Hrubý 1955); zachováno pouze jedno rameno ostruhy s lopatkovitou ploténkou a bodcem; parabolické rameno trojúhelníkového průřezu zakončené lopatkovitou destičkou (ploténkou) se třemi nýty v příčném žlábků	Tab. 31:1; Tab. 221:1
zlomek ramen ostruhy; rameno půlkulatého průřezu; šířka ramene = 0,7 cm; tloušťka ramene = 0,5 cm; na konci rameno rozdvojeno možná pro upevnění ploténky	Tab. 24:4; Tab. 221:2
ostruha typu III (Hrubý 1955); ostruha typu Vb (Kavánová 1976); zlomek ostruhy s rameny ve tvaru U vyrobenými z širokého proužku železného plechu; na konci vytepaného do lopatkovité ploténky; zachováno jedno rameno; před ploténkou je zúženo	Tab. 24:11; Tab. 221:4
zlomek ramene ostruhy; průřez kruhový; rameno zdobené na vnější straně rýhami; šikmo přes sebe kladenými; vyplněnými tauzií z barevného kovu (analogie hrob H 227: Velmožský dvorec, Kalousek 1971)	Tab. 21:1; Tab. 221:3
atypická ploténka ostruhy s bohatou plastickou výzdobou; destička podlouhlého oválného tvaru ve středu členěna příčným plastickým žebrem; paralelně s ním umístěny tři otvory pro nýty v příčném žlábků	Tab. 10:7; Tab. 220:1
ploténka z neurčitého typu ostruhy; ploténka erbovitá s nezřetelnou výzdobou; zkorodovaná; zachován příčný žlábek - nýty nerozpoznány; rozměry ploténky: 1,5 cm × 1,5 cm × 0,4 cm	Tab. 13:4; Tab. 220:3
obdélníková ploténka z neurčitého typu ostruhy s nezřetelnou výzdobou; zkorodovaná; rozměry ploténky: 1,6 cm × 2 cm × 0,5 cm; na spodní straně ploténky u kraje patrný jeden nýt	Tab. 181:4; Tab. 221:6
ostruha typ IA (Hrubý 1955) s parabolickými rameny; zachována ve dvou kusech; parabolické rameno trojúhelníkového průřezu zakončené ploténkou obdélníkového tvaru; výzdoba ploténky nezřetelná	Tab. 187:6; Tab. 221:5

Poznámka	Tabulka
	Tab. 255:11
	Tab. 53:2; Tab. 255:12
malý fragment okraje hliněného pekáče	

Nýty hřebí	Otvory pro nýty počet	Otvory jiné	Popis	Tabulka
			plech trojúhelníkovitého tvaru; možná ataše z vědra	
			zřejmě zlomek hřbetu dvouramenné skoby	
	4		zlomek kování ulomený z šarnýru pantu	Tab. 244:1
				Tab. 36:11; Tab. 251:1
	2		zlomek plechu tvarovaný do oblouku; průřez trojúhelníkový	Tab. 36:8; Tab. 244:2
	3		pětiúhelníkové kování se třemi otvory	Tab. 36:10; Tab. 244:3
				Tab. 36:9; Tab. 251:4
			delší trojúhelníkové kování se zahnutým vrcholem	Tab. 37:6; Tab. 244:6
	2			Tab. 244:5

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Zachovalost	Počet zlomků	Materiál	Délka max. cm	Šířka max. cm	Tloušťka min. cm	Tloušťka max. cm	Prohnutí	Tvarování	Výzdoba
B64-37	238396/2	plech	zlomek	1	železo	3,3	3,2		0,4			
B64-37	238397	kování	zlomek	1	železo	5,3	3,2		0,2		ano	
B64-37	238398/2	pásek	zlomek	1	železo	3,3	1,1		0,25			
B64-37	238398/3	plech	zlomek	1	železo	1,6	1,4		0,2			
B63-32	238815/3	kování	zlomek	1	železo	3,4	1,6		0,4			
B64-32	239378	plech	zlomek	1	bronz	1,4	1		0,03			
B64-32	239379	kování	zlomek	1	železo	4,9	1,4	0,2	0,4			
B64-34	239533	plech	zlomek	2	bronz							
B64-35	239646	plech	zlomek	6	bronz							
B65-32	239775	plech	zlomek	1	železo	6,4	2,3		0,3			
B65-34	240403	kování	zlomek	1	železo	3,7	1,7		0,4			
B65-34	240404	kování	zlomek	1	železo	5,9	5,6		0,2			
B65-34	240405-407, 240409/2-4	plech	zlomek	11	železo				0,2-0,3			
B65-37	240899	plech	zlomek	1	železo				0,7			
B66-34	241630	plech	zlomek	1	bronz				0,06			
F65	242834	kování	zlomek	1	železo	2,6	1,7		0,3	ano		
134	243295	plech	zlomek	1	železo	2,7	0,9		0,5			
B63-34	243772	plech	zlomek	1	bronz/ měď	2,3	1,7		0,01			
B64-34	243845	kování	celý	1	železo	30,2	2,7		0,15			
B65-35	244378	kování	zlomek	1	železo	5	3,2		0,6			
B65-35	244379	kování	zlomek	1	železo	10	3,3		0,15			
B65-35	244380	kování	zlomek	1	železo	2,9	3,2		0,2			
B66-32	244713	pásek	zlomek	1	železo	8	1		0,2			
B66-37	244934	plech/pásek	zlomek	1	železo	6,9	0,8		0,2			
140	245205/1-11	plech	zlomek	61	bronz			0,02				
140	245208/1	plech	zlomek	1	železo	4,9	3	0,23	0,3	ano		
140	245208/2	plech	zlomek	1	železo	3,2	2,8	0,3	0,6			
140	245208/3	plech	zlomek	1	železo	4,7	3,1	0,3	0,3	ano	ano	
140	245209	plech	zlomek	1	železo	3,4	2,2	0,2	0,5			
B65-35	246366	plech	zlomek	1	železo	1,9	1,6		0,3			
B66-38	246714/1	pásek	zlomek	1	železo	3,2	1	0,2	0,2	ano		
B66-38	246714/2	pásek	zlomek	1	železo	6,4	0,8	0,3	0,4			
142	246769	pásek	zlomek	1	bronz	3,8	1,1		0,05			
142	246771/2	plech	zlomek	1	bronz	1,6	1,3		0,03			
147	247293/2	pásek	zlomek	1	železo		2,7		0,15			
147	247293/3	pásek	zlomek	2	železo		0,6	0,1	0,28			
147	247293/4	pásek	zlomek	1	železo	4	0,5		0,2			
154	247804	kování	zlomek	1	železo		3,75	0,2	0,6			
155	247866/3	pásek	zlomek	1	železo	4,4	0,8		0,2			
156	247974	pásek	zlomek	1	železo	3,6	1,9		0,1			
B67-35	249237	pásek	zlomek	1	bronz		1,1		0,1			

Nýty hřeby	Otvory pro nýty počet	Otvory jiné	Popis	Tabulka
				Tab. 251:3
	1		plechové kování s výstupkem ve středové části; hlavice hřebu uprostřed	Tab. 45:4; Tab. 244:4
				Tab. 251:7
				Tab. 251:6
				Tab. 244:9
				Tab. 251:5
				Tab. 42:7; Tab. 244:7
			amorfní zlomky bronzového plíšku	
			amorfní zlomky bronzového plechu	
				Tab. 48:17; Tab. 251:2
				Tab. 49:8; Tab. 244:10
ano			zlomek lichoběžníkovitého kování s dvěma hřeby	Tab. 49:7; Tab. 244:8
				Tab. 50:4-5; Tab. 251:8, 10
				Tab. 251:11
				Tab. 72:7; Tab. 251:9
			zlomek kruhového měděného či bronzového plíšku	Tab. 35:6; Tab. 251:12
	4		dlouhé pásové kování s dvojicí otvorů na obou koncích; kování se ke středu zužuje z 2,7 cm na 1,8 cm	Tab. 43:4; Tab. 245:1
			zlomek železného řetězu asi z laténského opasku; průměr vně = 3 cm; průměr uvnitř = 2,3 cm	Tab. 51:6
	2		zlomek dlouhého pásového kování s dvojicí otvorů na jednom konci; kování se ke středu zužuje	Tab. 51:5; Tab. 244:11
	1		úloemek z dlouhého pásového kování	Tab. 51:7; Tab. 245:3
			zlomek železného pásku	Tab. 54:13; Tab. 251:14
			zlomek železného pásku	Tab. 56; Tab. 251:13
			některé z bronzových plíšků jsou prohnuté	Tab. 77:1; Tab. 252:1-5
				Tab. 77:2; Tab. 252:6
ano			dva plechy spojené hřebem	Tab. 77:3; Tab. 252:9
ano			zlomek rohové části plechového kování s hřebíkem pro uchycení k jinému materiálu	Tab. 77:4; Tab. 252:8
				Tab. 252:7
				Tab. 252:10
			prohnutý roztepaný pásek	Tab. 250:1
			přehnutý železný pásek	Tab. 250:2
				Tab. 79:7; Tab. 216:3
				Tab. 79:9; Tab. 216:4
			pásek na jedné straně ohnutý postdepozíčními procesy	Tab. 250:3
			možná obroučka z vědra; zlomek 1: délka = 2,9 cm; zlomek 2: délka = 1,1 cm; zlomek 2 je tenčí než zlomek 1	Tab. 250:4
			možná obroučka z vědra	Tab. 250:5
ano			zlomek železného kování s jedním nýtem masivní kruhový nýt; průměr = 0,6 cm	Tab. 245:2
			malý zlomek ploché železné pásky - možná obroučka vědra	Tab. 250:8
				Tab. 250:9
	1		zlomek bronzového pásku svinutý do ruličky; otvor pro nýt je na vnitřním konci svinutí	Tab. 59:10; Tab. 250:11

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Zachovalost	Počet zlomků	Materiál	Délka max. cm	Šířka max. cm	Tloušťka min. cm	Tloušťka max. cm	Prohnutí	Tvarování	Výzdoba
B67-35	249241	kování	zlomek	1	železo	4,4	2,7		0,15	ano	ano	
B67-35	249242	pásek	zlomek	1	železo	4,8	0,5		0,2			
B67-36	249504	pásek	zlomek	1	železo	2,2	1,4		0,1			
B67-36	249506	pásek	zlomek	1	železo	2,25	1,15		0,2			
B67-38	250319	plech	zlomek	1	železo	3,4	2,3		0,15	ano		
B65-38	251157	pásek	zlomek	1	železo		0,65		0,15			
B63-38	251711	pásek	zlomek	1	železo	3,55	0,65		0,15			
169	252219	pásek	zlomek	1	železo	3,8	0,7		0,3			
170	252462	kování	zlomek	2	železo	7,1		0,1	0,2	ano	ano	ano
170	252464	plech	zlomek	1	železo	7,8	5,9		0,3			
170	252466/1-6	pásek	zlomek	6	železo	3,5-8,6	0,6-0,8		0,2-0,3			
170	252466/8	plech	zlomek	1	železo	2,6	2,4		0,2			
170	252466/9	plech	zlomek	1	železo	8,2	5,2	0,3	0,5			
171	252636	plech	zlomek	1	železo	3,4	2		0,2			
177	252793	pásek	zlomek	1	olovo	2,5	1		0,2	ano		
178	253286	pásek	zlomek	1	železo	10,7	0,7	0,2	0,2			
178	253287/1	pásek	zlomek	1	železo	4,3	0,7	0,2	0,3			
178	253287/3	plech	zlomek	1	železo	2,9	2	0	0,1			
178	253291	plech	zlomek	1	železo	5,1	3,2	0,2	0,2			
178	253293/2	pásek	zlomek	1	železo	3,5	0,5		0,2			
178	253293/3	pásek	zlomek	1	železo	4,8	0,5		0,3			
187	253623/1	pásek	zlomek	1	železo	4	1	0,2	0,4			
187	253624/2	pásek	zlomek	1	železo	10,3	0,6		0,2			
187	253624/3	pásek	zlomek	1	železo	4,7	1	0,2	0,3	ano		
194	254454	kování	celý	1	železo	5,2	2,5	0,1	0,2		ano	
194	254456	kování	zlomek	1	železo	4,7	2,3	0,3	0,2		ano	
194	254460/2	kování	zlomek	1	železo	2,3	2,3	0,3	0,6		ano	ano
194	254462	kování	zlomek	1	železo	3,8	1,8	0,2	0,3		ano	
194	254464	kování	zlomek	1	železo	7,5	1,6	0,3	0,3		ano	
194	254466/1	plech	zlomek	1	železo	3,2	1,6		0,2			
194	254466/3	kování	zlomek	1	železo	1,6	1,4		0,3		ano	
194	254467	kování	zlomek	1	železo	2,3	1,1		0,2		ano	
194	254494/1	plech	zlomek	1	olovo	2,6	2,6		0,4			
194	254494/2	plech	zlomek	1	olovo	3,5	3,2		0,2		ano	
B62-42	255256	pásek	zlomek	1	železo	8,4	0,7		0,2	ano		
B62-44	256071	plech	zlomek	1	železo	2,5	1,8		0,3		ano	
B62-44	256076	pásek	zlomek	1	železo	3,8	1,4	0,1	0,2			
B62-44	256078	kování	zlomek	1	železo	5,6	1,3	0,4	0,5	ano	ano	
B63-39	256406	plech	zlomek	1	železo	6,8	4,2	0,2	0,3		ano	
B63-40	256668	pásek	zlomek	1	železo	5,9	1,2		0,2			
B63-40	256672	plech	zlomek	1	železo	3,5	1,3		0,4		ano	

Nýty hřeby	Otvory pro nýty počet	Otvory jiné	Popis	Tabulka
ano			puklice složená ze tří zlomků; tvar obdélník s vytaženými rohy; v každém rohu jeden nýt - celkem tři nýty; čtvrtý roh puklice odlomen nýt chybí; hlavičky nýtů na konkávní straně; výška puklice = 0,65 cm	Tab. 59:4; Tab. 245:4
			možná obroučka z vědra	Tab. 250:13
			zlomek plochého pásku	Tab. 250:7
			zlomek plochého pásku	Tab. 250:14
	1		zlomek železného plechu; v místě pro nýt je předmět ulomen	Tab. 60:5; Tab. 253:3
			zlomek zprohýbaného železného pásku	Tab. 250:16
	2		zlomek železného pásku; prohnutý postdepozičními procesy	Tab. 38:8; Tab. 250:12
				Tab. 104:4
ano			dva zlomky kruhového plechového kování plošně zdobené vbíjenými pukličkami; zachovány čtyři nýty při obvodu kování	Tab. 107:19
				Tab. 107:20
			možná rozlámaná obroučka z vědra	Tab. 107:13-18
				Tab. 107:21
				Tab. 107:22
				Tab. 109:6
			olověný pásek na koncích zahnutý	Tab. 113:6; Tab. 214:4
				Tab. 118:10
				Tab. 118:13
				Tab. 118:12
				Tab. 118:15
				Tab. 118:16
				Tab. 118:16
			možná obroučka z vědra	Tab. 121:7
				Tab. 121:9
				Tab. 121:8
			tenký železný pásek se zaoblenými rohy; na jednom konci zdeformován - zahnutý	Tab. 132:9; Tab. 245:5
			zlomek kování vějířovitě se rozšiřující	Tab. 132:8; Tab. 245:6
ano			fragment železného kování zdobené kruhovým plastickým výčnělkem; možná fragment nákončí; zachován jeden nýt	Tab. 130:7; Tab. 216:12
			železný pásek svinutý do spirály; na protilehlém konci omegovitě prohnutý	Tab. 132:13; Tab. 242:6
			kování okraje zakulaceného předmětu; průměr zakulacení 12 cm; kování v průřezu půlkulaté	Tab. 132:16; Tab. 245:7
				Tab. 132:10; Tab. 253:2
			oválně tvarované kování	Tab. 132:12; Tab. 246:5
			vějířovitě se rozšiřující kování; možná trn z nástroje	Tab. 132:11; Tab. 246:4
				Tab. 132:14; Tab. 214:7
			olověný plíšek oválného tvaru se zakulacenými rohy; na povrchu patrné důlky; možná podložka pro vytepávání	Tab. 132:14; Tab. 214:8
			zlomek železných pásky zřejmě nezáměrně zahnuté do podoby háčku; jeden konec zahrocený	Tab. 31:4
			zlomek železného plechu seřiznutý do oblouku z jedné strany; tvoří trojúhelníkový tvar	Tab. 32:12
				Tab. 32:11
	2		zlomek železného kování - možná držadlo; prohnuté do oblouku; oba konce roztepané s otvory pro nýty	
		ano	zlomek se dvěma nepravidelnými dírami - možná koroze	Tab. 39:4
				Tab. 39:13
			masivnější plech tvarovaný do zaoblené špičky	Tab. 39:12

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Zachovalost	Počet zlomků	Materiál	Délka max. cm	Šířka max. cm	Tloušťka min. cm	Tloušťka max. cm	Prohnutí	Tvarování	Výzdoba
B63-41	256838	pásek	zlomek	1	železo	6,4	0,8		0,2		ano	
B63-41	256839	kování	zlomek	1	železo	11,2	1,5		0,5		ano	
B63-42	257062	pásek	zlomek	1	železo	12,2	1,1		0,5	ano		
B63-42	257063	pásek	zlomek	1	železo	3,1	1,3		0,2			
B63-42	257064	pásek	zlomek	1	železo	6,2	0,7		0,15	ano		
B63-42	257065	pásek	zlomek	1	železo	6	1,2		0,3			
B63-42	257066	pásek	zlomek	1	železo	3	1,1		0,2			
B63-44	257735/3	pásek	zlomek	1	železo	6,1	0,7		0,3			
B64-40	258074	plech	zlomek	1	stříbro	2	1,7		0,1			ano
B64-40	258081	pásek	zlomek	1	železo	2,3	1,1		0,2			
B64-41	258264	plech	zlomek	1	železo	3,7	3,3		0,2			
B64-41	258267	plech	zlomek	1	železo	2,7	2,1		0,2			
B64-42	258495	pásek	zlomek	1	železo	4,6	1,1		0,2			
B64-44	259178	pásek	zlomek	1	železo	4,1	0,8		0,15			
B64-44	259181	pásek	zlomek	1	železo	4,3	1,8	0,15	0,3			
B65-41	259523	pásek	zlomek	1	železo	4,5	1,3		0,2			
B65-41	259526	kování	zlomek	1	železo	4,9	2		0,15			
B65-42	259717	pásek	zlomek	1	železo	3,5	1,3		0,1			
B66-40	259825	plech	zlomek	1	železo	2,9	2,3		0,1			
B66-41	259986	pásek	zlomek	1	železo	4,75	1,9		0,1	ano		
B66-42	260327	plech	zlomek	1	železo	3,5	1,8		0,2		ano	
B66-42	260328	plech	zlomek	1	železo	4	2,4		0,15		ano	
B67-41	260742	pásek	zlomek	1	železo	6,9	1		0,2			
B67-42	260991	kování	zlomek	1	železo	4,6	2,2	0,4	0,8		ano	
B67-42	260992	kování	zlomek	1	železo	2,8	1,7		0,2		ano	
B58-45	265083	plech	zlomek	1	železo	7,6	5,4		0,2			
B58-45	265085	pásek	zlomek	1	železo	3,2	0,5		0,1			
B58-47	266633	pásek	zlomek	1	železo	5,4	0,7		0,3			
B58-47	266634	kování	zlomek	1	železo	5	1,8		0,4		ano	
B58-47	266636	plech	zlomek	1	železo	3,7	2		0,1			
B58-47	266638	pásek	zlomek	1	železo	9,4	0,7		0,2			
B58-47	266640	kování	zlomek	1	železo	8	1,5		0,5		ano	
B59-45	267301	pásek	zlomek	1	železo		2,2		0,2			
B59-45	267304, 267305	plech	zlomek	2	železo				0,2-0,4			
B59-46	267845	plech	zlomek	1	železo				0,2		ano	
B59-46	267846	plech	zlomek	1	železo				0,5			
B59-47	268344	kování	celý	1	železo	9,8	9		0,6		ano	
B59-47	268346	kování	zlomek	1	železo	5,2	3,3		0,2		ano	
B60-45	269133	pásek	zlomek	1	železo		0,7		0,3	ano		
B60-46	269991	kování	celý	1	železo	4,3	4,3		0,2		ano	
B60-47	270485	pásek	zlomek	1	železo	4,5	1,7		0,5			
B61-44	271035	pásek	zlomek	1	železo	8,5	1,3		0,3	ano		

Nýty hřeby	Otvory pro nýty počet	Otvory jiné	Popis	Tabulka
			zlomek železných pásky záměrně tvarované a zahnuté na dvou místech do tvaru obdélníku	Tab. 40:2
			zlomek neurčitého železného kování; jeden konec tyčinkovitý; středová část se rozšiřuje do podoby obdélníkového plechu; druhý konec se rozdvouje do dvou pásků	Tab. 40:3; Tab. 246:2
			zlomek železných pásky zahnuté do podoby kruhu; jeden konec pásky spíše tyčinkovitý	Tab. 40:9
	1		zlomek železných pásky s jedním otvorem pro nýt	Tab. 40:10
			zlomek železných pásky nezáměrně zahnuté na jednom místě	Tab. 40:8
				Tab. 40:12
				Tab. 40:11
			zlomek železných pásky zkrouceného do kruhovitěho útvaru	Tab. 41:7
			zlomek stříbrné neurčité plechové ozdoby; výzdoba tepaná	Tab. 46:9; Tab. 214:12
				Tab. 46:10
				Tab. 47:4
				Tab. 47:6
				Tab. 47:9
				Tab. 48:5
				Tab. 48:8
				Tab. 53:10
		ano	zlomek neurčitého železného kování obloukovitého tvaru s částečně zachovalým jedním otvorem	Tab. 53:11
				Tab. 54:6
				Tab. 57:6
			zlomek železných pásky mírně prohnutého	Tab. 58:5
			zlomek neurčitého železného plechu z jedné strany seříznutý do oblouku	Tab. 58:7
	1		zlomek železného plechu tvarovaný do obdélníku s jedním otvorem	Tab. 58:8
			zlomek kování z železných pásky tvarované do obdélníkového tvaru; podobné objímce; rozměry obdélníku	Tab. 61:9
		ano	zlomek kování tvarovaného ze dvou železných pásků, které vytvářejí oko (1,6 × 0,5 cm); možná zlomek kování z ataše vědra	Tab. 61:10
				Tab. 19:4
			fragment plochého obloukovitě zahnutého kování	
ano			zlomek plechu neurčitého tvaru se zachovalým jedním nýtem	
			pravděpodobně trn z neurčitého nástroje	Tab. 19:14
	1			Tab. 23:10
			na jednom konci plech přehnutý	
			kování se třemi úzkými dlouhými rameny; průřez ramen půlkulatý	Tab. 24:9; Tab. 246:7
	2		plechové kování se zachovaným rohem a dvěma otvory pro nýty	Tab. 24:12
			esovitě prohnutý železný pásek ke konci se zužující; možná trn z nástroje	
	2		kruhová puklice se dvěma otvory zřejmě pro našítí; možná lamela z pancíře	Tab. 26:10; Tab. 246:1
ano			přeložený pásek spojený nýtem; zachován jeden nýt	Tab. 27:7
				Tab. 27:14

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Zachovalost	Počet zlomků	Materiál	Délka max. cm	Šířka max. cm	Tloušťka min. cm	Tloušťka max. cm	Prohnutí	Tvarování	Výzdoba
B61-45	271662	plech	zlomek	1	železo	4,1	2,5		0,4			
B61-45	271671	pásek	zlomek	1	železo	5	0,65		0,2			
B61-46	272061	pásek	zlomek	2	železo	4,4-7,4	1,4-1,6		0,2-0,3			
	272057											
B61-47	272322	plech	zlomek	1	železo	3,4	1,7		0,1		ano	
B61-47	272323	pásek	zlomek	1	železo	6	1,6		0,2			
B62-45	273017	kování	celý	1	železo	10,7	1		0,4		ano	ano
B62-47	273430	plech	zlomek	1	železo	3,6	2,7		0,1			
206	275102	plech	zlomek	1	železo				0,2			
206	275105	plech	celý	1	bronz	1,3	1,3		0,1		ano	
207	277764, 277771, 277782, 277785, 277795, 277805, 277807, 277820, 277822	plech	zlomek	10	železo				0,2-0,4			
207	277765	pásek	zlomek	1	železo	5,7	2		0,1			
207	277808, 277810, 277816, 277818	pásek	zlomek	2	železo		0,8-1,6		0,3			
207	277815	kování	zlomek	1	železo	8,9	3,8		0,3		ano	
212	277956	kování	zlomek	1	železo	4,8	3,2		0,2	ano		
218	278326	kování	zlomek	1	bronz	1,5			0,1		ano	
221	278549	kování	zlomek	1	železo		1,6		0,3		ano	
221	278550	pásek	zlomek	1	železo	7	1,5		0,3			
221	278551	kování	zlomek	1	železo	7,2	1,2		0,4		ano	
221	278553, 278563, 278566	pásek	zlomek	3	železo		0,8-1,4		0,2-0,3			
221	278555	plech	zlomek	5	železo				0,3			
221	278564	plech	zlomek	1	železo				0,6			
221	278565	plech	zlomek	2	železo				0,3			
221	278573	plech	zlomek	4	železo				0,3			
229	279024/1	plech	zlomek	1	železo				0,3		ano	
229	279024/2	pásek	zlomek	1	železo		0,8		0,2			
B58-48	284621	pásek	zlomek	1	železo	2,5	1,5	0,2	0,3	ano	ano	
B58-48	284622	pásek	zlomek	1	železo	3,7	2	0,4	0,5	ano		
B58-48	284624	kování	zlomek	1	železo	5,2	5,3		0,1	ano	ano	
B58-48	284626	plech	zlomek	1	železo	3,1	2		0,2			
B58-48	284628	pásek	zlomek	1	železo	3,7	0,8		0,2			
B58-48	284629	pásek	zlomek	1	železo	4,4	1,5		0,2	ano		
B58-48	284631	pásek	zlomek	1	železo	3,3	0,7	0,2	0,5			
B58-48	284632	kování	zlomek	1	železo	1,9	1,3	0,4	1			
B58-48	284635	pásek	zlomek	1	železo	7,6	0,7		0,2			

Nýty hřeby	Otvory pro nýty počet	Otvory jiné	Popis	Tabulka
			zbytek odseknutého plechu	Tab. 28:10
				Tab. 28:14
				Tab. 29:8; Tab. 29:10
			jedna strana tvarována; seříznutá do půlkruhu	Tab. 29:16
				Tab. 29:15
ano			páskovité kování; uprostřed s obdélníkovým výřezem; dva nýty na koncích a jeden nýt uprostřed; výzdoba příčnými a šikmými rýhami a plastickými výčnělky	Tab. 33:6; Tab. 246:8
	1		kolečko z bronzového plechu s otvorem uprostřed	Tab. 152:9
ano			úzký železný pásek s jedním nýtem v kratší straně	Tab. 160:9
ano	1		páskové kování se třemi zahnutými nýty na širším konci a s velkým kruhovým otvorem na užším konci	Tab. 160:4
	1		plechové kování neurčitého tvaru a funkce s otvorem	Tab. 163:8
ano	1		zlomek kruhového kování z bronzového plechu se dvěma nýty a jedním malým otvorem	
ano			podkovovitě tvarované kování se zachovaným jedním nýtem	Tab. 170:7
		ano	zlomek tyčinkovitého kování zakončeného očkem; vnější průměr očka = 1,2cm; vnitřní průměr očka = 0,3cm	Tab. 170:8
			pravděpodobně zlomky k misce slezského typu inv. č. 278557	
			pravděpodobně patří k misce slezského typu inv. č. 278557	
			plech je přehnutý	
			ohnutý železný pásek vprostřed zeslabený; možná zlomek objímky	
				Tab. 21:10
	2		lichoběžníkové prohnuté páskové kování se dvěma otvory pro nýty u širšího okraje	Tab. 21:8
				Tab. 21:13
				Tab. 21:11
ano			zlomek železného kování s nýtem	Tab. 21:9

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Zachovalost	Počet zlomků	Materiál	Délka max. cm	Šířka max. cm	Tloušťka min. cm	Tloušťka max. cm	Prohnutí	Tvarování	Výzdoba
B58-48	284638	pásek	zlomek	1	železo	3,1	0,6		0,2			
B58-48	284639	kování	celý	1	bronz	1,7	1,7		0,2		ano	ano
B58-48	284640	plech	zlomek	1	bronz	1,5	0,8		0,1			
B 58-49	285548	pásek	zlomek	1	železo	8,5	0,6		0,2			
B58-49	285550/1	pásek	zlomek	1	železo	3,8	0,7		0,3			
B58-49	285550/2	pásek	zlomek	1	železo	3,3	0,4		0,1			
B58-49	285551	pásek	zlomek	1	železo	3,8	1,5		0,2			
B58-49	285552	pásek	zlomek	1	železo	11	1,1	0,2	0,3	ano		
B58-49	285553	plech	zlomek	1	železo	4,2	2,4		0,2	ano		
B58-49	285554	kování	zlomek	1	železo	3,2	1,8		0,5		ano	
B58-49	285557	plech	zlomek	1	olovo	2,9	2,4		0,2		ano	
B57-46	285971	plech	zlomek	1	železo				0,3			
B57-46	285973	pásek	zlomek	1	železo		0,6		0,3			
B57-46	285974	plech	zlomek	1	železo				0,25	ano		
B57-47	287032, 287049, 287050/2	plech	zlomek	3	železo				0,2-0,5			
B57-47	287038	pásek	zlomek	1	železo		0,5		0,2		ano	
B57-47	287051	kování	zlomek	1	železo	6,8	4	0,2	0,3		ano	
B57-47	287055	pásek	zlomek	1	železo		1,1		0,6			
B57-48	288546, 288548/3, 288556	plech	zlomek	4	železo				0,2-0,4			
B57-48	288547	pásek	zlomek	1	železo		0,7		0,3			
B57-48	288550/2	pásek	zlomek	1	železo		0,6		0,2			
B57-48	288552/1	pásek	zlomek	1	železo		2,2		0,4			
B57-48	288552/2	plech	zlomek	1	železo			0,3	0,4			
B57-48	288554	pásek	zlomek	1	železo		0,6		0,2			
B57-48	288561/1-2	plech	zlomek	2	železo			0,3	0,6			
B57-49	289640	pásek	zlomek	1	železo		0,6		0,2			
B57-49	289650	pásek	zlomek	1	železo	5,2	1,1		0,2		ano	
B57-49	289652	pásek	zlomek	1	železo	3,8	0,9		0,4	ano		
B57-49	289654	kování	zlomek	1	železo	4,8	1,7		0,5		ano	
B57-49	289655/1	pásek	zlomek	1	železo	4,4	1,7		0,2			
B57-49	289656	pásek	zlomek	1	železo	3,2	0,6		0,2			
B57-49	289658	pásek	zlomek	1	železo	2,7	0,5		0,2			
B57-49	289663	kování	zlomek	1	železo	1,8	1,2		0,3		ano	
B57-49	289666	pásek	zlomek	1	železo	7,9	0,6		0,2			
B57-49	289667	kování	zlomek	1	železo	2,7	2,4		0,2			
B57-49	289668	pásek	zlomek	1	železo	5,8	1,3		0,2			
B57-49	289669	pásek	zlomek	1	železo	4	0,6		0,2			
B57-49	289670	kování	zlomek	1	železo	5,3	1,8		0,2	ano		
B57-49	289672/1	pásek	zlomek	1	železo	4,3	0,8		0,2	ano		
B57-49	289672/2	plech	zlomek	1	železo	5	1,6	0,3	1,4	ano		
B57-49	289673	pásek	zlomek	1	železo	2	1,4		0,2			

Nýty hřeby	Otvory pro nýty počet	Otvory jiné	Popis	Tabulka
ano		ano	kruhové kování se středovým kruhovým otvorem; zdobeno mezikružím s půlkruhovými vrypy vyplněnými tauzií; na spodní straně dva nýty; raně středověké stáří nejisté	Tab. 21:12
				Tab. 21:14
				Tab. 22:12
				Tab. 22:9
				Tab. 22:18
			železný pásek několikrát prohnutý a na konci zúžený	Tab. 22:13
				Tab. 22:19
			zlomek plochého kování se zakulaceným koncem	Tab. 22:17
			zlomek olověného plechu se zakulaceným rohem a otisky dřeva na vnitřní straně	Tab. 22:20; Tab. 214:5
				Tab. 13:19
				Tab. 13:23
			zlomek železného plechu pravidelně prohnutý do půloblouku	Tab. 13:20
				Tab. 15:11-12
			zlomek železného pásku ohnutý v jednom místě záměrně do pravého úhlu	Tab. 15:9
ano	1		plechové železné kování obdélníkového tvaru; zachovány dva nýty – umístěny naproti sobě na okraji kratších stran obdélníku; viditelný jeden otvor pro nýt u středu jedné z delších stran	Tab. 15:1
			druhotně zkroucený; deformovaný postdepozičními procesy	
				Tab. 16:8
				Tab. 17:9
	1		zlomek neurčitého železného plechu s jedním otvorem pro nýt	Tab. 17:9
				Tab. 17:8
			zlomek pásku nezáměrně druhotně ohnutý	
			zlomek železného pásku stočený na jednom konci do háčku	Tab. 18:15
				Tab. 18:16
			zlomek zahroceného kování vyrobeného z masivního železného plechu; na vnitřní straně profilováno zesílenými okraji	Tab. 18:7
				Tab. 18:17
ano			kování obdélníkového tvaru s vybíhajícím ulomeným ramenem a jedním nýtem uprostřed	Tab. 18:8
				Tab. 18:18
ano			zlomek kování se dvěma nýty s plochou hlavicí o rozměrech 0,8 × 0,8 cm	Tab. 18:9
				Tab. 18:19
	1		kování v podobě prohnutého železného pásku s otvorem pro nýt	Tab. 18:10
			zahrocený železný pásek ohnutý	Tab. 18:20
			zlomek svinutého a přeloženého železného plechu	Tab. 18:21
				Tab. 18:22

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Zachovalost	Počet zlomků	Materiál	Délka max. cm	Šířka max. cm	Tloušťka min. cm	Tloušťka max. cm	Prohnutí	Tvarování	Výzdoba
B56-46	290748	pásek	zlomek	1	železo		0,5		0,3	ano		
B56-46	290752	pásek	zlomek	1	železo		1,7		0,3			
B56-46	290758/1	pásek	zlomek	1	železo		0,7		0,2	ano		
B56-46	290760/1-3	pásek	zlomek	3	železo		0,5		0,4			
B56-46	290761	plech	zlomek	1	železo				0,7			
B56-47	291472/2	kování	zlomek	1	železo		1,5	0,2	0,4		ano	
B56-47	291476, 291484, 291489	plech	zlomek	3	železo				0,25-0,4			
B56-47	291480, 291490	pásek	zlomek	2	železo		0,7		0,3-0,4		ano	
B56-47	291496	plech	zlomek	1	železo				0,25			
B56-48	292717	plech	zlomek	1	železo	4,4	2,7	0,2	0,3		ano	
B56-48	292727	pásek	zlomek	1	železo		1,7		0,2			
B56-48	292730	kování	zlomek	1	železo	3	0,9		0,6	ano	ano	ano
B56-48	292732	plech	zlomek	1	železo				0,2			
B56-48	292733	pásek	zlomek	1	železo		1,3		0,3			
B56-48	292735, 292736, 292738	plech	zlomek	3	železo				0,3			
B56-48	292740	pásek	zlomek	1	železo		0,9		0,2			
B56-48	292741	pásek	zlomek	1	železo		0,8		0,3			
B56-48	292742	pásek	zlomek	1	železo		0,8		0,2			
B56-48	292744/2	plech	zlomek	1	železo				0,2			
B56-48	292751	plech	zlomek	1	železo				0,2			
B56-48	292753	plech	zlomek	1	železo				0,2			
B56-48	292754	kování	zlomek	1	železo	3,7	2,3	0,4	0,6		ano	
B56-48	292755	plech	zlomek	1	železo				0,2			
B56-48	292756	pásek	zlomek	1	železo		1,3		0,2			
B56-48	292757	plech	zlomek	1	železo				0,2			
B56-49	294154	kování	zlomek	1	železo		1,8		0,3		ano	
B56-49	294156/1	plech	zlomek	1	železo				0,3			
B56-49	294156/2	plech	zlomek	1	železo				0,3			
B56-49	294159	plech	zlomek	1	železo				0,3			
B56-49	294160	plech	zlomek	1	železo	3,4	2		0,3	ano	ano	
B56-49	294161	kování	zlomek	1	železo	7,2	2	0,2	0,4		ano	
B56-49	294163	pásek	zlomek	1	železo		1		0,3			
B56-49	294164	pásek	zlomek	1	železo	6,4	1,7	0,3	0,4			
B56-49	294167	plech	zlomek	1	železo				0,3			
B55-46	294924/2	plech	zlomek	1	železo				0,4			
B55-46	294930	pásek	zlomek	1	železo		2,4	0,13	0,18			

Nýty hřeby	Otvory pro nýty počet	Otvory jiné	Popis	Tabulka
			zlomek železného pásku prohnutého do oblouku (průměr 16 cm); průřez hraněný – možná obroučka z vědra	Tab. 7:20
				Tab. 7:22
ano			zlomek železného pásku prohnutého na jednom konci do oblouku – zřejmě nezáměrně; v místě prohnutí patrný nýt; průřez hraněný	Tab. 7:7
			zlomky železných pásků; deformované a různě ohnuté; trojúhelníkový průřez – možná zlomky obrouček z vědra; všechny tři kusy mají stejnou šířku (0,5 cm); tloušťka se pohybuje od 0,3 do 0,4 cm	Tab. 7:21
				Tab. 7:24
ano			zlomek neurčitého železného kování ze dvou plechů spojených nýtem	Tab. 9:8
				Tab. 9:9; Tab. 9:11
			zlomek železného pásku tvarovaného do oblouku	Tab. 9:10; Tab. 9:12
				Tab. 9:13
ano	1		na spodní straně plechu zachován otvor pro nýt a jeden celý nýt – nacházejí se ve středu kratších stran obdélníkového plechu	Tab. 11:16
				Tab. 11:19
			zlomek železného páskového kování; pásek mírně prohnutý do oblouku; na horní ploché straně výzdoba v podobě pěti natavených železných kuliček v řadě – snad ozdobné kování neurčitého předmětu; průměr kuliček = 0,4 cm	Tab. 11:17; Tab. 246:3
				Tab. 12:1
				Tab. 11:20
				Tab. 12:2; Tab. 12:3; Tab. 12:4
				Tab. 11:21
				Tab. 11:22
				Tab. 11:23
				Tab. 11:6
			zlomek neurčitého železného plechu slepený ze dvou kusů	Tab. 12:5
				Tab. 12:6
			zlomek železného kování s vidličkovitě se rozbíhajícími rameny; možná polotovár	Tab. 11:18
				Tab. 12:7
				Tab. 12:8
		ano	zlomek neurčitého kování obdélního tvaru – vytváří rám; uprostřed vyřezán oválný otvor	Tab. 13:5
ano			zlomek neurčitého železného plechu – zachovány dva nýty	Tab. 13:14
				Tab. 13:14
				Tab. 13:16
			zlomek neurčitého plechu – roztepaný do oválného tvaru; na jednom kratším konci zahnutý do háčku	Tab. 13:15
		ano	zlomek neurčitého kování z železného páskového plechu; pásek tvarován mírně do oblouku; zachovány dva otvory; průměr otvorů = 0,7 cm	Tab. 13:3; Tab. 246:9
				Tab. 13:12
			zlomek neurčitého železného pásku; nezáměrně přehnutý	Tab. 13:13
				Tab. 13:17
				Tab. 4:12
				Tab. 4:21

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Zachovalost	Počet zlomků	Materiál	Délka max. cm	Šířka max. cm	Tloušťka min. cm	Tloušťka max. cm	Prohnutí	Tvarování	Výzdoba
B55-46	294931	plech	zlomek	1	železo				0,19			
B55-46	294934	pásek	zlomek	1	železo		0,7		0,3			
B55-46	294940	plech	zlomek	1	železo			0,18	0,38			
B55-46	294943	pásek	zlomek	1	železo		0,7	0,15	0,3			
B55-46	294951	pásek	zlomek	1	železo		1,1		0,2			
B55-46	294952	plech	zlomek	1	železo		1,56	0,14	0,24		ano	
B55-46	294953	pásek	zlomek	1	železo		1,65	0,5	0,4		ano	
B55-46	294956	plech	zlomek	1	železo				0,2		ano	
B55-46	294957	plech	zlomek	1	železo				0,14			
B55-46	294958	pásek	zlomek	1	železo		0,5		0,15			
B55-46	294960	plech	zlomek	1	železo				0,2			
B55-46	294961	pásek	zlomek	1	železo		2,5		0,16			
B55-47	295418/1	pásek	zlomek	1	železo		0,6		0,2			
B55-47	295420	pásek	zlomek	1	železo		1,2		0,21			
B55-48	295771	pásek	zlomek	1	bronz	0,77	0,42		0,07		ano	
B55-49	295953	pásek	zlomek	1	železo		0,8	0,16	0,29			
B54-46	296358	plech	zlomek	1	železo			0,2	0,4		ano	
B54-46	296360	plech	zlomek	1	železo				0,2			
B54-46	296362	pásek	zlomek	1	železo		1,8		0,4			
B54-47	296792	plech	zlomek	1	železo			0,2	0,3			
B54-47	296793	plech	zlomek	1	železo				0,4			
B54-47	296794	pásek	zlomek	1	železo		1,4	0,3	0,5			
B54-47	296797	plech	zlomek	1	železo				0,3			
205	297949/1-2	plech	zlomek	2	bronz				0,2			
205	297959/1, 297960	plech	zlomek	2	železo				0,2			
205	297959/2	pásek	zlomek	1	železo		2,8		0,2			
224	298342	pásek	zlomek	2	olovo		1,4	0,2	0,4			
226	298517	plech	zlomek	1	železo		2,5	0,25	0,5			
226	298518	plech	zlomek	1	železo				0,15			
230	298872/1	pásek	zlomek	1	železo	8,7	0,7		0,3		ano	
230	298872/2	kování	zlomek	1	železo	7,9	1,4		0,3	ano	ano	
231	299014/2	plech	zlomek	1	železo				0,25			
232	299753/1-2	kování	zlomek	1	železo		1,6		0,1		ano	
232	299757, 299763/2, 299764/1	plech	zlomek	3	železo				0,2-0,3			
232	299760	pásek	zlomek	1	železo		1,3		0,5			
234	299895	pásek	zlomek	1	železo		1,5		0,4			
235	299955	plech	zlomek	1	železo	8,4	5,4	0,3	0,5	ano	ano	
235	299956	kování	zlomek	1	železo	4,3	2,3	0,2	0,4	ano	ano	

Nýty hřeby	Otvory pro nýty počet	Otvory jiné	Popis	Tabulka
	1		zlomek neurčitého železného plechu s jedním otvorem pro nýt (průměr otvoru = 0,35 cm)	Tab. 4:23
				Tab. 4:13
				Tab. 4:14
				Tab. 4:15
			zlomek železného páskového plechu; z jedné strany patrný výřez do oblouku; možná ataše z vědra	Tab. 4:16
			zlomek neurčitého železného pásku; jeden konec zřejmě záměrně zaoblený	Tab. 4:17
			malý fragment železného plechu ohnutý na dvou podélných stranách do oblouku - možná zlomek hřivny se žlábkem	
				Tab. 4:18
				Tab. 4:19
ano			zlomek neurčitého železného plechu; zachován nýt z dorzální strany	Tab. 4:20
				Tab. 4:22
				Tab. 5:9
				Tab. 5:10
			zlomek bronzového pásku uchycen v hroudě malty; konec pásku je záměrně roztepán	Tab. 5:14
				Tab. 6:4
			neurčitý zlomek železného plechu tvořený dvěma kusy - horní plech tvarován do oblouku	Tab. 1:11;
				Tab. 1:12;
ano			zlomek železného pásku; zachován nýt	Tab. 1:10;
			zlomek neurčitého železného plechu; slepený ze dvou plechů	Tab. 2:8;
				Tab. 2:9;
ano			dva zlomky železných pásků snýtovány k sobě - zachován jeden nýt	Tab. 2:11;
				Tab. 2:10;
			velmi malé fragmenty neurčitého bronzového plechu	Tab. 150:8
				Tab. 150:7; Tab. 150:9
				Tab. 150:9
			fragment pásku z olověného plechu - zřejmě odpad z výroby nebo fragment olověné hřivny	Tab. 171:14; Tab. 214:6
			fragment neurčitého železného plechu; dva plechy spojené k sobě	Tab. 173:11
				Tab. 173:12
			fragment železného pásku ohnutého na jednom konci do oblouku; druhý konec mírně prohnutý	Tab. 179:5
ano			fragment neurčitého páskového železného kování; větší část pásku záměrně tvarována do půloblouku (šířka pásku = 0,6 cm; tloušťka pásku = 0,3 cm); jeden konec roztepán do ploché oválné hlavice; na dorzální straně hlavice patrný jeden nýt	Tab. 179:4
				Tab. 179:16
		ano	zlomek páskového kování složeného ze dvou spojených železných pásek; druhá páska má v sobě provrtané kruhové otvory (celkem čtyři) pravidelně rozmístěné ve dvou řadách	Tab. 181:14
				Tab. 181:13
				Tab. 184:9
			fragment neurčitého železného plechu; tvarovaný do širokého pásu (šířka = 5,4 cm); na jedné straně plech zastřižený či tvarovaný do půloblouku; na opačném konci prohnutý	Tab. 185:4; Tab. 253:1
	1		zlomek železného kování - jeden konec roztepán do plochy s jedním otvorem pro nýt; další část kování tvoří tyčinka obdélného průřezu; tyčinkovitá část je ohnutá do oblouku a konec se mírně rozšiřuje	Tab. 185:6; Tab. 246:6

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Zachovalost	Počet zlomků	Materiál	Délka max. cm	Šířka max. cm	Tloušťka min. cm	Tloušťka max. cm	Prohnutí	Tvarování	Výzdoba
235	299958	pásek	zlomek	1	železo		2,2		0,3			
238	300427	plech	zlomek	1	železo			0,2	0,4		ano	
238	300433, 300436/1, 300436/2	plech	zlomek	3	železo				0,15–0,3			
238	300436/3	plech	zlomek	1	železo			0,1	0,3		ano	
238	300438/1	pásek	zlomek	1	železo		1,2	0,15	0,2			
238	300438/2	pásek	zlomek	1	železo		1,3	0,15	0,3			
238	300439	pásek	zlomek	1	železo		1,7		0,2			
238	300441	plech	zlomek	1	železo				0,3			
238	300443	pásek	zlomek	1	železo		1,4		0,3			
238	300445/1-2	plech	zlomek	2	železo				0,2			
238	300445/3	pásek	zlomek	1	železo		0,6		0,2			
2387	300446	plech	zlomek	1	železo	6,6	3,5	0,15	0,6	ano	ano	ano
244	300666	pásek	zlomek	1	železo		0,8		0,25			
211	300854	pásek	zlomek	1	železo		1,3		0,3			
B70-33	305553	plech	zlomek	1	železo	5,3	1,8		0,2			
B70-33	305557	pásek	zlomek	1	železo	5,2	1,1		0,3			
B69-33	306136	pásek	zlomek	1	železo	5,5	1,2		0,2			

Přesleny, závaží

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Průměr cm	Průměr základny A cm	Průměr základny B cm	Průměr otvoru cm	Výška cm	Tvar	Základna A
130	235261	přeslen	zlomek	keramika					1,56	bochánkovitý	nesledováno
130	235262	přeslen	zlomek	keramika					2,2	dvoukónický	vklenutá
130	235263	přeslen	zlomek	kámen	2,8	2,2		1	1,5	dvoukónický	rovná
B63-34	235940	přeslen	zlomek	keramika					0,88	dvoukónický	rovná
B63-34	235941	závaží	zlomek	keramika	8			1,2	4,5	bochánkovitý	nesledováno
B63-37	237306/1	přeslen	zlomek	kámen					2,6	dvoukónický	rovná
B63-37	237306/2	přeslen	zlomek	kámen				1		nesledováno	rovná
B64-37	238399	přeslen	zlomek	keramika						nesledováno	rovná
B64-32	239375	přeslen	zlomek	kámen						nesledováno	nesledováno
B64-32	239376	přeslen	zlomek	keramika	2,6	1,8	1,9	1	2	dvoukónický	rovná
B65-32	239774	přeslen	zlomek	kámen						dvoukónický	nesledováno
B65-33	240134	přeslen	zlomek	kámen				1,2		dvoukónický	rovná
B65-33	240135 246040	přeslen	zlomek	kámen						dvoukónický	vklenutá
B65-36	240720	přeslen	zlomek	kámen				1		nesledováno	nesledováno
B65-37	240903	přeslen	zlomek	keramika				0,9	2	bochánkovitý	nesledováno
B65-37	240904	přeslen	celý	keramika	3,3	2,6	2,7	0,8	1,3	kotoučovitý	rovná

Nýty hřeby	Otvory pro nýty počet	Otvory jiné	Popis	Tabulka
				Tab. 185:7
			zlomek neurčitého železného plechu; na jedné straně zastřížený/tvarovaný do oblouku	Tab. 188:5
				Tab. 188:6; Tab. 188:10
			dva zlomky tenkého plechu spojené k sobě; plech v jedné části ohnutý do pravého úhlu	Tab. 188:10
			pásek z dvojitého plechu	Tab. 188:4
			pásek z dvojitého plechu	Tab. 188:4
				Tab. 188:9
				Tab. 188:7
				Tab. 188:8
				Tab. 188:11
				Tab. 188:11
ano			fragment neurčitého plechového kování; obdélníkový tvar; na obou podélných stranách jsou přinýtovány další plechy; přinýtovaný plech je ohnutý do půloblouku a jsou do něho záměrně vyřezány zářezy (tloušťka = 0,4 cm; šířka = 0,5 cm) - vytváří výzdobný motiv; deset nýtů tvoří na podélných stranách fragmentu poměrně hustou řadu	Tab. 187:12; tab. 246:10
				Tab. 190:9
				Tab. 162:3
				Tab. 63:6
				Tab. 63:5
				Tab. 62:8

Základna B	Výzdoba	Poznámka	Tabulka
nesledováno	ne		Tab. 70:1; Tab. 205:3
nesledováno	ne		Tab. 70:2; Tab. 205:2
rovná	ne		Tab. 70:3; Tab. 205:4
rovná	ne		Tab. 35:4; Tab. 205:5
nesledováno	ne		Tab. 35:9; Tab. 207:1
rovná	ano	výzdoba v podobě jemné horizontální rýžky	Tab. 37:3; Tab. 205:6
	ne		Tab. 37:3; Tab. 205:7
rovná	ne	vyrobena z hlíny s příměsí tuhy	Tab. 45:1; Tab. 205:11
nesledováno	ne		Tab. 42:1; Tab. 205:8
rovná	ne	vyrobena z hlíny s příměsí tuhy	Tab. 42:2
nesledováno	ano	výzdoba v podobě vodorovné a svislé rýhy v polích	Tab. 48:14; Tab. 205:9
nesledováno	ne		Tab. 49:1; Tab. 205:10
nesledováno	ano	výzdoba v podobě horizontální rýhy; na povrchu vývalky; zlomek přeslenu ze zásypu hrobu H 183 s inv. č. 246040 patří ke zlomku přeslenu s inv. č. 240145 z roku 2009	Tab. 49:2; Tab. 205:12
nesledováno	ne		Tab. 205:13
nesledováno	ne		Tab. 52:4; Tab. 205:14
rovná	ne	vyrobena z hlíny s příměsí tuhy; možná ze střepu nádoby; latěn?	Tab. 52:5; Tab. 206:1

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Průměr cm	Průměr základny A cm	Průměr základny B cm	Průměr otvoru cm	Výška cm	Tvar	Základna A
B66-37	242270	přeslen	celý	keramika	2,7			1	2	bochánkovitý	nesledováno
134	243288	přeslen	zlomek	keramika	2,1	1,4	1,4	0,9	0,9	bochánkovitý	rovná
134	243289	přeslen	zlomek	kámen	1,85	1,3		0,9	1	dvoukónický	rovná
B66-32	244715	přeslen	zlomek	keramika					2,1	hraněný	rovná
147	247288	přeslen	zlomek	kámen	2,3	1,7		0,9		dvoukónický	vklenutá
147	247290	přeslen	zlomek	kámen					1,8	hraněný	rovná
B67-38	250315	přeslen	celý	keramika	3,1	2,1	2,1	1	1,9	dvoukónický	vklenutá
B67-39	250622	přeslen	zlomek	kámen					2	dvoukónický	
B65-38	251159	přeslen	zlomek	keramika					1,6	bochánkovitý	vklenutá
B64-38	251335	přeslen	zlomek	keramika					2,35	dvoukónický	
157	251817	přeslen	zlomek	kámen	2,7			0,85	2,3	dvoukónický	rovná
164	252152	přeslen	celý	kámen	3,2	2,6	2,6	0,9	1,5	dvoukónický	rovná
170	252467	přeslen	celý	keramika	2,3			0,8	1,3	bochánkovitý	není
170	252468/1	přeslen	zlomek	kámen	3,2	2		0,8	1,5	bochánkovitý	rovná
170	252468/2	přeslen	zlomek	keramika	2,7	1,9	1,8	0,7	2,1	dvoukónický	rovná
170	252468/3	přeslen	zlomek	kámen						dvoukónický	rovná
170	252468/4	přeslen	zlomek	kámen						dvoukónický	rovná
170	252468/5	přeslen	zlomek	kámen				0,9		nesledováno	rovná
178	253278	přeslen	zlomek	keramika	2,9	2,3	2,2	1	1,9	bochánkovitý	rovná
178	253279	přeslen	zlomek	kámen					1,5	dvoukónický	rovná
194	254495/1	přeslen	zlomek	kámen	3,2	2,8	2,9	0,7	1,7	kotoučovitý	rovná
194	254495/2	přeslen	zlomek	kámen	2,4	1,8	1,7	0,7	1,7	dvoukónický	rovná
B62-39	254787	přeslen	zlomek	keramika	3	1,9		0,7	2	dvoukónický	rovná
B62-39	254788	přeslen	zlomek	kámen		2		0,7		nesledováno	rovná
B62-39	254789	přeslen	zlomek	keramika	3,3	3,2	2,2	0,7	1,9	kónický	vklenutá
B62-40	255081	závaží	zlomek	keramika	8	8	8	1,1	2,8	kotoučovitý	rovná
B62-44	256080	přeslen	zlomek	kámen	2,5	1,7		0,8		dvoukónický	rovná
B63-39	256401	přeslen	celý	keramika	3,3			0,7	1,9	bochánkovitý	není
B63-39	256402	přeslen	celý	keramika	3,1	1,7	1,8	0,7	1,8	dvoukónický	rovná
B63-42	257069	přeslen	zlomek	keramika	3,7			1,5	2,4	bochánkovitý	není
B64-39	257852	přeslen	celý	keramika	3,1	3,1	1,7	1	1,8	kónický	vypouklá
B64-39	257853	přeslen	zlomek	kámen					1,8	bochánkovitý	rovná
B65-41	259524	přeslen	zlomek	kámen	3	1,8			2,6	dvoukónický	rovná
B65-41	259530	přeslen	zlomek	keramika	4	4	3,8	1	0,9	kotoučovitý	rovná
B66-40	259827	přeslen	zlomek	kámen	3	2,2		0,8		dvoukónický	rovná
B67-40	260569	přeslen	zlomek	kámen	2,8	1,6		0,9	2,8	dvoukónický	rovná
B58-46	265829	přeslen	celý	kámen	2,4	1,75	1,8	0,9	2	soudkovitý	rovná
B58-46	265830	přeslen	celý	kámen	2,2	1,2	1,4	0,86	1,3	hraněný	vklenutá
B58-46	265831	přeslen	zlomek	kámen	2,2	1,4		0,9	1	kotoučovitý	vklenutá
B58-47	266626	přeslen	celý	keramika	2,65	1,5	1,3	0,7	1,9	dvoukónický	rovná
B59-45	267287	přeslen	zlomek	kámen	3			0,9	1,2	kotoučovitý	rovná
B59-47	268351	přeslen	celý	keramika	2,8	1,6	1,4	0,8	2,2	bochánkovitý	zaoblená
B60-45	269124	přeslen	zlomek	kámen	3,5	2,3	2,5	1,2	2,3	dvoukónický	vklenutá
B60-45	269125	přeslen	zlomek	kámen	3,5			0,8			

Základna B	Výzdoba	Poznámka	Tabulka
nesledováno	ne		Tab. 56; Tab. 206:8
rovná	ne		Tab. 72:2; Tab. 206:11
rovná	ne		Tab. 72:3; Tab. 206:12
	ne		Tab. 54:8; Tab. 206:3
	ne	otvor je vyvrtán šikmo směrem dovnitř	Tab. 81:6; Tab. 206:5
rovná	ano	otvor má v průřezu tvar přesýpacích hodin; otvor byl vyvrtán rovně	Tab. 81:7; Tab. 206:2
rovná	ne	v maximálním průměru je patrná zaoblená hrana; je těžké rozlišit mezi bochánkovitým a dvoukónickým typem přeslenu	Tab. 60:3; Tab. 206:6
	ano	zlomek přeslenu; na povrchu drobné rýhy způsobené soustružením	Tab. 60:7; Tab. 206:7
rovná	ne	zlomek přeslenu; otvor v průřezu má tvar přesýpacích hodin	Tab. 53:1; Tab. 206:10
	ne	zlomek keramického přeslenu z plavené hrubozrné hmoty; tvar nezřetelný; průřez otvoru ve tvaru přesýpacích hodin	Tab. 206:4
rovná	ano	zlomek přeslenu z KJ č. 5; na povrchu drobné rýhy způsobené soustružením	Tab. 92:2; Tab. 206:9
rovná	ne		Tab. 97:4
není	ne		Tab. 107:1
není	ne		Tab. 107:2
rovná	ne		Tab. 107:2
není	ne		Tab. 107:2
rovná	ne		Tab. 107:2
není	ne		Tab. 107:2
rovná	ne		Tab. 117:1
rovná	ne		
rovná	ne		
rovná	ne	povrch vyhlazen	
není	ne		Tab. 30:1
není	ne		
rovná	ne	pravěk?	Tab. 30:2
rovná	ne		Tab. 30:8
není	ne		
není	ano	plastické svislé žebrování; pravěk?	Tab. 39:1
rovná	ne		Tab. 39:2
není	ne	vyrobena z hlíny s příměsí tuhy	Tab. 40:4
rovná	ne		Tab. 46:1
rovná	ne		
rovná	ano	výzdoba: prostor mezi vodorovnými rýhami vyplněn krátkými svislými rýžkami	Tab. 53:8
rovná	ne		
není	ne		
rovná	ne		Tab. 61:1
rovná	ne		Tab. 19:5
rovná	ne		Tab. 19:6
	ne	přeslen má tvar nízký kotoučovitý; ve středu ovšem patrná výrazná hrana či žebro	Tab. 19:7
zaoblená	ne		Tab. 19:13
	ne		Tab. 23:5
zaoblená	ne		Tab. 24:7
vklenutá	ano	kamenný přeslen zdobený výraznými horizontálními rýhami po celém obvodu	Tab. 25:5
	ne	plátkový zlomek kamenného přeslenu	

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Průměr cm	Průměr základny A cm	Průměr základny B cm	Průměr otvoru cm	Výška cm	Tvar	Základna A
B60-46	269985	přeslen	zlomek	kámen	2,6	1,5	1,8	0,86	1,6	dvoukónický	vklenutá
B60-47	270481	přeslen	zlomek	kámen	3	2		0,9			rovná
B61-44	271029	přeslen	celý	keramika	3,1	2,4	1,9	0,9	2	bochánkovitý	zaoblená
B62-45	273008	přeslen	zlomek	keramika	2,75	1,5	2	1	1,9	hraněný	zaoblená
B62-45	273009	přeslen	celý	keramika	2,9	1,8	1,7	1	1,7	bochánkovitý	zaoblená
178	274214	přeslen	zlomek	keramika	3,8	1,8	2	1,1	2	bochánkovitý	zaoblená
178	274216	přeslen	celý	keramika	3,7	1,2	1,8	0,8	2	dvoukónický	
203	274572	přeslen	zlomek	kámen	2,6	1,8	1,6	0,8	1,8	hraněný	rovná
203	274573/1	přeslen	zlomek	kámen				0,6	2,3	dvoukónický	vklenutá
203	274573/2	přeslen	zlomek	kámen				0,6		dvoukónický	vklenutá
204	274746	přeslen	zlomek	keramika					1,8	bochánkovitý	zaoblená
204	274747	kolečko - polo- tovar	zlomek	keramika	4,8			0,25	1,2	kotoučovitý	
205	274930	přeslen	zlomek	kámen	2,6	1,8	2	0,8	1,8	dvoukónický	rovná
206	275093	přeslen	zlomek	kámen	2,5	1	1,2	1	1,5	hraněný	zaoblená
207	277754	přeslen	celý	keramika	2,6	1,9	1,8	0,7	1,7	bochánkovitý	zaoblená
207	277755	přeslen	celý	keramika	2,45	1,2	1,2	0,7	1,6	dvoukónický	rovná
216	278040	polotovar přeslenu	zlomek	kámen				2,9	2	nesledováno	
221	278547	závaží	zlomek	keramika	5,8			1,2	5,1	bochánkovitý	rovná
229	279018	přeslen	celý	kámen	3,1	1,96	2	1	2	dvoukónický	vklenutá
229	279019	přeslen	celý	kámen	2,8	2,1	1,9	0,9	1,9	hraněný	rovná
B58-48	284601	přeslen	celý	kámen	2	1,5	1,6	0,8	1,1	dvoukónický	rovná
B58-48	284602	přeslen	celý	kámen	2,7	2	2,1	0,8	1,4	dvoukónický	rovná
B58-48	284603	přeslen	zlomek	kámen	2,5	1,9		0,8	1,6	bochánkovitý	zaoblená
B58-48	284604	přeslen	zlomek	kámen				0,9		dvoukónický	rovná
B58-48	284605	přeslen	zlomek	keramika	2,9	1,9		1	2,5	dvoukónický	rovná
B57-46	285963	přeslen	celý	keramika	4,3	1,4	1,5	1	1,6	dvoukónický	konvexní
B57-47	287018	přeslen	zlomek	kámen	2,4	1,5	1,5	0,85	1,65	dvoukónický	rovná
B57-47	287019	přeslen	zlomek	kámen	2,5	1,65		0,8			zaoblená
B57-47	287020	přeslen	zlomek	kámen				1			
B57-47	287021	přeslen	celý	kámen	3,5	1,9	1,7	0,9	2	hraněný	vklenutá
B57-48	288516	přeslen	zlomek	kámen	2,8	2		0,7	1,6	bochánkovitý	rovná
B57-48	288517	přeslen	zlomek	kámen	2,5			0,7			
B57-48	288518/1	přeslen	celý	keramika	3,7	2,2	2,3	0,8	2	dvoukónický	vklenutá
B57-48	288518/2	přeslen	zlomek	kámen		1,8		0,8			rovná
B57-48	288526	závaží	zlomek	keramika	13,7			2,2	6,5	bochánkovitý	
B57-49	289625	přeslen	zlomek	kámen	2,8	1,8	1,8	0,9	2,2	dvoukónický	vklenutá
B57-49	289626	přeslen	celý	kámen	2,65	1,7	1,7	0,8	1,6	dvoukónický	zaoblená
B56-46	290713	přeslen	zlomek	kámen					2,2	dvoukónický	
B56-48	292702	kolečko	celý	keramika	3			0,7	0,8	kotoučovitý	

Základna B	Výzdoba	Poznámka	Tabulka
rovná	ne		Tab. 26:1
	ne		
zaoblená	ano	keramický přeslen nepravidelného bochánkovitého tvaru; vyrobený v ruce; zdobený pouze z jedné strany - na straně základny 1 a okolo otvoru; zdobený jednoduchými vpichy po obvodu	Tab. 27:8
rovná	ne		Tab. 33:2
rovná	ne		Tab. 33:1
zaoblená	ne		Tab. 117:2
vklenutá	ano	pravěký přeslen má stlačený či nízký dvoukónický tvar; výzdoba: na horní straně vtlačená kolečka se středovým bodem; na spodní straně po obvodu základny 2 se nacházejí čtyři vtlačené půlměsíce	Tab. 117:3
rovná	ne		Tab. 143:2
rovná	ano	kontext 925; kamenný přeslen zdobený horizontálními rýhami po celém povrchu	Tab. 143:4
	ano	kamenný přeslen zdobený horizontálními rýhami po celém povrchu; rýhy provedeny ručně hrotitým nástrojem výzdoba není výsledkem soustružení	Tab. 143:3
zaoblená	ano	malý fragment přeslenu; nelze změřit celkový průměr ani průměry základen a otvoru; zachován však celý profil; přeslen zdoben po obvodu otvoru na straně jedné základny svislými rýžkami	Tab. 145:1
	ne	keramické kolečko vyrobené z hlíny s příměsí tuhy; datace latén; zřejmě jde o polotovar z výroby přeslenu; otvor ve středu příliš malý (0,25 cm) - nedohotovený	Tab. 145:2
rovná	ne		Tab. 148:3
zaoblená	ne		Tab. 152:1
zaoblená	ano	keramický přeslen nepravidelného bochánkovitého tvaru; vyrobený v ruce; výzdoba v podobě svislých rýh v nepravidelných rozestupech po celém obvodu	Tab. 158:1
konvexní	ano	keramický přeslen zdobený drobnými rýžkami paprskovitě od obou základen a otvoru směrem k maximálnímu otvoru	Tab. 158:2
	ne	opracovaný kámen v podobě válečku s vnitřním nedokončeným povrtem; možná polotovar přeslenu	Tab. 165:3
	ne	dobře vypáleno; možná druhotně (až v době po fragmentarizaci předmětu)	
rovná	ne		Tab. 177:4
rovná	ne		Tab. 177:5
rovná	ne		Tab. 20:5
rovná	ne		Tab. 20:6
	ne		Tab. 20:7
	ne		Tab. 20:8
rovná	ano	přeslen zdobený horizontálními drobnými rýhami	Tab. 20:9
konvexní	ne	přeslen má zvláštní tvar - stlačený dvoukónus	Tab. 13:18
	ne	přeslen slepen ze 2 kusů	Tab. 14:1
	ne		Tab. 14:2
	ne	silně omlětý a malý zlomek přeslenu	
rovná	ne		Tab. 14:3
rovná	ne		Tab. 15:13
	ne		
vklenutá	ne		Tab. 15:14
	ne		
	ne		Tab. 15:15
vklenutá	ano	přeslen zdoben vypichovanou výzdobou - cikcakový motiv nebo klikatka provedená hřebenovým nástrojem s jemnými zuby	Tab. 17:10
zaoblená	ne		Tab. 17:11
	ne		Tab. 6:5
	ano	keramické kolečko vyrobené záměrně z keramického střepu; na horní straně patrné zbytky ryté hřebenové výzdoby	Tab. 9:14

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Průměr cm	Průměr základny A cm	Průměr základny B cm	Průměr otvoru cm	Výška cm	Tvar	Základna A
B56-49	294117	přeslen	celý	kámen	2,4	1,5	1,5	0,9	1,5	hraněný	vklenutá
B56-49	294118	přeslen	zlomek	kámen	2	1,2		0,8	1,8	hraněný	konvexní
B56-49	294119	přeslen	zlomek	keramika				0,7		bochánkovitý	
B56-49	294120	přeslen	zlomek	keramika					2,1	bochánkovitý	
B56-49	294121	závaží	zlomek	keramika	6,6			1,3	1,7	kotoučovitý	
B56-49	294122	přeslen	zlomek	keramika						dvoukónický	
B55-48	295765	přeslen	celý	kámen	2,5	1,2	1,7	0,7	1,6	kónický	konvexní
B54-46	296350	závaží	zlomek	keramika				1	2,6	válcovitý	zaoblená
B54-46	296351	přeslen	zlomek	kámen	2,3	1,6	1,6	0,9	1,4	bochánkovitý	rovná
205	297941	přeslen	celý	kámen	2,2	1,4	1,4	0,7	1,5	hraněný	rovná
205	297942	přeslen	celý	kámen	2,4	1,6	1,6	0,8	1,9	dvoukónický	rovná
205	297943	přeslen	celý	kámen	2,7	1,8	2	0,9	1,5	bochánkovitý	rovná
205	297944	přeslen	celý	kámen	2,3	1,5	1,5	0,8	1,4	hraněný	vklenutá
224	298341	závaží	celý	olovo	2,5	1,5	2,2	0,7	1,1	bochánkovitý	zaoblená
226	298511	přeslen	zlomek	keramika	2,9	1,4	1,6	0,9	1,8	dvoukónický	zaoblená
227	298696	přeslen	zlomek	kámen	2,2			0,8			vklenutá
232	299738	přeslen	zlomek	kámen				0,8	1,6	bochánkovitý	
232	299740	závaží	zlomek	keramika						nesledováno	nesledováno
232	299741/1	závaží	zlomek	keramika				1,7			
232	299741/2	závaží	zlomek	keramika	11,5			1,7	6,7	bochánkovitý	
232	299742	závaží	celý	keramika	12,8			1,8	5,5	bochánkovitý	
232	299743	závaží	celý	keramika	11,4			1,9	5,5	bochánkovitý	
232	299744	závaží	zlomek	keramika	10,9	8	5,6	1,7	7,2	kulovitý	
232	299745	závaží	zlomek	keramika						nesledováno	
232	299746	závaží	zlomek	závaží						nesledováno	
255	302180	přeslen	zlomek	kámen						nesledováno	rovná
255	302181/ 1-2	přeslen	zlomek	kámen	3	1,6		1,1		dvoukónický	vklenutá
255	302182	přeslen	zlomek	kámen	2,4	1,7	1,6	0,7	1,6	dvoukónický	vklenutá
255	302183	přeslen	zlomek	kámen	2,7	1,6		1		neurčeno	vklenutá
257	302374	přeslen	zlomek	kámen	2,8	1,8	1,8	1	2,1	dvoukónický	vklenutá
B72-32	302672	přeslen	zlomek	keramika	2,2	1,7	1,8	0,9	0,8	kotoučovitý	vklenutá
B69-33	306142	přeslen	celý	keramika	2,9	1,8	1,8	1	2,4	dvoukónický	rovná
158	bez inv. č.	přeslen	zlomek	kámen					2,4	dvoukónický	rovná
207	277757	závaží	zlomek	keramika							
207	277758	závaží	zlomek	keramika							

Základna B	Výzdoba	Poznámka	Tabulka
	ne	druhá základna hodně omletá	Tab. 12:9
	ne		Tab. 12:10
	ne	velmi malý zlomek přeslenu zřejmě bochánkovitého tvaru	
	ne		Tab. 12:11
	ne	zlomek kruhového keramického závaží vyrobeného z hlíny s příměsí tuhy; kruhový otvor uprostřed - datace latén	Tab. 12:12
	ne		
vklenutá	ne		Tab. 5:11
zaoblená	ne		Tab. 1:2;
rovná	ne		Tab. 1:1;
rovná	ne		Tab. 148:4
rovná	ne		Tab. 148:6
rovná	ne		Tab. 148:5
vklenutá	ne	základny přeslenu velmi mírně vklenuté směrem dovnitř otvoru; téměř rovné	Tab. 148:7
rovná	ne	celé olovené závaží kruhového a bochánkovitého tvaru s válcovitým provrtem uprostřed; podoba přeslenu	Tab. 171:13; Tab. 214:2
rovná	ne		Tab. 173:3
	ano	velmi malý fragment přeslenu; po obvodu zdoben horizontálními rýhami	Tab. 174:5
	ne	malý fragment přeslenu; otvor se od jedné základny k druhé zužuje	
nesledováno	ne	velmi malý fragment keramického závaží neurčitého tvaru a rozměrů	
	ne		
	ne	tři zlomky keramického závaží bochánkovitého tvaru; na obou vrcholech u otvoru mírně zploštělé	
	ne	celé keramické závaží bochánkovitého tvaru; na obou vrcholech u otvoru mírně zploštělé	Tab. 182:1
	ne	celé keramické závaží bochánkovitého tvaru; na obou vrcholech u otvoru mírně zploštělé	Tab. 182:2
	ne	čtyři zlomky keramického závaží kulovitého tvaru; na obou vrcholech u otvoru mírně zploštělé	Tab. 182:3
	ne	keramické závaží ve velmi fragmentárním stavu (9 zlomků)	
	ne	keramické závaží ve velmi fragmentárním stavu (14 zlomků)	
	ne		Tab. 196:1
	ne	dva kusy z jednoho přeslenu; nalezeno ve vrstvě 1	Tab. 196:4
rovná	ne	zlomek přeslenu z jílovce	Tab. 196:2
	ano	zlomek přeslenu z jílovce; zřejmě dvoukónický tvar - nelze jednoznačně definovat ze zlomku; otvor se kónicky rozšiřuje; zdoben po obvodu rýhami - fazetování	Tab. 196:3
vklenutá	ne		Tab. 197:6
vklenutá	ne		Tab. 64:1
rovná	ne		Tab. 62:1
rovná	ano	zlomek přeslenu; na povrchu drobné rýhy způsobené soustružením; průřez ve tvaru přesýpacích hodin	Tab. 92:5
		dva fragmenty	Tab. 159:5
			Tab. 159:6

Přezky

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Rám tvar	Rám průřez	Délka rámu cm	Šířka rámu cm	Tloušťka rámu cm	Průřez rámu cm
B64-35	239648	přezka	celý	železo	obdélník	hraněný	7,6	4,3	0,6	0,6
B66-35	241908/2	přezka	zlomek	železo	lichoběžník se slabě prohnutými boky	hraněný	2,5		0,15	0,3
B66-35	241910	přezka	celý	železo	obdélník	hraněný	4,8	3,7	0,3	0,5
150	247677	přezka	celý	železo	D-rámeček	hraněný	3,1	3,2	0,3	0,45
B67-33	248740	přezka	zlomek	železo						
B67-39	250617	přezka	zlomek	železo		hraněný	3,7		0,3	0,4
179	253297	přezka	celý	železo	D-rámeček	válcovitý	3,3	2,7	0,5	0,4
194	254448	přezka	celý	železo	obdélník	hraněný	4,7	3,5	0,3	0,5
194	254449	přezka	celý	železo	obdélník	hraněný	4,7	3,4	0,3	0,4
194	254463	přezka	celý	železo	D-rámeček	válcovitý	2,7	1,8	0,3	0,3
B62-39	254785	přezka	zlomek	železo	kulatý					
B59-45	267294	přezka	zlomek	železo	D-rámeček	hraněný			0,3	0,3
B59-45	267297	přezka	celý	železo	ovál s prohnutými boky	hraněný	4,8	3,2	0,4	0,6
B59-46	267840	přezka	celý	železo	obdélník	hraněný	7,5	3,8	0,8	0,4
B60-45	269135	přezka	zlomek	železo		hraněný			0,2	0,7
203	274574	přezka	celý	železo	obdélník	hraněný	4,6	3,5	0,5	0,3
205	274927	přezka	celý	železo	D-rámeček	půlkulatý	2,2	1,9	0,4	0,3
207	277773	přezka	celý	železo	D-rámeček	hraněný	3	3,8	0,7	0,3
B58-49	285536	přezka	celý	železo	kulatý	hraněný	2,2	2,1	0,2	0,4
B57-47	287036	přezka	celý	železo	obdélník s prohnutými boky	hraněný	3,8	3,2	0,3	0,4
B57-47	287037	přezka	celý	železo	obdélník	hraněný	4,4	3,5	0,4	0,5
B57-49	289644	přezka	zlomek	železo						
B57-49	289653	přezka	celý	železo	ovál	trojúhelníkovitý	2,3	2,7	0,4	0,3
B56-47	291495	přezka	celý	železo	D-rámeček	hraněný	2	2,7	0,4	0,4
B56-48	292716	přezka	celý	železo	jiný	hraněný	2,6	1,5	0,3	0,2
B56-49	294147	přezka	zlomek	železo	D-rámeček	hraněný	1,6	2,5	0,3	0,4
B55-47	295417	přezka	celý	železo	ovál	válcovitý	1,9	2,5	0,4	0,4
B54-46	296354	přezka	celý	železo	D-rámeček	hraněný	2	2,6	0,3	0,4
224	298338	přezka	celý	železo	obdélník	hraněný	2,5	2,2	0,2	0,3
255	302178	přezka	celý	železo	D-rámeček	hraněný	4	3,3	0,2	0,6

Průřez rámu týl cm	Trn	Délka trnu cm	Týlní destička	Poznámka	Tabulka
0,6	ano	4,5	ne	přezka z koňského postroje s dvěma trny	Tab. 44:1
	ne		ne		
	ne		ne		Tab. 55:9
0,7	ano	2,7	ne	železná přezka zachovaná ve třech kusech; hrot trnu chybí (koroze); D-rámeček je vyroben svinutím železné tyčinky	Tab. 84:7
	ano	5,3	ne	zachován pouze trn z velké přezky; šířka trnu ve vinutí = 0,7 cm; šířka trnu hrot = 0,35 cm; průřez trnu hraněný	Tab. 58:12
0,4	ne		ne	zlomek silně poškozené železné přezky; pravděpodobně „osmičkovitého“ tvaru	Tab. 60:10
0,4	ano	2,4	ne		Tab. 119:3
0,6	ano	4,2	ne	velká železná přezka; možná z postroje koně; identická s inv. č. 254449	Tab. 130:8; Tab. 218:1
0,5	ano	4	ne	velká železná přezka; možná z postroje koně; identická s inv. č. 254448; trn chybí	Tab. 130:9; Tab. 218:2
0,3	ne		ne		Tab. 130:10; Tab. 218:3
					Tab. 30:4
	ne		ne		
	ne		ne	přezka s prohnutými boky (8. století?)	Tab. 23:8
0,5	ano	3,7	ne	velká přezka se dvěma trny; možná z postroje koně	Tab. 24:2
0,4	ne		ne		Tab. 25:6
0,4	ano	5	ne		Tab. 143:6
0,3	ano		ne		Tab. 149:3
0,3	ne		ne	rám přezky je zdoben vbíjenými kruhovými puncy	Tab. 158:6; Tab. 218:4
0,3	ano	1,9	ne		Tab. 21:17; Tab. 218:5
0,4	ano	4,2	ne	přezka s prohnutými boky (8. století?)	Tab. 14:9; Tab. 218:6
0,5	ano	4,6	ne		Tab. 14:10; Tab. 218:7
	ano	2,4	ne	zachován pouze trn z přezky	Tab. 17:13
0,3	ano	2,6	ano	přezka s týlní destičkou vyrobenou z přehnutého pásku spojeného nýtem	Tab. 17:14; Tab. 218:10
0,25	ne		ne		Tab. 8:6; Tab. 218:8
	ano	1,6	ano	dvojitá přezka osmičkovitého tvaru; trn připojen ke středové části stejně jako destička z přehnutého plechu zakončená háčkem; symetrický rám je na vnějších stranách zesílen a zdoben příčnými vrypy; přezka pochází z garnitury ostruhy (analogie viz Kind 2002, Abb. 3:17; Paviken, Gotland)	Tab. 10:1; Tab. 219:1
0,2	ne		ne	zlomek přezky bez trnu a bez týlní destičky	Tab. 12:15; Tab. 218:9
	ano	1,3	ano	železná přezka s oválným rámem a dvojitou plechovou týlní destičkou se třemi nýty k přichycení řemene; pochází patrně z kování podkolenního řemínku; v týlní destičce přezky je zaklesnuta třmínková průvlečka se štítkem; štítek bohatě plasticky zdobený vrubořezem; středem štítku probíhá plastické žebro, ze kterého na každou stranu vybíhají tři paprsky	Tab. 5:3; Tab. 219:2
0,3	ano	1,8	ne	přezka se zachovala celá i s ulomeným trnem	Tab. 1:4; Tab. 219:3
0,3	ano	2,3	ne	poměrně zachovalá celá přezka s rámem obdélného tvaru	Tab. 171:10; Tab. 219:4
0,4	ne		ne	zachován pouze rám bez trnu	Tab. 196:5

Šipky

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Šipka typ	Tvar	Délka max. cm	Délka listu křídélka	Šířka max. cm	Délka trnu/tuleje cm	Průměr trnu/tuleje cm
B63-35	236502	šipka	zlomek	železo	s tulejí	s křídélky	6,8	5,1	3	3	1
B63-35	236503	šipka	celý	železo	s trnem	listovitá	8,4	4,7	1,4	2,6	0,5
B64-32	239381	šipka	celý	železo	s trnem	rombická	9,1	3,5	0,8	3,7	0,4
B66-33	241397	šipka	zlomek	železo	s trnem	listovitá				3	0,3
B67-34	249020	šipka	celý	železo	s trnem	listovitá	4,8	3,5	0,85	1,3	
B63-38	251717	šipka	zlomek	železo	s tulejí	s křídélky					
B63-38	251719	šipka	celý	železo	s trnem	listovitá	7,9	5,3	1,8	2,6	0,2
B63-42	257068	šipka	celý	železo	s trnem	rombická	6,1	4,5	1,9	1,6	0,3
B59-46	267847	šipka	celý	železo	s trnem	rombická	6,9	4,9	1,8	2	0,3
B59-47	268348	šipka	celý	železo	s trnem	jiná	10,9	6,9	0,9	4	0,3
B60-45	269128	šipka	celý	železo	s tulejí	listovitá	6,9	4,7	1,6	2,2	0,7
B60-45	269129	šipka	celý	železo	s trnem	rombická	8,8	5	2,5	3,8	0,4
B60-46	269998	šipka	zlomek	železo	s trnem	jiná		5,2	0,7		
B60-46	270000	šipka	celý	železo	s tulejí	s křídélky	6,4	3,9	1,8	4	0,9
B62-45	273016	šipka	zlomek	železo	s trnem	rombická	7,2	4,4	2	2,8	0,3
B62-45	273018	šipka	zlomek	železo	s tulejí						
B62-45	273020	šipka	zlomek	železo	s tulejí	s křídélky	7,2			3,5	1,6
207	277792	šipka	zlomek	železo		rombická			1,7		
207	277800	šipka	celý	železo	s trnem	rombická	6,8	4,1	2,2	2,7	0,3
B58-48	284625	šipka	zlomek	železo	s trnem	rombická				1,6	0,2
B58-49	285535	šipka	celý	železo	s trnem	rombická	8,4	5,6	1,9	3	0,2
B57-48	288535	šipka	zlomek	železo		s křídélky		3,3	2		
B56-48	292723	šipka	zlomek	železo		jiná					
205	297954	šipka	celý	železo	s tulejí	listovitá	4,5	2,4	1,5	2,1	0,7
228	298858	šipka	zlomek	železo	s trnem	listovitá	3,7	2,5	1,7	1,2	0,4
234	299894	šipka	celý	železo	s trnem	rombická	7	4	2,2	3	0,3
B56-47	301129	šipka	zlomek	železo		s křídélky		4,5	2,3		

Srpy

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Hřbet délka cm	Ostří délka cm	Čepel šířka cm	Čepel tloušťka cm	Ztupení hrotu čepele	Trn	Trn délka cm	Trn tloušťka cm	Trn průřez
B65-32	243997	srp	zlomek	železo			2	0,2	ne	ne	0		
B64-32	242378	srp	zlomek	železo					ne	ano	3,7	0,3	hraněný
B64-40	258075	srp	celý	železo	23	20	2,4	0,3	ne	ano	10	0,4	hraněný
B62-40	254912	srp	zlomek	železo									
B62-40	254914	srp	zlomek	železo			2	0,3	ne	ne			
B61-45	271659	srp	zlomek	železo	20,8	18,8	1,9	0,3	ne	ano		3,8	hraněný

Hmotnost g	Poznámka	Tabulka
		Tab. 36:2
		Tab. 36:3; Tab. 223:1
	zvláštní typ šípky s velmi úzkým zesíleným hrotem	Tab. 42:6; Tab. 223:2
		Tab. 55:2; Tab. 223:3
4	listovitá šípka s plochým trnem; trn obdélníkovitého průřezu; trn šířka = 0,45 cm; trn tloušťka = 0,15 cm	Tab. 59:2; Tab. 223:4
4	šípka s křídélky a dlouhou úzkou tulejí s tordovaným krčkem; zachovaná délka = 4,75 cm; krček = 2,4 cm; tulej šípky se nedochovala; možná souvislost s tulejkou inv. č. 251721	Tab. 38:2; Tab. 223:5
7	na jedné straně listu je zvýrazněné středové žebro; druhá strana plochá	Tab. 38:4; Tab. 223:6
6		Tab. 40:7
7	trn od listu odsazen	Tab. 24:3
10	šípka pravděpodobně typ B11 (Ruttkey 1976, 327); ovšem delší a užší varianta; extrémně dlouhá a štíhlá šípka	Tab. 24:10; Tab. 223:9
6		Tab. 25:8
7		Tab. 25:9
7	hraněná šípka s jehlancovitým hrotem a odsazeným tělem k trnu; trn ulomen; typ B10 (Ruttkey 1976, 327)	Tab. 26:3; Tab. 223:8
5		Tab. 26:4
9	jedna strana listu mírně poškozená korozí	Tab. 33:11
6	velmi poškozený zlomek šípky - neměřitelné	Tab. 33:13
7	křídélka šípky odlomená; konec tuleje poškozený	Tab. 33:12
		Tab. 158:23
5	tělo je odsazeno od trnu	Tab. 158:24
	silně zkorodovaná drobná šípka o celkové zachované délce 3,2 cm	Tab. 20:14
8		Tab. 21:18
	zlomek šípky s křídélky - zachován pouze list; tulej odlomena; možná souvislost s tulejkou inv. č. 288550/1	Tab. 16:7
	hraněná šípka s jehlancovitým hrotem; část s trnem ulomena; zřejmě typ B10 (Ruttkey 1976, 327)	Tab. 10:5
5		Tab. 149:11
4	listovitá část šípky silně zkorodovaná; okraje listu ulomené a nezřetelné; trn není celý	Tab. 175:10
10		Tab. 184:8
6	zlomek šípky s křídélky; trn/tulej odlomen(a)	Tab. 8:8

Očko na konci trnu	Poznámka	Tabulka
ne		Tab. 48:16; Tab. 235:3
ano	fakt F033	
ne		Tab. 47:2; Tab. 235:7
ne	zlomek části ulomeného hrotu a čepele reparovaného srpu s reparačními otvory	Tab. 30:9; tab. 235:5
ne	zlomek reparovaného srpu; zachovány dva otvory při okraji čepele; délka 13 cm	Tab. 30:10; Tab. 235:6
ne	dva zlomky čepele srpu s plochým hřbetem; plochého hrotu; plochého krátkého krčku a části obdélníkového trnu rukojeti; čepel srpu reparována; ostří nakováno	Tab. 28:5; Tab. 235:8

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Hřbet délka cm	Ostří délka cm	Čepel šířka cm	Čepel tloušťka cm	Ztupení hrotu čepele	Trn	Trn délka cm	Trn tloušťka cm	Trn průřez
194	254487	srp	zlomek	železo	25,5	18,1	2,6	0,4	ne	ano	11,6	0,3	hraněný
194	254485	srp	zlomek	železo	22,7	29,9	2	0,4	ne	ano	14	0,5	hraněný
194	254486	srp	celý	železo	31,7	25,9	3,3	0,4	ne	ano	13,5	0,5	hraněný
B62-45	273013	srp	zlomek	železo				0,2	ne	ne			
206	275097	hrot srpů	zlomek	železo			1,3	0,3	ano	ne			
B58-45	265082	hrot srpů	zlomek	železo				0,2	ne	ne			
226	298512	srp	zlomek	železo			1,5	0,3	ne	ne			
231	299013	srp	zlomek	železo			1,6	0,3	ne	ne			

Tyčinky a hřeby

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka max. cm	Šířka_A cm	Šířka_B cm	Průřez tvar	Hlavice	Hlavice délka cm	Hlavice šířka cm
125	235009	skoba	zlomek	železo	2,2	0,7	0,3	hraněný			
130	235264	skoba	zlomek	železo	3,3	0,6	0,3	hraněný			
B63-35	236507/2	skoba	zlomek	železo	6,4	0,7	0,3	hraněný			
B63-36	236880/2	hřeb	zlomek	železo		0,5	0,3	hraněný	křídélkovitá	1,5	0,55
B63-36	236882/3	skoba	zlomek	železo		0,7	0,3	hraněný			
B63-36	236882/4	tyčinka	zlomek	železo	4,5	0,9	0,5	hraněný			
B63-37	237308/1	hrot	zlomek	železo	3,6	0,4	0,3	hraněný			
B64-35	237812	hřeb	celý	železo	3	0,3	0,3	hraněný	plochá	0,9	0,8
B64-36	238063	hřeb	zlomek	železo	3,4	0,4	0,4	hraněný	křídélkovitá	1,6	0,5
B64-36	238064/1	tyčinka	zlomek	železo	4,1	0,5	0,4	hraněný			
B64-36	238064/3	tyčinka	zlomek	železo	2,8	0,5	0,4	hraněný			
B64-37	238395	skoba	celý	železo	7,9	1	0,5	hraněný			
B64-37	238396/1	hřeb	celý	železo	2	0,2	0,2	hraněný	plochá	0,7	0,6
B63-32	238814/1	hřeb	zlomek	železo	4,1	0,6	0,4	hraněný	plochá čtvercovitá	1,8	1,8
B63-32	238814/2	tyčinka	zlomek	železo	2	1,1	0,3	hraněný			
B63-32	238815/2	hřeb	zlomek	železo					jehlancovitá	1,5	1,4
B63-32	238815/5	tyčinka	zlomek	železo	4,3	1,1	0,7	hraněný			
B64-32	239380	hřeb	celý	železo	3,2	0,6	0,2	hraněný	kónická	1,1	1
B64-32	239382	skoba	zlomek	železo	3	0,5	0,3	hraněný			
B64-33	239489	skoba	zlomek	železo	3	0,5	0,15	hraněný			
B64-35	239649	hrot	celý	železo	8,4	1	0,45	hraněný			
B65-34	240408	skoba	zlomek	železo	8	1,7	0,6	hraněný			
B65-34	240409/5	hřeb	celý	železo	1,5	0,2		válcovitý	plochá kruhová	0,6	0,5
B65-35	240515	skoba	zlomek	železo			0,7	hraněný			
B65-35	240516	hřeb	celý	železo	3,3	0,3		hraněný	plochá	0,7	0,5
B65-36	240716	skoba	celý	železo	3	0,4	0,3	hraněný			

Očko na konci trnu	Poznámka	Tabulka
ne	zlomek čepele srpu s plochým hřbetem; odlomeným hrotem; delším silnějším krčkem; obdélným, na konci vně zahnutým trnem; úhel nasazení trnu 135°	Tab. 134:4; Tab. 236:4
ne	zlomek čepele srpu s plochým hřbetem; odlomeným hrotem; plochým krčkem a trnem na konci zřejmě odlomeným; úhel nasazení trnu 135°	Tab. 134:2; Tab. 236:1
ne	srp s plochým hřbetem čepele, plochým hrotem a krátkým plochým krčkem; na konci ven zahnutý trn rukojeti; úhel nasazení trnu 120°	Tab. 134:3; Tab. 236:3
ne	zlomek čepele srpu s reparačním nýtem	
ne	zlomek zesíleného a zploštělého hrotu srpu s plochým hřbetem	Tab. 152:6
ne	hrot srpu	Tab. 19:3
ne	zlomek čepele srpu s plochým hřbetem	
ne	zlomek čepele srpu s plochým hřbetem	Tab. 179:14

Skoba	Rameno A délka cm	Rameno B délka cm	Poznámka	Tabulka
jednoramenná	2			Tab. 70:6; Tab. 249:1
dvouramenná	2,2			
	3			
				Tab. 37:5; Tab. 248:8
				Tab. 247:1
				Tab. 44:7; Tab. 247:2
dvouramenná	2	2,5		Tab. 45:5; Tab. 249:2
				Tab. 247:3
				Tab. 247:4
				Tab. 254:1
				Tab. 247:5
				Tab. 254:2
				Tab. 42:4; Tab. 247:6
dvouramenná		2,1		Tab. 42:5; Tab. 249:6
dvouramenná	1,6			
				Tab. 248:9
	2,8		železný pásek na jednom konci zahnutý do tvaru skoby - zlomeno	Tab. 50:1; Tab. 249:8
				Tab. 50:3
	2,5		rameno skoby	Tab. 249:3
				Tab. 247:7
dvouramenná	1,3	1,3		Tab. 249:7

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka max. cm	Šířka_A cm	Šířka_B cm	Průřez tvar	Hlavice	Hlavice délka cm	Hlavice šířka cm
B65-36	240717/1	hřeb	celý	železo	2,3	0,3		hraněný	plochá obdélníkovitá	1,3	1
B65-36	240718	hřeb	celý	železo	2,8	0,5		hraněný	plochá obdélníkovitá	1,3	1,1
B65-37	240898/1	hrot	celý	železo	5,6	0,5	0,3	hraněný			
B65-37	240901	hřeb	celý	železo	12,6	0,9	0,6	hraněný	křídélkovitá	2,3	1
B65-37	240902	hřeb	celý	železo	2,7	0,4	0,2	hraněný	plochá obdélníkovitá	1	0,7
B65-37	240905	skoba	zlomek	železo	2,5	0,7	0,2	hraněný			
B66-32	241019	skoba	zlomek	železo	2,8	0,4	0,2	hraněný			
B66-35	241903	hřeb	celý	železo	9,5	0,4	0,3	hraněný	křídélkovitá	1,2	0,6
B66-36	242125	hřeb	zlomek	železo	3	0,4	0,4	hraněný	křídélkovitá	0,6	0,5
B66-36	242126	hrot	zlomek	železo	3,7	0,25		hraněný			
B66-36	242127	hřeb	celý	železo	13,3	0,9	0,6	hraněný	křídélkovitá	2,2	1,1
B65-32	242379	skoba	zlomek	železo	3,2	0,9	0,3	hraněný			
134	243292	tyčinka	zlomek	železo			0,3	hraněný			
134	243293	tyčinka	zlomek	železo	3,5	0,6	0,3	hraněný			
134	243294	skoba	zlomek	železo	2,2	0,4	0,2	hraněný			
B63-34	243723	skoba	zlomek	železo	2,7	0,6	0,2	hraněný			
B64-34	243844	hrot	celý	železo	9,6	0,45	0,4	hraněný			
B64-35	243849	hřeb	celý	železo	2,6	0,3	0,35	hraněný	plochá čtvercovitá	0,7	0,6
B65-34	244318	tyčinka	zlomek	železo	5,1	1	0,5	hraněný			
B65-34	244319	hřeb	celý	železo	3,3	0,5	0,5	hraněný	křídélkovitá	1,05	0,8
B65-36	244428	hřeb	celý	železo	8,3	0,4	0,3	hraněný	plochá obdélníkovitá	1,2	0,8
B66-34	244905	tyčinka	celý	železo	4,3	1,3	0,45	hraněný	plochá obdélníkovitá	1,3	0,8
140	245206	hřeb	celý	železo	2,5	0,4		hraněný	plochá kruhová	0,8	0,6
140	245207	skoba	zlomek	železo	4,2	0,9	0,22	hraněný			
140	245208/4	tyčinka	zlomek	železo	2,35	0,55	0,55	hraněný			
H 149	245721	hřeb	celý	železo	2,5	0,3	0,3	hraněný	plochá kruhová	0,8	0,7
H 162	245876	skoba	celý	železo	4,4	0,6		hraněný			
B66-34	246411	tyčinka	celý	železo	8,3	0,6	0,3	hraněný			
142	246770	skoba	zlomek	železo	5,6	0,6		hraněný			
H 164	246776	hřeb	celý	železo	2	0,3		hraněný	plochá čtvercovitá	0,7	0,7
H 202	247093	skoba	celý	železo	3,3	0,45	0,3	hraněný			
150	247679/2	skoba	fragmentární	železo		1,5		hraněný			
150	247679/3	skoba	zlomek	železo	5,15	0,7	0,3	hraněný			
150	247679/4	tyčinka	zlomek	železo	5,7		0,4	hraněný			
B67-33	248739	hřeb	celý	železo	5,15	0,7	0,6	hraněný	jehlancovitá	1,3	1,15
B67-33	248742	tyčinka	zlomek	železo	2,3	0,45	0,45	hraněný			
B67-33	248744	tyčinka	zlomek	železo	2,5		0,45	válcovitý			
B67-35	249245	skoba	celý	železo	2,4	0,55	0,15	hraněný			
B67-36	249501	hřeb	celý	železo	5,9	0,81	0,8	hraněný	plochá obdélníkovitá	2	1,25
B67-35	249502	hřeb	celý	železo	4,35	0,65	0,45	hraněný	plochá oválná	1,3	0,95
B66-39	250942	tyčinka	zlomek	železo	2,95	0,7	0,5	hraněný			
B64-38	251336/1	hřeb	celý	železo	2,8	0,45	0,5	hraněný	plochá kruhová	1,3	1,1

Skoba	Rameno A délka cm	Rameno B délka cm	Poznámka	Tabulka
				Tab. 247:8
				Tab. 52:3; Tab. 247:15
				Tab. 52:6; Tab. 248:10
				Tab. 52:7; Tab. 247:10
				Tab. 52:9; Tab. 247:11
			pravděpodobně rameno skoby	Tab. 249:5
dvouramenná			ramena odlomena	Tab. 54:12; Tab. 249:9-10
				Tab. 247:12
				Tab. 247:13
				Tab. 248:11
				Tab. 56; Tab. 247:9
	2,9		fakt F033	
				Tab. 254:3-4
				Tab. 72:6; Tab. 254:5
jednoramenná	1,3			Tab. 72:4; Tab. 249:13
				Tab. 43:3; Tab. 248:13
				Tab. 247:18
				Tab. 50:2; Tab. 254:6
				Tab. 247:14
				Tab. 52:2; Tab. 247:19
			železný klínek	Tab. 55:3; Tab. 254:8
				Tab. 76:4; Tab. 247:16
jednoramenná				Tab. 76:5; Tab. 249:12
			zlomek hraněné tyčinky	Tab. 76:6; Tab. 254:7
			hlavice hřebu asymetricky připevněna k tělu	
jednoramenná	2,1			
			tyčinkovitý nástroj; uprostřed zesílený	Tab. 55:4; Tab. 254:13
nesledováno	2		zlomek patrně dvouramenné skoby	Tab. 249:14
dvouramenná	1,7	1,8		
dvouramenná	3,6	3,55	dochována ve dvou zlomcích	Tab. 84:8a, b; Tab. 249:17-18
	1,3		zlomek má zachované pouze jedno rameno	Tab. 249:16
			zlomek tyčinky s mírným zaoblením	Tab. 254:9
			železný hřeb; výška jehlancovité hlavice = 1 cm; hrot hřebu je vykovaný naplocho	Tab. 58:9; Tab. 248:1
			průřez tyčinky je hraněný čtvercovitý	Tab. 254:10
			artefakt může být zlomek hrotu nástroje	Tab. 254:11
dvouramenná	1,4	1,6		Tab. 59:9; Tab. 249:11
			železný hřeb; hrot hřebu je hákovitě ohnutý	Tab. 59:13; Tab. 248:2
			hrot hřebu je ohnutý	Tab. 59:11; Tab. 248:5
			malý zlomek hraněné tyčinky; na jedné straně rozšířený konec	Tab. 254:12
			hrot hřebu je ohnutý	Tab. 45:9; Tab. 248:6

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka max. cm	Šířka_A cm	Šířka_B cm	Průřez tvar	Hlavice	Hlavice délka cm	Hlavice šířka cm
B64-38	251338	hřeb	celý	železo	5,9	0,7	0,85	hraněný	kónická obdélníkovitá	2,35	1,9
B63-38	251714	hřeb	celý	železo	2,9	0,5	0,45	hraněný	kónická obdélníkovitá	1,15	0,85
B63-38	251723	hřeb	zlomek	železo	7,1	0,6	0,4	hraněný	bez hlavice		
165	252185	hrot	celý	železo	4,4	0,4	0,4	hraněný			
170	252466/13	drátek	zlomek	železo	2,2	0,3	0,3	hraněný			
174	252712	tyčinka	zlomek	železo	9,1	0,7	0,4	hraněný			
178	253285/1	hrot	zlomek	železo	4,3	0,7	0,2	hraněný			
178	253285/2	skoba	celý	železo	4,1	0,5	0,5	hraněný			
178	253287/2	hrot	celý	železo	3,3	0,4	0,4	hraněný			
178	253293/1	tyčinka	zlomek	železo	9,3	0,4	0,4	hraněný			
178	253293/4	drátek	zlomek	železo	5,3	0,2	0,2	hraněný			
178	253293/5	skoba	zlomek	železo	4,5	0,5	0,2	hraněný			
183	253361	trn z vochle	celý	železo	13	0,6	0,5	válcovitý			
187	253623/2	hrot	zlomek	železo	4,8	0,4	0,3	hraněný			
194	254443	tyčinka	zlomek	železo	6,2	0,4	0,4	hraněný			
194	254453	tyčinka	zlomek	železo	11,5	1	0,3	hraněný			
194	254461	skoba	zlomek	železo	6,1	0,6	0,3	půlkulatý			
194	254466/2	tyčinka	zlomek	železo	3	0,6	0,3	půlkulatý			
194	254468/1	tyčinka	zlomek	železo	4,4	0,4	0,2	trojúhelníkový			
194	254468/2	tyčinka	zlomek	železo	4,4	4,6	4,4	hraněný			
194	254469	trn z vochle	celý	železo	12,4	0,5	0,2	válcovitý			
194	254481	tyčinka	zlomek	železo	15	1,4	0,9	hraněný			
H 203	254517	tyčinka	zlomek	železo	4,3	0,5	0,4	válcovitý			
B62-41	255080	skoba	zlomek	železo	6,5	2	0,4	hraněný			
B62-44	256070	hřeb	celý	železo	2,9	0,4	0,4	hraněný	plochá oválná	1,1	1
B62-44	256074	hřeb	celý	železo	1,6	0,3	0,3	hraněný	plochá oválná	1,1	1
B62-44	256075	hřeb	celý	železo	2,6	0,3	0,3	hraněný	plochá kruhová	0,65	0,6
B63-39	256407	hřeb	celý	železo	2,9	0,5	0,3	hraněný	plochá čtvercovitá	0,8	0,7
B63-40	256667	skoba	celý	železo	6,9	0,8	0,3	hraněný			
B63-44	257735/8	hrot	zlomek	železo	2,4	0,6	0,25	hraněný			
B64-43	258826	hřeb	celý	železo	5	0,5	0,3	hraněný	kladívkovitá	1,2	0,6
B64-44	259176	hřeb	celý	železo	3,9	0,4	0,3	hraněný	kladívkovitá	1	0,4
B64-44	259177	skoba	celý	železo	5,1	0,5	0,5	válcovitý			
B66-41	259988	hřeb	celý	železo	3,5	0,4	0,3	hraněný	plochá oválná	0,9	0,8
B67-40	260572a	skoba	celý	železo	3,9	0,6	0,2	hraněný			
B64-44	262886	tyčinka	zlomek	železo	5,9	0,7	0,6	hraněný			
B58-47	266641	skoba	celý	železo	9,6	1,1	0,3	hraněný			
B59-45	267296	skoba	zlomek	železo	6,5	0,6	0,3	hraněný			
B59-45	267303	trn z vochle	celý	železo	11,2	0,5	0,4	hraněný, válcovitý			
B59-45	267306	tyčinka	zlomek	železo		0,9	0,7	hraněný			
B60-45	269132	hřeb	celý	železo	5,5	0,3	0,2	hraněný	plochá kruhová	0,5	0,6
B60-45	269134	skoba	zlomek	železo	4,8	0,6	0,3	hraněný			

Skoba	Rameno A délka cm	Rameno B délka cm	Poznámka	Tabulka
			hrot hřebu je ohnutý	Tab. 45:10; Tab. 248:4
			hrot hřebu roztepaný naplocho	Tab. 38:9; Tab. 248:3
			zlomek železného hřebu bez hlavice; esovité prohnutí trnu	Tab. 58:10; Tab. 248:7
				Tab. 103:3
			drátek ohnutý do háčku	Tab. 107:23
			tyčinka se ztenčuje a zužuje na jednom konci	Tab. 110:7
				Tab. 118:11
jednoramenná	1,2			Tab. 118:11
			nástroj uprostřed zesílený	Tab. 118:14; Tab. 248:12
				Tab. 118:16
				Tab. 118:16
jednoramenná	2,1			Tab. 118:16
				Tab. 120:5
			drobný nástroj	Tab. 121:6
				Tab. 132:1; Tab. 255:4
			hraněná tyčinka na jednom konci rozšířená; možná polotovár či zlomek neznámého nástroje	Tab. 132:5; Tab. 255:6
dvouramenná	2,3			Tab. 132:4; Tab. 249:15
				Tab. 132:10; Tab. 255:2
				Tab. 132:3; Tab. 255:1
				Tab. 132:2; Tab. 255:3
				Tab. 131:7; Tab. 248:14
				Tab. 132:7; Tab. 255:5
			neurčitý tyčinkovitý předmět; jeden konec zahrocený	Tab. 198:1
jednoramenná	2,4		tělo skoby značně rozšířeno do šířky oproti ramenům	Tab. 31:2
				Tab. 32:8
				Tab. 32:9
				Tab. 32:10
				Tab. 39:3
jednoramenná	1,9			Tab. 39:9
			zlomek neurčitého hrotitého předmětu	Tab. 41:5
				Tab. 48:2
				Tab. 48:6
dvouramenná	0,6	0,7		Tab. 48:7
				Tab. 58:2
dvouramenná	2	1,4		Tab. 61:2
			zlomek neurčitého tyčinkovitého předmětu; esovité prohnutí; jeden konec více zahrocený a ohnutý do háčku	Tab. 48:4
dvouramenná			skoba má silně zdeformovaný tvar	Tab. 19:16
dvouramenná	1,9			
			průměr trnu u hrotu = 0,3 cm; trn se k hrotu zužuje	Tab. 23:4
				Tab. 25:13
dvouramenná				

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka max. cm	Šířka_A cm	Šířka_B cm	Průřez tvar	Hlavice	Hlavice délka cm	Hlavice šířka cm
B60-45	269136	skoba	celý	železo	4,2	0,7	0,2	hraněný			
B60-46	269989	trn z vochle	celý	železo	11	0,4	0,4	hraněný, válcovitý			
B60-46	269992	trn z vochle	celý	železo	11,2	0,5	0,4	hraněný, válcovitý			
B60-46	269996	skoba	celý	železo	4,6	0,6	0,2	hraněný			
B60-46	269999	trn z vochle	celý	železo	11	0,4	0,4	hraněný, válcovitý			
B60-47	270484	skoba	celý	železo	4,8	0,6	0,2	hraněný			
B60-47	270486	tyčinka	zlomek	železo	5,3	0,7	0,7	hraněný			
B60-47	270490	skoba	zlomek	železo		0,4	0,2	hraněný			
B61-44	271031	hřeb	celý	železo	5,3	0,9	0,6	hraněný	plochá čtvercovitá	2,8	2,5
B61-44	271033	hřeb	zlomek	železo		0,9	0,5	hraněný	plochá čtvercovitá	2,7	2,7
B61-44	271036	tyčinka	zlomek	železo	7,8	0,45	0,35	půlkulatý			
B61-45	271663	tyčinka	zlomek	železo	10,3	0,6	0,2	hraněný			
B61-45	271669	skoba	zlomek	železo	4,1	0,5	0,2	hraněný			
B61-46	272058	tyčinka	zlomek	železo	9,4	0,7	0,4	neurčeno			
B61-46	272059	trn z vochle	celý	železo	10,5	0,4	0,4	válcovitý			
B62-45	273012	skoba	celý	železo	5,8	0,6	0,2	hraněný			
203	274575	hřeb	celý	železo	5,8	0,5	0,5	hraněný	plochá čtvercovitá	1,3	1,3
204	274751	tyčinka	zlomek	železo		0,3	0,3	hraněný			
205	274928	hřeb	celý	železo	3	0,3	0,3	hraněný	plochá čtvercovitá	1	0,6
207	277766	hřeb	celý	železo	7,1	0,5	0,6	hraněný	jehlancovitá	1,4	1,2
207	277767	skoba	zlomek	železo	8,4	0,5	0,3	hraněný			
207	277774	hřeb	celý	železo	7,6	0,5	0,4	hraněný	jehlancovitá	1,2	1,1
207	277775	tyčinka	zlomek	železo		0,5	0,3	hraněný			
207	277777	tyčinka	celý	železo	11	0,4	0,4	hraněný, válcovitý			
207	277784	tyčinka	zlomek	železo	3,5	0,4	0,4	hraněný			
207	277791	skoba	celý	železo	2,6	0,6	0,2	hraněný			
207	277794	drátek	zlomek	železo	2,1	0,2	0,2	hraněný			
207	277796	skoba	zlomek	železo		0,6	0,2	hraněný			
207	277803	skoba	zlomek	železo		0,7	0,3	hraněný			
207	277823	hřeb	zlomek	bronz	1,2	0,3	0,3	válcovitý		0,4	0,5
212	277950	skoba	celý	železo	5,2	0,6	0,2	hraněný			
212	277957	tyčinka	zlomek	železo	5,4	0,7	0,6	hraněný			
213	277971	jehla	zlomek	železo	3,4	0,1	0,1	válcovitý			
218	278316	skoba	zlomek	železo		0,6	0,2	hraněný			
218	278317	tyčinka	zlomek	železo		0,5	0,2	hraněný			
221	278556	tyčinka	zlomek	železo	8,3	0,4	0,5	hraněný			
229	279025	skoba	celý	železo	4,8	0,7	0,3	hraněný			
B58-48	284615	hřeb	celý	železo	1,5	0,2	0,2	hraněný	plochá čtvercovitá	1,1	1,1
B58-48	284623	skoba	zlomek	železo	4,3	0,9	0,4	hraněný			
B58-48	284634	tyčinka	zlomek	železo	3,3	0,4	0,2	hraněný			
B58-49	285545	hřeb	zlomek	železo	2,5	0,5	0,2	hraněný	plochá kruhová	0,8	0,7
B58-49	285546	hřeb	celý	železo	2,6	0,3	0,2	hraněný	plochá čtvercovitá	0,7	0,7
B58-49	285556	skoba	zlomek	železo	4,6	0,6	0,3	hraněný			

Skoba	Rameno A délka cm	Rameno B délka cm	Poznámka	Tabulka
dvouramenná	5,8	3,8		Tab. 25:7
			průměr trnu u hrotu = 0,3 cm; trn se k hrotu zužuje	Tab. 26:7
			průměr trnu u hrotu = 0,3 cm; trn se k hrotu zužuje	Tab. 26:8
dvouramenná	2,1			Tab. 26:11
			interpretace nejistá - předmět zkorodovaný	Tab. 26:9
dvouramenná	2,3	2,1		Tab. 27:6
				Tab. 27:12
				Tab. 27:13
				Tab. 27:10
				Tab. 28:13
jednoramenná	1,8			Tab. 28:8
				Tab. 29:9
				Tab. 29:4
dvouramenná				Tab. 33:14
				Tab. 143:5
				Tab. 150:5
				Tab. 160:6
dvouramenná	3		průměr trnu u hrotu = 0,2 cm; trn se k hrotu zužuje	Tab. 160:7
				Tab. 160:5
				Tab. 158:27
dvouramenná	1,2	0,9		
	2			
	2,5			Tab. 160:8
				Tab. 160:10
jednoramenná	2,2			Tab. 163:11
			masivní železná tyčinka obloukovitě ohnutá	
				Tab. 164:3
dvouramenná	2,1	2,1		Tab. 177:6
				Tab. 21:6
neurčeno	1			Tab. 21:7
				Tab. 22:14
				Tab. 22:15
jednoramenná				Tab. 22:16

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka max. cm	Šířka_A cm	Šířka_B cm	Průřez tvar	Hlavice	Hlavice délka cm	Hlavice šířka cm
B57-46	285968	skoba	celý	železo	4,3	0,6	0,3	hraněný			
B57-46	285969	tyčinka	zlomek	železo	6,2	0,5	0,3	hraněný			
B57-47	287039	skoba	zlomek	železo		0,8	0,3	hraněný			
B57-47	287040	skoba	zlomek	železo	8,65	1	0,5	hraněný			
B57-47	287042	hřeb	celý	železo	2,3	0,3	0,2	hraněný	křídélkovitá		0,5
B57-47	287043	hřeb	zlomek	železo	1,65	0,4	0,3	hraněný	křídélkovitá	0,8	0,5
B57-47	287053	tyčinka	zlomek	železo	2,8	0,4	0,3	hraněný			
B57-47	287056	tyčinka	zlomek	železo	2,6	0,4	0,3	hraněný			
B57-47	287057	hrot	zlomek	železo	4,8	0,5	0,5	hraněný			
B57-48	288541	hřeb	zlomek	železo	1,6	0,5	0,3	hraněný	plochá čtvercovitá	1	1
B57-48	288542	skoba	zlomek	železo		1,1	0,8	hraněný			
B57-48	288543	skoba	celý	železo	8,3	1,1	0,5	hraněný			
B57-48	288544	skoba	zlomek	železo		0,6	0,2	hraněný			
B57-48	288545	tyčinka	zlomek	železo	5,5	0,5	0,4	hraněný			
B57-48	288548/1	trn z vochle	celý	železo	9	0,4	0,5	hraněný			
B57-48	288549	skoba	zlomek	železo		0,8	0,3	hraněný			
B57-48	288563	trn z vochle	zlomek	železo	10,5	0,4	0,5	válcovitý			
B57-48	288564	tyčinka	zlomek	železo	2,2	0,4	0,3	hraněný			
B57-48	288565/2	skoba	zlomek	železo		0,7	0,3	hraněný			
B57-49	289642	hřeb	celý	železo	4	0,4	0,4	hraněný	plochá čtvercovitá	0,8	0,7
B57-49	289645	skoba	celý	železo	6,8	0,6	0,4	hraněný			
B57-49	289646	skoba	celý	železo	3,8	0,6	0,2	hraněný			
B57-49	289661	skoba	celý	železo	11,4	2,1	0,6	hraněný			
B57-49	289662	skoba	zlomek	železo		0,5		hraněný			
B57-49	289664	trn z vochle	zlomek	železo	7	0,3	0,3	válcovitý			
B57-49	289665	hřeb	zlomek	železo	1,2	0,5	0,4	hraněný	plochá čtvercovitá	1,5	1,2
B56-46	290737	hřeb	celý	železo	6,3	0,5	0,5	hraněný	plochá obdélníkovitá	1,5	1
B56-46	290738	hřeb	celý	železo	3,3	0,3	0,2	hraněný	křídélkovitá	1	0,5
B56-46	290739	hřeb	zlomek	železo	4,7	0,4	0,3	hraněný	bez hlavice		
B56-46	290740	hřeb	celý	železo	3,4	0,4	0,4	hraněný	plochá kruhová	1,1	1
B56-46	290741	hřeb	celý	železo	2,2	0,3	0,2	hraněný	křídélkovitá	0,9	0,5
B56-46	290742	hřeb	zlomek	železo	3,3	0,4	0,4	hraněný	plochá		
B56-46	290746	hřeb	celý	železo	2,3	0,3	0,2	hraněný	křídélkovitá	1	0,5
B56-46	290750	tyčinka	zlomek	železo	4,3	0,5	0,25	hraněný			
B56-46	290751	tyčinka	zlomek	železo	2,4	0,4	0,3	hraněný			
B56-46	290755	hřeb	celý	železo	2,4	0,4	0,2	hraněný	křídélkovitá	1,1	0,6
B56-46	290759	skoba	zlomek	železo	7,8	2,6	0,3	hraněný			
B56-47	291474	tyčinka	zlomek	železo	3,2	0,5	0,5	hraněný			
B56-47	291475	skoba	celý	železo	6,8	1,3	0,5	hraněný			
B56-47	291481	hrot	zlomek	železo	3,8	0,4	0,4	hraněný			
B56-48	292712/1	trn z vochle	celý	železo	10,1	0,6	0,6	hraněný			
B56-48	292724	skoba	zlomek	železo		0,5	0,2	hraněný			

Skoba	Rameno A délka cm	Rameno B délka cm	Poznámka	Tabulka
dvouramenná	1	1,8		Tab. 13:22
	3			Tab. 15:2
dvouramenná	2,3			Tab. 15:5
				Tab. 15:3
				Tab. 15:4
				Tab. 15:7
				Tab. 15:8
			zlomek neurčitého tyčinkovitého předmětu - pravděpodobně hrot; tyčinka se směrem k jednomu konci zužuje do hrotu (tloušťka hrotu = 0,25 × 0,25 cm)	Tab. 15:6
				Tab. 17:3
	2,1			Tab. 17:4
dvouramenná	3,6	2,7		Tab. 17:5
	1			Tab. 17:6
				Tab. 17:7
				Tab. 16:12
	1,9			
			horní část trnu má hraněný průřez; zbytek trnu je válcovitý; v horní části trnu zachován zlomek plechu z vochle	Tab. 16:14
				Tab. 18:11
dvouramenná	1,8	2,1		Tab. 18:12
dvouramenná	1,7	1,4		Tab. 18:13
dvouramenná	5,6	4,6		Tab. 18:14
	1,4			
				Tab. 7:13
				Tab. 7:10
				Tab. 7:11
				Tab. 7:12
				Tab. 7:14
				Tab. 7:15
			zlomek neurčité železné tyčinky hraněného průřezu; směrem k jednomu konci se zužuje	Tab. 7:19
			zlomek neurčité železné tyčinky hraněného průřezu; na jednom konci rozšířená (0,6 × 0,3 cm); na opačném konci se zužuje (0,3 × 0,2 cm)	Tab. 7:18
				Tab. 7:16
dvouramenná	0,8	0,6		Tab. 7:23
				Tab. 9:6
dvouramenná	2,8	3,6		Tab. 9:3
			zlomek neurčitého železného hrotitého předmětu fragment se směrem k jednomu konci zužuje do hrotu; možná trn hřebíku	Tab. 9:4
	1,7		zlomek skoby s jedním ramenem	Tab. 11:8

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka max. cm	Šířka_A cm	Šířka_B cm	Průřez tvar	Hlavice	Hlavice délka cm	Hlavice šířka cm
B56-48	292725	skoba	zlomek	železo	6,5	0,6	0,7	hraněný			
B56-48	292731	tyčinka	zlomek	železo	2,5	0,5	0,2	hraněný			
B56-48	292734	hřeb	celý	železo	3,2	0,3	0,4	hraněný	plochá čtvercovitá	1,1	1
B56-48	292739	hřeb	celý	železo	7	0,6	0,7	hraněný	plochá kruhová	1,8	1,5
B56-48	292745	trn z vochle	celý	železo	11,2	0,5	0,5	válcovitý			
B56-48	292746	jehla	zlomek	železo	8	0,3	0,3	válcovitý			
B56-48	292750	tyčinka	zlomek	železo	5	0,7	0,5	hraněný			
B56-48	292752	tyčinka	zlomek	železo	4,8	0,5	0,5	hraněný			
B56-48	292759	drátek	zlomek	bronz	2,8	0,3	0,3	válcovitý			
B56-49	294150	trn z vochle	celý	železo	12	0,4	0,4	válcovitý			
B56-49	294151	skoba	celý	železo	5	0,6	0,25	hraněný			
B56-49	294152	hřeb	celý	železo	4,9	0,35	0,4	válcovitý	jiná	0,5	0,5
B56-49	294153	hřeb	celý	železo	2,8	0,3	0,3	hraněný	plochá obdélníkovitá	1	0,9
B56-49	294155	tyčinka	zlomek	železo	5,4	0,4	0,3	hraněný			
B56-49	294165	tyčinka	zlomek	železo	3,4	0,2	0,2	válcovitý			
B56-49	294166	tyčinka	zlomek	železo	3,4	0,5	0,25	hraněný			
B55-46	294927	skoba	zlomek	železo	4,7	0,8	0,2	hraněný			
B55-46	294938	hřeb	celý	železo	3,5	0,2	0,3	hraněný	plochá	0,8	0,7
B55-46	294944	hřeb	zlomek	železo	2,7	0,4	0,3	hraněný	bez hlavice		
B55-46	294946	hřeb	celý	železo	3,2	0,3	0,3	hraněný	plochá oválná	0,9	0,8
B55-46	294948	hřeb	celý	železo	2,2	0,4	0,4	hraněný	plochá oválná	1,3	1
B55-46	294949	hřeb	celý	železo	3	0,3	0,25	hraněný	plochá obdélníkovitá	0,9	0,7
B55-46	294954	tyčinka	zlomek	železo	4,5	0,5	0,4	hraněný			
B55-46	294959	skoba	zlomek	železo	2,5	0,4	0,3	hraněný			
B55-47	295414	skoba	celý	železo	6,2	0,7	0,36	hraněný			
B55-47	295418/2	skoba	zlomek	železo		0,8	0,58	hraněný			
B55-49	295952	skoba	celý	železo	3,5	0,5	0,22	hraněný			
B55-49	295954	skoba	zlomek	železo	7,5	1	0,32	hraněný			
B54-46	296359	hřeb	celý	železo	6,8	0,7	0,5	hraněný	jiná	1,9	0,7
B54-46	296361	skoba	zlomek	železo	3,1	0,5	0,3	hraněný			
B54-47	296786	hřeb	celý	železo	10,8	0,9	0,5	hraněný	křídélkovitá	2	0,8
B54-47	296789	hřeb	zlomek	železo	1,5	0,8	0,6	hraněný	plochá obdélníkovitá	2,7	2,3
B54-47	296790	hřeb	zlomek	železo	3	0,4	0,4	hraněný	bez hlavice		
B54-47	296795	hřeb	zlomek	železo	3,4	0,5	0,5	válcovitý	bez hlavice		
205	297957	tyčinka	zlomek	železo	4,8	0,2	0,25	hraněný			
205	297961	jehla	zlomek	železo	2,8	0,1	0,1	válcovitý			
205	297962	tyčinka	zlomek	železo	3	0,4	0,2	hraněný			
227	298704	hřeb	zlomek	železo	6,8	0,5	0,4	hraněný			
227	298706	hřeb	celý	železo	10,3	0,7	0,6	hraněný	jehlancovitá	1,4	1,1
228	298859	tyčinka	zlomek	železo	2,4	0,4	0,4	hraněný			
232	299758	skoba	zlomek	železo	3,6	0,5	0,25	hraněný			
238	300429	skoba	celý	železo	3,8	0,5	0,3	hraněný			
238	300431	tyčinka	zlomek	železo	5,4	0,5	0,5	hraněný			

Skoba	Rameno A délka cm	Rameno B délka cm	Poznámka	Tabulka
dvouramenná	0,8		druhé rameno skoby odlomeno	Tab. 11:9
				Tab. 11:12
				Tab. 11:10
				Tab. 11:11
				Tab. 10:10
			možná jehla	Tab. 10:11
				Tab. 11:13
				Tab. 11:14
				Tab. 11:15
			horní část trnu má hraněný průřez; zbytek trnu je válcovitý	Tab. 13:1
dvouramenná	1,7	2,3		Tab. 13:6
			hlavice hřebu malá kulovitá	Tab. 13:7
				Tab. 13:8
			zlomek neurčitého tyčinkovitého předmětu; jeden konec se zužuje do hrotu; opačný konec mírně zesílený – možná nástroj; vytepávací hrot?	Tab. 13:9
				Tab. 13:10
				Tab. 13:11
jednoramenná	2			Tab. 4:2
			hlavice hřebu silně zkorodovaná – nelze určit tvar	Tab. 4:3
			hlavice hřebu ulomena; na konci hřebík zahnutý do háčku	Tab. 4:5
				Tab. 4:4
				Tab. 4:7
				Tab. 4:8
				Tab. 4:9
dvouramenná	1,3			
dvouramenná	1,2	1,6		Tab. 5:7
	0,97			Tab. 5:8
dvouramenná	1,9	1,4		Tab. 6:2
	1,7			Tab. 6:3
			hlavice hřebu roztepaná a svinutá do trubičky	Tab. 1:8;
jednoramenná	1,2			Tab. 1:9;
				Tab. 2:4;
			velká část trnu hřebu ulomena – zachována pouze hlavice s kouskem trnu	Tab. 2:5;
			zachoval se pouze trn hřebu; hlavice ulomena	Tab. 2:6;
			zachoval se pouze trn hřebu; hlavice ulomena	Tab. 2:7;
			stopy tordování; na jednom konci přilepený výčnělek	Tab. 150:6
				Tab. 150:3
				Tab. 150:4
				Tab. 174:19
				Tab. 174:13
				Tab. 175:12
dvouramenná	1,7			Tab. 181:15
dvouramenná	1,1	1,7		Tab. 188:1
			zlomek neurčitého tyčinkovitého předmětu – jeden konec hákovitý; možná fragment skoby	Tab. 188:2; Tab. 254:16

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Délka max. cm	Šířka_A cm	Šířka_B cm	Průřez tvar	Hlavice	Hlavice délka cm	Hlavice šířka cm
238	300447	tyčinka	zlomek	železo	8,8	0,5	0,4	hraněný			
242	300634	tyčinka	zlomek	železo	4,6	0,9	0,9	válcovitý			
H 214	301016	skoba	celý	železo	4,6	0,5	0,3	hraněný			
B72-33	302911	tyčinka	zlomek	železo	3,9	0,5	0,4	válcovitý			
B71-33	304525	hřeb	zlomek	železo	3,9	0,5	0,2	hraněný	plochá čtvercovitá	1	1
B69-33	306133	hřeb	celý	železo	7,4	0,5	0,3	hraněný	kladívkovitá	1,2	0,5
B69-33	306137	tyčinka	zlomek	železo	2,5	0,4	0,4	válcovitý			
B69-33	306138	tyčinka	zlomek	železo	2,2	1,5	0,3	hraněný			

Obroučky z vědra

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Počet	Zachovalost	Materiál	Obroučka průřez	Obroučka průměr cm	Obroučka šířka cm	Obroučka tloušťka cm
128	235113	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,8	0,4
130	235266/1	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový		0,8	0,2
130	235266/2	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,8	0,3
B63-33	235705	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,3
B63-34	235943	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový		0,7	0,3
B63-36	236880/1, 236881, 236882/2	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,6-0,7	0,3
B63-36	236882/1	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový		0,8	0,3
B63-36	236882/5	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový		1,1	0,2
B63-37	237309	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,3
B64-35	237815	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový		0,5	0,3
B64-35	237816	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		1,2	0,2
B64-36	238062	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,8	0,4
B64-36	238064/2	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový		0,7	0,2
B64-37	238396/3-5	obroučka	3	zlomek	železo	půlkulatý		0,5-0,6	0,2-0,4
B64-37	238398/1	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,6	0,4
B63-32	238814/3	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,3
B65-37	240900	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,2
B66-32	241022	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,6	0,3
B66-35	241904, 241905/1	obroučka	2	zlomek	železo	obdélníkový		0,7	0,2
B66-35	241905/2	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový		0,7	0,2
B66-35	241908/1	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový		0,7	0,1
147	247291	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový	26	0,9	0,3
159	248045	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	2
B66-39	250941	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,3
B63-38	251716	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,3
B63-38	251720	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,3

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Počet	Zachovalost	Materiál	Obroučka průřez	Obroučka průměr cm	Obroučka šířka cm	Obroučka tloušťka cm
171	252638	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý	21	0,7	0,2
191	253923	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový	24	0,9	0,3
194	254475/1	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý	28	0,7	0,3
194	254475/10	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý	21	0,7	0,3
194	254475/11	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý	17	0,6	0,3
194	254475/12	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý	18	0,7	0,3
194	254475/13	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý	18	0,7	0,2
194	254475/14	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,6	0,3
194	254475/15	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý	17	0,7	0,3
194	254475/16	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý	16	0,7	0,3
194	254475/17	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový		0,7	0,2
194	254475/18	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý	20	0,7	0,3
194	254475/19	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý	21	0,6	0,3
194	254475/2	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový	21	0,7	0,2
194	254475/20	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý	19	0,6	0,3
194	254475/21- 28, 254475/6-7	obroučka	10	zlomek	železo	půlkulatý		0,6-0,7	0,2-0,3
194	254475/29	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový		0,6	0,2
194	254475/3	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý	24	0,7	0,3
194	254475/4	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý	17	0,7	0,3
194	254475/5	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový	24	0,8	0,3
194	254475/8	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový	26	0,8	0,3
194	254475/9	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový	21	0,7	0,2
B62-39	254786/1	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,23
B62-39	254786/2	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový		0,8	0,2
B62-39	254786/3	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,6	0,2
B62-44	256072	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,65	0,3
B63-40	256674	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový		0,5	0,3
B65-41	259527	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,65	0,25
B65-42	259715	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový		0,85	0,2
B65-42,	259716	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,6-0,7	0,25
B67-42	260990	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,6	0,2
B67-42	260993	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,25

Poznámka	Tabulka
	Tab. 109:5
	Tab. 124:16
	Tab. 136:9; Tab. 240:7; Tab. 241:1
	Tab. 136:9; Tab. 240:7; Tab. 241:1
	Tab. 136:9; Tab. 240:7; Tab. 241:1
	Tab. 136:9; Tab. 240:7; Tab. 241:1
	Tab. 136:9; Tab. 240:7; Tab. 241:1
deformováno	Tab. 136:9; Tab. 240:7; Tab. 241:1
	Tab. 136:9; Tab. 240:7; Tab. 241:1
	Tab. 136:9; Tab. 240:7; Tab. 241:1
deformováno	Tab. 136:9; Tab. 240:7; Tab. 241:1
	Tab. 136:9; Tab. 240:7; Tab. 241:1
	Tab. 136:9; Tab. 240:7; Tab. 241:1
	Tab. 136:9; Tab. 240:7; Tab. 241:1
	Tab. 136:9; Tab. 240:7; Tab. 241:1
	Tab. 136:9; Tab. 240:7; Tab. 241:1
	Tab. 136:9; Tab. 240:7; Tab. 241:1
	Tab. 136:9; Tab. 240:7; Tab. 241:1
deformováno - polotovar?	Tab. 136:9; Tab. 240:7; Tab. 241:1
deformováno, na jednom konci patrné spojení obroučky protilehlými háčky	Tab. 136:9; Tab. 240:7; Tab. 241:1
	Tab. 136:9; Tab. 240:7; Tab. 241:1
	Tab. 136:9; Tab. 240:7; Tab. 241:1
	Tab. 30:5
	Tab. 30:5
	Tab. 30:5
obroučka zdeformovaná a zkroucená	Tab. 32:4
obroučka je narovnaná	Tab. 39:11
	Tab. 53:9
	Tab. 54:4
	Tab. 54:5
	Tab. 61:7
	Tab. 61:8

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Počet	Zachovalost	Materiál	Obroučka průřez	Obroučka průměr cm	Obroučka šířka cm	Obroučka tloušťka cm
B62-43	262891	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,75	0,3
B58-46	265826	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,6	0,2
B58-46	265828	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,2
B58-47	266635	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,3
B59-45	267295	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,9	0,3
B59-45	267300	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,4
B64-35	267815	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový		0,5	0,3
B59-46	267841, 267843	obroučka	2	zlomek	železo	půlkulatý		0,6-0,8	0,2-0,3
B59-46	267844	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový		0,7	0,2
B59-47	268345	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,3
B59-47	268350	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,8	0,4
B60-44	268609	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		1,3	0,3
B60-45	269131	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		1	0,3
B60-46	269988	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý	25	0,8	0,2
B60-46	269990	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový	23	1	0,3
B60-46	269993	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový	25	0,8	0,2
B60-46	269994	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,3
B60-46	269997	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,3
B60-47	270487	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový		0,6	0,2
B60-47	270488/1	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,3
B60-47	270488/2	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový	18	0,6	0,2
B60-47	270491	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,6	0,3
B60-47	270492	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý	17	0,6	0,3
B60-47	270493	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,6	0,2
B61-45	271665	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,9	0,25
B61-45	271670	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,6	0,2
B61-47	272324, 272325	obroučka	2	zlomek	železo	obdélníkový		0,6-0,9	0,2
B62-47	273431	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový		0,8	0,4
B62-47	273434, 273436	obroučka	2	zlomek	železo	půlkulatý		0,6	0,3
178	274220	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový		0,8	0,2
178	274221	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý	20	0,4	0,2
206	275096	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový	40	1	0,5
206	275101	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový		0,6	0,2
206	275103	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,9	0,2
207	277769, 277770, 277772, 277786, 277797/2, 277799, 277806, 277817	obroučka	8	zlomek	železo	půlkulatý		0,6-0,7	0,2-0,3
207	277781, 277787, 277797/1, 277798/2, 277802	obroučka	5	zlomek	železo	obdélníkový		0,6-0,78	0,2-0,4

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Počet	Zachovalost	Materiál	Obroučka průřez	Obroučka průměr cm	Obroučka šířka cm	Obroučka tloušťka cm
207	277798/1	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový		1,2	0,4
207	277804	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý	31	0,7	0,3
207	277811	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový		0,8	0,5
207	277819	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý	29	0,8	0,4
212	277952	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý	18	0,6	0,3
217	278169	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový		0,8	0,3
218	278314	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový		0,6	0,2
218	278315, 278319, 278321, 278323, 278324, 278325	obroučka	6	zlomek	železo	trojúhelníkový		1,3	0,3
218	278318	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový		0,6	0,2
219	278334	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,6	0,2
220	278354	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,9	0,3
221	278554	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,6	0,3
221	278559	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový	16	0,5	0,2
221	278561, 278570	obroučka	2	zlomek	železo	obdélníkový		0,5-0,6	0,2
221	278571	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,5	0,3
229	279023	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,2
B58-48	284636, 284637	obroučka	2	zlomek	železo	trojúhelníkový		0,5-0,6	0,3
B58-49	285541	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,8	0,3
B58-49	285547	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý	20	0,6	0,2
B58-49	285549	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,6	0,2
B58-49	285555	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový		0,6	0,2
B57-47	287046	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový		0,7	0,4
B57-47 B57-48	287047, 287048,	obroučka	2	zlomek	železo	půlkulatý		0,7-0,8	0,25-0,3
B57-48	288551	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,3
B57-48	288557	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,2
B57-48	288565/1	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový		0,5	0,2
B57-49	289648	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,8	0,3
B57-49	289657	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,8	0,3
B56-46	290744	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový		0,6	0,3
B56-46	290745	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový		0,75	0,4
B56-46	290749	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,6	0,2
B56-46	290753/1	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový		0,7	0,25
B56-46	290757	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový	17	0,7	0,4
B56-46	290758/2	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,3
B56-47	291477	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,3
B56-47	291478	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,3
B56-47	291479	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		1	0,2
B56-47	291485	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,9	0,25
B56-47	291494, 291497	obroučka	2	zlomek	železo	trojúhelníkový		0,60,8	0,3

Poznámka	Tabulka
	Tab. 160:2
	Tab. 163:10
	Tab. 22:11
	Tab. 22:10
	Tab. 22:7
	Tab. 22:8
	Tab. 14:18
	Tab. 14:19; Tab. 14:20
	Tab. 17:2
	Tab. 17:19
	Tab. 18:5
	Tab. 7:5
	Tab. 7:4
	Tab. 7:8
	Tab. 7:6
	Tab. 7:7
	Tab. 8:12
	Tab. 8:13
	Tab. 8:14
obroučka zdobená – středem veden podélně žlábek	Tab. 8
	Tab. 8:16; Tab. 8:17

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Počet	Zachovalost	Materiál	Obroučka průřez	Obroučka průměr cm	Obroučka šířka cm	Obroučka tloušťka cm
B56-48	292726	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový		1,2	0,3
B56-48	292743	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,6	0,2
B56-48	292747	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový	27	0,7	0,3
B56-49	294157	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,6	0,2
B55-46	294925	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,6	0,26
B55-46	294928	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový		0,75	0,21
B55-46	294936	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový		0,5	0,3
B55-46	294937	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový	27	0,7	0,3
B55-46	294939	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový		0,6	0,3
B55-46	294945	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý	20	0,7	0,3
B55-47	295415	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový		0,9	0,3
B55-47	295419	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový	33	1	0,38
B54-47	296785	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		1	0,2
B54-47	296788	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový		0,8	0,35
B54-47	296796/1-2	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,25
226	298516, 298519	obroučka	2	zlomek	železo	půlkulatý		0,5-0,6	0,3
226	298520	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý	30	0,65	0,3
227	298708, 298709, 298710	obroučka	3	zlomek	železo	půlkulatý		0,6-0,7	0,2-0,3
227	298712/ 1-2	obroučka	2	zlomek	železo	trojúhelníkový			0,3
227	298713	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový		0,7	0,5
230	298873/ 1-2	obroučka	2	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,3
230	298874	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý	40	0,6	0,3
231	299014/1, 299015	obroučka	2	zlomek	železo	půlkulatý		0,7-0,8	0,2-0,3
232	299762	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,65	0,3
235	299957	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý	26	0,7	0,3
238	300434	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,2
238	300435, 300440	obroučka	2	zlomek	železo	trojúhelníkový		0,8	0,3
238	300444/1	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,65	0,2
238	300444/2	obroučka	1	zlomek	železo	půlkulatý		0,7	0,3
B70-32	304750	obroučka	1	zlomek	železo	obdélníkový		0,9	0,2
B70-33	305556	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový		0,7	0,3
B69-32	305844	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový		1	0,3
B69-33	306134	obroučka	1	zlomek	železo	trojúhelníkový		0,5	0,3

Poznámka	Tabulka
	Tab. 10:14
	Tab. 10:15
	Tab. 10:16
na jednom konci zlomku obroučky patrný háček	Tab. 12:18
	Tab. 3:11
	Tab. 3:12
	Tab. 3:15
	Tab. 3:13
	Tab. 3:14
	Tab. 4:6
	Tab. 5:5
	Tab. 5:6
	Tab. 2:1;
	Tab. 2:2;
	Tab. 2:3;
	Tab. 173:9; Tab. 173:10
	Tab. 173:8
	Tab. 174:11–12; Tab. 174:17
	Tab. 174:15–16
	Tab. 174:18
	Tab. 179:6–7
	Tab. 179:8
	Tab. 179:15; Tab. 179:17
	Tab. 181:10
	Tab. 185:5
	Tab. 187:13
	Tab. 187:14–15
	Tab. 187:11
	Tab. 187:11
	Tab. 62:10
	Tab. 63:3
	Tab. 61:13
	Tab. 62:6

Ataše z vědra

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Ataše tvar	Ataše výška cm
128	235112	ataše	zlomek	železo	tyčinkovitý s rozbíhajícími se konci	
150	247679/1	ataše	zlomek	železo	tyčinkovitý s rozbíhajícími se konci	4,7
170	252466/10	ataše	zlomek	železo	plechový lichoběžníkovitý nebo plechový obdélníkovitý	
170	252466/11	ataše	zlomek	železo	plechový s rozbíhajícími se konci	
170	252466/12	ataše	zlomek	železo	tyčinkovitý s rozbíhajícími se konci	
194	254473/2	ataše	zlomek	železo	tyčinkovitý s rozbíhajícími se konci	5,1
194	254492	ataše	zlomek	železo	tyčinkovitý s rozbíhajícími se konci	12,5
194	254493	ataše	zlomek	železo	tyčinkovitý s rozbíhajícími se konci	10,5
B63-43	257302	ataše	zlomek	železo	plechový lichoběžníkovitý nebo plechový obdélníkovitý	
B64-39	257850	ataše	celý	železo	tyčinkovitý s rozbíhajícími se konci	6,4
B58-47	266639	ataše	celý	železo	tyčinkovitý s rozbíhajícími se konci	6,6
B59-46	267842	ataše	zlomek	železo	plechový ve tvaru T	
B60-44	268607	ataše	celý	železo	plechový obdélníkovitý	6,5
B60-44	268608	ataše	celý	železo	tyčinkovitý s rozbíhajícími se konci	8,1
178	274222	ataše	zlomek	železo	plechový lichoběžníkovitý	
207	277768	ataše	zlomek	železo	plechový lichoběžníkovitý	
207	277813	ataše	zlomek	železo	plechový oválný	
218	278322	ataše	celý	železo	tyčinkovitý s rozbíhajícími se konci	8
221	278560	ataše	zlomek	železo	plechový lichoběžníkovitý	
221	278572	ataše	zlomek	železo	plechový lichoběžníkovitý	
B57-49	289671	ataše	zlomek	železo	plechový	
B56-46	290729	ataše	zlomek	železo	jiné	4,3
B56-46	290743	ataše	zlomek	železo	tyčinkovitý	
B56-49	294148	ataše	zlomek	železo	tyčinkovitý s rozbíhajícími se konci	
B55-46	294923	ataše	zlomek	železo	plechový obdélníkovitý	
B55-48	295769	ataše	zlomek	železo	tyčinkovitý s rozbíhajícími se konci	6,8
H212	300897	ataše	zlomek	železo	plechový	
K35	301103	ataše	zlomek	železo	plechový obdélníkovitý	
B72-32	302671	ataše	celý	železo	plechový lichoběžníkovitý	9,5
B70-33	305559	ataše	zlomek	železo	plechový lichoběžníkovitý nebo plechový obdélníkovitý	

Rukojeť vědra

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Rukojeť průměr oblouku cm	Rukojeť rozpětí cm	Rukojeť výška cm	Rukojeť tloušťka max. cm	Rukojeť u končení tvar
194	254472	rukojeť	celý	železo	17	18,7	8	0,7	hákovitý a knoflíkovitý
194	254473/1	rukojeť	celý	železo	20	23	11	0,8	hákovitý a knoflíkovitý
194	254474	rukojeť	celý	železo	25	26	11	0,7	hákovitý a knoflíkovitý

Ataše šířka cm	Ataše tloušťka cm	Poznámka	Tabulka
	0,3		
	0,35	tloušťka v oblouku = 0,35 cm; tloušťka roztepaných konců = 0,15 cm	Tab. 239:3
		zlomek vejčitého ucha	Tab. 107:4
		zlomek ucha	Tab. 107:5
			Tab. 107:6
	0,4	ataše navlečena na rukojeť vědra	Tab. 136:4; Tab. 238:6
	0,5		Tab. 136:8; Tab. 239:5
	0,5		Tab. 136:7; Tab. 239:4
2,5	0,3	zlomek ataše s otvorem	Tab. 41:2
5,7	0,5		Tab. 46:3
7,8	0,4		Tab. 19:15
	0,2		Tab. 24:5
2	0,2	v těle ataše jeden otvor pro hřeb	Tab. 25:4
9,9	0,4	jeden konec ataše ohnutý – toto ohnutí definuje původní šířku dřevěné stěny vědra (1,3 cm)	Tab. 25:3
	0,4		Tab. 118:9
2,2	2,2		Tab. 160:1
4,4	0,4		Tab. 160:3
9,4	0,5		Tab. 167:4
2,2	0,3		Tab. 170:2
2,2	0,3		Tab. 170:3
	0,3	zlomek horní části ataše z vědra s otvorem pro rukojeť	Tab. 18:6
5,7	0,9	ataše zvláštního tvaru; tyčinkovitý oblouk (0,8 × 0,8 cm); konce roztepaný do plechu nejasného tvaru – připomíná trojúhelník (šířka = 3,4 cm; tloušťka = 0,4 cm); na konci a uprostřed jednoho roztepaného konce ataše zachován jeden otvor pro nýt (průměr otvoru = 0,5 cm); asi ataše z kovového kotlíku	Tab. 7:2
	0,7	zlomek ucha; pravděpodobně tyčinkovitá ataše	Tab. 7:3
2,2	0,4	zachován pouze fragment horní části tyčinkovité ataše - oblouk; rozbíhající se konce jsou odlomeny	Tab. 12:17
4,3	0,17	ataše s 1 kruhovým otvorem (průměr 0,85 cm)	Tab. 3:10
5,9	0,67	tloušťka ataše na roztepaných koncích 0,17 cm	Tab. 5:13
1,6	0,5	zachován pouze konec ataše s očkem	Tab. 203:1
1,6	0,4	zachován konec ataše – plech nedokonale svinutý do očka; na konci hák	
4,3	0,4		Tab. 64:2
	0,3		Tab. 63:4

Rukojeť průřez	Poznámka	Tabulka
válcovitý	rukojeť má dvě různá ukončení	Tab. 136:3; Tab. 239:1
válcovitý	na rukojeti vědra navlečena ataše	Tab. 136:4; Tab. 238:6
válcovitý		Tab. 136:5; Tab. 238:5

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Rukojeť průměr oblouku cm	Rukojeť rozpětí cm	Rukojeť výška cm	Rukojeť tloušťka max. cm	Rukojeť ukončení tvar
B63-39	256405	rukojeť	celý	železo	19	22,4	6,7	0,6	knoflíkovitý
B65-40	259357	rukojeť	zlomek	železo	18		5,2	0,4	hákovitý
B59-46	267839	rukojeť	zlomek	železo	20			0,8	knoflíkovitý
B57-49	289649	rukojeť	zlomek	železo	26			0,2	hákovitý
227	298711	rukojeť	zlomek	železo				0,7	hákovitý
232	299756/1-3	rukojeť	zlomek	železo				0,6	hákovitý
B70-33	305555	rukojeť	zlomek	železo				0,4	hákovitý

Žernovy

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Žernov druh	Průměr cm	Tloušťka okraj max. cm	Tloušťka otvor max. cm	Mlecí plocha	Otvor	Otvor průměr min. cm	Otvor průměr max. cm
B63-33	235708	žernov	zlomek	ryolit					ano	ne		
B64-34	237655	žernov	zlomek	svor					ano	ne		
B64-34	237656/1	žernov	zlomek	svor				2	ano	ano		
B64-34	237656/2	žernov	zlomek	svor					ano	ne		
B64-32	239383	žernov	zlomek	svor	běhoun		3,9		ano	ne		
B64-32	239384	žernov	zlomek	svor					ne	ne		
B64-32	239385	žernov	zlomek	svor	ležák		1,9		ano	ano		
B64-34	239534	žernov	zlomek	svor					ne	ne		
B64-34	239535	žernov	zlomek	svor					ne	ne		
B64-35	239651	žernov	zlomek	svor			3,7	3,6	ne	ano		
B65-32	242868	žernov	zlomek	ryolit					ano	ne		
B65-35	242869	žernov	zlomek	ryolit			7,7		ano	ne		
B66-34	242870	žernov	zlomek	svor					ano	ne		
B 65-32	242871	žernov	zlomek	svor	běhoun		4,6	3,1	ano	ano		
B64-32	242872	žernov	zlomek	svor	ležák		2,3		ano	ne		
B66-33	242874	žernov	zlomek	svor	ležák	39,5	2,6	6,4	ano	ano	2,7	
B65-33	242875	žernov	zlomek	svor					ano	ne		
severní části plochy	242876	žernov	zlomek	svor					ne	ne		
	242877	žernov	zlomek	svor					ne	ano		
B63-34	243773/1-2	žernov	zlomek	slepenec					ano	ne		
B64-33	243783	žernov	zlomek	svor					ne	ne		
B63-34	243847/1	žernov	zlomek	svor					ne	ne		
B63-34	243847/2	žernov	zlomek	svor					ano	ne		
B64-35	243850	žernov	zlomek	svor				4,2	ano	ano		
B65-34	244321	žernov	zlomek	svor				3,4	ne	ano		
B66-32	244716	žernov	zlomek	kámen				5,5	ano	ano		
B64-34	244989	žernov	zlomek	svor	běhoun		5,2		ano	ne		
B64-34	244990	žernov	zlomek	svor					ano	ne		
B64-34	244991/1	žernov	zlomek	svor			4,7		ano	ne		

Rukojeť průřez	Poznámka	Tabulka
hraněný	rukojeť zachována celá ve velmi dobrém stavu	Tab. 39:5; Tab. 239:2
hraněný		Tab. 53:4
válcovitý		Tab. 24:6
hraněný		Tab. 18:4
válcovitý		Tab. 174:14
hraněný	zlomek rukojeti vědra složený ze tří fragmentů, nelze rekonstruovat a spojit	Tab. 181:12
hraněný		Tab. 63:2

Otvor tvar	Otvor průřez	Poznámka	Tabulka
			Tab. 35:3; Tab. 255:13
kruhový	kónický		
		zlomek žernovu složený ze dvou kusů, oba kusy pozůstatky mlecí plochy	
		tři zlomky jednoho žernovu	
		zlomek žernovu s částí okraje, neměřitelný	
	kónický		
		zlomek žernovu s částí okraje	
		zlomek žernovu s částí okraje, neměřitelný	
oválný		možná se jednalo o běhoun	
		dva zlomky indiferentního žernovu, neměřitelné, oba měly mlecí plochu	
		zlomek okraje žernovu	
		zlomek žernovu s částí okraje, neměřitelný	
oválný	válcový	fakt F32, dva zlomky jednoho žernovu	
		zlomek žernovu s částí okraje	
kruhový	válcový	fakt F42	
		fakt F46, zlomek žernovu s částí okraje	
		dva zlomky jednoho žernovu, žernov z netypického materiálu	
kruhový	válcový		
		původně jeden žernov 244991/1-5	

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Žernov druh	Průměr cm	Tloušťka okraj max. cm	Tloušťka otvor max. cm	Mlecí plocha	Otvor	Otvor průměr min. cm	Otvor průměr max. cm
B64-34	244991/2	žernov	zlomek	svor					ano	ne		
B64-34	244991/3-5	žernov	zlomek	svor					ne	ne		
134	244992	žernov	zlomek	ryolit			5,4		ano	ne		
F071	244995/1	žernov	zlomek	ryolit	běhoun	37	6,3	6	ano	ano		5,8
F071	244995/2	žernov	zlomek	svor			3		ne	ne		
F072	244996	žernov	zlomek	kámen	běhoun	43	6,5	3	ano	ano		5,5
F74	244997/1	žernov	zlomek	svor				2,6	ne	ano		
F74	244997/2	žernov	zlomek	svor					ne	ne		
F74	244997/3	žernov	zlomek	svor					ne	ne		
156	247977/1	žernov	zlomek	svor	ležák	42	2,3	3	ano	ano		3,6
156	247977/10-29	žernov	zlomek	svor					ne	ne		
156	247977/2	žernov	zlomek	svor			4,3		ano	ano		
156	247977/3	žernov	zlomek	svor				3,6	ano	ano	2,7	
156	247977/4	žernov	zlomek	svor			3,1		ano	ne		
156	247977/5	žernov	zlomek	svor					ne	ne		
156	247977/6	žernov	zlomek	svor					ne	ano	2,9	
156	247977/7	žernov	zlomek	svor				3,3	ano	ne		
156	247977/8	žernov	zlomek	svor			3,5		ano	ne		
156	247977/9	žernov	zlomek	svor				3,8	ne	ano	3	3,5
B67-38	250320/1-2	žernov	zlomek	písčítý vápenec	běhoun		7	9	ano	ano	3,5	6
B67-38	250320/3	žernov	zlomek	písčítý vápenec	běhoun		9	8	ano	ano	3,5	
B67-38	250320/4	žernov	zlomek	písčítý vápenec	běhoun		8,5		ano	ne		
B67-38	250320/5-8	žernov	zlomek	písčítý vápenec					ne	ne		
B64-38	251334	žernov	zlomek	ryolit			6,2		ano	ne		
B63-38	251725/1-2	žernov	zlomek	svor					ne	ne		
B67-33	251856	žernov	zlomek	ryolit					ano	ne		
B67-33	251882	žernov	zlomek	pískovec	ležák		4		ano	ano		
B62-39	254732	žernov	zlomek	svor			4,4		ano	ne		
B63-40	256676/1-2	žernov	zlomek	svor	běhoun		4,5		ano	ne		
B64-39	257858	žernov	zlomek	svor	běhoun				ano	ne		
B64-40	258083	žernov	zlomek	svor					ano	ne		
B65-41	259531/1	žernov	zlomek	ryolit			4,9		ano	ne		
B65-41	259531/2	žernov	zlomek	svor					ne	ne		
B60-45	269123	žernov	zlomek	ryolit					ne	ne		
178	274752, 274753	žernov	zlomek	slepenec	běhoun	52	8	6,9	ano	ano	4,7	5,1
178	274754	žernov	zlomek	ryolit	běhoun		6,8		ano	ne		
178	274755	žernov	zlomek	svor			2,8		ano	ne		
178	274756	žernov	zlomek	svor					ano	ne		
229	279027/1-2	žernov	zlomek	svor					ne	ne		
229	279027/3	žernov	zlomek	svor	běhoun		3,4		ano	ne		
229	279027/4-6	žernov	celý, frag- men-tární	svor	běhoun	42	5,2	5	ano	ano	5,5	6,5

Otvor tvar	Otvor průřez	Poznámka	Tabulka
		původně jeden žernov 244991/1-5	
		tři zlomky indiferentního žernovu, původně jeden žernov 244991/1-5	
kruhový	válcový		
oválný	válcový		
		původně jeden žernov 244997/1-3	
		zlomek žernovu s částí okraje, původně jeden žernov 244997/1-3	
		indiferentní zlomek žernovu bez otvoru a okraje, neměřitelný, původně jeden žernov 244997/1-3	
kruhový	kónický		
		20 amorfní zlomků žernovů, na některých zlomcích zachována mlecí plocha, na některých zlomcích zbytky okrajů, surovina svor - velmi lámavý	
		zlomek žernovu s částí okraje	
kruhový	válcový		
kruhový			
kruhový			
kruhový	kónický	dva kusy původně jednoho žernovu, možno spojit a měřit dohromady, žernov silně fragmentární, rozlomen na 8 kusů, původně jeden celý 250320/1-8	
kruhový	kónický	žernov silně fragmentární, rozlomen na osm kusů, původně jeden celý 250320/1-8	
		žernov silně fragmentární, rozlomen na 8 kusů, původně jeden celý 250320/1-8	
		čtyři neměřitelné kusy původně jednoho žernovu, žernov silně fragmentární, rozlomen na 8 kusů, původně jeden celý 250320/1-8	
		fakt F203	
oválný	kónický	dva zlomky jednoho žernovu - možné spojit (inv. č. 274752, 274753), otvor pro papřici	
		otvor pro mletí	
oválný	nálevkovitý	otvor pro papřici	Tab. 178:10

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventurní číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Žernov druh	Průměr cm	Tloušťka okraj max. cm	Tloušťka otvor max. cm	Mlecí plocha	Otvor	Otvor průměr min. cm	Otvor průměr max. cm
B60-46	279204	žernov	zlomek	svor	běhoun			3,2	ano	ano	1,6	1,7
207	279205/1	žernov	zlomek	svor	běhoun		5,4	4,4	ano	ano	4,5	4,7
207	279205/2	žernov	zlomek	svor					ne	ne		
207	279205/3	žernov	zlomek	svor	běhoun		5,3		ano	ne		
210	279206/1	žernov	zlomek	ryolit			5,2		ano	ne		
210	279206/10	žernov	zlomek	ryolit	ležák				ano	ne		
210	279206/11	žernov	zlomek	ryolit	ležák				ano	ne		
210	279206/12, 19	žernov	zlomek	ryolit	běhoun		4,4		ano	ne		
210	279206/13	žernov	zlomek	vápenec	běhoun		6		ano	ne		
210	279206/14	žernov	zlomek	oolický vápenec	běhoun			6,2	ano	ano		5,1
210	279206/15, 18	žernov	zlomek	ryolit	běhoun				ano	ne		
210	279206/16	žernov	zlomek	ryolit	běhoun			3,6	ano	ano		
210	279206/17	žernov	zlomek	svor					ano	ne		
210	279206/2	žernov	zlomek	ryolit					ano	ne		
210	279206/20	žernov	zlomek	ryolit	ležák				ano	ne		
210	279206/21	žernov	zlomek	ryolit	ležák			5,2	ano	ano	3,4	4
210	279206/22	žernov	zlomek	ryolit	běhoun				ano	ne		
210	279206/3	žernov	zlomek	vápenec	ležák		6,9		ano	ne		
210	279206/4	žernov	zlomek	ryolit			5,7		ano	ne		
210	279206/5	žernov	zlomek	oolický vápenec	běhoun				ano	ne		
210	279206/6	žernov	zlomek	oolický vápenec	běhoun		5,7		ano	ne		
210	279206/7	žernov	zlomek	ryolit	ležák				ano	ne		
210	279206/8	žernov	zlomek	ryolit	běhoun			5	ano	ano		
210	279206/9	žernov	zlomek	ryolit	běhoun				ano	ne		
B58-48	284598	žernov	zlomek	svor	běhoun		6,1	5,2	ano	ano		5,5
B58-48	284599	žernov	zlomek	svor			6		ano	ne		
B56-49	294115	žernov	zlomek	svor			5,7		ano	ne		
B55-48	295764	žernov	zlomek	svor					ne	ne		
B54-48	296872	žernov	zlomek	ryolit	běhoun				ano	ne		
B69-33	306143	žernov	zlomek	svor					ano	ne		
266	306866	žernov	celý	svor	běhoun	48	4,4	3	ano	ano	6,5	8
164	306872/1-6	žernov	zlomek	amfibolit					ne	ano	4,1	4,3
164	306873/1-3	žernov	celý	ryolit	běhoun	47	4,8	3,9	ano	ano	3,4	5,5
164	306874	žernov	celý	svor	běhoun	45,5	4,6	3	ano	ano	6,2	6,5
164	306875	žernov	zlomek	svor	ležák			5	ne	ano		2,5
164	306876	žernov	zlomek	svor					ne	ne		
164	306877/1-2	žernov	zlomek	vápenec	běhoun	46,5	8,1	5,6	ano	ano	4,5	5,5
164	306878	žernov	zlomek	svor	běhoun		4,8		ano	ne		
164	306879	žernov	zlomek	svor	ležák			4,2	ne	ano		2,5
164	306880/1-2	žernov	zlomek	svor	běhoun	46	6,9	5,5	ne	ano		5
164	306881	žernov	zlomek	svor	ležák		3,9	4,2	ano	ano		4,5
164	306882/1-3	žernov	zlomek	svor	běhoun	48	3,7	3	ano	ano		
164	306883	žernov	celý	svor	ležák	42,5	3,8	4,5	ano	ano	2,2	3,5
164	306884	žernov	celý	ryolit	ležák	42	5,7	6,5	ano	ano	2,5	4,5
164	306885	žernov	zlomek	svor	ležák	48,5	4,2	5	ano	ano	2,7	4,5

Otvor tvar	Otvor průřez	Poznámka	Tabulka
kruhový	kónický		
oválný	nálevkovitý		
		dva zlomky jednoho žernovu - možné spojit (inv. č. 279206/12, 279206/19)	
oválný	nálevkovitý		
		otvor pro papřici	
oválný	nálevkovitý		
		otvor pro papřici	
kruhový			
oválný	nálevkovitý		
kruhový			
oválný	kónický	tři zlomky jednoho žernovu - možné spojit, žernov je opracovaný, otvor pro papřici - papřice tvoří kříž	Tab. 99:1-2
oválný	válcový	otvor pro papřici	Tab. 99:3
kruhový	válcový		
oválný	nálevkovitý		Tab. 99:4
kruhový	válcový		
kruhový	válcový		Tab. 99:5a,b
kruhový	válcový		
oválný		otvor pro papřici	
kruhový	kónický		Tab. 99:6
oválný	kónický		Tab. 99:7
kruhový	kónický		Tab. 100:1

10 Břeclav – Pohansko. Severovýchodní předhradí. Katalog archeologických pramenů ...

Objekt/Hrob (H)/ Čtverec (B)	Inventární číslo	Předmět	Zachovalost	Materiál	Žernov druh	Průměr cm	Tloušťka okraj max. cm	Tloušťka otvor max. cm	Mlecí plocha	Otvor	Otvor průměr min. cm	Otvor průměr max. cm
164	306886	žernov	celý	svor	ležák	44,5	6,4	7,3	ano	ano	3	4,7
164	306887	žernov	celý	svor	běhoun	48,5	6,5	4,7	ano	ano	5,8	7,5
164	306888	žernov	celý		běhoun	47	4,6	3	ano	ano	6,1	7,2
164	306889	žernov	celý	svor	běhoun	41,5	8,1	5,4	ano	ano	5,5	6,5
164	306890	žernov	zlomek	ryolit	běhoun			3,6	ano	ano		
164	306891	žernov	zlomek	vápenec	ležák	49	9,1	11	ano	ano	3,2	4
164	306892	žernov	zlomek	svor	ležák	48	7,3	9	ano	ano	4	4,3
164	306893/1-2	žernov	zlomek	svor	ležák		4,3		ano	ne		
164	306894	žernov	zlomek	svor	ležák			3,1	ne	ano	2	3,3
164	306895	žernov	zlomek	svor			2,4		ano	ne		
164	306896	žernov	zlomek	svor	běhoun				ano	ne		
164	306897	žernov	zlomek	svor	ležák				ano	ano		
164	306898	žernov	zlomek	vápenec	běhoun		10,3		ano	ne		
164	306899	žernov	zlomek	vápenec	běhoun		4,8		ano	ne		
164	306900/1-3	žernov	zlomek	ryolit	běhoun				ano	ne		
164	306901	žernov	zlomek	ryolit	běhoun	44,5	6,7	4,2	ano	ano		
164	306902	žernov	zlomek	svor	ležák				ne	ano	2,4	4,1
164	306905	žernov	zlomek	svor	ležák				ne	ano		4,1
164	306906	žernov	zlomek	svor					ne	ne		
165	306909/1-2	žernov	zlomek	ryolit	běhoun		6,2		ano	ne		
165	306910	žernov	zlomek	ryolit	běhoun		3,6		ano	ne		
167	306911/1-3	žernov	zlomek	svor	běhoun		4,5	2,6	ne	ano		4,4
169	306912/1-5	žernov	zlomek	svor					ne	ne		

Otvor tvar	Otvor průřez	Poznámka	Tabulka
oválný	kónický		Tab. 100:2
oválný	nálevkovitý	otvor pro papřici	Tab. 100:3
kruhový	nálevkovitý		Tab. 100:4
kruhový	nálevkovitý		Tab. 100:5
oválný	válcový		
kruhový	přesýpací hodiny	žernov téměř celý	Tab. 100:6
kruhový	přesýpací hodiny		Tab. 100:7
kruhový	kónický		
		otvor pro papřici	
kruhový	nálevkovitý		Tab. 100:8
kruhový	kónický		
oválný	kónický		
oválný			

B54-46

B54-47

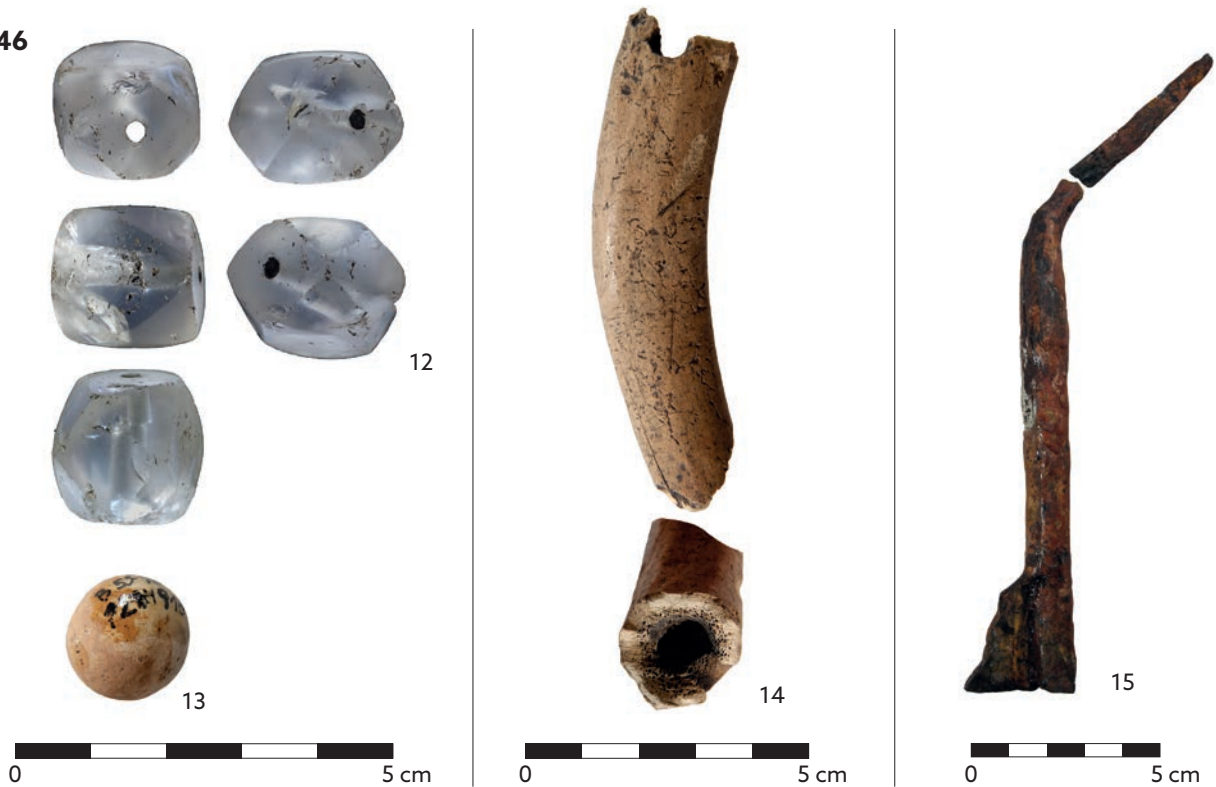

Tab. 1. Čtverec B54-46: 1 – P296351; 2 – P296350; 3 – P296352; 4 – P296354; 5 – P296355; 6 – P296356; 7 – P296357; 8 – P296359; 9 – P296361; 10 – P296362; 11 – P296358; 12 – P296360. Čtverec B54-47: 13 – P296779; 14 – P296787; 15 – P296784; 16 – P296791. Materiál: 1, 3, 13 – kámen; 2 – keramika; 4-12, 14-16 – železo.

B54-47

B55-46

Tab. 2. Čtverec B54-47: 1 - P296785; 2 - P296788; 3 - P296796/1, 2; 4 - P296786; 5 - P296789; 6 - P296790; 7 - P296795; 8 - P296792; 9 - P296793; 10 - P296797; 11 - P296794. Čtverec B55-46: 12 - P294914; 13 - P294915; 14 - P294917; 15 - P294921. Materiál: 1-11, 15 - železo; 12 - křišťál; 13 - kámen; 14 - paroh.

B55-46

Tab. 3. Čtverec B55-46: 1 - P294929; 2 - P294941; 3 - P294942; 4 - P294922; 5 - P294955; 6 - P294947; 7 - P294932/1-2; 8 - P294933/1, 2; 9 - P294935; 10 - P294923; 11 - P294925; 12 - P294928; 13 - P294937; 14 - P294939; 15 - P294936. Materiál: 1-15 - železo.

B55-46

Tab. 4. Čtverec B55-46: 1 - P294950; 2 - P294927; 3 - P294938; 4 - P294946; 5 - P294944; 6 - P294945; 7 - P294948; 8 - P294949; 9 - P294954; 10 - bez inv. č.; 11 - P294924/1; 12 - P294924/2; 13 - P294934; 14 - P294940; 15 - P294951; 16 - P294952; 17 - P294953; 18 - P294957; 19 - P294958; 20 - P294960; 21 - P294930; 22 - P294961; 23 - P294931. Materiál: 1-23 - železo.

B55-47

B55-48

Tab. 5. Čtverec B55-47: 1 – P295406; 2 – P295407; 3 – P295417; 4 – P295413; 5 – P295415; 6 – P295419; 7 – P295414; 8 – P295418/2; 9 – P295418/1; 10 – P295420. Čtverec B55-48: 11 – P295765; 12 – P295766; 13 – P295769; 14 – P295771; 15 – P295770. Materiál: 1, 11-12 – kámen; 2 – paroh; 3-10, 13, 15 – železo; 14 – bronz.

B55-49

B56-46

Tab. 6. Čtverec B55-49: 1 - P295955; 2 - P295952; 3 - P295954; 4 - P295953. Čtverec B56-46: 5 - P290713; 6 - P301153; 7 - P290728; 8 - P290718; 9 - P290719; 10 - P290720; 11 - P290732; 12 - P290733; 13 - P290735; 14 - P290736; 15 - P290756.
Materiál: 1-4, 11-15 - železo; 5, 8-10 - kámen; 6 - sklo; 7 - pozlacený bronz.

B56-46

Tab. 7. Čtverec B56-46: 1 - P290734; 2 - P290729; 3 - P290743; 4 - P290749; 5 - P290745; 6 - P290757; 7 - P290758/1-2; 8 - P290753/1; 9 - P290753/2; 10 - P290738; 11 - P290740; 12 - P290741; 13 - P290737; 14 - P290742; 15 - P290746; 16 - P290755; 17 - P290747; 18 - P290751; 19 - P290750; 20 - P290748; 21 - P290760/1-3; 22 - P290752; 23 - P290759; 24 - P290761.
Materiál: 1-24 - železo.

B56-47

Tab. 8. Čtverec B56-47: 1 - P291458; 2 - P291459; 3 - P301154; 4 - P301155; 5 - P291498; 6 - P291495; 7 - P291486; 8 - P301129; 9 - P291469; 10 - P291470; 11 - P291493; 12 - P291477; 13 - P291478; 14 - P291479; 15 - P291485; 16 - P291494; 17 - P291497; 18 - P291471/1, 2; 19 - P291472/1; 20 - P291472/3; 21 - P291472/4; 22 - P291472/5. Materiál: 1 - paroh; 2 - kámen; 3-4 - sklo; 5 - bronz; 6-22 - železo.

B56-47

B56-48

Tab. 9. Čtverec B56-47: 1 - P291472/6; 2 - P291473; 3 - P291475; 4 - P291481; 5 - P291482; 6 - P291474; 7 - P291492; 8 - P291472/2; 9 - P291476; 10 - P291480; 11 - P291484; 12 - P291490; 13 - P291496. Čtverec B56-48: 14 - P292702; 15 - P292704; 16 - P292705; 17 - P292700; 18 - P292701. Materiál: 1-13 železo; 14 - keramika; 15-16 - kost; 17-18 - kámen.

B56-48

Tab. 10. Čtverec B56-48: 1 - P292716; 2 - P292718; 3 - P292715; 4 - P292749; 5 - P292723; 6 - P292728; 7 - P292713; 8 - P292714; 9 - P292748; 10 - P292745; 11 - P292746; 12 - P292737; 13 - P292758; 14 - P292726; 15 - P292743; 16 - P292747.
Materiál: 1-2, 4-5, 7-16 - železo; 3, 6 bronz.

B56-48

Tab. 11. Čtverec B56-48: 1 - P292719; 2 - P292720; 3a - P292721/1; 3b - P292721/2; 4 - P292722; 5 - P292729; 6 - P292744/2; 7 - P292744/1; 8 - P292724; 9 - P292725; 10 - P292734; 11 - P292739; 12 - P292731; 13 - P292750; 14 - P292752; 15 - P292759; 16 - P292717; 17 - P292730; 18 - P292754; 19 - P292727; 20 - P292733; 21 - P292740; 22 - P292741; 23 - P292742.

Materiál: 1-14, 16-23 – železo, 15 – bronz.

B56-48

B56-49

Tab. 12. Čtverec B56-48: 1 - P292732; 2 - P292735; 3 - P292736; 4 - P292738; 5 - P292751; 6 - P292753; 7 - P292755; 8 - P292757.
 Čtverec B56-49: 9 - P294117; 10 - P294118; 11 - P294120; 12 - P294121; 13 - P294116/2; 14 - P294116/1; 15 - P294147;
 16 - P294149; 17 - P294148; 18 - P294157; 19 - P294144; 20 - P294145; 21 - P294158. Materiál: 1-8, 15-21 - železo; 9-10 - kámen;
 11-12 - keramika; 13-14 - sklo.

B56-49

B57-46

Tab. 13. Čtverec B56-49: 1 - P294150; 2 - P294162; 3 - P294161; 4 - P294146; 5 - P294154; 6 - P294151; 7 - P294152; 8 - P294153; 9 - P294155; 10 - P294165; 11 - P294166; 12 - P294163; 13 - P294164; 14a - P294156/1; 14b - P294156/2; 15 - P294160; 16 - P294159; 17 - P294167. Čtverec B57-46: 18 - P285963; 19 - P285971; 20 - P285974; 21 - P285975; 22 - P285968; 23 - P285973. Materiál: 1-17, 19-23 - železo; 18 - keramika.

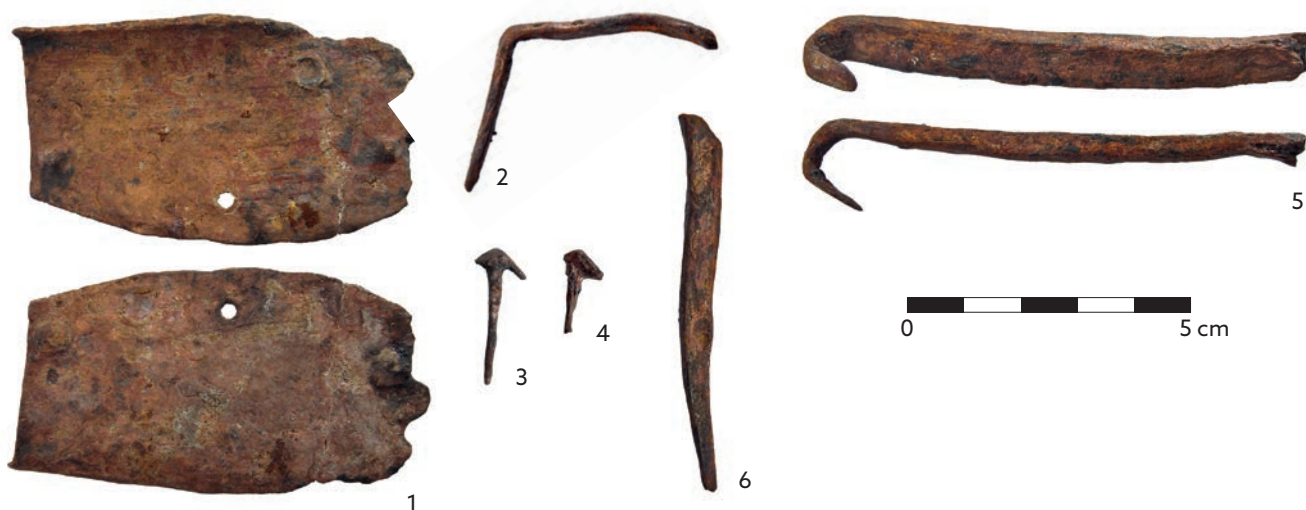
B57-47

Tab. 14. Čtverec B57-47: 1 - P287018; 2 - P287019; 3 - P287021; 4 - P297026; 5 - P287027; 6 - P287028; 7 - P287023; 8 - P287024; 9 - P287036; 10 - P287037; 11 - P287033; 12 - P287035; 13 - P287022; 14 - P287041; 15 - P287044; 16 - P287052/2; 17 - P287034; 18 - P287046; 19 - P287047; 20 - P287048. Materiál: 1-3, 6 - kámen; 4-5 - kost; 7-8 sklo; 9-12, 14-20 - železo; 13 - keramika.

B57-47

B57-48

Tab. 15. Čtverec B57-47: 1 - P287051; 2 - P287039; 3 - P287042; 4 - P287043; 5 - P287040; 6 - P287057; 7 - P287053; 8 - P287056; 9 - P287038; 10 - P287052/1; 11 - P287032; 12 - P287049. Čtverec B57-48: 13 - P288516; 14 - P288518/1; 15 - P288526; 16 - P288523; 17 - P288522; 18 - P288524; 19 - P288525. Materiál: 1-12 - železo; 13, 18-19 - kámen; 14-15 - keramika; 16-17 - kost.

B57-48

Tab. 16. Čtverec B57-48: 1 - P301156; 2 - P288560; 3 - P288534; 4 - P288548/2; 5 - P288559; 6 - P288539; 7 - P288535; 8 - P288550/2; 9 - P288550/1; 10 - P288536; 11 - P288553; 12 - P288538; 13 - P288548/1; 14 - P288540; 15 - P288563.
Materiál: 1 - sklo; 2-15 - železo.

B57-48

B57-49

Tab. 17. Čtverec B57-48: 1 – P288537; 2 – P288551; 3 – P288541; 4 – P288542; 5 – P288543; 6 – P288544; 7 – P288545; 8 – P288554; 9 – P288552/1, 2. Čtverec B57-49: 10 – P289625; 11 – P289626; 12 – P289676; 13 – P289644; 14 – P289653; 15 – P289643; 16 – P289651; 17 – P289641; 18 – P289647; 19 – P289648. Materiál: 1-9, 13-19 – železo; 10-11 – kámen; 12 – olovo.

B57-49

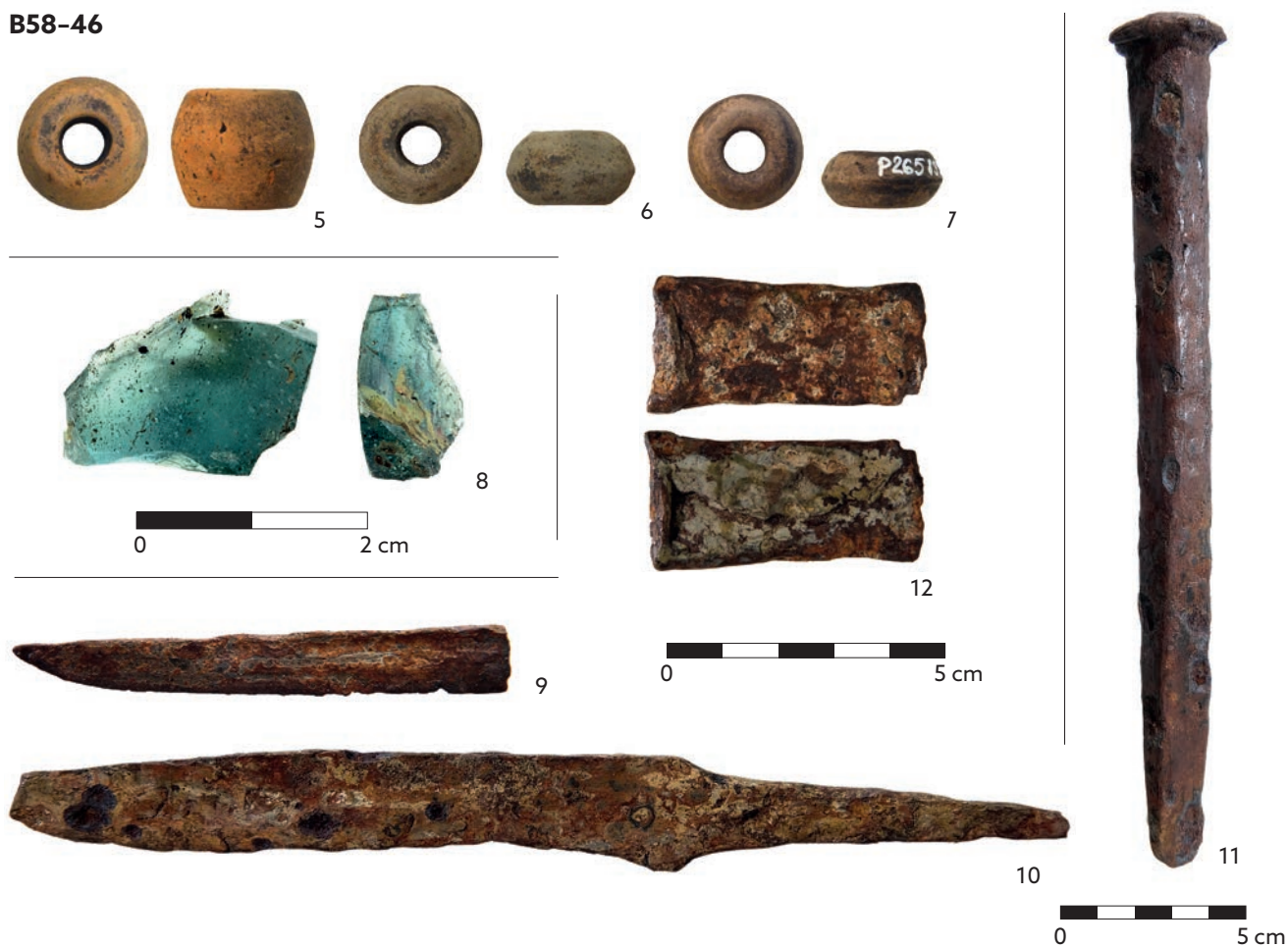

Tab. 18. Čtverec B57-49: 1 - P289639; 2 - P289637; 3 - P289638; 4 - P289649; 5 - P289657; 6 - P289671; 7 - P289654; 8 - P289663; 9 - P289667; 10 - P289670; 11 - P289642; 12 - P289645; 13 - P289646; 14 - P289661; 15 - P289650; 16 - P289652; 17 - P289656; 18 - P289666; 19 - P289669; 20 - P289672/1; 21 - P289672/2; 22 - P289673. Materiál: 1-22 - železo.

B58-45

B58-46

B58-47

Tab. 19. Čtverec B58-45: 1 – P265088; 2 – P265087; 3 – P265082; 4 – P265083. Čtverec B58-46: 5 – P265829; 6 – P265830; 7 – P265831; 8 – P265832; 9 – P265823; 10 – P265824; 11 – P265825; 12 – P265827. Čtverec B58-47: 13 – P266626; 14 – P266640; 15 – P266639; 16 – P266641. Materiál: 1-4, 9-12, 14-16 – železo; 5-7 – kámen; 8 – sklo; 13 – keramika.

B58-47

B58-48

Tab. 20. Čtverec B58-47: 1 - P266627; 2 - P266628; 3 - P266637; 4 - P266632. Čtverec B58-48: 5 - P284601; 6 - P284602; 7 - P284603; 8 - P284604; 9 - P284605; 10 - P284612; 11 - P284613; 12 - P284616; 13 - P284627; 14 - P284625; 15 - P284633. Materiál: 1-2, 10 - kost; 3-4, 12-15 - železo; 5-8 - kámen; 9 - keramika; 11 - sklo.

B58-48

B58-49

Tab. 21. Čtverec B58-48: 1 - P284630; 2a - P284617, 2b - detail P284617 (bez měřítka); 3 - P284620; 4 - P284618; 5 - P284619; 6 - P284615; 7 - P284623; 8 - P284624; 9 - P284632; 10 - P284622; 11 - P284629; 12 - P284639; 13 - P284626; 14 - P284640. Čtverec B58-49: 15 - P285530; 16 - P285558; 17 - P285536; 18 - P285535. Materiál: 1-11, 13, 17, 18 - železo; 12, 14, 16 - bronz; 15 - kost.

B58-49

Tab. 22. Čtverec B58-49: 1 - P285537; 2 - P285538; 3 - P285539; 4 - P285542; 5 - P285543; 6 - P285544; 7 - P285549; 8 - P285555; 9 - P285550/2; 10 - P285547; 11 - P285541; 12 - P285548; 13 - P285552; 14 - P285545; 15 - P285546; 16 - P285556; 17 - P285554; 18 - P285551; 19 - P285553; 20 - P285557. Materiál: 1-19 - železo; 20 - olovo.

B59-44

B59-45

Tab. 23. Čtverec B59-44: 1 - P267293; Čtverec B59-45: 2 - P267288; 3 - P267290; 4 - P267303; 5 - P267287; 6 - P267289; 7 - P267299; 8 - P267297; 9 - P267291; 10 - P267301; 11 - P267298. Materiál: 1-2, 5 - kámen; 3 - sklo; 4, 7-8, 10-11 - železo; 6 - kost; 9 - keramika.

B59-46

B59-47

Tab. 24. Čtverec B59-46: 1 - P267838; 2 - P267840; 3 - P267847; 4 - P267848; 5 - P267842; 6 - P267839. Čtverec B59-47: 7 - P268351; 8 - P268347; 9 - P268344; 10 - P268348; 11 - P268349; 12 - P268346. Materiál: 1 - kámen; 2-6, 8-12 - železo; 7 - keramika.

B60-44

B60-45

Tab. 25. Čtverec B60-44: 1 – P268604; 2 – P268606; 3 – P268608; 4 – P268607. Čtverec B60-45: 5 – P269124; 6 – P269135; 7 – P269136; 8 – P269128; 9 – P269129; 10 – P269126; 11 – P269127; 12 – P269130; 13 – P269132. Materiál: 1, 5 – kámen; 2-4, 6-13 – železo.

B60-46

Tab. 26. Čtverec B60-46: 1 - P269985; 2 - P269986; 3 - P269998; 4 - P270000; 5 - P269995; 6 - P269987; 7 - P269989; 8 - P269992; 9 - P269999; 10 - P269991; 11 - P269996. Materiál: 1-2 - kámen; 3-11 - železo.

B60-47

B61-44

Tab. 27. Čtverec B60-47: 1 - P270482; 2 - P270483; 3 - P270489; 4 - P270494; 5 - P270496; 6 - P270484; 7 - P270485. Čtverec B61-44: 8 - P271029; 9 - P271032; 10 - P271036; 11 - P271034; 12 - P271031; 13 - P271033; 14 - P271035. Materiál: 1 - kámen; 2-7, 9-14 - železo; 8 - keramika.

B61-45

Tab. 28. Čtverec B61-45: 1 - P271660; 2 - P271667; 3 - P271673; 4 - P271668; 5 - P271659; 6 - P271661; 7 - P271664; 8 - P271669; 9 - P271666; 10 - P271662; 11 - P271670; 12 - P271665; 13 - P271663; 14 - P271671. Materiál: 1 - železo s tautíí z barevného kovu; 2, 4-8, 10-14 - železo; 3 - kost; 9 - bronz.

B61-46

B61-47

Tab. 29. Čtverec B61-46: 1 – P272060; 2 – P272063; 3 – P272056; 4 – P272059; 5 – P272064; 6 – P272062; 7 – P272055; 8 – P272061; 9 – P272058; 10 – P272057. Čtverec B61-47: 11 – P272327; 12 – P272324; 13 – P272326; 14 – P272325; 15 – P272323; 16 – P272322. Materiál: 1-6, 8-16 – železo; 7 – bronz.

B62-39

B62-40

Tab. 30. Čtvorec B62-39: 1 - P254787; 2 - P254789; 3 - P254784; 4 - P254785; 5a-5c - P254786/1-3; 6 - P262888. Čtvorec B62-40: 7 - P254913; 8 - P255081; 9 - P254912; 10 - P254914. Materiál: 1-2, 8 - keramika; 3-7, 9-10 - železo.

B62-41

B62-42

B62-43

Tab. 31. Čtverec B62-41: 1a – P255079; 1b – detail ploténky ostruhy P255079 (bez měřítka); 2 – P255080. Čtverec B62-42: 3 – P255257; 4 – P255256. Čtverec B62-43: 5 – P255566; 6 – P262891; 7 – P255567. Materiál: 1-2, 4-6 – železo; 3 – kámen; 7 – olovo.

B62-44

Tab. 32. Čtverec B62-44: 1 - P256067; 2 - P256068; 3 - P256077; 4 - P256072; 5 - P256069; 6 - P256079; 7 - P256073; 8 - P256070; 9 - P256074; 10 - P256075; 11 - P256076; 12 - P256071. Materiál: 1-12 - železo.

B62-45

Tab. 33. Čtverec B62-45: 1 – P273009; 2 – P273008; 3 – P273019; 4 – P273010; 5 – P273007; 6 – P273017; 7 – P273015; 8 – P273023; 9 – P273024; 10 – P273022; 11 – P273016; 12 – P273020; 13 – P273018; 14 – P273012. Materiál: 1-2 – keramika; 3, 6-14 – železo; 4-5 – kámen.

B62-45

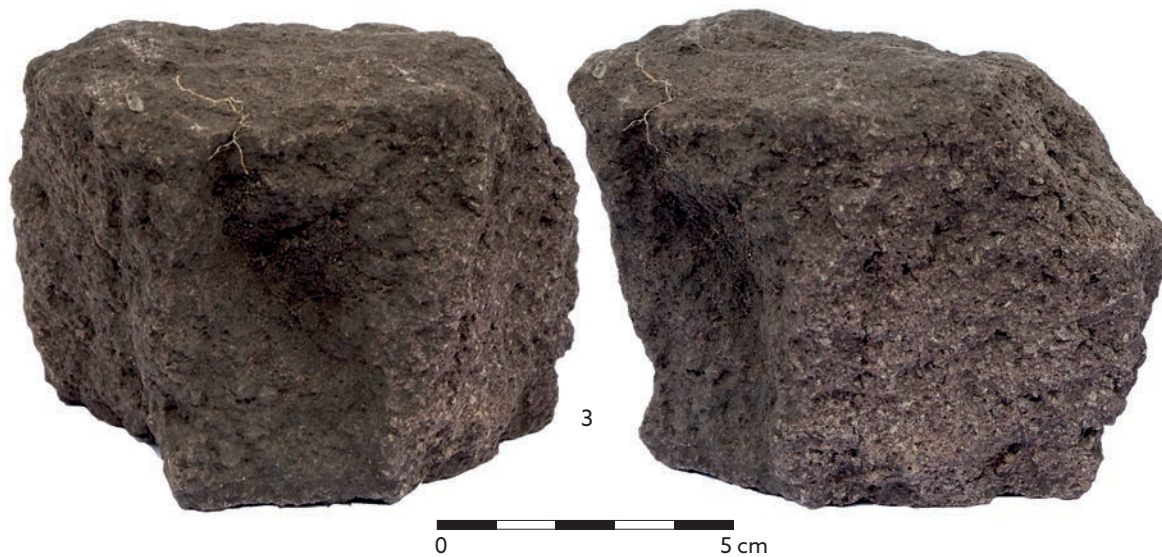
B62-47

Tab. 34. Čtverec B62-45: 1 - P273025; 2 - P273014; 3 - P273026. Čtverec B62-47: 4 - P273433; 5 - P273429; 6 - P273432.
Materiál: 1-6 - železo.

B63-33

B63-34

Tab. 35. Čtverec B63-33: 1 - P235707; 2 - P235709; 3 - P235708. Čtverec B63-34: 4 - P235940; 5 - P235942; 6 - P243772; 7 - P243771; 8 - P235945; 9 - P235941. Materiál: 1, 3 - kámen (3 - ryolit); 2, 7-8 - železo; 4-5, 9 - keramika; 6 - bronz/měď.

B63-35

Tab. 36. Čtverec B63-35: 1 - P236508; 2 - P236502; 3 - P236503; 4 - P236499; 5 - P236505; 6 - P236498; 7 - P236504; 8 - P236501/3; 9 - P236501/5; 10 - P236501/4; 11 - P236501/2; 12 - P236500; 13 - P236501/1. Materiál: 1 - keramika; 2-13 - železo.

B63-36

B63-37

Tab. 37. Čtverec B63-36: 1 - P236883; 2 - P236884. Čtverec B63-37: 3 - P237306/1, 2; 4 - P246819; 5 - P237308/1; 6 - P237308/2; 7 - P237307; 8 - P237308/3. Materiál: 1 - keramika; 2 - sklo; 3-4, 7 - kámen; 5-6, 8 - železo.

B63-38

Tab. 38. Čtverec 63-38: 1 - P251718; 2 - P251717; 3 - P251721; 4 - P251719; 5 - P251716; 6 - P251720; 7 - P251710; 8 - P251723; 9 - P251711; 10 - P251714. Materiál: 1-10 - železo.

B63-39

B63-40

Tab. 39. Čtverec B63-39: 1 - P256401; 2 - P256402; 3 - P256407; 4 - P256406; 5 - P256405. Čtverec B63-40: 6 - P256670; 7 - P256673; 8 - P256669; 9 - P256667; 10 - P256671; 11 - P256674; 12 - P256672; 13 - P256668. Materiál: 1-2 - keramika; 3-13 - železo.

B63-41

B63-42

Tab. 40. Čtverec B63-41: 1 - P256837; 2 - P256838; 3 - P256839. Čtverec B63-42: 4 - P257069; 5 - P257070; 6 - P257067; 7 - P257068; 8 - P257064; 9 - P257062; 10 - P257063; 11 - P257066; 12 - P257065. Materiál: 1-3, 6-12 - železo; 4 - keramika; 5 - kámen.

B63-43

B63-44

Tab. 41. Čtverec B63-43: 1 - P257304; 2 - P257302; 3 - P257303. Čtverec B63-44: 4 - P257735/2; 5 - P257735/8; 6 - P257735/7; 7 - P257735/3; 8 - P257735/6; 9 - P257735/4; 10 - P257735/5. Materiál: 1-10 – železo.

B64-32

B64-33

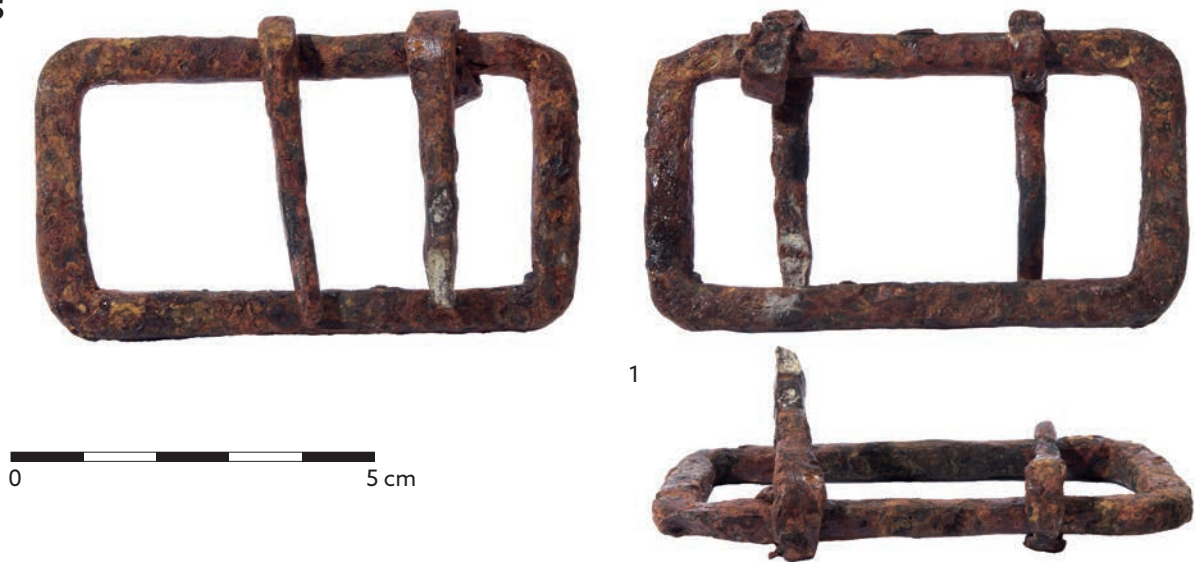
Tab. 42. Čtverec B64-32: 1 - P239375; 2 - P239376; 3 - P239377; 4 - P239380; 5 - P239382; 6 - P239381; 7 - P239379. Čtverec B64-33: 8 - P237559. Materiál: 1, 8 - kámen; 2 - keramika; 3 - olovo; 4-7 - železo.

B64-34

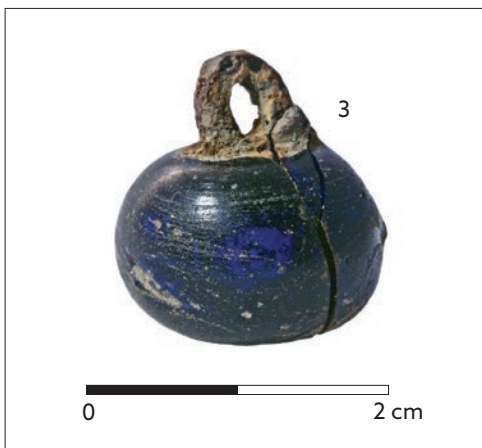

Tab. 43. Čtverec B64-34: 1 - P239532; 2 - P243843; 3 - P243844; 4 - P243845. Materiál: 1 - kámen; 2-4 - železo.

B64-35

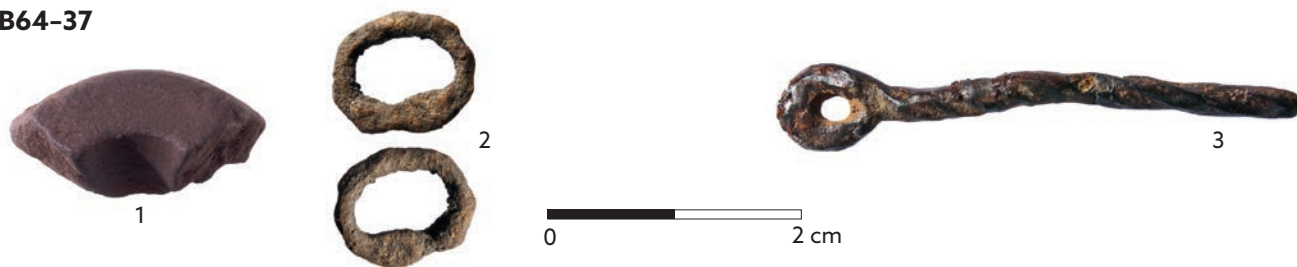
B64-36

Tab. 44. Čtverec B64-35: 1 - P239648; 2 - P239645. Čtverec B64-36: 3 - P238065; 4 - P238060; 5 - P238062; 6 - P238061; 7 - P238063. Materiál: 1, 4-7 - železo; 2, 3 - sklo/železo.

B64-37

B64-38

Tab. 45. Čtverec B64-37: 1 - P238399; 2 - P238394; 3 - P238393; 4 - P238397; 5 - P238395. Čtverec B64-38: 6 - P251339; 7 - P251336/2; 8 - P251337; 9 - P251336/1; 10 - P251338. Materiál: 1 - keramika; 2-5, 7-10 - železo; 6 - sklo.

B64-39

B64-40

Tab. 46. Čtvorec B64-39: 1 - P257852; 2 - P257851; 3 - P257850; 4 - P262887; 5 - P257854. Čtvorec B64-40: 6 - P258078; 7 - P258079; 8 - P258080; 9 - P258074; 10 - P258081; 11 - P262889; 12 - P258077. Materiál: 1 - keramika; 2-4, 6-8, 10-12 - železo; 5 - kámen; 9 - stříbro.

B64-40

B64-41

B64-42

Tab. 47. Čtverec B64-40: 1 - P258076; 2 - P258075. Čtverec B64-41: 3 - P258265; 4 - P258264; 5 - P258266; 6 - P258267. Čtverec B64-42: 7 - P258494; 8 - P258493; 9 - P258495; 10 - P262890. Materiál: 1-10 - železo.

B64-43

B64-44

B65-32

Tab. 48. Čtverec B64-43: 1 - P258825; 2 - P258826. Čtverec B64-44: 3 - P259179; 4 - P262886; 5 - P259178; 6 - P259176; 7 - P259177; 8 - P259181; 9 - P259180; 10 - P259182; 11 - P259183; 12 - P259174; 13 - P259175. Čtverec B65-32: 14 - P239774; 15 - P243998; 16 - P243997; 17 - P239775. Materiál: 1-13, 16-17 - železo; 14-15 - kámen.

B65-33

B65-34

Tab. 49. Čtverec B65-33: 1 - P240134; 2 - P240135; 3 - P240137; 4 - P240133. B65-34: 5 - P246273; 6 - P240409/1; 7 - P240404; 8 - P240403. Materiál: 1-2 - kámen; 3 - kost; 4-8 - železo.

B65-34

B65-35

Tab. 50. Čtverec B65-34: 1 - P240408; 2 - P244318; 3 - P240409/5; 4 - P240409/3; 5 - P240409/4; 6 - P240409/2. Čtverec B65-35: 7 - P244993. Materiál: 1-6 - železo; 7 - kámen.

B65-35

Tab. 51. Čtverec B65-35: 1 – P246365; 2 – P240514; 3 – P240517; 4 – P240513; 5 – P244379; 6 – P244378; 7 – P244380.
Materiál: 1-7 – železo.

B65-36

B65-37

Tab. 52. Čtvorec B65-36: 1 - P240719; 2 - P244428; 3 - P240718. Čtvorec B65-37: 4 - P240903; 5 - P240904; 6 - P240898/1; 7 - P240901; 8 - P240900; 9 - P240902. Materiál: 1-3, 6-9 - železo; 4-5 - keramika.

B65-38

B65-39

B65-40

B65-41

Tab. 53. Čtverec B65-38: 1 - P251159; 2 - P251155. Čtverec B65-39: 3 - P259259. Čtverec B65-40: 4 - P259357; 5 - P259356; 6 - P259358. Čtverec B65-41: 7 - P259528; 8 - P259524; 9 - P259527; 10 - P259523; 11 - P259526; 12 - P259525. Materiál: 1-2 - keramika; 3-5, 7, 9-12 - železo; 6 - sklo; 8 - kámen.

B65-42

B66-32

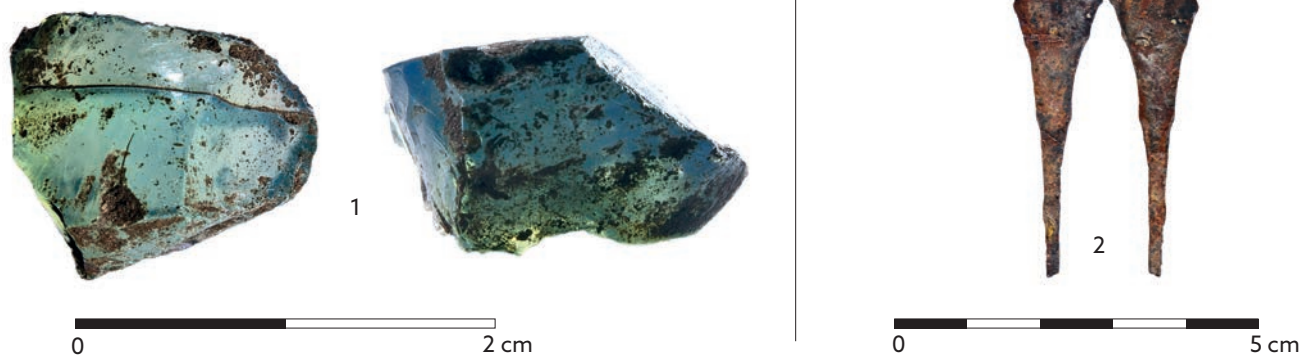

Tab. 54. Čtverec B65-42: 1 - P259718; 2 - P259719; 3 - P259720; 4 - P259715; 5 - P259716; 6 - P259717; Čtverec B66-32: 7 - P241022; 8 - P244715; 9 - P244714; 10 - P244711; 11 - P244712; 12 - P241019; 13 - P244713.

Materiál: 1-3 - kámen; 4-7, 9-13 - železo; 8 - keramika.

B66-33

B66-34

B66-35

Tab. 55. Čtverec B66-33: 1 – P241396; 2 – P241397. Čtverec B66-34: 3 – P244905; 4 – P246411; 5 – P244906. Čtverec B66-35: 6 – P241904; 7 – P241905/2; 8 – P241908/1; 9 – P241910. Materiál: 1 – sklo; 2-4, 6-9 – železo; 5 – fosilie ostnokožce (lilijice).

B66-36

B66-37

Tab. 56. Čtverec B66-36: 1 - P242127; 2 - P242128. Čtverec B66-37: 3 - P242270; 4 - P244935; 5 - P244934. Materiál: 1-2, 5 - železo; 3 - keramika; 4 - kost.

B66-38

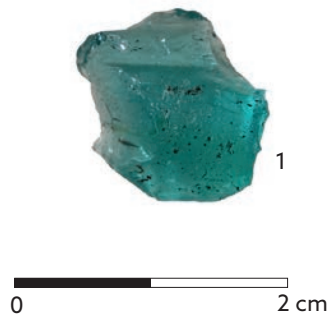

B66-40

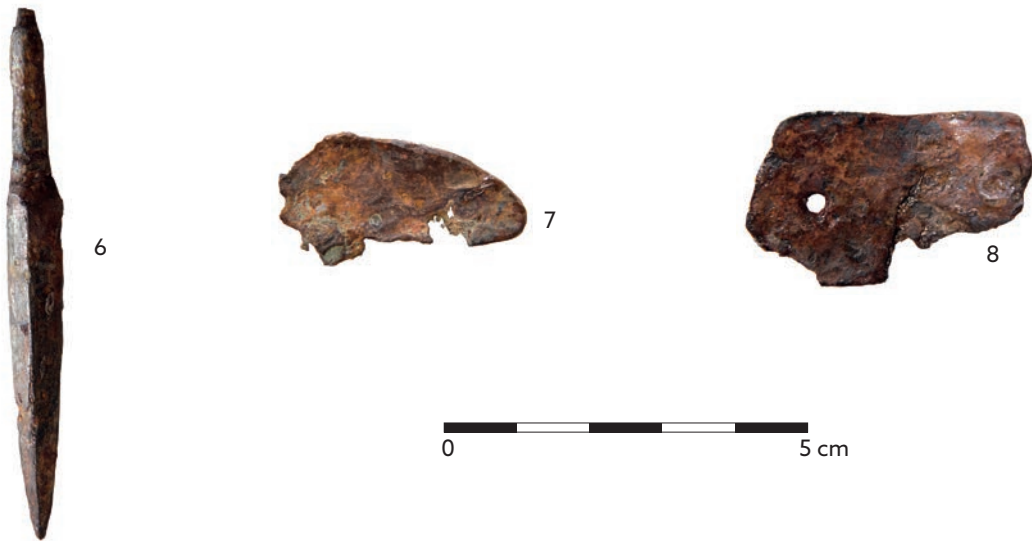

Tab. 57. Čtverec 66-38: 1 - P246783; 2 - P246784; 3 - P246782; 4 - P246781. Čtverec B66-40: 5 - P259826; 6 - P259825.
Materiál: 1 - kost; 2 - sklo; 3-4, 6 - železo; 5 - bronz.

B66-41

B66-42

B67-33

Tab. 58. Čtverec B66-41: 1 - P259990; 2 - P259988; 3 - P259985; 4 - P259987; 5 - P259986. Čtverec B66-42: 6 - P260329; 7 - P260327; 8 - P260328. Čtverec B67-33: 9 - P248739; 10 - P248735; 11 - P248740; 12 - P248743; 13 - P248741.
Materiál: 1 - sklo; 2-13 - železo.

B67-34

B67-35

B67-36

Tab. 59. Čtverec B67-34: 1 - P249021; 2 - P249020; 3 - P249023. Čtverec B67-35: 4 - P249241; 5 - P249240/1-3; 6 - P249246; 7 - P249238; 8 - P249243; 9 - P249245; 10 - P249237; 11 - P249502. Čtverec B67-36: 12 - P249239; 13 - P249501. Materiál: 1-2, 4-5, 7-9, 11-13 - železo; 3, 6 - kámen; 10 - bronz.

B67-37

B67-38

B67-39

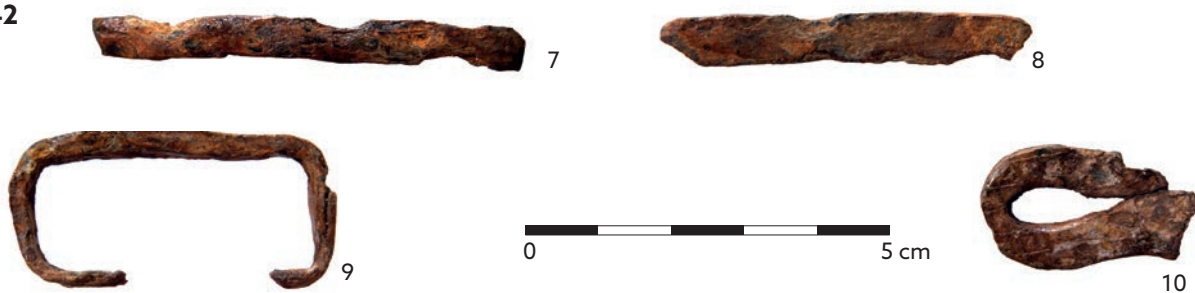
Tab. 60. Čtverec B67-37: 1 - P249947. Čtverec B67-38: 2 - P250317; 3 - P250315; 4 - P250316; 5 - P250319; 6 - P250318. Čtverec B67-39: 7 - P250622; 8 - P250621; 9 - P250620; 10 - P250617; 11 - P250618. Materiál: 1-2, 5-6, 10-11 - železo; 3 - keramika; 4, 9 - olovo; 7-8 - kámen.

B67-40

B67-42

B69-32

Tab. 61. Čtverec B67-40: 1 - P260569; 2 - P260572a; 3 - P260570; 4 - P260573; 5 - P260571; 6 - P260572b. Čtverec B67-42: 7 - P260990; 8 - P260993; 9 - P260991; 10 - P260992. Čtverec B69-32: 11 - P305849; 12 - P305845; 13 - P305844; 14 - P305848. Materiál: 1 - kámen; 2, 4-10, 12-13 - železo; 3 - bronz; 11 - kost; 14 - sklo.

B69-33

B70-32

B70-33

Tab. 62. Čtverec B69-33: 1 - P306142; 2 - P306133; 3 - P306138; 4 - P306141; 5 - P306139; 6 - P306134; 7 - bez inv. č.; 8 - P306136. Čtverec B70-32: 9 - P304751; 10 - P304750; 11 - P304753. Čtverec B70-33: 12 - P305562. Materiál: 1, 11 - keramika; 2-3, 5-10 - železo; 4 - sklo; 12 - kámen.

B70-33

B71-32

B71-33

Tab. 63. Čtverec B70-33: 1 - P305558; 2 - P305555; 3 - P305556; 4 - P305559; 5 - P305557; 6 - P305553; 7 - P305554.
Čtverec B71-32: 8 - P303479; 9 - P303477; 10 - P303478. Čtverec B71-33: 11 - P304528; 12 - P304526; 13 - P304527; 14 - P304525.
Materiál: 1-10, 12, 14 - železo; 11 - kámen; 13 - keramika.

B72-32

B72-33

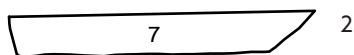
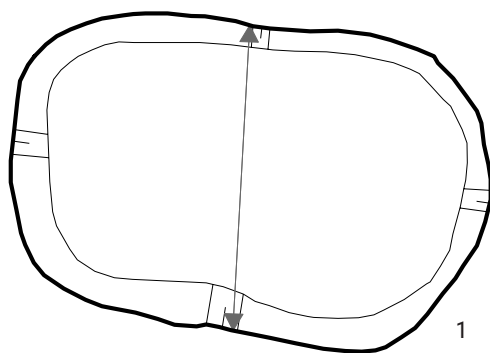
nález při začišťování podloží

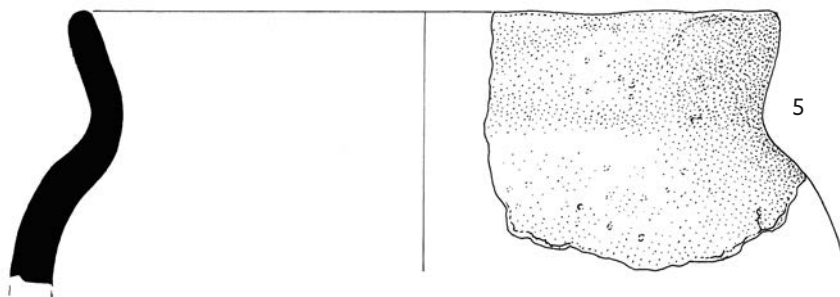
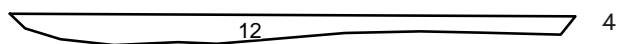
Tab. 64. Čtverec B72-32: 1 – P302672; 2 – P302671. Čtverec B72-33: 3 – P302911; 4 – P302915. Začišťování úrovně podloží:
5 – P242880. Materiál: 1 – keramika; 2, 3 – železo; 4 – kámen; 5 – sklo.

O 125

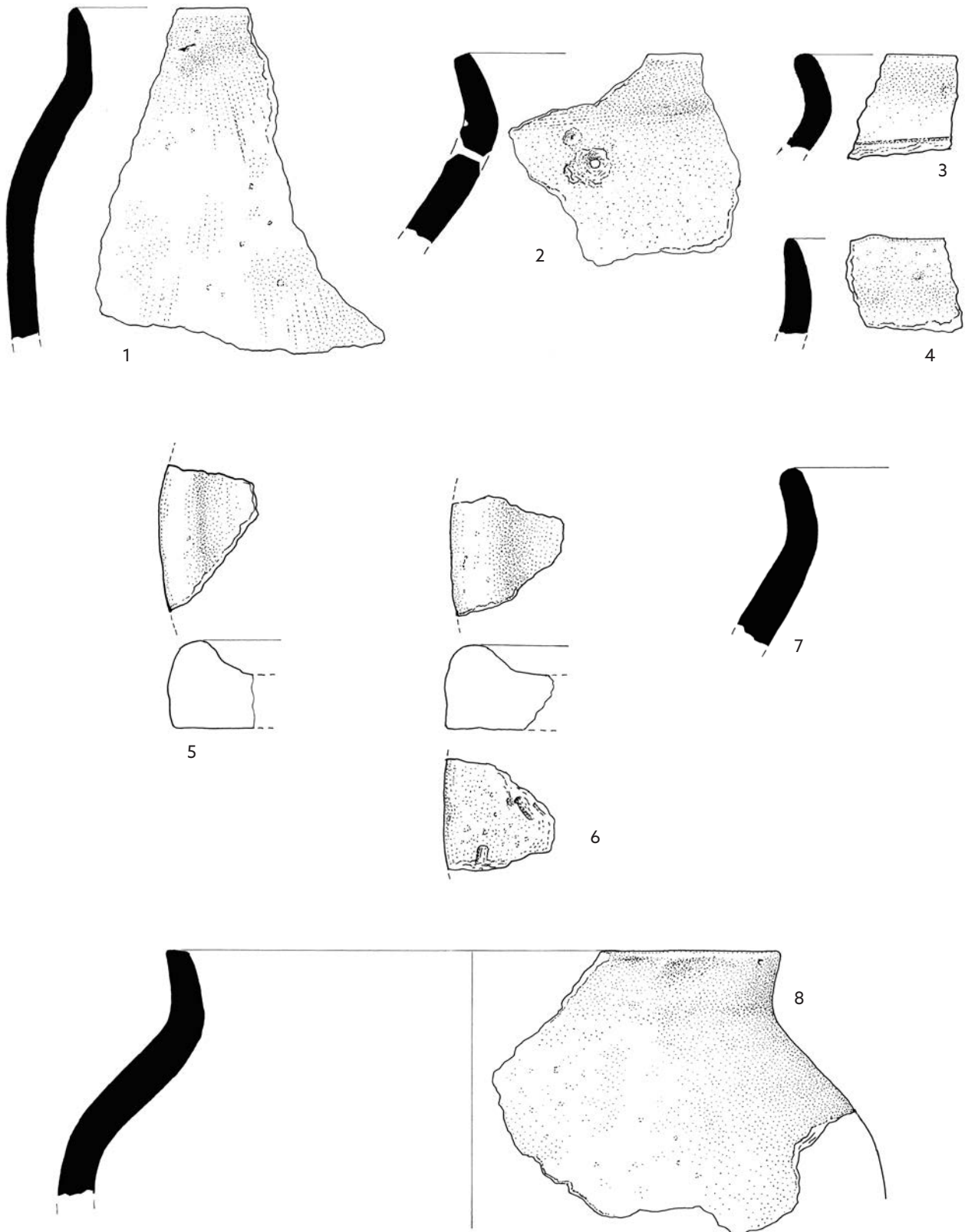

O 126

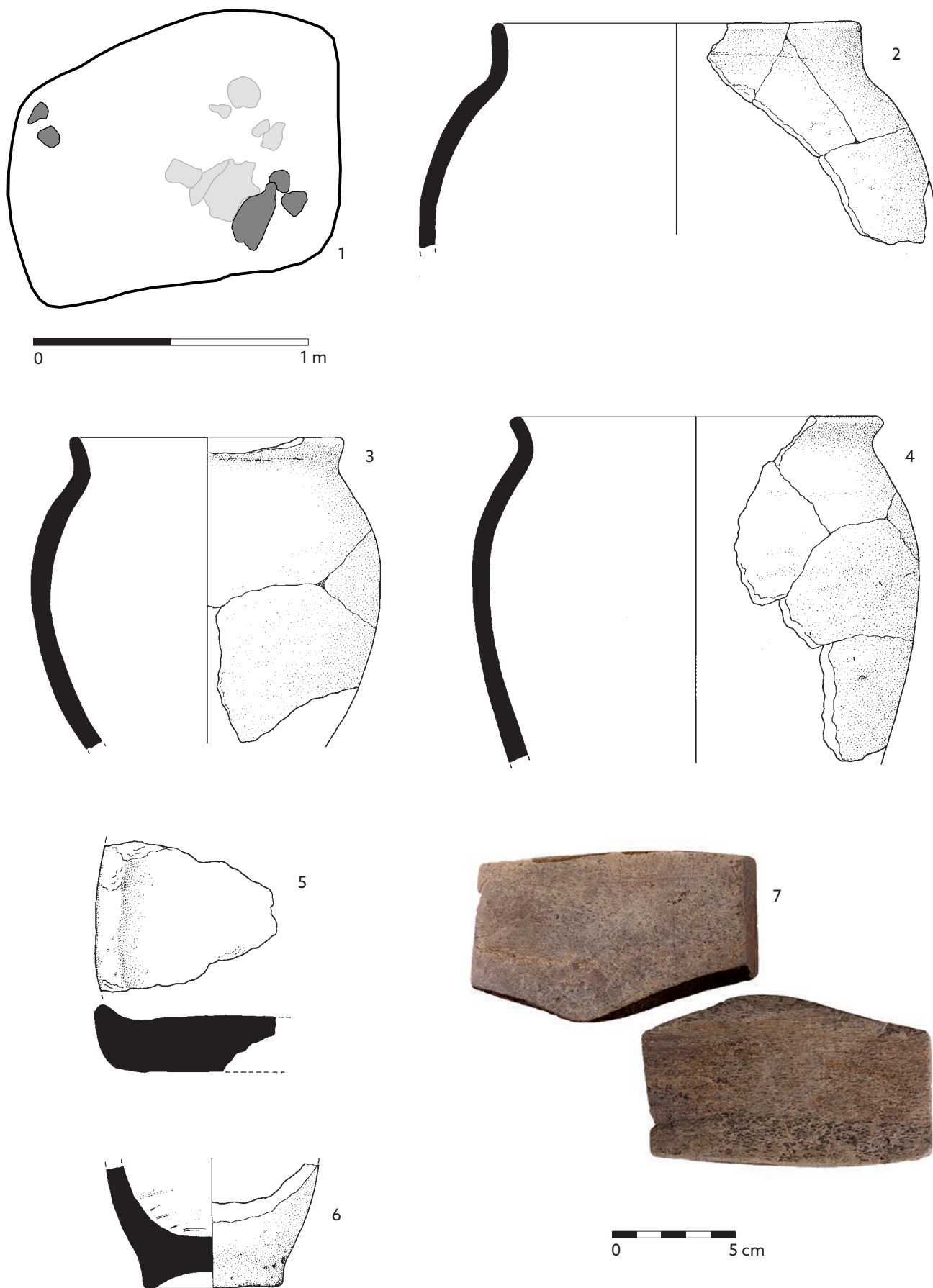
Tab. 65. Objekt 125: 1 – půdorys; 2 – příčný profil. Objekt 126: 3 – půdorys; 4 – podélný profil; 5 – P235012. Materiál: 5 – keramika.

O 126

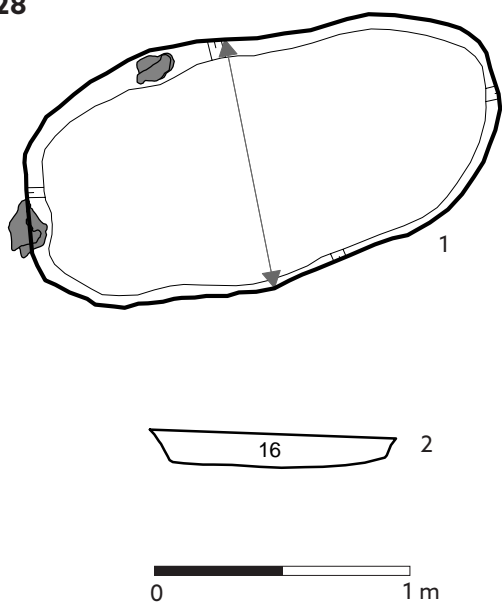
Tab. 66. Objekt 126: 1 - P235011; 2 - P235015; 3 - P235017; 4 - P235016; 5 - P235010; 6 - bez inv. č.; 7 - P235014; 8 - P235013.
Materiál: 1-8 keramika.

O 127

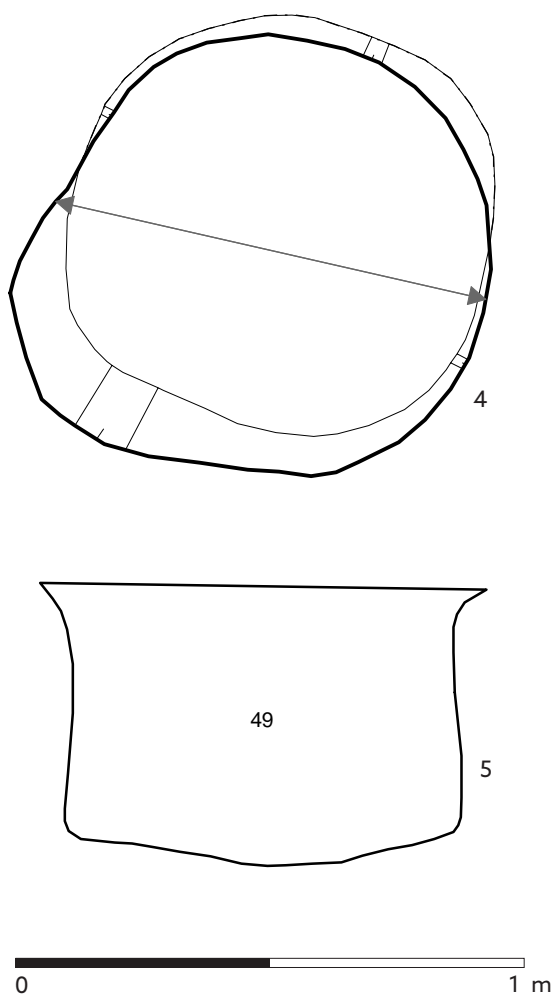

Tab. 67. Objekt 127: 1 – půdorys; 2 – P235071; 3 – P235072; 4 – P235066/1; 5 – P235073; 6 – P235097; 7 – P235099.
Materiál: 2-6 keramika; 7 – kámen.

O 128

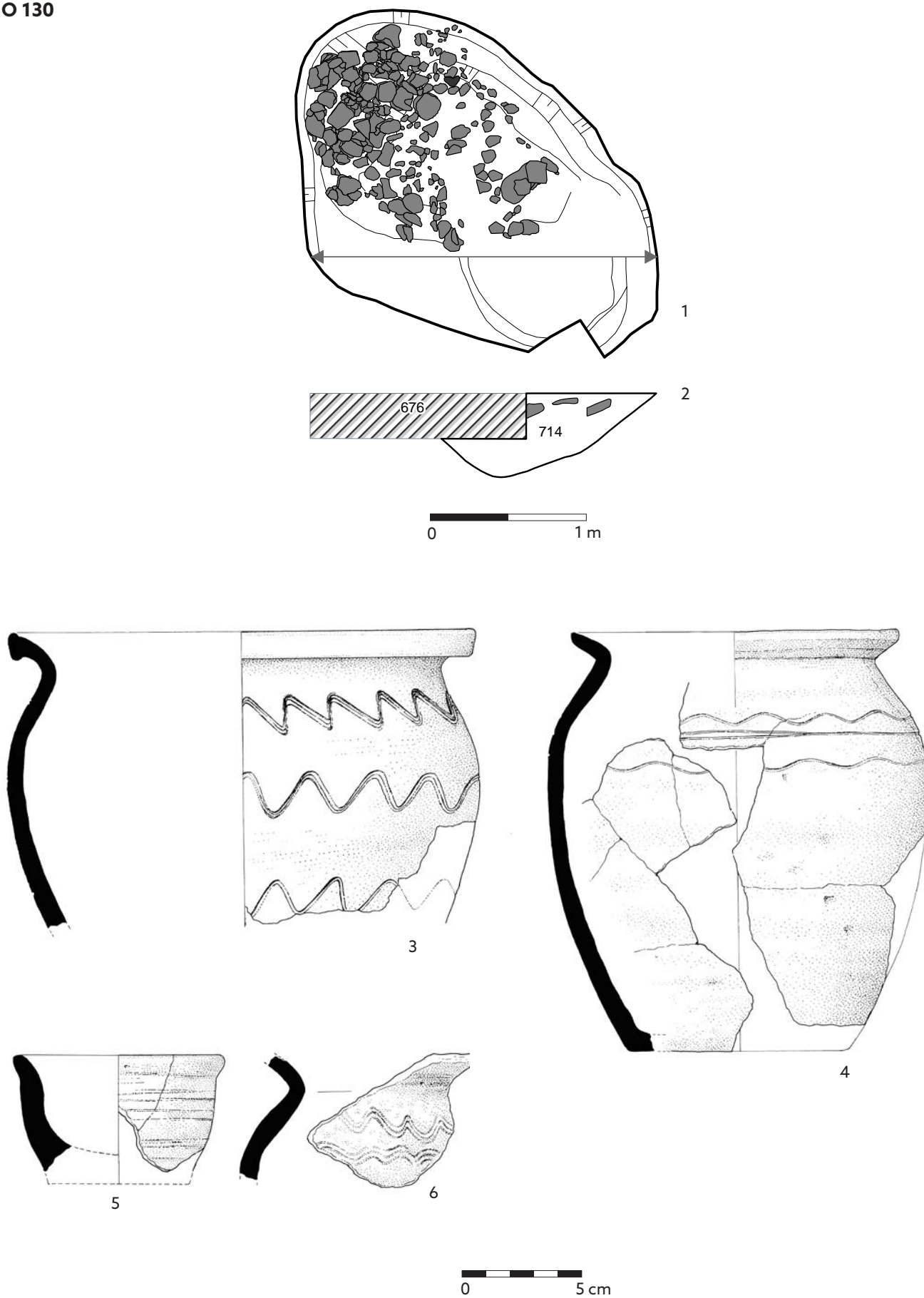
O 129

Tab. 68. Objekt 128: 1 - půdorys; 2 - příčný profil; 3 - P235114. Objekt 129: 4 - půdorys; 5 - příčný profil; 6 - P235134.
Materiál: 3 - kost; 6 - železo.

O 130

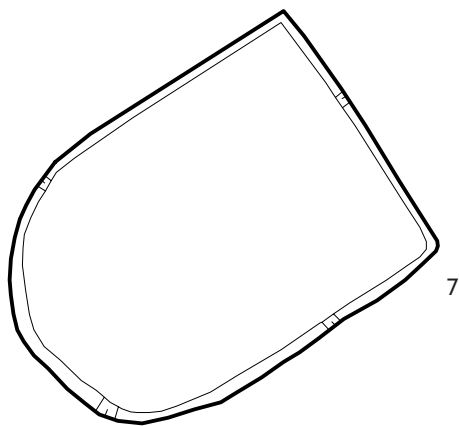

Tab. 69. Objekt 130: 1 – půdorys; 2 – příčný profil. 3 – P235135; 4 – P235136/1-2; 5 – P235137; 6 – P235138.
Materiál: 3-5 – keramika.

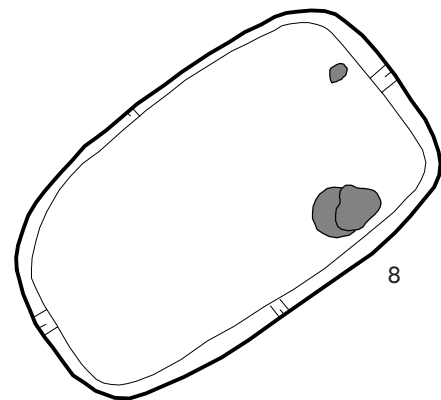
O 130

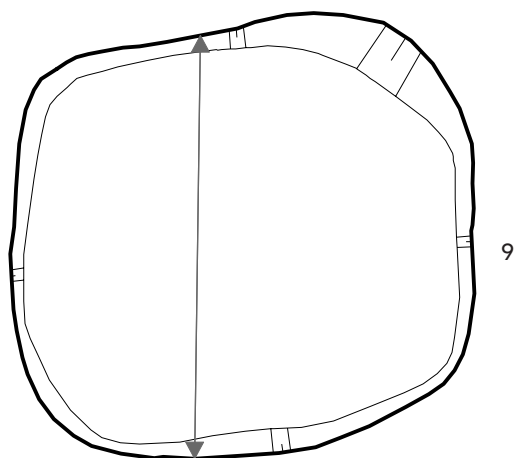
O 131

O 132

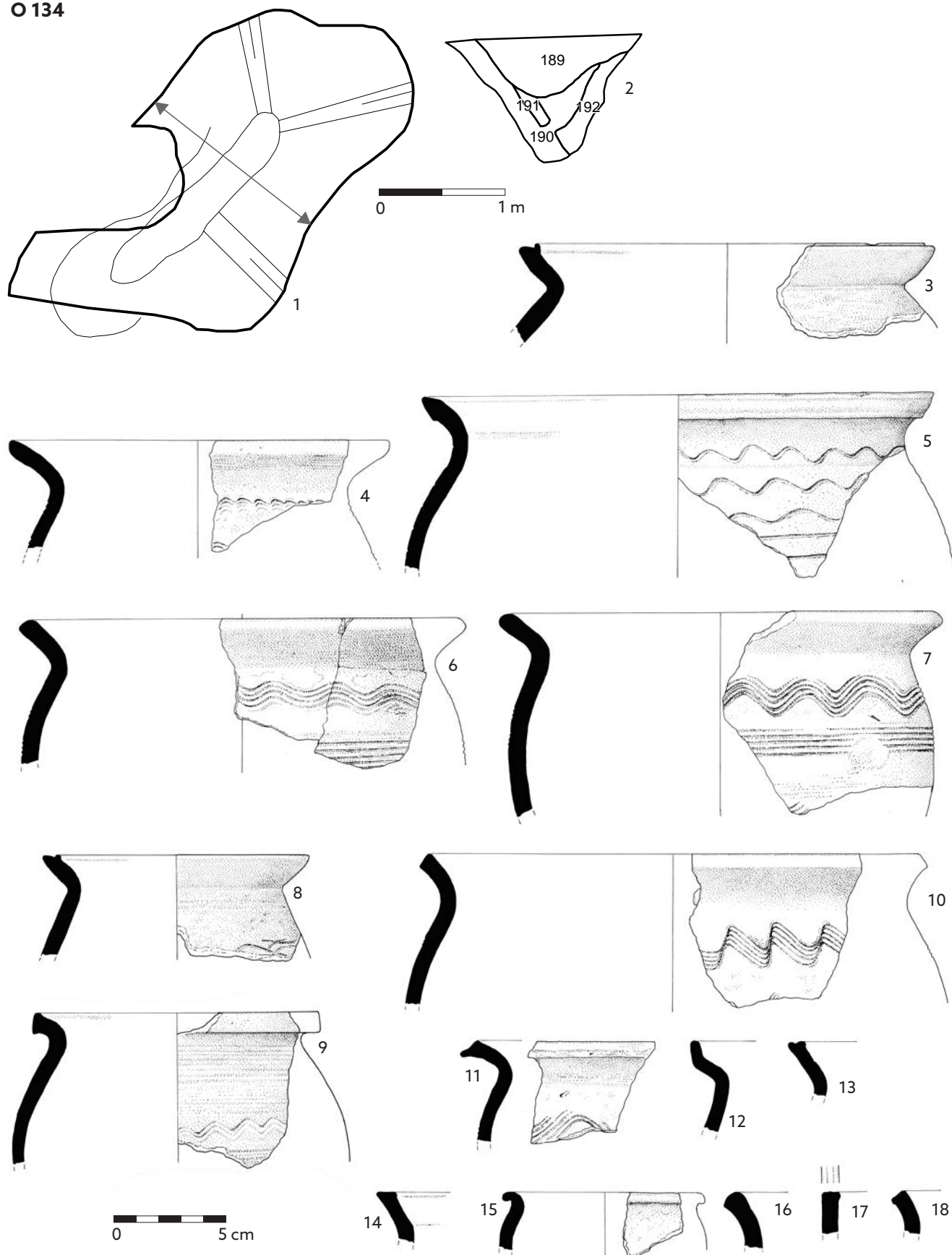

O 133

Tab. 70. Objekt 130: 1 - P235261; 2 - P235262; 3 - P235263; 4 - P235267; 5 - P235265/1-3; 6 - P235264. Objekt 131: 7 - půdorys. Objekt 132: 8 - půdorys. Objekt 133: 9 - půdorys; 10 - příčný profil. Materiál: 1-2 - keramika; 3-4 - kámen; 5-6 - železo.

O 134

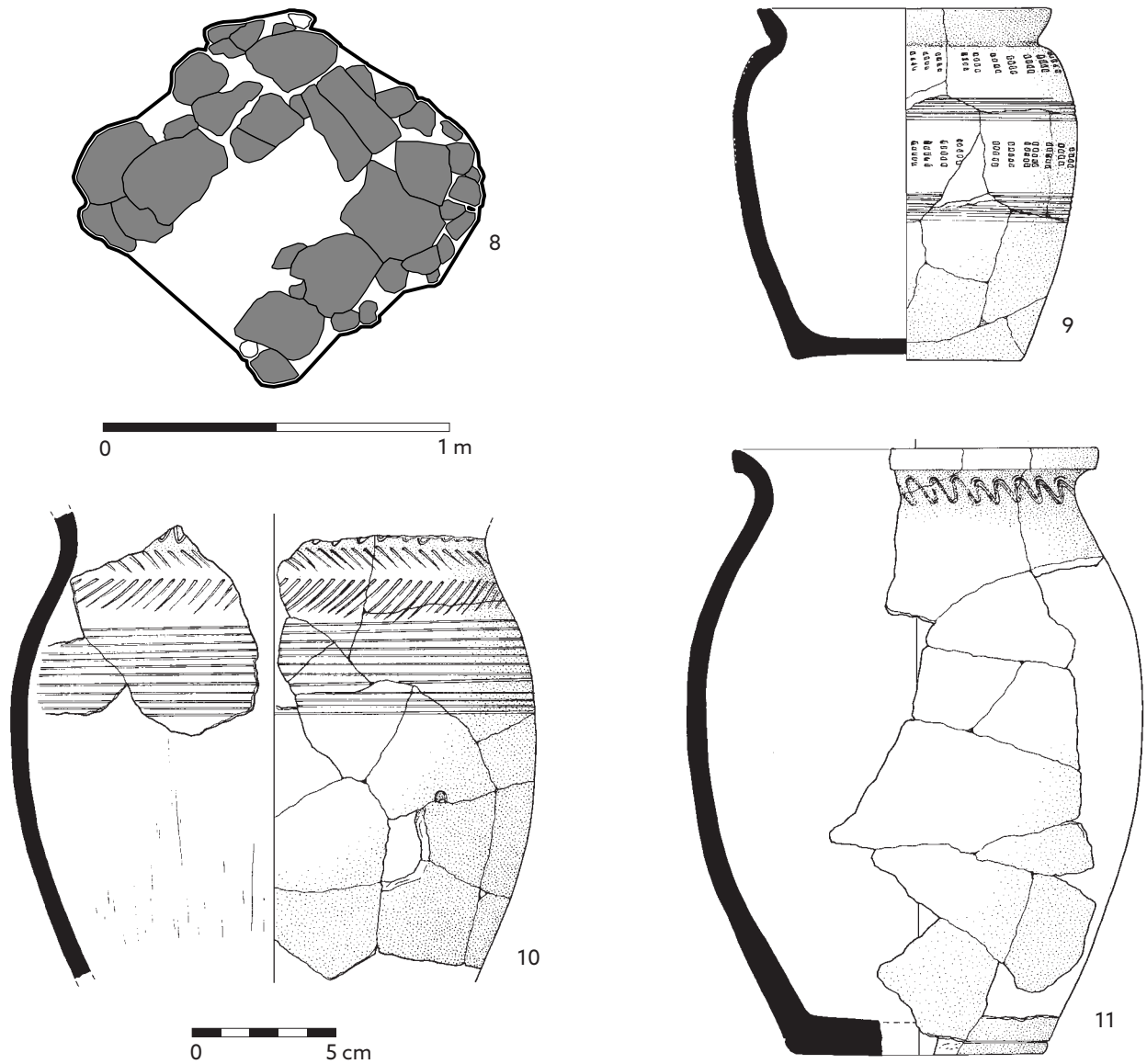

Tab. 71. Objekt 134: 1 – půdorys; 2 – příčný profil; 3 – P242883; 4 – P243075; 5 – P243072; 6 – P243078; 7 – P243073; 8 – P242884; 9 – P242885; 10 – P243074; 11 – P243080; 12 – P243076; 13 – P243087, P243079, P243083; 14 – P243081, P243077; 15 – P243084; 16 – P243086, 243082; 17 – P243088; 18 – P243089. Materiál: 3-18 – keramika.

O 134

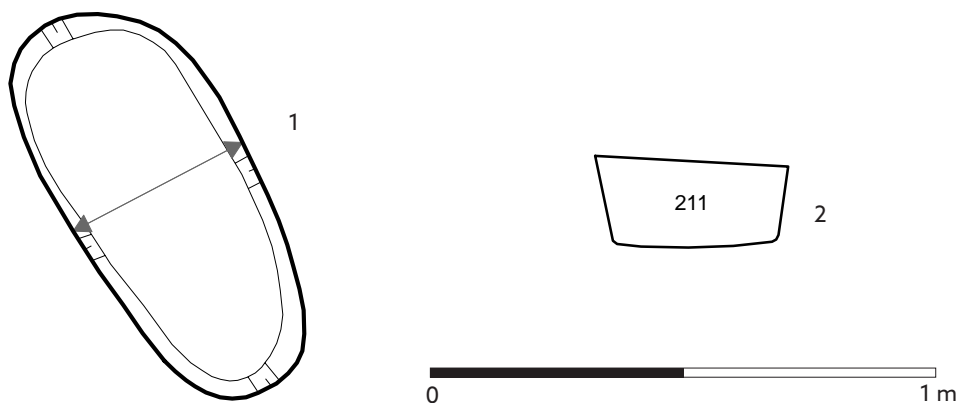
O 135

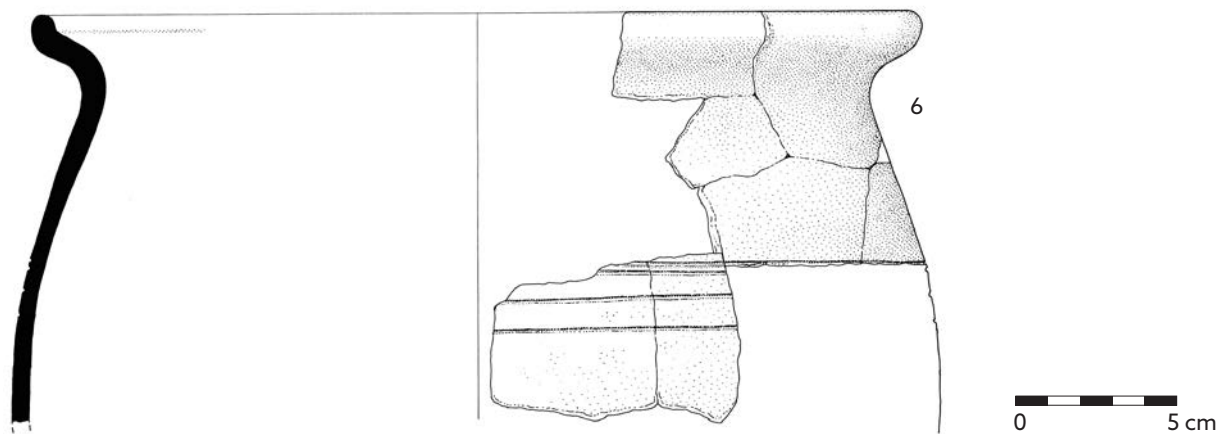
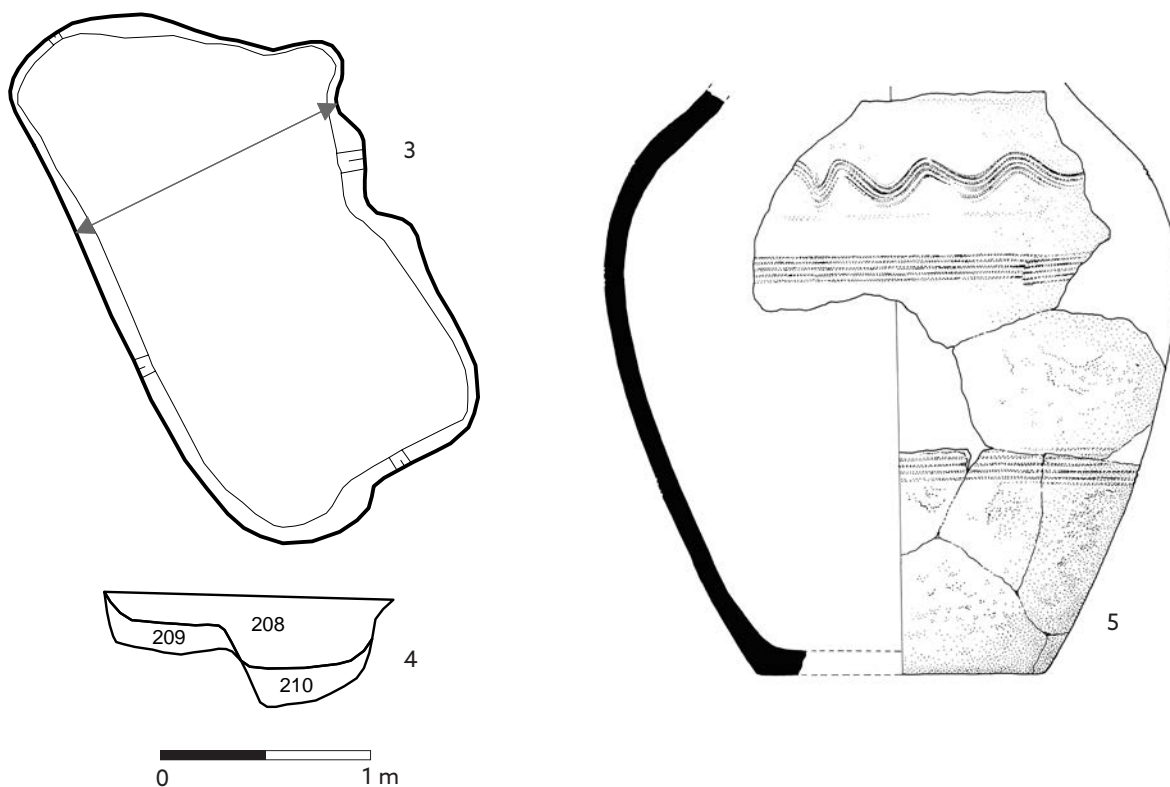
Tab. 72. Objekt 134: 1 - P243290; 2 - P243288; 3 - P243289; 4 - P243294; 5 - P243291; 6 - P243293; 7 - P243295. Objekt 135: 8 - půdorys; 9 - P243246; 10 - P243297; 11 - P243298/1, 243705. Materiál: 1 - bronz; 2, 9-11 - keramika; 3 - kámen; 4-7 - železo.

O 136

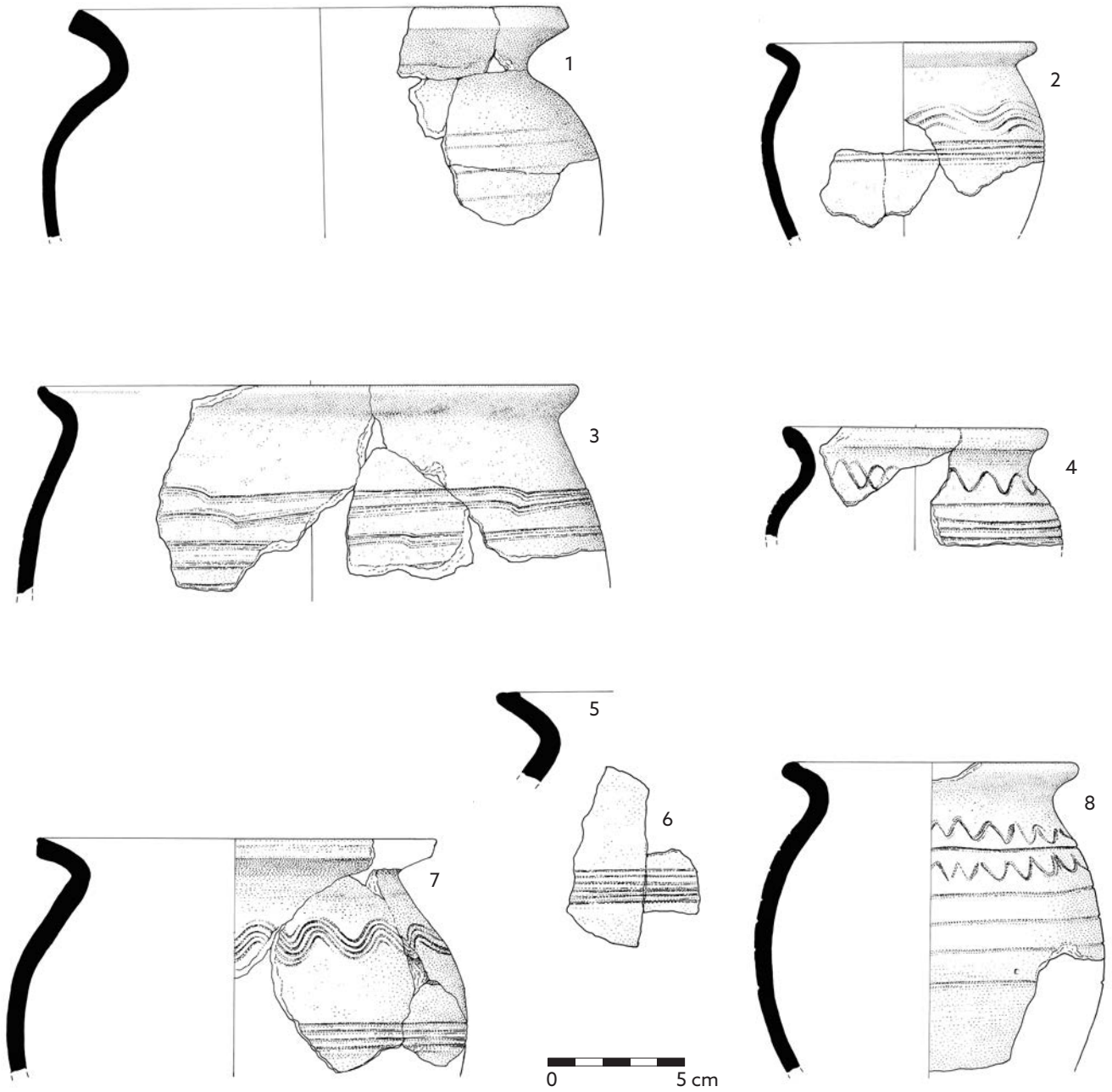

O 137

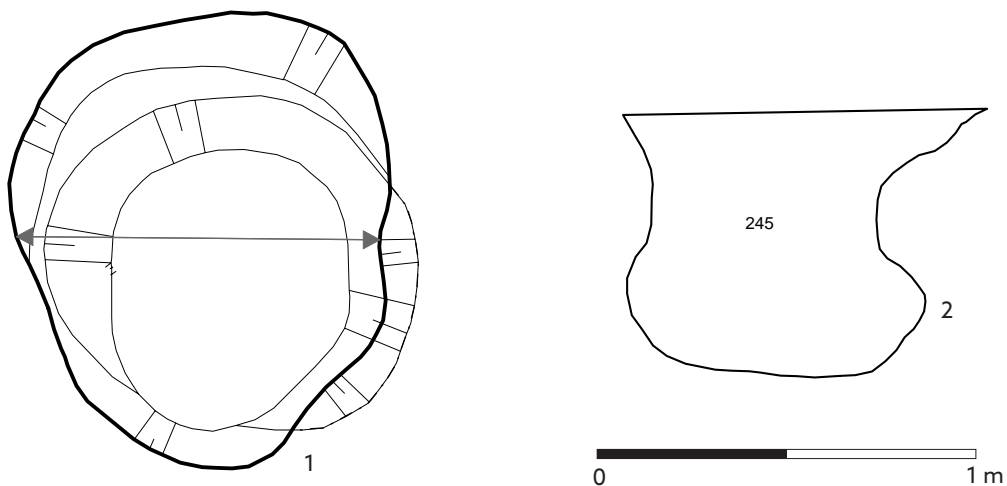
Tab. 73. Objekt 136: 1 – půdorys; 2 – příčný profil. Objekt 137: 3 – půdorys; 4 – příčný profil; 5 – P243380/1; 6 – P243381/1-2. Materiál: 5-6 – keramika.

O 137

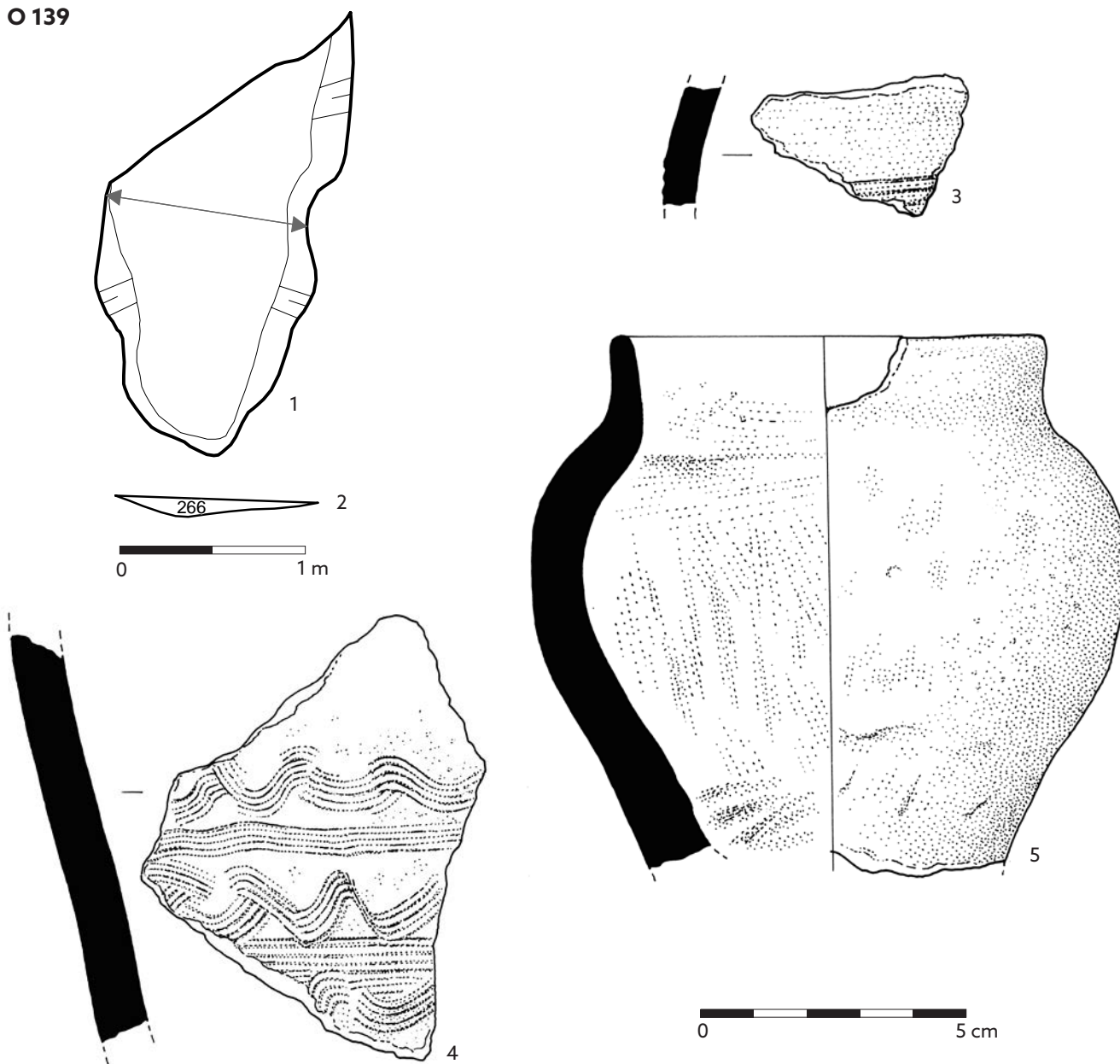

Tab. 74. Objekt 137: 1 - P243453; 2 - P243382/1-4; 3 - P243452; 4 - P243384, P243388; 5 - P243380/2, P243380/8; 6 - P243380/4; 7 - P243385; 8 - P243383; 9 - P243478. Materiál: 1-8 - keramika; 9 - železo.

O 138

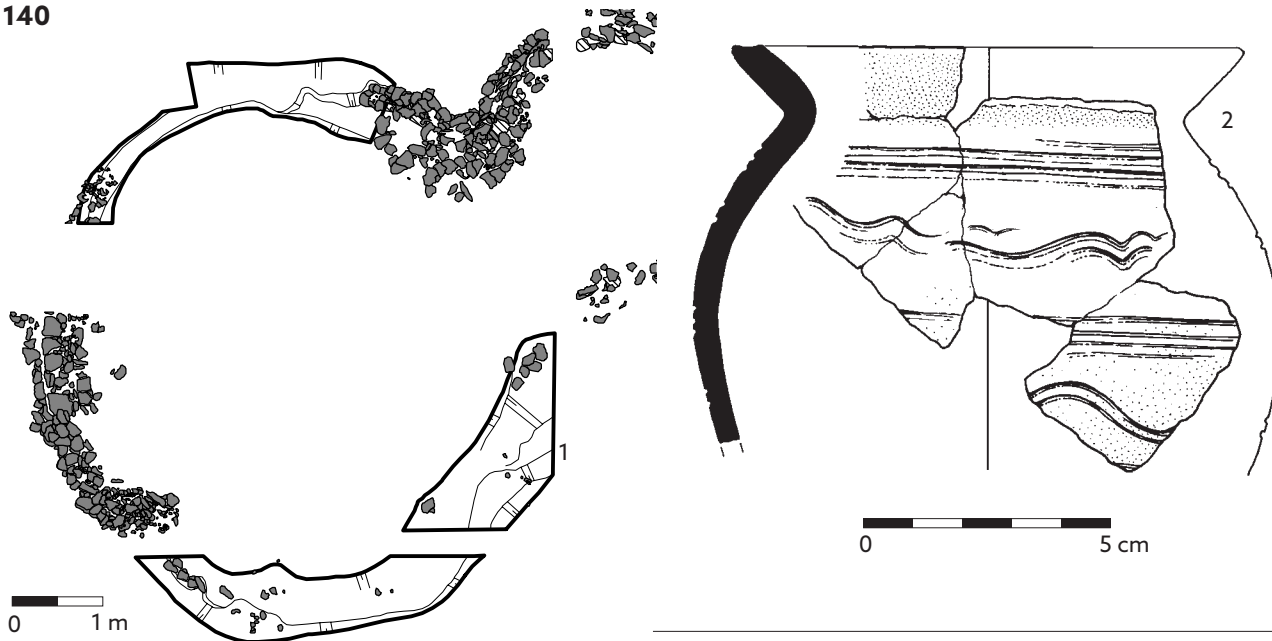

O 139

Tab. 75. Objekt 138: 1 – půdorys; 2 – příčný profil. Objekt 139: 1 – půdorys; 2 – příčný profil; 3 – P243506; 4 – P243505; 5 – P243503. Materiál: 3-5 – keramika.

O 140

Tab. 76. Objekt 140: 1 – půdorys; 2 – P245098/1; 3 – P246768; 4 – P245206; 5 – P245207; 6 – P245208/4.
Materiál: 2 – keramika; 3 – paroh; 4-6 – železo.

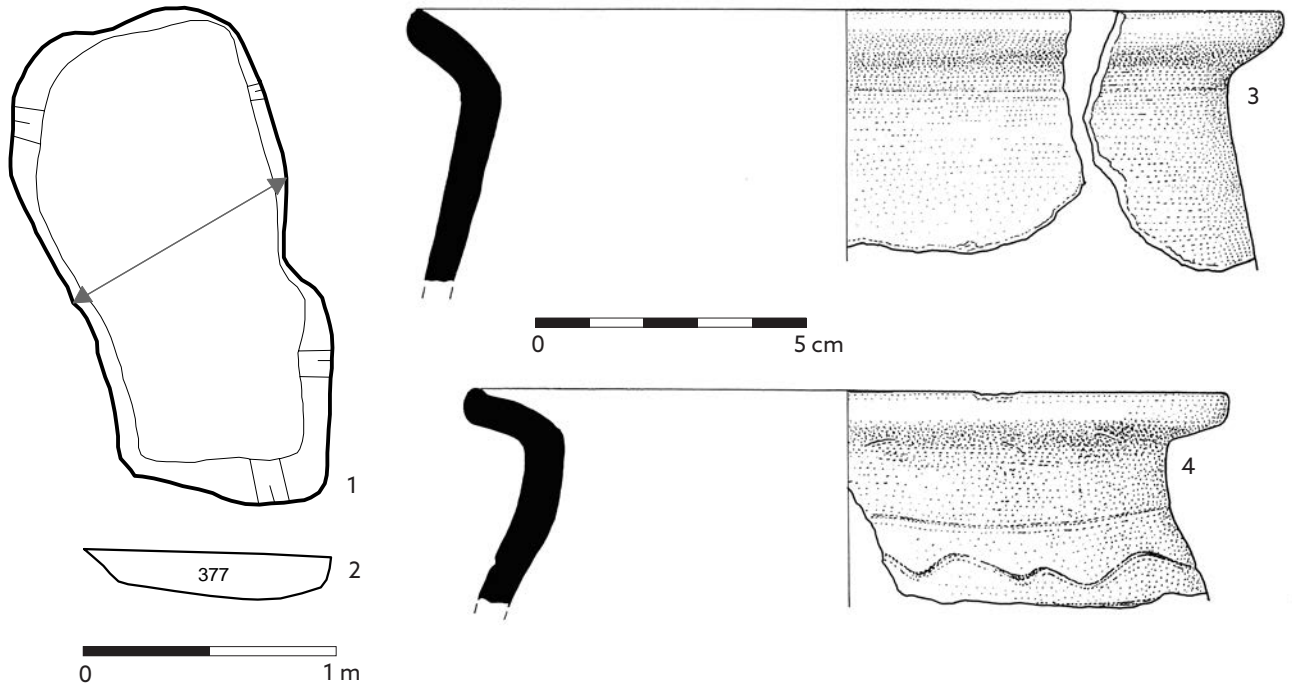

O 140

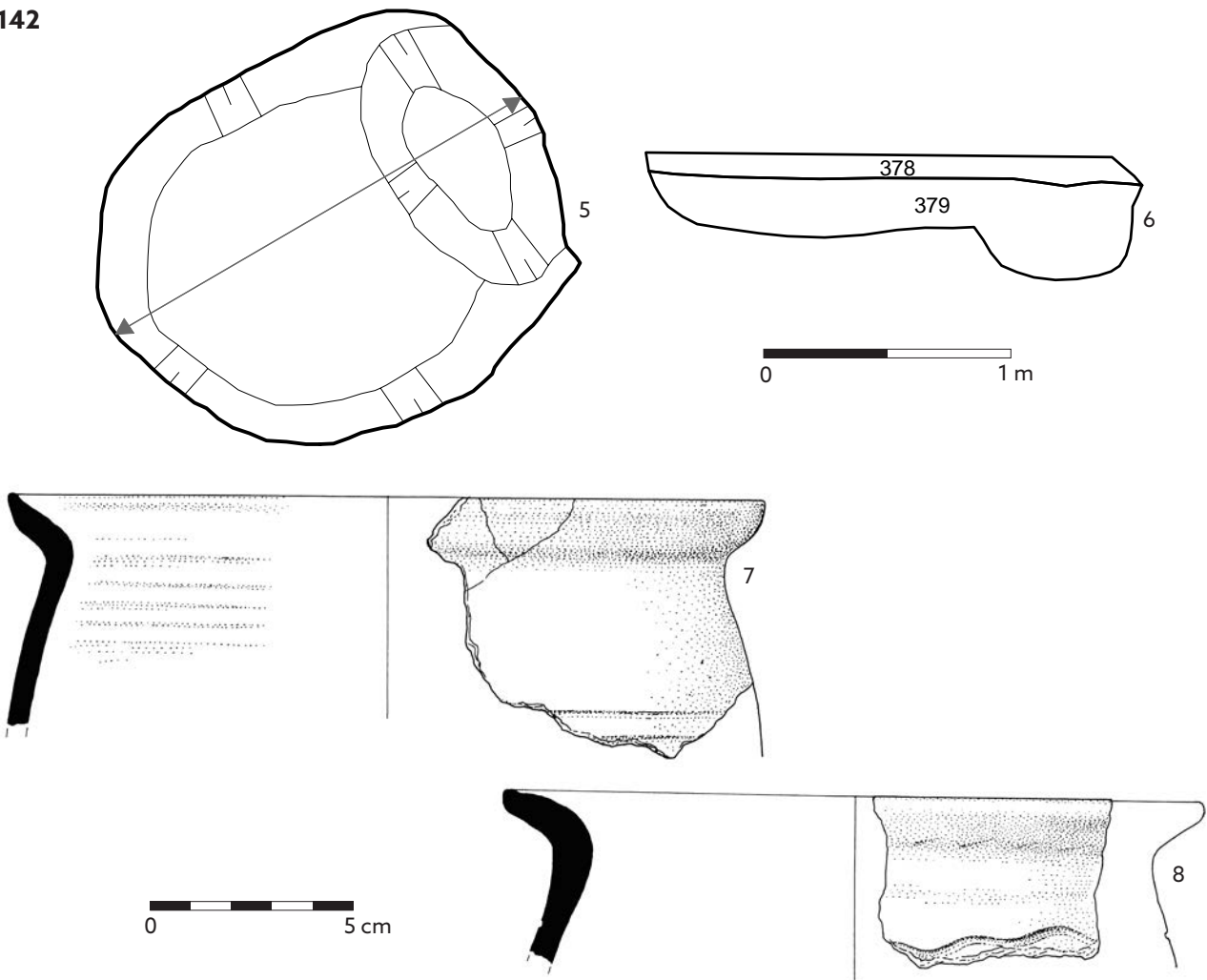

Tab. 77. Objekt 140: 1 - P245205/1-11; 2 - P245208/1; 3 - P245208/2; 4 - P245208/3. Materiál: 1 - bronz; 2-4 - železo.

O 141

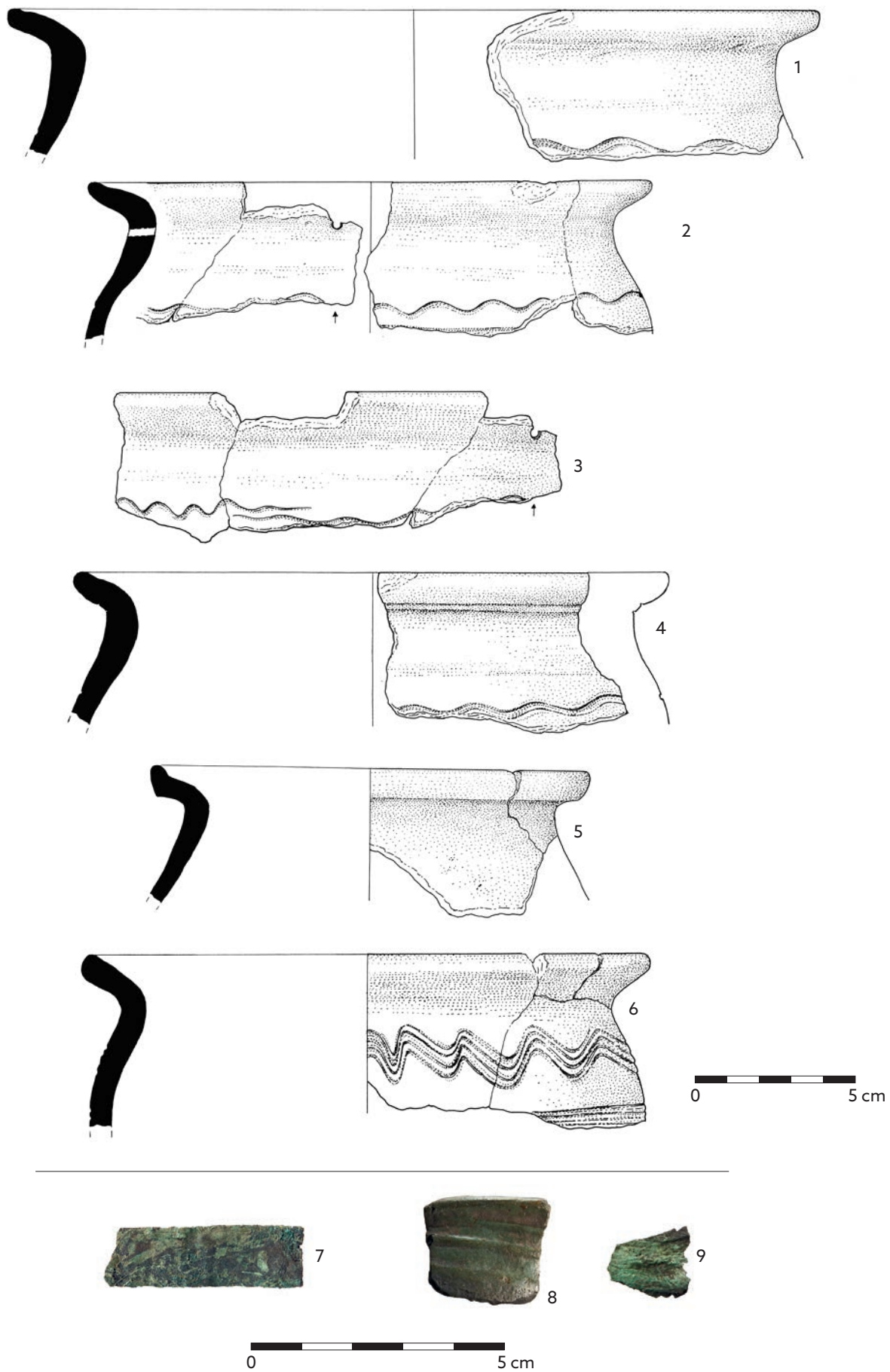

O 142

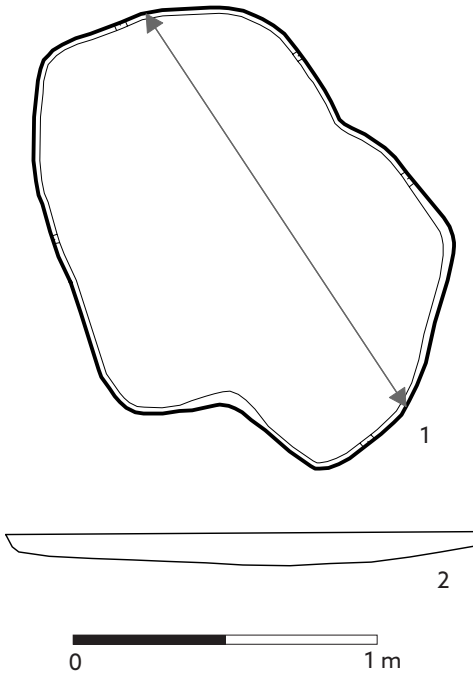
Tab. 78. Objekt 141: 1 - půdorys; 2 - příčný profil; 3 - P245210, P245211; 4 - P245212. Objekt 142: 5 - půdorys; 6 - podélný profil; 7 - P245256; 8 - P245268. Materiál: 3-4, 7-8 - keramika.

O 142

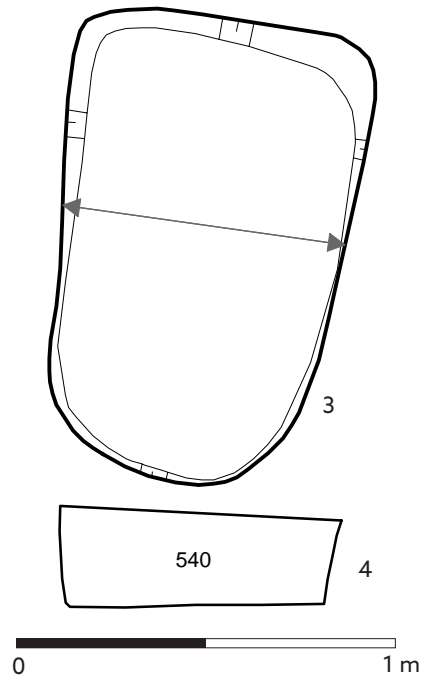

Tab. 79. Objekt 142: 1 - P245270; 2 - P245275; 3 - P245274; 4 - P245271; 5 - P245273; 6 - P245272; 7 - P246769; 8 - P246771/1; 9 - P246771/2. Materiál: 1-6 - keramika; 7-9 - bronz.

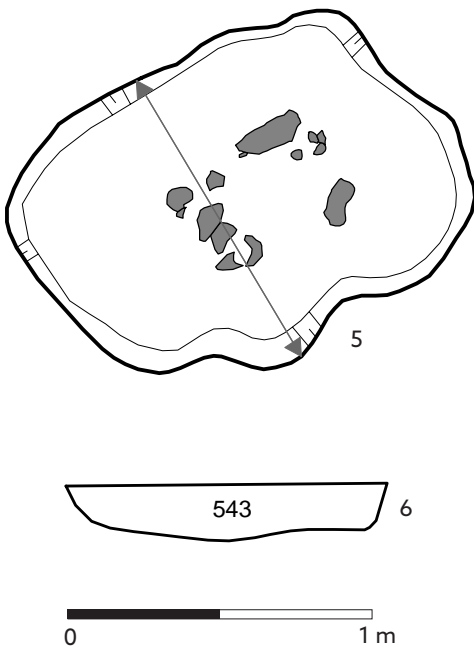
O 143

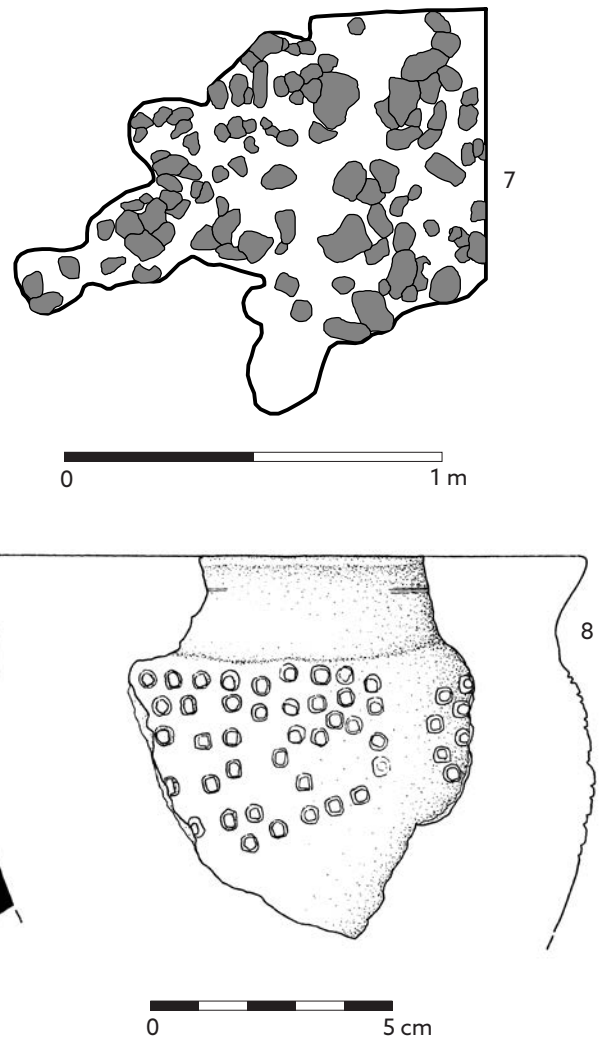
O 144

O 145

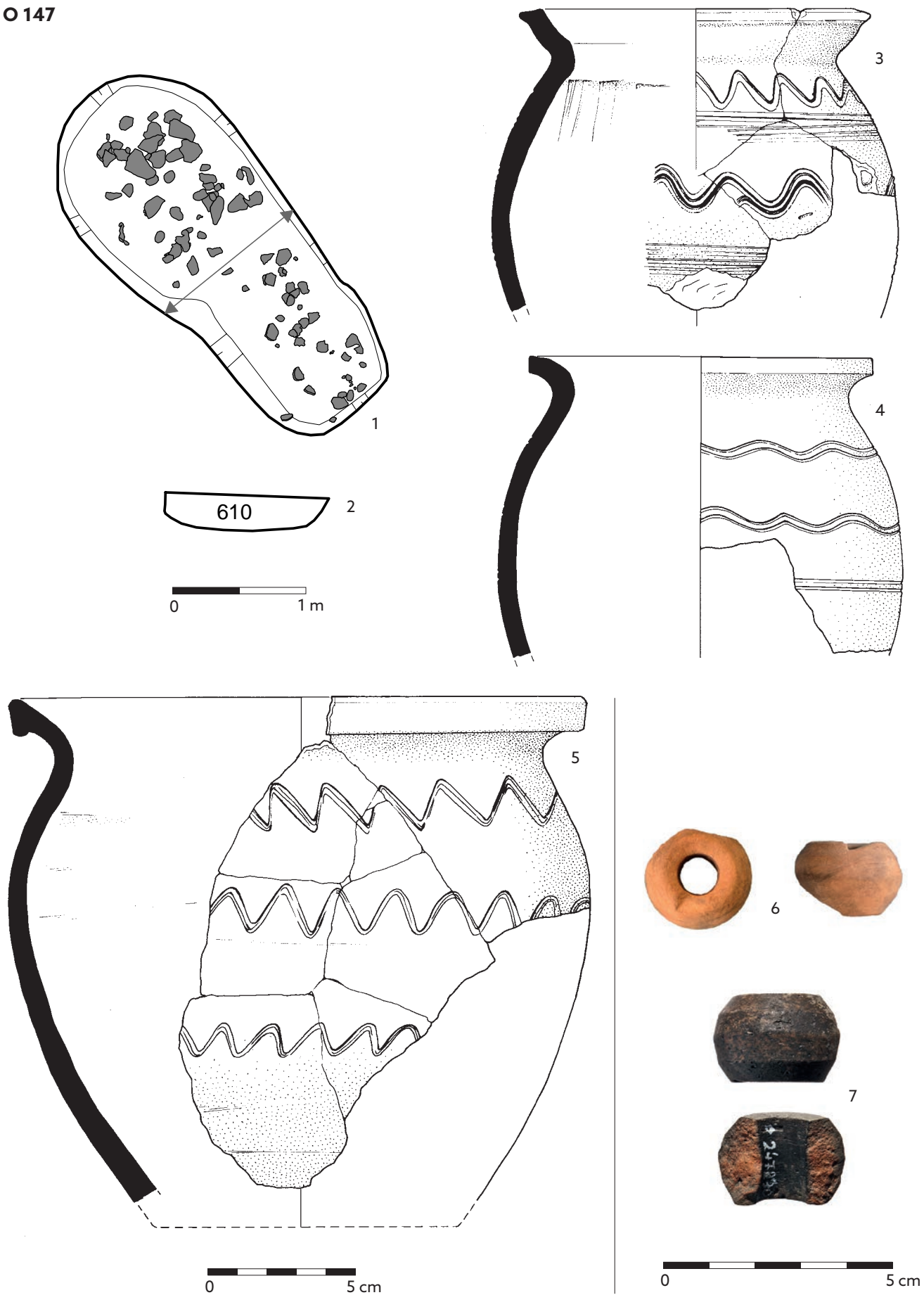
O 146

Tab. 80. Objekt 143: 1 – půdorys; 2 – podélný profil. Objekt 144: 3 – půdorys; 4 – příčný profil. Objekt 145: 5 – půdorys; 6 – příčný profil. Objekt 146: 7 – půdorys; 8 – P247155. Materiál: 8 – keramika.

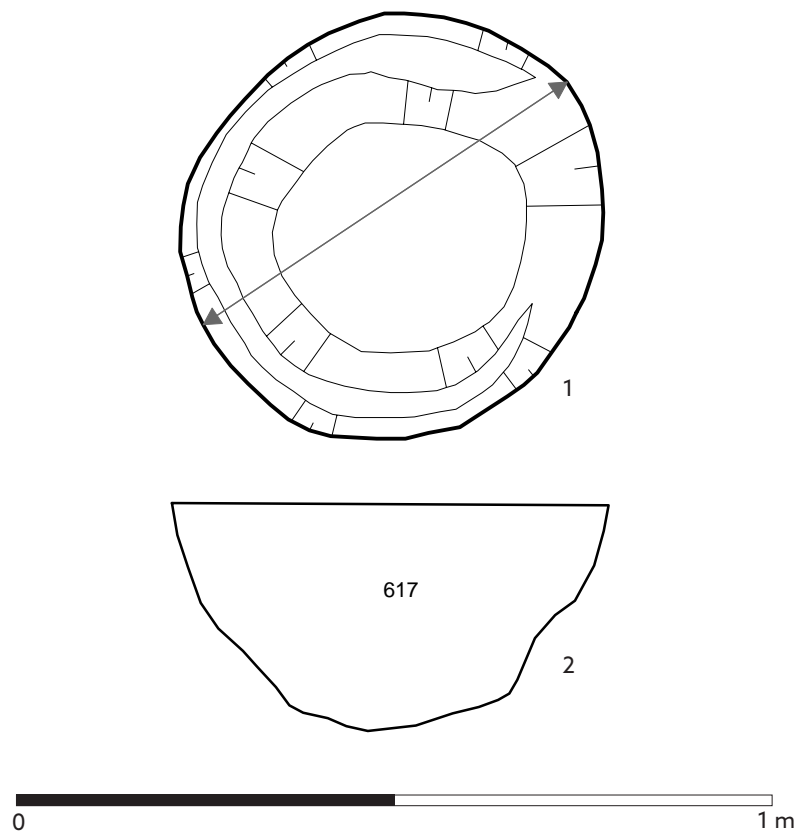

O 147

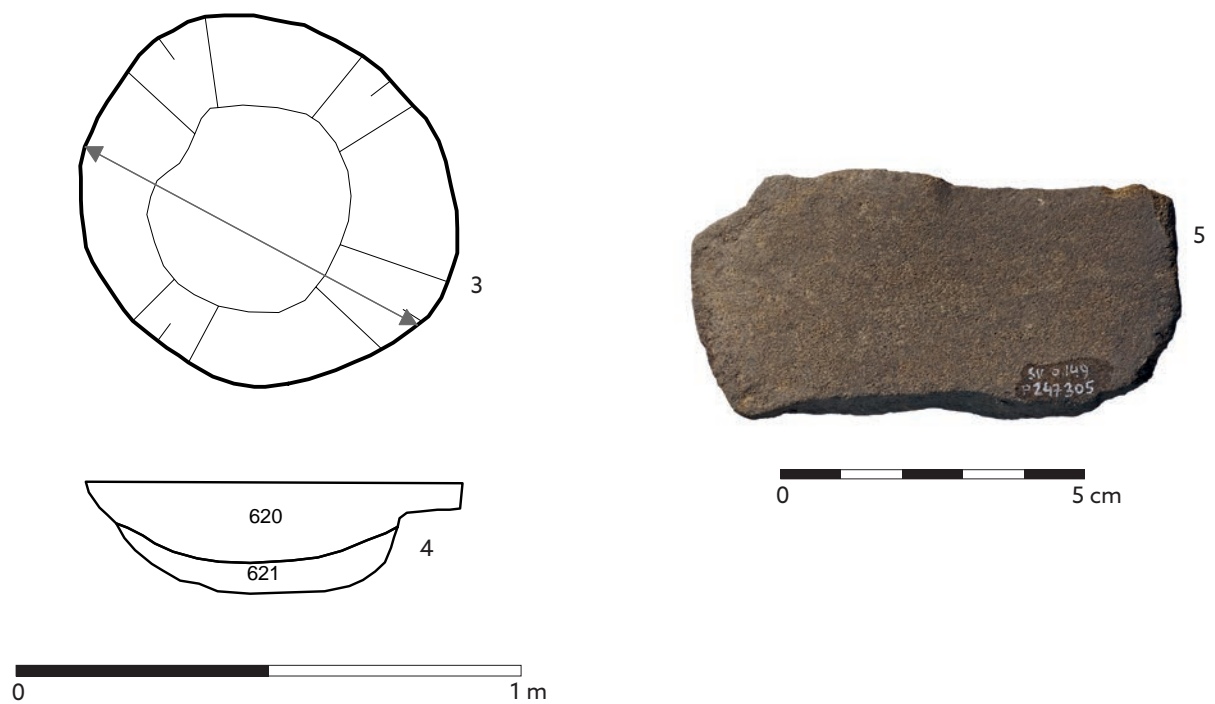

Tab. 81. Objekt 147: 1 – půdorys; 2 – příčný profil; 3 – P247208/1; 4 – P247209/1; 5 – P247207/1; 6 – P247288; 7 – P247290. Materiál: 3-5 – keramika; 6-7 – kámen.

O 148

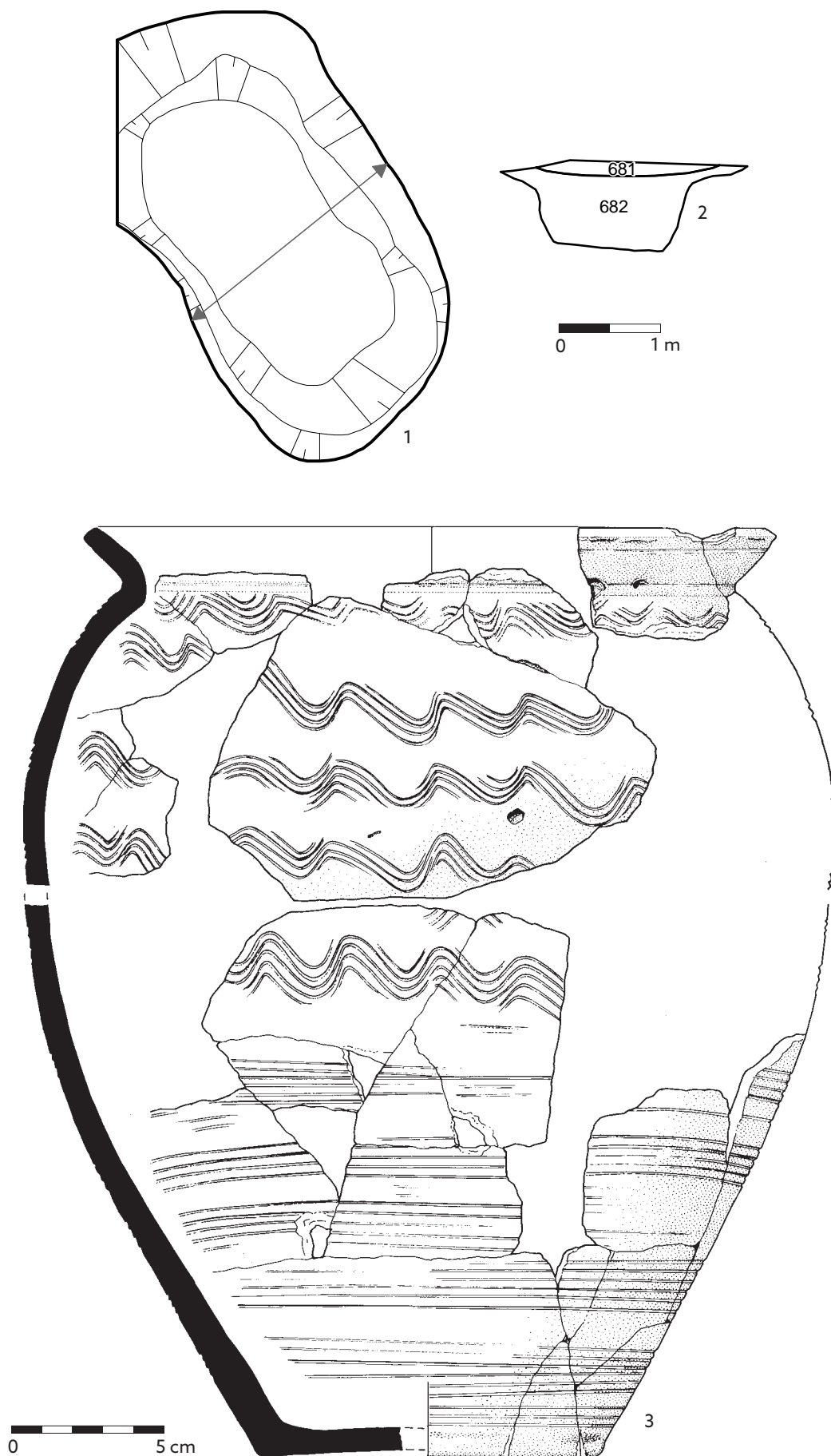

O 149

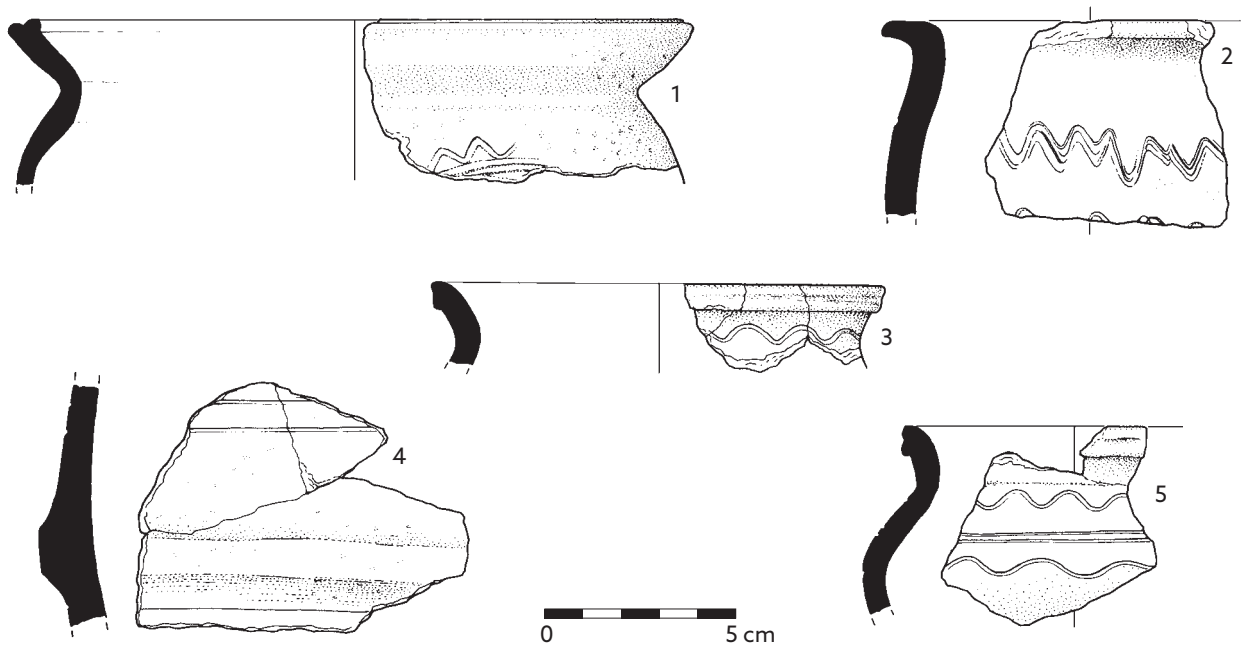
Tab. 82. Objekt 148: 1 – půdorys; 2 – příčný profil. Objekt 149: 3 – půdorys; 4 – příčný profil; 5 – P247305. Materiál: 5 – kámen.

O 150

Tab. 83. Objekt 150: 1 – půdorys; 2 – příčný profil; 3 – P247306/2, 4, 5, 7, 18; P247420; P247306/1, 3, 6, 9, 19, 20.
Materiál: 3 – keramika.

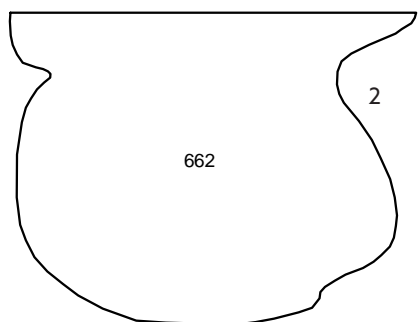
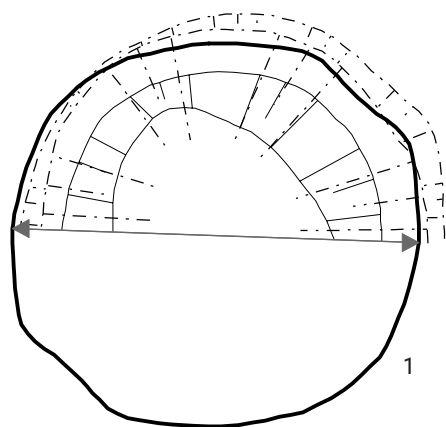
O 150

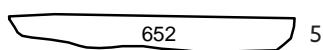
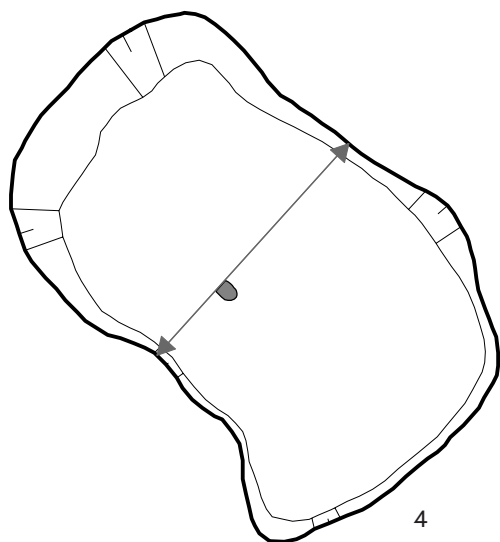
Tab. 84. Objekt 150: 1 - P247347; 2 - P247307; 3 - bez inv. č.; 4 - P247350, P247387; 5 - P247403; 6 - P247673; 7 - P247677; 8 - P247679/2; 9 - P247679/3; 10 - P247676; 11 - P247674; 12 - P247678; 13 - P247675. Materiál: 1-5 - keramika; 6 - paroh; 7-10, 12 - železo; 11 - sklo; 13 - olovo.

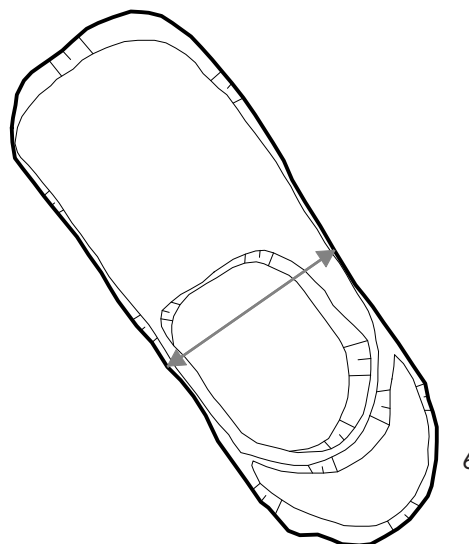
O 151

O 152

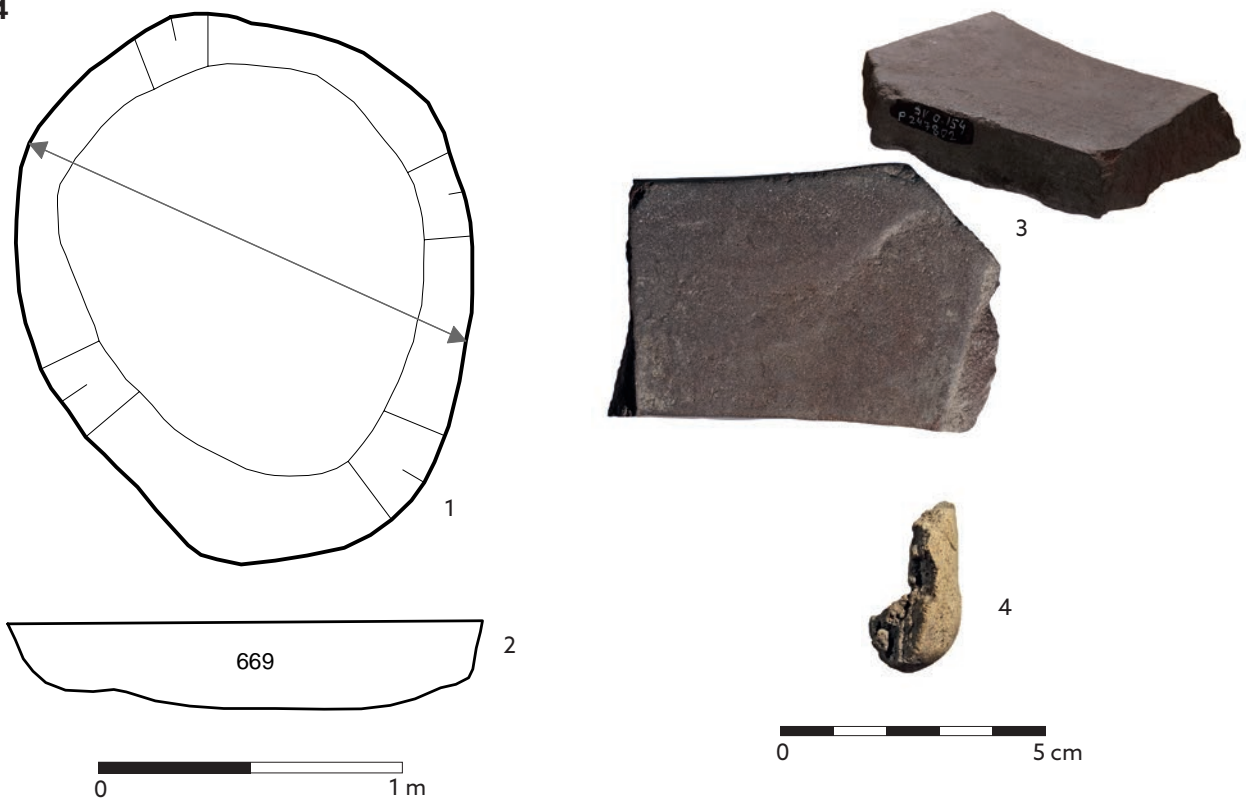

O 153

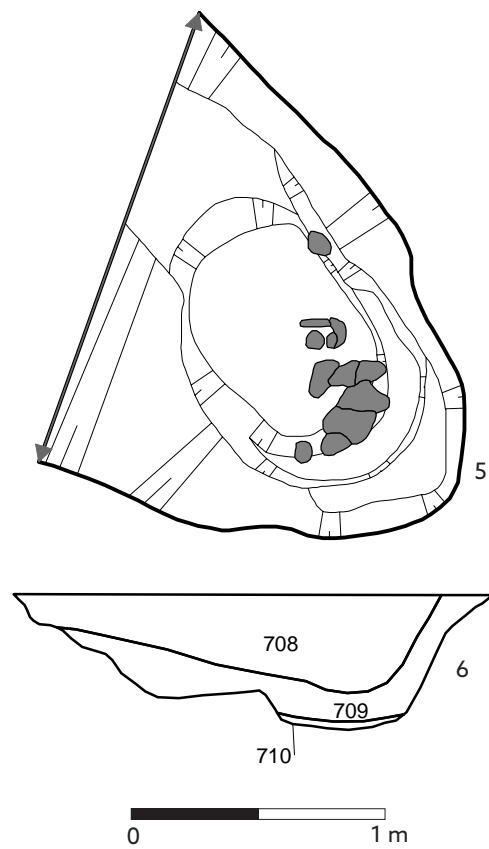

Tab. 85. Objekt 151: 1 – půdorys; 2 – příčný profil; 3 – P247734. Objekt 152: 4 – půdorys; 5 – příčný profil. Objekt 153: 6 – půdorys; 7 – příčný profil. Materiál: 3 – paroh.

O 154

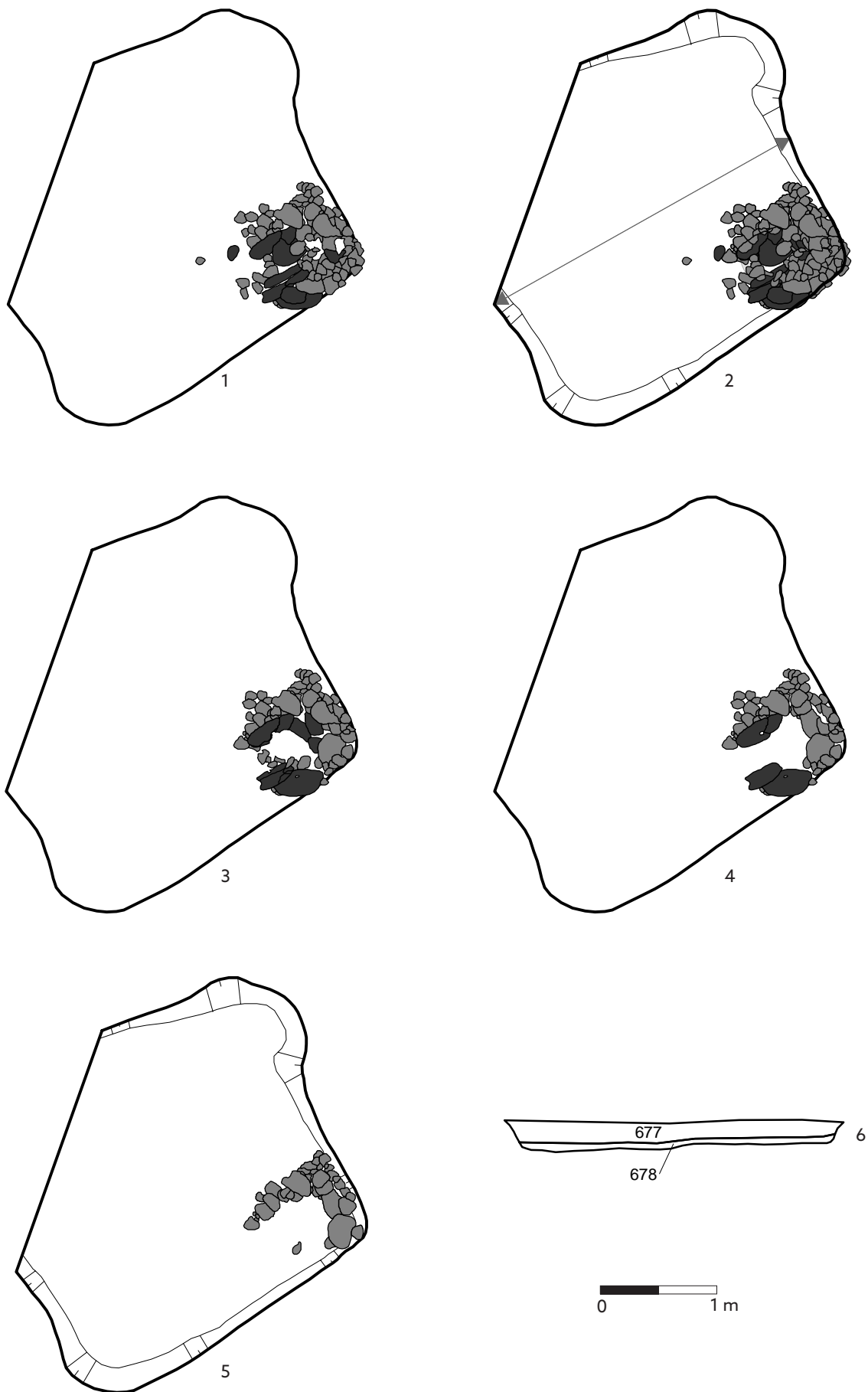

O 155

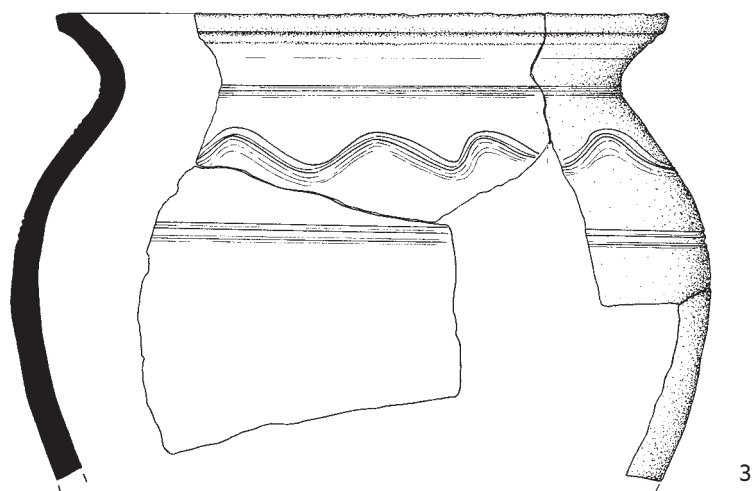
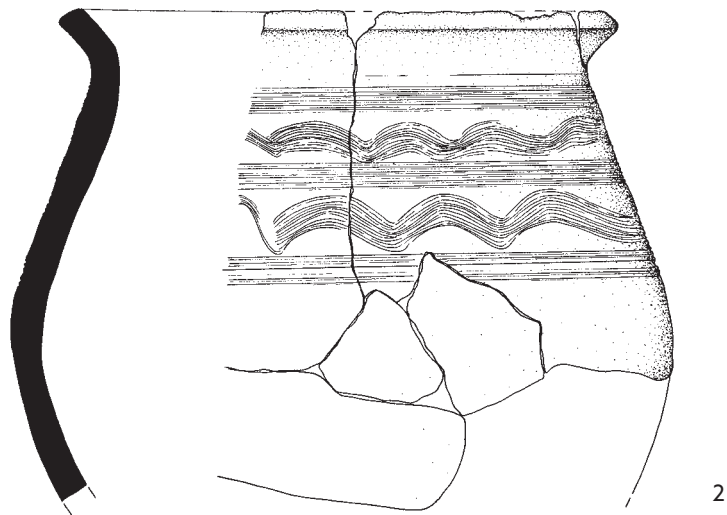
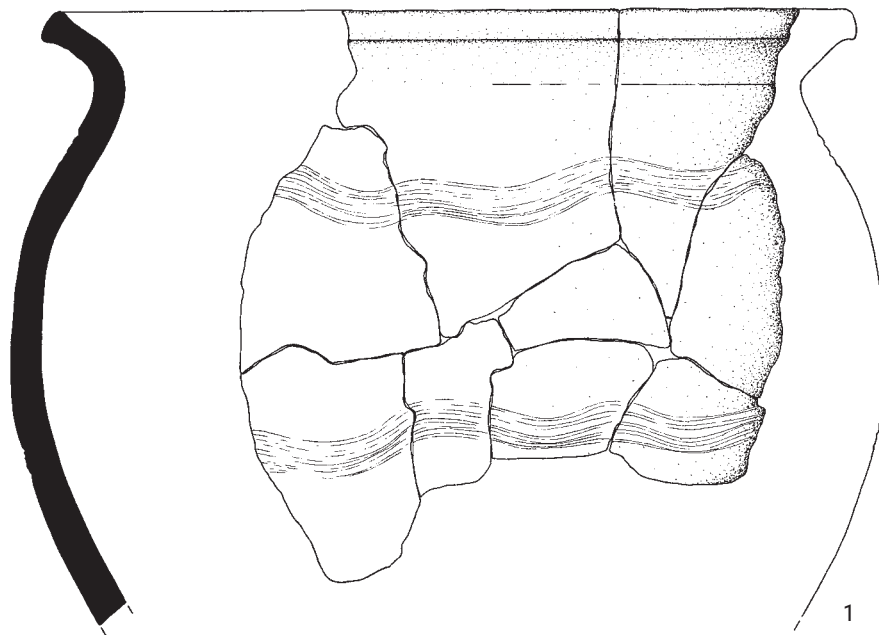
Tab. 86. Objekt 154: 1 – půdorys; 2 – příčný profil; 3 – P247802; 4 – P247803. Objekt 155: 5 – půdorys; 6 – příčný profil.
Materiál: 3 – kámen; 4 – keramika.

O 156

Tab. 87. Objekt 156: 1-5 – půdorys (posloupné fáze odkryvu objektu); 6 – příčný profil.

O 156

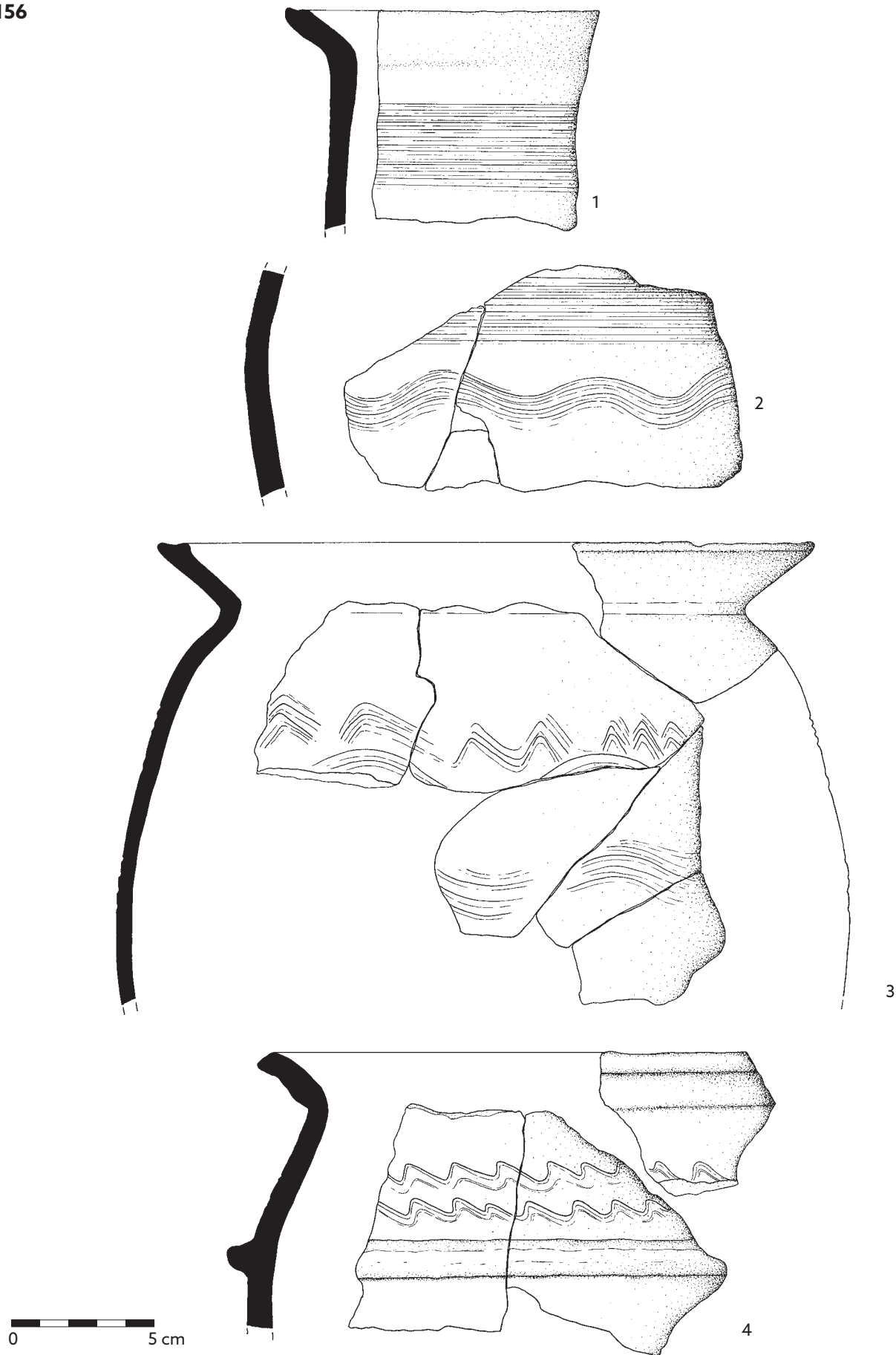

0 5 cm

Tab. 88. Objekt 156: 1 - P247869/1; 2 - P247868/1; 3 - P247880, P247885, P247899, P247901, P247881. Materiál: 1-3 - keramika.

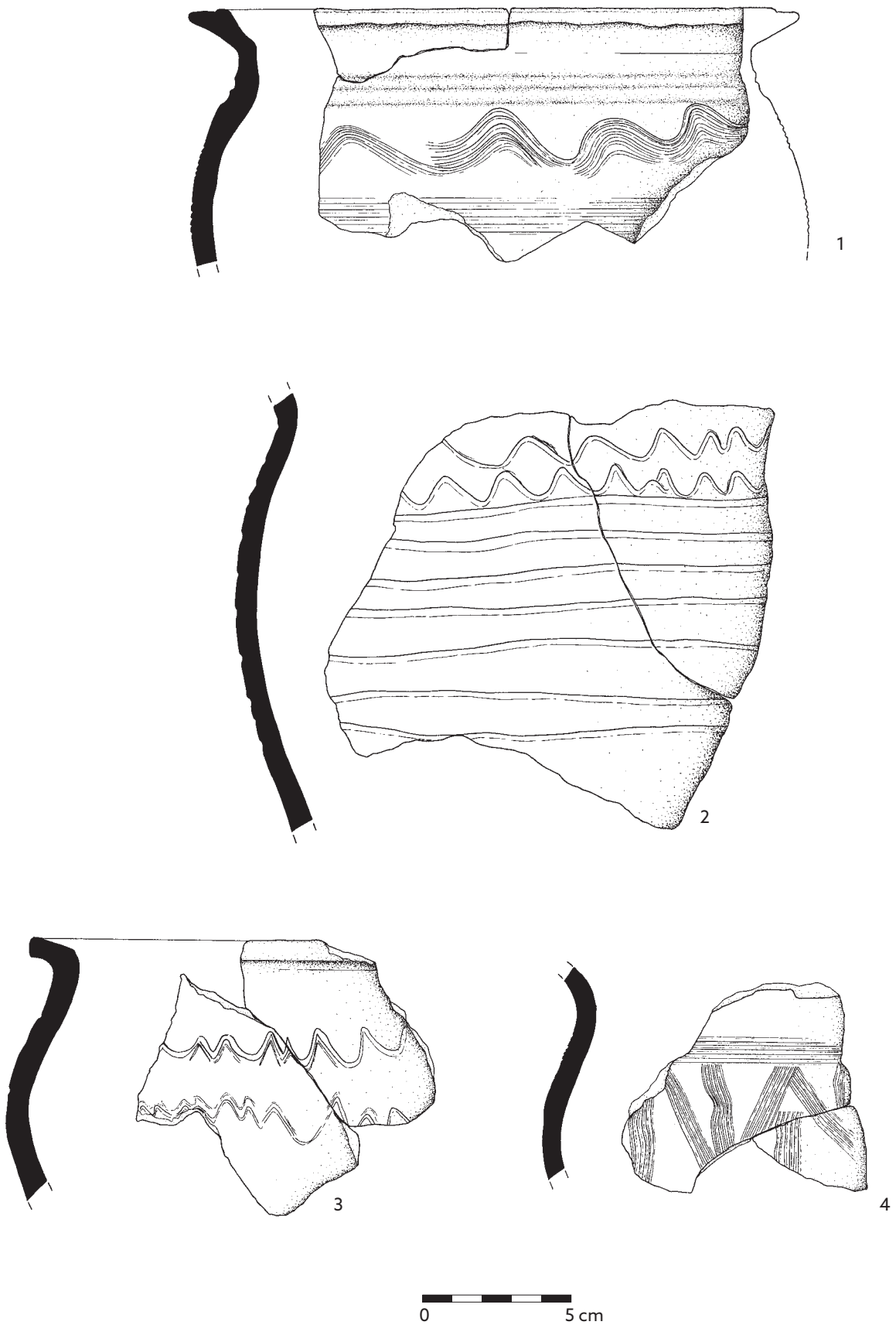

O 156

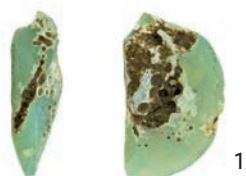
Tab. 89. Objekt 156: 1 - P247870/1; 2 - P247870/2; 3 - P247871/1-8; 4 - P247872/1-3. Materiál: 1-4 - keramika.

O 156

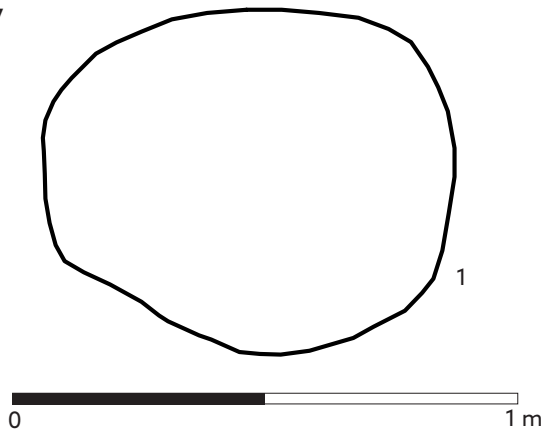
Tab. 90. Objekt 156: 1 – P247873; 2 – P247911; 3 – P247874; 4 – P247888. Materiál: 1–4 – keramika.

O 156

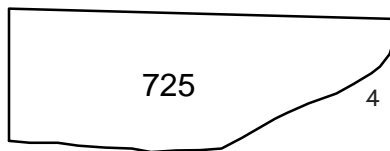
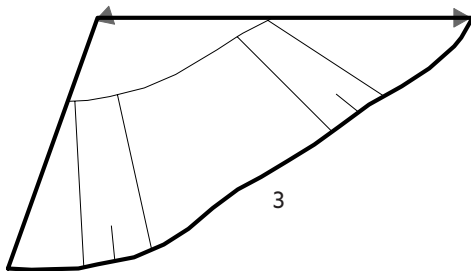

Tab. 91. Objekt 156: 1 – P247975; 2 – P247972; 3 – P247971. Materiál: 1 – sklo; 2-3 – železo.

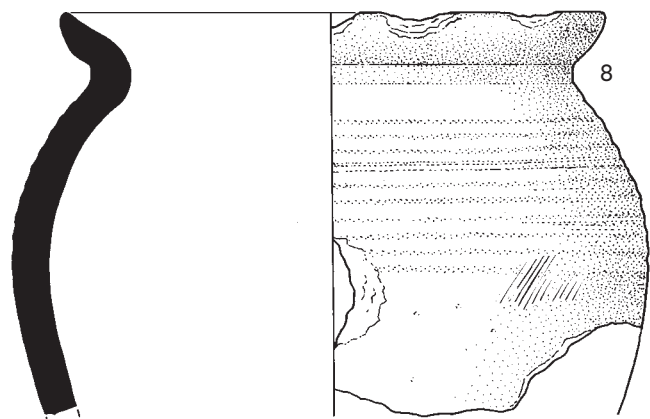
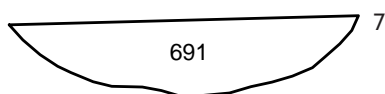
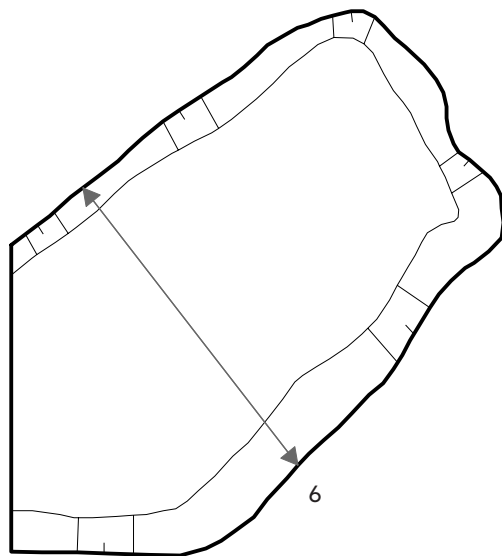
O 157

O 158

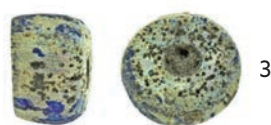
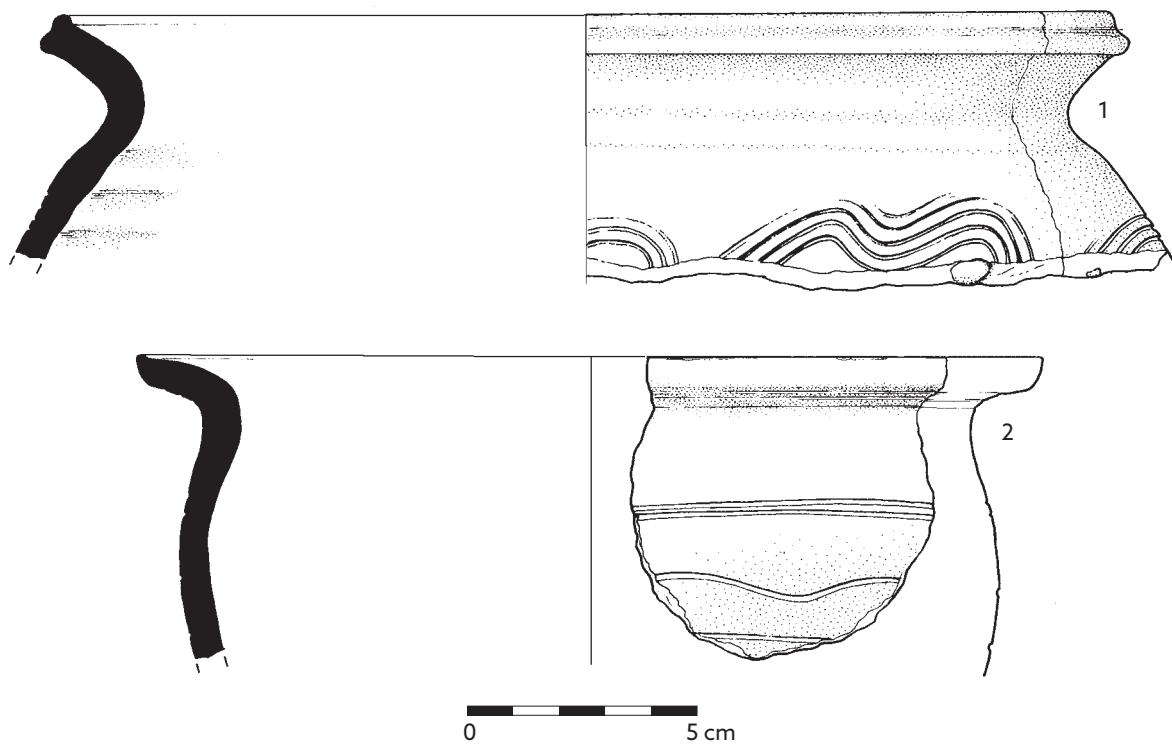
O 159

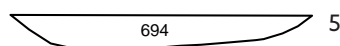
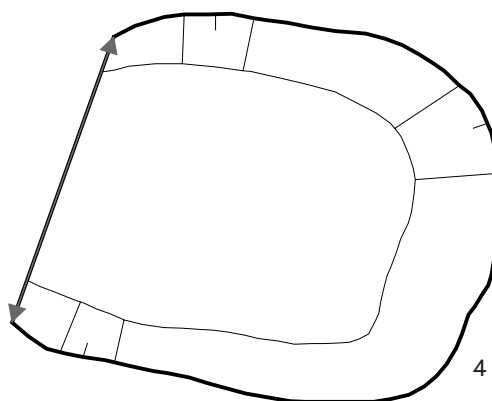
Tab. 92. Objekt 157: 1 - půdorys; 2 - P251817. Objekt 158: 3 - půdorys; 4 - příčný profil; 5 - bez inv. č. Objekt 159: 6 - půdorys; 7 - příčný profil; 8 - P247997. Materiál: 2, 5 - kámen; 8 - keramika.

O 159

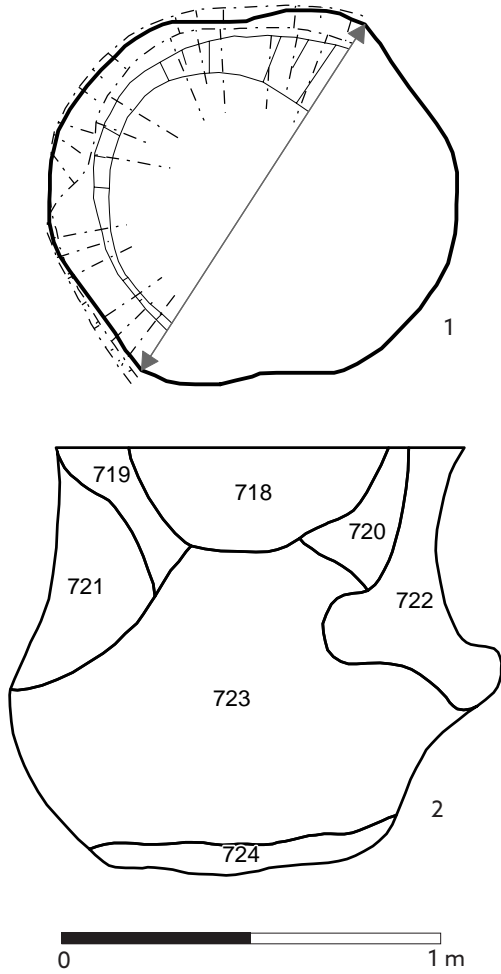

O 160

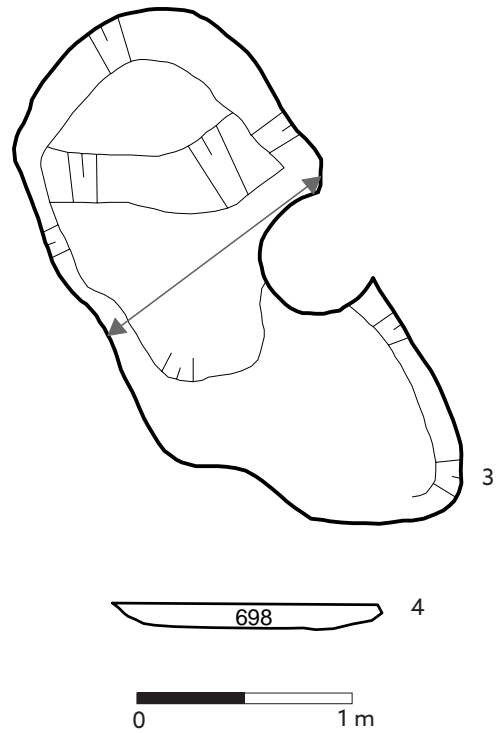

Tab. 93. Objekt 159: 1 – P247991/1; 2 – P247996; 3 – P248046. Objekt 160: 4 – půdorys; 5 – příčný profil.
Materiál: 1-2 – keramika; 3 – sklo.

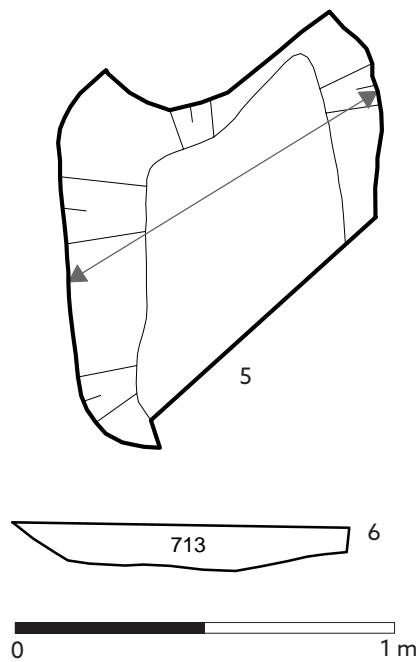
O 161

O 162

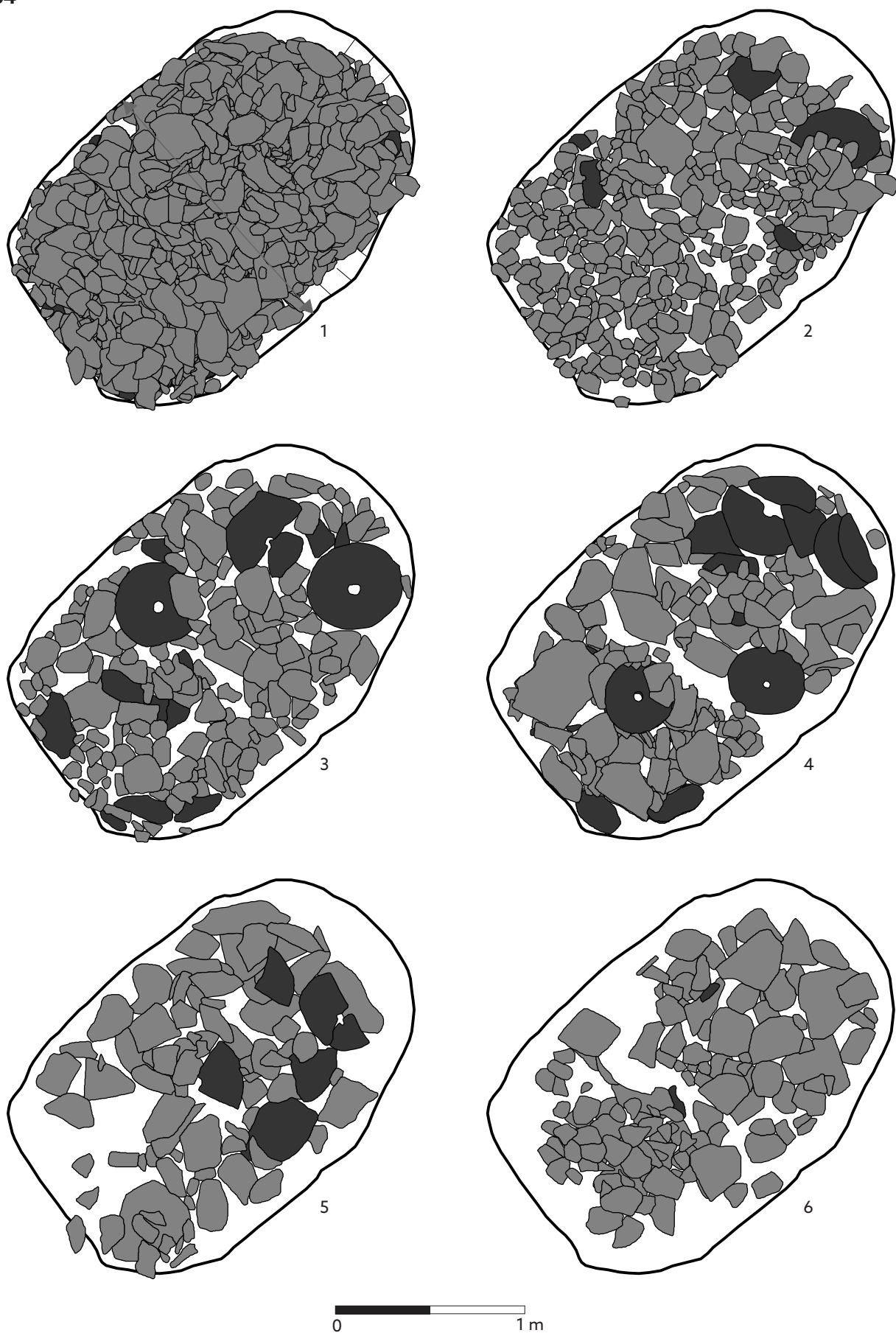

O 163

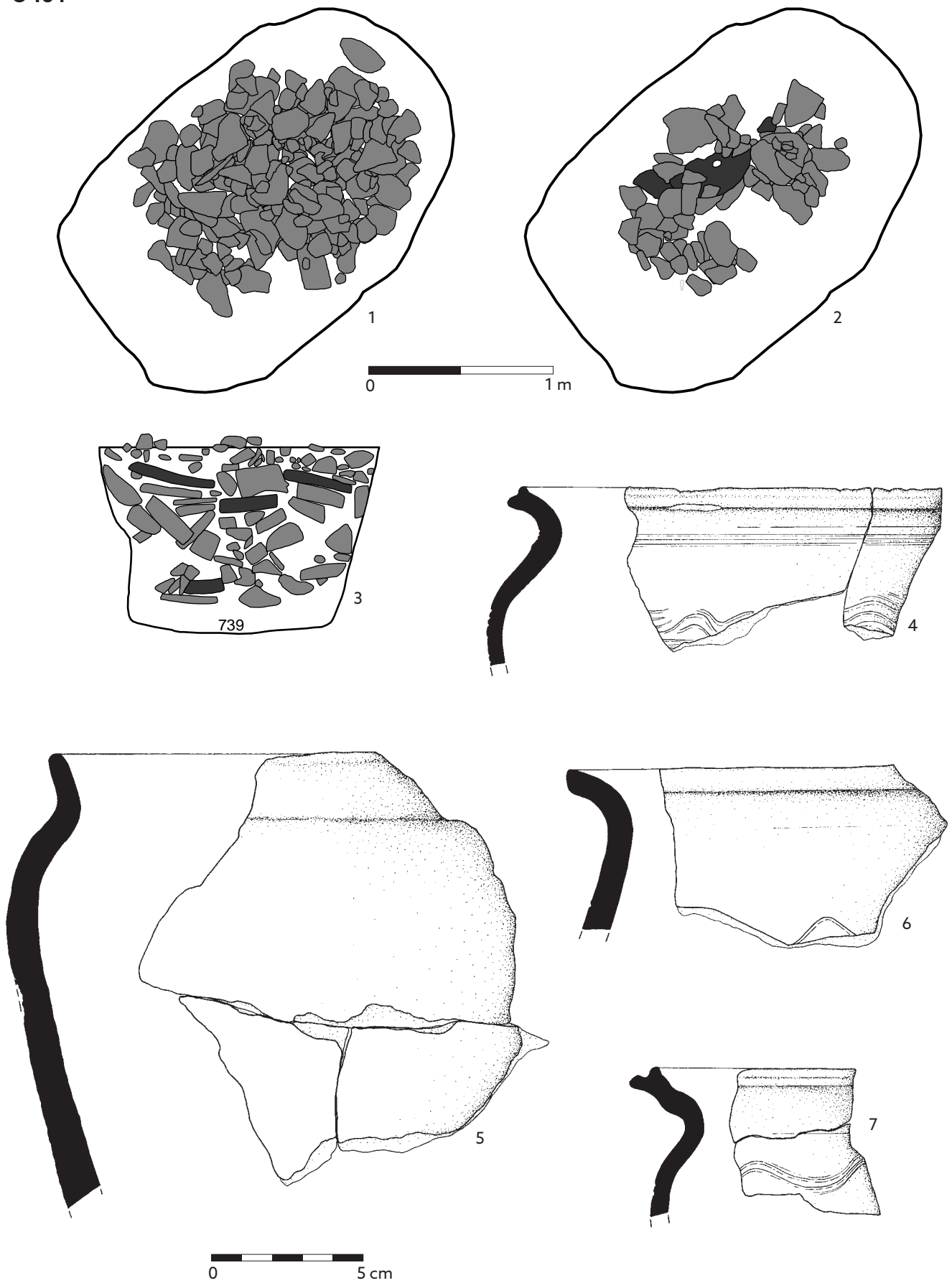
Tab. 94. Objekt 161: 1 - půdorys; 2 - příčný profil. Objekt 162: 3 - půdorys; 4 - příčný profil. Objekt 163: 5 - půdorys; 6 - příčný profil.

O 164

Tab. 95. Objekt 164: 1-6 – půdorys (posloupné fáze odkryvu objektu).

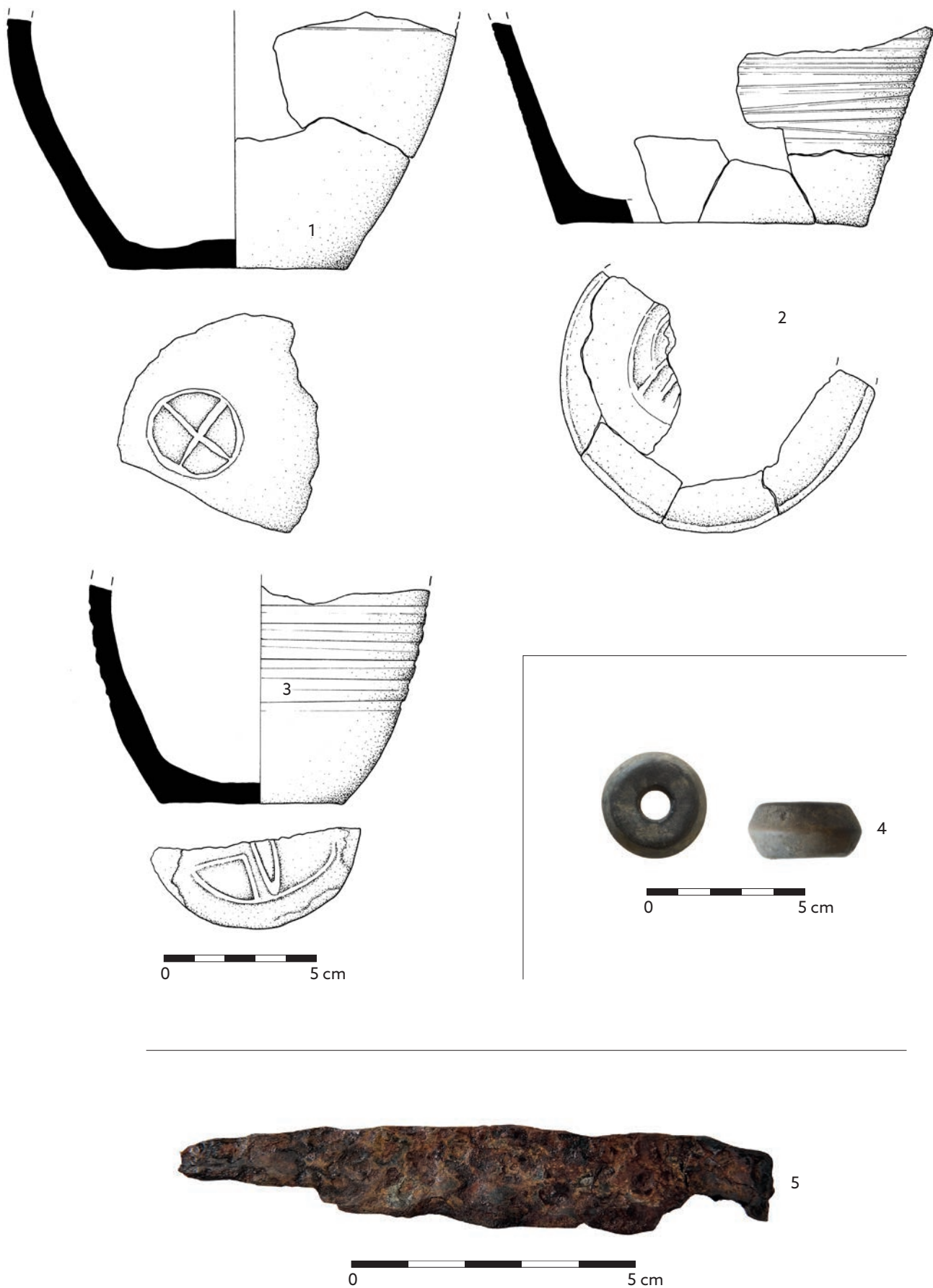
O 164

Tab. 96. Objekt 164: 1-2 - půdorys (posloupné fáze odkryvu objektu); 3 - příčný profil; 4 - P252064; 5 - P247150; 6 - P252065; 7 - P252126. Materiál: 4-7 - keramika.

O 164

Tab. 97. Objekt 164: 1 - P252145, P252108, P252032; 2 - P252083, P252101, P252110, P252111; 3 - P252147/1; 4 - P252152; 5 - P252150. Materiál: 1-3 - keramika; 4 - kámen; 5 - železo.

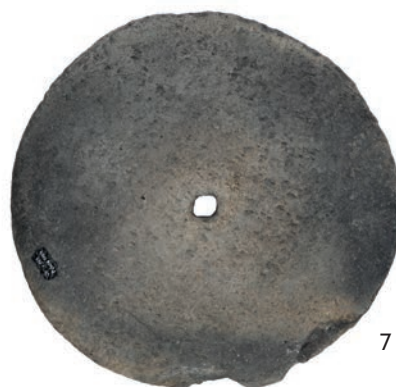
O 164

Tab. 98. Objekt 164: 1 - P306903/1-3; 2 - P306908/2; 3 - P254730a; 4 - P306904; 5 - P306907/1-2; 6 - P306908/1.
Materiál: 1-5 kámen.

O 164

0 5 cm

Tab. 99. Objekt 164: 1 – P306873/1-3; 2 – detail středového otvoru žernovu P306873/1-3 se stopami po papřici; 3 – P306874/1; 4 – P306877/1-3; 5 – P306880/1-2; 6 – P306883; 7 – P306884. Materiál: vše kámen; 1-2, 7 – ryolit; 3, 5-6 – svor; 4 – vápenec.

O 164

Tab. 100. Objekt 164: 1 - P306885; 2 - P306886; 3 - P306887; 4 - P306888; 5 - P306889; 6 - P306891; 7 - P306892; 8 - P306901.
Materiál: vše kámen; 1-3, 5, 7 - svor; 6 - vápenec; 8 - ryolit.

O 164

Tab. 101. Objekt 164: 1 – P308070, P308071; 2 – P308072. Materiál: 1-2 – kámen.

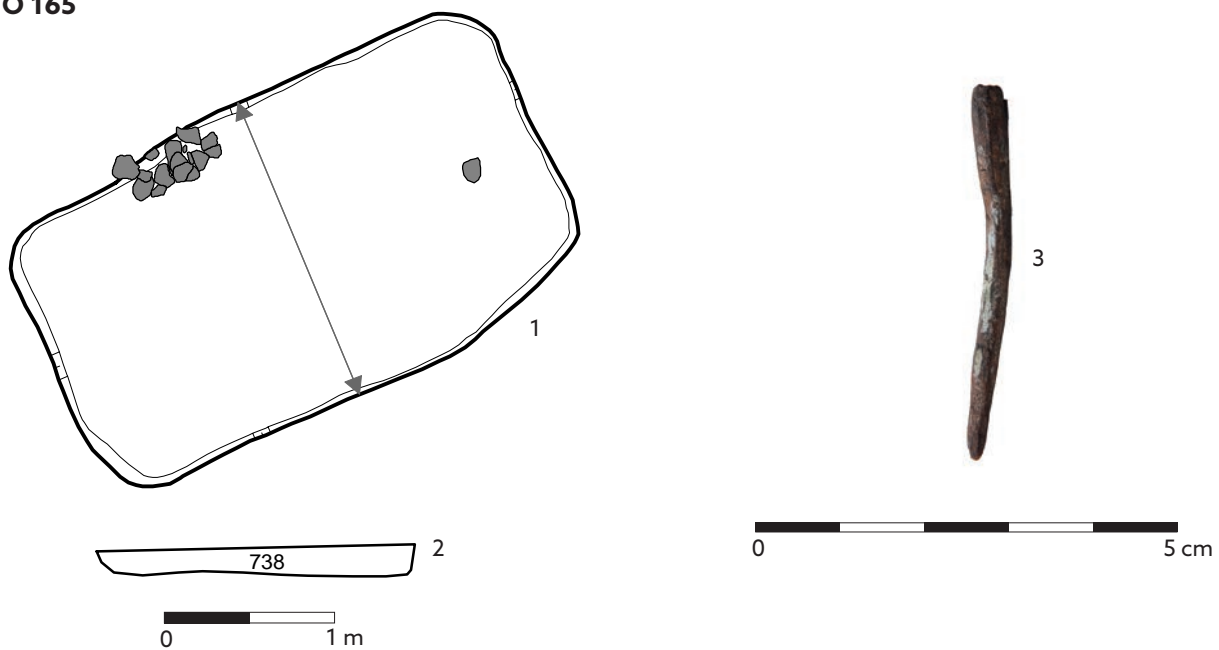
O 164

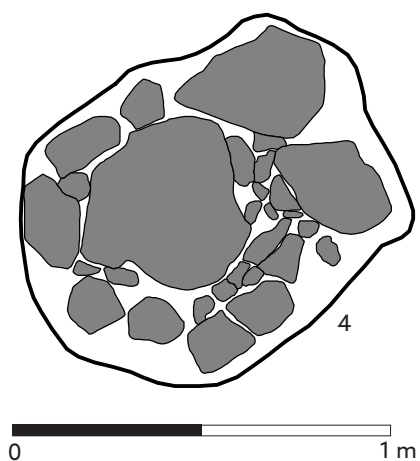
0 5 cm

Tab. 102. Objekt 164: 1 - P308074; 2 - P308073. Materiál: 1-2 - kámen.

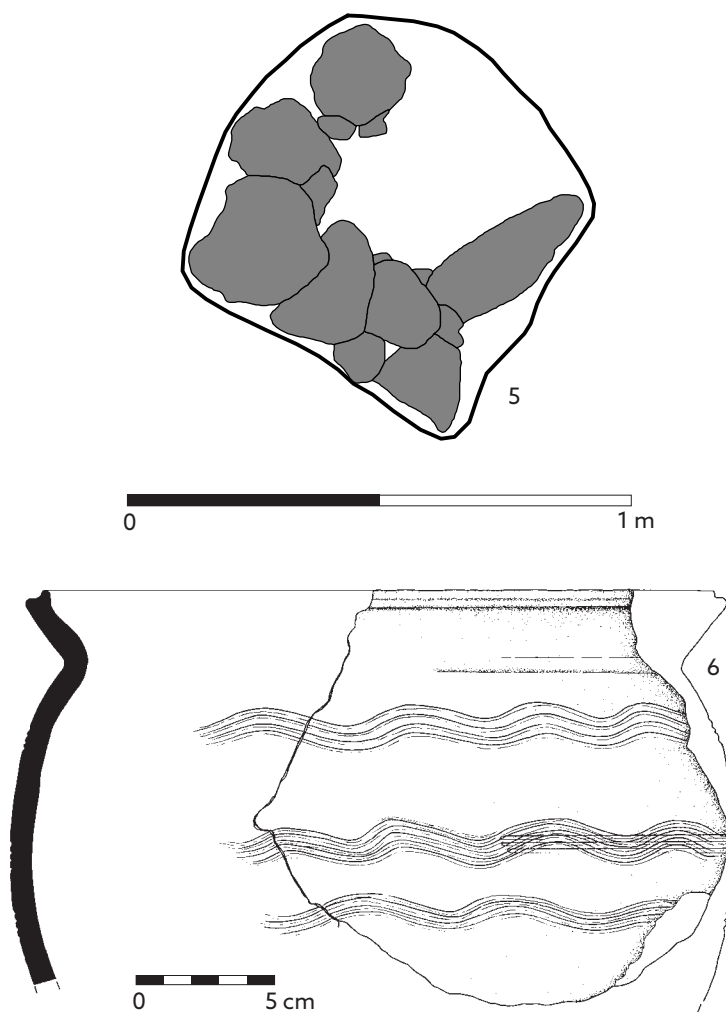
O 165

O 166

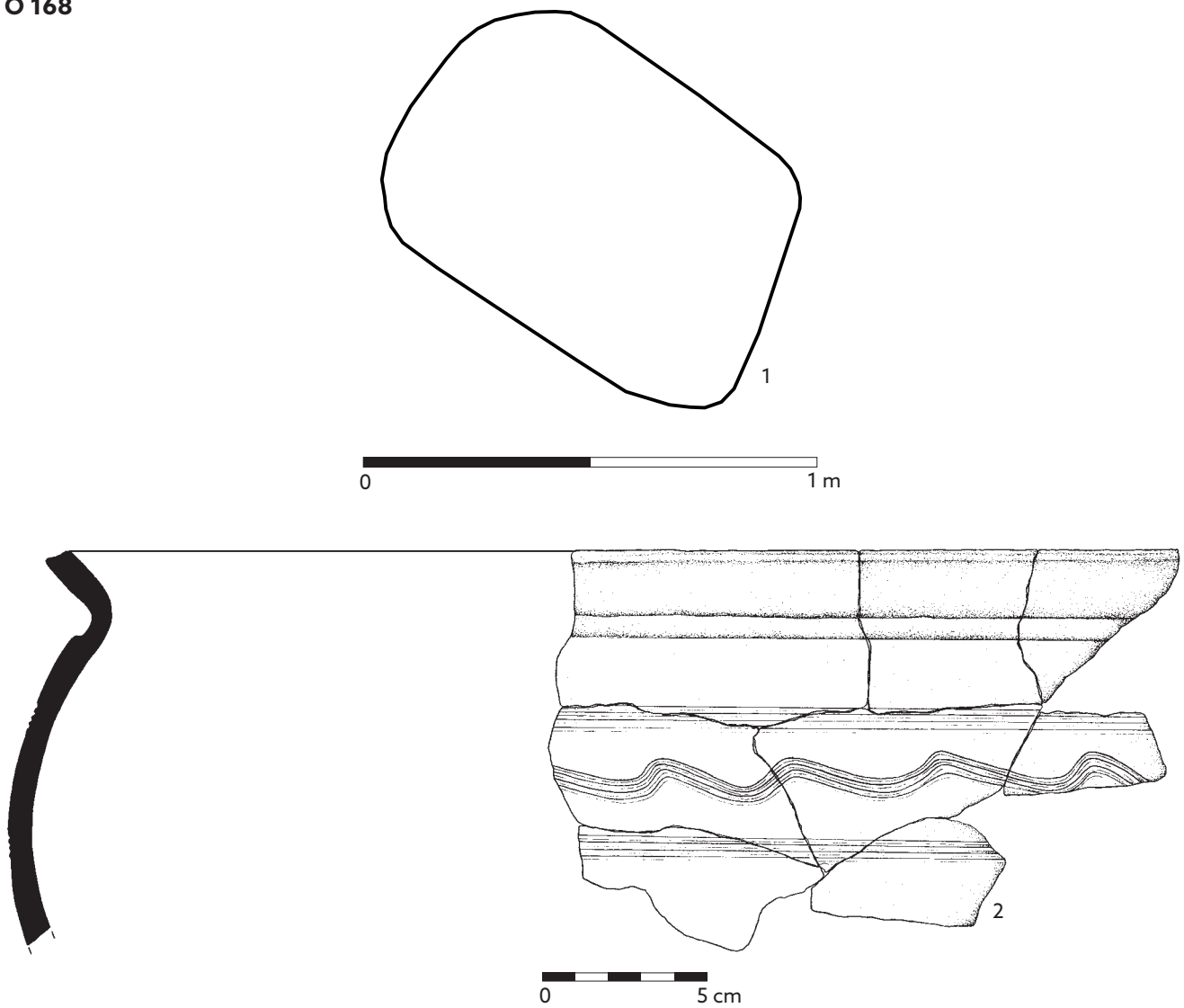

O 167

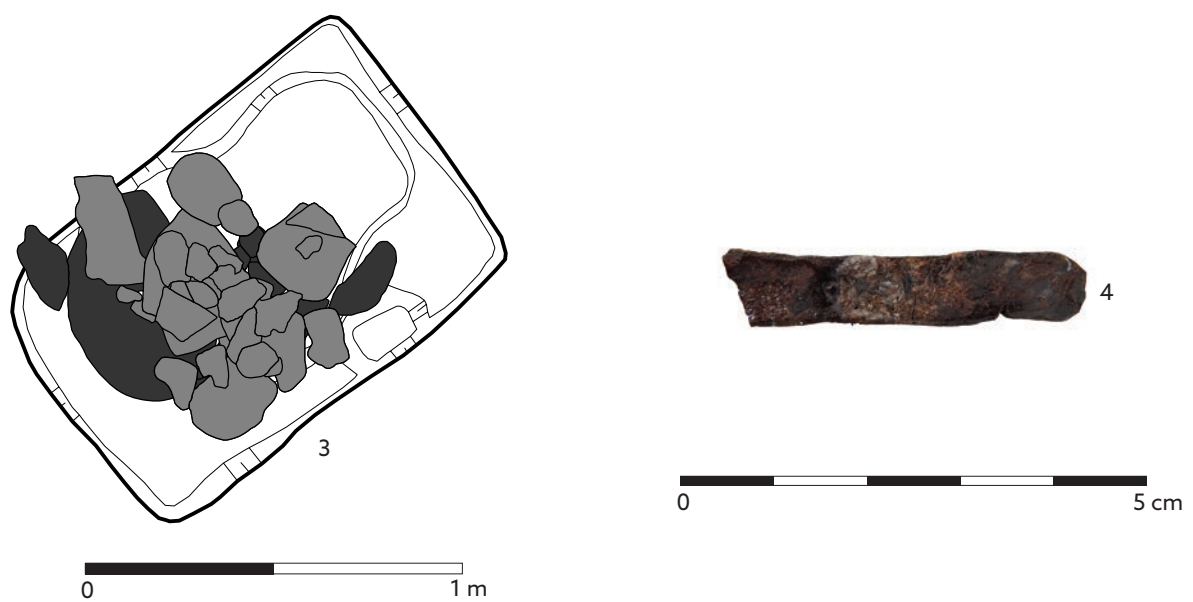

Tab. 103. Objekt 165: 1 – půdorys; 2 – příčný profil; 3 – P252185. Objekt 166: 4 – půdorys. Objekt 167: 5 – půdorys; 6 – P252192. Materiál: 3 – železo; 6 – keramika.

O 168

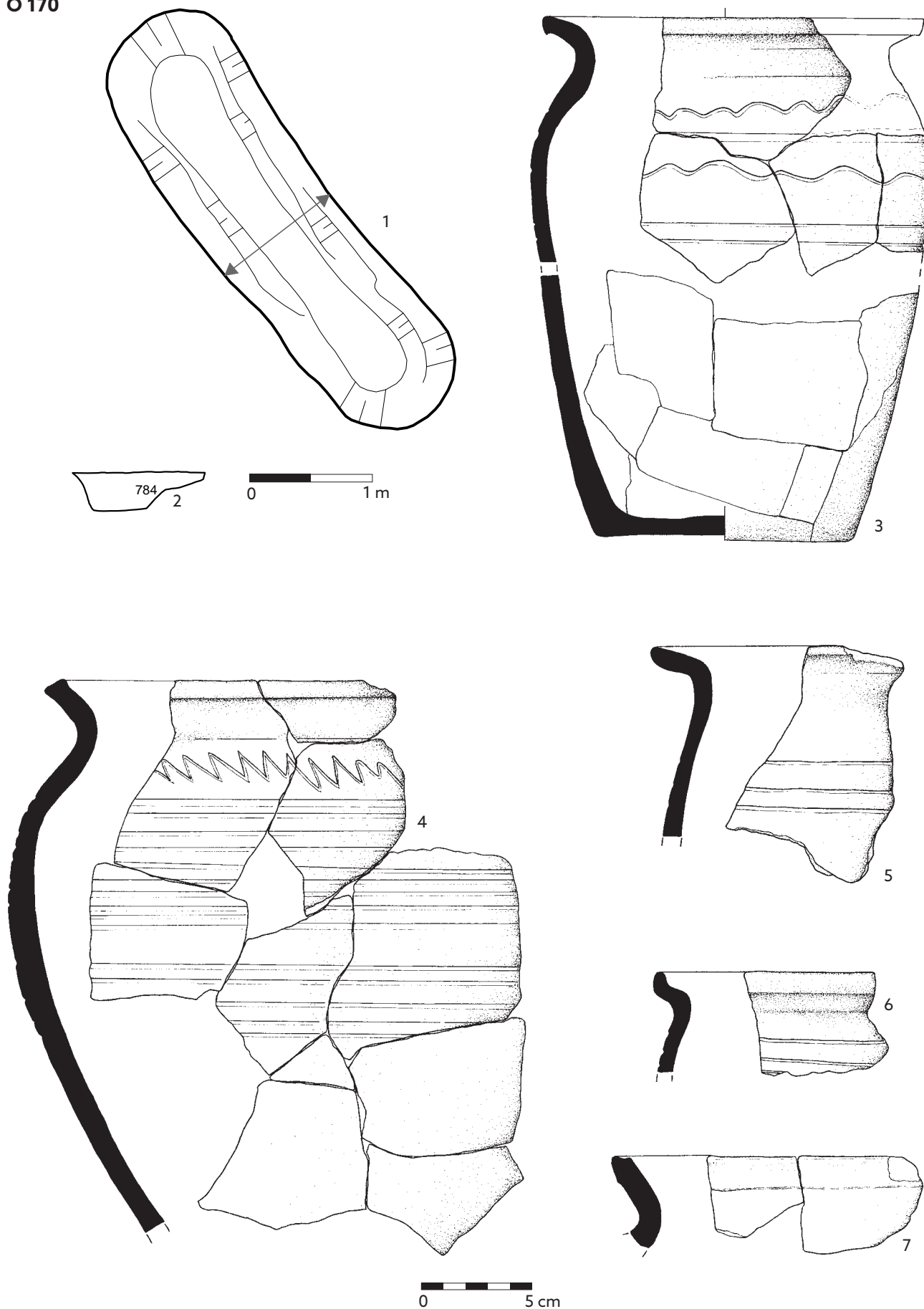
O 169

Tab. 104. Objekt 168: 1 – půdorys; 2 – P252205/1-8. Objekt 169: 3 – půdorys; 4 – P252219. Materiál: 2 – keramika; 4 – železo.

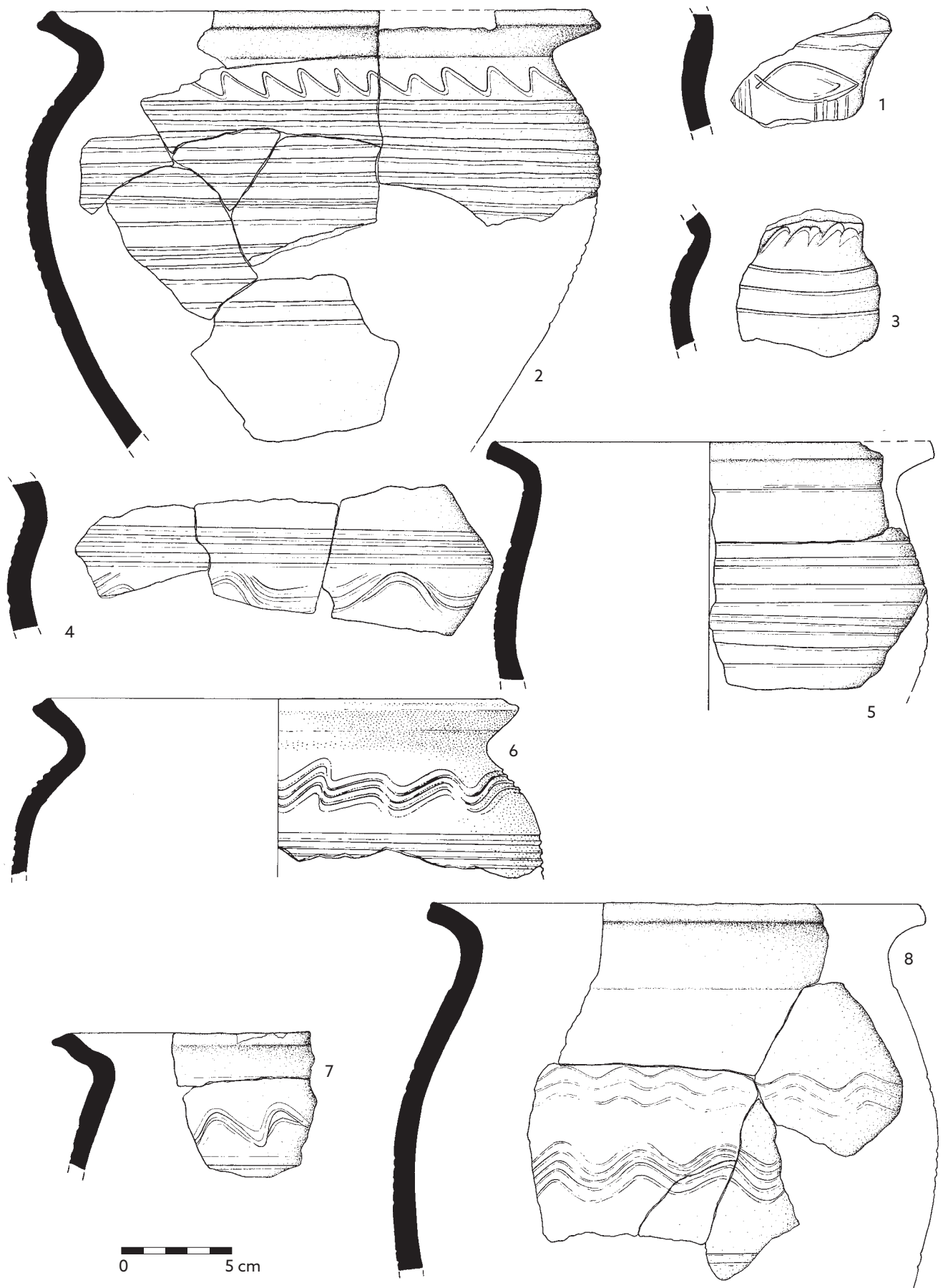

O 170

Tab. 105. Objekt 170: 1 – půdorys; 2 – příčný profil; 3 – P252223/1-4; 4 – P252222/1, P252242; 5 – P252224/1; 6 – P252233; 7 – P252236, P252245. Materiál: 3-7 – keramika.

O 170

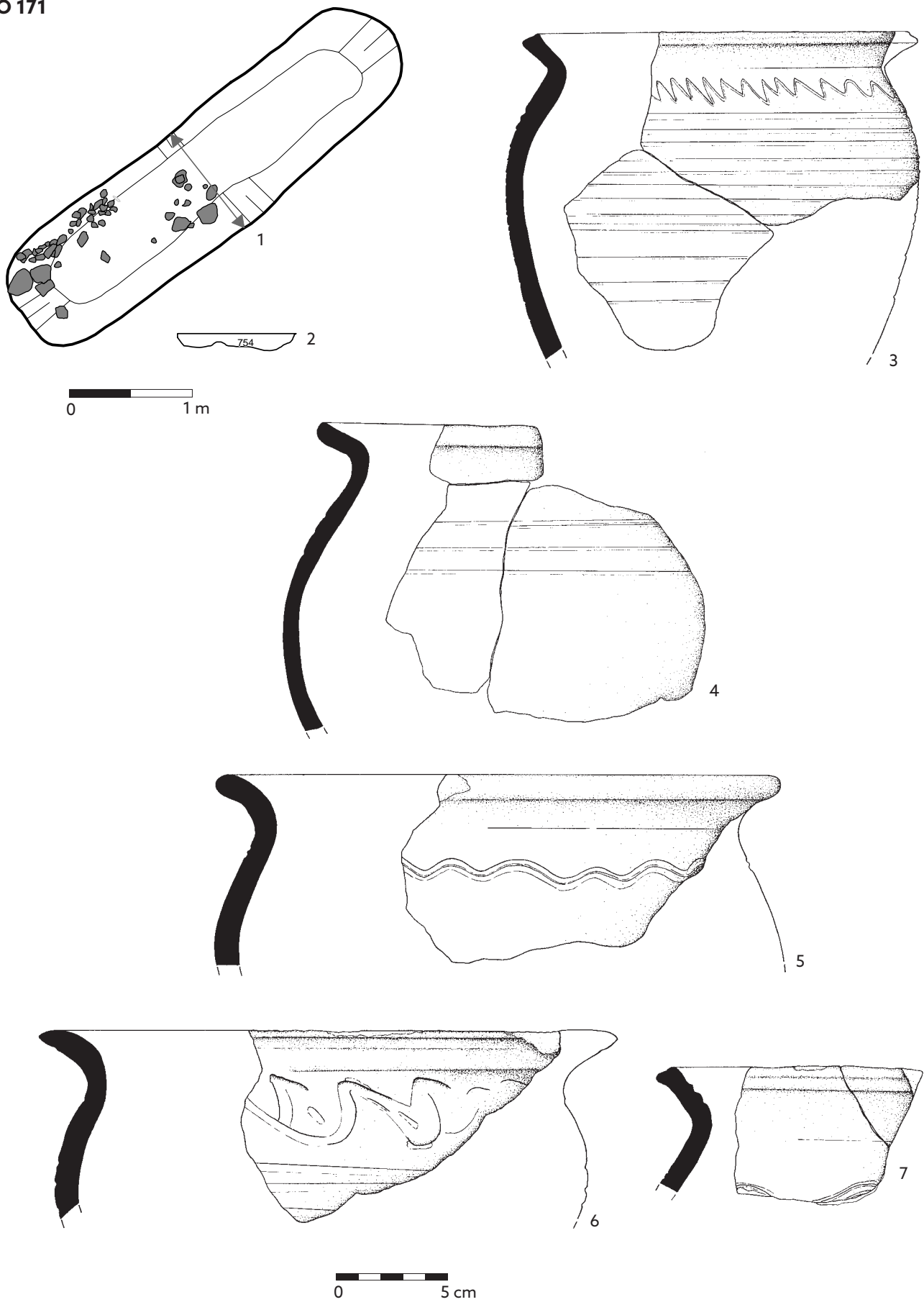
Tab. 106. Objekt 170: 1 - P252265; 2 - P252240, P252222/1-2; 3 - P252267; 4 - P252268, P252275, P252315; 5 - P252713/1; 6 - P252225; 7 - P252330; 8 - P252498, P252473. Materiál: 1-8 - keramika.

O 170

Tab. 107. Objekt 170: 1 - P252467; 2 - P252468/1-5; 3 - P252469; 4 - P252466/10; 5 - P252466/11; 6 - P252466/12; 7 - P252461/1; 8 - P252461/2; 9 - P252466/7; 10 - P252461/3; 11 - P252465; 12 - P252463; 13 - P252466/1; 14 - P252466/2; 15 - P252466/3; 16 - P252466/4; 17 - P252466/5; 18 - P252466/6; 19 - P252462; 20 - P252464; 21 - P252466/8; 22 - P252466/9; 23 - P252466/13. Materiál: 1, 2 (P252468/2) - keramika; 2 (P252468/1,3-5), 3 - kámen; 4-23 - železo.

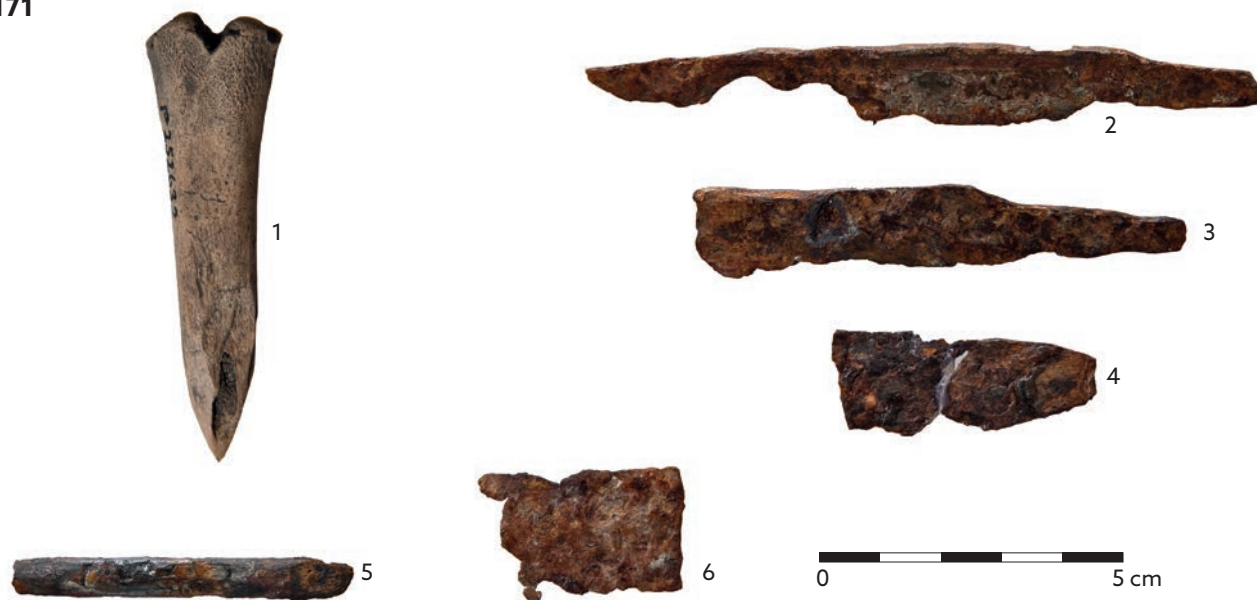
O 171

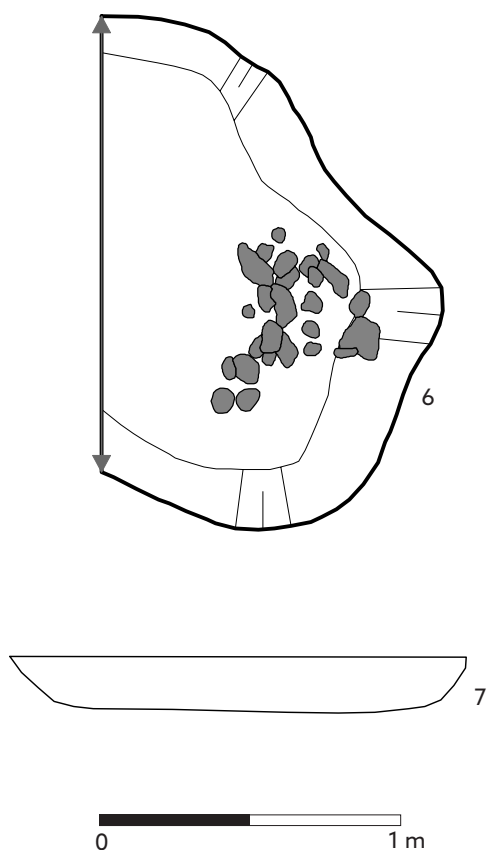
Tab. 108. Objekt 171: 1 – půdorys; 2 – příčný profil; 3 – P252472; 4 – P252474; 5 – P252475; 6 – P252476; 7 – P252474.
Materiál: 3-7 – keramika.

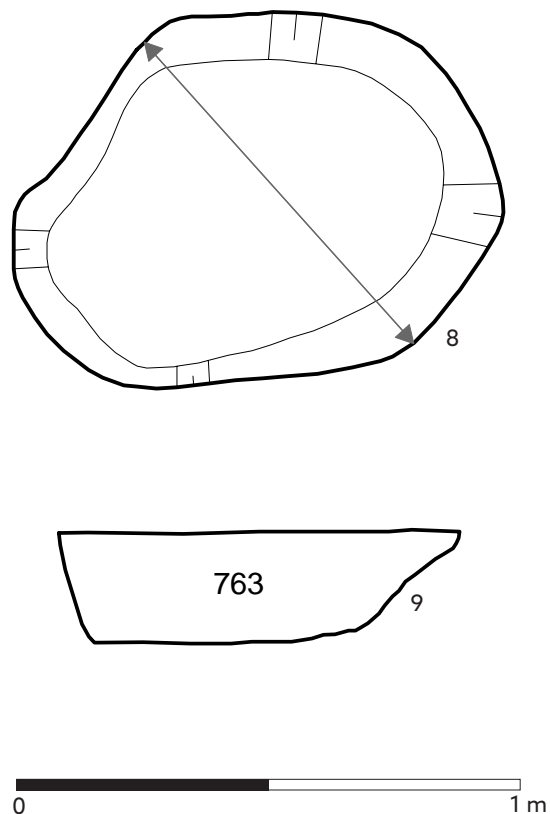
O 171

O 172

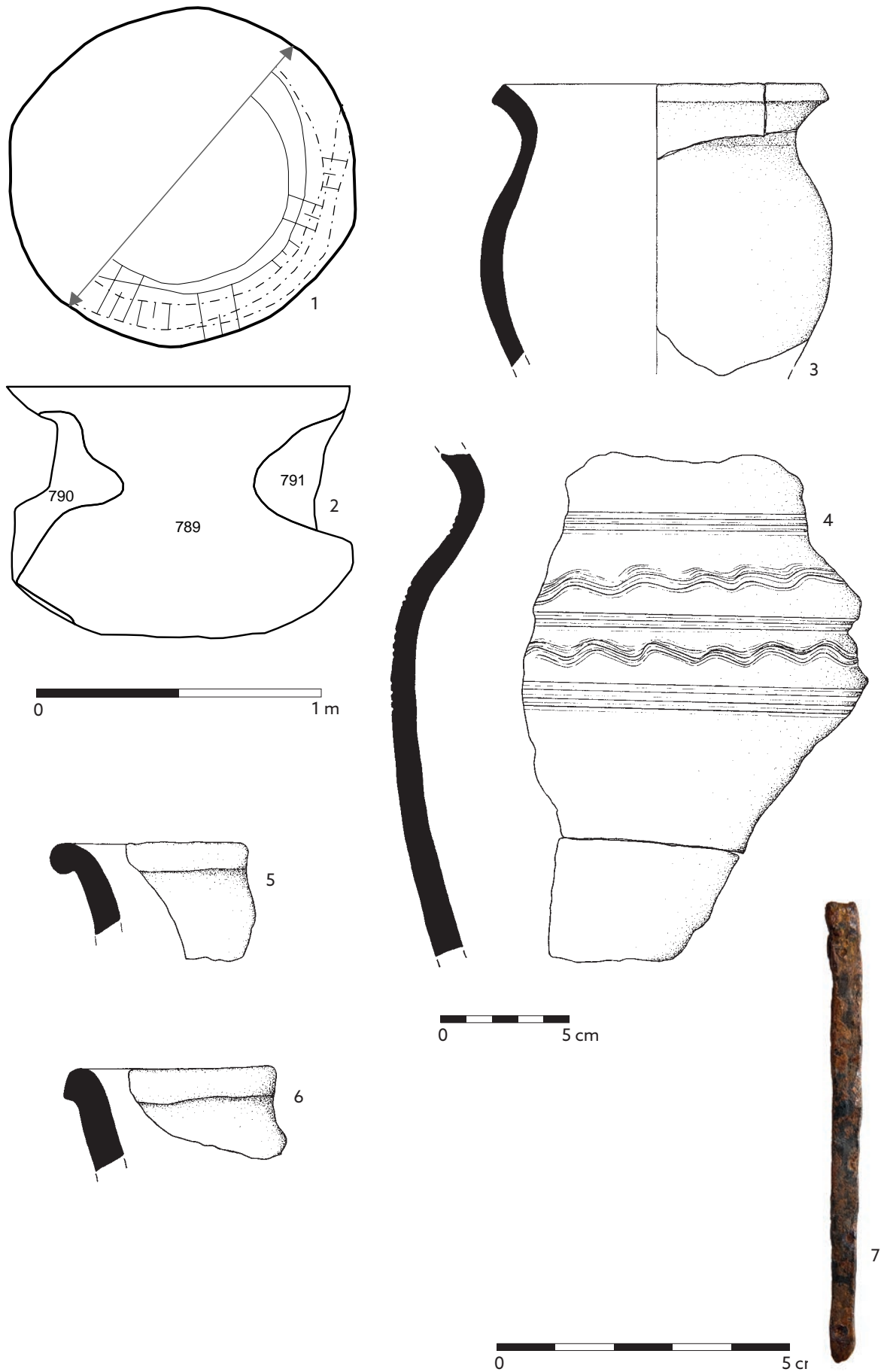

O 173

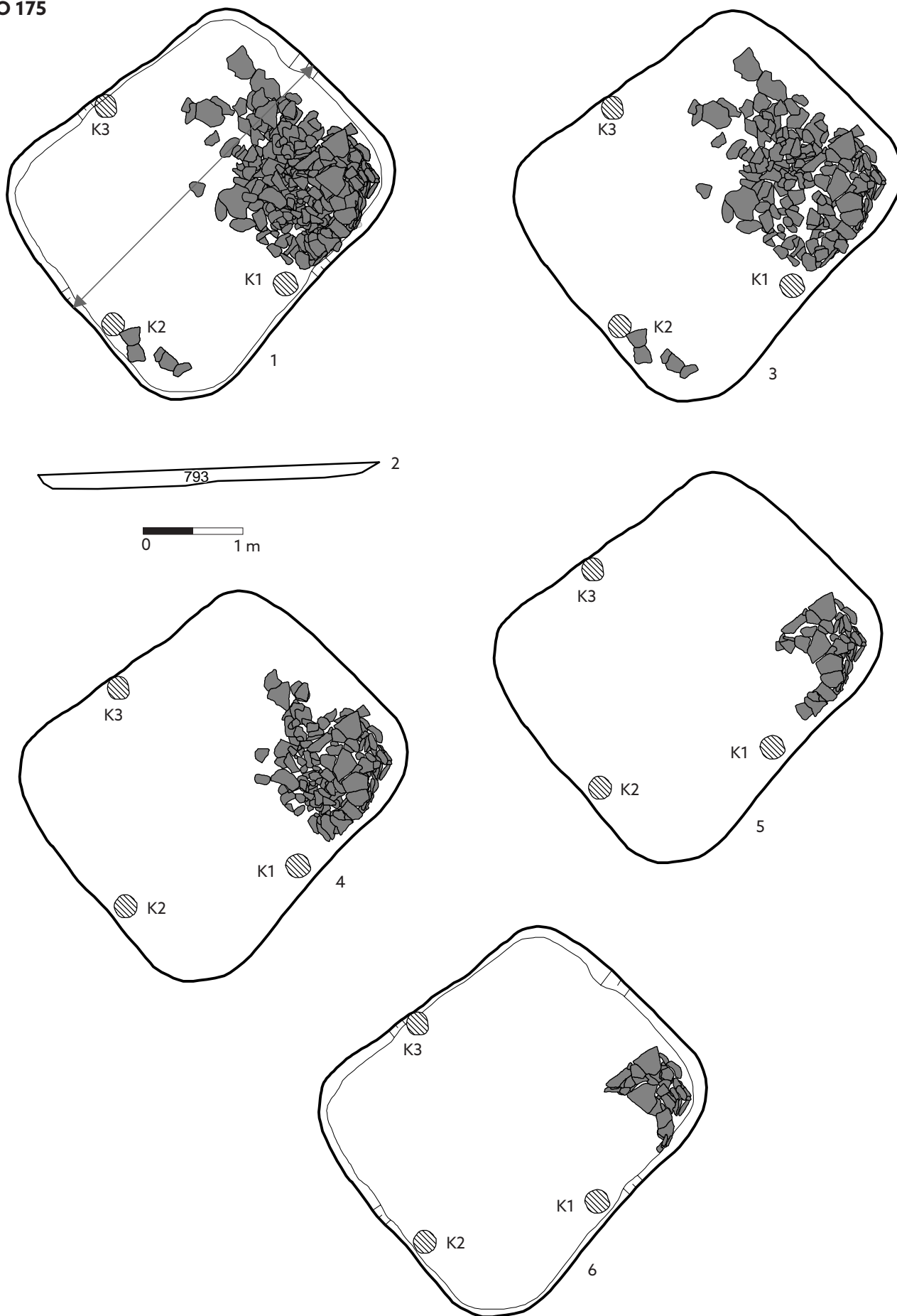
Tab. 109. Objekt 171: 1 – P252632; 2 – P252634; 3 – P252635; 4 – P252637; 5 – P252638; 6 – P252636. Objekt 172: 6 – půdorys; 7 – příčný profil. Objekt 173: 8 – půdorys; 9 – příčný profil. Materiál: 1 – kost; 2–6 – železo.

O 174

Tab. 110. Objekt 174: 1 – půdorys; 2 – příčný profil; 3 – P252665; 4 – P252674; 5 – P252666; 6 – P252667; 7 – P252712.
Materiál: 3-6 – keramika; 7 – železo.

O 175

Tab. 111. Objekt 175: 1, 3-6 půdorys (posloupné fáze odkryvu objektu); 2 - podélný profil.

O 175

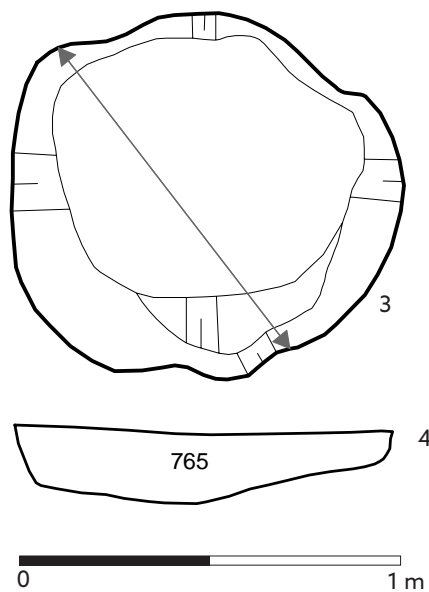

0 5 cm

0 5 cm

O 176

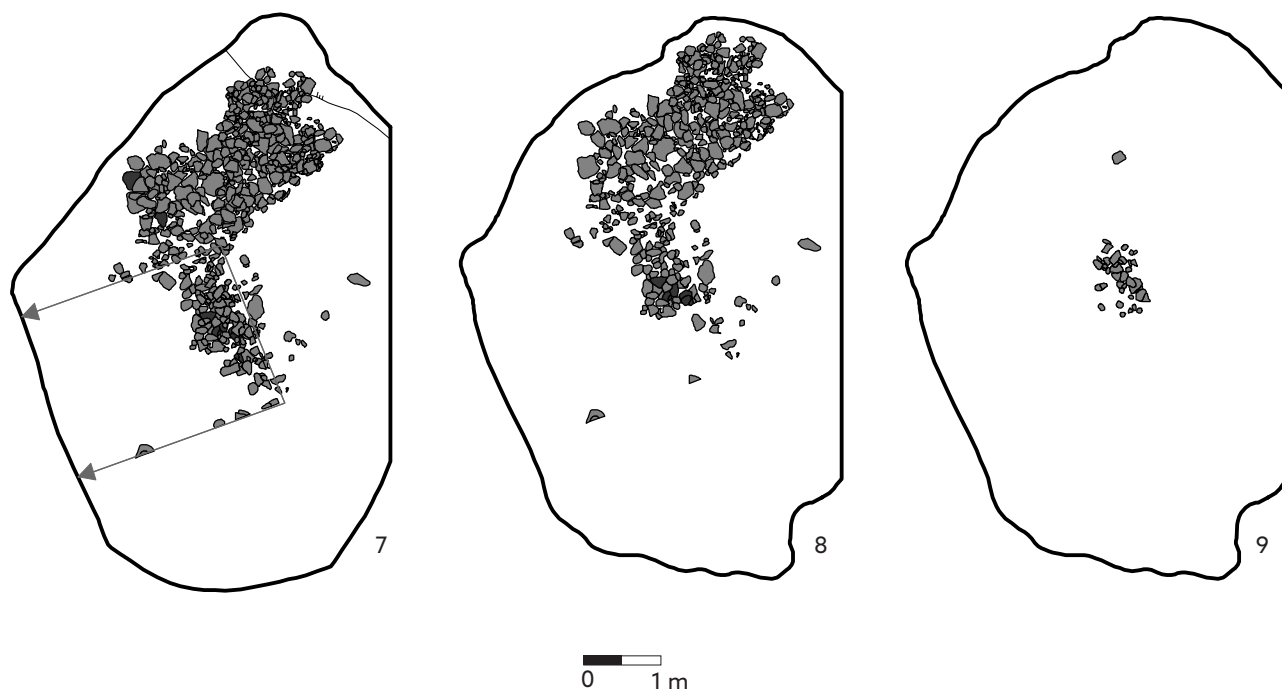
Tab. 112. Objekt 175: 1-2 - P306913/1-2. Objekt 176: 3 - půdorys; 4 - příčný profil. Materiál: 1-2 - kámen (ryolit).

○ 177

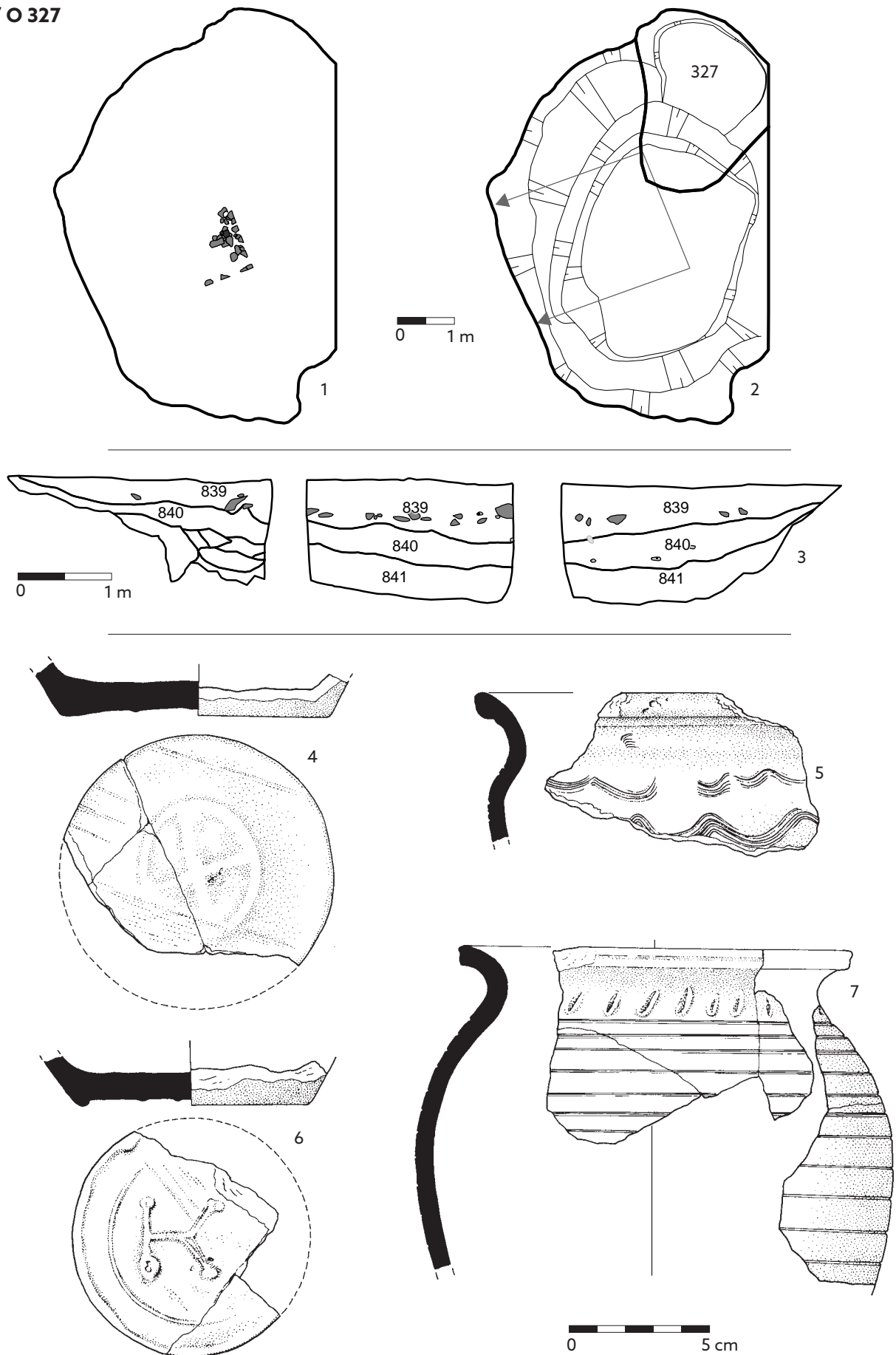

○ 178

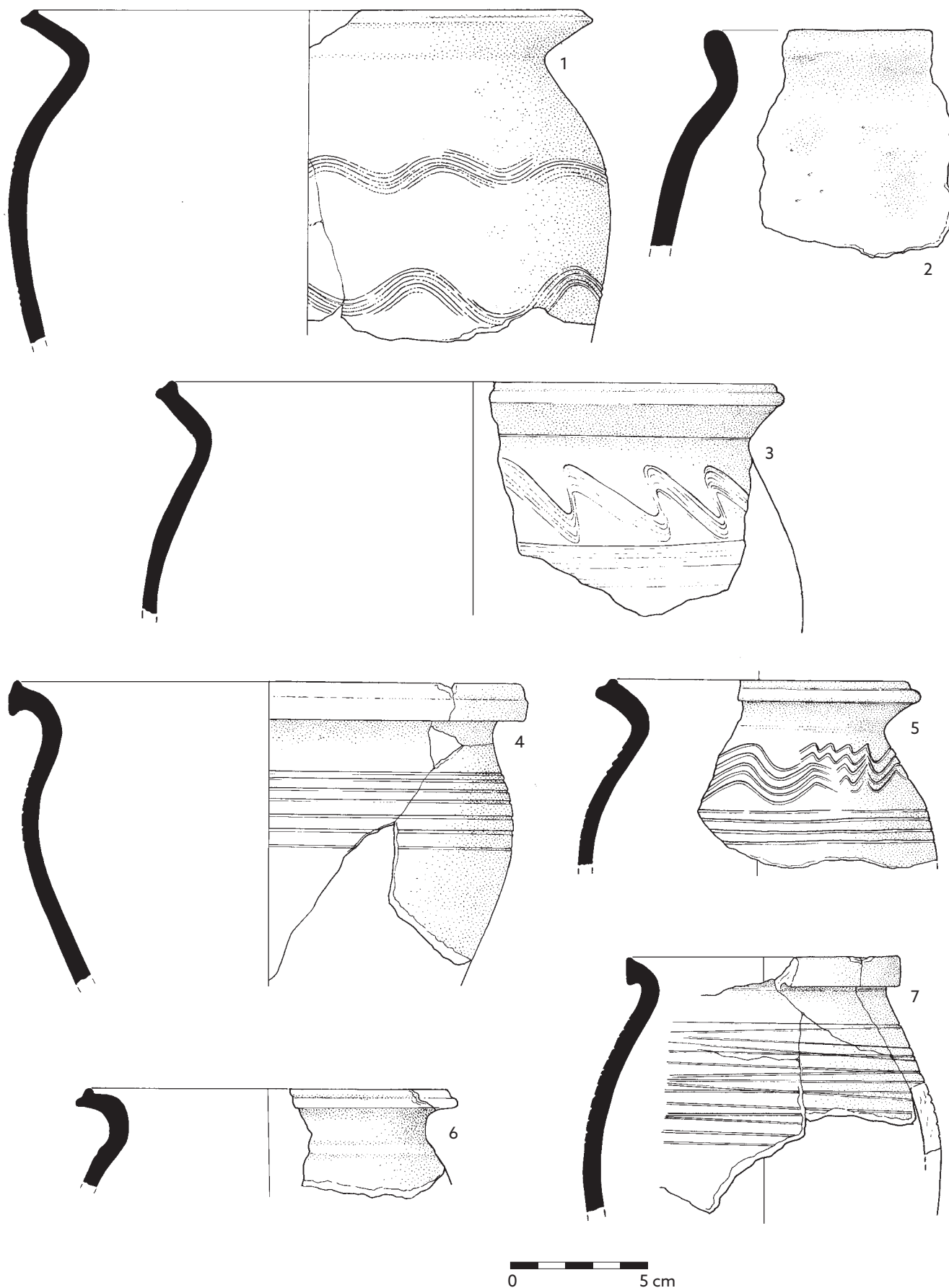
Tab. 113. Objekt 177: 1 – půdorys; 2 – příčný profil; 3 – P252790; 4 – P252792; 5 – P252791; 6 – P252793. Objekt 178: 7-9 – půdorys (posloupné fáze odkryvu objektu). Materiál: 3 – kámen; 4-5 – železo; 6 – olovo.

O 178 / O 327

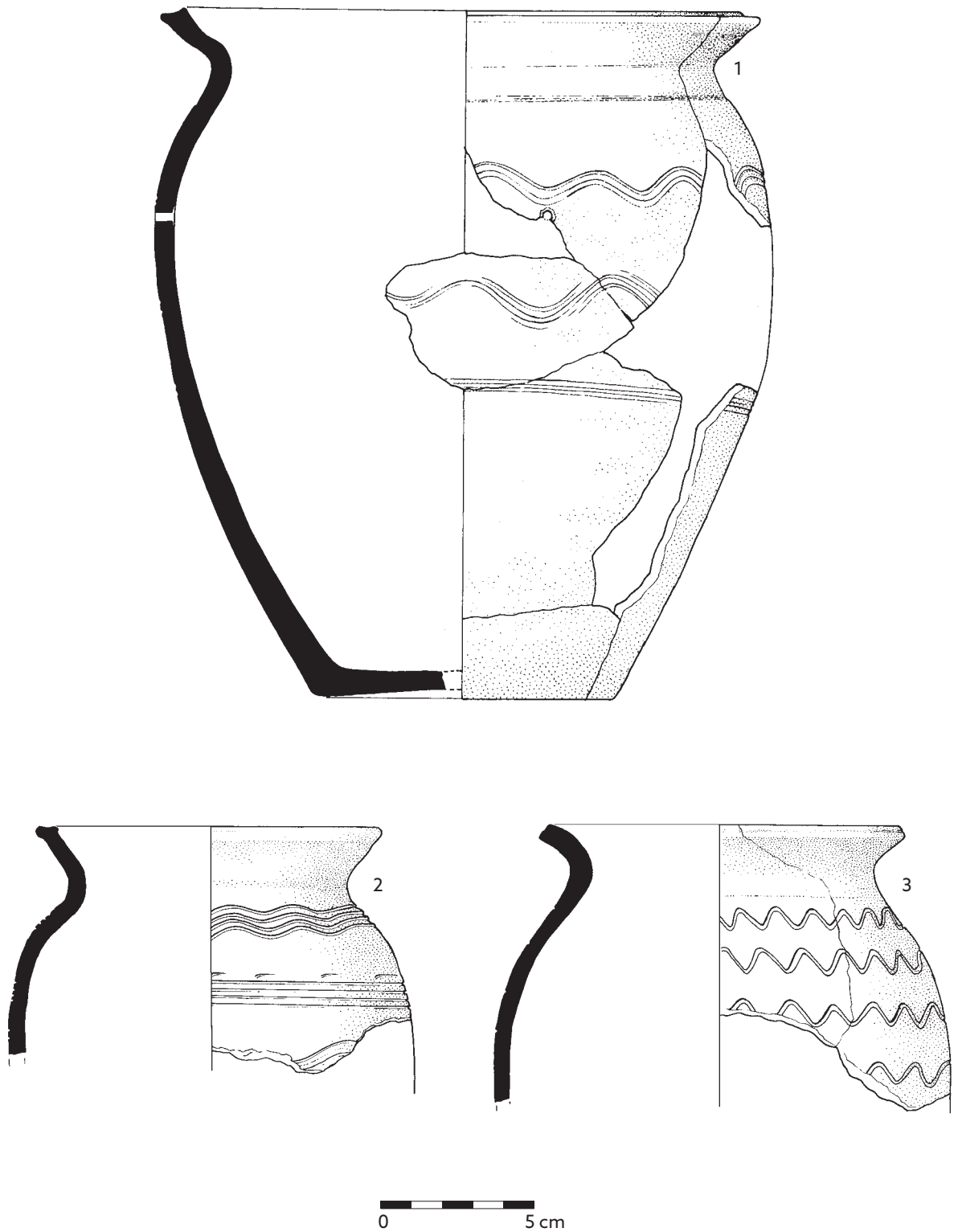
Tab. 114. Objekt 178/Objekt 327: 1-2 - půdorys (posloupné fáze odkryvu objektu); 3 - profily; 4 - P252936, P252942; 5 - P252959; 6 - P253042, P253132; 7 - P273438/1-3. Materiál: 4-7 - keramika.

O 178

Tab. 115. Objekt 178: 1 – P273441; 2 – P273443; 3 – P273444; 4 – P273446, P273480; 5 – P273449; 6 – P273452; 7 – P273467, P273592, P273457, P273585, P273700, P273591. Materiál: 1–7 – keramika.

O 178

Tab. 116. Objekt 178: 1 - P273463; P273456; P274086; P274077; P274071; P274068; P274069; P274090; P274106; 2 - P273460, P273442; 3 - P274066/1-2. Materiál: 1-3 - keramika.

O 178

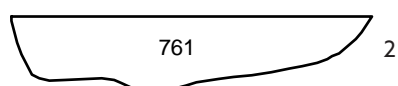
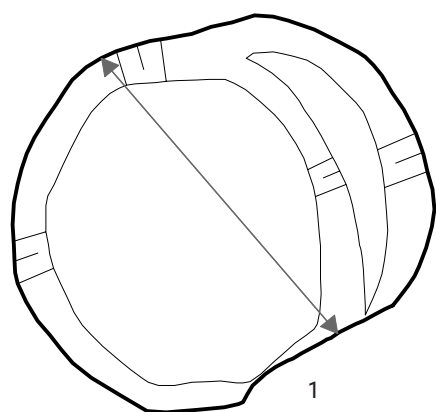
Tab. 117. Objekt 178: 1 - P253278; 2 - P274214; 3 - P274216; 4 - P253276; 5 - P274215; 6 - P274225. Materiál: 1-3 - keramika; 4, 6 - kámen; 5 - kost.

O 178

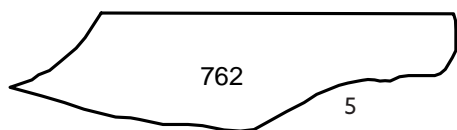
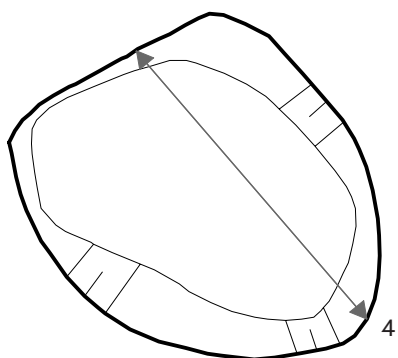

Tab. 118. Objekt 178: 1 - P253288; 2 - P274219; 3 - P253290; 4 - P274220; 5 - P253289; 6 - P274223; 7 - P253292; 8 - P274221; 9 - P274222; 10 - P253286; 11 - P253285/1-2; 12 - P253287/1; 13 - P253287/1; 14 - P253287/2; 15 - P253291; 16 - P253293/1-5.
Materiál: 1-16 - železo.

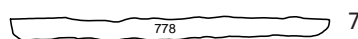
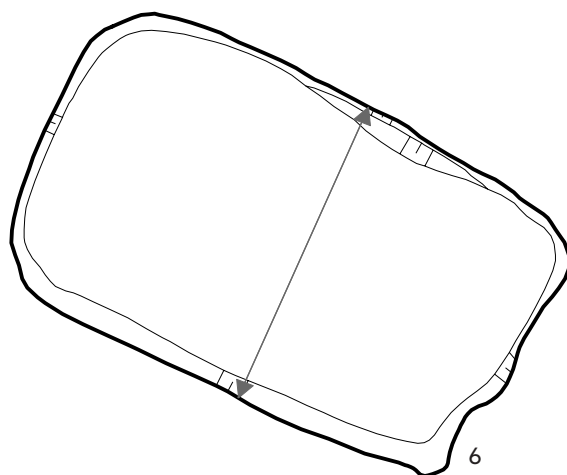
O 179

O 180

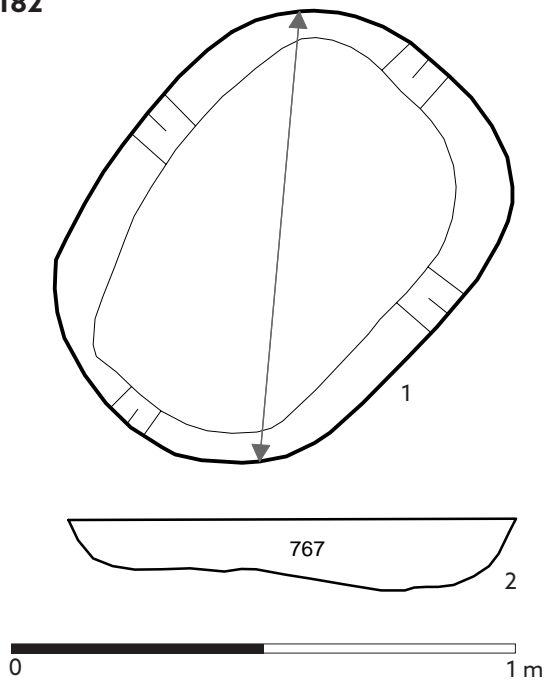

O 181

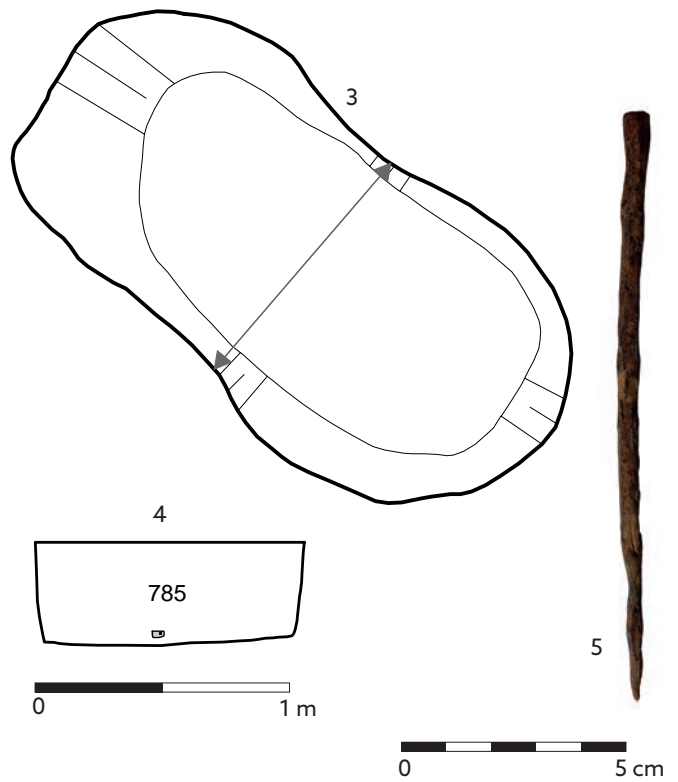

Tab. 119. Objekt 179: 1 – půdorys; 2 – příčný profil; 3 – P253297. Objekt 180: 4 – půdorys; 5 – příčný profil. Objekt 181: 6 – půdorys; 7 – příčný profil. Materiál: 3 – železo.

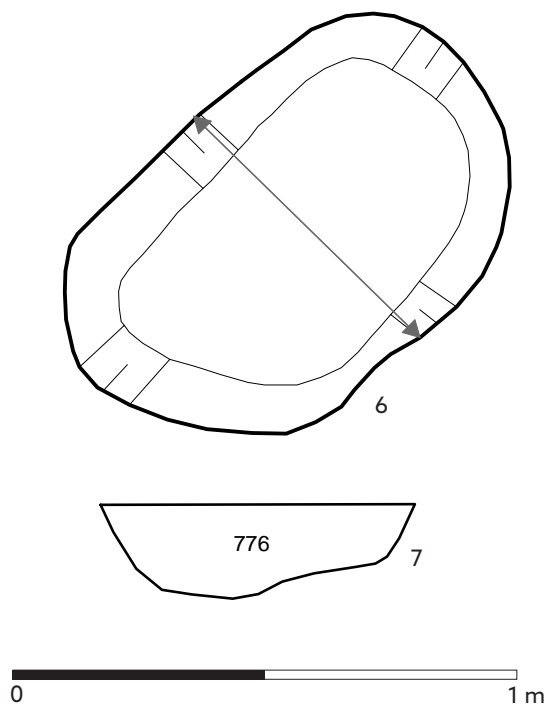
O 182

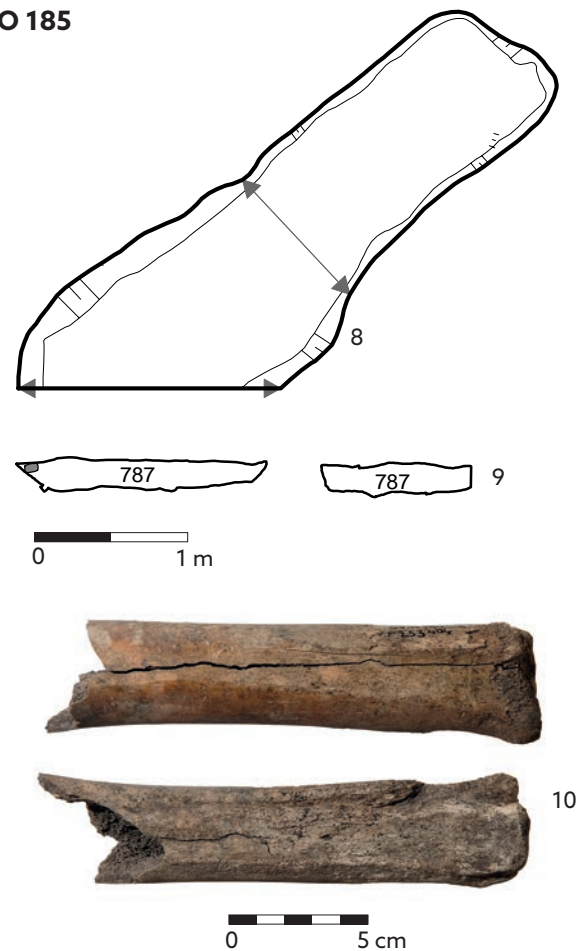
O 183

O 184

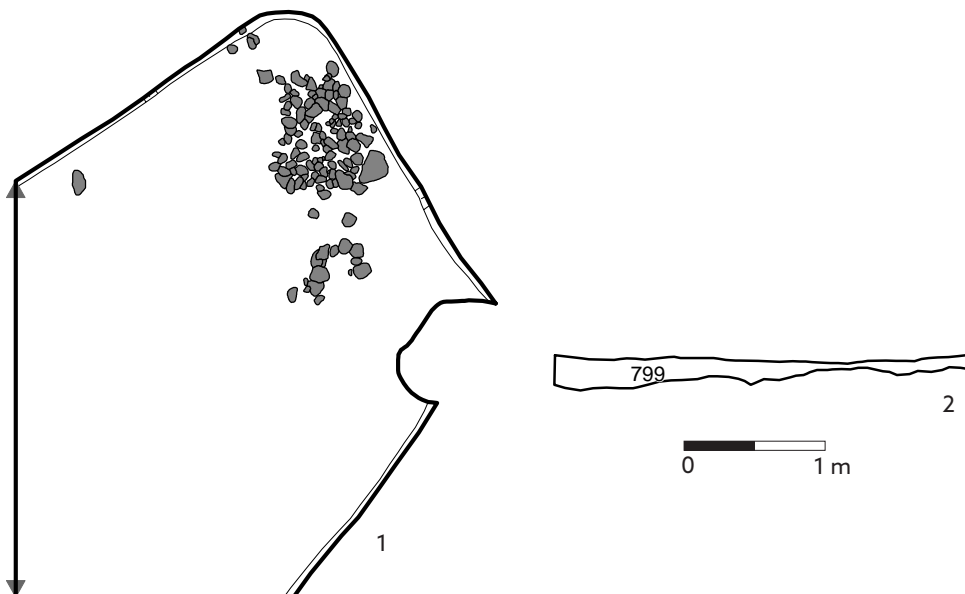
O 185

Tab. 120. Objekt 182: 1 – půdorys; 2 – příčný profil. Objekt 183: 3 – půdorys; 4 – příčný profil; 5 – P253361. Objekt 184: 6 – půdorys; 7 – příčný profil. Objekt 185: 8 – půdorys; 9 – příčné profily; 10 – P253404. Materiál: 5 – železo; 10 – kost.

O 186

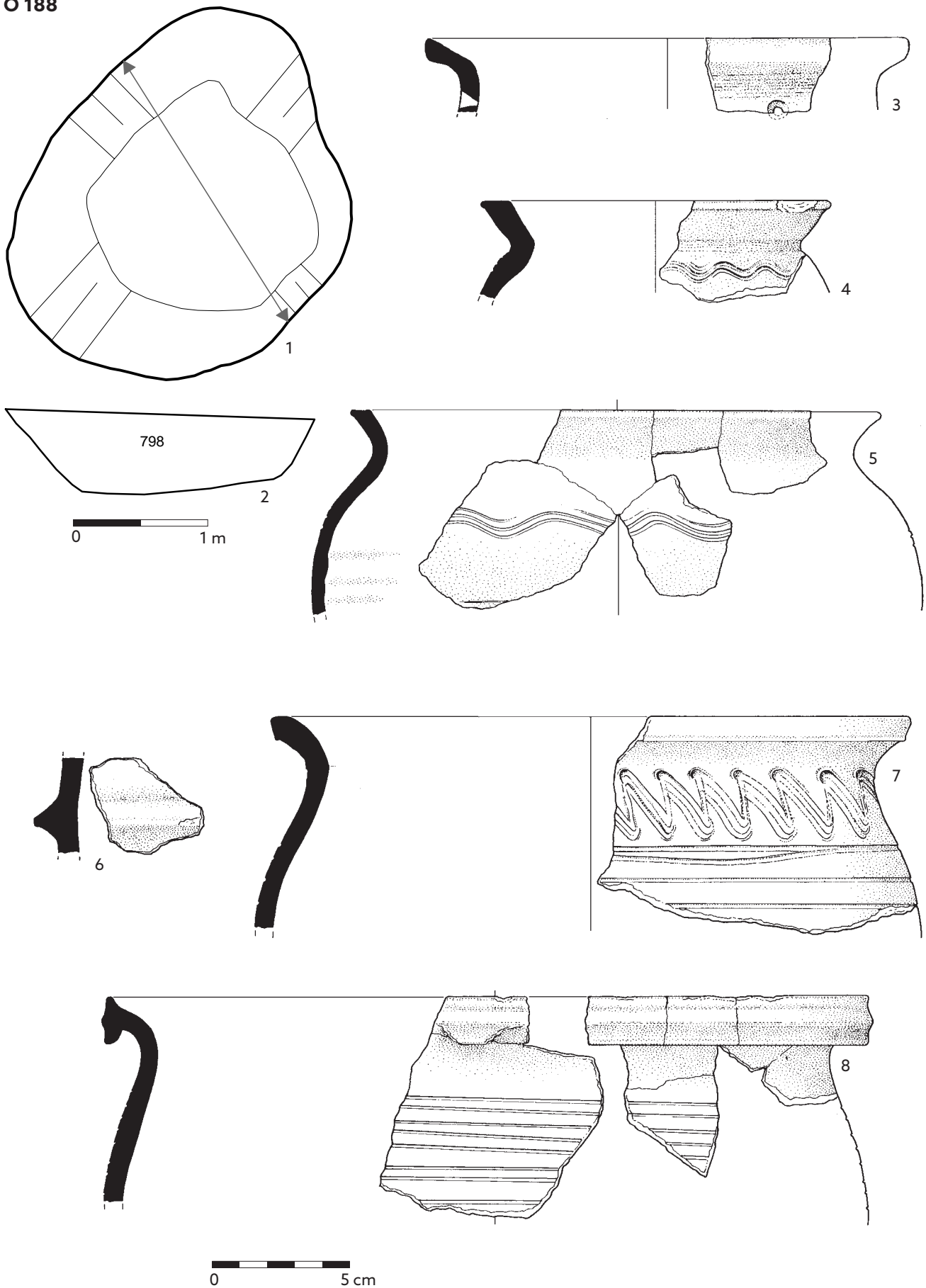

O 187

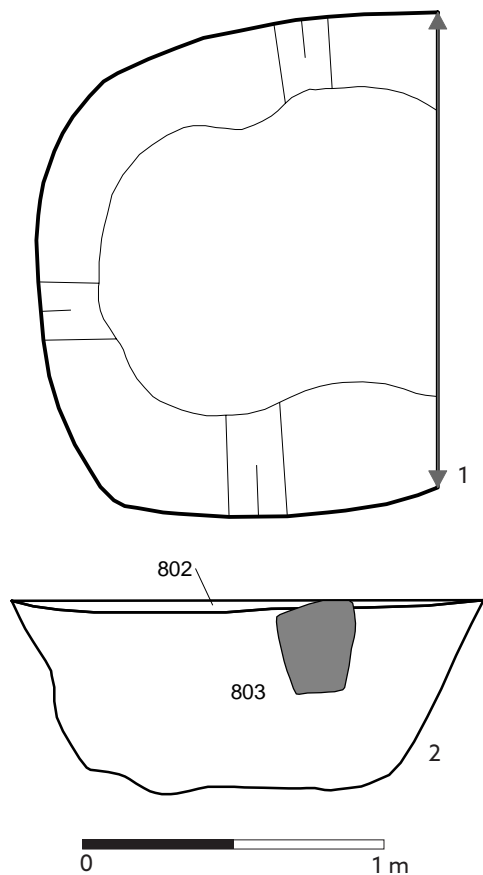
Tab. 121. Objekt 186: 1 – půdorys; 2 – příčný profil. Objekt 187: 3 – půdorys; 4 – podélný profil; 5 – P253625; 6 – P253623/2; 7 – P253623/1; 8 – P253624/3; 9 – P253624/2; 10 – P253624/1. Materiál: 5 – kámen; 6-10 – železo.

O 188

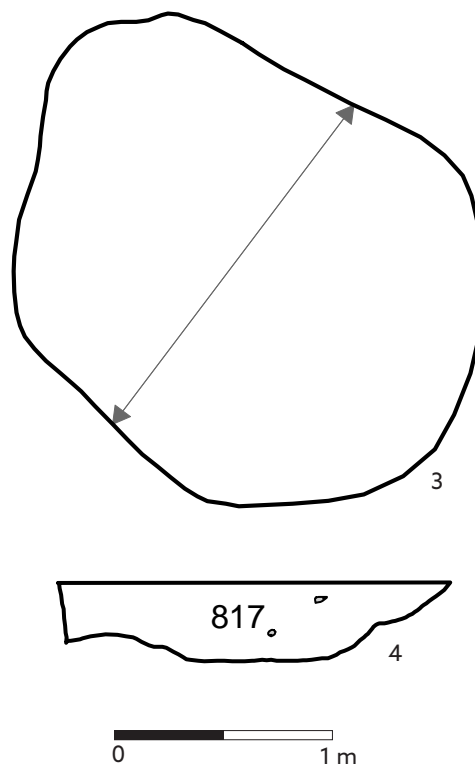

Tab. 122. Objekt 188: 1 – půdorys; 2 – příčný profil; 3 – P253634; 4 – P253644; 5 – P253635, P253700, P253640, P253460; 6 – P253707; 7 – P253648; 8 – P253666, P253732, P253627, P253703. Materiál: 3-8 – keramika.

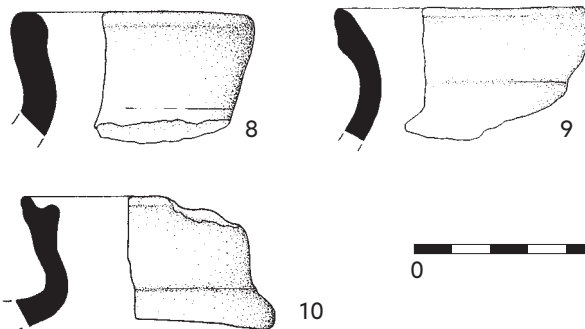
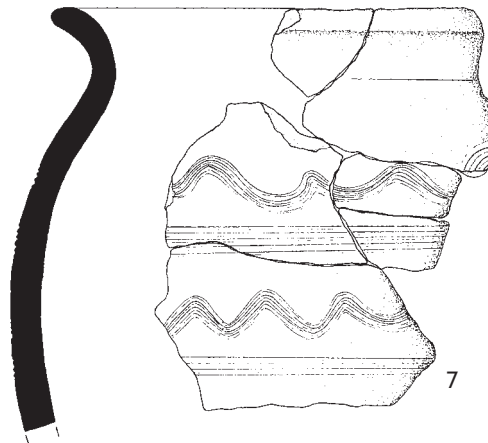
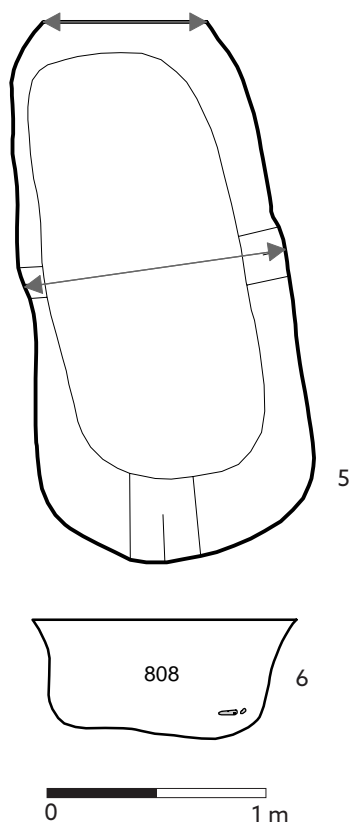
O 189

O 190

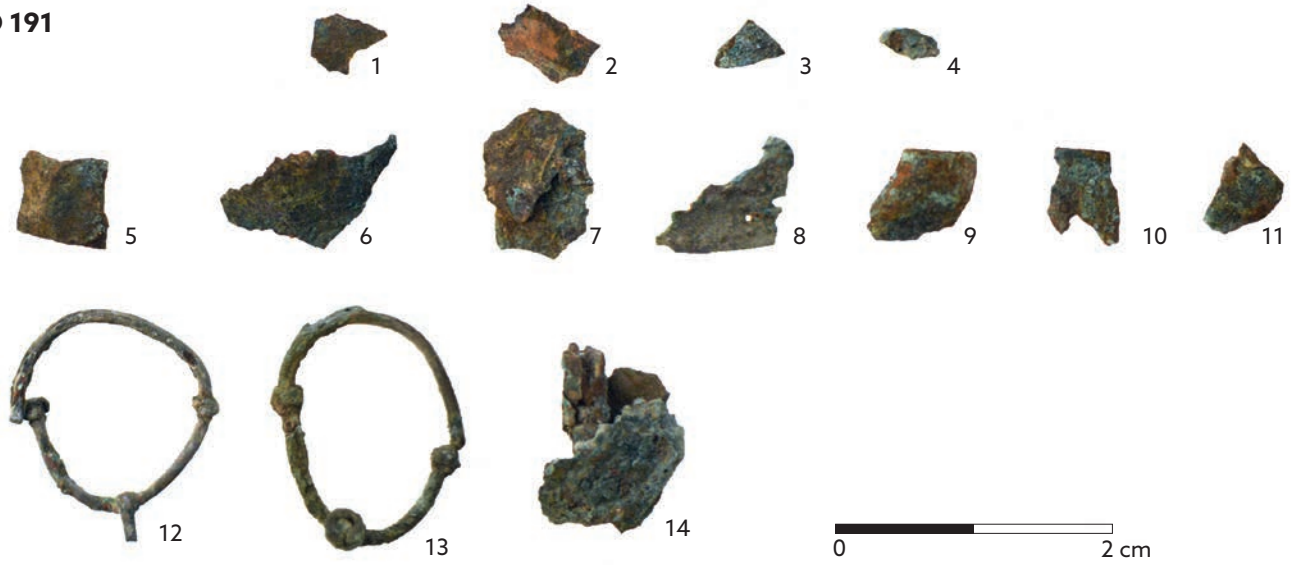

O 191

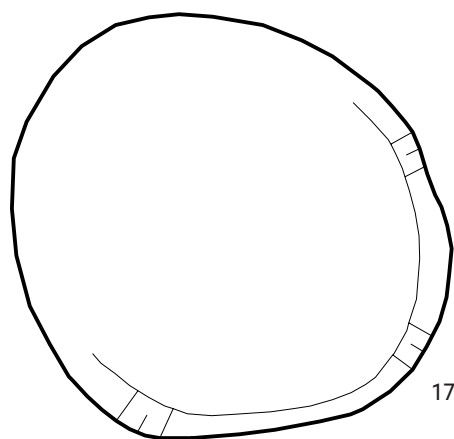

Tab. 123. Objekt 189: 1 – půdorys; 2 – příčný profil. Objekt 190: 3 – půdorys; 4 – příčný profil. Objekt 191: 5 – půdorys; 6 – příčný profil; 7 – P253846/1; 8 – P253847; 9 – P253850; 10 – P253856. Materiál: 7-10 – keramika.

O 191

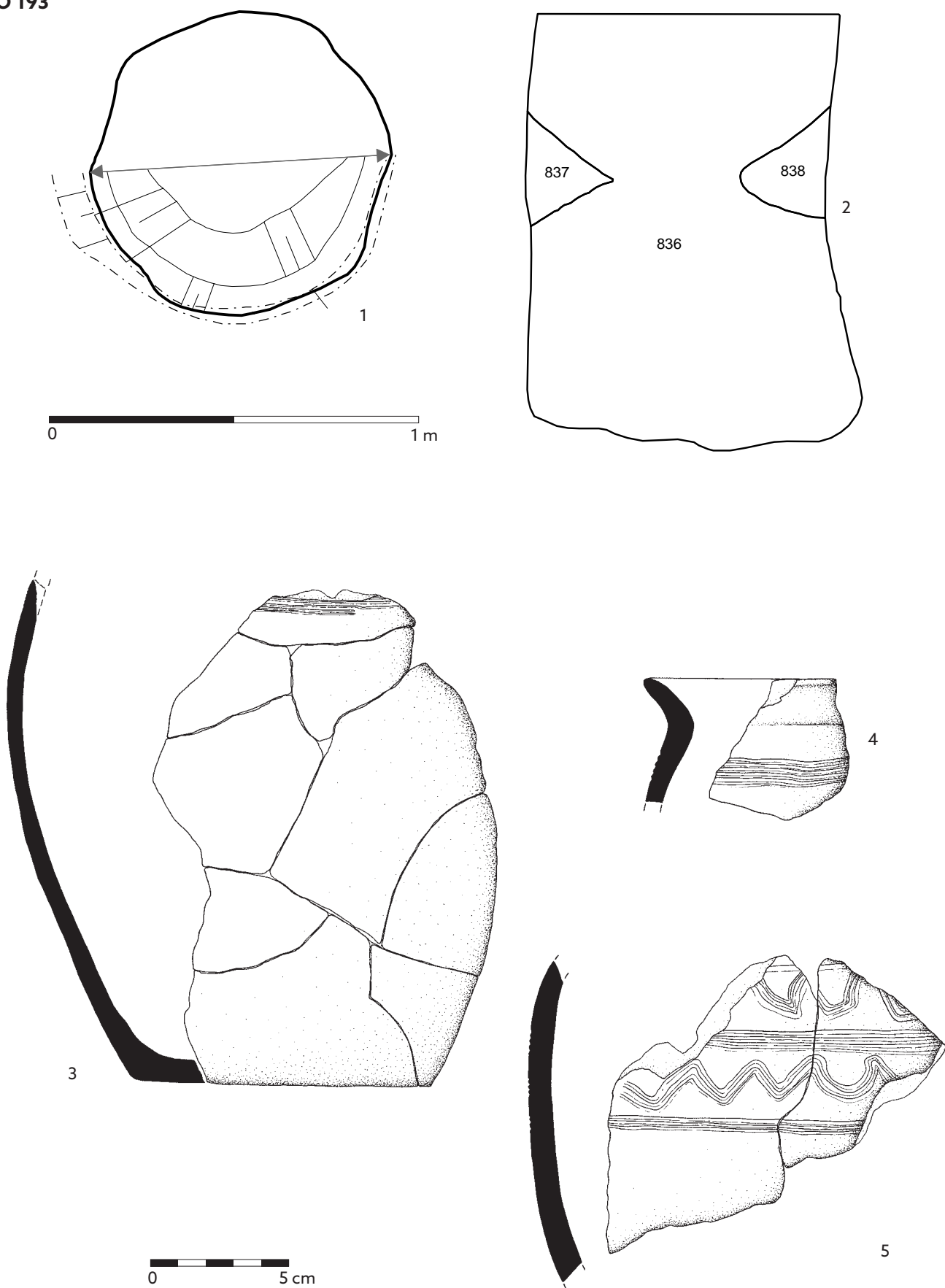
O 192

Tab. 124. Objekt 191: 1-11, 14 - P253926/1-2; 12 - P253925/1; 13 - P253925/2; 15 - P253922; 16 - P253923. Objekt 192: 17 - půdorys. Materiál: 1-14 - bronz; 15-16 - železo.

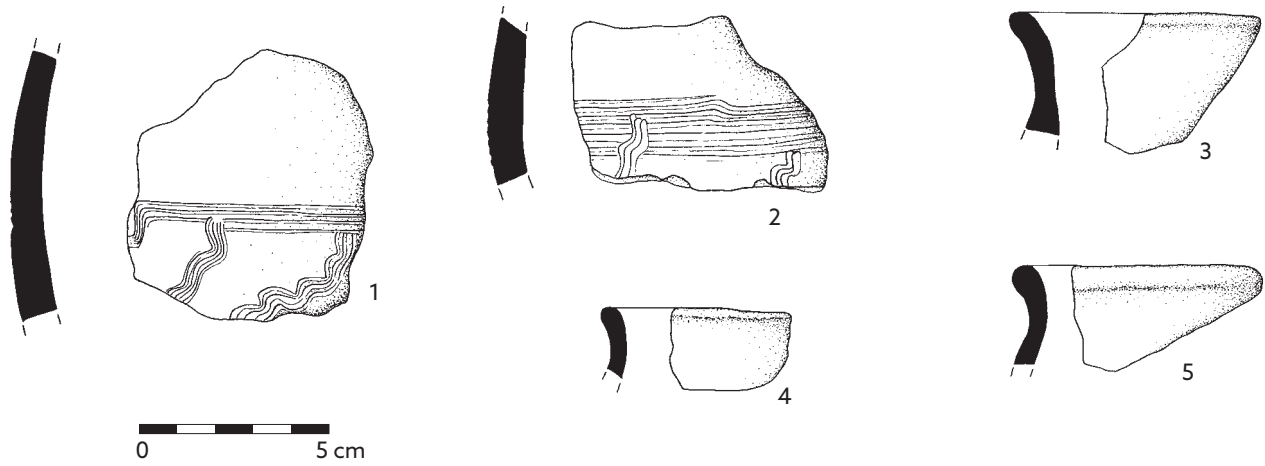

O 193

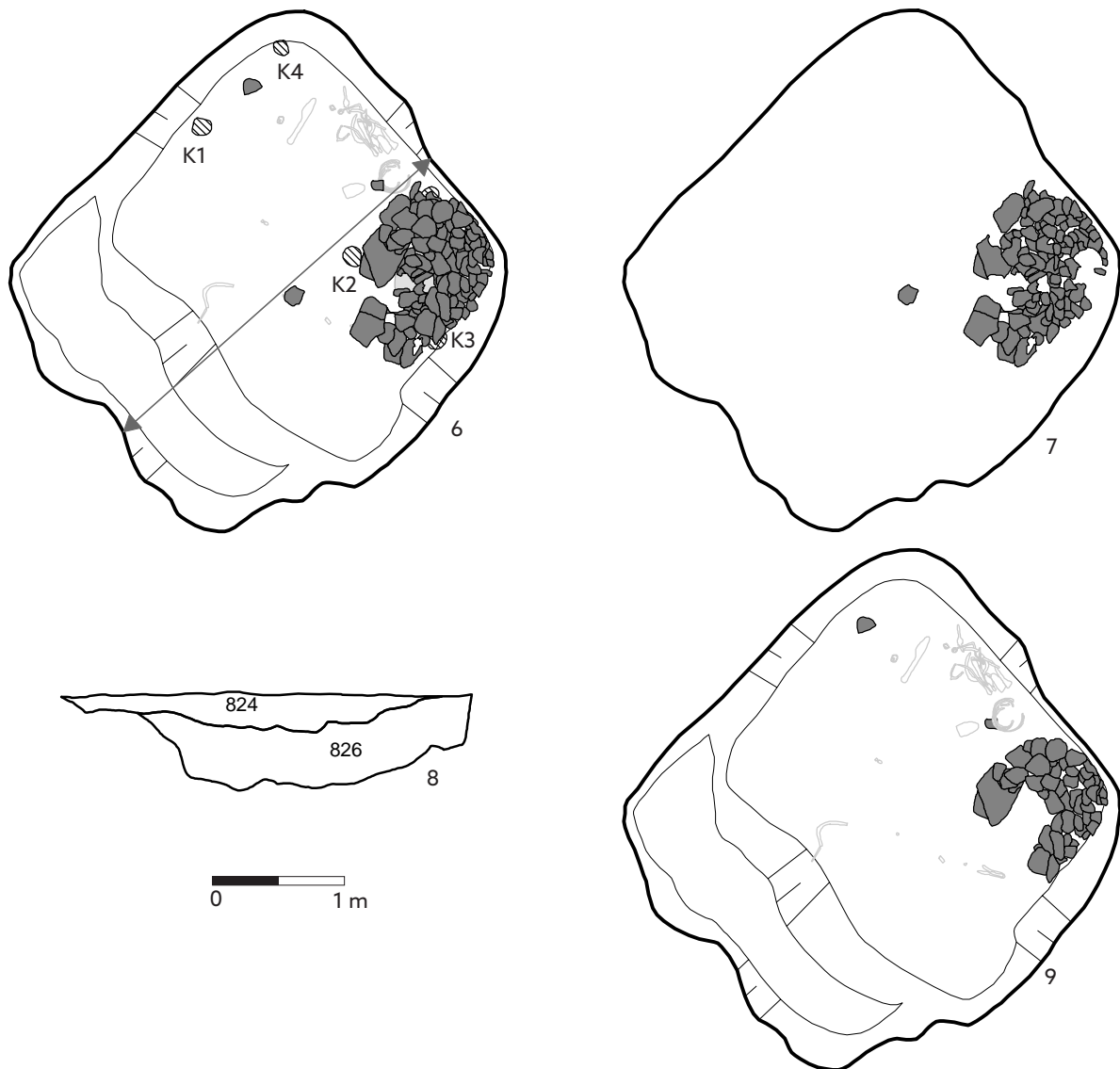

Tab. 125. Objekt 193: 1 – půdorys; 2 – příčný profil; 3 – P254017; 4 – P253994; 5 – P254000. Materiál: 3-5 – keramika.

O 193

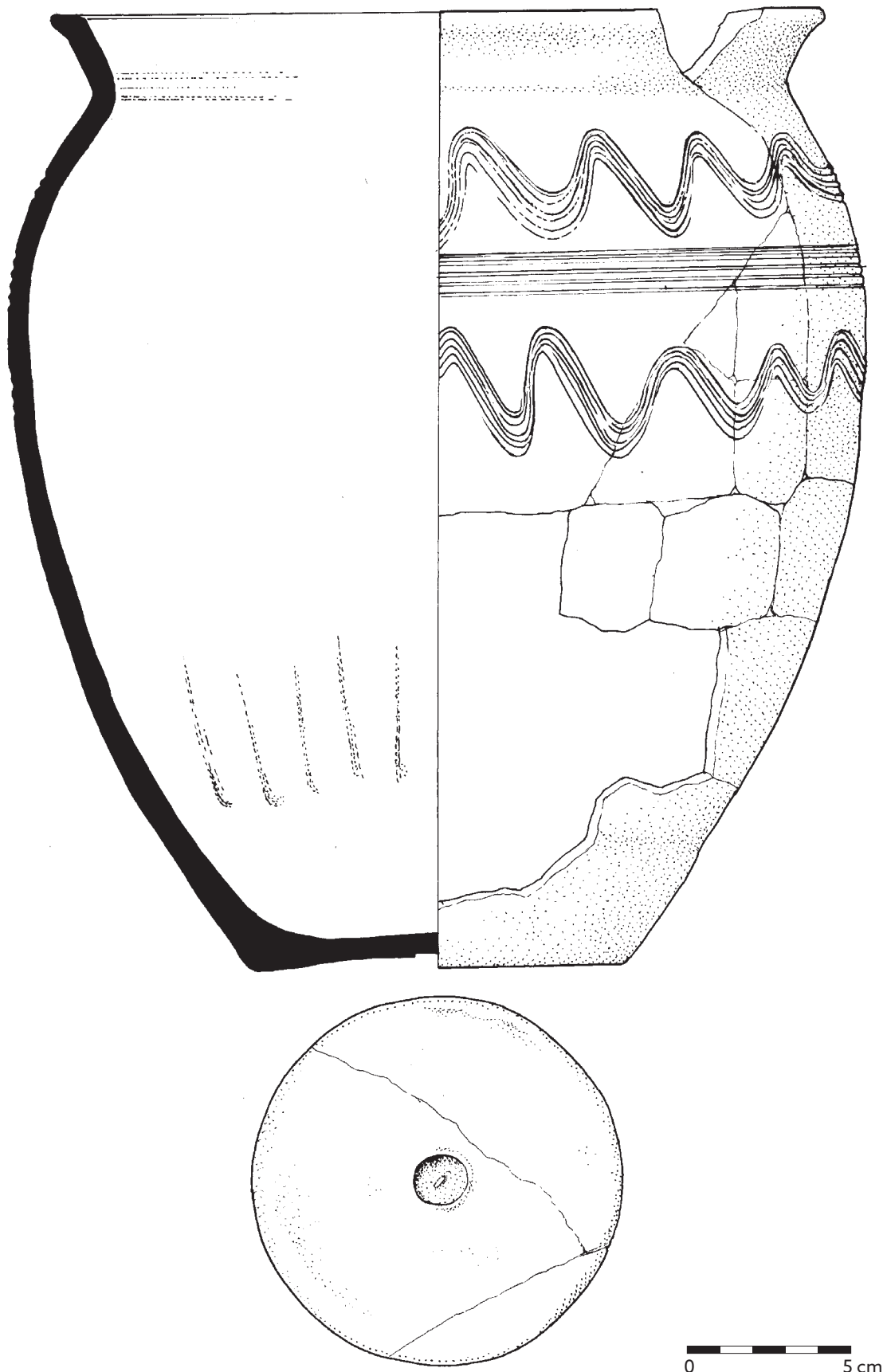

O 194

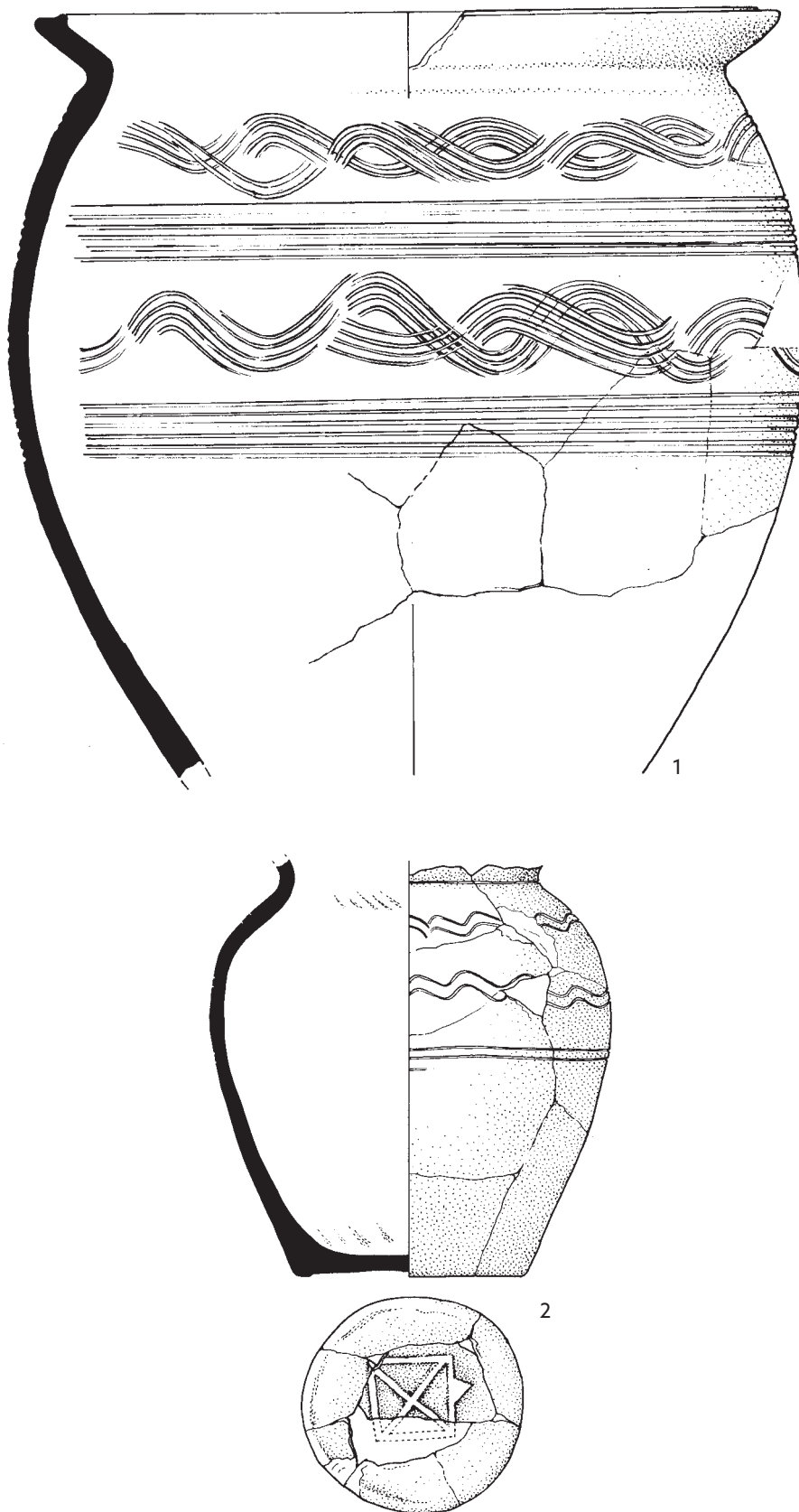
Tab. 126. Objekt 193: 1 - P253961; 2 - P253945; 3 - P253942; 4 - P253943; 5 - P253944. Objekt 194: 6, 7-9 - půdorys (posloupné fáze odkryvu objektu); 8 - podélný profil; 9 - půdorys. Materiál: 1-5 - keramika.

○ 194

Tab. 127. Objekt 194: 1 - P254023. Materiál: 1 - keramika.

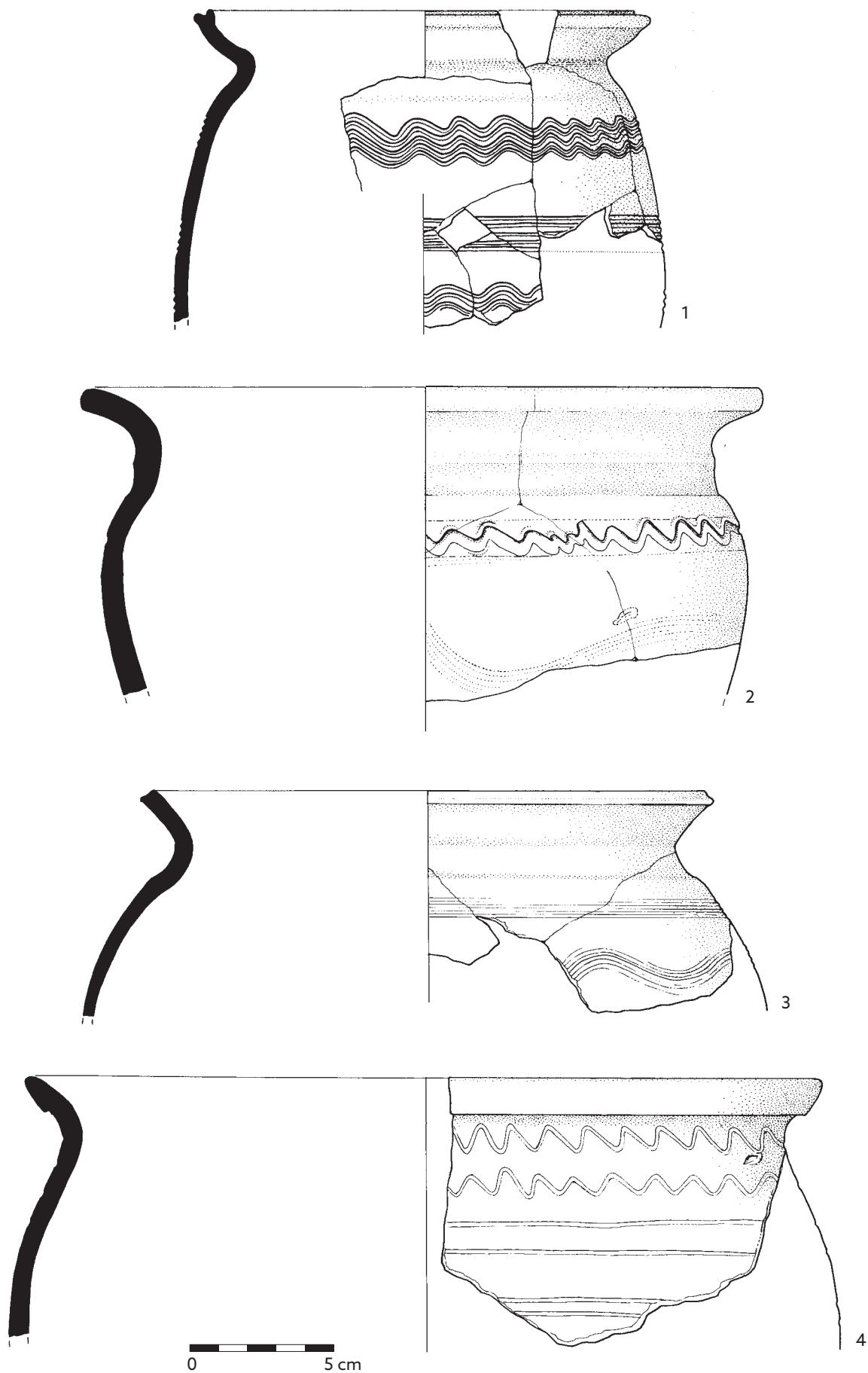
O 194

Tab. 128. Objekt 194: 1 - P254024; 2 - P254025. Materiál: 1-2 - keramika.

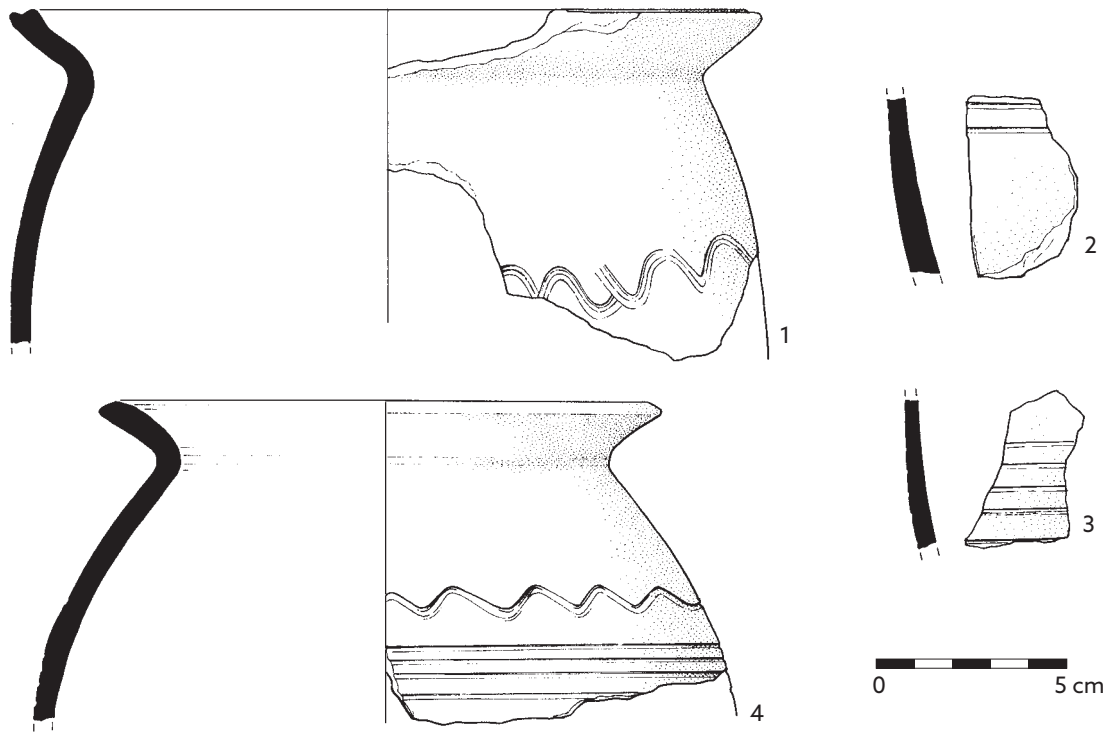

O 194

Tab. 129. Objekt 194: 1 – P254027/1-3; 2 – P254355; 3 – P254364; 4 – P254413. Materiál: 1-4 – keramika.

O 194

Tab. 130. Objekt 194: 1 – P254419; 2 – P254422; 3 – P254424; 4 – P254420; 5 – P254445; 6 – P254457/1; 7 – P254457/2; 8 – P254460/2; 9 – P254460/1; 10 – P254448; 11 – P254449; 12 – P254463. Materiál: 1–4 – keramika; 5–10 – železo.

O 194

Tab. 131. Objekt 194: 1 – P254446; 2 – P254459; 3 – P254465; 4a-4c – P254470; 5a-5c – P254471; 6 – P254444; 7 – P254469. Obrázky 4b-c, 5b-c – detaily plotének ostruh. Materiál: 1-7 – železo. Číslo 4b, 4c, 5b, 5c – detaily bez měřítka.

O 194

Tab. 132. Objekt 194: 1 - P254443; 2 - P2544468/2; 3 - P2544468/1; 4 - P2544461; 5 - P2544453; 6 - P2544477; 7 - P2544481; 8 - P2544456; 9 - P2544454; 10 - P2544466/1-2; 11 - P2544467; 12 - P2544466/3; 13 - P2544462; 14 - P2544494/1-2; 15 - P2544452; 16 - P2544464. Materiál: 1-13, 15-16 - železo; 14 - olovo.

O 194

Tab. 133. Objekt 194: 1 – P254451; 2 – P254450; 3 – P254447; 4 – P254458; 5 – P254478; 6 – P254479; 7 – P254455; 8 – P254476.
Materiál: 1-8 – železo.

O 194

Tab. 134. Objekt 194: 1 - P254482; 2 - P254485; 3 - P254486; 4 - P254487; 5 - P254483. Materiál: 1-5 - železo.

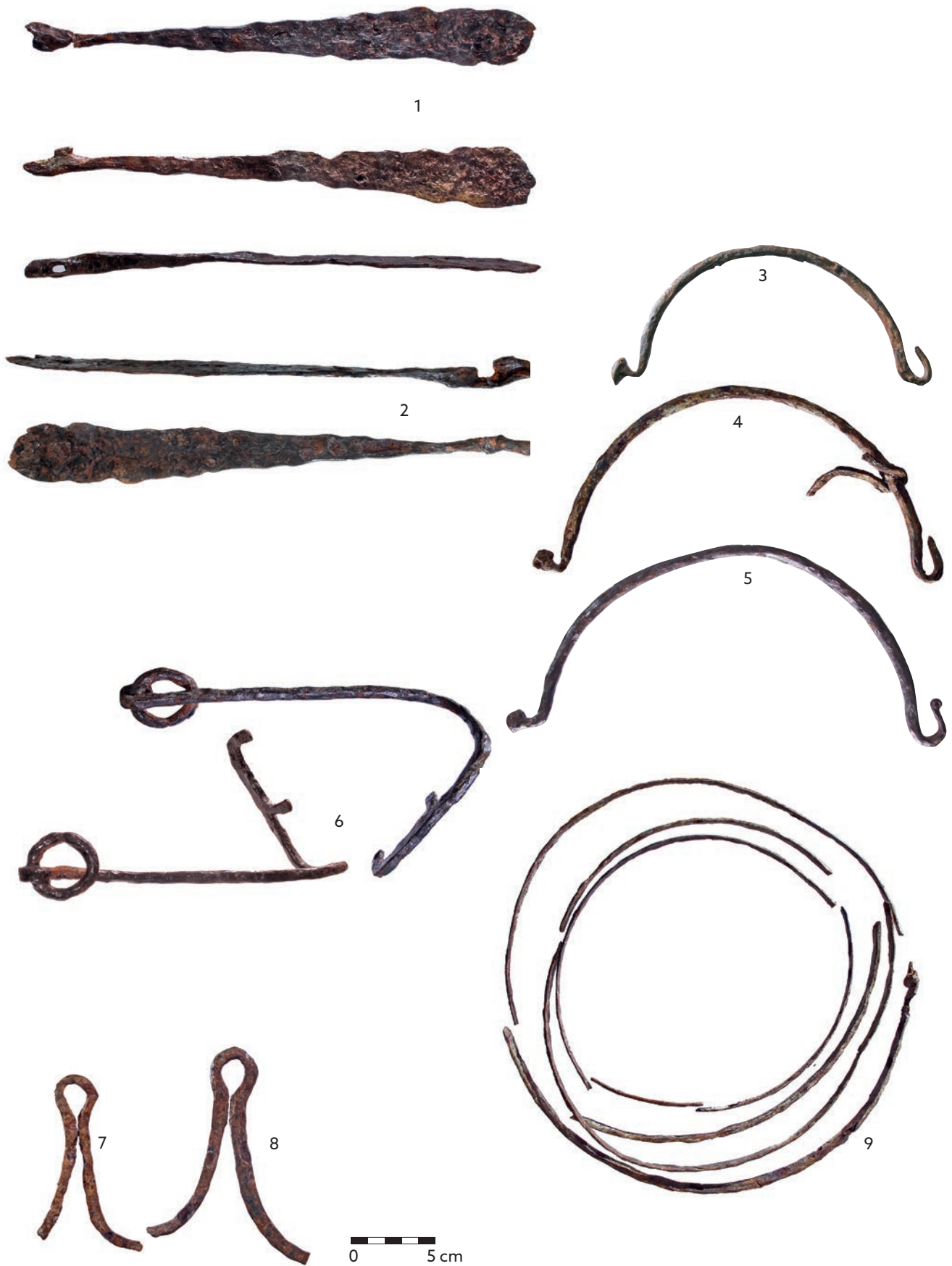

O 194

Tab. 135. Objekt 194: 1a-1c – P254489 (1c – rekonstrukce pily, zmenšeno); 2 – P254488; 3 – P254490. Materiál: 1-3 – železo.

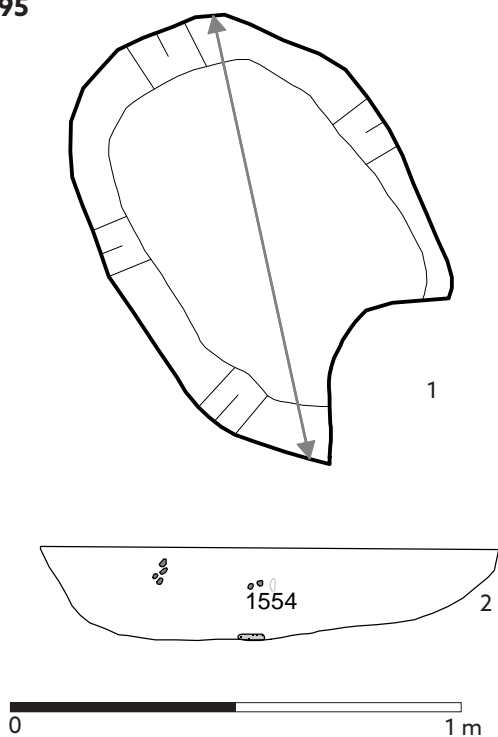
O 194

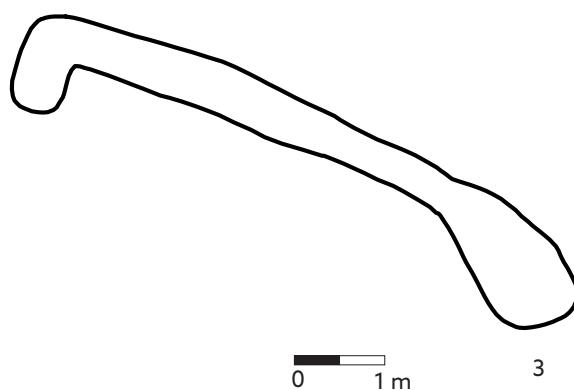
Tab. 136. Objekt 194: 1 - P254491; 2 - P254480; 3 - P254472; 4 - P254473/1-2; 5 - P254474; 6 - P254484; 7 - P254493; 8 - P254492; 9 - P254475/1-29. Materiál: 1-9 - železo.

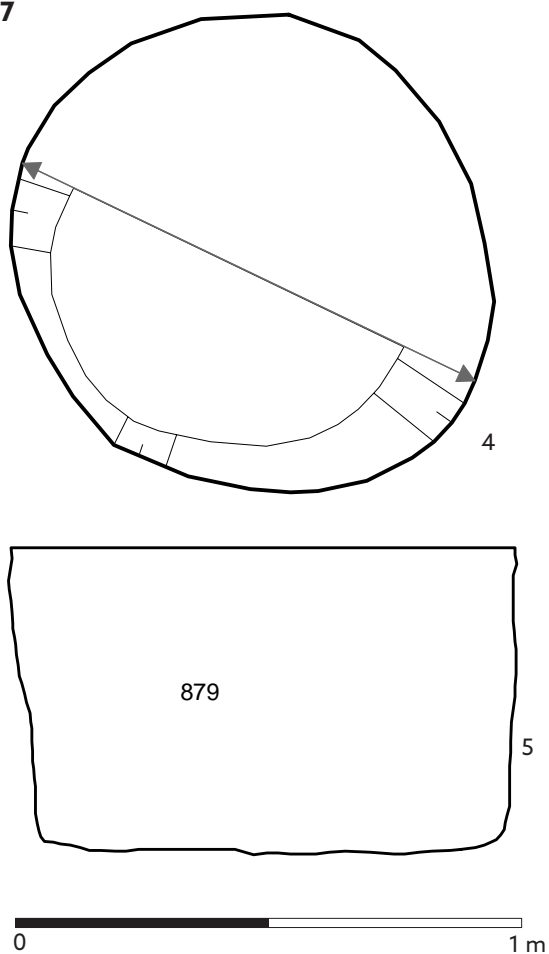
O 195

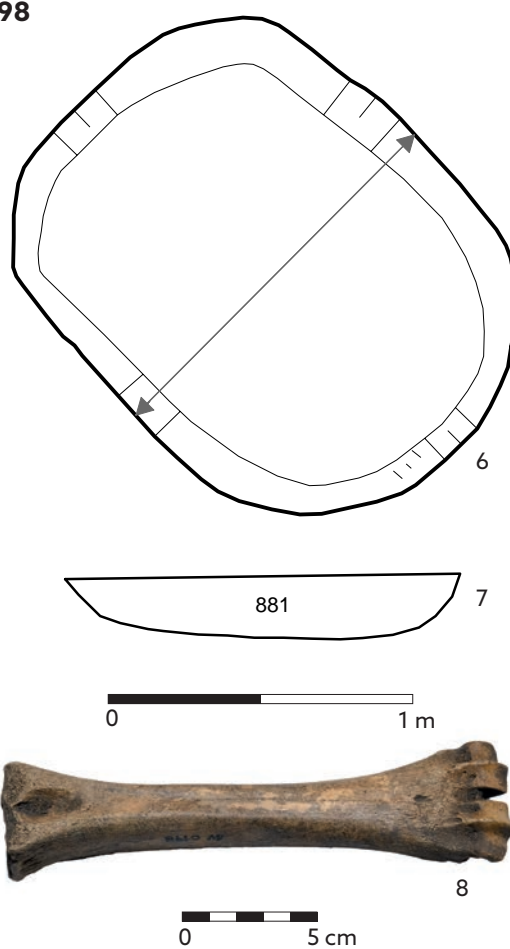
O 196

O 197

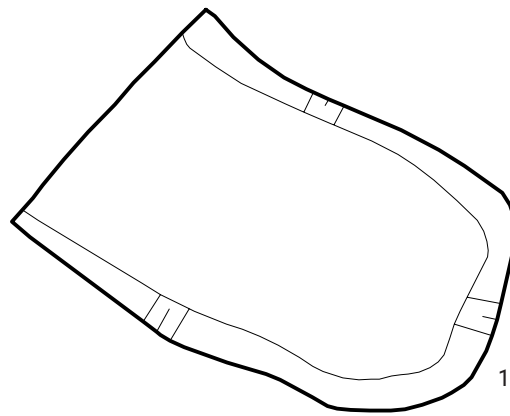

O 198

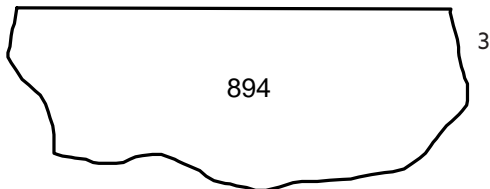
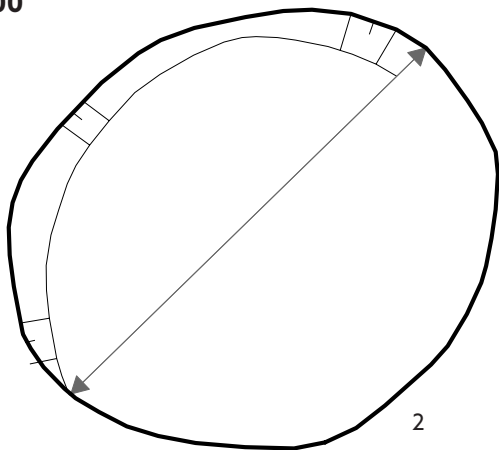

Tab. 137. Objekt 195: 1 – půdorys; 2 – podélný profil. Objekt 196: 3 – půdorys. Objekt 197: 4 – půdorys; 5 – příčný profil. Objekt 198: 6 – půdorys; 7 – příčný profil; 8 – P274269. Materiál: 8 – kost.

O 199

O 200

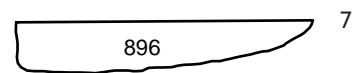
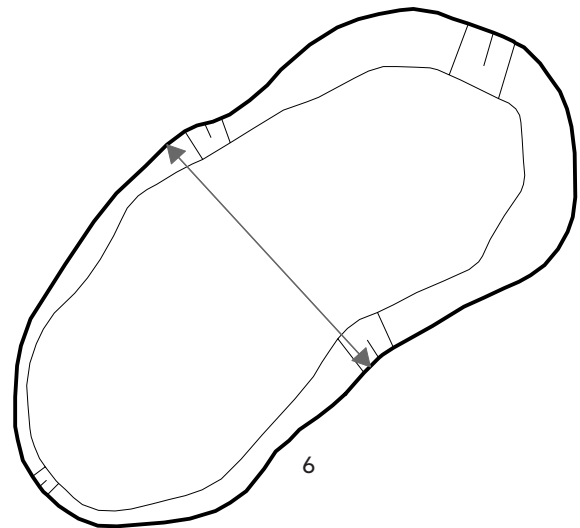
4

5

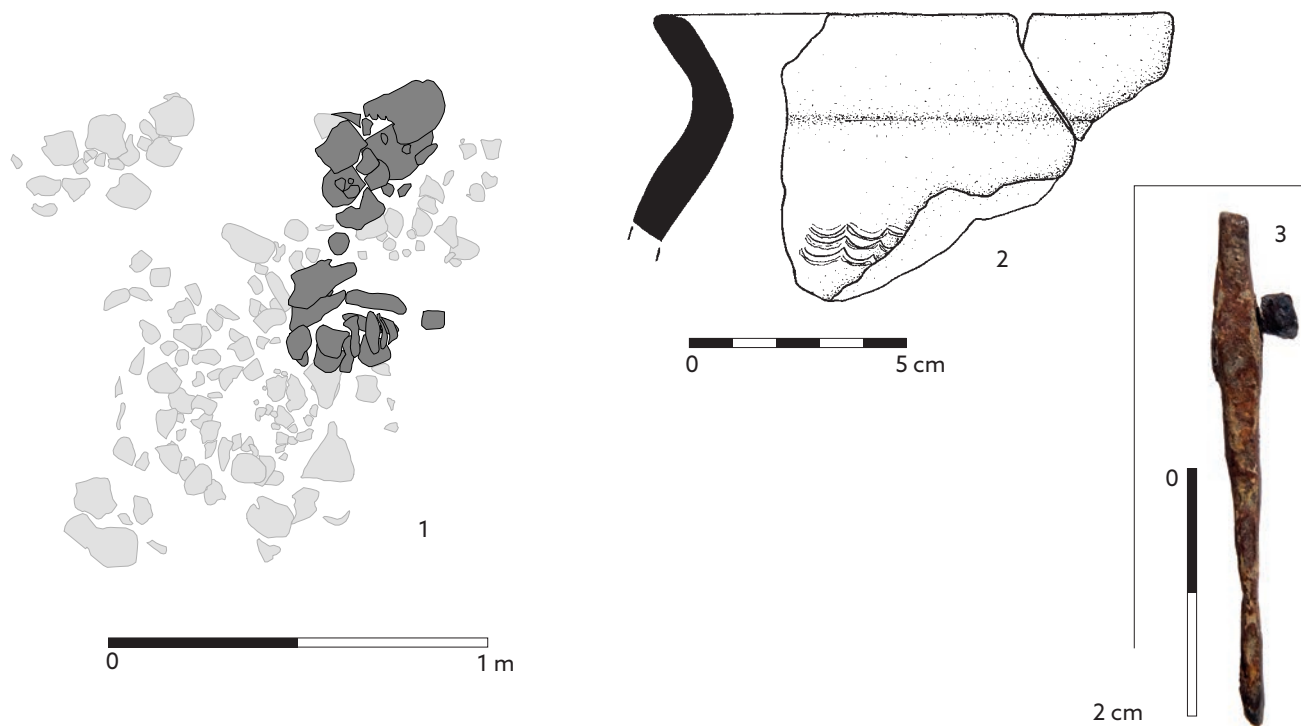

O 201

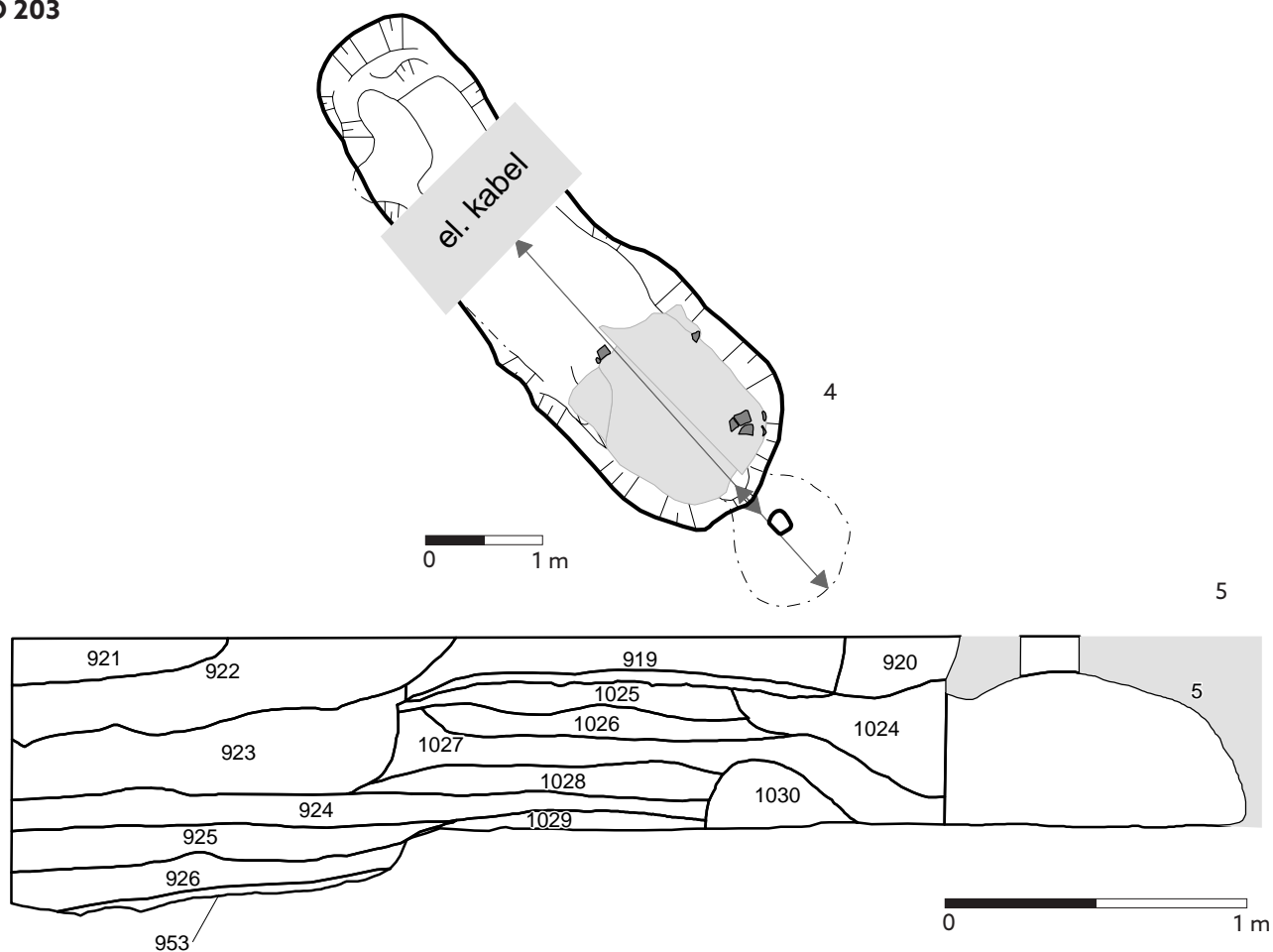

Tab. 138. Objekt 199: 1 - půdorys. Objekt 200: 2 - půdorys; 3 - podélný profil; 4 - P274321; 5 - P274275. Objekt 201: 6 - půdorys; 7 - příčný profil. Materiál: 4 - železo; 5 - keramika.

O 202

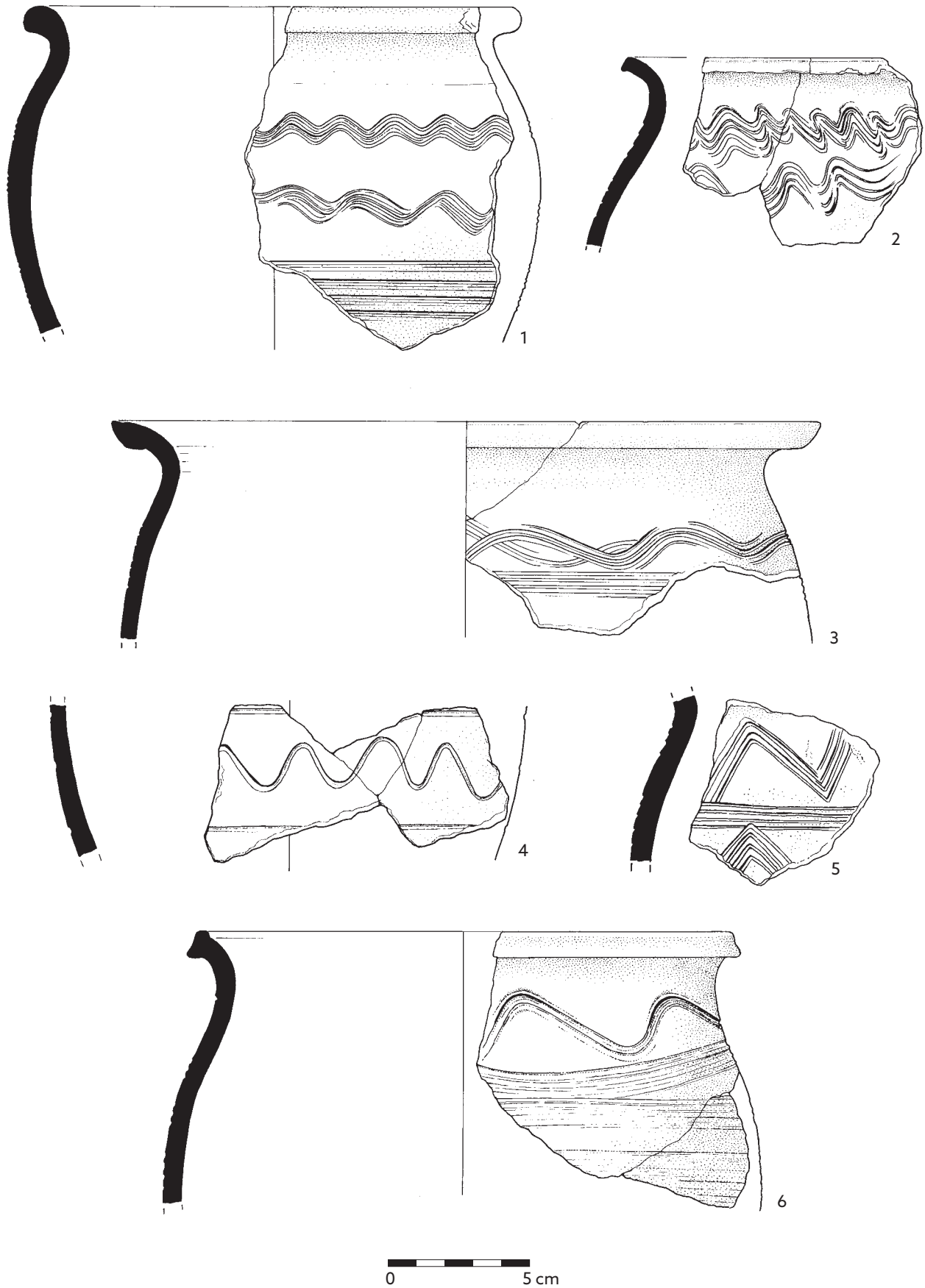

O 203

Tab. 139. Objekt 202: 1 – půdorys; 2 – P274286; 3 – P274322. Objekt 203: 4 – půdorys; 5 – podélný profil. Materiál: 2 – keramika; 3 – železo.

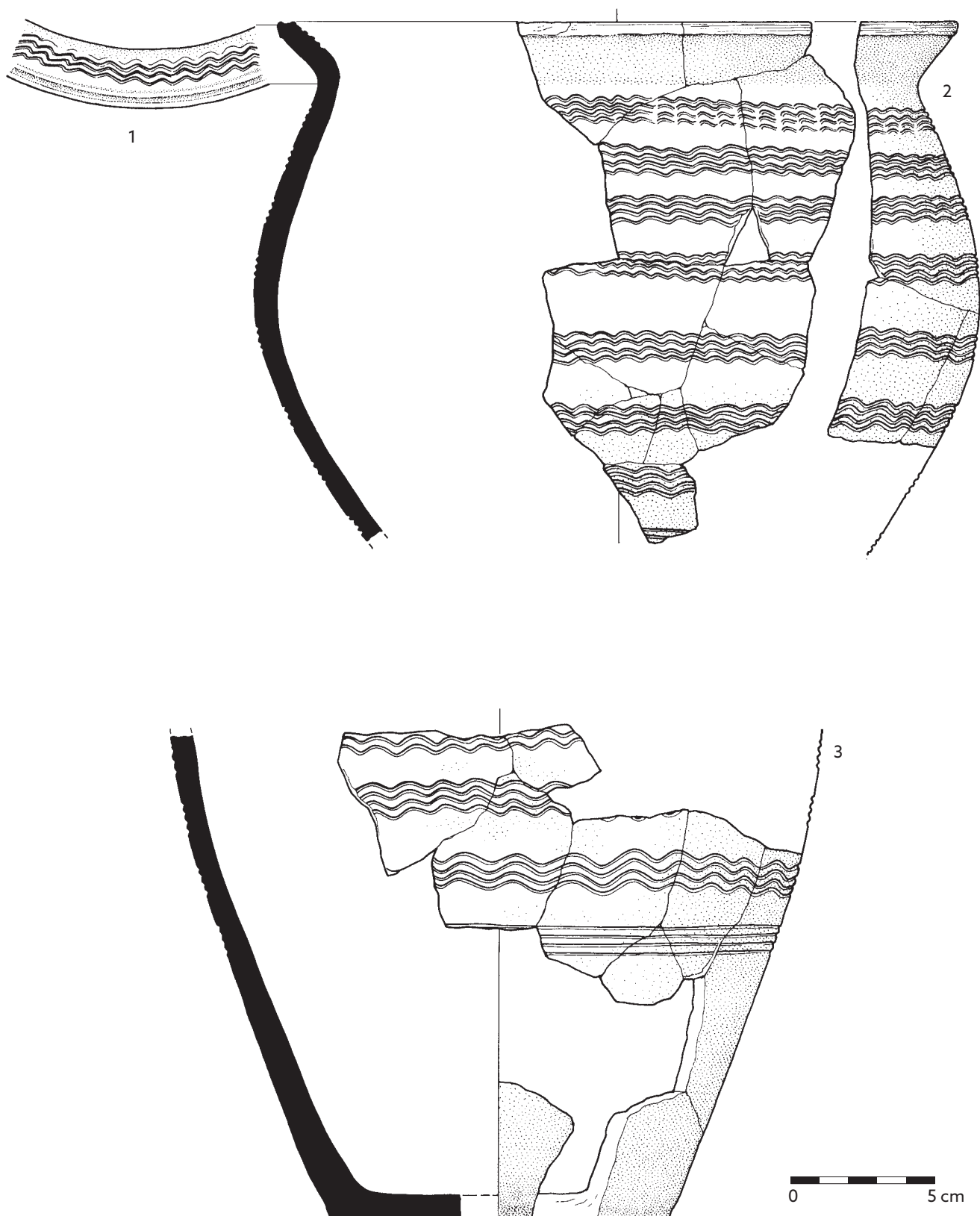
O 203

Tab. 140. Objekt 203: 1 - P274324; 2 - P274325; 3 - P274488; 4 - P274505, P274495, P274497; 5 - P274335; 6 - P274426, P274430. Materiál: 1-6 - keramika.

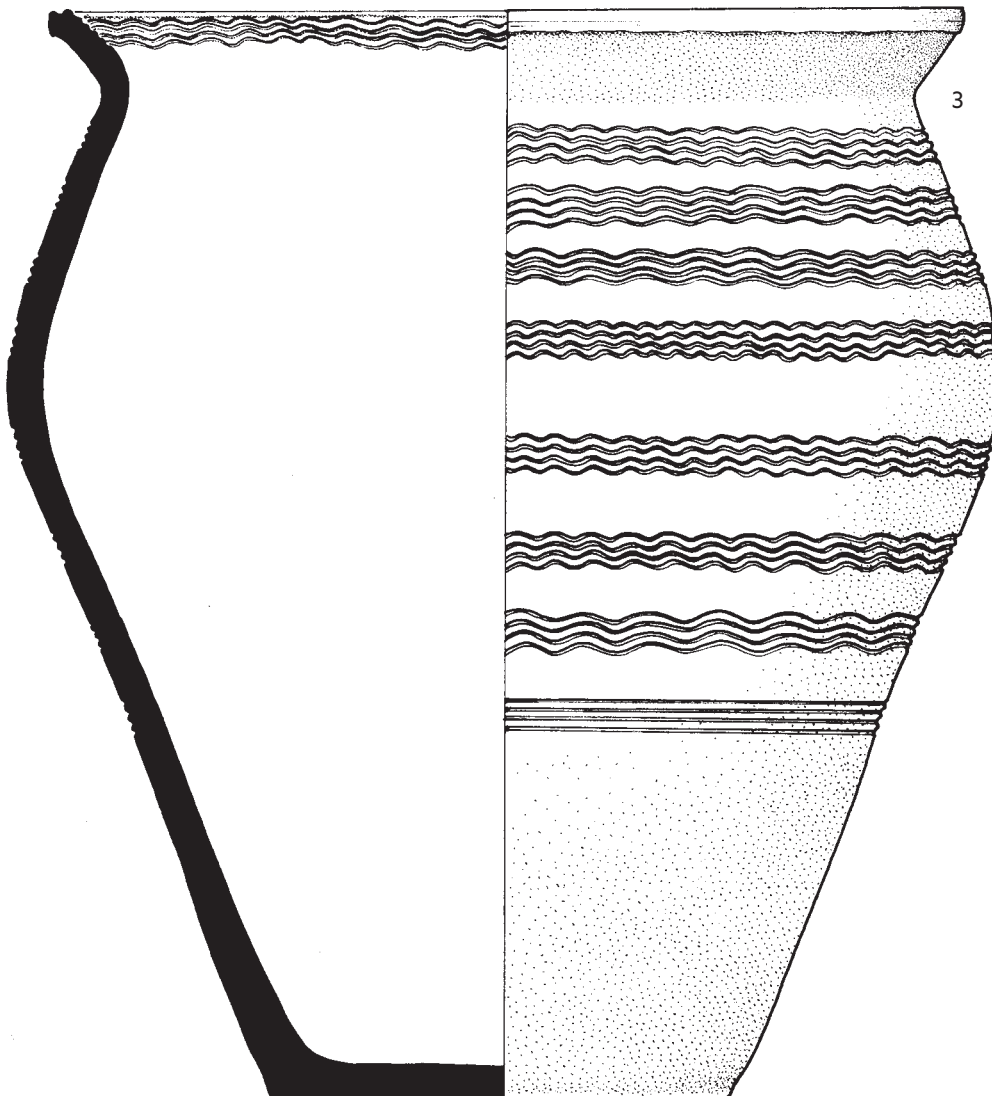
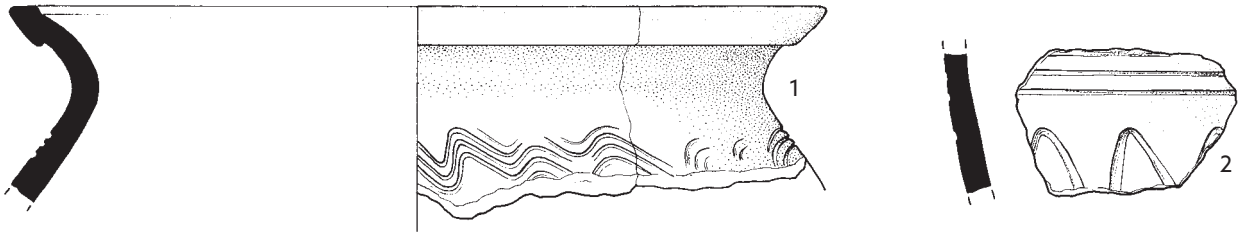

O 203

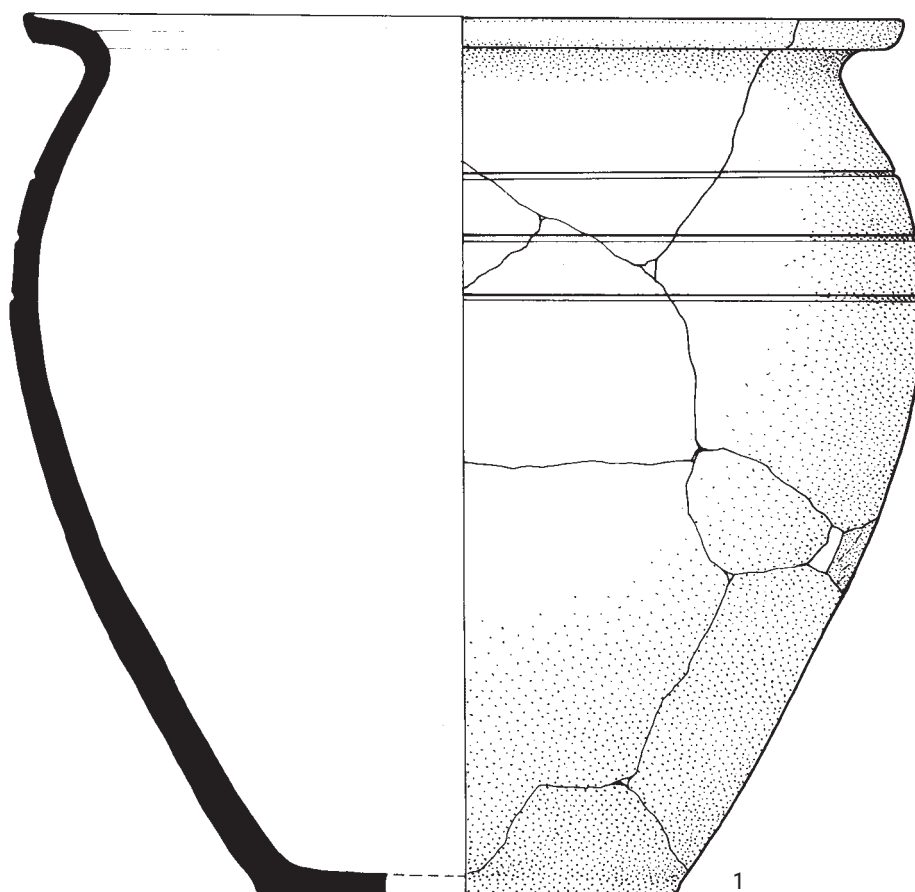
Tab. 141. Objekt 203: 1-2 – P274416, P274423, P274424, P274425; 3 – P274323, P274428, P274478, P274483.
Materiál: 1-3 – keramika.

O 203

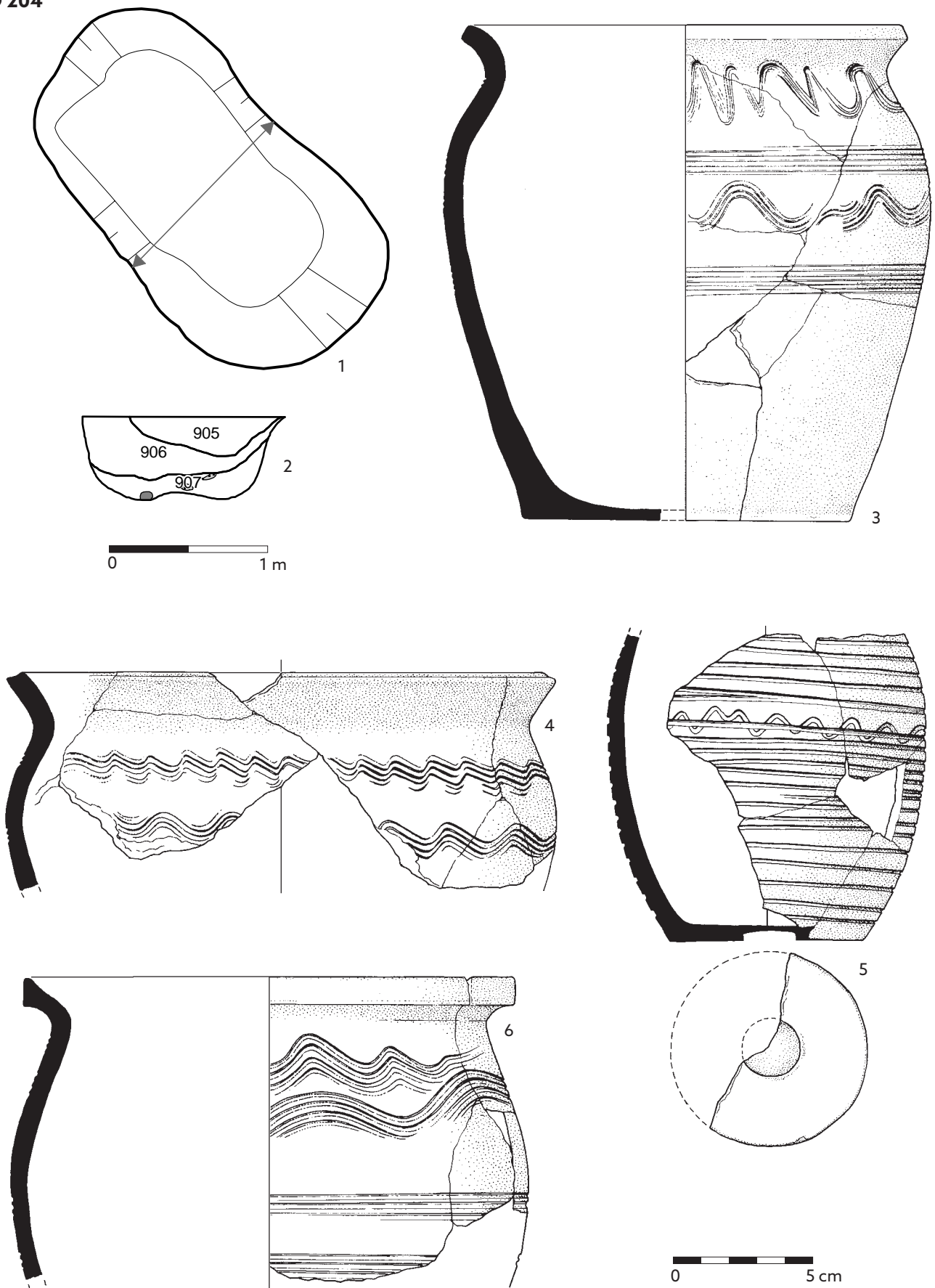
Tab. 142. Objekt 203: 1 – P274489; 2 – P274496; 3 – P274416, P274423, P274424, P274425, P274428, P274478, P274483, 274323
(rekonstrukce celého tvaru hrnce z tab. 141:1-3). Materiál: 1-3 – keramika.

○ 203

Tab. 143. Objekt 203: 1 - P274516-527; 2 - P274572; 3 - P274573/2; 4 - P274573/1; 5 - P274575; 6 - P274574.
Materiál: 1 - keramika; 2-4 - kámen; 5-6 - železo.

O 204

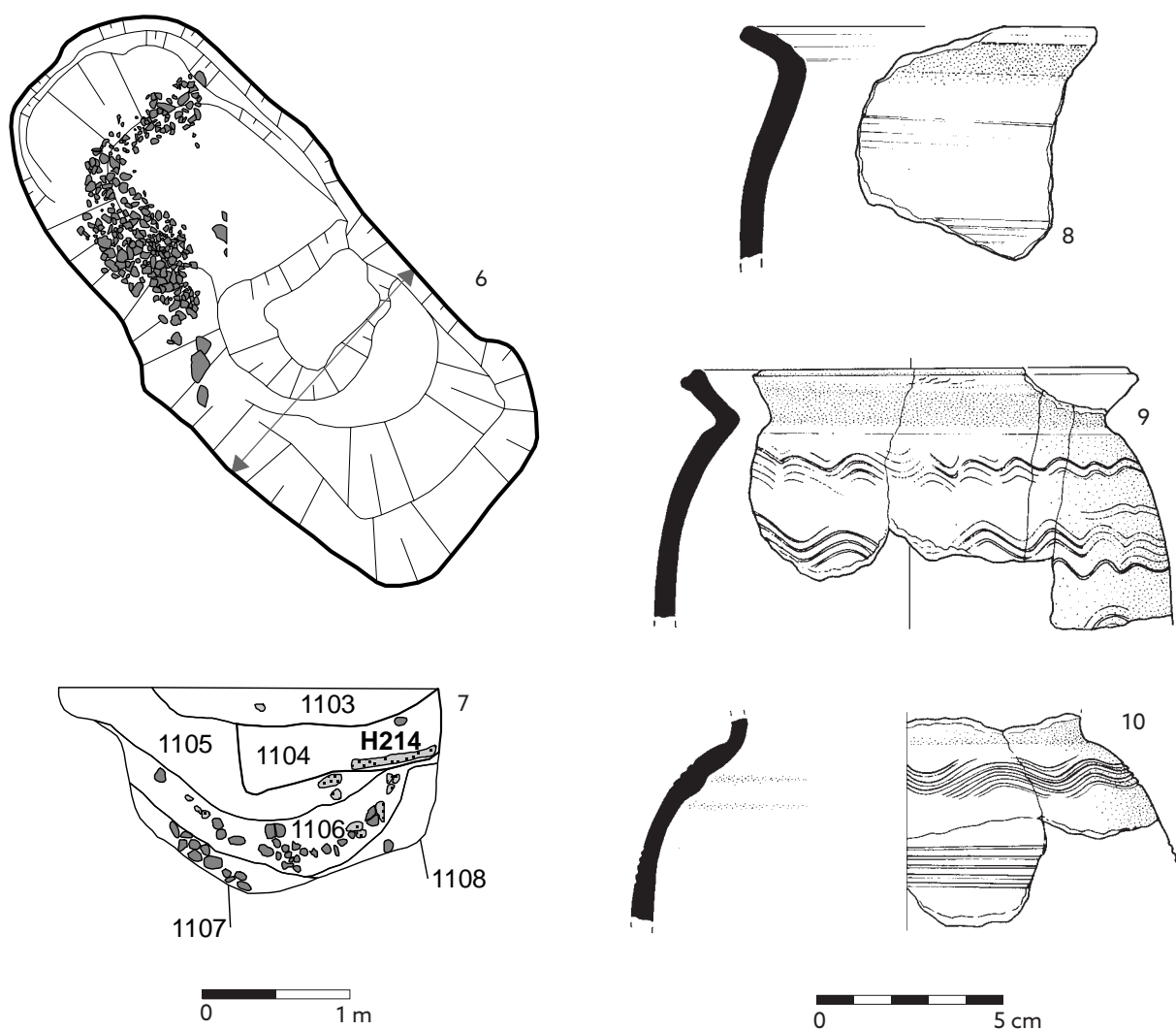
Tab. 144. Objekt 204: 1 - půdorys; 2 - příčný profil; 3 - P274582, P274585, P274602, P274620, P274592, P274595, P274596, P274636; 4 - P274581; 5 - P274611, P274652, P274720, P274619, 274607, 274655; 6 - P274583, P274584, P274593, P274603.
Materiál: 3-6 - keramika.

O 204

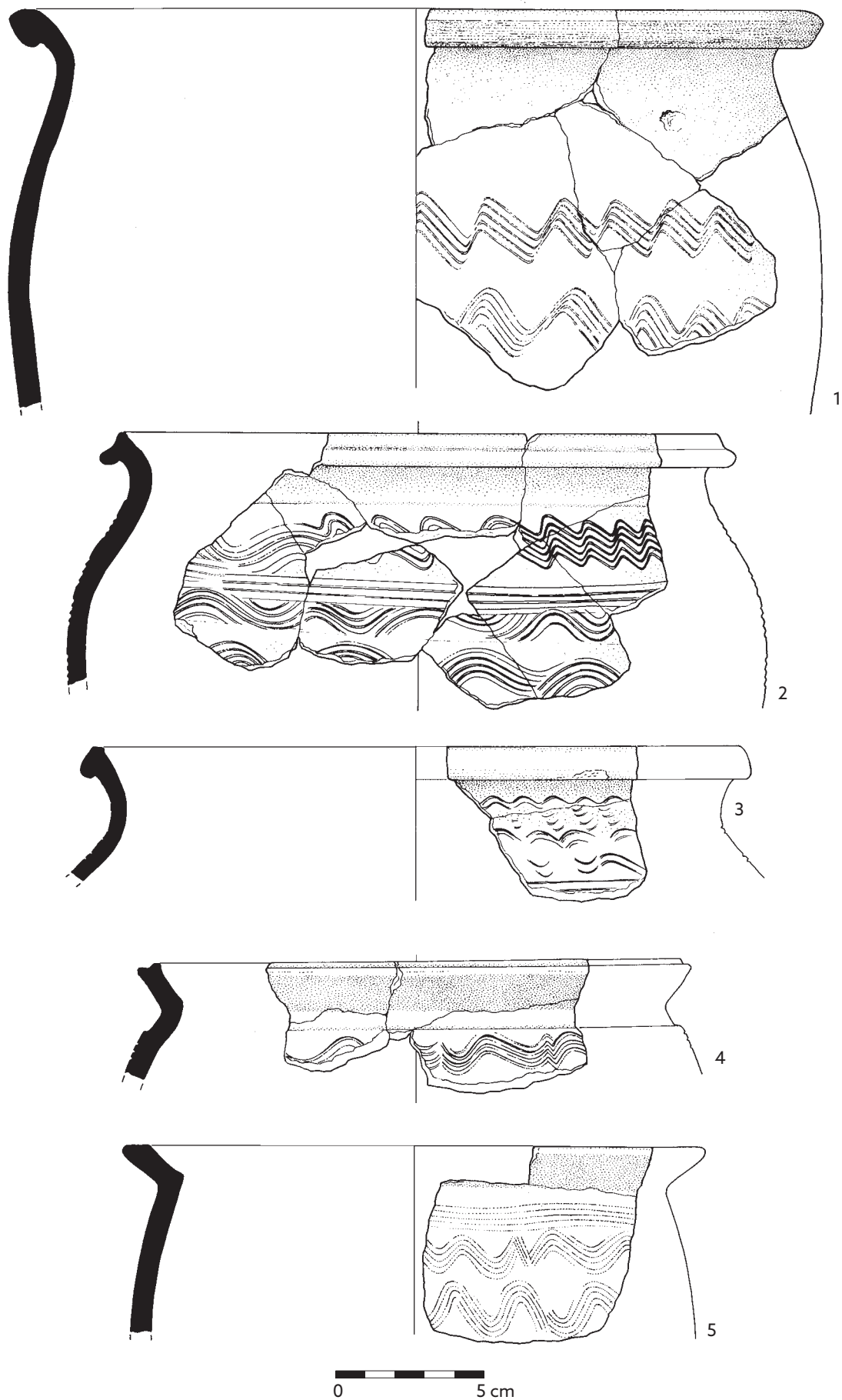

O 205

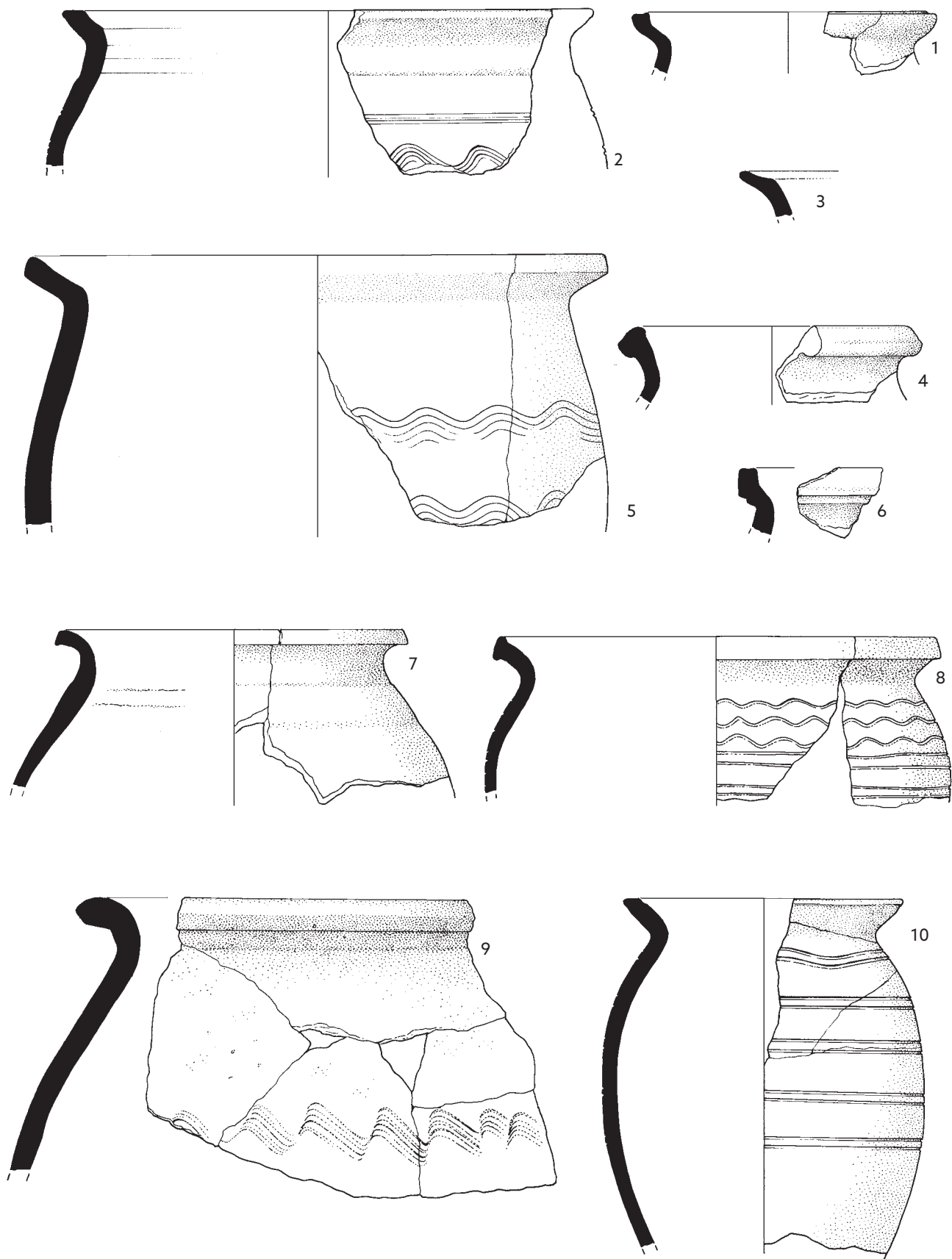
Tab. 145. Objekt 204: 1 - P274746; 2 - P274747; 3 - P274749; 4 - P274748; 5 - P274750. Objekt 205: 6 - půdorys; 7 - příčný profil; 8 - P274764; 9 - P274783, P274767; 10 - P274795, P274813, P274770. Materiál: 1-2, 8-10 - keramika; 3 - kost; 4 - kámen; 5 - železo.

O 205

Tab. 146. Objekt 205: 1 - P274761, P274790; 2 - P274763, P274785, P274787, P274802, P274829; 3 - P296896, P297111; 4 - P297141, P297197; 5 - P297147. Materiál: 1-5 - keramika.

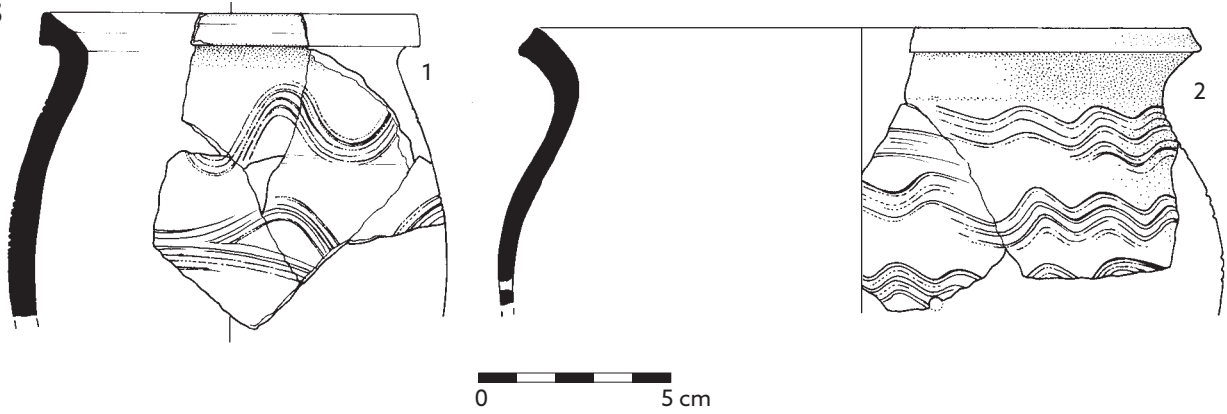
O 205

Tab. 147. Objekt 205: 1 – P297522; 2 – P297232; 3 – P297526; 4 – P297528; 5 – P297345; 6 – P297537; 7 – P297520, P274765, P274759; 8 – P297540, P297590, P297531; 9 – P297547, P297519, P297641, P297649; 10 – P297743, P297748.

Materiál: 1-10 – keramika.

O 205

Tab. 148. Objekt 205: 1 - P297763, P297768, P297744; 2 - P297821, P297438, P297843; 3 - P274930; 4 - P297941; 5 - P297943; 6 - P297942; 7 - P297944; 8 - P274932; 9 - P301157-9; 10 - P297945; 11 - P297946; 12 - P301131; 13 - P274929; 14 - P297947.
Materiál: 1-2 - keramika; 3-7, 13-14 - kámen; 8-9 - sklo; 10-12 - kost.

O 205

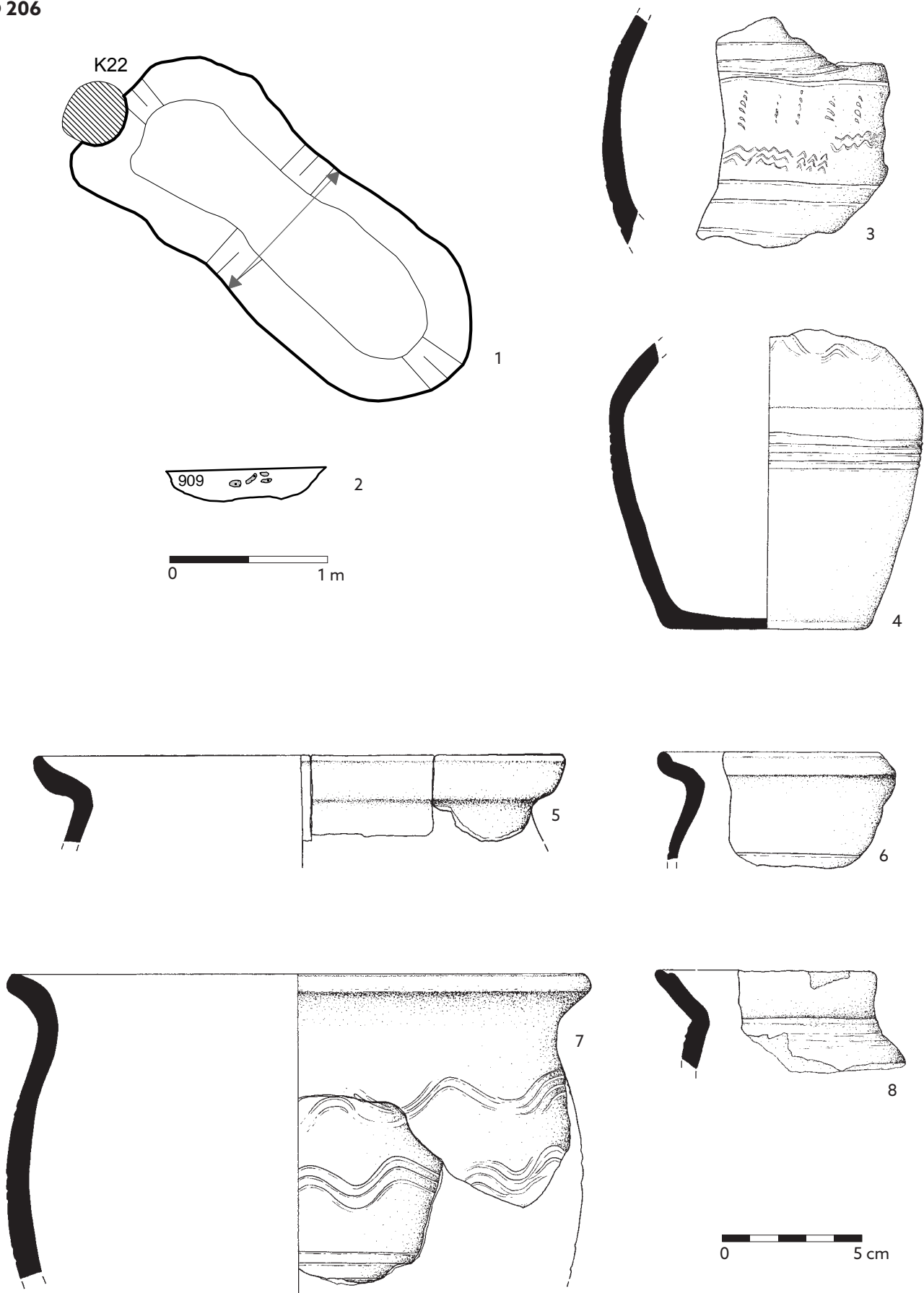
Tab. 149. Objekt 205: 1 – P297950/1-2; 2a-2b – P274926; 3 – P274927; 4 – P297958; 5 – P297951; 6 – P297953; 7 – P297952; 8a-8g – P274925; 9 – P297955/1-2; 10 – P297954. Materiál: 1 – olovo; 2-4, 9-10 – železo; 5-7 – bronz; 8 – železo/barevný kov.

O 205

Tab. 150. Objekt 205: 1 - P274924; 2 - P297956; 3 - P297961; 4 - P297962; 5 - P274928; 6 - P297957; 7 - P297960; 8 - P297949/1-2; 9 - P297959/1-2. Materiál: 1-7, 9 - železo; 8 - bronz.

O 206

Tab. 151. Objekt 206: 1 – půdorys; 2 – příčný profil; 3 – P274957; 4 – P274962, P274363, P274086; 5 – P274952, P274942, P274956; 6 – P274935; 7 – P279933/1; 8 – P274941. Materiál: 3-8 – keramika.

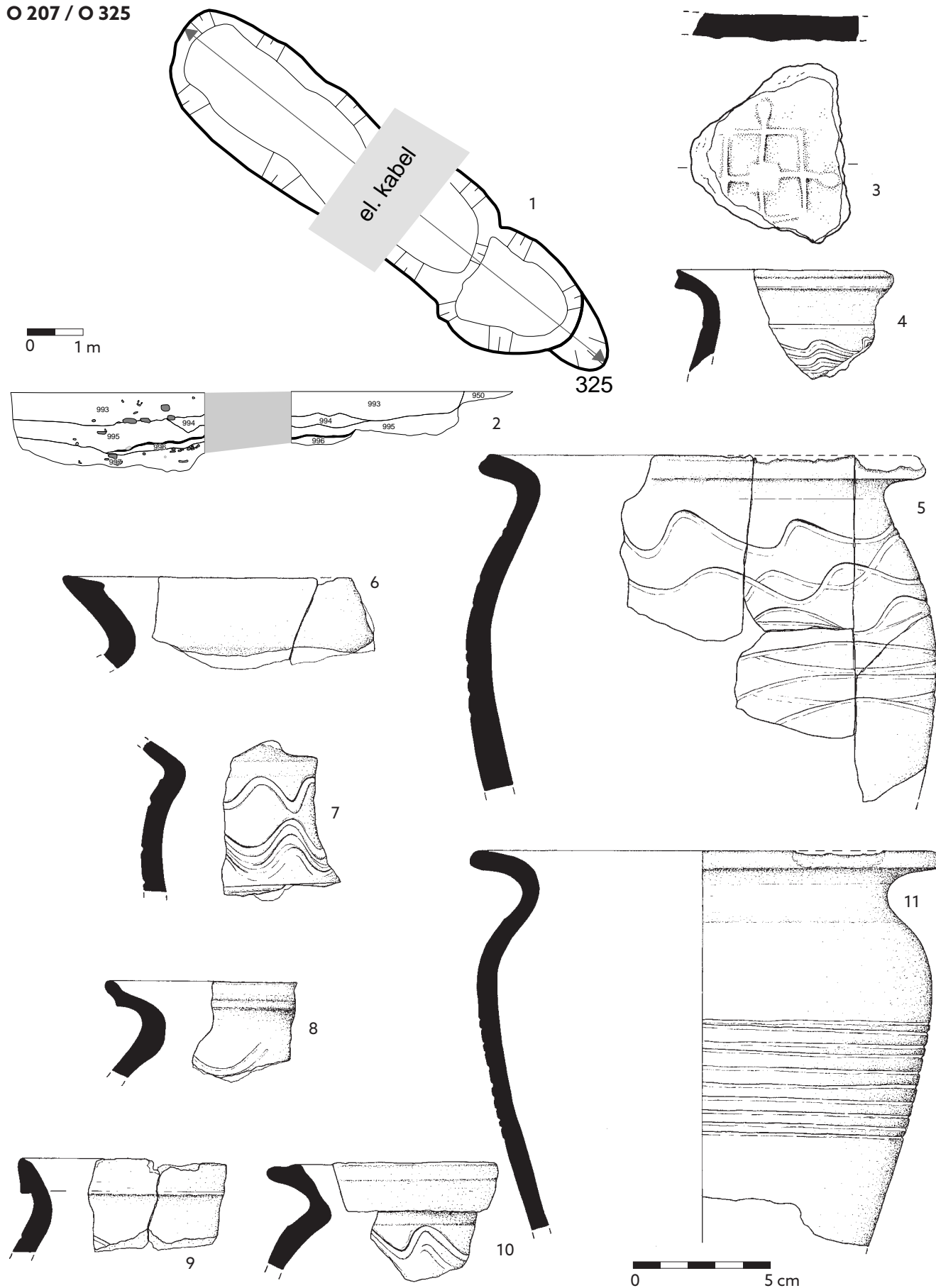
O 206

Tab. 152. Objekt 206: 1 - P275093; 2 - P275092; 3 - P275094; 4 - P275098; 5 - P275100; 6 - P275097; 7 - P275095; 8 - P275104; 9 - P275105. Materiál: 1 - kámen; 2 - kost; 3-8 - železo; 9 - bronz.

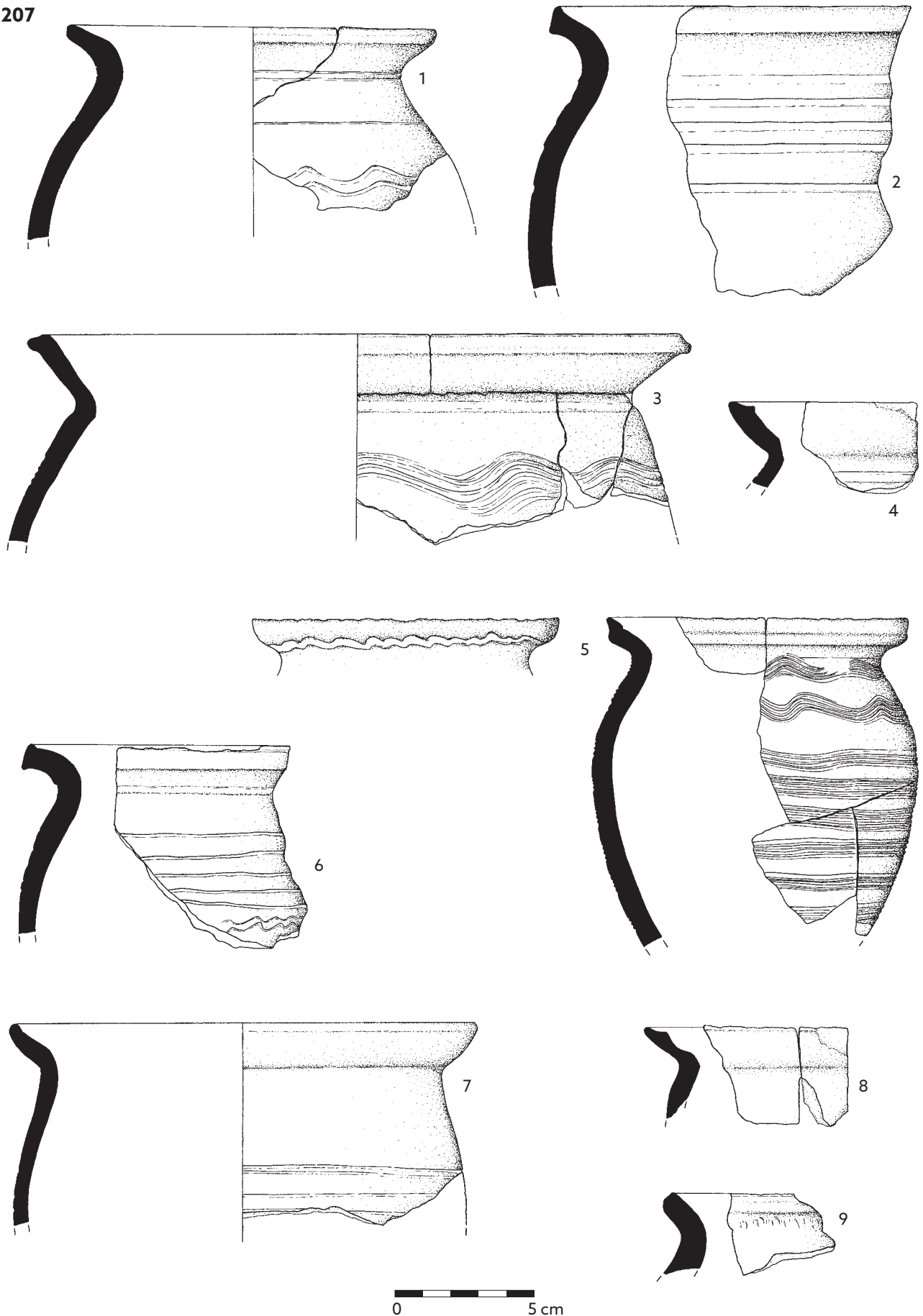

○ 207 / ○ 325

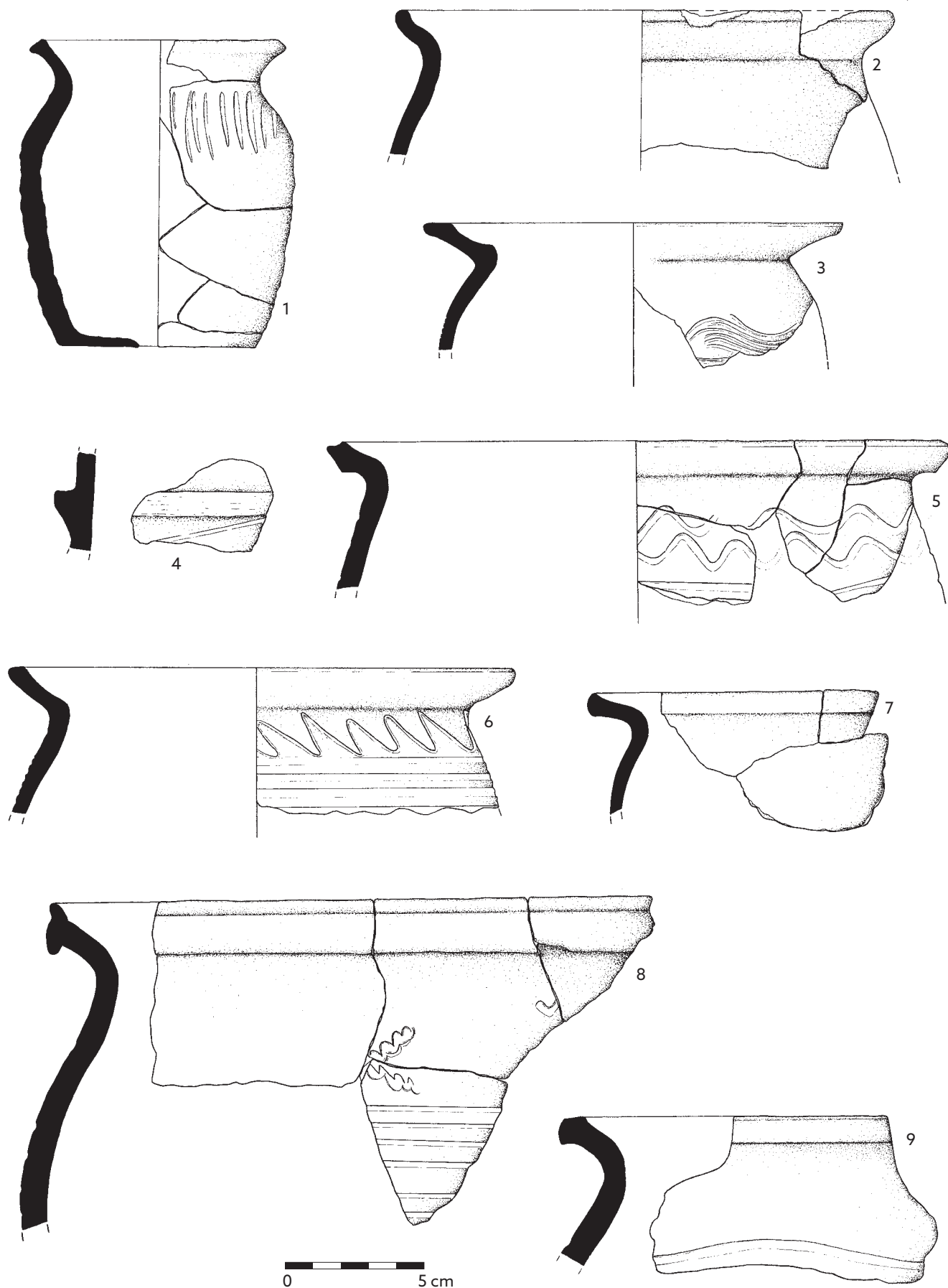
Tab. 153. Objekt 207/Objekt 325: 1 – půdorys; 2 – podélný profil; 3 – P277701; 4 – P275163/1; 5 – P275200, P275934, P276392, P276450, P276452, P276466, P276809, P276852, P277087, P277175, P277205, P277207, P277252, P277262, P277494; 6 – P275520; 7 – P275204; 8 – P275172; 9 – P275174; 10 – P275539, P275166; 11 – P275640. Materiál: 3–11 – keramika.

O 207

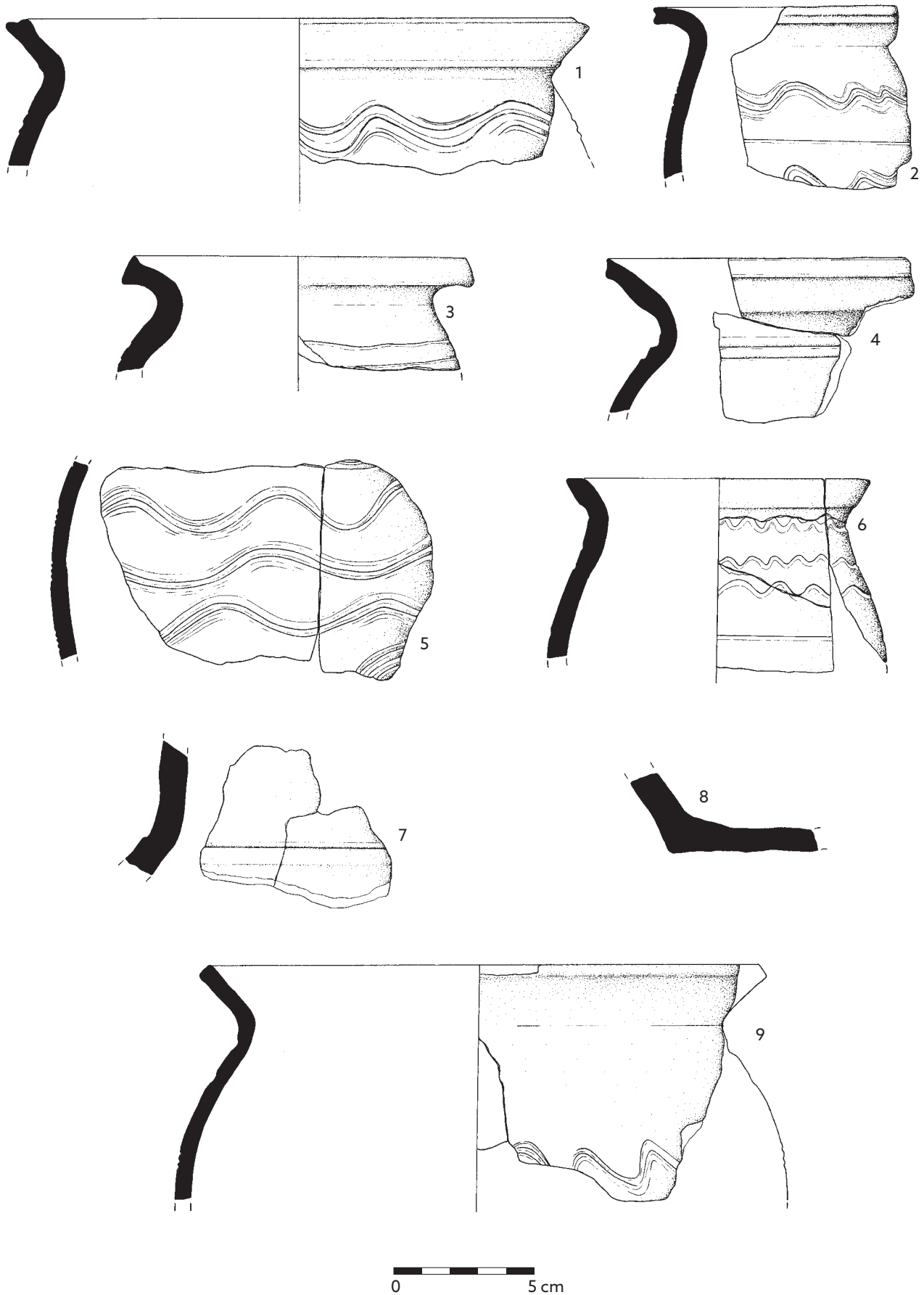
Tab. 154. Objekt 207: 1 – P275645, P275650, P275648, P275782, P275690; 2 – P275801; 3 – P275673, P275740, P275671, P275641; 4 – P276093; 5 – P275167, P275911, P275929, P275941, P275953, P275966; 6 – P275905; 7 – P276086; 8 – P276099, P276101; 9 – P276117. Materiál: 1-9 – keramika.

O 207

Tab. 155. Objekt 207: 1 - P276189, P276165/1-16; 2 - P275643, P275618; 3 - P276389; 4 - P276481; 5 - P276395, P276469, P276404, P276442; 6 - P276421, P276085, P276562, P276388; 7 - P276223, P276090; 8 - P276805, P276930; 9 - P276808.
Materiál: 1-9 - keramika.

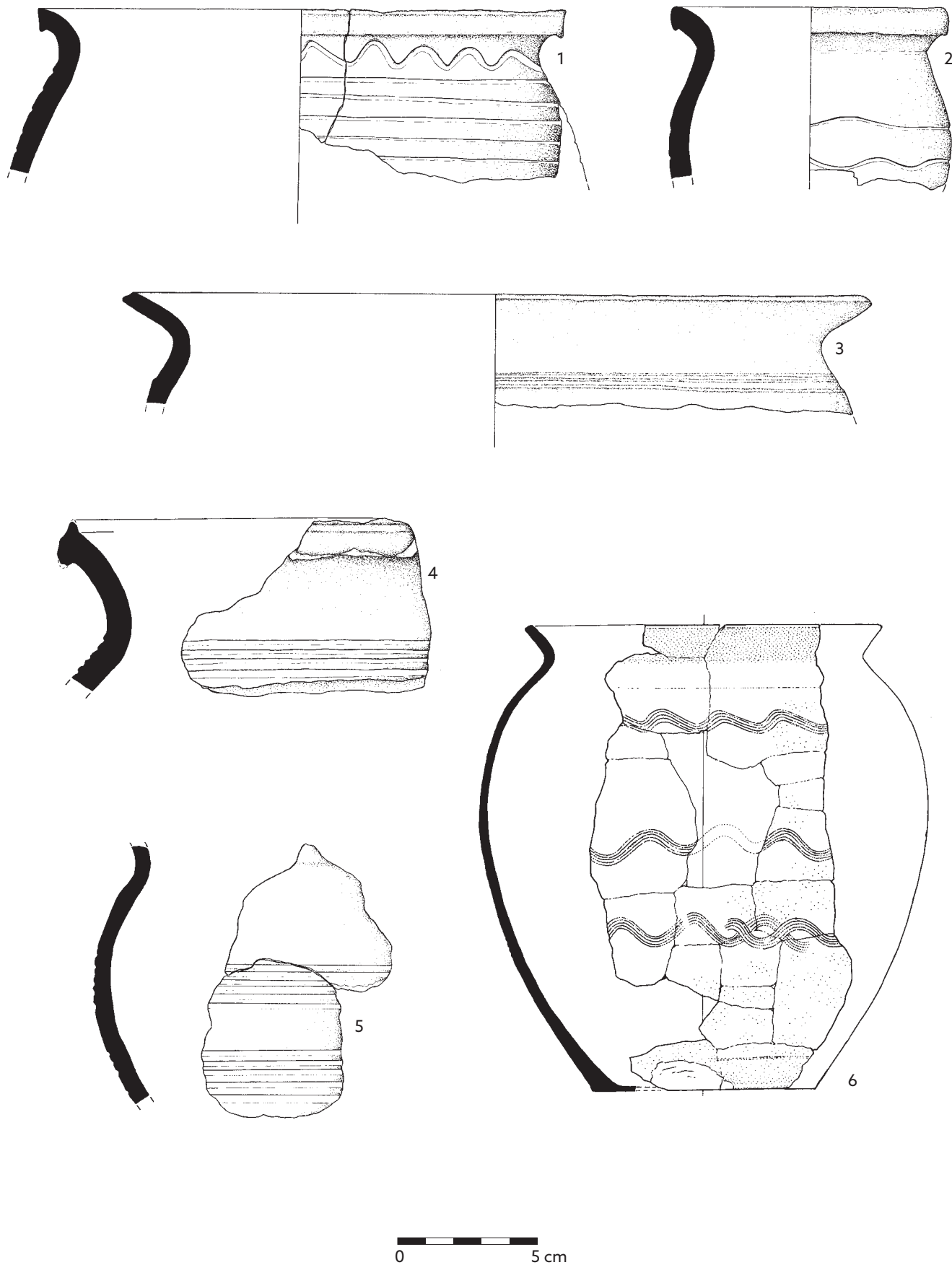
O 207

Tab. 156. Objekt 207: 1 - P276807; 2 - P276811; 3 - P276812; 4 - P276823, P277877; 5 - P276844, P276845; 6 - P276848; 7 - P276888; 8 - P277153; 9 - P277193, P277117, P277249, P277217. Materiál: 1-9 - keramika.

○ 207

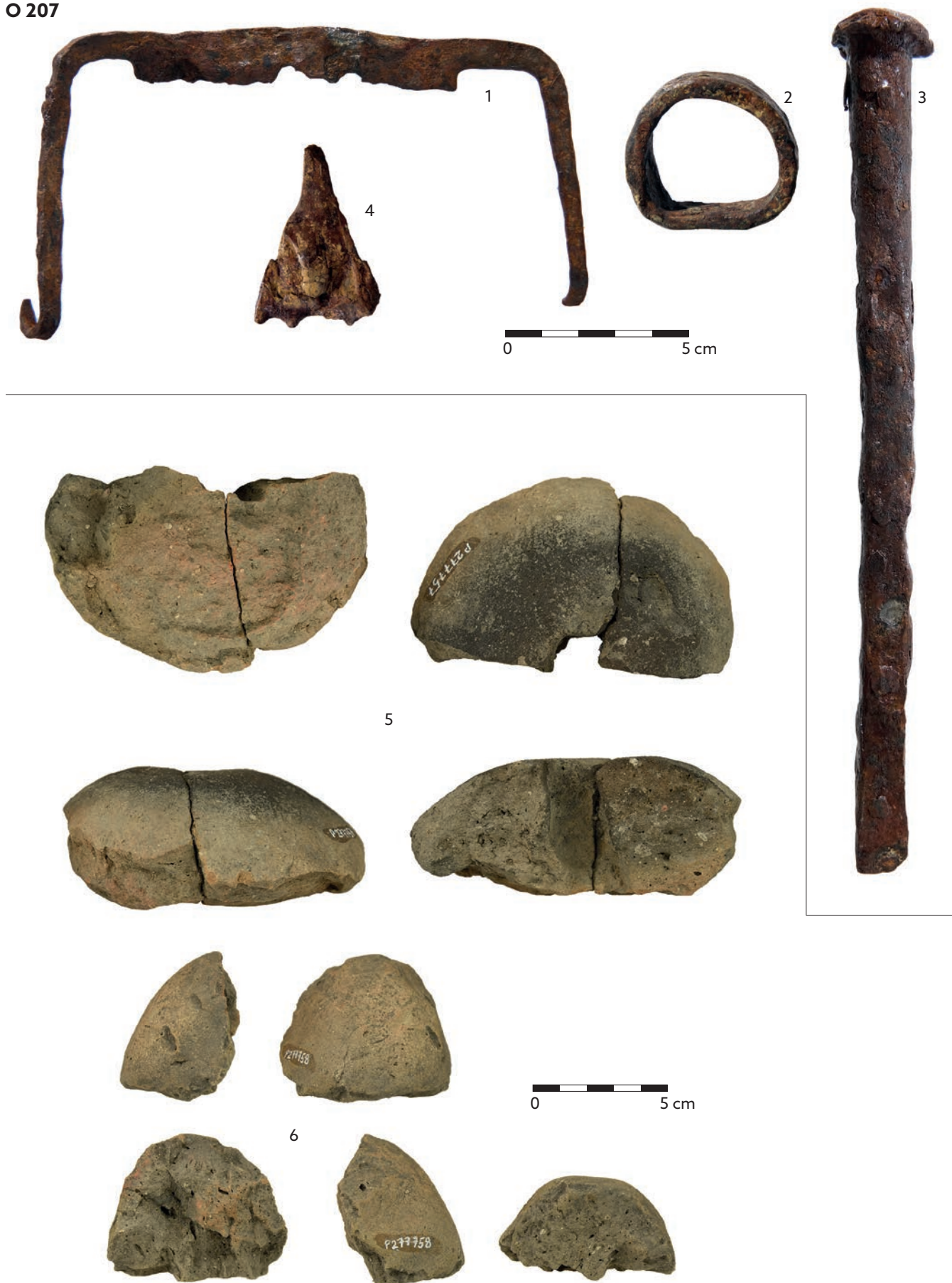
Tab. 157. Objekt 207: 1 – P277443, P277446; 2 – P277444; 3 – P277445; 4 – P277447; 5 – P277486, P276855; 6 – P277454.
Materiál: 1-6 – keramika.

O 207

Tab. 158. Objekt 207: 1 - P277754; 2 - P277755; 3 - P277750; 4 - P277753; 5 - P277748; 6 - P277773; 7 - P277749/3; 8 - P277749/2; 9 - P277749/1; 10 - P277790; 11 - P277752/2; 12 - P277752/1; 13 - P277751/2; 14 - P277751/1; 15 - P277751/4; 16 - P277751/3; 17 - P277756; 18 - P277788; 19 - P277779; 20 - P277821; 21 - P277812; 22 - P277793; 23 - P277792; 24 - P277800; 25 - P277776; 26 - P277789; 27 - P277777. Materiál: 1-2 - keramika; 3-5, 7-9, 13-16 - kost; 6, 10, 18-27 - železo; 11-12 - paroh; 17 - kámen.

O 207

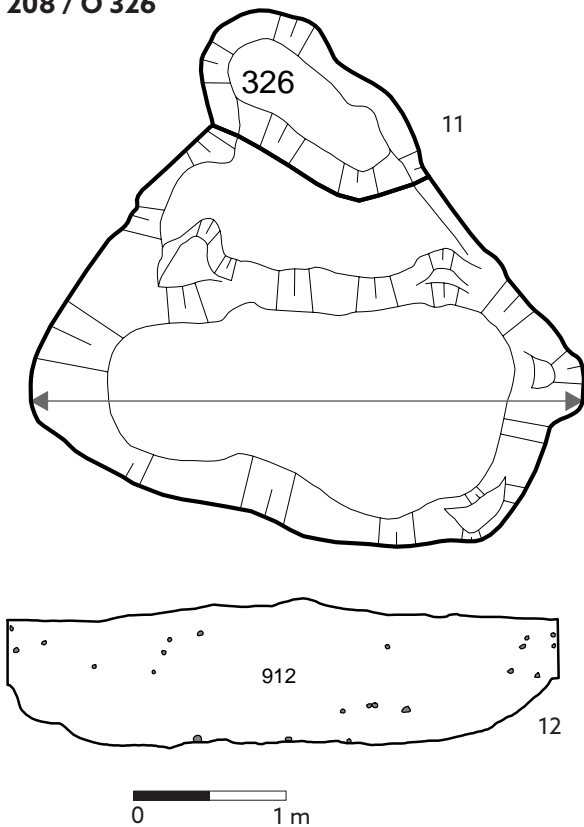
Tab. 159: Objekt 207: 1 – P277801; 2 – P277809; 3 – P277783; 4 – P277814; 5 – P277757; 6 – P277758.
Materiál: 1-4 – železo; 5-6 – keramika.

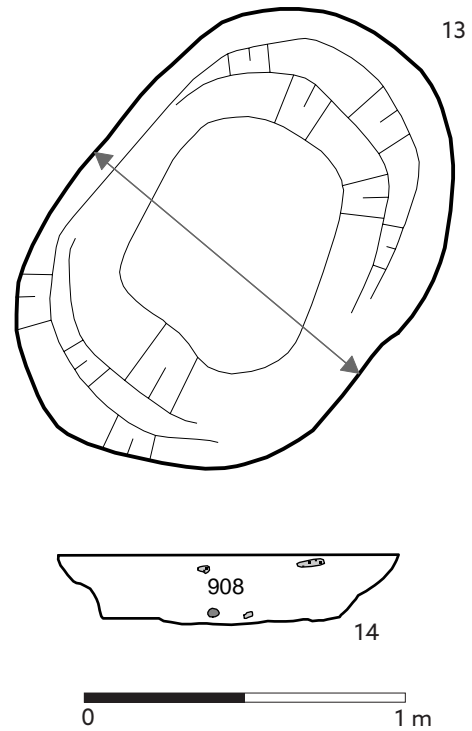
O 207

O 208 / O 326

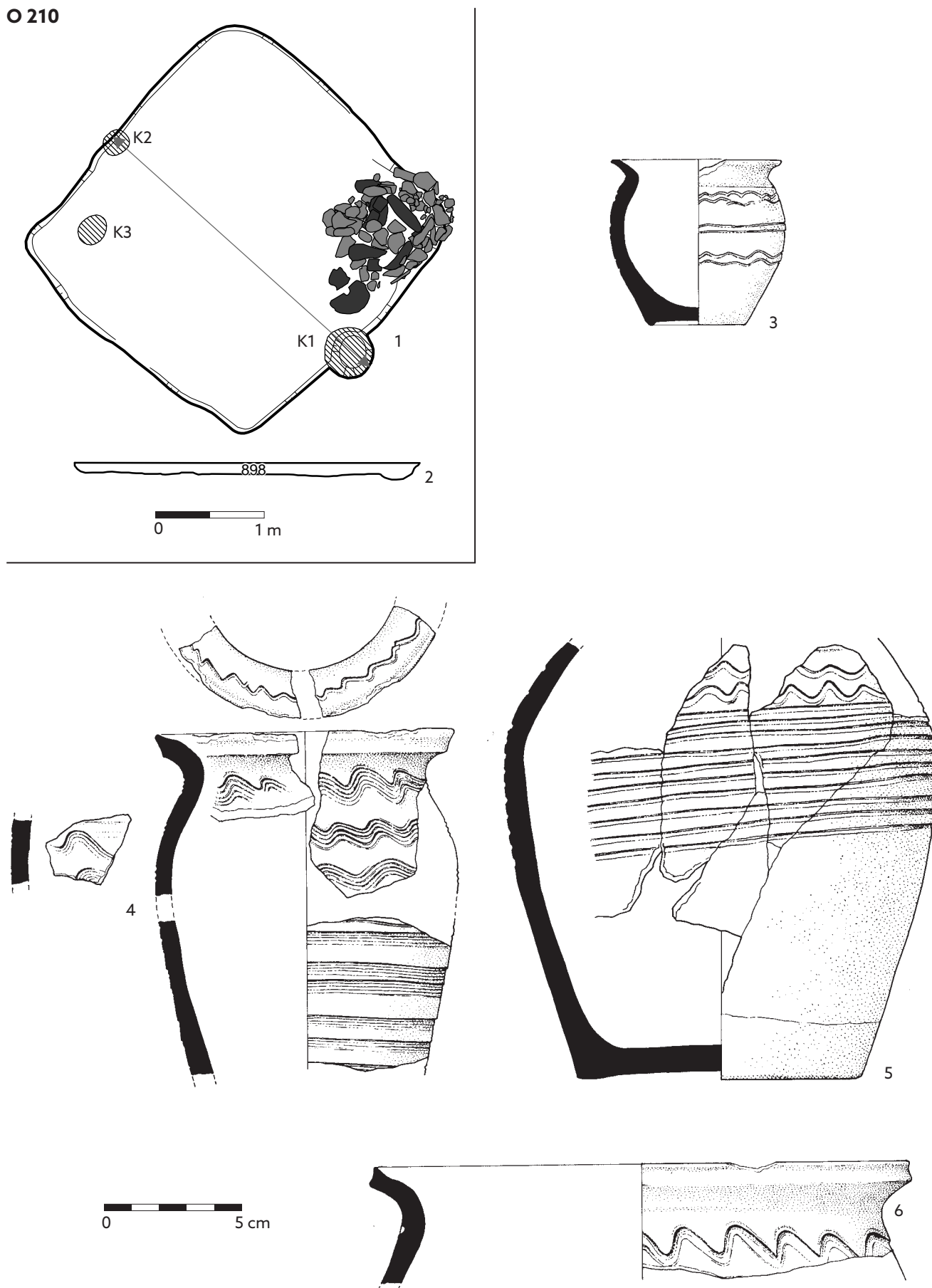
O 209

Tab. 160: Objekt 207: 1 - P277768; 2 - P277804; 3 - P277813; 4 - P277815; 5 - P277774; 6 - P277766; 7 - P277767; 8 - P277803; 9 - P277765; 10 - P277823. Objekt 208/Objekt 326: 11 - půdorys; 12 - podélný profil. Objekt 209: 13 - půdorys; 14 - příčný profil. Materiál: 1-9 - železo; 10 - bronz.

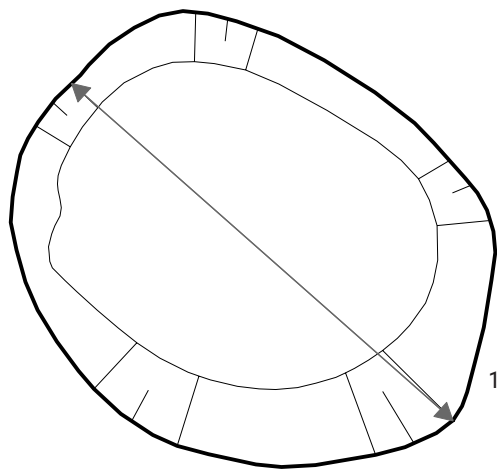

O 210

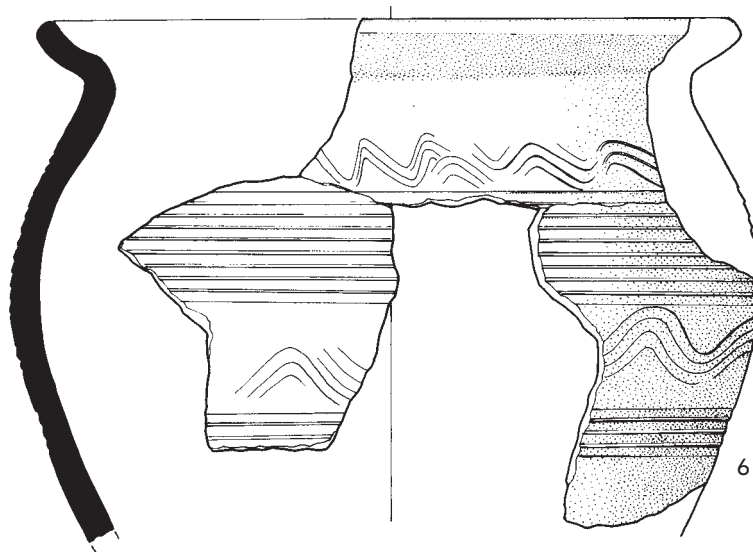
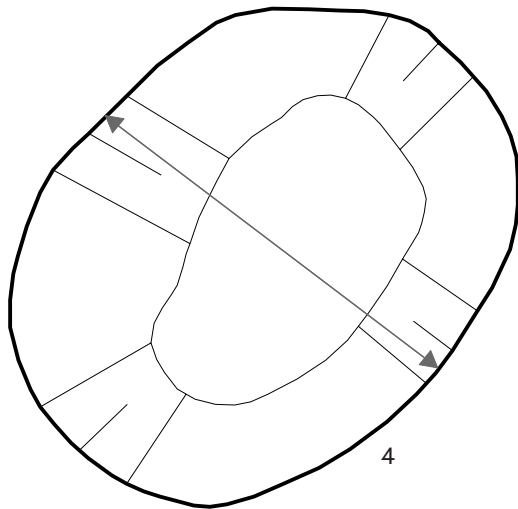

Tab. 161. Objekt 210: 1 – půdorys; 2 – příčný profil; 3 – P277880; 4 – P277884/1-2, P277887; 5 – P277881/1-2; 6 – P277882.
Materiál: 3-6 – keramika.

O 211

O 212

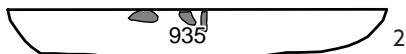
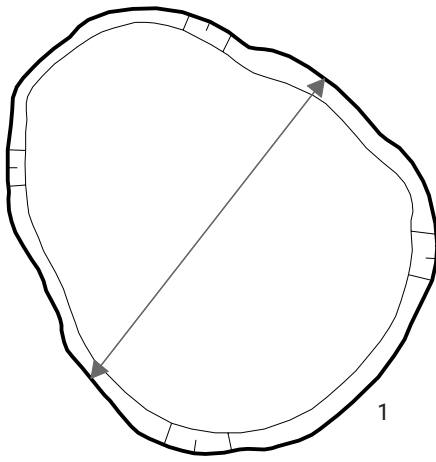
Tab. 162. Objekt 211: 1 – půdorys; 2 – podélný profil; 3 – P300854. Objekt 212: 4 – půdorys; 5 – příčný profil; 6 – P277919, P277923/1-2. Materiál: 3 – železo; 6 – keramika.

O 212

Tab. 163. Objekt 212: 1 - P277918; 2 - P277917; 3 - P277958; 4 - P277953; 5 - P277951; 6 - P277955; 7 - P277954/1-2; 8 - P277956; 9 - P277949; 10 - P277952; 11 - P277950. Materiál: 1-2 - keramika; 3 - sklo; 4-11 - železo.

O 213

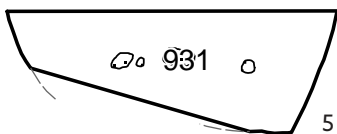
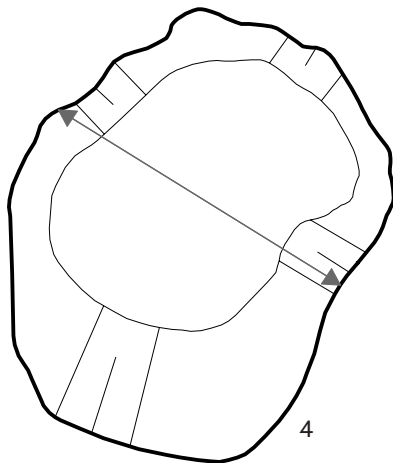

0 1 m

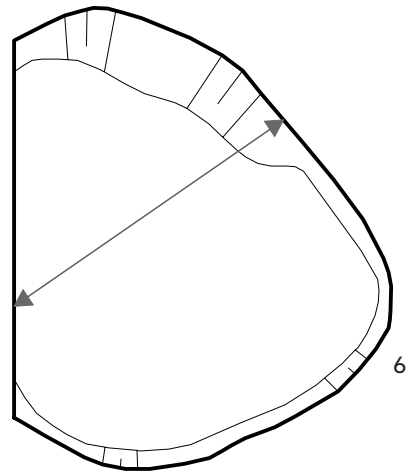
0 5 cm

O 214

0 1 m

O 215

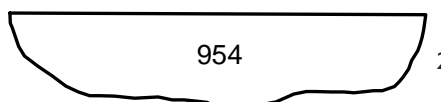
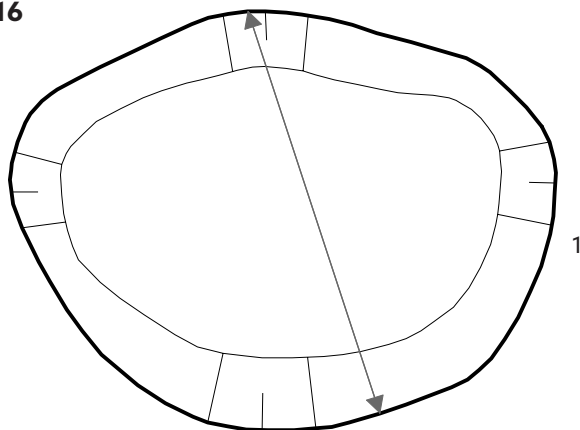

0 1 m

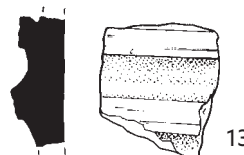
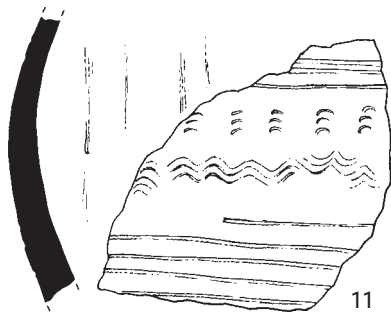
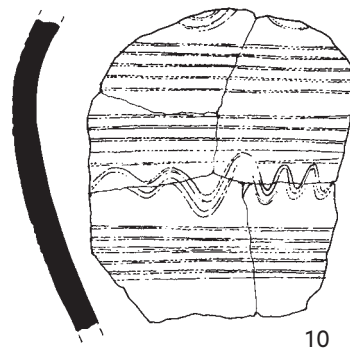
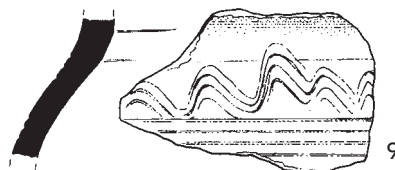
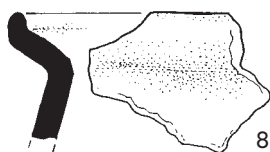
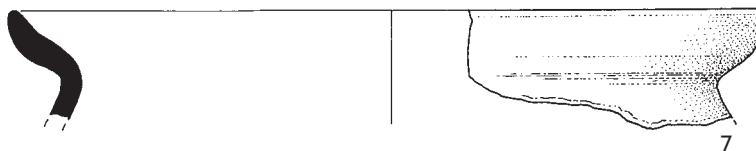
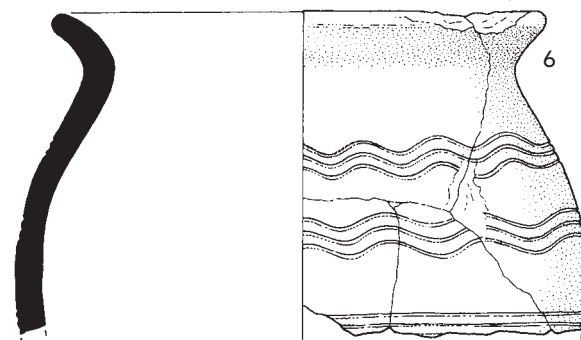
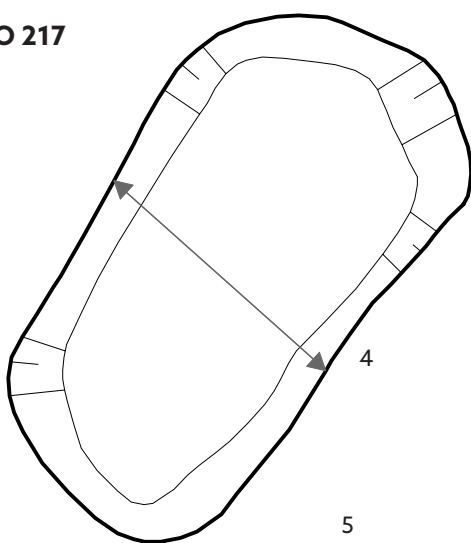
Tab. 164. Objekt 213: 1 – půdorys; 2 – příčný profil; 3 – P277971. Objekt 214: 4 – půdorys; 5 – příčný profil. Objekt 215: 6 – půdorys; 7 – příčný profil. Materiál: 3 – železo.

O 216

O 217

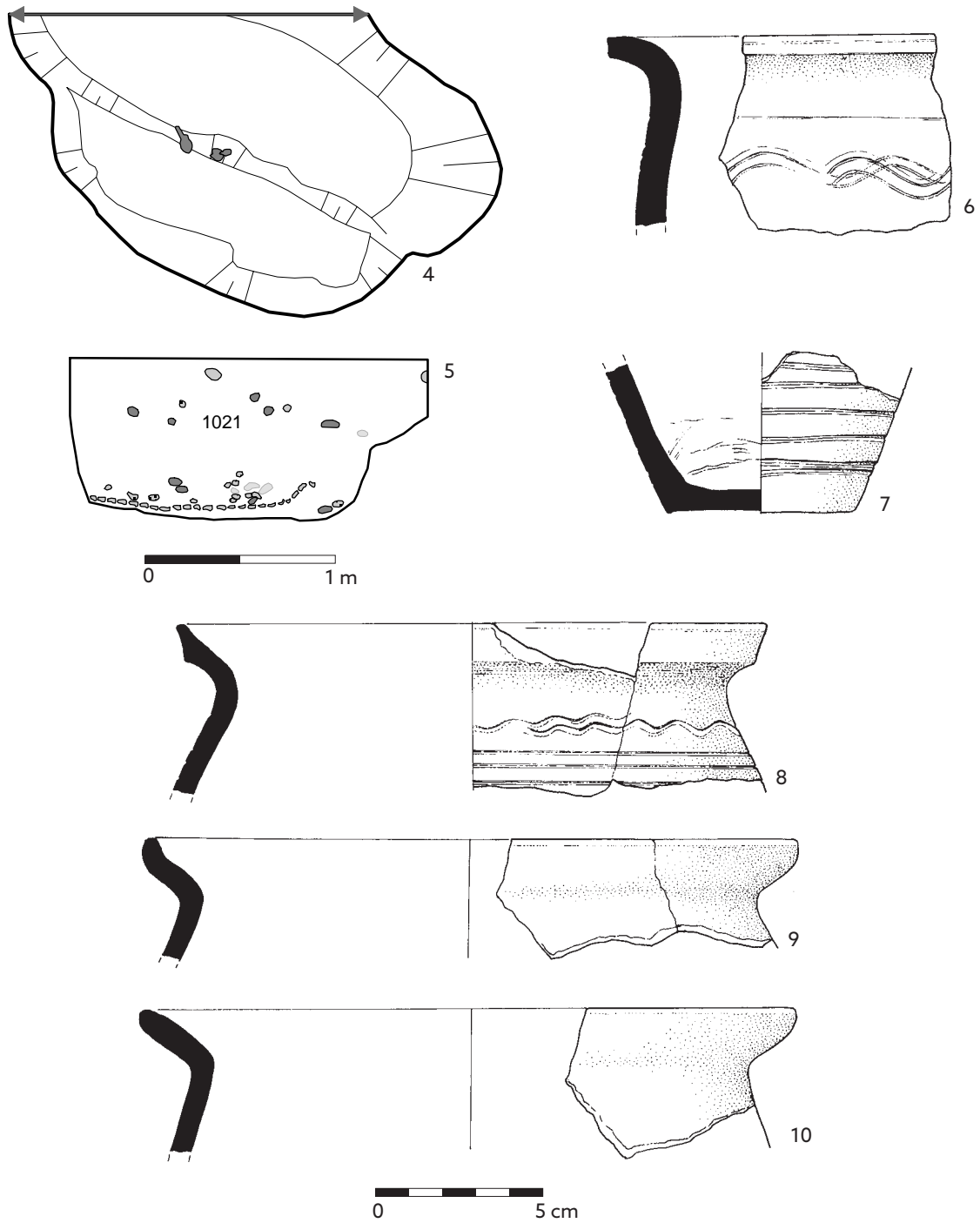

Tab. 165. Objekt 216: 1 – půdorys; 2 – příčný profil; 3 – P278040. Objekt 217: 4 – půdorys; 5 – příčný profil; 6 – P278043, P278042, P278070, P278073; 7 – P278044; 8 – P278050; 9 – P278055; 10 – P278056, P278062, P278075, P278083, P278089; 11 – P278061; 12 – P278087/1; 13 – P278087/2. Materiál: 3 – kámen; 6–13 – keramika.

O 217

O 218

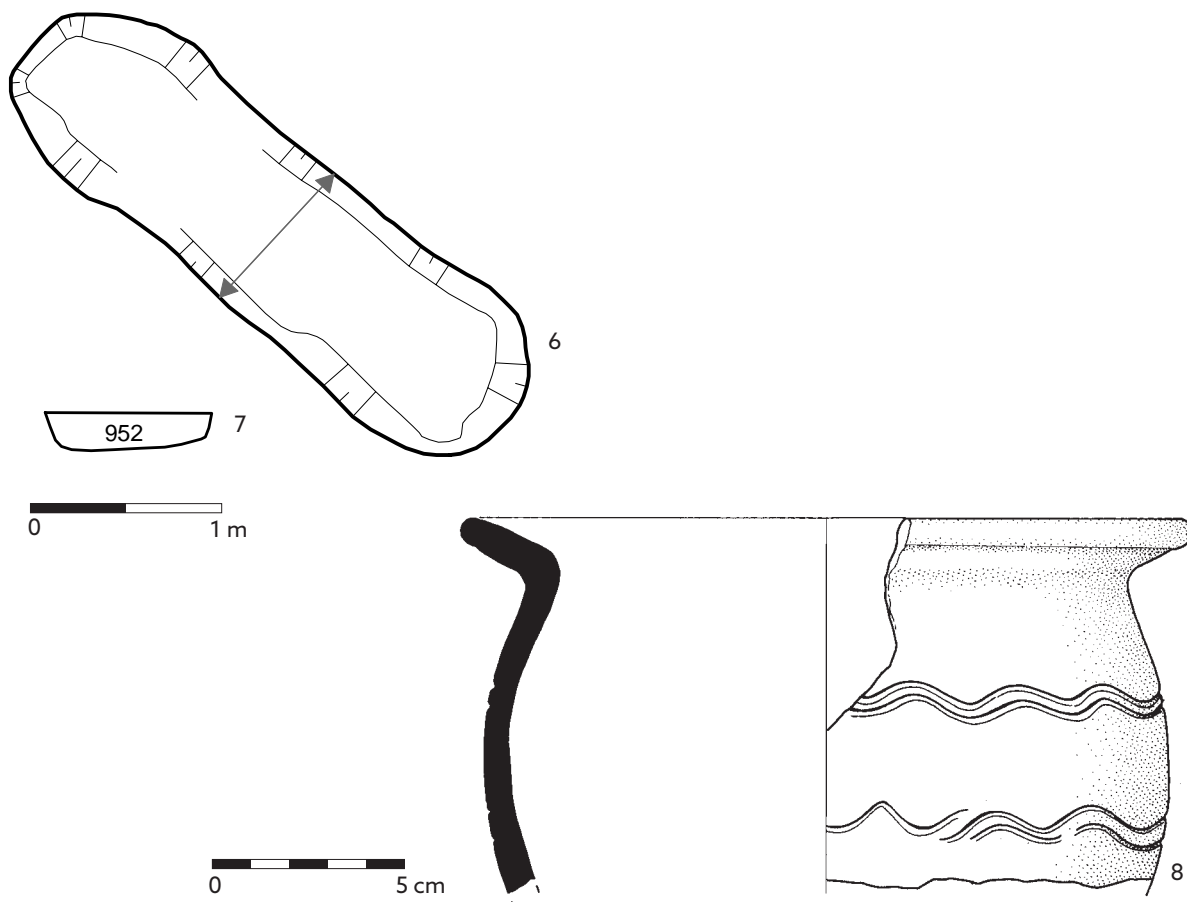

Tab. 166. Objekt 217: 1 - P278168; 2 - P278170; 3 - P278171. Objekt 218: 4 - půdorys; 5 - příčný profil; 6 - P278239; 7 - P278300; 8 - P278240, P278242; 9 - P278243, P278244; 10 - P278245. Materiál: 1-3 - železo; 6-10 - keramika.

O 218

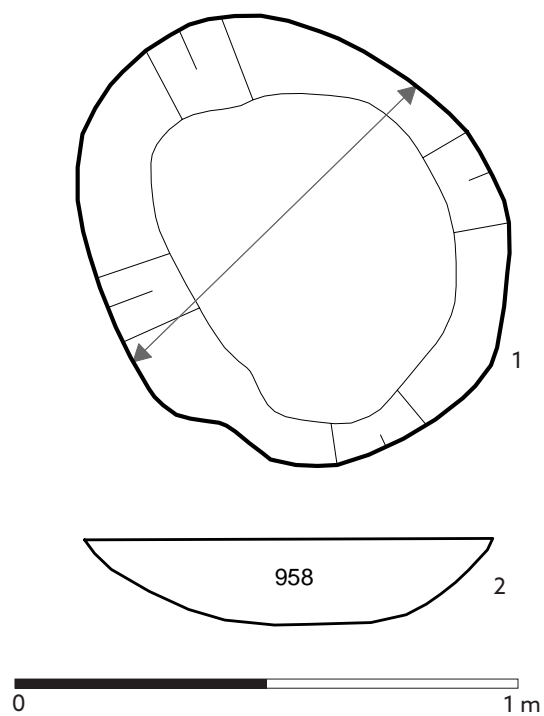

O 219

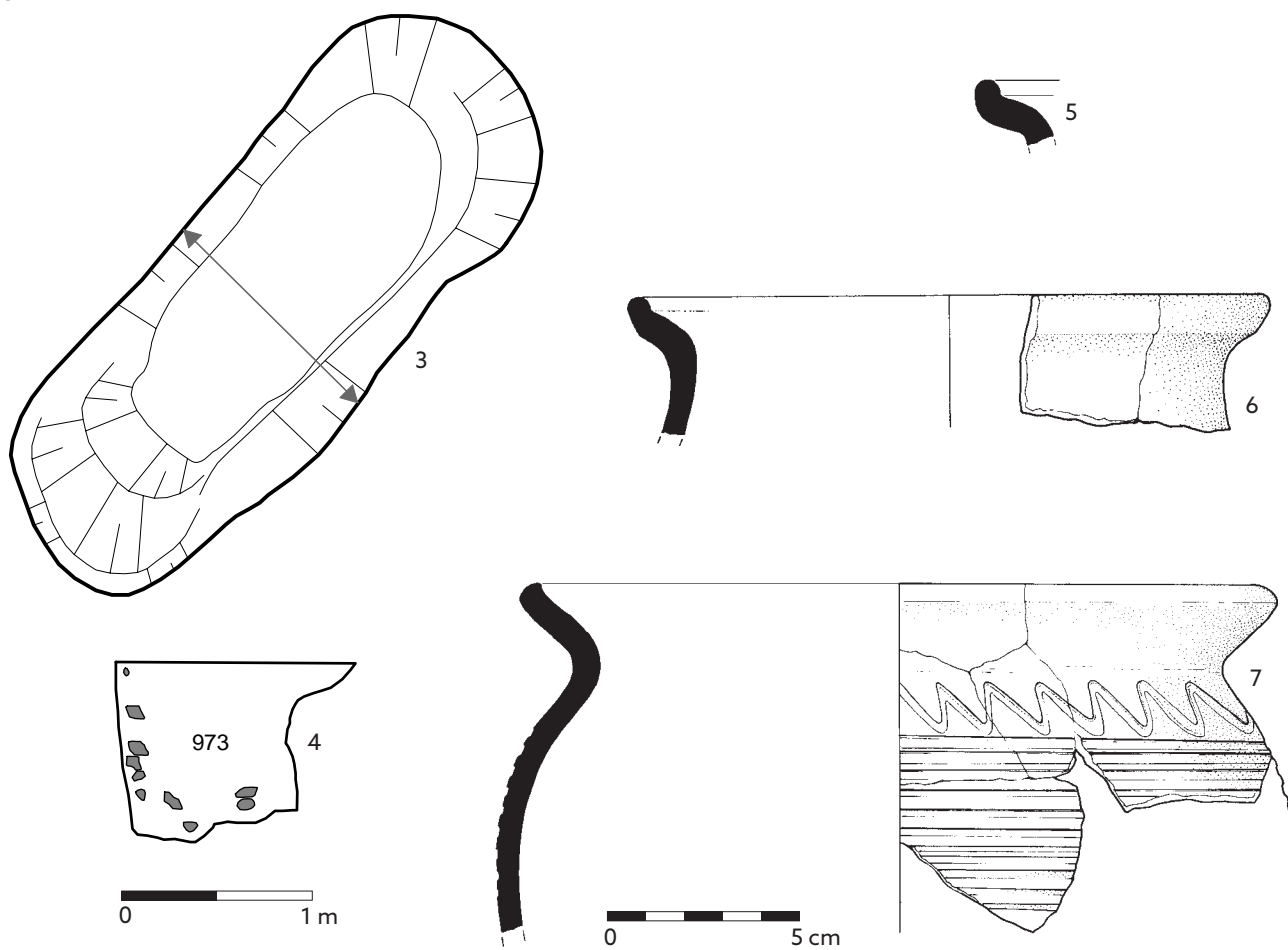

Tab. 167. Objekt 218: 1 – P278313; 2 – P278311; 3 – P278320; 4 – P278322; 5 – P278326. Objekt 219: 6 – půdorys; 7 – příčný profil; 8 – P278327. Materiál: 1 – kámen; 2 – sklo; 3-4 – železo; 5 – bronz; 8 – keramika.

O 220

O 221

Tab. 168. Objekt 220: 1 - půdorys; 2 - příčný profil. Objekt 221: 3 - půdorys; 4 - příčný profil; 5 - P278366; 6 - P278365, P278369; 7 - P278351, P278356, P278383/2. Materiál: 5-7 - keramika.

O 221

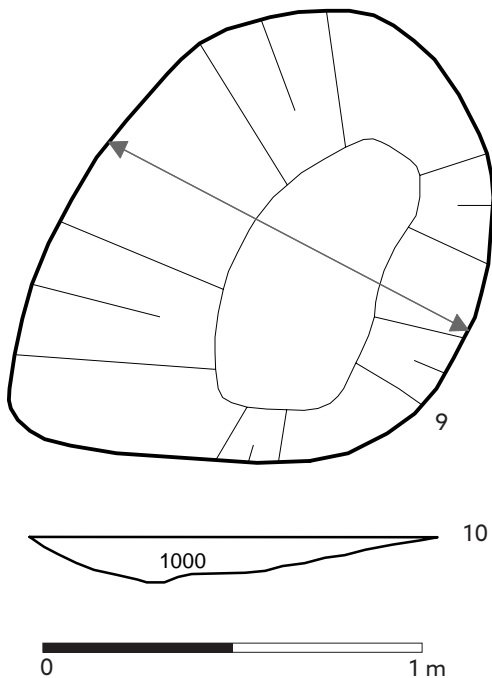

Tab. 169. Objekt 221: 1 – P278412, P278441, P278383/1; 2 – P278360, P278401; 3 – P278355, P278413; 4 – P278552; 5 – P278558; 6 – P278545; 7 – P278546; 8 – P278544; 9 – P278568; 10 – P278543. Materiál: 1-3 – keramika; 4-5, 9 – železo; 6-8 – kámen; 10 – paroh.

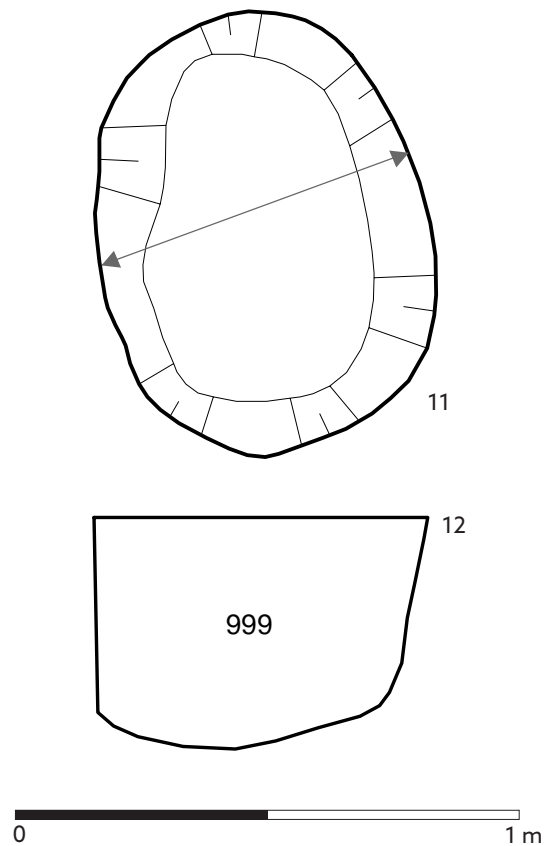
O 221

O 222

O 223

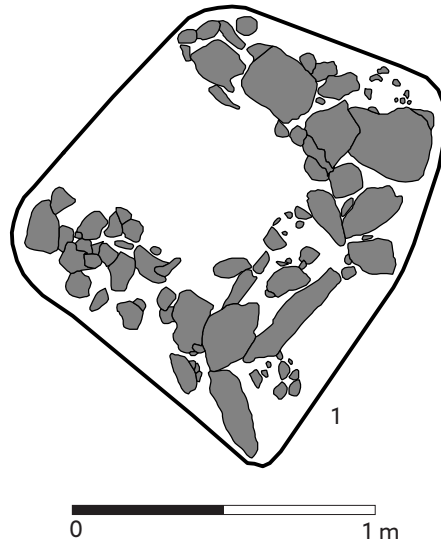
Tab. 170. Objekt 221: 1 - P278557; 2 - P278560; 3 - P278572; 4 - P278548; 5 - P278569; 6 - P278567; 7 - P278549; 8 - P278551. Objekt 222: 9 - půdorys; 10 - příčný profil. Objekt 223: 11 - půdorys; 12 - příčný profil. Materiál: 1-8 - železo.

0 224

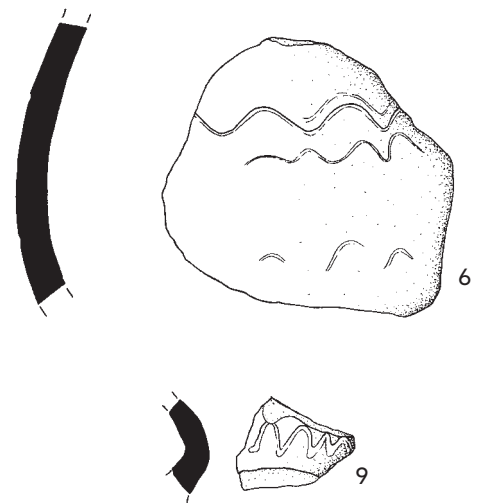
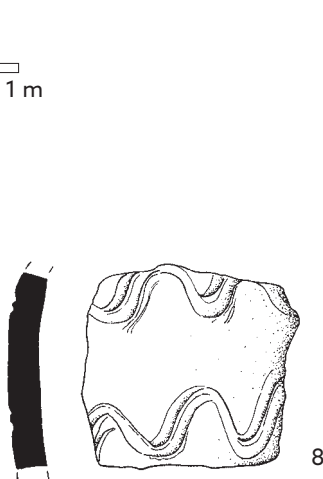
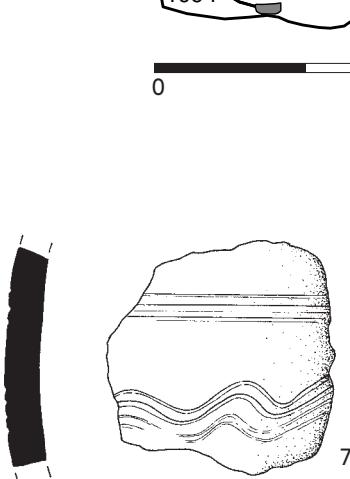
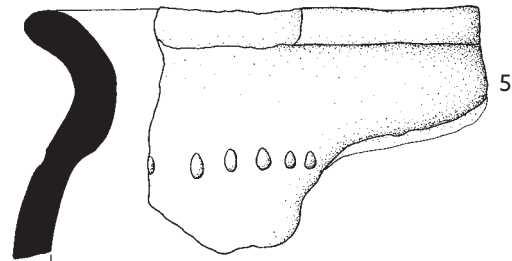
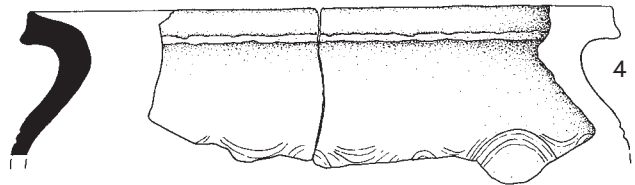
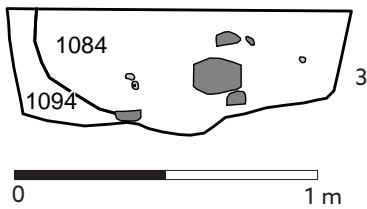

Tab. 171. Objekt 224: 1 – půdorys; 2 – P298220; 3 – P298131; 4 – P298121; 5 – P298123; 6 – P298116; 7 – P298114; 8 – P298128; 9 – P298330; 10 – P298338; 11 – P298337; 12 – P298340; 13 – P298341; 14 – P298342. Materiál: 2-9 – keramika; 10-12 – železo; 13-14 – olovo.

O 225

O 226

Tab. 172. Objekt 225: 1 – půdorys. Objekt 226: 2 – půdorys; 3 – příčný profil; 4 – P298378; 5 – P298379; 6 – P298382; 7 – P298385; 8 – P298387; 9 – P298392. Materiál: 4–9 – keramika.

O 226

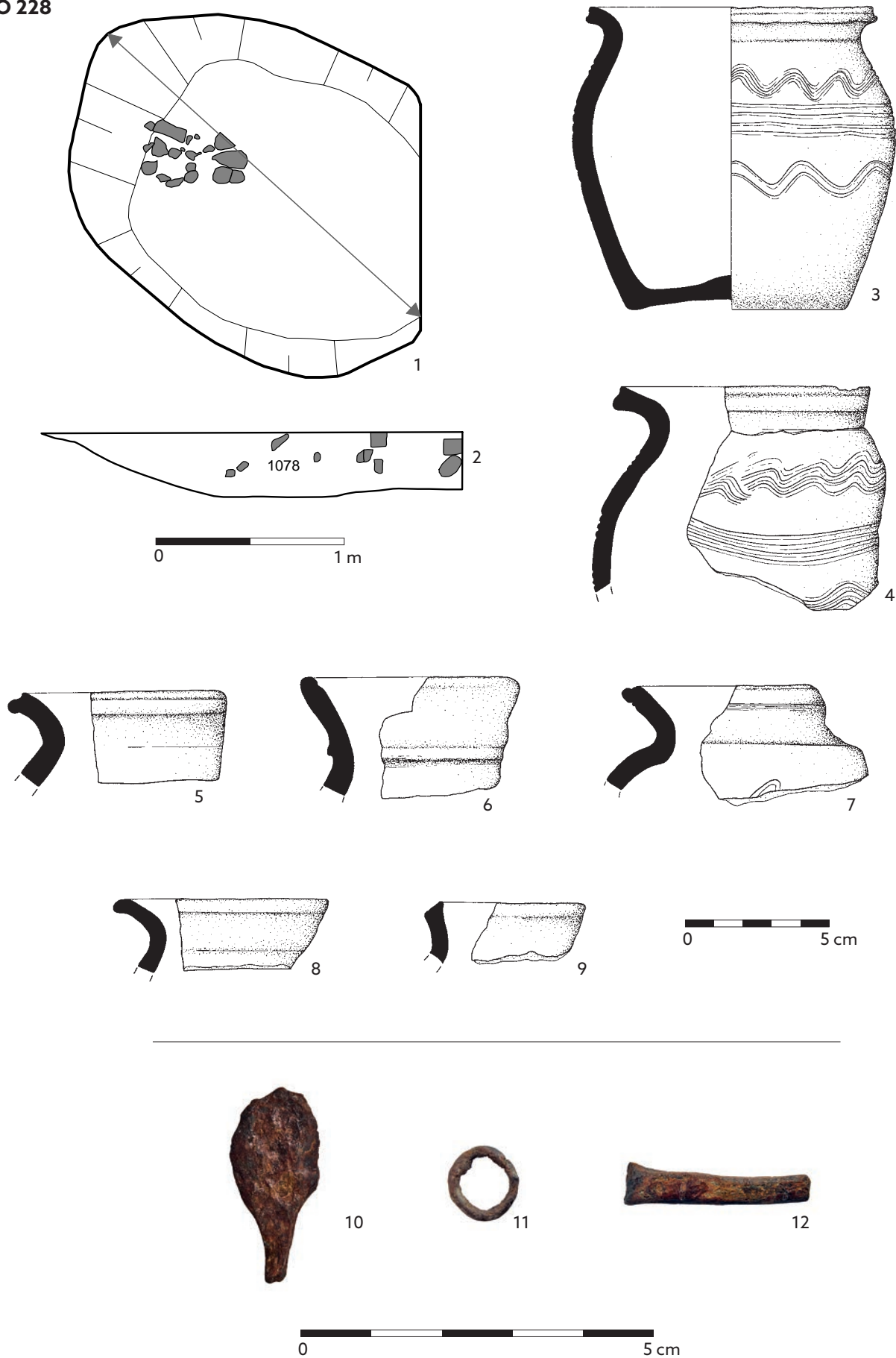
Tab. 173. Objekt 226: 1 - P298449; 2 - P298446; 3 - P298511; 4 - P298513; 5 - P298514; 6 - P298510; 7 - P298515; 8a-8b - P298520; 9 - P298516; 10 - P298519; 11 - P298517; 12 - P298518. Materiál: 1-3, 6 - keramika; 4-5, 7-12 - železo.

O 227

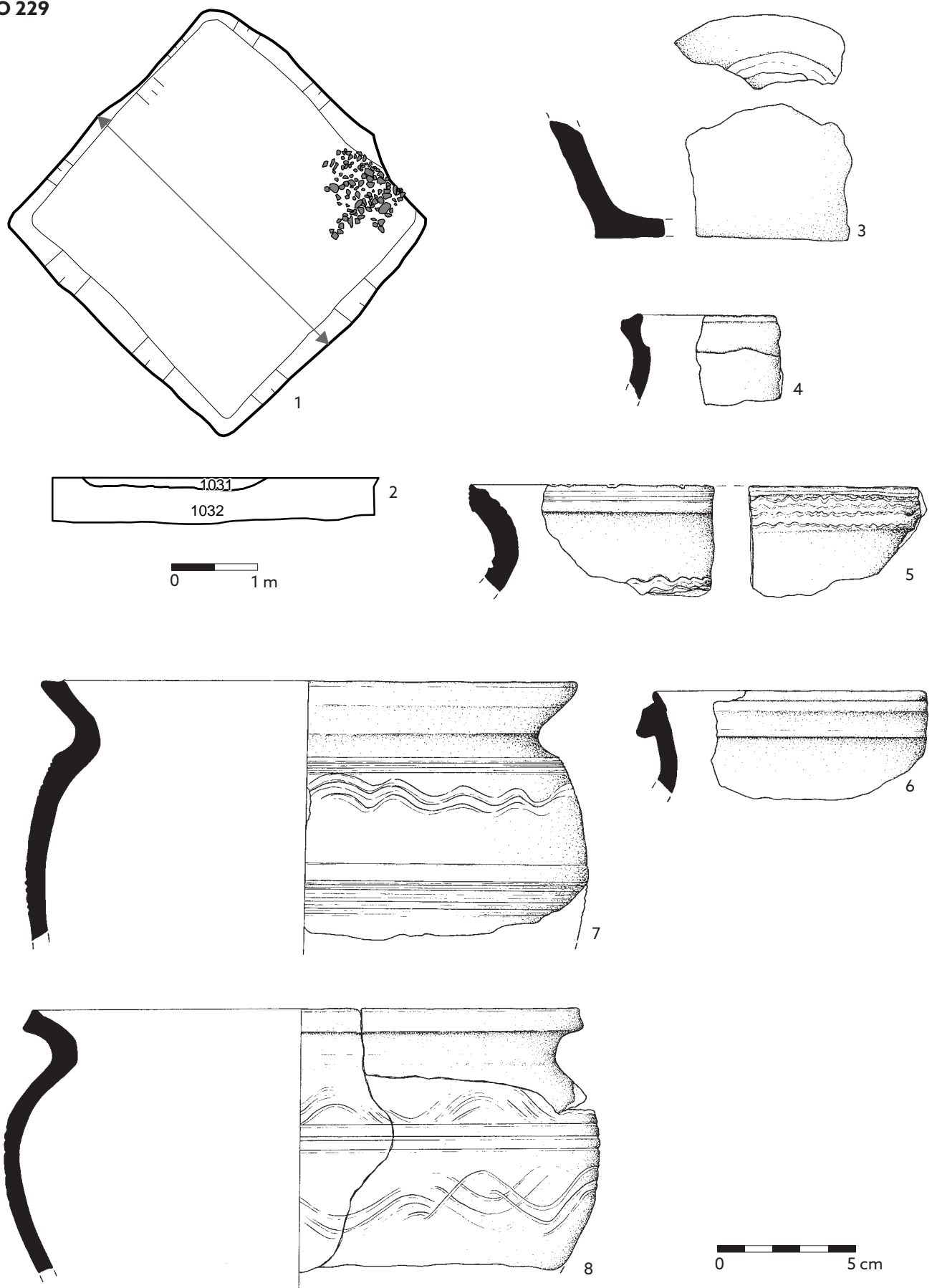
Tab. 174. Objekt 227: 1 - půdorys; 2 - příčný profil; 3 - P298574; 4 - P298686; 5 - P298696; 6 - P301160; 7 - P298698; 8 - P298697; 9 - P298707; 10 - P298695; 11 - P298708; 12 - P298709; 13 - P298706; 14 - P298711; 15-16 - P298712/1-2; 17 - P298710; 18 - P298713; 19 - P298704; 20 - P298705. Materiál: 3-4, 10 - keramika; 5, 7 - kámen; 6 - sklo; 8 - kost; 9, 11-20 - železo.

O 228

Tab. 175. Objekt 228: 1 – půdorys; 2 – podélný profil; 3 – P258717; 4 – P298718; 5 – P298719; 6 – P298727; 7 – P298723; 8 – P298720; 9 – P298726; 10 – P298858; 11 – P298857; 12 – P298859. Materiál: 3-9 – keramika; 10-12 – železo.

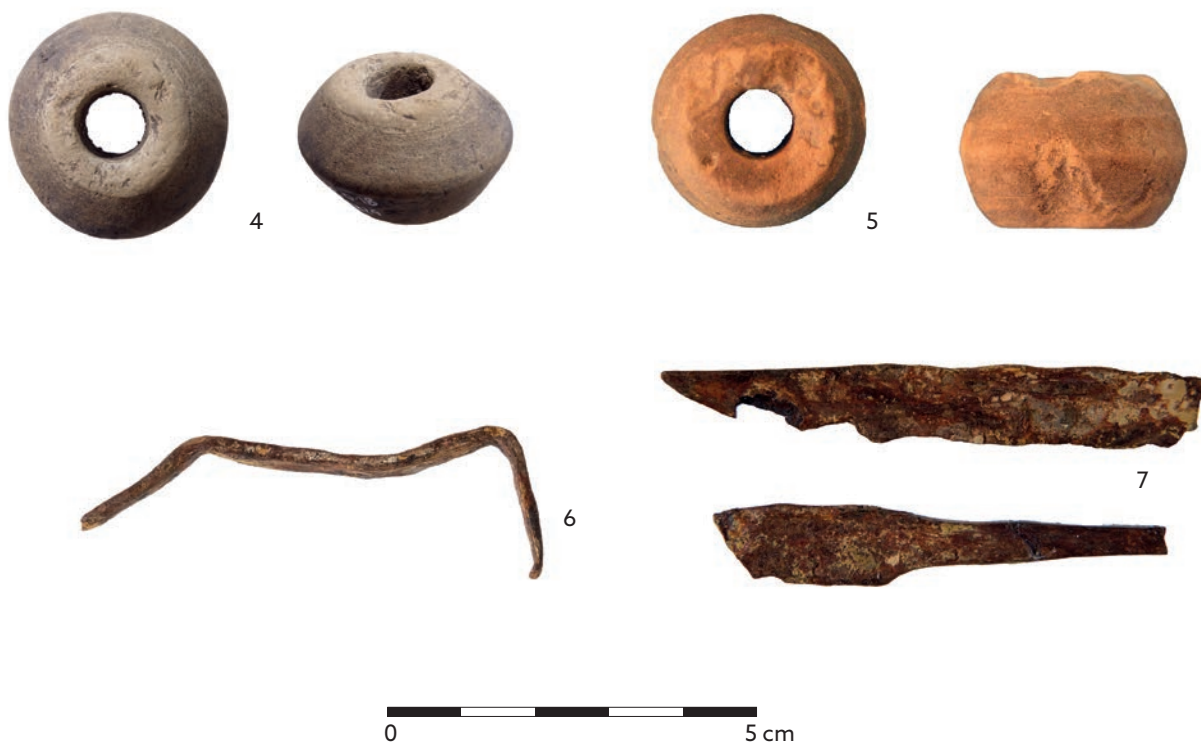
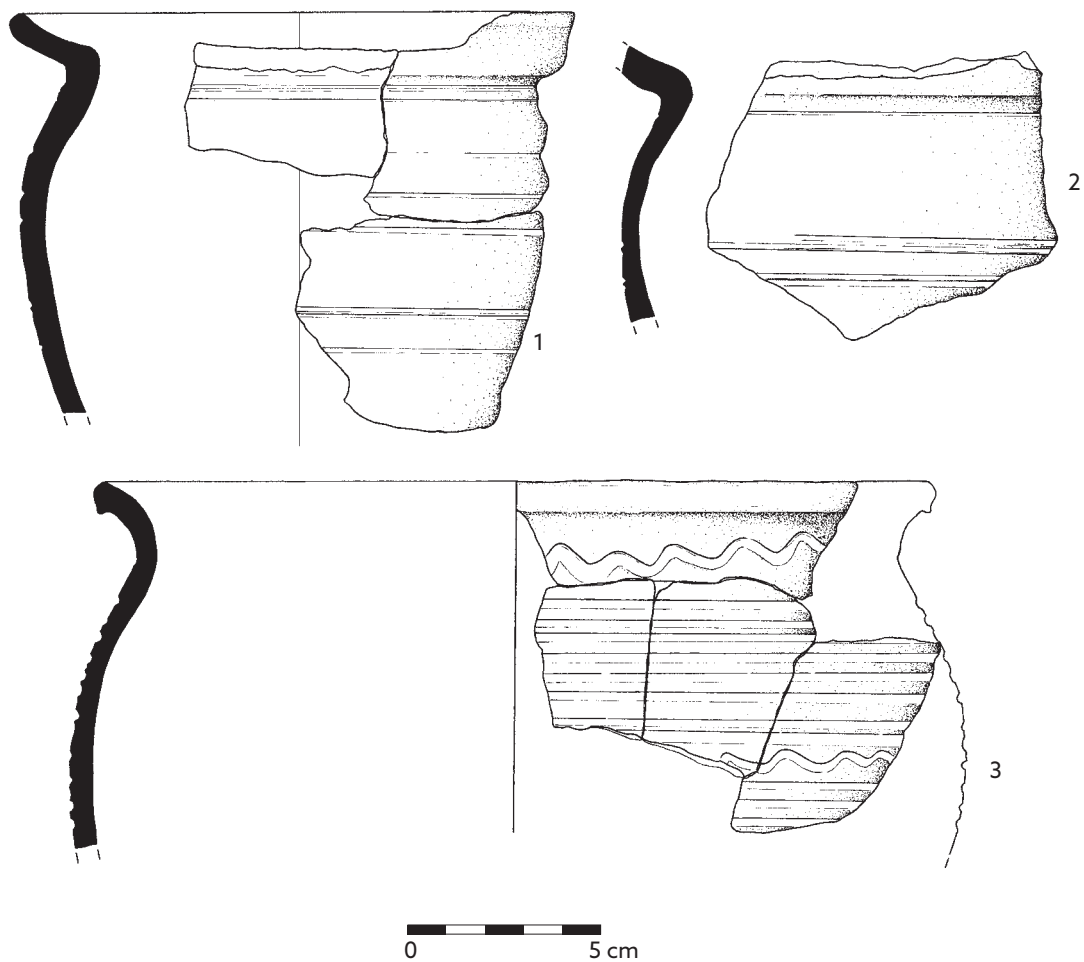
O 229

Tab. 176. Objekt 229: 1 – půdorys; 2 – příčný profil; 3 – P279010; 4 – P278604; 5 – P278585; 6 – P278588; 7 – P278578; 8 – P278579.
Materiál: 3-8 – keramika.

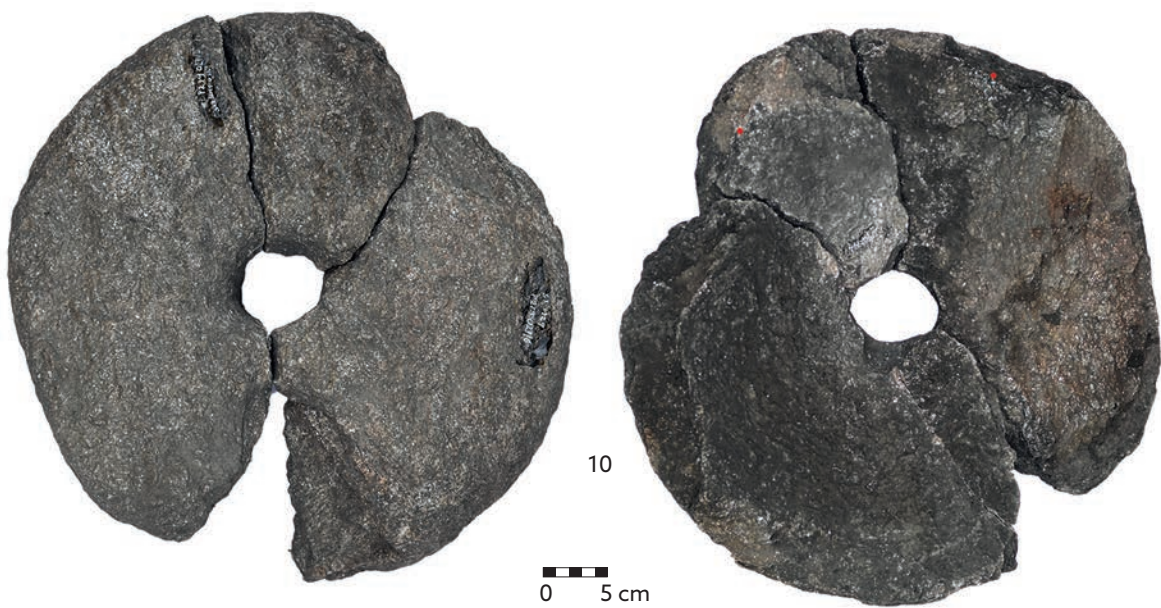

O 229

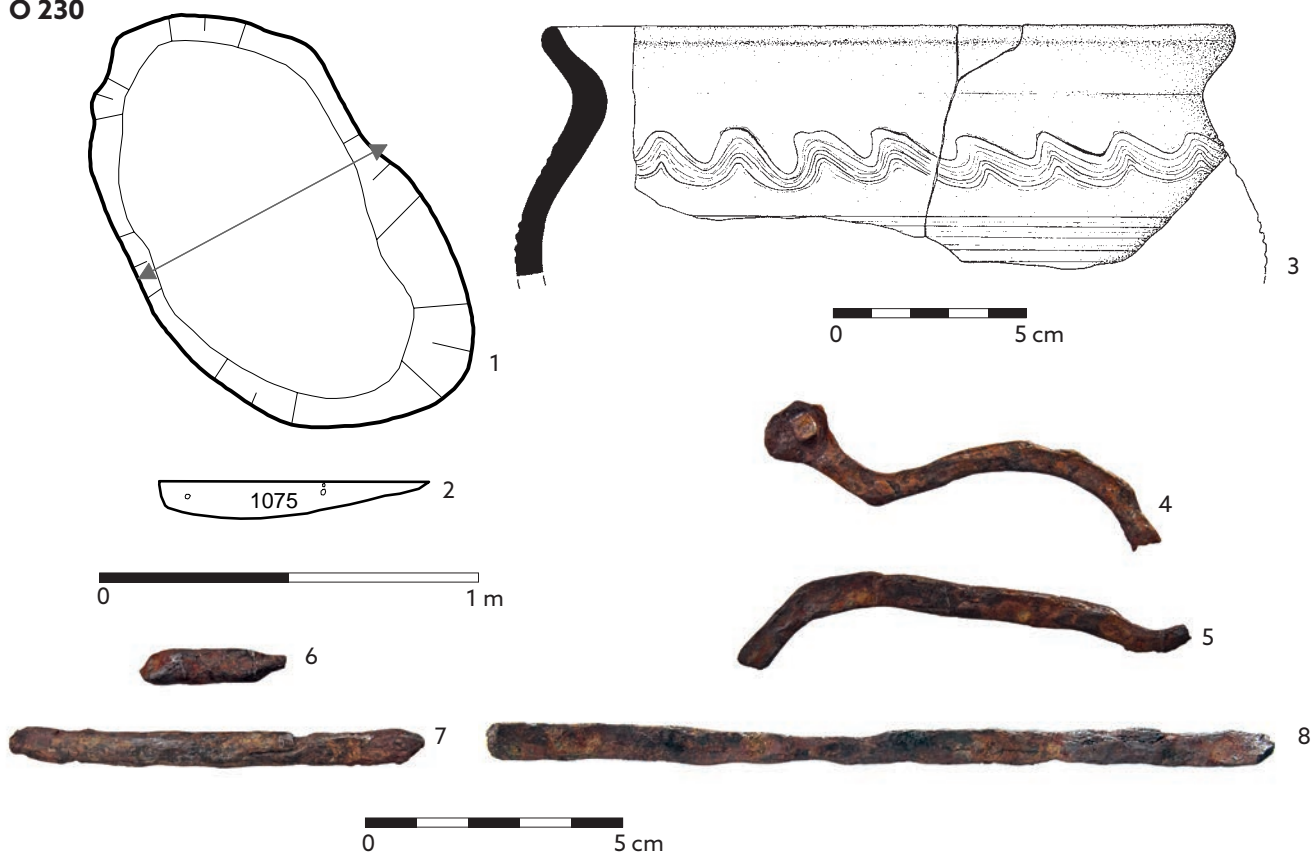
Tab. 177. Objekt 229: 1-2 - P278580; 3 - P278626, P278646, P278704, P278589; 4 - P279018; 5 - P279019; 6 - P279025; 7 - P279026. Materiál: 1-3 - keramika; 4-5 - kámen; 6-7 - železo.

O 229

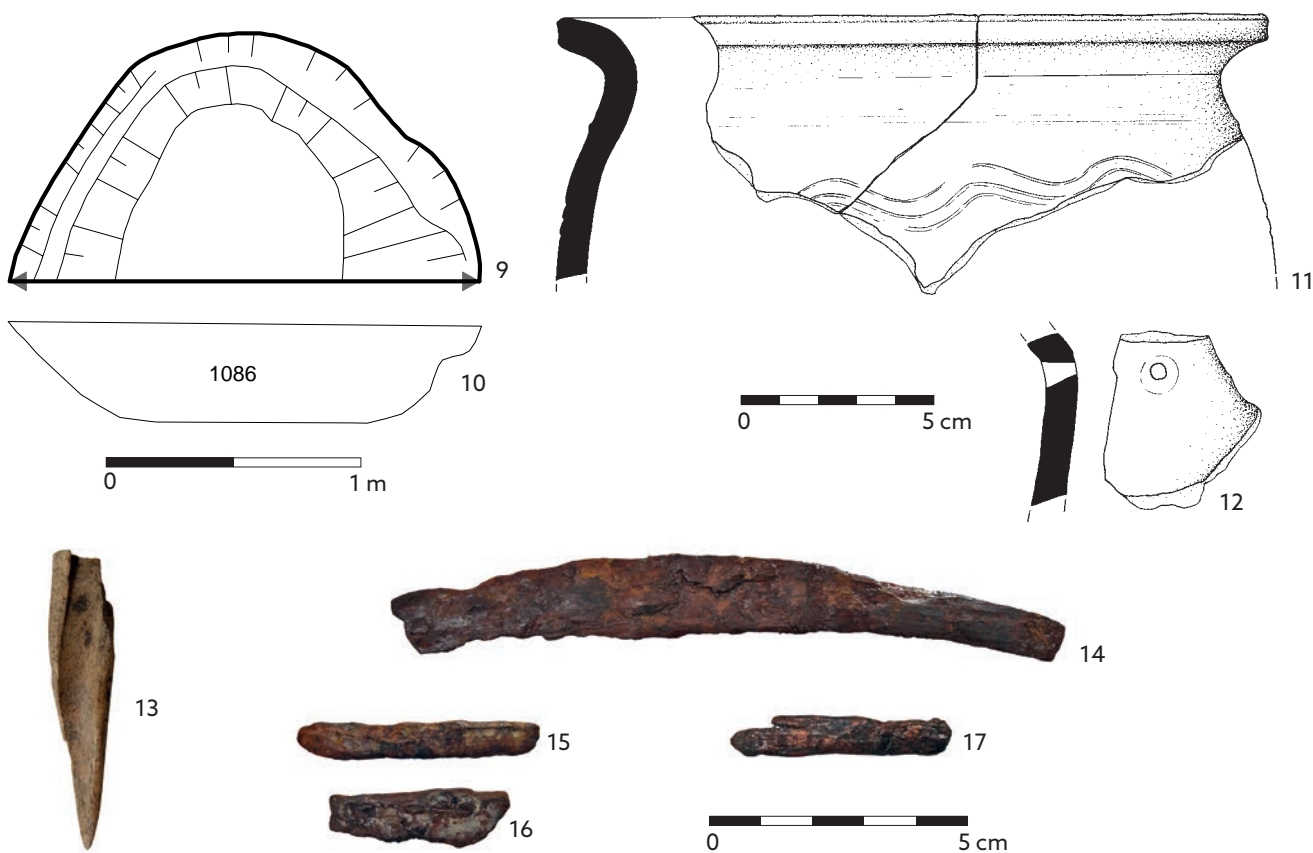

Tab. 178. Objekt 229: 1-4 - P279017/1-4; 5 - P279016/1; 6 - P279016/2; 7 - P279020; 8 - P279021; 9 - P279022; 10 - P279027/4-6.
Materiál: 1-4 - paroh; 5-6 - kost; 7-9 - kámen; 10 - svor.

O 230

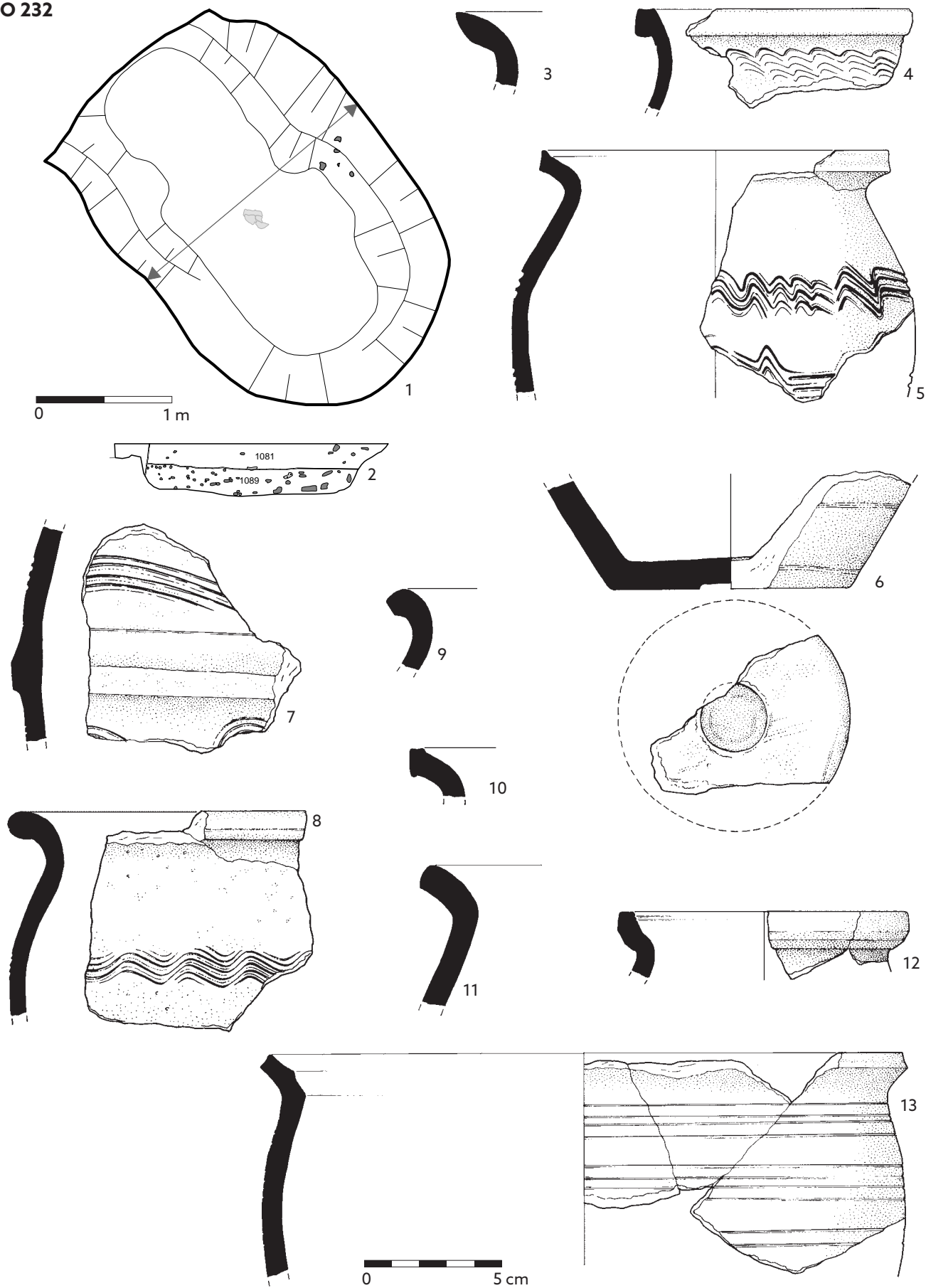

O 231

Tab. 179. Objekt 230: 1 – půdorys; 2 – příčný profil; 3 – P298860; 4 – P298872/2; 5 – P298872/1; 6–7 – P298873/1–2; 8 – P298874. Objekt 231: 9 – půdorys; 10 – příčný profil; 11 – P298941(?); 12 – P298969; 13 – P299010; 14 – P299013; 15 – P299014/1; 16 – P299014/2; 17 – P299015. Materiál: 3, 11–12 – keramika; 4–8, 14–17 – železo; 13 – kost.

O 232

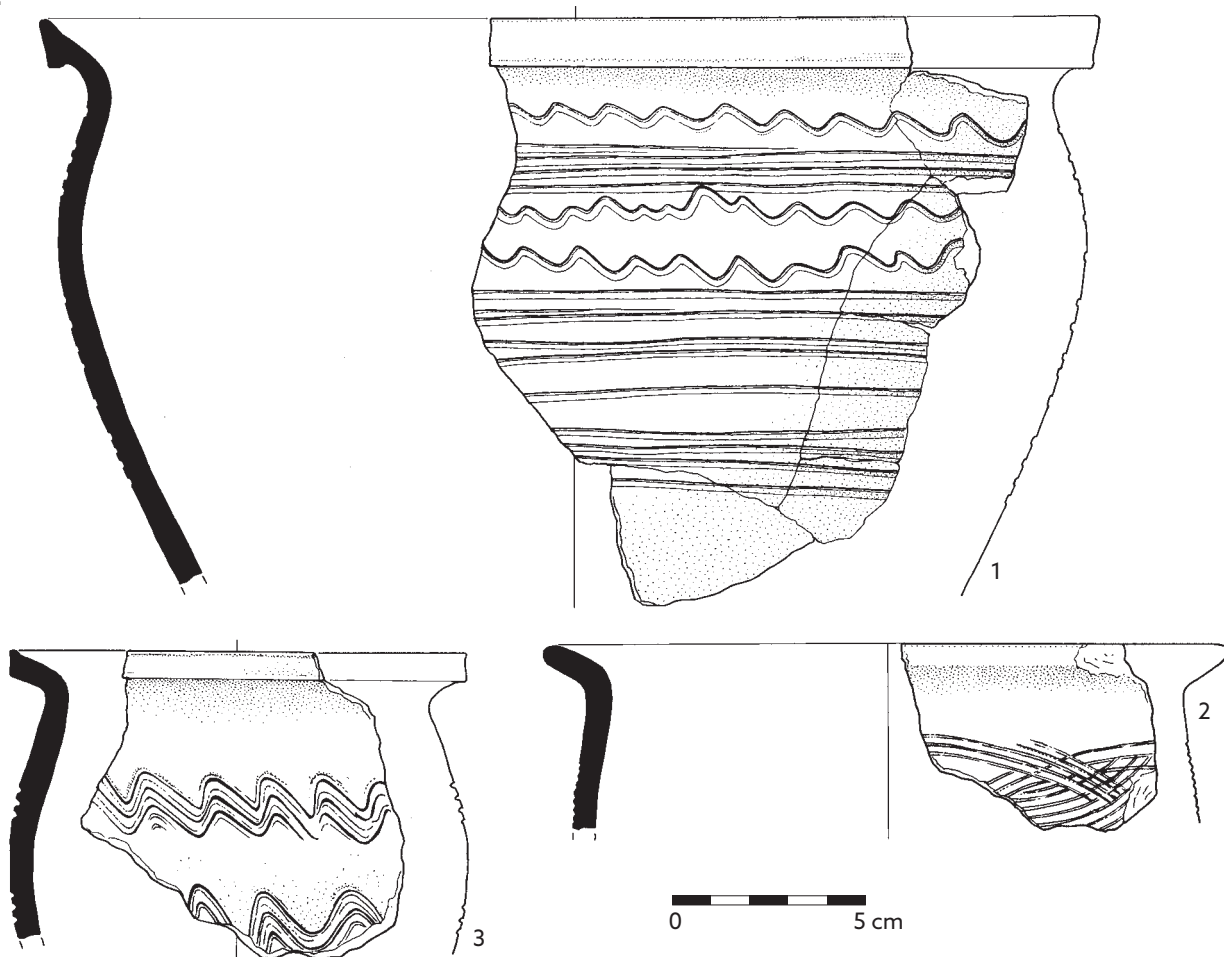

Tab. 180. Objekt 232: 1 - půdorys; 2 - příčný profil; 3 - P299028, P299363; 4 - P299016; 5 - P299043; 6 - P299170; 7 - P299309; 8 - P299588; 9 - P299360; 10 - P299308; 11 - P299577; 12 - P299574, P299187; 13 - P299198, P299435, P299060.

Materiál: 3-13 - keramika.

O 232

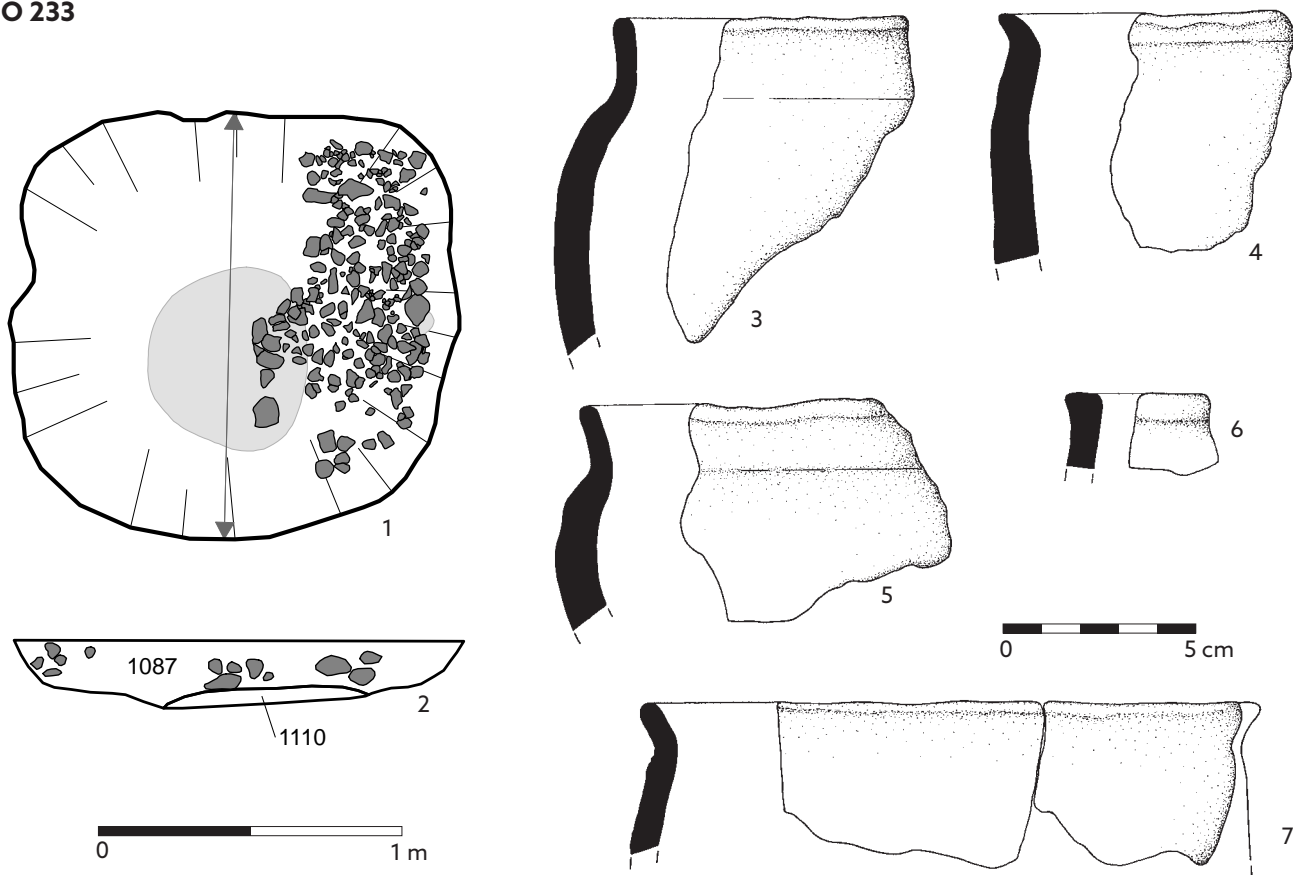
Tab. 181. Objekt 232: 1 – P299381, P299247, P299621, P299634, P299639, P299326; 2 – P299572; 3 – P299569, P299247; 4 – P299759; 5 – P299752/1-3; 6 – P299737; 7 – P299755; 8 – P299764/2; 9 – P299761; 10 – P299762; 11 – P299754; 12 – P299756/1-3; 13 – P299757; 14 – P299753/1-2; 15 – P299758. Materiál: 1-3, 6 – keramika; 4-5, 7-15 – železo.

O 232

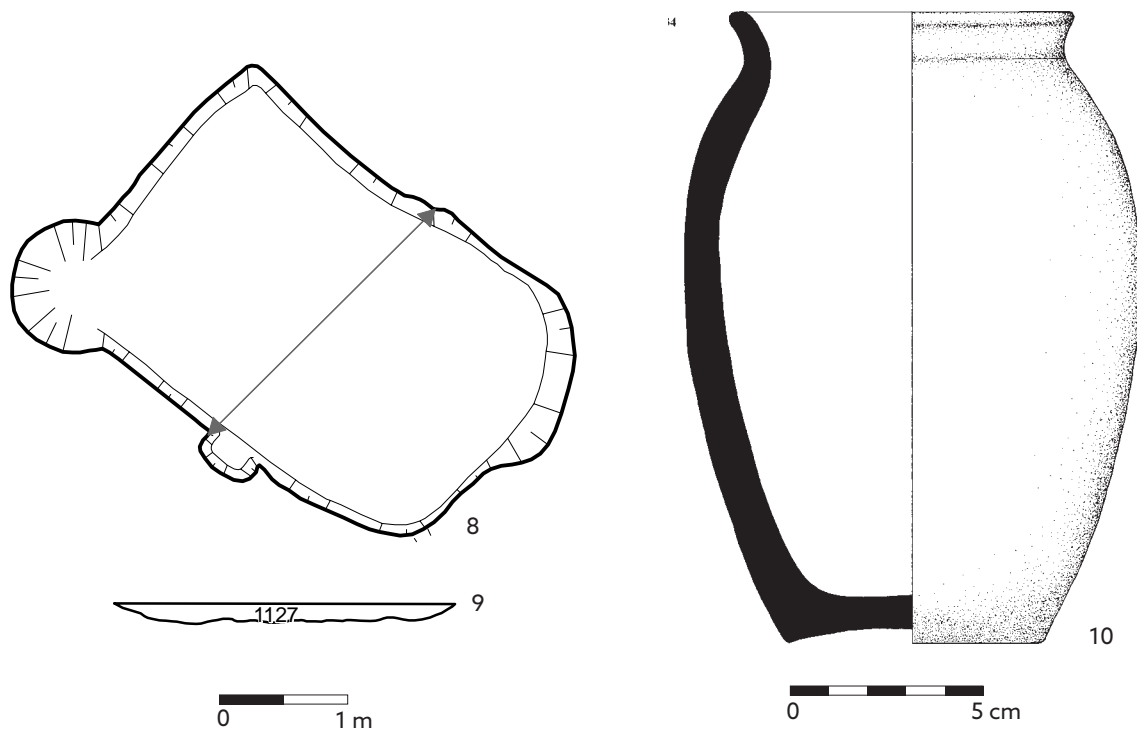

Tab. 182. Objekt 232: 1 - P299742; 2 - P299743; 3 - P299744; 4 - 301161; 5 - 301162/1-3. Materiál: 1-3 - keramika; 4-5 - sklo.

O 233

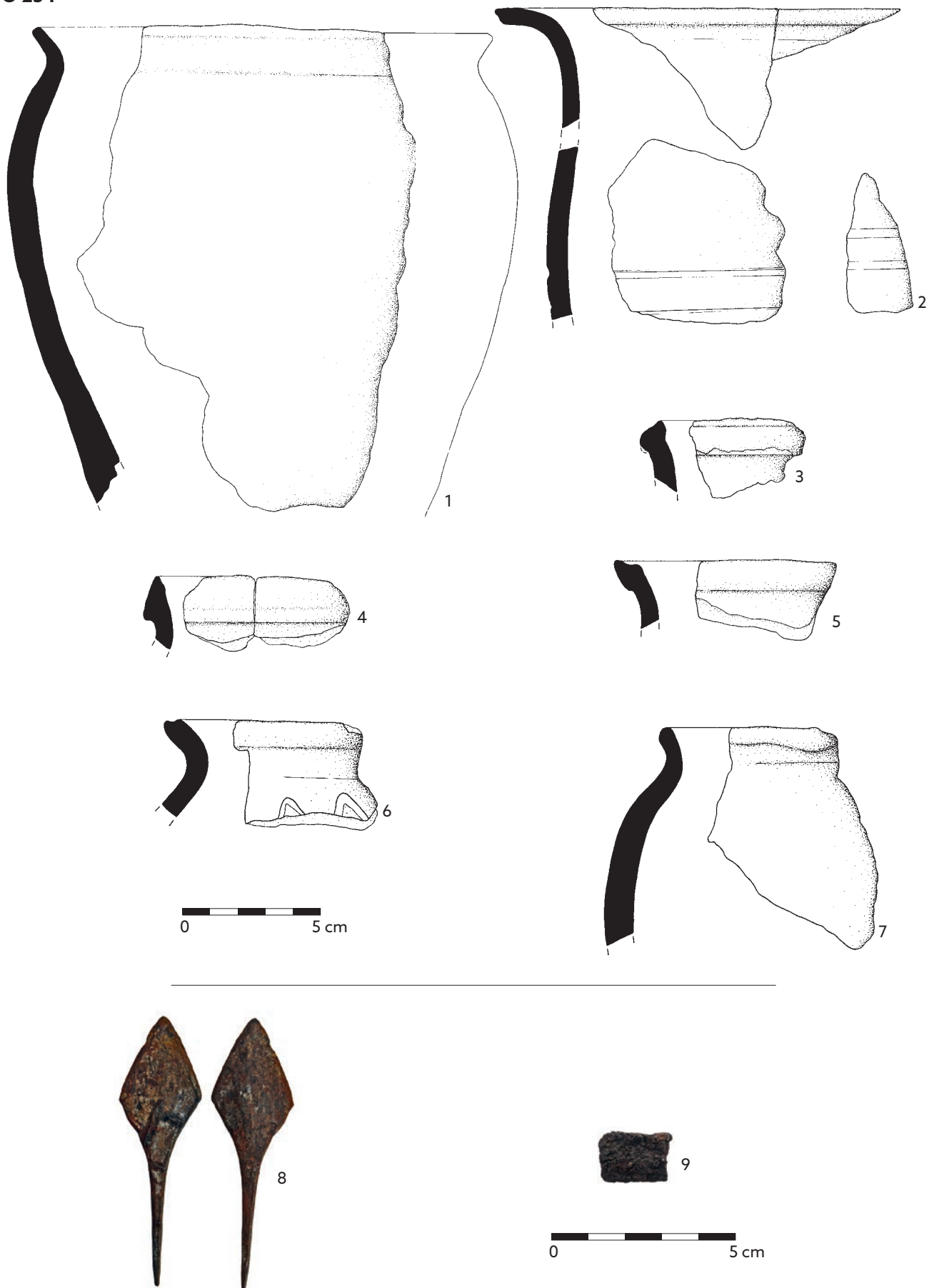

O 234

Tab. 183. Objekt 233: 1 – půdorys; 2 – podélný profil; 3 – P299769; 4 – P299772; 5 – P299771; 6 – P299770; 7 – P299773. Objekt 234: 8 – půdorys; 9 – příčný profil; 10 – P299806. Materiál: 3-7, 10 – keramika.

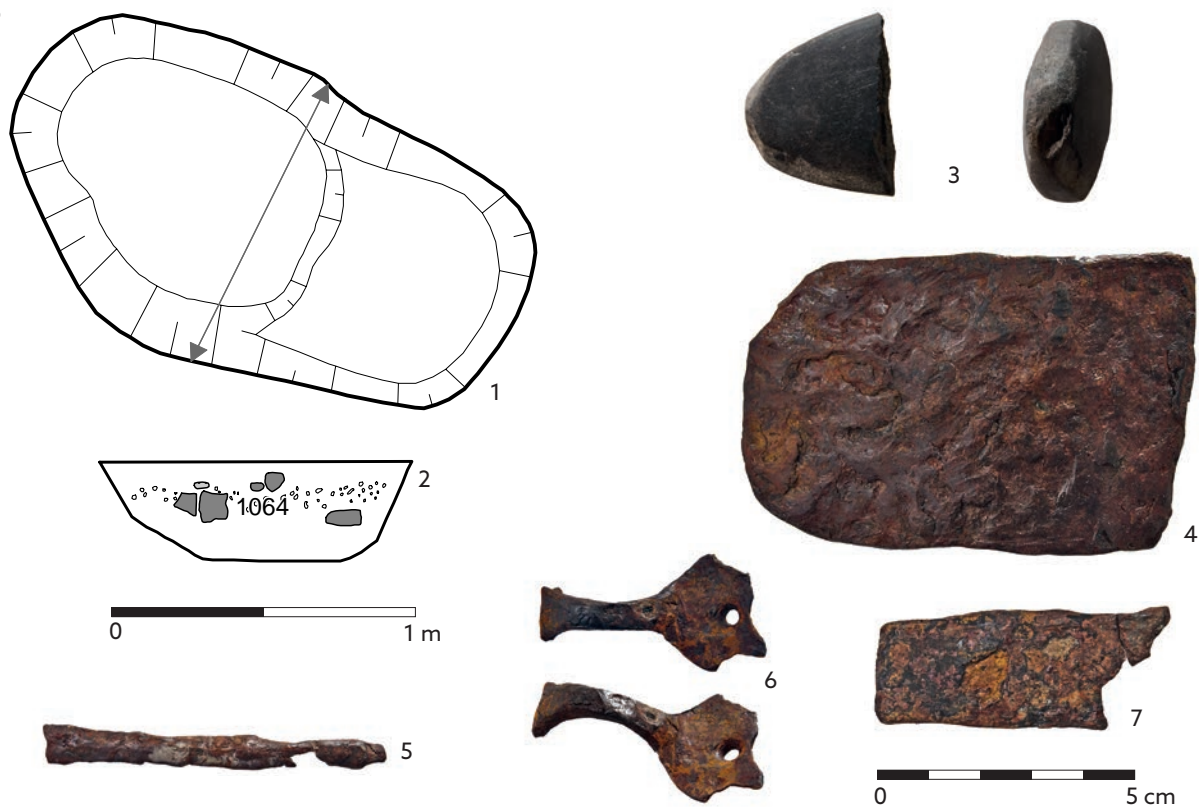
O 234

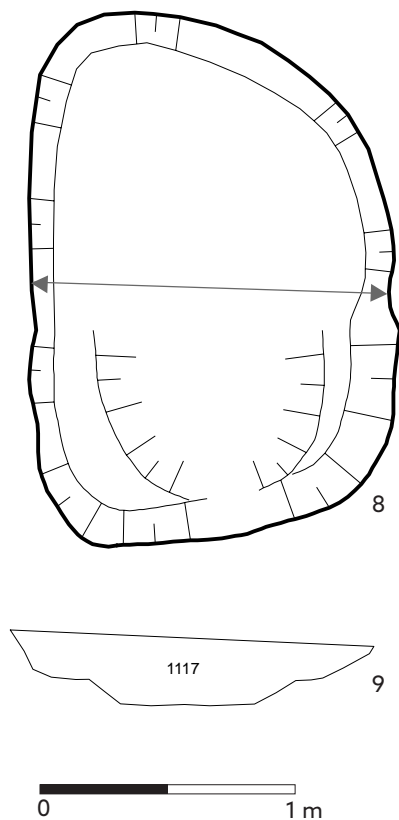
Tab. 184. Objekt 234: 1 - P299807; 2 - P299844, P299818, P299852; 3 - P299843; 4 - P299846; 5 - P299845; 6 - P299847; 7 - P299848; 8 - P299894; 9 - P299895. Materiál: 1-7 - keramika; 8-9 - železo.

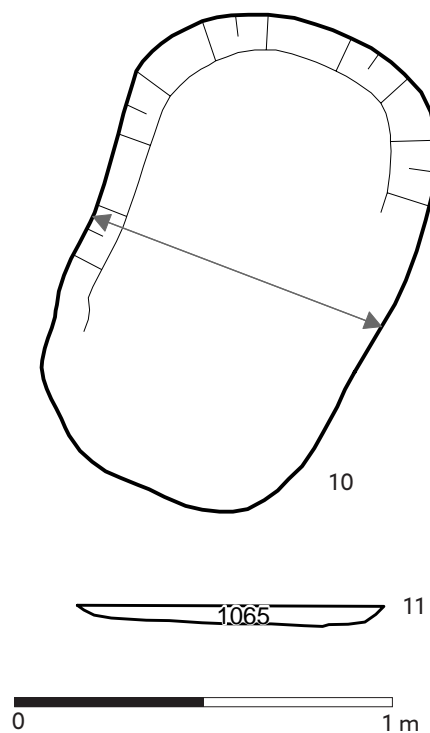
O 235

O 236

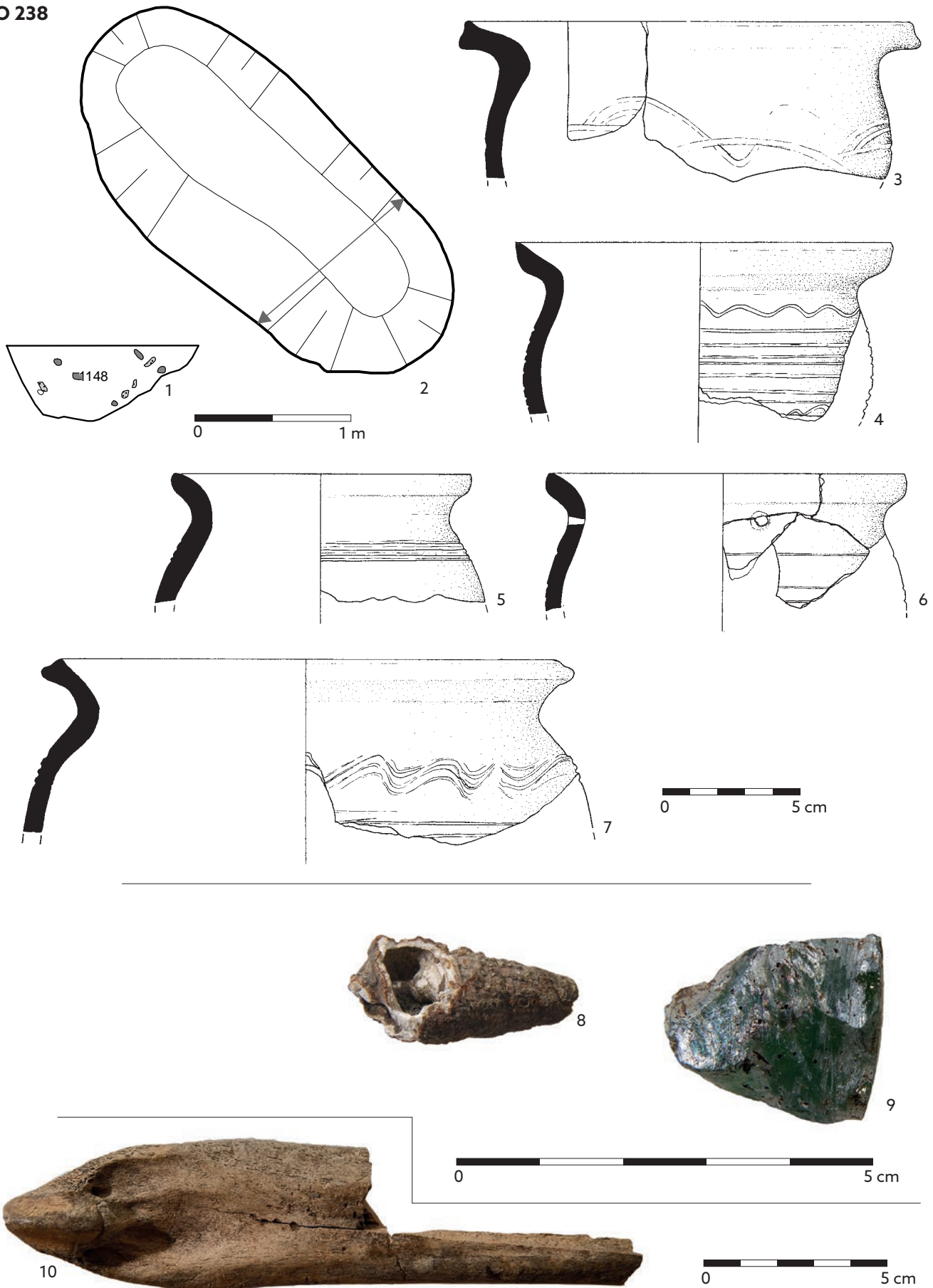

O 237

Tab. 185. Objekt 235: 1 – půdorys; 2 – příčný profil; 3 – P299954; 4 – P299955; 5 – P299957; 6 – P299956; 7 – P299958. Objekt 236: 8 – půdorys; 9 – příčný profil. Objekt 237: 10 – půdorys; 11 – příčný profil. Materiál: 3 – kámen; 4-7 – železo.

O 238

Tab. 186. Objekt 238: 1 – půdorys; 2 – příčný profil; 3 – P299980; 4 – P300100; 5 – P300310, P300248, P300257; 6 – P300259, P300298, P300337; 7 – P300098; 8 – P300419; 9 – P301163; 10 – P300412/1-2. Materiál: 3-7 – keramika; 8 – ulita (fosilie); 9 – sklo; 10 – kost.

O 238

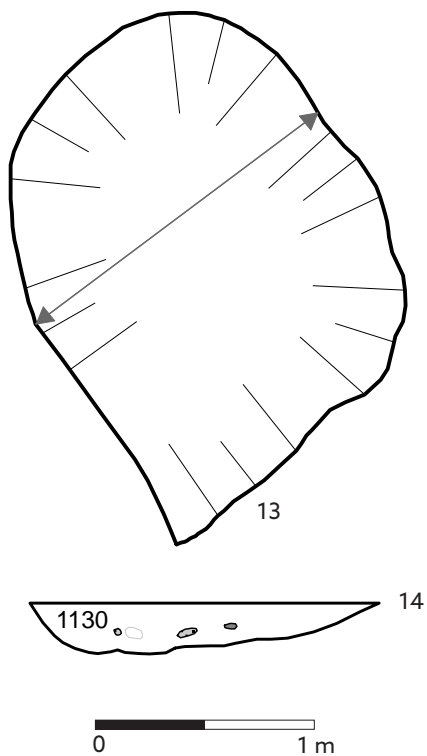

Tab. 187. Objekt 238: 1 – P300413; 2 – P300414; 3 – P300416; 4 – P300428; 5 – P300430; 6 – P300425/1-2; 7 – P300437; 8 – P300432; 9 – P300426; 10 – P300442; 11 – P300444/1-2; 12 – P300446; 13 – P300434; 14 – P300435; 15 – P300440. Materiál: 1-3 – kámen; 4-15 – železo.

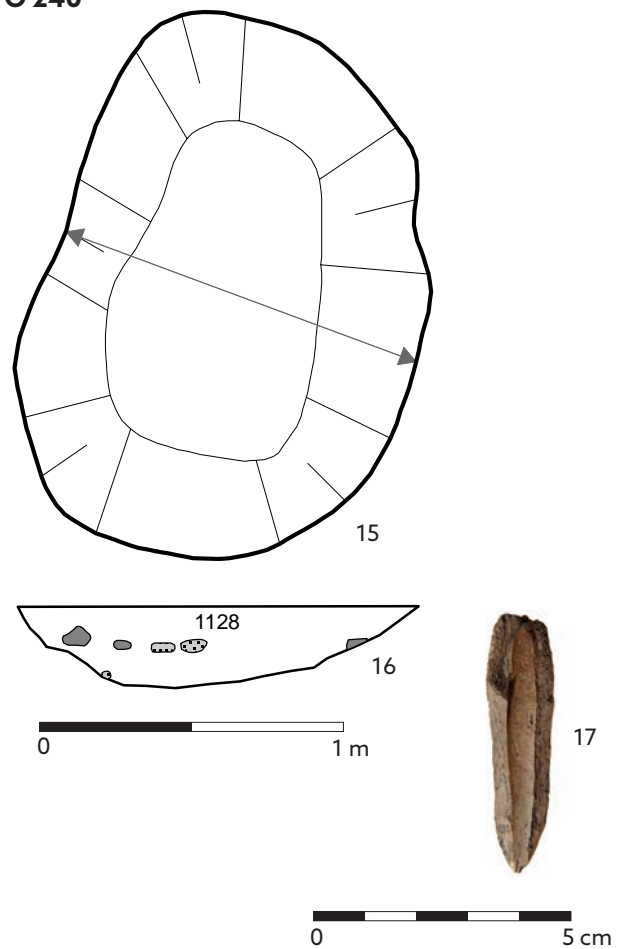
O 238

O 239

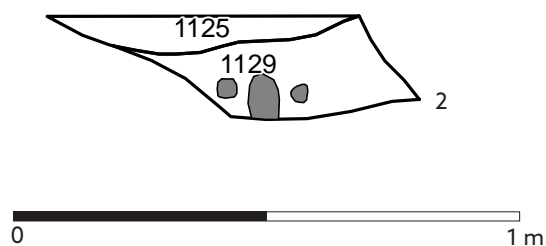
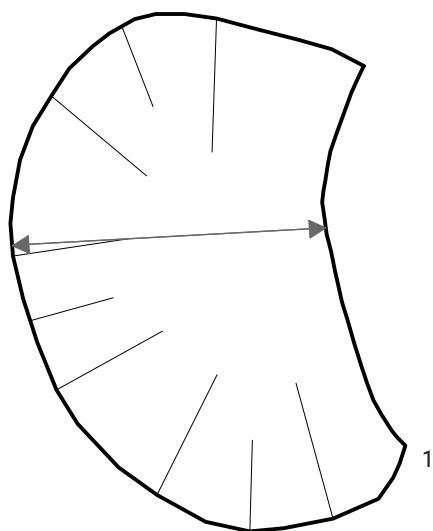
O 240

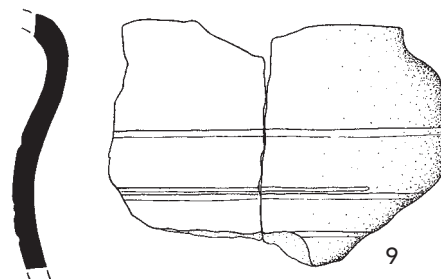
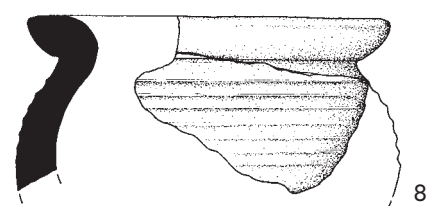
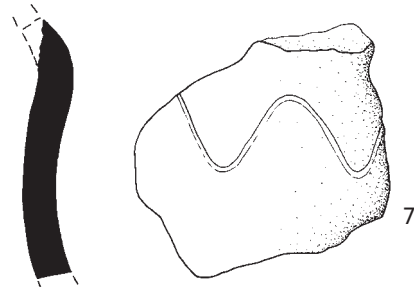
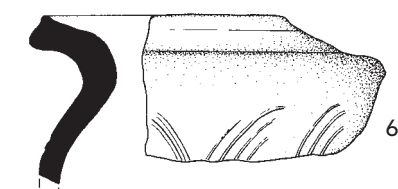
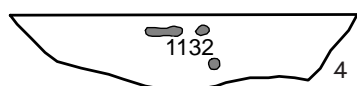
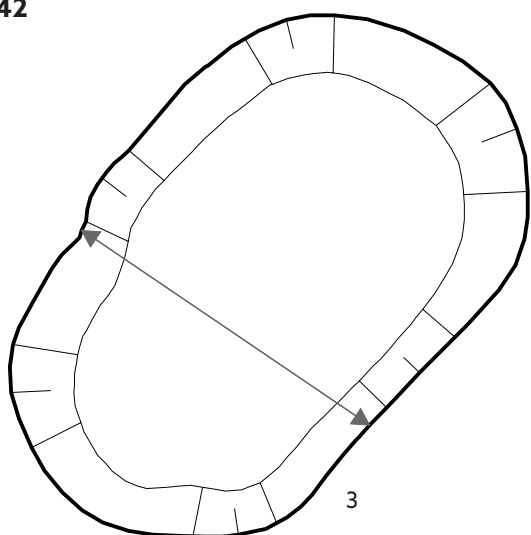
Tab. 188. Objekt 238: 1 - P300429; 2 - P300431; 3 - P300447; 4 - P300438/1-2; 5 - P300427; 6 - P300433; 7 - P300441; 8 - P300443; 9 - P300439; 10 - P300436/1-3; 11 - P300445; 12 - P300411. Objekt 239: 13 - půdorys; 14 - příčný profil. Objekt 240: 15 - půdorys; 16 - příčný profil; 17 - P300548. Materiál: 1-11 - železo; 12 - struska; 17 - kost.

O 241

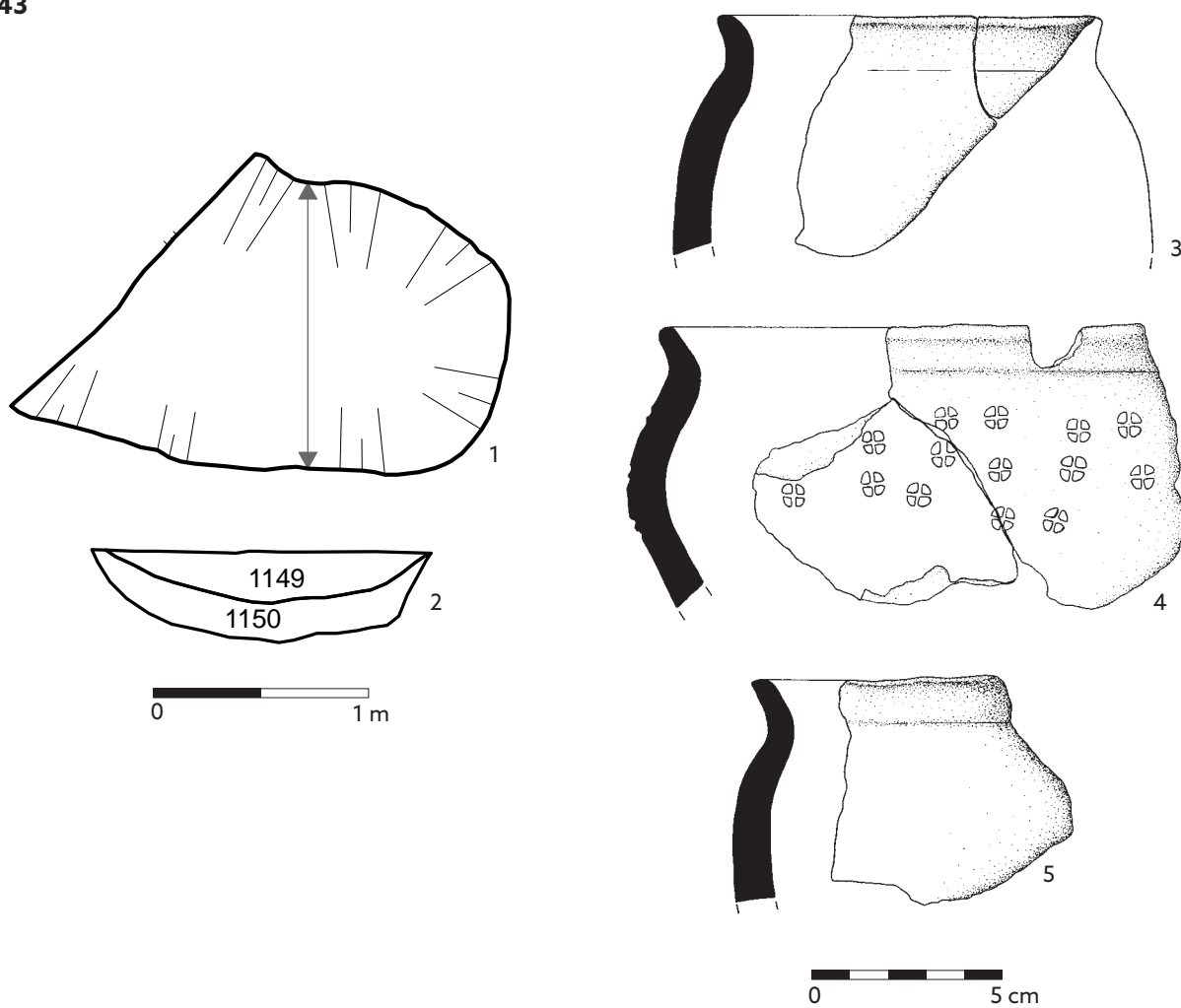

O 242

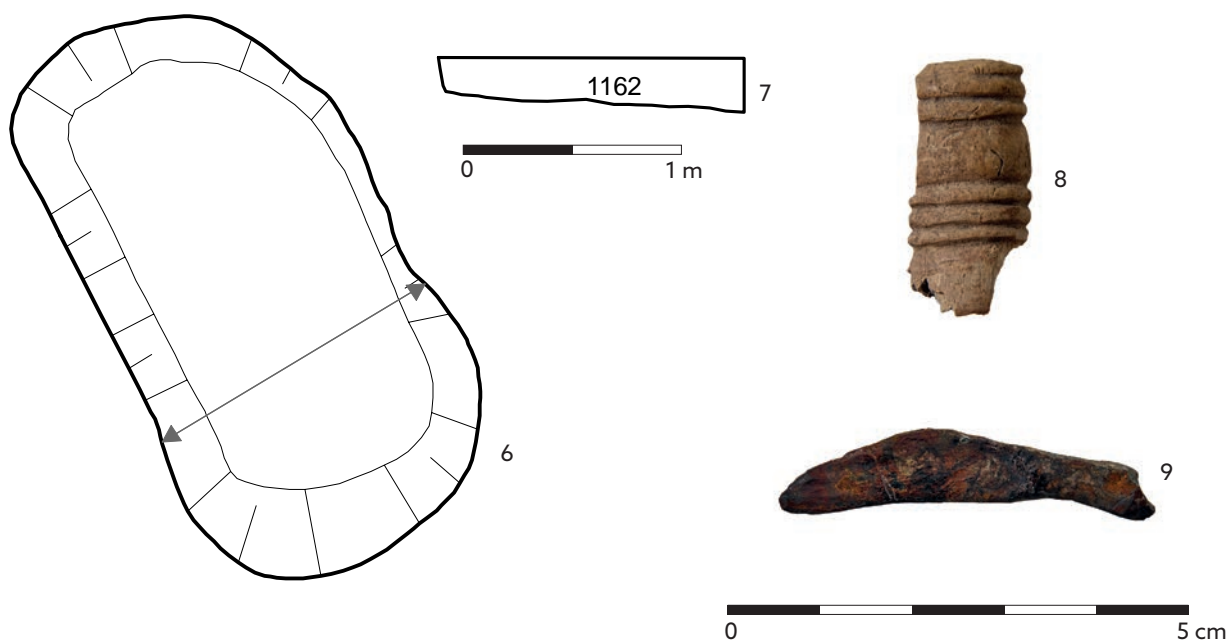

Tab. 189. Objekt 241: 1 – půdorys; 2 – příčný profil. Objekt 242: 3 – půdorys; 4 – příčný profil; 5 – P300634; 6 – P300567; 7 – P300576; 8 – P300598; 9 – P300605. Materiál: 5 – železo; 6-9 – keramika.

O 243

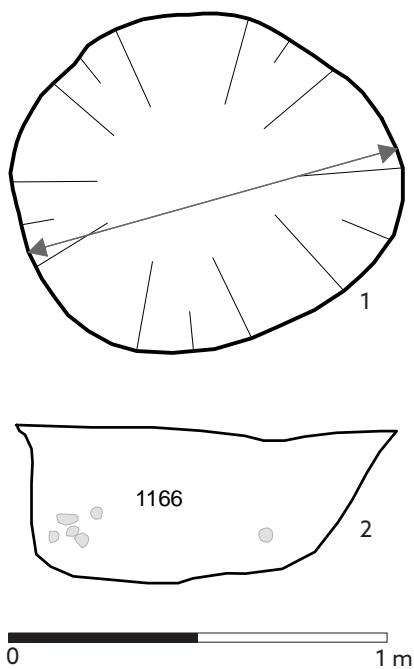

O 244

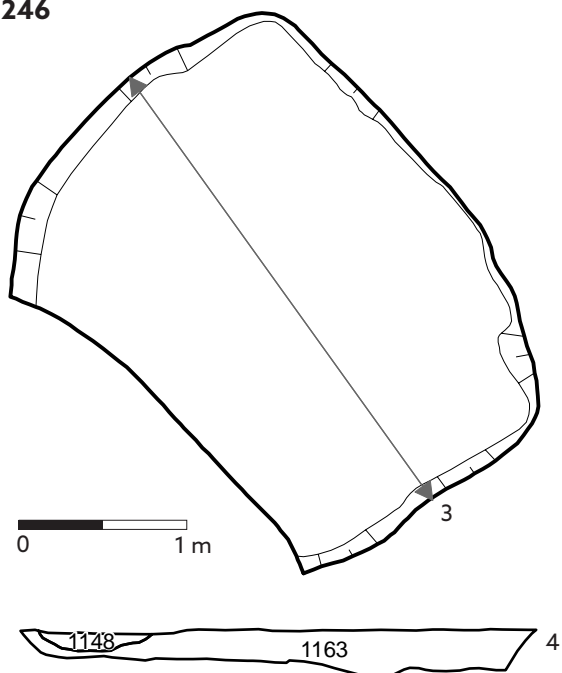

Tab. 190. Objekt 243: 1 – půdorys; 2 – příčný profil; 3 – P300037; 4 – P300635; 5 – P300636. Objekt 244: 6 – půdorys; 7 – příčný profil; 8 – P300665; 9 – P300666. Materiál: 3-5 – keramika; 8 – paroh; 9 – železo.

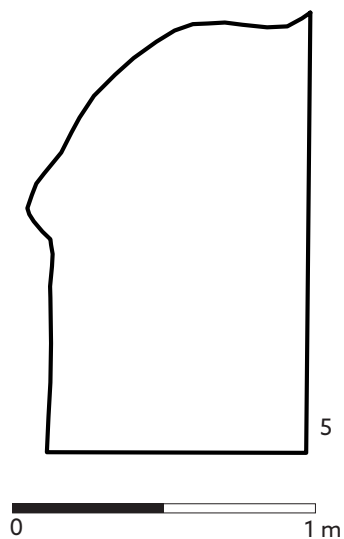
O 245

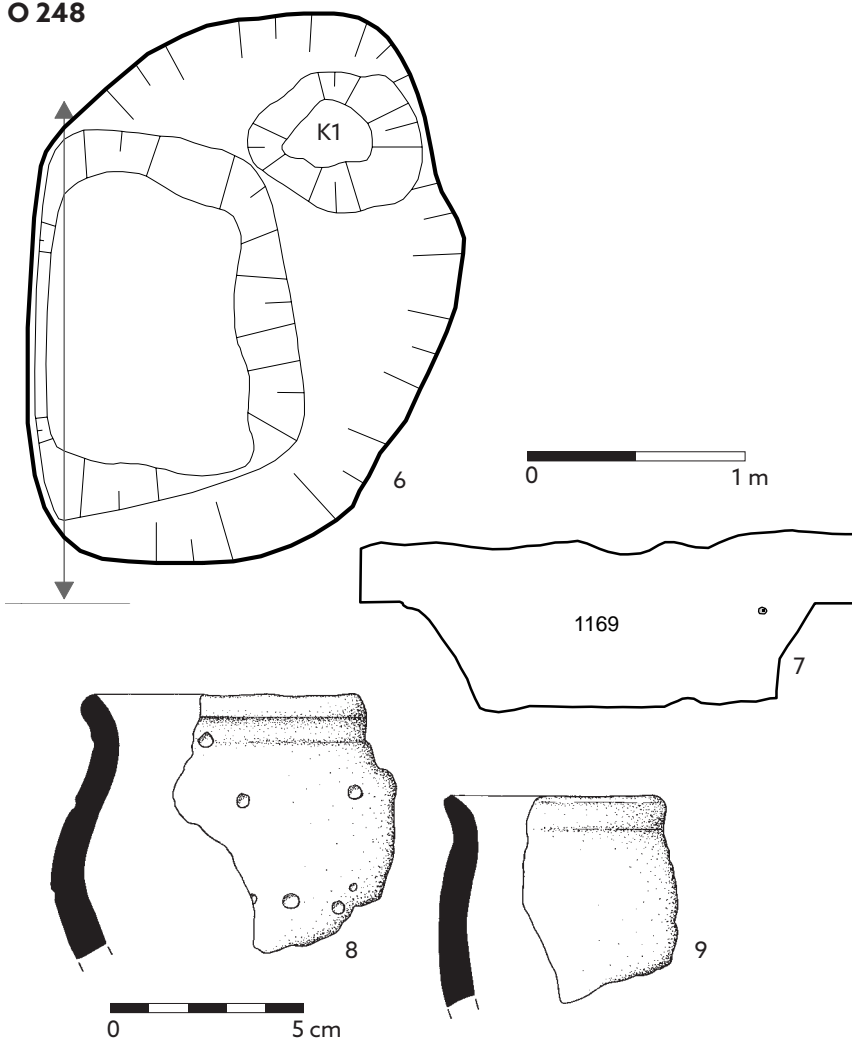
O 246

O 247

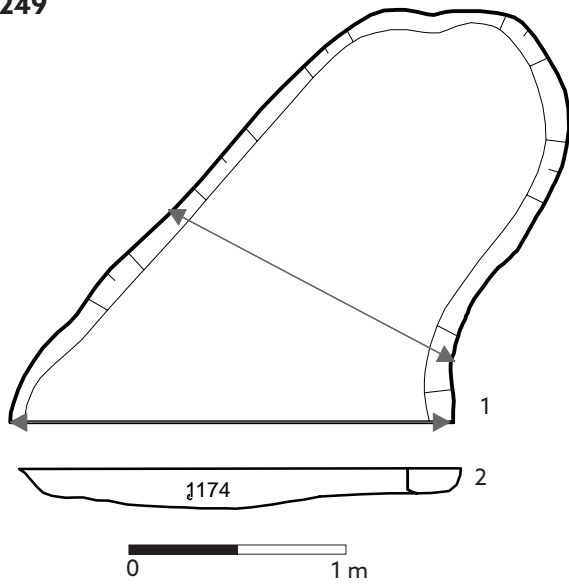

O 248

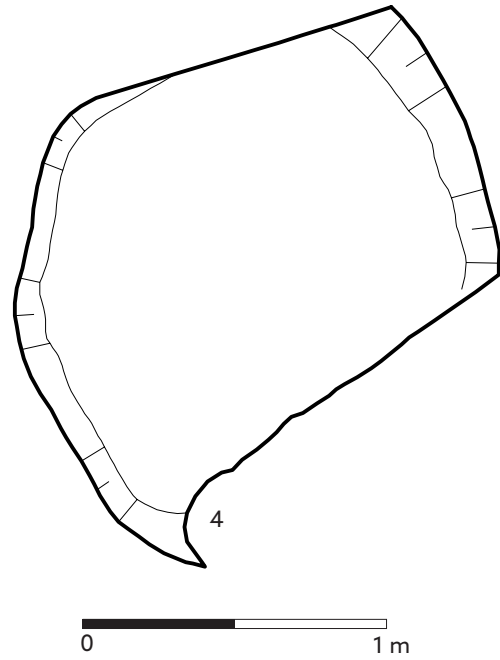

Tab. 191. Objekt 245: 1 – půdorys; 2 – příčný profil. Objekt 246: 3 – půdorys; 4 – podélný profil. Objekt 247: 5 – půdorys. Objekt 248: 6 – půdorys; 7 – podélný profil; 8 – P300721; 9 – P300722. Materiál: 8-9 – keramika.

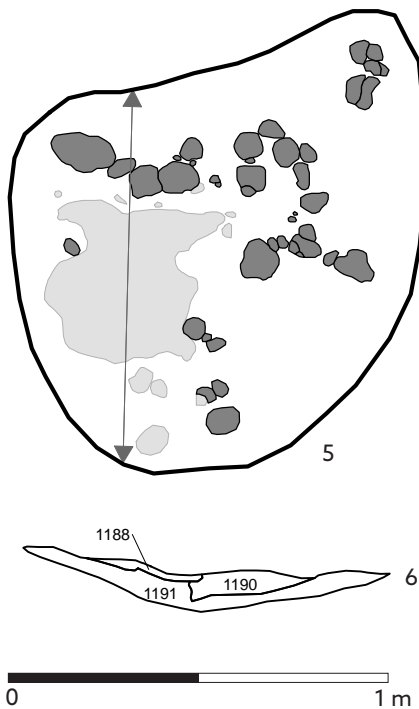
O 249

O 250

O 251

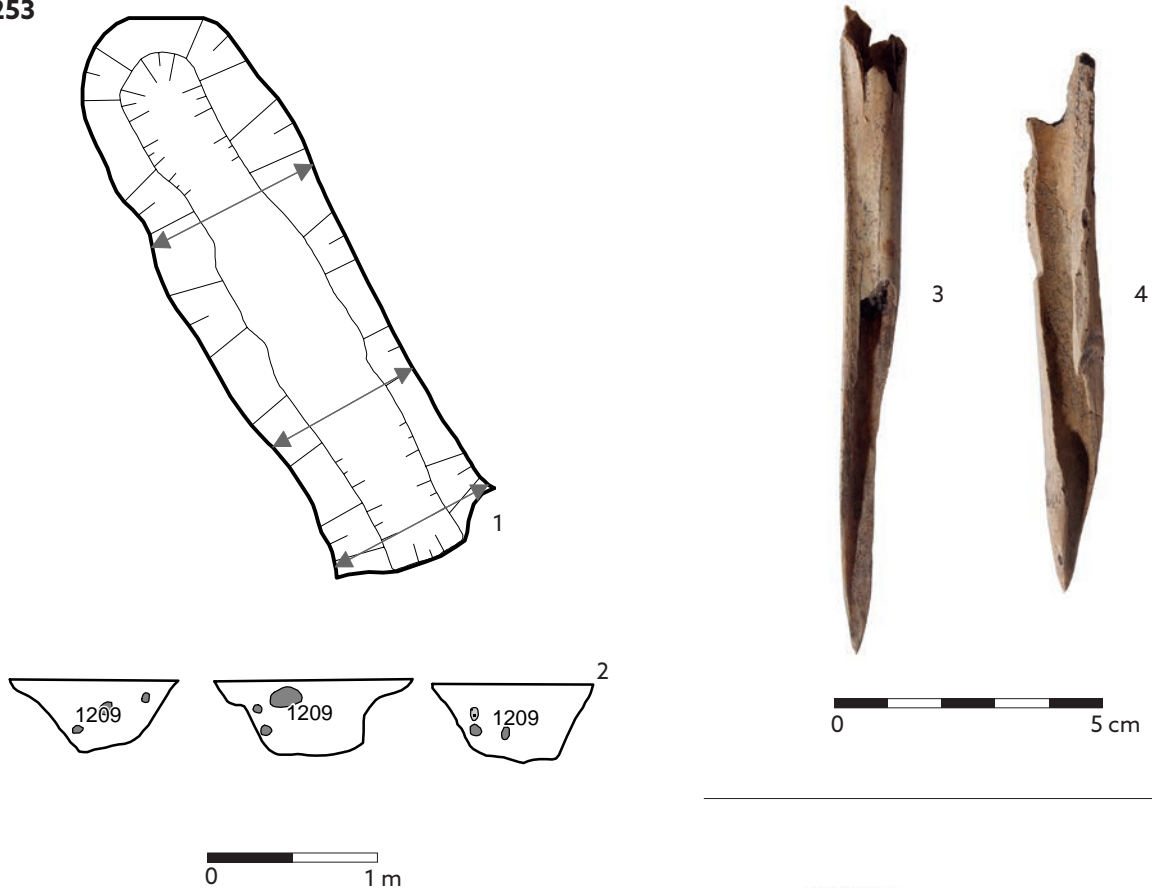
O 252

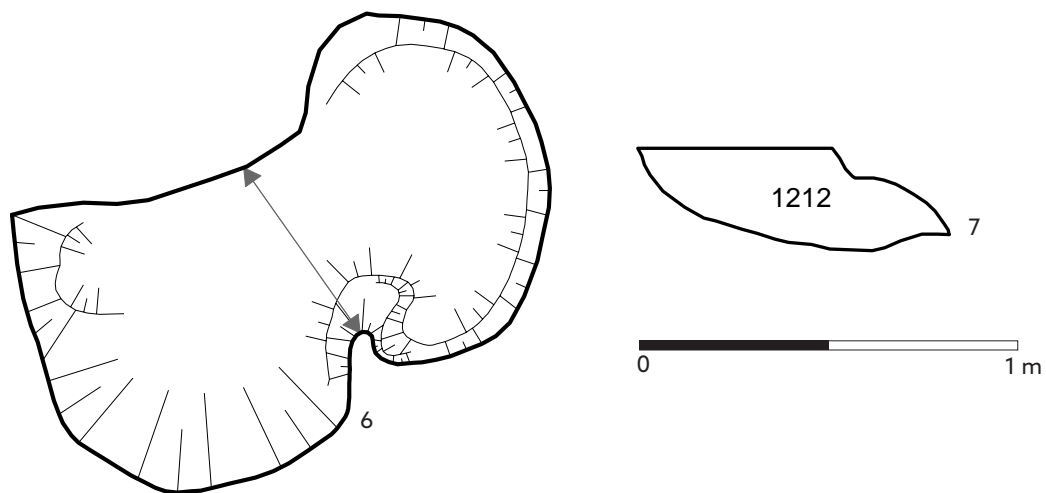
Tab. 192. Objekt 249: 1 – půdorys; 2 – příčný profil; 3 – P300788. Objekt 250: 4 – půdorys. Objekt 251: 5 – půdorys; 6 – podélný profil. Objekt 252: 7 – půdorys. Materiál: 3 – železo.

O 253

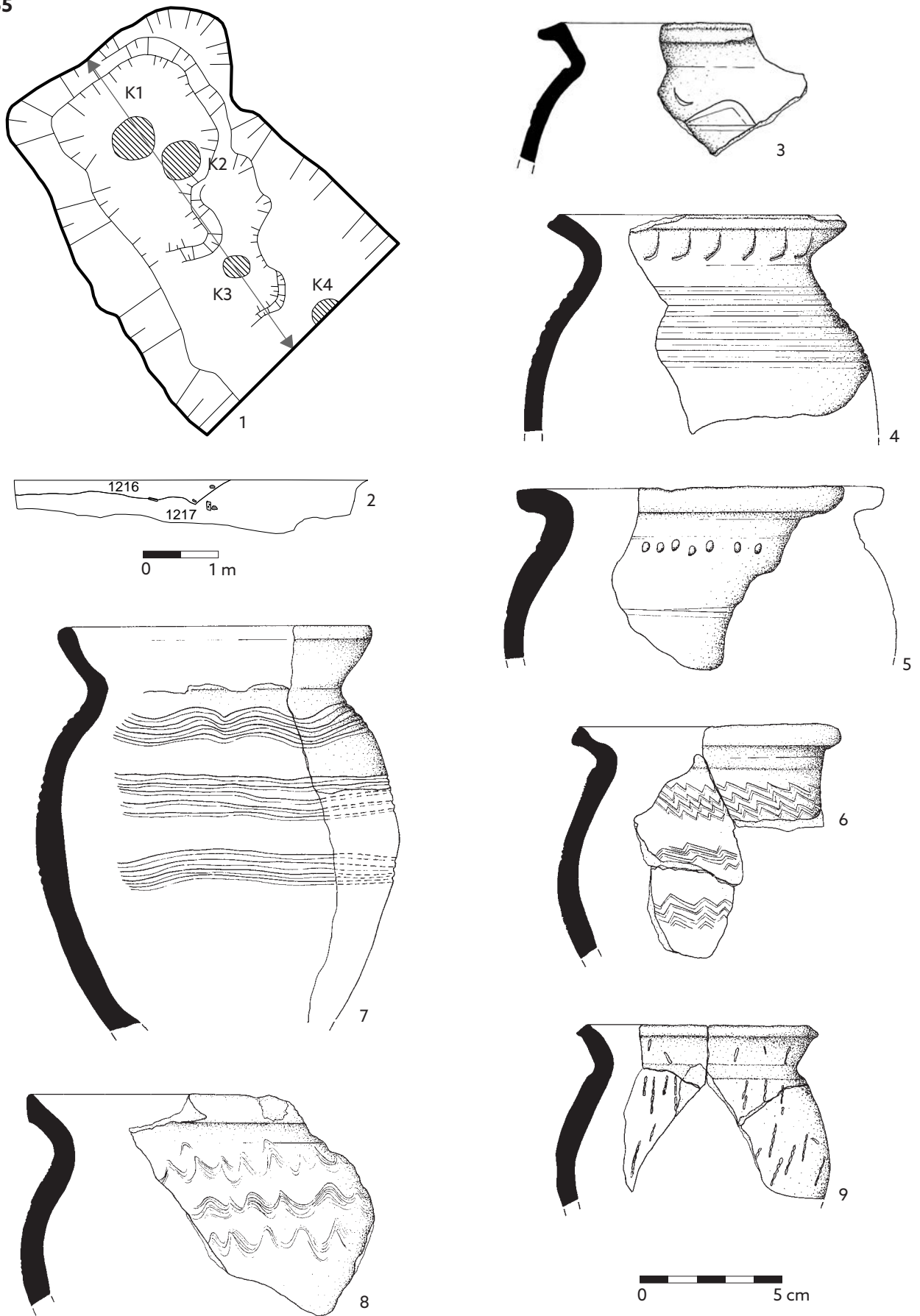

O 254

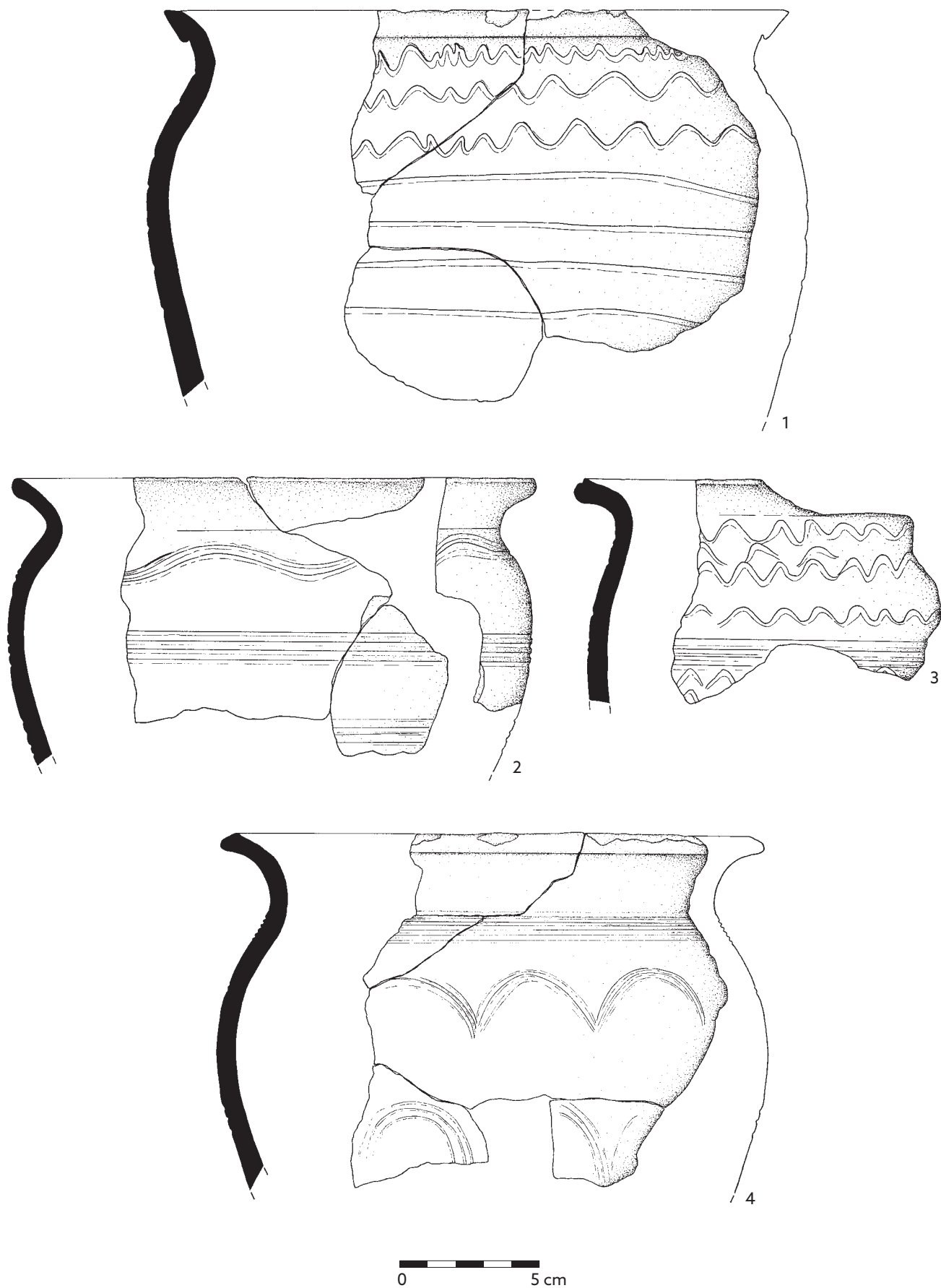
Tab. 193. Objekt 253: 1 – půdorys; 2 – příčné profily; 3 – P301451; 4 – P301452; 5 – P301453. Objekt 254: 6 – půdorys; 7 – příčný profil. Materiál: 3-4 – kost; 5 – sklo.

O 255

Tab. 194. Objekt 255: 1 - půdorys; 2 - podélný profil; 3 - P301499; 4 - P301500; 5 - P301502; 6 - P301598, P301619, P301626; 7 - P301503, P301501, P301560, P301563; 8 - P301604; 9 - P301584. Materiál: 3-9 - keramika.

O 255

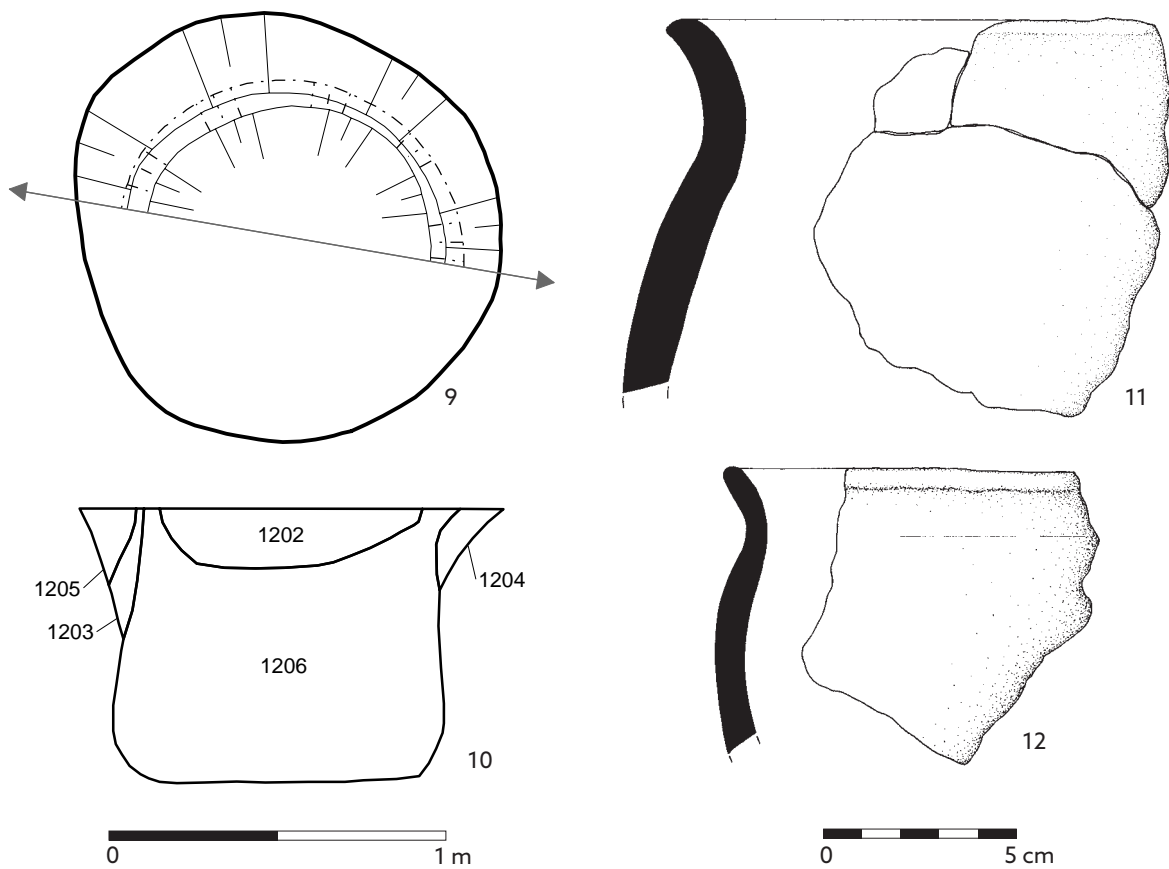

Tab. 195. Objekt 255: 1 – P301800; 2 – P301801, P301874, P301882; 3 – P301807(?); 4 – P301868/2. Materiál: 1–4 – keramika.

O 255

O 256

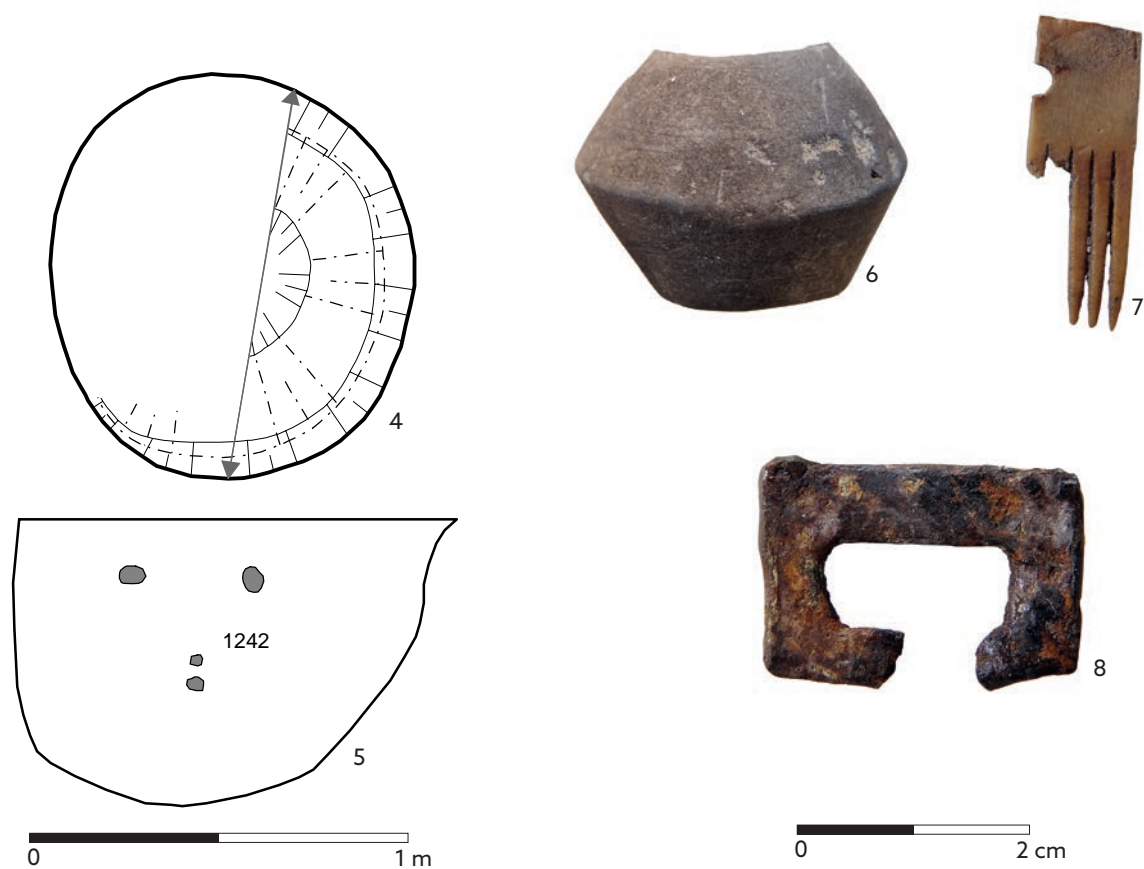
Tab. 196. Objekt 255: 1 - P302180; 2 - P302182; 3 - P302183; 4 - P302181/1-2; 5 - P302178; 6 - P302184; 7 - P302186. Objekt 256: 9 - půdorys; 10 - příčný profil; 11 - P302266; 12 - P363265. Materiál: 1-4, 8 - kámen; 5 - železo; 6-7 - kost; 11-12 - keramika.

O 256

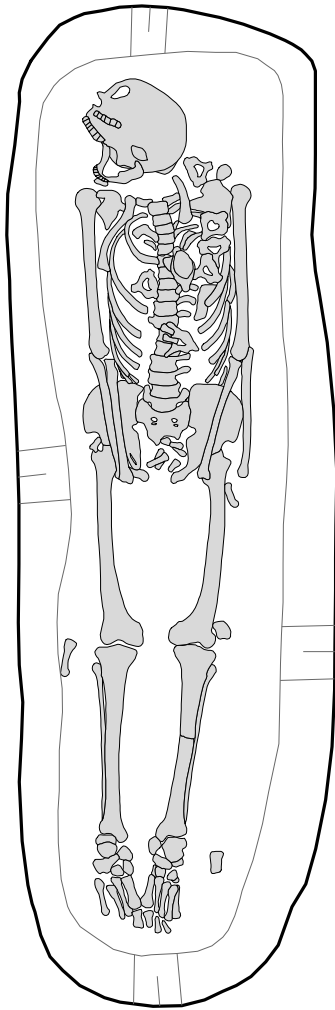

O 257

Tab. 197. Objekt 256: 1 – P302268, P302201, P302269, P302204, P302270; 2 – P302298; 3 – P302297. Objekt 257: 4 – půdorys; 5 – příčný profil; 6 – P302374; 7 – P302375; 8 – P302373. Materiál: 1, 3 – keramika; 2 – kost; 6 – kámen; 7 – paroh; 8 – železo.

H 203

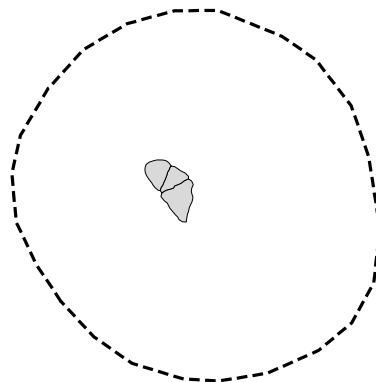
0 50 cm

1

0 5 cm

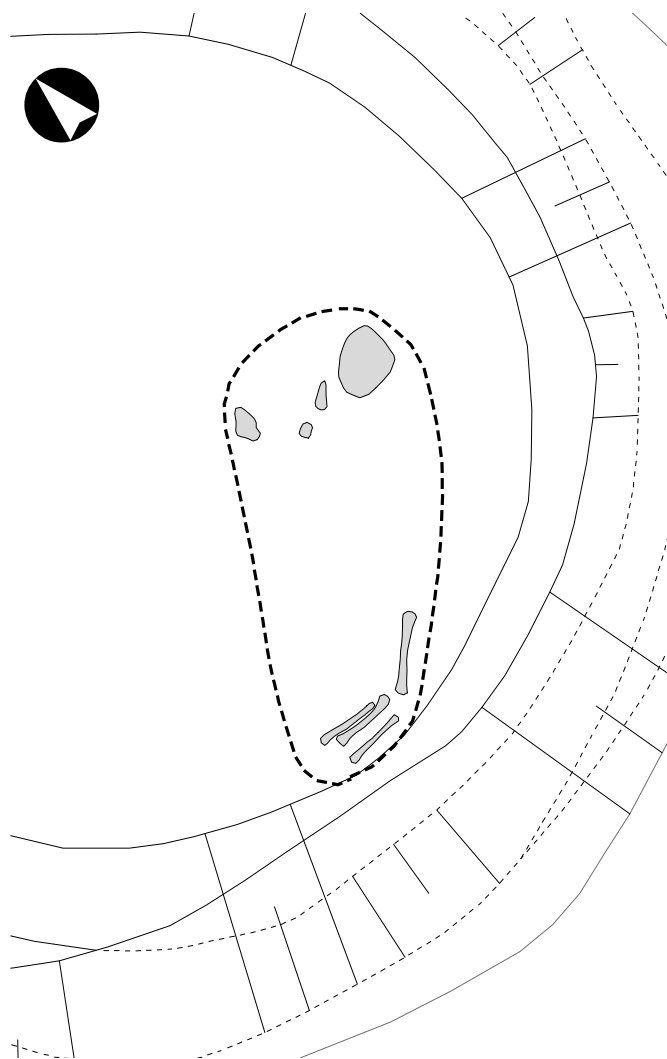
H 204

0 50 cm

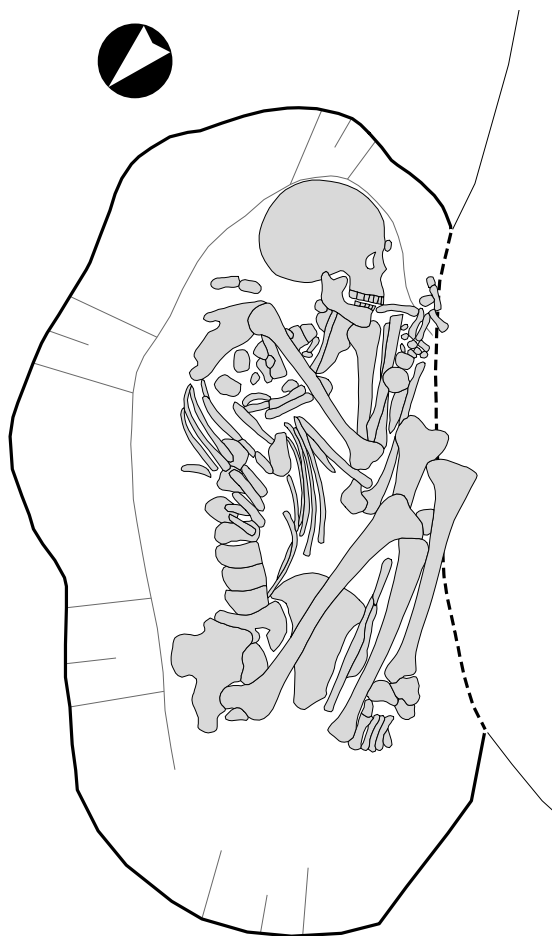
Tab. 198. Hrobová jáma, kostra, nálezy. Hrob 203 a 204. Nálezy ze zásypu: 1 - P254517. Materiál: 1 - železo.

H 205

0 50 cm

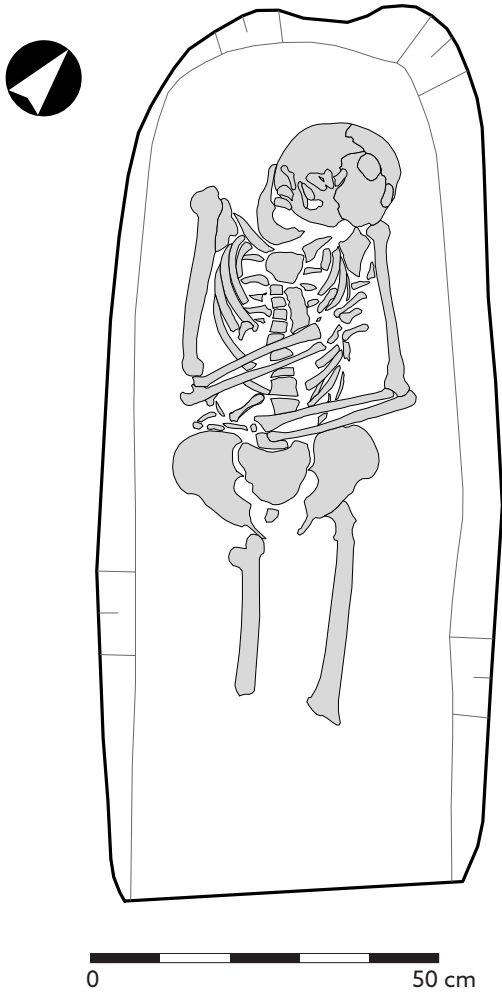
H 206

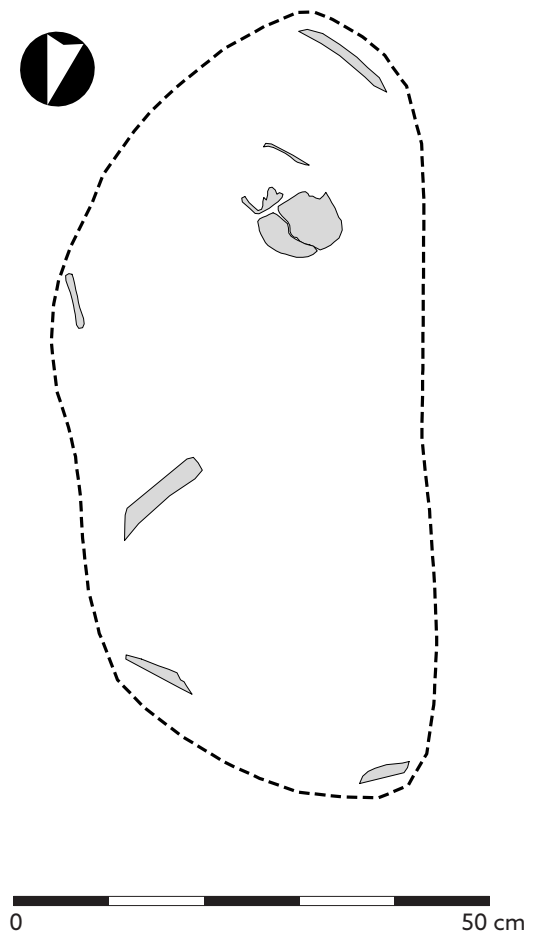
0 50 cm

Tab. 199. Hrobová jáma, kostra. Hrob 205 a 206.

H 207

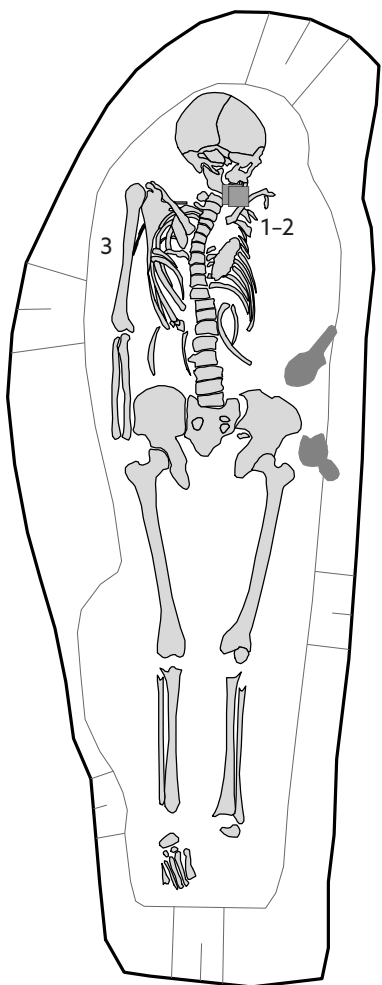
H 209

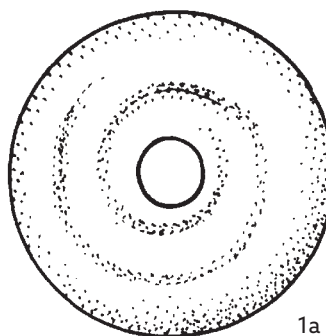
Tab. 200. Hrobová jáma, kostra. Hrob 207 a 209.

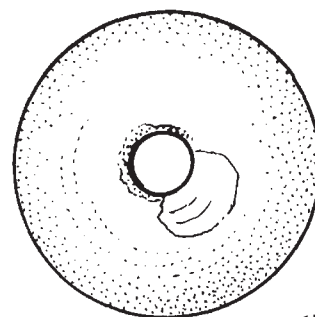
H 208

0 50 cm

1a

1b

1c

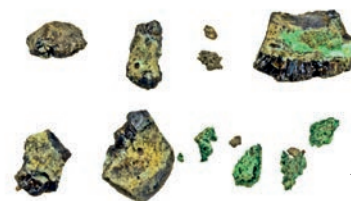

3

4

0 5 cm

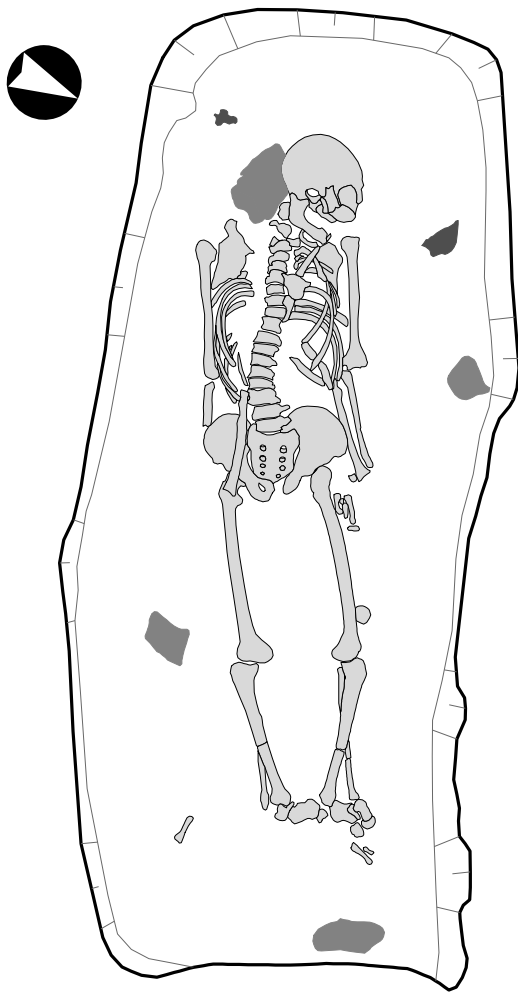

2

0 2 cm

Tab. 201. Hrobová jáma, kostra, nálezy. Hrob 208. Nálezy z hrobu: 1 – P279068; 2 – P279069; 3 – P279072; 4 – P279070. Materiál: 1-2 – sklo; 3 – železo; 4 – ulita (fosilie).

H 210

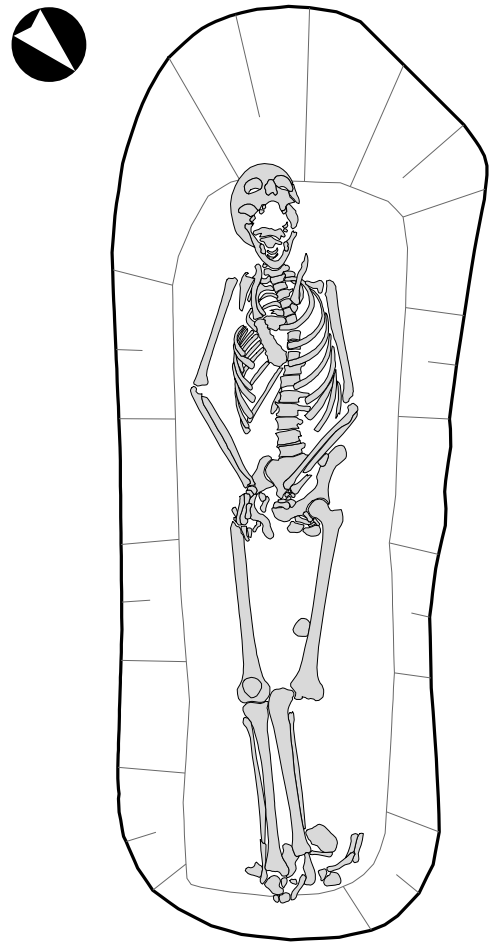

0 50 cm

0 5 cm

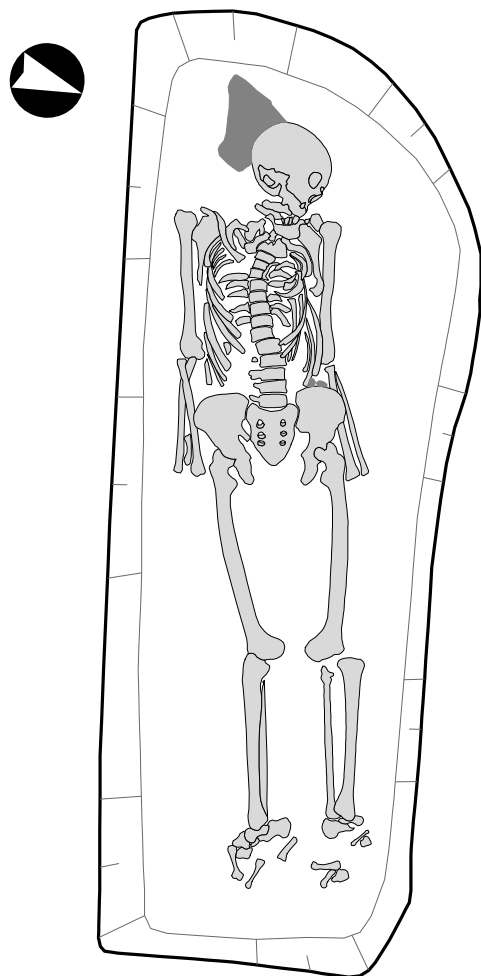
H 211

0 50 cm

Tab. 202. Hrobová jáma, kostra, nálezy. Hrob 210 a 211. Nálezy ze zásypu: 1 – P300835. Materiál: 1 – železo.

H 212

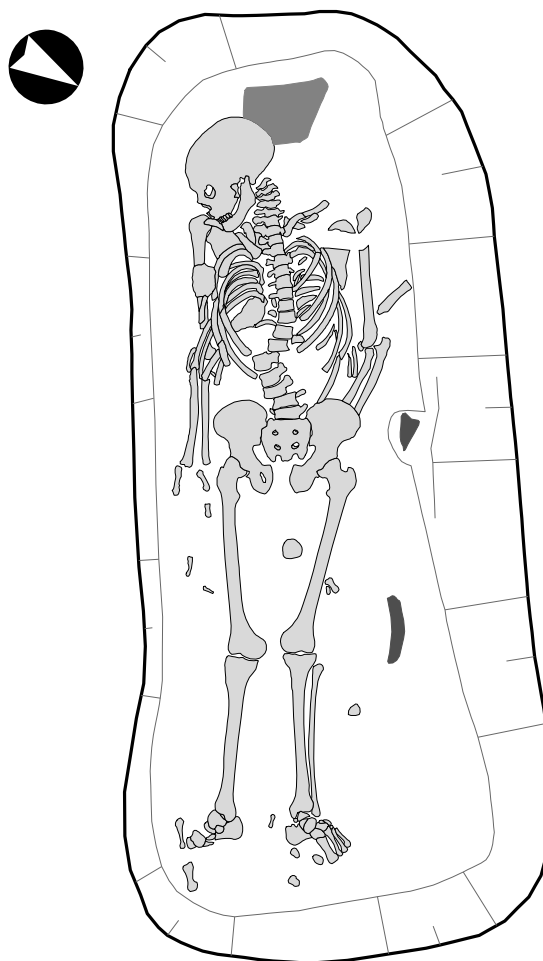

0 50 cm

0 5 cm

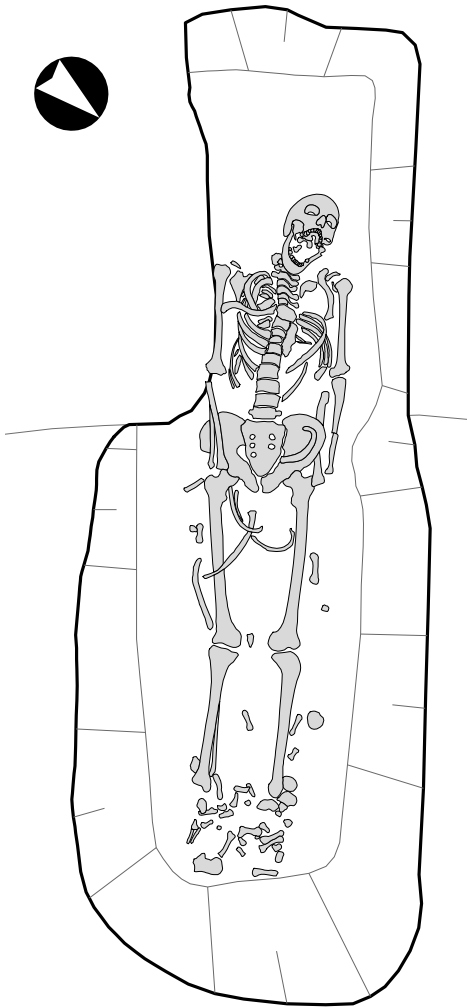
H 213

0 50 cm

Tab. 203. Hrobová jáma, kostra, nálezy. Hrob 212 a 213. Nálezy ze zásypu: 1 – P300897. Materiál: 1 – železo.

H 214

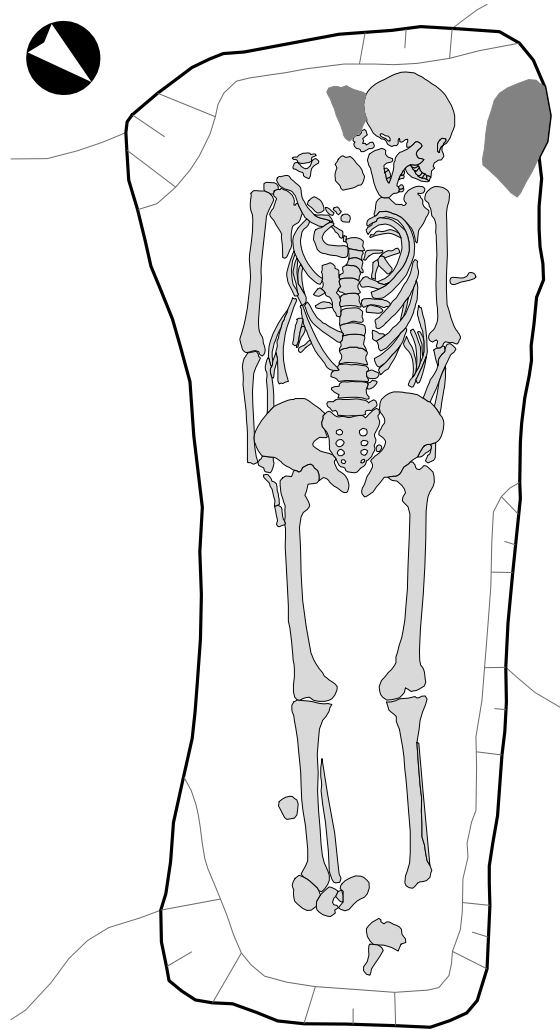

0 50 cm

0 5 cm

H 215

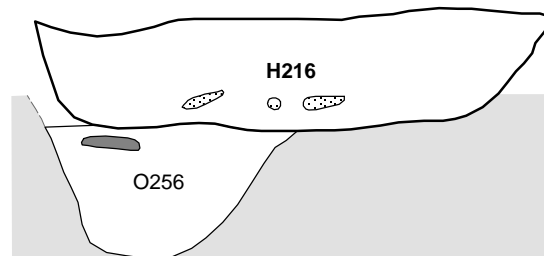

0 50 cm

0 5 cm

H 216

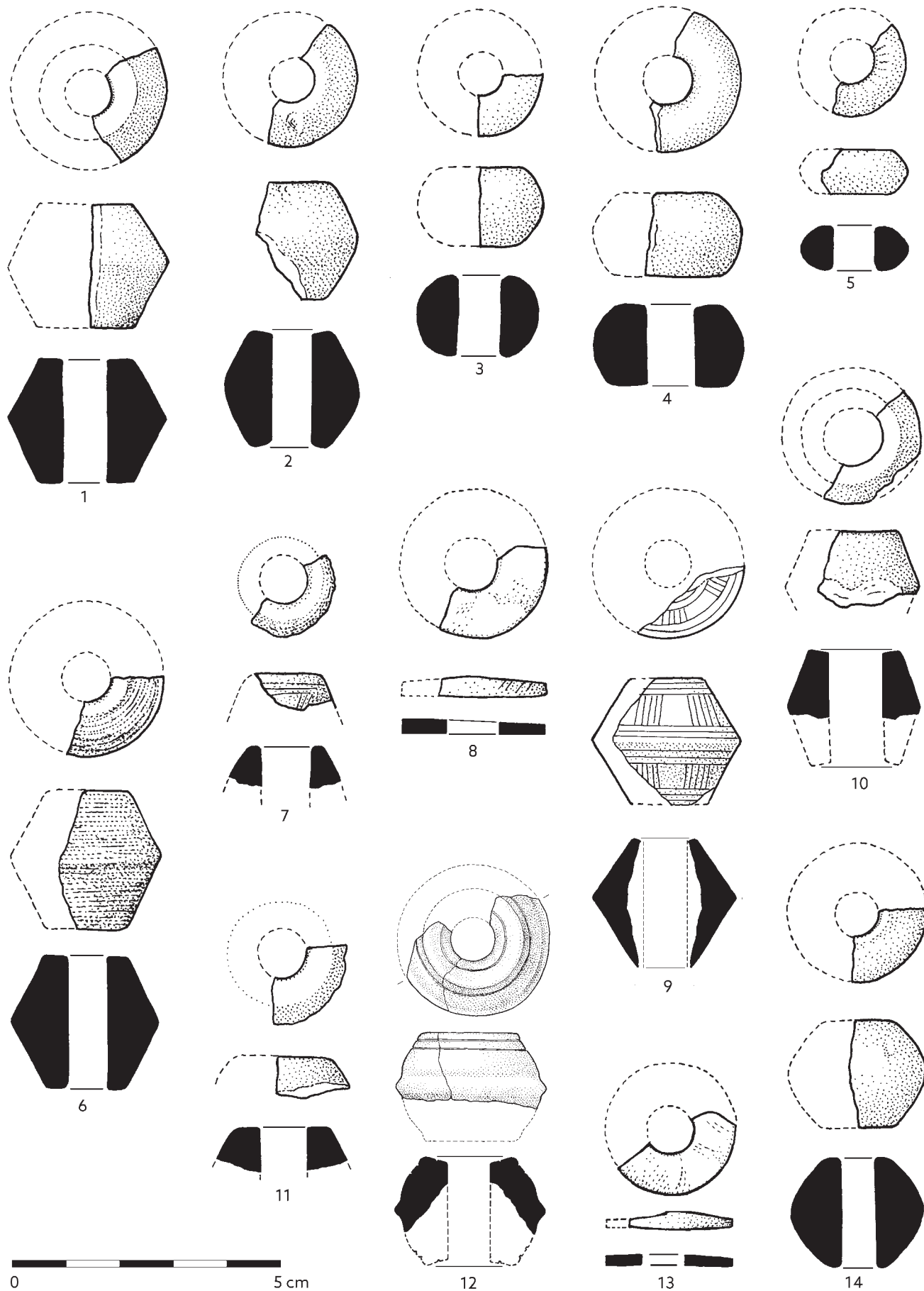

■ Kámen
 ■ Kost lidská

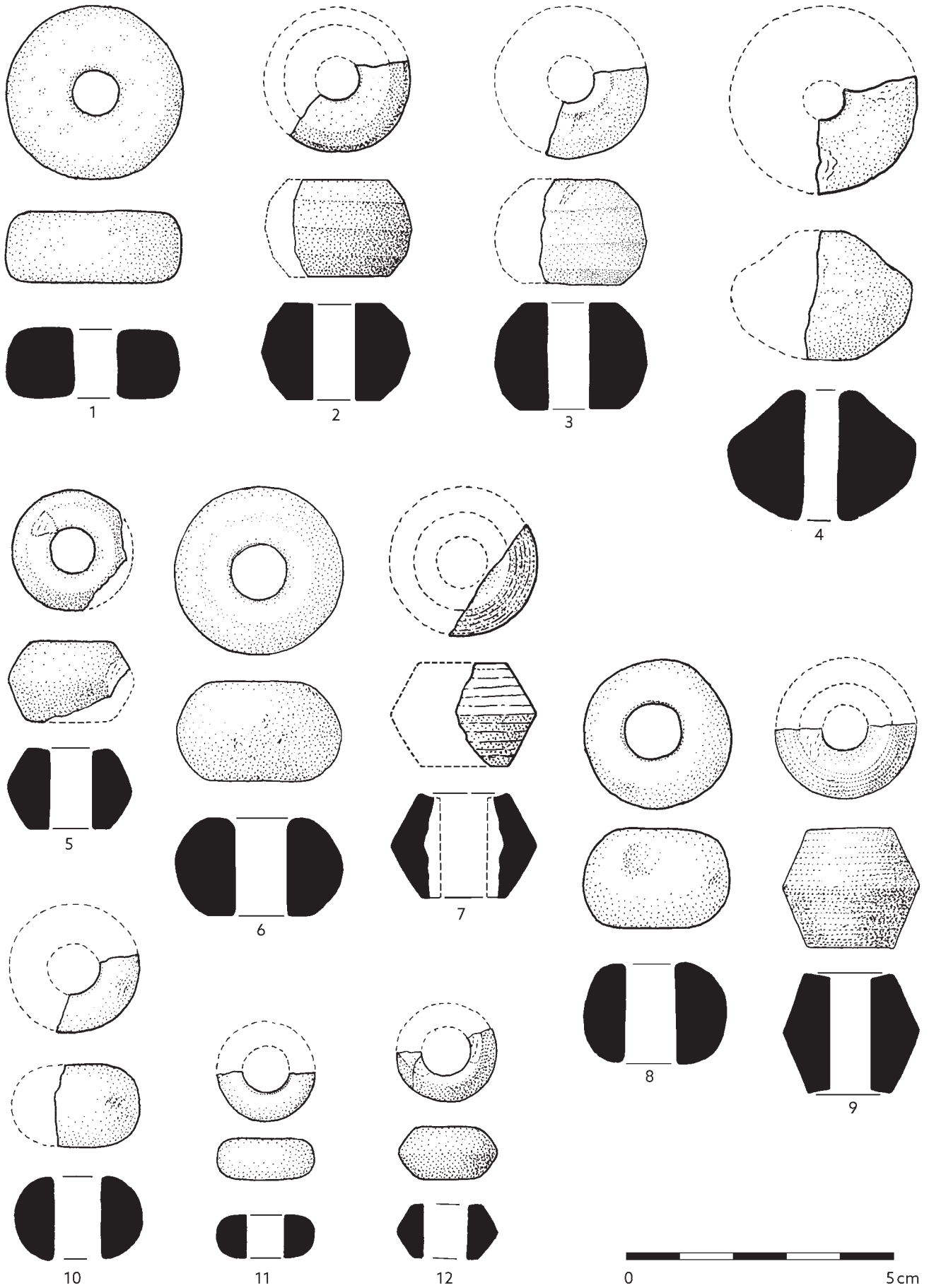
0 1 cm

Tab. 204. Hrobová jáma, kostra, nálezy. Hrob 214, 215 a 216. Superpozice objektu 256 a hrobu 216. Nálezy ze zásypu: 1 - P301016. Materiál: 1 - železo.

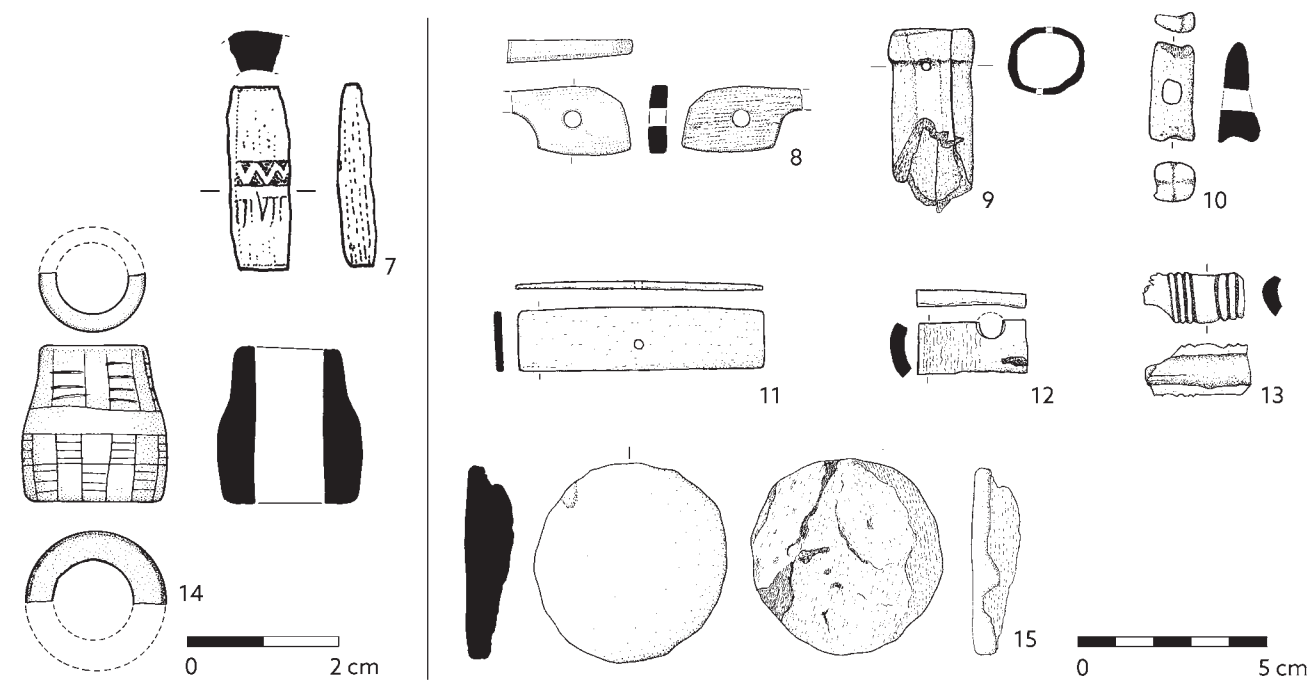
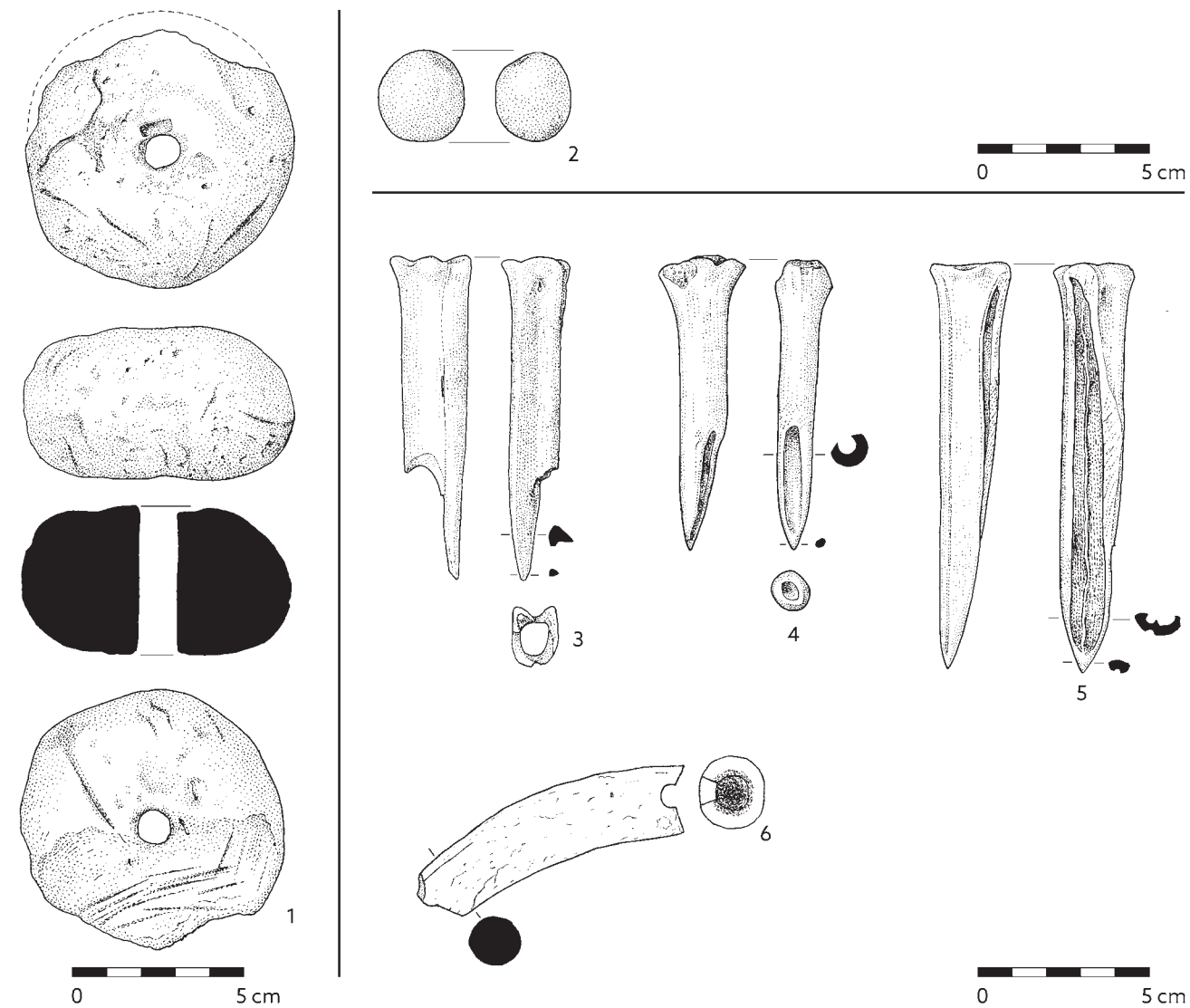

Tab. 205. Drobné nálezy, přesleny: 1 – bez inv. č.; 2 – P235626; 3 – P235261; 4 – P235263; 5 – P235940; 6 – P237306/1; 7 – P237306/2; 8 – P239375; 9 – P239774; 10 – P240134; 11 – P238399; 12 – P240135; 13 – P240720; 14 – P240903. Materiál: 2, 3, 5, 11 – keramika; 1, 4, 6-10, 12-14 – kámen.

Tab. 206. Drobné nálezy, přesleny: 1 - P240904; 2 - P247290; 3 - P244715; 4 - P251335; 5 - P247288; 6 - P250315; 7 - P250622; 8 - P242270; 9 - P251817; 10 - P251159; 11 - P243288; 12 - P243289. Materiál: 1, 3-4, 6, 8, 10-11 - keramika; 2, 5, 7, 9, 12 - kámen.

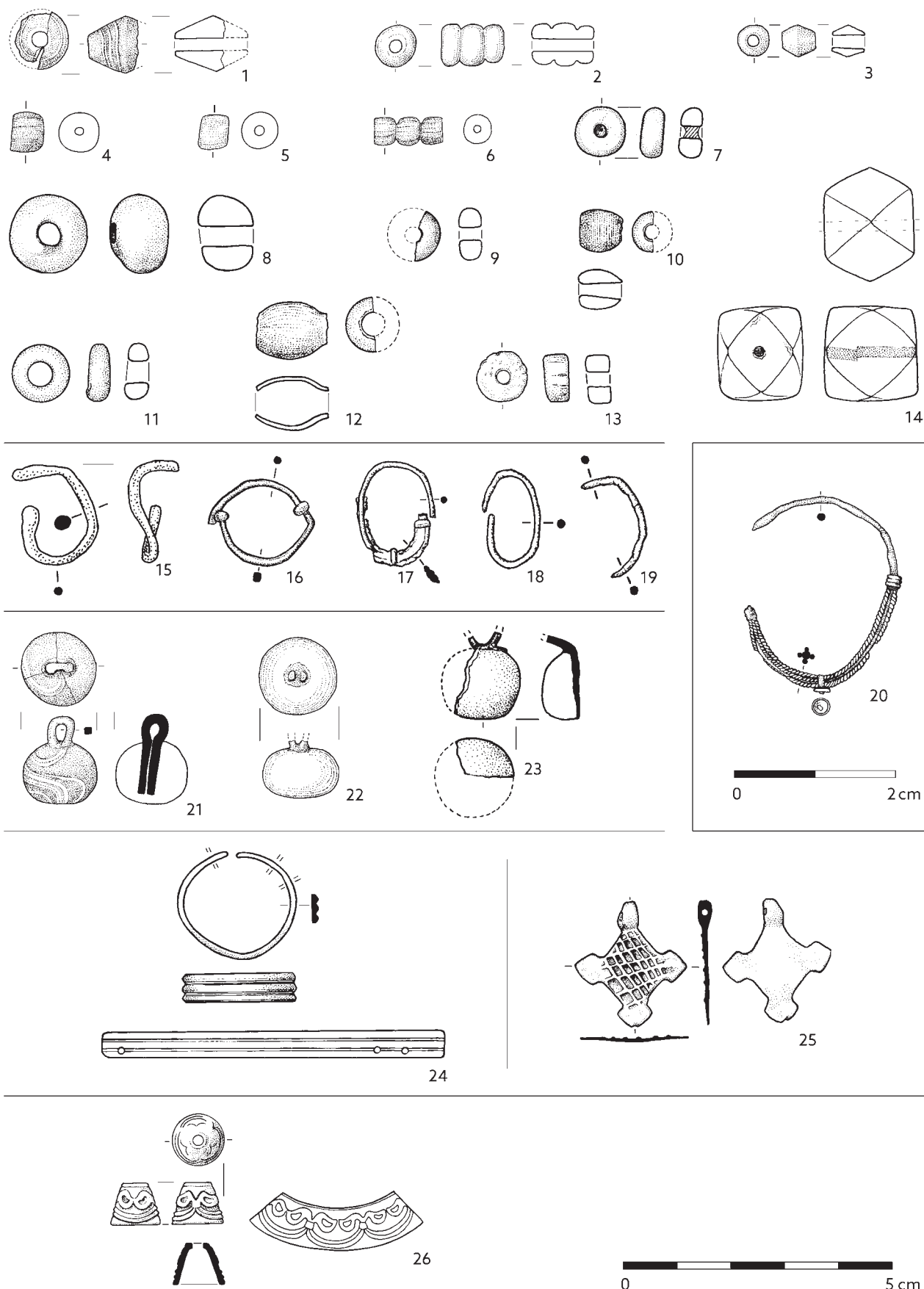

Tab. 207. Drobné nálezy, závaží, artefakty z hlíny, kostěná a parohová industrie: 1 – P235941; 2 – P235942; 3 – P235114; 4 – P240137; 5 – P244935; 6 – P294917; 7 – P246783; 8 – P247673; 9 – P267289; 10 – P274749; 11 – P277752/1; 12 – P277752/2; 13 – P300665; 14 – P278543; 15 – P291458. Materiál: 1–2 – keramika; 3–5, 10 – kost; 6–9, 11–15 – paroh.

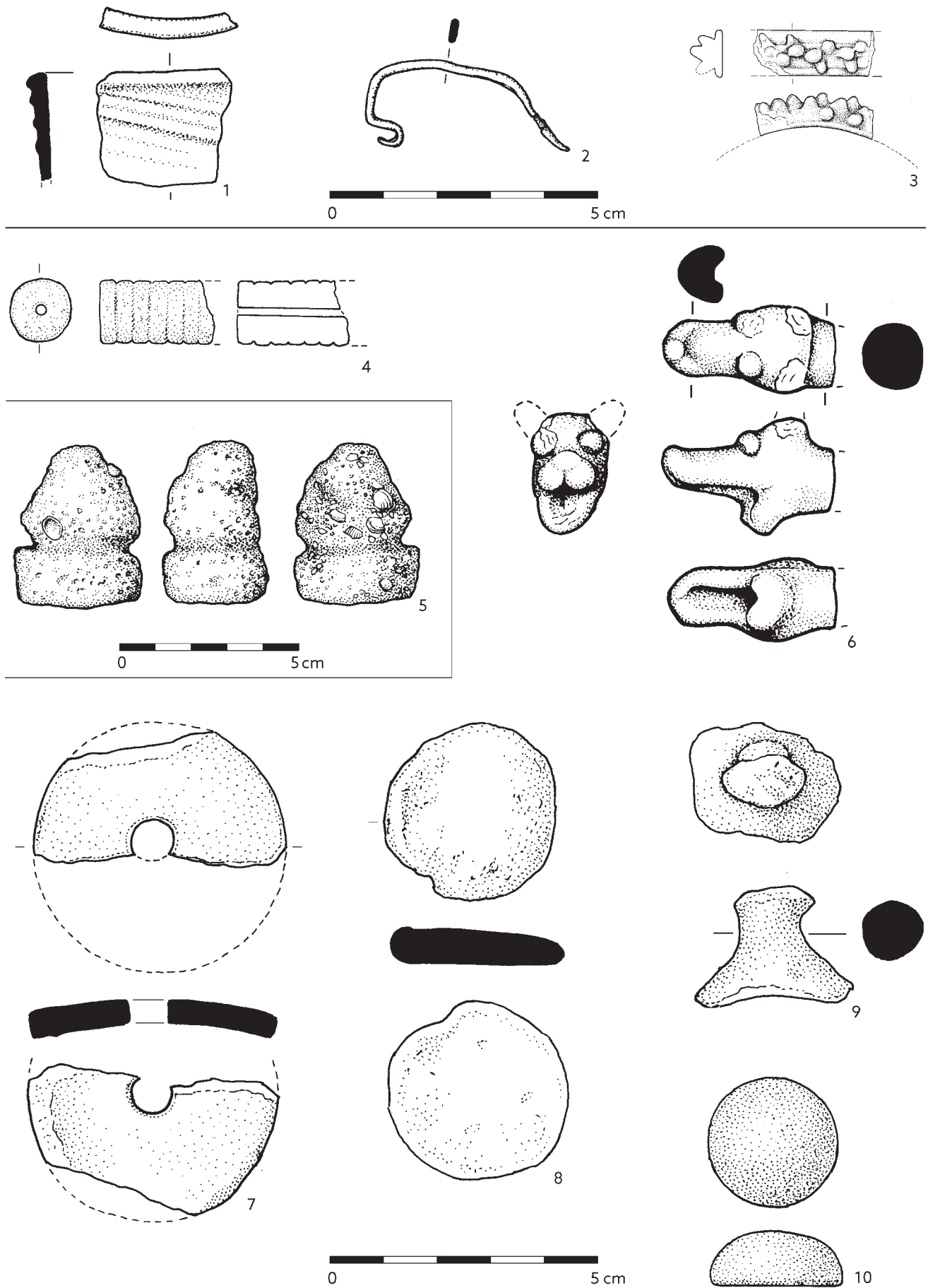

Tab. 208. Drobné nálezy, artefakty ze skla (fragmenty z nádob a tzv. hladítek): 1 – P274932; 2 – P294116/2; 3 – P301153; 4 – P301160; 5 – P301157, P301158, P301159; 6 – P265832; 7 – P278311; 8 – P301156; 9 – P301161; 10 – P301162/1-3; 11 – P301163; 12 – P241396; 13 – P277958; 14 – P301154; 15 – P305848; 16 – P306141. Materiál: 1-16 – sklo.

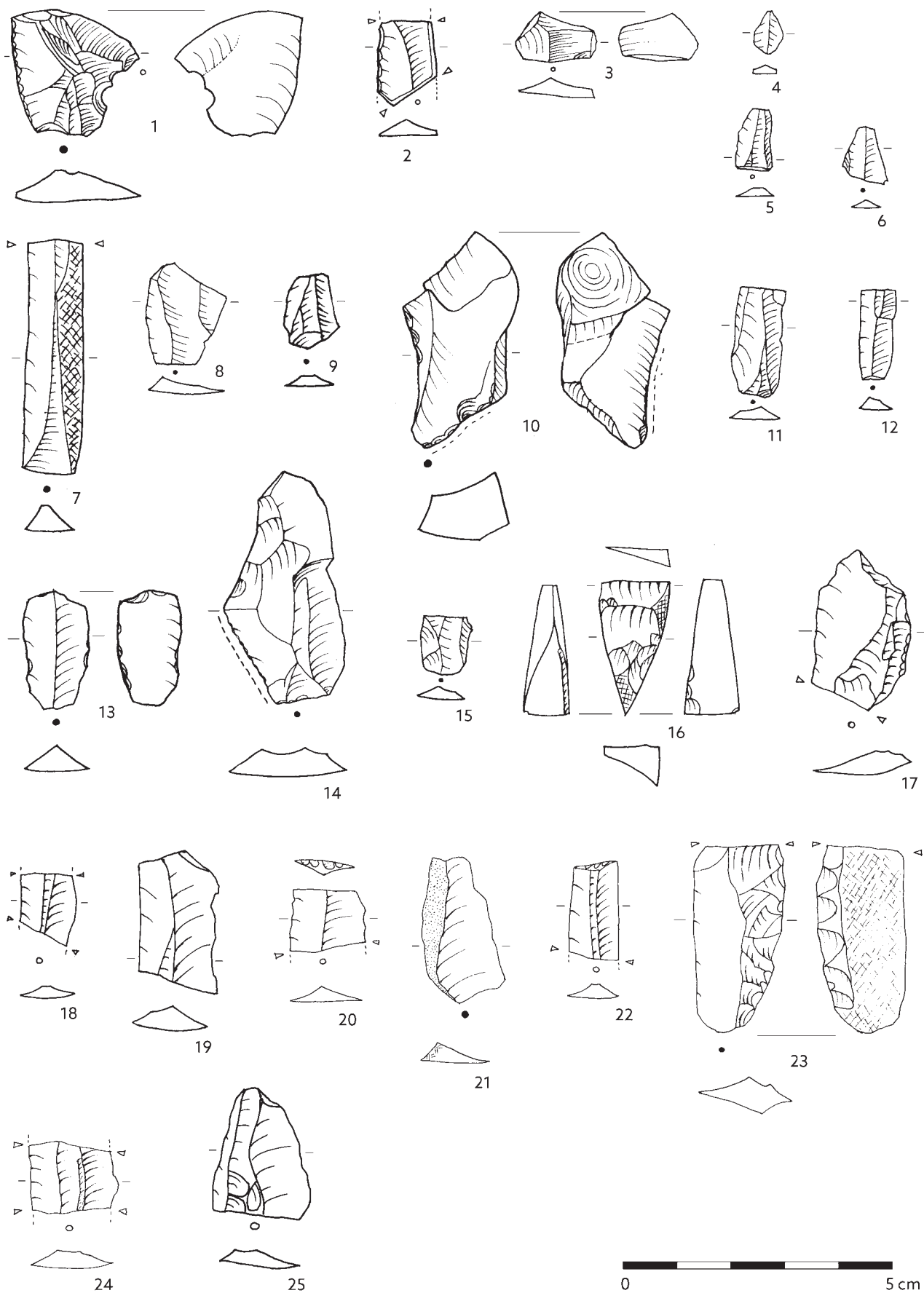

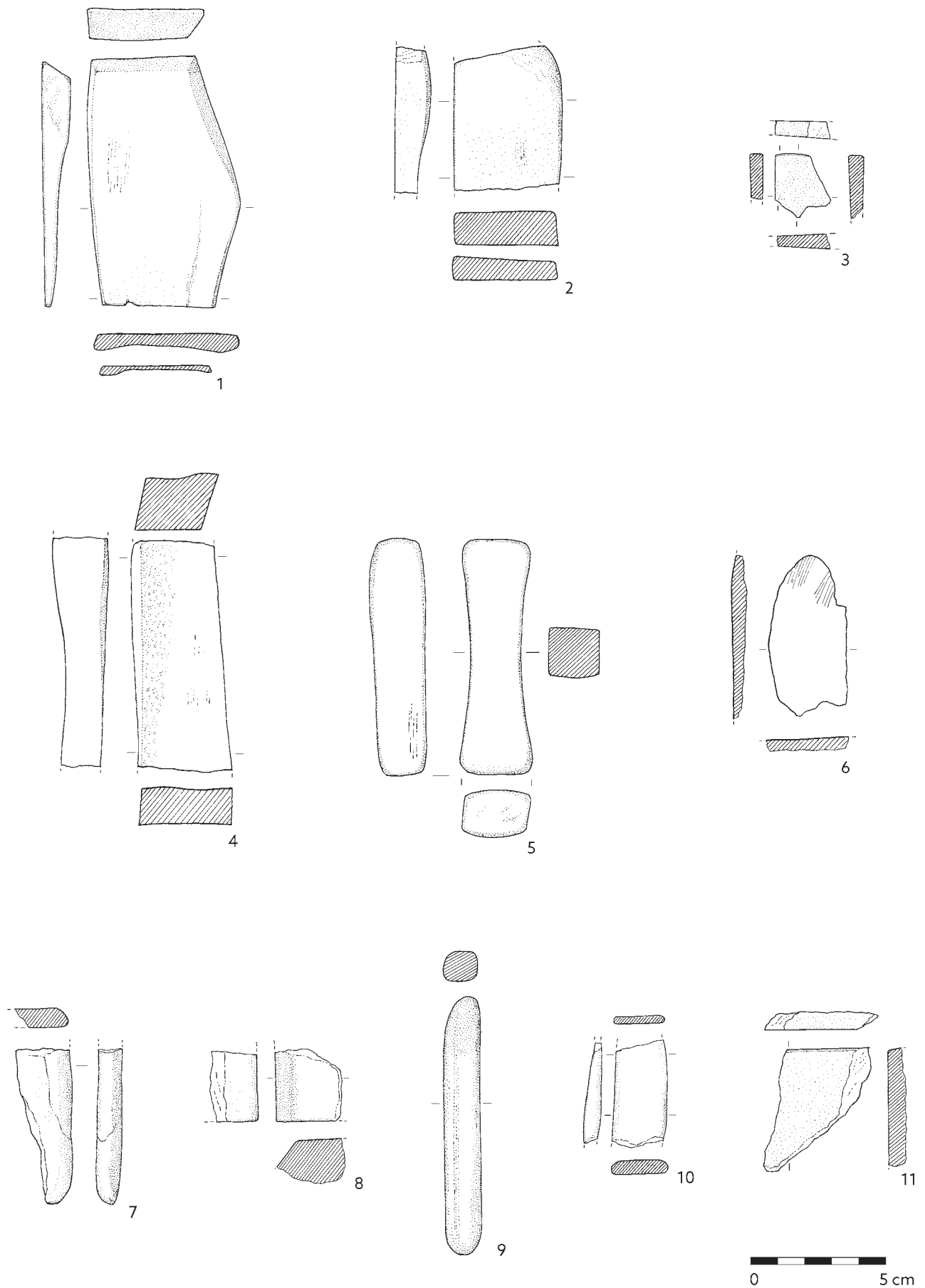
Tab. 209. Drobné nálezy, korálky, náušnice, gombíky, prsten, závěsný křížek, ozdoba (vrchlík): 1 – P236884; 2 – P242880; 3 – P246784; 4 – P247674; 5 – P248046; 6 – P251339; 7 – P253625; 8 – P259358; 9 – P267293; 10 – P287023; 11 – P287024; 12 – P294116/1; 13 – P301453; 14 – P294914; 15 – P243290; 16 – P285558; 17 – P297951; 18 – P297952; 19 – P297953; 20 – P291498; 21 – P238065; 22 – P239645; 23 – P284613; 24 – P259826; 25 – P247675; 26 – P290728. Materiál: 1-6, 8-13, 21-23 – sklo; 7 – kámen; 14 – křišťál; 15-20, 24; 25 – olovo; 26 – pozlacený bronz.

Tab. 210. Drobné nálezy, tzv. archaika: 1 - P246771/1; 2 - P271666; 3 - P254022; 4 - P244906; 5 - P278546; 6 - P298330; 7 - P236883; 8 - P236508; 9 - P237653; 10 - P246819. Materiál: 1-2 - bronz; 3 - sklo; 4 - zkamenělina ostnokožce (lilijice); 5, 10 - kámen; 6-9 - keramika.

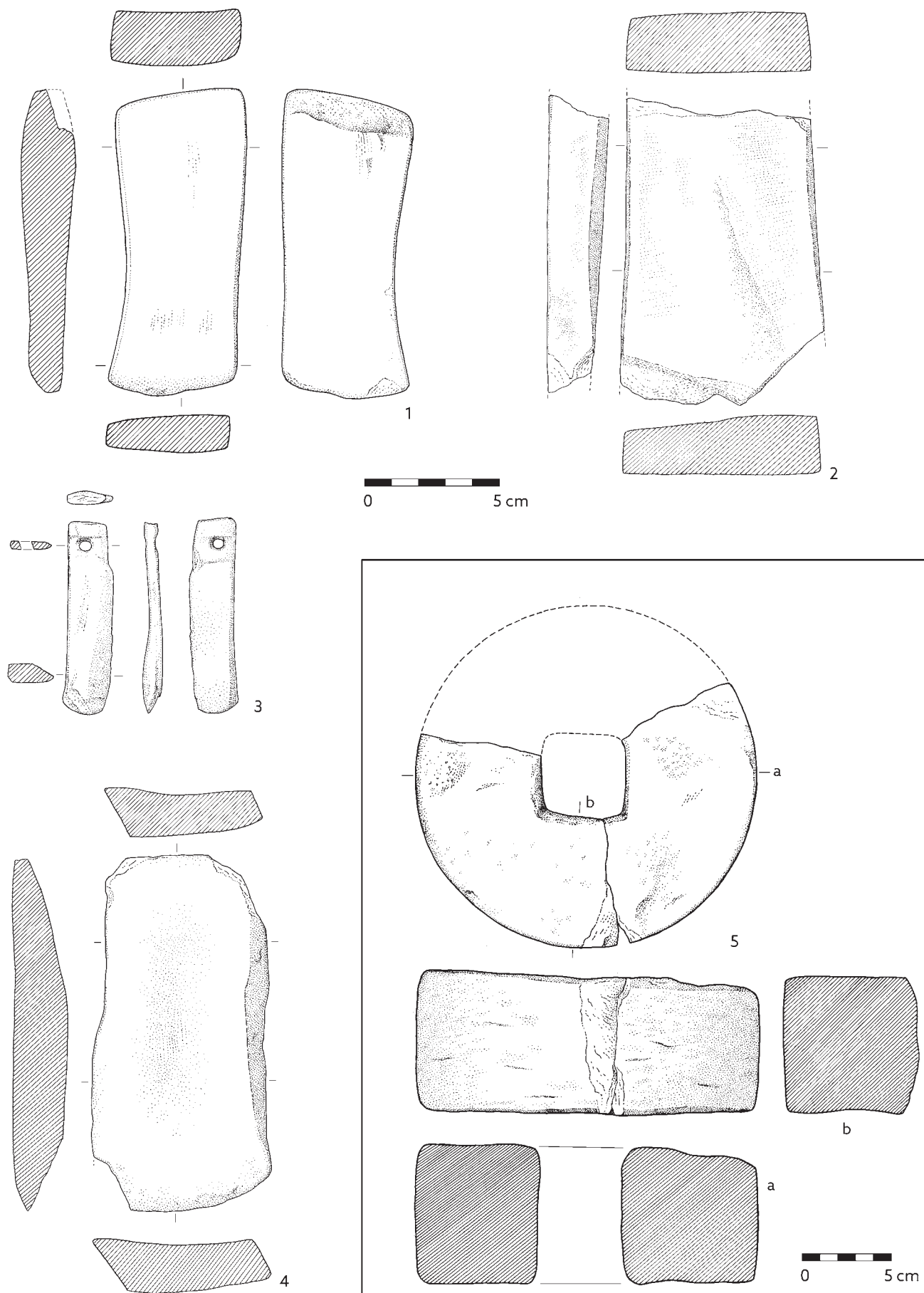

Tab. 211. Drobné nálezy, kamenná štípaná industrie: 1 - P235710; 2 - P235711; 3 - P236509/1; 4 - P236509/2a; 5 - P236509/2b; 6 - P236509/3; 7 - P236885; 8 - P237560/1; 9 - P237560/2; 10 - P238066; 11 - P240138; 12 - P240139; 13 - P241909; 14 - P243999; 15 - P246780; 16 - P248747; 17 - P249024/1; 18 - P249024/2; 19 - P250321; 20 - P250322; 21 - P250623; 22 - P250943; 23 - P251340; 24 - P251341; 25 - P251724. Materiál: 1-25 - kámen.

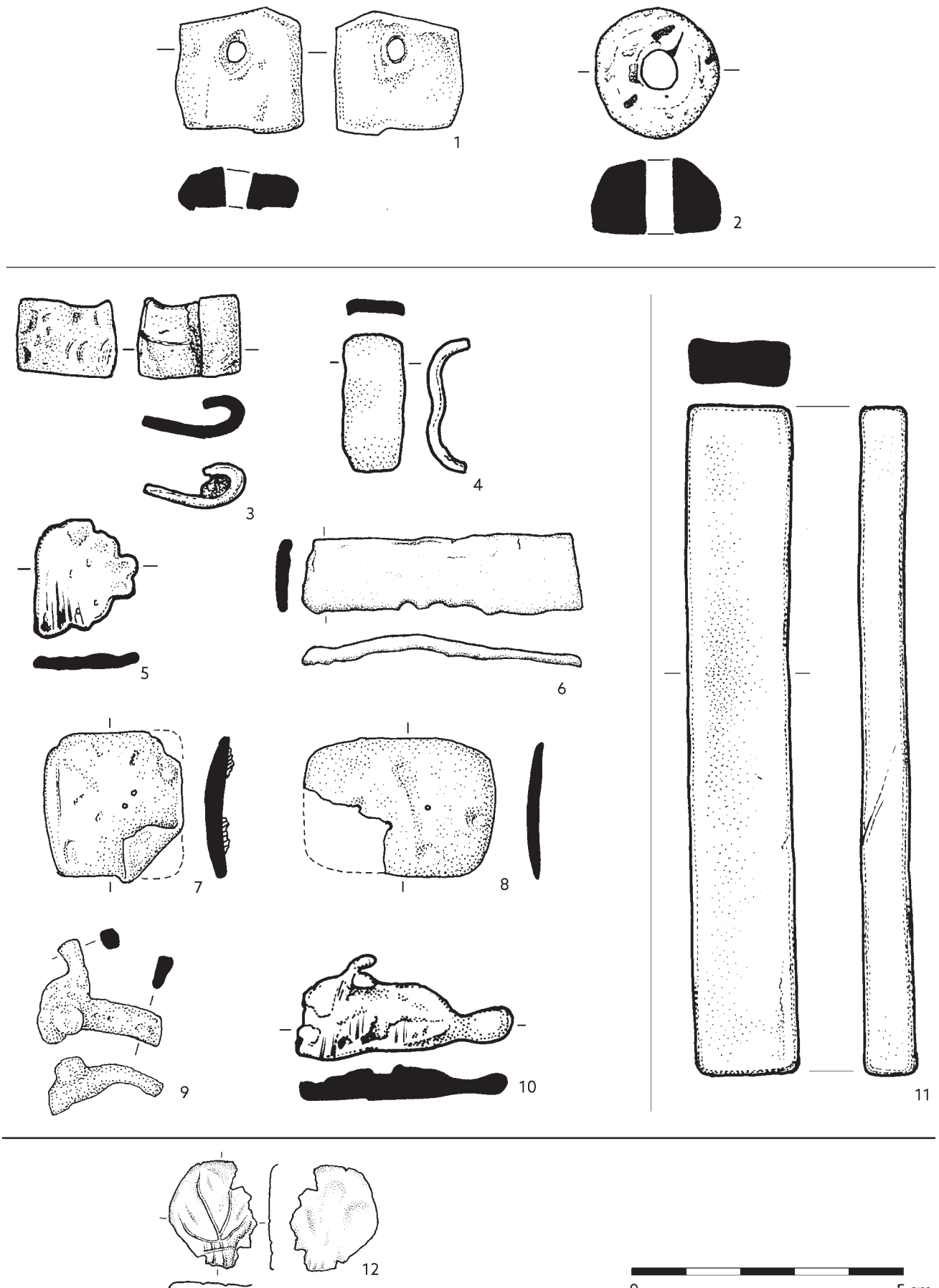

Tab. 212. Drobné nálezy, brosky: 1 - P235099; 2 - P235267; 3 - P235707; 4 - P237307; 5 - P239532; 6 - P237559; 7 - P240136; 8 - P243782; 9 - P243998; 10 - P244381; 11 - P245403. Materiál: 1-11 - kámen.

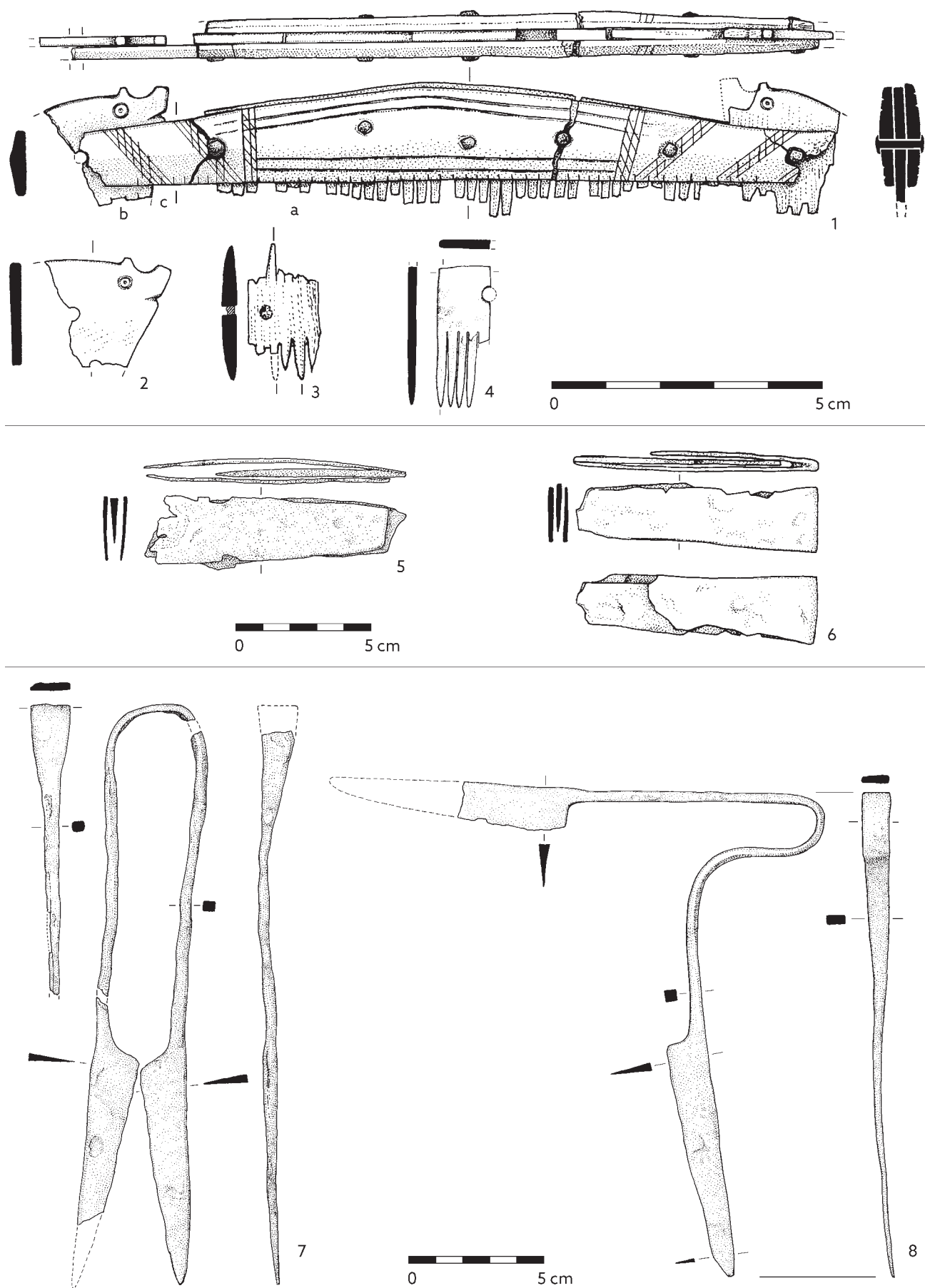

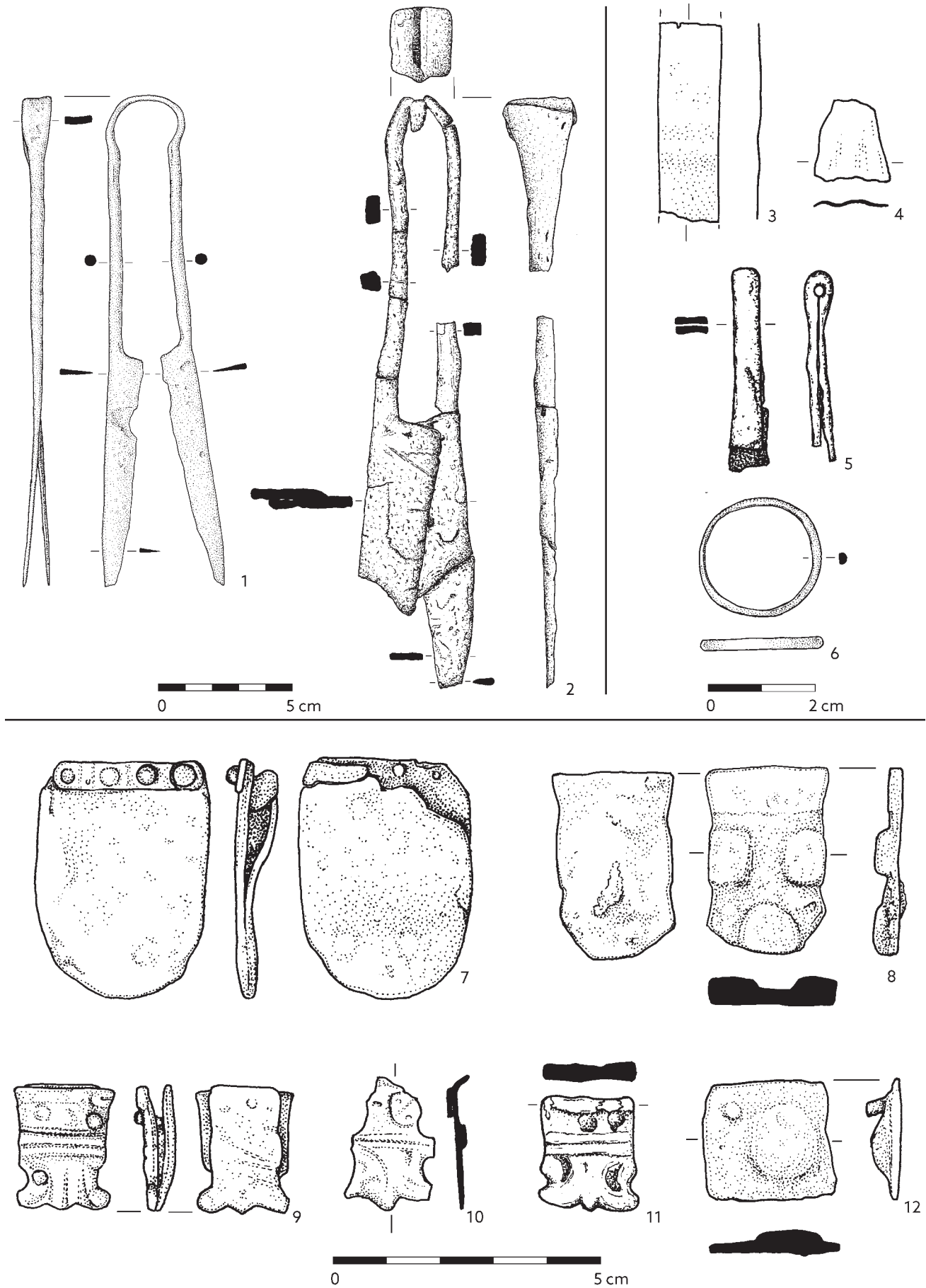
Tab. 213. Drobné nálezy, brousky, prubířský kámen, brusný kotouč: 1 – P250621; 2 – P247802; 3 – P249246; 4 – P247305; 5 – P306904, P254730a. Materiál: 1–5 – kámen.

Tab. 214. Drobné nálezy, závaží, kovové zlomky (pásky, plechy), slitek, hřivna: 1 - P239377; 2 - P298341; 3 - P250620; 4 - P252793; 5 - P285557; 6 - P298342; 7 - P254494/1; 8 - P254494/2; 9 - P250316; 10 - P289676; 11 - P255567; 12 - P258074. Materiál: 1-11 - olovo; 12 - stříbro.

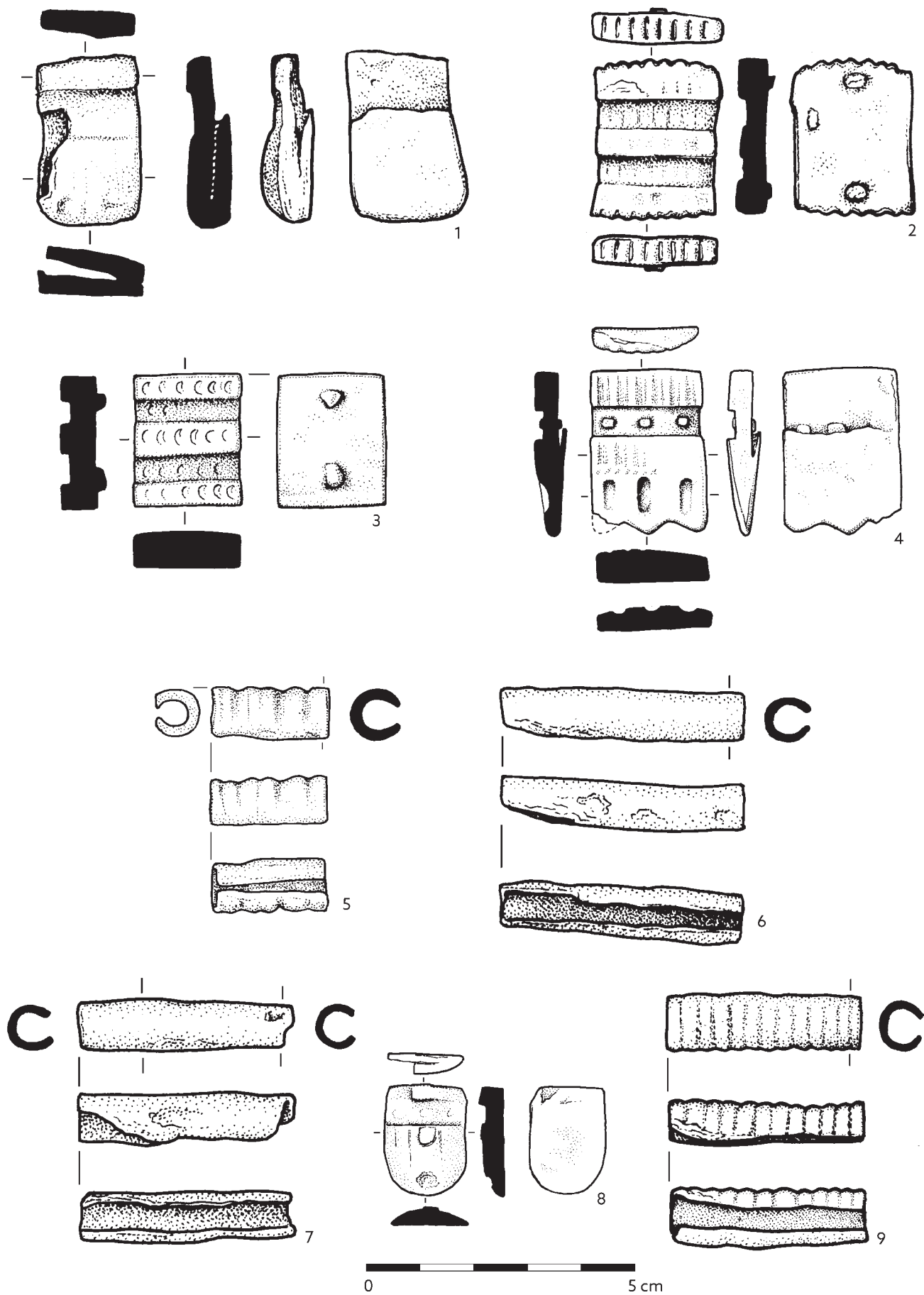
Tab. 215. Drobné nálezy, hřebeny, břitvy, nůžky: 1-2 - P246768; 3 - P247734; 4 - P302375; 5 - P251718; 6 - P289639; 7 - P254450; 8 - P254451. Materiál: 1-4 - paroh; 5-8 - železo.

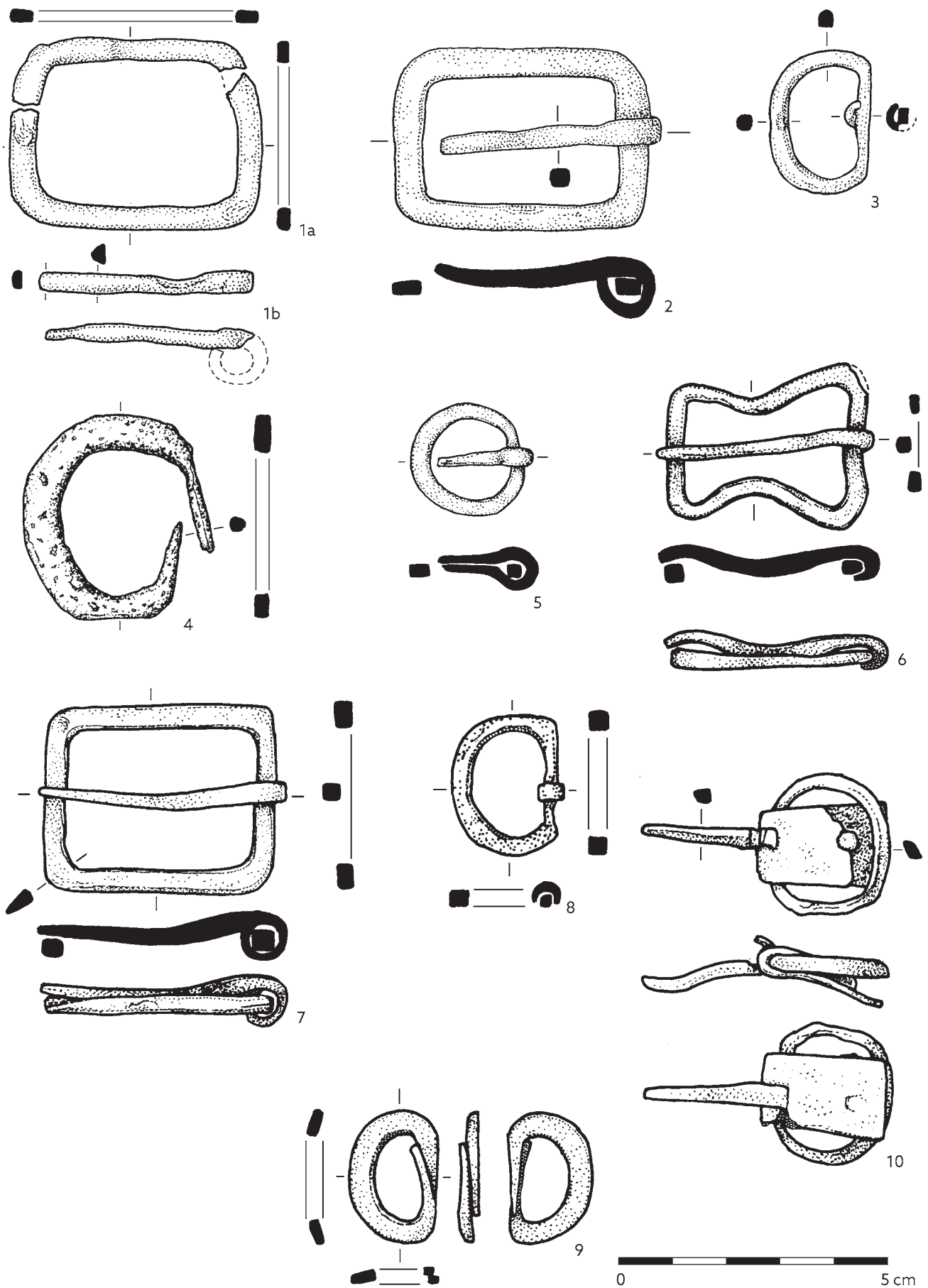
Tab. 216. Drobné nálezy, nůžky, pinzety, nákončí, kovové zlomky: 1 - P246781; 2 - P299752/1-3; 3 - P246769; 4 - P246771/2; 5 - P272055; 6 - P292715; 7 - P24445; 8 - P254460/1; 9 - P254457/1; 10 - P254457/2; 11 - P275095; 12 - P254460/2.

Materiál: 1-2, 7-12 - železo; 3-6 - bronz.

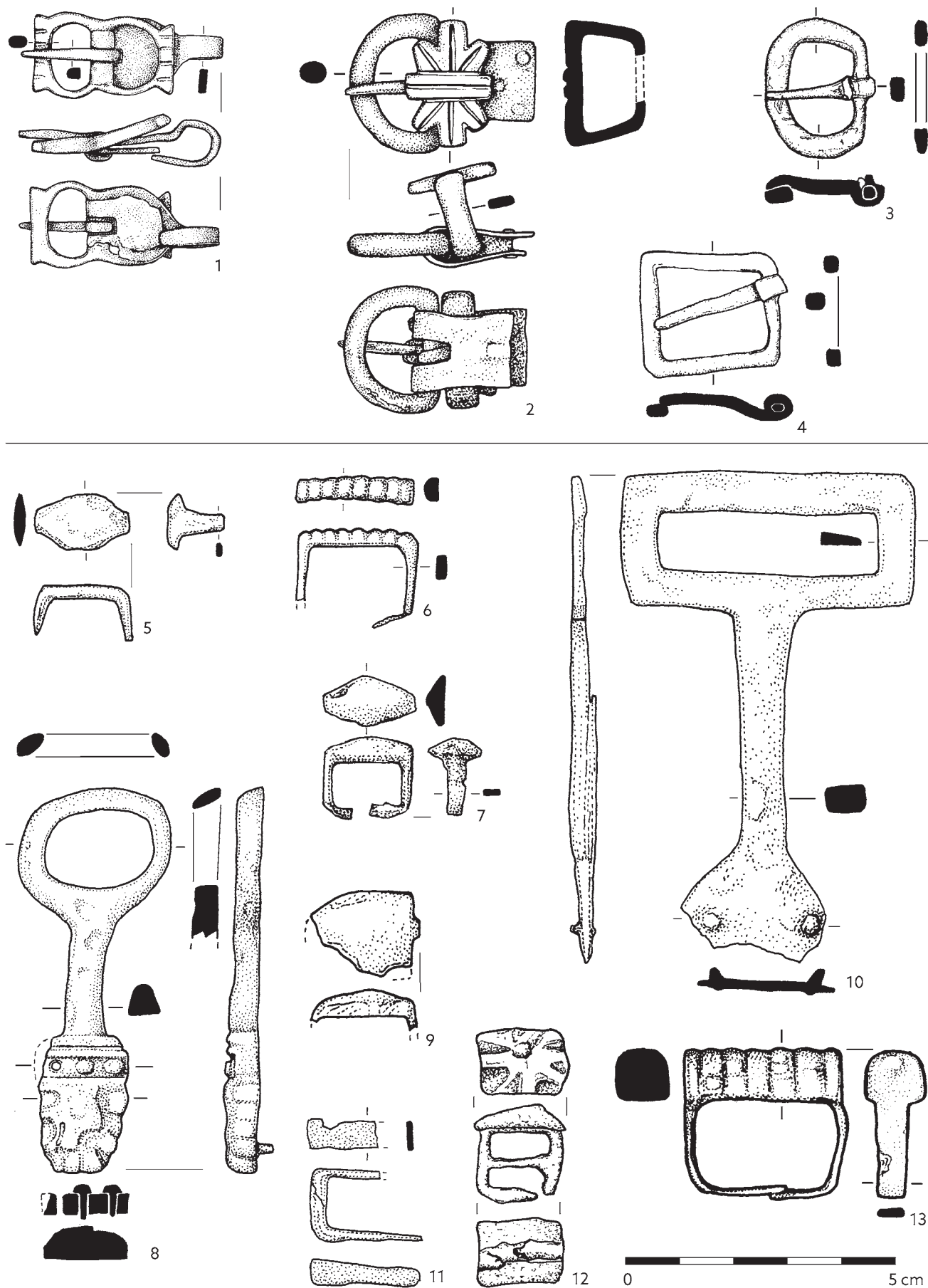

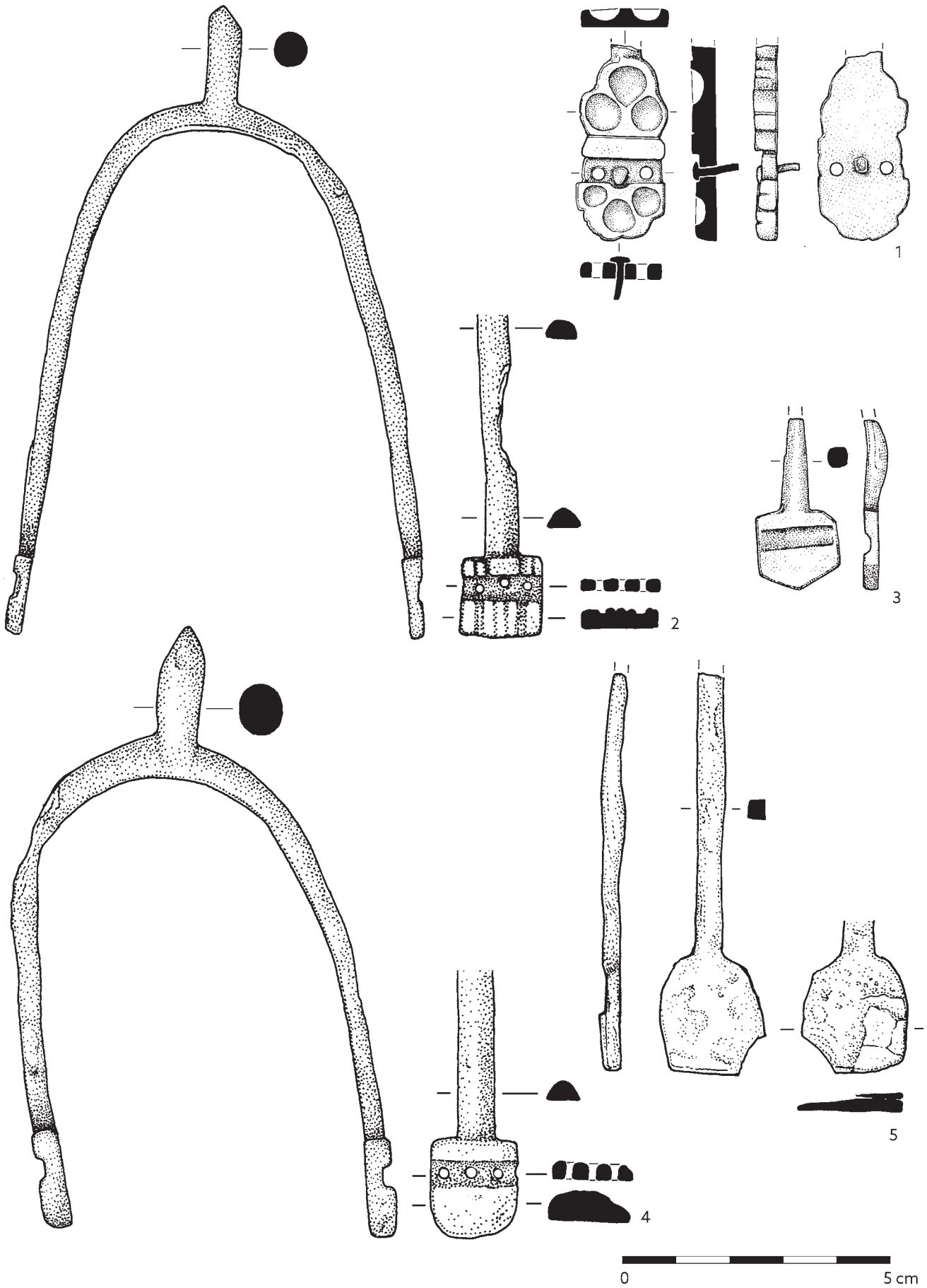
Tab. 217. Drobné nálezy, součásti řemínkových a opaskových garnitur (nákončí): 1 – P257067; 2 – P257735/2; 3 – P284616; 4 – P284534; 5 – P284627; 6 – P288548/2; 7 – P288559; 8 – P288560; 9 – P289651. Materiál: 1–9 – železo.

Tab. 218. Drobné nálezy, přezky: 1 - P254448; 2 - P254449; 3 - P254463; 4 - P277773; 5 - P285536; 6 - P287036; 7 - P287037; 8 - P291495; 9 - P294147; 10 - P289653. Materiál: 1-10 - železo.

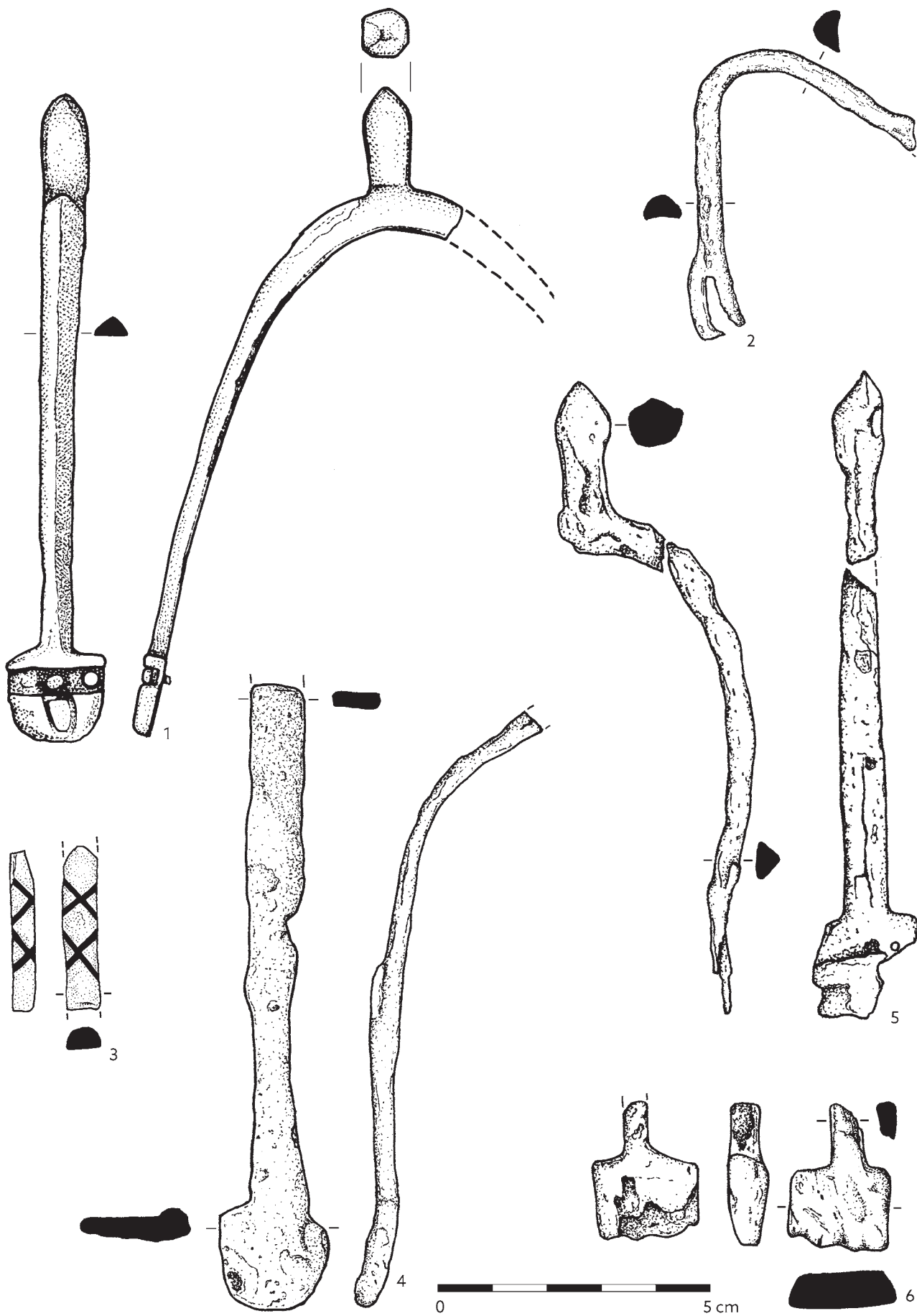

Tab. 219. Drobné nálezy, přezky, průvlečky: 1 - P292716; 2 - P295417; 3 - P296354; 4 - P298338; 5 - P238815/4; 6 - P235709; 7 - P254459; 8 - P254446; 9 - P243478; 10 - P244711; 11 - P254465; 12 - P274926; 13 - P277949. Materiál: 1-13 - železo.

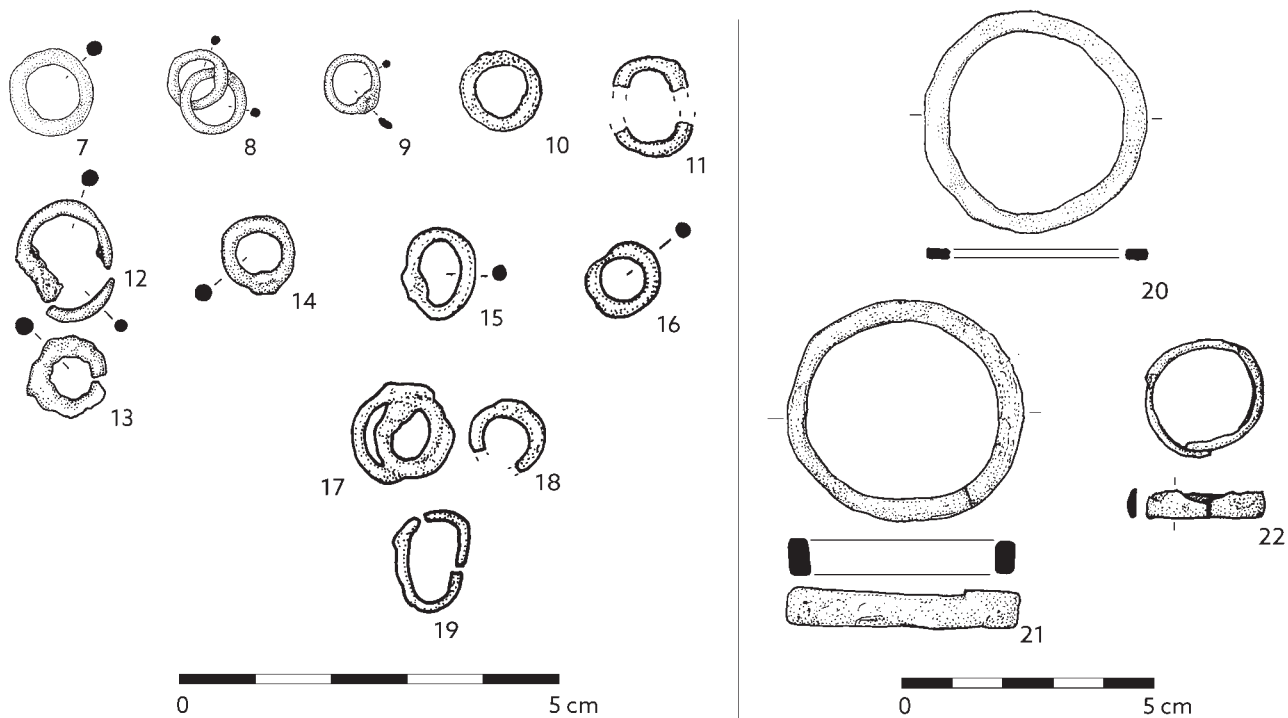
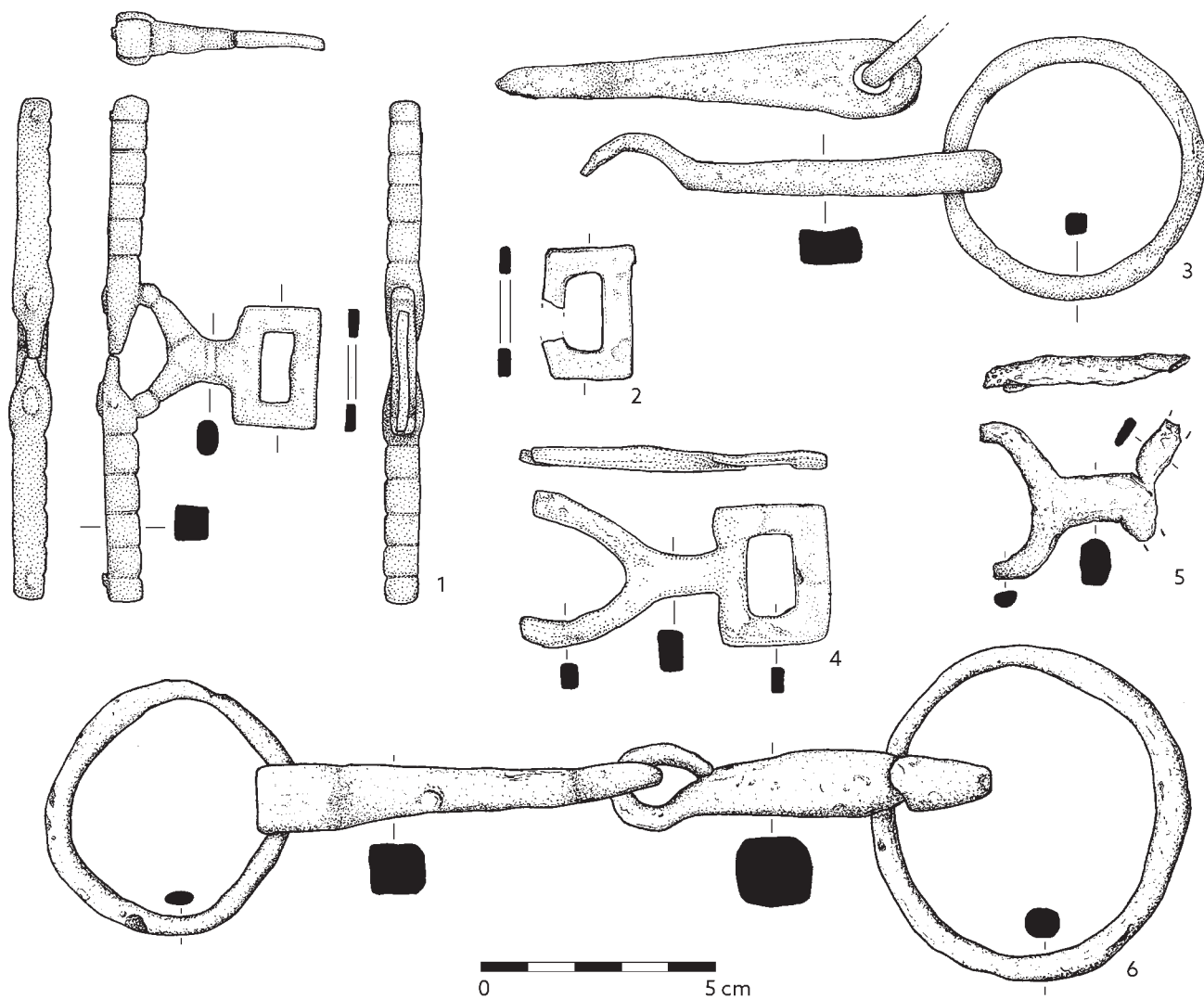

Tab. 220. Drobné nálezy, ostruhy: 1 - P292713; 2 - P254471; 3 - P294146; 4 - P254470; 5 - P235945. Materiál: 1-5 - železo.

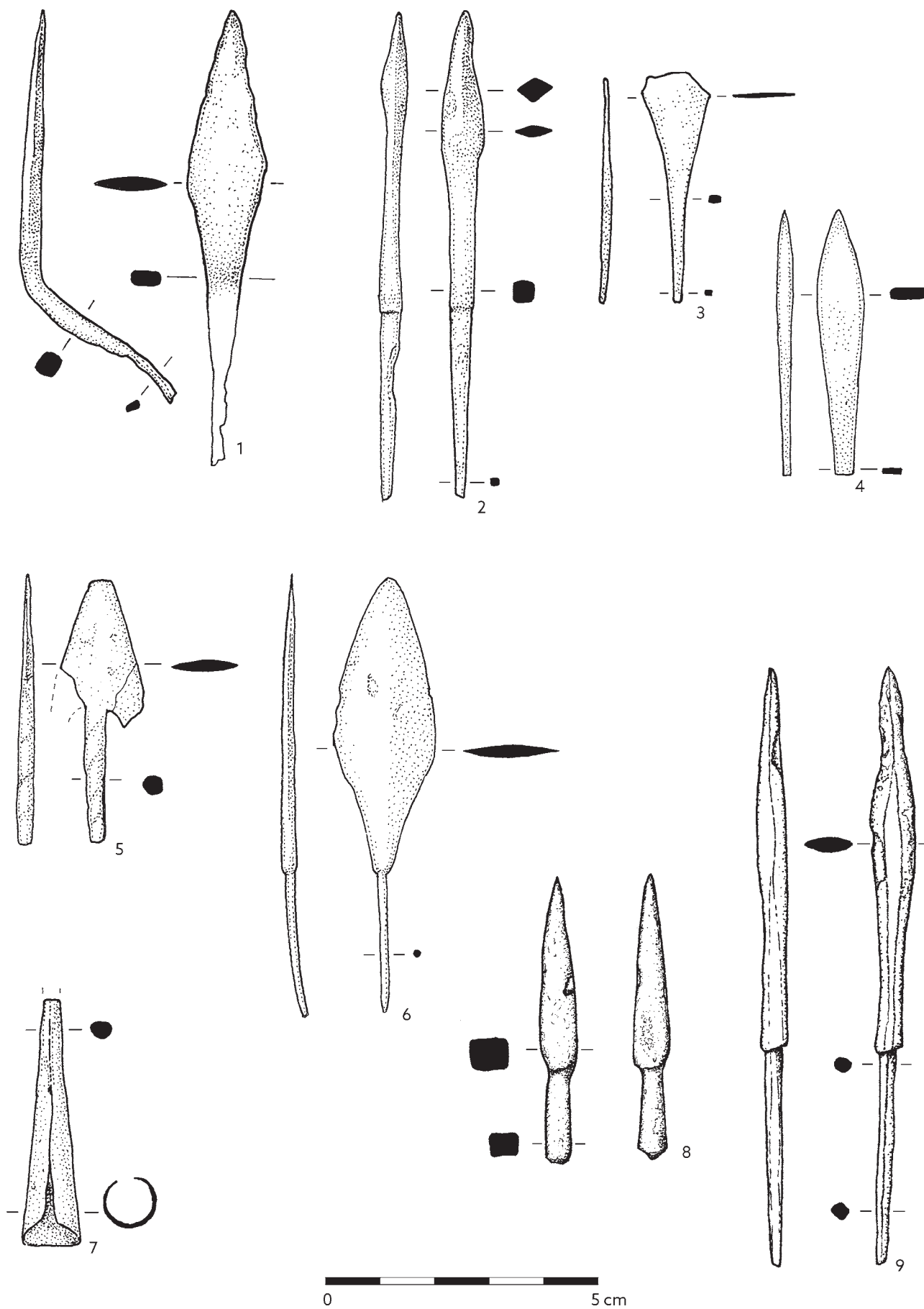

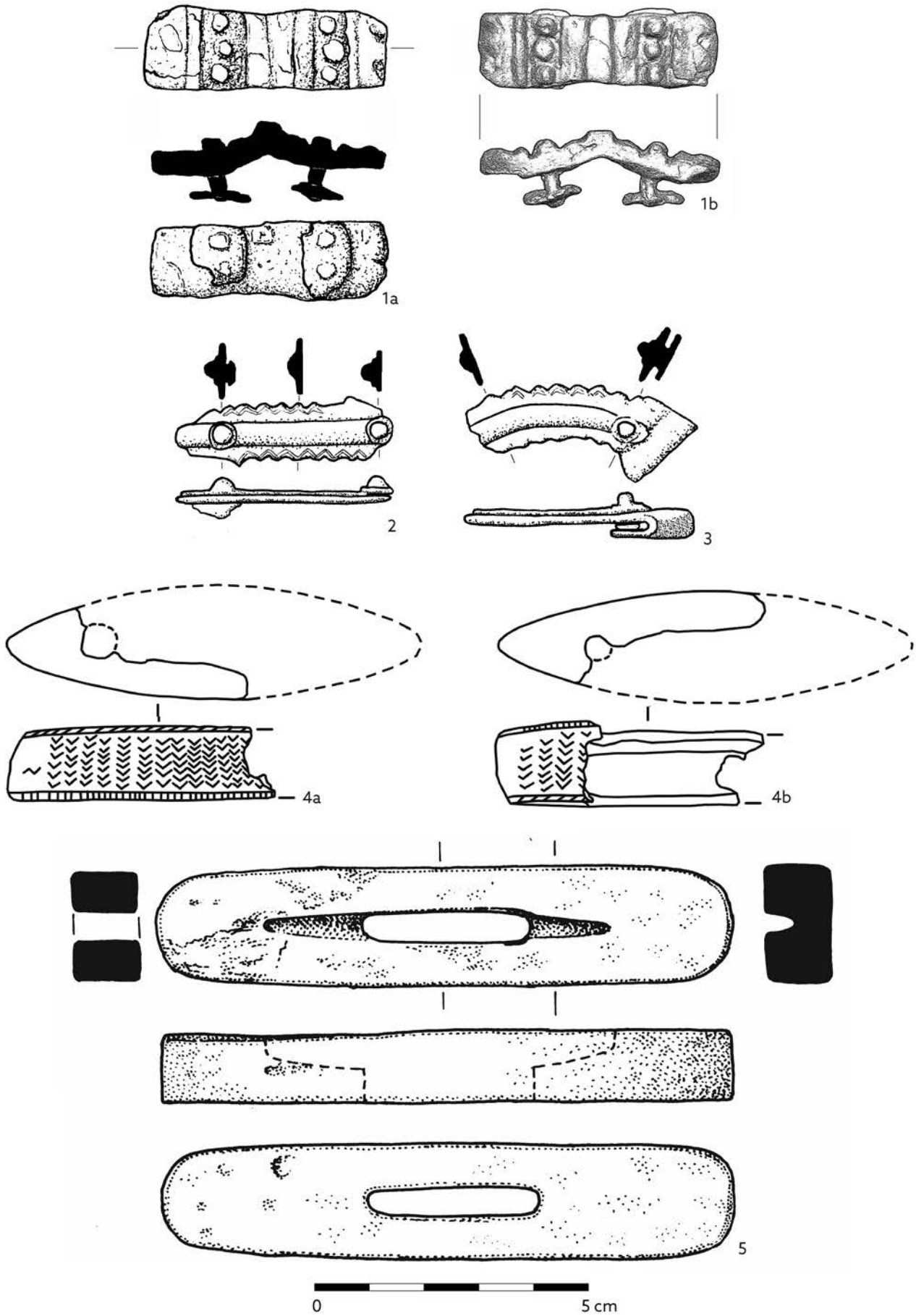
Tab. 221. Drobné nálezy, ostruhy: 1 - P255079; 2 - P267848; 3 - P284630; 4 - P268349; 5 - P300425/1-2; 6 - P299759.
Materiál: 1-6 - železo.

Tab. 222. Drobné nálezy, součásti koňského postroje a ochranné zbroje (kroužky): 1 - P240513; 2 - P302373; 3 - P236499; 4 - P247972; 5 - P273432; 6 - P267298; 7-9 - bez inv. č.; 10 - P236506/1; 11 - P236506/2; 12-14 - P249240/1-3; 15 - P238394; 16 - P247678; 17-19 - P235265/1-3; 20 - P244714; 21 - P254458; 22 - P247973. Materiál: 1-22 - železo.

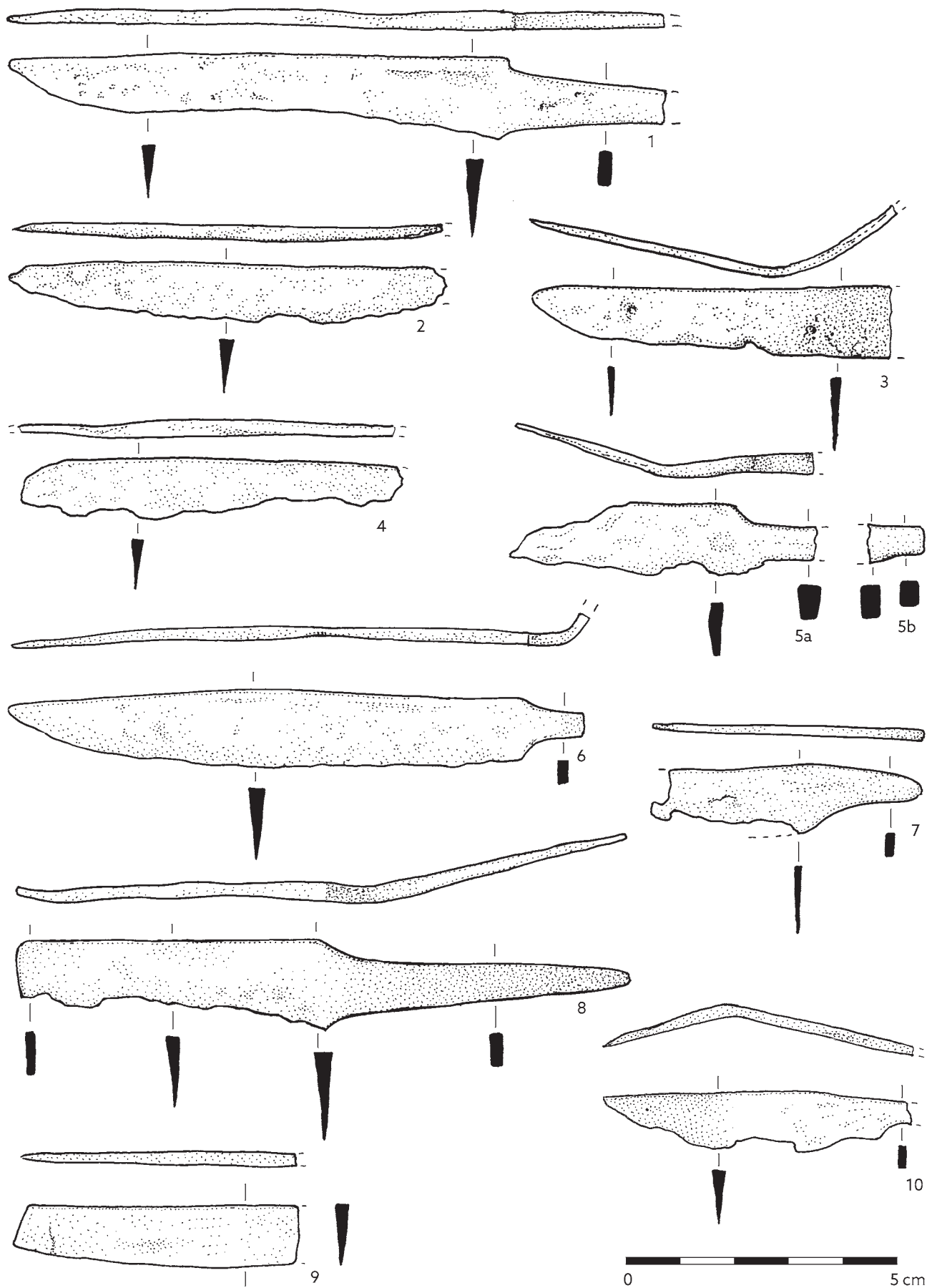

Tab. 223. Drobné nálezy, hroty šípů: 1 - P236503; 2 - P239381; 3 - P241397; 4 - P249020; 5 - P251717; 6 - P251719; 7 - P251721; 8 - P269998; 9 - P268348. Materiál: 1-9 - železo.

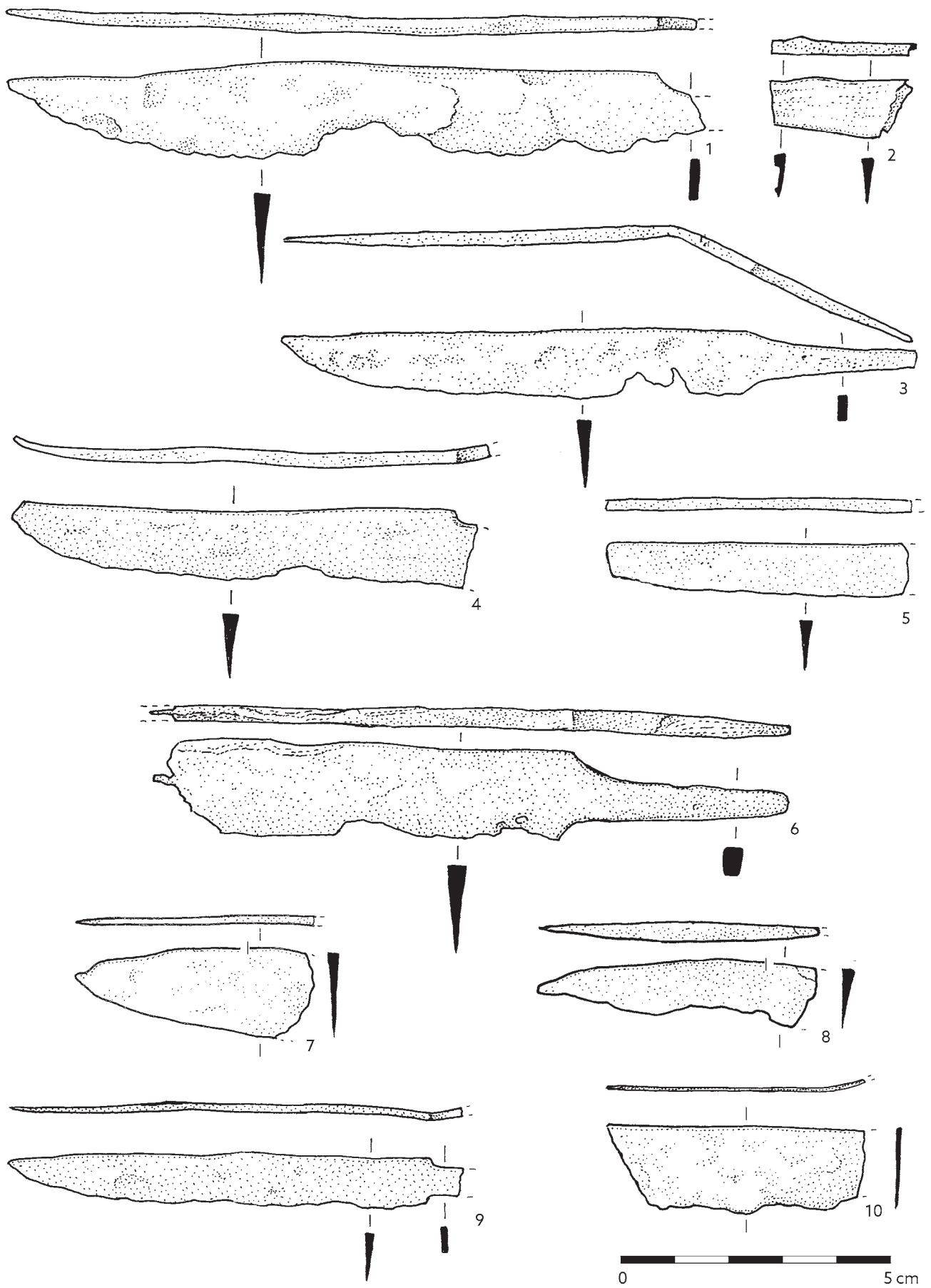

Tab. 224. Drobné nálezy, kování pochvy, součásti meče (záštita, hlavice rukojeti, kování opaskové garnitury): 1 – P274925; 2–3 – P297955/1–2; 4 – P292728; 5 – P259179. Materiál: 1–3, 5 – železo; 4 – bronz.

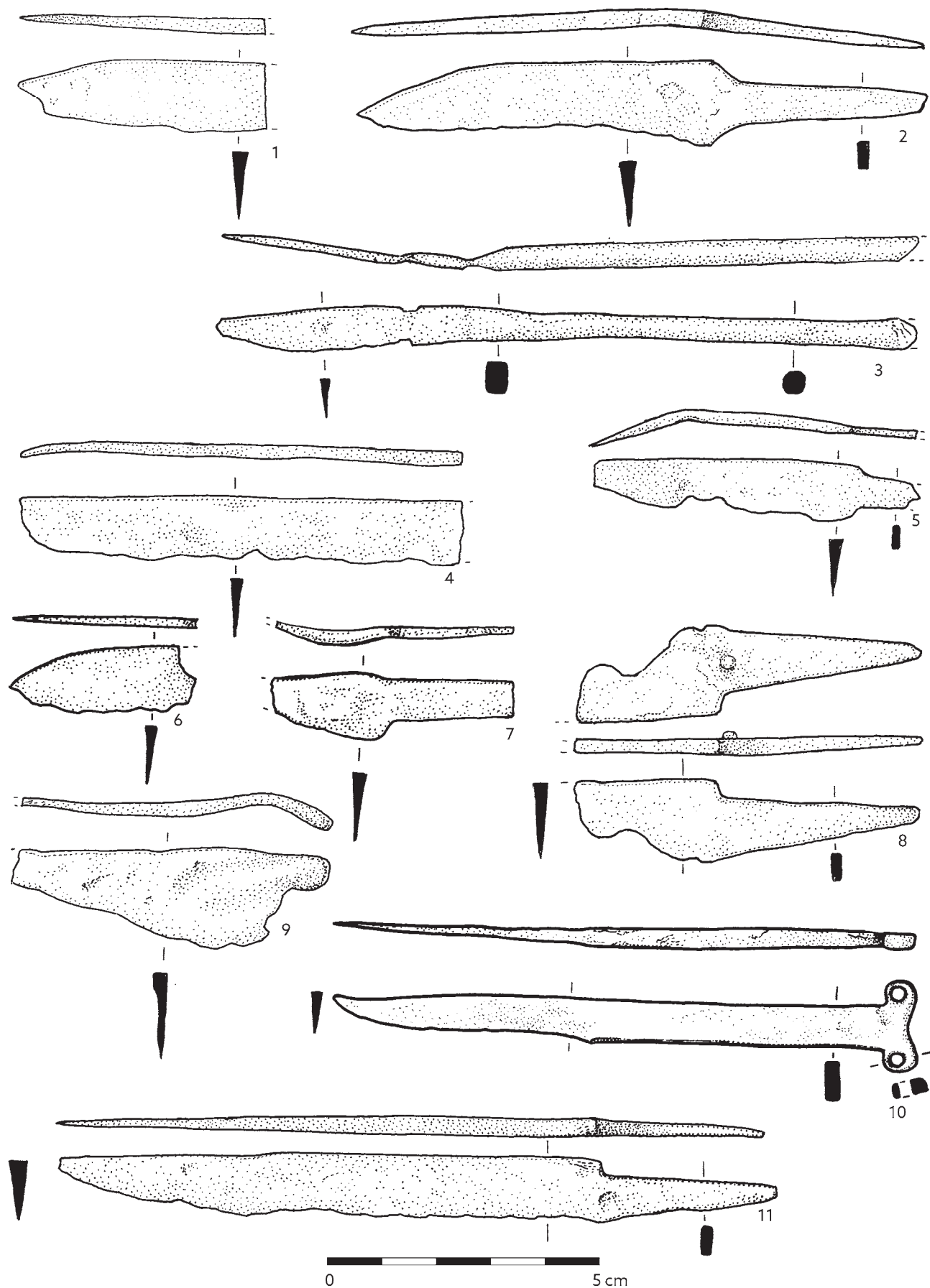

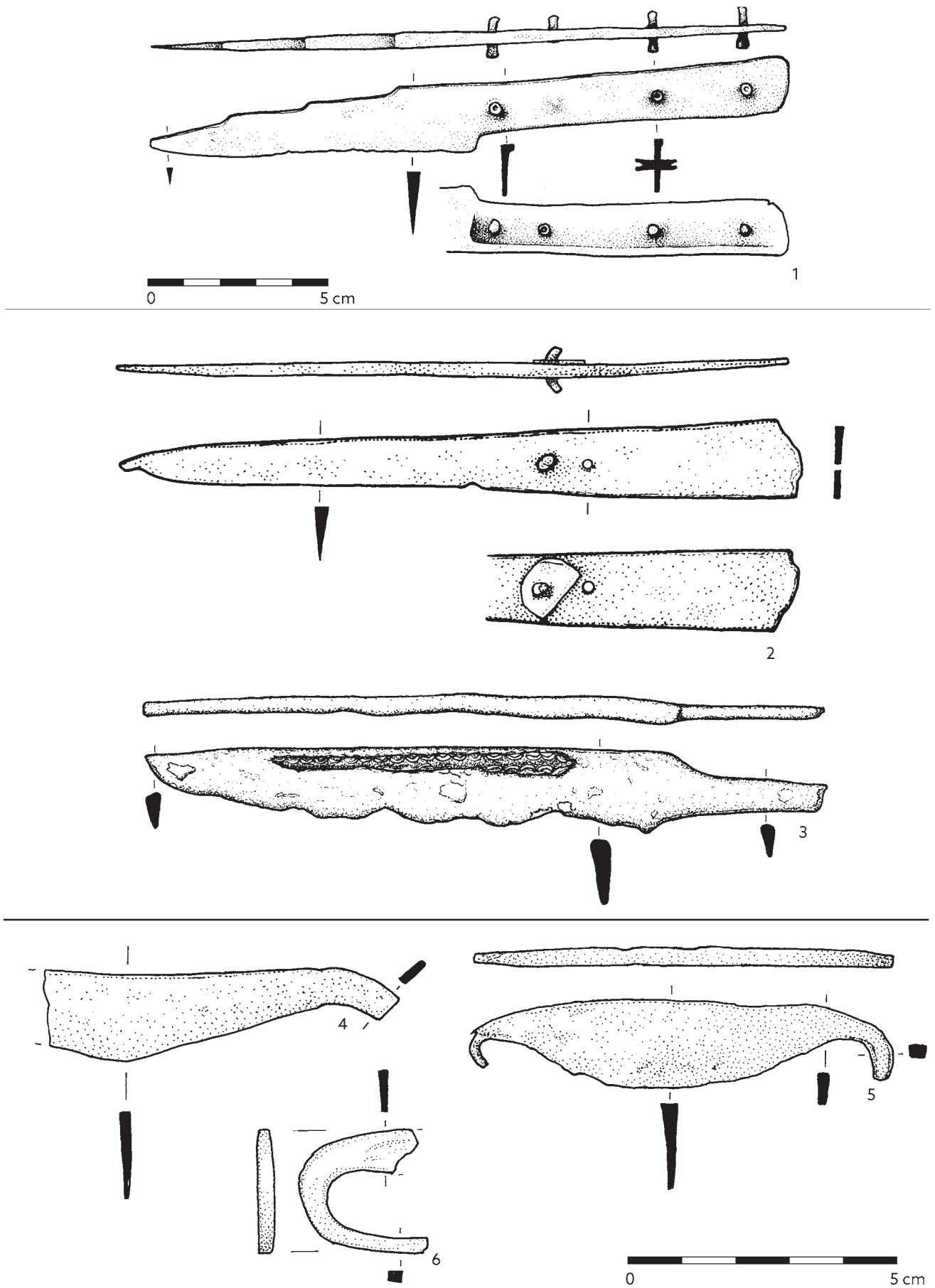
Tab. 225. Drobné nálezy, nože: 1 - P236498; 2 - P236504; 3 - P236505; 4 - P238061; 5 - P238815/1; 6 - P240133; 7 - P240517; 8 - P240719; 9 - P248736; 10 - P247292. Materiál: 1-10 - železo.

Tab. 226. Drobné nálezy, nože: 1 - P242128; 2 - P248746; 3 - P243291; 4 - P246782; 5 - P243843; 6 - P247676; 7 - P248743; 8 - P248737; 9 - P248741; 10 - P248745. Materiál: 1-10 - železo.

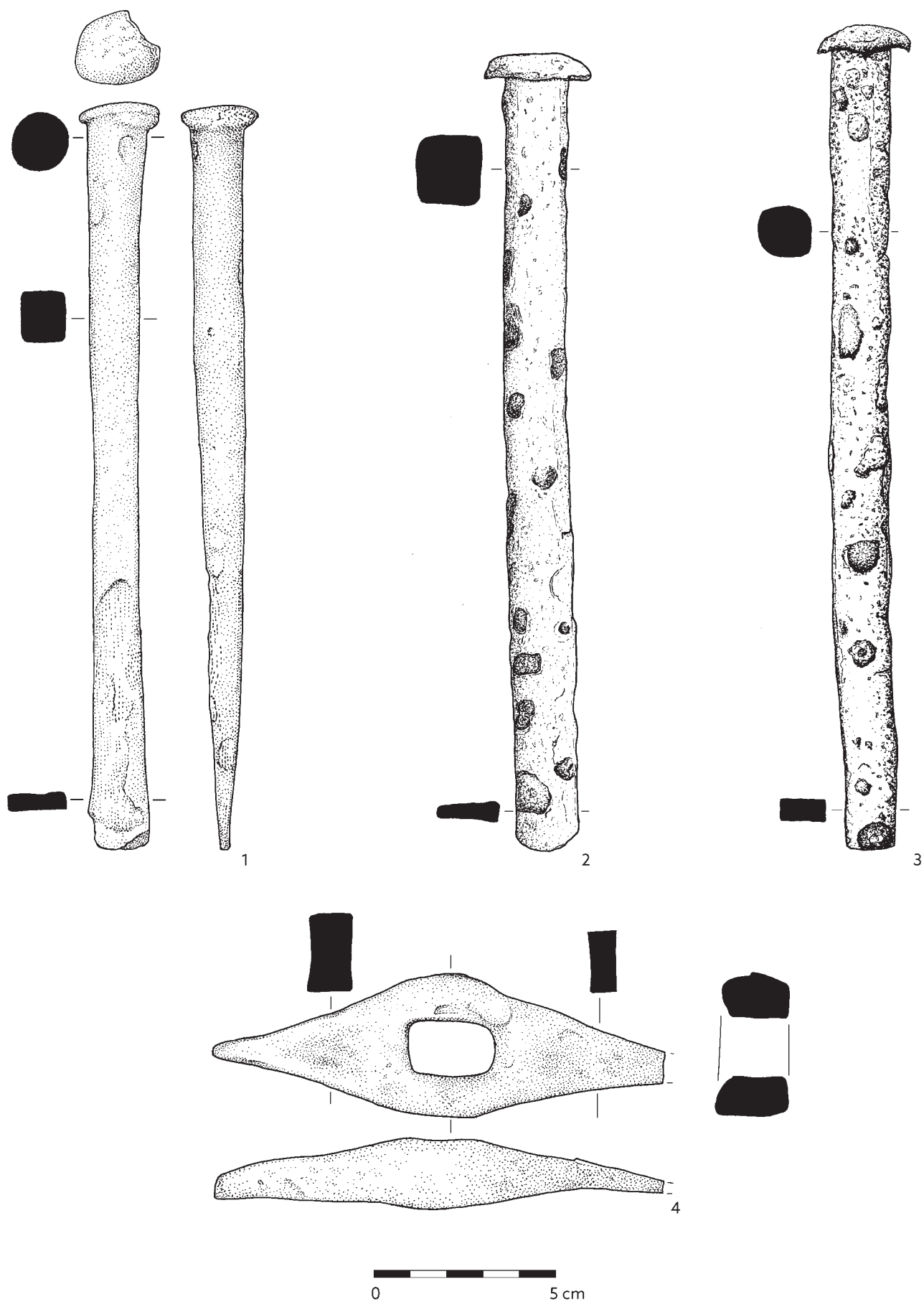

Tab. 227. Drobné nálezy, nože: 1 – P249022; 2 – P249239; 3 – P249021; 4 – P249947; 5 – P249238; 6 – P251158; 7 – P250618; 8 – P251336/2; 9 – P251337; 10 – P253922; 11 – P254452. Materiál: 1-11 – železo.

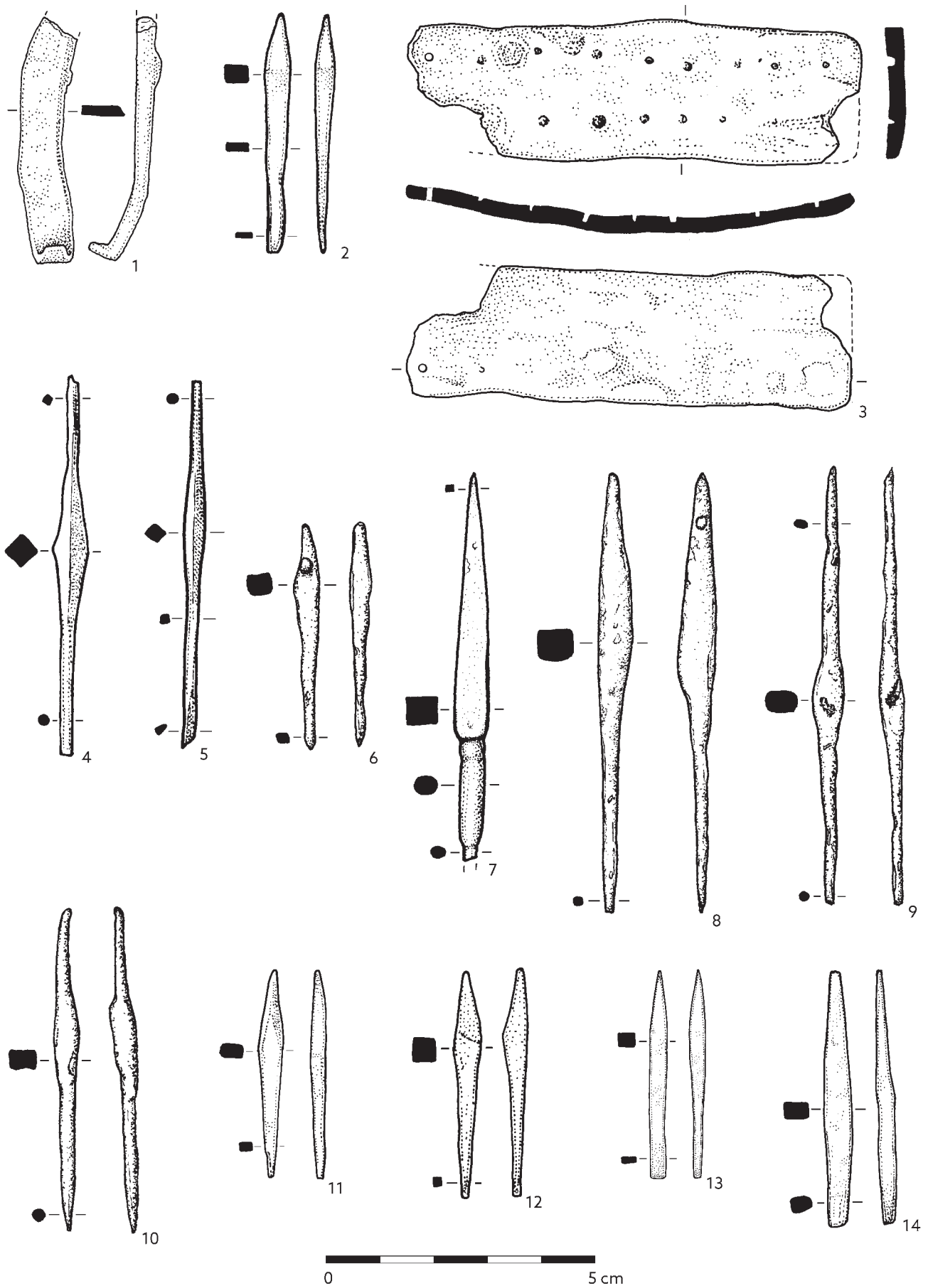

Tab. 228. Drobné nálezy, nože, ocílky: 1 – P256067; 2 – P259174; 3 – P271660; 4 – P246365; 5 – P248735; 6 – P248738.
Materiál: 1-6 – železo.

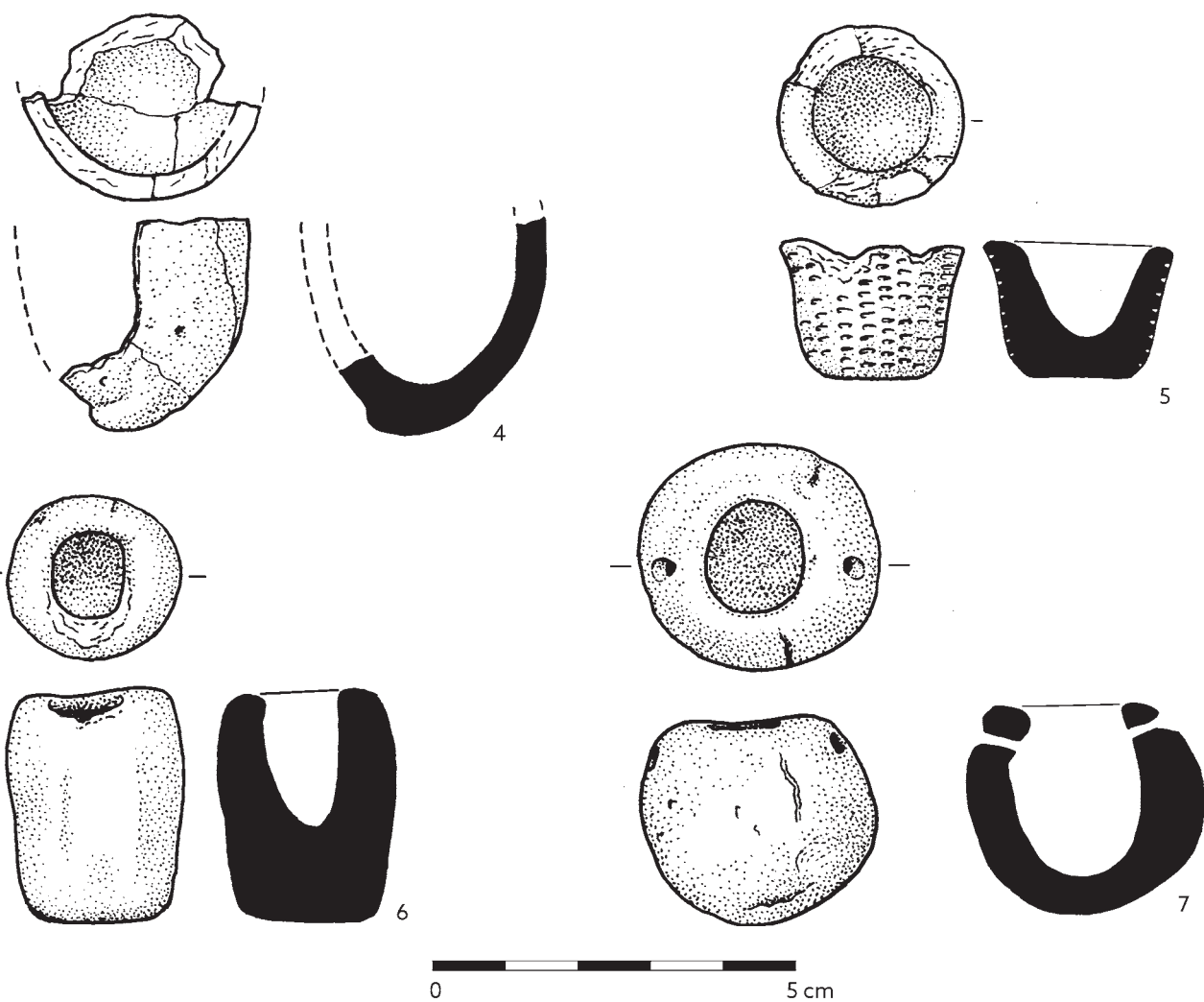
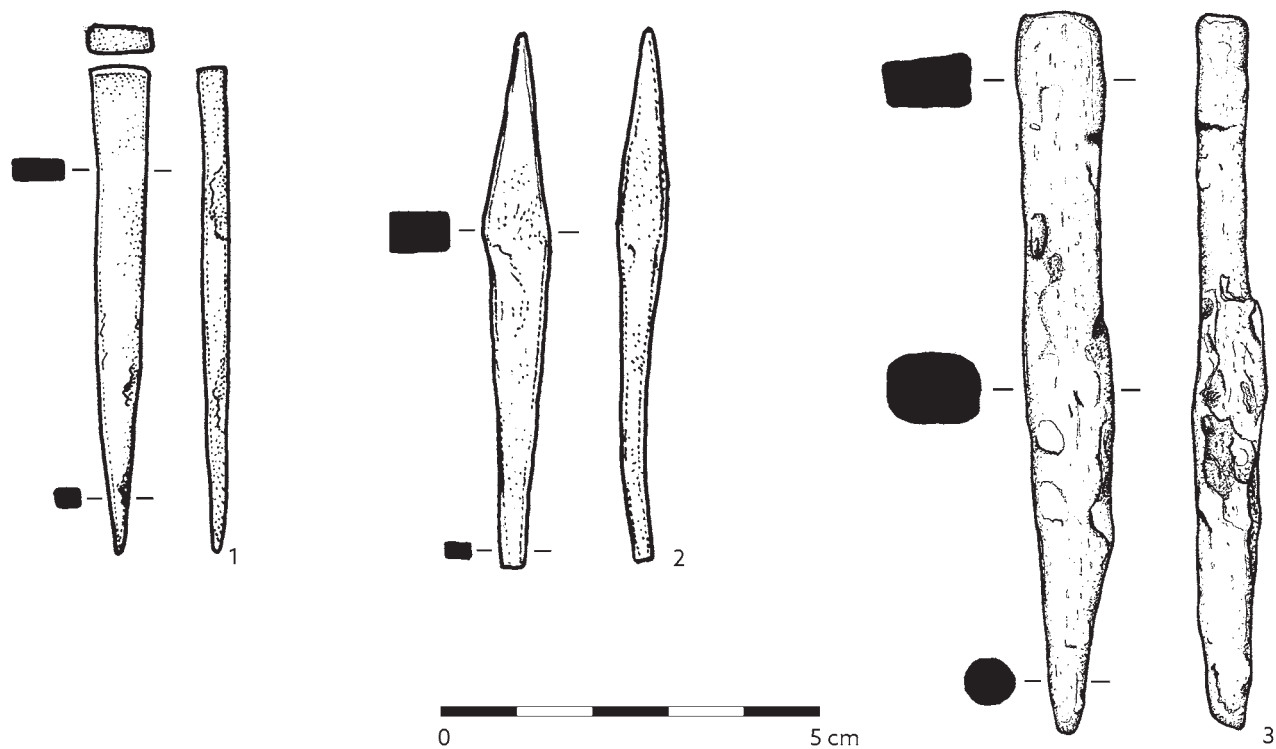

Tab. 229. Drobné nálezy, kovářské nástroje: 1 – P254478; 2 – P265825; 3 – P277783; 4 – P254479. Materiál: 1-4 – železo.

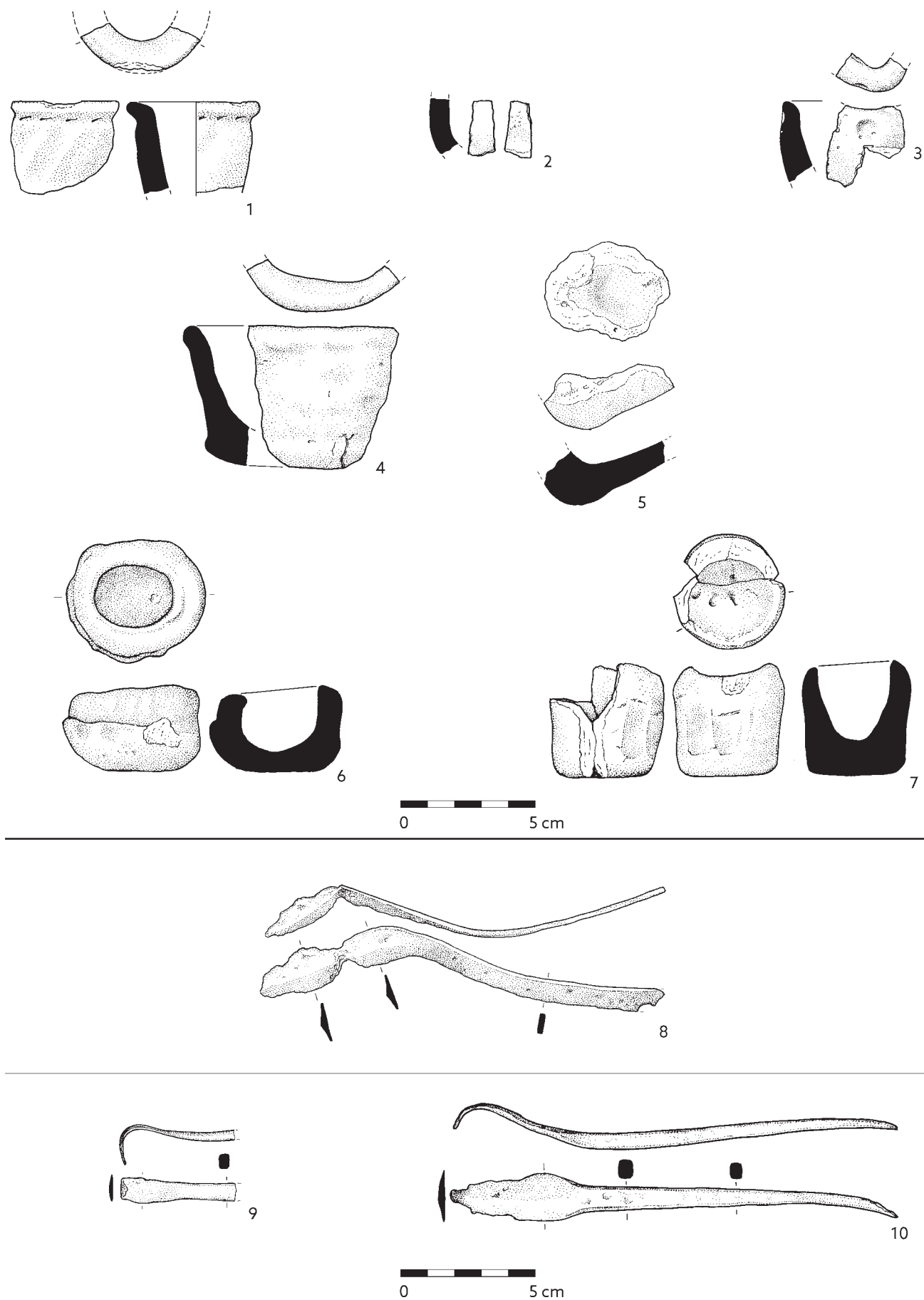

Tab. 230. Drobné nálezy, kovotepecké nástroje: 1 – P250318; 2 – P256079; 3 – P254444; 4 – P256669; 5 – P258825; 6 – P274322; 7 – P260329; 8 – P272326; 9 – P277776; 10 – P277789; 11 – P284618; 12 – P284619; 13 – P292737; 14 – P294955.

Materiál: 1-14 – železo.

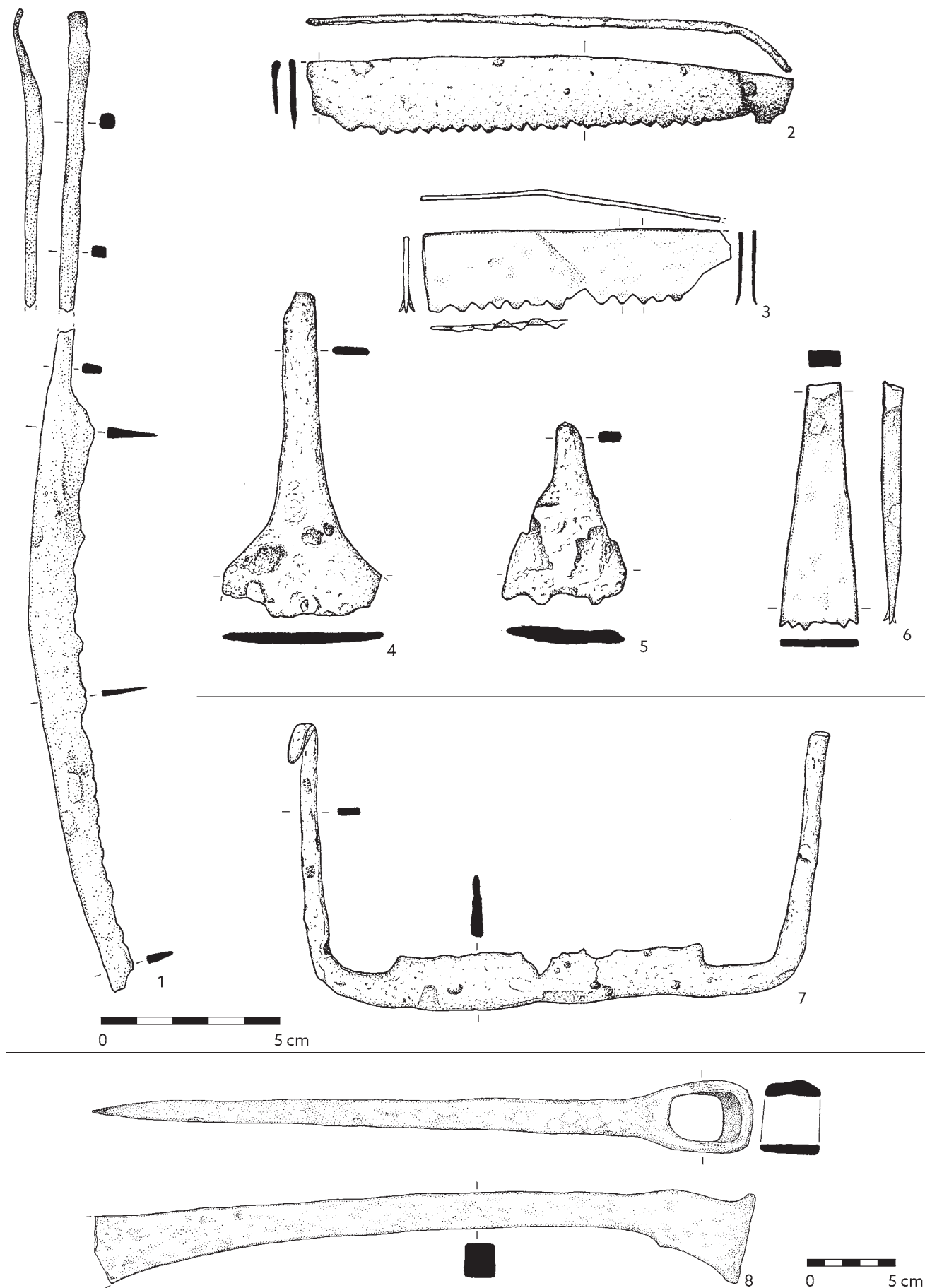

Tab. 231. Drobné nálezy, kovotepecké nástroje, tyglíky: 1 - P285542; 2 - P287044; 3 - P296787; 4 - P304527; 5 - P267291; 6 - P298510; 7 - P287022. Materiál: 1-3 - železo; 4-7 - keramika.

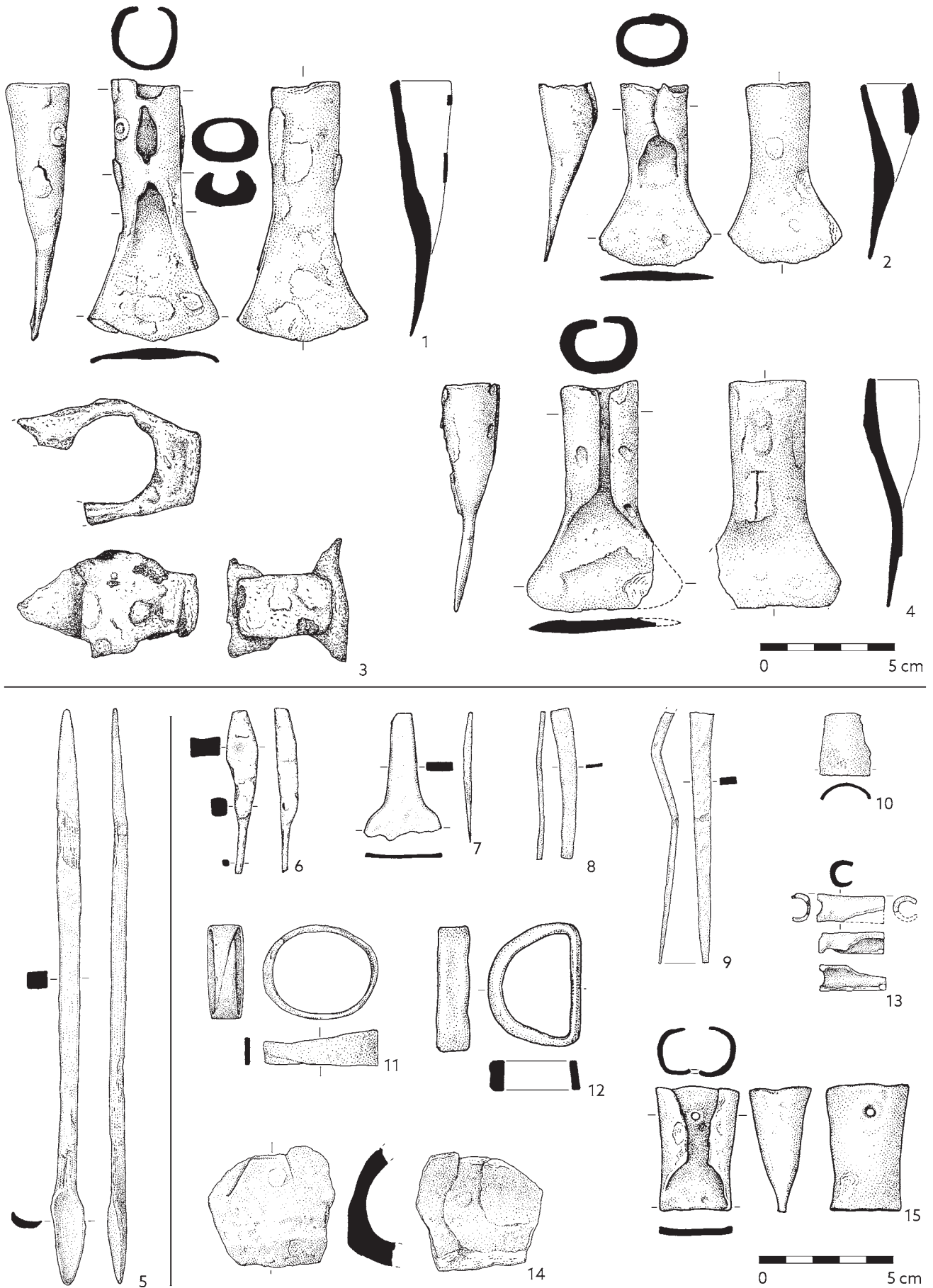

Tab. 232. Drobné nálezy, tyglíky, kovové součásti nástrojů: 1 - P304753; 2 - P297940; 3 - P299737; 4 - P298695; 5 - P247803; 6 - P274275; 7 - P302297; 8 - P236500; 9 - P303478; 10 - P278552. Materiál: 1-7 - keramika; 8-10 - železo.

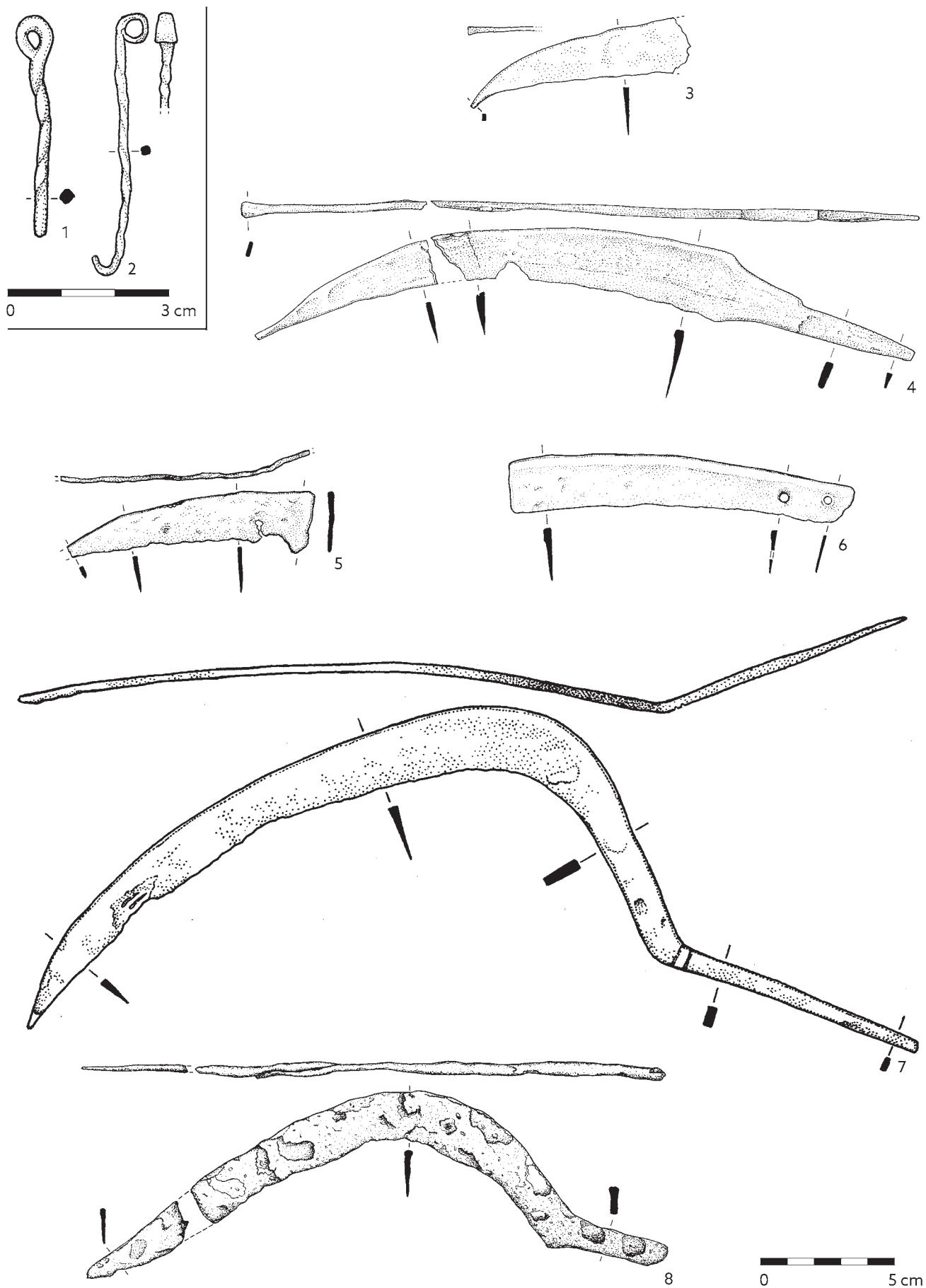

Tab. 233. Drobné nálezy, kovové součásti nástrojů: 1 - P254489; 2 - P278171; 3 - P285539; 4 - P272327; 5 - P277814; 6 - P254784; 7 - P277801; 8 - P254482. Materiál: 1-8 - železo.

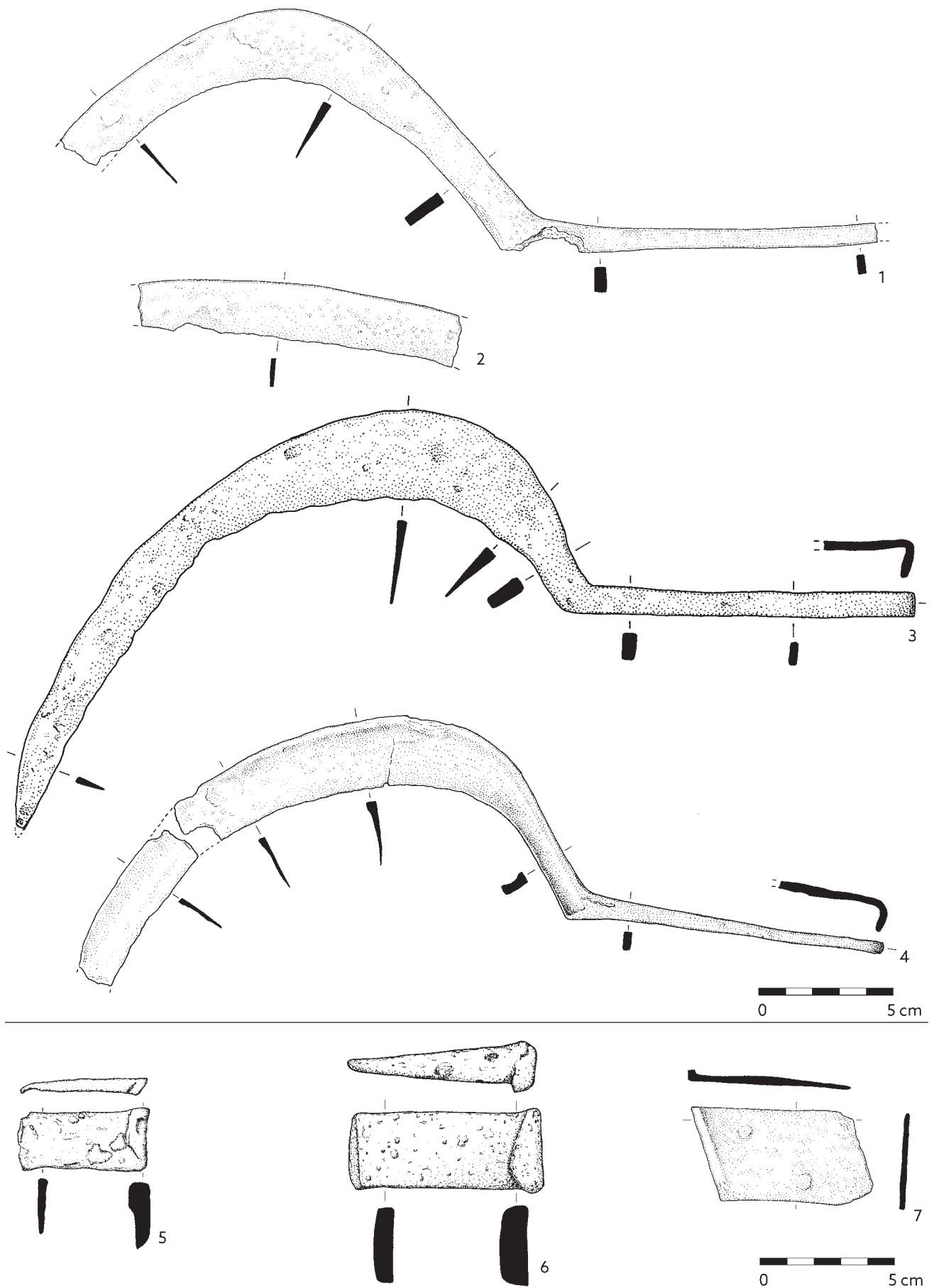

Tab. 234. Drobné nálezy, kovové součásti nástrojů: 1 - P258076; 2 - P271661; 3 - P273026; 4 - P272064; 5 - P254488; 6 - P300442; 7 - P256069; 8 - P251712; 9 - P251710; 10 - P235134; 11 - P254447; 12 - P294922; 13 - P284633; 14 - P254455; 15 - P262890.

Materiál: 1-15 - železo.

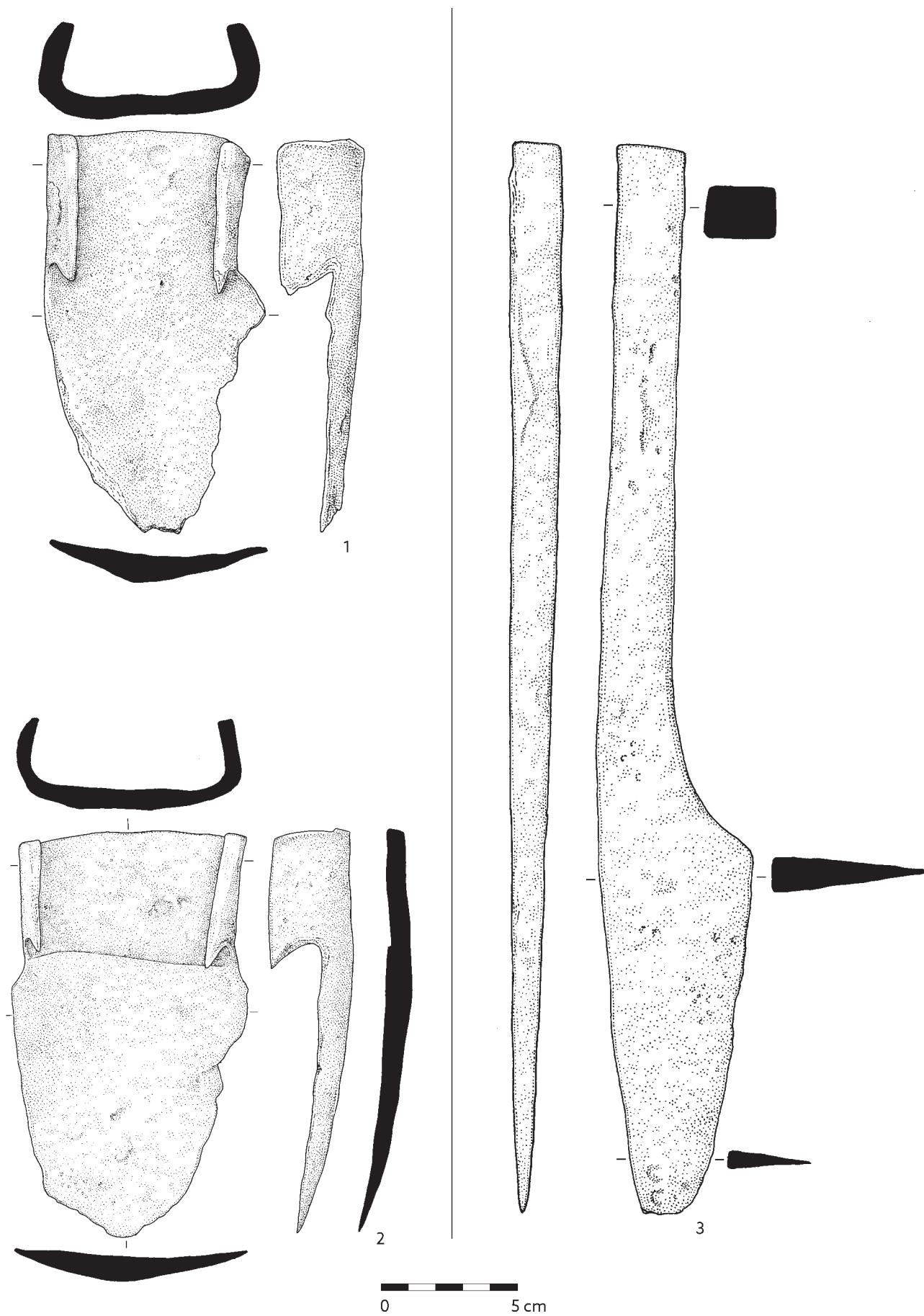

Tab. 235. Drobné nálezy, háčky, zemědělské nástroje: 1 – P238393; 2 – P244712; 3 – P243997; 4 – P246273; 5 – P254912; 6 – P254914; 7 – P258075; 8 – P271659. Materiál: 1-8 – železo.

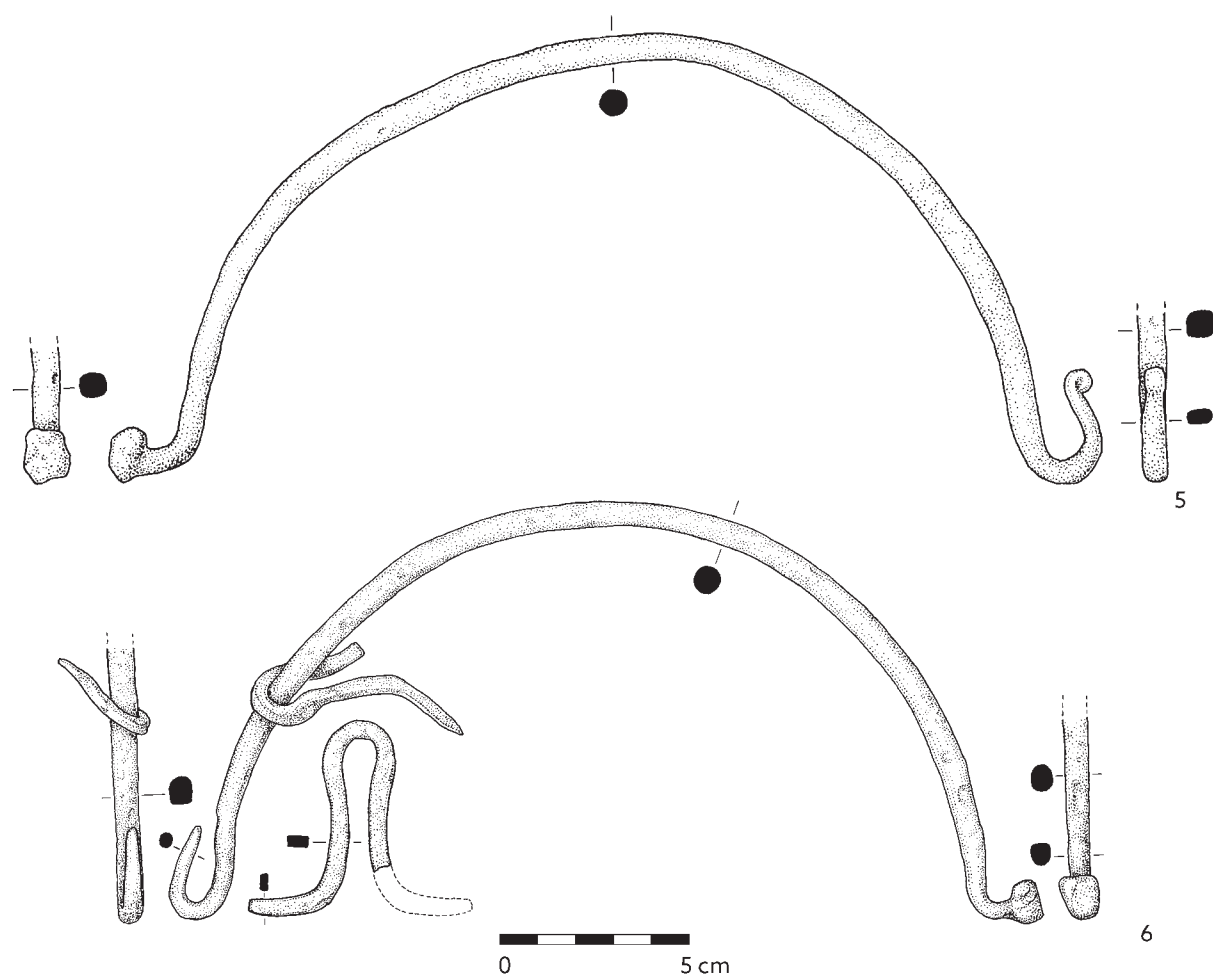
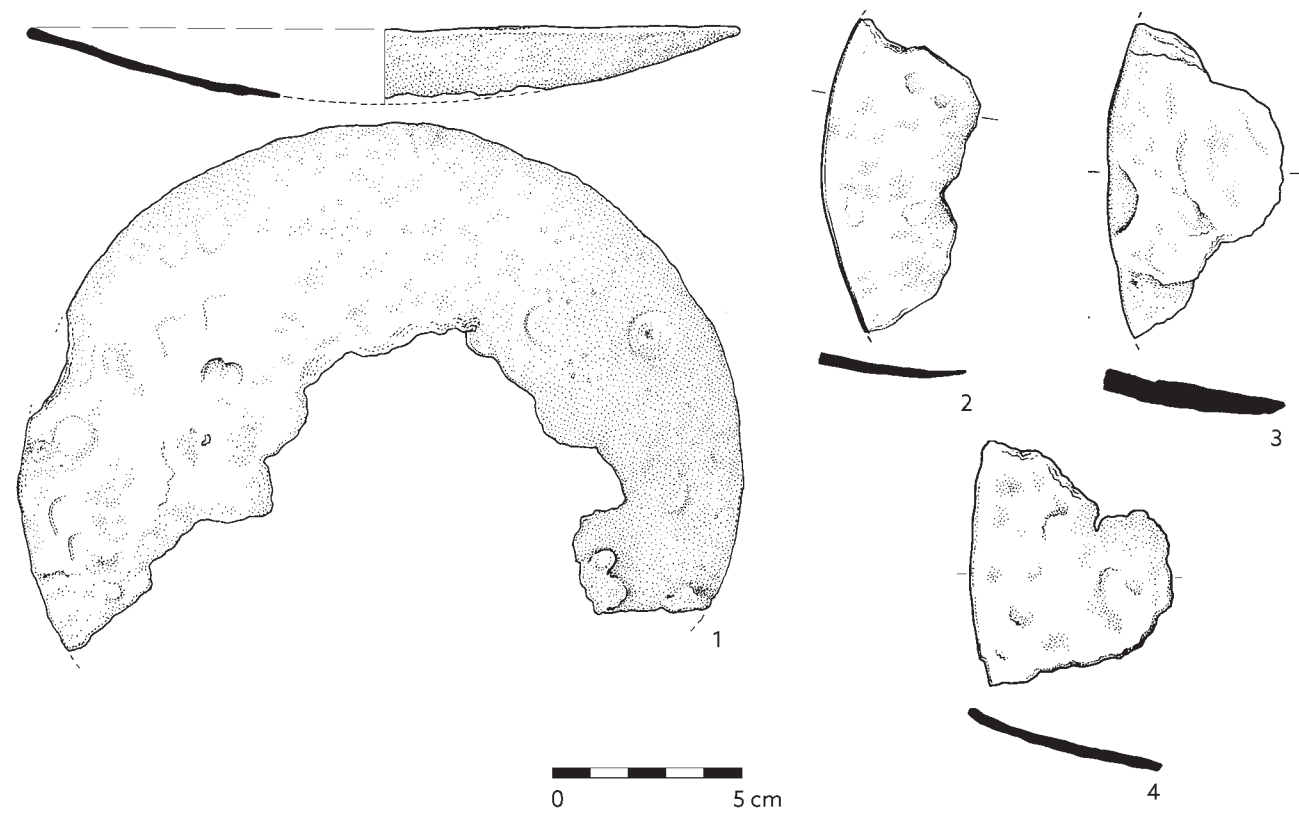

Tab. 236. Drobné nálezy, zemědělské nástroje, kovové zlomky: 1-2 - P254485; 3 - P254486; 4 - P254487; 5 - P265827; 6 - P269987; 7 - P237308/3. Materiál: 1-7 - železo.

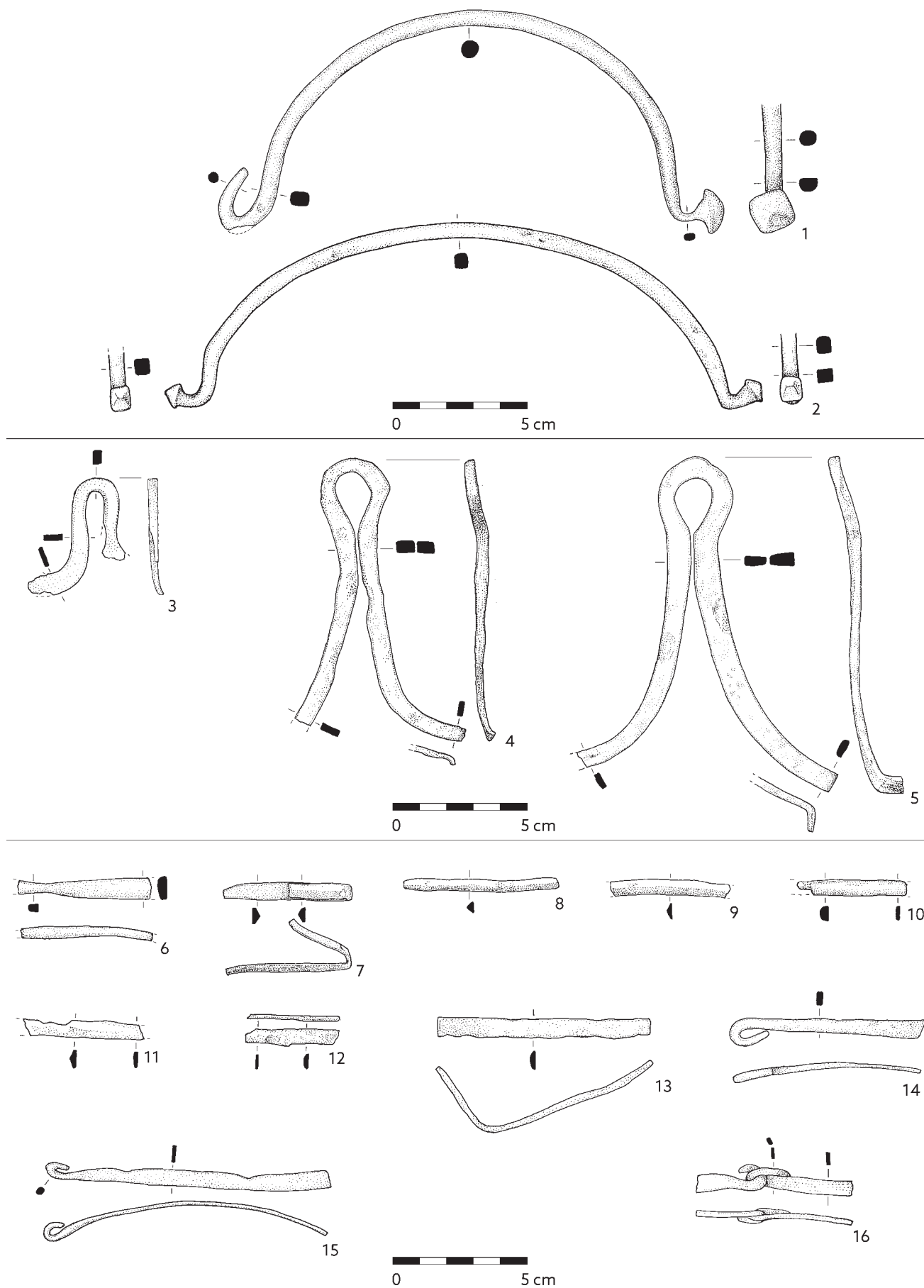

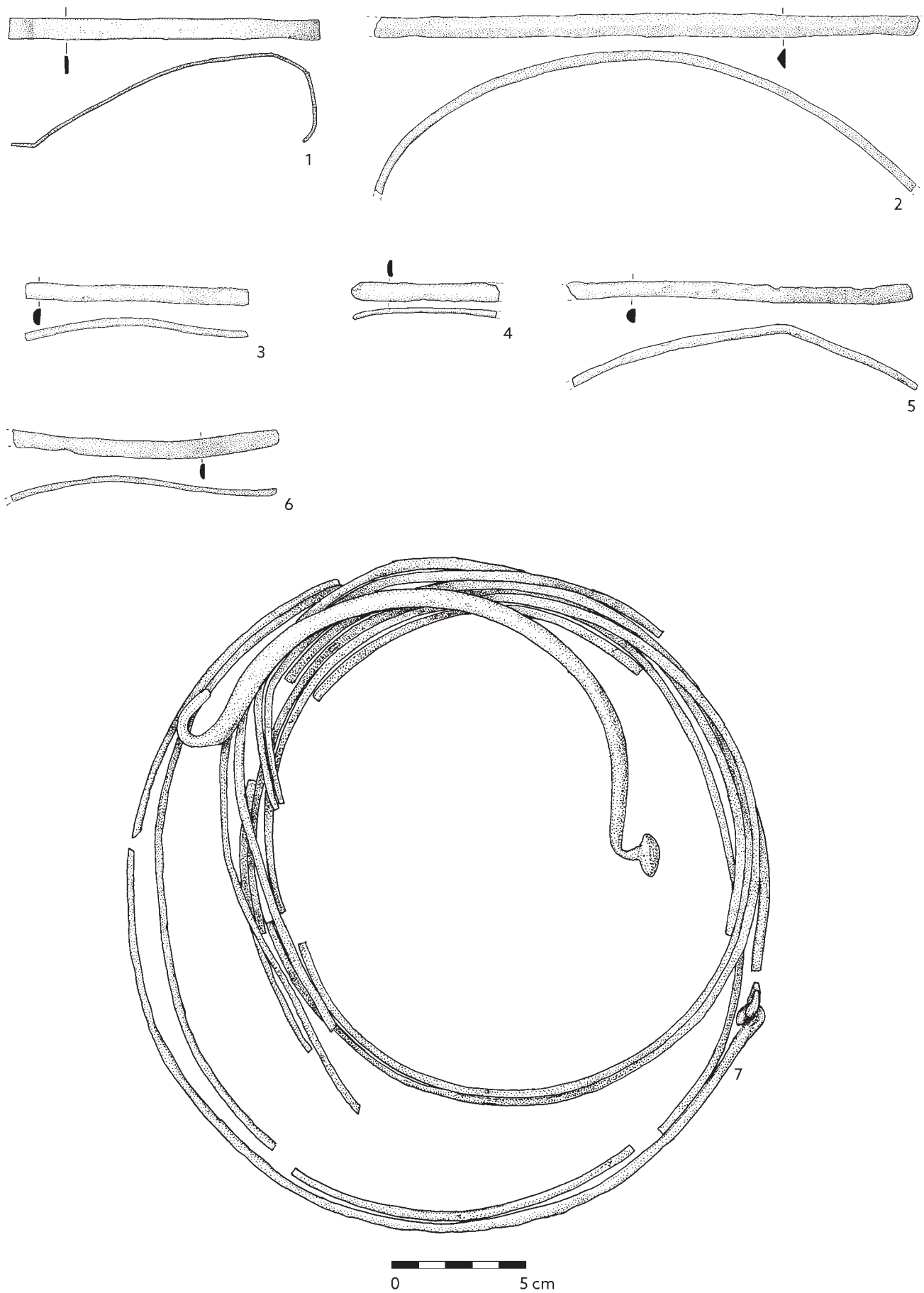
Tab. 237. Drobné nálezy, zemědělské nástroje: 1 – P254476; 2 – P254490; 3 – P254483. Materiál: 1-3 – železo.

Tab. 238. Drobné nálezy, slezské misky, kovové součásti věder: 1 - P247971; 2 - P256837; 3 - P294932/1-2; 4 - P278557; 5 - P254474; 6 - P254473/1-2. Materiál: 1-6 - železo.

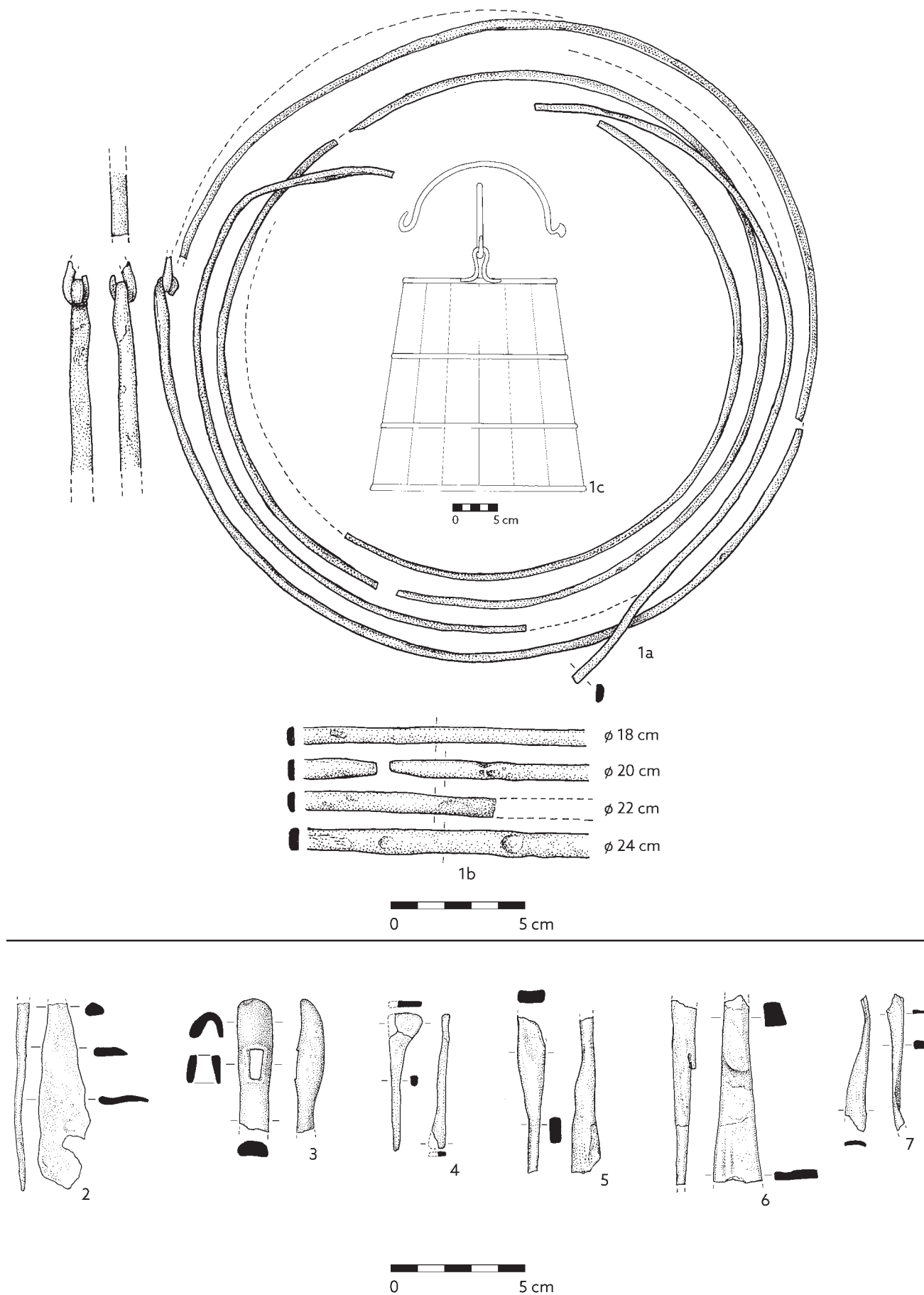

Tab. 239. Drobné nálezy, kovové součásti věder: 1 - P254472; 2 - P256405; 3 - P247679/1; 4 - P254493; 5 - P254492; 6 - P238062; 7 - P238396/3; 8 - P238396/4; 9 - P238396/5; 10 - P238398/1; 11 - P238814/3; 12 - P241022; 13 - P240900; 14 - P241904; 15 - P241905/1; 16 - P241905/2. Materiál: 1-16 - železo.

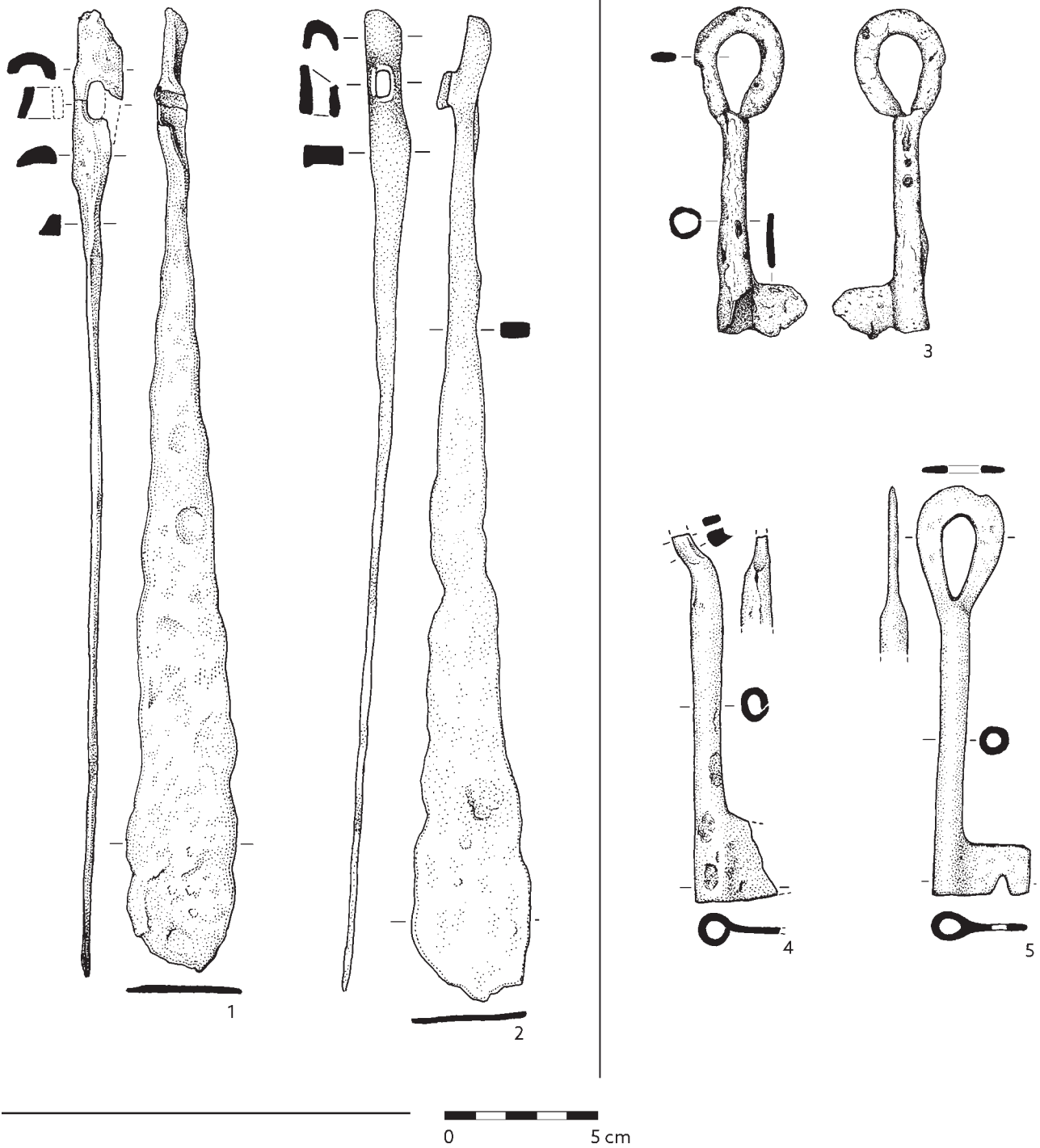

Tab. 240. Drobné nálezy, kovové součásti věder: 1 – P241908/1; 2 – P247291; 3 – P251716; 4 – P250941; 5 – P251720; 6 – P248045; 7 – P254475/1–29. 7 – kresba nálezu reliktu dřevěného vědra s kovovým okutím in situ z objektu 194. Materiál: 1–6 – železo.

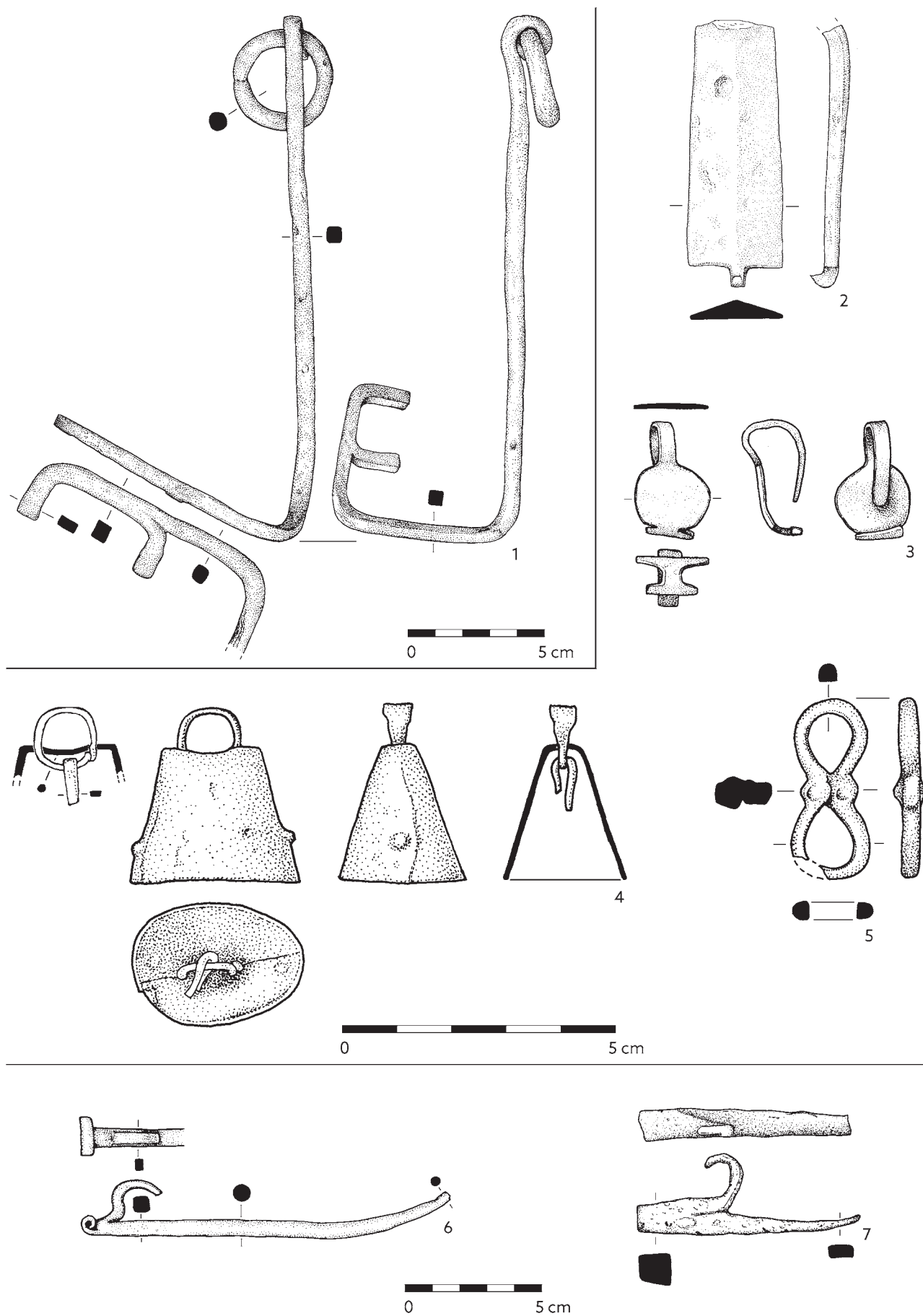

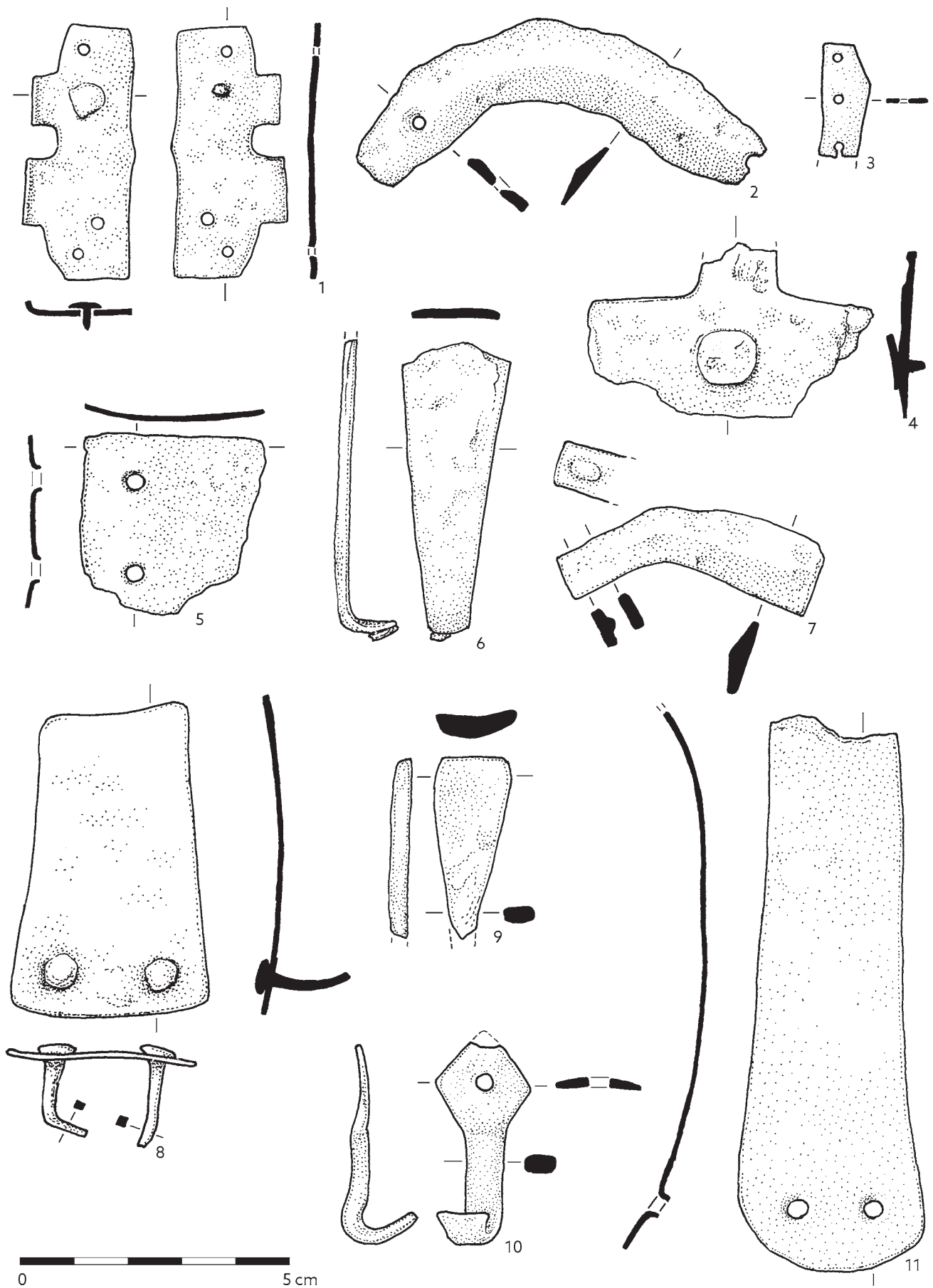
Tab. 241. Drobné nálezy, kovové součásti věder, hřívny: 1 - P254475/1-29; 2 - P236501/1; 3 - P237654; 4 - P238814/4; 5 - P240409/1; 6 - P240514; 7 - P248349. Materiál: 1-7 - železo.

Tab. 242. Drobné nálezy, hřívny, klíče: 1 – P254480; 2 – P254491; 3 – P273022; 4 – P294921; 5 – P278569; 6 – P254462; 7 – P274219; 8 – P278567; 9 – P304526. Materiál: 1-9 – železo.

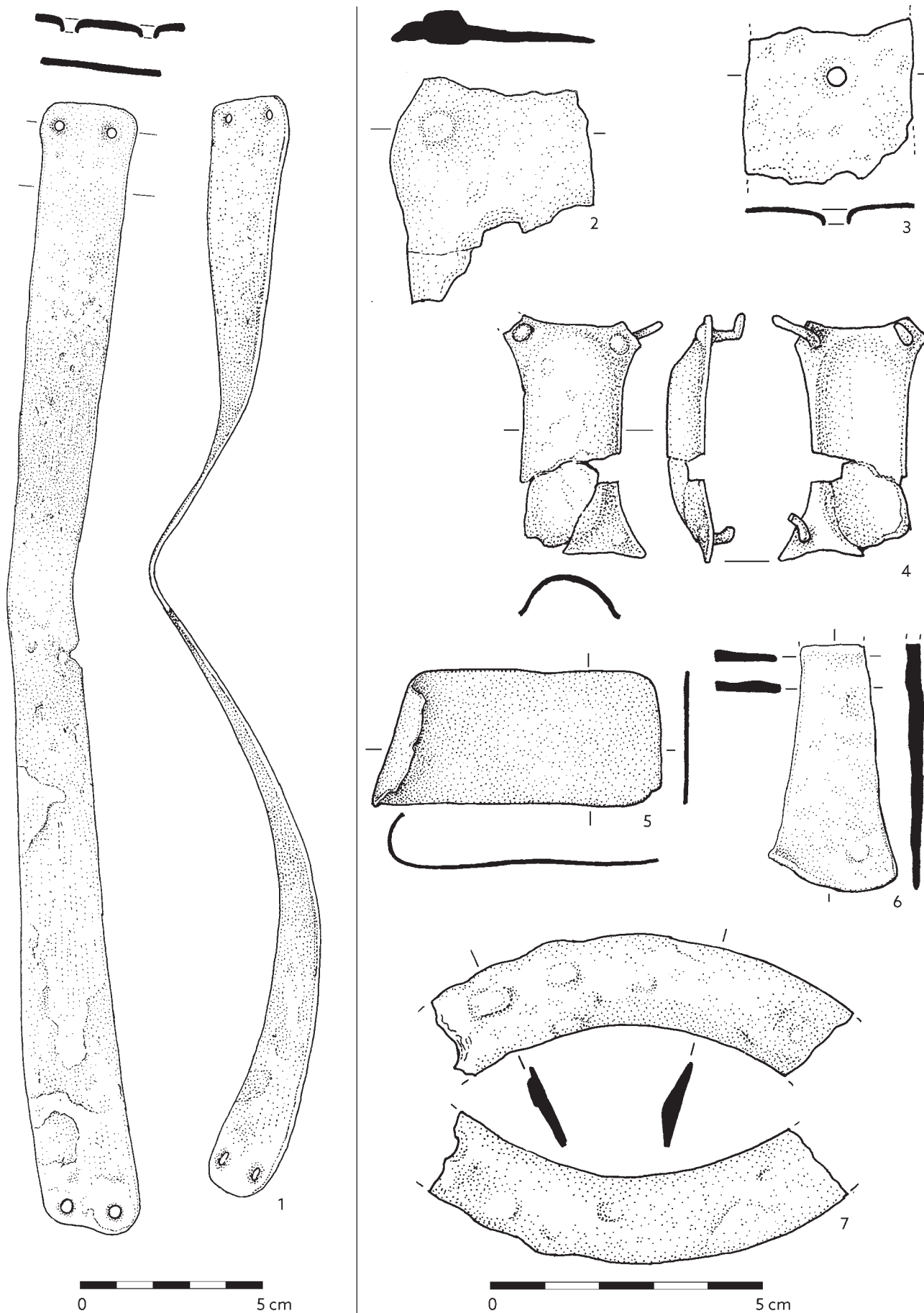

Tab. 243. Drobné nálezy, klíč, závěsný zvonek, loučnický, fragmenty kovových artefaktů: 1 – P254484; 2 – P257303; 3 – P288539; 4 – P238060; 5 – P294950; 6 – P284617; 7 – P265087. Materiál: 1-7 – železo.

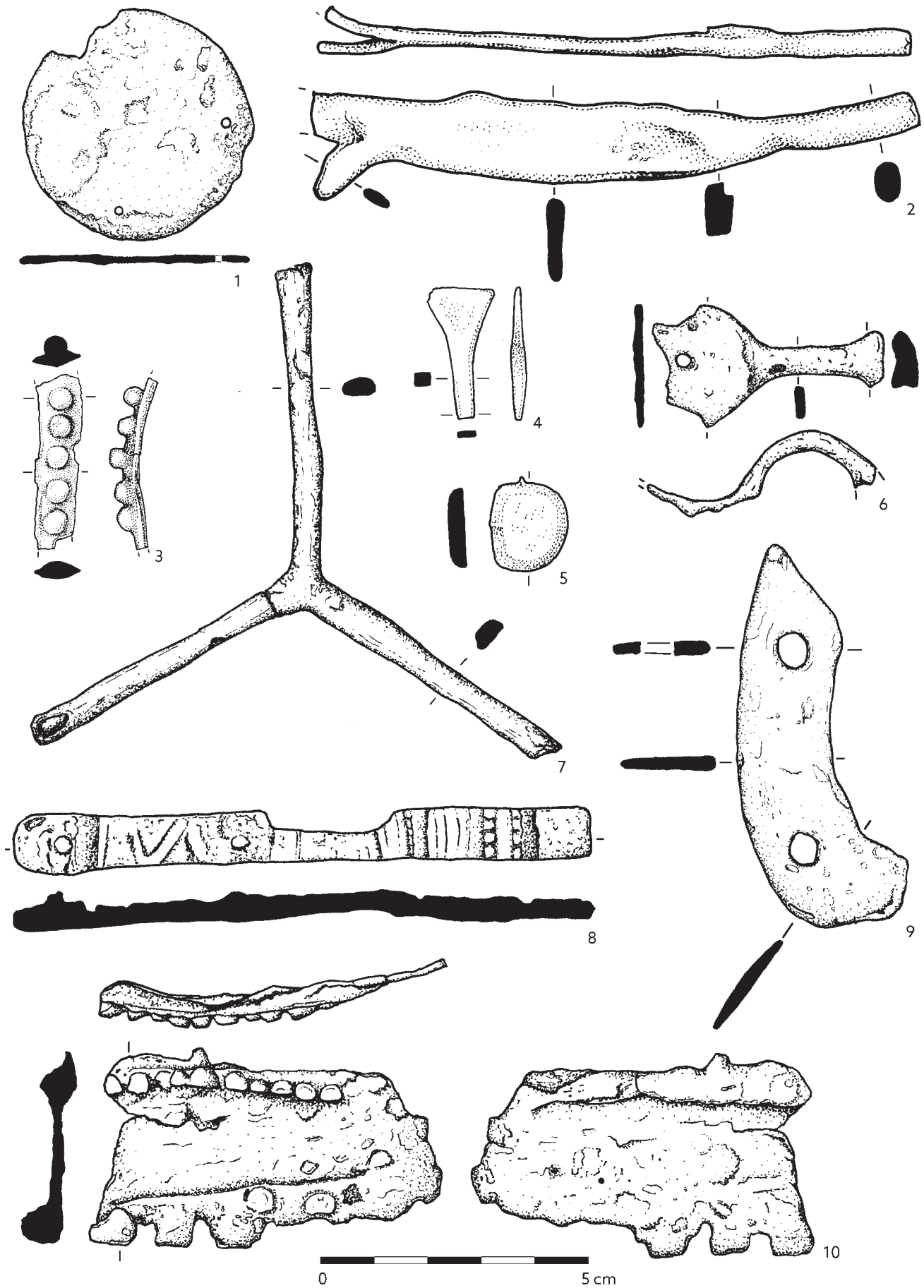

Tab. 244. Drobné nálezy, zlomky železných kování: 1 – P235944; 2 – P236501/3; 3 – P236501/4; 4 – P238397; 5 – P237813; 6 – P237308/2; 7 – P239379; 8 – P240404; 9 – P238815/3; 10 – P240403; 11 – P244379. Materiál: 1-11 – železo.

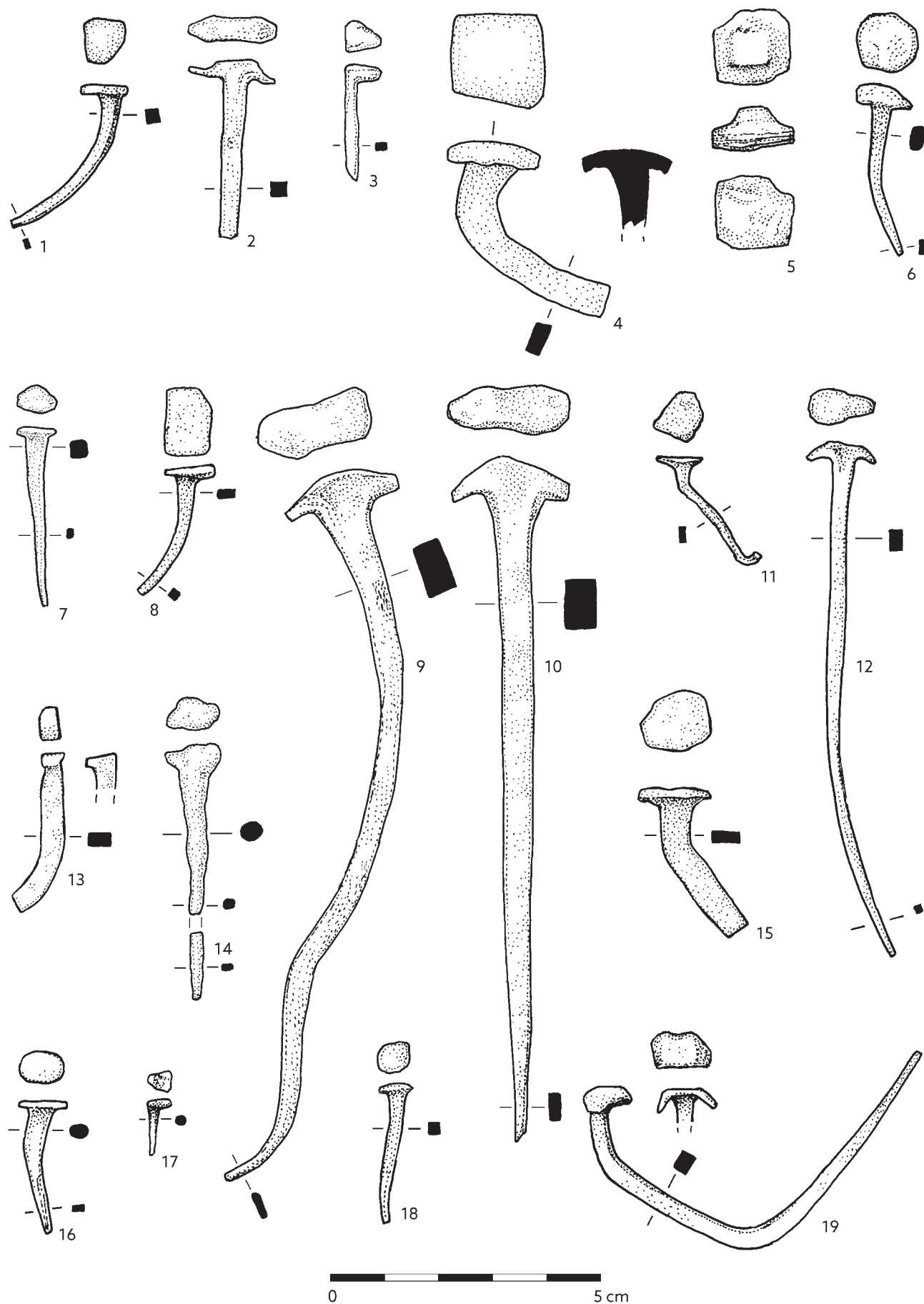

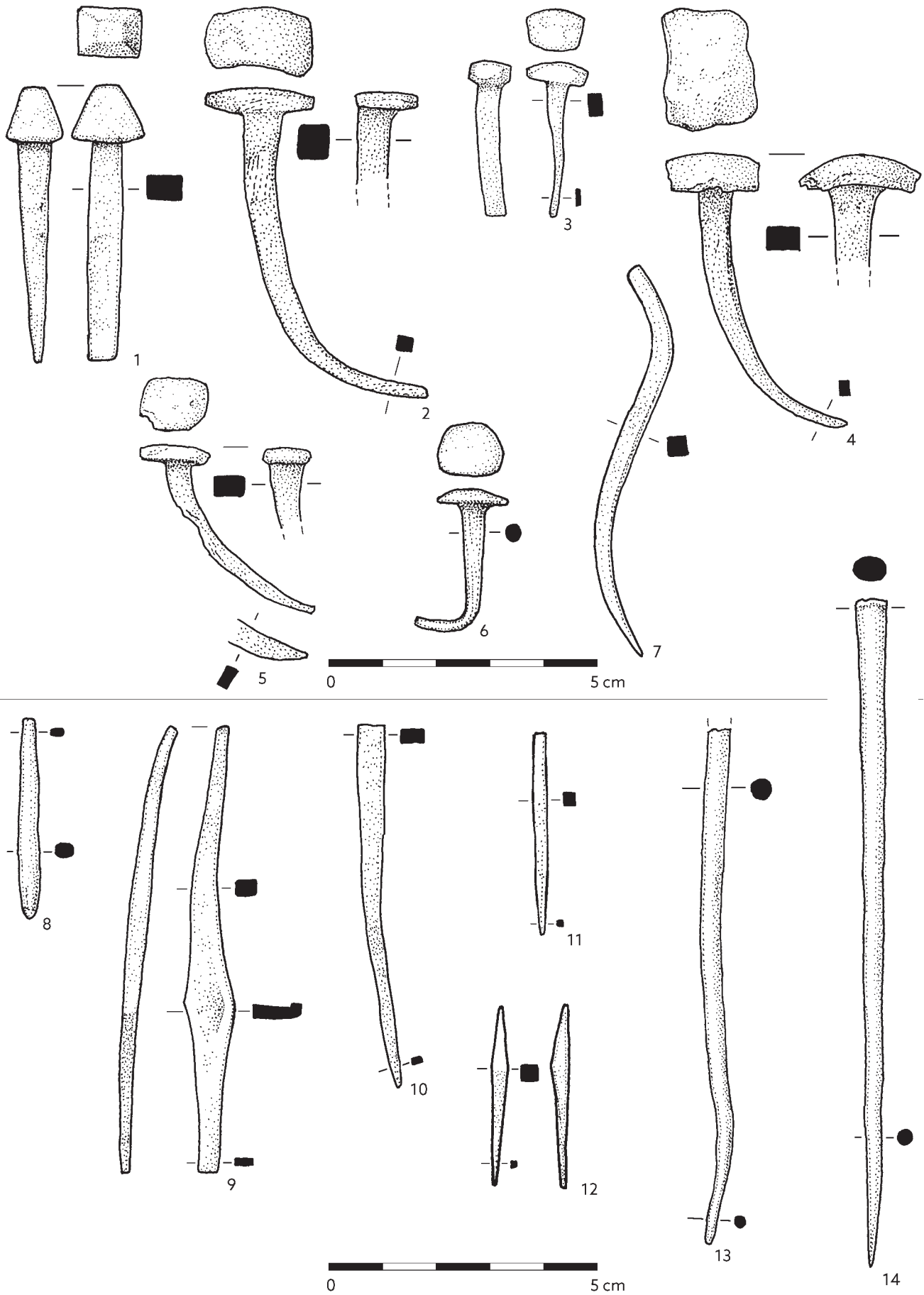
Tab. 245. Drobné nálezy, zlomky železných kování: 1 – P243845; 2 – P247804; 3 – P244380; 4 – P249241; 5 – P254454; 6 – P254456; 7 – P254464. Materiál: 1-7 – železo.

Tab. 246. Drobné nálezy, zlomky železných kování: 1 - P269991; 2 - P256839; 3 - P292730; 4 - P254467; 5 - P254466/3; 6 - P299956; 7 - P268344; 8 - P273017; 9 - P294161; 10 - P300446. Materiál: 1-10 - železo.

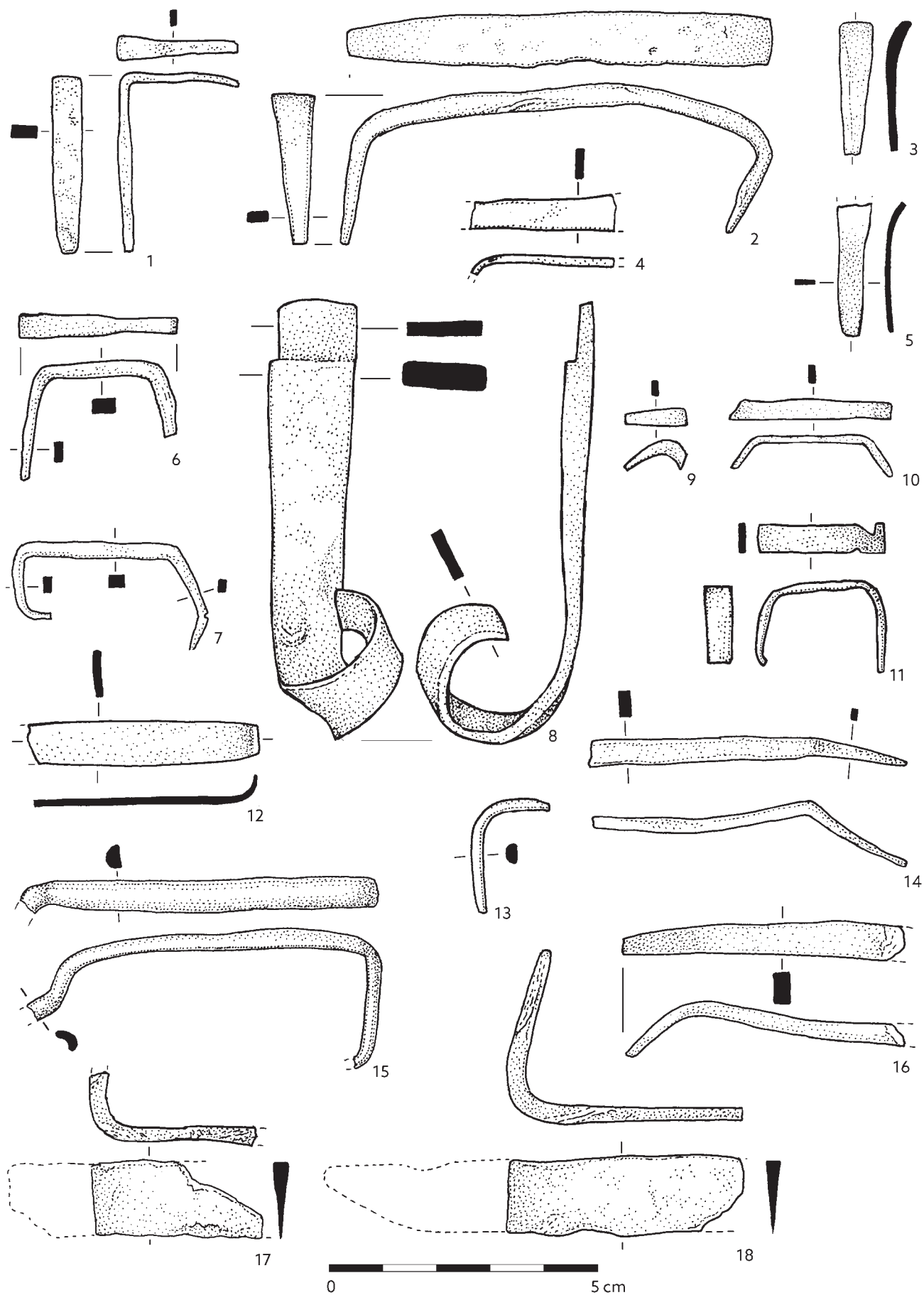

Tab. 247. Drobné nálezy, hřeby, nýtek: 1 - P237812; 2 - P238063; 3 - P238396/1; 4 - P238814/1; 5 - P238815/2; 6 - P239380; 7 - P240516; 8 - P240717/1; 9 - P242127; 10 - P240901; 11 - P240902; 12 - P241903; 13 - P242125; 14 - P244319; 15 - P240718; 16 - P245206; 17 - P247289; 18 - P243849; 19 - P244428. Materiál: 1-16, 18-19 - železo; 17 - bronz.

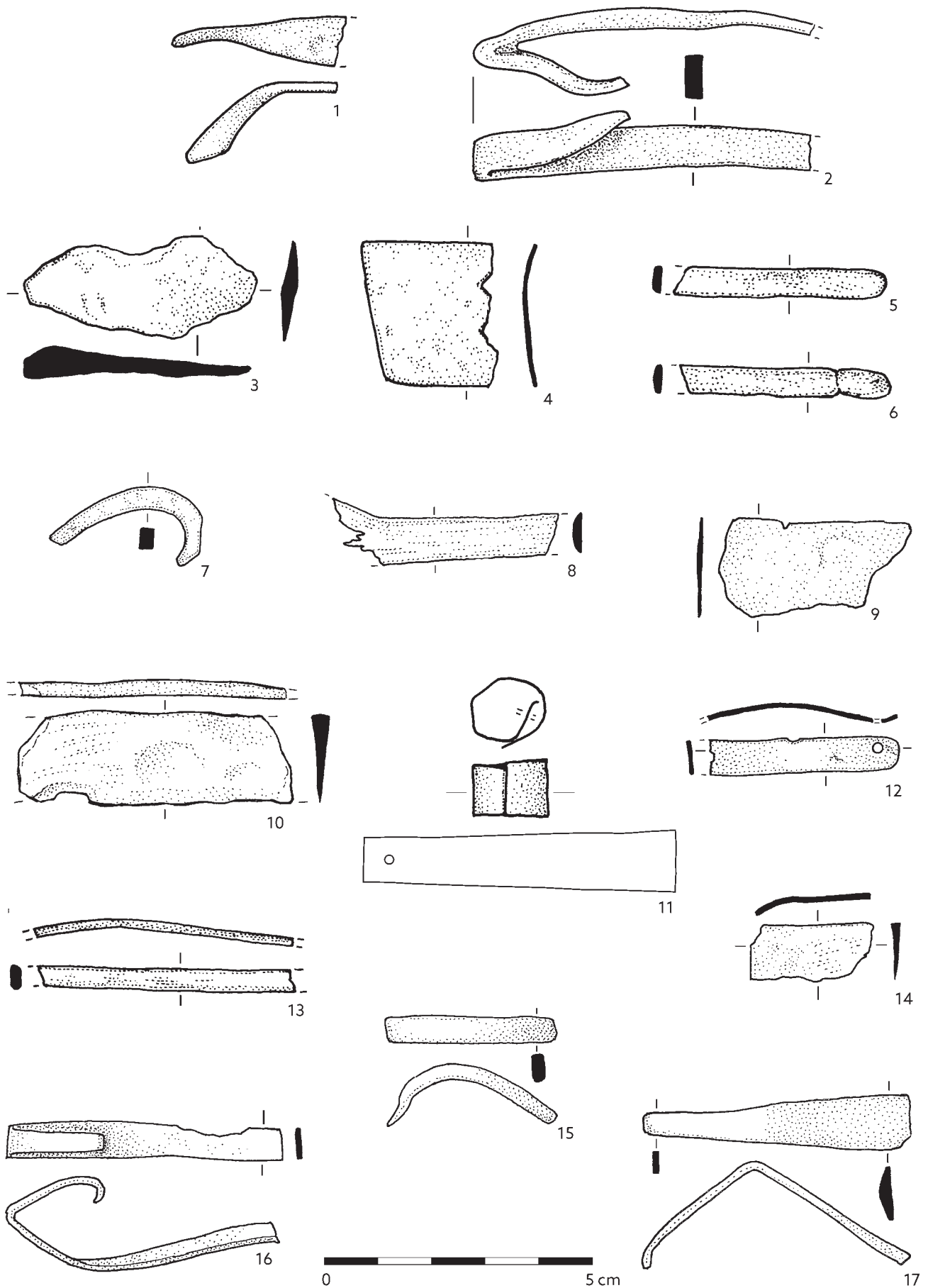

Tab. 248. Drobné nálezy, hřeby, hroty: 1 - P248739; 2 - P249501; 3 - P251714; 4 - P251338; 5 - P249502; 6 - P251336/1; 7 - P251723; 8 - P237308/1; 9 - P239649; 10 - P240898/1; 11 - P242126; 12 - P253287/2; 13 - P243844; 14 - P254469. Materiál: 1-14 - železo.

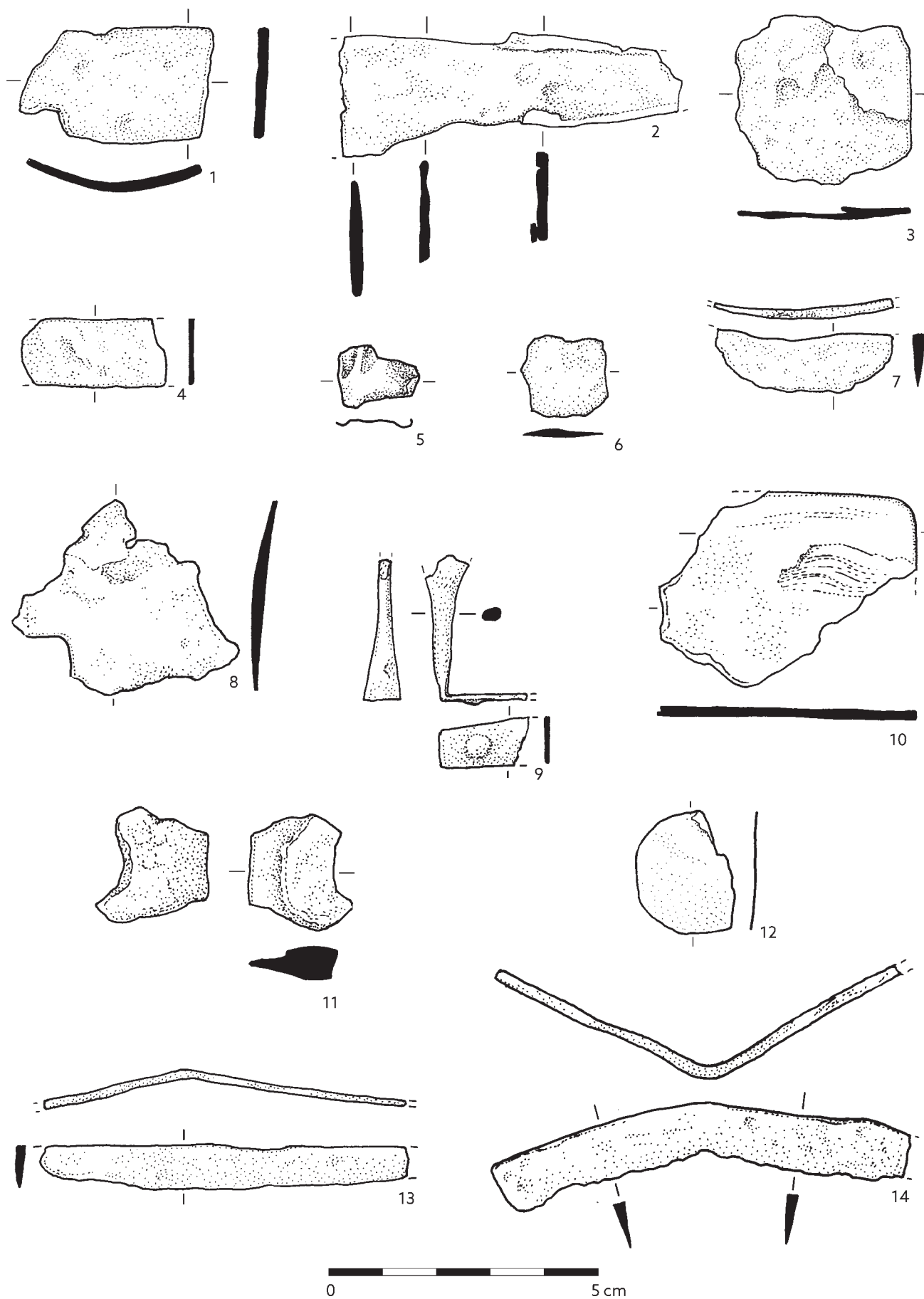

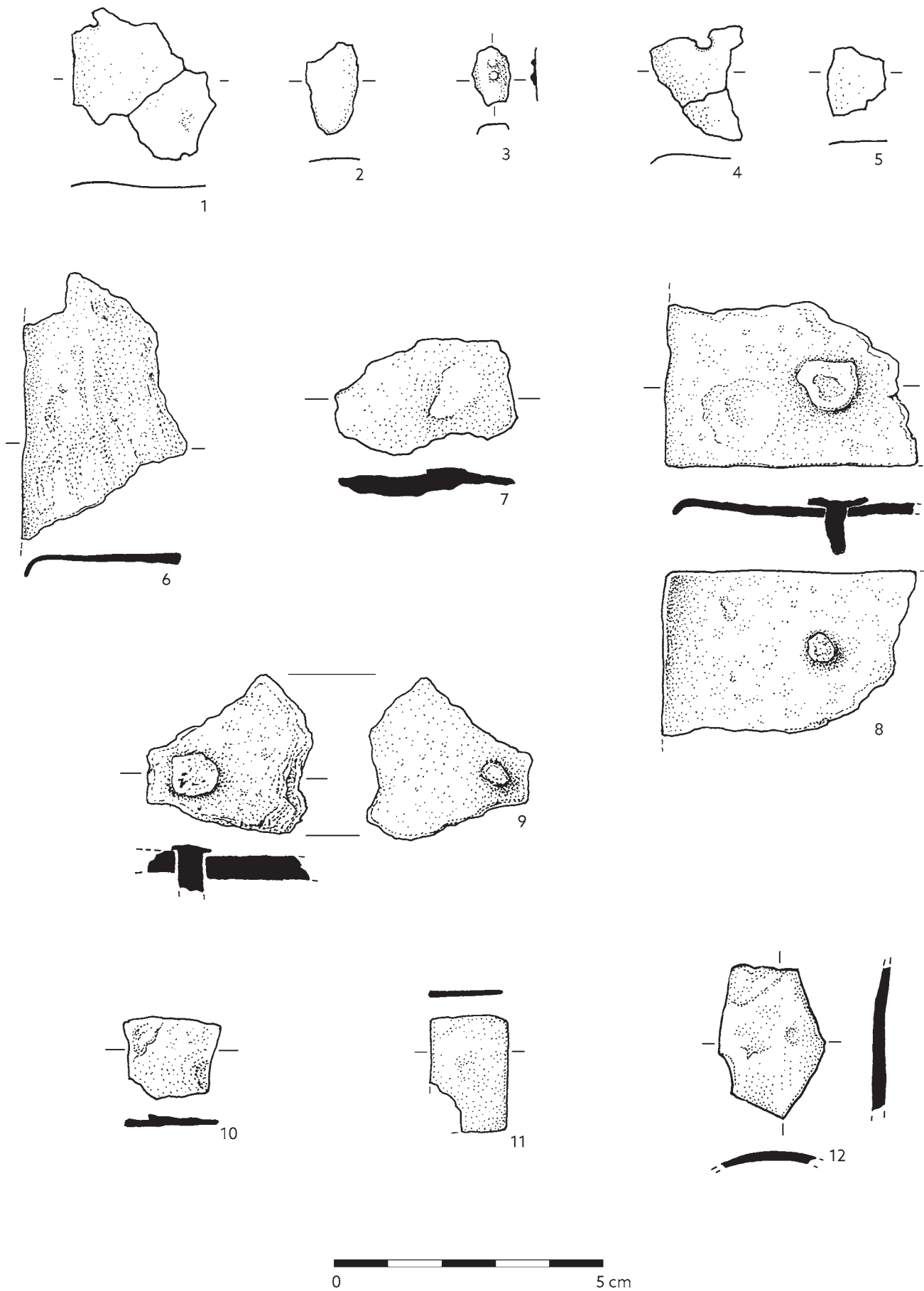
Tab. 249. Drobné nálezy, skoby, zlomky železných kování: 1 - P235264; 2 - P238395; 3 - P240515; 4 - P243771; 5 - P240905; 6 - P239382; 7 - P240716; 8 - P240408; 9 - bez inv. č.; 10 - P241019; 11 - P249245; 12 - P245207; 13 - P243294; 14 - P246770; 15 - P254461; 16 - P247679/3; 17-18 - P247679/2. Materiál: 1-18 - železo.

Tab. 250. Drobné nálezy, zlomky kovových pásků a blížie nediferencovaných artefaktů: 1 - P246714/1; 2 - P246714/2; 3 - P247293/2; 4 - P247293/3; 5 - P247293/4; 6 - P247293/5; 7 - P249504; 8 - P247866/3; 9 - P247974; 10 - bez inv. č.; 11 - P249237; 12 - P251711; 13 - P249242; 14 - P249506; 15 - P251715; 16 - P251157; 17 - P251713. Materiál: 1-10, 12-17 - železo; 11 - bronz.

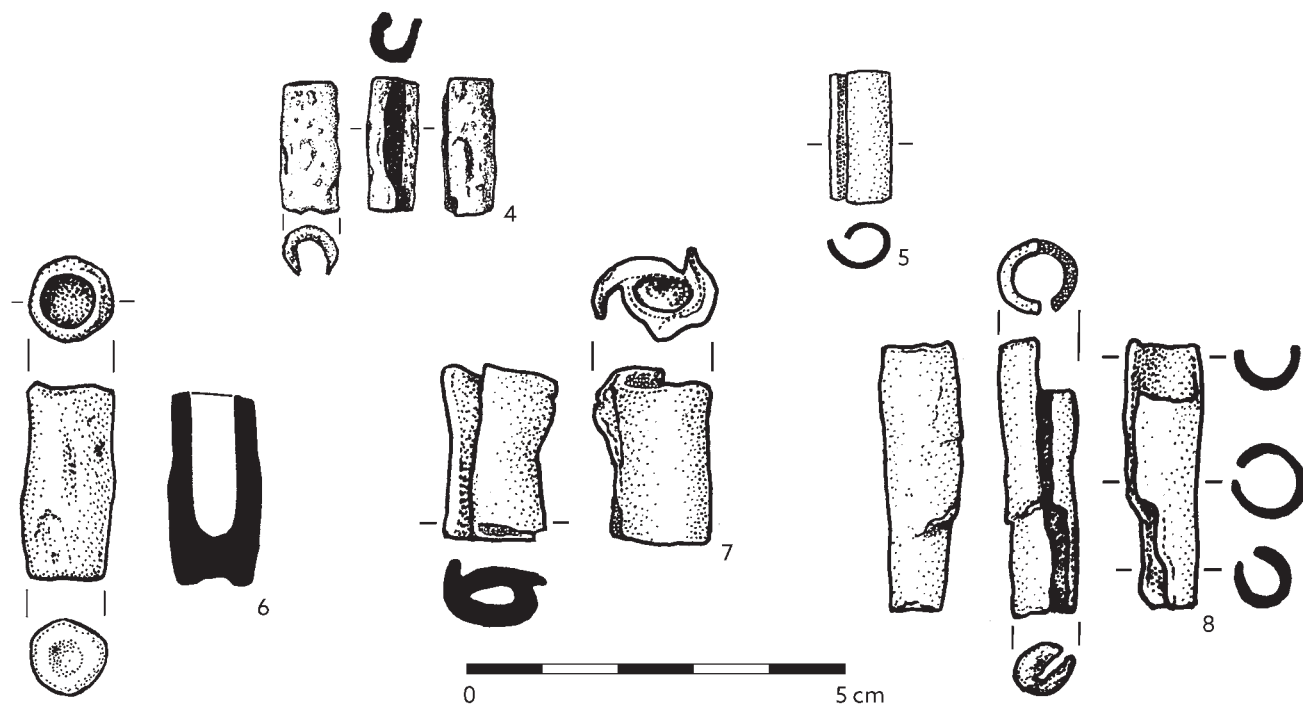

Tab. 251. Drobné nálezy, zlomky kovových plechů a blíže nediferencovaných artefaktů: 1 – P236501/2; 2 – P239775; 3 – P238396/2; 4 – P236501/5; 5 – P239378; 6 – P238398/3; 7 – P238398/2; 8 – P240407; 9 – P243295; 10 – P240409/2; 11 – P240899; 12 – P243772; 13 – P244934; 14 – P244713. Materiál: 1–4, 6–11, 13–14 – železo; 5 – bronz; 12 – bronz/měď.

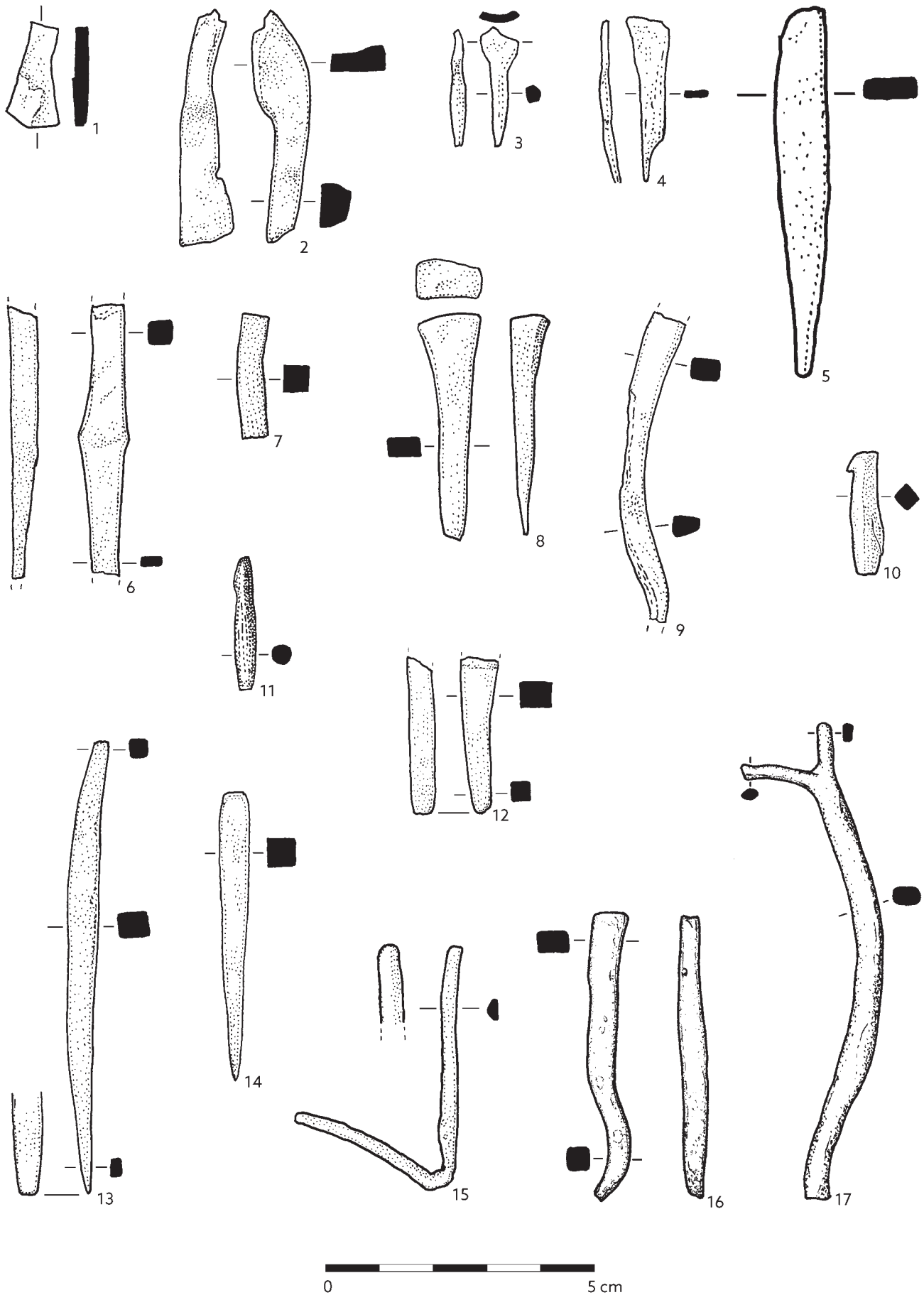

Tab. 252. Drobné nálezy, zlomky kovových plechů a bližšie nediferencovaných artefaktů: 1 - P245205/2; 2 - P245205/3; 3 - P245205/4; 4 - P245205/5; 5 - P245205/6; 6 - P245208/1; 7 - P245209; 8 - P245208/3; 9 - P245208/2; 10 - P246366; 11 - P249505; 12 - P249244. Materiál: 1-5 - bronz; 6-12 - železo.

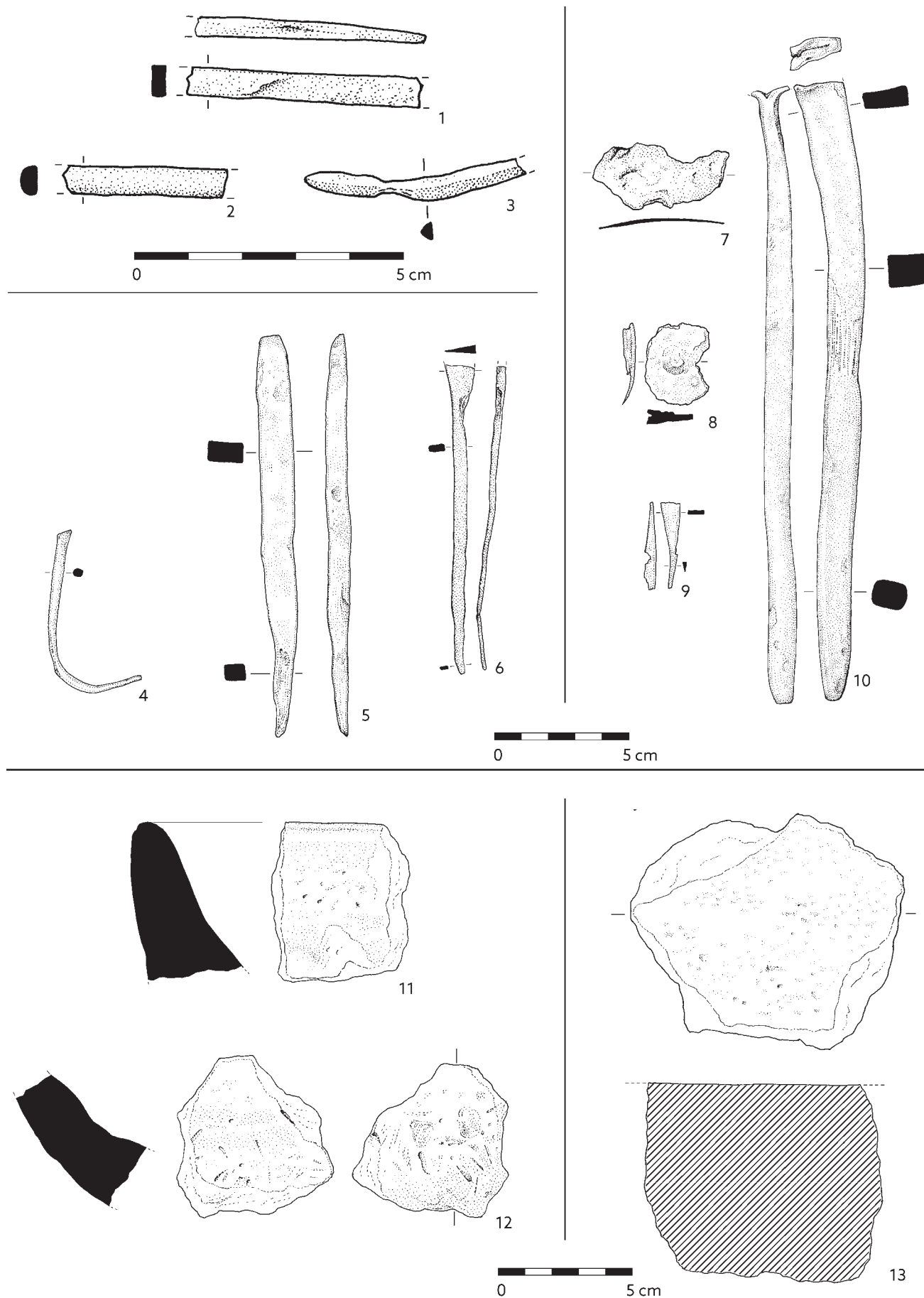

Tab. 253. Drobné nálezy, zlomky kovových plechů a blíže nediferencovaných artefaktů, trubičky: 1 - P299955; 2 - P254466/1; 3 - P250319; 4 - P273019; 5 - P235704; 6 - P249243; 7 - P291486; 8 - P292749. Materiál: 1-8 - železo.

Tab. 254. Drobné nálezy, tyčinky, zlomky kovových plechů a bližšie nediferencovaných artefaktů: 1 - P238814/2; 2 - P238815/5; 3-4 - P243292; 5 - P243293; 6 - P244318; 7 - P245208/4; 8 - P244905; 9 - P247679/4; 10 - P248742; 11 - P248744; 12 - P250942; 13 - P246411; 14 - P250317; 15 - P251722; 16 - P300431; 17 - P300447. Materiál: 1-17 - železo.

Tab. 255. Drobné nálezy, tyčinky, zlomky kovových blíše nediferencovaných artefaktů, fragmenty pražnice a žernovu: 1 – P254468/1; 2 – P254466/2; 3 – P254468/2; 4 – P254443; 5 – P254481; 6 – P254453; 7 – P247293/1; 8 – P247866/1; 9 – P247866/2; 10 – P254477; 11 – P244320; 12 – P251155; 13 – P235708. Materiál: 1-10 – železo; 11-12 – keramika; 13 – kámen (ryolit).

1

2

3

4

5

6

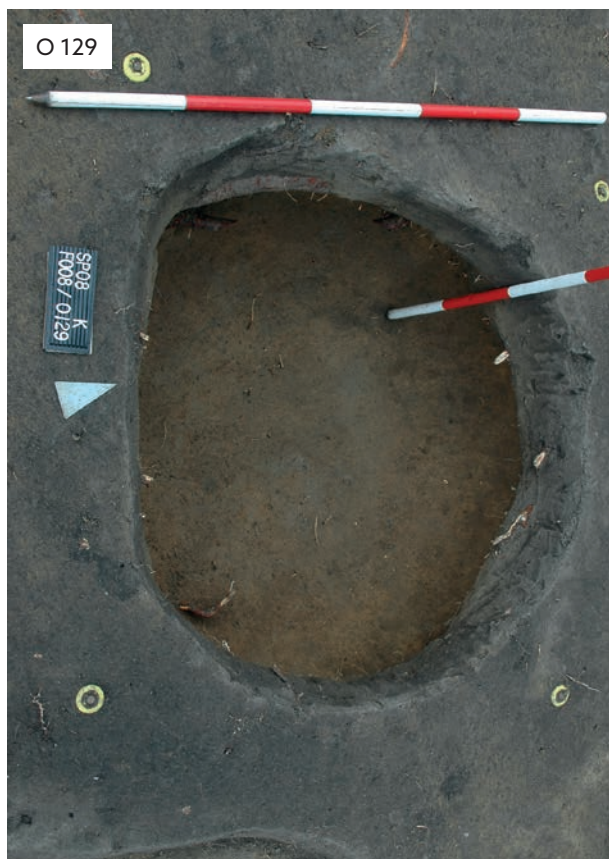
7

8

Tab. 256. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-2 – objekt 125; 3-5 – objekt 126; 7-8 – objekt 128.

1

2

3

4

5

6

7

Tab. 257. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1–2 – objekt 129; 3–5 – objekt 130; 6 – objekt 131; 7 – objekt 132.

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 258. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-2 – objekt 133; 3-4 – objekt 134; 5-6 – objekt 135; 7 – objekt 136; 8 – objekt 137.

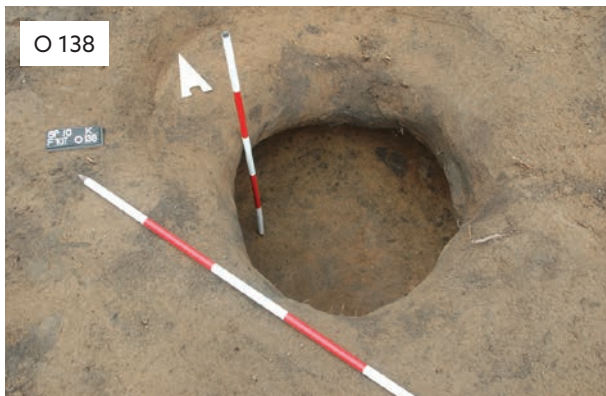

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 259. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1- objekt 137; 2-3 - objekt 138; 4-5 - objekt 139; 6-8 - objekt 140 (rotunda).

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 260. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-2 – objekt 140 (rotunda); 3-4 – objekt 141; 5-6 – objekt 142; 7-8 – objekt 143 (rotunda).

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 261. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-2 – objekt 144; 3-5 – objekt 145; 6 – objekt 146; 7-8 – objekt 147.

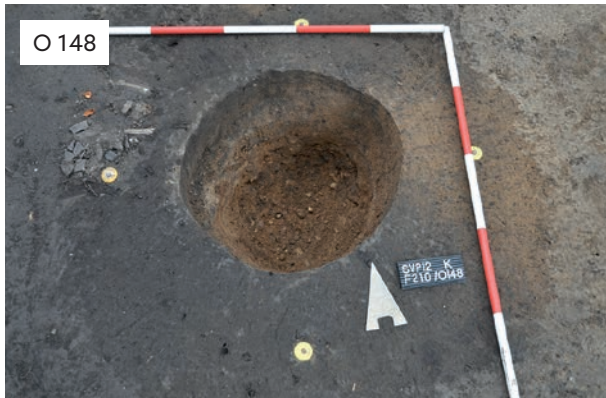

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 262. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1 – objekt 147; 2-3 – objekt 148; 4-5 – objekt 149; 6-7 – objekt 150; 8 – objekt 151.

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 263. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1 – objekt 151; 2–4 – objekt 152; 5–8 – objekt 153.

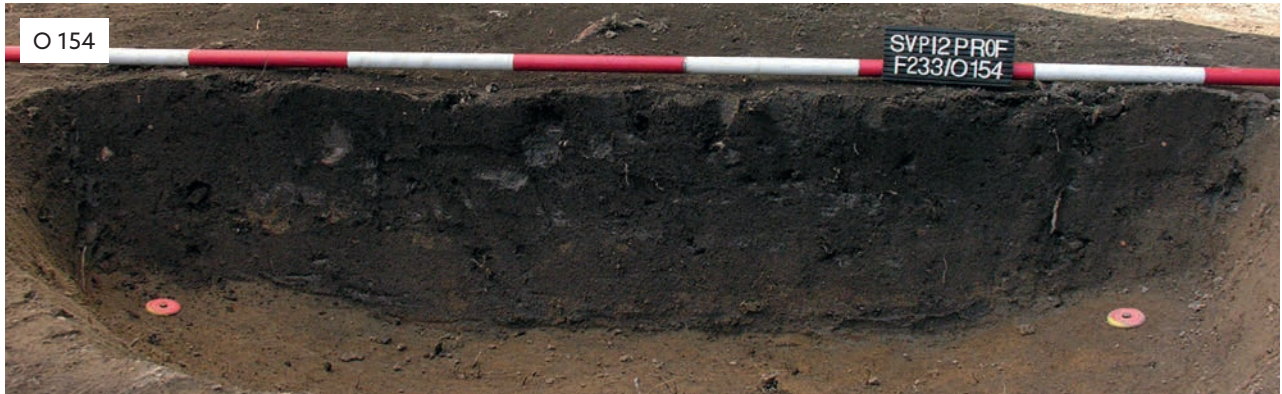

1

2

3

4

5

6

7

Tab. 264. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1 – objekt 153; 2–6 – objekt 154; 7 – objekt 155.

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 265. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-2 – objekt 155; 3-8 – objekt 156.

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 266. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1 – objekt 157; 2-3 – objekt 158; 4-5 – objekt 159; 6 – objekt 160; 7-8 – objekt 161.

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 267. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1–2 – objekt 162; 3 – objekt 163; 4 – detail zásypu objektu 164, který obsahoval téměř výlučně lomový kámen s výskytem fragmentů žernovů a rotačních brusů; 5–8 – objekt 164 (jednotlivé fáze odkryvu).

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 268. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1–8 – objekt 164.

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 269. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-8 – objekt 164.

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 270. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-3 – objekt 165; 4 – objekt 166; 5-6 – objekt 167; 7 – objekt 168; 8 – objekt 169.

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 271. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-4 – objekt 169; 5-6 – objekt 170; 7-8 – objekt 171.

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 272. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1 – objekt 172; 2–3 – objekt 173; 4–5 – objekt 174; 6–7 – objekt 175; 8 – detail kamenné pece z objektu 175.

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 273. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-4 – objekt 175; 5-6 – objekt 176; 7-8 – objekt 177.

1

2

3

4

5

6

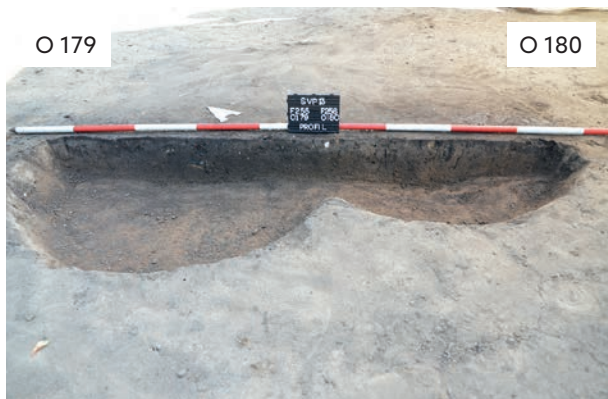
7

8

Tab. 274. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1 – objekt 177; 2–6 – objekt 178; 7–8 – superpozice staršího objektu 178 a mladšího objektu 327 (původně označeného 178a).

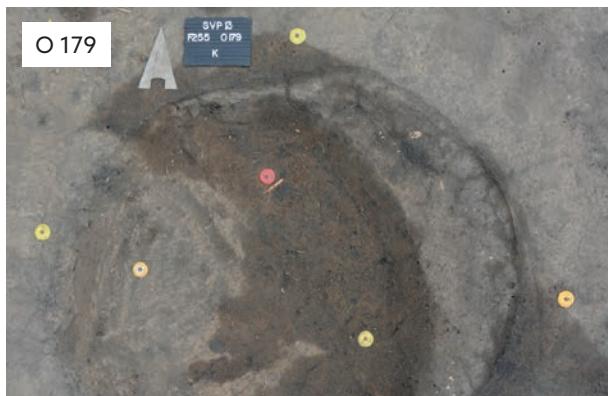

1

2

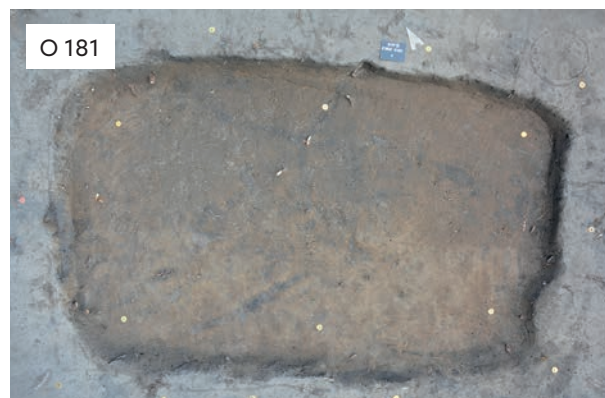
3

4

5

6

7

8

Tab. 275. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1 – superpozice objektů 179 a 180; 2–3 – objekt 179; 4 – objekt 180; 5–6 – objekt 181; 7–8 – objekt 182.

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 276. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-2 – objekt 183; 3-4 – objekt 184; 5-6 – objekt 185; 7-8 – objekt 186.

Tab. 277. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-2 – objekt 186; 3-4 – objekt 187; 5-6 – objekt 188; 7 – objekt 189.

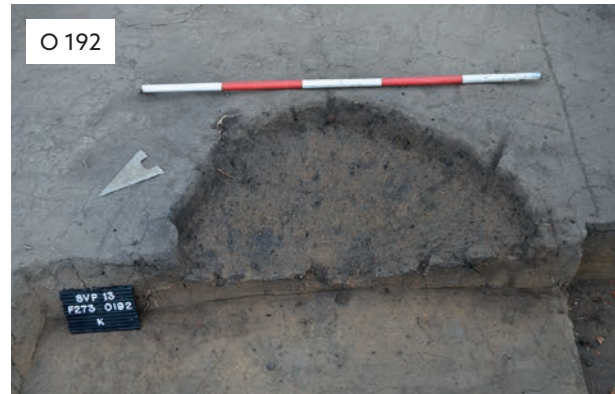
1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 278. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1 – objekt 190; 2 – objekt 191; 3 – superpozice objektů 191 a 195; 4 – objekt 192; 5–6 – objekt 193; 7 – obrys objektu 194 v úrovni začištěného podloží; 8 – objekt 194, detail nálezů železného srpu při vybírání zásypu zemnice.

1

2

3

4

5

6

Tab. 279. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-5 – objekt 194 (jednotlivé fáze odkryvu); 6 – objekt 194, detail kamenné pece s hromadným nálezem železných předmětů v jejím okolí.

1

2

3

4

5

6

Tab. 280. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-6 – objekt 194, různé pohledy na hromadný nález železných předmětů v blízkosti kamenné pece.

1

2

3

4

Tab. 281. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1–4 – objekt 194, detaily železných artefaktů z hromadného nálezu.

1

2

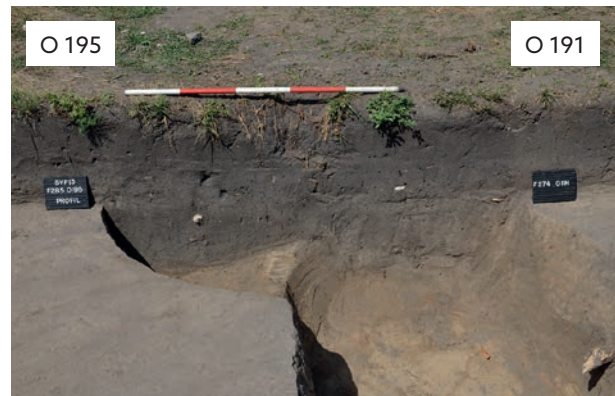
3

4

5

6

7

8

Tab. 282. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-5 – výkop objektu 194 se zbytky topeniště kamenné pece; 6-7 – superpozice objektů 195 a 191; 8 – objekt 196.

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 283. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-2 – objekt 197; 3-4 – objekt 198; 5 – objekt 199; 6-8 – objekt 200.

1

2

3

4

5

6

7

Tab. 284. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-2 – objekt 201; 3-4 – objekt 202; 5-7 – objekt 203.

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 285. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1 – profil pod topeništěm z nejmladší fáze objektu 203; 2 – sled vrstev na příčném i podélném profilu výplně objektu 203; 3-4 – objekt 203; 5-6 – detail topeniště z nejmladší fáze objektu 203; 7-8 – detail zatesané pece z nejstarší fáze objektu 203.

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 286. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-2 – objekt 204; 3-6 – objekt 205; 7-8 – objekt 206.

1

2

3

4

5

7

6

Tab. 287. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1–4 – objekt 207, profily; 5–7 – superpozice objektů 207 a 325 (původně označeného 207a).

1

2

3

4

Tab. 288. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-2 – vybírání zásypu objektu 207 (uvnitř objektu stojí prof. J. Macháček); 3 – objekt 208; 4 – objekt 209.

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 289. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1–2 – objekt 209; 3–4 – objekt 210; 5 – detail kamenné pece z objektu 210; 6 – výkop objektu 210; 7–8 – objekt 211.

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 290. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1 – objekt 211; 2-3 – objekt 212; 4-5 – objekt 213; 6 – objekt 214; 7-8 – objekt 215.

1

2

3

4

5

6

7

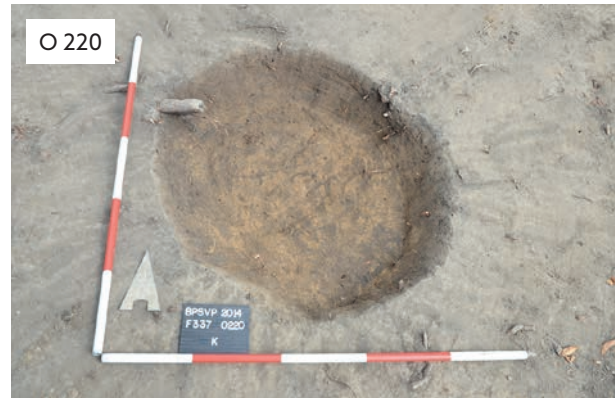
8

Tab. 291. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-2 – objekt 216; 3-4 – objekt 217; 5-6 – objekt 218; 7-8 – objekt 219.

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 292. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-2 – objekt 220; 3-4 – objekt 221; 5-6 – objekt 222; 7-8 – objekt 223.

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 293. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1 – kumulace kamene a malty v okolí zděného nároží objektu 224; 2 – celkový pohled na kamennou strukturu označenou objekt 224; 3-6 – zděné nároží objektu 224; 7-8 – detail zdiva a omítky zděného nároží objektu 224.

1

2

3

4

5

6

7

Tab. 294. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1 – zděné nároží objektu 224; 2 – objekt 225; 3–5 – objekt 226; 6–7 – objekt 227.

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 295. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1 – objekt 227; 2–3 – objekt 228; 4–6 – objekt 229; 7 – detail topeniště po odebrání destruktce reliktu kamenné pece; 8 – objekt 229, detail na profil sloupové jámy K1 tvořící součást konstrukce zemnice.

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 296. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: sloupové jámy tvořící součást konstrukce zemnice 229; 1 – detail na profil sloupové jámy K2; 2 – detail na profil sloupové jámy K3; 3 – detail na profil sloupové jámy K4; 4 – detail na profil sloupové jámy K5; 5 – detail na profil sloupové jámy K6; 6 – detail na profil sloupové jámy K7; 7 – detail na profil sloupové jámy K8; 8 – detail na profil sloupové jámy K9.

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 297. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-2 – sloupové jámy tvořící součást konstrukce zemnice 229; 1 – detail na profil sloupové jámy K10; 2 – detail na profil sloupové jámy K11; 3-4 – objekt 230; 5 – objekt 231; 6-8 – objekt 232.

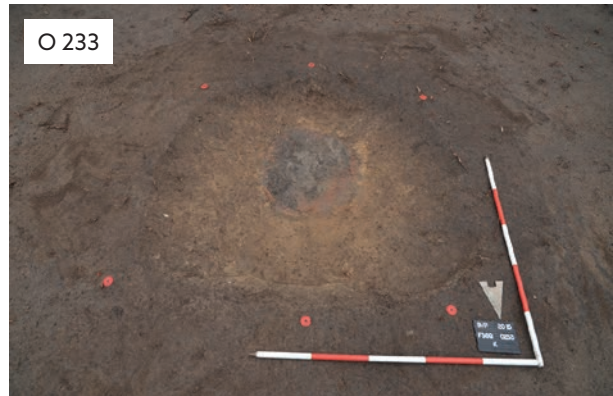
1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 298. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-2 – objekt 233; 3-4 – detail topenišče z objektu 233; 5-6 – objekt 234; 7-8 – objekt 235.

1

2

3

4

5

6

7

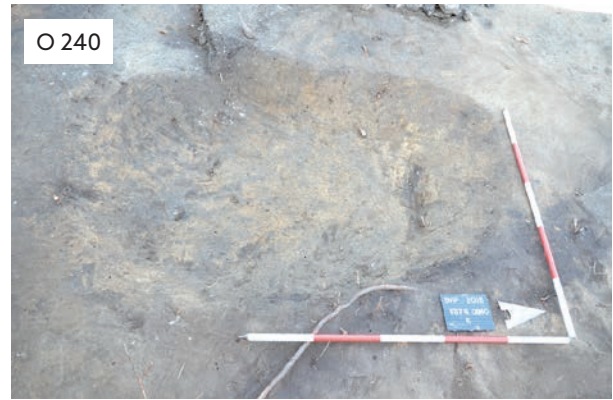
8

Tab. 299. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-2 – objekt 236; 3-4 – objekt 237; 5-6 – objekt 238; 7-8 – objekt 239.

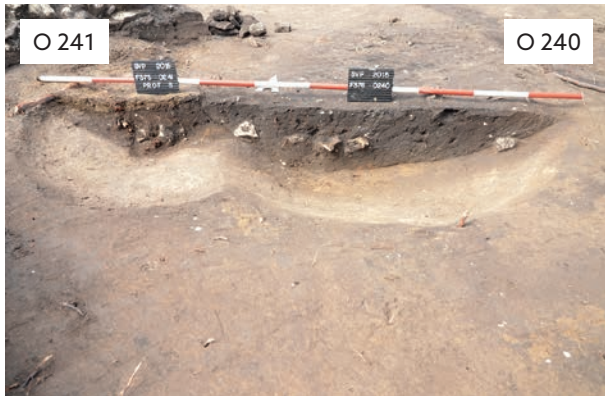

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 300. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-2 – objekt 240; 3 – superpozice objektů 241 a 240; 4 – objekt 241; 5-7 – objekt 242; 8 – objekt 243.

1

2

3

4

5

6

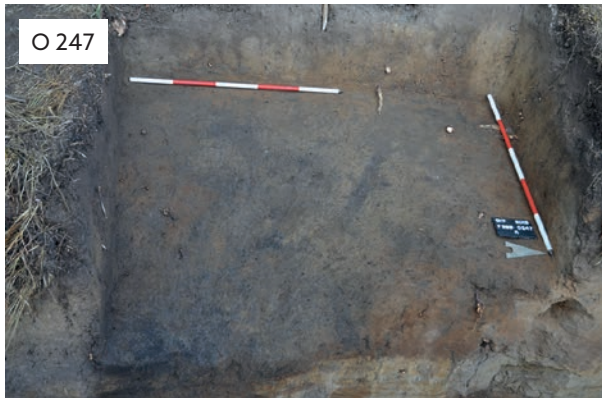
7

8

Tab. 301. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1 – objekt 243; 2-4 – objekt 244; 5-6 – objekt 245; 7-8 – objekt 246.

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 302. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1 – objekt 247; 2-3 – objekt 248; 4-6 – objekt 249; 7 – objekt 250; 8 – objekt 251.

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 303. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1 – objekt 251; 2 – objekt 252; 3 – detail topeniště z objektu 252; 4–8 – objekt 253.

1

2

3

4

5

6

7

Tab. 304. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1 – objekt 253; 2 – objekt 254; 3-7 – objekt 255.

1

2

3

4

5

6

7

8

Tab. 305. Fotografická dokumentace sídlištních objektů: 1-3 – objekt 255; 4-5 – objekt 256; 6-8 – superpozice objektu 257 a hrobu 216.

1

2

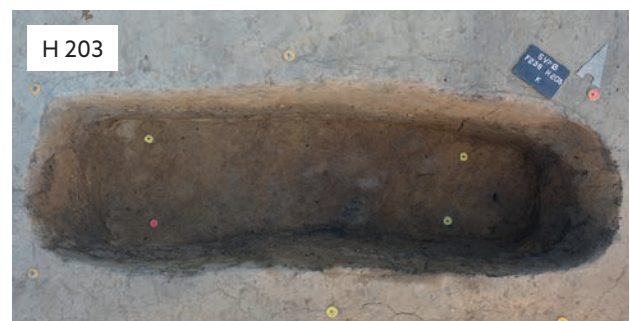
3

4

5

6

Tab. 306. Fotografická dokumentace hrobů: 1 – hrob 203, úroveň zachycení negativu zetlelé schránky z organického materiálu; 2 – hrob 203, vypreparovaná kostra; 3 – hrob 203, detail horní poloviny skeletu; 4 – hrob 203, detail dolní poloviny skeletu; 5 – hrob 203, kolmý snímek kostry; 6 – hrob 203, výkop hrobové jámy.

1

2

3

4

5

6

7

Tab. 307. Fotografická dokumentace hrobů: 1 – hrob 204, vypreparovaná kostra, superpozice s objektem 175; 2 – hrob 204, výkop hrobové jámy, superpozice s objektem 175; 3–6 – hrob 205, vypreparovaná kostra, superpozice s objektem 174; 7 – hrob 206, vypreparovaná kostra, superpozice se žlabem Z04.

1

2

3

4

Tab. 308. Fotografická dokumentace hrobů: 1-2 – hrob 206, vypreparovaná kostra; 3 – hrob 206, výkop hrobové jámy; 4 – hrob 206, výkop hrobové jámy, superpozice s Z04.

1

2

3

Tab. 309. Fotografická dokumentace hrobů: 1 – hrob 207, úroveň zachycení skeletu; 2 – hrob 207, kolmý snímek kostry; 3 – hrob 207, vypreparovaná kostra.

1

2

3

4

5

Tab. 310. Fotografická dokumentace hrobů: 1 – hrob 207, kolmý snímek kostry; 2 – hrob 207, výkop hrobové jámy; 3 – hrob 208, úroveň zachycení skeletu; 4 – hrob 208, vypreparovaná kostra; 5 – hrob 208, detail pravého ramenního kloubu, pod kterým ležel železný nůž.

1

2

3

4

5

6

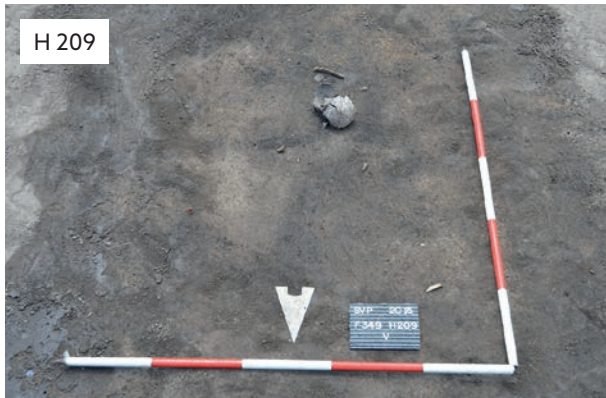
7

8

Tab. 311. Fotografická dokumentace hrobů: 1 – hrob 208, detail horní poloviny skeletu; 2 – hrob 208, detail dolní poloviny skeletu; 3–4 – hrob 208, detail lebky; 5 – hrob 208, detail na skleněný korálek (inv. č. P279068); 6 – hrob 208, detail na železný nůž (inv. č. P279072); 7 – hrob 208, výkop hrobové jámy; 8 – hrob 209, úroveň zachycení dislokovaných dětských kostí.

1

2

3

4

5

Tab. 312. Fotografická dokumentace hrobů: 1 - hrob 209, vypreparovaný zbytek kostry; 2 - hrob 209, kolmý snímek; 3 - hrob 209, detail na dislokované kosti; 4 - hrob 210, vypreparovaná kostra, superpozice s objektem 230; 5 - hrob 210, kolmý snímek.

1

2

3

4

5

6

7

Tab. 313. Fotografická dokumentace hrobů: 1 – hrob 210, výkop hrobové jámy; 2 – hrob 210, superpozice se sídlištním objektem 230; 3 – hrob 211, úroveň zachycení lebky; 4 – hrob 211, detail horní poloviny skeletu; 5 – hrob 211, vypreparovaná kostra; 6 – hrob 211, výkop hrobové jámy; 7 – hrob 211, kolmý snímek.

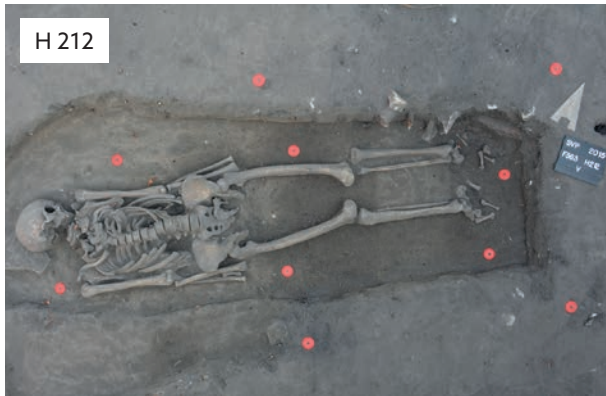

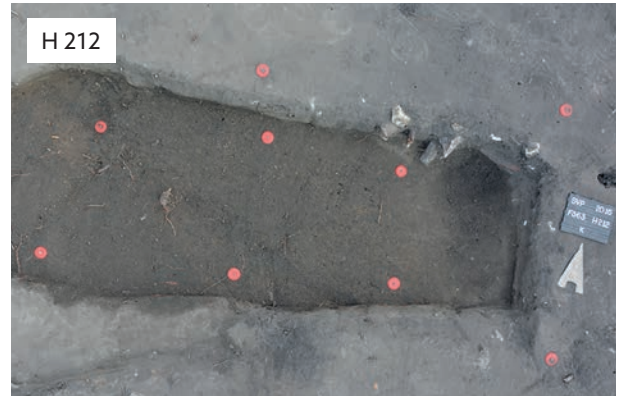
1

2

3

4

5

6

Tab. 314. Fotografická dokumentace hrobů: 1 - hrob 212, detail horní poloviny skeletu; 2 - hrob 212, detail dolní poloviny skeletu; 3 - hrob 212, kolmý snímek - celkový pohled na vypreparovanou kostru; 4 - hrob 212, výkop hrobové jámy, kolmý snímek; 5 - hrob 212, vypreparovaná kostra; 6 - hrob 212, výkop hrobové jámy, šikmý snímek.

1

2

3

5

4

Tab. 315. Fotografická dokumentace hrobů: 1 – hrob 213, úroveň zachycení lebky; 2 – hrob 213, úroveň zachycení lebky i postkraniálního skeletu; 3 – hrob 213, vypreparovaná kostra; 4 – hrob 213, kostra, kolmý snímek; 5 – hrob 213, výkop hrobové jámy.

1

2

3

4

5

6

7

Tab. 316. Fotografická dokumentace hrobů: 1 – hrob 214, superpozice s objektem 205; 2 – hrob 214, úroveň zachycení negativu dekomponované organické schránky; 3 – hrob 214, detail superpozice s objektem 205; 4 – hrob 214, superpozice s objektem 205; 5 – hrob 214, vypreparovaná kostra, superpozice s objektem 205; 6 – hrob 214, superpozice s objektem 205; 7 – hrob 214, detail superpozice s objektem 205.

1

2

3

4

5

6

7

Tab. 317. Fotografická dokumentace hrobů: 1 – hrob 214, detail horní poloviny skeletu; 2 – hrob 214, detail dolní poloviny skeletu; 3 – hrob 214, výkop hrobové jámy v superpozici se sídlištním objektem 205; 4 – hrob 214, výkop hrobové jámy; 5 – hrob 215, vypreparovaná kostra; 6 – hrob 215, detail na horní část kostry po odebrání lebky; 7 – hrob 215, kostra, kolmý snímek.

1

2

3

4

6

5

Tab. 318. Fotografická dokumentace hrobů: 1 – hrob 215, výkop hrobové jámy; 2–4 – hrob 216 zachycený v profilu sondy v superpozici se sídlištním objektem 257; 5 – hrob 214, preparace kostry dokumentována místním tiskem; 6 – hrob 206, preparace kostry (na snímku studentka Anežka Špinlerová).

1

2

3

4

5

Tab. 319. Fotodokumentace pracovního života na výzkumu. Rok 2008: 1 – kolmý záběr kamenno-maltové kumulace, která ukrývala zbytky rotundy. Rok 2009: 2 – závěrečný snímek výzkumného týmu (tzv. Pohansko-team, studenti ÚAM FF MU a zahraniční expedice studentů archeologie z University of Florida pod vedením Florina Curty). Rok 2010: 3 – záběr z archeologické komise, vedoucí výzkumu J. Macháček diskutuje nad relikty zdiva s N. Profantovou, I. Boháčovou, D. Zapletalovou, J. Maříkem a I. Štefanem; 4 – záběr ze slavnostního rautu po archeologické komisi (levá strana stolu: R. Zatloukal, K. Tomková, N. Profantová, P. Vitula, R. Procházka, P. Šlězár; pravá strana: T. Štefanovičová, J. Mařík, Z. Měchurová, J. Vrána, E. Kordiovský); 5 – objevitel rotundy P. Čáp.

1

2

3

4

Tab. 320. Fotodokumentace pracovního života na výzkumu. Rok 2010: 1 – záběr z vysokozdvížné autoplošiny na prozkoumanou plochu. Rok 2011: 2 – studentky Margita Filipová a Janel Fontaine při vybírání kostry z prozkoumaného hrobu; 3 – záběr na plochu výzkumu; 4 – preparace kostry z hrobu 153 umístěného pod podlahou rotundy (preparuje M. Přibylková).

1

2

3

4

5

6

Tab. 321. Fotodokumentace pracovního života na výzkumu. Rok 2011: 1 – záběr z archeologické komise na diskutujícího vedoucího výzkumu J. Macháčka a tehdejšího vedoucího ÚAM Z. Měřinského. Rok 2012: 2 – oprava sít (studenti V. Nosek a M. Vágner); 3 – přesívání hlíny z výplní objektů a hrobů na motorizovaném sítu; 4 – preparace kamenno-maltové kumulace; 5 – odstraňování recentního betonového sloupu zapadlého do výplně sídlištního objektu 130; 6 – formulářová dokumentace archeologických objektů (dokumentuje R. Přichystalová).

1

2

3

4

5

6

7

Tab. 322. Fotodokumentace pracovního života na výzkumu. Rok 2012: 1 – záběr dokumentující čekání na stín při focení (studenti V. Nosek a M. Vágner); 2 – odebrání vzorku na mikrostratigrafii (P. Dresler, studentka K. Piačková); 3 – příprava svačiny uvnitř vojenského stanu sloužícího jako polní laboratoř (P. Dresler a V. Nosek); závěrečný snímek účastníků výzkumu (tzv. Pohansko-team, studenti ÚAM FF MU a zahraniční expedice studentů archeologie z College of DuPage pod vedením Michaela Dietze); 5 – preparace kostry (studentka K. Piačková); 6 – odebrání vzorků na palynologické analýzy z výplně zásobní jámy (odebírání P. Dresler); v polní laboratoři – preparace korozí spojených železných rolniček z hrobu 197.

1

2

3

4

5

6

Tab. 323. Fotodokumentace pracovního života na výzkumu. Rok 2013: 1 – záběr na vybírání zásypu sídlištního objektu 164 (studenti V. Bača a M. Labuda); 2 – záběr z archeologické komise, vystavené žernovy a opracované kameny ze zásypu objektu 164 (na snímku zleva doprava: ?, B. Klíma, Z. Měřinský, E. Zumpfe, R. Zatloukal, H. Zbranek, R. Stránská, P. Šlězár, M. Dejmal, D. Parma, J. Mařík, Ungerman, L. Macháňová); 3 – ženská technická podpora výzkumu: B. Machová, M. Salvetová, M. Přišťáková; 4 – záběr na vybírání výplně zemnice 194 s hromadným nálezem železných předmětů. Rok 2014: 5 – začišťování podloží; 6 – švédská věž – pomocník při kolmém snímkování.

1

2

3

4

5

6

Tab. 324. Fotodokumentace pracovního života na výzkumu. Rok 2014: 1 – závěrečný snímek pořízený pomocí švédské věže – výzkumný tým vměstnán do sídlištního objektu 178; 2 – začišťování zkoumaného sídlištního objektu 203 (obětuje se student J. Zeman); 3 – přímé setkání minulosti s přítomností (M. Přišťáková); rok 2015: 4 – stavění vojenského stanu – naší polní laboratoře; 5 – záběr na zděné nároží a kamennou strukturu sídlištního objektu 224. Rok 2016: 6 – přesívání vytěžené zeminy ručními sítý.

1

2

3

4

5

Tab. 325. Fotodokumentace pracovního života na výzkumu. Rok 2015: 1 – začišťování kamenno-maltové destrukce sídlištního objektu 224; 2 – sáčkování nálezů v polní laboratoři (M. Salvetová). Rok 2016: vytváření stínu při fotodokumentaci; 4 – geodetické zaměřování zkoumaných objektů (práce s totální stanicí J. Šimík). Rok 2018: 5 – závěrečný snímek sezony, výzkumný tým před archeologickou základnou na Pohansku.

Břeclav – Pohansko X. Settlement Area in the North-East Suburb Archaeological excavations between 2008 and 2016

The principal aim of this book is to publish the archaeological records acquired by excavations of the North-East Suburb at Great Moravian (9th–10th century AD) central place in Pohansko near Břeclav between 2008 and 2016. As information on graves from the Early Mediaeval church cemetery and remains of the rotunda discovered at the North-East Suburb in 2006 have been published earlier (*Macháček – Čáp – Balcárková et al. 2014; Macháček – Dresler – Přichystalová et al. 2016*), in this work we have concentrated on the remaining components – in particular the dwelling and production component – which started to be intensively investigated after 2012. The archaeological records are published in full in the second, catalogue section of the book. The initial chapters are dedicated to their partial evaluation. The results summarised in the conclusion are not the final evaluation of all discoveries recently made in the North-East Suburb, as the latest campaigns (2018–2020) could not have been fully incorporated in our assessment for capacity reasons and lack of time. However, we consider the existing conclusions to be highly relevant and worthy of publication, as they essentially extend our knowledge of the processes forming the social structures of the Early Middle Ages in East Central Europe.

The North-East Suburb with an overall area of c. 2.7 ha is situated on a gentle, oval elevation surrounded by filled channels of the Dyje and its floodplain. It is the northern tip of a sandy gravelly elevated area strongly impacted by the erosive action of the Dyje, the branches of which passed through nearly the whole of Pohansko from the south to the north. The suburb is separated from the central part by the remains of de-

stroyed ramparts. The space of the North-East Suburb has never been cultivated as arable land. As a result, the top layers are in a very good condition and contain a significant number of archaeological finds that have remained more or less *in situ*. A tarmac road running along the western edge of the North-East Suburb leads to the Liechtenstein chateau.

The scientific-research base of Masaryk University situated in the middle of the suburb has been investigating Pohansko without interruption since 1958, which is quite exceptional both within the Czech Republic and the whole of Europe. However, until recently the precinct of the so-called North-East Suburb tended to be rather neglected within the systematic investigation of Pohansko, although field research on a larger scale was carried out there as early as in the 1960s and 70s. But it was not until the most recent excavations that the crucial significance of this location in solving important issues related to the evolution of Central European society of the Early Middle Ages was confirmed (*Macháček – Wihoda 2019*). The North-East Suburb received well-deserved attention mainly after 2006, when a laboratory assistant and field technician of the Institute of Archaeology and Museology of Masaryk University, Pavel Čáp, pointed out for the first time an inconspicuous elevation within the area of the North-East Suburb. It was later shown to be a relic of the destroyed structure of an, as yet, unknown Great Moravian rotunda (*Macháček – Balcárková – Čáp et al. 2014*), surrounded by a vast, almost completely excavated cemetery with 154 registered individuals. The most important discovery was made in the interior of the rotunda where five graves were found. The two men and three children aged from 18 months to 12 years were interred under the floor of the existing building (*Macháček – Balcárková – Čáp et al. 2014; Macháček – Wihoda 2019, 1–38*). The arrangement of the graves was determined by the longitudinal axis of the church

passing through the apse and the centre of the nave. The graves were situated either directly on the longitudinal axis (H153) or in parallel alongside it. The presence of graves in the church's interior is a phenomenon of great significance. In the environment of Great Moravia, it indicates either that the deceased belonged to the elite of the land, or a gradual change of the social structure of the local society.

Based on these discoveries we formulated a hypothesis on the social structure of the community buried there and the social status of those people. The most important burial from the whole group was apparently the remains of an older man from grave No. 153, which was found in a prestigious position on the main axis of the church (Macháček 2016). With inevitable uncertainty we identify him as the founder or owner of the church. This is suggested mainly by the position of the grave on the central axis of the building. In an early medieval environment this was considered to be highly prestigious. However, the position of church founders within Great Moravian society remains to be clarified. Setting aside the ruler, in early medieval Bavaria church builders were recruited both from free and hereditary owners of allodial land and important beneficiaries – officials, members of entourage and other highly positioned persons who held various offices or *beneficia* in service to princes or kings. Both alternatives could be theoretically taken into consideration in our case as well. If the man from grave No. 153 was a beneficiary of the Great Moravian duke, then in the context of Pohansko he would have most likely held the office of castle governor or *castellanus* as was the name adopted for it in 12th century Central Europe. We are working with the hypothesis that the man buried in the proprietary church in the North-East Suburb was its founder, probably the castle governor, and the graves in the surrounding cemetery were those of his *familia*, which we take to be a household at the centre of which was the head of the family (“*pater familias*”) and his closest family relatives, but apart from these the *familia* was made up of servants, domestics and other dependent people, such as more distant relatives.

The next step in investigating the North-East Suburb at Pohansko was research carried out outside the cemetery with the aim of testing the hypothesis proposed above. During testing we formulated a prognosis derived from our hypothesis that if the man buried in a place of honour inside the church was indeed its founder and owner, he must have had sufficient assets available to ensure the operation of the church. At the same time, he would have owned a splendid residence – *curtis* – matching his social position. A place similar to that mentioned by Kosmas of Prague (+ 1125) in The Chronicle of the Czechs (*Chronica Boemorum*) when he was describing how the castle governor Mstíš of Břilina feasted with the bishop “in his court in front of the castle” (Macháček – Wihoda 2019, 188–189). Such

a residence should 1) be located near a church, 2) be enclosed, 3) contain remains of material culture connected with a higher social stratum, 4) be made up of a specific type of building different from standard village structures (above-ground or stone and mortar buildings, artisan workshops, etc.). The prognosis and ensuing results are subsequently compared against our empirical data and if they agree we deem the hypothesis corroborate, while if not it is false.

In testing the initial hypothesis, we concentrated on the dwelling and production component of the settlement area at Pohansko. As we discovered earlier, some settlement activities may have preceded the origin of the church cemetery and settlement features were found even underneath the church cemetery or in its immediacy, but the main bulk of settlement relics lay outside the cemetery area and were more or less contemporary with the church. Intensive research in this precinct did not begin until 2013. The excavation in the North-East Suburb at Pohansko between 2008 and 2020 yielded 203 settlement features of various categories, including the rotunda, and 175 burials (including those in settlement features and additive burials in a single grave pit), of which 154 belong to the previously published church cemetery and 21 are dispersed throughout the settlement in the form of isolated graves or in small groups. In addition, we examined 65 post or column holes and various trenches. Remains from the Early Middle Ages were accompanied by infrequent finds from prehistory and recent structures mainly from the 20th century.

In every campaign the excavation area was repeatedly divided up into a regular grid oriented in the N–S direction and made of squares with sides of 5 × 5 m. All of the captured archaeological features were located within this basic grid. The square grid is the basis for a detailed metre grid which serves as the guiding lattice during the following removal of the top layer. This was done manually, in artificial layers and in the metre grid system. The topsoil layer was removed gradually and from a greater part sifted using mechanical motor sieves procured for the purposes of research. This method enabled us to capture a great number of well localized finds immediately in the topsoil layer, which proved helpful later in assessing their spatial distribution. After removal of the topsoil layer the surface of the subsoil layer in which the half-sunken features were identified was cleaned. Depending on their size, settlement features were divided into a half or a quarter and then exploited. The sediment they contained was also completely sieved. The field contexts were documented in the standard way, photographically and geodetically, with maximum application of up-to-date technology and digitising.

In the North-East Suburb excavations from the years 2008–2016 captured all types of settlement feature

that had been identified at Pohansko in the past and in addition some as yet unknown.

We examined six sunken-floored dwellings (Grubenhaus) in total. They were square-shaped structures sunk at different depths into the bottom layer with a stone oven or remains thereof generally situated in the corner on the floor. Five sunken-featured dwellings were dated based on ceramic inventory and the radiocarbon method to the Great Moravian period, one (O186) was classified as being from the Early Hillfort Period. The Great Moravian sunken featured dwelling – feature O194 – containing a deposit of iron objects is by far the most interesting. A total of 95 artefacts – including handle mounts, handles and hoops from three buckets, two axe-shaped bars, a key, various metal fittings, four belt-ends, three shackles and two buckles, two spurs, and coulters, two ploughshares, sockets from a scythe, three sickles, scissors, a saw, a cutter, an axe of unusual shape, a drill, a hammer and a unique drawplate for the production of wire were arranged on the floor or at the wall. A similar spectrum of finds and their quantitative representation is mentioned in the *Brevium Exempla* as tools/utensils (*utensilia*) from royal and bishopric estates in the Frankish Empire in the 9th century. The enumeration includes various types of axes, drills, different carving tools (*scrotisan*, *bursa*), a small and a large plane (*noil* and *scabo*), scythes, sickles, shovels and various wooden *utensilia*. Apart from the above, it also cites *ferramenta*, or military equipment, where we could certainly include spurs. In addition, the deposit of iron objects contained parts of belt fittings, which belonged to the garments of individuals with an expected higher social status, among whom we may incorporate horsemen and warriors in general.

Large sunken-floored features (O207 and O255), which B. Dostál earlier defined as pits 6–15 m long, 2–3 m wide, sometimes rather shallow (0.5–0.6 m), at other times quite deep (1–1.6 m), are classified as having special functions. Most likely, their function in living culture was connected with production, but its nature continues to be the subject of discussion. Some researchers see them as related to cloth making, others write in more general terms about artisan workshops.

During the campaign in 2018 in the North-East Suburb we investigated feature O226, interpreted as a well. We documented and lifted up wooden structural elements from its bottom. They were subsequently subjected to dendrochronological analysis which provided key data for the settlement dating.

During excavation we examined a number of heating devices and fireplaces. They are classified in four groups: 1) heating devices in sunken featured dwellings, 2) heating devices in above-ground houses, 3) pyrotechnological devices for metal working, 4) bread ovens / bakeries. Special attention was paid mainly to the pyrotechnological devices concentrated on the

edge of the settlement area beyond the tarmac road, although some of them may belong to the Early Slav or Early Hillfort period (6th–8th century AD). The large-capacity bread oven (O203), which is exceptional in the Pohansko context, had been rebuilt several times. In the early phase of the oven's existence its heated copula, which was 1.1 m in diameter, was dug out into the wall of the sunken feature.

A set of two features (O178 and O328), which form a large irregular complex sized 7.7 × 5 m (27.85 m²), is also remarkable. The function of pit O178 is probably identical with that of extensive feature 6 from Forest Nursery site in Pohansko (sized 15 × 10 m), which according to B. Dostál was a clay pit for exploiting clay for the production of ceramics, daubing of house walls, etc. Feature O328 was interpreted as the remains of a stratigraphically earlier oven.

A new and so far, unknown type of feature at Pohansko is a deposit of stones and quernstones (O164). It is a pit with an oval plan (2.3 × 1.5 m and 1.06 m deep) filled with a layer of densely dumped stones, quernstones and fragments of other artefacts. In terms of interpretation feature O164 is considered a warehouse of stone material. However, we cannot rule out another, perhaps symbolic, meaning of this extreme deposit.

The majority of examined features in the North-East Suburb were pits of various nature and probably different function. By their size and shape we classified them as rectangular, circular, oval, tub-shaped and trough-shaped. The trough-shaped features are the most interesting. They are often found in close proximity to surface heating devices, and hence reconstructed above-ground houses. It can be expected that the trough-shaped pits were dug out during the construction of above-ground houses to obtain building material, or alternatively as part of their structure (drainage, etc.).

In a few cases we managed to identify the remains of above-ground houses (ND). The safest indicator of the presence of an above-ground building is a heating device or its remains. It can be an oven, hearth, furnace or an accumulation of stones and daub, captured by excavation at the level of the original Great-Moravian surface. There are eight buildings of this type, but we cannot rule out there being more in the settlement, as is suggested by post-excitation evaluation of the dispersion of finds in the topsoil layer. Some less conspicuous remains of above-ground houses could have escaped attention during excavation. Our assumptions concerning the building construction of above-ground houses are purely hypothetical, nevertheless we expect they were log houses as indicated by finds of daub with a triangular cross-section, which are known from other locations at Pohansko. They will likely not differ too much from buildings in other Great Moravian centres. However, so far, we have not captured with certainty

special treatment of floors in the form of sand or clay fills as known, for example, from nearby Valy near Mikulčice.

Clearly the most interesting among the above-ground houses (ND 224) was investigated in 2015 on the south-eastern edge of the excavated area. It is an above-ground house with a stone and mortar underpinning. After turf removal and subsequent lowering of the topsoil layer on the location we managed to first extract a spatially delimited debris of stones and mortar sized 7.2×4.5 m oriented with its longer axis in the NW–SE direction. On the north-eastern edge of the debris, after removal and extraction of the first top layer, we identified a rectangular corner from stones joined by mortar with maximum dimensions of 1.93×1.93 m and wall thickness of 0.6 m. The reconstruction of above-ground house ND224, the inseparable part of which is stone corner O224, is based on the observation of the stone and mortar debris, studying the spatial relationships between the house debris and the surrounding sunken-featured buildings and from analogies in the Magnate Court at Pohansko. Judging from the above-mentioned analogies and our field observations we assume that the stone structure delimited the edge of a house, the inner space of which extended towards the north-east (house width) and south-east (house length) from the corner. Its width is estimated at 4.7 m and length at 6–8 m. It was a residential house with a log construction, in which the stone corner could have fulfilled the function of a heat accumulator, or it protected the wooden walls from catching fire in the case the broken-up daub block in the corner is the remains of a hearth. A similar architectural solution can be found, for example, in the royal pfalz in Paderborn or in the bailey of the pfalz in Tilleda.

Within the excavated area of the settlement, we identified a system of shallow palisade trenches oriented in various directions. They are 0.3 to 0.5 m wide trenches, the depth of which varies from 0.1 to 0.3 m from the level of the cleaned-up subbase. The most conspicuous assemblage of trenches consists of six linear structures denominated Z04 to Z09, which delimited several adjoining rectangular surfaces. In case of palisade trenches Z04, Z05 and Z06 we managed to capture one, specifically the northern corner of the delimited area, while in trench Z06 we are aware of both the northern and a second – western – corner. The remaining corners are situated either outside the excavated area or could not be identified. The three particular palisade trenches (Z04, Z05 and Z06) formed a multiple corner and with their longer sides ran in parallel from the southwest to the northeast at a distance of 6 to 8 m. The greatest length of an enclosed area's side clearly confirmed by excavation must have exceeded 35 m (Z05). The shortest proven length is defined by the distance between two corner trenches Z06, being 33 m.

If all of the above-mentioned trenches belonged to the same complex, which is expected as they are parallel, or perpendicular, then the width of the enclosed area varied between 19 and 44 m. From a stratigraphic perspective we notice that the palisade trenches disturb earlier features dating from the Early Slav or Early Hillfort periods (6th–7th century AD). Regarding the relationship between the palisade trenches and Great Moravian features it can be stated that in the excavated area we did not register any occasion when the trenches interfered with features which belong to this period based on ceramic inventory or radiocarbon dating. On the contrary, in all the other detected superpositions the trench was always interrupted by digging a later sunken feature or was not interrupted at all, as in the case of an outer trench with corner Z04, which can (but need not) be the latest. Early medieval palisade trenches excavated in the 2008–2019 period do not differ by their depth and width from those that we know from Pohansko excavations in the North-East Suburb, the so-called Forest Nursery area or the Cremation Cemetery. However, they are different from the trenches of the massive palisade fortification in the location of the Magnate Court with completely dissimilar parameters. In the context of Pohansko, the narrow and shallow trenches in the North-East Suburb are related to the fencing of plots identified with the aid of a combination of archaeological and geophysical research. The average size of these square or rectangular plots was around 1400 m², which generally corresponds to the estimated area of the newly excavated enclosure in the North-East Suburb. What distinguishes the previously known enclosures of farmsteads in Pohansko from the situation in the North-East Suburb, is the ground plan with several parallel corners, which are suggestive of either a more complicated inner structure of the newly exposed complex, or its gradual rebuilding, and/or enlargement. Some features, such as sunken-featured building O194 with a hoard of iron objects situated in the corner of central trench (Z05), respected the enclosure, while others, probably later, such as above-ground house ND168, probably overlaid some trenches.

During the 2013–2016 campaigns in the North-East Suburb of Pohansko we investigated 14 graves (H203 – H216), classified in the category of the so-called dispersed settlement cemeteries. Within the settlement structure they form small-sized funerary precincts, clusters of graves or are found as solitary graves. They have untypical demographic composition with complete absence of older children in the age of Infants II–III and juvenile individuals. The graves contained 10 adult individuals, four very small children in the age category of Infants I (bones from two individuals were distinguished in grave H204). In grave H216,

identified in the profile of a test dig, it is impossible to determine the age or sex of the deceased. Four female and six male skeletons were distinguished among the adult individuals. All the adults were over 30 years of age. Grave goods were found only in older woman's grave H208. The corpse was decorated with a necklace, of which two glass beads survived (one in small fragments only) and a pendant in the form of a drilled fossil shell. A small iron knife was placed under the right shoulder blade and the upper part of the humerus. Of the 14 graves under observation, 10 were in a relationship with another archaeological features. The most frequently occurring situation was when the grave clearly interfered with the settlement feature, which was seven times in total. The stratigraphic condition when a grave was disturbed by a later settlement pit was recorded in only one case. The last, but very important example of a superposition of archaeological units, was the stratigraphic relationship between the grave of a man with flexed limbs H 206, and the corner of palisade trench Z04, where the grave was situated. Corner Z04 cut through the grave in the location of the legs. The stratigraphic relationship between the grave and the palisade is not clear. The fills in both contexts could not be distinguished. There are three possible alternatives in play: earlier grave, later enclosure; both contexts were contemporary; earlier enclosure and later grave. All of the alternatives are under further examination. The buried individual was interred in a position on the left side with tightly flexed limbs. If the extremely flexed position of the body is taken as proof of special treatment and the grave is contemporary with the corner of the enclosure, we can think in this case of a foundation sacrifice which was to have ensured the safety and robustness of the enclosure, thus protecting what was inside. Naturally, if grave H206 is earlier or later than trench Z04, the find context is the work of chance and interpretation of the context will take a different direction. In the Early Middle Ages, the standard position of the body in a grave was being laid on the back with the upper limbs alongside the body or bent to varying degrees either at an obtuse angle towards the abdominal area or at a sharp angle to the thorax. This regular position was found in the majority of the examined graves, nine individuals in total. The dispersed settlement graves in the North-East Suburb can be classified as belonging to the high to late phase of Great Moravian or even post-Great Moravian development.

Regarding movable archaeological finds, the most frequent ones are settlement ceramics and animal bones. In the campaigns from 2008 to 2016 the 154 settlement features and other stratigraphic units yielded 25,804 ceramic fragments with a total weight of 324,701 g. Even more finds originated from the topsoil cultural

layer. Between 2008 and 2016 it was 89,089 fragments with a total weight of 801,461 g. The evaluation of the sets of finds serves mainly for the dating of the settlement in the North-East Suburb and research into the spatial distribution of archaeological finds.

Up to the present day remains of animals (excluding fish) from 173 features totalling 8,900 finds with determined species weighing 196 kg have been processed within new research in the North-East Suburb. The spectrum of the species of the animals found is quite varied. Apart from eight species of domestic fauna there is an abundance of hunted animals. This is made even more interesting by the fact that hunted animals represent a considerable share in the preserved bones (18 %), both in number and the weight of the finds.

Among domestic animals the prevalent finds are domesticated pigs. Cattle are represented in a lower number while sheep-goat take third position in terms of frequency. However, the inhabitants of the settlement gained the largest volume of nutrition from cattle, which is related to its size and hence the body weight, and subsequently in the preserved bones. The situation in the hunted animal category is significantly different from comparable sites in this period. The high intensity of hunting is shown by the presence of finds of wild boar and surprisingly, the European beaver.

Small and non-ceramic finds are comprised of artefacts which occur in the settlement in significantly smaller numbers than common fragments of ceramic vessels or animal bones and daub. From their spectrum we can recognise the specific purpose of the investigated settlement. The North-East Suburb at Pohansko differs from the other parts of the settlement agglomeration in having a markedly higher number of small and non-ceramic finds. During the 2008–2016 and 2018 campaigns we extracted 1050 artefacts, or their fragments, in the category of small and non-ceramic finds from the sunken settlement features and further 1689 items from the topsoil layer. In our opinion, the clearly visible difference might have two causes. The first is a different methodology of research. The second possible reason is the fact that the cultural sediment in this location was saturated with artefacts to an extraordinary extent. This phenomenon is probably related to the specific purpose of the investigated area that we consider to be the residence of the local elite, and also possibly with the fact that settlement survived there a little longer than in the other parts of Pohansko and could have been terminated by an extraordinary event which led to the speedy abandoning of the settlement, due to which the artefacts stayed in place and nobody handled them any longer. The most frequent finds from the 2008–2016 and 2018 campaigns are items of everyday life and objects connected with the furnishing of a household or

personal hygiene. They include the frequently occurring metal parts of buckets, knives, whetstones and firesteels. Another prominent and richly represented category is connected with subsistence. Surprisingly high numbers are reached in terms of the finds of quernstones serving for manual grinding of cereals. In the North-East Suburb they occur in complete pieces and in frequent fragments. With some reservation it is possible to connect with food provision iron bowls of the Silesian type used in the Moravian environment, most likely for meal preparation. The finds of agricultural tools are quite extensive, and a large group of finds is connected with the construction of houses. These most often include iron nails, cramps and various metal fittings. Keys and rare torch holders are less usual. Numerous and highly varied objects are connected with artisan production. In the North-East Suburb the most remarkable evidence confirming the metal working is represented by eleven crucibles, although admittedly some of them might have originated from the pre-Great Moravian period, various metal decorating tips, punches and cutters. We even discovered a hammer and chisels which could have served a different purpose – such as working wood or stone. A completely exceptional find is a drawplate for the production of wire from feature No. 194, which has only a very few early medieval analogues in Europe. Rotary grindstones, represented in the North-East Suburb by eight fragments, served specific purposes, such as sharpening the long blades of swords. Work with non-ferrous metals is confirmed by finds of lead. Another group of tools is related to woodworking. Common production activity was clothmaking, which is connected with numerous whorls, clay loom weights, needles and needle cases, spring scissors, hackles. Tools applied in cloth as well as leather and fur processing included bone sharpened tools and awls, and the so-called bone “skates”.

Objects connected with the presence of the elite and warriors or horse riders are of particularly high value. It is a varied and quite numerous categories of artefacts. The elite of women is identified by jewellery and decorations. However, in the North-East Suburb they do not represent the most magnificent examples being rather decorations of a simpler type, such as glass gombiks (globular buttons), glass and stone beads, bronze earrings and bronze rings. A remaining fragment of a more valuable object, probably a piece of jewellery, is a small silver strip with hammered decoration. A unique find in the Moravian environment is a large polyhedral bead from rock crystal which has analogues in the Middle East and the elite milieu of the Scandinavian Vikings and the Baltic Slavs. It may originate from the Mediterranean, India, Iran, or the Caucasus and the Black Sea region. Fragments of glass smoothers thought to have been used to iron rare textiles, and/or to crush salt

and spices, are also quite frequent. Other objects from glass, in particular fragments of glass vessels, have high social relevance. The same significance is attributed to the find of a game stone from glassy material – probably volcanic rock or glass.

The material culture of the male elite is exemplified mainly by weapons, warrior and equestrian equipment and metal belt fittings. Our excavations in the settlement features or in topsoil yielded 14 spurs and their parts; eight horse bits and multiple iron rings, the majority of which come from chain mail armour. The presence of members of the highest social strata is confirmed by parts of swords – a unique pommel from a Petersen type W sword and a cross-guard. We can also add the metal fitting of a sword scabbard to these extraordinary finds. The gilded top section of the phalera from a horse’s harness is equally unique. Weapons undoubtedly included some axes and numerous arrowheads. The equipment of horsemen and warriors incorporated metal fittings, both from belts and spurs or garter belts. From the settlement contexts in the North-East Suburb, we are aware of iron belt ends, buckles and shackles, some of which are adorned with rich moulded decoration and non-ferrous metals parts.

Exercising some caution, trading activities can be linked to three lead weights of a rectangular shape with a hole. A special category is comprised of 54 fragments of iron axe-shaped bars, the purpose of which continues to be a subject of debate.

The religious sphere is represented by two artefacts – a lead cross of the Velké Bílovice type and possibly a small iron handbell with a suspension eye found near the church.

The spectrum of finds uncovered by the latest excavations in the North-East Suburb parallels well with the material culture of the early medieval elite, as we know it, for example from the magnate courts in the environment of the Danish Vikings (*Jørgensen 2010a*, 284).

As on the other archaeological sites, at Pohansko near Břeclav some remains of human activity have survived only in the topsoil layer. During the analytical evaluation of the topsoil, we worked with two types of data. The first was the finds proper from the top layers (ceramics, animal bones, daub and small or non-ceramic finds), in particular data concerning their number and weight within a quadrant of 1 × 1 m. The second type of data was the size categories of the ceramic fragments. In the excavated areas during the 2008–2018 campaigns we discovered more than 180,000 items in the topsoil layer and over 69,000 items of finds of various kinds in the fill of sunken features. The spatial analysis of the dispersion of finds from the top layer and from the fill of sunken features helps us recognise early medieval activities in the investigated settlement

and in the attempt to structure exposed areas. However, unambiguous interpretation of the acquired data is complicated by the fact that settlement in the North-East Suburb did not emerge all at once, but gradually evolved and changed. Even with the aid of spatial analysis we are not able to capture all the nuances.

In the distribution of finds in the topsoil the most prominent feature was mainly above-ground buildings in the surroundings of which we find concentrations of daub, ceramics and animal bones, as well as various surface waste areas. The activities taking place in the different sections of the excavated area in the North-East Suburb are best indicated by the concentrations of different kinds of small and non-ceramic finds. An interesting accumulation is found in the area beyond the tarmac road with concentrations of crucibles, waste from metal working and bone tips – although they might be connected with pre-Great Moravian settlement there. As a result, we can take into consideration production activities connected with metal working, which were restricted to the very edge of the settlement area, although the dating of these activities is uncertain.

An exceptional situation is registered in the environs of a building with a stone and mortar corner. It is the location with the highest concentration of finds connected with the construction of houses, but most importantly artefacts associated with the elites, parts of belt fittings, tools, glass vessels, evidence of metal working, iron bars and arrowheads. With a single exception, analogous buildings with a stone and mortar corner are found only on the site of the Magnate Court, where they are related to the residence of the ruler or another member of the highest social stratum in Great Moravia. The concentration of the above-mentioned finds in the surroundings of the building with a stone and mortar corner in the North-East Suburb suggests that this space might have served the similar purpose.

The spatial distribution of finds also points out locations through which the early medieval roads might have passed. The main road running from the hypothetical northern gate of the stronghold in the NE direction connects the as yet unexamined northern gate and the geophysically identified main road passing through the central section of the agglomeration and heading towards Mikulčice – a nearby centre of Great Moravia. Apart from the main road we also find lesser roads in the settlements, connecting the side parts of the settlement with the main road. In addition to the hypothetical roads passing through the North-East Suburb we record a decrease in the number of finds in the centre of the area delimited by the trenches. A similar distribution of finds was observed inside a plot in the Forest Dune and in the *palatium* in the Magnate Court. Consequently, we may preliminarily think of the empty centre of a manor.

Special attention and utmost care were paid to the dating of the settlement in the North-East Suburb. We wanted to both describe the relative chronological development of the local settlement and to synchronise this part of the agglomeration with the other inhabited locations in Pohansko. We combined multivariate statistical analysis of settlement ceramics, evaluation of the stratigraphic relationships on the site, dendrochronological and radiocarbon dating. We found out that the settlement area in the North-East Suburb forms an inseparable part of the later phase of Great Moravian Pohansko. Evaluation of the ceramics indicates that group VM_2 in which characterises the earlier Great Moravian phase of settlement has minimal representation in the North-East Suburb. The beginnings of more intensive settlement activities in the suburb are associated with ceramic groups VM_3 and VM_4, which also dominate the central part of Pohansko, where they together reach a peak in the evolution of Great Moravian ceramics. Based on dendrochronological dating of the well (0266, VM_3), these groups can be assigned to a period after 883 AD. This is in line with the radiocarbon dating of animal bones and cereal grains from the sunken features which contained ceramics of group VM_3 and VM_4. The subsequent development is associated with ceramic group VM_5, expansion of graves outside the cemetery enclosure, a change in the orientation of graves, recycling of schist quernstones in heating devices and probably even a change in the subsistence strategy of the population. Graves from the surroundings of the rotunda, situated on the northern side of the church cemetery, are also assigned to the 10th century. Radiocarbon dating of graves on the edge showed we have to take into account that people continued to be buried in these locations throughout the whole of the first half of the 10th century and maybe even later.

More significant Great Moravian settlement activities in the North-East Suburb probably started after or during the construction of the earth and timber fortification with a stone apron wall and were contemporary with the second phase of Great Moravian settlement. The whole settlement area, including the rotunda and the church cemetery, was built in the suburb along the road leading from the northern gate to Mikulčice in the 80s or 90s of the 9th century, probably simultaneously with the great rebuilding of Pohansko, which is characterised by dividing the area up into plots. The settlement area in the North-East Suburb itself went through certain development the contours of which are rather vague though. It seems that some sunken dwellings were replaced by above-ground buildings with a heating device, but they more or less respected the original urban planning concept. The fencing around plot was gradually extended or shifted, whereby older palisade trenches were overlain by later

settlement features. The church cemetery expanded beyond the original cemetery enclosure and burials took place even within the settlement, as shown by superpositions of dispersed graves above sunken features of Great Moravian age. Some Great Moravian above-ground houses and sunken featured buildings may have vanished suddenly, as their inventory remained in situ. In the end, settlement in the suburb continued until the first half of the 10th century when it was only surviving in the final development phase (VM_5), to definitively disappear still during the 10th century.

Based on the results of the new phase of archaeological research into the settlement area in the North-East suburb which, after 2012, concentrated primarily on the dwelling and production component, we can state that our original hypothesis proved its worth and we can consider it corroborated or valid for the time being. We tested whether the presence of early medieval elites would be manifested in the settlement even outside the church cemetery. A prediction concerning the existence of a residence of a high-ranking member of the Great Moravian stratum showed itself to be correct. An early medieval road separated the sacred and funerary precinct of the settlement area from the residential and production complex, which emerged there concurrently with the rotunda and the adjacent church cemetery sometime in the 80s or 90s of the 9th century in connection with the great re-building of Pohansko.

The supposed centre of this area was the building with a stone and mortar underpinning, designated as above-ground house ND224, with the nearby features (ND225, ND226, O205, etc.). It could have been the residence of the man buried in the rotunda and his family. It is open to debate whether the adjoining space delimited by palisade trenches and other features and reconstructed buildings belonged to his residence. It is, however, evident that this precinct underwent certain development and that it was reorganised within a short time.

The surroundings of the building with a stone and mortar underpinning with direct analogues in the “princely” *palatium* in the Magnate Court yielded accumulations of artefacts reflecting the habitus and lifestyle of early medieval elite. These comprised of mainly the equipment and weaponry of the horseman/warrior including parts of elite weapons, such as the pommel of the Petersen type W sword, probably made in the Baltic region and unparalleled in the Czech lands. Imports also covered glass table vessels and exotic decorations, such as a rock crystal polyhedral bead. Trophy hunting and falconry are indicated by bones of a hawk and trophy animals, including a bear. If we admit that the residential building could be associated with the nearby enclosed plot which incorporated sunken-featured building O194 with a de-

posit of iron objects, dating from the same period (VM_3), we can think of a very complex settlement unit. From the economic point of view, it would be similar to the manors in the Frankish Empire in the 9th century. A chiefly farmstead like that would generally be a centre of a more extensive estate (*Gauert 1965*, 4) – one of the forms of an early medieval manor. The whole system, in German literature referred to as “*Grundherrschaft*”, developed in the Early Middle Ages as a synthesis of the late Antique colonate system with its economic and/or legal relationships with German customs. The manorial system spread from regions of strong Roman tradition and in Western Europe it came to the fore with the advancing “*frankisation*”. Apart from the ruler important owners of large estates were religious institutions and the nobility, which could have received them in turn for their service to the ruler during colonisation of new territories, etc. (*Schulze 2004*, 113–114, 126–140). What we have uncovered in the North-East Suburb of Pohansko could have been seen as an embryonic state of the manor of a landlord (*Fronhof, curtis*), which usually incorporated farms of dependent peasants (*mansi*). However, the early medieval manor failed to develop and become firmly established in Moravia as it did in the Frankish Empire, from where the idea was obviously imported. If such a manor did exist at Pohansko it lasted only two to three decades and then vanished together with Pohansko and the whole Great Moravian social system. Yet, we might see the owner of such an estate and his family as germination of the future landlords.

In the Czech lands the issue of the stratification of Slav society following the emergence of landlords and introduction of the “*feudal*” order was studied both by critical historiography of the 19th century and Marxist historiography of the 20th century (*Žemlička 1997*, 191–192). Despite their efforts a number of problems related to its genesis have not been resolved to this day. Ambiguity reigns over even in the basic terminology. The word “*aristocracy*” (*šlechta*) appears relatively late in old Czech, in the first half of the 14th century, as the designation of a social group, whose members have available an inherited set of exceptional qualities and abilities (noble descent), property and power (*Macek 1997*, 9–25).

In this context, Czech historiography uses the term “*aristocracy*” traditionally with those nobles, whose position was based on landed property (*Klápště 2005*, 27–28). Members of the uppermost classes of medieval society before the 13th century are therefore often designated by alternative names, like the recently popular “*highborn*” or “*magnate*”, or “*nobility*”. To make the most generalised designation of this social stratum it is possible to use the completely neutral word collocation “*early medieval elite*” (*Burzler 2000*, 168–170; *Klápště 2005*, 19–20; 2009, 538; *Kouřil 2005*; *Tomková 2005*,

151; *Wihoda 2010*, 256), often without explanation of the distinctive attributes of their status. Bearing in mind all of these terminological issues we still assume that if the power of the owner of the church and the estate in the North-East Suburb relied on land properties, as our research indicates, he could be termed an aristocrat.

The emergence of private landed property is the alpha and omega of the whole complicated discussion. The general understanding has it that landlords did not appear before the mid-12th century (*Klápště 2009*, 541). Present-day scientific authorities largely rule out that an early medieval manor and estate could appear as early as Great Moravia (*Klápště 2009*, 538; *Třeštík 1997*, 287; *Žemlička 1997*, 152–153). There are, however, contrasting opinions that individual private land ownership (and the related power and property) was quite common in the 10th–12th centuries (*Antonín 2012*, 98–99). Similar thoughts are harboured by some researchers concerning the 9th century when land ownership belonged to persons described as *gospod*, as it ensues from the analysis of the legal source called *Zákon sudnyj ljudem*, written in Old Slavonic possibly for the needs of the Byzantine mission in Great Moravia. Landed property should have included the chiefly farmsteads – residences of Slav nobility (*Havlík 1978*, 44–46). It is not completely impossible as in the neighbouring Eastern March extensive landed property owned by Slavs was nothing exceptional in the 9th century (*Mitterauer 1960*, 721). Latest research by Czech historians shows that the bonds of Great Moravia and its social elites with the Frankish and Bavarian environment were

much tighter than we previously imagined (*Macháček – Wihoda eds. 2016*).

The situation in Moravia is therefore not substantially different from the other peripheral zones of the Frankish Empire – e.g., from Viking Denmark. There, the changes in the political-power and economic sphere sometime during the 9th century were followed by changes in the behaviour of the local elites who in terms of providing for the necessary resources transferred from the tributary system to the manorial system. They built large estate and worked them with the help of their own personnel. In archaeological sources this development became manifested in the structure of the chiefly farmsteads (e.g. in Tissø), which from the 9th century combined prestigious buildings, artisan workshops, quarters for the labourers and farmhands and storage spaces (*Jørgensen 2010b*, 282–285), in a way similar to the North-East Suburb.

The recent discoveries made at Pohansko and presented in this book show that the hypothesis of the existence of service nobility (*Dienstadel*) and later landlords in Great Moravia might be viable and we have to take it into account. It becomes obvious that given the lack of written sources further progress in learning about the beginnings of medieval nobility will be made mainly thanks to archaeology (*Graus 1953*, 150), which continues to bring new discoveries, notwithstanding thanks to the broad comparative analysis within the whole of the European space, as was anticipated in his time by F. Graus (*Graus 1960*, 107).

12 FIGURE AND PLATE CAPTIONS

12.1 Figures captions – main text part (fig. 1–99)

Figure 1. Břeclav – Pohansko. Map with the location of the stronghold backed by a digital elevation chart of Central Europe. Key: A – Pohansko near Břeclav, B – water channels, C – water surfaces, D – state border.

Figure 2. Břeclav – Pohansko. Investigated areas with highlighted excavation of the cemetery and settlement at the second church in the North-East Suburb. A – excavation area 2008–2020, B – other excavated areas, C – area fortified with rampart, D – suburb areas. In the cut-out, a detail of the North-East Suburb with marked excavation campaigns. Key to abbreviations: SP – North-East Suburb, PV – Rampart Through Cut, VD – Magnate's Court, LS – Forest Nursery (the so-called craftsmen's quarter), VB – Eastern Gate, ZP – Cremation Cemetery, LH – Forest Dune, PH – Under Dune, PZ – Liechtenstein Chateau, JP – South Suburb.

Figure 3. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Excavation campaigns.

Figure 4. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Aerial view from a drone of the site with ongoing excavations.

Figure 5. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Numbering of 5 × 5 m squares.

Figure 6. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Application of machinery in sifting through anthropogenic sediments with archaeological finds.

Figure 7. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Exploitation of the fill of a sunken settlement feature.

Figure 8. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Sunken-featured dwellings in excavation area 2008–2016. A – sunken-featured dwelling with stone oven from common stone, B – sunken-featured dwelling

with stone oven from quernstones, C – other settlement features and graves, D – graves, E – church foundations and a stone and mortar corner. Grey – areas excavated between 2018 and 2020.

Figure 9. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Photographic documentation of sunken-featured dwelling O194 with remains of a fireplace in the corner.

Figure 10. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Photographic documentation of a stone oven and a hoard of iron tools on the floor of sunken-featured dwelling O194.

Figure 11. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Specific types of settlement feature. A – church foundations and a stone and mortar corner, B – other settlement features and graves, C – deposit of stones, quernstones and rotary grindstones, D – solitary sunken ovens, E – well, F – exploitation pit, G – large sunken features, H – excavated area. Grey – areas excavated between 2018 and 2020.

Figure 12. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Photographic documentation of large sunken feature O207.

Figure 13. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Photographic documentation of well O266. Preserved wooden lining in the bottom section of the well.

Figure 14. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Photographic documentation of a stone oven built from quernstones in the corner of sunken-featured dwelling O156. A Silesian metal bowl at the centre of the oven, remains of a clay roasting tray on the left in front of the oven.

Figure 15. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Photographic documentation of dug-out cupola-shaped oven O203.

Figure 16. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Photographic documentation of exploitation pit O178.

Figure 17. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Photographic documentation of deposit of stones, quernstones, rotary grindstones and hewn stones O164. Characteristics of the feature fill in cross-section.

Figure 18. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Quernstones and hewn stones from deposit O164.

Figure 19. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of non-specific features by shape. A – church foundations and a stone and mortar corner, B – other settlement features and graves, C – circular features, D – oval features, E – rectangular features, F – tub-shaped features, G – trough-shaped features, H – other features, I – excavated area. Grey – areas excavated between 2018 and 2020.

Figure 20. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Photographic documentation of the southern half of the fill in trough-shaped feature O147.

Figure 21. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Photographic documentation of the excavation of trough-shaped feature O171, situated in close vicinity of above-ground house ND166.

Figure 22. Břeclav – Pohansko. Above-ground houses identified by the presence of above-ground heating devices. A – hypothetical ground plan of an above-ground house, B – sunken features, C – ovens in the top layer, D – graves, E – church foundations and a stone and mortar corner. Grey – areas excavated between 2018 and 2020.

Figure 23. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Photographic documentation of above-ground house ND166 at the level of the Great Moravian road horizon with remains of a heating device.

Figure 24. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Photographic documentation of remains of a heating device of above-ground house ND166 after preparation.

Figure 25. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Photographic documentation of a destroyed block of above-ground house ND224 comprised of mortar and stone.

Figure 26. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Photographic documentation of a stone and mortar corner of above-ground house ND224 with a block of daub in the corner.

Figure 27. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Palisade trenches from enclosure. A – palisade trenches from enclosure of the church cemetery, Z04 – palisade trench Z04, Z05 – palisade trench Z05, Z06 – palisade trench Z06, B – other settlement features and graves, C – church foundations and a stone and mortar corner, D – excavated area. Grey – areas excavated between 2018 and 2020. Sections of trenches Z04, Z05 and Z06 in cross-section.

Figure 28. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Photographic documentation of a doubled corner of palisade trenches Z04 and Z05. External extension of the corner of palisade trench Z04 caused by digging grave H206 with a skeleton in the flexed position.

Figure 29. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Photographic documentation of the corner of palisade trench Z06.

Figure 30. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Photographic documentation of cross-section of palisade trench Z06.

Figure 31. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Photographic documentation of cross-sections of palisade trenches Z04 and Z05.

Figure 32. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Recent interventions and recent buildings captured by excavations in the suburb between 2007 and 2020. A – concrete foundations, B – recent digging, C – graves, D – early medieval trenches, E – church foundations and a stone and mortar corner, F – settlement features, G – excavated area.

Figure 33. Břeclav – Pohansko, North-East Suburb. Dispersed graves in the settlement. Application of stones in a grave. A – stone under the skull, B – symbolic stone lining of the grave pit and a stone under the skull, C – graves in the church cemetery, D – dispersed settlement graves excavated between 2018 and 2020, E – church foundations and a stone and mortar corner, F – settlement features, G – excavated area. Grey – areas excavated between 2018 and 2020.

Figure 34. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Dispersed graves in the settlement. Position of the body of the buried individuals. A – unidentified, B – flexed, C – extended, D – extended position with flexed upper limbs, E – graves in the church cemetery, F – dispersed settlement graves excavated between 2018 and 2020, G – church foundations and a stone and mortar corner, H – settlement features, I – excavated area. Grey – areas excavated between 2018 and 2020.

Figure 35. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Photographic documentation of grave H206 with a burial in the flexed position at the corner of trench Z04.

Figure 36. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Radiocarbon dating of grave H206. Combined dating from two samples of the skeleton.

Figure 37. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Dispersed graves in the settlement. Gender of the buried individuals. A – child, B – man, C – woman, D – undefined, E – graves in the church cemetery, F – dispersed settlement graves excavated between 2018 and 2020, G – church foundations and a stone and mortar corner, H – settlement features, I – excavated area. Grey – areas excavated between 2018 and 2020.

Figure 38. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Coral from mountain crystal (inv. No. 294914).

Figure 39. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Fragments of a glass vessel (inv. No. 301157 and 301159).

Figure 40. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. 1. – rings from chain mail armour (inv. No. 300428), 2 – part of a sword pommel (inv. No. 292728).

Figure 41. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Division of the excavation area for standardised description of the spatial distribution of finds from the top layer. A – excavation area, B – campaigns 2019 - 2020, C – feature, D – above-ground house, E – grave, F – trench, G – stone and mortar structures.

Figure 42. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of ceramic fragments by number in the 2008-2019 campaigns. Unnormalised. A – excavation area, B – campaigns 2019 - 2020, C – feature, D – above-ground house, E – grave, F – palisade trench, G – stone and mortar structures.

Figure 43. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of ceramic fragments by weight in the 2008-2019 campaigns. A – excavation area, B – campaigns 2019-2020, C – feature, D – above-ground house, E – grave, F – palisade trench, G – stone and mortar structures.

Figure 44. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of ceramic fragments by number in the 2008-2019 campaigns. Normalised. A – excavation area, B – campaigns 2019-2020, C – feature, D – above-ground house, E – grave, F – palisade trench, G – stone and mortar structures.

Figure 45. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb.

Delimitation of the area with completed ceramic fragmentation analysis. A – excavation area, B – campaigns 2019-2020, C – feature, D – above-ground house, E – grave, F – palisade trench, G – stone and mortar structures, H – area of ceramic fragmentation analysis.

Figure 46. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of ceramic fragments of category K1. A – excavation area, B – campaigns 2019 - 2020, C – feature, D – above-ground house, E – grave, F – palisade trench, G – stone and mortar structures.

Figure 47. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of ceramic fragments of category K2. A – excavation area, B – campaigns 2019-2020, C – feature, D – above-ground house, E – grave, F – palisade trench, G – stone and mortar structures.

Figure 48. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of ceramic fragments of category K3. A – excavation area, B – campaigns 2019-2020, C – feature, D – above-ground house, E – grave, F – palisade trench, G – stone and mortar structures.

Figure 49. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of ceramic fragments of category K4. A – excavation area, B – campaigns 2019-2020, C – feature, D – above-ground house, E – grave, F – palisade trench, G – stone and mortar structures.

Figure 50. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of ceramic fragments of category K5. A – excavation area, B – campaigns 2019-2020, C – feature, D – above-ground house, E – grave, F – palisade trench, G – stone and mortar structures.

Figure 51. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of ceramic fragments of category K6. A – excavation area, B – campaigns 2019-2020, C – feature, D – above-ground house, E – grave, F – palisade trench, G – stone and mortar structures.

Figure 52. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Dislocation of fragments belonging to a single ceramic vessel. A – excavation area, B – campaigns 2019-2020, C – feature, D – above-ground house, E – grave, F – palisade trench, G – stone and mortar structures, H – area of the analysis of fragments belonging to single ceramic vessels.

Figure 53. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of daub by number of pieces in the 2008-2018 campaigns. Unnormalised. A – excavation area, B – campaigns 2019-2020, C – feature, D – above-ground house, E – grave, F – palisade trench, G – stone and mortar structures.

Figure 54. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of daub by weight in the 2008-2018 campaigns. A – excavation area, B – campaigns 2019-2020, C – feature, D – above-ground house, E – grave, F – palisade trench, G – stone and mortar structures.

Figure 55. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of animal bones by number of pieces in the 2008-2018 campaigns. A – excavation area, B – campaigns 2019-2020, C – feature, D – above-ground house, E – grave, F – palisade trench, G – stone and mortar structures.

Figure 56. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of animal bones by weight in the 2008-2018 campaigns. A – excavation area, B – campaigns 2019-2020, C – feature, D – above-ground house, E – grave, F – palisade trench, G – stone and mortar structures.

Figure 57. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of individual small and non-ceramic finds. A – excavation area, B – campaigns 2019-2020, C – feature, D – above-ground house, E – grave, F – palisade trench, G – stone and mortar structures, H – small finds.

Figure 58. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Accumulation of small and non-ceramic finds. A – excavation area, B – campaigns 2019-2020, C – feature, D – above-ground house, E – grave, F – palisade trench, G – stone and mortar structures.

Figure 59. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of ground stone artefacts BI_brousek – whetstones, BI_brus – rotary grindstones. A – graves, B – features, C – palisade trenches, D – excavated area, E – stone and mortar structures. Black marks – finds in the top layer, grey marks – finds in the fill of sunken features.

Figure 60. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of finds from the category of household furnishing and games. Dum_klic – keys, dum_hry – astragals and a game stone, dum – so-called torch holders. A – graves, B – features, C – palisade trenches, D – excavated area, E – stone and mortar structures. Black marks – finds in the top layer, grey marks – finds in the fill of sunken features.

Figure 61. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of finds associated with the presence of military elite. Elita_krouzek – rings from chain mail armour, elita_mec_hlav – sword pommel, elita_mec_pric – sword cross-guard. A – graves, B – features, C – palisade trenches, D – excavated area, E – stone

and mortar structures. Black marks – finds in the top layer, grey marks – finds in the fill of sunken features.

Figure 62. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of unidentifiable iron fragments. FeFr – thin wires, sticks, sheet metal, etc. A – graves, B – features, C – palisade trenches, D – excavated area, E – stone and mortar structures. Black marks – finds in the top layer, grey marks – finds in the fill of sunken features.

Figure 63. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of finds associated with belts, spurs and straps. Garnitura_nako – belt end, garnitura_prez – buckles, garnitura_pruvl – shackles. A – graves, B – features, C – palisade trenches, D – excavated area, E – stone and mortar structures. Black marks – finds in the top layer, grey marks – finds in the fill of sunken features.

Figure 64. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of iron bars. Hrivna – axe-shaped bars. A – graves, B – features, C – palisade trenches, D – excavated area, E – stone and mortar structures. Black marks – finds in the top layer, grey marks – finds in the fill of sunken features.

Figure 65. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of artefacts associated with hygiene. Hygiena – razor, comb, tweezers and scalpel. A – graves, B – features, C – palisade trenches, D – excavated area, E – stone and mortar structures. Black marks – finds in the top layer, grey marks – finds in the fill of sunken features.

Figure 66. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of horseman's equipment. Jezdec_ost – spurs, jezdec_trm – stirrup, jezdec_udid – mouth bit. A – graves, B – features, C – palisade trenches, D – excavated area, E – stone and mortar structures. Black marks – finds in the top layer, grey marks – finds in the fill of sunken features.

Figure 67. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of objects of daily use. Kazdodenost – hook, firesteel, Silesian metal bowl, ring and clay roasting tray. A – graves, B – features, C – palisade trenches, D – excavated area, E – stone and mortar structures. Black marks – finds in the top layer, grey marks – finds in the fill of sunken features.

Figure 68. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of building and other metal fittings. Konstrukce – building and other metal fittings. A – graves, B – features, C – palisade trenches, D – excavated area, E – stone and mortar structures. Black

marks – finds in the top layer, grey marks – finds in the fill of sunken features.

Figure 69. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of finds associated with iron smithing and metal casting. Kovovyroba_bronz – fragments of bronze artefacts, kovovyroba_dyzna – nozzle, kovovyroba_nastroj – metal punches, hammer, draw-plate for the production of wire, and metal needles, kovovyroba_odpad – thin wires, slag and shards with molten metal, kovovyroba_olovo – led bars, discs, strips, sheet metal, cast lead and lead weights, kovovyroba_tyglik – fragments of crucibles. A – graves, B – features, C – palisade trenches, D – excavated area, E – stone and mortar structures. Black marks – finds in the top layer, grey marks – finds in the fill of sunken features.

Figure 70. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of bone and antler industry. KPI_hrot_kost – bone sharpened tools and awls, KPI_hrot_paroh – antler sharpened tools and awls, KPI_kost_jine – other bone artefacts, KPI_paroh_jine – other antler artefacts. A – graves, B – features, C – palisade trenches, D – excavated area, E – stone and mortar structures. Black marks – finds in the top layer, grey marks – finds in the fill of sunken features.

Figure 71. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of metal tools. Nastroj – cutters and other unspecified tools. A – graves, B – features, C – palisade trenches, D – excavated area, E – stone and mortar structures. Black marks – finds in the top layer, grey marks – finds in the fill of sunken features.

Figure 72. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of fragments or complete knives. Nuz – knives. A – graves, B – features, C – palisade trenches, D – excavated area, E – stone and mortar structures. Black marks – finds in the top layer, grey marks – finds in the fill of sunken features.

Figure 73. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of finds dated to prehistory – clasps, pins, etc. Pravek – artefacts dated to prehistory and the protohistoric period. A – graves, B – features, C – palisade trenches, D – excavated area, E – stone and mortar structures. Black marks – finds in the top layer, grey marks – finds in the fill of sunken features.

Figure 74. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of glass objects. Sklo – other objects from glass, sklo_hladitko – glass smoother, sklo_nadoba – glass vessels, sklo_struska – glassy slag. A – graves, B – features, C – palisade trenches, D – excavated area, E – stone and mortar structures. Black marks – finds in the top layer, grey marks – finds in the fill of sunken features.

Figure 75. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of finds of jewellery and beads. Kristal – bead from rock crystal, sperk – other jewellery, koralek – beads, sperk_nausnice – earrings, sperk_presten – rings, sperk_gombik – gombiks, sperk_PB_zavesek – lead pendant. A – graves, B – features, C – palisade trenches, D – excavated area, E – stone and mortar structures. Black marks – finds in the top layer, grey marks – finds in the fill of sunken features.

Figure 76. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of tools used by carpenters, joiners, coopers, etc. Tesar_stolar – cooper's saw, chisel, saw, draw-knife, carving knife, axe, adze and drill. A – graves, B – features, C – palisade trenches, D – excavated area, E – stone and mortar structures. Black marks – finds in the top layer, grey marks – finds in the fill of sunken features.

Figure 77. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of tools and artefacts used in cloth making and processing. Textil_preslen – whorls, textil_zavazi – loom weights for, textil_nuzky – spring scissors, textil_vochle – needles from hackles, textil_jehla – needles. A – graves, B – features, C – palisade trenches, D – excavated area, E – stone and mortar structures. Black marks – finds in the top layer, grey marks – finds in the fill of sunken features.

Figure 78. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of metal parts of buckets. Vedro_rukojet – bucket handle, vedro_atase – attachment from bucket, vedro_obroucka – bucket hoops. A – graves, B – features, C – palisade trenches, D – excavated area, E – stone and mortar structures. Black marks – finds in the top layer, grey marks – finds in the fill of sunken features.

Figure 79. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of finds of arrowheads without shape classification. Zbran_sipka – arrowheads. A – graves, B – features, C – palisade trenches, D – excavated area, E – stone and mortar structures. Black marks – finds in the top layer, grey marks – finds in the fill of sunken features.

Figure 80. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of agricultural tools. Zemedelstvi – scythe wedges, scythes, coulter, sockets, ploughshare, jingle-bell, spade and sickles. A – graves, B – features, C – palisade trenches, D – excavated area, E – stone and mortar structures. Black marks – finds in the top layer, grey marks – finds in the fill of sunken features.

Figure 81. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Spatial distribution of quernstones. Including ex-

amples used in the construction of heating devices. Zernov – quernstones. A – graves, B – features, C – palisade trenches, D – excavated area, E – stone and mortar structures. Black marks – finds in the top layer, grey marks – finds in the fill of sunken features.

Figure 82. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Preliminary interpretation model of spatial structures in the North-East Suburb. A – excavation area, B – campaigns 2019-2020, C – settlement feature, D – above-ground house, E – grave, F – palisade trenches, G – stone and mortar structures, H – reconstructed roads, I – potential above-ground houses.

Figure 83. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Interpretation model of the North-East Suburb in the context of the whole Great Moravian agglomeration (after Prišťáková – Milo 2021, with additions). A – excavation area, B – geophysically identified settlement feature, C – excavated settlement feature. D – graves, E – palisade trenches, F – reconstructed roads, G – reconstructed plots, H – churches, I – potential above-ground houses, J – gates.

Figure 84. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Classification of features and graves into basic chronological groups by ceramic inventory and superpositions. LT, RS1. – settlement features dated to the Late Iron Age (LT) and the pre-Great Moravian period 6th – 8th century AD (RS1–RS2), VM2 – VM4 – settlement features, palisade trenches and graves dated to Great Moravian phases VM2 to VM4, VM5 – settlement features, palisade trenches and graves dated to Late Great Moravian to post-Great Moravian phase VM5, RS – settlement features generally dated to the Great Moravian period.

Figure 85. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Superpositions between sunken settlement features. Nad – stratigraphically younger, Pod – stratigraphically older, A – excavated area, B – graves, C – žlábký, D – settlement features, E – church foundations and a stone and mortar corner.

Figure 86. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Photographic documentation of superpositions between sunken features O207, O217 and O229.

Figure 87. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Superpositions between sunken settlement features and palisade trenches. Nad – stratigraphically younger, Pod – stratigraphically older, A – excavated area, B – graves, C – palisade trenches, D – settlement features, E – church foundations and a stone and mortar corner.

Figure 88. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb.

Photographic documentation of the superposition between palisade trench Z06 and feature O217 in cross-section.

Figure 89. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Superposition between sunken settlement features and graves. Nad – stratigraphically younger, Pod – stratigraphically older, A – excavated area, B – graves, C – palisade trenches, D – settlement features, E – church foundations and a stone and mortar corner.

Figure 90. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Photographic documentation of the superposition of grave H214 over an earlier settlement feature O205, into the fill of which the grave is sinking.

Figure 91. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Well O266 at the level of the preserved wooden lining (brown) with quernstones at the bottom (green).

Figure 92. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Calibrated radiocarbon data classified by ceramic groups.

Figure 93. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Combined calibrated radiocarbon data of ceramic groups.

Figure 94. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Probability intervals of radiocarbon data from ceramic group VM3.

Figure 95. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Probability intervals of radiocarbon data from ceramic group VM4.

Figure 96. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Probability intervals of radiocarbon data from ceramic group VM5.

Figure 97. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Calibrated radiocarbon data of samples from feature O207.

Figure 98. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Combined radiocarbon data for the individual components of settlement areas. R_Combine_Hroby_Kostel – grave from the church cemetery, R_Combine_Hroby_Sidliste – dispersed graves from the settlement, R_Combine_SVP_Objekty – settlement features.

Figure 99. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Calibrated radiocarbon data from the individual components of the settlement area and from ceramic groups. R_Combine_Hroby_Kostel_H153 – skeleton of the church “founder”, R_Combine_Hroby_Hrbítov_První – stratigraphically older burials inside the

church cemetery enclosure, R_Combine_Hroby_Hrbitov_Druhe – stratigraphically younger burials inside the church cemetery enclosure, R_Combine_Hroby_Hrbitov_Vne – burials outside the church cemetery enclosure, R_Combine_BPSP – dispersed graves from the settlement, R_Combine_Keramika_VM3 – settlement features dated by ceramics to phase VM3, R_Combine_Keramika_VM4 – settlement features dated by ceramics to phase VM4, R_Data BPSP_O207 – settlement feature dated to phase VM5, R_Combine_Objekty_ostatni – other settlement features.

Graphs

Graph 1. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Number of ceramic fragments in the individual size categories in the analysed campaigns.

Graph 2. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Percentages of ceramic fragments in the individual size categories in the analysed campaigns.

Graph 3. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Percentages of ceramic fragments in the individual size categories at levels 1 and 2.

Graph 4. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Principal component analysis (PCA) of pottery assemblages from sunken features. Factor scores with marked chronological groups from the Forest Nursery (LŠ_2 – LŠ_5), pottery assemblages from sunken features from the North-East Suburb (SVP) and from Kostice – Zadní hrúd (KZH).

Graph 5. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Principal component analysis (PCA) of pottery assemblages from sunken features. Factor scores with marked chronological groups from the Forest Nursery (LŠ_2 – LŠ_5), pottery assemblages from sunken features from the North-East Suburb (SVP) and from Kostice – Zadní hrúd (KZH).

Graph 6. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Principal component analysis (PCA) of pottery assemblages from sunken features. Factor scores of pottery assemblages from sunken features from the North-East Suburb with marked chronological groups by discrimination analysis.

Graph 7. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Principal component analysis (PCA) of pottery assemblages from sunken features. Factor scores of pottery assemblages from sunken features from the North-East Suburb with marked chronological groups by discrimination analysis.

Tables

Table I. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Excavated area and numbers of settlement features and graves in the individual campaigns.

Table II. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Dispersed graves from the settlement (campaigns 2013–2016). Shapes of grave pits in settlement dispersion graves.

Table III. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Dispersed graves from the settlement (campaigns 2013–2016). Volumes of grave pits in the individual anthropological categories.

Table IV. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Dispersed graves from the settlement (campaigns 2013–2016). Sex and age of buried individuals.

Table V. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Dispersed graves from the settlement (campaigns 2013–2016). Age categories of buried individuals (NB – New born).

Table VI. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Dispersed graves from the settlement (campaigns 2013–2016). Categories of grave superposition with another archaeological feature.

Table VII. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb (2008–2016). Representation of animal species by number and weight of bone fragments.

Table VIII. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb (2008–2018). Numbers and total weight of finds from the cultural top layer and fills in settlement features.

Table IX. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb (2008 – 2018). Numbers and total weight of finds from the cultural top layer by elevation level.

Table X. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb (2008 – 2018). Numbers and total weight of finds from the cultural top layer by elevation level and year of excavation.

Table XI. Table of size categories of ceramic fragments.

Table XII. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb (2012–2018). Number of fragments in the individual size categories in the excavation campaigns.

Table XIII. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb (2012–2018). Comparison of the number of size categories of ceramic fragments at elevation level 1 and 2.

Table XIV. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. List of signs used in description of early medieval ceramics.

Table XV. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Principal component analysis (PCA) of pottery assemblages from sunken features. Table of eigenvalues.

Table XVI. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Principal component analysis (PCA) of pottery assemblages from sunken features. Table of factor coefficients / weights.

Table XVII. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Discrimination analysis of pottery assemblages from sunken features. Summary of Canonical Discriminant Functions and their eigenvalues.

Table XVIII Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Discrimination analysis of pottery assemblages from sunken features. Wilks' Lambda.

Table XIX. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Discrimination analysis of pottery assemblages from sunken features. Standardised Canonical Discriminant Function Coefficients.

Table XX. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Discrimination analysis of pottery assemblages from sunken features. Classification results.

Table XXI. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Discrimination analysis of pottery assemblages from sunken features. Inclusion of individual contexts into predicted chronological groups.

Table XII. Břeclav – Pohansko. Discrimination analysis of pottery assemblages from sunken features. Classification of ceramic contexts from the North-East Suburb (SVP), Kostice – Zadní hrúd (KZH) and the Forest Nursery (LŠ_2 – 5) into chronological groups (VM_2 – VM_5) by new discrimination analysis.

Table XXIII. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Pottery assemblages from sunken features empirically dated to pre-Great Moravian phase RS1-2 (6th – 8th century).

Table XXIV. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Dendrochronological dating of well O266. Results of the correlation of the individual measurements (j.380, j.381) and the mean curve (BrPo1) with standard chronologies (czgestom2001, MIKST1-M, MIKST4-M, JIHOMOR-M). A = number of measurements; mean curve (standard chronology), B = T. test 1 (after Baillie & Pilcher), C = T. test 2 (after Hollstein), D = parallel-

ism of curves in per cent, E = number of measured annual rings, F = termination, G = dating.

Table XXV. Břeclav – Pohansko. North-East Suburb. Radiocarbon dating of samples from settlement features (O) and human skeletons (H). Uncalibrated data BP (radiocarbon years before 1950) and data in calibrated extent AD with a probability of 2 sigma (95.4 %).

12.2 Figure captions – catalogue text part (fig. 100–214)

Figure 100 – Figure 214: plans of the uncovered squares during the excavations carried out in the 2008–2016 period.

12.3 Plate captions – catalogue plate part (tab. 1–325)

Tab. 1. Square B54-46: 1 – P296351; 2 – P296350; 3 – P296352; 4 – P296354; 5 – P296355; 6 – P296356; 7 – P296357; 8 – P296359; 9 – P296361; 10 – P296362; 11 – P296358; 12 – P296360. Square B54-47: 13 – P296779; 14 – P296787; 15 – P296784; 16 – P296791. Material: 1, 3, 13 – stone; 2 – pottery; 4–12, 14–16 – iron.

Tab. 2. Square B54-47: 1 – P296785; 2 – P296788; 3 – P296796/1, 2; 4 – P296786; 5 – P296789; 6 – P296790; 7 – P296795; 8 – P296792; 9 – P296793; 10 – P296797; 11 – P296794. Square B55-46: 12 – P294914; 13 – P294915; 14 – P294917; 15 – P294921. Material: 1–11, 15 – iron; 12 – crystal; 13 – stone; 14 – antler.

Tab. 3. Square B55-46: 1 – P294929; 2 – P294941; 3 – P294942; 4 – P294922; 5 – P294955; 6 – P294947; 7 – P294932/1–2; 8 – P294933/1, 2; 9 – P294935; 10 – P294923; 11 – P294925; 12 – P294928; 13 – P294937; 14 – P294939; 15 – P294936. Material: 1–15 – iron.

Tab. 4. Square B55-46: 1 – P294950; 2 – P294927; 3 – P294938; 4 – P294946; 5 – P294944; 6 – P294945; 7 – P294948; 8 – P294949; 9 – P294954; 10 – bez inv. č.; 11 – P294924/1; 12 – P294924/2; 13 – P294934; 14 – P294940; 15 – P294951; 16 – P294952; 17 – P294953; 18 – P294957; 19 – P294958; 20 – P294960; 21 – P294930; 22 – P294961; 23 – P294931. Material: 1–23 – iron.

Tab. 5. Square B55-47: 1 – P295406; 2 – P295407; 3 – P295417; 4 – P295413; 5 – P295415; 6 – P295419; 7 – P295414; 8 – P295418/2; 9 – P295418/1; 10 – P295420. Square B55-48: 11 – P295765; 12 – P295766; 13 – P295769; 14 – P295771; 15 – P295770. Material: 1, 11–12 – stone; 2 – antler; 3–10, 13, 15 – iron; 14 – bronze.

- Tab. 6. Square B55-49: 1 – P295955; 2 – P295952; 3 – P295954; 4 – P295953. Square B56-46: 5 – P290713; 6 – P301153; 7 – P290728; 8 – P290718; 9 – P290719; 10 – P290720; 11 – P290732; 12 – P290733; 13 – P290735; 14 – P290736; 15 – P290756. Material: 1-4, 11-15 – iron; 5, 8-10 – stone; 6 – glass; 7 – gilded bronze.
- Tab. 7. Square B56-46: 1 – P290734; 2 – P290729; 3 – P290743; 4 – P290749; 5 – P290745; 6 – P290757; 7 – P290758/1-2; 8 – P290753/1; 9 – P290753/2; 10 – P290738; 11 – P290740; 12 – P290741; 13 – P290737; 14 – P290742; 15 – P290746; 16 – P290755; 17 – P290747; 18 – P290751; 19 – P290750; 20 – P290748; 21 – P290760/1-3; 22 – P290752; 23 – P290759; 24 – P290761. Material: 1-24 – iron.
- Tab. 8. Square B56-47: 1 – P291458; 2 – P291459; 3 – P301154; 4 – P301155; 5 – P291498; 6 – P291495; 7 – P291486; 8 – P301129; 9 – P291469; 10 – P291470; 11 – P291493; 12 – P291477; 13 – P291478; 14 – P291479; 15 – P291485; 16 – P291494; 17 – P291497; 18 – P291471/1, 2; 19 – P291472/1; 20 – P291472/3; 21 – P291472/4; 22 – P291472/5. Material: 1 – antler; 2 – stone; 3-4 – glass; 5 – bronze; 6-22 – iron.
- Tab. 9. Square B56-47: 1 – P291472/6; 2 – P291473; 3 – P291475; 4 – P291481; 5 – P291482; 6 – P291474; 7 – P291492; 8 – P291472/2; 9 – P291476; 10 – P291480; 11 – P291484; 12 – P291490; 13 – P291496. Square B56-48: 14 – P292702; 15 – P292704; 16 – P292705; 17 – P292700; 18 – P292701. Material: 1-13 iron; 14 – pottery; 15-16 – bone; 17-18 – stone.
- Tab. 10. Square B56-48: 1 – P292716; 2 – P292718; 3 – P292715; 4 – P292749; 5 – P292723; 6 – P292728; 7 – P292713; 8 – P292714; 9 – P292748; 10 – P292745; 11 – P292746; 12 – P292737; 13 – P292758; 14 – P292726; 15 – P292743; 16 – P292747. Material: 1-2, 4-5, 7-16 – iron; 3, 6 bronze.
- Tab. 11. Square B56-48: 1 – P292719; 2 – P292720; 3a – P292721/1; 3b – P292721/2; 4 – P292722; 5 – P292729; 6 – P292744/2; 7 – P292744/1; 8 – P292724; 9 – P292725; 10 – P292734; 11 – P292739; 12 – P292731; 13 – P292750; 14 – P292752; 15 – P292759; 16 – P292717; 17 – P292730; 18 – P292754; 19 – P292727; 20 – P292733; 21 – P292740; 22 – P292741; 23 – P292742. Material: 1-14, 16-23 – iron, 15 – bronze.
- Tab. 12. Square B56-48: 1 – P292732; 2 – P292735; 3 – P292736; 4 – P292738; 5 – P292751; 6 – P292753; 7 – P292755; 8 – P292757. Square B56-49: 9 – P294117; 10 – P294118; 11 – P294120; 12 – P294121; 13 – P294116/2; 14 – P294116/1; 15 – P294147; 16 – P294149; 17 – P294148; 18 – P294157; 19 – P294144; 20 – P294145; 21 – P294158. Material: 1-8, 15-21 – iron; 9-10 – stone; 11-12 – pottery; 13-14 – glass.
- Tab. 13. Square B56-49: 1 – P294150; 2 – P294162; 3 – P294161; 4 – P294146; 5 – P294154; 6 – P294151; 7 – P294152; 8 – P294153; 9 – P294155; 10 – P294165; 11 – P294166; 12 – P294163; 13 – P294164; 14a – P294156/1; 14b – P294156/2; 15 – P294160; 16 – P294159; 17 – P294167. Square B57-46: 18 – P285963; 19 – P285971; 20 – P285974; 21 – P285975; 22 – P285968; 23 – P285973. Material: 1-17, 19-23 – iron; 18 – pottery.
- Tab. 14. Square B57-47: 1 – P287018; 2 – P287019; 3 – P287021; 4 – P287026; 5 – P287027; 6 – P287028; 7 – P287023; 8 – P287024; 9 – P287036; 10 – P287037; 11 – P287033; 12 – P287035; 13 – P287022; 14 – P287041; 15 – P287044; 16 – P287052/2; 17 – P287034; 18 – P287046; 19 – P287047; 20 – P287048. Material: 1-3, 6 – stone; 4-5 – bone; 7-8 glass; 9-12, 14-20 – iron; 13 – pottery.
- Tab. 15. Square B57-47: 1 – P287051; 2 – P287039; 3 – P287042; 4 – P287043; 5 – P287040; 6 – P287057; 7 – P287053; 8 – P287056; 9 – P287038; 10 – P287052/1; 11 – P287032; 12 – P287049. Square B57-48: 13 – P288516; 14 – P288518/1; 15 – P288526; 16 – P288523; 17 – P288522; 18 – P288524; 19 – P288525. Material: 1-12 – iron; 13, 18-19 – stone; 14-15 – pottery; 16-17 – bone.
- Tab. 16. Square B57-48: 1 – P301156; 2 – P288560; 3 – P288534; 4 – P288548/2; 5 – P288559; 6 – P288539; 7 – P288535; 8 – P288550/2; 9 – P288550/1; 10 – P288536; 11 – P288553; 12 – P288538; 13 – P288548/1; 14 – P288540; 15 – P288563. Material: 1 – glass; 2-15 – iron.
- Tab. 17. Square B57-48: 1 – P288537; 2 – P288551; 3 – P288541; 4 – P288542; 5 – P288543; 6 – P288544; 7 – P288545; 8 – P288554; 9 – P288552/1, 2. Square B57-49: 10 – P289625; 11 – P289626; 12 – P289676; 13 – P289644; 14 – P289653; 15 – P289643; 16 – P289651; 17 – P289641; 18 – P289647; 19 – P289648. Material: 1-9, 13-19 – iron; 10-11 – stone; 12 – lead.
- Tab. 18. Square B57-49: 1 – P289639; 2 – P289637; 3 – P289638; 4 – P289649; 5 – P289657; 6 – P289671; 7 – P289654; 8 – P289663; 9 – P289667; 10 – P289670; 11 – P289642; 12 – P289645; 13 – P289646; 14 – P289661; 15 – P289650; 16 – P289652; 17 – P289656; 18 – P289666; 19 – P289669; 20 – P289672/1; 21 – P289672/2; 22 – P289673. Material: 1-22 – iron.
- Tab. 19. Square B58-45: 1 – P265088; 2 – P265087; 3 – P265082; 4 – P265083. Square B58-46: 5 – P265829; 6 – P265830; 7 – P265831; 8 – P265832; 9 – P265823; 10 – P265824; 11 – P265825; 12 – P265827. Square B58-47: 13 – P266626; 14 – P266640; 15 – P266639;

16 – P266641. Material: 1–4, 9–12, 14–16 – iron; 5–7 – stone; 8 – glass; 13 – pottery.

Tab. 20. Square B58-47: 1 – P266627; 2 – P266628; 3 – P266637; 4 – P266632. Square B58-48: 5 – P284601; 6 – P284602; 7 – P284603; 8 – P284604; 9 – P284605; 10 – P284612; 11 – P284613; 12 – P284616; 13 – P284627; 14 – P284625; 15 – P284633. Material: 1–2, 10 – bone; 3–4, 12–15 – iron; 5–8 – stone; 9 – pottery; 11 – glass.

Tab. 21. Square B58-48: 1 – P284630; 2 – P284617; 3 – P284620; 4 – P284618; 5 – P284619; 6 – P284615; 7 – P284623; 8 – P284624; 9 – P284632; 10 – P284622; 11 – P284629; 12 – P284639; 13 – P284626; 14 – P284640. Square B58-49: 15 – P285530; 16 – P285558; 17 – P285536; 18 – P285535. Material: 1–11, 13, 17, 18 – iron; 12, 14, 16 – bronze; 15 – bone;

Tab. 22. Square B58-49: 1 – P285537; 2 – P285538; 3 – P285539; 4 – P285542; 5 – P285543; 6 – P285544; 7 – P285549; 8 – P285555; 9 – P285550/2; 10 – P285547; 11 – P285541; 12 – P285548; 13 – P285552; 14 – P285545; 15 – P285546; 16 – P285556; 17 – P285554; 18 – P285551; 19 – P285553; 20 – P285557. Material: 1–19 – iron; 20 – lead.

Tab. 23. Square B59-44: 3 – P267293; Square B59-45: 1 – P267288; 2 – P267290; 4 – P267303; 5 – P267287; 6 – P267289; 7 – P267299; 8 – P267297; 9 – P267291; 10 – P267301; 11 – P267298. Material: 1–2, 5 – stone; 3 – glass; 4, 7–8, 10–11 – iron; 6 – bone; 9 – pottery.

Tab. 24. Square B59-46: 1 – P267838; 2 – P267840; 3 – P267847; 4 – P267848; 5 – P267842; 6 – P267839. Square B59-47: 7 – P268351; 8 – P268347; 9 – P268344; 10 – P268348; 11 – P268349; 12 – P268346. Material: 1 – stone; 2–6, 8–12 – iron; 7 – pottery.

Tab. 25. Square B60-44: 1 – P268604; 2 – P268606; 3 – P268608; 4 – P268607. Square B60-45: 5 – P269124; 6 – P269135; 7 – P269136; 8 – P269128; 9 – P269129; 10 – P269126; 11 – P269127; 12 – P269130; 13 – P269132. Material: 1, 5 – stone; 2–4, 6–13 – iron.

Tab. 26. Square B60-46: 1 – P269985; 2 – P269986; 3 – P269998; 4 – P270000; 5 – P269995; 6 – P269987; 7 – P269989; 8 – P269992; 9 – P269999; 10 – P269991; 11 – P269996. Material: 1–2 – stone; 3–11 – iron.

Tab. 27. Square B60-47: 1 – P270482; 2 – P270483; 3 – P270489; 4 – P270494; 5 – P270496; 6 – P270484; 7 – P270485. Square B61-44: 8 – P271029; 9 – P271032; 10 – P271036; 11 – P271034; 12 – P271031; 13 – P271033; 14 – P271035. Material: 1 – stone; 2–7, 9–14 – iron; 8 – pottery.

Tab. 28. Square B61-45: 1 – P271660; 2 – P271667; 3 – P271673; 4 – P271668; 5 – P271659; 6 – P271661; 7 – P271664; 8 – P271669; 9 – P271666; 10 – P271662; 11 – P271670; 12 – P271665; 13 – P271663; 14 – P271671. Material: 1 – iron with non-ferrous metal inlay; 2, 4–8, 10–14 – iron; 3 – bone; 9 – bronze.

Tab. 29. Square B61-46: 1 – P272060; 2 – P272063; 3 – P272056; 4 – P272059; 5 – P272064; 6 – P272062; 7 – P272055; 8 – P272061; 9 – P272058; 10 – P272057. Square B61-47: 11 – P272327; 12 – P272324; 13 – P272326; 14 – P272325; 15 – P272323; 16 – P272322. Material: 1–6, 8–16 – iron; 7 – bronze.

Tab. 30. Square B62-39: 1 – P254787; 2 – P254789; 3 – P254784; 4 – P254785; 5a–5c – P254786/1–3; 6 – P262888. Square B62-40: 7 – P254913; 8 – P255081; 9 – P254912; 10 – P254914. Material: 1–2, 8 – pottery; 3–7, 9–10 – iron.

Tab. 31. Square B62-41: 1a – P255079; 1b – detail of spur plate P255079; 2 – P255080. Square B62-42: 3 – P255257; 4 – P255256. Square B62-43: 5 – P255566; 6 – P262891; 7 – P255567. Material: 1–2, 4–6 – iron; 3 – stone; 7 – lead.

Tab. 32. Square B62-44: 1 – P256067; 2 – P256068; 3 – P256077; 4 – P256072; 5 – P256069; 6 – P256079; 7 – P256073; 8 – P256070; 9 – P256074; 10 – P256075; 11 – P256076; 12 – P256071. Material: 1–12 – iron.

Tab. 33. Square B62-45: 1 – P273009; 2 – P273008; 3 – P273019; 4 – P273010; 5 – P273007; 6 – P273017; 7 – P273015; 8 – P273023; 9 – P273024; 10 – P273022; 11 – P273016; 12 – P273020; 13 – P273018; 14 – P273012. Material: 1–2 – pottery; 3, 6–14 – iron; 4–5 – stone.

Tab. 34. Square B62-45: 1 – P273025; 2 – P273014; 3 – P273026. Square B62-47: 4 – P273433; 5 – P273429; 6 – P273432. Material: 1–6 – iron.

Tab. 35. Square B63-33: 1 – P235707; 2 – P235709; 3 – P235708. Square B63-34: 4 – P235940; 5 – P235942; 6 – P243772; 7 – P243771; 8 – P235945; 9 – P235941. Material: 1, 3 – stone (3 – rhyolite); 2, 7–8 – iron; 4–5, 9 – pottery; 6 – bronze/copper.

Tab. 36. Square B63-35: 1 – P236508; 2 – P236502; 3 – P236503; 4 – P236499; 5 – P236505; 6 – P236498; 7 – P236504; 8 – P236501/3; 9 – P236501/5; 10 – P236501/4; 11 – P236501/2; 12 – P236500; 13 – P236501/1. Material: 1 – pottery; 2–13 – iron.

Tab. 37. Square B63-36: 1 – P236883; 2 – P236884. Square B63-37: 3 – P237306/1, 2; 4 – P246819; 5 – P237308/1; 6 – P237308/2; 7 – P237307; 8 –

- P237308/3. Material: 1 – pottery; 2 – glass; 3–4, 7 – stone; 5–6, 8 – iron.
- Tab. 38. Square 63-38: 1 – P251718; 2 – P251717; 3 – P251721; 4 – P251719; 5 – P251716; 6 – P251720; 7 – P251710; 8 – P251723; 9 – P251711; 10 – P251714. Material: 1–10 – iron.
- Tab. 39. Square B63-39: 1 – P256401; 2 – P256402; 3 – P256407; 4 – P256406; 5 – P256405. Square B63-40: 6 – P256670; 7 – P256673; 8 – P256669; 9 – P256667; 10 – P256671; 11 – P256674; 12 – P256672; 13 – P256668. Material: 1–2 – pottery; 3–13 – iron.
- Tab. 40. Square B63-41: 1 – P256837; 2 – P256838; 3 – P256839. Square B63-42: 4 – P257069; 5 – P257070; 6 – P257067; 7 – P257068; 8 – P257064; 9 – P257062; 10 – P257063; 11 – P257066; 12 – P257065. Material: 1–3, 6–12 – iron; 4 – pottery; 5 – stone.
- Tab. 41. Square B63-43: 1 – P257304; 2 – P257302; 3 – P257303. Square B63-44: 4 – P257735/2; 5 – P257735/8; 6 – P257735/7; 7 – P257735/3; 8 – P257735/6; 9 – P257735/4; 10 – P257735/5. Material: 1–10 – iron.
- Tab. 42. Square B64-32: 1 – P239375; 2 – P239376; 3 – P239377; 4 – P239380; 5 – P239382; 6 – P239381; 7 – P239379. Square B64-33: 8 – P237559. Material: 1, 8 – stone; 2 – pottery; 3 – lead; 4–7 – iron.
- Tab. 43. Square B64-34: 1 – P239532; 2 – P243843; 3 – P243844; 4 – P243845. Material: 1 – stone; 2–4 – iron.
- Tab. 44. Square B64-35: 1 – P239648; 2 – P239645. Square B64-36: 3 – P238065; 4 – P238060; 5 – P238062; 6 – P238061; 7 – P238063. Material: 1, 4–7 – iron; 2, 3 – glass/iron.
- Tab. 45. Square B64-37: 1 – P238399; 2 – P238394; 3 – P238393; 4 – P238397; 5 – P238395. Square B64-38: 6 – P251339; 7 – P251336/2; 8 – P251337; 9 – P251336/1; 10 – P251338. Material: 1 – pottery; 2–5, 7–10 – iron; 6 – glass.
- Tab. 46. Square B64-39: 1 – P257852; 2 – P257851; 3 – P257850; 4 – P262887; 5 – P257854. Square B64-40: 6 – P258078; 7 – P258079; 8 – P258080; 9 – P258074; 10 – P258081; 11 – P262889; 12 – P258077. Material: 1 – pottery; 2–4, 6–8, 10–12 – iron; 5 – stone; 9 – silver.
- Tab. 47. Square B64-40: 1 – P258076; 2 – P258075. Square B64-41: 3 – P258265; 4 – P258264; 5 – P258266; 6 – P258267. Square B64-42: 7 – P258494; 8 – P258493; 9 – P258495; 10 – P262890. Material: 1–10 – iron.
- Tab. 48. Square B64-43: 1 – P258825; 2 – P258826. Square B64-44: 3 – P259179; 4 – P262886; 5 – P259178; 6 – P259176; 7 – P259177; 8 – P259181; 9 – P259180; 10 – P259182; 11 – P259183; 12 – P259174; 13 – P259175. Square B65-32: 14 – P239774; 15 – P243998; 16 – P243997; 17 – P239775. Material: 1–13, 16–17 – iron; 14–15 – stone.
- Tab. 49. Square B65-33: 1 – P240134; 2 – P240135; 3 – P240137; 4 – P240133. B65-34: 5 – P246273; 6 – P240409/1; 7 – P240404; 8 – P240403. Material: 1–2 – stone; 3 – bone; 4–8 – iron.
- Tab. 50. Square B65-34: 1 – P240408; 2 – P244318; 3 – P240409/5; 4 – P240409/3; 5 – P240409/4; 6 – P240409/2. Square B65-35: 7 – P244993. Material: 1–6 – iron; 7 – stone.
- Tab. 51. Square B65-35: 1 – P246365; 2 – P240514; 3 – P240517; 4 – P240513; 5 – P244379; 6 – P244378; 7 – P244380. Material: 1–7 – iron.
- Tab. 52. Square B65-36: 1 – P240719; 2 – P244428; 3 – P240718. Square B65-37: 4 – P240903; 5 – P240904; 6 – P240898/1; 7 – P240901; 8 – P240900; 9 – P240902. Material: 1–3, 6–9 – iron; 4–5 – pottery.
- Tab. 53. Square B65-38: 1 – P251159; 2 – P251155. Square B65-39: 3 – P259259. Square B65-40: 4 – P259357; 5 – P259356; 6 – P259358. Square B65-41: 7 – P259528; 8 – P259524; 9 – P259527; 10 – P259523; 11 – P259526; 12 – P259525. Material: 1–2 – pottery; 3–5, 7, 9–12 – iron; 6 – glass; 8 – stone.
- Tab. 54. Square B65-42: 1 – P259718; 2 – P259719; 3 – P259720; 4 – P259715; 5 – P259716; 6 – P259717; Square B66-32: 7 – P241022; 8 – P244715; 9 – P244714; 10 – P244711; 11 – P244712; 12 – P241019; 13 – P244713. Material: 1–3 – stone; 4–7, 9–13 – iron; 8 – pottery.
- Tab. 55. Square B66-33: 1 – P241396; 2 – P241397. Square B66-34: 3 – P244905; 4 – P246411; 5 – P244906. Square B66-35: 6 – P241904; 7 – P241905/2; 8 – P241908/1; 9 – P241910. Material: 1 – glass; 2–4, 6–9 – iron; 5 – echinoderm fossil (crinoid).
- Tab. 56. Square B66-36: 1 – P242127; 2 – P242128. Square B66-37: 3 – P242270; 4 – P244935; 5 – P244934. Material: 1–2, 5 – iron; 3 – pottery; 4 – bone.
- Tab. 57. Square 66-38: 1 – P246783; 2 – P246784; 3 – P246782; 4 – P246781. Square B66-40: 5 – P259826; 6 – P259825. Material: 1 – bone; 2 – glass; 3–4, 6 – iron; 5 – bronze.

- Tab. 58. Square B66-41: 1 – P259990; 2 – P259988; 3 – P259985; 4 – P259987; 5 – P259986. Square B66-42: 6 – P260329; 7 – P260327; 8 – P260328. Square B67-33: 9 – P248739; 10 – P248735; 11 – P248740; 12 – P248743; 13 – P248741. Material: 1 – glass; 2–13 – iron.
- Tab. 59. Square B67-34: 1 – P249021; 2 – P249020; 3 – P249023. Square B67-35: 4 – P249241; 5 – P249240/1–3; 6 – P249246; 7 – P249238; 8 – P249243; 9 – P249245; 10 – P249237; 11 – P249502. Square B67-36: 12 – P249239; 13 – P249501. Material: 1–2, 4–5, 7–9, 11–13 – iron; 3, 6 – stone; 10 – bronze.
- Tab. 60. Square B67-37: 1 – P249947. Square B67-38: 2 – P250317; 3 – P250315; 4 – P250316; 5 – P250319; 6 – P250318. Square B67-39: 7 – P250622; 8 – P250621; 9 – P250620; 10 – P250617; 11 – P250618. Material: 1–2, 5–6, 10–11 – iron; 3 – pottery; 4, 9 – lead; 7–8 – stone.
- Tab. 61. Square B67-40: 1 – P260569; 2 – P260572a; 3 – P260570; 4 – P260573; 5 – P260571; 6 – P260572b. Square B67-42: 7 – P260990; 8 – P260993; 9 – P260991; 10 – P260992. Square B69-32: 11 – P305849; 12 – P305845; 13 – P305844; 14 – P305848. Material: 1 – stone; 2, 4–10, 12–13 – iron; 3 – bronze; 11 – bone; 14 – glass.
- Tab. 62. Square B69-33: 1 – P306142; 2 – P306133; 3 – P306138; 4 – P306141; 5 – P306139; 6 – P306134; 7 – no inv. No.; 8 – P306136. Square B70-32: 9 – P304751; 10 – P304750; 11 – P304753. Square B70-33: 12 – P305562. Material: 1, 11 – pottery; 2–3, 5–10 – iron; 4 – glass; 12 – stone.
- Tab. 63. Square B70-33: 1 – P305558; 2 – P305555; 3 – P305556; 4 – P305559; 5 – P305557; 6 – P305553; 7 – P305554. Square B71-32: 8 – P303479; 9 – P303477; 10 – P303478. Square B71-33: 11 – P304528; 12 – P304526; 13 – P304527; 14 – P304525. Material: 1–10, 12, 14 – iron; 11 – stone; 13 – pottery.
- Tab. 64. Square B72-32: 1 – P302672; 2 – P302671. Square B72-33: 3 – P302911; 4 – P302915. Clean-up area: 5 – P242880. Material: 1 – pottery; 2, 3 – iron; 4 – stone; 5 – glass.
- Tab. 65. Feature 125: 1 – plan view; 2 – cross-section. Feature 126: 3 – plan view; 4 – lengthwise section; 5 – P235012. Material: 5 – pottery.
- Tab. 66. Feature 126: 1 – P235011; 2 – P235015; 3 – P235017; 4 – P235016; 5 – P235010; 6 – no inv. No., č.; 7 – P235014; 8 – P235013. Material: 1–8 pottery.
- Tab. 67. Feature 127: 1 – plan view; 2 – P235071; 3 – P235072; 4 – P235066/1; 5 – P235073; 6 – P235097; 7 – P235099. Material: 2–6 pottery; 7 – stone.
- Tab. 68. Feature 128: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P235114. Feature 129: 4 – plan view; 5 – cross-section; 6 – P235134. Material: 3 – bone; 6 – iron.
- Tab. 69. Feature 130: 1 – plan view; 2 – cross-section. 3 – P235135; 4 – P235136/1–2; 5 – P235137, P235138. Material: 3–5 – pottery.
- Tab. 70. Feature 130: 1 – P235261; 2 – P235262; 3 – P235263; 4 – P235267; 5 – P235265/1–3; 6 – P235264. Feature 131: 7 – plan view. Feature 132: 8 – plan view. Feature 133: 9 – plan view; 10 – cross-section. Material: 1–2 – pottery; 3–4 – stone; 5–6 – iron.
- Tab. 71. Feature 134: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P242883; 4 – P243075; 5 – P243072; 6 – P243078; 7 – P243073; 8 – P242884; 9 – P242885; 10 – P243074; 11 – P243080; 12 – P243076; 13 – P243087, P243079, P243083; 14 – P243081, P243077; 15 – P243084; 16 – P243086, P243082; 17 – P243088; 18 – P243089. Material: 3–18 – pottery.
- Tab. 72. Feature 134: 1 – P243290; 2 – P243288; 3 – P243289; 4 – P243294; 5 – P243291; 6 – P243293; 7 – P243295. Feature 135: 8 – plan view; 9 – P243246; 10 – P243297; 11 – P243298/1, P243705. Material: 1 – bronze; 2, 9–11 – pottery; 3 – stone; 4–7 – iron.
- Tab. 73. Feature 136: 1 – plan view; 2 – cross-section. Feature 137: 3 – plan view; 4 – cross-section; 5 – P243380/1; 6 – P243381/1–2. Material: 5–6 – pottery.
- Tab. 74. Feature 137: 1 – P243453; 2 – P243382/1–4; 3 – P243452; 4 – P243384, P243388; 5 – P243380/2, P243380/8; 6 – P243380/4; 7 – P243385; 8 – P243383; 9 – P243478. Material: 1–8 – pottery; 9 – iron.
- Tab. 75. Feature 138: 1 – plan view; 2 – cross-section. Feature 139: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P243506; 4 – P243505; 5 – P243503. Material: 3–5 – pottery.
- Tab. 76. Feature 140: 1 – plan view; 2 – P245098/1; 3 – P246768; 4 – P245206; 5 – P245207; 6 – P245208/4. Material: 2 – pottery; 3 – antler; 4–6 – iron.
- Tab. 77. Feature 140: 1 – P245205/1–11; 2 – P245208/1; 3 – P245208/2; 4 – P245208/3. Material: 1 – bronze; 2–4 – iron.
- Tab. 78. Feature 141: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P245210, P245211; 4 – P245212. Feature 142: 5 –

- plan view; 6 – lengthwise section; 7 – P245256; 8 – P245268. Material: 3–4, 7–8 – pottery.
- Tab. 79. Feature 142: 1 – P245270; 2 – P245275; 3 – P245274; 4 – P245271; 5 – P245273; 6 – P245272; 7 – P246769; 8 – P246771/1; 9 – P246771/2. Material: 1–6 – pottery; 7–9 – bronze.
- Tab. 80. Feature 143: 1 – plan view; 2 – lengthwise section. Feature 144: 3 – plan view; 4 – cross-section. Feature 145: 5 – plan view; 6 – cross-section. Feature 146: 7 – plan view; 8 – P247155. Material: 8 – pottery.
- Tab. 81. Feature 147: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P247208/1; 4 – P247209/1; 5 – P247207/1; 6 – P247288; 7 – P247290. Material: 3–5 – pottery; 6–7 – stone.
- Tab. 82. Feature 148: 1 – plan view; 2 – cross-section. Feature 149: 3 – plan view; 4 – cross-section; 5 – P247305. Material: 5 – stone.
- Tab. 83. Feature 150: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P247306/2, 4, 5, 7, 18; P247420; P247306/1, 3, 6, 9, 19, 20. Material: 3 – pottery.
- Tab. 84. Feature 150: 1 – P247347; 2 – P247307; 3 – bez inv. č.; 4 – P247350, P247387; 5 – P247403; 6 – P247673; 7 – P247677; 8 – P247679/2; 9 – P247679/3; 10 – P247676; 11 – P247674; 12 – P247678; 13 – P247675. Material: 1–5 – pottery; 6 – antler; 7–10, 12 – iron; 11 – glass; 13 – lead.
- Tab. 85. Feature 151: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P247734. Feature 152: 4 – plan view; 5 – cross-section. Feature 153: 6 – plan view; 7 – cross-section. Material: 3 – antler.
- Tab. 86. Feature 154: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P247802; 4 – P247803. Feature 155: 5 – plan view; 6 – cross-section. Material: 3 – stone; 4 – pottery.
- Tab. 87. Feature 156: 1–5 – plan view (subsequent phases of feature uncovering); 6 – cross-section.
- Tab. 88. Feature 156: 1 – P247869/1; 2 – P247868/1; 3 – P247880, P247885, P247899, P247901, P247881. Material: 1–3 – pottery.
- Tab. 89. Feature 156: 1 – P247870/1; 2 – P247870/2; 3 – P247871/1–8; 4 – P247872/1–3. Material: 1–4 – pottery.
- Tab. 90. Feature 156: 1 – P247873; 2 – P247911; 3 – P247874; 4 – P247888. Material: 1–4 – pottery.
- Tab. 91. Feature 156: 1 – P247975; 2 – P247972; 3 – P247971. Material: 1 – glass; 2–3 – iron.
- Tab. 92. Feature 157: 1 – plan view; 2 – P251817. Feature 158: 3 – plan view; 4 – cross-section; 5 – no inv. No. Feature 159: 6 – plan view; 7 – cross-section; 8 – P247997. Material: 2, 5 – stone; 8 – pottery.
- Tab. 93. Feature 159: 1 – P247991/1; 2 – P247996; 3 – P248046. Feature 160: 4 – plan view; 5 – cross-section. Material: 1–2 – pottery; 3 – glass.
- Tab. 94. Feature 161: 1 – plan view; 2 – cross-section. Feature 162: 3 – plan view; 4 – cross-section. Feature 163: 5 – plan view; 6 – cross-section.
- Tab. 95. Feature 164: 1–6 – plan view (subsequent phases of feature uncovering).
- Tab. 96. Feature 164: 1–2 – plan view (subsequent phases of feature uncovering); 3 – cross-section; 4 – P252064; 5 – P247150; 6 – P252065; 7 – P252126. Material: 4–7 – pottery.
- Tab. 97. Feature 164: 1 – P252145, P252108, P252032; 2 – P252083, P252101, P252110, P252111; 3 – P252147/1; 4 – P252152; 5 – P252150. Material: 1–3 – pottery; 4 – stone; 5 – iron.
- Tab. 98. Feature 164: 1 – P306903/1–3; 2 – P306908/2; 3 – P254730a, P306904; 4 – P306907/1–2; 5 – P306908/1. Material: 1–5 stone.
- Tab. 99. Feature 164: 1 – P306873/1–3; 2 – detail of quern stone's central hole P306873/1–3 with traces of milling gap regulator; 3 – P306874/1; 4 – P306877/1–3; 5 – P306880/1–2; 6 – P306883; 7 – P306884. Material: all stone; 1–2, 7 – rhyolite; 3, 5–6 – mica schists; 4 – limestone.
- Tab. 100. Feature 164: 1 – P306885; 2 – P306886; 3 – P306887; 4 – P306888; 5 – P306889; 6 – P306891; 7 – P306892; 8 – P306901. Material: all stone; 1–3, 5, 7 – schist; 6 – limestone; 8 – rhyolite.
- Tab. 101. Feature 164: 1 – P308070, P308071; 2 – P308072. Material: 1–2 – stone.
- Tab. 102. Feature 164: 1 – P308074; 2 – P308073. Material: 1–2 – stone.
- Tab. 103. Feature 165: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P252185. Feature 166: 4 – plan view. Feature 167: 5 – plan view; 6 – P252192. Material: 3 – iron; 6 – pottery.

Tab. 104. Feature 168: 1 – plan view; 2 – P252205/1–8. Feature 169: 3 – plan view; 4 – P252219. Material: 2 – pottery; 4 – iron.

Tab. 105. Feature 170: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P252223/1–4; 4 – P252222/1, P252242; 5 – P252224/1; 6 – P252233; 7 – P252236, P252245. Material: 3–7 – pottery.

Tab. 106. Feature 170: 1 – P252265; 2 – P252240, P252222/1–2; 3 – P252267; 4 – P252268, P252275, P252315; 5 – P252713/1; 6 – P252225; 7 – P252330; 8 – P252498, P252473. Material: 1–8 – pottery.

Tab. 107. Feature 170: 1 – P252467; 2 – P252468/1–5; 3 – P252469; 4 – P252466/10; 5 – P252466/11; 6 – P252466/12; 7 – P252461/1; 8 – P252461/2; 9 – P252466/7; 10 – P252461/3; 11 – P252465; 12 – P252463; 13 – P252466/1; 14 – P252466/2; 15 – P252466/3; 16 – P252466/4; 17 – P252466/5; 18 – P252466/6; 19 – P252462; 20 – P252464; 21 – P252466/8; 22 – P252466/9; 23 – P252466/13. Material: 1, 2 (P252468/2) – pottery; 2 (P252468/1,3–5), 3 – stone; 4–23 – iron.

Tab. 108. Feature 171: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P252472; 4 – P252474; 5 – P252475; 6 – P252476; 7 – P252474. Material: 3–7 – pottery.

Tab. 109. Feature 171: 1 – P252632; 2 – P252634; 3 – P252635; 4 – P252637; 5 – P252638; 6 – P252636. Feature 172: 6 – plan view; 7 – cross-section. Feature 173: 8 – plan view; 9 – cross-section. Material: 1 – bone; 2–6 – iron.

Tab. 110. Feature 174: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P252665; 4 – P252674; 5 – P252666; 6 – P252667; 7 – P252712. Material: 3–6 – pottery; 7 – iron.

Tab. 111. Feature 175: 1, 3–6 plan view (subsequent phases of feature uncovering); 2 – lengthwise section.

Tab. 112. Feature 175: 1–2 – P306913/1–2 Feature 176: 3 – plan view; 4 – cross-section. Material: 1–2 – stone (rhyolite).

Tab. 113. Feature 177: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P252790; 4 – P252792; 5 – P252791; 6 – P252793. Feature 178: 7–9 – plan view (subsequent phases of feature uncovering). Material: 3 – stone; 4–5 – iron; 6 – lead.

Tab. 114. Feature 178/Feature 327: 1–2 – plan view (subsequent phases of feature uncovering); 3 – cross-sections; 4 – P252936, P252942; 5 – P252959; 6 – P253042, P253132; 7 – P273438/1–3. Material: 4–7 – pottery.

Tab. 115. Feature 178: 1 – P273441; 2 – P273443; 3 – P273444; 4 – P273446, P273480; 5 – P273449; 6 – P273452; 7 – P273467, P273592, P273457, P273585, P273700, P273591. Material: 1–7 – pottery.

Tab. 116. Feature 178: 1 – P273463; P273456; P274086; P274077; P274071; P274068; P274069; P274090; P274106; 2 – P273460, P273442; 3 – P274066/1–2. Material: 1–3 – pottery.

Tab. 117. Feature 178: 1 – P253278; 2 – P274214; 3 – P274216; 4 – P253276; 5 – P274215; 6 – P274225. Material: 1–3 – pottery; 4, 6 – stone; 5 – bone.

Tab. 118. Feature 178: 1 – P253288; 2 – P274219; 3 – P253290; 4 – P274220; 5 – P253289; 6 – P274223; 7 – P253292; 8 – P274221; 9 – P274222; 10 – P253286; 11 – P253285/1–2; 12 – P253287/1; 13 – P253287/1; 14 – P253287/2; 15 – P253291; 16 – P253293/1–5. Material: 1–16 – iron.

Tab. 119. Feature 179: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P253297. Feature 180: 4 – plan view; 5 – cross-section. Feature 181: 6 – plan view; 7 – cross-section. Material: 3 – iron.

Tab. 120. Feature 182: 1 – plan view; 2 – cross-section. Feature 183: 3 – plan view; 4 – cross-section; 5 – P253361. Feature 184: 6 – plan view; 7 – cross-section. Feature 185: 8 – plan view; 9 – cross-sections; 10 – P253404. Material: 5 – iron; 10 – bone.

Tab. 121. Feature 186: 1 – plan view; 2 – cross-section. Feature 187: 3 – plan view; 4 – lengthwise section; 5 – P253625; 6 – P253623/2; 7 – P253623/1; 8 – P253624/3; 9 – P253624/2; 10 – P253624/1. Material: 5 – stone; 6–10 – iron.

Tab. 122. Feature 188: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P253634; 4 – P253644; 5 – P253635, P253700, P253640, P253460; 6 – P253707; 7 – P253648; 8 – P253666, P253732, P253627, P253703. Material: 3–8 – pottery.

Tab. 123. Feature 189: 1 – plan view; 2 – cross-section. Feature 190: 3 – plan view; 4 – cross-section. Feature 191: 5 – plan view; 6 – cross-section; 7 – P253846/1; 8 – P253847; 9 – P253850; 10 – P253856. Material: 7–10 – pottery.

Tab. 124. Feature 191: 1–11, 14 – P253926/1–2; 12 – P253925/1; 13 – P253925/2; 15 – P253922; 16 – P253923. Feature 192: 17 – plan view. Material: 1–14 – bronze; 15–16 – iron.

- Tab. 125. Feature 193: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P254017; 4 – P253994; 5 – P254000. Material: 3–5 – pottery.
- Tab. 126. Feature 193: 1 – P253961; 2 – P253945; 3 – P253942; 4 – P253943; 5 – P253944. Feature 194: 6, 7–9 – plan view (subsequent phases of feature uncovering); 8 – lengthwise section; 9 – plan view. Material: 1–5 – pottery.
- Tab. 127. Feature 194: 1 – P254023. Material: 1 – pottery.
- Tab. 128. Feature 194: 1 – P254024; 2 – P254025. Material: 1–2 – pottery.
- Tab. 129. Feature 194: 1 – P254027/1–3; 2 – P254355; 3 – P254364; 4 – P254413. Material: 1–4 – pottery.
- Tab. 130. Feature 194: 1 – P254419; 2 – P254422; 3 – P254424; 4 – P254420; 5 – P254445; 6 – P254457/1–2; 7 – P254460/1–2; 8 – P254448; 9 – P254449; 10 – P254463. Material: 1–4 – pottery; 5–10 – iron.
- Tab. 131. Feature 194: 1 – P254446; 2 – P254459; 3 – P254465; 4a–4c – P254470; 5a–5c – P254471; 6 – P254444; 7 – P254469. Figures 4b–4c, 5b–5c – details of spur plates. Material: 1–7 – iron.
- Tab. 132. Feature 194: 1 – P254443; 2 – P254468/2; 3 – P254468/1; 4 – P254461; 5 – P254453; 6 – P254477; 7 – P254481; 8 – P254456; 9 – P254454; 10 – P254466/1–2; 11 – P254467; 12 – P254466/3; 13 – P254462; 14 – P254494/1–2; 15 – P254452; 16 – P254464. Material: 1–13, 15–16 – iron; 14 – lead.
- Tab. 133. Feature 194: 1 – P254451; 2 – P254450; 3 – P254447; 4 – P254458; 5 – P254478; 6 – P254479; 7 – P254455; 8 – P254476. Material: 1–8 – iron.
- Tab. 134. Feature 194: 1 – P254482; 2 – P254485; 3 – P254486; 4 – P254487; 5 – P254483. Material: 1–5 – iron.
- Tab. 135. Feature 194: 1a–1c – P254489 (1c – reconstruction of a saw, reduced); 2 – P254488; 3 – P254490. Material: 1–3 – iron.
- Tab. 136. Feature 194: 1 – P254491; 2 – P254480; 3 – P254472; 4 – P254473/1–2; 5 – P254474; 6 – P254484; 7 – P254493; 8 – P254492; 9 – P254475/1–29. Material: 1–9 – iron.
- Tab. 137. Feature 195: 1 – plan view; 2 – lengthwise section. Feature 196: 3 – plan view. Feature 197: 4 – plan view; 5 – cross-section. Feature 198: 6 – plan view; 7 – cross-section; 8 – P274269. Material: 8 – bone.
- Tab. 138. Feature 199: 1 – plan view. Feature 200: 2 – plan view; 3 – lengthwise section; 4 – P274321; 5 – P274275. Feature 201: 6 – plan view; 7 – cross-section. Material: 4 – iron; 5 – pottery.
- Tab. 139. Feature 202: 1 – plan view; 2 – P274286; 3 – P274322. Feature 203: 4 – plan view; 5 – lengthwise section. Material: 2 – pottery; 3 – iron.
- Tab. 140. Feature 203: 1 – P274324; 2 – P274325; 3 – P274488; 4 – P274505, P274495, P274497; 5 – P274335; 6 – P274426, P274430. Material: 1–6 – pottery.
- Tab. 141. Feature 203: 1–2 – P274416, P274423, P274424, P274425; 3 – P274323, P274428, P274478, P274483. Material: 1–3 – pottery.
- Tab. 142. Feature 203: 1 – P274489; 2 – P274496; 3 – P274416, P274423, P274424, P274425, P274428, P274478, P274483, 274323 (reconstruction of the complete shape of a pot). Material: 1–3 – pottery.
- Tab. 143. Feature 203: 1 – P274516–527; 2 – P274572; 3 – P274573/2; 4 – P274573/1; 5 – P274575; 6 – P274574. Material: 1 – pottery; 2–4 – stone; 5–6 – iron.
- Tab. 144. Feature 204: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P274582, P274585, P274602, P274620, P274592, P274595, P274596, P274636; 4 – P274581; 5 – P274611, P274652, P274720, P274619, 274607, 274655; 6 – P274583, P274584, P274593, P274603. Material: 3–6 – pottery.
- Tab. 145. Feature 204: 1 – P274746; 2 – P274747; 3 – P274749; 4 – P274748; 5 – P274750. Feature 205: 6 – plan view; 7 – cross-section; 8 – P274764; 9 – P274783, P274767; 10 – P274795, P274813, P274770. Material: 1–2, 8–10 – pottery; 3 – bone; 4 – stone; 5 – iron.
- Tab. 146. Feature 205: 1 – P274761, P274790; 2 – P274763, P274785, P274787, P274802, P274829; 3 – P296896, P297111; 4 – P297141, P297197; 5 – P297147. Material: 1–5 – pottery.
- Tab. 147. Feature 205: 1 – P297522; 2 – P297232; 3 – P297526; 4 – P297528; 5 – P297345; 6 – P297537; 7 – P297520, P274765, P274759; 8 – P297540, P297590, P297531; 9 – P297547, P297519, P297641, P297649; 10 – P297743, P297748. Material: 1–10 – pottery.
- Tab. 148. Feature 205: 1 – P297763, P297768, P297744; 2 – P297821, P297438, P297843; 3 – P274930; 4 – P297941; 5 – P297943; 6 – P297942; 7 – P297944; 8 – P274932; 9 – P301157–9; 10 – P297945; 11 – P297946; 12 – P301131; 13 – P274929; 14 – P297947. Material: 1–2 – pottery; 3–7, 13–14 – stone; 8–9 – glass; 10–12 – bone.

Tab. 149. Feature 205: 1 – P297950/1–2; 2a–2b – P274926; 3 – P274927; 4 – P297958; 5 – P297951; 6 – P297953; 7 – P297952; 8a–8g – P274925; 9 – P297955/1–2; 10 – P297954. Material: 1 – lead; 2–4, 9–10 – iron; 5–7 – bronze; 8 – iron/non-ferrous metal.

Tab. 150. Feature 205: 1 – P274924; 2 – P297956; 3 – P297961; 4 – P297962; 5 – P274928; 6 – P297957; 7 – P297960; 8 – P297949/1–2; 9 – P297959/1–2. Material: 1–7, 9 – iron; 8 – bronze.

Tab. 151. Feature 206: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P274957; 4 – P274962, P274363, P274086; 5 – P274952, P274942, P274956; 6 – P274935; 7 – P279933/1; 8 – P274941. Material: 3–8 – pottery.

Tab. 152. Feature 206: 1 – P275093; 2 – P275092; 3 – P275094; 4 – P275098; 5 – P275100; 6 – P275097; 7 – P275095; 8 – P275104; 9 – P275105. Material: 1 – stone; 2 – bone; 3–8 – iron; 9 – bronze.

Tab. 153. Feature 207/Feature 325: 1 – plan view; 2 – lengthwise section; 3 – P277701; 4 – P275163/1; 5 – P275200, P275934, P276392, P276450, P276452, P276466, P276809, P276852, P277087, P277175, P277205, P277207, P277252, P277262, P277494; 6 – P275520; 7 – P275204; 8 – P275172; 9 – P275174; 10 – P275539, P275166; 11 – P275640. Material: 3–11 – pottery.

Tab. 154. Feature 207: 1 – P275645, P275650, P275648, P275782, P275690; 2 – P275801; 3 – P275673, P275740, P275671, P275641; 4 – P276093; 5 – P275167, P275911, P275929, P275941, P275953, P275966; 6 – P275905; 7 – P276086; 8 – P276099, P276101; 9 – P276117. Material: 1–9 – pottery.

Tab. 155. Feature 207: 1 – P276189, P276165/1–16; 2 – P275643, P275618; 3 – P276389; 4 – P276481; 5 – P276395, P276469, P276404, P276442; 6 – P276421, P276085, P276562, P276388; 7 – P276223, P276090; 8 – P276805, P276930; 9 – P276808. Material: 1–9 – pottery.

Tab. 156. Feature 207: 1 – P276807; 2 – P276811; 3 – P276812; 4 – P276823, P277877; 5 – P276844, P276845; 6 – P276848; 7 – P276888; 8 – P277153; 9 – P277193, P277117, P277249, P277217. Material: 1–9 – pottery.

Tab. 157. Feature 207: 1 – P277443, P277446; 2 – P277444; 3 – P277445; 4 – P277447; 5 – P277486, P276855; 6 – P277454. Material: 1–6 – pottery.

Tab. 158. Feature 207: 1 – P277754; 2 – P277755; 3 – P277750; 4 – P277753; 5 – P277748; 6 – P277773; 7 – P277749/3; 8 – P277749/2; 9 – P277749/1; 10 – P277790; 11 – P277752/2; 12 – P277752/1; 13 – P277751/2; 14 – P277751/1; 15 – P277751/4;

16 – P277751/3; 17 – P277756; 18 – P277788; 19 – P277779; 20 – P277821; 21 – P277812; 22 – P277793; 23 – P277792; 24 – P277800; 25 – P277776; 26 – P277789; 27 – P277777. Material: 1–2 – pottery; 3–5, 7–9, 13–16 – bone; 6, 10, 18–27 – iron; 11–12 – antler; 17 – stone;

Tab. 159. Feature 207: 1 – P277801; 2 – P277809; 3 – P277783; 4 – P277814; 5 – P277757; 6 – P277758. Material: 1–4 – iron; 5–6 – pottery.

Tab. 160. Feature 207: 1 – P277768; 2 – P277804; 3 – P277813; 4 – P277815; 5 – P277774; 6 – P277766; 7 – P277767; 8 – P277803; 9 – P277765; 10 – P277823. Feature 208/Feature 326: 11 – plan view; 12 – lengthwise section. Feature 209: 13 – plan view; 14 – cross-section. Material: 1–9 – iron; 10 – bronze.

Tab. 161. Feature 210: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P277880; 4 – P277884/1–2, P277887; 5 – P277881/1–2; 6 – P277882. Material: 3–6 – pottery.

Tab. 162. Feature 211: 1 – plan view; 2 – lengthwise section; 3 – P300854. Feature 212: 4 – plan view; 5 – cross-section; 6 – P277919, P277923/1–2. Material: 3 – iron; 6 – pottery.

Tab. 163. Feature 212: 1 – P277918; 2 – P277917; 3 – P277958; 4 – P277953; 5 – P277951; 6 – P277955; 7 – P277954/1–2; 8 – P277956; 9 – P277949; 10 – P277952; 11 – P277950. Material: 1–2 – pottery; 3 – glass; 4–11 – iron.

Tab. 164. Feature 213: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P277971. Feature 214: 4 – plan view; 5 – cross-section. Feature 215: 6 – plan view; 7 – cross-section. Material: 3 – iron.

Tab. 165. Feature 216: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P278040. Feature 217: 4 – plan view; 5 – cross-section; 6 – P278043, P278042, P278070, P278073; 7 – P278044; 8 – P278050; 9 – P278055; 10 – P278056, P278062, P278075, P278083, P278089; 11 – P278061; 12 – P278087/1; 13 – P278087/2. Material: 3 – stone; 6–13 – pottery.

Tab. 166. Feature 217: 1 – P278168; 2 – P278170; 3 – P278171. Feature 218: 4 – plan view; 5 – cross-section; 6 – P278239; 7 – P278300; 8 – P278240, P278242; 9 – P278243, P278244; 10 – P278245. Material: 1–3 – iron; 6–10 – pottery.

Tab. 167. Feature 218: 1 – P278313; 2 – P278311; 3 – P278320; 4 – P278322; 5 – P278326. Feature 219: 6 – plan view; 7 – cross-section; 8 – P278327. Material: 1 – stone; 2 – glass; 3–4 – iron; 5 – bronze; 8 – pottery.

- Tab. 168. Feature 220: 1 – plan view; 2 – cross-section. Feature 221: 3 – plan view; 4 – cross-section; 5 – P278366; 6 – P278365, P278369; 7 – P278351, P278356, P278383/2. Material: 5–7 – pottery.
- Tab. 169. Feature 221: 1 – P278412, P278441, P278383/1; 2 – P278360, P278401; 3 – P278355, P278413; 4 – P278552; 5 – P278558; 6 – P278545; 7 – P278546; 8 – P278544; 9 – P278568; 10 – P278543. Material: 1–3 – pottery; 4–5, 9 – iron; 6–8 – stone; 10 – antler.
- Tab. 170. Feature 221: 1 – P278557; 2 – P278560; 3 – P278572; 4 – P278548; 5 – P278569; 6 – P278567; 7 – P278549; 8 – P278551. Feature 222: 9 – plan view; 10 – cross-section. Feature 223: 11 – plan view; 12 – cross-section. Material: 1–8 – iron.
- Tab. 171. Feature 224: 1 – plan view; 2 – P298220; 3 – P298131; 4 – P298121; 5 – P298123; 6 – P298116; 7 – P298114; 8 – P298128; 9 – P298330; 10 – P298338; 11 – P298337; 12 – P298340; 13 – P298341; 14 – P298342. Material: 2–9 – pottery; 10–12 – iron; 13–14 – lead.
- Tab. 172. Feature 225: 1 – plan view. Feature 226: 2 – plan view; 3 – cross-section; 4 – P298378; 5 – P298379; 6 – P298382; 7 – P298385; 8 – P298387; 9 – P298392. Material: 4–9 – pottery.
- Tab. 173. Feature 226: 1 – P298449; 2 – P298446; 3 – P298511; 4 – P298513; 5 – P298514; 6 – P298510; 7 – P298515; 8 – P298520; 9 – P298516; 10 – P298519; 11 – P298517; 12 – P298518. Material: 1–3, 6 – pottery; 4–5, 7–12 – iron.
- Tab. 174. Feature 227: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P298574; 4 – P298686; 5 – P298696; 6 – P301160; 7 – P298698; 8 – P298697; 9 – P298707; 10 – P298695; 11 – P298708; 12 – P298709; 13 – P298706; 14 – P298711; 15–16 – P298712/1–2; 17 – P298710; 18 – P298713; 19 – P298704; 20 – P298705. Material: 3–4, 10 – pottery; 5, 7 – stone; 6 – glass; 8 – bone; 9, 11–20 – iron.
- Tab. 175. Feature 228: 1 – plan view; 2 – lengthwise section; 3 – P258717; 4 – P298718; 5 – P298719; 6 – P298727; 7 – P298723; 8 – P298720; 9 – P298726; 10 – P298858; 11 – P298857; 12 – P298859. Material: 3–9 – pottery; 10–12 – iron.
- Tab. 176. Feature 229: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P279010; 4 – P278604; 5 – P278585; 6 – P278588; 7 – P278578; 8 – P278579. Material: 3–8 – pottery.
- Tab. 177. Feature 229: 1–2 – P278580; 3 – P278626, P278646, P278704, P278589; 4 – P279018; 5 – P279019; 6 – P279025; 7 – P279026. Material: 1–3 – pottery; 4–5 – stone; 6–7 – iron.
- Tab. 178. Feature 229: 1–4 – P279017/1–4; 5 – P279016/1; 6 – P279016/2; 7 – P279020; 8 – P279021; 9 – P279022; 10 – P279027/4–6. Material: 1–4 – antler; 5–6 – bone; 7–9 – stone; 10 – mica schists.
- Tab. 179. Feature 230: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P298860; 4 – P298872/2; 5 – P298872/1; 6–7 – P298873/1–2; 8 – P298874. Feature 231: 9 – plan view; 10 – cross-section; 11 – P298941(?); 12 – P298969; 13 – P299010; 14 – P299013; 15 – P299014/1; 16 – P299014/2; 17 – P299015. Material: 3, 11–12 – pottery; 4–8, 14–17 – iron; 13 – bone.
- Tab. 180. Feature 232: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P299028, P299363; 4 – P299016; 5 – P299043; 6 – P299170; 7 – P299309; 8 – P299588; 9 – P299360; 10 – P299308; 11 – P299577; 12 – P299574, P299187; 13 – P299198, P299435, P299060. Material: 3–13 – pottery.
- Tab. 181. Feature 232: 1 – P299381, P299247, P299621, P299634, P299639, P299326; 2 – P299572; 3 – P299569, P299247; 4 – P299759; 5 – P299752/1–3; 6 – P299737; 7 – P299755; 8 – P299764/2; 9 – P299761; 10 – P299762; 11 – P299754; 12 – P299756/1–3; 13 – P299757; 14 – P299753/1–2; 15 – P299758. Material: 1–3, 6 – pottery; 4–5, 7–15 – iron.
- Tab. 182. Feature 232: 1 – P299742; 2 – P299743; 3 – P299744; 4 – P301161; 5 – P301162/1–3. Material: 1–3 – pottery; 4–5 – glass.
- Tab. 183. Feature 233: 1 – plan view; 2 – lengthwise section; 3 – P299769; 4 – P299772; 5 – P299771; 6 – P299770; 7 – P299773. Feature 234: 8 – plan view; 9 – cross-section; 10 – P299806. Material: 3–7, 10 – pottery.
- Tab. 184. Feature 234: 1 – P299807; 2 – P299844, P299818, P299852; 3 – P299843; 4 – P299846; 5 – P299845; 6 – P299847; 7 – P299848; 8 – P299894; 9 – P299895. Material: 1–7 – pottery; 8–9 – iron.
- Tab. 185. Feature 235: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P299954; 4 – P299955; 5 – P299957; 6 – P299956; 7 – P299958. Feature 236: 8 – plan view; 9 – cross-section. Feature 237: 10 – plan view; 11 – cross-section. Material: 3 – stone; 4–7 – iron.
- Tab. 186. Feature 238: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P299980; 4 – P300100; 5 – P300310, P300248, P300257; 6 – P300259, P300298, P300337; 7 – P300098; 8 – P300419; 9 – P301163; 10 – P300412/1–2. Material: 3–7 – pottery; 8 – shell (fossil); 9 – glass; 10 – bone.

Tab. 187. Feature 238: 1 – P300413; 2 – P300414; 3 – P300416; 4 – P300428; 5 – P300430; 6 – P300425/1–2; 7 – P300437; 8 – P300432; 9 – P300426; 10 – P300442; 11 – P300444/1–2; 12 – P300446; 13 – P300434; 14 – P300435; 15 – P300440. Material: 1–3 – stone; 4–15 – iron.

Tab. 188. Feature 238: 1 – P300429; 2 – P300431; 3 – P300447; 4 – P300438/1–2; 5 – P300427; 6 – P300433; 7 – P300441; 8 – P300443; 9 – P300439; 10 – P300436/1–3; 11 – P300445; 12 – P300411. Feature 239: 13 – plan view; 14 – cross-section. Feature 240: 15 – plan view; 16 – cross-section; 17 – P300548. Material: 1–11 – iron; 12 – slag; 17 – bone.

Tab. 189. Feature 241: 1 – plan view; 2 – cross-section. Feature 242: 3 – plan view; 4 – cross-section; 5 – P300634; 6 – P300567; 7 – P300576; 8 – P300598; 9 – P300605. Material: 5 – iron; 6–9 – pottery.

Tab. 190. Feature 243: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P300037; 4 – P300635; 5 – P300636. Feature 244: 6 – plan view; 7 – cross-section; 8 – P300665; 9 – P300666. Material: 3–5 – pottery; 8 – antler; 9 – iron.

Tab. 191. Feature 245: 1 – plan view; 2 – cross-section. Feature 246: 3 – plan view; 4 – lengthwise section. Feature 247: 5 – plan view. Feature 248: 6 – plan view; 7 – lengthwise section; 8 – P300721; 9 – P300722. Material: 8–9 – pottery.

Tab. 192. Feature 249: 1 – plan view; 2 – cross-section; 3 – P300788. Feature 250: 4 – plan view. Feature 251: 5 – plan view; 6 – lengthwise section. Feature 252: 7 – plan view. Material: 3 – iron.

Tab. 193. Feature 253: 1 – plan view; 2 – cross-sections; 3 – P301451; 4 – P301452; 5 – P301453. Feature 254: 6 – plan view; 7 – cross-section. Material: 3–4 – bone; 5 – glass.

Tab. 194. Feature 255: 1 – plan view; 2 – lengthwise section; 3 – P301499; 4 – P301500; 5 – P301502; 6 – P301598, P301619, P301626; 7 – P301503, P301501, P301560, P301563; 8 – P301604; 9 – P301584. Material: 3–9 – pottery.

Tab. 195. Feature 255: 1 – P301800; 2 – P301801, P301874, P301882; 3 – P301807(?); 4 – P301868/2. Material: 1–4 – pottery.

Tab. 196. Feature 255: 1 – P302180; 2 – P302182; 3 – P302183; 4 – P302181/1–2; 5 – P302178; 6 – P302184; 7 – P302186. Feature 256: 9 – plan view; 10 – cross-section; 11 – P302266; 12 – P363265. Material: 1–4, 8 – stone; 5 – iron; 6–7 – bone; 11–12 – pottery.

Tab. 197. Feature 256: 1 – P302268, P302201, P302269, P302204, P302270; 2 – P302298; 3 – P302297. Feature 257: 4 – plan view; 5 – cross-section; 6 – P302374; 7 – P302375; 8 – P302373. Material: 1, 3 – pottery; 2 – bone; 6 – stone; 7 – antler; 8 – iron.

Tab. 198. Grave pit, skeleton, finds. Grave 203 and 204. Finds from infill: 1 – P254517. Material: 1 – iron.

Tab. 199. Grave pit, skeleton. Grave 205 and 206.

Tab. 200. Grave pit, skeleton. Grave 207 and 209.

Tab. 201. Grave pit, skeleton, finds. Grave 208. Finds from grave: 1 – P279068; 2 – P279069; 3 – P279072; 4 – P279070. Material: 1–2 – glass; 3 – iron; 4 – shell (fossil).

Tab. 202. Grave pit, skeleton, finds. Grave 210 and 211. Finds from infill: 1 – P300835. Material: 1 – iron.

Tab. 203. Grave pit, skeleton, finds. Grave 212 and 213. Finds from infill: 1 – P300897. Material: 1 – iron.

Tab. 204. Grave pit, skeleton, finds. Grave 214, 215 and 216. Superposition of feature 256 and grave 216. Finds from infill: 1 – P301016. Material: 1 – iron.

Tab. 256. Photo documentation of settlement features: 1–2 – feature 125; 3–5 – feature 126; 7–8 – feature 128.

Tab. 257. Photo documentation of settlement features: 1–2 – feature 129; 3–5 – feature 130; 6 – feature 131; 7 – feature 132.

Tab. 258. Photo documentation of settlement features: 1–2 – feature 133; 3–4 – feature 134; 5–6 – feature 135; 7 – feature 136; 8 – feature 137.

Tab. 259. Photo documentation of settlement features: 1 – feature 137; 2–3 – feature 138; 4–5 – feature 139; 6–8 – feature 140 (rotunda).

Tab. 260. Photo documentation of settlement features: 1–2 – feature 140 (rotunda); 3–4 – feature 141; 5–6 – feature 142; 7–8 – feature 143.

Tab. 261. Photo documentation of settlement features: 1–2 – feature 144; 3–5 – feature 145; 6 – feature 146; 7–8 – feature 147.

Tab. 262. Photo documentation of settlement features: 1 – feature 147; 2–3 – feature 148; 4–5 – feature 149; 6–7 – feature 150; 8 – feature 151.

Tab. 263. Photo documentation of settlement features: 1 – feature 151; 2–4 – feature 152; 5–8 – feature 153.

- Tab. 264. Photo documentation of settlement features: 1 – feature 153; 2–6 – feature 154; 7 – feature 155.
- Tab. 265. Photo documentation of settlement features: 1–2 – feature 155; 3–8 – feature 156.
- Tab. 266. Photo documentation of settlement features: 1 – feature 157; 2–3 – feature 158; 4–5 – feature 159; 6 – feature 160; 7–8 – feature 161.
- Tab. 267. Photo documentation of settlement features: 1–2 – feature 162; 3 – feature 163; 4 – detail of infill in feature 164, which contained almost exclusively quarry stone with occurrence of fragments of quernstones and grindstones; 5–8 – feature 164 (subsequent phases of uncovering).
- Tab. 268. Photo documentation of settlement features: 1–8 – feature 164.
- Tab. 269. Photo documentation of settlement features: 1–8 – feature 164.
- Tab. 270. Photo documentation of settlement features: 1–3 – feature 165; 4 – feature 166; 5–6 – feature 167; 7 – feature 168; 8 – feature 169.
- Tab. 271. Photo documentation of settlement features: 1–4 – feature 169; 5–6 – feature 170; 7–8 – feature 171.
- Tab. 272. Photo documentation of settlement features: 1 – feature 172; 2–3 – feature 173; 4–5 – feature 174; 6–7 – feature 175; 8 – detail of stone oven from feature 175.
- Tab. 273. Photo documentation of settlement features: 1–4 – feature 175; 5–6 – feature 176; 7–8 – feature 177.
- Tab. 274. Photo documentation of settlement features: 1 – feature 177; 2–6 – feature 178; 7–8 – superposition of earlier feature 178 and later feature 327 (originally designated 178a).
- Tab. 275. Photo documentation of settlement features: 1 – superposition of features 179 and 180; 2–3 – feature 179; 4 – feature 180; 5–6 – feature 181; 7–8 – feature 182.
- Tab. 276. Photo documentation of settlement features: 1–2 – feature 183; 3–4 – feature 184; 5–6 – feature 185; 7–8 – feature 186.
- Tab. 277. Photo documentation of settlement features: 1–2 – feature 186; 3–4 – feature 187; 5–6 – feature 188; 7 – feature 189.
- Tab. 278. Photo documentation of settlement features: 1 – feature 190; 2 – feature 191; 3 – superposition of features 191 and 195; 4 – feature 192; 5–6 – feature 193; 7 – outline of feature 194 at the level of cleaned-up subsoil; 8 – feature 194, detail of the find of an iron sickle during removal of infill in a sunken-featured dwelling.
- Tab. 279. Photo documentation of settlement features: 1–5 – feature 194 (subsequent phases of uncovering); 6 – feature 194, detail of a stone oven with a hoard of iron objects in its environs.
- Tab. 280. Photo documentation of settlement features: 1–6 – feature 194, different views of a hoard of iron objects in the environs of a stone oven.
- Tab. 281. Photo documentation of settlement features: 1–4 – feature 194, details of iron artefacts from a hoard.
- Tab. 282. Photo documentation of settlement features: 1–5 – excavated feature 194 with remains of the fireplace of a stone oven; 6–7 – superposition of features 195 and 191; 8 – feature 196.
- Tab. 283. Photo documentation of settlement features: 1–2 – feature 197; 3–4 – feature 198; 5 – feature 199; 6–8 – feature 200.
- Tab. 284. Photo documentation of settlement features: 1–2 – feature 201; 3–4 – feature 202; 5–7 – feature 203.
- Tab. 285. Photo documentation of settlement features: 1 – cross-section under the fireplace from the earliest phase of feature 203; 2 – sequence of strata in the cross-section and lengthwise section of infill in feature 203; 3–4 – feature 203; 5–6 – detail of the fireplace from the earliest phase of feature 203; 7–8 – detail of carved out oven from the earliest phase of feature 203.
- Tab. 286. Photo documentation of settlement features: 1–2 – feature 204; 3–6 – feature 205; 7–8 – feature 206.
- Tab. 287. Photo documentation of settlement features: 1–4 – feature 207, cross-sections; 5–7 – superposition of features 207 and 325 (originally designated 207a).
- Tab. 288. Photo documentation of settlement features: 1–2 – removal of infill in feature 207 (Prof. J. Macháček standing inside the feature); 3 – feature 208; 4 – feature 209.
- Tab. 289. Photo documentation of settlement features: 1–2 – feature 209; 3–4 – feature 210; 5 – detail of stone oven from feature 210; 6 – excavation of feature 210; 7–8 – feature 211.

Tab. 290. Photo documentation of settlement features: 1 – feature 211; 2–3 – feature 212; 4–5 – feature 213; 6 – feature 214; 7–8 – feature 215.

Tab. 291. Photo documentation of settlement features: 1–2 – feature 216; 3–4 – feature 217; 5–6 – feature 218; 7–8 – feature 219.

Tab. 292. Photo documentation of settlement features: 1–2 – feature 220; 3–4 – feature 221; 5–6 – feature 222; 7–8 – feature 223.

Tab. 293. Photo documentation of settlement features: 1 – accumulation of stone and mortar in the environs of the stone corner of feature 224; 2 – general view of the stone structure designated as feature 224; 3–6 – stone corner of feature 224; 7–8 – detail of the masonry and plaster of the stone corner of feature 224.

Tab. 294. Photo documentation of settlement features: 1 – stone corner of feature 224; 2 – feature 225; 3–5 – feature 226; 6–7 – feature 227.

Tab. 295. Photo documentation of settlement features: 1 – feature 227; 2–3 – feature 228; 4–6 – feature 229; 7 – detail of the fireplace after removal of the destroyed relic of a stone oven; 8 – feature 229, detail of the cross-section of posthole K1 comprising part of the structure of the sunken featured dwelling.

Tab. 296. Photo documentation of settlement features: postholes comprising part of sunken featured dwelling 229; 1 – detail of the cross-section of posthole K2; 2 – detail of the cross-section of posthole K3; 3 – detail of the cross-section of posthole K4; 4 – detail of the cross-section of posthole K5; 5 – detail of the cross-section of posthole K6; 6 – detail of the cross-section of posthole K7; 7 – detail of the cross-section of posthole K8; 8 – detail of the cross-section of posthole K9.

Tab. 297. Photo documentation of settlement features: 1–2 – postholes comprising part of the structure of sunken featured dwelling 229; 1 – detail of the cross-section of posthole K10; 2 – detail of the cross-section of posthole K11; 3–4 – feature 230; 5 – feature 231; 6–8 – feature 232.

Tab. 298. Photo documentation of settlement features: 1–2 – feature 233; 3–4 – detail of the fireplace from feature 233; 5–6 – feature 234; 7–8 – feature 235.

Tab. 299. Photo documentation of settlement features: 1–2 – feature 236; 3–4 – feature 237; 5–6 – feature 238; 7–8 – feature 239.

Tab. 300. Photo documentation of settlement features:

1–2 – feature 240; 3 – superposition of features 241 and 240; 4 – feature 241; 5–7 – feature 242; 8 – feature 243.

Tab. 301. Photo documentation of settlement features: 1 – feature 243; 2–4 – feature 244; 5–6 – feature 245; 7–8 – feature 246.

Tab. 302. Photo documentation of settlement features: 1 – feature 247; 2–3 – feature 248; 4–6 – feature 249; 7 – feature 250; 8 – feature 251.

Tab. 303. Photo documentation of settlement features: 1 – feature 251; 2 – feature 252; 3 – detail of the fireplace from feature 252; 4–8 – feature 253.

Tab. 304. Photo documentation of settlement features: 1 – feature 253; 2 – feature 254; 3–7 – feature 255.

Tab. 305. Photo documentation of settlement features: 1–3 – feature 255; 4–5 – feature 256; 6–8 – superposition of feature 257 and grave 216.

Tab. 306. Photo documentation of graves: 1 – grave 203, level of capturing the negative of a decomposed shell from organic material; 2 – grave 203, prepared skeleton; 3 – grave 203, detail of the upper half of the skeleton; 4 – grave 203, detail of the lower half of the skeleton; 5 – grave 203, photo of the skeleton looking down; 6 – grave 203, excavation of the grave pit.

Tab. 307. Photo documentation of graves: 1 – grave 204, prepared skeleton, superposition with feature 175; 2 – grave 204, excavation of the grave pit, superposition with feature 175; 3–6 – grave 205, prepared skeleton, superposition with feature 174; 7 – grave 206, prepared skeleton, superposition with palisade trench Z04.

Tab. 308. Photo documentation of graves: 1–2 – grave 206, prepared skeleton; 3 – grave 206, excavation of the grave pit; 4 – grave 206, excavation of the grave pit, superposition with Z04.

Tab. 309. Photo documentation of graves: 1 – grave 207, level of capturing the skeleton; 2 – grave 207, photo of the skeleton looking down; 3 – grave 207, prepared skeleton.

Tab. 310. Photo documentation of graves: 1 – grave 207, photo of the skeleton looking down; 2 – grave 207, excavation of the grave pit; 3 – grave 208, level of the appeared skeleton; 4 – grave 208, prepared skeleton; 5 – grave 208, detail of the right arm joint overlaying an iron knife.

Tab. 311. Photo documentation of graves: 1 – grave 208, detail of the upper half of the skeleton; 2 – grave 208,

detail of the upper half of the skeleton; 3–4 – grave 208, detail of the skull; 5 – grave 208, detail of a glass bead (inv. No. P279068); 6 – grave 208, detail of the iron knife (inv. No. P279072); 7 – grave 208, excavation of the grave pit; 8 – grave 209, level of capturing dislocated children's bones.

Tab. 312. Photo documentation of graves: 1 – grave 209, prepared remains of the skeleton; 2 – grave 209, photo looking down; 3 – grave 209, detail of a dislocated bone; 4 – grave 210, prepared skeleton, superposition with feature 230; 5 – grave 210, photo looking down.

Tab. 313. Photo documentation of graves: 1 – grave 210, excavation of the grave pit; 2 – grave 210, superposition with settlement feature 230; 3 – grave 211, level of capturing the skull; 4 – grave 211, detail of the upper half of the skeleton; 5 – grave 211, prepared skeleton; 6 – grave 211, excavation of the grave pit; 7 – grave 211, photo looking down.

Tab. 314. Photo documentation of graves: 1 – grave 212, detail of the upper half of the skeleton; 2 – grave 212, detail of the upper half of the skeleton; 3 – grave 212, photo looking down – general view of the prepared skeleton; 4 – grave 212, excavation of the grave pit, photo looking down; 5 – grave 212, prepared skeleton; 6 – grave 212, excavation of the grave pit, photo taken at a slanted angle.

Tab. 315. Photo documentation of graves: 1 – grave 213, level of capturing the skull; 2 – grave 213, level of capturing the skull and postcranial skeleton; 3 – grave 213, prepared skeleton; 4 – grave 213, skeleton, photo looking down; 5 – grave 213, excavation of the grave pit.

Tab. 316. Photo documentation of graves: 1 – grave 214, superposition with feature 205; 2 – grave 214, level of capturing the negative of a decomposed organic shell; 3 – grave 214, detail of the superposition with feature 205; 4 – grave 214, superposition with feature 205; 5 – grave 214, prepared skeleton, superposition with feature 205; 6 – grave 214, superposition with feature 205; 7 – grave 214, detail of the superposition with feature 205.

Tab. 317. Photo documentation of graves: 1 – grave 214, detail of the upper half of the skeleton; 2 – grave 214, detail of the lower part of the skeleton; 3 – grave 214, excavation of the grave pit in superposition with feature 205; 4 – grave 214, excavation of the grave pit; 5 – grave 215, prepared skeleton; 6 – grave 215, detail of the upper part of the skeleton after removal of the skull; 7 – grave 215, skeleton, photo looking down.

Tab. 318. Photo documentation of graves: 1 – grave

215, excavation of the grave pit; 2–4 – grave 216 captured in the cross-section of a test dig in superposition with settlement feature 257; 5 – grave 214, preparation of the skeleton documented in local press; 6 – grave 206, preparation of the skeleton (showing the student A. Špinlerová).

Tab. 319. Photo documentation of field research. Year 2008: 1 – photo looking down at the stone-mortar accumulation hiding the remains of the rotunda. Year 2009: 2 – final photo of the research team (the so-called Pohansko-team, students of the Institute of Archaeology and Museology at the Faculty of Arts of Masaryk University and the foreign expedition of students of archaeology from the University of Florida led by F. Curta). Year 2010: 3 – photo from the archaeological commission, head of research J. Macháček in debate over masonry relics with N. Profantová, I. Boháčová, D. Zapletalová, J. Mařík and I. Štefan; 4 – photo from the banquet after the archaeological commission (left side of the table: R. Zatloukal, K. Tomková, N. Profantová, P. Vitula, R. Procházka, P. Šlézar; right side: T. Štefanovičová, J. Mařík, Z. Měchurová, J. Vrána, E. Kordiovský); 5 – the discoverer of the rotunda P. Čáp.

Tab. 320. Photo documentation of field research. Year 2010: 1 – photo of the excavated area from a truck mounted platform. The year 2011: 2 – students M. Filipová and J. Fontaine removing the skeleton from an excavated grave; 3 – photo of the research area; 4 – preparation of the skeleton from grave 153 situated under the floor of the rotunda (carried out by M. Příbylová).

Tab. 321. Photo documentation of field research. Year 2011: 1 – photo from the archaeological commission showing the head of research J. Macháček and the then head of the Institute of Archaeology and Museology Z. Měřínský, debating. Year 2012: 2 – repairing the sieves (students V. Nosek and M. Vágner); 3 – sifting material from the infill of features and graves using a motorised sieve; 4 – preparation of the stone-mortar accumulation; 5 – removing a recent concrete column sunk in the infill of settlement feature 130; 6 – form documentation of archaeological features (documented by R. Přichystalová).

Tab. 322. Photo documentation of field research. Year 2012: 1 – photo documenting the waiting for shade during photographing (students V. Nosek and M. Vágner); 2 – taking a sample for microstratigraphy (P. Dresler, student K. Piačková); 3 – preparing a lunch inside a military tent serving as the field laboratory (P. Dresler and V. Nosek); final photo of the research team (so-called Pohansko-team, students of the Institute of Archaeology and Museology at the Faculty of Arts of Masaryk University and a foreign expedition of students of archaeology from College of DuPage led by M. Dietz);

5 – preparation of the skeleton (student K. Piačková); 6 – taking samples for palynological analyses from the infill of a storage pit (carried out by P. Dresler); in the field laboratory – preparation of the small iron bells from grave 197 held together by corrosion.

Tab. 323. Photo documentation of field research. Year 2013: 1 – photo of removing the infill from settlement feature 164 (students V. Bača and M. Labuda); 2 – photo from the archaeological commission, displayed quernstones and honed stones from the infill of feature 164 (from left to right: J. Žemlička, B. Klíma, Z. Měřínský, E. Zumpfe, R. Zatloukal, H. Zbranek, R. Stránská, P. Šlézar, M. Dejmal, D. Parma, J. Mařík, 3. Ungerman, L. Macháňová); 3 – women from the technical support of research: B. Machová, M. Salvetová, M. Prišťáková; 4 – photo of removing the infill from sunken featured dwelling 194 with a hoard of iron objects. Year 2014: 5 – cleaning up the subsoil; 6 – Swedish tower – instrumental in taking photos looking down.

Tab. 324. Photo documentation of field research. Year 2014: 1 – final photo taken with the aid of the Swedish tower – the research team crammed together in settlement feature 178; 2 – preparation of the settlement feature 203 (student J. Zeman taking up the challenge); 3 – direct encounter between the past and the present (M. Prišťáková); year 2015: 4 – pitching the military tent – our field laboratory; 5 – view of the stone corner and the stone structure of settlement feature 224. Year 2016: 6 – sifting excavated soil using hand-held sieves.

Tab. 325. Photo documentation of field research. Year 2015: 1 – cleaning up the destroyed stone-mortar structure of settlement feature 224; 2 – packing finds in small bags in the field laboratory (M. Salvetová). The year 2016: creating shade during photo documentation; 4 – geodetic survey of investigated features (work with the total station by J. Šimík). Year 2018: 5 – final photo from the campaign, the research team in front of the archaeological base at Pohansko.

13 BIBLIOGRAFIE

- Allard, P. – Hamon, C. – Bonnardin, S. – Cayol, N. – Chartier, M. – Coudart, A. – Dubouloz, J. – Gomart, L. – Hachem, L. – Ilett, M. – Meunier, K. – Monchablon, C. – Thevenet, C. 2013: Linear Pottery domestic space: taphonomy, distribution of finds and economy in the Aisne valley settlements. In: C. Hamon – P. Allard – M. Ilett ed., *The Domestic Space in Linear Pottery (LBK) Settlements*. Rahden/ Westfalen: VML, Verlag Marie Leidorf.
- Andrews, P. 1997: Excavations at Hamwic. Volume 2: excavations at Six Dials. Council for British Archaeology Research Report 109, London: Council for British Archaeology.
- Antonín, R. 2012: České země za posledních Přemyslovců I. (1192–1253). Praha: Libri.
- Antonín, R. 2014: From Warrior to Knight: The Paths of Chivalric Culture in Central European Space Using the Example of the Bohemian Lands. *Czech and Slovak Journal of Humanities, Historica* 2014/1, 8–18.
- Antonín, R. 2017: The Ideal Ruler in Medieval Bohemia. East Central and Eastern Europe in the Middle Ages, 450–1450, Volume 44, Leiden – Boston: Brill. <https://doi.org/10.1163/9789004341128>
- Balcárková, A. 2006: Nůž v raném středověku na příkladu nálezů z Břeclavi – Pohanska. Brno: bakalářská diplomová práce (Masarykova univerzita, Filozofická fakulta).
- Balcárková, A. – Dresler, P. – Macháček, J. 2017: Povelkomoravská a mladohradištní keramika v prostoru dolního Podvyjí. *Spisy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity = Opera Facultatis philosophicae Universitatis Masarykianae*, 476. Brno: Masarykova univerzita. <https://doi.org/10.5817/CZ.MUNI.M210-8866-2017>
- Bartels, M. H. 2009: Early medieval glass linen smoothers from the emporium of Deventer (the Netherlands). A comparative study of the context and use of glass linen smoothers in Deventer, the Low Countries and northwestern Europe (AD 700–1200). In: H. Clevis ed., *Medieval material culture: studies in honour of Jan Thijssen*, Zwolle: I.C.W., 95–113.
- Baxter, M. J. 1994: *Exploratory Multivariate Analysis in Archaeology*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Bialeková, D. 1977: Sporen von slawischen Fundplätzen in Pobedim (Typologie und Datierung). *Slovenská archeológia* 25, 103–160.
- Böhme, H. W. 1993: Adelsgräber im Frankenreich: archäologische Zeugnisse zur Herausbildung einer Herrschicht unter den merowingischen Königen. *Jahrbuch des RGZM* 40/2, 397–534.
- Bourke, C. 1980: Early Irish Hand-Bells. *The Journal of the Royal Society of Antiquaries of Ireland* 110, 52–66.
- Brather, S. 2008: Archäologie der westlichen Slawen: Siedlung, Wirtschaft und Gesellschaft im früh- und hochmittelalterlichen Ostmitteleuropa. *Ergänzungsbände zum Reallexikon der germanischen Altertumskunde* Bd 61. Berlin – New York: Walter de Gruyter. <https://doi.org/10.1515/9783110209952>
- Brisbane, M. 1988: Hamwic (Saxon Southampton): an 8th century port and production centre. In: R. Hodges – B. Hobley ed., *The rebirth of towns in the west AD 700–1050*, Research Report edn., Council for British Archaeology. London: Council for British Archaeology, 101–108.
- Bronk Ramsey, C. – Lee, S. 2013: Recent and Planned Developments of the Program OxCal. *Radiocarbon* 55/2, 720–730. <https://doi.org/10.1017/S0033822200057878>
- Březinová, H. – Přichystalová, R. 2014: Úvahy o textilní výrobě na Pohansku na základě analýzy nálezů textilních fragmentů a předmětů souvisejících se sprádaním a tkaním. *Památky archeologické CV*, 155–214.
- Bubeník, J. 1988: Slované osídlení středního Poohří. Text. *Obrazové přílohy*. Praha: Archeologický ústav ČSAV.
- Bücker, C. – Hoeper, M. – Höneisen, M. – Schmaedecke, M. 1998: Hof, Weiler, Dorf. In: K. Fuchs ed., *Die Alamannen*, Stuttgart: Theiss, 311–322.
- Buko, A. 1990: *Ceramika wczesnopolska. Wprowadzenie do badań*. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich – Wydawnictwo.
- Burzler, A. 2000: Archäologische Beiträge zum Nobilifizierungsprozess in der jüngeren Merowingerzeit. *Materialhefte zur bayerischen Vorgeschichte Reihe A, Fundinventare und Ausgrabungsbefunde* Bd 77. Kallmünz/Opf.: Verlag Michael Lassleben.
- Capelle, T. 1985: Programmatisches zu einer Untersuchung frühgeschichtlicher Bauopfer. *Frühmittelalterliche Studien*. *Jahrbuch des Instituts für Frühmittelalterforschung der Universität Münster* 19, 498–501. <https://doi.org/10.1515/fmst-1985-0120>

- Čáp, P. – Dresler, P. – Macháček, J. – Přichystalová, R. 2010: Grossmährische Kirchen in Pohansko bei Břeclav. In: L. Poláček – J. Maříková-Kubková ed., Frühmittelalterliche Kirchen als archäologische und historische Quelle, Internationale Tagungen in Mikulčice 8. Brno: Archeologický ústav AV ČR, Brno, 187–204.
- Čiháková, J. – Müller, M. 2020: Malostranská rotunda svatého Václava v Praze. Praha: Národní památkový ústav.
- Dančová, V. 2016: Středověké stavební obětiny ve světle archeologie. Praha: bakalářská diplomová práce (Univerzita Karlova, Filozofická fakulta).
- Delvaux, M. C. 2017: Patterns of Scandinavian Bead Use between the Iron Age and the Viking Age, ca. 600–1000 C.E. *Beads: Journal of the Society of Bead Researchers* 29, 3–30.
- Delvaux, M. C. 2018: Colors of the Viking Age: A Cluster Analysis of Glass Beads from Hedeby. *Journal of Glass Studies* 60, 41–67.
- Doláková, N. – Kočár, P. – Dresler, P. – Dreslerová, G. – Kočárová, R. – Ivanov, M. – Nehyba, S. 2020: Vývoj interakce přírodního prostředí a subsistenční strategie raně středověké společnosti: Pohansko u Břeclavi a okolí. *Archeologické rozhledy* 72/4, 523–572. <https://doi.org/10.35686/AR.2020.19>
- Donat, P. 1995: Břeclav – Pohansko und die Erforschung des frühmittelalterlichen Grubenhauses in Mähren. *Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity E* 40, 76–89.
- Dostál, B. 1966: Slovanská pohřebiště ze střední doby hradištní na Moravě. Praha: Academia.
- Dostál, B. 1968: K prehistorii a protohistorii Břeclavi. In: Břeclav. Dějiny města, Břeclav: Musejní spolek v Brně, 9–44.
- Dostál, B. 1970a: Severovýchodní předhradí Břeclavi-Pohanska. *Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity E* 15, 117–144.
- Dostál, B. 1970b: Velkomoravské hradisko Břeclav-Pohansko. Deset let archeologických výzkumů. *Vlastivědný věstník moravský* 22, 1–28.
- Dostál, B. 1975: Břeclav – Pohansko IV. Velkomoravský velmožský dvorec. *Spisy University J. E. Purkyně v Brně, Filozofická fakulta* 208. Brno: Universita J. E. Purkyně.
- Dostál, B. 1978: Dvacet let archeologického výzkumu Břeclavi-Pohanska 1958–1978. *Vlastivědný věstník moravský* XXX/2, 129–157.
- Dostál, B. 1979: K opevnění hradiska Břeclavi-Pohanska. *Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity E* 24, 73–93.
- Dostál, B. 1982a: Drobná pohřebiště a rozptýlené hroby z Břeclavi-Pohanska. *Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity E* 27, 135–201.
- Dostál, B. 1982b: K časně slovanskému osídlení Břeclavi-Pohanska. *Studie Archeologického ústavu Československé akademie věd v Brně X/2*. Praha: Academia.
- Dostál, B. 1983: Železné sekerovitě hřivny z Břeclavi – Pohanska. *Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity E* 28, 171–199.
- Dostál, B. 1985: Břeclav – Pohansko III. Časně slovanské osídlení. *Spisy Univerzity J. E. Purkyně v Brně, Filozofická fakulta* 261. Brno.
- Dostál, B. 1986: Velké zahloubené stavby z Břeclavi-Pohanska. *Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity E* 31, 97–137.
- Dostál, B. 1987: Obytné zemnice z řemeslnického areálu Břeclavi-Pohanska. *Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity E* 32.
- Dostál, B. 1988: Velmožské dvorce ve struktuře velkomoravského státu. *Slovenská archeológia* 36/1, 283–290.
- Dostál, B. 1990: Velkomoravské studny z řemeslnického areálu Břeclavi-Pohanska. *Archeologické rozhledy* XLII, 376–390.
- Dostál, B. 1993a: Ein Handwerkliches Areal des 9. Jh. in Břeclav-Pohansko (Mähren). In: *Actes du XIIe Congrès ISPP*, 4, Bratislava: Institut archéologique de l'Académie Slovaque des Sciences à Nitra, 220–225.
- Dostál, B. 1993b: Velkomoravský řemeslnický areál v Břeclavi-Pohansku. *Jižní Morava* 29, 31–53.
- Dostál, B. – Kalousek, F. – Macháček, J. 2008: Die Kirche von Pohansko bei Břeclav (Mähren). In: M. Pippal – F. Daim ed., *Die frühmittelalterlichen Wandmalereien Mährens und der Slowakei. Archäologischer Kontext und herstellunstechnologische Analyse, Monographien zur Frühgeschichte und Mittelalterarchäologie* 12. Innsbruck: Universitätsverlag Wagner, 63–77.
- Dostál, B. – Vignatiiová, J. – Šik, A. 1977: Výzkumy v Břeclavi – Pohansku v roce 1975. *Přehled výzkumů* 20/1975, 56–58.
- Dostál, B. – Vignatiiová, J. – Šik, A. 1980: Břeclav – Pohansko 1977. *Přehled výzkumů* 22/1977, 72–74.
- Dresler, P. 2011: Opevnění Pohanska u Břeclavi. *Dissertationes Archeologicae Brunenses/Pragensesque* 11. Brno: Masarykova univerzita.
- Dresler, P. 2016: Břeclav-Pohansko VIII. Hospodářské zázemí centra nebo jen osady v blízkosti centra? Brno: Masarykova univerzita.
- Dresler, P. – Beran, V. 2019: Zemědělské nástroje raně středověkého obyvatelstva Pohanska u Břeclavi. *Památky archeologické* 110, 237–306.
- Dresler, P. – Humlová, B. – Macháček, J. – Rybníček, M. – Škojec, J. – Vrbová-Dvorská, J. 2010: Dendrochronologické datování raně středověké aglomerace na Pohansku u Břeclavi. In: Š. Ungerma – R. Přichystalová ed., *Zaměřeno na středověk. Zdeňkovi Měřinskému k 60. narozeninám*. Praha: Lidové noviny, 112–138.
- Dresler, P. – Macháček, J. 2008a: Digitální dokumentace archeologického výzkumu opevnění. In: J. Macháček ed., *Počítačová podpora v archeologii* 2, Brno – Praha – Plzeň: Ústav archeologie a muzeologie. Filozofická fakulta Masarykovy Univerzity, 237–251.
- Dresler, P. – Macháček, J. 2008b: The hinterland of an Early Mediaeval centre at Pohansko near Břeclav. In: L. Poláček ed., *Das wirtschaftliche Hinterland der frühmittelalterlichen Zentren*, *Spisy Archeologického ústavu AV ČR* Brno 31. Brno: Archeologický ústav AV ČR, Brno, 313–325.

- Dresler, P. – Macháček, J. 2014:* Výzkum polykulturní lokality Kostice – Zadní hrúd v roce 2013. Jižní Morava 50/53, 350–354.
- Dresler, P. – Macháček, J. – Přichystalová, R. 2008:* Die Vorkurgen des frühmittelalterlichen Zentralortes in Pohansko bei Břeclav. In: I. Boháčová – L. Poláček ed., Burg – Vorkurg – Suburbium: zur Problematik der Nebenareale frühmittelalterlicher Zentren. Internationale Tagungen in Mikulčice VII. Brno: Archeologický ústav AV ČR, 229–270.
- Dresler, P. – Přichystalová, R. – Macháček, J. 2014:* Archeologický výzkum severovýchodního předhradí Pohanska u Břec-lavi 2012–2013. Jižní Morava 50/53, 45–56.
- Drozdová, E. 2005:* Břeclav – Pohansko VI. Slovanští obyvatelé velkomoravského hradiska Pohansko u Břec-lavi. Brno: Masarykova univerzita.
- Eger, C. – Khalil, L. 2013:* Bead jewellery of late-roman and byzantine time in the province of Arabia: the beads and pendants of glass, stone and organic materials from the Rock Chamber necropolis at Khirbat Yajuz, Jordan. Zeitschrift für Orient-Archäologie 6, 156–181.
- Elmshäuser, K. 1993:* Untersuchungen zum Staffelseer Urbar In: W. Rösener ed., Strukturen der Grundherrschaft im frühen Mittelalter, Veröffentlichungen des Max-Planck-Instituts für Geschichte 92, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 335–369.
- Ernée, M. 2008:* Praveké kulturní souvrství jako archeologický pramen. Památky archeologické. Supplementum 20. Praha.
- Frey, K. 2013:* Das mittelalterliche Dorf Kausche und der ostsiedlungszeitliche Landesausbau in der südlichen Niederlausitz: Ergebnisse der Ausgrabungen im Vorfeld des Braunkohlentagebaus. Forschungen zur Archäologie im Land Brandenburg. Wünsdorf: Brandenburgisches Landesamt für Denkmalpflege und Archäologisches Landesmuseum.
- Frolíková-Kaliszová, D. 2000:* Pokus o analýzu slovanského pohřebiště v Praze-Motole. Památky archeologické XCI/1, 201–249.
- Galuška, L. – Macháček, J. – Pieta, K. – Sedláčková, H. 2012:* The Glass of Great Moravia: Vessel and Window Glass, and Small Objects. Journal of Glass Studies 54, 61–92.
- Gauert, A. 1965:* Zur Struktur und Topographie der Königspfalzen. In: Deutsche Königspfalzen. Beiträge zu ihrer historischen und archäologischen Erforschung. Zweiter Band, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1–60.
- Gaut, B. 2011:* Vessel Glass and Evidence of Glassworking. In: D. Skre ed., Things from the Town: Artefacts and Inhabitants in Viking-age Kaupang, Kaupang Excavation Project Publication Series 3, Oslo: Aarhus University Press & the Kaupang Excavation Project, University of Oslo, 169–271.
- Geisler, H. 1996:* Haus und Hof der Franken. In: Die Franken. Wegbereiter Europas, Mainz: Verlag P. von Zabern, 769–773.
- Graham-Campbell, J. – Valor, M. 2008:* The archaeology of Medieval Europe. Acta Jutlandica. Aarhus – Oakville – Lancaster: Aarhus University Press – Oxbow Books.
- Graus, F. 1953:* Velkomoravská říše. Český lid 40/4, 146–151.
- Graus, F. 1960:* Rozprava. In: Referáty o pracovních výsledcích československých archeologů za rok 1959. Část II. Korespondenční a rozpravy, Liblice: Československá akademie věd. Archeologický ústav, 106–107.
- Hall, M. A. 2016:* Board Games in Boat Burials: Play in the Performance of Migration and Viking Age Mortuary Practice. European Journal of Archaeology 19/3, 439–455. <https://doi.org/10.1080/14619571.2016.1175774>
- Hamerow, H. 2010:* Herrenhöfe in Anglo-Saxon England. In: Herrenhöfe und die Hierarchie der Macht im Raum südlich und östlich der Nordsee von der vorrömischen Eisenzeit bis zum frühen Mittelalter und zur Wikingerzeit, Settlement and Coastal Research in the Southern North Sea Region 33, Rahden/Westf.: Lower Saxony Institute for Historical Coastal Research, Wilhelmshaven, 111–999.
- Hanuliak, M. 1990:* Aussagefähigkeiten archäologischer Quellen aus Flachgräberfeldern des 9.–12. Jahrhunderts. Slovenská archeológia XXXVIII, 147–192.
- Hanuliak, M. 2004:* Velkomoravské pohrebiská. Pochovávanie v 9.–10. storočí na území Slovenska. Nitra: Archeologický ústav SAV, Nitra.
- Havlíček, P. 2001:* Geologická stavba velkomoravského mocenského centra Břeclav-Pohansko a jeho okolí. Zprávy o geologických výzkumech v roce 2000 34, 71–73.
- Havlík, L. 1978:* Morava v 9.–10. století. K problematice politického postavení, sociální a vládní struktury a organizace. Studie ČSAV č. 7. Praha: Academia.
- Hebák, P. – Hustopecký, J. 1987:* Vícerozměrné statistické metody s aplikacemi. Praha: SNTL.
- Hedenstierna-Jonson, C. – Kjellström, A. 2014:* The urban woman: on the role and identity of women in Birka. In: N. L. Coleman – N. Løkka ed., Kvinner i vikingtid. Oslo: Scandinavian Academic Press, 187–208.
- Hejna, A. 1965:* K situační a stavební formaci feudálního sídla v Evropě. Památky archeologické LVI/2, 513–583.
- Herold, H. 2012:* Fortified Settlements of the 9th and 10th Centuries ad in Central Europe: Structure, Function and Symbolism. Medieval Archaeology 56/1, 60–84. <https://doi.org/10.1179/0076609712Z.0000000003>
- Herrmann, J. 1986a:* Wegbereiter einer neuen Welt – der Welt der Staaten und Völker des europäischen Mittelalters. In: J. Herrmann ed., Welt der Slawen. Geschichte, Gesellschaft, Kultur. Leipzig – Jena – Berlin: Urania-Verlag, 41–56.
- Herrmann, J. 1986b:* Welt der Slawen: Geschichte, Gesellschaft, Kultur. München: C. H. Beck.
- Herrmann, M. – Zambanini, S. – Kampel, M. 2010:* Image-Based Measurement of Ancient Coins, in B. Frischer – J. Webb Crawford – D. Koller eds., Making History Interactive. Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology (CAA). Proceedings of the 37th International Conference edn., 117–121.
- Hošek, J. – Profantová, N. – Šilhová, A. – Ottenwelter, E. 2007:* Bohemian so-called surgical early medieval knives. Metallography 07, Acta Metallurgica Slovaca 1/2007, XIII, 932–937.

- Hrdina, K. – Bláhová, M. – Fiala, Z. 1972:* Kosmova kronika česká. Členská knižnice. Praha: Svoboda.
- Hrubý, V. 1955:* Staré Město. Velkomoravské pohřebiště „Na valách“. Monumenta Archaeologica 3. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd.
- Hrubý, V. 1971:* František Kalousek a velkomoravské Pohansko. Sborník prací filosofické fakulty brněnské university E 16, 29–34.
- Jan, L. 2006:* Václav II. a struktury panovnické moci. Knižnice Matice moravské s 18. Brno: Matice moravská.
- Jan, L. 2007:* K počátkům české šlechty. Družina, beneficium, pozemkové vlastnictví. In: M. Nodl – M. Wihoda ed., Šlechta, moc a reprezentace ve středověku. Colloquia mediaevalia Pragensia 9, 45–52.
- Jan, L. 2009:* Hereditas, výsluha, kastelanie. Několik poznámek k terminologii a metodologii současné historiografie přemyslovského období. Časopis Matice moravské 128/2, 461–472.
- Jankuhn, H. 1986:* Haithabu. Ein Handelsplatz der Wikingerzeit. Neumünster: Karl Wachholtz.
- Ježek, M. – Zavřel, J. 2013:* Touchstones in graves from the Avar and Great Moravian periods. Archäologisches Korrespondenzblatt 43/1, 117–129.
- Jørgensen, L. 2003:* Manor and Market at Lake Tissø in the Sixth to Eleventh Centuries: The Danish ‘Productive’ Sites. In: T. Pestell – K. Ulmschneider ed., Markets in early medieval Europe: trading and ‘productive’ sites, 650–850. Macclesfield: Windgather, 175–207. <https://doi.org/10.2307/j.ctv138wtdg.21>
- Jørgensen, L. 2009:* Pre-Christian cult at aristocratic residences and settlement complexes in southern Scandinavia in the 3rd–10th centuries AD. In: U. v. Freeden – H. Friesinger – E. Wamers ed., Glaube, Kult und Herrschaft. Phänomene des Religiösen im 1. Jahrtausend n. Chr. in Mittel- und Nordeuropa. Akten des 59. Internationalen Sachsensymposiums und der Grundprobleme der frühgeschichtlichen Entwicklung im Mitteldonauraum. Bonn: Habelt, 329–354.
- Jørgensen, L. 2010a:* Gudme and Tissø: Two magnates’ complexes in Denmark from the 3rd to the 11th century AD. In: B. Ludowici – S. Kleingärtner – H. Jöns – M. Hardt ed., Trade and communication networks of the First Millennium AD in the northern part of Central Europe: central places, beach markets, landing places and trading centres, Neue Studien zur Sachsenforschung I. Hannover: Niedersächsisches Landesmuseum, Hannover, 273–286.
- Jørgensen, L. 2010b:* Two magnates’ complexes in Denmark from the 3rd to the 11th century AD. In: B. Ludowici ed., Trade and communication networks of the first millennium AD in the northern part of Central Europe, Neue Studien zur Sachsenforschung I, Stuttgart: Konrad Theiss, 273–286.
- Kalousek, F. 1971:* Břeclav – Pohansko I. Velkomoravské pohřebiště u kostela. Archeologické prameny z pohřebiště. Spisy University J. E. Purkyně v Brně, Filosofická fakulta 169. Brno: Universita J.E. Purkyně.
- Kavánová, B. 1976:* Slovanské ostruhy na území Československa. Studie Archeologického ústavu Československé akademie věd v Brně 4/3. Praha: Academia.
- Kavánová, B. 1985:* Velké kúlové nadzemní stavby z doby hradištní z Mikulčic. Památky archeologické LXXVI/2, 398–427.
- Kavánová, B. 1995:* Knochen- und Geweihindustrie in Mikulčice. In: F. Daim – L. Poláček ed., Studien zum Burgwall von Mikulčice. Band I. Brno: Archeologický ústav AV ČR, Brno, 113–378.
- Kavánová, B. – Vitula, P. 1990:* Břeclav – Poštorná, pohřebiště a sídliště střední doby hradištní. In: Pravěk a slovanské osídlení Moravy. Sborník k 80. narozeninám Josefa Poulíka, Brno: Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, Archeologický ústav ČSAV v Brně, 327–352.
- Kieseler, A. 2017:* Die Eisenschüsseln vom schlesischen Typ im westslawischen Raum – ein Überblick. In: F. Biermann – T. Kersting – A. Klammt ed., Religion und Gesellschaft im Nördlichen Westslawischen Raum. Langenweißbach: Beier & Beran. Archäologische Fachliteratur, 311–348.
- Kind, T. 2002:* Archäologische Funde von Teilen der Reitausrüstung aus Europa und ihr Beitrag zur Kultur- und Sozialgeschichte der Ottonenzeit. In: J. Henning ed., Europa im 10. Jahrhundert. Archäologie einer Aufbruchzeit, Mainz: Verlag Philipp von Zabern, 283–300.
- Klanica, Z. 2006a:* Nechvalín, Prušánky. Čtyři slovanská pohřebiště. Díl I. Brno: Archeologický ústav AV ČR, Brno.
- Klanica, Z. 2006b:* Nechvalín, Prušánky. Čtyři slovanská pohřebiště. Díl II. Brno: Archeologický ústav AV ČR, Brno.
- Klápště, J. 2005:* Proměna českých zemí ve středověku. Praha: Nakladatelství Lidové noviny.
- Klápště, J. 2009:* Die Frühzeit des böhmischen Adels aus der Sicht eines Archäologen. In: S. Brather ed., Historia archaeologica: Festschrift für Heiko Steuer zum 70. Geburtstag Ergänzungsbände zum Reallexikon der Germanischen Altertumskunde 70, Berlin – New York: Walter de Gruyter, 527–546. <https://doi.org/10.1515/9783110223385.525>
- Klápště, J. 2011:* The Czech Lands in Medieval Transformation. East Central and Eastern Europe in the Middle Ages, 450–1450, Volume 17. Leiden – Boston: Brill.
- Koad, P. – Chumkiew, S. – Tina, F. – Sutthakiet, O. – Kamsen, R. – Jaroensutasinee, M. – Jaroensutasinee, K. 2015:* Image Analysis Technique: A Tool for Shell Measurement of Oysters, Proceedings of the 41st Congress on Science and Technology of Thailand (STT41) Nakhon Ratchasima, 411–420.
- König, T. 2020:* Jiří Macháček – Martin Wihoda ed., 2019. The fall of Great Moravia: who was buried in grave H153 at Pohansko near Břeclav? Leiden: Brill. Antiquity 94/378, 1667–1668. <https://doi.org/10.15184/aqy.2020.205>
- Košta, J. – Hošek, J. – Dresler, P. – Macháček, J. – Přichystalová, R. 2019:* Velkomoravské meče z Pohanska u Břeclavi a okolí – nová revize. Památky archeologické 110, 173–235.
- Košťutová, B. 2011:* Vztah člověka a krajiny v raném středověku na příkladu Pohanska u Břeclavi. Brno: magisterská diplomová práce (Masarykova univerzita, Filozofická fakulta).

- Kouřil, P. 2005:* Die frühmittelalterliche Elite bei den Völkern des östlichen Mitteleuropas: (mit einem speziellen Blick auf die großmährische Problematik): Materialien der internationalen Fachkonferenz: Mikulčice 25.–26. 5. 2004. Spisy Archeologického ústavu AV ČR Brno 25. Brno: Archäologisches Institut der Akademie der Wissenschaften der Tschechischen Republik.
- Kouřil, P. 2006:* Zu einigen Äußerungen de materiellen Nomadenkultur auf dem Mikulčicer Burgwall. Přehled výzkumů 47, 69–76.
- Kouřil, P. 2014:* Archeologické doklady křesťanství v památkách hmotné kultury 9. až 10. století na Moravě se zaměřením na křížky. In: P. Kouřil ed., Cyrilometodějská misie a Evropa – 1150 let od příchodu soluňských bratří na Velkou Moravu, Brno: Archeologický ústav Akademie věd České republiky, Brno, 102–113.
- Kouřil, P. 2016:* Staří Maďaři a jejich podíl na kolapsu a pádu Velké Moravy aneb Spojenci, sousedé, nepřátelé. In: J. Macháček – M. Wihoda ed., Pád Velké Moravy aneb Kdo byl pohřben v hrobu I53 na Pohansku u Břeclavi. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 102–143.
- Krumphanzlová, Z. 1966:* Der Ritus der slawischen Skelettfriedhöfe der mittleren und jüngeren Burgwallzeit in Böhmen. Památky archeologické LVII/1, 277–327.
- Krumphanzlová, Z. 1971:* Počátky křesťanství v Čechách ve světle archeologických pramenů. Památky archeologické LXII/2, 406–456.
- Kučerovská, T. 1980:* Die Zahlungsmittel in Mähren im 9. und 10. Jahrhundert. In: B. Chropovský ed., Rapports du IIIe Congrès international d'archéologie slave. Bratislava 7–14 septembre 1975, vol. 2. Bratislava, 211–229.
- Kučerovská, T. 1989:* Archeologické nálezy k vývoji peněžní směny ve velkomoravské říši. Numizmatický sborník 18, 19–54.
- Kunz, L. 2004:* Obilní jámy: konzervace obilí na dlouhý čas v historické zóně eurosibiřského a mediteránního rolnictví. Rožnov pod Radhoštěm: Valašské muzeum v přírodě.
- Květina, P. – Řídký, J. 2017:* Neolithic settlement space: waste, deposition and identity. In: D. Sosna – L. Brunclíková ed., Archaeologies of Waste. Encounters with the unwanted. Oxford: Oxbow Books, 127–144.
- Lambers, K. – Remondino, F. 2008:* Optical 3D Measurement Techniques in Archaeology: Recent Developments and Applications, in A. Posluschny – K. Lambers – I. Herzog eds., Layers of Perception. Proceedings of the 35th International Conference on Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology (CAA). Bonn: Rudolf Habelt Verlag, 27–35.
- Laval, F. 2016:* Co je kostel? K počátkům šlechtických sídel českého středověku. Archeologické rozhledy 68/1, 47–90.
- Loveluck, C. 2007:* Depositional patterns of artefacts and faunal remains, site taphonomy and establishing limits of inference from the data. In: C. Loveluck – D. Atkinson ed., The Early Medieval Settlement Remains from Flixborough, Lincolnshire: The Occupation Sequence, C. AD 600–1000. Exeter: Oxbow Books.
- Macek, J. 1997:* Česká středověká šlechta. Praha: Argo.
- Macháček, J. 2000:* K absolutní a relativní chronologii keramiky středodunajské kulturní tradice na jižní Moravě. Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity M 5, 15–55.
- Macháček, J. 2001a:* Studie k velkomoravské keramice. Metody, analýzy a syntézy, modely. Brno: Masarykova univerzita.
- Macháček, J. 2001b:* Zpráva o archeologickém výzkumu Břeclav-Libivá 1995–1998. In: Z. Měřinský ed., Archaeologia mediaevalis Moravica et Silesiana I/2000, Konference Pohansko 1999. Brno: Masarykova univerzita, 39–62.
- Macháček, J. 2002a:* Břeclav – Pohansko V. Sídlištní aglomerace v Lesní školce. Digitální katalog archeologických pramenů. Spisy Masarykovy univerzity v Brně, Filozofická fakulta 340. Brno: Masarykova univerzita.
- Macháček, J. 2002b:* Die neue Funde der ältesten verzierten frühslawischen Keramik in Mähren. In: M. Guštin ed., Frühe Slawen. Frühmittelalterliche Keramik am Rand der Ostalpen, Ljubljana: Narodni muzej Slovenije, 177–181.
- Macháček, J. 2005:* Raně středověké Pohansko u Břeclavi: munitio, palatium, nebo emporium moravských panovníků? Archeologické rozhledy 57/1, 100–138.
- Macháček, J. 2007a:* Early medieval centre in Pohansko near Břeclav/Lundeburg: munitio, emporium or palatium of the rulers of Moravia? In: J. Henning ed., Post-Roman Towns, Trade and Settlement in Europe and Byzantium, Vol. 1: The Heirs of the Roman West, Berlin, 473–498. <https://doi.org/10.1515/9783110218848.3.473>
- Macháček, J. 2007b:* Pohansko bei Břeclav. Ein frühmittelalterliches Zentrum als sozialwirtschaftliches System. Studien zur Archäologie Europas. Bonn: Verlag Dr. Rudolf Habelt GmbH.
- Macháček, J. 2008:* Palatium der mährischen Herrscher in Pohansko bei Břeclav. Quaestiones Mediaevi Novae vol. 13, 107–125.
- Macháček, J. 2010:* The Rise of Medieval Towns and States in East Central Europe: Early Medieval Centres as Social and Economic Systems. East Central and Eastern Europe in the Middle Ages, 450–1450, Volume 10. Leiden – Boston: Brill. <https://doi.org/10.1163/ej.9789004182080.i.562>
- Macháček, J. 2011:* Fünfzig Jahre archäologische Ausgrabungen in Pohansko bei Břeclav, In: J. Macháček – Š. Ungerman ed., Frühgeschichtliche Zentralorte in Mitteleuropa, Studien zur Archäologie Europas 14. Bonn: Verlag Dr. Rudolf Habelt GmbH, 15–33.
- Macháček, J. 2015:* Ein Gegenstand unbekannter Funktion im Kontext der großmährischen und karolingisch-pannonischen Elitengräber. In: O. Heinrich-Tamáška – H. Herold – P. Straub – T. Vida ed., Castellum, civitas, urbs: Zentren und Eliten im frühmittelalterlichen Ostmitteleuropa, Castellum pannonicum pelsonense 6. Budapest: Verlag Marie Leidorf GmbH, 265–276.
- Macháček, J. 2016:* Velkomoravská rotunda na Pohansku a její zakladatel. In: J. Macháček – M. Wihoda ed., Pád Velké Moravy aneb Kdo byl pohřben v hrobu I53 na Pohansku u Břeclavi. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 10–53.

- Macháček, J. – Balcárková, A. – Čáp, P. – Dresler, P. – Přichystal, A. – Přichystalová, R. – Schuplerová, E. – Sládek, V. 2014: Velkomoravská rotunda z Pohanska u Břeclavi. *Památky archeologické* 105/1, 87–153.
- Macháček, J. – Balcárková, A. – Dresler, P. – Milo, P. 2013: Archeologický výzkum raně středověkého sídliště Kostice – Zadní hrád v letech 2009–2011. *Archeologické rozhledy* LXV/4, 735–775.
- Macháček, J. – Doláková, N. – Dresler, P. – Havlíček, P. – Hladilová, Š. – Přichystal, A. – Roszková, A. – Smolíková, L. 2007: Raně středověké centrum na Pohansku u Břeclavi a jeho přírodní prostředí. *Archeologické rozhledy* 59, 278–314.
- Macháček, J. – Dresler, P. – Přichystalová, R. 2018: Das Ende Großmährens – Überlegungen zur relativen und absoluten Chronologie des ostmitteleuropäischen Frühmittelalters. *Praehistorische Zeitschrift* 93/2, 307–348. <https://doi.org/10.1515/pz-2018-0010>
- Macháček, J. – Dresler, P. – Přichystalová, R. – Sládek, V. 2016: Břeclav – Pohansko VII. Kostelní pohřebiště na severovýchodním předhradí. *Spisy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity* 455. Brno: Masarykova univerzita. <https://doi.org/10.5817/CZ.MUNI.M210-8455-2015>
- Macháček, J. – Dresler, P. – Rybníček, M. 2013: Dendrochronologische Datierung der frühmittelalterlichen Agglomeration in Pohansko bei Břeclav und der so genannte Blatnica-Mikulčice-Horizont. In: S. Mozdioch – M. Dulinicz ed., *Frühe slawische Siedlungen in Mitteleuropa (6.–9. Jahrhundert) im Lichte naturwissenschaftlicher Datierung*. Wrocław: Institute of Archaeology and Ethnology of the Polish Academy of Science, 151–167.
- Macháček, J. – Gregerová, M. – Hložek, M. – Hošek, J. 2007: Raně středověká kovodělná výroba na Pohansku u Břeclavi. *Památky archeologické* XCVIII, 129–184.
- Macháček, J. – Pavlovič, D. 2018: Spurs of the Bašelj type – evidence of the connection between Carniolan and Moravian elites in the Early Middle Ages. In: J. Lux – B. Štular – K. Zanier ed., *Our heritage: the Slavs*, *Vestnik XXVII*. Ljubljana: Institute for the Protection of Cultural Heritage of Slovenia, 140–159.
- Macháček, J. – Wihoda, M. 2019: The Fall of Great Moravia. Who Was Buried in Grave H153 at Pohansko near Břeclav? *East Central and Eastern Europe in the Middle Ages, 450–1450, Volume 54*. Leiden – Boston: Brill. <https://doi.org/10.1163/9789004392878>
- Macháček, J. – Wihoda, M. ed. 2016, *Pád Velké Moravy aneb Kdo byl pohřben v hrobu 153 na Pohansku u Břeclavi*. *Prameny české historie*, 2. Praha: Nakladatelství Lidové noviny.
- Makajevová, E. – Sládek, V. – Berner, M. 2017: Dental and skeletal age-at-death for Pohansko non-adult and adult individuals from the second church cemetery in Pohansko (Břeclav). In: V. Sládek – J. Macháček ed., *At the end of Great Moravia: The human skeletal inventory of the church cemetery near the second church at the Northeastern suburb of Pohansko (Břeclav, Czech Republic)*. Oxford: *British Archaeological Reports (International Series)*, 35–50.
- Mařík, J. 2009: *Libická sídelní aglomerace a její zázemí v raném středověku*. *Dissertationes Archaeologicae Brunenses/Pragensesque* 7. Praha.
- Мастыкова, А. 2020: Хрустальная многогранная бусина с поселения Картамышево-3 и контакты Среднего Поднепровья с Северным Причерноморьем в VI–VII вв. *Археологические вести* 28, 272–288. <https://doi.org/10.31600/1817-6976-2020-28-272-288>
- Mazuch, M. 2012: Výzkumy severního podhradí hradiště Valy u Mikulčic: k otázce násilného zániku velkomoravských mocenských center na počátku 10. věku. In: J. Doležel – M. Wihoda ed., *Mezi raným a vrcholným středověkem: Pavlu Kouřilovi k šedesátým narozeninám přátelé, kolegové a žáci*. Brno: Archeologický ústav AV ČR, 137–159.
- Mazuch, M. 2013: *Velkomoravské keramické okruhy a tzv. mladší velkomoravský horizont v Mikulčicích*. *Spisy archeologického ústavu AV ČR Brno* 45. Brno.
- Mazuch, M. – Hladík, M. – Škopál, R. 2017: Úpravy hrobových jam a dřevěné konstrukce v hrobech na pohřebištích Velké Moravy (sociální, duchovní a chronologický fenomén). Brno: Archeologický ústav AV ČR.
- Měřínský, Z. 1988: Kosočtverečné olovené křížky a jejich chronologické postavení v rámci hmotné kultury střední doby hradištní. In: V. Frolec ed., *Rodná země – Sborník k 100. výročí Musejní a vlastivědné společnosti v Brně a k 60. narozeninám PhDr. Vladimíra Nekudy, CSc.* Brno: Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, 122–145.
- Měřínský, Z. 2011: Lidská stavební a ochranná oběť z hradu Rokštejna. In: E. Doleželová – P. Meduna ed., *Co můj kostel dnes má, nemůže kníže odnít. Věnováno Petru Sommerovi k životnímu jubileu*. Praha: Lidové noviny.
- Metz, W. 1966: Die Königshöfe der Brevium Exempla. *Deutsches Archiv für Erforschung des Mittelalters* 22, 598–617.
- Michal, H. – Procházka, R. 2020: Axe-Shaped Currency Bars. In: L. Poláček ed., *Great Moravian Elites from Mikulčice*. Brno: Czech Academy of Sciences, Institute of Archaeology, 82–85.
- Mitterauer, M. 1960: Slawischer und bayerischer Adel am Ausgang der Karolingerzeit. *Carinthia. Mitteilungen des Geschichtsvereins für Kärnten* 150/4, 693–726.
- Nehyba, S. – Dvořáková, M. – Doláková, N. – Dresler, P. 2018: Kvartérní sedimenty na Severním předhradí lokality Pohansko u Břeclavi. *Geologické výzkumy na Moravě a ve Slezsku* 25/1–2, 34–40. <https://doi.org/10.5817/GVMS2018-1-2-34>
- Neustupný, E. 1993: *Archaeological Method*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Neustupný, E. 1996: Poznámky k pravěké sídlištní keramice. *Archeologické rozhledy* 48/3, 490–509.
- Neustupný, E. 1997: Syntéza struktur formalizovanými metodami – vektorová syntéza. In: J. Macháček ed., *Počítačová podpora v archeologii*. Brno, 237–258.
- Ní Lionáin, C. 2017: The detritus of life and death: re-evaluating perceptions of rubbish on an Irish Late Bronze Age enclosure. In: D. Sosna – L. Brunclíková ed., *Archaeolo-*

- gies of Waste. Encounters with the unwanted. Oxford: Ox-bow Books, 145–161.
- Novotný, B. 1963–1964: Výzkum nížinného opevnění „Petrova louka“ u Strachotína. In: J. Skutil ed., Sborník Karlu Tihelkovi. Brno: Archeologický ústav ČSAV, 167–173.
- Nowotny, E. 2011: Das frühmittelalterliche Gräberfeld von Thunau, Obere Holzweise. Untersuchungen zur Archäologie eines Grenzraumes in der späten Karolingenzeit, dizertační práce (Universität Wien).
- Paddenberg, D. 2012: Die Funde der jungslawischen Feuchtbodensiedlung von Parchim-Löddigsee, Kr. Parchim, Mecklenburg-Vorpommern: mit 15 Tabellen. Frühmittelalterliche Archäologie zwischen Ostsee und Mittelmeer 3. Wiesbaden: Reichert.
- Petr, L. – Petřík, J. – Macháček, J. – Dresler, P. – Prištláková, M. – Lendáková, Z. 2015: Vztah aluvia Dyje a ranně středověkého osídlení na Pohansku u Břeclavi: paleoekologie a geoarcheologie. In: H. Nohálová – V. Káňa – J. Březina ed., 21. Kvartér. 21st Quaternary Conference. Abstract book, Brno.
- Petrinec, M. 2009: Gräberfelder aus dem 8. bis 11. Jahrhundert im Gebiet des frühmittelalterlichen kroatischen Staates. Split: AKD d.o.o.
- Petřík, J. – Doláková, N. – Nehyba, S. – Lendáková, Z. – Prištláková, M. – Adameková, K. – Petr, L. – Dresler, P. – Macháček, J. 2014: Zaniklý meandr u Severního předhradí archeologické lokality Pohansko u Břeclavi. Geologické výzkumy na Moravě a ve Slezsku 25/1–2, 41–48. <https://doi.org/10.5817/GVMS2018-1-241>
- Petřík, J. – Petr, L. – Adameková, K. – Prištláková, M. – Potůčková, A. – Lendáková, Z. – Frączek, M. – Dresler, P. – Macháček, J. – Kalicki, T. – Lisá, L. 2019: Disruption in an alluvial landscape: Settlement and environment dynamics on the alluvium of the river Dyje at the Pohansko archaeological site (Czech Republic). Quaternary International 511, 124–139. <https://doi.org/10.1016/j.quaint.2018.04.013>
- Pieta, K. – Robak, Z. 2014: Bojná 2: nové výsledky výskumov včasnostredovekých hradísk. Archeologica Slovaca Monographiae Fontes tomus XXII. Nitra: Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied.
- Pleiner, R. 2006: Iron in Archaeology. Early European Blacksmiths. Praha: Archeologický ústav.
- Pleterski, A. 2010: Zgodnesrednjeveška naselbina na blejski Pristavi. Tafonomija, predmeti in čas. Opera Instituti Archaeologici Sloveniae. Ljubljana: Založba ZRC.
- Pleterski, A. – Belak, M. 2002: Grobovi s Puščave nad Starim trgov pri Slovenj Gracu. Arheološki vestnik 53, 233–300.
- Pokorná, L. 2011: Die frühmittelalterliche Keramik von Břec-lav-Pohansko. In: J. Macháček – Š. Ungerman ed., Frühgeschichtliche Zentralorte in Mitteleuropa, Studien zur Archäologie Europas 14. Bonn: Verlag Dr. Rudolf Habelt GmbH, 89–103.
- Poláček, L. 2000: Holzbearbeitungswerkzeuge aus Mikulčice. In: L. Poláček ed., Studien zum Burgwall von Mikulčice. Brno: Archeologický ústav AV ČR 303–361.
- Poláček, L. – Bartošková, A. – Mazuch, M. – Hladík, M. – Látková, M. – Hajnalová, M. 2019: Das Suburbium des Burgwalls von Mikulčice. Spisy Archeologického ústavu AV ČR Brno 40. Brno: Archäologisches Institut der Akademie der Wissenschaften der Tschechischen Republik.
- Poláček, L. – Škojec, J. – Havlíček, P. 2005: Archäologische und geologische Untersuchungen der Sanddünen am Zusammenfluss von March und Thaya, Mähren. In: L. Poláček ed., Studien zum Burgwall von Mikulčice. Brno: Archeologický ústav AV ČR, 109–175.
- Polcerová, L. – Králík, M. – Stabrava, P. 2016: Semi-automatic measurement of cremated human remains found on archaeological site of the lusatian culture near town Přibor. Pravěk Nová Řada 24, 151–174.
- Porter, S. – Roussel, M. – Soressi, M. 2016: A Simple Photogrammetry Rig for the Reliable Creation of 3D Artifact Models in the Field: Lithic Examples from the Early Upper Paleolithic Sequence of Les Cottés (France). Advances in Archaeological Practice 4/1, 71–86. <https://doi.org/10.7183/2326-3768.4.1.71>
- Prištláková, M. 2016: Žarnov ako ukazovateľ života a zániku: postdepozicné procesy, metóda výskumu a ich vplyv na kartografickú analýzu na príklade lokalít Valy u Mikulčíc a Pohansko u Břeclavi. Studia archaeologica Brunensia 21/1, 113–132. <https://doi.org/10.5817/SAB2016-1-5>
- Prištláková, M. – Milo, P. 2021: Using geophysical survey as a tool for resolving issues of the structure of the built-up area of the early medieval centre at Pohansko near Břec-lav, Czech Republic. Archaeological Prospection 2021, 1–13. <https://doi.org/10.1002/arp.1811>
- Profant, M. – Profantová, N. 2004: Encyklopedie slovanských bohů a mýtů. Praha: Libri.
- Profantová, N. 2014: Power elites in 9th–10th century Bohemia. In: P. Kouřil ed., Great Morava and the beginnings of Christianity, Velká Morava, 1150 let křesťanství ve středu Evropy 1. Brno: The Institute of Archaeology of the Academy of Science of the Czech Republic, Brno, 66–73.
- Profantová, N. – Šilhová, A. 2010: Raně středověké kaptorgy v Čechách. Analýza nálezů z hrobu č. 22 na pohřebišti Klecany II. Památky archeologické CI, 283–310.
- Profantová, N. – Vích, D. 2012: Zlacený vrchlík z Bošína (okr. Ústí nad Orlicí) a problém dokladů přítomnosti raně středověké elity ve východních Čechách. In: J. Doležal – M. Wihoda ed., Mezi raným a vrcholným středověkem: Pavlu Kouřilovi k šedesátým narozeninám přátelé, kolegové a žáci. Brno: Archeologický ústav AV ČR, 197–207.
- Procházka, R. – Vařeka, P. – Merta, D. 2005: Manuál terénního archeologického výzkumu odkryvem. Popis stratigrafických jednotek. Plzeň: Katedra archeologie ZČU – Archaia Brno o.p.s.
- Přichystal, A. 2013: Lithic raw materials in prehistoric times of eastern Central Europe. Brno.
- Přichystalová, R. 2013: Nálezy olovených krížikov z Břeclavi-Pohanska. Jižní Morava 49/52, 31–43.
- Přichystalová, R. 2018: Organizácia pohrebných areálov a charakter pohrebných obradov na Pohansku pri Břeclavi

- (na základe porovnania pohrebiska pri druhom kostole a disperzných pohrebisk na južnom predhradí hradiska). *Acta Musei Nationalis Pragae – Historia* 72/1–2, 46–61.
- Přichystalová, R. – Kalová, K. – Boberová, K. 2019:* Břeclav – Pohansko IX. Pohřební areály z Jižního předhradí (archeologicko-antropologická studie). Brno: Masarykova univerzita. <https://doi.org/10.5817/CZ.MUNI.M210-9354-2019>
- Reimer, P. J. – Austin, W. E. N. – Bard, E. – Bayliss, A. – Blackwell, P. G. – Bronk Ramsey, C. – Butzin, M. – Cheng, H. – Edwards, R. L. – Friedrich, M. – Grootes, P. M. – Guilderson, T. P. – Hajdas, I. – Heaton, T. J. – Hogg, A. G. – Hughen, K. A. – Kromer, B. – Manning, S. W. – Muscheler, R. – Palmer, J. G. – Pearson, C. – van der Plicht, J. – Reimer, R. W. – Richards, D. A. – Scott, E. M. – Southon, J. R. – Turney, C. S. M. – Wacker, L. – Adolphi, F. – Büntgen, U. – Capano, M. – Fahrni, S. M. – Fogtmann-Schulz, A. – Friedrich, R. – Köhler, P. – Kudsk, S. – Miyake, F. – Olsen, J. – Reinig, F. – Sakamoto, M. – Sookdeo, A. – Talamo, S. 2020:* The IntCal20 Northern Hemisphere Radiocarbon Age Calibration Curve (0–55 cal kBP). *Radiocarbon* 62/4, 725–757. <https://doi.org/10.1017/RDC.2020.41>
- Resi, H. G. 2011:* Gemstones: Cornelian, Rock Crystal, Amethyst, Fluorspar and Garnet. In: D. Skre ed., *Things from the Town: Artefacts and Inhabitants in Viking-age Kaupang*, Kaupang Excavation Project Publication Series 3, Oslo: Aarhus University Press & the Kaupang Excavation Project. University of Oslo, 143–166.
- Robak, Z. 2013:* Studia nad okuciami rzemieni w typie karolińskim: VIII-X wiek. I część. *Archaeologica Slovaca Monographiae* 18. Nitra: Archeologický ústav SAV.
- Ruttkay, A. 1976:* Waffen und Reiterausrüstung des 9. bis zur ersten Hälfte des 14. Jahrhunderts in der Slowakei (II.). *Slovenská archeológia* XXIV, 245–395.
- Shennan, S. 1988:* *Quantifying Archaeology*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Schmid, K. 1998:* Geblüt, Herrschaft, Geschlechterbewusstsein: Grundfragen zum Verständnis des Adels im Mittelalter. *Vorträge und Forschungen* Bd 44. Sigmaringen: Jan Thorbecke Verlag.
- Scholkmann, B. 2003:* Die Kirche als Bestattungsplatz: Zur Interpretation von Bestattungen im Kirchenraum. In: J. Jarnut – M. Wemhoff – A. Nusser ed., *Erinnerungskultur im Bestattungsritual: archäologisch-historisches Forum, Mittelalter Studien* 3. München: Fink, 189–218.
- Schulze, H. K. 2004:* *Grundstrukturen der Verfassung im Mittelalter*, Band 1. Stuttgart: Kohlhammer.
- Schulze-Dörrlamm, M. 1993:* Bestattungen in den Kirchen Großmährens und Böhmens während des 9. und 10. Jahrhunderts n. Chr. *Jahrbuch des RGZM* 40/2, 557–620.
- Sládek, V. 2016:* Portrét muže z hrobu 153: osteobiografický profil elity druhého kostela na Pohansku u Břeclavi. In: J. Macháček – M. Wihoda ed., *Pád Velké Moravy aneb Kdo byl pohřben v hrobu 153 na Pohansku u Břeclavi*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 54–72.
- Sládek, V. – Macháček, J. 2017:* At the End of Great Moravia: Skeletons from the Second Church Cemetery at Pohansko-Břeclav (9th–10th Century A.D.). *British Archaeological Reports – International Series*. Oxford: BAR Publishing. <https://doi.org/10.30861/9781407315768>
- Sládek, V. – Macháček, J. – Makajevo, E. – Přichystalová, R. – Hora, M. 2018:* Body mass estimation in skeletal samples using the hybrid approach: the effect of population-specific variations and sexual dimorphism. *Archaeological and Anthropological Sciences* 10/4, 833–847. <https://doi.org/10.1007/s12520-016-0400-6>
- Sokol, V. 2006:* *Hrvatska srednjovjekovna arheološka baština od Jadrana do Save*. Zagreb: Golden marketing-Tehnička knjiga.
- Sosna, D. 2017:* Heterotopias behind the fence: landfills as relational emplacements. In: D. Sosna – L. Brunclíková ed., *Archaeologies of Waste. Encounters with the unwanted*. Oxford: Oxbow, 162–178.
- Sotáková, M. 2007:* Břeclav – Pohansko, poloha Lesní hrúd. Spracovanie a analýza fragmentov mazanice z výskumu r. 2003 a 2004. Brno: magisterská diplomová práce (Masarykova univerzita, Filozofická fakulta).
- SPSS, I. 1998:* *SPSS Categories 8.0*. Chicago: SPSS Inc.
- Staňa, Č. 2006:* *Velkomoravská pohřebiště v Rajhradě a Rajhradcích: katalog*. Brno: Archeologický ústav AV ČR Brno.
- Steuer, H. 1982:* Frühgeschichtliche Sozialstrukturen in Mitteleuropa: eine Analyse der Auswertungsmethoden des archäologischen Quellenmaterials. *Abhandlungen der Akademie der Wissenschaften in Göttingen Philologisch-Historische Klasse* 3 Folge, Nr 128. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht.
- Steuer, H. 2004:* Adelsgräber, Hofgrablegen und Grabraub um 700 im östlichen Merowingerreich – Widerspiegelung eines gesellschaftlichen Umbruchs. In: U. Nuber ed., *Der Südwesten im 8. Jahrhundert aus historischer und archäologischer Sicht*. Ostfildern: Thorbecke, 193–217.
- Stork, I. 1998:* Friedhof und Dorf, Herrenhof und Adelsgrab. In: K. Fuchs ed., *Die Alamannen*. Stuttgart: Theis, 290–310.
- Světlík, I. – Jull, A. J. T. – Molnár, M. – Povinec, P. P. – Kolář, T. – Demján, P. – Pachnerova Brabcova, K. – Brychova, V. – Dreslerová, D. – Rybníček, M. – Šimek, P. 2019:* The Best possible Time resolution: How precise could a Radiocarbon dating method be? *Radiocarbon* 61/6, 1729–1740. <https://doi.org/10.1017/RDC.2019.134>
- Škojec, J. 2000:* Archäologische Fundstätten und Funde im „Hinterland“ des Burgwalls von Mikulčice IV (Katastralgelände Čejkovic, Dolní Bojanovice, Josefov, Nový Poddvorov, Petrov, Prušánky, Starý Poddvorov, Strážnice, Sudoměřice, Vnorovy). In: F. Daim – T. Kempke – P. Kouřil – L. Poláček ed., *Studien zum Burgwall von Mikulčice*, *Spisy Archeologického ústavu AV ČR Brno* 18. Brno: Archeologický ústav AV ČR, Brno, 405–493.
- Šolle, M. 2000:* Po stopách přemyslovských Děpoliců: příspěvek ke genezi města Kouřimě. Praha: Vyšehrad.
- Štefan, I. 2011:* Great Moravia, Statehood and Archaeology. In: J. Macháček – Š. Ungerman ed., *Frühgeschichtliche*

- Zentralorte in Mitteleuropa, Studien zur Archäologie Europas 14. Bonn: Verlag Dr. Rudolf Habelt GmbH, 333–354.
- Štefan, I. – Krutina, I. 2009: Raně středověké sídliště, hromadný hrob a pohřebiště na Budči (poloha Na Týnici). Ke vztahu archeologie a „událostní historie“. Památky archeologické C, 119–212.
- Theune, C. 2017: Postscript. In: D. Sosna – L. Brunclíková ed., *Archaeologies of Waste. Encounters with the unwanted*. Oxford: Oxbow, 179–183.
- Tomková, K. 2003: K interpretaci situace před čelní kamennou zdí na levohradeckém předhradí. *Archeologické rozhledy* 55/3, 625–632.
- Tomková, K. 2005: K odrazu sociální struktury v hrobových nálezech na raně středověkých pohřebištích na Pražském hradě a jeho předpolí. In: K. Tomková ed., *Castrum Pragense 7 – Pohřbívání na Pražském hradě a jeho předpolích. Díl I.1*. Praha: Archeologický ústav AV ČR Praha, Ústav archeologické památkové péče středních Čech, 145–157.
- Třeštík, D. 1997: Počátky Přemyslovců: vstup Čechů do dějin (530–935). Praha: Nakladatelství Lidové noviny.
- Třeštík, D. 2001: Vznik Velké Moravy. Moravané, Čechové a střední Evropa v letech 791–871. Praha: Nakladatelství Lidové noviny.
- Třeštík, D. – Žemlička, J. 2007: O modelech vývoje přemyslovského státu. *Český časopis historický* 105/1, 122–164.
- Ungermaň, Š. 2007: Raně středověké pohřebiště v Dolních Věstonicích – Na pískách. Brno: dizertační práce (Masarykova univerzita, Filozofická fakulta).
- Ungermaň, Š. 2011: Schwertgurte des 9. bis 10. Jahrhunderts in West- und Mitteleuropa. In: J. Macháček – Š. Ungermaň ed., *Frühgeschichtliche Zentralorte in Mitteleuropa, Studien zur Archäologie Europas 14*. Bonn: Verlag Dr. Rudolf Habelt GmbH, 575–608.
- Váňa, Z. 1978: Obnovený výzkum Budče v roce 1972. *Archeologické rozhledy* 30, 372–385, 475–478.
- Váňa, Z. 1995: Přemyslovská Budeč. Archeologický výzkum hradiště v letech 1972–1986. Praha: Archeologický ústav AV ČR Praha.
- Vaniček, V. 2007: Sociální mentalita české šlechty: urozenost, rytířství, reprezentace, obecné souvislosti, pojetí družiny, „modernizační“ trend. In: M. Nodl – M. Wihoda ed., *Šlechta, moc a reprezentace ve středověku. Colloquia mediaevalia Pragensia* 9, 141–188.
- Vencl, S. 1968: K otázce interpretace pravěkých staveb. *Archeologické rozhledy* 20, 490–510.
- Vignatiiová, J. 1982: Velkomoravská studna z Břeclavi-Pohanska. Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity E 27, 203–214.
- Vignatiiová, J. 1992: Břeclav – Pohansko II. Slovanské osídlení jižního předhradí. Spisy Masarykovy univerzity, Filozofická fakulta 291. Brno: Masarykova univerzita v Brně.
- Vignatiiová, J. 1994: Výsledky archeologického výzkumu na jižním předhradí Pohanska u Břeclavi v roce 1992. *Jižní Morava* 30/33, 253–256.
- Vindrola-Padrós, B. – Moulding, D. – Astalos, C. – Virag, C. – Sommer, U. 2019: Working with broken agents: Exploring computational 2D morphometrics for studying the (post) depositional history of potsherds. *Journal of Archaeological Science* 104, 19–33. <https://doi.org/10.1016/j.jas.2019.01.008>
- Wamers, E. 2015: Franconofurd 2: Das bi-rituelle Kinderdoppelgrab der späten Merowingerzeit unter der Frankfurter Bartholomäuskirche („Dom“). *Schriften des Archäologischen Museums Frankfurt am Main* 22/2. Regensburg: Schnell & Steiner.
- Wamers, E. 2017: Carolingian Pfalzen and law. *Danish Journal of Archaeology* 6/2, 149–163. <https://doi.org/10.1080/21662282.2017.1407177>
- Whittaker, H. 2006: Game-boards and gaming-pieces in funerary contexts in the Northern European iron age. *Nordlit* 20, 103–112. <https://doi.org/10.7557/13.1802>
- Wickham, C. 2005: Framing the early Middle Ages: Europe and the Mediterranean 400–800. Oxford – New York: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199264490.001.0001>
- Wickham, C. 2009: The inheritance of Rome: a history of Europe from 400 to 1000. The Penguin history of Europe 2. London – New York: Allen Lane.
- Wihoda, M. 2005: Die mährischen Eliten als Problem der Kontinuität (oder Diskontinuität?) der böhmischen Geschichte. In: P. Kouřil ed., *Die frühmittelalterliche Elite bei den Völkern des östlichen Mitteleuropas*, Spisy Archeologického ústavu AV ČR Brno 25, Brno: Archeologický ústav AV ČR Brno, 9–17.
- Wihoda, M. 2010: Morava v době knížecí 906–1197. Praha: Nakladatelství Lidové noviny.
- Williams, G. – Pentz, P. – Wemhoff, M. 2015: Die Wikinger. Berlin: Museum für Vor- und Frühgeschichte.
- Wolfram, S. 2017: Waste wanted: no space without time and place. In: D. Sosna – L. Brunclíková ed., *Archaeologies of Waste. Encounters with the unwanted*. Oxford: Oxbow, 123–126.
- Wood, S. 2006: The proprietary church in the Medieval West. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780198206972.001.0001>
- Zavadilová, M. 2011: Die Baukultur des frühmittelalterlichen Zentralortes Pohansko bei Břeclav. Die Bedeutung der systematischen Ausgrabungen und neue Erkenntnisse. In: J. Macháček – Š. Ungermaň ed., *Frühgeschichtliche Zentralorte in Mitteleuropa, Studien zur Archäologie Europas 14*. Bonn: Verlag Dr. Rudolf Habelt GmbH, 105–118.
- Zehetmayer, R. 2008: Studien zum Adel im spätkarolingischen Niederösterreich: Politischer Handlungsspielraum, Herrschaftsrechte und Gefolgschaft. In: R. Zehetmayer ed., *Im Schnittpunkt frühmittelalterlicher Kulturen: Niederösterreich an der Wende vom 9. zum 10. Jahrhundert*, Nöla. Mitteilungen aus dem Niederösterreichischen Landesarchiv 13. St. Pölten: Niederösterreichisches Landesarchiv, 34–57.

Zoll-Adamikowa, H. 1971: Wczesnośredniowieczne cmentarzyska skeletowe Malopolski II. Analiza. Wrocław – Warszawa – Kraków: Wydawnictwo: PAN.

Zoll-Adamikowa, H. 1991: Frühmittelalterliche Bestattungen der Würdenträger in Polen (Mitte des 10. bis Mitte des 12. Jh.). *Przegląd Archeologiczny* 38, 109–136.

Žemlička, J. 1997: Čechy v době knížecí (1034–1198). Praha: Nakladatelství Lidové noviny.

Online zdroje

ESRI 2005: *Normalizing Census Data in ArcMap: Concepts and Roadmap*, ESRI Education Program [online].

[viewed 20/11/2019] Available from: <http://web.mit.edu/11.188/www/labs/lab3/normalize_arcgis.pdf>.

Photo/Image/Picture Calculation Pixel DPI for printing and editing [online]. [viewed 20/11/2019]. Available from: <<https://www.pixelcalculator.com/index.php?lang=en>>.

How to calculate the distance of an object in a photo [online]. [viewed 27/11/2020]. Available from: <<https://photo.stackexchange.com/questions/12434/how-do-i-calculate-the-distance-of-an-object-in-a-photo>>.

EDIČNÍ RADA MASARYKOVY UNIVERZITY

prof. PhDr. Jiří Hanuš, Ph.D.
doc. Ing. Pavel Bobál, CSc.
prof. JUDr. Marek Fryšták, Ph.D.
Mgr. Michaela Hanousková
doc. RNDr. Petr Holub, Ph.D.
doc. Mgr. Jana Horáková, Ph.D.
prof. MUDr. Lydie Izakovičová Hollá, Ph.D.
prof. PhDr. Mgr. Tomáš Janík, Ph.D.
prof. PhDr. Tomáš Kubíček, Ph.D.

prof. RNDr. Jaromír Leichmann, Dr. rer. nat.
doc. RNDr. Lubomír Popelínský, Ph.D.
Ing. Zuzana Sajdlová, Ph.D.
Mgr. Kateřina Sedláčková, Ph.D.
prof. RNDr. Ondřej Slabý, Ph.D.
doc. Ing. Rostislav Staněk, Ph.D.
prof. PhDr. Jiří Trávníček, M.A.
doc. PhDr. Martin Vaculík, Ph.D.
Mgr. Pavel Žára, M.A.

EDIČNÍ RADA FILOZOFICKÉ FAKULTY MASARYKOVY UNIVERZITY

prof. PhDr. Marek Blatný, DrSc.
doc. PhDr. Daniel Drápala, Ph.D.
prof. Mgr. Lukáš Fasora, Ph.D.
prof. PhDr. Jiří Hanuš, Ph.D.
doc. Mgr. Jana Horáková, Ph.D.
doc. PhDr. Jana Chamonikolasová, Ph.D.
prof. Mgr. Libor Jan, Ph.D.
prof. PhDr. Jiří Kroupa, CSc.

prof. PhDr. Petr Kyloušek, CSc.
prof. Mgr. Jiří Macháček, Ph.D.
PhDr. Dalibor Papoušek, Ph.D.
doc. Mgr. Katarina Petrovičová, Ph.D.
prof. PhDr. Ivo Pospíšil, DrSc.
doc. PhDr. Daniel Špelda, Ph.D.
Mgr. Roman Švaříček, Ph.D.

Břeclav – Pohansko X.

Sídelní areál na Severovýchodním předhradí Archeologické výzkumy v letech 2008–2016

Jiří Macháček / Adéla Balcárková / Petr Dresler /
Renáta Přichystalová / Michaela Prišťáková

Vydala MASARYKOVA UNIVERZITA, Žerotínovo nám. 617/9, 601 77 Brno
v edici **Spisy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity** / číslo 510

Odpovědná redaktorka / doc. Mgr. Jana Horáková, Ph.D.

Výkonná redaktorka / doc. Mgr. Katarína Petrovičová, Ph.D.

Editorka / Mgr. Kateřina Najbrtová, Ph.D.

Ediční referentka / Mgr. Vendula Hromádková

Jazyková korektura / PhDr. Zina Komárková, Mgr. Soňa Plchová

Grafická koncepce edice a návrh obálky / Mgr. Pavel Křepela

Sazba / Dan Šlosar

Vydání první / 2021

Náklad / 300 výtisků

Tisk a knihařské zpracování / Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s., Husova 1881, 580 01 Havlíčkův Brod

ISBN 978-80-210-9892-3

ISBN 978-80-210-9893-0 (online ; pdf)

ISSN 1211-3034 (print)

ISSN 2787-9291 (online)

<https://doi.org/10.5817/CZ.MUNI.M210-9893-2021>